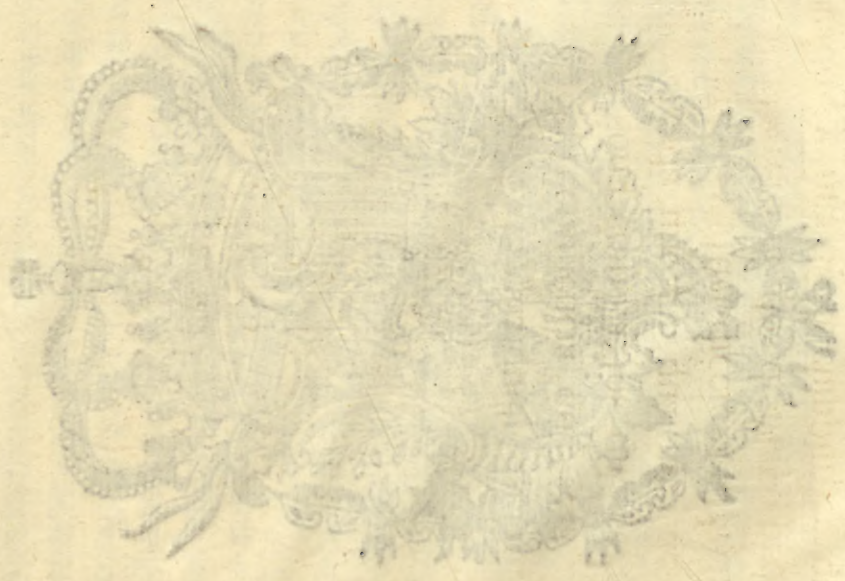

Box 141
no 68

EN MADRID:

Año

1775.

C. 28
C. 5

conformidad que se expresa.

en su Fecho, y no en el de su residencia, como en la
en las Ordenes y los Prerrogativas de Grupos, de los señores
es, y residan de continuo en él, que es incluyas a los Eclesiásticos
Colegio de la Asunción de la Ciudad de Córdoba, que tienen el
de Señores, para el cumplimiento del negocio, y a los Alumnos del
POR LA CUAL SE CONCEDE FSENCION

DE LOS COMENDADOS
Y SEÑORES

DE SU MAGESTAD
REAL ORDEN

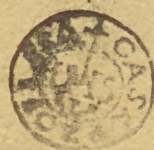

Era De Simon Lopez Alruia

Cum privilegio

**Alexander de Imola super
secunda digesti noui
cum apostillis no
uiter editis**

De verborum obligationibus. Rubrica.

Uoniam. Non est caput voluminis. ut i. l.

ij. §. septimus. C. de ve. iur. enu. ideo se-
cutus ordinez Bar. et aliorum pretermi-
tā que in principiis librorum dici solent.
de quibus p. Sy. in Rīca de ope. no.
nū. p. guil. i. rub. de iusti. et iur. p. Azō. i.
sūma. C. p. canonistas in probemio de
cretalium per Jo. mo. in p. hemio. vi. p.

An. de ysernia. in probemio cōsti. seu. et p. Jo. de imo. h. q. tan-
git an rub. tā iuris civilis q̄ canōici sint auct. et possint allegari
pro lege. et an si sint generaliora nigro restringantur per nigz.
de quibus dixi al's in. l. i. §. si cer. pe. tangit etiam Jo. de imo.
quedā alia hic de quibus per glo. Bar. et alios in p. n. s. f. o. z. p.
Ja. bu. in p. hemio. C. v. z quare iustinianus ita appellat' fuerit
an valuerit donatio facta p. p. stātinū ecclesie. de quo hic p. alios
nō tangitur. p. p. terea remitto ad nota. p. glo. et Jaco. de bel. in
auct. quomodo opor. epif. §. i. p. gl. lxxij. di. c. ego lodouicus. p.
Hosti. in sum. de imu. ec. §. nō aut' h. nō poterit aut' cogi. per
Jo. an. in addi. spe. i. ti. de istr. edi. §. nūc aut' ver. qd si impa-
tor. per Bal. in p. n. s. f. o. z. Bal. et Saly. in p. n. C. p. bal. et Ang.
in. l. si certaz. §. de testa. mili. per bal. et Ange. i. l. filio quē p. i.
§. de lib. et post. Bal. i. preludijs seu. circa me. et in ti. de pace cō-
stā. i. h. bo. successor. Bal. et Abb. in. c. intellectu. de iureiu. vñū
h. b. u. Bal. in. l. sacra. §. sciendū. §. de re. diui. in quibus locis ē
inuenietis vtrū donatiōes alie facte per imparorē vel faciende
in posterū valere possint. q̄tū enim ad donatiōē factam per
p. stātinū pape siluestro p. cluditur eā valuisse p. ea q̄ habēt
in. c. fundamēta. de elec. in. vj. Alie hō vt cōiter tenet q̄ nō va-
lent nisi sint facte ex iustis et p. babilibus causis. et que sint ille
cause inuenietis in dictis locis. C. In rub. ponitur continua-
tio titu. ad precedētes. iuxta. l. ij. §. de sta. ho. et §. qbus. in p.
ma cōstitutiōe. C. dic vt in gl. et poruit moueri iuriscōsul' ad
ponēdā rub. de ver. ob. q̄ iste p. tractus stipulationis est valde
frequēs et v. sitatus. q̄ cū vnoquoqz p. tractu p. iungi pōt. l. stipu-
lationuz. §. p. uentionales. j. eo. quo argumento vtrū iuriscōsul-
tus in. l. legau. de lib. leg. et gl. in rub. §. si cer. pe. Ante q̄ due-
niā ad nigrum formabo hic aliq's q̄stiones. vt facit Pau. d. ca.
loco p. fationis. nā p. fationes vt iuriscōsul. inquit. i. l. i. §. d. ori.
iu. libentius nos ad lectionē p. p. osite materie perducūt. et cuz
ibi venerimus euidentiorē prestāt intellectu. C. Unde i. p. mis q̄
ro q̄re iūcta sit stipulatio de qua hic respōdet Pau. de cast. q̄
p. p. ter necessitatē et vtilitatē. cū ista stipulatio necessaria sit p. p.
missionibus iudicialibus vt in p. missionē de iudicio fisti. et iudi-
cato soluēdo. et etiā p. obligatiōib' fideiussorij. q̄ fideiussor nō
pōt obligari nisi h. bis. l. blanditus. C. d. fideiuss. l. v. §. satis ac-
ceptio. j. e. §. i. q̄uātū Pau. de ca. dicit stipulationē necessariā
fuisse p. iudicialib' p. missionibus vñ morderi posse. q̄ ē agi p. t
ex pacto facto in iudicio absqz stipulatiōe p. qd pactū p. mittat
aliquid tendens ad iuuādū iudiciū vt p. gl. in auct. generaliter. i.
verbo cōscribat. C. de epif. et cle. et in. l. eum p. quo. §. de in ius
voc. p. q̄s ita cōcludit Bal. in repe. l. tale pactū. §. q. puocauit
in. vij. et melius in. xj. col. §. de pac. vbi dicit q̄ q̄uis pactū nu-
dū absqz stipulatiōe nō pariat actionē iurib' vñlgarib'. tñ fal-
lit nisi fuerit in iudicio factū vñ dictas gl. opaf. n. potentius i
iudicio factū q̄ ex. vt est tex. cū gl. et ibi Bal. in. l. pacta nouis-
sima. in h. bo. maxime. C. de pac. et h. m. h. d. intelligi et declarari
id qd dicit Bal. in. l. siue apud acta. in. i. col. C. de transac. vbi
dicit q̄ pactū factū in iudicio remanet nudū p. illū tex. nā pōt
dici illud esse verū nisi tale pactū tēderet ad adiunādū iudi-
ciū quo casu valeret. In alijs etiā casibus actus in iudicio ē ef-
ficacior q̄ extra iudiciū celebrat'. vt patet in cōfessiōe sine cā q̄
extra iudiciū facta nō v. vt i. l. generaliter. et ibi plene no. C. d.
non nu. pe. sed si sit facta in iudicio valida est ac si inesset cā
gl. ē i. l. i. h. p. illū tex. §. de iterro. act. p. cludēdo igit' dico q̄ sti-
pulatio iūcta est q̄nqz ex necessitate q̄nqz ex vtilitate. nō placet
illud exemplū qd v. inuenta sit p. p. stipulatiōes iudiciales cuz
idē opet pactū tēdēs ad iuuādū iudiciū q̄ stipulatio. vt. §. di-
xi secus si pactū nō tenderet ad iuuādū iudiciū. q̄ tūc ēt fēm i

iudicio remaneret nudū vt p. Bal. in. d. l. siue apud
acta. et hoc casu nō opet idē q̄ stipulatio nec mirū
q̄ stipulatio vt dicit Ly. in. l. ex p. precio. C. si cer. pe. ē
efficacior actus legalis ceteris. nā per stipulationē p. t
fieri nouatio precedentis obligatiōis nō aut' p. pactū
nudū. d. l. ex p. precio. est vez q̄ obligatio p. cedēs po-
terat etiā nouari p. aliū p. tractū q̄ p. stipulationē si h
agebat tex. est in. l. si mandato meo. §. si. §. man. cuz
gl. quē bar. in. l. i. j. de noua. dicit non esse alibi. et his
verbis etiā vtrū Saly. in. l. i. C. de noua. et videbi-
mus. i. l. scire debem'. j. e. i. p. n. facili' tñ fiebat et p. su-
mebatur nouatio p. stipulationē subsequēte q̄ p. ali-
um p. tū. vñ de videmus q̄ q̄n in sequenti obligatio-
ne facta p. stipulationē interueniebat noua persona
p. sumebat nouatio vt. l. si. C. de noua. et per Bar. i. l.
valerianus. j. de p. re. o. stipu. secus ē si p. aliū p. tractū
celebrat' secunda obligatio idē p. tinens q̄ prima. q̄
lz interueniret noua p. sōa nō tamē p. sumebat nō
uatio. l. vbi quis. et ibi Bar. et l. itē. illa. §. si. vbi etia
bar. §. de cōsti. pec. et p. hoc limitat qd ipsemet bart.
dixit in. d. l. valerianus. et hec p. cedūt quādo facta
est stipulatio separatim ex intervallo a precedēti p. tra-
ctu seu obligatiōe. sed si facta est simul cum alio p. tū
vt hodie cōiter sit vtrū hoc casu p. hanc stipulationē
tollat' precedens obligatio vñ oiri impediāt. vide p.
bar. in. l. singularia. §. si cer. pe. et bo. tex. in. l. duo so-
cietatē. §. pro socio. C. Secundo quero quo iure in-
troducta sit stipulatio. et breuiter responde q̄ de iure
civilī nō de iure gentiū. §. de cōstituta. insti. de act. et
l. ex hoc iure. in fi. cū glo. §. de iusti. et iu. C. Tertio q̄
ro vtrū i. hac stipulationē que dicit' verbor' obliga-
tio requirat' p. sensus. et breuiter dicendū est q̄ sic. ut i.
l. i. §. adeo. §. de pac. Sed et tunc quero quare poti'
denominatur a verbis q̄ a consensu. respondet ad h.
Pau. de ca. q̄ in quolibet cōtractu requiratur con-
sensus d. b. u. magis stipulatio appellari a noie spēali
q̄ a noie generali ad oēs cōuētiōes. unde videm' q̄
p. mutatio licet habeat consensum tamē dicitur p. tra-
ctus inominatus. ut no. gl. in rub. C. de re. p. mu. qd
ideo est q̄ nō debet denominari a genere. i. a consē-
su. eodem modo videmus q̄ homo nō dicit' habere
nomē nisi habeat nomē p. prium q̄ uis habeat nomē
generale. homo. Hec responsio Pau. nō videt' bo-
na q̄ se q̄retur si inspiceremus qd dicit' q̄ nullus p. t'
seu obligatio esset denominanda a consensu quod ē
falsum. nam emptio et venditio dicuntur celebrari cō-
sensu et ab eo denoiat'. l. consensu. in p. i. §. ti. i. et in
sti. de ob. que consensu p. h. u. f. Puto igitur meliores
rationem reddi posse qua potius a verbis stipulatio
denoiata sit v. q̄ ceteri p. tract' p. sensu siue uerbis me-
lius p. h. i. possunt q̄ stipulatio. nā p. t'io et uēditio pōt
celebrari per epistolā et nunciū. l. i. in fi. §. de p. hē. ep.
l. itē q̄. §. de pac. secus est in stipulatione que uerbis
cessantibus p. fici nō potest. ut. l. i. in p. n. j. eo. q̄ h. ba
nō sunt de substantia in alijs p. t'ibus. C. Subsequen-
ter quero quare ad esse substantia stipulatiōis requi-
ritur q̄ precedat interrogatio et subsequat' respōsio
al's nō ualeat stipulatio. ut insti. e. in p. n. et l. i. iure gē.
§. qd fere. §. de pac. rñdent' Raph. cu. et pau. de cast.
istud inductū esse ut magis demonstraret aius et con-
sensus et deliberatio sunt. n. nōnulli q̄ nulla precedē-
te interrogatiōe offerūt et promittunt et nihil facere
uelle uidentur. secus si precedat interrogatio. q̄ tunc
responsio facta uidetur ut interrogatio effectuz sortia-
tur. que ratio colligit' ex no. p. doc. j. l. i. §. si q̄s sim-
pliciter et non precedente interrogatiōe uidetur eē
pactum nudum. ut per glo. in. d. l. iuriscō. §. sed cuz
nulla. et dicitur. j. l. i. §. si quis ita. facit. q̄ q̄n aliqd
fit ad interrogatiōem alterius dicitur magis delibe-
rate fieri. glo. ē in. l. i. e. mentis. C. de p. traben. emp. p.
Bar. et scribētes i. l. serui electione. in p. n. de leg. i. et

ac Dixi al's. ibi ēt posui in apostillis qui-
bus adde and. sicu. cō. si. xlvj. i. iij. uolumie. b. C. Possit. ex qbus itelliges an impator ci gismudus po tuerit confir- mare testm illu striffm ducis philipi ita ut rex ludouicus nñ mediolani succedere pos- sit i ducatu me diolani q est d camera in pñ. c. C. Mudum. comprobaf qz iuramēti dela tio hzyi pñtō nif. et pacti. l. q iurasse. §. si. de iureiurā. §. spe ciale est q ex iu reiurā. oriatur actio et iō est qz hzyi rei iud. ut est ter. et gl. i. l. sed si posses fori. §. pe. de iu reiurā. ergo in alijs pactis q nō hñt vim rei iudicate pñm non uestit ca- lore iudicij. ni si qñ cōtineret idēz q disposi tio. l. ita pñ itel ligi ter. i. auct. et generalr. §. al le.

aC Non pōt
renocari de h
late cōf. eccl
xiiij. cumulat
ue p andrea fi
cu. cōfili. lxiij.
iiij. volumie.
bC Imitatur.
altius hic ui
de p socinum
q multa dicit.
cC Actione
facit q dicit d
substitutōe cō
pēdiosa i. l. lu
cius de uulga.
z pupilla.
dC Adiaoz.
hac seqt soci.
hic subiungēf
q cōsuluit p q
daz laborante
apoplezia de
cepto i cōtra
ctu q debebat
sibi succurri
ope resti. in in
tegrū. rōne de
qua hic p eū.

Bar. i. l. gerit. s. de acq. here. dum ponit intellectus
ad. d. l. pamphilo. s. ppositū. s. de leg. iij. hac rōne
videmus q qñ pmissio geminata facta ē licet pacto
nudo. tamē parit actionē. d. s. de pñ. z i. l. i. s. debi
tū. s. de cōfili. pec. qz censet magis dōliberata pmissio
qñ est geminata z reiterata. vñ ex his colligūt theo
ricaz bal. z Ange. in. l. fi. C. ad. l. fal. quod geminata
generalis obligatio est efficax ad agendū. z pōt ad
duci gl. in. c. ex litteris. de diuoz. vbi geminata pñesi
sio non pōt renocari p̄textu erroris de quo tangit
bal. in. l. erroz. C. de iur. z fac. igno. ppter hoc vide
mus q vbiqz qz pcedit ad actū p̄stādo iuramē
tū dicit ad illū deliberate accedere. z hec fuit ratio q
re ex pacto nudo si iterueniat iuramētū oriatur actio
vnde signanter dicit Arch. i. c. qñis d pac. i. vi. z an
to. de bu. i. c. si diligēti. circa. v. col. de fo. cōpe. q in
terueniēte iuramēto nō regraf certioratio ad actū ad
quē als erat necessaria. ppterea si mulier iurat nō
uenire in d̄ctu i quo fideiubeat nō op̄ ē q certiores
de beneficio velleiani. z q ex pacto nudo cū iuramē
to oriāf actio. allegauit Ro. tex. p hoc i. l. si quis ma
ior. C. de trāfac. quē ante eū allegauit imo. in. c. cū cō
tingat. de iureiu. non discutio hunc arti. sed videas
p cano. in. d. c. cū cōtingat. z p hos. z alios i. c. cū ve
nissent de cōfili. z in. c. nouit. de iur. z in. c. p tuas. de
arbi. z p bal. in. l. cū antea. ad fi. C. de arbi. z in. auē.
sacramēta pubez. C. si aduer. uē. p saly. in. d. l. si qz
maior. z habet. in. l. i. C. de ope. lib. z p bar. i. l. si qz
p eo in. vi. mēbro. j. ver. fideiuf. C. Ultima ē questio
an stipulatio sit cōtractus noiatus vel innoiatus. de
quo habemus casum q ē noiatus i. d. l. i. s. adeo. s.
de pac. iō dicit singulariter bar. i. l. ij. C. de condi. ob
cau. q cū hodie i oibz ptractibus notarij apponāt sti
pulationē. dū dicunt q oia p̄dicte p̄tes p̄miserūt so
lēni stipulatiōe agef ex d̄ctu noiatio. i. ex stipulatiōe.
ēt si ille d̄ct̄ sup quo posita ē talis stiplo eēt inoiat̄.
z tē difficile erit iueniri q d̄ct̄ inoiat̄ p̄bet p iſtīm.
p quo facit. l. ex placito. C. dere. p̄mu. vbi agif ex sti
pulationē iterposita cā fūadi placiti. istud tñ dicitū n
v̄ absolute pcedere. nā nō videt̄ verz q ille p̄tract̄
inoiatus puta pmutatiōis quo ad alia nō remaneat
inoiatus. z q nō debeat iudicari fm d̄ctū inoiatū h
tute stipulatiōis apposite. imo stipulatio cēsebit imi
tari hoc casu naturā illius d̄ct̄ inoiati. nō ecōtra. p. l.
si stipulat̄. i. p̄nci. s. de vsu. cum simi. z fuit de mente
barto. in. l. si quis cum aliter. j. eodez. z tangit. i. l. fi.
s. d̄ conditio. ob cau. z i. l. i. edibz. s. i. s. de dona. z i
l. cū mora. C. de trāfac. vbi expresse dicit q stipulatio
apposita iuxta d̄ctū inoiatū illius naturā imitat̄. vñ
de videt̄ dicitū bar. in. d. l. ij. itelligēdū z limitanduz
esse fm ea q no. ipse bar. in. d. l. cum mora. cuius do
ctrinā ibi reputat sing. imo. in. l. stipulationes nō di
uidunt. in. x. col. j. eo. quaz sequunt̄ cōiter doc. in. d.
l. cū mora zc. Alexander vas electionis.

Stipulatio. Qui loq audire z i
telligere nō possunt

p stipulationē sibi acgrere vel alteri obliga
ri nō possunt. s. p aliū q in eoz sit prāte. b. d. Diuidi
tur p̄ncipaliter in tres partes. primo ponit regula. se
cūdo ex illa regula iſerf. tertio iuriscōsultus cōsulit.
1 s. aibi z ideo. tertia ibi si qz igif. C. Premitte q nō
refert anseruus sibi vel dño stipulet̄ ad hoc vt acq
rat dño. l. i. z p totū. j. de stip. suo. Scōdo premitte q
vbi finis obligat se alteri iussu dñi obligat dñs ex d̄
ctu celebrato cū suo. z tenet actiōe ex eo d̄ctatu. pu
ta ex v̄dito locato z simili. z p pñs actio q iussu nō
est p̄p̄iū nomē actiōis. sed adiectio quedā. z idē in
actiōe de peculio. de i rē. j. z si. vt voluit glo. i. l. si tñ
plures. s. si i p̄bo actiōes. s. de exerci. z in. l. iij. s. cui
2 pgruit. i. gl. i. h. mandati. s. de pecul. C. Ex text. not.
mutū surdū z infantē egparari qd verū ē i actu regre

te p̄ba ad substantiā. Sz i alijs actibus p̄clufit h bar. q aut mu
tus z surdus nihil itelligūt z hi egparant furioso z infanti. l.
fulcinius. s. adeo ibi. z i ceteris qui curatores. zc. s. ex q. cau.
i pos. ea. vbi furiosus egparat illis qbus dādus est curator. sed
4 muto z surdo dandus est curator. l. dabimus. in fi. cū sequēti.
z sequēti. s. de pui. cre. z insti. de cura. s. s. z mente captis. z l.
cui eoz. s. fi. cū duabus seq. s. de postulā. Sz si isti egparat fu
rioso. ut. d. s. adeo. ergo eadē rōne egparant infanti q a furio
5 so nō differt. l. infans. j. de sicca. z in de. i. de homi. z i. s. pupil
lus. iſti. de inuti. sti. aut mutus z surdus p̄fecte itelligunt z eg
parant p̄p̄illo fm bar. hic allegat. l. suo iuito. s. si pupillo. ff.
ad trebel. s. bal. hic in addi. Ange. pe. d̄ anch. imo. pau. d̄ ca.
z ludo. ro. s. rium tenent. s. q surdus z mutus p̄fecte itelligen
tes egparant maiori non pupillo. p. l. mutus in p̄n. de acqui.
here. z l. mutus. in p̄n. s. de procura. z l. fi. de bo. pos. infanti
z furioso dela. z l. discretis. C. q testa. fa. pos. z l. mutus. s. de
iure do. z qz videmus q si mutus vel surdus delinquēt quali
6 ter excusat̄ vt mitius q alij puniātur. secus in pupillo q si com
mittit delictū in faciendo mitius punit q alij. l. auxilium. s. de
mino. si i negligēdo excusat̄. l. ij. z ibi plehe no. C. si aduer. de
lic. cū si. ita etiā videt̄ velle ipsemet bar. i. d. l. fi. in p̄n. z i. d. l.
cui eoz. s. fi. z cū eo ibi trāsit Ange. C. Nec ob. tex. in. d. l. suo.
7 s. si pupillo. qz imo est tex. ibi in p̄trariū q possit mutus nutu
p̄seq restitutionē fideicōmissi absqz aliquo curatore nisi itelle
ctu careat. p hoc videt̄ tex. hic cū gl. in ver. velit. vbi mutus so
lus pōt inbere. s. secus in pupillo. ut dixit gl. Ad de qd bart. in
d. l. mutū. de acq. here. dixit q aut mutus z surdus hz intel
ctu z egparat maiori. aut nō hz itellectu z egparat pupillo. z
in hoc vltimo casu discrepat ab his q ipsemet voluit in. dicta
l. fi. s. de bo. pos. ifan. vel furi. dela. ubi melius locutus dixit q
qñ nō hz itellectu egparatur furioso z infanti. qñ nō itelligit eg
paratur maiori. dic. l. fina. z s. retuli. vno tñ casu posset salua
ri opi. Bar. hic fm Raph. in aliquibus lecturis qñ surdus vel
mutus p̄fecte itelligerēt. tñ nō possent itellectu demonstrare qd
8 reprehenditur hic per pau. de ca. qz semp mutus poterit nutu
demonstrare annuendo nutu capite vel humeris. vt dixit glo.
no. in. l. itē qz in verbo mutus. s. de pac. z gl. j. e. l. s. nō qz ita
in h. annuisset. C. Itē quo poterit discerni q mutus habeat p
fectū itellectu si illū demonstrare nō pōt. nō est ergo dicenduz
tūc q egparatur pupillo. sed infanti p̄ predicta. C. Ex predi
ctis igif p̄cludo q si nulluz itellectu habent egparant furioso
z infanti. d. s. adeo. si autem aliquale habet itellectu. sed non
p̄fectū egparabunt pupillo. d. s. pupillus. z l. pupillus. s. de
acq. here. z l. qñis. s. fi. de acq. pos. Si aut p̄fecte itelligunt
egparant maiori. d. l. mutus. cum fi. z ista videt̄ hā cōclusio
qñis imo. in. l. q id qd. s. mutus. de dona. z i. d. s. si pupillus
aliter dixerit. z nō bene. C. Subiungebat etiā hic imo. z min
recte q mutus z surdus simul videt̄ur oīo pupillo egparari z
isto casu dicit posse saluari opi. bar. hic. qd nō placet. qz aut lo
quitur in muto z surdo ex accidēti z certū est eū posse testari iu
xta. l. discretis. C. q testa. face. pos. ergo nō egparat pupillo. l.
qua etate. s. de testa. similiter pōt dōare s. pupillus non possit
9 d. l. q id qd. s. mutus cū gl. no. iuncta. l. obligari. s. tutor. cu
z si. s. de auē. tu. aut ē mutus z surdus simul a natura. z adhuc
differt a pupillo. l. iure militari. s. test. mili. z i. s. qñimo. cū gl.
10 iſti. e. ti. iuncta. l. fi. C. de testi. mili. C. Pro hoc etiā videt̄ tex.
in. c. cū apud. de spō. vbi fm itellectu Jo. an. z Bo. Ant. z cō
munē mutus z surdus a natura pōt matrimoniū p̄trahere qd
qdē nō pōt pupillus. l. i spūsalibz. s. de spō. c. ij. de d̄spō. ipu.
qñis bal. i. l. ij. i lec. ij. col. i. de sac. san. ec. tenuerit mutū z sur
dū a natura habētē itellectu quē tñ declarare nō posset oīo eg
parari pupillo. z doctrinā bal. ibi secur̄ videt̄ Raph. cu. in. l.
ex facto. in p̄n. s. de vul. z pu. s. ē cōtra p̄dicta. vñ magis pla
cer id qd dixi si apparet de intellectu. C. Qualiter autē debeat
p̄ficere iſtīm tabellio i d̄ctu muti vel surdi. dic vt plene p oēs
i. d. l. mutū. z plene p bar. i. l. mut̄. i p̄n. de leg. iij. p ang. i. l.
11 itē qz. s. de pac. z p bal. i. l. si pater naturalis. s. de adop. z i. l.
mut̄. s. de p̄cu. z p ang. i. l. ex facto. i p̄n. s. d̄ vul. z pu. z bal.
12 i. d. l. discretis. C. Et quos act̄ possit p̄ficere mut̄ z surdus. vi
de p Jo. an. z alios i. d. c. cū apud. C. Et an possit p̄fiteri ho
13 micidiū z rōne p̄fessionis dānari. vide pulchre bal. i. l. i. in. v. j.

col. C. de pſel. z i. l. hūanitatē. in. xliij. col. i. h. iij. q. ro. i. C. de i
 pu. z alijs ſubſti. vbi videt tenere q. ex ſua pſeſſiōe non poſſit
 donari z hoc in muto z ſurdo a natura. pſimo q. ſi nō pōt do
 nare bona ſua vt voluit gl. i. d. l. q. id qd. ſ. mutus. ſ. de dona.
 multo min⁹ poterit pſonā ſuā pdere. z illā gl. i. d. ſ. mut⁹ exten
 dūt Raph. cu. z pau. de ca. et ad alios pſct⁹ in muto z ſurdo a
 natura. dico tñ q. illa gl. male extēdit a pſdictis doc. nā nō eſt
 eadē rō i pſoatiōe q. ē i alijs pſctib⁹ q. auctoritas curatoris q. iter
 uenire pōt i alijs pſctib⁹ nō cadit i dōatione ſimplici iuxta. l. ab
 agnato. ſ. de cur. fur. z l. ſ. e. ti. vñ dicit bal. in. l. i. C. ſi aduer.
 dona. q. nō pōt dari curator ad iterponēdā auctoritatē ſuā do
 nationi ſimplici q. dōare ſine cā ē dilapidare. d. l. ab agnato. z
 l. ſ. e. ti. erit ergo aliud i alijs pſctibus. Et an mutus z ſurdus
 poſſit dōare vltra pſdicta. vide p. doc. i. d. ſ. mut⁹. p. gl. z bal.
 i. l. iur. militari. ſ. d. te. mili. C. Et an mut⁹ poſſit iurā i quo ro.
 b. tēuit q. nō cū iuramētū ſba reqrat i. ſ. ſ. neq. i. auct. d. mā. pñ.
 z no. Guil. de cu. bal. z Sal. in. l. q. iuraffe. in. pñ. ſ. de iureiu. z
 gl. in. l. z p. iururādū. i. pñ. i. ſ. verius ē. z ibi Bart. j. qd. acce.
 ſ. z i. d. i. l. q. poſſit mutus iurare tenuit bal. in. rubri. ff. de iure
 iu. z do. anto. i. d. l. cū apud. z pau. de ca. i. d. l. q. iuraffe. nā vi
 demus mutū poſſe teſtificari dūmō ſciat ſcribere. vt no. gl. iij.
 q. ix. teſtes. z ſpe. i. ti. de teſta. ſ. nū tractādū. ſ. qd. de muto. z
 doc. i. c. teſtib⁹. ex de teſti. ſ. certū ē teſtē debere iurare. l. i. iurur
 rādū. C. de teſti. c. tuis. z c. fraternitatis de teſti. Ad ob. q. iur
 ramētū reqrat ſba q. p. ſ. intelligi in valente loq. alias nō. put
 dicit in matrimonio i quo reqrūt ſba. vt dixit gl. reputata ſin
 gularis. i. l. cū notiffimi. C. de preſcrip. xxx. an. z no. Bart. i. l.
 nuptias. j. de re. iu. z bal. in. l. ad cognoscēdas. C. de i. ge. ma.
 z tñ mutus pōt pſbere matrimoniū. l. mut⁹. ſ. de iure do. c. tue
 de ſpō. z hoc puto vñ q. ſ. i. ſ. mutus inſti. de teſt. te
 neat mutū nō poſſe teſtificari. imo fortius dici poſſet q. iuramē
 tū nō reqrat verba cū hoc nō reperiat expreſſus. vt not. Be. z
 Ly. in auct. ſacramēta. C. ſi aduer. vñ. z do. Ab. in rub. de iure
 iurā. z ibi rñdēt ad iurā i pſuū allegata. z q. ſ. probet quē eſſe
 mutū. dic vt p. Bar. i. l. i. ſ. de bo. poſ. fur. i. ſ. an. ſ. lata. z p. bar.
 i. d. l. mutū. C. Jte no. q. ille q. pſens nō ē nō dicit loq. vnde re
 fert Ro. ad ſtatutū puniēs loquētē cū bānito. vt nō comprehē
 dat mittētē nūciū. tñ pſuū decidit allegās glo. i. c. pſtōnē i ſi.
 pncipationē. de ſen. excō. i. vj. z dicit hāc fuiſſe queſtionē bal.
 i. addi. q. bal. i. lec. mea. de hoc nihil dicit adducit ro. duo alia
 q. nihil faciunt. C. Ego puto queſtionē nō diſſerre ab illa q. q.
 ritur an ſtatutū puniēs delinquētē cōphēdat mādārē ſeu faci
 entē p. aliū. ideo dicit vt i eadē. q. p. cludi pſuenit. de q. qſtiōe p.
 cy. z alios in. l. non ideo minus. C. d. accu. p. Ly. z bal. i. l. ſ. ſi
 p. aliū. ſ. ne q. ſ. eū q. in ius voc. p. Bar. i. l. ſ. ſi vñ. ſ. ſi ſu. j.
 de iur. z i. l. ſi q. p. empre. circa. iij. car. de vſuca. z i. l. iij. ſ.
 ſi pcurator. z ibi bal. z ange. z ibi ſcripſi. ff. qd. quiſq. iuris. z p.
 Bar. i. l. quēadmodū. C. de agri. z cēſi. lib. xi. p. bald. in. l. oēs
 populi. i. xv. col. de iuſti. z iur. z i. l. i. C. ſi ſer. fug. i. iij. col. z in
 l. gallus. ſ. qd. ſi iſ. de li. z poſt. z per imo. in. ea. l. ſ. qd. ſi tan
 tū. p. bal. Ange. z imo. in. l. ſi ſuū. ſ. p. pro. de acq. here. p. bal.
 i. l. i. ſ. ne at. C. de ca. tol. z i. c. i. ſ. iurria. de pace iura. fir. z in
 ti. de pace pſtā. i. ſ. opizoni. z i. l. pemptorias in. v. col. C. ſen
 ten. reſcin. non poſ. plene p. canonistas. i. c. mulieres. de ſen. ex
 cō. z i. c. ſciāt cūcti. poſt gl. i. ſ. alios de ele. i. vj. z videtur ma
 gis cōis p. cluſio q. cū faciēs dicat ſicte facere. l. ſi pater cū gl.
 ſ. q. in frau. cre. l. i. ſ. de i. c. i. ſ. de i. c. i. ſ. de vi z vi. ar. z l. ſi
 obſterrix. i. prin. ſ. ad. l. acq. ideo ſtatutū loquēs i pſona faciē
 tis. z ſic i caſu ſo nō trahit ad faciētē p. aliū. z ſic ad caſū fictū
 l. ſi. C. de his q. ve. eta. ipe. l. i. ſ. hoc iterdictū de cisterna. z ibi
 bar. ſ. de fonte. l. iij. ſ. hec ſba. z ibi gl. i. ducendo vt ibi bart.
 ſ. de neg. ge. vñ iſto caſu faciēs per aliū tanq. omiſſus a ſtatu
 to erit puniēdus pena iuris cōis ſi ſtatuti i caſu i quo lex cōis ſi
 aut ſtatutū puniret mittētē nūciū bānito. vt ſi eſſet bannitus
 i perij z ſit hoſtis q. tūc mittēs tenet pena. l. iul. maie. l. j. j. ad
 l. iul. ma. iuncta. l. amiſſiōe. ſ. qui deſiciūt. cū ibi no. p. bar. ſ. d.
 capi. dimi. ſed vbi non reperit punitus talis de iure cōi fateor
 q. talis mittēs ex idēpitate rōnis p. prehēdere i ſtatuto p. mo
 dū extēſiōis p. baſ q. vbiq. ſ. ſtatutū diſponit aliqd. p. ter ius
 cōe ſit extēſiō de vno caſu expreſſo ad aliū nō expreſſus ex idēpita
 te rōnis. ita loqtur gl. in. d. c. pſtōnēz z plene no. p. bar. i. l. om

nes populi. in. vj. q. pncipall. cū ſi. C. Nec ob. ſi dice
 ref q. i. penalibus nō hz locū extēſiō. vt in. ſ. pene de
 codi. l. i. z no. gl. i. ſ. itē mittā inſti. de acti. q. rñdeo
 q. illud pcedit q. i. penis nō ſit extēſiō. niſi eſſemus i
 caſu in quo ſi nō fieret extēſiō de ſacili poſſet eludi di
 ſpoſitio iuris penalis. vt eſt gl. no. i. c. q. q. de vſu. in
 vi. in gl. ſi. q. extēdit p. hibitionē illius capituli loquē
 tis de teſtō ad p. hibitionē codicilloz ne ſi aliter dice
 remus illuderef diſpō illius canonis. z idē voluit do
 mi. d. ſancto gemi. idē Pau. de liza. i. cle. i. d. ſepul.
 bene facit. l. ſiliū here. ff. ad mace. z ſimile p. baſ in. l.
 libertū. ſ. ſenatus. de ritu nup. i. caſu aut queſtionis
 noſtre ſi nō fieret extenſiō ad mittētē nūciū bānito d.
 ſacili eluderef ſtatuti diſpō. C. Scdo no. q. iter abſē
 tes nō pōt fieri ſtipulatio. vt hic. z l. iter abſentes. C.
 de inuti. ſtip. z quo ad p. poſitū dicūt abſentes q. ſe
 exaudire nō poſſunt. vñ ſi duo eēnt i duabus ciuita
 tibus z ſe ex turribus exaudirēt dicerēt ſatis eſſe pre
 ſētes quo ad celebrādā ſtipulationē. vt ſ. p. bar. ſ. fa
 gl. iij. q. xi. c. teſtes i ſbo pñtia. accipit at pñtia z ab
 ſentia diuerſimode ſz ſubiectā materiā de quo vide
 i. l. abſentē. j. d. ſ. ſi. l. i. pñs. ſ. de p. cu. p. gl. oz. i. auct. d.
 fideiſ. in. pñ. i. ſbo abſis p. Jo. an. i. c. ſi delegatus.
 de of. deleg. i. vj. i. nouella. p. bar. in. l. teſtō. de ali. z
 ciba. le. z i. l. cū ſcimus. C. de agri. z cēſi. z in. l. iij. ſ.
 ſi. in. pe. q. j. de duo. re. z in. l. i. ſ. de lib. ag. z bal. po
 nētē no. ſbū. in. l. ſi. ſ. vbi at. p. illū tex. C. de bo. q. li
 be. C. Tertio no. q. vbiq. lex vel ſtatutū facit mē
 tionē de loquente intelligit de loquēte cū itelligētia
 vt hic. bene facit. l. diē pſerre. ſ. corā. ſ. de arbi. z l.
 corā. j. de ver. ſig. C. Quarto no. q. ex ſtipulatiōe ſui
 acq. riſ dñō. Idē dicas q. ex ſtipulatiōe monaci acq.
 riſ monaſterio. ut p. bar. i. l. i. in. pñ. j. de ſtipu. ſuo. z
 Inno. in. c. cum olim. el. iij. de pñti. facit qd. no. glo. i.
 l. cū hñdes. ſ. ſi. ſ. d. acq. poſ. C. Quinto no. limitati
 onē ad regulā q. hz q. taciti z expreſſi idē ē iudiciū. iu
 rta. l. cū qd. ſ. ſi cer. pe. z l. iter veſtē. ſ. an. z ar. le.
 nā fallit i ſctibus q. celebrant ſbis. q. nō ſufficit taci
 te eē actū niſi expreſſe ſbis declareſ vt hic. qd. intelli
 gas. vt declarat bar. in. l. q. quid aſtringende. j. eo.
 C. Sexto no. q. illud qd. p. me pſeq. nō poſſus nō ipe
 dior pſeq. p. aliū vt hic i. ſ. ſi q. ſigif. z in. l. ariſto. i.
 ſi. ſ. de vſu. z p. By. i. regula pōt q. ſ. de reg. iu. i. vi.
 C. Penultimo no. q. actio oriens ex ſtipulatiōe ap
 pellat ex ſtipulatu. qd. itellige ubi qd. icertū deductū
 ē i ſtipulatiōe. als dat certi p. ditio vt ē tex. iſti. eo. i. pñ
 ci. z q. dicatur certū hñ. i. l. cerrū. ſ. cer. pe. C. Al
 timo no. q. obligat dñs q. iuſſu qñ ſeru. pcedēte iuſ
 ſu dñi pñt. ſz an idē ſit ſi pcurator pñt iuſſu dñi vt
 deſ actio qd. iuſſu pñm. z dicas q. non q. illa actio
 ſolū hz locū vbi pñt ē celebratus p. eos q. ſūt i prāte
 vñ qñ pcurator pñt iuſſu dñi tenebif dñs utili i
 ſtitoria. p. l. iulianus. ſ. ſi pcurator. ſ. de act. emp. z
 l. ſi mntuā. z ibi no. C. de exercito. iō aut dico vtili in
 ſtitoria. q. directa dat pñra eū qui p. poſuit aliquem
 alicui negociatiōi. ut. l. i. z p. totū. ſ. d. iſtitoria. C. In
 gl. i. ibi idē d. ſ. ob. bec expoſitio cōiter rephēdif. q.
 ſtipulatio ē ſboz pceptio. l. ſtipulationū alie. ſ. ſti
 pulatio. j. e. z ſic ē pñt. pñt at ſūt facti. l. cōſilio. ſ. ſi
 na. ſ. de cura. ſuri. ſz obligatio ſboz ē iuris. ut iſti. d.
 ob. in. pñ. pōt ſaluari glo. pñgēdo pñm expoſitionēz
 cū ſcōa put ſuit d. mēte Ray. hic z bar. i. d. l. ſtipula
 tionū. i. ſ. ſtipulatio q. aut accipiemus ſtipulationē
 put ē in fieri. z tūc ſtipulatio ē ſboz cōceptio z pce
 dit opi. rephēdētū pñm expoſitionē gl. B. aut acci
 pimus diſſiniēdo put ē i eē iā dducta. z ſic p. effectu
 ſtipulatiōis. z tūc ē ſboz obligatio z pcedit pñm ex
 poſitio huius glo. C. In ea. ibi. i. ſ. nō idē iuris dic
 q. ibi nō negat qñ ſtipulatio accipiat p. interrogatiōe
 z rñſione ſimul imo illud p. ſumit vt videmus q. ap
 pellatione emptiōis p. ſumit z intelligit nenditio. ſz

22222 iij

a C. Valēte lo
 q. ita ēt intelli
 git ſrā. de are.
 hic q. pro opt.
 pau. alle. tex. i.
 c. z ſi chriſtus.
 de iureiurā. z
 xxiij. q. i. i. ſuma
 b. C. Dittentē
 nūciū. facit gl.
 i. cle. i. de vita
 z bo. cle. i. uer.
 bo. pſonāſt. e
 dicit pſoci. hic
 q. tale ſtatutū
 ſi icludit loqn
 tes bona fide
 arg. eorum q.
 no. bal. i. l. i. ſ.
 nō aut. j. ſi q.
 teſtō z text. i. l.
 cū aut. ſ. capi
 talē d. edil. edl.
 z iquātū cōctis
 dit q. ſtatutus
 pñiēs loqn
 tes ſi pñdēt ſcri
 bētes vide q.
 uoluit ro. cōſi.
 cl. an dicēs alī
 cui iuris per
 pñz pñiāt ac
 ſi vbi diceret.

34 sint diuersa noia emptoris et venditoris. h. raph. cu. h. i vna lec. et ex ea. pte glo. no. q. stipulatio a digniori nomen accepit v. a stipulatore. Nec ob. q. beatus sit dare q. accipe. put obicit h. io. d. i. no. p. c. cu. marthe d. celebra. missa. et no. gl. in rub. comoda. et p. pns q. pmissor sit dignior? qua stipulatoz. q. imo dignior videt q. stipulat atteto q. interrogatio est caput stipulationis. facit. l. cu. in diuersis. s. de reli. et sump. fun. et l. ij. in pri. s. de sta. ho. et i. i. de iure natura. gen. et ciuili. i. si. cu. si. C. In gl. ij. ibi altero r. d. e. dic. q. p. h. ba. q. coiter ad hoc adaptent alias secus p. illud qd dixit gl. i. s. sed hec solenia in h. qbuscuq. insti. d. h. obli. qua seq. hic Ang. nec reperitur alibi illa gl. fm imo. j. ea. l. s. si q. ita. vbi tangit de vitate illius gl. et ibi dicaz. Snt tñ plures casus i. qbus absq. h. boz. ex pessione presumis seu fingit stipulatio de qbus hic p. bar. et p. gl. i. l. his verbis. s. de adop. et inter alios enumerat h. bar. casus reputatu singulari. i. l. cu. ostendimus. s. si. s. de fideius. tu. p. que dicit q. patientia in iudicio h. vim stipulationis. ita intellexit ipse in. l. si. s. preto. stip. in vl. col. et i. l. si. s. i. j. a. q. appel. no. l. z. in l. cu. q. s. decedens. i. pn. s. d. le. iij. et bal. i. repe. l. tale pa. ctu. s. q. puocabit. in. vij. et xi. col. s. de pac. et pau. d. ca. i. l. sciendu. j. eo. Sed fm By. et iac. de areti. Ray. bar. et nich. de nea. l. d. l. cu. ostendimus. s. si. ibi e. spe. ciale fauore pupilli. idē tenuit Ty. in. l. i. i. i. i. col. C. de pecu. et do. ant. de bu. et imo. i. de. i. de. pcur. et imo. i. l. ij. s. volutate. s. so. ma. ar. l. ij. j. ad muni. vbi sufficit sola patientia fauore reipublice. et imo. h. idē tenet q. refert benedi. de plubi. tenere opi. qua tenet bar. h. p. d. l. manumissio p. lectores. s. de manu. vi. et p. gl. i. l. si fideius. i. pn. s. q. satis. cog. s. dicit imo. q. dicta iura no. pbat q. l. manumissio. loq. de actu in quo de substantia no. erat verba. similiter no. ob. gl. i. d. l. si fideius. q. ibi iteruenerunt h. ba. quaten? fue. runt de substantia p. fideiussione est bñ vey. q. tacitur. nitas ibi inducit vt videat renunciasse privilegio fori. Raph. cu. etia. hic tenet q. in. d. l. cu. ostendimus. sit. speciale fauore pupilli. S. certe solus fauor pupilli n. videt sufficere ad hoc vt patientia inducat consensum vt est tex. s. veru. intellectu que approbat ibi bal. i. l. si filius. s. de tute. q. qd ibi dixerit glo. et sic intelligit q. vtriusq. regraf. s. fauor pupilli et calor iudicij. ita in. tellexit illam. l. cu. ostendimus. Raph. i. d. l. sciendu. bal. aut in. l. statutis. i. si. C. d. sen. ex peri. reci. et bal. i. l. apud acta. in. i. col. C. de transac. et in. l. filius. s. in. uitus. s. de pcura. et in. l. si fideius. in. pn. s. q. satis. cog. et in. l. ij. s. volutate. s. solu. ma. intelligit q. i. l. cu. ostendimus. hoc opes ibi scriptura cu. patientia nec repu. to isto e. inconueniens q. vltra p. dicta q. dixi vltra fa. uore pupilli et calore iudicij regraf. scriptura l. i. dicitis locis bal. non attēdat fauore pupilli s. scriptura et iu. diciu. qm scriptura est de substantia eoz. que sunt i. iu. diciu. l. emancipatione. et ibi no. C. de si. instru. l. ne i. arbitris. C. de arbi. c. quonia. cōtra. de pba. Ro. hic intellexit q. in. l. cu. ostendimus. hoc opes geminata pa. tientia qd no. multu. placet q. ibi loquitur tex. in actu momentaneo in quo geminata patientia haberetur p. s. m. p. l. i. et vna cum fuerit simultanea. vt in fili. no. glo. si. de pig. ac. in gl. in. c. ab eo. et in ver. instanti. d. appel. in. vi. itelligebat etiā ro. q. in. d. l. cu. ostendi. mus nihil opes calor iudicij et tex. ibi in verbo acta publica itell. gaf. s. instrumenta scripta manu publi. ca. s. notarij. sed hoc no. est vey. q. quando sit mentio de actis. intelligat solu. de celebratis i. iudicio. l. acta. cum gl. s. de re iudi. l. ii. cum gl. in pn. s. de cura. bo. dan. l. is apud que. C. de eden. teneo ergo. p. vero i. tellectu. d. l. cu. ostendimus. s. si. q. illud qd operant. tria simul cōcurrentia. s. fauor pupilli scriptura et ca. lor iudicij quoz. cessante no. haberet locum disposi. tio. d. l. ita videt fuisse de mente bal. post antiquos i.

d. l. cu. ostendimus. quod pba. nā exorbitans ē. d. l. cu. ostendimus. a iure cōi fm quod fideius. no. obligat nisi per stipu. lationē. l. blanditus. C. de fideius. cu. si. ergo no. debet extra ca. sum de quo loquitur extendi. l. ius singulare. cu. si. d. legi. ex quo infertur au. pactus nudu. factu. in iudicio vestiat calore iudicij. in quo bal. in repe. d. s. qui puocauit. in. vi. et x. col. tenuit q. no. p. ter. optimu. i. d. l. siue apud acta. Et seq. Ro. licz debili. bus rōnib. conef. cauillare text. in. d. l. siue apud acta. limitat. tamē hoc fm bal. in. d. s. qui puocauit. no. pcedere quādo p. actum esset factum ad firmandu. iudiciu. q. tunc mandabitur executioni officio iudicis si in iudicio factum fuit allegat no. p. gl. in au. c. generaliter. in verbo. conscribat. C. de epi. et cle. et l. eum pro quo cu. gl. s. de in ius voc. sed q. pacta indistincte ve. stiant calore iudicij induco gl. no. in. l. i. in gl. s. de iter. actio. volentē q. cautio nuda a causa si facta sit i. iudicio eundē habe. at effectū ac si facta esset cu. causa et de rōne illius glo. vide cy. in. l. generaliter. in. iii. q. C. de no. nu. pecu. ergo idē dicendū ē i. cōuentione nuda a stipulatione quonia. a pari pcedunt cautio nuda a cā et quētio nuda a stipulatione cu. nulla sit efficax. l. cu. de indebito. s. si. s. de pba. et l. ii. s. circa. s. de doli excepti. et c. si cautio. de si. instru. C. In gl. in verbo possunt ibi. l. seruū. Hāc primā solutionē sequunt cōmuniter glo. maxime gl. in. l. mulier. j. e. que dicit hoc esse veru. dūmodo infans balbutire possit. et no. est alibi secundū ang. ibi. et ita etiā tenet in effectū bar. hic. et ang. in. l. si donaturu. C. de acq. pos. Pau. de ca. h. dicit q. infans duoz. vel trium annoz. no. pōt stipulari sed si sit iuxta. vii. annos bene possit stipulari. Alia est solutio q. l. si seruū. loquatur in maiori infante. et q. nullu. sit speciale. vt ibi in gl. et istud tenet Be. et By. h. et i. l. i. C. de inuti. stipu. et azo in summa istius ti. et Ray. in. l. i. s. pe. s. ti. i. vt refert ang. et istā sub dubio forte approbat imo. hic. et Raph. cu. hic. et lu. do. ro. etiā eā tenet. et ista videt pbari. in. s. pupillus. insti. de inuti. stipu. et in. d. l. i. s. pe. s. ti. pxi. et sic videtur indistincte q. maior infante possit stipulari. p. hoc facit q. no. video maiores specialitate fauore infantis in stipulatione re. pupilli saluā fore q. in stipulatione qua infans stipularet magnum patrimoniū ergo debet intelligi. d. l. si seruū i. maiori infante ne dicitur tex. in. d. s. pupillus. C. In gl. si. ibi cu. tutore et c. Ro. q. sentit gl. iuncta tex. q. valet actus gestus cu. infante auctoritate tuto. ris. p. quo videt tex. in. l. seruo iuito. s. si pupillo. s. ad trebel. et hoc ibi tenet ia. de ra. et imo. ibi si infans fari possit. Idēz vo. luit gl. magis cōmuniter ibi approbata. in. l. potuit. C. de iur. deli. et i. l. pupillus. de acqui. here. et sequitur ibi imo. in eo qui fari pōt. sed contrarium videt velle gl. in. l. donatay. C. de ac. quire. pos. et h. sequitur ibi cy. et clarius ang. et idēz bar. i. l. i. s. adipiscimur. de acq. pos. idē videtur velle bal. in. l. bonoz. in. ij. q. C. qui admir. et Ang. in. d. s. si pupillus. qui respondz ad illum tex. dum ibi dicitur tutore auctore. i. tutor pro infan. te. pro hoc facit ratio tex. in. c. cum sup. de offi. dele. refero me ad hanc concordiaz q. aut infans aliquale intellectu habebat l. z. no. plenu. et valet actus et gestus p. infante tutore auctore. l. quāuis. s. infans. de acqui. pos. et d. l. seruo iuito. s. si pupil. lo. aut nullum intellectu habet. et tunc actus gestus ab infante cum auctoritate tutoris non subsistit ex p. s. o. n. a tutoris q. tu. tor no. fuit persona agens. p. d. c. cu. sup. et i. c. i. negocij. de re. gu. iu. puro q. pactu. nuduz non vestiat calore iudicij nisi qm tale pactum teneat ad corroborandum iudiciu. vt dixi. s. pxi. et etiam in rub. s. eo. Nec ob. quod dictum est per gl. in. l. i. s. de interro. act. q. responderetur q. non seq. illatio calor iudicij in aliquibus defectibus supplet. ergo in omnibus. imo hoc n. procedit. vt patet ex nota. p. bal. in. d. l. siue apud acta. i. i. col. et i. l. pacta nouissima. per illum tex. cu. gl. i. verbo maxime. C. de pac. C. Et gl. quesitū bar. an. iurdus qui tamē ad motum labioz. intelligit possit stipulari. et dic. q. no. nisi vocē audiret auribus. vt hic per eū. idem tenet per. de anc. Imo. et pau. hic adde Bar. idēz tenentem. in. l. i. s. si. s. de tute. et anto. de bu. in. c. cu. apud. de spō. Ro. tamē. j. ea. l. s. si. tenet contrariuz p. illuz tex. sed ille tex. no. ob. quia ibi contrabentes audiebāt h. ba. interpretis loquētis electi de consensu vtriusq. partis et au. diebat alter vocem alterius quo casu fatetur Bar. hic stipula. tionē valere. Et ex hac doctrina bar. hic colligit pau. de cast.

¶ Teneo. la. te hic vide per are. et ei adde q. posuit ludou. ro. cōsi. c. cxi. vbi extēdit. d. l. cu. ostendimus ad ecclesiam. h. C. A. pari. pce. dunt. dicit hic soci. q. l. no. p. batur q. calor iudicij supleat defectum sti. pulatiōis imo dicit pbari. q. i. um i. d. l. cu. ostendimus. i. s. in bar. dicit tamē q. cōsuetudine pōt remitti so. lenitas stipula. tiōis et an. cum tenet aret. hic. c. C. Infante. confirmat So. ci. hic p. aliqua media.

ostendimus a fideiuss. de q. m. h. d. u.

vnū no. q. si testis deponit per sensus visus id quod percipi si poterat nisi per auditum q. non prober. tamen dicit se putare contrariū q. sensus visus ē generalis ad omnes sensus. vt p. ex no. per doc. in. l. testium. C. de testi. pro quo est gl. iij. q. ix. testes in verbo viderunt. idē voluit spe. in ti. de testi. §. i. si. item quod non phibet. idē voluit bar. i. l. si ticio. la. ij. per illū tex. de leg. ij. z in suo tractatu de teste in ver. incipiente testis dixit q. vidit ticiū. idē est de mente Bar. in. l. si. C. de pecu. no. li. xj. vbi vult q. si testis dicit scio. quia terigi manibus quod per tactum percipi non poterat sed visu vel alio sensu valet nibilo minus eius depositio z illud dictū reputat no. bal. i. l. nō oīz. §. de legi. de quo vide bal. in. l. diuus. de test. mili. z in rub. C. si ex fal. instru. z i. l. solū. C. de test. z in. d. l. testiu. z i. c. cū cau sam que iter archiepiscopum. z in. c. tam litteris. z vtrobiq. p. cano. ex de testi. z in. c. si. de succes. ab intest. z in. c. ij. de p. sue. vbi doc. tractant quid si erat factū quod percipi poterat p. du os sensus corporis z testis deponit per vnū tantum. z aliqd per bal. in. l. i. in. vij. col. de confes.

Qui presens. Ommissio responsionum stipula tionem viciat: non autē modicuz interuallum. b. d. C. Mo. q. interuallum longum viciat stipula tionem. cōfirmo per. l. iij. §. si. cum glo. §. de iureiuran. vbi ius iurandum susceptū per interuallum a tempore quo delatū est §. in prin. huius. l. fm alios cōtractus. vt. l. si stipuler. §. si. cum gl. j. e. quod bene no. p. limitatiōe huius. §. hoc tamen fallit i contractu innominato. q. nō erit contractus innominatus. ni si qn eodē instanti do vel facio eo acto. z tūc tu aliquid des vl facias. nam tunc si darem vel facerē z postea ex itervallo age retur iter nos q. tu aliqd darea vel faceres non diceretur §. c. innominatus. immo ille actus vltimus erit alius contract' pu ta mandatū. ita colligitur in. l. si cum fundū in glo. i. §. de pa. q. ad hoc diligenter est no. fm oēs ibi. hoc est vtile pp differen tias q. sunt iter ptract' noiatos z inoiatos. C. Mo. q. diffusus ante rissionē nō viciat stipulationē si incōtinenti reuersus est i terrogans z secuta sit responsio. z sic no. q. talis dissensus nō reputatur actus extraneus ex hoc declaratur. l. continuus. j. e. in prin. z quis dicat extraneus actus stipulationem impediēs vide gl. no. in. l. duos. §. si. in ver. §. ius. j. de duo. re. C. Et q. sit ratio huius. §. si. quare longū interuallū viciat stipulationes pe. j. e. l. i. §. si. z ibi Ly. z Imo. j. §. proxi. refert. dixerūt ratio nē esse potuisse. q. qn respōsio nō sequitur incōtinenti interro gationem sed ex interuallo nō videtur facta ad iterrigationē z ita nō pstat sic de cōsensu simultaneo z vero. ar. l. p. retentio nē. cū gl. C. de vsur. z. l. cū i plures. §. locator horrei. §. locati. fm itellectū bar. in. l. non solum. §. morte. §. de ope. no. nun. z l. pacta nouissima. C. de pac. hec ratio nō videt bona q. si ve ra esset sequeretur q. idē esset in alijs contractibus. Idē seque retur q. vbi apparet de pposito deliberato promittentis debe ret valere. non ob. interuallo vnde si iterrogarē te pmittis mi bi. x. z tu respondes cogitabo z cras respōdebo z postea cras pmittas deberet valere stipulatio ex quo pstat de cōsensu. hec tamen cōuentio nō v. vt stipulatio. vt expresse firmat bal. i suo tracta. de constituto. z in rub. C. de psti. pe. in vlti. col. Sz dicit ibi bal. q. erit pactum nuduz. allegat istum tex. iunctis no. per gl. i. l. iurifgentiū. in. §. sed cuz nulla. §. de pac. in primo exem plo pacti nudi. z j. referetur. Ray. j. e. l. §. si. allegat aliā ratio nē v. q. partes debent simul cōsentire quādo sit iterrrogatum. alias videt nouus ptractus. hec ratio satis videt incidere i idē cū pdicta. z eodez modo v. reprehendenda. ideo videtur di cendū q. nō pōt vrgens ratio reddi. z dici posset illud qd iuris consultus tradit in. l. nō omniū. §. de legi. C. Item pro limita tione. huius. §. vide oīno Bar. in. l. licitatio. in prin. §. d. pub. z in. l. si tempora. C. de fi. instru. z iure asse sis. li. x. vbi notabili ter voluit q. longum interuallum non viciat contractum cū in certa persona celebratū. exemplum ponit in contractu qui per subastationem expeditur vt in auc. hoc ius porrectum. C. d. sa cro san. ec. z in. d. l. z tēpora z in. l. i. e. ti. Idem etiā voluit bal. in. l. pecuniam. x. la. vl. C. de condi. ob cau. vbi dixi idem esse i contractu qui celebratur pro repu. vigore legis vel statuti. exē plum ponit in statuto si dicat q. quicunq. doctor qui legit me dicinam habeat centum. naz doctor legis quandocunq. cen

setur cum repub. contraxisse auctoritate dicti statuti. q. lex vel statutum semper loquitur. l. arriani. C. de here. secundū eū. C. In glo. in ver. responsum est ibi vel etiam longo. communiter reprehenditur gl. per doc. hic tenentes q. longum interuallum etiā non in terueniente contrario actu viciet stipulationem z me lius q. alibi probari videt in. d. l. duo. §. si. allegata i gl. licet Pau. de ca. solus hic dicat glo. posse sustine ri. z q. non reperitur in contrariuz sed certe tex. videt esse hic. z in. d. l. dos. limita tamē hoc secūdū imo. hic. nisi interueniat actus modicissimum interualluz importans inter iterrigationem z respōsionē. quia tūc nō viciabitur stipulatio. allegat. l. que extrinsecus j. e. licz regulariter actus medius stipulationē viciet. vt iuribus alle. in gl. Idem voluit etiaz Pau. de ca. hic. dicens q. actus impertinens consistens in solis verbis non viciat stipulationem. per. d. l. que extrin secus. Idē voluit bar. in. l. cam antiquitas. C. de tes. vbi dixit q. actus momentaneus stipulationem non viciat per eandem. l. tamē hec limitatio non videtur procedere sic simpliciter intellecta. quia videtur con tra tex. in. d. l. dos. §. si. a contrario sensu. in ver. item act' modicus iuncta gl. in versi. p. trarius. vñ meli' v. locutus Ange. hic dicens q. actus brevis delegatio nis cā factus vt in breui cantilena actuz nō viciat sti pulationem. ita loquitur. d. l. que extrinsecus. secus i alio actu breui per. d. l. dos. ita dixit Pe. z Joā. de imo. j. e. l. in. §. si quis simpliciter. Puto in hoc attē dendum an ille actus modicus intermedius sit act' brevis non tendens ad aliquē iuris effectū nec tēdēs ad ostendendū q. faciens illum actum habeat stipu lationē pro deserta z inani. z hoc casu non viciet sti pulationē. d. l. que extrinsecus. siue sit actus cōsistēs in verbis siue in facto per. d. l. duos. §. fin. alias vero secus. C. Et scias pro intellectu z limitatiōe hui' §. q. bal. in rub. C. de cōsti. pe. in vlti. col. z Bal. in suo tractatu de psti. in uersi. sequitur de forma. voluit q. si dico pmittis mihi per stipulationem. x. z ex inter uallo respondeas q. tūc uiciatur stipulatio nec vt pa ctum nudum valebit vel cōstitutum alle. l. i. §. cum q. §. de cōsti. pec. iuncto tex. Sed si nō appouissem il lud uerbum per stipulationem ualebit vt pactuz nu dum ita dicit q. intelligitur gl. in. l. iurifgentiū. §. igif nuda. §. de pac. z ita intelligas id quod no. Bart. in l. continuus. in prin. j. eo. faciunt que dicentur. j. §. proxi. C. Et in quantum bar. hic tractauit de dictiōe mox illico statiz. z simili. z latius hic p. imo. z ro. Ad de dictis eoruz ea que pulchre no. per bar. z alios in l. fructus. §. solu. ma. z per bal. in. l. gallus. §. ille ca sus. de lib. z postb. vbi dicit q. l. varijs modis accipi non possint dictiones z aliquādo denotent longum interuallum. ut. xx. q. ij. c. si quolibet. z. c. si puella. z est bonus tex. in. l. sed si conditione. §. si seruus. §. d. here. in fi. vbi dictio mox trienniū importat ut no. plene per gl. in. c. quia propter ad fi. de elec. tamen i dubio fm Bal. importat idem q. incontinenti. z sic modicum interuallum. alle. no. per gl. in auc. de in ces. nup. in prin. in gl. que incipit. sed nunquid z idē sensit gl. in. d. c. quia propter. quam etiam ad hoc al legat Jo. de imo. in. l. diuortio. in prin. in. viij. col. §. sol. ma. z hoc modicum itervallum interpretabit iu dicis arbitrio. ut est gl. no. in. l. quam sit in uer. quaz citius. de elec. in. vj. z in. c. an sit. de appel. plura etiā de predictis dictionibus posuit Spe. in ti. de dispu ta z alle. §. post hoc ver. item clausula. z subdit ro. B secutus Bal. in. l. quoniam nonnulli. C. de appel. q. si quis appellat a sententia z appellationem deferat non gaudebit beneficio quadrimestris dilationis cō cesse condēnatis ad soluendum iuxta. l. ij. z fin. C. de vsur. rei iudi. z hoc per tex. in. d. l. quoniam nonnul li. in ver. idem incontinenti. quod esset no. si esset ve

a C. Et immoia
ros. dicit soci.
hic q. hoc di
ctum putat eē
dubium i pun
cto iur. nec bñ
colligi. i. d. l. si
cū fundum.

C Quadrimestre. pñma hoc p id q vo luit bart. i. l. i. C. de supactio li. x. p gl. no. in quē. ut nulli in dictū. §. illas vō bald. in. l. pñes C. loca. facit. l. cñ res. §. itaqz de leg. i. iuncta l. si cōstare. §. i. ff. so. ma. z ter. i. l. si cui. §. taz diu. ff. ex qb. ca. maio. z de iñtis. dictōib⁹ vide p aler. cō si. gl. z ro. cōsi. cccxx. b. Tanqz pa ctū. limita vt p math. no. su. is so. xxvii.

rum. Expro eo videtur gl. in. l. ij. in ver. executione. C. de temp. ap. quā ibi etiaz sequitur bal. p hoc facit l. pe. in ver. illico. C. dpositi. per quā dicit bal. qz dē nat⁹ ex cā depositi non hz dicram dilationem. tamen dñū puto veri⁹. §. qz deserens appellationē dbeat hñe quadrimestre eo mō quo statū dicā. qz nō ob. tex. in. l. qñ nonnulli. qz ibi est spāle in dōbitore fiscali. ita di xit bar. in. l. i. j. d. libel. dimisso. z bal. i. l. ij. i. pñ. C. qñ hñ. vel pua. C. nō obst. glo. i. d. l. ii. qz vt p3 ibi tex. lo quitur qñ tpe desertōis erat lapsū quadrimestre z vl tra. vñ cū deserta appellatione fingat actū nūqz fuis se appellatū. l. si. §. pe. ibi tanqz si ab initio. C. de rēm po. ap. non mix si nō hz aliud quadrimestre. vey si esset deserta appellatio vt quā infra. xxx. dies non fu issent periti apli. iuxta. l. iudices. C. de ap. z. c. qñuis de ap. i. vi. haberet appellans supplementum vsqz ad dilationem quadrimestrez cum non reperiatur cō trarium. tangunt etiaz predicti doc. h de dictione in continēti. de qua vltra allegata per eos vide notata p Jo. an. in. c. si iudex laicus. §. i. de sen. excō. in. vj. z in. l. litigatoribus. cum ibi no. C. de ap. z ibi d dictio nē illico de gbus etiam per bar. in. l. i. circa me. j. iu di. sol. z in. l. ipator. j. de iur. hñ. cuz multis similibus z p per bar. i. l. res q. §. i. j. d. iur. hñ. vbi posuit dictuz notandū. z illud dictū approbat Saly. i. d. l. si quis post hoc. C. de bo. prescrip. z pau. de ca. in. l. si mari to publico iudicio. in pñ. §. so. ma. licet Ro. hic illud impugnet rationibus tamē debilibus ad quas tollē das vide bar. notabiliter. in. l. pe. C. de pue. hñ. debi li. x. z ibi habes tex. no. hz bar. de dictione absqz fru stratione. qz denotat sumariāz cognitiōem sicut ēt fa cit dictio pñ. vt. l. ij. z ibi oīo vide bal. C. ut li. pē. de dicta dictiōe icōtinēti. vide gl. reputatā singularē 13 . xxxij. q. i. in. c. apud misericordē. q vult in quantum dicitur pñ cōfiterē i iudicio posse reuocare confessio nez incōtinēti absqz pbatōne erroris. vt est gl. no. i. c. hñ. de cōfes. in. vj. dicef icōtinēti reuocata si reuocet antequā redacta sit in scriptis. Et idem tenuit Ro. z Jo. an. in. c. ex lris. de diuoz. z archi. i. c. hñ. de iure iu. in. vj. z bal. i. edita. i. ix. char. C. de eden. z do. an to. in. c. hñ. de confes. do. Ab. in. c. preterea de test. co gen. z recte intuenti voluit bar. in. l. quicquid astrin gende. ad hñ. pñ. j. eo. dum allegat. §. contractus. de hñ. instru. iungendo. c. qñ cōtra. de probatio. vbi ea que sunt in iudicio requirunt scripturaz. vt. l. emā cipationes. C. de fide instru.

§ Si quis ita. Ad validitatē stipulatiōis sufficit cōsensum colligi ex verbis p interpretationem. secus si ex signis z actib⁹. z ex stipulatione inutuli non oritur naturalis obliga tio: z ideo nec hñ de iussor accedat pñ. b. d. C. No. ex tex. ibi nec natural: qz vbi stipulatio non valet tanqz stipulatio nec ēt valz tāqz pactū nudū cū ex ea nō oia tur naturalis obligatio. vt hñ que pñeuit ex pacto nu do oriri. l. i. in pñ. z ibi gl. §. de pac. l. in hñ. §. in perator. j. de sol. quod tamen intelligit quando con stabat partes voluisse stipulationem coficere. als au tem in dubio valeret tanqz pactum nudum: vt ē glo. no. in. l. iurifgentiū. §. sed cum nulla. §. de pac. quaz communiter sequuntur doc. z idē tenet. Ly. z Ray. in. l. legez. C. de pac. z Ly. in. l. cum quis. in pñ. C. de iur. z fac. igno. sentit Bar. z Jac. de are. in. l. stipu lator. §. i. j. eo. z no. canoniste in. c. qualiter de pac. aliquid dixi. §. proxi. §. pro quo facit ratio. l. quotiēs in stipulationibus. j. e. l. iij. de testa. mili. z. c. abbate. de uer. sig. z dicendū est eodē modo in acceptillatio ne inutili. z ita declarabitur. l. an inutilis. in pñ. j. d accep. Sicut tamen Imo. hic circa acceptillationem aliter dici posse. v3 qz vbi acceptillatio peccat i forma nullo modo valeat etiam in vim pacti nudi. licet sec⁹ sit in stipulatione. Et ratio est secundum cum. qz ver

ba stipulationis sunt inducta a iuregentium. l. iurifgentiū. i. pñ. §. de pac. secus in acceptillatione cuius verba inuenta sūt a iu re ciuili. z nō possunt eius verba adaptari ad pactum. qz appa ret partes voluisse facere acceptillationem. Ro. hic dicit non el se verum dictum Imo. quia si esset verum sequeretur q accep tilatio non deberet valere in vim pacti nudi etiam quando fie ret super obligatione contracta de iuregentiū puta venditio ni. z filib⁹. qd falsum est. l. si acceptillatum. j. d accep. l. z si vn⁹ §. si acceptillatio. §. d pac. Istud ar. Ro. procedit quando dfe ctue est in materia. sed imo. loqz qñ defectus est in forma pro pretea non pcludit. tamen alia ratione dictū Imo. non proce dit. qz non reperitur iure cautū qz verba acceptillationis nō fue rint ita cognita de iuregentiū sicut verba stipulationis. nō di co quo ad effectum acceptillationis sed pacti sicut nec verba stipulationis erant inducta de iuregentiū ad effectum stipu lationis. Adde qz aliū intellectū dabat pe. ad glo. in. d. §. sed cum nulla. prout refert h Imo. quosdam dicere. v3 qz pcedat gl. illa i muto non valente loqui qz tunc stipulatio valet vt pa ctū nudū. sicut i fili dicim⁹ i matrimonio. i. c. tue. z i. c. cum apō de spō. vñ limitabat tex. nostrum pcedere in valente loqui. z Pe. ita refert Saly. in. l. legem. C. de pac. z in. l. nō codicillū C. de test. Sed h nullo modo puto veruz. qz in muto h casu ē eadem ratio que in valente loqui. z quia nimis restringeret istū tex. subdo circa predicta qz Fulg. in. d. §. sed cum nulla. voluit qz si partes voluerunt stipulari valeat in vim pacti nudi si cre diderunt stipulationem ualere. per. d. l. an inutilis. als non p istum tex. quod non placet quia uiolat hanc litteram. nec pro bas in. d. l. an inutilis. C. No. ex eodez tex. quod actus nō va let eo mō quo agitur. nec etiam v3 eo modo quo ualere potest z ē materia brocardica. de qua uide hic per bar. z p Ja. d bel. i. d. l. i. §. eū qui post gl. §. de cōsti. pe. per Ly. z bal. in. l. non codicillū. C. d test. p cano. in. c. cum sup. de offi. deleg. z i. c. i. de despon. impu. lib. vj. In quo adde dictis Bar. in quantum voluit qz in vltimis voluntatibus si agit de dispōne particula ri actus q nō v3 mō quo agit puta substitutio directa si nō pōt valef directo valebit eo mō quo valef pñ. i. p fideicommissū. l. sce uola. z. l. ex scō. i. pñ. §. ad trebel. z no. p gl. i. l. hñbis. §. d iul. z pupil. nā istud nō vñ verū per tex. i. l. si delegatis seruo. §. si alieno. §. de lega. i. per no. p gl. in. l. seruo cum si. C. de testa. ma. vbi libertas directa relicta seruo alieno cum nō possit vale re iure directo nō trahit ad fideicommissum prout valere po test. z ita per illum tex. disputādo tenebat Bartolusius d pra tis vt refer z sequitur Joan. and. in. c. si pater. de testa in. vj. in nouella. ad idē tex. i. d. l. hñbis i hñ. frustra. z tex. in. §. ex neo. insti. de pupil. substi. z hoc tenuit ibi gl. in vltimis uerbis quā approbat ut. §. Jo. and. reprobando opi. gl. d. l. uerbis. quaz ēt reprobat bal. in. l. ex tribus. C. de inoffi. testa. z Ange. in. l. precibus. C. de impu. z Rapha. cu. in. d. l. uerbis. z imola. in l. centurio. de iulz. z pupil. z in. c. Ray. de testa. in materia cō pēdiōse z illā gl. reprobaui ēt in. d. l. cēturio. z opi. §. d. gl. bñ probatur per. d. §. si alienus seruus. cui nūqz uidi bene respon sum. z contra bar. hic tenuit Bal. z Imo. hic l3 Ange. uideat quasi in omnibus concordare. z ista opi. posset p plura cōpro bari. licet ut plurimū doc. in. d. l. uerbis sequantur opi. glo. ibi quā etiā seqf Ly. z Pau. in. l. precibus. in materia cōpēdiōse C. de impu. z Bal. in. l. extraneū. C. de here. insti. de quo ple ne in. l. centurio. §. de iulz. z pupil. z in. c. Ray. de testa. Nec ob. l. sceuola tenendo opi. contra gl. in. d. l. uerbis. qz ibi pp accidēs nō ualebat substitutio directa. i. ex eo. quia facta erat in codicillis in quibus directo dari nō pōt hereditas. l. ij. C. de codi. nā h potuisset fieri in testamento. secus ergo vbi simpli citer lex resistit sicut resistit substitutiōi directe que fieret extra neo uel puberi post aditam hereditatem. d. l. uerbis. z. d. §. extraneo. nā tunc non trabatur ad fideicommissum. d. §. si ser uus. non ob. l. ex facto qz ibi dispositio non fuit facta directo sed per fideicommissum. i. per mediam psonam pñi heredis. ita declarat no. bar. in. d. l. cēturio. i. pe. col. dñ alle. d. l. ex scō

§ Secundo adde qz i dñtib⁹ ubi pñes sciunt nō ualere actū ui detur qz nūqz ualeat eo mō quo potest si nō ualeat ut agit. ita p bat elegās lra. i. d. l. an iutulis. i. pñ. qz uidet pñes actum nuga roūū facere uoluisse. ar. l. hñ solū. §. de acti. z obli. Ita notabili

ter Raph. ibi. et hic. et Pau. de cast. hic. et Saly. et Fulg. in. l. si
 codicillu. C. de testi. l. 3. bar. et Imo. in. d. l. an inutilis. aliter in-
 telligunt illum tex. tamen vñ facere violentiā littere. nam dicit
 bar. illum tex. probare qñ acceptilatio peccat i materia valeat
 in vim pacti nudi nisi fuerit sciens non valere. et nisi probetur
 qñ sciuerit non valere. sed tex. ibi hoc non probat qñ qñ sciuit nñ
 valere in vim acceptilationis saltim sciuit eam valere in vim pa-
 cti nudi. cum semper acceptilatio peccans in materia habeat i
 se pactum in. d. l. si acceptilatum. et. d. l. si vnus. §. si acceptila-
 tio. subdit etiam in. d. l. an inutilis. no. Raph. qñ i dubio presu-
 mitur pres ignorasse iuris dispositionē volētē illū actū eē nul-
 lū nisi esset iurisperit. arg. l. ij. §. seruus sulpitius. §. de ori. in.
 Nam licet dicatur qñ omnes debent scire iura. l. leges sacratis-
 sime. C. de legi. tñ illud intelligit qñ dñ informari a peritis. l. in
 bonorum. et ibi bar. §. de bo. pos. ti. generali. l. ij. §. regula. §.
 de iur. et fac. igno. qñ no. l. 3. bar. aliter videat velle. in. l. nō fatef
 in vlti. col. in ver. quero qualiter. §. de cōfes. et in. d. l. an inutil.
 tamen hoc non probat bar. veris rationibus. Adde etiam qñ
 vbi agitur de obligatione inducenda si defectus est in causa ef-
 ficiente semper valet actus eo modo quo valere potest. bonus
 tex. est in. c. i. de despon. impu. lib. vj. fallit nisi occurreret defe-
 ctus forme probatur in. d. c. cum sup. **¶ Secūdo** adde qñ vbi
 actus non potest valere eo modo quo agit secūdu propriā na-
 turam verborū valeat eo modo quo valere potest secūdu ipso-
 priam. l. insulam. §. de prescrip. ver. l. si olei cum gl. C. locati. c.
 cōstitutus. de reli. domi. secūdu Ang. et Imo. hic quod tamē
 limita secūdu quod colligitur ex dictis Bar. in. l. si qs ante. §.
 de acqui. pos. circa. d. l. insulā. vbi dicit non pcedere quod ha-
 betur in. d. l. insulam. qñ appareret partes nouisse cōtractū in
 nominatum facere. et sic qñ appareret p̄trahētes voluisse certo
 modo p̄trahere. tunc verba impropriarent nec haberet locum
 dictum Ange. et Imo. hic p no. p bar. in. d. l. si qs ante. secūdo
 in quātū bar. dixit qñ iuramentū facit semper valere actū eo mō
 quo valere potest per singularem casum in. l. cum pater. §. fili.
 matrē. §. de leg. ij. **¶ Adde** circa hoc qñ pulchre dixit bar. i. l. si
 quis in prin. testamenti. ad si. de leg. iij. et in. l. omnes populi.
 in. iij. q. pñ. in ver. an iuramentū. §. de iusti. et iur fm. l. eam qñ
 in ver. vj. casus. C. de fideicō. et Ang. i. l. hi qui accessionis. §. dñ
 fideius. et bar. in. l. si quis pro eo. in. vij. et. viij. membro. §. de fi-
 deius. et i. l. si quis maior. C. de transac. l. 3. bal. ibi eum reprehen-
 dat et male. et bal. et Saly. in. l. sancimus. C. de testa. bal. in. l. si
 iure. C. de test. manumif. et bal. in. l. i. C. comino. vbi dicit qñ iu-
 ramētū supplet defectū expressiōis spālis. et sic facit valere actū
 generalibus verbis factū. d. §. filius matrē. **De quo** vide i cō-
 trariū bar. et ang. i. l. sed et si quis. §. questus. in fi. §. si qs cau.
 Jo. an. et alios. in. c. fi. de cōmo. et bal. in. c. i. de cōtro. feu. apō
 pares termi. et Imo. in. c. cum contingat. in. xvij. charta. de iu-
 reiu. vbi volunt qñ iurata susceptio omnium periculorum non
 obligat ad casum fortuitum nisi specialiter exprimat. distin-
 gue qñ aut generalis consensus non trahitur ad illud. de quo
 queritur nec specialiter nec generalr. et tñ iuramentū nō hz vñ
 specifi ci consensus. l. si. C. de nō nu. pec. aut trahitur ad illud.
 tunc secus. d. §. filius matrem. **¶ Et** inducitur iste tex. per bar.
 et alios hic ad questionem. ticius fuit interrogatus vis illi di-
 mittere bona tua. ipse rñdet cui alij dimittere an videat illi re-
 linquere et rñdet bar. qñ sic maxie p. l. p̄philo. §. proposito.
 de leg. iij. et pro hoc alle. Raph. cu. hic tex. in. l. i. si. C. ad mu-
 nicipa. qñ intelligas esse verū duobus concurrentib⁹ que copu-
 latiue cōcurrebant in casu dicti. §. proposito. f. qñ precesserit in-
 terrogatio. Itē et qñ cōuocati fuerit specialr ad hoc testes ita il-
 lum tex. declarauit bar. i. l. gerit circa. iij. col. §. de acqr. here. et
 ibi plene per ange. et Moder. et no. bar. in. l. si. §. de testa. de
 quo vide no. per Ly. et bal. in. l. i. inbemus. C. de testi. et bar. i. l.
 heredes palā. in fi. in prin. §. de testi. Jo. an. in ti. de testa. §. i
 primis ver. qd si is. et doc. in. l. serui electione. in pn. §. de leg.
 i. et cano. maxie do. Anto. in. c. si tibi. de test. dñ refert illa ver-
 ba Jo. an. super. d. ver. quid si is. qñ alias non precedente in-
 terrogatione et conuocatione testiu nō pcedat decisio bar. col-
 ligitur ex gl. nō. i. l. in euentis. C. de contrahen. emp. dum di-
 xit qñ illa verba vellem emere et c. non denotant perfectionem
 voluntatis et in hoc non est differentia inter contractus et vlti-

mas volūtates vñ de vno aliō pcedit. arg. l. svū filij.
 §. eū qñ chirographū. §. de le. i. et. l. pactū inter hñ dē.
 §. de pac. **¶ Itē** inducitur per bar. ad qñ de cōsul. tof
 qñ soluit p hñba nō video cur ticius nō sit cōdēnan-
 dus. qñ videat ticiū cōdēnādū p istū tex. vt hñ p eum.
¶ Et iuxta hñ bal. et Ang. hñferūt. an iudex. p. d. ver-
 ba plata ab eo pnūcio ticiū cōdēnādū in. x. videat
 ticiū cōdēnare. in quo gl. reputata singularis. i. l. diē
 pferre. §. si plures i gl. si. §. de arbi. sensit qñ sic. et hñ
 exp̄ssi⁹ voluit Jac. de are. et Ly. i. l. i. C. si aduer. lib.
 et Ang. imo. et Ro. i. l. i. §. de re iudi. et Ang. et pau. d
 ca. hñ. et ange. i. l. p̄ses. C. de sen. et i. l. qñ se dicit. §. dñ
 di. p. l. fūdus qui lucij. i. hñ. rescidi vēditionē iussit. §.
 de resc. vñ. et i. l. emili. i. hñ. pnūciauit restituēdū. §. d
 mino. Cōtrariū tenuit bar. i. l. i. C. si aduer. lib. Jo.
 an. in addi. spe. i. ti. de excep. §. viso. hñ. porro i addi.
 qñ iūcipit dat intelligere et c. qñ simplr refert do. Ant. i. c.
 cū venerabilis. de excep. et idē voluit bal. imo. et Ro.
 qñ p̄ct⁹ futuri tps nō spectat ad iudicē. l. i. i. pn. §. de
 vsur. l. nō quēadmodū. §. de iudi. et hñc opī. puto ve-
 riorē. qñ aliō ē cōdēnare aliō pnūciare cōdēnādū si
 cut dicim⁹ aliō ē pnūciare quē liberū et aliō quē libe-
 radū. d. l. qñ se dicit. §. de iudi. et i. l. i. cū gl. C. si auer.
 lib. et. et aliō ē quē i integru restituere aliō pnūciare re-
 restituēdū i integru. ut. l. si. cū gl. i. hñ. cōpromissarios. C.
 vbi et apud quē i integ. resti. et bal. ibi. et aliō ē quē mit-
 tere i possessionē aliō pnūciare mittēdū. ut. l. cognitō
 §. bonor. in gl. §. de of. eius cui mā. ē iurisdī. et aliō ē
 deponere quē aliud ē pnūciare deponēdū. ut no. gl.
 in. c. sap. eo. in hñ. ordinet. de of. deleg. et no. io. an.
 in. c. trāmissa. de elec. et pulchre p bar. i. l. solēt. i. pn.
 §. de offi. procon. et aliud est absoluere aliud pronun-
 ciare absoluēdū secūdu bal. i. l. si qs filio exhereda-
 to. §. eius. §. de iniust. testa. et Ange. in. auē. de exhi.
 reis. §. fina. in fi. et ibi gl. et bal. in. l. i. §. de iur. om. iu.
 iudi. **¶ Non** obstat tex. in. d. l. fundus. quia ibi ē ver-
 bum infinitum quod referri potest ab omne tempus
 et sic etiam ad presens vt no. gl. in. l. v. in ver. stipula-
 tio. §. eo. **¶ Non** obstat. d. l. emilius quia secunduz
 Ra. ibi est speciale in principe ita pronunciante vel
 verius responde qñ ibi non est sententia diffinitiu. s̄
 spectabat aliam sententiam post se per quam in inte-
 grum restituatur. ita voluit no. bal. i. l. cū iudex. C. dñ
 sen. pro quo facit quod nota. bar. in ea. l. cum iudex.
 in fi. tangunt Bald. et Ange. hic de consultore qui
 in consilio dixit consulo ticiū condemnandum. et
 iudex post in sententia dixit pronuncio prout in con-
 silio an videatur condemnare. an vero pronunciare
 condemnandum ioan. and. in dicto. §. viso. distin-
 guebat iter interlocutoriam et diffinitiuaz cuius opī.
 communiter damnatur. quia in diffinitiuā satis ē qñ
 exprimat verbum condemnatio per equipolens. seu
 per relationem ad aliquam scripturam productam.
 vt in. l. ait pretor. §. de re iudi. et. l. in summa. eo. titu.
 et facit. l. si ita scripsero. §. de condi. et demonstrati. et
 l. si a se toto. §. de here. insti. et nota. Bal. in. l. i. in fi.
 C. de senten. ex peri. reci. alia fuit opī. Bart. in dicta
 l. i. C. si aduer. liber. et in dicta. l. fundus. qui vult qñ
 non videatur condemnare. quia videtur pronuncia-
 re condemnandum sicut dicebatur in consilio ergo
 non condemnat. ut proxi. qñ dictuz est. sed magis cō-
 munis opinio est in contrarium vt renuit iaco. d are
 ti. Ly. et Bald. in. §. i. C. si aduer. lib. iac. bu. in. l. si.
 C. ubi et apud quem bal. et in. d. l. cum iudex. et in. l.
 antepe. per illum tex. de here. insti. et in. l. cum in ec-
 clesia. circa. iij. vel. v. col. dñ cā. pos. et p. bar. ang. imo.
 et ro. i. l. i. §. de re iud. et do. ant. et do. Alb. i. c. cū vene-
 rabil. post me. de excep. et Ange. i. d. l. qñ se dicit. et in
 dicta. l. p̄ses. et imola. in. l. si puenit. de re iudi. et
 i. c. f. pro debilitate. de offi. dele. et in. c. super eo. qñ
 dicta verba dubia debent interpretari dñ pñti plata:

ac Juramen-
 tū. addit iudo.
 ro. cōf. eccl. au-
 aut si virtute
 iuramēti stipu-
 latio vñ ut nu-
 dum p̄m ex ta-
 li p̄o oriatur
 actio de iur ca-
 nonico unde hñ
 p soci. qñ trāf-
 vñ cū opī. p̄ce-
 prors sui qñ si
 oriatur tandē
 ex p̄o p̄fūpto
 bñ. l. p̄amphi-
 lo. de hoc vide
 p pau. de cast.
 cōf. eccl. ubi
 late de intelle-
 ctu. bur. l. p̄a.
 philo.
 c. Aliud pro-
 nūciare. de hñ
 vide tex. i. l. ac-
 cusatorib⁹. C.
 de accusato.
 et i. l. post lega-
 tuz. §. libertas
 ff. de his q. ut
 idigni. et tex. in
 l. tñ. cōtur o
 de heredi. insti.
 dñ. p̄rout i
 cōsilio vide an-
 ge. cōf. xl. cum
 de alex. cō. lxx.
 iij. li.

nec et ualeat pceptu. de hoc uide p lu. do. ro. p. c. l. ubi pōit an cū istm est nullū possit agi ex cōfess. i. eo cōfēta. b. De nume ratione. dicef i. s. grifogon^o j. e.

27 ut actus potius valeat. ar. l. quoties. j. e. z qz videm^o qz als ipropant^o sba vt snia valeat. l. z puto. s. i. i. gl. s. fa. herc. z qz vī ita fuisse de mente iudicis q potius qz sba attēdi d. l. iij. C. d. lib. pte. c. in his. z. c. itelli gēda. de s. fig. C. Postremo tetigit h bar. qd si sur dus itelligēs ad motū labiorū sbat. an valebit sct^o attēto qz in oib^o sctibus hodie apponit stipulatio. z cōcludit qz valebit sct^o rāqz fact^o sine stipulatione. z hoc in cōtractibus q cōsensu strahunt qd dicit pce dere de iure cōi. d. iure aut statuario si instrumenta guarātie habeanť execu. paratā dicit esse secus. z h casu inspicienda esse verba statuti. qz aut statutu dīc qz p pceptū guarantigie sint instā executioni man danda. z tunc l. contractus i eo celebrat^o sit null^o. tñ debet executioni mandari. ar. l. posthumus. s. si qz ex his. de iof. te. l. cū putarē. ff. fa. her. aut statutu dī cit qz mandet executioni sctus ppter instrumentum guarātie. z tunc qz hz respectū ad cōtractū: cū sct^o sit nullus non mittetur executioni sm qd no. bart. in l. diuus de test. mili. z in l. i. s. parui. s. quod vi aut clam. z tex. in l. iij. s. cōdēnatū. s. d. iudic. confirmo per ea que voluit bal. in l. iij. in fi. C. de execu. rei iud. vbi voluit qz si statutum disponit qz instrumentū contine at conuentionē nudam. tamen debet mandari exe cutioni. quia talis conuentio efficitur legitima ppter statutū. alle. l. legitima. s. de pac. idem voluit bar. in l. ex placito. C. de rerum permut. z imo. in l. fi. in xij. col. j. a quibus appel. non licet. z ita cōmuniter te netur. l. bal. aliter loquatur. in l. fi non fortem. s. i. s. de condi. inde. Sed contra predicta facit qd not. bal. in l. fi absentis. in. vij. col. C. si cer. pe. vbi p text. in l. fi. s. de cōsti. pecu. dixit qz nō valet pncipalis cō tractus. nec etiaz valeat^o pceptum guarantigie. ta men respōde qz intelligit sm distinctionē ange. s. re latam. pōt et responderi vt ibi per bart. in. iij. oppo. videlicet qz ibi fuit confessio erronea. vel ibi constitu it se debitorē. Item tetigit hic post predicta bar. d. instrumento continente contractū vallatū stipulatio ne inutili. z inter cetera dixit no. qz si agitur ex mutuo z agens pber non de numeratione sed de pessione facta ex cā mutui qz obtinebit agens. z idēz sequitur imo. Spe. s. vō ptra. in ti. de test. s. i. ver. sed pōe egi. bar. vero in l. certi conditio. s. si nūmos. s. si cer. pe. quē sequitur bal. in l. iij. s. fi. eo. ti. tenuit primā opi. quā tñ limita esse veraz nisi expresse in libello ageref ex numeratione. vt ibi per eū. sed veritas videt qz in hoc casu sufficiat per confessionē pbare qñ est lapsū tempus opponenti exceptionem nō nu. pecu. vel eēt renunciatum solenniter tali exceptioni qñ istis casu bus confessio de recepto ex causa mutui pducit du os effectus. vnū qz est inductiua obligationis cum ex ea confessione oriatur obligatio z actio tanqz ex mu tuo civili. vt. l. iij. s. fi. z ibi plene no. s. si cer. pe. z isti. de litteraz obli. in pñ. Item inducit effectū ipsius p bationis numerationis. qz p confessionem pbat nu meratio tex. est in l. fi ita stipulatus. s. grifogonus. i pñ. iuncto. s. superest. ibi ex numeratiōe zē. z ibi no. bar. in. iij. col. z idēz pbat in l. pecunie z ibi hoc fir mat Bal. aduerte in terminis nostris. C. de sol. z l. publica. s. fina. s. depoli. idēz tenet bal. i. l. i. in pñ. C. de rei vxo. acti. vbi dixit qz libellus predictus poterit intelligi i numeratiōe ficta que resullaret ex dicta cō fessione post lapsum biennij. l. in contractibus. i pñ. C. de non nu. pec. z impropriantur etiaz verba libel li vt suffraget libellus pbatōni actoris vt pbat bar. in l. i. in fi. C. de vsufr. z in l. sed si possessori. s. item si iurauero. per illū tex. s. de iureiuran. z bart. in l. fi olei. cuz si. C. loca. istam opi. sequit et bald. in l. fi ex cautione. i. x. q. C. d. nō nume. pe. z est de mente eius dem in l. non nudis. in ver. quero facit articulū. C. d

pba. z do. Ant. in. c. si cautio. de fide. istru. z imo. raph. cu. z pau. de ca. i. d. s. grifogon^o z ro. i. l. p dia. s. de acq. pos. l. an ge. in. d. s. grifogon^o z i. l. certi p ditiō. s. qm. s. si cer. pe. z i cō filio icipiente i qōne iter dūm s. dicheletū z bal. i. l. fi. i pe. col. C. cōia vtriusqz iudi. simplr sequūtur dictū spe. in. d. verfi. sed pōe egi. nec obstat si pro spe. allegaretur quod no. per bar. in l. iij. s. fi. s. si cer. pe. vbi mandatū ad mutuū nō obligat me si mādātari^o simplr psteat zē. qz illud est verum quo ad pūdū ciū tertij. l. bñ p fessio obligat in pūdicio cōfētentis. nec et ob. decisio spec. in. d. s. sed pone. qz si bene inspiciat iterō e spe. qz si in capitulis deduxi qz nūerani pecuniā z testes iurēt dicef veritatē de cōtentis in capitulis. z deponāt de confessione nō p bant qz eēt articulū deponūt. sec^o esset si iurarent dicef veritatē sup tota causa. qz probarent cū sit satis h deponere sup perti nentib^o ad cāz. z ita saluat dictū spe. imo. i. s. grifogonus. ad p dicta vide oino bal. i. l. fi absētis in. iij. col. C. si cer. pe. z i. l. gñalr. in. ix. q. C. de nō nume. pec. z l. fi. in. iij. col. C. de spon. z i. l. dō nobis. in. iij. col. C. d. epif. z cle. z i. l. fi. C. qñ lic. ab ep. disce. C. Quid aut si ago ex p fessioe facta ex cā mutui. z pbo de sba nūeratiōe: an obtinebo. vide bal. no. i. d. l. fi ex cautioe. i. v. q. z p do. anto. i. d. c. si cautio. z an z qñ agi possit ex sola cōfessioe mutui. vide plene Jo. an. i. addi. spe. sup dicto. s. sed pōe. z per alios in preallegato. c. si cautio. Jo. d. imo. h ponit duo dicta Ly. multū ipertinētia. v. vt iudex z notari^o possint aliter stipulari d quo nihil hic dicendū puto. tangit p Bal. p^o Ly. in l. iij. C. p qz perso. nob. acq. z in l. i. in pe. col. eo. titu. z in l. i. s. exigere. s. de magi. conue. z in l. non aliter. in fine. s. de adop. aliquid per ro. in l. stipulatio ista. s. si stipuletur. j. eodem.

§ Si quis simpliciter. Diverfitas i q̄litate obligatiōis iter in terrogationē z rñsionē viciat stipulationē nisi talis diverfitas illico placuerit. h. d. vsqz ad. s. si stipulanti. C. Mo. qz diverfi tas iter iterrogationē z rñsionē viciat stipulationē qd bñ prosequitur bar. j. ea. l. in. s. fi. vbi tangit ea de quibus hic in gl. fi. z ibi dictis per bar. adde. qz videtur esse dubius an si in terrogo pmittis mihi decē dare die decima huius mēsis. z tu respondes pmitto die qnta an valeat stipulatio nū qz sic. qz rñ sio facta in maiori nō uiciat. j. pri. s. ergo idē vī i miori termi no. ar. l. i. s. diē. s. de edē. z ita z ro. j. e. l. i. s. fi. in vl. colum. p quo facit. l. si ita stipulatus fuero. i. fi. j. e. Cōtrariū ē vēz pñ mo per istū textū dū loqz de calendis z idibus. secundo p tex. expressum in. s. preterea insti. de inuti. stipu. vbi si iterrogo p mittis mihi ad diē certū. z tu rñdes promitto presenti die nō v. z tamē certū est qz hec pmissio pmitto pñti die hz diem vt ē tex. no. in l. talis scriptura. in pñ. iuncto ver. qz si forte. de le. i. Nec ob. d. l. si ita stipulat^o. qz ibi nō fuit diverfitas iter inter rogationem. z rñsionē. C. Scdo no. qz illud dicit simplr fieri quod pure z sine plica factū ē. C. Ex quo ifert bar. qz si statu to cauet qz positionib^o debeat rñderi simplr als habeat p cō fessio. z qz respōdeat se nō habuisse pecuniā: z si appareret eū habuisse dicit se expendisse in negotio creditoris debet ha beri p cōfessio. z idē dixit bar. in l. i. i pñ. p illū tex. s. de vulg. z pu. z bal. in l. fi. C. d. dotis pñis. p illū tex. in s. simplex. z bal. i. l. i. C. d. edi. ac. vbi multa posuit d hac dictiōe simplr. z bal. i. l. iubem^o. C. de ap. vbi ē d hoc est tex. optim^o. z etiaz no. bal. i. l. testamento. C. de suis z legi. sed pau. de ca. hic refert se i hoc pfuluisse sba. f. qz dicta respōsio sit simplex negatio nul lā hñs in se p ditiōne vel modificationē. z et ei annectit cōfes sio tacita z illa ē modificata. s. si appareat me habuisse qz tūc dico me pro te expēdisse. vñ ista inutilis adiectio ad abundāte cautelā dz viciare precedētē ar. l. qui mutuam. in pñ. s. man. z l. fi testuū. C. de test. z ita dicit sentire bar. in l. de etate. s. ni bil. in fi. s. de interro. act. z ita etiam dixit tenere rapha. hic z est verū qz raph. hic. z in l. i. in pñ. de vulga. z pupilla. ponit sub dubio tamen forte. z subdit qz dictum Barto. posset pro tedere si alternativē respondissem. videlicet dico non habuif sē uel si habui dico expendisse pro te. pro quo facit licz nō alle. gl. no. in. c. presentium. in verfi. sigillatim. de testi. in. vi. tamen Pau. de cast. in. d. l. i. de vulga. z pupilla. transit cum opi. bar. quā sequit anto. de bu. in. c. i. in fi. de scruti. z affis. s. alle

gati. et potest substineri. quia non potest negari quin talis ratio sit duplex per. d. l. i. de vulga. et pupil. et statutum in odium duplici ratione voluit quod habere per. p. p. f. v. l. i. scilicet sit inutilis per hoc non dicitur pena euadere cum faciat legem. ar. l. neo martyres. C. de sa. san. ec. faciunt no. p. bar. i. l. vbi pactum. ad fi. C. de transac. vbi at re spodere positionibus sub conditione ut dico me promississe si navis ex asia venerit hoc modo non dicitur simplex ratio. ut h. et no. spe. in ti. de dep. in. s. fi. p. et retenta opi. bar. ea limita pro nisi p. d. i. o. inserta est de natura actus secundum ang. et Immo. notabiliter. i. l. q. liberis. in pn. per illud tex. s. de vul. et pu. et no. bal. et imo. in l. gall. s. i. i. p. e. notabili p. illud tex. i. h. simplr. s. i. i. lec. gl. s. de lib. et pos. et Bald. in. d. l. i. in pn. s. de edil. actio. C. Secundo limita nisi interrogatio est duplex vel incerta s. bal. no. i. d. l. i. i. pn. s. de vul. et pu. et allegat in arg. l. vt responsum. C. de transac. et C. de impube. et alijs substi. l. precib. et l. filius. in pn. j. de fal. C. Tertio limita s. bal. in. l. i. iurandum et ad pecuni. as. s. si de qualitate iuramenti. s. de iureiuran. nisi ex causa iudicialiter interpretarentur. C. Ex predictis infertur an stante statuto quod accusatus debeat simplr. respondere accusationi debeat admittere responsio ipsius dicentis se occidisse ad sui defensionem. angelus hic simplr. tenuit quod non per predicta. et ideo tenuit bal. in. l. iubemus. per illum textum. C. de ap. et in. l. i. in. x. col. C. s. confes. et in. l. si quidem. C. de exceptionibus. s. ipsamet bal. videatur contrarium velle. in. l. i. in pn. C. de edi. ac. Sed ratio ad ibi dicta patet ex his quod ipse no. in prealle. locis tamen quicquid doc. disputent veritas est quod nihil refert an respondens fateatur simpliciter se occidisse: an vero ad sui defensionem. quia utroque casu p. in de est ac si simpliciter fateatur homicidium. cum presumptio iuris sit quod dolo. et sic non ad defensionem occiderit. l. si si quicquid. C. s. iur. l. i. C. de sic. c. i. de presump. ita in terminis voluit notabilr. bar. in. l. aurelius. s. pe. s. de li. le. bal. et imo. in. l. dec. j. eo. et no. bal. i. l. nec codicillos. C. de codi. et domi. ant. i. c. ex pre de cani. i. vltima charta. de rescrip. et p. bal. i. d. l. i. in. x. col. de confes. et pbat. tex. optim. i. c. cum videret. de iudi. vbi p. fessio qualificata pbat. s. p. f. et ac si simplr. p. fessio est quod p. tale qualificatione erat iuris presumpcio. C. In gl. in ver. aliquid dicit magis cois opi. nio. et quod iste ver. cum adiicit et. p. cedit tam in diuersitate in qualitate quam in quantitate. tunc aduerte. quia non indistincte potest iste tex. intelligi in diuersitate in quantitate. nam si in responsione detrahatur de summa interrogationis non vitabitur stipulatio. nec est tunc dicendum an post responsionem subsequatur complacencia interrogantis. ut p. j. s. p. xi. Ex hoc patet quod iste tex. non potest intelligi solum in casu qui erat diuersitas in quantitate. put. tenebat Aug. glossator cum h. tex. loquitur et quod detrahatur interrogatio. Quo casu dicitur h. tex. viciari stipulationem nisi diuersitas placuerit stipulanti. et tunc certum est quod si ratio p. inet minorem summa non viciatur stipulatio absque eo quod alia complacencia stipulationis subsequatur ut i. s. p. r. a. p. h. a. h. tunc tenebat opi. Pe. s. i. q. iste tex. habeat locum solum qui diuersitas erat in qualitate p. ratione per quam hic refert bar. p. q. r. o. e. ad ducit raph. quod facilius reformatur id quod factum est: s. sub alia forma quam id quod omissum est suppleatur. alle. l. triticum. j. e. vbi est casus valde diuersus. et in casu nostro eadem ratio est cum causa reformandi in casu vno quod est in alio. s. subse. intra complacencia quod fingit precessisse interrogationem rationi p. forme. C. In gl. in h. viciata ibi ratio dicitur vbi hec ratio communitate reprehenditur. id melior reddi potest ut p. bar. j. e. l. s. pe. 10 C. In ea. gl. ibi respondet id. non valere. veritas est si constat quod fuerit exceptus valet stipulatio. quia nihil repugnat secundum doc. quod per hoc allegant. in ar. l. si chorus. in pn. s. de le. iij. s. si non constat valz per incertitudinem que isto casu inducit diuersitatem inter interrogationem et rationem sicut qui precedit interrogatio simplex et sequitur ratio alternatiua que viciatur. l. inter stipulante. s. i. j. e. secundum By. Jo. de imo. et ro. hic cum quibus transeo. s. Bar. velit s. rium. j. ea. l. s. pe. vbi forte dicam. C. Et inducitur iste tex. secundum ange. ad questionem si causa committitur iudici ordinario an dicatur ordinari an delegatus. et facit iste tex. quod si in commissione est aliquid additum vel diminutum iurisdictionis ordinarie sit delegatus. alio secus et remittit ang. se ad no. p. doc. in. l. ius civile. s. de iusti. et iure. et ibi Guil. de cu. p. illud tex. et illud quod dixi. ideo et ibi bar. et ange. et idem et Jac. bu. in. l. sepe. s. de of. presi. p. quo etiam alle. l. i. s. op. s. de ope. no. nu. idem et Ang. i. l. et q. s. de iu. o. m. iudi. et imo. et alij i. c. s. et de of. ordi. vbi bonus tex. cum gl.

12 pe. et bonus tex. i. c. graue. eo. ti. Et dicit Inno. quod si in commissione sit dictum auctoritate nostra cognoscas vel similia verba semper erit delegatus. p. quo est tex. optimus. in. c. cum aliquibus. de rescrip. in. vj. et quod vbi aliquid addit ordinarie iurisdictioni censeatur delegatus est gl. et ibi no. pe. de ancha. in. c. hi qui de co. p. ben. in. vi. in gl. si. et no. doc. in. c. ij. de of. vica. e. lib. idem dico vbi cum superior in commissione utitur verbo preceptiuo gl. est no. in. d. c. aliquibus. in ver. cedimus facultatem. et ideo voluit Guil. in. d. l. sepe. s. Jaco. bu. ibidem sentit s. rium quia dicit quod exprimit id quod tacite inerat ergo nihil dicitur operari. quia iudex tenebatur iudicare. l. numex. s. iudicandi. j. de mu. et ho. ergo expressio nil debet operari. l. iij. de lega. i. s. runde ut colligitur ex gl. magna valde notabili. et in. d. l. sepe. quia expressio sit aliter quam inesset quia vbi sine expressione tenebatur cognoscere per se vel per delegandum a se nunc propter verbum preceptiuum tenebitur per se tantum. et ibi vide glo. que dicantur verba preceptiua. et bonum tex. et ibi bar. in pn. in. l. ij. C. coia deleg. et ad predictam questionem bene faciunt no. p. bar. i. l. ambitio. sa. in vl. col. de decre. ab ordi. faci. et in. l. ij. s. fina. de adop. leg. duz loquitur de verbo auctoritate nostra et. et p. bal. in. l. si. C. vbi sena. vel clar. et in. l. precipimus de appellati. C. Item facit iste tex. p. decisione eius quod notabiliter dixit do. Anto. in. c. iij. in gl. ij. de iudiciis vbi dixit quod si de quolibet instrumento dicitur solui gabel la. et instrumentum reficiatur non soluet noua gabella. secus si instrumentum addit aliquid. allegat ibi not. p. gl. et id quod habetur in c. iudei. el. ij. eo. ti. C. Item facit secundum Ang. hic quod si aliquid addatur vel diminuat libello de nouis libellis. de quo vide p. Guil. et Bar. in. d. l. ius civile. et p. omnes in. l. edita. C. de ede. et per Ang. in. l. scire debemus. in pn. j. eod. et aliquid p. bar. in. l. qui fundum. s. de contrah. emp. et. Subsequenter inducit per Ang. iste tex. ad. q. si testis de posuit in causa et cum vero miscuit falsum. quia multa dixit partim vera partim falsa. an ex toto vicietur et dictum. et facit iste tex. quod sic et quia in hoc articulo essent dicenda multa. remittit ad no. per Spe. in ti. de teste. s. j. s. i. ite quod aliquid de suo. de quo videas per glo. in. c. in nostra. de testa. per Bal. in. l. si ex falsis. C. de transac. vbi alias dixit per Inno. in. c. fraternitatis. de heret. et in. c. cum in iure. de of. delega. per Bar. in. l. quintus. de aur. et argen. lega. per archi. in. q. ix. in. c. nihilominus. per baldum. in. l. si. C. de edic. diui adri. et i. l. his verbis. s. si in parte. s. de here. in. fi. et in rubrica. de controuer. inuesti. et in. l. ij. C. de si deicom. liber. per Ange. in consilio. xxxij. incipientis processibus. per oldra. in consilio. xxxv. incipiente ad primam questionem. et per aliquos refero in. d. l. si ex falsis. Item inducitur iste tex. in ver. nisi stipulanti diuersitas placuerit. per ange. ad questionem si aliquis negauit positionem. quo casu non potest se ex illa fundare. ar. l. iij. C. de fur. an possit reuocare negationem. et adherere positioni et dicit quod sic. p. istum tex. per no. per Bar. in. l. post legatum. in pn. in. iij. uel. iij. colum. s. de his qui. ut indig. hoc tam intellige cum modificatione que colligitur ex not. per Barto. in. l. euz qui in princip. s. de iureiuran. nisi aduersarius qui facit illam positionem iam eam probasset esse veram. quia tunc non audiat volens negationem reuocare de quo remitto ad Barto. ibi. et de hac materia vide etiam eleganter per Ang. in consilio elij. incipiente in questione h. rente. et. et que no. bal. in. l. j. in. iij. uel. v. col. de confes.

Si stipulanti. Diuersitas in summa non viciatur stipulationem in eo in quo interrogatio et responsio concordat. h. d. Diuiditur in tres partes. in prima loquitur quando responsio aliqua adducitur. In secunda quando

ac Tenuit quod non. vide per are. i. l. i. de vulga. et pupi. vbi plene. et de materia p. math. no. suis folio xxvij. b. Auctoritate nostra. de hoc p. ang. co. c. l. et c. xlvij. per ludo. ro. co. cl. p. xv. vtrum autem si causa committatur ordinario quod alio de causa cognoscere poterat dicat extincta iurisditio ordinaria illa est uide p. imo. et anto. de bu. in. c. cum ex officio extra de p. scri. c. fundare. adde quod si quis non possit se fundare ex positione negata potest tamen se fundare ex testibus uel instrumentis productis super positione negata s. ang. co. h. cl. v.

et vide ista in consilio bolamyng.

1 detrahif. in tertio rñdet quidā obiectiōi. **C** Nota ex isto tex. q. magis viciat diuersitas i q̄litate q̄ i q̄ntitate. vt h. pba. iūcto. §. p̄ce. z rō ē s̄z bar. h. q. diuersitas i q̄litate iducit diuersitatē circa s̄baz obligatiōis.

2 **C** Mo. q. i pluri inest min⁹. limita vt p. bar. h. cui ad de q. fallit vbi agitur d̄ obseruatiā mādati. vt no. gl. in. c. pl⁹ semp de re. iur. i. vi. p. iura ibi alle. Idēz s̄rit gl. iūcto tex. i. l. cū in testō in gl. fi. j. de s̄b. sig. z not. gl. in. c. cui licet de re. iur. in. vi. z probat tex. in. c. non sacerdotali. de preben. in. vi. z. l. diligenter. s̄. man.

C Itē fallit vbi ē plus z minus in q̄ntitate nō q̄litate vt no. s̄. §. p̄. iuncto tex. z no. gl. in. d. c. plus semp z in. c. cui l̄. e. ti. **C** Itē fallit s̄z bal. Ang. Pe. d̄ ancha. imo. Pau. de ca. z roma. hic si actū faciens pro testaretur q. confēsit in maiori sūma tñ z non in mīo ri. ita dicunt sentire gl. hic in verbo non erit s̄cta. dū dicit soluere ibi volebat: zc. pro quo facit. l. ex facto. §. item quero. s̄. de vulg. z pupil. l̄. gl. in. c. i. d̄ arbi. i. vj. tenuerit contrariuz quā sequitur Jo. de imo. in. l. inter partes. in secunda col. de re iudi. z non bene p̄ predicta. z per legem. si ita stipulatus fuero hāc sum mam. in p̄in. j. e. quā ad hoc hic allegat bal. **C** Itē fallit in casu. l. grece. §. illud. iuncta gl. in ver. oīno. j. de fideiusforibus. vbi fideiusfor. p̄mittēs maiore sum mam quā principalis nō obligat ēt in minori in q̄ n̄ poterat obligari: rationem vide ibi per doc. z l̄ illa gl. cō iter sequatur a docto. tamen vide in cōtrarium bal. i. l. si vltra. C. de fideius. vbi pōderat de hoc ibi es se. tex. s̄m vnū intellectuz gl. tamen vt ibi dicit Salp. ille est casus diuersus. q. ibi mandauit vt ticio nume rares. x. tu numerasti quinqz. z sic mandatū precessit mutuū. secus est in. d. §. illud. q. ibi debitor iam rece perat quinqz. z ego fideiussi. in. x. Itē fallit in casu. c. i. de arbi. in. vj. quia si tres arbitri laudarunt vnus in quinqz alij duo in decem statur istis duobus tāq̄ ma iori parti. licet contra illum tex. dixerit gl. in lege. dīc̄ proferre. §. si plures de arbitris. **C** Itē fallit vbi esset facta distincta p̄uissio de maiori z minori. vt p̄z. i. d. l. ex facto. §. item quero. vnde dicebant bal. ibi z An ge. q. si per statutu aligs est iudex in causis a centū libris supra non poterit cognoscere de sūma que sit. j. centum. quia maiori summe hoc casu non inest mi nor cum sit facta distinctio summarum. Item fallit i testibus de quo vltimo. j. dicam. Et per istum tex. p̄t verificari id qd̄ signāter dixit bal. in. l. falsus. in. xij. colū. C. de fur. vbi inquit q. si reperiuntur duo instru menta mādati sub eodez tēpore. z loco vnū est diuer sum ab altero nec constat quod prius fuerit factum stabit illi in quo minor bailla continetur. alle. l. s̄epro nius p̄culo. s̄. de le. ij. pro quo etiam vide bal. i. l. scri pturē. C. de fide instr. z in. l. cū proponeretur. ad fi. de le. i. z. l. imperator. in pe. col. ff. de sta. ho. qd̄ itel ligo verum vbi sit diuersitas in quantitate. secus si in qualitate mandati per id quod dixi in secunda fallen tia. **C** Item facit ad questionem si actor petijt centū z probat de centum quinquaginta an debeat saltem obtinere in centū. de quo vide bar. tenētem q. sic. in l. scire debemus. in fi. in p̄n. z ibi dicitur. j. e. **C** Tan gunt etiam ibi circa hoc bar. z Ange. quid ecōtra si petijt centum z probauit de quinquaginta. de quo p̄ cy. in. l. i. C. de litis contesta. in fi. per Barro. in. l. qui val. in p̄in. j. de furtis. vbi allegat gl. volentem q. sic in gl. fi. C. si aduersus rez iudi. dicam plenius in. d. l. scire. Item inducitur per bar. an si i positione p̄ti neas mutuū in centū. z in veritate nō fuerunt nisi qn quaginta possit respondens negare totū. z d̄cidit q. nō maxime p. l. si quis cum totū. in p̄n. de excep. rei iudi. vbi de hoc plenius per eū. Contrarium tenuit spe. in loco hic allegato per eundez bar. z expressi⁹ ponit spe. in ti. de positio. §. q̄nto s̄. in secundo vero exemplo. z in ti. de lit. p̄te. in. §. i. in p̄n. circa formam

libelli. idē tenent gl. in. c. ij. de confes. in. vj. z in. c. presentium. in ver. sigillatim. de test. eo. li. idem t̄z iaco. bu. in. l. i. vt ibi etiā refert bal. in. iij. col. C. de lit. p̄tes. Sequitur bal. in. l. ij. §. q. ob seruari. in. vj. col. C. de iuramē. calū. z in. l. ea q̄. in. ix. q. C. de p̄di. inde. z in. d. l. ex facto. §. i. de vul. z pu. Tñ cōis opi. doc. p̄cordat hic cū bar. z idē t̄z iōā. in. c. dilecti. de maio. z obe. z tegtur ibi do. Anto. z imo. idē tenuit iōā. an. in. d. c. presentiu. in nouella. z Pau. de liaza. in. c. ex p̄te in vlti. col. de confes. z do. Ant. in. c. i. de plus peti. z imo. in. c. nā cōcupiscentia. d̄ cō sti. z bar. in. l. is q̄ ducenta. §. vtrum. s̄. de rebus dub. z ibi pro eius opi. est bonus tex. inducendo vt ibi per eum. tamen sal uari potest opi. gl. in. d. c. presentium. z in. d. c. ij. quādo posi tio contineret aliqd̄ falsum in qualitate non in quantitate. q. tunc potest totum negari quoniam qualitas facit censeri rem oīno diuersā: vt. s̄. §. p̄oxi. z ita etiā colligit ex hic no. p. bar. i h̄ passu ex quo habes limitationē ad doctrinā bar. hic quā ēt limita vt per imo. in. d. c. dilecti. Et in quantum bar. in hac q. s̄tione incidenter dixit q. creditor petendo totum videtur cō stituere debitorem in mora respectu partis que n̄ere erat debi ta dic meli⁹ vt p. eūdē in. l. qui solidū. in p̄n. per illū tex. s̄. dele gatis. ij. de quo in. d. l. qui solidū. transeunt imo. z ro. hic. sed contra bar. in. d. l. qui solidū. facit tex. quē ibi ad hoc ponderat Pau. de ca. in. l. seruus. §. bone. s̄. de condi. fur. ad quez tex. rñdet ipsemet pau. ibidē q. p̄cedit. d. §. bone. in casu quo petijt debitor. se absolui ab obseruatione iudicij. sed opi. bar. in. d. l. q. solidū. p̄cedit qñ q̄rimus de effectu cōstituēdi debi torē in mora pau. de ca. ēt in. d. l. qui solidū. in lectura intelli git q. in. d. §. boue actor obtulerit se recepturum partem. i. p̄e cium bonis deducto precio corij. qui intellectus videretur ad illum tex. Facit mentionem de hac p̄tate bal. z dicit q. bar. in. d. l. qui soliduz. loquitur quando actor totuz petijt re⁹ non simpliciter totum negat sed partem debitam confiteretur. z op ponit exceptionē super alia parte quo casu ad h̄ vt re⁹ sit i mo ra oz q. actor sit parat⁹ p̄tē recipere. d. l. qui solidū. s̄z Bar. hic loquitur quando actor simplr petijt plus debito z reus etiam simpliciter negat se debere q. p̄stituif reus in mora pro ea par te in qua est debitor. per. l. si qs̄ cum totū. in p̄n. de excep. rei iudi. q. v̄ negare ēt partem debitaz. z pro hoc dicto abba. v̄ tex. in. d. §. boue vbi reus debet offerre partem in qua est de bitor. z ita concordatur bar. sed Salp̄ce. in. l. mora. s̄. de vsur. simplr transit cum bar. in. l. qui solidū. z opi. bar. ibi ē magis cōis rñ dictum bar. d. l. qui solidū. limitat pau. de ca. in. l. diu⁹ s̄. ad. l. fal. procedere nisi post confessionem partis debiti fa ctam a debitore actor offerret se paratuz recipere. quia tunc cō stitueretur reus in mora nisi offerret partes debitam actori quā cōfessus est vt probatur. in. d. l. qui solidum. z in. l. si deicomis si. in p̄n. z ibi etiam hoc ponit bar. s̄. de vsur. **C** Itē iuxta p̄di cta dubitāt h̄ doc. an regula hui⁹. §. h̄eat locū i testib⁹ vt n̄ pe to decē ex mutuo. z p̄ vnū testem p̄bo de decē p̄ aliu de qn qz an dicar p̄basse de quinqz p̄ duos testes pe. de anch. io. de imo. z ro. hic tenent q. nō. qd̄ seq̄ iōā. an. in. c. i. de arbi. i. vj. i nouella z idē t̄z arch. in. iij. q. ix. in. c. nihilominus. z val. z an ge. in. d. l. ex scō. §. itē q̄ro. z spe. i s̄ili in ti. d̄ teste. §. postq̄. n̄ qd̄ si plures. z pau. de liaza. in disputatiōe sua incipiēte s̄ istz debiti zc. z imo. in. l. inter pares. ff. de re iudi. z hoc ex eo: q. diuersitas sūmaz inducit p̄sūptionē diuersitatis actuū. p̄ quo ē bon⁹ tex. l̄z ipsi nō allegēt. in. l. qnquaginta. s̄. de p̄oba. z in l. cū cētū s̄z intellectu iac. are. z bar. s̄. de adimē. le. **C** Ex quo i fero q. si p̄staret testes de eadē nūeratiōe deponere p̄barēt d̄ mīoia sūma. qd̄ oñdo. naz procedit argumentum de instru mentis ad testes. c. cū iōā. de fide instr. sed sic ē q. si duo sūt instru mēta eodē tpe p̄fecta de eodē actu: z i vno p̄tinet maior sum ma q̄ in alio dicūt s̄bo instrumenta cōcordare in minori sum ma vt est tex. in. l. sempromius proculo. de leg. ii. z declarat bal. in. l. impator. p̄allegata. z tñ certū ē q. si dicerent instrumenta repugnantia vel oīno diuersa vnuz elideret alterū. ut. l. scriptu re. C. de fide instr. z ita refero me ad hāc p̄cordiā q. aut ex di uersitate sūmaz resultat singularitas testiu. z nō p̄bant ēt d̄ mī nori sūma iuxta. c. l̄z cāz de p̄ba. aut n̄ resultat singularitas tes tiū. z tūc videtur q. p̄bent de mīoia sūma. per. d. l. sempromi us p̄culo. **C** Ex his ēt iserf q. si ageret de probāda possēssio

ne certi temporis. et unus testis deponit de possessione. v. annoz inceptorum certo tempore. et alius deponeret de possessione. r. annorum inceptorum eodem tempore. dices eē per duos testes p barta possessio. v. annorum. vñ cuz in idempnitate illius tps et possessionis concordent pbant. et ita tenuit Pau. de liaza. in disputatione prealle. et bal. in. l. i. in pe. col. C. de testa. et in. d. §. item quero. et ibi ang. et Jo. de imo. in. d. l. inter pares. et h et in. c. cum oporteat. de acc. et Jo. de fan. et Bomi. de facto ge mi. in. d. c. i. d. arbi. in. vj. reprobates opi. archi. ptrariū tenen tis. d. c. nihilominus. Ad predicta etiam vide no. per bal. et saly. in. l. ij. in vlt. col. C. de rescin. vendi. et per bar. in. l. fi. §. i. in fi. §. de leg. ij. et. in. l. cuz furti. §. de i. lit. iur. et per bal. in. c. in nostra. de testi. et imo. in. c. pe. de emp. et vendi. vbi decidit id de quo dubitauit bal. in. d. l. ij. et per Bal. in. l. testium. C. d. testi. item facit iste tex. an snia lata in minori summa quam eēt peritum valeat saltem in sūma perita p quo vide gl. in. l. ij. C. de re iudi. et ibi per bar. vltimo dubitat hic imo. quid si interro go te promittis mihi decem aut quindecim. respondes pmit to quideci. vtz valeat stipulatio et in qua summa. dicit ibi vide ri q valeat in decē. qz si fuisset respōsum formaliter sicut facta fuit interrogatio non valeret stipulatio nisi i decē. l. si ita stipu latus fuero decē aut qnqz. j. eo. ergo et. puto dictū imo. eē ve rū cū vna limitatōne. videlicet nisi stipulator dixisset sic pmit tis mihi decē simpliciter. nam hoc casu dicam stipulationē esse nullam. qz sic pbo. qñ stipulatio alternative facta est simplici ter adeo q electio sit debitoris stipulatio est vna et valet in mi nori summa. ita loquitur. l. si ita stipulatus fuero decem. j. eo. sed vbicunqz stipulor alternative duas summas electione sibi reseruata tunc stipulatio dicitur esse duplex. vt concludit bar. in. l. si duo rei. j. eo. per. l. plane. la prima. §. pe. de leg. ij. et vult Bar. in. d. l. si duo. qz idem sit in alternatiua summaz qñ ele ctio est creditori reseruata quod est in alternatiua specierum. vt ibi per eum. quēadmodū ergo si in alternatiua specieruz re spondeatur ad alterum tm nō valet stipulatio. vt per bar. ple ne. j. proxi. §. ita nec valere debet in casu pposito qñ alternati ua est summarum. et electio est creditoris. cum hoc casu a pa ri procedant. per no. per bar. in. d. l. si duo.

§. Sed et si mihi. Utile per inutile nō vitiaf. de hoc vide per gl. in. l. pecunie fenebris. §. de usur. et per barto. in. l. grece. §. illud. j. de fideius so. cum concor. ibi allegatis. per canoni. in. c. cum super. de of fi. dele. per bal. post Ly. in. l. sancimus. post princi. C. de do na. per By. i. c. vtile. de reg. iur. in. vj. per ray. et Ange. hic cō muniter recurritur ad doctrinā gl. i. d. l. fenebris. vj qz aut vti le potest separari ab inutili et non viciatur inutile. aut nō potest separari: et viciat. et nota q quattuor modis dicitur esse insepa rabile secundum Ja. bu. in. d. l. pecunie. et Ange. hic. et Bart. in. d. §. illud primo no. vt. l. i. §. item queritur. §. de aqua quo ti. et esti. secundo rōne necessarie dependentie tex. habes et exē plum. in. l. i. et. ij. §. de pecu. le. nam ibi testator legauit mihi sti chum seruū cuz peculio. et dicitur ibi qz pereunte sticho vicia tur legatum peculij. quia cum testator per dictionem cum dno tauerit qz volebat peculium esse quid accessorium ipsi sticho. merito sublato principali viciatur accessorium. tertio rōe volū tatis disponentis. l. pedius. §. de arbi. ibi enim disponētes vo luerunt laudari per stichū seruū et ticiū libez qz nō videntē p fessi de libero tm: vñ cū nō valeat in seruo nō vñ ē i libero. qz to rōne forme exemplū hēs in obligatione fideiussozia. in. d. l. grece. §. illud. et facit ad. q. de qua per bal. post Ly. in. d. l. sa cimur. §. hoc ē vide p bald. in. l. certi p ditiō. §. qñ. §. si cert. pe. et ibi guil. et facit an si datio in solatū facta fuit in plus debi to valeat in aliquo an vero in totum vicietur. in quo dicas i to tum viciari tex. est p quē ita ibi notabiliter decidit bar. in. l. si nō forte. §. si certū. §. de p di. indebi. nec reperit alibi expressi in iure tm Pau. de ca. hic. et idez voluit bal. in. d. §. qñ. refe rēns bar. etiam consuluisse qz missio in possessionem facta i pl^o debito vicietur in totum. facit. l. i. §. hec verba. cuz si. §. ne vis fiat ei. Quod tamen notabiliter limita vt per baldum in. l. o. do. in pe. questio. C. d. execu. rei iudi. et vide etiam circa h bal. in. l. fi. in vlti. col. C. de iure do. impe. et ibi habes tex. no. qd si non fuit erratum in summa debiti. sed tamē res adiudicata va

lebat plus an vitiaf. vide ibi. in versi. sin autem min^o vbi dicitur qz n. Item facit ad questionē si res ec clesie erant consuete locari vsqz ad certam generatio nem vel usqz ad certū tempus. et locata sit ad maius tempus an vicietur in totum. de quo vide bar. tenen tem qz sic. in auē. qui rem ad fi. C. de sa. san. eccle. et idem tenuit Ange. in. §. emphiteosim. per illum tex. oprimū. in uer. nihil penit. in auē. de nō alie. et bal. in. l. quecunqz. in pn. C. de bo. que libe. et i. l. si pupil lorum. §. fi. §. de re. eorum. Idem sentit bal. in. l. etiā so. ma. §. ium tenuit bal. in auē. si quas ruinas. C. de sa. san. eccle. et in. c. i. in ti. qui feu. dare pos. per istum tex. cū si. et Jo. de imo. c. ex parte. i. pe. charta. extra d feu. et ro. hic. §. imo. in. l. qz d. j. eo. dicit opi. posse p cordari qz aut p cessio facta fuit per hec verba cōce do usqz in tertiā et quartam generationem. et tunc p cedit opi. Bal. i. d. auē. si qz ruinas. cū cōcor. aut fa cta ē p cessio p h sba cōcedo vsqz in qrtā generatio nē. et tūc p cedat opi. bar. qz ē tota una p cessio. iō to ta viciat. p. l. si libertas minorē. §. fi. §. de iurepa. vel sm eū pōt dici qz indistincte sit vā opi. bar. cū fiat con cessio in fraudē legis p. d. l. si libert. Ego puto opi. posse ad p cordiā reduci hoc mō. qz aut est p cessio fa cta i genere. adeo qz recipiens nō pōt damnu pte re. dere. et p cedat opi. bal. in. d. auē. si qz ruinas. aut p t dānū pte redere. ut qz p cessio facta ē sm formā. de q p Bar. in. l. i. C. d. iure emphi. videlicet soluendo in pn. locatiōis maximā summā puta centū aureos. et postea oī anno certū qd. et hoc casu vitiaf in totū. qz si ualeret solū vsqz in tertiā posset forte dānū patire ci piēs. qz si hoc putasset noluisse soluere tāā sūmā. pbat h. ar. l. cū eiusdē. §. d. edil. edi. et. l. ediles. §. cū aut. eo. ti. ubi resoluit pctus in totū pp uiciuz vni^o ex pluribus reb^o nēditis. Inducitur iste tex. et p an ge. ad. q. si ingrediens ad monasteriū aliqua sibi bo na reseruauit an uiciet ingressus in totū an sola refer uatio. et dicit qz uiciabitur reseruatio. qz istud qd pn cipaliter fiebat est potentius. ar. l. querit de sta. ho. et l. p seruū. cū glo. §. de usu et habi. melius allegasset gl. in auē. ingressi. C. de sa. san. eccle. et ad ibi no. p gl. et doc. me remitto. de quo per glo. in auē. de mo na. in. §. illud. p io. an. in. c. fi. de p di. apposi. p bal. in. l. si pater. in pncipio §. de adop. et in. l. unica. §. il lo. C. de lati. liber. tol. p bal. ange. et Imol. in. l. si ita quis institutus fuerit excepto fundo. §. de heredi. in situ. per illuz tex. per imo. i. l. vbi ita donatum. §. d donatio. cau. mor. per docto. in cleme. fi. de regula. et in. c. ij. de stat. monac. communis cōclusio est qz i gressus ualeat: si nō est factus sub conditione. In glo. in verbo utilē. ibi in. l. pedi. sed solue qz ideo il lud est ibi. quia ille actus compromissi censetur indi uiduus ex voluntate partium que pmiserunt stare se tentie ferende per ambos arbitros ab eis electos. ut declarat bart. in. d. l. grece. §. illud C. l. glo. hic tā git Bar. duas questiones que formate fuerunt per glo. in. §. si quis simpliciter. §. ea. l. qō prima est q sit ratio diuersitatis inter alternatiua specierū et alterna tiua summaz. nam in alternatiua specierū. si ad unū solum sit responsio viciatur stipulatio. l. inter stipulā tem. §. sed si et stipulantē. j. eodem. secus ē i alterna tiua summaz. ut ibi. et. l. si ita stipulatus fuero decem j. eo. in quo bar. reprobata rōne glo. concludit ratio nem esse qz diuersitas rōnis in alternatiua specieruz inducit diuersitatem in qualitate quod nō est i alter natiua summarum. ut hic per eum. cū quo p cordat hic Ange. per oīa. imo. in. d. §. si quis simpliciter. di cit gl. ibi dicere uoluisse qz cum in summis vna sūma p tineat plures in se videt esse consonantia inter iter rogationem et responsionē que ratio cessat in specie bus. puto gl. ibi uoluisse dicere qz ratio est. qz in sum mis stipulatio valet in minori summa. et sic utraqz

ac Cum idē pt tate. cū ea dem snia tran sit are. hic q di cit qz i pbatōe sūme reitē in testō nō suffi. cit aliquos te stes pbare de maiori sūma et aliquos de mi nori qz illi q d pōnt de mio ri conuincunt nō sciuisse totū tenore testi cr go nō sūt legi timi testes et ita determinat bal. i. l. cū antiquaf C. de test. et ad materiā vide ang. p. fi. cclxx. b. In totuz. adde ludo. ro. cōfi. cclliij. ab ba. cōfi. lxxv. dicit tñ are. se facere dñam an tēuta sit da ta decreto iu dicis aut scā tute pci execu tiui.

c Referua. uit. are. late p sequitur hanc q. vide hic per eum et de. q. p cedenti ad qz vide lapum al leg. lxx. bart. cōfi. lxxv.

nō est in obligatiōe. sed vna tñ. s. minor. quod ēt di-
xit Bar. nimir si valet stipulatio cū rñsio cōsonet cū
interrogatiōe. vlt ma qō bar. est magis dubia. videlz si
interrogo te pmissis mibi oēs seruos tuos. z rñdes p-
mitto omnes vno excepto. an valeat stipulatio. i quo
Bar. concludit q aut pstat qd fuerit exceptus. z va-
let. aut nō constat z ēt valet vitaturqz exceptio non
aut vitat per. l. ticiē textores. de leg. i. z. l. si fuerit. de
reb. dub. z ita improbat disti. By. in pñmo membro
quā ēt sequebat Ray. Saly. z Ang. hic dicunt exce-
ptionē non vitari. qz videt z itelligit excepta res me-
lior. z sic seruus melior: vt est glo. ordi. in. d. l. si fue-
rit. in verbo adēptionem. mota per tex. in. l. si ita scri-
ptū. de le. i. imo. in. d. s. si qd simpliciter. z ibi ēt ro.
z raph. videntē tenere q imo stipulatio nō valet. mo-
nent. qz licet sit verum meliores intelligi exceptus. ta-
men istud pcedit si pmissor voluerit meliorem eē ex-
ceptum. sed si aliū voluerit q meliorem exceptū po-
test illuz retinere. z dicere habeo hunc p meliori licz
sit deterior. allegant gl. in. l. apud iulia. s. scio. de le.
i. si ergo vī pmississe omnes suos excepto vno quem
elegerit sequitur qz responsio est facta alternativē lz
interrogatio pure. z per pñs videtur q ista diversitas
viciet stipulationē sicut qñ interrogatio sit de sti-
cho z responsio sit alternativē de sticho aut pampbi-
lo. d. s. sed si stipulantē. z resident in hoc. s. stipula-
tionem esse nullam. puto id quod dicit Bar. circa ex-
ceptionem obscuram vt nō viciet sed vicietur. nō esse
bene dictum quia quod dicitur in. d. l. ticiē textores
est vey quando nullo modo poterat certificari exce-
ptio. sed vbi potest certificari vt hoc cāu quo intelli-
gitur exceptus quē elegerit pmissor. tunc puto verū
qz exceptio non vicietur. imo valet talis reservatio. z
per pñs videtur etiā dicendū q valeat stipulatio q
uis sit vnus exceptus sicut in hoc. s. quando dico p
mittis stichum. tu respondes stichum z pampbilum
non viciatur stipulatio. sed valet in sticho. ita in que-
stione pposita. lz non sit vtilis stipulatio in seruo ex-
cepto tamen valet in ceteris in quibus consonat.

Eadem an alia.

Diversitas in idio-
mate dūmodo par-
tes se intelligant per se vel per interpretem nō viciat
h. d. C. No. stari dicto vnus interpretis. z ratio est.
qz hic fuit electus de partiu voluntate. facit fm bar.
l. theopompus. de do. prele. C. Ex quo inferitur qz de
consensu partium fieri pōt qz testis vnicus plenam fi-
dem faciat. qd ēt tenuit spe. i. ti. de teste. s. restat. vbi
ad hoc allegat. d. l. theopompus. z. l. si. C. de fidei-
com. bene facit quod no. Bar. in. l. si. j. de preto. sti.
in ver. secundo querit By. z idem decidit bar. in. l. i.
bonafidei. C. de rebus cre. in pe. col. in ver. ex predi-
ctis zc. qd limita vt ibi p eū. nō tñ possent partes cō-
uenire qz stare pñatis scripturis. ita singulariter vo-
luit Inno. i. c. cu. p. tabellio. de fi. istru. p rōnes ibi as-
signatā p eū. i. qz sequeat qz partes possent i effectu
creare quem tabellionē qd qdē pñatis non permit-
tis. vt ibi p eū z gui. z bart. s. de adop. in. l. nec ei. s.
eoz z no. spe. in ti. d. istru. edic. s. restat ver. quid si
qs aut possit. z per bar. in rub. C. s. fi. istru. i. iij. col. z
cū preallegato. d. Inno. transeunt hic cōter doct. z
ē Bar. in. l. imperator. s. de sta. ho. Ange. z Pau.
de cast. in. l. pactum inter heredem. s. d. pac. s. bal.
contrarium tenuit in. l. de quibus in. iij. col. s. de le-
gi. motus ea ratiōe. qz quēadmodū fieri potest consē-
su partiu qz stes dicto vnus solius: vt. s. est conclusū
ita videtur fieri posse qz stes scripture pñate alicui
puto opi. concordari posse. qz aut agitur ex pñentio-
ne partiu qz scriptura pñata alicuius plena fidē fa-
ciat z ei stes z hoc casu procedat opi. Bal. in. d. l. de
qbus. qz videmus valere pmissione d. stado dicto ali-
cuius de oibus dānis z interesse vt p By. z Barro.

in. l. si. j. de pre. stipu. p Jac. bu. in. l. iusiurandū qz ex conuētio-
ne. in pñ. s. de iureiur. z ibi p doc. z Bal. in. l. iusiurandū. C.
de iudi. z Anto. de bu. in. c. finē litibus. de dolo z cōtu. cū con-
cor. aut agit inter contrahentes qz scriptura pñata habeat vi-
publici instrumenti. z tunc pcedat alia opi. qz hoc nō pōt fieri
z tene mentibz cōcordiam qz tactā non reperio. C. Scdo ex
eodē tex. no. stari dicto vnus pñi. de quo vide p bar. in. l. fin.
ad fi. j. de sicca. z in. l. i. i. pñ. s. de vē. ispi. z in pñemio. ffoz
in pñ. z ibi ēt p bal. z Barto. in. l. quotiens. C. de ponde. auri.
li. x. z p Bal. in. l. comparationes. in. vi. q. ibi sali. C. de fide in
stru. z Bal. in. l. directas. C. de testa. manu. vbi in pposito al-
legat istum tex. pro singulari z Bal. in. l. iudices. C. de senten.
vbi alle. istum tex. pro no. z per Ange. in. l. d. nō alie. in. s.
quod autem. z ang. in. l. d. vt prepo. no. impera. in fi. per do.
anto. z Abba. in. c. pposuisti. de proba. z ē cōmunis cōclusio
qz statur dicto vnus si est electus a partibus ut hic. z idē ē de
publico deputatus ad hoc. d. l. quotiens. idē si in ciuitate nō
est nisi vn⁹ alias requirunt duo. ut pber. tex. est no. in. d. s. qz
autem. lz in hoc solus. d. Abbas in. d. c. pposuisti. teneat qz
in rebus arduis adhibēdi sunt duo testes. lz in loco nō sit nisi
vnus. quia debet vocari alius ex locis pñinquis. per gl. iij. q.
viii. suggero. z gl. in. c. si forte. lxv. dis. sed si non tractat res ar-
dua pcedat cōis opi. z vltra euz adduci pōt. l. diuus. s. de tu.
z cu. datis ab his. ubi petunt tuto. ex locis vicinis qñ nō sunt
in loco idonei. z facit qd no. Bar. in. l. continu⁹. s. item qui in
ulā. j. eodē. non tamen per hoc recedo a cōmuni opi. quia ad
d. s. qz autē. nō pōt responderi nec ad illum bene responder
domin⁹ Abbas z ad. d. c. si forte all. per abbatem pōt respō-
deri qz cū ibi requirant duodecim episcopi. fuit mens canonis
latois qz mitteret ad loca finitima. quia verisimiliter tot non
sunt i vna ciuitate. z sic ut colligitur ex predictis veritas ē qz si
vnus tantum est in ciuitate peritus non sit necesse ire ad aliū
locum vt habeatur secundus. quod etiam fuit de mente Bar.
in. d. l. deniqz per illum textum not. s. pro socio. z Bartolus i
tractatu suo de testa. in verbo lata culpa ex predictis vī etiā
qz Ang. in. d. auē. ut prepo. no. impera. non fuerit bene locu-
tus dum dixit per illum tex. ibi in. s. illud. in versi. hominem
quēcunqz. qz licet regulariter requirantur duo testes per. l. i.
iurifuran. C. de testibus. tamen secundum eum fallit quādo de
litterarum significatione dubitat: vt quia sūt littere grece exi-
stentes apud latinos qd dicit esse notandum contra hebreos
ut si producantur scripta manu eoz iudici stetur dicto vnus
hebrei dictas litteras legere sciētis. nam certe hec conclusio ui-
detur contra predicta z semel i ciuitate mutine consului contra
dictum Ang. ubi iudex acceperat unum iudeum ad interpre-
tandum postas libri. z pro eo adducebat decisio ange. in. di.
autentico cōsului contra Ange. per pñdicta. C. Nec obstat iste
tex. quem etiam allegat ibi ad hoc Angel. quia fuit de pñsensu
partium electus ut dixit hic Bar. uel fm Bal. in. d. l. direct. z
in. d. l. iudices. intelligit iste tex. qñ vnus tñ poterat haberi. z
eodē mō pōt rñderi ad. d. s. illd. nec ēt ibi dī qz iudex debeat
stare dicto illius. vñ nō pbat. uel z tertio respondeas qz respe-
ctu illius qz adhibet interpretem facit fidē. s. qz eū adhibuit
ut ibi: nō pñ alius. C. Sed qd si periti discordaret qbus magis
credendum sit. vide p bal. in pñemio ffoz. in pñ. qz dicit qz pe-
ritioribus ppter pñpiciatōre sciētā allegat. l. diui. s. d. iurepa.
de quo vide ēt per spe. in. ti. de pba. s. fi. uer. hoc quoqz notā
dū. z in ti. d. ho. s. i. uer. lz pone. z ibi p. Jo. an. cū qbus trāsit
do. Anto. in. d. c. pposuisti. z unū notabile uerbum posuit
bal. in. c. i. in pñ. in. v. col. q. mo. seu. amir. Itē no. qz sufficit cō-
sensu pñipi interpretē. nec mix qz z sufficit si sono tube ul⁹ cor-
nu pñcipere. ut ē tex. no. in. l. labeo. in fi. p. sono. s. de suppl.
quē ad hoc alle. bal. in. l. falsus. in. xi. col. C. de fur. C. Et de i-
terpre. vide ēt aliqua p doc. in. d. c. ex litteris de spon. z aliqd
per bal. in. l. hac pñultissima. s. fi. in fi. C. de te. in glo. fi. ibi so-
lutio. ibi inter latinos. dic melius qz ibi debet exponi latinis. i.
intelligibilibus. ut hic p barro. z sic facit qz iudex inter vulga-
res dz pferre sniam vulgaribus uerbis. ut tenuit bar. i. d. l. de
cre. allegata hic i gl. C. Adde qz idē sentit gl. i. l. iudices. C. de
sen. dū gl. dixit ut intelligat zc. z ibi oīno vide p Jac. bu. bar.
z bal. C. Itē facit fm pe. hic an libellus qui offertur rustico in

noze angel. philip. de
ps. iij. d. ex de pñmo.
y angel. allegat Ro. a
ni. d. qd dicitur pñdicta
h.

a. Repio ta-
cta. fuit de me-
te ang. i. l. pa-
cta iter hñdes
s. de pac. pro
qua facit tex. i.
l. ij. C. de pon-
de. auri. lib. x.
ibi pñtate sua
neqz fallit n3
fallitur.
b. C. m. addo
ludo. ro. cōfi.
z. z ibi uide qz
uoluit z adde
qz lz als nō ua-
leat dcm testis
referens se ad
dictū alterius
tamē ualet di-
ctū testis d pe-
ritia se referē-
tis ad alium se
cū dū ang. i. l.
fi qs ex argēta-
rijs. ff. de eden-
do.

- scriptis debeat offerri verbis vulgaribus. et concludit qd non potest offerri latinis verbis. qd offerri iudici. vt in aut. offerat. C. d. lit. cōtest. et idē tenet imo. et ro. p. quo allego qd satis est qd offeratur talis libellus qd aduocatus rei possit intelligere. l. i. §. edet in verbo ad eū cum gl. §. de eden. et idē tenet Ly. i. aut. offeratur. in. v. q. de lit. conte. **Extra glo.** terigit hic bart. qualr conficere debet instrumentū notarius de contractu celebrato p interpretē. cui adde qd idē tenuit ipse bar. et bal. in. l. mutuū. §. de acq. here. et bal. isti. eo. in pn. et pe. de anch. in cle. i. d. magis. **Sz Jo. an. in addi. spe. d. istru. edi. §. restat. in addi. incipiēte no. qd non sufficit tē. dixit notariū nō posse p̄ficere instrumētū de p̄ctu celebrato p interpretem sed solū de verbis interpretatis quasi p̄ctus nō cadat in intellectu notarij p visum et auditū nec notarius pōt instrumentū conficere de his que alio sensu p̄cipiunt. vt est glo. no. in aut. de instr. cau. et fi. §. si homo rianf. in ver. absunt. nisi fm Jo. an. vltra relationē interpretis pcurrerent aliqua signa. vt ibi ponit exemplū. et cum eo transfit do. anto. in. c. cū cām. in. viij. col. de testi. idem frede. de sen. nis i p̄ilio. c. xxxij. incipiente lex dicit. dic qd recte inspiciendo bar. etiam vult qd solū p̄ficiat instrumentū de dicto interpretis et illud sufficiat. attamen esset necesse qd notarius attestaret qd p̄bentes elegerunt illū interpretē et hoc sibi p̄stare potest p signa vel p scripturā autenticā in q̄ p̄stat de electione interpretis vel p rōnē duoz hoc asserentiū. d. §. hoc aut. qd etiā videt sensisse Jo. d. imo. **Ultimo** ponit bar. hic magistralē diffinitionē an et qñ viciet stipulatio ppter diuersitatē inter interrogationē et responsionē. Qui adde inquantū dicit qd si vnus dicit promittis mihi tres solidos. et aliue rñder p̄mitto. xxxvj. denarios nō viciat stipulatio p. l. que extrinsecus. §. si. j. eo. qd i te. **13** stibus duo testes interrogantur de forma verborū p̄ctus et vnus dicit qd ticius fuit cōfessus se habuisse a sempromio mutuo tres solidos. alius dicit denarios. xxxvj. an dicat p̄stes vel nō. et forte aliquis diceret qd sic. et qd tales magis probant qd nō depōnūt p eundez p̄monē. iux. l. iij. in pn. §. de testi. tñ Bal. singulartiter in. c. bone. el. i. de elec. in. v. col. dixit qd non sunt cōtestes. et non p̄bant qd fuerunt interrogati de formalitate verborū et dponūt de forma differenti. et idē voluit Anto. de bu. et do. Alb. bas. in. c. nihil de hb. sig. et do. ant. in. c. cū ecclesia. §. nos igif de cā pos. et pprie. **14** **Ex distinctione** bar. qro de vno casu v3 qd si interrogo an p̄mittas mihi decē in kalēdis augusti. et tu dicis p̄mitto i kalēdis sēptēbris an vitiet stipulatio. et puto qd sic p. §. si qd simplr. §. ea. l. i. §. ro. hic p̄rium voluerit et male.**

Lex. 2. Stipulationum. **Queliber stipulatio**

- ri vel fieri. h. d. **C** No. iuncta gl. ij. qd sub simplicib⁹ cōprehendit mixtū qd ē v3 cā euitāde p̄ietatis vt colligit ex gl. §. bar. itē ē v3 in fauorabilib⁹. l. si ita scriptū. §. de li. et po. l. suis vrbatis. §. si. in fi. de le. iij. Itē hoc p̄cedit quotienscunqz facta ē p̄uio de quolibet simpliciu. secus si altero simplici v3 tñ. qd nō p̄bēdit mixtū sub simplici p̄uioe. l. h. legatū. §. d. leg. iij. fallit tñ nisi casus mixtus potius adhereret illi simplici de quo facta ē p̄uio qd sub illo cōprehendit. l. legatis vuis §. si vnus. §. d. le. iij. et l. querit. §. d. sta. ho. et vbi eēt dubi3 an potius adhereret vni simplici qd alteri semper adheret illi. et sub illo simplici qui fauorabilior et benignior est. textū allego notabilem. in fi. cum glo. in versi. primo capite. §. ad. l. acq. **2** Sed casus dubi⁹ est vtrū i odiosis seu in his que nō sunt fauorabilia mixtum cōp̄hēdat sub simplicibus. bart. ang. et cōiter moderni determinant qd nō p. l. vim passam. §. p̄scriptionē. j. de adul. iuncta. l. mariti. §. hoc qnquēniū. e. ti. et per. d. l. si ita scriptū. in v. subtilis iuris regulis. contrarium tenuit h. raph. per. l. si ita. §. de iusto testamēto. **N**ec ob. si rñderetur ad illū tex. qd hic operatur fauor testamēti. qd substinēdo opi. raph. rñ deo qd h. rñtio tollit p. l. cū qdā. eo. ti. et expressius p̄bat Ange. in. l. placet eo. ti. **P**ro hoc inducit raph. tex. in. d. §. p̄scriptioe. vbi crimē ictus in quo nō repiebat facta sp̄alis p̄uio p̄bēdit casū mixtū ictus et adulterij. **N**ec ob. §. tex. i. d. l. si ita ibi subtilis tē. qd voluit iuriconsultus ibi dicere qd inspectis subtilis iuris regulis: p̄uio facta de simplicibus nō potuit p̄bēdere mixtū casū p̄ impossibilitatē. qd distributus erat sō simplicib⁹ totus numerus vnciaz. **T**ñ tenēdo cōem opi. pōt

ad. l. si ita allegatā p raph. rñderi qd ibi iō p̄bēdit casus mixt⁹. qd saltē resultabat vñū fauorabile. s. vt te stamētū p̄seruet. aliter nō vñ bñ posse ad illū text. rñderi. et cōez opi. dico p̄bari. i. d. §. h. qnquēniū. cū gl. iūcta. l. si adulterij cū incestu. de adul. vbi vñ p̄bari qd de qnquēniō ēt quo ad ictū p̄uio erat. p. l. iulij. de adul. et tñ i. d. §. p̄scriptione. dñ incestū cū adulterio nō excludi qnquēniō: nec ad. d. l. si ita scriptū. allegatā p cōi opi. in v. humanitatis. videt bñ rñderi posse h. raph. rñdere conet qd ibi illud nō est ex eo qd de iure cōi casus mixtus nō p̄bēdat sub simplici. sed ex eo qd hereditas erat tota distributa in duabus personis. quo casu data tertia persona licet inspectis verbis illa nō comprehendatur tñ de eqtate sec⁹. nā dico qd ille tex. aperte p̄bat cōez opi. qd inuit qd si esse mus in casu quo esset faciēda stricta interpretatio nō esset dicendū casum mixtū cōp̄hēdi sub simplici qui ibi p̄bēditur de equitate. et quod dixi. §. sub simplicib⁹ comprehendit mixtū est verum quando d vtro qz simplicium est facta p̄uio secus si d altero tātū p̄uio ē. d. l. hoc legatū. de lega. iij. et l. legatis vxori. de leg. ij. **E**nde cum queritur an sub simplici cōp̄hēdatur mixtum. concludē aut sumus i separabilib⁹. et idem iudicamus quod de simplicibus. §. si. in vero mixte. in aut. de non eli. secundo nub. aut loquimur de inseparabilibus. et tunc aut est facta p̄uio de altero tantū. et non comprehenditur mixtus. d. l. legatis et. d. l. hoc legatū. fallit nisi mixtum magis participaret de natura illi⁹ simplicis de quo facta est p̄uio qd de alio. l. queritur. §. de sta. ho. sed si est facta p̄uio de vtroqz tunc aut sumus in materia fauorabili et comprehenditur mixtus. d. l. si ita scriptum. et l. ticiē textores. de lega. i. aut in materia stricta. et nō cōprehenditur mixtus. d. §. p̄scriptione. fallit in casu §. omniū. insti. de actio. iuncto. §. quedam eo. ti. cau. fa. f. contrarietatis euitande. **S**ecundo fallit in casu d. l. si ita. de iust. testa. v3 cōcor. fauore testa. **E**t faciunt predicta ad questionē an habens potestatem legitimiandi spurium seu incestuosum possit legitimare illum qui simul erat incestuosus et spur⁹. i quo bar. hic tenuit qd sic. quia simul ingratus. et sic in fauorabilibus. ergo mixtum comprehenditur sub simplicibus. d. l. si ita et idem Bald. et Ange. et Roma. hic et Bal. et Ange. in. d. l. si ita. et Ange. in. l. clemens. §. d. heredi. insti. Sed Jo. Calde. tenuit contrarium i dñ sp̄tatione incipiente papa concessit. cum quo transfit Jo. an. in additio Specu. in rubi. qui fi. sint legitimi. et Petrus de ancha. hic Jo. an. et domi. Anto. et imola. in. c. at si clerici. in fine. de iudi. et iste est casus omissus. ergo debet haberi pro omissio. l. si cum dotem. in prin. §. solu. matrimonio. c. susceptum. de rescriptis. in. vi. allegant pro hoc. d. §. p̄scriptione **5** pro hoc etiam. quia incestus est maior adulterio. l. si adulterium cum incestu. §. i. in versicu. duplex. j. de te. et. xxxvij. q. ij. §. adulterij. ergo non debet comprehendit sub eo quod est minus. l. diligenter. in prin. §. man. l. cui. §. de ser. exor. c. cum in cunctis. de electio. et fortiora sunt duo vincula qd vnum. c. i. de treuga et pace. in autenti. itaqz. C. communia de suc. nec obstat ratio Barto. fm Petrum de anchara. quia priuilegia vel beneficia continentia quid exorbitans sunt distringenda. l. ex facto. in prin. §. de vulga. et pupilla. c. is cui. de prebendis. in. vi. et istam opinio nem tenuit etiam imo. in dicta lege si ita. bene faciunt nota. per Baldum in. c. naturales. in fine. si de feud. fuerit controuersia. sed ipsemet imo. hic nihil firmat. sed dominus Antonius in dicto. c. per venerabilem. in. vigesimaprima colum. qui fi. sint legi. cōcordat opinio. dicens qd aut legitimatio non tenebat in preiudicium terti. vt qd fiebat patre viuente et procedat opi. Bar. a se sec⁹. ar. d. l. ex facto. cū fi. et huic

Et spuri⁹ de hac. q. et hic tactis vide in l. si ita scriptū ubi posui in apostillis et his add. q. quā po fuit. d. ab. i. c. cū cāz de iudi cij. f. cū repit ecclesia cathedra hīs monacos regula res in cano. i. cos de quib⁹. lxxij. di. c. qdū daz. an tali monaco possit cā delegaria se. de aplica.

opi. adheret raph. cu. z Pau. de ca. hic sub fineo li
benter opinio. bar. que satis videt pbari. ex. d. l. si ita
scriptum. Non ob. dictus. §. pscriptio quia ibi nō
erat facta prouisio nisi de vno simplici. j. de tempo.
accusan. de adulterio. nō mirum si nō comprehenditur
mixtum. d. l. hoc legatum. Item quia concedere
potestatem legitimandi vel dispensandi est fauora-
bile. licet ipsa dispensatio sit odiosa. probatur in. c. fi.
cum gl. z ibi Joan. and. de symo. z i. c. dudum. cum
gl. in versi. beneficij. de preben. in. vj. iuncto. c. q̄uis
el. i. in eo. ti. p hoc quia si habet potestatem dispen-
sandi sup incestu qd est maius ergo passus mixtus dz
cōprehendi sub isto simplici qd est potentius. p. d. l.
queritur. z. d. l. legatis suis. hic p̄z rñsio ad allegata
in p̄rium. Nō ob. ratio. z p̄cordia do. Ant. q̄ ē p̄ no-
ta. p bar. de lib. z po. in. l. gallus. §. z qd si tñ. maxi-
me in inferiore a p̄ncipe. z q̄ nō dubitamus de legiti-
matione. s̄ de p̄tate p̄cessa. nam si quereret an si q̄s
sit legitimat⁹ tanq̄ incestuosus. vel tanq̄ spur⁹ p̄sit si
bi si erat spur⁹ z incestuosus. tunc ista est alia qd. z
de ea vide q̄ no. old. in p̄silio. c. iij. incipiente factus
tale ē qdaz tex. zc. z per Jo. an. i addi. spe. i. d. rub.
z p bal. in. l. eam q̄. in. xij. col. in v. s̄ pone. C. de fi-
deicō. z in. l. si qua. C. ad ori. z in. l. eū q̄ alias icipit
pau. de sta. ho. z in. d. l. naturalis. in p̄n. z p doc. i. c.
fi. de fi. p̄sby. sic p̄z q̄ in qōne n̄ra tractat de fauo-
re. ergo dz cōprehendi mixt⁹ casus. z p̄ p̄is nō dicif
maius. d. l. seruis vrbans. in fi. cū si. d. le. ij. z cū opi.
bar. transit et bal. insti. de ac. §. i. C̄ Juxta hoc queri-
tur qd in statutis an casus mixtus cōprehendat sub
simplicibus vide no. p Bal. i. l. oēs populi i. xij. col.
de insti. z iur. tenēt q̄ statutum disponēs q̄ in p̄ctu
mulieris regratur certa solēnitas non vendicabit si-
bi locuz in persona mixta. i. in hermophrodita. allat
d. l. hoc legatū. z sequit pe. de anch. in repetitiōe. c.
canonū statuta. de p̄sli. in v. venio ad quartū mem-
brū. z hoc placet q̄ i dicto casu nō erat facta p̄uisio
nisi de altero simpliciū p ea q̄ dixi q̄uis ipsemet bal.
insti. de act. §. i. p̄rium dixerit. sed vbi eēt facta p̄uisio
a statuto de vtroqz simpliciū videret p̄rium tenendo
opi. quā tenuit raph. s̄. q̄ in odiosis zc. sed tenendo
opi. cōem quā tenuit de eēt p. d. §. p̄scriptione. z
de hac materia habet p ia. bu. z bar. in. l. certi con-
ditio. §. qm̄. s̄. si cer. pe. vbi p̄cludunt q̄ in statu. nō
comprehendit casus mixtus sub simplici. z p albei.
de rosa. in p̄ma parte statutorū questione. C̄ Ex quo
inferf an statutū disponens q̄ in p̄tractu mulieris re-
quiratur consensus p̄p̄inquoqz extendat ad donatio-
nem cā mortis q̄ participat de p̄ctu. z vltia volūtate.
l. si. z ibi plene no. C. d̄ dona. cā mor. cū si. ro. hic q̄
nō. p. d. l. si. contrariū tenuit pe. de anch. i p̄silio. ccc
lvj. incipiente in xpi noīe dubiū i hac qōne facit mix-
tura donationis. z hoc placet. q̄ quo ad celebratio-
nem. z ordinationē actus dicta donatio magis acce-
dit p̄tractui q̄ vltime voluntati: vt est gl. no. in. l. ij. i
p̄n. C. de do. p̄ele. plenius pbat bal. in. l. ij. in p̄n. s̄.
de le. i. ergo videt q̄ dispositio facta de simplici com-
prehendat mixtū: qm̄ mixtus p̄uenat in illo simplici
d. l. querit z nota. h̄ Ang. z hic verificat id qd no. di-
xit bal. in proposito. i. l. hac p̄sultissima. in. iij. col. C.
q̄ tes. fa. pos. vbi dixit q̄ statutū disponens q̄ in vlti-
ma voluntate regrant septē testes nō habebit locū i
actu mixto. i. in dona. cā mor. cū illa accedat magis
contractui in mō ineundi vt dixi. z vide p eūdē bal.
in. l. si. C. de testa. z aliqd p ang. in. d. l. si ita scriptus
vbi ponit aliquid de statuto an comprehendat casū
mixtū. C̄ Quid in p̄sribus. guil. z bar. in. l. si extrane-
us. s̄. de p̄di. ob cau. tenēt q̄ sub simplici comprehen-
dat mixtū. S̄ ro. hic vult p̄trariū z et do. Ant. sentit
in. d. c. venerabilē. dū tangit qōnem tactā p bart. de
hoc dixi. i. d. l. si extraneus. z ad ibi dicta me refero.

Et harum omnium. Biniidif in tres p̄-
tes. p̄mo ponit de
stipulatiōe p̄tinēte diuiduū z natura z effectū. z sic quo ad ob-
ligationē z liberationē. sc̄do de illa q̄ p̄tinet i diuiduū natura z
effectū idistincte. tertio de stipulatione q̄ p̄tinet diuiduū natu-
ra. i. quo ad obligationē. z indiuiduū effectū. i. quo ad libera-
tionē. sc̄da ibi qdam partis. el. i. tertia ibi quedā partes. el. ij.
1 Et hoc intendit. Quelibet stipulatio siue p̄sistat i dando siue
in faciendo. vel est diuidua natura z effectū vt ē qm̄ p̄sistat i dā-
da q̄ritate. vel est diuidua vtroqz mō vt ē stipulatio seruitutis
predialis. vel diuidua natura z indiuidua effectū. i. q̄ritus ad li-
berationē. q̄ solutione partis nō p̄tingit liberatio in parte. vt
est stipulatio generis v̄l alternatiua. b. d. vsqz ad. §. ex his. Et
2 premitte qm̄ cognoscatur diuiduū ab indiuiduo z quot mo-
dis. de quo uide tex. magistralē. in. l. in executione. j. per totā.
l. z p bar. in. l. stipulationes nō diuidunt. in. iij. z. iij. q. in. vi. z
viii. op. j. e. p bal. in. l. si plures. C. de p̄di. infer. C̄ In text. ibi
3 veluti. cū. x. zc. idē dicas in stipulatione certe speciei. l. s̄ z si sti-
pularus. §. i. j. de sol. vbi soluēdo partē liberoz a parte. qd ē ve-
rū vbi soluit quotitatiua. al̄s aut sec⁹. ut si p̄missi pleno iure z
4 trado vsumfructū q̄ d̄r eē pars n̄ quotitatiua. l. iij. s̄. de usur.
nā liberoz ab aliq̄ parte tex. ē no. in. l. si ita stipularus fuero si-
5 ticius. §. i. i. j. e. C̄ Itēz z sc̄do fallit id qd d̄r hic in tex. in ca-
su qm̄ testator legaret mille p̄ puella maritanda. vel alio opere
p̄struendo nā heredes vident⁹ grauari ad q̄ritatē. z tñ q̄libet
tenet insolidū. l. fideicōmissa. §. pe. s̄. de le. iij. q̄ ad hoc ē ual-
de no. fm̄ ang. z imo. in. l. i. executiōe. i p̄n. j. eo. nec repit alibi
fm̄ pau. de ca. ibi bar. tñ. i. d. §. aliter intellexit. tñ precedēs in-
tellectus notabilior est. regit tñ q̄ oēs primo fuerint in mora
p̄stituti. ut ibi in tex. ibi nā diuisionē. i. si decedat p̄missor plu-
ribus relictis heredibus q̄libet erit insolidum obligatus: vt. j.
§. p̄ri. z. d. l. in executione. z idē in stipulatore decedente plu-
ribus relictis heredibus. l. h̄rdes. §. an ea. s̄. fami. her. z. j. ea.
6 l. §. si in facto. C̄ In tex. ibi natura sui diuisionē zc. i. deceden-
te p̄missore vel stipulatore obligationes actiue z passiue diui-
dunt inter heredes. l. i. cū uulgaribus. C. si cer. pe. Nō. q̄ pro-
missio in genere d̄r hoīe dicitur p̄tinere diuiduū obligatiōe seu
natura z indiuiduū effectū. p̄missio nō hoīs liberi in specie nō
7 ualeret. l. inter stipulantem. §. sacra. j. eo. C̄ Itē no. ex tex. ibi
nondum in nulla q̄ una negatio qm̄qz abundat prout habet
h̄ i tex. ibi nulla. vt z al̄s in. l. q̄ pignoris. s̄. de acq. pos. l. z flu-
minū. in p̄n. s̄. de dā. infec. alias geminata negatio iducit affir-
mationē. l. duob⁹. j. de v. si. zc. c. z si p̄ps. de iureiurā. C̄ Ulti-
mo no. q̄ egp̄at obligatio generis z obligatio alternatiue sc̄a
8 vt hic. z. l. cū his. §. si. s̄. de p̄di. indebi. z ueniet plenius dicē.
dū in glosis. C̄ In gl. i. ibi operarū. male sensit gl. q̄ stipulatiō
operarū sit diuidua. q̄ ē d̄. l. operas. s̄. de ope. lib. z. d. l. stipu-
lationes. i p̄n. nisi numero put quelibet stipulatio pure facta cō-
tinens. ita loquitur. d. l. si qm̄. cū si. de quo plen⁹ vid̄ Bar. in. d.
l. stipulationes. in nona oppo. z ibi bar. rep̄hēdit istā opi. i p̄si.
q̄ p pte z i v. se. uel aliter rñde ad. l. si qm̄. allegatā. i gl. q̄ ibi
p̄missor erat iā in mora p̄stitutus. uñ tñ tractabat de opa p̄te-
rita. quo casu succedat obligatio ad iteresse. p. l. quoties q̄s. j.
9 eo. l. si q̄s ab alio. s̄. d̄r iudi. qd qd ē iteresse d̄r eē diuiduū. l.
stipulationes nō diuidunt. uer. celsus. j. e. nec post morā opa
p̄stari pōt inuito creditore. l. si nō forte. §. libertus. de cōdi. in
de. nec p̄dictis ob. q̄ uolēte stipulatore posset p̄missor p̄te p̄e-
stare. q̄ tñ corripit stipulatio. d. l. stipulationes nō diui. z ibi
no. p bar. i. ix. oppo. z d̄r aliud p alio solui uolēte creditore. l.
ij. §. i. si cer. pe. nec obstat id quod dicit glo. in fi. de pluribus
heredib⁹ q̄ illd ē falsū. q̄ stipulatio indiuidua apud stipulan-
tē. z p̄missorē d̄r ē indiuidua apud eoz h̄rdes. l. h̄rdes. §. an
10 ea. s̄. fami. her. z. j. §. p̄rio. C̄ In eadē ibi vsumfructum dica-
tur. sentit gl. q̄ promittens vsumfructum dicatur p̄mittere fa-
ctū de quo dicam p gl. in uer. ueluti uia. z sic p̄mittēs vsumfru-
ctum p̄mittit qd diuiduū. l. i. §. si usufructus. s̄. ad. l. fal. ratio
nem. uide per Bar. in. d. l. stipulationes. in. iij. C̄ In glo. i. v.
11 partium ibi uolente stipulatore zc. s̄ an unus ex plurib⁹ here-
dibus p̄missoris inuito stipulatore possit soluere partē z libe-
12 rari vide Barto. i. §. p̄rimo z ibi dicit. C̄ In glo. in ver. ueluti
viā. i p̄n. tenet ergo gl. q̄ p̄mittēs seruitutē vie. uel aliā dicit

tur promittere factum. Idem tenet Bar. concludens qd vide-
 tur promittere dare id est constituere servitutē. et factū. i. poten-
 tiam. l. iij. §. dare. s. de usufruc. Idem tenet hic Ang. Pe. s. an
 cha. et Imo. nullo addito. Idē tenet ro. per. l. rō. §. si iter. s. de
 acti. emp. et l. si ego. §. i. s. de publi. addo rex. optimum. j. ea. l.
 §. itē si in facto. ibi ire agere ne zc. et sic loquit de stipulatiōe iti-
 neris et actus. et tamē dicit qd consistit in faciēdo. ad idē vñ text⁹
 expressus. in. l. iij. §. catho. j. eodem ibi iter fieri. iunctis alijs ver-
 bis. ibi videlicet neqz si id factum quo cautuz zc. istā opinionē
 etiam tenuit Bal. in lege corruptionem. C. de usufr. p. quo ad-
 dit bonum textum. in. l. vbi. §. fundi. j. eodem. vbi q stipulatur
 servitutem usufruct⁹ videtur stipulari incertū qd alia ratione nō
 esset nisi qd in eo venit patiētia qd qd facti et per cōsequens in
 certa. vt in eadē. l. §. q id qd. idem t3 bal. et ang. in. d. §. dare. cō-
 trariū tenet Jaco. de are. pe. et Ly. in. d. l. corruptionē. C. s. usu-
 fruct. et rapha. et paul. de cast. hic et sensit hoc Bar. in. d. l. stipu-
 lationes. in. iij. q. ad si. qd licet prestāda sit patiētia in servitute
 d. §. dare. et. d. l. ratio. et. d. l. si ego. Ad sequitur ergo illud ē in
 stipulatione et obligatione. probatur quia si pmitto rem dare
 et sic dominiūz transferre nō possum trāsferre sine traditione. l.
 traditionibus. C. de pa. et tamen dicenduz non ē q traditio sit
 in promissione et obligatione. alias sequeretur qd q pmittit da-
 re quod qdem dicit certum. l. vbi. §. si. j. eo. diceretur pmittere
 tradere et sic factum. d. l. stipulationes. §. funduz tradi. et sic di-
 ceretur promittere incertum. d. l. vbi. §. qui id qd. Item seq-
 retur qd omnis stipulatio consistens in dādo consisteret ē in fa-
 ciendo istam. l. in pn. Et dicendū est q traditio nō est in ob-
 ligatione. licet veniat in pñiam. et ita est in ipsa patiētia. Pro
 hac opi. allegat ē rapha. d. l. stipulationes. in pn. iuncto. vñ ideo
 puto. pro hoc etiam allegat Pau. de ca. l. i. §. si. s. s. de servi. rusti.
 p di. inducendo vt h p Bar. et subdit qd responsio Bar. ad illū
 tex. non pcedit. qd loquitur tex. in servitute nōduz tradita vt ibi
 in ver. traditio. Pro hoc etiam allego rex. in. l. si vn⁹ ex socijs. i.
 vñ dari. s. de servi. rusti. predio. et p hoc patet rñsio. ad. d. §. si
 iter. ad quē ē pōt rñderi qd ibi dñ cautionem de nō impediēdo
 esse prestandam ex natura vendicationis servitutis nō aut dicit
 qd patiētie prestatio sit in obligatione. vñ post servitutem con-
 stitutam p inductionem in fundū. iuxta. d. l. si ego. §. i. i ver. vñ
 zc. si non prestatur patiētia nō agitur ex pma pmissione servitu-
 tis. sed ex ipsa cautione de non impediendo. ita dicebat Ly. et
 antiqui. in. d. l. corruptionem. et hoc est quod nō fuit pondera-
 tum a Bar. et alijs fm Raph. plus dicit Rapha. qd etiā pstitu-
 ens servitutem non tenetur cauere. s3 in hoc dixit t3 tex. in. d. §. si
 iter. de quo non fecit mētionē. Ad ob. d. §. itē si in facto. qñ
 ibi illa stipulatio pmittis ire agē zc. nō est stipulatio servitutis
 sed mere facultatis facti. l. stipulatio ista. §. hi q. et ibi no. Bar.
 j. eo. et plenius Bar. in. e. l. §. si qs ita. et in. l. pe. s. s. de servi. rusti.
 predi. et in. l. pater. s. de servi. lega. et i. l. si sub vna. §. i. j. e. et est
 tex. in. §. sed cū factū. isti. de stipu. seruo. Ad ob. §. catho. qd
 rñdet ibi Pau. de ca. qd ibi nō fuit simpliciter pmissum ius ser-
 vitutis. sed viā seu iter fieri. ideo talis stipulatio pñet ē factuz
 qd pmissor videtur pmississe sternere locū p quē habeā itineras.
 et hoc expresse dicit ibi glo. in vbo. nō fieri. ibi dñ dicit et fiat iter
 et prester. ad. §. fundi. rñdeo qd alia ē ratio quare pñet icertū.
 s. ppter incertitudinem fructuum picipēdoz. ita dixit bar. i. d.
 l. stipulationes. in. iij. q. et sic dicatur ergo idē deberet dici i usu-
 fructu earum re. que usu pñu. et tamen ille dicuntur cōtinere cer-
 tum. vt. l. tribus. s. de usufru. earum re. que usu consu. qd rñde
 put ibi in glo. vel melius qd in illis rebus usufru. est certus. i. p
 pñam traditionem et cautionē per quā constituit usufructus et
 transfertur dominium in alium. §. cōstituitur. cum. §. se. insti. s.
 usufr. et fm Ange. hic cum quo transit Rapha. cu. et imo. i hoc
 §. qd in talibus rebus transfert dñm in usufructuariū. allegat
 d. l. tribus. sed melior tex. allegatur. in. l. si ibi vim. et in. l. h se-
 natus. §. i. eo. ti. et in. §. itaqz insti. de usufru. cōtra quos dixit ro-
 ma. hic et nō bene. Sed adhuc pro bar. potest allegari tex. quē
 nemo allegat. in. l. qui usufructum. §. si. s. de usufru. vbi si lega-
 ui tibi usufructum serui et heres meus fuit in mora dādi tibi ser-
 vum et sic non fuit tibi prestata patiētia vtēdi et fruendi agi po-
 tes ad iteresse. p3 ergo qd qui tenetur ad usufructū tenetur ad
 factum. qd in obligationibus dandī rōne more nō succedat ob-

ligatio ad interesse. d. l. vbi aut. §. si. cū in eis etiaz re-
 perempra agatur ad dandū licet index ex officio cō-
 demnet ad extimationē. l. si suum. §. si. j. eo. s3 i ob-
 ligationibus faciendi bñ succedat obligatio ad iter-
 esse. d. l. stipulationes. nō diuiduntur. vñ celsus. pati-
 entia igitur est in obligatione. et idem videtur in ser-
 vitute vie. vel itineris confirmo p aliū tex. in. l. si usu-
 fructus mihi in biennium. s. de usufr. leg. vbi si heres
 est in mora prestandi usufructum agit ad iteresse qd
 non ēē si nō pñneret factum vt proxime pbatum ē
 vnde si volum⁹ substinere opi. gl. Bar. et sequa. pos-
 sumus ad allegata in pñm respondere. et pmo duz
 dicebatur qd nō sequitur quis tenetur pñstare patien-
 tiam. et per patientiam tradere. ergo illa patiētia vt
 traditio venit iure obligationis vt dicebatur in eo q
 promissit rem vel fundum dare. qd respōderi pōt qd
 illud quod dicit de pmittere fundū dare qd traditio
 non est in obligatione. verū est in traditiōe rerū cor-
 poralium. qd per pñam traditionē est liberatus. l. si
 cum fundum. in fi. et ibi no. s. de pñen. emp. no. gl. i
 aut. sacramenta pubez. C. si aduer. ven. s3 i traditio-
 ne iurium incorporealium secus in qbus nō liberatur
 quis p momentaneā traditionē per no. per gl. i. d. l.
 corruptionē. cui ex predictis nō videtur bene rñsuz.
 et quod aliud sit in ista successiva traditiōe hoc ē pa-
 tiētia probant iura pro hac parte allegata. nō ob-
 dñ dicebat Pau. de ca. qd rñsio Bart. ad. l. i. in fi. s.
 serui. rusti. predi. erat illuz tex. i vbo tradito. qd rñ-
 deo quod ibi pōt intelligi de traditione iam facta p
 qua datur cōfessoria cōtra turbantē in iure fututis.
 vt ibi in glo. que dat plures expositiones. nō ob. qd
 Rapha. dicebat. s. qd si vera ēē opi. glo. et Bar. seq-
 retur qd stipulatio usufructus diceretur cōtinere qd
 indiuiduū cuius pñuz hic tenet glo. qd responsio p3
 nota. p bar. in. d. l. stipulationes nō diui. j. e. dñ affi-
 gnat differentiam inter fututē usufructus. et servitu-
 tem vie. vel itineris ex quibus s3 passus sit dubius vi-
 detur tenenda opi. glo. a qua nō est recedendū sal-
 tez vbi firmat pedes. vt dicit Jac. bu. i. l. i. C. q pro
 sua iurisd. Et predictis addas qualiter libellū pci-
 pere debes qñ servitutem pmissam petis. qd fm opi.
 vltamōn. deberes petere pñdēnari ad dādum et con-
 stituendum servitutem non autem ad tradenduz vt
 ad prestandam patientiam quia illud non est in ob-
 ligatione. sed venit postea in executione sentētie. d.
 l. i. in fi. de serui. rusti. predi. et l. q restituere. s. rei vñ-
 di. Sed secundum opi. glo. bar. et sequa. pōt etiā pe-
 ti pñdēnari ad pñstituendum servitutem et ad prestan-
 dum patientiam. et etiam habetis qd cū pmissio usu-
 fructus vie vel itineris contineat et dari et factum ex
 capite ex quo continet dari potest peti pñse cogi ad
 dandū. d. l. vbi autem. §. si. j. eo. et in terminis no-
 stris voluit hoc bar. in. d. l. stipulationes nō diui.
 in. vj. q. et ex capite quo factum continet poterit agi
 ad interesse. d. l. si usufructus mihi in biennium. et. d.
 l. qui usufructum. §. fina. In gl. in vbo repeti nō
 potest ibi: conditione ob causam. veritas est qd repe-
 titiōi locus non est nisi solutione secuta reitegra ex
 qua colligitur an pars soluta censeatur indebite so-
 luta vt est casus. in. §. si decem. allega. in glo. sequē.
 que hoc tenet. s3 tunc est dubium an eo casu quō est
 locus repetitiōi repetatur per cōditiōē ob causaz
 bar. vero in discursu sup glo. magna dicit qd indebi-
 ti. Ang. hic qd vtraqz cōcurrere pōt nihil allegās. B
 sequitur ro. hic qd qñ soluit aliquid ob cām de pñeri-
 to et propter aliqd qd speratur seq in futurū habz lo-
 cū conditio ob cām si illud futurū nō sequat. alleg.
 l. iij. §. si quis qñ. de cōdi. ob cau. et l. dam⁹ in fi. s. s.
 cōdi. inde. Item et h3 locū tūc cōditio. l. indebiti. l.
 fi. in pn. de pñdi. inde. et l. si nō sortē. §. si qs decē. eo.
 ti. Imo. hic simplr t3 opi. bar. pcludens pñditionem

ob cam non habere locū. sed indebiti tñ per. d. §. si qs decē. z p no. per Bar. in. l. is cui. e. ti. hāc opi. puto verā qz tex. in. d. §. si qs quasi. z in. d. l. dam. loquitur quando soluo ob cam extrinsecas puta vt cōsequar libertatem. sed vbi soluo vt ex solutione consequar liberationē q̄ ē imediata causa tunc nō habz locū p̄ditio ob cam. qz elusorium fuisset puidere. de condi. inde. cum semper haberet locuz conditio ob ob cam. ita voluit Fulg. in. d. l. is cui. sed ita est i pposito nostro attendendo vltimā solutionē pecunie que attendi debz cuz illa sit que causet repetitionem vt hic z in. d. §. si qs decē. ¶ In gl. in vbo alius ibi ^{alius de} est quoddā mediū zc. Bar. hic dicit gl. inepte loqz eam declarat postremo sequutus By. z dicit glo. pcedere in obligatione alternatiua in qua pro pte soluta exactio est in pendentī sed in obligatōe generis nō. p. l. si stipulatus. j. de solu. ad. §. aream. allegatū in glo. responde qz ibi habuit respectum ad effectū. licet Bar. non respondeat cū Barto. transit Ange. Imo. z Pau. de ca. h. idēz tenētes. Idē ē t3 Ray. sed Pe. Ey. Ro. hic in obligatione alternatiua dīscrepant ab opi. Bar. dicentes in ea idē esse i obligatione generis cū ambe equiparent per istū text. sed in obligatione generis facta solutione in pte nō est in pendētī i aliquod. l. si stipulat. j. d. sol. z rñdēt ad. l. si nō sortē. §. si decē. s. de p̄di. inde. qz ille tex. nī negat qn ēt illa qnqz soluta peti possint. Nō recedo ab opi. bar. que saltem a drio sensu pbat in. d. §. si decem. vbi dī peti posse stichum aut qnqz ergo nō illa qnqz soluta. nō ob. qd obligatio alternatiua. z generis equiparent hic. qz h. pcedit quātū ad repetitōez. sed quo ad alia nō qz in stipulatōe alternatiua vtrū qz est in obligatione. l. si duo. cū si. j. e. merito parte soluta ad illā agi nō pōt. qz debita erat sed i stipulatione generis nulla res certa est in obligatione. l. cuz incertus. s. de leg. i. merito soluendo ptem stichi nō dī solutum qz quā ex eo qz dbebat. nec eo mō quo debebat. z ideo interim nō ē in pendētī etiam quo ad partē solutam. d. l. si stipulatus. ¶ In ea. ibi i pte liberari sunt ista gl. put vī intelligere qz in totum sint liberati reprehendit p Ray. Bar. z cōiter doc. hic z p Ey. in. l. p hereditariis. C. d. he. acti. z ang. i. l. si seruus. §. si pluriū. §. si qs cau. p tex. j. pri. §. si p l. in executione. §. p pte. j. z ad. l. q homine rñde. qz nihil facit vt p bar. j. e. l. §. si tñ. Saluari tñ pōt gl. i. intelligendo eam in plurib⁹ hīdib⁹ pmissoris fm bar. hic vt sit mens gl. qz si vnus ex heredibus soluit pte exercitium actiōis sit in pēdētī donec appeat an alij soluant ptes suas i eodē hoīe vel discordēt vt pbat in. d. l. in executione. §. p pte cū glo. in vbo soliduz j. e. secus aut i pncipali q ptez soluisse. qz quo ad eū nō est i pendētī. vt h p bar. z istud qz exercitium sit in pendētī p pte heredis q ptez soluit tenent cōiter docto. hic l3 aliud sit in pncipali pmissore z ita tenēt cōiter h. ray. tñ nō faciebat dīam inter pncipalē pmissorez z eius heredes p quo facit. j. §. p̄m⁹ vbi ex psona hīdū nō mutat obligatio. imo. h dicit opi. pcordari posse qz aut nō cōstat reliquos hīdes nolle soluere in eodē homine. z pcedat. §. p pte qz p̄mus q soluit pte nō possit interim pueniri. nō obstat j. §. p̄mus. qz verum ē qz ibi dicitur quātū ad hoc vt solvatur vnum pro alio. qz in hoc non potest obligatio mutari ex psona heredis. alias sec⁹. aut cōstat eos discordare. z tunc possunt omnes pueniri. vt etiam fuit de mente bar. hic. ¶ In eadem ibi post precium hominis declara vt per bar. i si. §. p̄oxi. ¶ In ea. ibi hoc inuito zc. hec nō est vera etiam quia hec solutio pro parte facta fuit volēti quia inuitus nō cogebatur partem recipere. l. tutor. §. lucius. §. d. vsur. Sequentes solutiones etiā diuinant ad drium. iō solue vt per bar. in. d. §. si tamē. ¶ Extra gl. dubitant

¶ Moderni hic circa quod dicitur hic in fine littere an si obitor alternatiue in decem vel ad stichū soluit qnqz videatur i dubio velle eligere soluere in summa z non i sticho tex. innuit qz nō. z expressius. in. d. §. si quis decem. quod videt mirum cum facto non minus qz vbi declaratur intentio agentis. l. de qbus. s. d. le gi. l. paulus rñdit non tantum vbi. j. rez ra. ha. imo. hic refert dubitationem hanc formasse dominum suum. z puto qz voluit sentire de angelo in voce qz angelus in lectu. nō ponit nec pe. de anch. z post plures respōsiones dicit imo. qz hoc est ex eo qz si elegisset expresse debitor posset variare. l. eum q certarum. §. i. in pncipio. j. eodem. ita z si tacite elegit sequitur hoc etiā Rapha. z Pau. de ca. hic. Ex quo inferunt Rapha. z Pau. de ca. qz si electio esset creditoris qui stipulatus esset decē aut stichum quē voluerit cum tūc nō possit creditor post electionē variare. l. si quis stipulatus sit stichum aut pamphilum. i pncipio. j. eo. z dicta. l. eum qui. §. i. in si. fm vnam lect. si accepit qnqz creditor liberabit debitor in qnqz qz vī pditionaliter elegisse solutionē in summa. z dicit Pau. de ca. qz nō reperit h scriptuz ab alio qz a Rapha. dicit qz de hoc est tex. cū glo. si. quā ibi no. Ange. in. l. cum debitor. in si. j. rem ra. ha. ¶ Sz p rñsionem iō. de imo. facit qz vbi res nō est itegra potest heres variare. puta si facta sit executio vt no. glo. z oēs. l. l. huiusmōi. §. q. stichū. s. de lega. i. Sz h desit eē itegra p solutionē. in. v. ergo videtur qz debitor non possit variare cui rationi nō videtur facilis rñsio dari posse nisi dicas qz solutio p̄tis nō aufert potētiā variandi vt pbat in l. cū decē. in prin. iuncta. l. si qs stipulat⁹ fuerit decē in melle. §. si. j. de solu. alias oportebit rñdere qz hic debitor solues. v. non videtur eligere. sz vī soluere sub ea pditione si ptingat i eadem re solui residuum sicut dicam in eo qui est obligatus in genere. qz si soluat creditori ptem stichi nō liberat. qz variare pōt z soluere in alia re vt ibi. ¶ Iuxta h dubitat qd si obligatus suz ad boīem in genere z solui tibi creditori dimidiā in sticho z tu acceptasti. an tibi p̄iudicaueris adeo qz si vellē soluerē aliā dimidiā in p̄philo cogaris accipere. bal. j. §. pri. formauit istā dubitationē. z dicit qz si creditor scienter scia iuris z facti accepit sponte dimidiā i sticho videat sibi p̄iudicasse. p. l. i. i rōne sui. s. de p̄di. inde. Nec ob. hic tex. vbi debitor sui in genere q pte soluit nō liberat. ergo nō videt ei creditor remisisse. nā bal. intelligit hūc textū. quādo creditor errore iuris recepit partē vel cū p̄estatione qz volebat ius suū sibi saluū esse. ar. l. si debitor. §. i. s. q. mo. pig. vel hypo. sol. sed vt dicit imol. si ita restringamus hunc tex. raro locum habiturus est ex quo qlibet presumitur z tenetur scire iura. l. leges sacratissime. C. de legi. preterea violat hunc tex. intellectus bal. vnde putat imo. qz h tex. in distincte locū habeat. z qz creditor nō videat ius suū remisisse sed putandū est z presumendum creditorem recepisse dimidiā eo animo z intentione vt in eadez re soluetur reliquū. qz vbi potest cadere alia presumptio qz donatiōis nunquā presumit donatio. l. cum de indebito. s. de pba. in pn. nec presumitur i iure errasse quia hoc esset lata culpa. d. l. leges. z quis in dubio non presumitur esse i culpa. iuxta. l. merito. cum si. s. pro so. z hoc sequuntur Rapha. cu. z Pau. de cast. hic z ro. j. §. p̄oxi. p quo allego tex. vltra eos in. l. si ita stipulatus fuero si ticius. §. i. i si. quem ibi no. imo. j. eodem. vbi si debebam tibi scienti funduz z constitui tibi vsufructum formalem ipsius fundi. non p hoc i telligor liberatus. licet tu scires tibi deberi totum fundum. z sic non videris tibi p̄iudicasse qz non p̄iudicaueris eo animo vsufructum accepisse vt renunciare. p̄prietati. sz ea intentione vt interim haberes vsufructus cōmodum qd est summe notanduz. i proposita igitur questione non videris accepisse dimidiā animo renunciandi iuri tuo. z hoc puto verius.

¶ **Ex his igitur.** Stipulatio generis vel alternatiua quāuis sit diuidua natura i ter heredes pmissoris soluendo partem etiam creditore volente non liberatur in parte nisi ceteri soluant partes suas i eadem re sed stipulatio seruitutis predialis inter heredes pmissoris z stipulatoris non diuiditur sed contra quēlibet competit. actio i soliduz qz est diuidua natura z effectū. b. d. vsqz ad. §. si tamē. Et in pma pte loquitur de obligatione diuidua natura i diuidua z effectū. vsqz ibi quo casu. z ibi ponitur dictum qd pōt referri ad p̄mā pte huius. §. z etiam ad secūdam secūdam alium

intellectu. ut colligitur ex gl. que incipit qd sui natura etc. **C** Mo. qd sicut defunctus non liberatur prestando partem. ita nec vnus ex heredibus eius prestando integram partem suam quod intellegitur in obligatione generis vel alternatiua per rationes positas in l. in executione. l. p. pte. j. eodē. que habet locum in heredibus sicut in defuncto. plus videtur probari secundum Bar. hic qd ne dum liberetur pro parte soluendo. sed quod etiam creditor non possit inuitus cogi recipere partem ab vno ex heredibus nisi alij cōsentiant qd si posset creditor cogi inuitus accipere sequeret qd iste heres soluisset sponte et non haberet locum iudicium familie heredes. §. si vnus. §. fa. her. Imo. §. l. p. pte. j. et ro. hic dicunt non probari hic quod creditor inuitus cogatur accipere. nam ratio quare datur actio fami. her. hic heredi qui soluit pro ceteris coheredibus esse potest. qd licet non teneretur quā alijs coheredibus solueret tamen quia aliter non liberabatur nisi totum soluisset videtur ex necessitate saltem causatiua compulsus. non potest negari quin dictum Bar. sit verum quod si non probatur per istum textum. saltem probatur. in d. §. p. pte. vbi non potest prestari nisi insolidum. ergo partem recipere non cogitur. Allegabat etiam imol. b. contra Bar. glo. in l. in stipulationibus. §. operaz. j. e. sed ad illā dicit posse rñderi qd loquitur in heredibus stipulatoris. Sed in stipulatione oīno diuidua ut in stipulatione qritatis vel certe speciei. sed defunctus non potuerit inuito creditore soluere partem et psequi liberationē pte. l. tutor. §. l.uci. §. de vsur. tamē vnus ex heredibus suis hoc poterit inuito creditore. tex. est in l. q. testamento. §. i. j. de fideius. et probatur in l. iij. C. de nego. ge. inducēdo ut hic per Bar. **C** Nec ob. iste tex. ibi non enī ex psona heredū. qd verū est qd penes rem ipsam non debet immutari obligatio defuncti ex psona heredum. Sed vbi non potest ptingere solui aliaz rem seu diuersam rem bene imutatur. ut p. i. obligatōe quātitas. p. d. l. si testō. et ita declarat Ly. in l. si plures. i. i. q. C. d. p. di. infer. et ibi bal. viij. col. et Bar. hic. et Ang. §. §. p. xi. et l. l. seruū. §. si pluriū. §. si qs cau. reprobata opi. Ja. de ra. sūm tenētis. et idem etiam hoc casu videtur dicendū in pluribus heredibus stipulatoris vbi qd vnus posset cogi recipere. qd fallit in casu singulari. l. si pignori. §. fami. her. et ibi declarat Bart. et illū tex. ad hoc reputat sing. Jo. de pla. in l. placuit. C. de col. fun. patri. li. x. q. l. placuit. allegauit gl. in l. qdā extimauerūt. §. si cer. pe. **C** Mo. i. h. sed quo casu. ibi solus etc. referendo istum tex. ad partem prime pcedentē qd videtur probari qd vnus ex pluribus heredibus possit insolidum pstituire seruitutem in fundo hereditario oīum heredū. et istud et hic Ange. in aliquibus locis. ut refert Imo. et Pau. de cast. sicut enim videtur qd obligatus p principali potest soluere de bonis pncipalis. l. si pcuratorē. §. si ignorantes. in pñ. §. mā. que ad hoc reputatur singularis et ibi no. bar. eodem modo sūm Ang. videtur qd possit vnus heres p altero. benefaciunt ea que tradit Bar. in l. iij. §. catho. in. viij. oppo. j. e. **C** Sed sūm Jo. de imol. hoc videtur p istam lram qd si verū eēt qd hic vnus ex heredibus pstituisset cū effectu seruitutem in fundo hereditario non possit repetere aliqd p rōnem fami. her. qd non esset dare ad qd cōpeteret. Pau. d. ca. hic dicit qd dictū Ang. in se verū putat. allegat. d. §. si ignorantes. tñ fatetur qd iste intellectus non puenit huic lre. qd nihil retereferet a coherede. Raph. i. d. §. catho. l. de pdictis non faciat mentionē tñ vnus ex heredibus cōstituere posse seruitutem p istū tex. i. ducendo. et intelligendo ut h. p Bar. ro. et in. d. §. tñ Ange. p ea que dicit Imo. hic et ista opi. mihi placet quā pprobo qd aut nos tenemus opi. gl. §. §. p. xi. i. h. b. veluti cū materia quā seqf ibi bar. et plures alij vbi qd in stipulatione seruitutis veniat obligatio facti in pñtia. et tunc vnus ex heredibus non poterit pstituire seruitutem respectu coheredis qd non potest prestare factū alteri ut dixit gl. i. d. §. catho. in. h. penā cōmitti et ibi lati ponit bar. in. viij. oppo. aut nos tenem qd stipulatio seruitutis ptimeat dare et non factum ut tenuerunt vltimō. quos retuli. §. §. p. pte. j. et tñ cū in obligationibus dandi semp possit qs p cise cōpelli ad dandum. l. vbi aut. §. si. et ibi no. j. eo. ergo si vnus ex heredibus possit pstituire ad seruitutem in terminis huius. §. p cise cogi ad dandum. i. pstituendum seruitutē pro se et coheredibus. et sic nihil retereferet a coherede. sed hic dicit qd fuit coactus soluere extimationem quā repetet a coherede ut statim dicam. Ergo h. non poterat solus prestare seruitutē. pfirmo hanc opi. p. d. §. catho. inducēdo sic si pmissi iter fieri et decessi pluribus relictis heredibus si vnus so-

lus impediatur cōmitti pena p oēs. et tñ talis pmissio est pmissio seruitutis ut ibi sequitur. ergo vnus solus non potest seruitutem pstituire: qd si ibi vnus pstituire potuisset non cōmitteret pena p alios vno pfaciente. qd alij potuissent alio inuito seruitutem pstituire. ad. §. si ignorantes rñde qd ē casus valde diuersus. Mā i. d. §. si ignorantes. non dicit qd fideiussores non possint transferre dñum in creditores rei pntentis ad debitore. sed bene dicit qd non imputat si soluit de rebus debitoris ipsi creditori non autem loquimur de seruitute cōstituenda in quo continetur dare. l. iij. §. dare. §. d. vsu fructu. Vel aliter responde ut per imo. in. d. §. catho. cū quo ibi concordat rapha. et ibi dicit. Est ergo verus intellectus huius lre qd hic actū fuit p vnū ex heredibus pmissio ad seruitutem pstituendam. et qd ipse solus eam prestare non potuit. l. p. fundū. §. d. seru. i. rusti. p. di. et l. si. §. cō. p. di. fuit facta executio pñiam in estimatione sicut fit quando res in qua facta est condēnatio prestari non potest: ut no. gl. in l. si. j. que sen. si. app. rescin. et no. maxime per bart. in l. si seruū. §. si. cum simi. j. e. vnde fieri dicit executio i solida estimatione sicut in solida seruitute pdenatus erat. et hoc sūm Imo. et Pau. de ca. ē singulare dñm et approbat iste intellectus p bar. ex quo habes perpetuo notare sūm eas qd si pmissi facti et decessi duobus relictis heredibus. et post morā ago non adinterec. sed ad factum et consequar interec qd qdēz fieri potest. ut no. glo. magna. j. e. l. §. si ex facto. et barto. plene. in l. stipulationes non diuidunt. in. ix. q. j. eo. potero cōsequi insolidum interesse p vnū tñ. Secus si agerem pncipaliter ad interesse. d. l. stipulationes. h. cellus. qd tene menti. et licet dubitet hic imo. an iste intellectus Bar. pbeat p istum tex. tamen pro opi. bar. vñ tex. in l. heredes. §. an ea. h. si pmissi. for. ff. fami. her. frustra cum ibi vnus caueret alteri d soluendo coheredi integram estimationem seruitutis p eum soluendam: si ad illā soluendā solus cogi non potest. Itē adde qd l. verū sit qd vnus ex heredibus pmissoris non possit insolidum cōstituere seruitutem tamen fallit nisi aliqui heredes eēt cōstituti in mora. tex. est vnicus. in l. fideicō. §. pe. in h. seruitutem. d. le. iij. quod dixit roma. in. d. §. catho. in. xi. col. non esse ab alio ponderatum vsqz ad tēpora sua. et eodē modo limitat. l. ij. §. de seru. cū si. sed non puto eum recte sensisse. pmo. qd tex. i. d. §. penul. non dicit quod vnus possit cōstituere seruitutem. sed enī dicat qd teneatur insolidum non sequit ergo potest insolidum pstituire. bene fateor qd tenebitur ad solidā estimationem. ut h. et ibi. et d. §. cui ea. et qd ita de necessitate intelligatur iste tex. in. §. pe. pbo. nā ibi loquitur in seruitute legata. sed seruitus legata ipso iure est pstituta absqz facto heredis. l. si partem. §. i. quēadmo. seru. amit. et l. i. §. de seru. lega. ergo non loquitur ibi de seruitute pstituenda. sed de prestāda patientia facti est et vbi non prestat deuenit ad interesse seu estimationem. d. §. an ea. et l. stipulationes. §. cellus. j. e. et i. specie est tex. quē ibi ita declarat bar. in l. si vsu fructus mihi in biēnium. §. de vsu fructu. leg. preterea ille rationes propter quas reprobaui dñm opi. Ange. militant etiam in casu isto. **C** In gl. in h. imutatur. ibi. l. legatarius. solve melius ut not. in cōtrariis per glo. et hic p bar. **C** In ea. gl. ibi. l. eadē. §. si. dicit qd ibi loquitur de obligatione indiuidua ut ē obligatio qua quis tenetur ad defendendū. l. cū ex cā. et l. in executione. §. insolidū. j. e. vnde quatenus ē obligatio facti. i. defendere non imutatur in persona heredum. qd i psona earum ē indiuidua: ut in iuribus prime allegatis. sed put deuenit ad interesse. quia non fuit defensum succedit obligatio ad interesse qd bñ imutatur. qm illa est diuidua respectu heredū. qd glibet inuito creditore poterit soluere partē et liberabit. d. l. q. testō.

10
11
 §. i. qđ qđem non potuisset facere defunctus. d. l. tu-
 tor. §. luti. ut dixi. §. C. In ea. ibi si vnus zc. dic vt
 hic per p. Bar. cū quo cōiter trāseunt doc. tñ in quā-
 tum bar. z reliq dicūt qđ si heredes adiūicē discor-
 dant poterit creditor petere qđ dēnatio fiat in exti-
 matione: vt no. glo. magna. §. §. primo. p. hoc alle-
 gavit in simili. no. p. gl. in. l. certū. §. si. i. glo. ij. eo.
 cum si. certe fm. Bal. hic non videtur hoc posse pce-
 dere postquā res que d3 p̄stari extat. vñ nō d3 posse
 fieri executio in extimatione. qz in obligationib⁹ dā-
 di re extante si res non def. non fit extimatiōis cōdē-
 natio. d. l. vbi autem. §. si. in versi. omnimō. non ob-
 stat qđ facto seu discordia heredum debitoris īpedie-
 batur apparere q̄ res solui deberet. qz rñdeo qđ tale
 impedimentum p̄siderari non d3 postq̄ possunt cō-
 pelli heredes p̄cordare vt fatentur omnes p. l. hu-
 iusmodi. §. si. §. de lega. i. qđ quidem remedium
 nullo modo cadere poterat in casu no. per gl. in. d.
 l. eum qui certarū. cū si. fateor qđ si pignozib⁹ captis
 z multa indicta iudex cum effectu non possit eos d-
 ducere ad concordiam: tūc posset pcedere opi. bar.
 z ita intelligo tex. l. heredes. §. si incerto. §. fa. herc.
 quā h allegat Raph. pro opi. Bar. possumus tñ p-
 dictis non obstantibus sustinere opi. Bar. que pba-
 ri videt p. no. p. gl. in. d. l. eum q certarum. in si. nam
 ibi ēt potuisset coartari reus ne variaret. puta statu-
 to ei termino ad eligendū intra quem si non eligat
 transfertur electio in creditorem. l. i. j. de sol. nor. gl.
 in. l. legato generaliter. §. i. de leg. i. z i. d. §. si incer-
 to. qz circa distinctionem Bar. p. d. §. si incerto.

ad 202. 12 to. 7 circa distinctionem Bar. du querit qualiter suc
curratur ipsis heredibus inuicem discordantibus 7
dicir qz iudex non dz se intromittere. addatis qd fm
Bar. 7 Ang. fallit nisi iudex videat imminere pericu
lum scandali. qz tunc potest eos copellere ad concor
diam. ar. l. equissimum. s. de vsufr. z. l. congruit. s.
de offi. presi. 7 propterea dicir Ange. qz si res p qua
pretenditur inter discordantes non pot comode diui
di p partes 7 in ipsius rei vsu partes sunt discordes.
tunc recurrendum est ad remediuz diuiforium diui
dendo inter partes vsu alternis temporibus. alle
gar l. iurio. de aqua plu. 7 esti. 7 per b dicir qz si plu
21. cry.

cōstat de
culpa. Vide
tex. in. l. ij. C.
de pfor. eius-
dem litis et vi
de p eundem
alex. i repe. l.
sepe. de re iu.

14 cōi diuidun. ¶ In gl. in §. nō facit ibi pluribus sol
ni possit zc. potest dici q si queritur de cōstituenda
seruitute pluribus dominis eiusdē fundi oportet q
p sentiant omnes in seruitute z loco. l. itinere. §. s. s. ser
ui. rusti. predi. z. l. fi. §. cōmunia predio. Sed alio re
spectu non est difficilis prestatio. qz pluribus potest
prestari. z cuilibet erit insolidum cum sit indiuidua.
l. si vnus. in prin. z. l. via. §. si. de serui. rusti. predio.
15 ¶ In ea. ibi si non vtrū fuit nisi quando zc. hāc
approbat Bar. per. l. p parte. de seruitu. z latius vt
hic p eum in seruitute constituenda snia lata qdēna
toria p vno agente nō pdest alijs. nō miruz qz vnus
nō potest acqrere alteri. l. p priū cō. predio. z. d. l. si
vnus. in seruitute autem cōstituta bene pdesset alijs
16 l. loci. §. si fundus. §. si ser. uen. Sz ardua est dubita
tio qd econtra qd si vnus ex pluribus agens ad ser
uitutem cōstitutā succubuit. an noceat alijs. bar. l. i
fi. qz nō allegat. l. si de cōi. §. si ser. uē. z ideo tota ser
uitus erit pstanda alijs obrinētibus. p. d. l. p priū.
que parz facit. z Be. de anch. hic simpliciter transit
cum Bar. sed Be. hic z Ly. tenent sūm. qz semp
poterit dicere debitoz non possum constituere serui

tutem vobis qui obtinueritis. et non estis omnes p. d. l. p. parte. z. l. fi. s. cō. predi. z succumbenti obstabit exceptio sentētie. z idem tenet hic Raph. ¶ Nec ob. d. l. fi. cō. predi. qz loquitur in fuitu/te constituta quoniam ea snia lata p vnuz nocet alteri. j. subdā. Jo. de imo. hic videtur tenere qd snia p succumbentem nō nocet alijs. qz debitor d3 saltem obtinentibus constituere de facto ar. l. mulier. §. i. s. de condi. isti. nec poterit eos impedire vti seruitute ar. l. per fundum. §. d. serui. rusti. predi. Ro. hic tenet qz snia obtinentium pderit succumbēti. ar. l. si cōem. in pnci. z. l. a quam. j. qd si pluriū. §. quēadmo. serui. amir. Adde qz p opi. Ly. facit rex. in. d. l. p. p. in fi. vbi si vnus ex habentibus cōmunem fundum vult sol^o acqrere sibi z socio in fundo cōi nihil agit stipulando sibi z socio z etiam in persona sua inutilis ē stipulatio. z sic patet rñsio ad iura allegata p Ro. qz loquunt in seruitute constituta in qua facilius quis conseruat ius acqstuz quā de nouo acqrat. ar. l. fi. C. de acqui. pos. z. l. patre. de his q sunt sui vel alie. iur. z no. in. d. l. proprium. iūcta. l. quā preallegata. equior videtur opi. Bar. iuncta opi. Jo. de imol. qz alias sequeretur absurdum qz obtinēs pateret dānum ex facto cohe redis q sine dolo succubuisse z posset responderi. ad. l. p. p. qz ibi loquitur quādo nōdum erat acqsta actio ad seruitutez. z sic fuit defectus in acqrendo actionem. Sed nos loqmur qñ iaz acqsta ē actio ad perendum fuitutem pstitui. nā nō ita facili ter facto vnus d3 tolli ius quesituz sicut acqrendū. mihi tamē multum placet opi. Be. z Ly. qz puto verā p preallegata. ex q bus patet satis eē responsum allegatis in contrarium cui etiam nō obstat. d. l. mulier. §. i. allegata. p imo. qz ibi est casus diuersus. nam fateor qz sufficit de facto impleri qñ secuto implemēto facti resultat effectus ac si factum de iure precessisset. s3 i cāu nōstro iplemētum facti non poterat sortiri effectum de iure sicut si implementum de iure precessisset. z ex predictis habes an snia lata in fauorem vni^o i seruitute cōstituenda noceat alteri vel etiam ei pfit. nam fm Bar. h snia lata in fauorē vni^o nō pdest alteri q succubuit. nec etiā lata p succūbentem nocet alteri q obtinuit imo ei prodest sed fm Be. z Ly. secus est de quo plen^o dictum est. ¶ Itē ex predictis habes an snia lata p vno i seruitute cōstituta pdest alijs. S3 dubium maius est an snia lata contra vnum in fuitute cōstituta noceat alijs in quo varie fuerunt opi. gl. z doc. tamē magis cōis opi. quā approbo eē videtur qz noceat si non constat de culpa succūbentis. p. d. l. si de cā. quā opi. seqtur etiam glo. in. l. qui in aliena. §. fi. s. de neg. ge. z cōmuniter scribē. i. c. pe. de re iud. z Ang. in. d. l. loci. §. si fundus. z. j. §. proxi. z imo. i. l. sepe. in. xj. col. s. de re iudi. l3 p. rium tene at gl. in. l. ij. C. q. res iudi. nō no. z Inn. i. c. cām. el. ij. q filij sint legi. z Bar. in. l. ex duobus. in. j. quero qd de snia. j. d. duo. res. de quo plen^o dixi in repe. l. sepe. in. i. gl. de re iudi. ad quam me remitto. ¶ Ad pdicta vide Bar. in. l. i. C. si in cōi eademqz cā in inte. resti. pos. z ibi no. per eū pbatuz qz snia lata in fuitute pstituenda nō pdest alteri. qd etiā tenuit Bar. h p. l. qz p te. s. de serui. licet. Ray. z Ro. hic p. ruz tenuerint z min^o bñ. z ad allegata p eos colligitur rñsio ex no. p Bar. i. d. l. i. dū allegat. l. p fundum. z p imo. h.

Si tamen hominem. In obligatiōe ge-
neris vel alternati-
ua p sniam absolutoriā vel p acceptilationē in fauorē vni^{us} ex he-
redibus debitoris factam contingit liberatio pro parte. ⁊ idem
in principali dōbitore ⁊ ei^{us} fideiussorib^{us} vt possint hoc modo libe-
rari pro parte. l.3. secus in solutione facta de parte. §. §. proprio.
qz tunc si liberaretur p parte posset sequi absurdum. de quo in
l. executiōe. §. pro parte. j. eo. qd absurdū contingere nō pōt in
casibus hui^{us}. §. ⁊ iste in sūma est effect^{us} hui^{us}. §. f.3. l. intellectū. ⁊
De. l.3. gl. nō intellexerit. C. l. Ao. qz acceptilatio facta pncipali p
dest fideiussori. qd autem ecōtra dic vt in. l. ⁊ per iusiurandum.
§. ⁊ si fideiussori. ⁊ in. §. seq. j. de fideiussor.

Item si in facto. In stipulatione facti indivi-
dui si vnus ex heredib⁹ pro
missoris veniat contra comittit stipulatio ad solidum interesse
oēs videlicet contra quēlibet pro hēditaria portione ⁊ q^{uod} alij sol-
uent puenienti recuperant. sed si vni ex heredib⁹ stipulatoris
fiat comittitur stipulatio ad interesse pro parte illius tm̄. sed ad
penā comittitur insoliduz quo ad oēs mero iure tm̄ alijs qui nō

fuerūt impediri obstat exceptio qm̄ eoz nō interest. h. d. vsqz ad
 1 S. catho. ¶ In tex. ibi ire agere zc. h. stipulatio merū sc̄m p̄tiet
 non aut ius seruitutis itineris. v̄l actus nisi aliud agat. vt. d. S.
 sed cū factū. isti. d. stipula. seruo. z. l. stipulatio ista. S. h. q. z ibi
 declarat Bar. j. e. cū concordantijs. quas in p̄cedēti. S. allega-
 ui. licet ipse Bar. met in. l. iij. S. catho. i. vi. q. dū tractat d eo q
 stipulat se nō offendere zc. tenuerūt d̄ videlicz q talis stipula-
 tio p̄tiet ius fuiturū. z ad h̄des trāseat. sz verū v̄l q ad h̄des
 nō trāseat. vt pbat ipsemet bar. i p̄allegata. l. stipulatio ista. S.
 si qs ita. p quo optime facit iste tex. iuncto. S. ex his. s. ea. l. vbi
 iuriscōsultus tractauit de stipulatione seruitutis. z nūc iuriscō-
 sultus hic sc̄ipit tractare de alia stipulatiōe meri facti. z q etiam
 nō transeat ad heredes pbat in. d. S. si qs ita. vt ibi eqparat sti-
 pulationi vsufructū q ad heredes trāsiticia nō ē vt ibi de quo eti-
 am ibi latius dicit. ¶ In tex. ibi tenent qdem etiā coheredes.
 sc̄ilicet p hereditaria portione vt declarat tex. in. d. S. catho. Et
 2 sic no. q in facto indiuiduo si vnus ex plurib⁹ heredib⁹ pmissio-
 nis cōtraueniat cōmittit stipulatio d̄ oēs. qd̄ itellige v̄l vbi ob-
 ligatio descendit ex cōtractu defuncti. secus si ex facto p̄prio he-
 redum. qz solum cōmittit cōtra facientē. l. de pupillo. S. si plu-
 rium. el. i. s. de ope. no. nū. per quem tex. ita limitat l̄am Bar.
 in. d. S. catho. in. iij. oppositione. z ibi ē in. v. oppositiōe limi-
 tat istum tex. procedere i obligatiōe descendente ex cōtractu stri-
 cti iuris. sec⁹ in bonafidei: qz solus cōtrafaciēs tenebit. allegat.
 l. in depositi. in fi. cū. l. se. s. depositi videbim⁹ plen⁹ in. d. S. ca-
 3 tho. ¶ In tex. ibi insolidum. i. omnib⁹ heredib⁹ ē nō phibitis
 tamē cuilibet competit tantū p hereditaria portione. vt. j. patz
 z hoc de rigore. sed de equitate tantum agit ille q phibitus est
 vt seqtur. qd̄ limitat hic notabiliter bar. nisi phibitus accede-
 bar ad fundum p cōi utilitate. quia tunc quo ad oēs esset cōmis-
 sa stipulatio. p. l. si ita stipularus fuero p te nō fieri. j. e. qd̄ p val-
 4 de no. reputant oēs scribentes hic. ¶ In text. ibi habere licere
 zc. qm̄ cōmittat hec stipulatio. vide. l. stipulatio ista habere lice-
 re. S. si qs forte. z ibi glo. z doc. j. e. z de effectu h̄borum hui⁹ sti-
 pulationis. vide in. d. l. stipulatio. S. h. q. z ibi declarat bar. z dū
 gl. super h̄ h̄bo dixit mirāda nouitas. subtilis subtilitas zc. qd̄
 sentire voluerit gl. sz doctores hic nō declarēt declara vt p An-
 ge. in p̄allegata. l. stipulatio ista. S. si qs dolum. z i. S. iter cer-
 tā. z ibi ponit etiam an dicatur diuidua. z dicit q diuidua z idi-
 5 uidua s̄m naturā rei super qua interponit. allegat. d. S. catho.
 iūctis ibi no. p bar. i. v. q. ¶ In tex. ibi nō q̄rit cui⁹ iter sit. Not.
 q vbi pena est adiecta nō inspicitur an iter sit de quo dic vt hic
 per Bart. cum quo transeunt magis cōiter alij z cū eo p̄cordat
 bal. in. l. i. in. viij. col. in. ix. oppo. C. d̄ sen. que pro eo q̄ interest.
 Addebāt bal. z Ang. hic vnā modificationē ad doctrinā bar.
 v̄l q vbiqz nō intererat vel dissimiliter nō interesse poterat sti-
 pulatoris a principio stipulationis cōmittit pena nō habito re-
 spectu ad interesse. per. l. arbiter intra certum. s. de arbi. vbi ha-
 betur exēplum istius limitationis p tex. cū gl. s̄m eos. Imo. hic
 6 dicit q. d. l. arbiter nihil detrahit doctrine bar. nam ibi imo in-
 tererat ipsius fisci saltem large. nā interest reipublice ne subditi
 sui vexent litib⁹ z q sint locupletes. S. cogitatio. in auē. vt iud.
 sine quoquo suffra. z. S. si. isti. d̄ his q sunt sui vel alie. iur. Sz qz
 hoc interesse nō attēdit cū requirat vt pecuniariter iter sit: vt no.
 gl. in. l. fideiussois. s. de pac. ideo imol. hic dat aliā doctrinā p
 quā patet nō opus ēē hac limitatione. v̄l q aut directe offendi-
 tur tenor stipulatiōis. z nō inspicim⁹ an iter sit. aut directe non
 offēdit. z inspicit itereē qd̄ dicit pbari. in. d. l. arbiter. vbi sz di-
 recte non offēdat stipulator. tamē directe offēdit stipulatio-
 nis tenor z fuit doctrina Bal. in. l. i. in. xi. oppo. C. de sen. q̄ p
 eo qd̄ inter. profe. z hec stare pōt. Ego tamen puto q doctrina
 bar. stare possit absqz limitatione bal. z Ang. q̄ i doctrina bar.
 attendit an offēdatur stipulator p̄ncipaliter circa ipsum factū
 p̄ncipale. z si offēdatur pena cōmittit etiaz si nō iter sit. z hu-
 ius d̄rium nō dicit. d. l. arbiter immo ibi idēz pbat. qz offēdū-
 tur compromittētes p̄ncipaliter. z sz eoz nō iter sit pena tñ cō-
 7 mittat. z sic pcedere pōt doctrina bar. cuius tñ h̄ba dū dicit nō
 attēdi an iter sit p̄mo limita. vt insti. de iuri. stip. S. alteri. i. gl.
 q̄ incipit. l. stipulante. z p bar. in. l. ij. circa vltimā col. s. si qs in
 suo vo. Sc̄do limita vbi p̄a adiecta ē pacto nudo appposito iux-
 ta d̄ctū qz inspicit an iter sit n̄ agit ad penā ex tali p̄cō q̄uis ap-

posito iux d̄ctū noiatū. sec⁹ si iter sit cāus ē no. i. l. ser-
 uo ea lege. s. d̄ h̄. expo. z d̄ intellectu isti. l. v̄l p doc.
 in. l. stipulatio ista. i. S. alteri. j. e. z ibi dicit. Tercio
 limita doc. bar. nō procedere i pena adiecta stipula-
 tioni accessorie. qz ista cōmitti nō pōt nisi iter sit. p. l.
 si eum. S. q̄ iniuriarū. s. si qs cautio. intelligēdo etiā
 illū tex. procedere si p̄a ēē adiecta casu quo nō si-
 steret pur itellexit bar. in. l. q̄ aut. S. i. eo. ti. z Ugol.
 in. l. si. s. si qs cau. vbi Ugol. approbat h̄ac limitati-
 8 onē. nec ob. si dicat q i penis nō attēdimus interesse
 S. si. cū si. insti. de h̄bo. ob. vt dicebat hic Raph. qz
 illud v̄l est in pena adiecta stipulatiōi p̄ncipali nō
 si adiecta sit stipulatiōi accessorie hec esset magna li-
 mitatio si ēē h̄a. sed nō puto verā. qz in. d. S. q̄ iniu-
 riarū nihil dicit de p̄a nec ē dicēduz q ibi stipulatio
 penalis adiecta sit illi stipulationi accessorie desisten-
 do. z q in penali iō attēdat interesse. qz in penali ac-
 cessoria desistēdo cui penalis erat adiecta attēditur
 9 interesse. qz hec ratio est falsa. qz penalis stipulatio nō
 regulat s̄m naturā illius stipulationis cui adiicit. vt
 p̄ in. l. stipulatio ista. S. alteri. j. e. vbi valet penalis
 stipulatio z nō p̄ncipalis cui apposita est. ¶ In gl.
 i. in p̄n. Ex ista glo. p̄mo habes q in stipulatiōibus
 10 facti a p̄ncipio solū factū ē in obligatiōe. z nō intere-
 se. Secundo habes ex ea notabilius quod post mo-
 ram interesse est in obligatiōe. iuxta. l. si quis ab alio
 in fi. de re iudica. z. l. stipulationes non diuiduntur.
 S. cellus. j. e. z. l. i. in p̄nci. s. de acior. emp. ¶ Et cir-
 ca h̄ subdit z tertio gl. q adhuc post morā factā ē in
 obligatiōe z peti pōt interesse p̄ditionalr. i. si sc̄m nō
 p̄stet. z ad h̄ sp̄ allegat ista gl. p vald̄ no. z s̄tīt gl.
 i. d. l. i. i p̄n. s. d̄ ac. ēpt. z examiauit plene bar. i. d. l.
 stipulatiōes. i p̄ma. z. xi. q. z dū gl. ē h̄ sentit q ad
 sc̄m qs p̄cise p̄pellī nō pōt. vide late p bar. i. d. l. sti-
 11 pulatiōes. i. viij. q. ¶ Alitio ex gl. iducit iste tex. p ia.
 d̄ are. z bar. ad q̄stionē d̄ florētino exacto h̄ p̄p rep̄sa-
 lias p̄cessas d̄ florētinos occasiōe titij florētini d̄bito-
 ris an exact⁹ possit p̄petē a titio. z sz q sic p̄ istū tex.
 i p̄n. z idē tēuit bar. i tractatu rep̄saliaz. i. x. q. z bar.
 i auē. vt si h̄at pignoratitiōes. i p̄n. sz ille nō fuit bar.
 z bar. z ang. i. l. nā z fu. i p̄n. p̄ illū tex. s. d̄ ne. ge. z
 bal. i auē. oimodo i fi. C. ne vx. p ma. z i. l. si h̄o. S.
 cū aut i p̄n. s. d̄ his q̄ die. z ange. i. l. fi. j. si fa. fur. fe.
 di. z p̄ clusiōe Ja. d̄ are. facit gl. i. c. ij. i. h̄. occasiōe
 d̄ offi. ordi. i. vi. sz bal. h̄ cū quo trāsit hic pe. d̄ anch.
 z bal. i. l. nā z fu. z ang. s. S. pr. z pau. d̄ ca. h̄ limi-
 tat h̄ ēē v̄l si iuste fuerūt p̄cesse rep̄salie. als sec⁹ per
 l. si p̄pudētiā. i p̄n. s. d̄ enic. qd̄ pcedere pōt cū de-
 claratiōe d̄ q̄ h̄ p̄ imo. z ro. z imo. i. l. pe. i p̄n. s. sol.
 ma. nisi aliq̄ negligētia possit ip̄tari illi cui occasiōe
 ne fuerūt p̄cesse rep̄salie. l. sz d̄ dāno. z. l. si merces. S.
 culpe cū gl. sua. i p̄n. s. loca. vt qz nō denūciauit al-
 teri p̄usino exacto qz florētini volebāt pcedere rep̄sa-
 lias suo ciui: v̄l qz nō curauit ne pcederent. sz h̄ limi-
 ratio imo. z ro. si v̄l pbari p iura allegata p eos. q̄a
 loquūt i casu quo p̄cesserat d̄ct⁹ puta locati. d̄ cuius
 natura erat vt qs teneret p̄stare diligētiā vel custo-
 diā. l. si vt certo. S. nūc vidēdū. s. cōmo. l. itē querit
 S. exercitu. s. loca. sz i casu q̄stiois n̄e nullus d̄ct⁹ in-
 tercesserat iter istos duos p̄usinos cui d̄ct⁹ occasiōe
 ille p̄usino cui cā p̄cesse sūt rep̄salie teneret ad h̄ac di-
 ligētiā p̄stādā. sz bñ dici posset limitādo d̄ctm bal. vt
 illd̄ pcedat nisi aliq̄d sc̄m ip̄ius p̄usini p̄p qd̄ p̄cesse
 ēēnt rep̄salie p̄cessisset. qm̄ tūc si nō prouidit eo mō
 quo potuit teneret ēt si sc̄a ēēnt p̄usino exacto iniusti-
 tia. als h̄o tenebit tex. ē i. d. l. nā z fuus cū gl. no. z
 illū ibi ad hoc pōderat bar. limitat ēt bar. i suo tra-
 ctatu rep̄saliaz. q. x. dictū ia. de are. nō pcedere qm̄
 rep̄salie fuisset p̄cesse d̄ illū iudicē q̄ iniustitiā fecisset
 i ciuitate p̄usij. nam tūc iudex nō poterit recipere ab
 eo cui cā sūt p̄cesse. alle. tex. cū glo. no. i. l. si qs dolo
 B B B B iij

ac Repetere
 vltra hic scri-
 pta p noui. vi.
 de Ange. 2h.
 cxcviij.

§. primo. §. de re iudi. et hoc quando in faciendo commisit iniusticiam secus si in omittendo. l. missi. opinatores. C. de exac. trib. lib. x. et hec est conclusio bar. i. d. tractatu. l. imo. hic aliter eum referat. *l. 4.*

§. Catho. libro. Pena adiecta stipulationi continetur factum in diuiduum committit isolidum contra omnes heredes promissoris. videlicet si quilibet pro hereditaria portione etiam si per unum tantum ex eis contra stipulationes factum fuerit. Sed si stipulatio continet factum diuiduum committit contra facientes tantum. et hoc per hereditaria portione. Sed si ipse promissor contraueniat per parte promittit indistincte isolidum etiam si factum erat diuiduum. h. dicit. Et diuide ac premittit. ut hic per bar. C. Item premittit quod iste. §. loquitur tantum de stipulationis commissione quo ad penam quo autem ad interese tractat. *l. 1. i. §. ite si in facto. §. eo.* Quo autem ad ipsum principale factum in stipulatione deductum an teneatur heredes per hereditarias portiones. vel quilibet isolidum tractat in. l. i. §. ex his. §. e. et hic per bar. in tribus primis oppositionibus que vide. C. Item premittit quod scilicet ceteri diuiduum vel indiudivum dicitur tribus modis ut hic per bar. in. i. oppo. per eundem. in. l. stipulationes non diuiduntur. in. p. n. et ibi aliquid in. iij. oppo. §. e. plenius per bal. in. l. per hereditarias. in. p. ma charta. C. de here. ac. C. In tex. ibi ab omnibus. i. §. omnes. C. In tex. ibi fecerit subaudi querit qualiter promittat stipulatio penalis. *l. 4.* C. In tex. ibi per portione hereditaria. no. ex tex. quod ubi pena est adiecta facto indiudivo. licet uno ex pluribus hereditibus promissoris contrafaciente committat isolidum quo ad omnes tamen non potest agi si aliquem nisi per hereditaria portione. et ita per hanc litteram declarat tex. in. l. heredes. §. i. illa. §. fami. her. et. l. i. ite si in facto. §. eo. cum si. C. In tex. ibi iter fieri prima stipulatio continet promissionem servitutis. l. si via. §. de servi. rust. predi. l. si pupillus. §. q. actum. §. de noua. Secunda autem stipulatio qua promitto per me non fieri quominus ire agere liceat per fundum meum non continet servitutes: ut dixi. §. §. primo. C. In tex. at si de eo etc. no. quod ubi pena est adiecta facto diuiduo uno ex heredibus promissoris contrafaciente pena committit per eum tantum. quod non reperit alibi secundum Raph. hic. C. Item no. quod stipulatio amplius non agi dicitur diuidua quod limita singulariter esse verum quoniam promissi non agere ad pecuniam quam mihi restituere debebas. nam tunc sic decedo pluribus hereditibus relictis. et unum per parte sua non agit remanet per illa parte apud te pecunia. si autem alius pro parte sua agit. tunc tu agis ad interese quod quidem estimas per pecuniam. et per prius isto casu non possum denegare ad inconueniens traditum in. l. executioe. §. per parte. §. eo. Secus si promitto non agere ad spem puta ad vas argenteum. et decedo pluribus relictis heredibus. nam siue per me siue per unum ex hereditibus ad partem tantum agat et ad partem non tunc non procedit iste tex. quod per parte per qua non agit remanet tibi vas et per parte per quam non agit si dicerem stipulationem esse diuiduam posses agere tu stipulator ad interese per parte tantum. et sic ad pecuniam quam interese et omnes res estimant. l. si ita fideiusorere accepero. §. de fideiusoribus. et sic haberes per parte rem et per parte pecuniam. unde ne ad hoc inconueniens deueniat censentur hec stipulatio indiudiva. d. §. per parte. ita singulariter voluit Bar. in. d. l. stipulationes non diuiduntur in. iij. q. q. pari ratione dicit idem esse in stipulatione rerum habere. et hoc modo dicit se limitare istum tex. Sed rapha. Jo. de imo. Pau. de ca. et Ro. i. d. l. stipulationes. §. §. tenet quod nimis restringeret et violaret iste tex. ideo secundum Raph. in. d. l. stipulationes. dicitur quod hec stipulatio amplius non agi. id est diuidua. quod continet factum inuisibile. scilicet non agere. id est non fieri per parte inuisibili. i. per parte hereditaria. per indiudivo quod est inuisibilis. secus dicit in facto visibili ut fundus tradi. quod est actus visibilis. id est non potest fieri per parte inuisibili.

a. C. P. dea. ad de q. in curia mercatorum non potest peti pena ultra interese secundum Ang. §. si. c. xlii. et quod de iure canonico possit peti iter esse vide per ancha. §. si. l. x. b. C. Contrarium. soci. h. reprehendit. d. alex. et transit cum raph. dicit tamen quod arti. est diuisibilis de quo per repetentes.

li. i. pro parte hereditaria. id est indiudiva ipsa stipulatio fundum tradit. d. l. stipulationes. in. §. fundus tradi. §. h. op. est fantasia. nec per eam soluitur §. §. Et secundum suam opinionem. sequeret quod promissio de defendendo quod continet factum indiudivibile esset diuidua quod est contra. l. cum ex ca. §. eo. C. Item si promissi decem solvere. et solutio partis pecunie est actus visibilis. tamen potest fieri per parte inuisibili. l. pro parte hereditaria. l. in executioe. §. p. ma sp. §. eo. id est melius solue secundum Imo. et Ro. in. d. l. stipulationes quod regula posita. in. d. §. pro parte habeat locum in promissione prestationis rei vel facti affirmatiue suus in promissione facti negatiue. quod tunc cognoscitur diuiduum ab indiudivo secundum doctrinam huiusmodi tex. quod aut non potest peccari per parte quoniam sit peccatum isolidum et est indiudivum. aliter secus ut hic. et sic per rursus ad. d. §. pro parte. et potest dici quod bar. hic. in. v. q. aliquantulum hoc sensisse videat dum dicit aduertendum an stipulatio amplius non agi contineat factum indiudivum. ut quod promissum est si ad servitutem. et tunc sit indiudiva. ar. l. si ita fuerit. §. §. manu. test. et hoc potest esse secunda limitatio. ad id quod dictum est. §. q. stipulatio amplius non agi est diuidua. C. Item in quantum huiusmodi i. tex. dicitur quod uno ex heredibus promissoris agere committit stipulatio penaliter intellige verum si agere non fuit opposita exceptio quod agere non poterat stante promissione defuncti quod promiserat non agere. nam si fuisset opposita illa exceptio et obtinisset opponens non committeret pena aliquem. quod non debet consequi rem et penam. l. rescriptum. §. si pacto. §. de pactis. et. l. apud celsus. §. labeo. §. §. doli exceptio. et per bar. in. l. q. rome. §. duo fratres. cum glo. §. e. ibi dum glo. oppo. ad l. rescriptum. et declarat Bar. in. d. §. duo fratres. in. viii. oppo. et idem dicas per omnia in stipulatione ratum habere per eandem rationem. C. Item no. quod stipulatio amplius non agi vel ratum habere. licet non committatur ad penam nisi per parte illi hereditis contrauenit. tamen §. promissorem principalem committit ad penam in totum. l. per parte tantum contrauenit et sic per quod ex persona heredum mutat natura obligationis diuidue. l. §. secus est in obligatione facti indiudivi: ut. l. i. §. ex his. §. e. et ibi vide Bar. in. i. col. Et circa materiam huiusmodi. §. Bar. in repetitione antequam aggrediantur ea que tanguntur in glo. tangit aliqua que concernunt materiam. l. i. §. ex his. §. eod. ut hic per eum in tribus primis oppositionibus quibus adde in quantum voluit quod obligatio rem restitui dicatur indiudiva tantum solutione. l. obligatio rem tradi sit indiudiva non solum solutione: sed et obligatione. De. et Ly. in. l. per hereditarias. C. de here. act. et plures moder nos. i. d. l. stipulationes non diuiduntur. et aliquid ex eis hic tenent §. Bar. v. q. stipulatio rem tradi. ita sit diuidua solutione sicut diuidua obligatione sicut stipulatio rem restitui quod per omnia est eadem ratio. nec debet equiparari stipulatio rem tradi stipulationi servitutis cum stipulatio servitutis id dicatur indiudiva. quod non aufert tamen commodum prestatio rei respectu patris quantum prestatio totius respectu. quod pro parte prestari non potest. l. per parte. §. de servi. secus est in stipulatione rem tradi. C. Nec ob. d. l. stipulationes. allegata per Bar. quod l. ibi iter indiudiva enumeret stipulatio rem tradi. per hoc non sequitur quod sit indiudiva obligatione. quod non equiparantur per omnia ea que ibi enumerantur ut per in stipulatione servitutis que est indiudiva etiam quo ad actum. stipulatio non rem tradi etiam secundum opinionem. Bar. est quo ad actum diuidua. de huiusmodi articuli veritate dicendum referuo. in. d. l. stipulationes. ubi tradit per Bar. i. v. oppo. C. Item in quantum Bar. in. iij. oppo. concludit quod in obligatione rem restitui si facultas rei restituende sit apud unum tantum ex hereditibus debitoris quod ipse solus teneat si quoniam actione personalis bone fidei. p. l. iij. §. heres. §. como. et idem dicit si conveniat actione stricti iuris si eo casu poterat locum habere etiam rei vindicatio. ita intelligit. l. si plures. §. de vi et vi ar. iuncta. l. si quod emptio. in. §. q. sup. illis. C. de prescrip. xxx. an. inducendo ut per eum hic. aliter autem quando actio personalis stricti iuris non concurreret cum rei ven. dicit actionem personale dari quilibet hereditibus per hereditaria portioe et si solus hereditas facultate rei restituende. p. l. si tibi hoc. §. si fundus. de leg. i. §. cum eo ut h. transire Ang. l. Pau. de cast. et Ro. h. §. §. tenet in h. ultio concludentes quod indistincte et actio personalis stricti iuris in obligatione rem restitui debet isolidum §. h. item facultate rei restituende. quod obligatio rem restitui similitudinem hereditas cum rei ven. et actionibus et realibus que dantur §. h. de possid. t. l. i. §. si. §. §. preto. stip. et §. §. rei ven. l. §. si possessor. et h. et fuit ratio Ly. l. §. ipse non referat. i. l. per here. act. C. Nec ob. l. si tibi hoc. quod respondet quod ibi non loquitur in obligatione rem restitui: sed res dari vel tradi ut cum res non fuerit

13 legatarij. et in tali obligatiōe re traditi. posset pcedere opi. Bar. et dicitur adducit et ro. l. ij. C. si vn' ex plu. here. debitoris vbi hy pothecaria q̄ est stricti iuris dat' d' herede possidente tñ. Ad uerte qz saluari pōt opi. bar. dato etiaz qz opi. sua nō pbaret in l. si tibi hō. nam extra casus exceptos. i. ex casuz. d. s. heres. qui loquit in actione bonefidei. et ex casuz. d. l. si plures. que hz spe cialē rōnem. vt hic p Bar. et j. subdā. Sumus i regula qz obli gatiōes et actiones psonales actiue et passiue diuidunt iter be redes p hēditarijs. in pñ. cū si. Nec ē verū dicere qz obliga tio re restitui sit eiūsdē natur' cui' ē actio realis qd pbat qz actio realis nō dat nisi d' possidētē tñ. l. i. C. de alie. iur. i tñ qz etiaz si defunctus dolo desijt possidere nō dat rei vēdicatio d' herede. l. cū aut. s. d' rei vē. Sz actio personalis in obligatiōe rez restitui idistincte dat d' heredem possidentē. l. in pditione. cum si. ff. de cōdi. fur. Item si tex. in. d. l. si tibi homo loquit in obligatio ne rem tradi. ergo idem vī dicendū in obligatiōe rez restitui cūz pcludens rō diuersitatis assignari nō possit maxie tenēdo opi. Et in aut. hoc ita. C. de vno. reis. l. qz sint eiūsdem nature ob ligatio re restitui. de quo plene dixi l. o. l. stipulationes. Nec ob. d. l. ij. C. si vn' ex pluribus heredibus debitoris. qz illa loqf i hypothecaria q̄ ē actio realis. l. eos. C. d' pigno. l. pignoris. s. d' pignoris. vñ nō est dubiū qz isequit possessorē tñ. d. l. p be reditarijs. i. si. z. l. si cū venditor. i. pñ. s. de enic. nos autē loqui mur in actione psonali. Itē adde qz in q̄tū bar. voluit no. qz in casu. d. l. si plures. poterit pcurrere rei vēdicatio. qz et ibi si spoliat' nō fuisset domin' tñ agendo rei vē. nō poterit sibi a spo liante opponi exceptio qz nō eēt dñs per casum valde no. i. l. si qz emptionis. i. qz sup illis. C. de p̄scrip. xxx. an. nā ex hoc di cto Bar. habes pmo singulariter notare fm rapha. qz sicut illa exceptio nō poterat opponi spoliato. ita nec ei' heredi: vt. d. l. si plures fm intellectū Bar. qd est perpetuo notādū p amplia tiōe. d. s. qz super illis cūz Bar. trāsit hic Ang. et Bal. et Salp. in. d. s. p hereditarijs. et Ang. et imo. i. d. s. si tu ex pre. et imol. in. l. liber hō. s. si ita scriptū. s. d' here. insti. Sz adde qz intellect' Bar. ad. d. l. si plures. nō vī posse pcedere. tūz qz illo iure non dum erat in ducta pūfio posita. in. d. s. qz sup illis. vt dicit hic Raph. qui subdit qz si intellect' Bar. ad. d. l. si plures. pcede ret nimis ampliaret dispositio. d. l. qz emp. Secūdo qz ille hñ. intelligit qz spoliato nō pōt opponi exceptio dominij quādo spo liatus an possederat. per. xxx. an. q̄uis mala fide vt colligif ex illo tex. iuncto. s. i. illi. l. fm imol. h qz i hoc discrepat a Bar. et ita intelligit illū tex. Bal. post Et. in. l. vis. C. d' pba. et i. l. si qz a se fundum. C. ad. l. iul. de vi. z. l. ij. in h. xij. quero. C. d' serui. et aqua. als aut spoliato agenti rei ven. incūbit onus p̄badi de dominio sicut cuilibet alteri per regulam. l. si. C. de rei ven. z. l. in rem. ff. e. i. pñ. et in specie no. hoc Inno. in. c. bone. el. ij. i glo. in h. regstas. in h. sinaut. zē. de postu. pla. z no. p imo. p bal. in. l. naturali. s. nihil. i pma cōbinatione. s. d' acq. pos. vñ ali' et verior est intellect'. ad. d. l. si plures. quez ibi vide p Bar. et An ge. et Imo. hic. et alium vez intellectū posuit etiam Et. i. d. l. p hereditarijs. vbi vide quē sequit imo. et Adoderni. hic l. z d' cy. mētionem non fecerit. Itē ex his qz no. bar. i. v. oppo. habes limitationem notabilē ad illū tex. s. qz nō pcedit i actione bone fidei. qz illo casu etiam in obligatione idiuidua solus hñs pue niens obligaret. p. l. indepositi. cum. l. se. s. d' po. et i. l. icōmoda to. s. ex facto. s. cōmo. nō solū vbi ageret ad itereē. s. etia si ad penā adiectā nō p stipulationē qz ageret ex stipulatōe penali q̄ est actio stricti iuris. s. solū vbi pena eēt adiecta pacto nudo iux ta d̄ctum bonefidei appposito. qz talis actio q̄ ouit ēt ad id qd d' ducit i pacto ē bonefidei: vt pbat in. l. ij. i. si. C. d' pac. iter emp. et ven. i. ducendo vt p bar. in. l. iuris gētū. s. q̄nimmō. i. col. ij. s. d' pac. l. z cōtrariū tenuerit gl. i. magna. i. d. s. q̄nimmō. et i. s. ac tionū. i. h. ex pmutatiōe. isti. de ac. et sic no. qz vult bar. qz ex pa cto nudo appposito iuxta d̄ctum possit agi ad penā. qd intellige fm distinctionē. l. seru' ea. l. s. de ser. expor. et pleni' p Barro. et alios in. l. stipulatio ista. s. alteri. j. e. et cū limitatione p̄dicta ad istum tex. trāsit Pe. Ray. Ang. et Raph. et bar. in. l. si seruus. s. si pluriū. in si. s. si qz cau. tñ Pau. d' ca. dicit qz in. d. l. inde positi. non agebat ad itereffe ex pmissiōe defuncti: qz defunct' nō pmiserat doli malū abeē. agebat ergo ibi ex obligatione re sultanti ex dispositione. l. volētis qz depositari' teneatur d' dolo.

27 l. i. s. si cōuenerit. cū si. s. depositi. et iō si vnus solus ex heredibus cōmittit doli ille solus tenet ex obliga tione legali. d. l. indepositi. Sec' si defunct' exp̄sse p misisset abesse doli. qz vno ex heredib' cōtrauenien te cōmittet stipulatio cōtra oēs ad itereffe vel ad pe nā appositā. vt in pñ. hui'. l. iunctis pcedētib'. ego teneo opi. bar. qz ista. l. i. pñ. loquit quotiēs ex stipu latione. et sic ex d̄ctu stricti iuris agebat s. bar. loquit tur qz agebat actione bonefidei ex d̄ctu bonefidei. vel pacto illi appposito. Joānes de imo. h sub dubio repungit barro. qz dicta. l. indepositi. nō loquit i pe na put loquit iste text'. sed itereffe tñ etiā i pena mi hi plz opi. bar. qz in facto indiuiduo quo ad hoc vt cōmittatur stipulatio cōtra heredes pmissoris nō dif fert pena ab itereffe. l. ij. s. itē si in facto. s. eo. s. bñ dicam d̄ctum bonefidei differre a contractu stricti iu ris. vt ibi iuncta. d. l. indepositi. et ita etiā tenuit An ge. in. d. s. si plurium. Et predicta faciunt ad qōnē si vnus recepit fundū in ēphyteosim pro se et hēdi bus suis decessit relictis plurib' hēdib' vnus ex here dibus soluit canonem singulis annis alius non vtrū ille qz soluit cadat a iure suo ppter cessationem alteri us: et videt qz sic qz cōtractus emphyteotic' videtur esse stricti iuris cū non enumeretur in. s. actionū. in sti. de actio. ergo debet hñe locū tex. noster vbi vno ex heredib' p̄faciēte cōmittit pena cōtra oēs. et hanc ptem vī tenuisse glo. in. l. cōi diuidundo iudiciū. s. cōi diui. et bar. in. l. fraudati. i. pñ. s. de pub. cum vna modificatione. et notat doc. i. c. potuit. d' loca. et bal. in. l. legatarius. i. pñ. d' leg. i. et Gui. de cu. Jac. bu. et bal. in. l. cōis. s. d' in ius vo. et fede. de senis consilio. cxxviii. incipiente factū tale est duo fratres zc. Itē inquātum bar. hic. vj. oppositionē dixit qz si plures ex heredib' pmissoris contraxerint cōmittit pena cōtra oēs isolidum. p. l. si duo. s. deposti. Adde fm Raph. hic qz bar. inaduertenter dixit ptra casuz hu ius. s. vbi dicit qz vno ptrafaciente p̄inde ē ac si om nes ptrafecissent. et tamē pena nō cōmittit d' omnes nisi p hereditaria portione. et sic nō isolidū d' queli bet et sic respondet. ad. d. l. si duo. qz non loquit de pena. s. solū vult ibi tex. qz omnes isoliduz teneatur. s. ad. re restituēdam que nisi p solido restitui nō po test. s. certe hñ nō videt bona respōsio ad dictā legez si duo qz obligatio qua tenerent hñdes ad rez depo sitam restituēdā nō dat isolidū. s. p hēditarijs por tionib'. dicta lege. iij. s. hñs. s. cōmo. ergo tex. in di cta lege si duo. i. ver. qz si lancē. nō intelligit de tali ob ligatione. s. de obligatione secūdaria. i. ratione do li vel culpe commissē in cōtraueniendo d̄ctui deposti ti. et ita cōmuniter intelligit. vnde puto rectius dicen dum esse et hoc modo obstat iste tex. quē Raph. i ducit d' bar. videt qz aut loquimur i d̄ctibus stricti iuris aut i d̄ctibus bonefidei. vt i simili hic distiguit bar. i. h. oppo. pmo casu. aut oēs heredes simul cō traueuiūt. et tunc idē ac si vn' cōtrauenisset. vt hic. et ita pcedit opi. raph. Aut separatim et tūc totiens cō mittit contra omnes pro hereditaria portione quo tiens p̄uentuz est. l. si sic. la. ij. cū ibi no. per bar. j. e. iuncto isto tex. Secūdo casu si simul omnes cōtra ueniāt quilibz tenetur ad penā isolidū. d. l. si duo. tñ solutione facta ab vno alter liberatur. l. si vt certa s. si. s. cōmo. et l. i. s. si apud duos. s. depositi. et ex his hñs notabilem limitationē ad hoc not. per bar. In glo. in hñ. non fieri. ibi vt fiat et prestetur zc. tene menti gl. ex qua habes qz l. z pmissēs seruitutez itineris vel aliā non teneatur nisi ad p̄standā patiē tiam. l. quotiēs. la prima. cū si. in si. s. d' ser. tamē fal lit vbi pmississet per hñba pmitto iter fieri qz tenebi tur pparare et sternere locū i quo debz seruitus p̄sti tui. In glo. i. ver. fratrū. ibi coheredibus. zc. vt. l. ij. s. Item si in facto. cum cōcordantijs. s. eo. In

ac Nec ē ve rū. soci. hic ali ter respondet qz ibi stipula tio iudicatum solui ē accessio ria ad realem. ideo ibi. s. z il laz regulatur p. l. cum pñci palis. vel dicit qz ibi talis sti pulatio nō cō mittit sed op' est noua stan tia vt ibi dēla rat pau. de ca. fm ipsum. bC Ante pos federat. adde qz eādē opi. te nuit bar. qz h tenet i. l. natu raliter. s. nihil cōe. Ange. in l. metū. s. vo lēt. ff. qd me. cā. bal. et ang. i l. g destinaue rat de rei vē. de quo late p fran. d' are. in d. s. nihil cōe. cC Videt qz sic. s. an vno alienante p̄tē suaz ceteri ca dant a iur' suo cū nō adest li cētia dñi vide Raph. cu. p̄f lio. xli. dC Limita tiōe. soci. hic dicit qz d. ale xan. nec fran. de are. viden tur bene per cipere dictuz Bar. vñ hic per eum.

34 gl. in h. si de eo. ibi dato. rē. vide pleni. j. C. In gl. in h. penā cōmitti ibi per alius explicari. Bar. i. viij. oppositione. r. i. l. si seruus. s. si pluriū. s. si qd cau. videtur sustinere rōnez gl. q. cōiter approbat. q. melius pōt dari p vnum hīdem species hīditaria in q. tuz est pro pte alterius coheredis quaz possit fieri p vnum illud factum q. coheret p sone alteri cohere. dis r. proderit dare speciem hīditariam p hīde. q. cum vtiliter geratur cogetur heres raturum habere. l. pōpo. la. i. s. de neg. ge. pderit ēt ipsi recipienti alio respectu: q. si postea coheres qui nō p sēsit vellet p pte sua rem petere vel vēdicare poterit ei opponi ex cep. dolo facis. vt. l. dolo. s. de do. ex. Non tñ itelligas q. vnus ex coheredib. possit solus transferre do minium rei hereditarie. q. dñum probauit. in. l. ij. s. ex his. per illum tex. s. eo. reprehendendo Ang. ibi r. ita tenet rapha. Jo. de imo. r. Ro. h. r. Fulg. in. d. s. si pluriū. per regulaz. l. id qd nostrū. de reg. iur. j. r. p hoc inducit ro. etiam tex. q. prius fuit allegat. p Fulg. in. d. s. si pluriū. in tex. l. hīdes. s. si icerto. in fi. s. fa. her. vbi vnus ex heredib. nō poterat trans ferre dñum rei in genere legate nōdum fcā electio ne. tamē ille tex. nō pbat istā opī. q. ibi per talez trās lationem si translaturum fuisset dñum nō solum imple ret vn. p altero respectu dationis. sed ēt respectu co herentis p sone id est respectu electiōis. s. factuz nō pōt impleri pro altero: vt hī in gl. Adducit etiā Ful. in. d. s. si pluriū. s. bar. l. si vnus cōis. i. pñ. s. d. noxa. r. in. l. executiōe. s. p pte. j. e. cui facilis ē rñsio. fateo: tñ veram nō ēē opī. Bar. r. Ang. hic Bar. Ang. r. Pau. de ca. in. d. s. si pluriū. tenentiū q. vn. pōt sit transferre dñum p parte coheredis: q. iura alle gata per eos nō pbat vt hī pleniū p Imo. r. Ado dernos. r. ex ratione hī allegata in glo. habem. nota re q. vbi pena ēē adiecta facto diuiduo q. qdez pōt set impleri per alterum quia persone non coheret a contrafaciente cōmittetur pena cōtra omnes: q. ē ea dem ratio que ē i dādo r. hoc pbat aperte. j. l. pr. s. si. dum loquitur ex pena promissa si nō pareat lau do q. qdem parere est facti. vt ibi in glo. i. h. cōmitti tur r. hī cōiter sequūtur doc. r. Bar. hī in. ij. q. Ex qua habes notabilem limitationem ad istū tex. in h. ac si de eo. C. In eadem gl. ibi sed nō q. rum ad exa ctionē. hoc ē cōtra tex. in lege heredes. s. idēz iuris. s. fa. her. r. j. l. pr. s. si. ibi nec enim rē. C. In gl. ibi solue vt ibi. tene vltimam solutionem ibi positam ex qua habes pñam limitationē ad istū tex. i. si. vel non pcedat hec littera in cōmissione stipulatiōis quo ad interesse. Secūdo limita istū tex. nō habere locum i stipulationibus que interponuntur in preparatorijs iudiciorum. q. si promissor pro parte imple ret nō cō mittitur pena in effectu quo ad totū. d. l. si seruus. s. si pluriū fm verum intellectum. Ex quo infero q. iste tex. hic in fi. nō potest itelligi in pmissione rez ra. habe. que prestatur in preparatorijs iudiciorum. vt. l. prima. cum similibus. C. de procur. sed debet in telligi iste tex. i. pmissione alia puta extraiudiciali. iuxta notata. in fi. de diui. stip. in fi. quod est notan dum nec a docto. hoc reperio scriptum. r. ita oportz restringi r. limitari vltimam solutionez positam i gl. in lege si procurator. hic allegata. in glo. Tercio li mita istū tex. procedere in vno pñcipali secus in duo bus pñcipalib. q. tunc licet vn. non imple ret p pte sua nō cōmittitur pena nisi p pte ita determinat bar to. j. l. pr. s. si. in lege reos. s. cū in tabulis. j. ti. pri mo. bene facit. l. cui fundus. s. de conditio. r. demō. r. idem tenet Specu. in titu. de arbi. s. si. h. qd si plu ra. r. hī. sequenti. licet glo. iūcto tex. j. l. pr. s. si. in h. Itē si vn. dñum dicat r. male. Quarto limita nisi pmissor ēē ipedit. p certa pte adimplere. q. talis dif ficultas excusabit a pena. lege si vebēda. s. idem iur

a C. Eqtate ca nonica. d. frā. are. dicit q. ip se nō admittet ret idistincte dispositiōez il lius. c. q. spā. liter vt dispo nere i pñonis religiosi vt ibi patz sicut dī i simili. xij. q. i. c. fraterni tas. r. iō i pñ nis religiosi hī nō vt trahē dum ad pñaz sicut dī i. c. i. s. emp. r. vē. r. pñertim hī ē di cēf. correctio iuris ciuiliis q. d. z suari i so ro cōnicio q. ten. nō repitur reprobati. c. i. de ope. noui nuncia.

b C. Pro pte adde. q. q. po nit gl. i. c. i. de duob. fratri bus de no. be ne. iuef. io. an. i addi. ad spe cu. i rubrica d. feudis.

ris. s. ad. l. ro. de iactu. r. no. spe. i. terminis in ti. d. loca. s. nūc aliqua. h. xix. r. pleni. p. Bar. i. l. pñu. s. vltimo. i. vlt. col. j. eo. Quinto limita pcedere vbi vnū tñ ēē scñ. pmissum secus si plura copulatiue tñ si qdam adimplent pto illa pte nō cōmit tetur pena. tex. est i. d. s. si pluriū. fm intellectum Pe. r. Ja. bu. ibi r. idēz Spe. i. d. h. qd si plura. cū sequenti. r. cū hac opī. vt simpliciter transire Pau. de ca. h. s. Bar. r. Ange. i. dicto. s. si pluriū. dñū tenet. i. q. iste tex. ēt locū habeat i plurib. factis p missis p. l. si is q. ducēta. s. cū ita. r. s. vtrū. de reb. du. r. l. ipe nō dicat Pe. respondet ad illa iura qd itelligunt d. rigore secus d. equitate. per. d. s. si pluriū. s. hāc rñsionē tollit Ang. j. l. pri. s. si. vbi inqt q. si verū ēē q. in. s. si pluriū. ppter pluralitatem fuorum nō cōmitteret stipulatio in totū qñ cēserentur esse plu res stipulationes. iuriscōsult. ibi debuisset dicere p hanc rōnē q. etiā de rigore cōmitteretur nisi pro parte cuius cōtrariū ibi dici tur. hec rñsio Ang. non bene tollit contrarium quia tractamus de stipulatione penali que fuit vna l. facta essentialiter plura er go rē. Sed tamen non puto intellectum Pe. verū p rōnes ad ductas per imolā hic qui etiam tenet contra Pe. q. eadem de buisset ēē rō in vno facto diuiduo que est in. d. s. si pluriū. i. plu ribus copulatiue ppterea ad. d. s. si pluriū. vera est solutio quā tenet bar. quam probat Oldra. consil. xix. incipit. d. rigore iuris. 42 Sexto limita istum tex. r. legē pri. s. si. s. eodez. r. omnia iura di centia q. contrauentione partis cōmittitur pena in totum nō p cedere de equitate canonica. per tex. in. c. sua. de penis h. vnū intellectum. r. sequit Pe. bar. r. cōiter alij hic in. d. s. si pluriū. r. barto. in. l. prima. s. si. in fi. r. canoniste. in. c. dilecti. r. ibi vide plene p Imol. de intellectu. d. c. tuam. C. Sed an illud habeat locum in pena legali solus Raph. hic dicit q. nō. ita dicit pba ri in. c. potuit. de loca. certe ibi in tex. hoc nō pbat. tñ ibi illd sensit glo. magna. in fi. dum dicit totam. cum qua glo. spe. i. d. ver. xix. r. oldra. in consilio. xix. incipiente de rigore iuris dicē dum. r. magis cōmuniter canoniste. in. d. c. potuit. s. io. d. imo. i dñum allegat tex. in. d. c. tuam. r. hoc sustentabile videtur quia vbi agitur de fauore anime etiaz in exorbitantibus vel correcto rijs fit extensio ex maiortate vel idēmpitate ratiōis. vt probat glo. no. in lege omnes dies. in h. apostolica. C. de fer. r. no. bar to. in auē. sacramenta. C. si aduer. ven. in ver. quero vtrum hec auten. habeat locum in contractibus in quibus rē. cūz se. r. an to. de bu. in. c. si. in aīpe. charta. de consue. sed tex. in. c. tuā lo quif de pena expressa ab homine r. maior erit ratio i pena lega li: in q. mitius agit. l. cellus. r. ibi no. in pñ. s. de arbi. r. tēdit illa dispositio ad fauorem vt patet. in. d. c. tuam. in ver. in honestis questibus. r. patet in gl. singulari. xij. q. ij. in. c. fraternitatis. r. il lam glo. in dicta. l. omnes reputat no. Do. de sancto Semi. in questio. prima. de tempo. ordi. in. vj. C. Et vltra predicta facit. q. in. d. c. tuam. est expressa ratio r. vt no. glo. in clemē. prima. d. electio. r. bal. in auē. quas actiones. C. de sacrosan. ec. r. i. l. ma ximum vitiū. C. de libe. pte. etiam i correctorijs fieri potest extē sio ex omnimoda idēpitate rōnis. l. z bar. aliter iclinare videat in. l. liberorum. de verbo. sig. C. Extra glo. septem questiones hic in materia ponuntur per bar. Circa primam qua querit si facto diuiduo adijcit pena continēs factum indiuiduū vno ex hīdibus cōtraueniente an cōmittat pena p parte tñ. Pe. te nuit q. sic per istum tex. indistincte loquētem. bar. indecisum re liquit. Adde q. Ang. imol. raph. r. Pau. de ca. tenet cōtra pe. per. l. in depositi. r. l. si duo. s. de positi. s. dic q. illa iura nō pro bant. q. vt in superioribus dictum est loquunt quando ageba tur actione bonefidei ad interesse. nos autem quādo agit actio ne ex stipulatu ad penaz q. est actio stricti iuris differēs quo ad presentē materiam ab actione bonefidei. vt pbat ex isto tex. iun cta. l. in depositi. r. hic per bar. in. v. oppo. Item. d. l. in depositi. loquitur de obligatione custodie que est indiuidua: vt. s. di xi. Petrus hō hic loquitur de facto pñcipali diuiduo. C. Nec ob. q. dicūt pfati doc. q. in casu Pe. cōtrafaciēs cōmittit culpā. q. hī cōcesso nō tamē debet puniri nisi p parte i qua deliquit. le ge sancimus. cum vulga. C. de penis. ideo tene opī. pe. C. Itē circa hic no. per bar. in. ij. q. habes notare pulchram limitatio nē ad istū tex. in h. ab omnib. rē. q. non procedit iste tex. in sti pulationib. pteorijs continētib. factum indiuiduum vel eti am dationem quantitatis. nam vno ex heredib. pmissor con

47 trasfaciente cōmittet stipulatio solūmodo p̄tra eū p̄ parte sua.
 per tex. reputatū singularē. in. l. penales. §. iul. §. ad. l. fal. z p̄
 cedit ille ē si pena sit adiecta stipulatiōi. vt voluit Bar. Ange.
 z Imol. hic l. ipsemet Bar. z Ang. in. d. §. iul. cōtrariū teneat
 per tex. j. l. p̄oxi. §. si. z per. l. cū ex cā. j. eo. Sed verior videtur
 opi. Bar. hic quā ē tenere videtur Imol. in. d. §. iul. per. l. i.
 p̄alleg. §. iul. in. h. oēs zc. z sic comprehendit ē penales. Itēz
 q̄ eadē est ratio vt cōmittatur solū ad penam cōtrasfacientes q̄
 48 est q̄ cōmittatur ad interesse q̄ pena nō est adiecta. nam i ma
 teria ista a pari procedūt pena z interesse. vt patet in. l. i. §. itēz
 si in facto. cū. l. seq. §. eo. C. Mō ob. ter. j. l. p̄xi. §. si. dū loquit
 de eo qui p̄misit parete laudo sub pena. z sic v̄ esse stipulatio
 p̄terea. l. iudicatū sol. q̄ licet doc. nō tangit hoc cōtrariū potes
 respondere q̄ ibi loquit de eo qd̄ prestat corā arbitro electo de
 cōsensu partium corā quo de necessitate nō p̄stantur iste satisfā
 49 tiones p̄torie. vt ē tex. no. in. auē. generaliter. in. fi. ibi z ibi hoc
 approbat Be. Ly. z Bal. in. fi. C. de epis. z cle. reprobara ibi
 cōtrariū tenente. vnde si sponte interponunt tales satisfāctōes
 corā arbitro nō dicunt p̄torie. q̄ ille censet p̄torie que ab inui
 to possunt exigi. vt dixit glo. i. in. l. i. j. de p̄to. stipu. C. Mō ob.
 l. cū ex cā allegata. per Ang. q̄ responde vt hic p̄ Bar. in. v. q.
 50 tū cōtra respōsiōē Bar. ad illam. l. surgit subtiliter Raph. hic
 z in. d. l. cū ex cā. dicens q̄ stipulatio duple etiāz in casu in quo
 fuit inuenta a lege ciuili. vt q̄ p̄statur in rebus p̄ciosis. iuxta
 l. emptori. de euic. p̄or large dici p̄torie ex quo de necessitate
 est p̄standa. z in ea habet locum eadem eqtas. z officiū p̄toris
 in eo plurimū p̄or sicut in alijs que stricte sūt p̄torie. vt firmat
 By. z Bar. in. l. in cōventionalibus. in. finalibus verbis. j. eo.
 Et no. glo. in. d. l. i. de p̄to. stip. z iō dicit Raph. q̄ nō est diffe
 rentia inter p̄torias. z als. z respōdet ad istū. §. iul. q̄ loquitur
 in stipulatione iudicatū sol. que est diuidua respectu eius qd̄ de
 ducitur in cōdēnatione. s. quo ad dationē pecunie nimirū si cō
 mittit solū cōtra facientē. vt hic in. h. at de eo zc. Et similiter di
 cit q̄ nō ob. d. §. iul. dū loquit in stipulatiōe de defendendo
 q̄ illud s̄m eū est diuidua. sicut stipulatio amplius nō agi eadē
 rōne vt hic p̄terq̄ q̄ p̄mittit defensio in cā euictionis pro re
 vendita. d. l. cū ex cā per rōnem quas ibi assignat glo. in. verbo
 natura. zc. que ratio probat per. l. si aliā. j. de sol. Teneo opi.
 Bar. q̄ respōsiō data ad. §. iul. nō procedit nā dato q̄ stipula
 tio iudicatū sol. sit diuidua respectu dationis quāritatis vel spe
 ciei in qua sit p̄dēnatio. tū vbi est appōsita pena d̄z vno p̄traue
 niente cōmitti in totū cōtra oēs. vt. j. l. p̄xi. §. si. z. l. in executio
 ne. §. si. j. eo. cuius p̄trarium dicit in. §. iul. ergo est necesse dici
 q̄ ibi est sp̄ale in p̄torijs intelligendo q̄ ibi fuerit adiecta pena
 vt p̄batur. Itē alia respōsiō Raph. dicentis q̄ p̄missio de de
 fendendo est diuidua z ē cōtra tex. in. l. si cū vno. §. si ex noxa
 cā aga. z cōtra. l. ex clausula. j. iudi. sol. C. Mō ob. ē. d. l. cūz ex
 cā iunctis his que no. Bar. in. d. l. in cōuentiōalibus. q̄ respō
 de q̄. §. iul. d̄z intelligi in p̄torijs stricte. z quod sequit euz ex
 cā debet intelligi in stipulatiōe interposita sp̄ote. quo casu nec
 51 stricte nec large dicit p̄torie. vt in casu quo nō erat necessaria vt
 pro rebus nō p̄ciosis. C. Quid aut si plures p̄ncipales p̄misse
 runt iudicatū solui an vno cōtraueniente cōmittat pena s̄ oēs
 Bar. z doc. hic nō tangunt. sed. j. l. p̄xi. §. si. z dicebant q̄ non
 allegant. l. reos. in. fi. j. ti. i. z. l. de vno. in. p̄nci. §. de re iudica.
 C. Circa quintā. q̄. Bar. nō addo q̄ Ang. z Imo. hic trāseūt
 cū Bar. ē v̄ex q̄ Ray. z Rapha. simpliciter sequunt opi. By.
 s̄z nihil boni dicūt p̄pterea nō insisto. addo tū ne Bar. hic vi
 deat cōtrariū his q̄ ipsemet dixit i. l. ij. §. ex his. §. eo. aiaduer
 tendum esse qua opi. Bar. hic p̄cedit q̄ iste coheres qui agit
 ad seruitutē integrū fundum h̄z cui debet seruitus p̄stitui. Sed
 opi. Bar. in. d. §. ex his. p̄cedit q̄ iste coheres q̄ agit ad serui
 tutem p̄stituendā nō haberet integrū p̄diū z sic nō deberet ei
 soli seruitus cōstitui. z hoc modo apparebit Bar. sibi esse con
 52 trarium. C. Itē inquantū Bar. hic in. pe. q̄. multū singulariter
 p̄cludit q̄ si promitto neq̄ te neq̄ bederes tuos offendere sub
 pena. z vn̄ ex heredibus tuis fuerit offensus agere potes inso
 lidū ad penā. vt hic per eū. C. Nec ob. l. ij. §. itēz si in facto. §.
 eo. vbi videt vt cū effectu nō possit offensus agere nisi p̄ here
 ditaria pōrtiōe. q̄ respondet q̄ ibi loquit in stipulatiōe qua p̄
 mitto per me nō fieri quom̄inus tibi ire agere liceat. z sic q̄ im

portat promissionē seruitutis. z sic erat transitoria de
 sui natura ad heredes stipulatoris. l. pluribus. §. si.
 j. eo. l. si vnus. §. si. §. de serui. rusti. p̄edi. Sed nos
 loquimur de p̄missione de nō offendēdo q̄ de sui na
 tura nō est transitoria ad heredes stipulatoris. cū ad
 hereat p̄sone nisi de herede sit facta mētio vt hic ple
 nius per eū subtiliter inducentē. l. stipulatio ista. §. si
 quis ita. j. eo. z cū eo hic transit Ang. Be. de anch.
 z Pau. de ca. in. d. §. Itē si in facto. vbi debilib̄ su
 stentatiōibus sequit Bar. hic sed ipsemet Ang. in. l.
 si feruus. §. si pluriū. in. fi. z si quis cau. videt tenere
 p̄trariū. dū dicit q̄ solus offensus agere p̄or. allegat
 d. §. itē si in facto. z allegando illum tex. videtur sen
 tire q̄ solum possit agere pro hereditaria pōrtione p̄
 ut ibi dicitur nō insolidū. idem sentit Ange. in. d. §.
 item si in facto. per illum tex. hoc expressius t̄z Imo.
 in. d. §. si quis ita. z idem tenuit Raph. z remouent
 respōsiōē Bar. datam ad tex. in. d. §. item si in fa
 cto. q̄ inquantum Bar. hic dixit q̄ illa stipulatio ire
 agere zc. est stipulatio seruitutis nō bene dixit. Et cō
 trarium voluit ipsemet Bar. in. d. §. si quis ita dixi. i.
 53 d. §. Item si in facto. z in p̄cedenti. C. Item simili
 ter dū Bar. hic dixit q̄ stipulatio de qua in. §. itēz si
 in facto. est transitoria ad heredes de sui natura nō
 bene dixit. z contrariū voluit ipsemet bar. in. p̄alle
 gato. §. si quis ita. per. l. apud iul. §. si quis alieni. de
 leg. i. z. l. pe. §. de serui. leg. z per. §. sed cum factum.
 insti. d̄ stipu. seruo. quod puto verius maxime. p̄ tex.
 in. d. §. si quis ita. in. fi. vbi sit equiparatio de stipula
 tione vti frui ad stipulationē ire agere. sed p̄ima nō
 transit ad heredes. vt ibi. ergo nec scōa. Itēz tenuit
 Ly. post Be. in. l. veteris. in. fi. C. de p̄hen. z cōmi.
 stipu. Ja. bu. z Gul. de ci. in. d. l. iurilgentiuz. §. pa
 ctorū. §. de pac. z Raph. z Jo. de imo. in. l. si sic. la.
 ij. j. eo. l. z bar. sibi met cōtrarius. i. d. l. si sic. in. pe. col.
 p̄trarium teneat z minus bene. q̄ iura sua nō probāt
 suam opi. vt ibi ē dicit Raph. z Imo. z ideo conclu
 54 de q̄ q̄ncūq̄ in stipulatione de nō offendendo ver
 setur factū coherens persone. tamen ex quo stipula
 tio penalīs est ex facto defuncti. z sic trahit origines
 ex causa hereditaria. d̄z respectu pene que ē diuidua
 diuidū inter heredes pro hereditaria pōrtione s̄z qd̄
 habetur. in. d. §. Item si in facto. z licet nō transeat
 de sui natura ad heredes. nō tamen videtur q̄ q̄
 sit facta mētio heredū in stipulatione videat in per
 sona cuiuslibet heredum facta stipulatio insolidum.
 vt dicit hic bar. allegando. d. §. si quis ita. naz respō
 det ibi imol. q̄ ille tex. nō dicit cōmitti stipulationem
 insolidum vni ex heredibus. sed dicit tū diuersos eē
 v̄sfructus i p̄sona h̄rdis. z in p̄sona defuncti. pau.
 de ca. in. p̄allegato. §. Item si in facto. dicens istam
 qōnem eē de apicibus iuris t̄z simpliciter opi. bar. z
 sustinet respōsiōē bar. datā ad. §. Item si i facto.
 z dicit q̄ ibi stipulator hēbat fundū vicinū fundo p̄
 missoris. z stipulator p̄templatiōe fundi sui stipulat
 est a p̄missore ire agere posse p̄ fundū ipsius p̄missi
 ris ad fundū stipulatoris. vñ licet nō cōrīneat illa sti
 pulatio ius seruitutis. vt. l. stipulatio ista. §. qui. j. e.
 tū habet similitudinē cum stipulatiōe seruitutis vt
 trāseat ad heredes stipulatoris sicut ad h̄rdes trāsit
 fundus z seruitus realis. Sed certe hec respōsiō
 est magna diuinatio z suppletio ad illuz tex. z est cō
 tra iura que probant q̄ illa stipulatio indistincte nō
 transeat ad heredem que iura sunt allegata. §. de q̄
 55 bus. d. Pau. non facit mentionem. Si autem plu
 res p̄ncipales facerent pacem z quilibet insolidum
 promitteret ad inuicem de non offendendo an cen
 seatur plures correi adeo q̄ vno solo offenso omnes
 agere possent vide singulariter per bar. in. l. si. in. ij.
 q̄. j. titu. primo. z in repetitione auē. hoc ita. C. de
 duo. reis. z in. l. ope. §. de ope. lib. z Ang. in. d. l. si

seruus. §. si pluriū. ad si. p. Bal. i. l. ij. C. de lib. z eo. lib. circa mediū p. Pau. de ca. i. l. si id qd. j. ti. i. in q bus locis habetis qd sit qñ insolidū penā stipulat z qd si nō fuit dictū q insolidū. an videt quilibet isoli dū stipulatus. z ex dictis per Bar. hic in. vi. q. colligif q videt pena isolidū promissa in psona cuiuslibet. qd puto verū l3 Imol. hic in discursu nō aduertens ad vba Bar. incidit i cōtrarium. ¶ Ultimo qñ fuit Bar. statuto cauet q q occidit occidat nisi pacē habuerit ab heredib⁹ occisi. an sufficit habere ab vno ex heredibus. decidit Bar. q nō sed bene satis erit habere a maiori parte p. l. z iū herede. §. si. cū. l. se. z. s. de pac. z. l. i. z. l. si. qui bo. ce. pos. z cū eo transiit simpliciter De. de an. in cle. ij. de iure patro. Sz hec opi. nō videt vera fm Ang. Rapha. z Imol. hic qz iura allegata p Bar. loquūtur fm Imo. hic quoties maior pars creditorū volebat remittere pte debiti. se cus si totū put in casu nostro vt colligif ex tex. z glo. in. d. §. si. qui icipit hodie i ver. quora parte. maxime p rōnem redditā. in glo. z hoc aperte tenuit ibi guil. de cu. bal. z ang. z p eādē rationē ibi redditā i glo. patet q ibi loquit quoties emolumentū veniebat applicandū parti in pposito pena nō veniebat applicanda parti. ex quo inferre pōt q si p homicidio veniebat imponenda pena pecuniaria. z facta remissio ne ab herede occisi remittebat ex forma statuti pars pene applicande fisco nō procedit etiā tūc opi. bar. qz tunc nō h3 locum decisio posita. in. d. §. hodie. z istud colligif ex rationibus Bal. in. l. i. s. de pac. licz Imo. in hoc ultimo cōtractu tenuerit. Saly. etiā in d. l. ij. C. de lib. z eorū lib. dicit q. l. maiorē. in pñ. s. de pac. nō h3 locuz quando tractat de remissione pene applicande fisco. z ex predictis videt cōcludendum veriorē esse opi. qz ratur ab omnibus pacez fieri p ratiōes pro hac pte allegatas. p Bar. z alios. Cogitabam tñ si posset sustineri opi. Bar. nam licet quo ad cōmodum pecuniariū nulla pena veniat applicanda heredibus. tñ ppter interesse vindicte z in iurie illate defuncto videt satis tractari de itereffe heredu. vnde videt distinguendū qz aut in totū sit remissio z heredes nihil receperūt z hoc nō pōt maior pars. sed si aliquid receperūt nec in totū facta est remissio bene maior pars hoc possit per. d. l. maiorem que hoc casu locū h3. z tenendo hāc cōcordiā respōderi pōt. ad. l. si. C. de auc. pñ. qz illa nō h3 locum in casu nostro fauore liberationis vel qz in casu nro maior pars remittere possit nō tñ tollit totū ius hereditariū. sed pars illius. i. quo ad vindictā z ins iniurie quēadmodum in casu. d. l. si. requirit consensus omnium qñ agit de totali dissolutiōe tutele. secus si agit de vno actu tñ. z d ista qōne vide p Bal. i. l. ij. C. de libe. z eo. lib. z ibi t3 qz vnus solus possit facere pacē. z idē tenuit Ly. i. l. i. §. si. s. de ven. inspi. z vide p ang. z imol. in. l. p hēde. §. si. s. de acq. here. z in. l. si filius q patri. de vulg. z pupil. z ang. i cōsilio. ecij. incipiente viso puncto. z bal. i. l. i. s. de pac. cū limitatione de qua ibi p eū ang. hic de equitate approbat opi. Bar. cum aliquibus limitationibus vt hic p eum. z cuz Ang. transiit Pau. de cast.

ad non. vide late frā. de are. i. l. pro herede. §. si se pulchri d acq ren. here. an aut si statutus vult q par d. beat hēri ab herede si testator fecit sufficiat. vide per Imol. hic.

Si is qui duplam. Stipulationes de quibus hic licet cōtineant factū indiuiduū quatenus tñ cōmittentur ad penā z interesse dicunt diuidue. b. d. h3 verū intellectū. ¶ Difficilis reputet iste. §. iō p eius declaratiōe dicas pño exemplificando tex. i vñ. duplā. scōo qz hētur i. l. ēptor. i pñ. s. d. euic. z ista stipulatio ē pēalif p eo qz excedit simplū. l. h. edicto. §. si. s. de publica. ¶ Ex quo p3 istū tex. itelligi tā d pena vt i stipulatiōe dupli. pmissi si res vedita p vedito rē nō defendat qz de interesse vt i sequentib⁹ stipulationib⁹. qñ pena adiecta nō est. ¶ In tex. ibi actionez

3. ad penā p pte sua euicta. §. si si nondū sit res euicta: z agat vt res defendat in cā euictiōis qlibet heredu pōt agere vt res defendat isolidū. qz defendere ē factū indiuiduū ex clausula. j. iudicatu solui. z. l. cū ex cā. j. eo. z hic i si. z l3 dicta iura loquāt quo ad ipsuz stipulatozē: tñ idē est in eius hēdib⁹. qz stipulatio q est indiuidua quo ad stipulatozē est ēt indiuidua quo ad ei⁹ hēdes l. ij. §. ex his. v. ex quo. s. eo. z. l. si duo. s. depo. iuncta. l. i. §. si pecuniā in sacculo. in vñ. §. si res. s. depo. est verū qz si vni ex hēdibus stipulatozis res nō defendit nō cōmittet cū effectu stipulatio ad itereffe vel ad penā nisi p pte sua. l. ij. §. si. z ibi. s. c. Et sic p3 ex his qz pmissio de defendēdo in cā euictiōis ita ē indiuidua ex pte heredu stipulatozis si agat vt defendant sicut ex parte heredu pmissioz. l3 Rapha. hic pñariū dixerit. i. qz ēt indiuidua respectu pmissioz z eius heredu. tñ secus dicebat i heredibus stipulatozis. p illū tex. in pñ. quē ad hoc dicit eē singularē. Sed nō placet. qz ēt in hēdibus stipulatozis ē indiuidua vt pbauit. Ad ob. iste tex. i pñ. qz loqz qñ agit nō vt defendat sed vt pena vel interesse psterur z quo ad istud oīs stipulatio censet diuidua. l. stipulatiōes nō diuidū. i pñ. iuncto. v. celsus j. eo. z. d. l. cū ex cā. z. l. ij. §. certaz. j. de pñ. stip. ¶ In tex. ibi fructuaria. si agat ad interesse. vt qz vsufructuarius nō sit vsu re arbitrio boni viri vel ad interesse rōne nō restitute. vt hic i si. Sed si agat ad rei restitutionem est indiuidua etiam quo ad pmissiozē z eius heredes. vt hic in si. z. l. si duo. s. depo. ac ēt quo ad hēdes stipulatozis vt probat tex. reputatus singularis in. d. §. pecuniā i sacculo. z hoc nō declarant doc. ¶ In tex. ibi dāni infecti. qz si de dāno infecto mihi cauisi in tali promissioe venit interesse si contingat dānum dari. l. in hac. s. de dam. infect. z ideo agunt heredes stipulatozis p portionibus hereditariis. z ista cautio dāni infecti: iaz prestita de qua loquit iste tex. nō pōt dici qz pñeat factum indiuiduū prestandū quod quidem factū agi possit. z in hoc nō parificat cum istis alijs stipulationibus que continēt factum indiuiduū ad qd agi pōt. vt si peto defendi rem vel peto rem restitui finito vsufructu. z hoc ē qz voluit dicere glo. si. in si. dum dixit. z idem in dāno infecto. ¶ In tex. ibi ex ope. noui. naz si pmissi demoliri facere opus qd iniuste edificasti: si nō facis opus demoliri possum agere ad duo vel ad factum. i. ad destructionem operis vel ad interesse si volo. l. stipulatio. §. sine. s. de ope. no. nū. Si ago ad primū illud ē indiuiduū z quilibet heredu pōt agere insoliduz. sicut ad alia indiuidua. d. §. ex his licet glo. ij. hic in vñ. sed l3 z c. dñi sen ferit z nō bene fm omnes. Si aut agit ad interesse. z tunc dicit illud eē diuiduū. z tunc loquit iste tex. Sed ver. restituit. loquit in pño casu. i. qñ agitur ad destructionem operis. ¶ In tex. ibi ipsi aut pmissori. nō credas qz sit aliud in promissore z eius heredibus. imo semper est idem. vt probat ex isto tex. in si. iuncta d. l. cū ex causa. sed solū loquit tex. hic in si. de ipso facto principali. qz si promissor pro parte tantum defendit rem venditā vel pro parte facit opus demoliri nō liberat pro parte. p. d. l. cum ex cā z. l. in executione. §. insolidum. j. eo. z ideo cōmitteret pena insolidū vt in dictis iuribus. z differt iste finis a principio. qz in principio loquitur qñ agitur ad penam vel interesse. in fine aut quo ad factuz principale. ¶ In glo. ij. ibi actione in factū z c. de qua loquitur tex. i. l. pretor. §. nonnulli. s. de ope. no. nūcia. ¶ In glo. si. ibi. s. rōne edii. bar. hic dixit saluari posse hūc primū intellectū in pñcipali si cōueniat vt caueat de dāno infecto si pro parte cauet z p parte nō fiat missio in totum. p. l. i si stipulatiōe. allegata. i glo. secus i pluribus puentis cauenduz qz vno cū cauente fiat missio p parte sua tñ. vt. l. si cōmunes. allegata. i glo. i si. patet. ergo qz glo. z doc. intelligūt istum tex. i si. qñ nulla precessit pmissio de cauendo sed dominus domus ruinose puenit officio iudicis vt caueat de dāno infecto. iuxta. l. i. quolino. cū glo. ij. s. de dāno ifec. Sz certe iste pñus intellectus glo. etiā in pñcipali nō pōt saluari. qz loquit hic quādo precessit pmissio. vt p3 hic i vñ. promissori. z hoc ē de mente Rapha. hic qd mihi nō displicet. sz posset dici respōdendo qz forte h fuerat promissum pñari cautionē dāni infecti. nō aut fuerat promissum de dāno infecto resarciendo z sic recte postea agere p stipulatozē vt cautio pñet in qua sit missio in pos. in cōtumaciaz cauere debentis. d. l. in quolino. ¶ In eadē ibi. sz Hugolinus z c. iste intellectus est in se verus: sed nō cōuenit huic littere q in

10 pcedentibus de hac stipulatione nullam mentionē fecit. iō te-
ne intellectu sequentē. ¶ In eadem ibi usufructus restitutio.
male dixit glo. qz usufructus restitutio bene est diuina. l. i. fi.
s. de usufruc. z. l. i. s. s. usufructus. s. ad. l. falci. s. finito usufru-
ctu usufructus q est extinctus restitui nō pōt. s. restituit res q re-
stitutio idiuina est: vt. l. si duo. supra depōsi. pōset tamen sal-
uari glo. dum dicit istam restitutionē esse diuinā vt intelliga-
tur quo ad obligationē. nō aut quo ad liberationē. l. iij. s. he-
res. s. cōmo. z. d. l. si duo. *lex quinta*

Stipulationum.

¶ Bonit hic tertia diuisio stipulatio-
num. nā omnis stipulatio siue p̄tineat dari siue fieri.
siue diuina siue idiuina. aut ē iudicialis aut p̄toria. aut p̄uē-
tionalis aut cōmunis. z p̄oe exēpla vt i tex. ¶ In tex. ibi a me-
ro iudicis officio. expōe iudicis. s. p̄toris vinentis. z iō dicit me-
ro. qz eas p̄tor nō adinuenit p sua edicta s. iudex q d cā cogno-
scit cū debeat habere eq̄tatē p̄ oculis. l. q si ephesi. in fine supra
de eo qd certo loco. facit ē iterponi vbiqz eq̄tas suggerit. vt
p̄z in. l. creditor. z in. l. si post. allegata. in glo. i. s. cautio. ¶ Ex
quo inferit hic Pau. de ca. qz ē si cēt casus i quo p nullā legē
de cautioē p̄stāda p̄uūm esset z iudici videt equū eē facere
iterponi b̄ pōssz ex arbitrio sibi dato a lege. p. d. l. qd si ephesi.
qz reputo satis not. Idē velle videt Joā. fab. istu. de diu. stip.
puto qz si eq̄tas rep̄it scripta i iure s. nō in casu idiuina. s. tū
in simili tū iudex p̄cedens de similibz ad similia possit cōpel-
lere ad cauendū. l. nō p̄it. j. de leg. Sed vbi iudex moueret ex
eq̄tate nec i casu illo scripta nec simili. nō puto aliq̄e ad cauē-
dū cogi posse. qz eq̄tas nō scripta nō est attendenda. l. placuit
C. de iudi. c. fi. d. trasac. ¶ In tex. ibi a mero p̄toris officio. Ex-
pone mero. i. puro s̄m glo. isti. de diu. stip. in s̄m. mero. quam
Ang. hic dicit eē singulare. z sic edicto p̄toris tū sūt introdu-
cte p̄torie. pp hoc. n. dixit mero. qz qū nō solū a p̄tore mortuo.
sed etiam a lege ciuili essent inducte censerent cōmunes. exem-
plū in stipulatione duple que pro seruo viciofo vendito inducta
est a p̄tore. l. qd si nolit. s. q assidua. cū glo. s. de edi. edic. l. i
alijs rebz p̄ciosis est iudicia a. l. ciuili. vt ibi in glo. z in. l. empto-
ri. s. de euic. z idem in stipula. iōe rem pu. sal. fo. q regulariter ē
iudicia a p̄tore vt p totū titu. rempu. sal. fo. vt no. glo. ibi i rub.
tū ē iterdū inducta a lege ciuili. istu. de satis. tu. s. i. in s̄m. sed
ex testamēto. z ideo est cōmunis vt hic. in s̄m. cōmunes. z de di-
cto s̄m. mero. vide p bal. in. l. etiam. C. de obsequis. z facit s̄m
4 Ange. hic. qz si statuto cauet q nō possit a mera interlocutoria
appellari appellabit ab interlocutoria q pronunciat instrumētū
suaentigie executioni mādādū qz nō ē mera interlocutoria pp
effectū executiois z diffinitionis circa negocium p̄ncipale bene
facit l. ipse nō allegat glo. no. in. l. q restituere. i glo. fi. de rei vē-
di. nec ē mera diffinitiva. qz nō p̄cessit litis cōtestatio nec ali-
q̄do iudiciarius. ergo nō pōt dici p̄prie diffinitiva sententia
p quo optime facit. licet ipse nō alleger glo. in. l. fi. s. necessita-
tem. in glo. magna. C. de bo. qz lib. z glo. in. c. dūdū el. ij. in s̄m.
r̄nsonem. de elec. z glo. fi. in. c. ex parte. el. ij. de ver. si. z. ij. q. i.
in. c. nos inq̄. in glo. z qd no. glo. in. l. i. C. de confes. z bar. i. l.
fi finita. s. si forte. de dam. infec. z glo. i. l. platā. C. de sen. sub
5 verbis statuti. qz illud dicit esse meruz qd est abstractū ab omni
substantia alterius entis. vt colligit. in. d. vers. mero. z cū opi.
Ang. transeunt hic raph. z pau. de ca. Adde ang. idē tenentes
in. l. si sic. in pn. s. de leg. primo. p illum tex. in s̄m. mero. z idem
no. ē Ang. in. l. imperiū. s. de iurisd. om. iudi. p illum tex. vbi
merū nō comprehendit mixtum. Idem etiam tenuit ang. i cō-
filio. cxiij. incip. Querit vtrū snia lata sup executione ad fi. zc. z
Ro. in. l. i. ad fi. s. de re iudi. Idem tenet Joā. de imol. hic qui
addit qz pro opi. ang. facit qd etiam vbi statutū simpliciter fa-
ceret mentionem de interlocutoria etiā si nō diceret meram cō-
6 p̄benderet interlocutoria habens vim diffinitive. ita dicit te-
nere Jo. an. i. c. puenit. el. ij. de ap. i. s̄m. alleg. no. per bar. i. l.
ticia. de accus. vbi voluit q sententia interlocutoria ab obserua-
tione iudicis etiā in casibus in qbus habet vim diffinitive nō re-
quirat scripturā requisitā in sententijs diffinitiuis. l. fi. C. de Ken.
et picu. reci. z no. glo. in. l. ij. de ap. z in. c. fi. de re iudi. in. vi.
z cū. d. opi. bar. addo qd cōcor. bal. z Jo. de imo. i. l. iuste. s. d
ac. pos. z sic apparet varias esse opi. eo casu. quo lex. vel statutū

loquit nō de mera interlocutoria sed simpliciter de i-
terlocutoria tū opi. Jo. an. pro quo allego. glo. repu-
tatā singulare in. c. fi. s̄m. inanes. de elec. in. vi. z cūz
illa opi. cōcordant domini de rot. cōclutione. lxxij.
incip. si a sententia super attentatis zc. Sed. de se. cō-
filio. lxxix. incipiente. casus talis est lata sententia z
Spec. in titu. de ap. s. in quibus. vers. sed nunqd. z
bar. in. l. minoribus. C. de his qui. vt indi. z do. an.
in. c. tua nobis. de appel. z colligit ex no. per bar. in
l. cōsentaneum. in. ij. col. C. quomodo z qū iudex. p
hoc facit optima ratio. qz interlocutoria habens vim
diffinitive z que per cōsequens est snia mixta debet
iudicari s̄m illud simplex. in quo potentior est. l. que
rif. s. de sta. ho. l. legatis. s. si vnus. d. leg. iij. z sic iu-
dicatur neqz mihi placet p̄cordia tradita hic p imol.
7 qz iure nō probat vt de diffinitiva z quomō cogno-
scat interlocutoria habens vim diffinitive. vide glo.
valde notabile. in cle. fi. in ver. repulsiōe. de ap. z gl.
in cle. i. in verbo diffinitiva. de cau. pos. z bal. in. l. i.
in ver. denuo quero. C. quādo p̄no. vbi dixit qz quo
ad negociū p̄ncipale dicitur habere vim diffinitive
tex. dicit esse singularem. in. l. intra vtile. z ibi glo. in
fi. vbi habes exemplū. s. de mīo. z p do. an. z cano.
in rubrica. de re iudi. z gl. in. l. quo restituere. z i. d.
l. ij. j. de appel. z bar. in. l. si cū exceptiōe. s. hoc aut
s. qd me. cau. Imol. in. l. si finita. s. nō aut. ff. de dā.
8 infec. z ro. in rub. s. de re iu. ¶ In tex. ibi rex p̄ben-
dax no. qz sup quacūqz re pōt fieri cōtractus: pote-
rit etiam fieri stipulatio regulariter. Ex quo colligit
Imo. z ro. hic qz cū fiat hec cōparatio de p̄ctu ad sti-
pulationē qz stipulatio nō censet eē cōtractus qz nul-
lus simile ē idē. l. qd nerua. cū vulgaribz. s. de po. qd
putat eē verū stricte z p̄prie. qz cōtractus p̄prie ē qū
est vltro citroqz obligatorius. l. labeo. la. ij. s. cōtractū
j. de s̄m. fi. quod nō contingit in stipulatione large aut
dicit p̄ctus. l. i. in fi. s. de pac. qd est no. s̄m eos pro-
9 pter statuta loquentia de contractibus cum statuta
debeant stricte accipi. prout etiam in proposito dixit
Bar. in dicta. l. labeo. adde glo. in terminis hoc vo-
lentem. in. l. secūda. in glo. magna. C. de iur. emphi.
z ibi per Bald. in. iij. colum. z. l. si donationis. z ibi
Bar. z Bal. C. quod me. cau. z Bald. in. l. contra-
ctus in prima colum. de fi. instrumento. bene faciūt
nota. per Bar. in. l. apud iul. in. s. fi. s. ex qui. cau. in
pos. ea. z per Bal. z Ang. in. l. muruz. s. fi. z in. l. mo-
re. s. de acqui. here. cum quibus concor. Abb. in. c.
qua fronte. in prima colum. de appe. z Jaco. bu. in
aut. sacramenta puberum. circa mediū. C. si aduer.
vendi. tenet contrarium v3 qz statutum loquens de
contractu locum habeat in stipulatione. mouetur
per tex. insti. de obliga. titu. generali. in fi. dum dicit
tex. ex contractu oriri obligationē aut re aut cōsensu
aut verbis. z concordat. d. l. i. in fi. s. de pac. Secū-
do allegat cōmunem vsum loquendi qui est vt stipu-
latio dicat contractus qui quidem cōmunis vsum in
statutis attendi debet. l. labeo. de suppl. lega. c. ex
litteris. de spon. Sed ad iura allegata per Ja. bu. in
primo membro patet responsio ex supradictis. quia
loquuntur illa quo ad largam z impropriam appel-
lationem. qd vero dicit de cōmuni vsum loquendi pu-
tarem verum si tempore statuti conditi extabat ille
cōmunis vsum qz statuta bene recipiunt interpretatio-
nez a cōmuni vsum loquendi vigente tempore quo cō-
dita fuerunt: vt notat Bar. z scrip. in rubrica. s. de
ope. no. nuncia. sed cessante communi vsum loquendi
nō putarem dictum Jac. bu. verum. per. d. l. labeo.
s. contractum. z per alia. s. allegata. z quia stricte
sunt intelligenda statuta. l. quicqd obstringende. j.
eo. Ad predicta ē videas Bal. in rub. C. de pac. dū
alleg. glo. in. l. prima. in prin. in fi. magne glo. s. de
actio. z obliga. que voluit qz omne pactum sit cōtra-

a C Interlo-
cutoria. d hoc
late p s̄m. de
are. hic z eius
p̄st. xli. p lu.
ro. p̄st. lxxij.
b C Stipula-
tione. vide q
voluit Jo. an.
i addi. ad spe.
in ti. d snia. s.
iuxta. in addi
tōe que scipit
z soluit. bal. in
l. p̄tract. C.
de fide istu.
z in aut. sacra-
menta puberz
hic alleg. bal.
in. l. q vo. s.
de legi.

et us sed responde q̄ pcedit large sumendo z ipso-
 prie. ¶ In glo. i. in fi. dic q̄ hic diuiditur stipulatio
 in genere ibi aut diuiditur vnus mēbrum. i. p̄toria.
 10 ¶ In glo. in fi. p̄torie. in prin. hec glo. p̄cedens.
 z glo. l. prime. in pn. j. de p̄toro. stipu. z insti. de diui.
 stip. in prin. approbant hanc primā differentiaz. que
 magis cōmuniter rep̄hendit. per P̄e. Bar. z alios
 hic. z recte per. l. in omnibus. s. de iudi. z l. denun-
 ciam. cum simi. C. de his qui ad eccle. p̄fu. vbi p̄nci-
 paliter imploratur officiū iudicis nobile vt p̄stetur
 cautio z nō sint p̄torie cautiones. imo inuente a. l.
 ciuili seu ab imperatore. z similiter cautio dāni infe-
 cti interdum per modū exceptionis petitur inciden-
 ter vt q̄n dominus domus que iaz fuit agit cōtra me
 vt patiar rudera tollere. nā possuz excipere vt ipse ca-
 ueat de dāno. l. p̄toro. s. fi. cū. l. seq. s. de dam. infec.
 z cuz talis cautio p̄toria est. vt hic. z similiter cautio
 rati semper petitur icidenter. vt p̄z. in. l. i. C. de p̄cu.
 z in. l. nō soluz. s. qui alieno. ff. eo. z tamen nō est iu-
 dicialis sed cōmunis. institu. s. diuidi. stip. in fi. ideo
 teneo fm diffinitiaz hic positam. in glo. in ver. Itē
 differunt. Tertia differentia hic ponit. i. glo. in fi. sed
 Jo. z cū ea trāsit hic Bal. z Jo. de imo. sed Trium z
 P̄e. Ang. Raph. z Pau. de cast. hic. z Ly. in. l. iu-
 bere. s. de iuris. om. iudi. in. iij. q. z rectius vt mihi vī
 nā si vera esset opi. glo. i. q̄ p̄torie interponant p̄ or-
 dinarium seu per maiores iudices z iudiciales p̄ de-
 legatum seu per magistratus municipales sequeret
 q̄ iudicialis posset dici cōmunis. q̄ illa iudicialis p̄t
 iterponi p̄ maiores z miores iudices. nā si p̄ miores
 p̄t. q̄to magis p̄ maiores. p̄trea ista differentia de-
 pendet a prima. nā cause que expediunt officio iudi-
 cis nobili. z sic principaliter dicunt cause mixti impe-
 rij z indelegabiles. l. ij. s. q̄ nō ita. z ibi Bar. C. de
 p̄da. iudi. l. nec quicq̄. s. vbi. z ibi glo. z doc. s. de
 offi. p̄co. z plene Bar. in. l. imperiuz. s. de iuris. om.
 iudi. z per cōsequens nec per delegatū nec per magi-
 stratus municipales possunt expediri. vt in dictis iu-
 ribus. z in. l. ea que. s. magistratus. j. ad munici. que
 vero nō officio iudicis nobili sed mercenario incidē-
 ter ip̄lorato post actionem ad aliud intentatā expe-
 diuntur nō dicuntur mixti imperij z possunt delega-
 ri: vt not. per glo. z doc. in. d. s. vbi. z in. d. l. ij. Sed
 ita est q̄ etiā iudiciales possūt peti officio iudicis no-
 bili. in casu. d. l. denunciamus. cū si. ergo hec differē-
 tia falsa Quarta differentia tradit p̄ glo. insti. de di-
 uisio. stip. in fi. veniūt. i. q̄ p̄torie sunt cōprehense in
 titu. de p̄to. stip. iudiciales nō. hec nō est vera q̄ cau-
 tio quā p̄stat emancipatus filio in potestate de cōfe-
 rendis bonis est p̄toria. l. i. s. iuber. s. de col. bo. z tñ
 nō est i. de p̄to. stip. ¶ In ea. ibi cōmunes aut zc.
 ex reprobatiōe prime differentie. p̄z glo. nō bene di-
 cere z que sint cōmunes dixi sup̄ tex. ¶ Extra glo. te-
 rigit hic bar. qd de cautione q̄ interponitur ex forma
 statuti an sit p̄toria vel ciuilis dic vt hic per eum. cum
 quo transeūt cōmuniter alij. z tene menti dictum ei-
 dum vult q̄ statutum cōditum a comite z duce zc.
 13 dicatur ius p̄torizū tanq̄ factuz a magistratu. l. ius
 aut ciuile. s. de iusti. z iur. adde eūdem bar. idem te-
 nentes. in. l. fi. de penis. z in. l. oēs populi. in. v. q. p̄n-
 cipali. in verfi. q̄to iuxta p̄dicta. z in. l. ij. in fi. de bo.
 pos. z in. l. ij. s. fi. s. p̄ emp. z videf sequi bal. in. l. fi.
 ue pars. C. de dila. z in. l. id qd pauperibus. z in. fi.
 tertio quero p̄stitutio zc. de epi. z cle. z in. l. fi. p̄dicti-
 um. in. i. colū. C. de edi. ac. z in rub. C. qui admit. in
 vi. q. z in. l. certum. ver. sequif videre de septima. C.
 vnde legi. z ibi ponitur quid sit de stilo z cōsuetudi-
 ne magistratuū. an dicatur ius p̄torizum. Ange. hic
 limitat dictum bar. procedere nisi cōmune haberet
 administrationem iure proprio q̄ tunc statutuz eius
 censetur esse ius ciuile sicut dicimus i statuto populi

¶ Ius p̄to-
 riū. adde Lu.
 ro. p̄l. xxvi.
 eundē Alexā.
 consil. xl. z ad
 materiā vide
 q̄ voluit ang.
 p̄h. ccij.
 b. Antiano-
 rum. vide in
 apostillis ad
 Bar. in cara-
 cterib' de tor-
 tis i. l. omnes
 populi vbi po-
 sui.

legem cōdentis permisso principis. d. l. omnes popalli. z cum
 Ang. transit hic Jo. de imo. dicens idem fuisse de mente bar.
 in. d. l. omnes populi. in. iij. q. p̄me. q. p̄ncipalis. vbi facit diffie-
 rentiam inter habentes magistratum p̄petuum z isti soli per se
 14 possint statuta cōdere. auē. cassa. C. de sa. san. eccle. z in corpo-
 re z inter habentes temporalem iurisdictionem. vt p̄sides z isti
 nō possint sine licentia p̄torum z cōsiliij iuxta. l. primā. circa p̄n.
 cum glo. s. qd quisq̄ iuris. z idem tenet hic Raph. addo bal.
 idem tenentes. in. l. repetita. in. i. col. C. de consti. pec. Sed nō
 puto distinctionem Ang. bene iure probari z cōtra eum est glo.
 in. c. primo. si de inuesti. inter. do. z val. lis ori. vnde puto dicen-
 dū q̄ aut comes superiorem recognoscit. z tunc procedit opi.
 bar. hic cū equiparatur p̄sidi seu magistratu. z glo. est nota. in
 d. c. i. in fi. obseruet. si de inuesti. inter. do. z val. lis ori. aut su-
 periores nō recognoscit. z tūc p̄cedit opi. ang. quia tūc habet
 loco p̄ncipis: vt no. bar. in. l. p̄ma. s. de qua re. s. de postu. z in
 l. relegati. cū multis cōcor. j. de penis. z in. l. hostes. j. de capti.
 z in. l. iij. in pn. s. de mino. z cano. in. c. cū te. de re iur. z in. c. per
 venerabilē. q̄ si. sint leg. z i specie fuit hec decisio de mente Jo.
 an. in addi. spec. in ti. de istru. edi. s. porro in addi. incip. h. re-
 scriptio. z puta ita fuisse intentionē ang. Itē iquātū bar. signā-
 15 ter voluit q̄ statutū antianoz vel porū dicat esse ius p̄torizū.
 vt hic plenius p̄ eū. Adde q̄ Bal. in. l. oēs populi. in. vij. colū.
 cōtrarium tenuit hac solum ratione quia antiani statuunt tāq̄
 representātes populū. sicut ergo statutū populi z ius ciuile. d.
 l. oēs populi. ita z statutū antianoz. z cum eo transit. d. P̄e.
 de an. canonū statuta. de consti. in. fi. videre restat. vsq̄ ad q̄
 tempus zc. magis placet opi. bar. q̄n antiani ex forma statuti
 nō habent eandem iurisdictionē quā habet populus. nā de iu-
 re cōmuni certū est q̄ decuriones z antiani nō habent eandē iu-
 risdictionē quā habet populus. vt p̄bar bar. in. l. ambiciosa. cir-
 ca. ij. col. j. de decre. ad ord. fac. z bal. in. l. si ex dolo. z pulchre
 p̄ Imo. in. l. municipalibus. s. de cōdi. z demō. z cū bar. trāsit
 16 hic Pau. de ca. in. l. nō ambigif. s. de legi. Itē inq̄tū hic dicit
 bar. q̄ actiones inducte a marchione. si sūt penales nō durant
 nisi āno. intelligatis sane de his que ciuilitur intentant. secus si
 criminaliter q̄ tūc durant p̄. xx. an. per. l. querelam. C. de fal. z
 ita colligit ex dictis bal. i. d. l. receptitia. vbi p̄prie logf in statu-
 to tali qd erat ius p̄torizum. Postremo inq̄tū bar. sensit hic
 17 q̄ cautio a statuto populi inducta debet intelligi sine fideiussore
 re p̄. l. sancim. cū ibi no. C. de fi. si. limita notabiliter nisi talis
 cautio inducta a statuto esset ad instar vel ad similitudinē ali-
 cuius p̄torie cautionis vt si esset cautio respiciēs iudiciū vel sniaz
 q̄ tūc intelligeret cū fideiussore sicut intelligit p̄torie. l. p̄torie sa-
 tisdatiōis. j. de p̄to. stip. z no. glo. i. l. i. C. de p̄cu. ita limitādo
 h̄ba bar. hic voluit no. bal. in. auē. generaliter. in. i. colū. C. de
 epi. z cle. z p̄bat p̄ illū tex. i. fi. fideiussore. z idē bal. i. l. i. fi. s.
 q̄ satisda. cog. z in. l. i. in. i. col. C. de p̄cu. z in. d. l. sancim. z p̄
 eūdem in. l. vniuersa. in. ij. vel in. iij. col. C. de preci. impe. offer.

¶ **Stipulatio.** Diuidit in tres partes. primo qd sit
 stipulatio. scdo quid sit satisfactio
 1 tertio vnde dicat. z cōmuniter nō sumatur. ¶ In tex. ibi exp̄o-
 missores. glo. expōit. i. fideiussores. z sic ponit hic ip̄prie. nā
 fideiussor est ille qui intercedit p̄ obligato. l. marcellus. z lege
 fideiussor obligari. in pn. j. de fideiuf. exp̄missor aut p̄prie est
 ille qui intercedit p̄ nō obligato: vt. l. eleganter. s. seru' p̄actio-
 nis. s. de dolo. z hoc nō est alibi s̄z ang. hic sed fm Imo. z ro-
 sūt alia iura: vt in. l. aliquando. s. ad vell. z in. l. si qs accep. s.
 de cōdi. ob can. z i. l. q̄ libertinos. s. fi. s. de ope. lib. z no. glo.
 2 in auē. de fideiussor. in pn. i. glo. q̄ incipit. q̄ lex. vbi glo. melior
 de corpore iuris ponit differentia inter fideiussorem sponsores
 mandatorē constitorē z exp̄missorē. z aliquid per glo. in
 l. si vero nō remunerandi. s. si post creditam. s. man. z in. l. in
 personam. s. i. in glo. magna. s. de pac. in. l. stichuz. s. aliqui. j.
 de sol. z aliquid per glo. in rub. j. de fideiuf. z ibi p̄ bar. p̄ glo. z
 bal. i. rub. C. de fideiuf. per can. maxime per pe. de an. z Imol.
 3 in rub. extra de fideiuf. ¶ In glo. ibi vt h̄bis zc. Mo. q̄ fideiuf-
 sor nō pōt obligari solo consensu sed verbis. z per stipulationē
 vt hic. z l. balnditus. C. de fideiussor. z iō dicitur q̄ fideiussio fa-
 cta pacto nudo appposito iuxta contractū nō vestitur coherētia
 cōtractus z ad hoc istū tex. allegat Bal. in. l. ex placito. in p̄ma

questi. de rerū permp. z bal. in. l. si tibi. C. loca. quī tā itelligit istuz tex. ibi. z per bal. in. l. petens. in. xiiij. col. C. de pac. z vide glo. in. l. si hereditatem. C. manda. limita tñ in fideiussore qui intercederet pro dote q: nudo pacto obligabit tex. est notabi.

4 quem ibi ad hoc ponderat Bal. in. l. si. C. ad vellia. in ver. pollicitatione. C. Item fallit in fideiussione tacita lege cum ostendimus. §. fina. §. de fideiussio. l. ij. in prin. j. ad muni. no. Bar. in. l. reos. in prima colū. j. de duobus reis. als aut nō interueniente stipulatione nō diceretur fideiussor sed cōstitutor. quia cōstitutum pro alio sit nudo pacto. §. de constituta. instituta. de actioni. in quo pacto sufficit solus cōsensus. lege labeo. z lege sequenti. §. de pactis. subdit hic Ang. q: licet fideiussor obligetur ex cōtractu. i. ex stipulatione. z nō ex contractu ex quo obligat principalis tñ dicitur debitor. allegat. l. z magis. j. de sol. licet quidaz ptra fm eū z male adde Bar. z alios latius. in. l. i. ad si. §. si cer. pe. vbi dixi. C. In glo. ij. ibi. pmittis q: das bar. hic saluat suam opi. in stipulatione necessaria. z idem dicas i voluntaria eo cāu quo obligatio momento impleret. vt hic plenus per eū. Ange. in vno tenet cōtra bar. nam dum bar. dicit q: si dico fundū meum do tibi stipulanti. z fundus actualiter nō traditur valet dicta stipulatio ac si diceret dabo. l. ad euz. §. de dona. iuncta glo. magna. dū glo. allegat. l. si qs argentuz. ad do glo. meliores insti. de dona. §. alie. in versu. manifestauerit. Ang. hic cōtra. §. q: stipulatio nō valet ex quo de futura datione verba stipulatiōis nō loquūt. ar. l. si quis stipulat. fuerit. §. i. z. §. si a colono. j. eo. z q: est cōtra formaz stipulatiōis que dō cōcipi per verba futuri temporis. vt hic. z. l. i. §. verbis. §. ritu. i. z respondet ad allegata per Bar. q: ibi erant vba infinitiui modi que erant apta ad omne tempus. vt hic fatetur glo. dicit tamen Ang. q: opi. Bar. procederet vbi verba essent prolata a notario in tertia persona. ar. l. scienduz. cū ibi no. j. eo. De. de anch. hic simpliciter transit cum Ang. Imo. hic sub dubio forte dicit q: opi. glo. z Ang. procedit si dico promittis quod das nā nō valet si fundus tūc nō datur. secus si dicit promittis fundū quē das: q: dari pmittit fūd. z illa inutilis adiectio nō dōz vi ciare. raph. h. trāsit cū bar. pau. dicit sibi nō placere vñ ang. si pferantur vba in prima psona vel secunda vel tertia. qm̄ inter predicta nō est differentia per. c. duduz. de conuer. coniu. ideo dicit q: aut pmissio nō refertur ad actum promittentis vt promitto q: seruus est sanus z valet quia videoz promittere iteresse: vt. l. si ita quis. allegata in glo. Sed certe idem dicerem si pmississem factum proprium. puta me nō esse vel fuisse in dolo circa talem rem. q: est eadem ratio per. d. l. si ita quis. z per. l. stipulatio ista. §. si quis dolo. j. eo. Aut refertur ad factum promittentis z tunc aut nō exprimitur verbuz promitto. Sed dico do vel concedo z procedit prima opi. Bar. per. d. l. ad eum. cum glo. sed melius pro eo allego. l. predia. fm lec. Ja. de are. §. de acqui. pos. vbi si dico dono tibi fundum quem tradidi. valet lz nō fuerit traditus quia videtur data licentia apprehendendi possessionez propria auctoritate vt est ibi singularis casus. Aut dicit promitto q: do. z nō valet propter repugnantiam. vt dicit Ang. ista distinctio Pau. nō placet q: q̄tum ad obligandum nō video differentiam an verbum referatur ad actum promittentis vel alterius: vt. §. dixi. ad. d. l. si ita quis. melius respondetur per glo. z Bar. hic quam per eum. propterea videtur q: sustineri possit opi. Bar. cū dicta declaratione z modificatio ne Jo. de imo. hic ex qua z ex supradictis satis videtur ad contraria esse responsum. z ad hanc questionem vide Bal. in. l. i. §. si. C. de sponsa. vbi dicit nihil valere promissionem qua promitto q: tibi decem dedi. z allegat no. hic. C. In ea. ibi z forte hec vera. alia colligitur ex glo. seq. z in simili istaz glo. pro nota bili allegat z pōderat Bal. in. d. l. i. in fi. C. de spon. C. In ea. glo. in fi. solue melius: vt per Bar. in. d. l. tale. allegat. in glo. z hic. in glo. in versu. interrogatus. in fi. ibi si pmittit z ideo valet: vt. l. quotiens quis. in principio. z. l. inter stipulantem. in prin. j. eo.

8 **Si fortem.** Si stipulatio continet aliquid dari vel cōtinet fieri q: continue ordinatur ad dandum vno ex heredibus promissoris nō adimplente cōmittitur pena insolidum cum effectu contra omnes pro hereditarijs portionibus z illi qui soluerunt recuperant a non solvente

2 cuius culpa damnum cōsecuti sunt. h. d. C. Not. in ver. idem q: q: vbi in obligatione versatur factū diuiduum si illud venit explicandum per dari committitur pena eo modo quo in obligationibus dandi vt hic. secundum vnum intellectum quem hic ap probat Bar. z cōmuniter omnes z fm hunc intellectum tex. iste loquitur singu. ita dixit Ange. in. §. catho. C. Ex quo colligitur aliud notabile q: vbi est in obligatione factum diuiduum. z illud potest explicari per alium z per vnum pro partibus aliorum cōmittitur ex contrauentione vnius stipulatio penalīs contra omnes sicut in obligationibus dandi. z per hoc limitatur. §. catho. z fuit de mente De. z bar: ibi. in. iij. Item fm alium intellectum quem sensit hic glo. ij. in fi. habes ex isto tex. notare q: vbi factum diuiduum versatur in obligatione si tale factuz tendit ad litis decisionem cōmittitur stipulatio penalīs insolidum contra omnes sicut in obligatione dandi z licet Bar. hic reprobet hunc intellectum tamen ipse met Bar. hic saluabat ipsum in. §. catho. in. x. oppo. ad si. dum allegat istum tex. z. l. celsus. z bene. z istū intellectum sequitur etiam hic Ray. z Jo. de imo. z de materia huius. §. vide per Bar. in. d. §. catho. in vij. z. x. oppo. z ex nota. per eundem ibi in secunda q. limita istum. §. nō habere locum in pretorijs stipulationibus. per. l. si penales. §. iul. §. ad. l. fal. limitat etiam Bar. istum tex. in. §. catho in secunda. q. in. v. oppo. nō habere locum in cōtractibus bonafidei. p. l. i. depositi. §. depo. dixi. i. d. §. catho. vide q: p istū tex. decidit Bal. in. l. cum sit. C. de sepul. vio. in. q. statuti vbi dicit q: si vnus solus denari nō fuit solutus cōmittitur pena insolidum ac si nihil solutum esset. de quo vide etiaz per Ang. in. l. i. executione. §. pe. j. eo. cum concor. ibi allegandis vbi limitabo. C. In glo. in d. cōmittitur ibi in iudicijs. hec vera ut declaratur per Barto. in. d. §. catho. in. x. oppo. quē ibi secutus sum cum modificatione dic vt ibi. C. In ea. ibi stare sentētie factuz est no. glo. perpetuo q: parere sentētie est facti. z ideo si pena sit adiecta si nō pareretur sentētie arbitri. licet in sententia quis cōdēnatus sit ad dandum q̄ritatem tamen dicta pena censetur adiecta facto z nō dationi q̄ritatis. z ideo exigi potest quia pena adiecta facto peti potest cum nō presumitur adiecta in fraudem vsurarum. l. lucius. z ibi glo. §. de acti. emp. l. iij. §. si. §. si quis cautio. Secus in pena que adijcitur dationi q̄ritatis. l. iulian. §. idem papi. §. de acti. emp. l. cum allegas. z ibi plene no. C. de vsur. z istam opi. sequitur Ja. bu. in. l. pmissis. in lec. antiqua. C. de transac. z idem uoluit recte intuenti Bal. in. d. l. cum allegas. in. iij. z. iij. oppo. z in. l. cum pponas. C. de dolo. z Bal. in. l. i. in vi. col. uer. sed quid dices. C. de his que pene no. z clarius Bal. in. l. ij. §. creditū. in fi. §. si cer. pe. seq. Jo. de imo. in. c. dilecti. de arbi. z in. l. cū seruus. in fi. §. de condi. z demon. istam etiam partē post multa sequi hic videtur Jo. de imo. z aprius. in. l. stipulatio. §. alteri. j. eo. z Rapha. z Ro. hic licet ipsemet Bal. hic. z in. d. l. promissis referens se ad hic dicta per eum. z Ang. in. l. sed z si quis. §. si. §. si quis cautio. z in. l. cū proponas. C. de dolo. z in. d. §. catho. aliter distinxerit quorum distinctio iure non probatur. imo uiolat istuz tex. z reprobatur hic per Imo. z Pau. de cast. Sed aduerte q: licet Bar. in. l. naturalis. §. quod si faciam. in prin. per ibi nota. per glo. de prescrip. uer. z Bar. in. d. l. cum proponas. per illum tex. cū no. per glo. in uer. tradidisti. C. de dolo. tenet contrariuz. §. q: pena dicatur adiecta dationi quantitatis si in snia arbitri ueniebat dari. z ideoz sentit hic bar. cū quo transit pau. de ca. h. z ful. z Pau. in. d. l. cū proponas propter que passus red dicitur valde dubius. tñ puto veriores esse primā opi.

a C Debitor. an fideiussor pprehēdet in statuto faciente mētiōez d debitorē. vñ Bar. in. l. i. §. si cer. pe. ang. hic tñ q: sic. b C Opi. bar. hanc et dicit are. sibi placere. z q: est de mente iuris z illam cōprobat vt hic per ipsum.

quā ē fecitū est Saly. Fulg. i. d. l. promissis. pro q̄
ultra p̄dicta allego. l. diez p̄ferre. §. si. §. de arbi. vbi
ad promissionem de parendo sententia arbitri agi-
tur actione incerti seu actione ex stipulatu que datur
ad incertum. vt ibi declarat glo. ergo v̄ promissus ēē
factus. l. vbi aut. §. q̄ id q̄ iuncto. §. si. j. eod. p̄terea
tex. in. l. celsus. z in. l. cū penā. z fere p̄ totū. §. de ar-
bi. permittūt īdistingte penā exigi nō adiecta distin-
ctione an in laudo veniat dari vel fieri. p̄terea pena
p̄promissi petis rōne cōtempus arbitri. l. litigatores
in p̄n. l. si quis rē cū glo. z. l. cū penā. §. de ar. z nota.
glo. in. l. si quis a socio. §. pro so. z sic rōne facti debe-
tur pena. ¶ Itē talis pena respectu ipsius arbitri cō-
fess esse factum q̄ est dare alteri vt p̄batur in. l. liber
homo. §. si. z ibi declarat Bar. j. e. ergo cū respectu
cōtempus arbitri cōmittat pena dī cōmitti p̄pter fa-
ctū. z hec vltima ratio fuit Bal. in. d. l. cum allegas.
possz tñ ad hanc responsionez responderi q̄ partes
nihil p̄miserunt arbitro sed sibi inuicē p̄miserūt pa-
rere sūte arbitri. Item p̄ dicta p̄ma opi. quā teneo fa-
cit q̄ quemadmodū facta p̄missiōe de parendo sen-
tentia arbitri sub pena si reus in laudo sit absolutus
actore cōtraueniente cōtra eum pena cōmittitur. ita
equū est vt cōtraueniente. i. nō date reo casu quo ad-
dandū sit condēnatus pena cōmittatur z vt exigibi-
lis cum in vtriusqz p̄sona idem sit iudicandū. l. si cū
dies. §. pe. z. l. sed z īterpellat. §. si. §. de arbi. Et ex
predictis colligit responsio ad no. per Bar. in. d. l.
cum pponas. nā nō ob. iura dicentia q̄ p̄ea adiecta
dationi q̄ritas nō est exigibilis. q̄ illa p̄cedunt quā-
do essz adiecta in fauorē solū eius qui petit sibi penā
solui. q̄ tunc p̄sumit adiecta in fraudē vsurarū. sed
q̄ nō est ab initio magis adiecta in fauorē illius qui
eam nūc petit quam alterius a quo petit vt puta p̄-
pter cōtempus. tūc videt q̄ sit exigibilis. p̄ iura al-
legata. §. pro hac parte. nec ob. iste tex. vbi p̄inde cō-
mittit cōtra oēs ac si cōsisteret in dando. q̄ etiam in
obligationibus facti diuidui q̄ factū erat explicabi-
le per alium vno cōtrafaciente cōmittitur pena p̄tra
omnes. vt. §. dixi allegando decisione Bar. in. §. ca-
tho. in. ij. q. pōt etiā ad hūc tex. aliter responderi s̄m
Saly. in. l. cum pponas. videlicet q̄ licet hic parere
sententie arbitri assumetur obligatiōi p̄tinenti datio-
nē. tamen nō est idem q̄ nullum simile est idēz. l. q̄
nerua. §. de po. cum si. ad. l. cū pponas. cū glo. i. §.
tradidisti respondet q̄ ibi non apparet an pena sit
adiecta p̄pter cōtempus an vero in fraudē vsura-
rum. vel dic q̄ ibi fuerūt verba ex forma cōventionis
taliter cōcepta q̄ apparebat illū cōtractum esse facio
vt des. q̄ cōuentum fuit q̄ manumitterē ancillam vt
dares mihi stichū. nō manumissi: sed manumittēdas
tibi dedi. postea eā manumisi nec dedisti stichum ex
quo nō possum repetere ancillaz q̄ manumissaz: dā
mihi actio de dolo. z p̄ responsiōe eorū que no. bar.
in. d. l. cū pponas vide ēt Bal. z Saly. ibidē. ex his
itaqz cōcludit q̄ siue in sententia arbitri veniat dari
siue fieri pena semper sit exigibilis. q̄ autē pena ad-
iecta dationi q̄ritatis sit exigibilis: dicā. in. d. l. stipu-
lacio ista. §. alteri. vbi Jo. de imo. ēt tāgit quid ī p̄ea
adiecta si nō pareat trāfactiōi an censet adiecta fa-
cto vel dationi si in trāfactiōe veniebat datio q̄ritatis
de quo ibi dicā. ¶ In glo. in §. si vnus. scda exposi-
tio glo. de heredibz est vera. prima de vno ex p̄nci-
palibus reprehendit per Jaco. de are. Bar. Ang. z
alios hic. q̄ est p̄tra. l. reos. §. cū ī talibus. j. de duo.
reis. tñ Ray. hic. z in. §. catho. sustinebat hanc expo-
sitionem glo. in casu quo factus indiuiduū esset ī p̄nci-
pali obligatiōe deductū. Joā. de imo. hic referens
Ray. tenet cū Ja. de are. z Bar. hic. Bico duas posse
ēē dubitatōes. vna q̄ sūt duo pariter p̄mittētes sc̄m
īdiuiduū. z si ī īpleat p̄missa ē pena. vtrū vno p̄faci-

ac Penam
erigi. facit. c.
sua. et de p̄is
vbi p̄ea appo-
sita dationi q̄
ritatis facit de
ex laudo nō p̄
hibet exigi ni-
si ab ecclesia-
sticis p̄sonis z
ibi tñ Jo. q̄ i
cāu illi de cre-
talīs p̄ea nō p̄
sumat adie-
cta ī fraudem
nisi stipulatoz
ēē solit fene-
rari z hoc di-
ctū tāqz nota-
bile seq̄t Ab-
ba. i. c. dilecti
de arbi. an at
idē sit in p̄ce-
pto iudicis. vi
de Joā. an. in
addi. ad spec.
in tri. de actio.
z ob. §. seq̄t z
vide p̄ Frā. d
are. i. §. si tibi
l. l. rogasti. §.
si cer. pe.
bc Actio p̄ri
Frā. d are. trā-
sit cū opi. Jo.
de imo. cui ad
de q̄ voluit
Encha. p̄l. j.

ente pena cōmittat cōtra oēs. z isto casu dic q̄ nō. nisi actū ēē
q̄ essent duo rei q̄ tūc factū vnus noceret alteri. l. si. C. d. duo.
reis. z declarat Bar. in. d. §. catho. circa. vi. opp. z in hoc hō
benelocutus est Ray. Alia potuit esse dubitatio q̄n plures p̄-
miserunt factum indiuiduū. z si nō obseruet promittunt cen-
tum pro pena. vtrū videant p̄mississe quilibet penā īsolidū z
videat q̄ sic. q̄ pena dz regulari s̄m naturā p̄ncipalis cui appo-
nitur: vt no. bar. in. l. si. in. ij. q. j. de duo. re. z in. l. stipulatio ista
§. si q̄s dolū. j. eo. z est tex. z ibi no. bar. in. l. si is qui ducenta. i
§. vtrū. §. de reb. dub. z in. l. si eū. §. q̄ iuramentū. §. si q̄s cau. p̄
quo faciūt no. p̄ Bar. i. d. §. catho. circa. vi. q. Imol. nō facies
mentionē de predictis videt sentire q̄ pena sit p̄missa p̄ virili.
per. d. §. cū ī talibus. z respondet ad id q̄ dicebat penā seq̄
naturā p̄ncipalis facti q̄ illud est vez quādo pena p̄tinet idē
q̄ p̄missio p̄ncipalis alias secus. In hoc tñ male loquitur q̄ cō-
tra. d. §. vtrū. z. d. §. q̄ iniuriar. z contra no. p̄ Bar. in. d. §. ca-
tho. in q̄bus pena nō p̄tinebat idē q̄ obligatio p̄ncipalis z tñ
ītelligitur quilibet penā īsolidū p̄mississe. z ita teneo. ¶ In gl.
si ibi computat pena. z per hoc. l. i. C. de sol. z. l. vsuras. C. de
vsu. ¶ In eadē ibi. sed hoc vnde quasi dicat nullibi reperit q̄
ēē cōtra tex. in. l. si. §. de eo. q̄ cer. lo. ¶ Extra glo. dubitat hic
Ang. an si arbiter stipulatus est a partibus penam dari illi qui
paruerit laudo ex tali stipulatiōe acqratur actio parti. z fuit q̄
stio glo. in. l. litigatores. §. q̄ ait. §. de arbi. Ang. videtur tene-
re opi. quam tenuerunt Jo. z Alzo. glosatores in. d. §. q̄ ait. z
p̄ p̄sequens q̄ stipulatio valeat. Et idē tenuit imo. hic. idem te-
net glo. quā ipse non alleguit. in. c. dilecti. extra. de arbi. Sed
p̄trarium tenuit Spe. in. tade arbi. §. si. ver. quid si stipulatus.
q̄ non īterest arbitri ergo. stipulari alteri nō potuit. licet Ang.
z imo. referat eum tenere p̄mam partē p̄. l. stipulatio ista. §. al-
teri. z. l. si stipulatus fuero te fisti. §. possum. j. eo. z istam opi.
sequit Jo. de imo. in. d. c. dilecti. z ro. hic. z idem tenere videt
Anto. de bu. in p̄in. decre. in vl. car. z istud videtur verius nisi
arbiter stipulatus esset per hec verba promittis mihi dare reci-
pienti nomine illius qui paruerit laudo. quia per hec verba gli-
bet pōt stipulari noīe alterius. vt no. in. l. hmoi in p̄in. §. de le-
ga. i. z glo. in. §. alteri. in si. de iuri. stip. ¶ Quid aut ī iudice no-
tario z alijs officialibz publicis. vid p̄ bar. i. l. ij. j. rempu. sal. fo-
re. dicā. in. d. l. stipulatio ista. §. pe. z s̄m p̄dicta pōt saluari gl. i
d. c. dilecti. ¶ Altiōq̄rit hic raph. cu. an. q̄ hic dī in p̄ea locū
hēat ī vsura. exēplū aliq̄s erat obligat ad vsuras noīe sortis de-
cessit pluribz h̄rdibz relictis. aliq̄ soluerūt p̄ pte sua z aliq̄ non
vtruz p̄p nō soluentes currant vsure pro parte oīum. z dicit vi-
deri sibi q̄ nō q̄ vsura ē fructus pecūie. l. vsur. §. de vsu. z v̄ ēē dīa
īter vsurā z penā. p̄ no. p̄ bar. i. l. stipulati. j. e. putare q̄ vbi vsu-
ra ēē p̄missa ex p̄ctu vel p̄uētiōe quo casu debet sub p̄ditiōe si
p̄mittat. iux. l. lecta. §. si cer. pe. idē ēt esset ī vsura q̄ in pena p̄
rōnē. l. cui fundus. §. de p̄di. z dmo. q̄ īplemētū p̄ditiōis nō diui-
dit īter h̄rdes z regl̄r egpat p̄ea z vsura. l. q̄ si. i. §. de ne. ge.
salte q̄ ad hūc casū l̄z ī aliqbz differat. vt p̄ bar. i. d. l. cū stiplati.

lex Saxa

¶ Cui bonis. Prodigus cui bōis iter
dictū ē obligari nō pōt ci-
uilit̄ nec naturaliter licet acqrere sibi possit. h. d.
¶ No. prodigum cui bonis interdictum est equiparari furio-
so vt hic. z. l. fulcinius. §. adeo. §. qui. cau. in possessio. ea. hoc ē
verum quo ad hoc vt nō obligetur prodigus. sed quo ad acq̄-
rendum equiparatur prodigus pupillo vt hic. in p̄in. iuncta
l. obligari. in p̄inci. §. de auc. tuto. z ita ītelligunt. l. certi con-
ditio. §. item queri potest. §. si cer. pera. z. l. dabimus. cuz simi-
§. de p̄uile. cre. vbi equiparatur pupillo z in hoc est singula-
ris conditio prodigi nec in alio similis conditio reperitur s̄m
Raph. hic. interdum etiā equiparant iura prodigum adulto
curatorem habenti. vt. l. si curatorem. C. de integ. resti. quod
declara z limita. vt per Barto. in. l. i. ad si. j. de noua. z in. d. l.
si curatorem. z ibi glo. z per omnes. z Bal. in. l. ii. C. de cura.
furio. z. in. l. i. eo. titu. z in. l. si. in. i. colū. C. qui. cau. in integ. re-
stitu. nō est neces. z in. c. i. de benefi. fratris in quibus locis di-
cit Bald. quod beneficia concessa pupillo extenduntur ad fu-
riosos. z pari ratione ad prodigos secundum eum glo. alle-
gat singularem in. l. ij. in verbo. agnatum. C. de curato. furio.
iuncto textu. pro quo est bona littera in lege qui neque. in

§. cuius alteri. §. de re. eoz. si ibi ponderat Bal. et per Bal. i.
 l. infanti. in. iij. q. C. qui admit. p. di. et bar. i. l. fund. §. de reb.
 eo. et in. d. l. q. neqz. et bar. i. l. imperatores. §. de re. iur. et ibi Jo.
 de imo. allegat. p. singulari. d. glo. de qua et vide p. eundem in. l.
 si no. §. de viro. sol. ma. in. iij. fallentia. circa extensionem in exor
 bitantibus. C. No. ij. fm Ange. q. q. obligare non pot. phendo
 non amittit possessionem tradendo qd dicit esse menti tenendum p.
 pupillis et alijs qui ex forma statuti se obligare non pnt. Joa. de
 imo. dicit circa hoc videndum ee id qd no. in. l. possessionem pupil
 lus. §. de acqui. pos. et in. l. pupillus. de acq. re. do. in qbus coi
 ter cõcluditur q. naturalẽ pot. perdere pupillus. sed civilẽ non
 sine tutoris auctoritate. Pau. de ca. dicit q. iste tex. nõ facit p.
 ange. q. in casu. l. prodigus nedũ prohibetur obligari. sed etiã
 alienare. Secus in casu dicti statuti loquẽtis de obligatiõe tñ.
 q. non dz extendi ad aliũ actũ diuersum. facit fm eũ q. in simi
 li no. bar. in. l. apud iulianũ. in fi. §. ex qui. ca. in pos. ea. ro. hic
 secutus bal. in. l. ij. in fi. §. de iur. om. iudi. t. q. statutũ phibẽs
 alienare nõ impediãt trãlationẽ possessionis que facta est p. l.
 §. si vir. §. de acq. pos. et p. d. l. possessionem. ita etiã tenuit ro.
 in. d. §. si vir. vbi dicit talẽ possessionẽ meri facti non operari iur
 ris effectũ. puta lucrationẽ fructuum et vsucapionez. sed in hoc
 nõ puto eum dicere. p. q. talis possidens ex ipsa possessione acq
 rit fructus dũmodo concurrat bona fides. vt est textus in. l. de
 fructibus. §. de dona. inter vi. et l. ij. cũ glo. quã ibi bal. reputat
 mirabilez. C. si quis rem mino. sine decreto comparauerit. non
 tamen proderit talis possessio quo ad vsucapionem. l. bonefi
 dei. in pn. ibi veluti pupilli. §. de acq. re. do. et l. alienationis. in
 pn. de verb. signi. Et ex p̄dictis patz q. tex. hic in. §. tradere
 non pot. dz exponi. s. quo ad trãlationẽ dominij. vt exponunt
 dy. et alij. C. In glo. j. ibi demũ facta interdictione bar. bal. An
 ge. Pau. de ca. et Ro. hic sequitur opi. glo. hic pcludẽtes q. ma
 nifeste et notorie pdigus possit p̄trahere nisi a iudice interdica
 tur administratio. q. nõ lex. sed iudex interdicit. mouẽtur p̄nci
 paliter p. l. j. §. de cur. fur. idem tenuit do. andre. de p̄is. bar. to.
 bal. ange. et imol. in. l. is cui. §. de testa. vbi pro hoc addunt bo
 num tex. in. l. tres tutores. in fi. §. de admini. tu. et ibi etiã ita eũ
 ponderat bar. circa fi. vbi p. q. valẽt gesta manifeste prodigo
 anteq. sibi interdica. et idẽ tenuit bal. in. l. fi. in. ix. q. de sen. pas.
 et in. l. cũ fratrẽ. C. de his qui. vt idig. et in. l. certi cõditio. §. qm
 §. si cer. pe. et in. l. j. post glo. ibi supra. de cu. fur. et in. l. j. C. eo.
 ti. et ibi etiã sali. et bar. in. l. j. in. x. col. C. de cõfes. et ange. in. l. j.
 si lege. §. cõsultuit per illũ tex. §. de pe. here. sed cõtrariũ tenuit
 glo. in. d. l. is cui. quẽ sequitur pe. raph. et imo. hic. qbus adde
 Fede. idẽ tenentẽ in consi. xxxj. et Jaco. de ra. in. l. si q. cum sci
 rent. vt ibi refert Joan. de imo. in simi. supra. p. emp. et io. fab.
 in. §. furiosi. p. illũ tex. insti. de cur. fur. Et ista opi. in p̄icto iur
 ris videt posse sustineri per tex. nõ cauillando. in. d. l. j. in ver.
 lege. C. de fur. pro hoc facit: q. nõ videtur posse assignari diuer
 sitatis ratio iter prodigũ et furiosum. sed omnes fatentur furio
 so ipso iure interdictũ esse administrationez per. d. l. j. et ibi no.
 supra. de cur. fur. Item q. quãtũ ad effectus iuris notorietas
 nõ requirit sententiã. vnde ille qui est notorie criminofus e ipso
 iure irregularis et suspẽsus ab officio. c. ex tenore. et ibi no. Jo.
 an. de tẽpo. ordi. et c. fi. eo. ti. nota. Inno. in. c. nihil. extra. de
 ele. circa vlti. col. plene profectur anto. de bu. ita cõcludens in
 cõmento. c. vestra. de cõba. cle. et mulie. in antepe. car. vnde ibi
 dicit q. si querimus quantũ ad executionẽ facti verũ est q. sup
 notorio requirit sententiã iuxta nota. per glo. in. c. ad nostram.
 el. iij. supra. de iureiur. Sed quãtũ ad effectũ iuris non requir
 sententiã. ita ergo in proposito quantũ ad effectum iuris prodi
 gus non possit cõtrahere et obligari sufficit notoriũ esse prodi
 gum. Et ad iura dicẽtia q. iudex interdicit. Respõde verũ esse
 quãdo non est notorium de prodigalitate. vel scõm raph. hic
 expone interdicit. i. declarat interdicitũ esse a lege. soluz restat re
 spõdere ad dictam. l. tres tutores cui nõ reperio respõsum per
 aliquẽ. potes respõdere q. illud ideo ibi est. quia licet ibi ex no
 toria prodigalitate nõ auferatur administratio bonoz pupil
 li ipso iure pdigo. est ex eo quia si male administrabat erat suc
 cursum pupillo aduersus aliũ cõtutorẽ qui fuit in culpa non
 faciẽdo illum remoueri vt suspẽctũ. l. quotiẽs. §. fi. et l. etiã. eo.
 ti. que ratio cessat in prodigo bona propria administrante. vel

dic q. ibi loquitur de administratiõe prodigi. prout est
 facti nõ iuris. vnde cõtutor ad faciendũ eum remo
 ueri. licet id qd gestum sit ab eo tutore manifeste p.
 digo nõ valeat qd ibi non aperit. vtrũ valeat. vel ibi
 propter decretũ iudicis qui illũ tutore prodigũ de
 dit. vnde equũ est eũ per cõtutariũ decretũ remoueri
 per rationẽ. l. j. C. de his q. ve. eta. tamen primã opi.
 quã suadeo q. est cõmunis limita vt per bal. in. d.
 l. j. §. de cur. fur. esse verã in administratiõe bonoz
 alterius dic q. ipso iure interdicit notorie prodigo al
 legat. l. fi. C. de sen. pas. et cũ hoc transit raph. et Ro.
 ibi qui p. hoc addit. l. libera. §. de pecul. l. cũ quis.
 in pn. et l. si cum cornelius. j. de solu. Adde q. cõ
 trariũ tenuit bal. in. l. fratrẽ. C. de his qui. vt indig.
 et in. d. l. fi. in. ix. col. C. de senten. pas. allegat. l. impe
 rator. §. ad trebel. et responder duobus modis ad. l.
 fi. vt p. eũ ibi. et p. ista opi. allego tex. meliore fm itel
 lectũ bar. in. d. l. tres tutores in fi. nõ ob. iura allega
 ta p. ro. q. loquitur in administratiõe cõcessa a pua
 to. Secus in cõcessa a iudice. q. eodẽ mō dz a iudice
 interdicit. vt pbat in. d. l. tres tutores. et hz p̄dicta pos
 sent opi. concordari. C. Scdo limita cõem opi. pro
 cedere nisi prodigus p̄traheret in vsus manifeste p
 digalitaris. quia nõ tenebit p̄tractus etiã non facta
 interdictione. vt est tex. no. quẽ hic allegat bal. in. l.
 si quis cũ sciret. in fi. §. pro emp. et p̄or dici q. bar. to.
 hic satis hoc sensisse videt: ex quo signãter dicit hic
 Pau. de ca. q. donatio bonoz omniũ facta a tali p
 digo nõ tenet. quod tene menti. allegat Pau. l. ab
 agnato. §. de cur. fur. et l. cõtra iuris. §. fi. §. de pac.
 facit. l. filiũ familias. §. de don. et ita dicit se cõsultuĩ
 se. Tamẽ p̄tra hoc dictũ potest dici q. nõ probat ex
 nota. per bar. hic. nec ex. d. l. si quis cum sciret. quia
 ibi constabat eum erogaturũ in actũ illicitum. puta
 schorto daturũ. secus autẽ in donatione licita prefer
 tum quãdo esset insinuata. cum tũc sit presumptio p
 iudicis actu. l. ij. C. d. offi. ciui. in. c. cũ iter. et c. in p̄se
 tia. de re iudi. Subdit bar. q. iudex declarãdo quẽ
 eẽ pdigũ nõ v̄r interdiceret. et seq. bal. et Ange. hic. et
 bal. in. d. §. furiosi. et pau. de ca. i. l. is cui. de testi. Sz
 raph. imo. pau. de ca. et ro. hic p̄ tenet. allegat. l. qd
 tñ. §. arbi. §. d. arbi. et l. si p̄tor. in pn. §. de iur. vbi pa
 ria sũt dẽclarare p̄denare v̄r absolueret. Adde i ter
 minis bal. idẽ volẽtẽ in. l. vna. in. xiiij. col. C. de p̄fes.
 et io. de imo. in. c. cũ cõtingat. in. v. mēbro p̄nci. de iur
 reiur. et idẽ sensit bal. in. l. j. supra. de cur. fur. et istam
 opi. p̄tra bar. tenuit Fede. de senis. in p̄allegato p̄fi.
 xxxj. et ista videt verior q. uis Sali. i. l. j. C. de cur. fur.
 et pau. de ca. in. l. j. §. de testa. simplr teneant cũ bar.
 videt etiã eẽ de mēre bar. hic q. si iudex fecit p̄clama
 re cã cognita q. nullus p̄trahat cũ tali q. nõ videtur
 interdiceret bonis. vt hic p. eũ. Sz p̄trariũ tenet raph.
 imo. et pau. de ca. et ro. hic. bal. in. d. l. j. §. d. cur. fur.
 quãdo plena cãe cognitio intercessit. et e de mēre bar.
 in. l. j. in pn. in vl. col. j. de noua. q. phibito vno cor
 relatiuoz videtur prohibitum alterum. l. fi. in fi. C.
 de indi. vidui. l. fi. in fi. C. de accep. cum si Subde
 bat pau. de ca. hic se putare q. quamuis sit facta in
 terdictio administrationis bonoz nihilominus cõ
 tractus factus cum prodigo valeat nisi prius ema
 nassent proclamata quibus notum fieret tale interdi
 ctus esse bonis. mouetur per. l. sed si pupillus. §. pre
 scribere. supra de istito. hoc ego nõ puto vez nec iur
 re probari. nã nõ obstat. d. §. prescribere. quia loqui
 tur in casu quando feci aliquem institorẽ in certo
 loco. secus quando non esset prepositus ad certũ lo
 cum neqz ad cõtrahendũ cum certo. quia tũc suffice
 ret reuocationem et soli notescere. iuxta no. per bar.
 et alios in. l. prima. C. de satis. vbi volunt doctores. et
 quando feci aliquem procuratorem meum ad agen
 duz non in certo et limitato loco neqz p̄tra certũ ad

a. §. Si vir
 De hoc vide
 frã. de are. in
 d. §. si vir. et q.
 dicit Bal. q.
 stante statuto
 q. res in fore
 sez possit ali
 enari q. non
 poterit tamẽ
 trãferri pos
 sessio.
 b. C. Est cõis
 hic adde q.
 habes in apo
 stit. meis ad
 Bar. in cara
 cterib. de tor
 tis are. in. l. is
 cui. supra. de
 testa. vbi ple
 ne. et vide q.
 voluerit vñi
 d. rota decif.
 su. de sen. et re
 iudi.

c. C. Correlati
 tiuoz. Adde
 q. phibitio fa
 cta cõtrahẽti
 cũ p̄sona iha
 bili opat. mi
 rabile effectũ
 q. licet mior
 iurauerit i cõ
 tractu. tamen
 iuramentũ re
 cipiẽs q. e p
 sona phibita
 nõ poterit ef
 fectualiter ali
 qd conseq. ex
 tali contractu
 scõm bar. cõ
 silio. lxxvij.

moli arch. seq. p̄an. tu
 aly.

de albe y sum q' confor.
de imola et uide ful
2 m. l. si sciens 5 r
nda emptioe. et plus
Senja istu. p' ore
hic q' p' q' p' am. de
2 d. l. l. si sciens
10 de p' ut 26 p' p' p' p'
imola et albe y. sum ubi

14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

nerfarium sufficit ei soli reuocationes intimari. unde
in qōne pposita ē si cōtrahens cū prodigo ignora-
ret esse ei bonis interdictū nō valeret contract⁹ p su-
pradicta. nō pbant doc. maxime Imol. in. l. si ab eo
s. de vluca. pterea. d. s. proscribere. nō facit ad pro-
positū qz ibi ex facto suo erat pponens institorū ob-
ligatus. vñ oz si nō vult obligari qz saltē i genere cer-
tiores reddat cōtrahere volentes. ¶ In ea. glo. ibi
alij hanc ptra t3 Bar. qz si datur curator vt pdigo
ei qui pdigus nō ē teneat datio curatoris. vt hic per
eum. z idem t3 Bar. in. l. scire. hic allegata in glo. cū
quo transit hic Pe. de an. Raph. z Pau. de cast. z
idē tenuit Bal. z Saly. i. l. si putas. C. de peti. here.
z in. l. ij. C. qñ prouo. nō est ne. z dicit Abb. in. c. i. in
fi. de re iur. dūmodo interuenerit cause cognitio. l. ob-
seruare. s. de cura. fur. Idem tenuit Bal. in. l. i. s. de
cura. furio. nisi fm eum p obreptionē alterius asserē-
tis illum esse prodigum datus sit ei cūfator. ita intel-
ligit tex. i. l. tutor si petit⁹. s. d. tu. z cu. da. ab his. fallit
licet nō allegat. l. cū vero. s. subuentū. cū se. in. s. ob-
reptū. s. de fideicō. lib. z. l. iij. s. puberi. s. de carbo.
edic. z. l. i. s. hec verba. s. ne vis fiat ei. ipsemer bal.
not. in. l. i. C. de cur. furio. post glo. ibi se nō firmat.
¶ Et ex predictis habes pulchrā limitationē ad iur.
ra dicentia qz decretū interpositum ex falsa causa est
nullū. d. s. subuentū. z. d. s. puberi z plene p Bar.
in. l. iuste. cum si. de acqui. pos. qz illud est verum ni-
si plena cause cognitio intercesserit. z de veritate cāe
disputanduz esset pro quo est glo. in. d. l. si putas. in
glo. fi. z hoc voluit no. Ang. i. l. si. s. de iureiur. z idē
sentit Ang. in. d. s. hec verba. sed Pe. t3 qz nō va-
leat idistricte datio curatoris p. d. l. tutor. z. d. l. scire
z idē tenuit ray. ang. z imo. h. z Ly. i. l. ij. C. qñ puo.
nō est neces. z in. d. l. si putas. z Jo. fab. i. d. s. furio-
si. z ista opi. est satis sustētabilis qz semper in creatio-
ne tutoris vel curatoris requirit⁹ cause cognitio. p. d.
l. obseruare. z tñ tex. in. l. tutor. indistricte vult dōa-
tionē tutoris esse nullam qñ fuit ex falsa causa etiā nō
dependēte a natura vt qñ datur pupillo habenti tu-
tozem tñq nō haberet. Ad obstat. l. i. s. itē pom. s.
qō fal. tu. auc. inducendo vt hic p Bar. z Ly. in. l.
l3. C. s. p. cu. qz illd ē verū quo ad vnū actū tñ. naz iu-
dex pōt supplere defectū tutoris in actu qui ibi corā
iudice gerit. l. si infanti. C. de iur. delib. in. fi. l. bono-
rum. C. qui admit. nō miruz si potuit facere qz tutor
nō legitimus habeat pro legitimo quo ad vnū actū
d. s. idem pom. sed qz in oib⁹ habeat p legitimo h
nō pōt vt probat. in. d. l. tutor. z in. d. l. scire. ¶ Itē
distingueret an sit obreptum vel nō obreptū vt facit
Bal. nō procedit in decreto iudicis: sed i snia diffi-
nitua: vt no. Bar. in. l. is ad quez. s. de acqui. here.
z pbatur in. d. l. seye. z in. l. magis puto. s. illud de
rebus eorum. ¶ Itē inquantū Bar. hic dicit qz suffi-
cit dari curatōrē prodigo absqz interdictioe per. l. si
curatōrē habens. C. de ite. resti. mino. adde qō bal.
z Ang. hic tenent cōtra Bar. per no. per Inn. in. c.
grandi. de sup. negli. prela. vbi fm eos voluit Inn.
qz nō debeat dari curatōr nisi pcedat interdictio ad-
ministratiōis. s3 fm qō dicit hic Imo. q sequit bar.
hoc ibi nō dicit Imo. Sed dicit qz postqz est interdi-
cta administratiō d3 pdigus esse sub curatore. vñ cō-
cludit. hic Imo. veram esse opi. bar. dūmodo cū co-
gnitione cause datus sit curatōr prodigo iuxta. l. ob-
seruare. s. de cur. fur. z pro hoc adducit qz qui vult cō-
sequens vñ velle z antecedens z c. l. illud. cū si. s. de
acqui. here. z qz fieri d3 interpretatio vt actus valeat.
l. quotiens in stipulatiōe. j. eo. quotiens. s. de re. du.
c. abbate de verb. sig. cū vulg. Teneo opi. Bar. quā
hic sequit Pau. de ca. z ro. z quā tenet Fede. in. d.
psil. rrr. ad quā etiā videatis Bar. in. l. i. j. de noua.
ex cuius dictis ibi colligit limitatio ad not. p eū hic.

19 ¶ Inquantum etiam Bar. hic querit quid si prodigus cui bo-
nis interdictum est redeat ad sanos mores. an desinat ipso iu-
re phibitio z interdictio administratiōis. z putat secutus Ja.
de ra. qz sic si est manifestū eum ad sanos mores reuersum. Ad
datis qō Pe. de an. z Pau. de ca. hic idem tenent. sed Ly. in
l. ij. C. qñ prouo. transit simpliciter cū opi. Pe. volentis qz de-
sinat interdictio ipso iure indistricte per. l. i. de cu. fu. z idē seg-
tur Bal. in. l. i. s. de cur. fur. z Saly. in. d. l. si putas. nō tamen
faciens mentionē de Bar. hic sed ipsemer Bal. in. l. i. C. de cu.
fur. in. fi. z in. l. ij. C. qñ prouo. tenet idē qō Bar. hic puto verio-
rē opi. Bar. qz qñ est notorium prodigū reuersum eē ad sanos
mores quo ad effectum iuris nō est necessaria snia. c. ex tenore.
z ibi Jo. an. de temp. ordi. z dictum est. s. Sed vbi nō est mani-
festum seu notoriū. sed lex dicat qd ipso iure fieri tñ requiritur
snia saltem declaratoria. c. cū scdm. de here. in. vi. ¶ Querit et
20 Bar. an prodigus delinquens obliget ex delicto z pcludit qz i
cōcernentibus alienationē nō obligat in alijs vero sic. z ita in-
telligit glo. in. l. si qz in tātā. C. vñ vi. q gl. diuersis modis rec-
tat p scrip. Bal. z Ang. hic dicit prodigū regulariter nō excu-
sari a delicto. s. cōmisso in faciendo preter qz in casu. d. l. si quis
iū tantam. sed putant qz excuset a delicto cōmisso in obmitten-
do z negligendo. puta si latitet. l. fulcinius. s. adeo. s. ex qui-
cau. in. pos. ea. vnde dicunt qz pba mater excusaret si nō pote-
rit itra annum dari tutorē filio sicut excusaret minor per. l. ij. C.
si aduer. delictū. z similiter prodigus excusabit si fuit negligēs
in vindicando mortē defuncti z in accusandis occisorib⁹ p. d.
l. ij. Itaz opi. Bar. cū modificatiōe tradita per Bal. z Ang. se-
quit hic Pau. de ca. qz subdit rōnes Bar. nō esse bonas vt h
p eū. sed p aliā rōnem pcedit dictū Bar. qz qz nō obliget pdi-
22 gus fuit itroductum in fauorē eius. sed qz delinquit nō est fauo-
re dign⁹. l. et. s. l3. s. sol. ma. l. l3. z si. s. qz. s. qō cū eo. Ad h
et vide Bar. in. d. l. si curatōrē habēs. C. de in. integ. resti. mi.
vbi licet pdigus qñqz equiparet furioso in ptractib⁹: tñ est ali-
ud in delictis in quib⁹ pdigus obligat de quo et vide Bal. in
l. furiosum. in. C. qui testa. fa. pos. ¶ Et an prodigus possit cō-
23 fiteri z ex sua cōfessione cōdenari. vide per Bal. in. l. i. i. xv. vel
xvi. col. C. de cōfes. vbi videt tenere qz postqz declaratus est eū
esse prodigū confessio nō valeat. ¶ Querit vltimo Bar. an p-
24 digus iurans in pctu obliget z decidit qz nō. cū quo quantū
ad pncipalē cōclusionē transit Bal. Pe. de. Ang. z Pau. de
cast. hic z Fede. in. psil. prealle. z Ang. in. l. si quis p eo. in. pñ.
j. de fideiuf. z bal. in. l. i. in. iij. col. C. de sa. san. ec. in. lec. nō re-
peti. z in. l. ij. in. x. q. C. de rescun. ven. z in. l. si. s. filij aut. C. de
bo. qz lib. z in. rub. s. de iureiur. z in. l. qz. in. pñ. post Jac. de
are. vbi. s. de tut. z Saly. in. auc. sacramenta. C. si aduer. ven.
Pe. de an. z do. Abb. in. c. cū ptingat. de iureiur. Reprobat
tñ doc. hic i. quētes Bar. vñā ei⁹ responsionē ad. d. auc. sacra-
menta. dū bar. dicit qz lex nō phibebat minorē se obligare. su-
militer dū bar. ad. d. c. cū cōtingat. rñdet qz mulier nō phibea-
tur a lege alienare. ad que iura rñdent aliter bal. Ang. z Imo.
vt hic per eos. z qzuis p ista opi. plura possent allegari. tñ pñ-
cipalior: rō est qz iuramentum requirit discretionem. seu iudici-
um. vt. c. si xp̄us. de iureiur. no. gl. in. auc. qō ei. C. de nup. sed
25 prodigus discretionē caret. videmus enim quo ad obligandū
furioso eū pparari vt hic. z. l. is qui in. fi. s. de tuto. z cura. da.
ab his. z. l. i. in. pñ. s. de cu. fu. Cōtrariam partē tenuit An. de
bu. z Jo. de imo. i. d. c. cū cōtingat i. j. mēbro pñ. z ro. h. Pro
qua opi. vehemētiōres rōnes vident istē qz prodigus habet in-
tellectū sicut pupillus doli capax vt hic in. s. acqrit iunctis his
q dixi sup. tex. modo videm⁹ pdigū ex dīcto teneri quēadmo-
dum impuberē doli capacez vt hic expresse firmat bar. z cōiter
scribentes. z doc. in. l. si qz in tantā. C. vnde vi. bar. in. l. si cura-
torē hñs de i. ite. resti. mino. z bal. in. l. furiosus. i. fi. C. qz testa-
fa. pos. ergo d3 obligari iuramento p. d. auc. sacramenta pube-
rum. qz loquat in adultō tñ extendit ad pupillū doli capace.
vt pbat bar. z Saly. ibi z pbat. c. i. de delic. puero. z idēz no.
bar. in. l. qz iurasse. in. pñ. s. de iureiur. z Inn. Hosti. z Jo. an.
z moder. in. d. c. cum cōtingat. qō vñ esse vex qz tex. in. d. auc.
sacramēta pubez. z ei⁹ dispositio tendit ad fauorē anime. ergo
extendenda vt dixi in. s. carbo. circa intellectū. c. tuā. de pe. ne
als aperiat via periurijs quibus pupillus obligat: vt in. d. c. i.

Quis glo. De. cy. z bal. i. d. auten. sacramēta. z glo. z bal. i. cor
 pore. unde illa sumit. z bal. in. d. l. pactū i. pn. z ang. i. d. l. si p
 eo. z in. d. auten. sacramēta. z sede. in cōsi. preallegato tenue
 rint p̄rium. i. q. nō habeat locū i. pupillo doli capace qz ē corre
 ctoria. tñ p̄cedēs opi. v̄r tutior. tñ sustinēdo pōt ad hāc rōnē
 rñderi qz posito qz. d. autē. sacra. hēat locū i. pupillo doli nō ca
 pace cuius tñ p̄rium tenuerunt p̄fati doc. p hoc tñ sequit qz p
 digus z pu. doli capax eq̄parent. eo qz vterqz pōt acq̄rere. vt.
 j. ostēdā. nec ob. qz fuit casus ex delicto obliget. vt. s. dicitū est.
 qz fateor qz ex perituro puniet. sed nō p hoc astringet ad obser
 uationem p̄ctus ex temerario iuramēto. c. tua nos. cū glo. i. de
 iureiu. C. Secundo pro ista opi. qz prodigns obliget iuramen
 to adducit qz eq̄paratio q̄ facit lex civilis de p̄digo ad furio
 sum nō debet attēdi in materia iuramēti. qz in eo stat iuri cano
 nico nō civili. patet. in. d. c. cū contigat. z in. c. q̄uis de pac. in.
 vi. iuncta. l. pactum. C. de colla. cum. l. nō dubiū. C. de legi. cuz
 si. z pōt rñderi ad rōnēz quā facit bar. hic de iuramēto apposi
 to p̄ceptum superioris vel legis. allegat. c. ij. de ma. z obe.
 qz in hoc sua opi. magis cōmuniter dānat. vt per bal. i. l. iuris
 gen. s. generalr. s. de pac. z in rub. s. de iureiurā. z expressius
 Jo. de lig. Bo. ant. Jo. de imo. z Abb. in. d. c. cū p̄tingat. i. vj.
 q. p̄ncipali. z Sali. z Ful. in. d. auten. sacra puberuz. z raph.
 z pau. de ca. in. d. l. si qz pro eo. qz hoc est cōtra tex. in. d. autē.
 sacra. iuncta. l. nō solum. z l. si qdem. C. de p̄di. mi. z p̄. d. c.
 cū p̄tingat iuncta. l. i. s. ait lex. C. de rei vxo. ac. itē qz lex q̄ pro
 hibet alienare fundum dotalē videt phibere personas q̄ p̄nt
 alienare cū res ipsa per se alienari nō possit z aliquo prohibito
 vident phibita oīa p que puenit ad illud. l. oratio. cuz si. s. de
 spō. z tamen nō obstante dicta phibitiōe alienatiōis fundi do
 talis iuramēto validat alienatio. c. l3. de iureiur. i. vj. z maxime
 p̄cedit hec vbi p̄ctus phibet fauore p̄bentis. qz talis phibitio
 censet potius cōsiliū q̄ phibitio. l. cū p̄. s. mando. s. de le. ij. z
 l. ij. s. man. nec superior secularis potuit iterdicere quo ad sa
 cramētū cū sit qd spirituale z spectet ad ecclā. c. p venerabilē
 de elec. iūcto. c. tuā. cū si. de ord. cog. S3 tenēdo opi. bar. z seq̄
 tiū posset ad hoc rñderi qz de iure civili v̄r p̄digu eq̄parari fu
 rioso saltē quo ad obligādū. vt ē dictū. nec de iure canonico re
 perit p̄trariū ergo ē i foro canonico standū est iuri civili. c. i. z
 ibi no. de ope. no. nū. z no. legiste. in. l. p̄uilegiata. C. de sa. san.
 ec. p quo facit qz hec similitudo furiosi z p̄digi fundata ē i iure
 z rōne naturali. qz p̄digus ē furiosus exitus facit. d. l. is q in
 si. s. de tu. z cu. da. ab his. s3 qñ aliqd est inductū rōne natura
 li iuramētū in p̄rium p̄stitū nō ē seruādū vt determinat bal. i. d.
 l. pactū qd dotali. in. x. q. z bene p̄bat. in. c. cū qdā. i. si. extra de
 iureiur. Nec est vez qz eq̄paret p̄digus pupillo doli capaci. qz
 nō ob. qz possit acq̄rere p̄digus vt hic. qz respondeo qz ē pri
 mus ifantie pōt sibi acq̄rere. s. pupillus. insti. de iuri. stipu. Et
 p hoc videt responsum ad omnia allegata in cōtrariū: tñ p cō
 cordia dixit bal. i. d. l. pactū. in. v. q. qz aut p̄digus h3 curatozē
 z nō pōt validare p̄tractū iuramēto. aut nō h3 z pōt. puto euz
 voluisse dicere. qz aut interdictū est ei bonis quod fieri v̄r p do
 nationē curatoris vt supra diximus. z nō pōt p̄tractū firmare iu
 ramēto. aut nō fuit interdictū z pōt. bal. etiā posuit pro cōcor
 dādis opi. singulare p̄bū. in. l. i. i. si. s. de cura. furi. z idē sensit
 in. d. l. i. s. filij aut. qz aut p̄digus iurauit auctoz curatorē z tūc
 credit ipse iurantē obligari alias nō. pro quo tñ nihil allegat. z
 sic qñ iuraret cū auctoritate curatoris valeret p̄tractus etiā alie
 nationis imobiliū sine decreto nec posset petere restitutionē in
 integ. p. d. auct. sacra. cum ibi no. p bar. tñ nō puto istā p̄cordiā
 iure probari z si esset vera sequeret absurdū qz oīs pupillus ē
 doli nō capax q iuraret cū auctoritate tutoris obligaret z pos
 set alienari p. d. auct. sacra. que nullo modo locū h3 in pupillo
 doli nō capace s̄m oēs. preterea pena p̄iurij est p̄sonalis i p̄so
 na iurātis. c. veritatis de iureiur. z ibi no. ergo nō d3 attēdi p̄so
 na seu auctoritas curatoris. C. Ex predictis igit cōcludo veraz
 esse opi. bar. hic. qz nō obliget p̄digus ad obseruationē p̄cti iu
 rati. vt. s. ostensuz est. C. Postremo quesuit hic ange. vtrū qñ
 iterdictū bonis p̄digo sit ipse p̄digus citādus. z tenet qz sic cuz
 agatur de eius p̄iudicio per. l. nā ita diuus. s. de adop. z l. de
 vno quoqz. s. de re iudi. z c. inter q̄tuor de ma. z obe. z idem
 tenet imo. z pau. de ca. hic. Limitat tñ hoc bal. in addi. suis z

pe. de ancha. nisi ēēt notoriū eū esse p̄digu. allegant
 qd legi. z no. i. l. i. C. qz aduer. quos. z i. c. tua nos.
 s̄ coha. de. z mul. z ibi Anno. hāc tñ limitationē non
 puto verā. qz ē in notorijs requit citatio. vt est gl. in
 c. ad nostrā. el. iij. de iureiu. z i. c. cū sit romana. s̄ ap
 pel. cū p̄cor. z ad hāc. q. ang. vide bar. i. l. scire. s. si.
 s. s̄ tuto. z cu. da. ab his. vbi dicit qz qñ daf tutor pu
 pillo debet citari affines pupilli. iuxta no. in simili. in
 l. hec aut. in pn. s. ex q. cau. i. pos. ea. C. Tetigit ēt s̄
 bal. qd si pupillus sit p̄digus. z qd si adultus v̄r mi
 nor sit p̄digus an debeat ei dari tutor vel curator ra
 tione etatis. an rōne p̄digoalitatis. z dicit qz d3 dari ra
 tione z respectu etatis per gl. singularē. l. i. C. de cu
 ra. furio. z p̄bat p tex. in. l. q h3. s. qz aut. s. s̄ tutel.

Lex. 7. Impossibilis. Lōditio ipossi
 bilis stipulatōez

viciat. Lōditio nō necessaria nec viciat nec
 suspendit. h. d. C. Mo. qz impossibilis p̄ditio viciat p̄
 ctū. fallit in p̄ctu matrimonij. c. finali. de cōdi. appo.
 itē fallit in donatione cā mortis s̄m De. de ancha. z
 p̄oder. videlicet Jo. de imo. z Roma. pro hoc al
 legant tex. in. l. q̄ sub p̄ditioe. s. hoc z vers. z in mor
 tis. s. de cōditio. insti. z ibi ponderat Ange. illū tex.
 pro singulari pro quo etiā ponderat Imo. in. l. illud
 s. de dona. cau. mortis. z bal. z Ange. i. l. i. s. s̄ p̄di. i
 sti. C. Sed aduerte qz ille tex. nō videt hoc probare
 qz illud quod ibi dicit de donatio. cau. mor. z in vlti
 mis voluntatib. habebit ēt locū in cōtractibus. vt. l.
 si cū patruo. C. cōmunia vtriusqz iudi. z ibi gl. z doc.
 z expresse glo. z bar. in. d. l. q̄ sub conditio. in pn. i. s̄.
 interuenit. unde videtur dicendū donationem causa
 mortis viciari. quia quo ad sui ordinationem equipa
 ratur contractibus non vltimis voluntatibus. vt est
 gl. in. l. secunda in principio. s. de do. prelega. nō re
 perio tamen aliquos qui aperte hoc decidat contra
 p̄fatos doc. propterea difficile esset p̄rium. C. Quid
 autem in distractu puta in liberatione an vicietur per
 adiectionem conditionis impossibilis sicut z contra
 ctus. Ange. hic dicit qz aut sit sub conditione impos
 sibili z distractus redditur nullus. aut sub modo im
 possibili. z tūc tenet. gl. est valde notabilis. in. l. cum
 donationis. C. de trāfactio. Ratio differentie est. qz
 ante modū dispositio habet suū esse perfectū. non at
 ante conditionem tex. est optimus in. l. cuz ab eo. s̄.
 de contrahen. emptio. z in. l. secunda. C. de his que
 sub modo. agens ergo ad iplēmētū facti promissi s̄
 conditione impossibili repellitur exceptione. subde
 tamen qz repetere poterit z retractare id quod ex li
 beratione consecutus est ille q liberatus fuit. l. iij. s̄.
 si liber homo. s. de conditio. ob cau. z l. i. z l. si mu
 lier. cū ibi nota. z l. cū ancillā. C. de condi. ob cau. z
 l. dictū. z ibi p cy. z bar. eo. ti. z hoc qñ reperēs igno
 ravit modū illū esse impossibilē ductus errore iuris vt
 facti. vt legi. z nota. i dictis iuribus. gl. tamē i. d. l. cū
 donationis. in si. sentit p̄. l. qz repetere possit z doct.
 ibi non rangunt. dic vel qz illa glo. intelligitur in eo
 q nullo ductus errore iuris vel facti sciebat modū ef
 se impossibilē. vel qz loquitur in modo q erat turpis
 z p̄bonos mores. quo casu nō pōt dari repetitio i pa
 ri cā turpitudis. ut. l. ij. C. de conditi. ob tur. cau. l. si
 ob turpē. ff. eo. ti. C. Juxta predicta querit hic pe. s̄
 ancha. z imo. qd si dispositū sit p parte possibile: z
 p parte impossibile vtrū viciet. respondet qz valebit p
 pte ipossibili p alia nō. allegat. l. si seruus cōis. s. de
 dona. iter vi. z vxo. z l. ij. C. de secū. nup. z dicit hoc
 vez esse tā in p̄scribis q̄ i vltimis voluntatibus. p. d.
 iura. An autem conditio pro parte possibilis pro ea
 parte valeat bar. in. l. i. s. de condi. insti. ad si. tenuit
 qz sic. p. l. si dotem. la. i. s. de dote prele. Et pro hoc
 adducit roma. l. multa. s. si seruus. s. de p̄di. z d̄mō.
 z ponit bal. z ange. in. d. l. i. de p̄di. insti. vbi. alle

LLLL

5 **S**ant ea iura: que hic allegavit pe. de hanch. **C** Juxta predicta in quantum imo. hic dicit si in contractibus facta est dispositio sub duabus conditionibus copulatiue quarum una sit possibilis altera non quod vitatur dispositio p. l. si is qui ducenta. §. vtrius de re. du. In contrarium facit dictum Anno. in. c. in pntia. de renuc. communiter approbatum ubi voluit quod sententia lata ex duabus causis. una vera altera falsa substatetur ex vera. arg. l. quotiens. §. e. r. c. abbate de verb. signi. et de illo dicto Anno. dicemus in. l. q. rome. §. duo fres. §. e. **C** Sed rinde quod sententia substatetur ex causa vera. quoniam illa fuit sufficiens ad mouendum iudicem vel iudicandum per gl. in. l. pe. C. si ex fal. instr. §. in casu imo. v. i. promissione vel similibus non possunt iudicare quod illa conditio possibilis fuerit sufficiens ad mouendum promittentem quod non potest ita declarari scilicet sicut sententia que declarat exactis. l. pe. C. de sen. que sine cer. quanti. Quid autem in sententia si sit adiecta conditio impossibilis an vitiet putato quod vitiet sicut in dicto. quod in sententia quasi contrahitur. ut. l. iij. §. idem scribit. §. d. p. c. l. omne. §. de iudi. nam est speciale in ultimis voluntatibus ut conditio impossibilis non vitiet. ut. l. i. de p. di. insti. et hoc ex eo quod fauorabiles sunt et in eis latissima fit interpretatio quam rationes assignat glo. in. l. non solum. §. ti. i. et insti. de here. insti. §. impossibilis. §. p. non scripto. §. si sententia sit interpretatio put in his que sunt stricti iuris probat. l. i. pe. cuz materia. §. de his que sunt sui vel alie. iur. et. l. i. C. si plures una sen. et sic equat dictibus ut voluit Bal. et bar. in. l. i. C. de sen. et bar. l. i. preses. e. ti. et Bal. et Ang. in. l. i. in fi. §. de here. insti. et l. i. suis quoque. §. sed et filio. eo. ti. ubi Bar. indecisum reliquit et expresse etiam no. Jo. de imol. in. l. centesimis. §. si. §. e. et bal. in. d. l. i. C. de sen. pro hoc allegat. d. l. omne. Et hoc interdum sententia equaretur ultime voluntati. ut. l. non est mirum. §. de pig. acti. tamen illud est verum quoniam non reperit diuersitas inter contractus et ultimas voluntates. et ita intelligitur quod no. Bar. in. d. l. centesimis. §. si. circa pe. col. Et ista opinio. quod vitietur sententia tenuit Jo. de imo. in. d. l. i. de condi. insti. et non allegat dictam rationem. Contrarium tenuit ro. hic maxime per no. gl. i. c. nemo el. i. de re. iur. in. vj. Et istud idem sensit ang. licet ipse non allegat l. i. §. dubium. §. quoniam appell. sit. tamen prima opinio. puto verior. **C** Non ob. nota. in. d. c. nemo. quod impossibilitas ibi non fuit in conditione sed in dispositione circa aliquod accidens inter que est magna differentia. ut plene per Bar. et doc. in. d. l. i. de condi. et insti. et l. si mihi. §. i. legatis. de leg. i. item l. istam intellige de p. di. impossibilia natura vel de iure. quia ius resistit ei. secus si non resistit licet non assistat nam tunc ne pena promissa euitetur debet illa conditio impleri saltem de facto. l. quidam cum filium. et ibi no. Bar. in. v. col. §. eo. facit. l. mulier. §. pe. de condi. insti. et l. meuius. §. de condi. et demon. **C** Ultimo in quantum hic dicitur quod conditio necessaria reddit conditionem puram. fallit ubi esset per modum conventionis promissum aliquid: prestatio cuius esset impossibilis de natura vel de iure nam tunc licet promittatur pena sub conditione necessaria. si illud impossibile datum non fuerit talis stipulatio penalit que isto casu est accessoria redditur nulla sicut principalis. Exemplum si promitto tibi hominem mortuum. et si hominem mortuum non dedero promitto penam certe stipulatio penalit est facta sub conditione necessaria. et tamen non tenet l. si homo mortuus. §. e. hic autem stipulatio conditionalis non erat accessoria alterius stipulationis inutilis nimirum si tenet. et ita hanc. l. non limitat Ly. in. l. non moriturum. C. de contrahen. et comit. stipu.

6 **N** illa. Dies adiecta conditioni valit de dependenti a facto promissoris cesset repetita in promissione. Secus si sit in ualida vel a promissoris facto non dependens. b. d. cu. l.

hoc iure. §. pri. seq. que per annexitate simul leguntur cum ista per doc. **C** In tex. ibi committi videatur. Nota stipulationes committi eo ipso quod constat conditionem impleri non posse. obstat tamen exceptio si ante diem agatur. ut hic. et l. cu. stipulatus sum mihi paulo. §. e. et hoc est verum nisi quoniam promissio facta esset nulla adiecta pena conventionali. quod tunc etiam si constat ante diem factum promissum impleri non posse nullo modo promittitur et mero iure stipulatio ad iteresse ante diem. l. insula intra biennium. §. e. et idem est quo ad penam legalem. quod quo ad eam nullo modo committitur obligatio ante diem. c. commissio. iuncto. c. l. canon. de elec. in. vj. In pena vero questionali verum est quod committitur ante diem stipulatio. ut in pale. l. cu. stipulatus sum mihi a paulo de qua materia et videbimus in. l. stipulationes non diuidunt. §. si. §. eo. et plene tetigit in. l. non ois. post principium. post glo. si cer. pena. **C** Secundo no. quod ubi obligatio diei et conditionem habet si implementum conditionis pendet a facto promissoris et post purificationem conditionem dies expectari. quod limita sum ang. in. l. eum quod ita. §. si. §. e. non habere locum in casu illius. §. ut probat ibi sum eum. in ver. p. festis. imo. tamen rectius locutus dicit istos casus esse diuersos. nam in. d. §. si. p. ditio erat de una re et promissio de alia. h. pro eo eadem est p. ditio et stipulatio. de illius. §. rone et intellectu ibi videbimus. **C** Secundo singulariter limita istam. l. et d. l. cu. stipulatus. et d. l. insula. cu. si. pcedere in tractibus bonafidei quod quoniam promissum constat id quod promissum est adimpleri si posse poterit agi non expectato die. tex. est que ibi ad hoc ponderat bar. l. i. si i lege. §. si domus. §. lo. ca. §. Pau. de ca. h. hac limitationem impugnat per tex. in. l. item querit. §. si in. l. in fi. §. loca. ubi et in scribis bonafidei expectat dies et rindet ad. d. §. si domus. quod ibi facto debitoris ptingerat quod p. ditio existere non posset. Ex quo inferunt quod si h. promissor ante haledas stichum occidit statim non expectato die potuisset agere et promissore quod est singulare si est verum. unde aduerte quod cum limitatio ne bar. in. d. §. si domus transit Bal. Raph. et Jo. de imo. in. l. stipulationes non diuidunt. l. §. si. in finalibus verbis. §. eo. et ful. in. d. §. si domus. et ipsas puto vera. Nec ob. rursus tradita per pau. de ca. ad. d. §. si domus. quod illa versus contra tex. i. d. l. si insula. nam ibi non dicitur quod casu fuerit impeditus promissor. potuit ergo illi ptingere ex negligentia promissoris insula non esse edificata et tamen stipulatio committitur ante diem. et similiter posset dici quod dicta suo rursus violat istum tex. quod cum generaliter loquatur potest intelligi eo casu quo culpa promissoris stichus dari non possit. non ob. tex. i. d. l. si lege. quod ibi non dicitur quod agi non posset promissore ante diem si constat commissum impleri non posse unde subaudit ibi Ja. de are. et habeo in apostilla. i ver. pterisse. l. vel tamen tempus quod i residuo explicari non posset. allegat. d. l. cuz stipulatus. Eandem suppletionem et pau. de ca. in. d. §. si in lege. per quo allegat istam. l. hoc iure. et Ja. de are. mentionem non facit et ista opinio. verior puto quoniam ipsemet pau. de ca. i. d. §. si domus. tenuerit et per bar. **C** Nota tertio ex verbi. §. adeo. quod ubi in stipulatione appositae est conditio que pro conditione non habet non oportet expectari diem in conditione adiectam sed incotinenti agi potest quod verum intelligas quando dies est adiecta conditioni. secus si dispositioni. l. cu. tale. §. meuius. §. de condi. et demon. ij. re sponso. ubi p. ditio fuit inutilis et reicit: tamen expectat dies. quod plene declarat bar. in. l. ita stipulatus. in. iij. questione in principio. in ver. quarto quero circa predicta. §. e. et colligit ex verbis Paul. de castro hic per d. §. meuius. Ex quo inferunt quod si in terminis huius. l. i. sine dictum fuisset promitto. x. in haled. si celum digito non tetigero dies haled. esset expectandus. quod est notandum per limitationem huius. l. pro quo Pau. de ca. etiam hic allegat. l. si ita delegatum. la. ultima. cum glo. §. de conditio. et demonstra. ex eodem tex. hic in fi. et inferunt quod si i terminis principij huius. l. qui stipulatus esset a me. x. stichum non daret in haled. et stichus tempore stipulationis erat mortuus. et sic dicta p. ditio erat necessaria poterit incotinenti agere ad. x. sum Raph. hic et ratio est quod sicut necessaria p. ditio non suspendit obligationem eodem modo nec i ea tempus appositum et per consequens non potest tempus in ea videri repositum esse in promissione. argum. optimum l. i. si in die. §. primo cu. gl. §. de p. ditio. et demonstra. facit. l. iij. §. qui habet. §. de serui. rusti. predi. ubi vitiatum expresse vitiatum tacitum. et hoc est quod sensit gl. hic. in fi. marcellus. **C** Ultimo nota ex. l. hoc iure. quod cum aliquid conditionale deducitur in iudicio debet purificatio conditionis liquidari. ita istam. l. allegat bald. in. l. si quidem. C. de exceptio. ubi dicit hac. l. esse singularem. idem nota. bal. in. l. cu.

a. l. 20 limita
vide aso. hic

a C Joan. de
mol. et cu ip-
so transit fra.
de are. hic.

testamēto. i. fi. C. de testamē. ma. vbi dixit q̄ instrumēta guaren-
tigit si habent cōditionem reuera purificatam dicuntur pura z
non cōditionalia. licet ad executionem deueniri non posset do-
nec liqueat iudici per hāc. l. quaz dicit esse valde notabilem. fa-
cit. l. ij. cum ibi nota. per barto. C. de sen. q̄ sine certa. quantita.
Et hec faciūt pro eo qd̄ dixit singu. Ang. in. l. fi. s. i. s. de vul.
z pu. vbi voluit q̄ si ex forma statuti infra pura habeāt execu-
tionē paratā instrū habens p̄ditionē purificatā mādabit ere-
cutioni tanq̄ purū per. d. l. fi. s. i. cū glo. in p̄fi. due pure. Sed
imol. ibi t̄z p̄riū q̄ hoc nō v̄r eē nisi p̄ fictionē q̄ retrorahit cō-
ditio. l. q̄ potior. z. l. q̄ balneū. s. q̄ po. in pig. ha. sed statutū lo-
quēs i casu nō habet locū in ficto. l. iij. s. hec p̄ba. s. de ne.
ge. l. fi. C. de his q̄ ve. eta. impe. putarē distinguēdū q̄ aut sta-
tutū dicit q̄ infra p̄nētia debitum purū habeāt executionem
paratā z vera sit opi. bal. z Ang. aut statutū dicit infra pura z
vera sit opi. imo. q̄ instrū ē q̄ legis. l. i. s. de his q̄ in test. de len.
z aliud est instrumētuz z aliud debitū. l. fi. z ibi no. bal. C. de fal.
cā adiec. leg. C. In glo. i. n. posse. magis cōiter tenet tertia so-
lutio circa q̄ subdit no. Ang. q̄ nō sufficit implemētū p̄ditionis
promissorie pendere vel eius facto ad hoc vt nō possit agi ante
diē sed etiā requirit q̄ implemētū p̄ditionis veniat prestanduz
ipsi stipulatori. als secus vt p̄z in. l. in illa. p̄fi. sed cuz eo. z hoc
etiā sequit̄ pau. de cast. Ex quo infert q̄ si p̄misi mibi. x. si in-
fra mēsem nō ires romā hēbit tū locum dispositio. l. hoc iure ex
idēitate rōnis. z est solēnis limitatio ad. l. i. illa. i. p̄in. Sed cer-
te hec limitatio nō videt̄ probari in. n. s. cū eo. q̄ ibi loquit̄ in
conditioe q̄ nō est proprie cōditio cū nō suspēdat. l. si pupil-
lus. s. si sub cōditioe. j. de noua. z iō cū dictū ang. p̄betur iure
nō p̄cedit ēt illatio pau. de ca. vnde videt̄ dicendū q̄ soluz de-
beat attēdi an pendeat a facto p̄missoris quo casu videtur di-
es adiecta cā differēde solutiōis in fauorē p̄missoris. z hoc siue
veniat implendū stipulatori siue nō q̄ vtrobiq̄ ē eadē rō. sec⁹
si nō pēdet a facto p̄missoris. ita v̄r eē de mēte glo. z docto. aliā
limitationē tradidit Sal. in. l. nō oīs. s. si cer. pe. volēs hāc ter-
tiā solutiōē p̄cedere nisi implemētū p̄ditionis nō pendēs a p̄tate
p̄missoris eēt illaturū cōmodū stipulatori q̄ tūc oīz totū t̄ps ex-
pectari. l. si eū. s. i. s. si q̄s cau. Sali. pessime loquit̄ q̄ intelligit
q̄ promittēs hominē sistere i iudicio nō p̄mittit qd̄ depēdēs
p̄tate sua. nā hoc ē falsuz q̄ talis p̄mittēs itelligitur p̄mittere se
facturū z curaturū z c. p. l. quotiēs q̄s aliū. j. eo. nimiruz si i. d.
l. si eū. s. i. expectat̄ q̄ si elapluz totū t̄pus. sed i. l. hoc iure nō
pendebat a facto promittētis z sic nō ob. C. Extra gl. terigit h̄
ber. cui incumbit onus probādi negatiuā. z cōcludit q̄ regu-
lariter incūbit ei qui se fundat ex negatione p̄ iura allegata per
eū. p̄ quo ēt ē optimus tex. in. l. penul. s. docere. vbi bar. z oēs
s. neq̄s eū qui in ius voca. est z optimus tex. in. c. i. de cōfes. in.
vj. quem ibi ad hoc ponderat Domi. de san. gemi. idem tenuit
Jo. an. in regula infamibus z in regula sine possessione. de re-
su. iur. in. vj. in mercu. z inno. in. c. cum in iure. de offi. dele. z
est de mente glo. in. l. si vero. s. qui p̄ rei. in vers. dubitetur. s.
qui satisfā. cog. z ibi ponderant docto. z plene per io. cal. in vi-
spuratione sua incipiente. c. petit fructus. z per eundē in. c. bo-
ne. el primo post glo. de elec. z idem ibi tenet io. an. z do. anto.
z plene domi. anto. i. c. fi. i. fi. de presump. z per legistas in. l. ac-
tor. post glo. C. de proba. vbi per glo. z doc. in. l. ij. z in. l. ab ea
parte. z. l. in exceptionibus in p̄inci. s. de proba. per Spe. i. ti.
de proba. s. probare. in p̄in. per duas col. z i. ti. de loca. s. nūc
aliqua. ver. xxi. per glo. z Archi. vj. q. viij. in ver. actor. p̄ glo.
magnā. Ly. z Bar. in. l. ij. C. de iure emphi. per Bal. i. l. in cō-
tractibus. s. illo. z in. l. si ex cautione. in vlti. op. C. de non nu.
pecu. z in. l. qui accusare. C. de eden. in fi. z in. l. ab eo. iij. col.
C. quomodo z quando iud. z plene per eum in repe. l. cuz mu-
lier in. xxx. col. cum se. s. solu. ma. z communis conclusio cōcor-
dat cū Bar. hic. Item in quantum Bar. hic notabi. dixit q̄ si
opponitur agenti exceptio q̄ nō debet audiri q̄ nō soluit col-
lectas q̄ onus probādi hāc negatiuā incumbit opponenti eā
vt hic per ipsuz. Adde q̄ cuz eo cōcordat Angel. in repe. l. i.
in. ix. col. C. de fide instr. z iure asse. fil. li. x. z do. ant. in. c. super
his. de accu. z recte. z Bal. in. l. si a furioso. s. si cer. pe. z Ang.
in. d. s. edocere. l. Bal. cōtrarium tenuerit in. d. l. cum mulier
circa. xx. col. p̄ rationes paruz v̄rgentes ad quas facili-ter colli-

gitur responsio maxime ex not. per Jo. an. z doc. in
d. c. bone. Item in quantum tangit Bar. cui incumbit
onus probandi exceptionem oppositā tutori qd̄ nō
p̄fecit inuentarium. Adde qd̄ Ang. z moder. hic cō-
cludūt qd̄ indistincte cōpetit tutori agenti q̄ nō p̄fe-
cto inuentario tutor nō habet legitimāz personā ad
agendum. l. fi. s. fi. C. arbi. tute. ergo debet p̄bare
se habere legitimā p̄sonā. l. nō ignorat. C. q̄ accu. nō
pos. z l. z bar. hic nō videatur hoc aperte decidere tū
dicte decisioni videt̄ ipsemet Bar. i. haberere. in. l. i. in
fi. s. de co. bo. dan. i. l. tutor q̄ reperitorū. circa vlti.
col. s. de admini. tuto. z in. l. si tutor. in p̄n. z ibi etiā
bal. C. in qui. cau. in ite. resti. nō est ne. z bal. in. d. l.
cum mulier. z in. d. l. fin. C. arbi. tute. z do. Anto. in
d. c. super his. de accu. Item in quantum Bar. signā-
ter cōcludit hic q̄ per discussionē z relationē factā p̄-
nuncios ex commissione iudicis probari pōt̄ quelibet
negatiua p̄. l. cū quidā. la. ij. in fi. cum se. s. de leg. ij.
Adde q̄ pe. de anch. imol. z ro. l. s. z bal. i. repe. d. l.
cū mulier. circa. xx. col. contrarium tenent. s. q̄ non
possit negatiua p̄bari per talē discussionē nisi in casu
bus expressis a iure q̄ als sequeret̄ q̄ omnis negati-
ua ēt nō coartata loco z tempore possit p̄bari cōtra.
l. actor. C. de p̄ba. fi. d. c. bone. z s. c. i. de p̄fel. i. vj.
vbi d̄r q̄ per solam cōfessionē negatiuā pōt̄ p̄bari.
tū cum opi. bar. transit do. ant. z ipsemet Imo. in. c.
super his. de accu. z flo. de san. pe. in. l. ij. s. de pro.
nullo addito. z ipsemet Bar. in. l. is p̄r. de acq. here.
z in. l. ij. s. sed si dubites. s. quēad. test. ape. idē ēt v̄r
tenuisse ang. i. repe. l. si vacātia. i. v. col. C. de bo. va.
li. x. vbi ad hoc allegat glo. in. d. auē. de exhi. reis. in
s. si nō. i. n. examinet. p̄ hoc facit q̄ ibi difficilis ē p̄-
batio. l. est cōtenta ea probatione que haberi pōt̄. l.
si vicinis. cū ibi no. C. de nu. l. filium euz diffinimus.
s. de his qui sunt sui vel alie iur. l. p̄sensu. s. suis. C.
de repu. c. veniēs. el. ij. in fi. de testi. z pulchre p̄ Fre-
de. in p̄fi. c. ix. incipiente. Nulli dubiū. Et no. Bar.
hic in fi. p̄ quo allegat. l. nō oēs. s. a barbaris. j. de
re mili. z bar. in. l. si q̄s ex argentariis. s. pe. s. de edē.
z Spe. in ti. de fur. s. i. n. pe. z io. an. post Hosti. in
c. fi. extra qd̄ me. cā. z bal. in auē. quas actiōes. i. vlti.
col. cum cōcor. de sa. san. ec. p̄ hoc ēt q̄ in pluribus
locis i iure admittitur probatio negatiue per discus-
sionem nunciosū. vt in. ll. hic alle. p̄ bar. z p̄z in. c. cū
pati. de appel. z i. l. magis puto. s. ne passiz. cū duo
bus sequē. s. de re. eoz. z p̄ gl. i. d. s. si nō. cū si. er-
go fieri oīz extensio ad alios ex idēptitate rōis. l. non
possunt. s. de le. l. ticio. j. eo. c. trāslato. de p̄sti. Item
videmus p̄bari negatiuā etiā aliter quam p̄ p̄fessio-
nē. vt in. c. iij. loco de p̄ba. z i. c. tam l̄ris. de testi. i. fi.
z i. iuribus. s. p̄xi. alle. Nō ob. d. l. actor. q̄ rūde vt
ibi in gl. i. n. rerū naturā. nec ob. c. i. de p̄fel. in. vi. q̄
nō dicit q̄ negatiua nō possit probari nisi p̄ cōfessio-
nem aduersarij quia hoc eēt p̄dicta. s. dicit q̄ vbi
nō reperiret̄ alia via p̄bādi negatiuā tūc fiat positio-
nes cū iuramēto z sic nō ob. Nec ob. si dicere q̄ si
negatiua eēt p̄babilis p̄ missionē nunciosū nō dicerēt
iura q̄ negatiua esset difficilis ad probādam. q̄ rū-
deo q̄ nō ē verū q̄ semp negatiua sit probabilis p̄
discussionem nunciosū q̄ posset cōtingere q̄ nuncius
nō posset veritatem inuenire z refert certitudinem ha-
bere nō posse q̄uis Bar. hoc vltimo casu dixerit hic
in fi. multum singulariter q̄ immo tūc presumptio
erit pro negāte ita intelligēs. l. ex facto. s. pe. i. fi. ad
trebel. z cum eo trāseūt Anto. de bu. z Imol. in. d.
c. sup bis. z flo. i. d. l. ij. tamen do. p̄e. de ancha.
imo. z Ro. hic i hoc z bene tenet p̄ bar. p. d. l. actor.
cū si. z q̄ est diuinare q̄ i. d. s. pe. facta fuerit discus-
sio p̄ nuncios. vñā tamē eozū respōsiōez ad. d. l. ex fa-
cto. s. pe. dum dicūt q̄ ibi est fauore vltime volunta-
tis nō approbo q̄ est contra. l. sed z in illo. s. de re.

L L L L ij

a C Negati-
ua illa dicit̄ p̄-
prie negatiua
que dicit̄ pu-
uationez non
ens z illa dicit̄
tur affirmati-
ua q̄ dicit vel
ponit aliquot
ens vel aliqd̄
in esse ip̄licite
vel explicite
quibuscunq̄
cōcipiat vt s̄
clarat bar. in.
l. de etate. s. d̄
mino. z i. l. ei
q̄ d̄ p̄ba. bal. i.
l. cū te miorē
z i. l. actor. C.
de p̄ba. z vi.
de ang. in au-
tē. de h̄fdi. z
fal. glo. i. l. fi.
s. vlti. s. doli.
excep. Et ē q̄-
daz negatiua
que sequitur s̄
necessitate ad
sensuz app̄hē-
dētē aliquod
ens vel aliqd̄
accidēs z ista
dicit̄ p̄bari dī
recto. vt si te-
stis dicat q̄
pānus si erat
rubeus. q̄ vi-
dit. z q̄ titius
nō h̄z nisi vñū
oculū. nā per
ositionē appa-
ret q̄ ē i subie-
cto casus est
no. fm Bar.
in. l. i. C. de ca-
no. fru. vr. ro-
me li. xj.
b C Oppone-
ti eā. add tex.
i. l. ergo. s. ex
q̄. cau. z. l. si p̄
aliuz. s. doce-
re. s. ne q̄s eū
q̄ in ius voca.
vbi ēt tangit
ipe bar. quid
aut si debitor
alle. se nō sol-
uisse p̄ xl. an-
nos p̄tinuos
ad inducēdaz
p̄scrip. cui in-
cūbat p̄batio
an neganti an
dicenti q̄ ali-
qñ soluit vi-
de Jo. an. Pre-
gula sine pos-
sēsiōe d̄ reg.
iur.
c C Pōt̄ p̄-
bari. ista opi.
videt̄ p̄ tex. l.
ij. C. d̄ errore
aduoc. z. l. fin.
C. de re. cre.
z. c. cuz ad se.
dem de resti.
spo. i quib⁹ p̄
batur q̄ per i
spec̄tionez li-
bri vel actor
p̄batur nega-
tiua z tū illa
ē p̄iecturalis
verū ē q̄ p̄ba-
tio p̄prie sup-

ta que vocat
phatio dire-
cta illa si pōt
pbare negati-
uaz coartataz
breui loco tē-
pore et ita rñ-
det are. latius
hic q trāsīt cū
opi. Bar. q̄
idem bar. cō-
probat ei cō-
tilio. xc.

du. alius ē ergo verus intellectus illius. §. quē posuit
Bar. i. l. q̄ duos. §. cū i libello. de reb⁹ du. alios itel-
lect⁹ h3 ille tex. de q̄b⁹ ibi videas et hec sufficiāt.

Lex. 9
8

I titius.

Ista conditio si alteri nō
dederis videtur existere
eo ipso q̄ super promissione facta mihi sub
dicta conditione litem suā contestatus si etiam erat
illi facta similis promissio sub contraria conditione
v3 si mihi non daretur. h. d. ¶ Mo. preoccupantis
melior est conditio. et sic hic est vnus modus dissol-
uendi perplexitatem et preoccupare quis dicitur per
litis cōtest. vt hic et l. si pluribus. §. de lega. i. de quo
ibi vide late per bar. per glo. et docto. in. c. capitulū
sancte crucis. de rescrip. et in. c. si duo. de procurato.
in. vi. ¶ Itē nota. iuncta glo. in versi. iudiciū. q̄ li-
cet regulariter quis agere non possit sine actione. l.
quotiens. §. itez si temporali. §. de administra. tuto.
et l. si pupilli. §. videamus. §. de neg. ge. tamen fallit
prout colligitur ex solutione tacta per Barto. hic.
et docto. nisi litis contesta. speretur actionem oriri. vt
est tex. singu. hic secundum Ange. et imo. addo simi-
lem tex. in. d. l. si pluribus. fm̄ intellectum quem ibi
ponit glo. fin. et quem ibi approbat pe. Ange. et imo.
licet Barto. ibi aliter senserit. Alios casus in quibus
quis sine actione possit experiri. vide h̄ per Bal. cui
adde in q̄tuz ipse dicit q̄ reus potest sponte pati cō-
ueniri ab actore carente actione. per. l. si quis als in-
cipit iulianus. §. q̄tum. §. ad exhiben. et l. ubi pactū
secundum primam lectionem positam ibi in glo. ma-
gna. in fi. C. de transactio. et addo. l. eleganter. §. pe-
nul. §. de do. et not. Cy. in. l. cum mora. in prima qō-
ne et ibi Barto. in vltima col. C. de transact. nam hoc
vltimum singulariter limitauit Barto. in. l. ij. in fi. §.
de do. prele. procedere quando actio semel orta fuit
demum extincta fuit ita loquūtur iura prealle. secus
si nunq̄ orta fuisset ad hoc inducit tex. in. d. l. ij. in p̄-
cipio et ibi per eum cum quo transeūt rapha. et ro. h̄
sed hanc limitationem nō puto veraz primo q̄ vide-
tur p̄tex. l. ij. C. de pac. Item p̄tex. in. l. cum putare.
§. fami. herc. p̄ quē tex. bar. hic hoc v̄ apte velle. et
idē bal. et imo. i. l. ita stipular⁹. circa vl. col. j. eo. pro
hoc v̄ et tex. i. l. posthumus. §. si quis ex his. §. de i-
offi. testa. p̄ hoc etiā ē tex. in. l. i. C. de condi. inde. et
in. l. si fideiussoz. §. in omnibus. §. man. cum si. vbi
iura indistincte volunt q̄ si indebitū fuit petitū et re-
us cōdēnatus ad soluēdum et soluat repetere nō po-
test ergo p3 q̄ iudiciū snia tenuit etiā si sit lata p̄ eo
q̄ nullā actionē bēbat als si nō tenuisset non eēt di-
bium q̄ solutum posset repeti. l. cū nulla. cū si. §. de
re iudi. Et pro hoc vl. facit q̄ snia lata p̄ eo q̄ nullā
vnq̄ actionē habebat dicitur lata cōtra ius litigato-
ris. ergo t3. l. i. §. itē cū p̄ sacras. j. q̄ sen. fi. ap. rescin.
et l. ij. C. quādo. puo. nō est ne. c. cū inter. de re iudi.
Non ob. tex. in. d. l. ij. in princ. de do. prele. vbi pro-
batur fm̄ Bar. ibi q̄ testator nō potest grauare here-
dem vt ipse conueniatur ex dotis actioe que nōdum
orta erat q̄ ibi nō negatur q̄ si heres spōte velit pa-
ti se conueniri iudiciū procedat vel ibi non dicitur
q̄ testator non possit grauare heredem q̄ patiatur
se cōueniri actione q̄ nō erat orta. s3 simpliciter ibi dī-
q̄ si testator legare voluit ius actionis de dote cōpe-
tente nō v3 legatum et nil legasse v̄ legando actionē
q̄ non cōpetebat. nec esset bona rñsio ad. d. l. cū pu-
tarē. si dicere q̄ ibi sit speciale in iudicio fami. her.
et in alijs iudicijs duplicibus. iuncta. l. i. tribus. §. de
iudi. qm̄ nulla pōt reddi vrgens rō spālitaris. et q̄
ange. et moder. h̄ aliquid tangunt de intellectu. d. §.
ex his. remitto me ad ea que scripsi i. l. sepe. in. i. gl.
§. de re iudi. in repe. ¶ In glo. in v̄si. iudiciū ibi. l. si
iura hic alle. per gl. nō pbāt fm̄ doc. iō dic q̄ h̄ ad-
mittit agens sine actione q̄ sperabat in litis p̄testa.

4

earz oriri vt dixi sup̄ tex. ¶ In ea. ibi. l. si titius. illa. l. facit p̄ istuz
tex. nā ibi p̄ p̄plexitatē actus vitiat. hic nō. s3 solue vt plene p̄
bar. i. l. i. §. de p̄di. insti. dū opponit de. d. l. si titi⁹. vel scōo sol-
ue p̄ h3 q̄ fuit de mēte p̄de. d̄ bellapar. v3 q̄ i. d. l. si titi⁹. vitiat
perplexitas q̄ duo nō possunt eē insoliduz dū et h̄des. l. si vt
certo. §. si duobus. §. cōmo. cū si. qd̄ nō euenit in casu. l. nostre
ang. hic putat solutionem gl. nō esse bonā eo q̄ nō est hic p̄ple-
xitas s3 eū. ex quo n̄ vitiat. ¶ Raph. et hic isurgit p̄ hāc solutionē
glo. aliquib⁹ motiuis que fuerūt Fulg. p̄ceptoris sui in. l. et si
post tres. §. si q̄s cau. q̄ si p̄a eēt hec sol. substērata vt substinet
bar. sequeretur q̄ stipulatio nō valeret tāq̄ pendēs ex arbitrio
p̄missoris. Sed ad hoc rñderi pōt q̄ imo nō p̄hibet valere q̄
l. itroduxit modū dissoluēdi istam perplexitatē per lit. p̄testa. vt
hic qd̄ eē nō potest i casu. d. l. si titius. p̄terea v̄ fm̄ Rapha. q̄
alia rōne so. glo. nō p̄cedat q̄ etiā aliter q̄ per factū p̄missoris
potest dissolui hec p̄plexitas puta si p̄tingeret mori ante q̄ fun-
dū alicui stipulatoz daret et aū litis p̄te. quo casu purificata eēt
cōditio vtriusq̄ stipulatiois cum implemētuz cōditiois nō trā-
seat ad heredes per no. per glo. iūctis no. per Bar. in. l. si. x. cū
petiero. j. eo. et per tex. i. l. fideiussoz obligari. §. si. j. d̄ fideius. l3
ibi glo. velit cōtrariū. vnde si Bar. sustinēs hāc so. glo. intelle-
xisset q̄ nō posset dissolui nisi per factuz p̄missoris male dixisset.
vnde possumus dicere q̄ si loquimur de p̄plexitate q̄ vitiat actū
intelligitur de ea que ē i dissolubilis. d. l. si titius. s3 si loquimur
de illa que h3 p̄trarias cōditioes que tamē actum nō vitiet et ali-
quo casu dissolui pōt h3 locū tex. noster. ¶ In ea. ibi vel hic fin-
git. hec scōa solu. magis cōiter tenei et eā declara vt hic p̄ bar.
et p̄ eundē i. d. l. si stipulatus. in. xv. col. ¶ In ea. ibi distingue
bar. et cōiter doc. hāc reprehēdūt cum nō cōster de rōne diuersi
tatis tamē fm̄ Rapha. ista solutio est vera quia i terminis huius
l. perinde ē ac si stipulatores alternatiue eēnt stipulati alterutri
eorū dari put. p̄missor elegerit. ita dicit i fi. p̄bari p̄ tex. sing. in.
l. cum ita legatur. i. prin. §. de ope. lega. ergo censentur esse duo
rei stipulādi. l. si titio aut pamphilo. §. d̄ leg. ij. et clare no. bar.
in. l. ij. i. ij. q̄. j. ti. i. ergo nimirum si ille qui primo li. contest. est
p̄feretur sicut in duobus reis stipulādi. l. ex duobus reis sti-
pulandi. et ibi no. j. ti. i. et per hoc v̄ q̄ possit saluari solu. quaz
posuit hic pe. quā raph. et et pau. de cast. hic sustinere conat l3
Bar. eum impugnet. Ista tamē defensio Rapha. ad hāc solu.
glo. ex toto mihi nō satisfacit q̄ quādo duobus alternatiue p̄-
mitto eandē rem q̄ primū ego p̄missor fuero in mora eligen-
di tūc cuilibet competit obligatio et actio pure. vt probat i. d.
l. titio aut seio. iūcta. l. cu3 quidaz. §. v̄. eo. ti. ergo si ita eēt i ca-
su nostro sequeretur q̄ q̄primū p̄missor habuisset facultatē eli-
gendi cui soluere vellet et nō elegisset etiam ante lit. p̄te. cōpete-
ret cuilibet actio insolidū qd̄ est falsum et cōtra istū tex. nec ob.
d. l. cū ita legatur. q̄ rñdeo q̄ totum pendebat a volūtate lega-
tarij et sic creditoris qui eligere poterat et legatū purificare. hic
vero pendebat a p̄missore potestas eligēdi. sequēs solu. cōiter
reprehenditur q̄ iure nō probatur. ¶ In glo. in v̄si. occupan-
tis. ibi. l. si vero. solue q̄ hic agitur de iure q̄sito pluribus ex ea-
dem causa et per omnes agi intendebatur ad eandē rē. sed in
l. si vero agitur ex diuersis causis ad diuersa. ideo attēditur an-
te sentētiā nō litis cōtestatio. pro qua solu. facit dicta. l. ex duo-
bus reis stipulādi. que concordat cum hac. l. Secūdo respōde
q̄ i. l. cōtraria nō erat icōpassibilitas. hic nō sic. Itē ibi tractat
de iure q̄sito p̄seruādo hic de acquirēdo. ¶ In ea. glo. in fi. de
materia qm̄ sit locus gratificationi vltra ea q̄ allegantur in glo.
vide glo. no. i. l. ciues. i glo. mag. C. de inco. li. x. et in. l. pe. §. si
tū plures. §. de lib. ho. exhiben. et i. c. si duo. in v̄. cōcurrant. de
p̄cu. i. vj. et i. c. cū aūt. de iur. pa. p̄ Spe. in ti. d̄ defen. §. i. §. xij.
cū se. aliqd̄ per bar. in. l. i. §. si. i. fi. p̄me col. j. de cu. reo. et quod
le. et no. i. l. si q̄s in graui. §. si omnes. ad fill. p̄ bal. in. l. in quib-
us. C. de secun. nup. et i. l. si. i. fi. C. de testa. ma. et i. l. si q̄s ad d̄
clinandā. i. xvij. col. C. de epi. et cle. et in. c. i. §. pe. q̄ seu. da. po.
per bar. in. l. i. §. i. §. ne quid i loco publico. cū similibus.

Lex. 12
8

I ita stipulatus.

Quando alternati-
ua capit iter plus et
minus nō facit vtrūq̄ eē in obligatiōe sed id qd̄ minus
est. h. d. ¶ Et vide materiā hui⁹. l. p̄ bar. i. l. si duo. j. eo. et ibi
limitat notabiliter et repetit Imo. h3 d̄ bar. mētionē nō faciat

¶ *U*i ante calendas. Cū tēpus ad
solutionez gra
tia debitoris adiſcitur paria ſunt promittere in calen.

ta obtulisset su⁹ fuisset liber ex qbus p³ h^o ro. nō recte intellexisse illū tex. dū s̄ ang. allegat. d. l. si triēnio. z dicit aliter nō posse rñdere nisi qd̄ ibi loquit de rigore. h^o de eqtate. z sic itelligit q^d in totū eēnt dāda ibi dena. i. viginti i triēnio z qd̄ totū offert i pmo āno. s̄ male itellexit q^d h̄bū dena. qñ referē ad ānuā p̄stationē iportat solū. x. d. l. iij. in pñ. de an. leg. p bar. in d. s. eū qui. **E**x iuxta p̄dicta tangit incidēter bar. aliquid de cōcordia testium de qua dīcetur post eum in. l. inter stipulantē. s. i. j. eo. Tetigit hic Bar. qd̄ si quis fuit citatus vt compareat. j. nouem dies quorū tres p pmo. tres p secūdo. tres p tertio. z pemptorio iudex ad cōparendū assignauit. z citatus cōparuit in pmo in secundo termino nō comparente illo qui citari fecit si postea non compareat citatus in tertio termino sed citari faciens bene compareat an citatus censeatur cotumax z concludit quod nō cuz aliquali tñ modificatione vt hic per eū. z cum eo trāseunt ang. pe. de ancha. pau. de ca. z ro. z idem tenuit Jo. an. in addi. spec. in titu. de cita. s. viso. h̄si. quid si in pmo vbi p hoc allegat. c. i. de do. z contu. in. vj. z quod ibi no. in glo. ij. qz z secūdo terminus intelligitur status sub cōditione si in pmo non venit c. i. de testi. vnde per primam cōparationem alij termini consumpti sunt quia termini statuuntur ad conuincendam malitiam citati. c. put. z. c. cum olim. de do. z cotu. z in auē. iubemus. C. de iudi. z non ob. q^d vltima mora nocere soleat. l. si illud. s̄. de peri. z cō. rei ven. l. si seruū. s̄. sequitur. j. eo. quia si per p̄mam cōparationem consumpti sunt alij termini sequitur q^d citatus nō est in vltima mora z per istas rationes dictam opi. teneo quā etiam approbat bal. in auē. ei qui iurat. C. de bo. auc. iudi. pos. in. ix. col. z in. l. consentaneum. in. v. notabili. C. quō z quando iud. vbi p hoc allegat tex. in. l. ex consensu. s. si. i. h̄. ante diē. z in h̄si. irrumpere. j. de ap. l. ipsemet bal. hic contrarium tenuerit per tex. in auē. ei qui. ad fi. i. h̄si. querit. de temp. ap. qui tex. non pbat vt de se p³ z cum ista opi. Bal. cōcordat in effectu Jo. de imo. hic tñ non rñdet rōnibus superius allegatis. iō non recedo a p̄ma opi. z ex hoc no. per Bar. h̄s tenere menti cautellam z practicam q^d citatus cōparēs non discedat a tribunali nisi petita z obtenta p̄us licentia a iudice alias non diceretur venisse z sic esset contumax. l. scire oz. s̄. sufficit de excu. tu. z exp̄ssius in. c. si postq̄. z ibi gl. z i. c. cupiētes. s̄. q^d si p viginti i gl. in h̄. ppareat. de ele. in. vj. z in. c. i. de iudi. z ibi late p do. An. cū p cor. ibi alle. per eū z per Spe. in ti. s̄ do lo. z contu. s̄. i. post pñ. z per Bar. in. l. cōsentaneuz in fi. C. quō z quādo iu. z in. l. si finita. s̄. iul. in. iij. col. s̄. de dam. infec. z ibi per ang. z imo. z bal. in. c. i. de mili. vafal. q^d p̄u est z i. l. ita diuus. de adop. in fi. z per ang. in. l. z post edictum. s̄. de iudi. Ange. z imo. in. l. quesitum. i pñ. s̄. de re iudi. z per illū tex. in prin. limitatur hoc eē verū nisi comparēs illicētarius recessisset ppter aliquod impedimētum de quo etiam aliquid p Jo. an. in. d. c. si postq̄. in nouella. **I**te iquātū bar. hic q̄siuit quid si dāf terminus reo. viij. dierū ad cōparendum vel ad pbandum an si compareat reus in fine termini vel ante finē termini habeat necesse facere actorē citari ad videndum p̄duci instrumēta vel testes. in quo dic vt hic p eū. cur ius decisio p̄batur per s̄crib. hic. z per eundem in. l. item illa. in pñ. s̄. de p̄sti. pe. z in. l. ij. per illuz tex. C. de temp. ap. per Bal. in. l. si quādo. in. iij. col. C. de testi. z in. l. eos. s̄. apostolos. C. de ap. z i. l. si. C. qui admit. z in. l. si ita relictum. s̄. pegafus. de leg. ij. z i. l. i. s̄. si quis cau. z in. c. sancimus. quo tēp. miles. in vfi. seu. z in. s̄. hi qui in auē. de temp. ap. per pau. de ca. in. l. si quis arbitrati. j. eo. per Ro. in rubrica de arbi. in. x. q. vbi limitat istam doc. bar. dicens q^d licet

a C Luz quo
trāsceunt. ad
de q̄ 3oa. de
imo. in cle. q̄
uis rigor in
oibus. sequit̄
bar. h̄ de qua
materia vide
late per. d. de
ro. decis. suis
in nouis tan
tiquis de do
lo ⁊ contu.

a C Citatio generalis. vid. Bal. consilio. cxxvi. ij. lib. vbi dicit qd talis citatio non est faciēda cū dicitur cōpere singulis diebus et horis cū sit species sui tutis de quo vide an. d. bu. in. c. cū olim de privilegiis Et an citatio ad totaz cām faciat ut nō dbeat citari ad audiendū sententiam vide gl. in cle. sepe in vbo ad id de vbo. sig.

possit talis cui datus est terminus. vt. s. quādo cū qz comparere ante. viij. dies: tamen hoc est verum quantū ad vim productionis non quantū ad vim probationis nisi fuerit actor citatus ad videndum produci et ita dicit voluisse Barto. in extrauagan. ad repmē. in s. de plano. et bal. in. d. l. si. p quo al. legat tex. in. q. ix. charte. et hoc si bene inspicia vī voluisse Bar. hic et per Be. de ancha. in cle. q̄uis. de appel. vbi sequitur dicta per bar. hic. et ē ibi glo. no. in s. ante diem. que vult qd reus cui datus est terminus. viij. dierū. ad aliquid faciendū possit intra terminū cōparere tamē secus est si fuit certa dies p̄fixa in qua debeat cōpere. Rapha. tū et ro. in. d. l. stipulatio ista. s. inter certam. j. e. p illum tex. voluit qd talis citatus poterit ante diē certā p̄fixā q̄cūqz cōpere. sicut ille qui hz terminū ad soluendū in calendis. sed sustinēdo illā glo. dico qd loquitur q̄n dies illa p̄fixa nō erat adiecta ad fauorez illius qui comparere debeat sed in fauorem facientis citari. vñ ante nō poterit citat⁹ cōpere vt p̄z ex no. h p bar. circa intellectū d. l. si ita fuerit. s. si. s. de ma. testa. Itē in q̄tuz bar. h q̄rit qd si litigo hic in ciuitate cum comitatuo barbaranti de longinquo an habeā necesse facere eū citari in quolibet actu ad locū ita distantem et nō decidit. adde quod bal. hic dixit qd distātia loci h nō tollit citationē. allegat id quod leg. et no. in auē. de ex. hi. reis. s. suscepto. et s. si nō etiā adde tex. meliores in. l. i. in s. sed et lras. et ibi per bal. j. de requi. reis. et cle. pastoralis. de re iudi. et vt nō sequatur necessitas multarū citatiōuz dicūt bar. et ang. h qd erit remediū qd fiat vna citatio ḡnāl⁹ ad oēs act⁹ nā dca citatio generalis fieri pōt. allegat no. p Imo. in. c. p̄sultit. de offi. deleg. et in. c. auditis de p̄cu. adde tex. in. c. cum olim. et in. c. si. de do. et p̄tu. et in. c. cū ex litteris. in fi. de resti. in integ. et in. l. iij. in s. ob cāz. C. qui accu. et glo. in auē. qui semel. in s. vocef. dum dicit ad cām quō et q̄n iud. et in. l. post edictū. in s. d. s. de iud. dicit tū citatio generalis nō d̄z fieri nisi ex cā. vt quādo citandus ē in loco longinquo. d. c. cū ex lris. als talis citatio esset iniqua et citatus posset ab ea appellare. ita dicit Jo. d. imo. solēnter voluisse Jo. an. in addi. Spe. in titu. de cita. s. viso. s. l. in diē p̄emptorie. S3 cū reuerētia h nō dicit ibi Jo. an. l. apte vult qd citatio generalis sit nulla et nō sit opus exceptionē q̄n nō sit cū cā qz fm ea. iura in. d. c. cū lris. et d. c. cū olim p̄mittētia citationē generalez loquit q̄n citatus erat d longinquo. et cū dicta decisioe Jo. an. transit do. Anto. de bu. i. d. c. cum cōsultit. et Jo. de imo. in. l. ex cōsensu. s. si. in. xxxj. col. de appel. et in. l. de vnoquoqz. de re iud. s. i. nō apientes tamē an sit necessaria appellatio vel nō. et Bonni. d. lan. gēmi. in. c. ij. de do. et cōtu. in. vj. do. Abb. in. c. si. de dila. vbi reassumit hūc articulū dicit qd aut citatio nō artabat citatū et nō poterit appellare. aut artabat eum et poterit appellare. Sed io. de imo. in. d. c. p̄sultit dicit qd verius vī qd sit necessaria appellatio qz iura ē simpliciter permittūt dictā citationē generalem. d. l. iij. et no. glo. in auē. qui semel. cum si. et hoc mihi plz. p quo vide notabilē decisionē spe. i. ti. de dila. s. i. s. deliberatorie. vbi dicit qd l3 possit statui terminus ad plures actus. c. ij. de testi. cog. tū fieri non d̄z vī ibi p̄bet ipse. et no. glo. in cle. sepe. in. s. post actionez. de vbo. sig. et Frede. in cōsi. cclxxxix. incipiente talis casus est ad petitionē actoris. et in p̄si. clxxj. incipiente talis casus ē qdā fuit citatus. Circa predicta ē aduer te qd si facta citatiōe generali semel cōparuit citatus nō debeat ulterius p̄cedi ad aliquale actū sine noua citatione. ita signāter cōcludit Freder. in. d. cōsi. clxxj. vbi p hoc inducit tex. in. c. ij. de do. et p̄tu. li. vj. et cū eo trāseūt Anto. de bu. et Jo. de imo. i. palle. c. cōsultit. adde Frede. idē tenētē i. d. p̄si. cclxxxix. incipit

te casus talis ē ad petitionē actoris cū quo trāsit do. ant. d. bu. in. c. l3 cāz. de pba. idē tenuit io. an. i. d. s. viso sup. d. h. itē l3 i. fi. S3 in hoc melius dicas vt p bar. i. exuaganti ad repmēdū. in s. p edictū. et in s. sup dicto crimine. vbi intelligit hoc ē verū nisi dictū fuerit qd citabatur p oib⁹ et singul dieb⁹ et horis et refert h imo. et cū bar. ibi transit pe. de ancha. in cle. i. de fo. cōpe. et in cle. sepe. de vbo. sig. et do. in. d. c. ij. vbi p opi. bar. idu cit tex. in. c. si post q̄. de elec. in. vj. do. Abb. etiā in. d. s. si. d. dila. ponit bāc practicā. et d bar. nō facit mentionē. Et etiā aliud 13 remediū qd citet p edicta ille q de longinquo distat h3 ang. al. legat no. p glo. in. d. l. et post edictū in p̄ma gl. mag. de q̄ vide plenius p bar. in. s. p edictū. vbi ēt ponit alia remedia. et d dila. citatione p edictū. vide oīno imo. in. l. iij. s. hoc aut. s. de dam. ifec. et aliqd p bal. in. l. si. C. de iure doriū impe. et i. l. si ac cusatoribus. C. de accu. Et an distās de longinquo possit cogi ad eligendū locū i ciuitate ad quē seu in quo possit citari? bal. hic tenuit qd sic. et idē bar. i. d. s. p edictū. et Spec. i. ti. de R̄p: presentia. s. rōne cause. s. qd si nō discernat. et do. abb. i. d. c. si. de dila. et ad p̄dicta remedia ēt Bal. in. l. si q̄n. in. iij. col. C. de test. vbi facit mentionē de vbis Bar. hic. C. Ultimo iducū tur predicta ad. q. Iudex statuit tibi terminū ad audiendū sniaz die crastina ate nonā an possis cōpere quacūqz hora volueris ante nonā. et an possit fieri snia die crastina quacūqz hora dum modo ante nonā. bar. nō hic sed in suo p̄silio incipiente iudex statuit. dicit qd aut es citatus ad actū per te explicandum puta ad soluendū et potes ante nonāz quādo cūqz volueris hoc facere. aut ad actū explicandū per aliū puta per iudicē et hoc casu debet cōparere in hora none. nec ante illam horā lata snia valet alleg. l. aut q aliter. s. i. s. qd vī aut clā. et videt fm eū qd in citationē requirat dies et hora. talis ergo citatio d̄z interpretari vt valeat cōtinere horā none. lata ergo snia ante nonā nō valeret. l. si. in fi. qd vī aut clā. fm eū bec decisio nō videt vera. nā fundamētū Bar. ē qd citatio ad audiendā sniam d̄z cōtinere horā. per d. l. aut aliter. s. i. sed hoc ē falsū qz sufficit dies. c. cōsultit. de offi. deleg. et ibi per scrip. qz hora cōgrua intelligitur citatus. vt voluit glo. in. s. oīs insti. et idem voluit bar. i. l. liber homo. s. fi. j. eo. secutus gl. in. d. s. oīs. et bal. in. l. i. in vlti. col. et in. l. vt proponis. la. ij. C. quomodo et q̄n iud. et in. l. terminato. C. de fruc. et li. expen. per inno. et io. an. in. c. cū nobis olim. de elec. et Ang. in. l. et post edictū. s. de iudi. et in. l. diuus. de restitutio. i. integrum. nō ob. l. aut qui aliter. s. i. per quā Bar. ibi et hic i. fi. et i. dco consilio videtur sēssisse qd hora requirat. qz rñdeo qd loquit quādo denūciatur actus videndus per aduersarium et in casu vbi maior est suspitio q̄ in casu nostro in quo nō est suspitio qd iudex voluerit clā facere vt p̄batur. in. d. c. cōsultit. istud in fili vī sentire hic imo. dū rñdet ad. l. aut qui aliter. qd nō loquit i actu explicādo p iudicē sed p aliū. et in actib⁹ iudiciarijs magis qz certus ē pōt de hora fm cōsuetudinē loci q̄ de actibus exiudicialib⁹ snia ergo lata ante nonā hora p̄grua et ea die valebit p predicta. si qz tū veller sustinere bar. posset dicere qd vbi cūqz qz ē citat⁹ sine hora limitata d̄z expectari vsqz ad vlti maz p̄tē tpis vt sensit glo. in. d. s. oīs. et facit rō. l. q hoc ano. j. eo. et voluit Ange. in. d. l. diuus. et i. d. l. post edictū. et bar. i. d. l. liber hō. et Anto. de bu. i. d. c. p̄sultit. et sic p rōnez istā posset sustineri decisio bar. i. d. cōsilio. nō aut rōnibus suis.

lex. 14. Ita stipulatus. Stipulatio cōtinēda factū cōmittit post qd trāsiit tū tpis. j. qd potuerit expediri et nō fuit expeditus. et si pp casus superueniētē auferat totū cōmodū d̄z rota dilatio reintegrari. h. d. cū. l. seq. C. Mo. qd lapsus tpis ēt rati et legalis qd inest p̄missioni facti habētis tractū successuum p̄stituit i mora sine alia interpellatiōe hoīs. nā dies tacita ita interpellat p hoīe sicut expressa. vt ē gl. no. i. l. si mora. i. gl. i. s. solu. ma. facit. l. i. C. de iure ēphi. et c. potuit. de loca i terminis hui⁹ l. firmat hoc clare Bar. i. l. si stipulat⁹. i. ij. q. p̄n. j. e. dū allegat istā. l. iūcto eo qd ipse dicit i. e. q. in s. sequit dū allegat. l. si insula. j. e. sec⁹ aut i p̄missione facti momētanei. vt si p̄misisti tradere vel restituere stichū. nā nulla inest dies iō tūc requirit interpellatio. l. si ex legari. j. eo. C. Secūdo no. ex tex. ibi nō ante qd an teq̄ trāseat tū tpis intra qd domus edificari potuerit agi non pōt qd intelligebat Bau. de ca. esse verū qd ageret ex stipula

tiōe ad iteresse. sed si velit agere stipulator ad ipsius factū qd ē in obligatione dicit se nō uidere quare statim agere non possit ut p dēnef ad faciēdū cū obligatio sit pura. et si eēt casus i quo posset p cisse cōpelli cōpelleretur. al's aut trāfacto tpe quo potuit domus fieri fiet executio ad iteresse. alle. no. per glo. i. l. ii. §. itē si in facto. §. e. in glo. i. qd est no. p limitatiōe hui' .l. et istō idē tenuit ipsemet in. l. stipulatiōes nō diui. i. vlti. charta. j. eo. reprehēdēs do. xpo. de castellione p riu tenentē. sed nō puto opi. dñi Bau. eē verā qz apte d tex. i. l. iterdū. i. pñ. ibi tūc enīz incipit actio. j. eo. et idē firmat bar. q i hoc allegat istū tex. h opti me. pbātē nō cauillādo. ad idē allegās tex. i. l. quotiēs. §. d ope. liber. et h vī uerū ē qñ qd poterat ad factū p cisse cogi. ut pbat iste tex. q loqf i obligato ad factū ex dispōne testatoris quo casu p p cisse cogi. ut ē tex. reputat' singularis i. l. fideicommissa. §. si. §. d le. iij. et no. plene p bar. i. d. l. stipulatiōes. dico pcludi pos se q talis obligatio seu pmissio q pmissi edificare domū dñi hñe diē quo ad ichoādū et explicādū. l. pñu'. §. i. l. i. §. si nō icho aret. j. e. et d. l. iterdū. et qñ trāsiuit tñ tps. j. qd cōmode posset explicari opus p agi ad totale iteresse p. d. l. iterdū. j. e. s. qñ nōdū trāsiuit tps itra qd pmode potuit op' explicari s. trāsiuit tñ tps itra qd potuit ichoare p agi ad p ticolare iteresse p. l. sti pulatiōes nō diui. §. si. j. e. et ad aliud v. ut ichoef opus. et in casu quo p cisse pelli qd p agi ad factū posset h casu cogi p cisse. 4 Ultimo no. ex. l. seq. qñ tps reitēgrādū sit ut dixi. §. i. l. i. s. i. s. mario. nā p h limitat. l. s. i. pñ. §. s. i. cū ferie. et §. quotiēs. §. ex q. cau. ma. et cle. i. d. resti. i. iteg. vbi hñ q soluz d. restitui tps ablatū. nā fallit vbi totū pmodū auferit p p ticolare ipedimē tū ex quo bar. h i si. multū solēniter dixit q si ē data mihi dila tio mēsis ad pbādū et i fine mēsis peāt acta pbatoria d. dari alius mēsis. et cū bar. trāsit bal. i. l. i. C. de tēp. ap. et i. l. si. i. ante pe. col. §. de feri. et i. d. §. s. i. cū ferie. nō tñ itelligas q i ista noua dilatiōe possit pducere alios testes vel alia iura q pduxerat i p ma ut ē nota. et digna decisio Ja. bu. et bar. i. l. admōendi. i. h. s. i. l. s. de iureiurā. ar. illi'. l. i. h. qd' solis nūc vsuris. et Bar. et bal. idē i. l. si. §. d. feri. Adde q si artauit se ad pbādū i vltima die mēsis et illa die fuit impedit' an sit ei reitēgrādū tps. vide p io. an. i. regula i putari i mercu. i. vj. et allegat. l. ii. §. s. i. qd dixi mus. ff. si qd cau. et bal. i. l. i. C. de dila. vbi tenet q sic. itē ē v. q tñ restituit tps ablatū qñ restitutio sit a iudice. sec' si a lege q tñ restituit in itegru tps. ut ē glo. in. c. si electio. i. glo. si. de elec. in. vi. fm ang. hic exēplū p. in casu auē. ei qui. C. de tēpo. ap. de quo dic ut ibi latius p Ly. et bal. et p bar. in auē. itē si ap pellatiōe. e. ti. et p cano. i. c. ex rōne. de appel. et io. an. in addi. Spe. i. rubrica. d. appel. 6 In gl. ibi solue ut ibi teneas solutio nem istā q ibi de p ticulari iteresse. hic aut de totali. pbat h. j. eo. l. pñu'. §. itē qui insulā. h. itē si nō. In gl. si. l. sequētis. ibi ut pmissoris hec diuinat. sequēs autem solutio saluatur per bar. qñ leuissima culpa pmissoris itercellit tñ nō vī bona salua tio fm Raph. et imo. h qz si culpa leuissima opus petijt ut dicit bar. ergo fuit liberat' pmissor a pñu isto in quo nō venit culpa leuissima. iuxta. l. si ut certo. §. nūc vidēdū. §. cōmo. si fuit libe rat' a pñu ergo nō p t pueniri ad opus faciēdū et ē postq cul pa sua iternēit nō d. z audiri si petijt reitēgrari sibi dilationē p. l. dānū qd qd d. iur. bñ fatent q poterit pñuē ad iteresse actio ne. l. aqle in q venit leuissima culpa. l. i. lege aqle. §. ad. l. aqle. s. i. meo iuditio bar. nō negat qñ teneat ad iteresse. s. qñ tuz ad h ut possit reitēgrari tps leuissima culpa nō ē i pñuatiōe. itez s. z Raph. ista solutio inuit q si sine aliq culpa opus petijt eēt libe rat' pmissor qd nō ē verū qz opus nō fuit factū nisi p pte. ergo nō fuit liberat' i aliquo qz ē qd indiuiduū. l. stipulationes non diui. i. pñ. j. ea. l. si is qui qdringēta. §. quedā. §. ad. l. sal. si non fuit liberat' nō mirū si teneat itez ad reficiēdū. ut h. et ita ē tene tur i casu. d. l. marci'. ex hoc itēf ad aliā solu. quā sentit h bar. q ē melior ceteris v. qz hic erat opus indiuiduū et qd nō ē pmissor a pte uec a toto liberat'. S. si qñf cui' expēsis dbeat refici di stinguif. aut sine culpa pmissoris petijt et d. refici expēsis stipu latoris. ita itelligif. l. marci'. aut culpa pmissoris et tūc sec' qz su is expēsis ut h cū gl. et istud fuit de mēte bar. h. et expēsis i. d. l. marci'. et sic habes p cordiā istaz legū. Et i ducit hic p Bart. ad no. q. de p tate electo ad p taturā p sex mēsis pñmis an si casu fuerit ipedit' debeat p illis sex mēsis reitēgrari tps alio

rū sex mēsiū. et cōcludit q nō ut h p eū. cū quo trā seūt hic Ange. et pau. de cast. aliquo nō addito. adde Bar. idē tenēt in. l. si pñs in. x. q. in fi. §. de no. ope. nūc. et l. si vno. §. cū qdā. ad fi. §. loca. et i. l. si vsufu ctus mihi in biēniū p illū tex. §. de vsufu. le. et bal. i. l. liberti i. i. col. C. de ope. lib. et do. anto. in. c. si. in. ij. col. de iudi. et in. c. i. circa. iij. col. d. eo q mit. i. pos. cā rei ser. Postremo inducit p Imol. h ad. q. de medi co qui sanauit podagrā que postea redijt an debeat habere salariū pmissum p sanāda podagra formatā per gl. in. d. l. marci' de qua dic ut ibi p bar. cū quo trāsit imo. hic. et p Spe. in ti. de sala. §. si. h. i. et per Jo. an. in regu. d. tuz. in mercu. in quib' cōcludit q aut redijt ex causa antiq et nō d. z habere salariū. aut ex noua et tūc d. z habere de quo stat iudicio pitoruz. iuxta. l. q semel. C. d. re. mili. et l. i. i. §. i. §. de v. i. l. p. et c. tertio loco. de pbatio. Alexander de imola.

lex. 16. s.

§ Stichum.

Si vna ex rebus al ternatiue promissis efficiatur stipulatoris definit esse in obliga tione tamen si sola fuisset debita non extingueretur obligatio. l. plane. l. i. §. i. h. q si rē. §. de leg. i. quod est singulariter menti tenēdū fm Raph. h. qd tamē intellige fm distin. glo. in. h. reliquos in fi. pñ. 2 In glo. mag. in fi. doc. cōiter reprehēdūt gl. pcludētes primo q imo i obligatione alternatiua ē si res desi nunt eē stipulatoris nō possit de rigore nec de egta te solui. qz definit esse i obligatiōe ut hic iūcto. §. q sti chū. in pñ. alle. i. gl. s. i. obligatiōe generis posset pro cedere opi. glo. qz d. rigore solui nō pōt. d. §. duob' in fi. alle. in glo. de egtrate aut sic. d. §. qui stichū. S. rōnez diuersitatis vide p bar. in. d. l. si duob'. in. ij. et. iij. op. tertie pris. Alduerre tñ qz videt fm Raph. sustineri posse opi. gl. qz si extimatio illi' serui q esse ctus fuit stipulatoris solui pōt ut firmat gl. h in pñ. quā oēs approbāt qñ tomagis debet dici posse solui seruū pmissum cum desit esse stipulatoris. s. pōt ēt rñderi q ideo extimatio solui pōt quia iniquuz erat auferre facultatē eligēdi pmissorē absq culpa sua ut hic dixit glo. et iō loco rei q desiderat eē i obligatiōe pōt pñari pecūia p quā omnis res estimat. l. si ita fi deiussorē accepero. j. de fideiul. S. ipse suus qñis d fuerit eē stipulatoris nō debet posse solui qz semel de sist eē in obligatiōe ut hic. ergo reuiscere non pōt obligatio. l. qui res. §. areā. j. d. lo. nec loco pecūie q solui poterat pro extimatiōe d. z posse prestari suus qz pecunia nō extimat p res sed ecōtra ut dixi: tñ alia rō ne soluo glo. qz vbiqz pecunia seu qñtas debetur certe speciei liberatur debitor pñado illaz spem. l. si vero. §. si. §. solu. ma. l. fideiussor euictionis. §. de do li excep. sed in casu nostro debebat extimatio respe ctu sui q desit eē pmissoris. vel aliter seru' fuit alter natiue promissus fm glo. et doc. hic ergo rē. nec ob. d. §. stichū. qz ibi nunq debita fuit qñtas loco spe ciei. s. tenēdo pclusionē doc. dic q pcedit eoz cōclu sio ē si nō cōcurrerēt due cause lucratiue i psona illi' serui q definit esse stipulatoris p istū tex. cū gl. in. h. aliqua tñ. et per tex. in. d. §. stichū i pñ. s. solus pau. de cast. hic dixerit cōtrarium. ar. l. estimo. i. pñ. j. eo. que non probat.

§ Stipulatio.

Stipulatio ānua est vna p petua et certa. secus i lega to ānuo. h. d. C. Mo. q legatū ānuuz non censetur eē vnū s. z plura. pro pmo āno purū est. pro sequētib' cōditiōale. s. si legatari' viuet. et iō nō trāsit ad hñ dē ut h. et l. cū in ānos. et l. si in singulos. §. de an. leg. qd pmo fallit nisi cū pñfinitōe tps relictū eēt et nō ob cāz alimētoz. tex. ē not. i. l. si cū pñfinitione. §. qñ di. le. ce. et ē singularis decisio fm bar. ibi et pbat i. l. codici. i. pñ. et ibi p bar. §. de an. le. C. Scdo fallit qñ testator gratia hñdis grauati diuissit legatū i pñta

Legata rio. adde bal. m. c. i. s. eade lege. de lege coradi i vñb^o seu. vñb idem dicit r add q l3 i legato annuo regularit sufficiat vñf. se principiu3 ani vt. l. in fin gulis de annu. is lega. hoc ta men fallit ni si legatu annu um subroget loco vsufu. 2 ctus vel habi tatiois tuc. n. no debet pro reliqua parte anni. casus e no. i. l. si habi tatio. ff. de vsu. leg. r ex virtu te hui^o subro gatiois dicit³ 3 dit vñu mira bile. f. q econ tra si vsufu ctus subroge tur loco lega ti anni debet pro toto tpe anni l3 legata ri^o fit mortu^o in initio anni casus a bar. ponderat in. l. gñale. s. be redi. ff. de vsu fru. lega. r vi de ang. pñlio ex. ad materi. a3 r. s. alium quoq3 capitu lum vñ. si q3 de pre in auc. vt cu d appel la. r ibi ang. b^o Tu cōcor da. vide abb. pñlio. xl. r an relict annui sint capaces mēdicātes vi de p. ludou. ro. pñ. clxx.

tiones annuas. tex. ē i. l. firmio. s. fi. r ibi gl. s. qñ di. le. ce. **T**ertio pcedit regula istius. s. qñ sit legatu per dinumerationē ānorū seu singulis annis hoc ex presso. als secus. exēplū lego tibi vsufuctū talis fun di. nā licet videat relictū quousq3 vixerit legatarius vt. l. defuncta i fi. s. de vsufu. r i. s. finif. insti. eo. ti. tñ nō sūt plura legata. s3 vñum. l. i. circa pñ. s. qñ di. vsufu. le. ce. r hāc vltimā fallētiā ponit Pau. d ca. hīc dicēs se ita rñdere ad. d. l. defuncta. alle. i gl. pro pñio. Adde q istud aptius firmat Ja. bu. r bal. i. l. i. i. fi. C. de sen. q si cer. qñ. vñ qñt qd si legata sunt alimēta simplr vel vsufu. nō distributis tēporib^o nū qd est vñū legatū vel plura. r dicūt eē vñū r purum sed resoluit legatario moriēte. Ex quo seq3 fm bal. id qd pscriptio incipit a pñcipio pro integro legato totit^o tps. iuxta no. p gl. magistrā. in. l. cū notissimū. s. i his i gl. i. s. cuiusq3 ani. C. de pscip. xxx. an. qd ē nō. r subtile fm bal. i. d. c. i. r idē voluit bal. i. c. iter pares. s. ex eadem lege i fi. d. l. corra. quā decisionē tene menti q3 nō reperit tex. p quē meli^o r clari^o pñef p. l. i. s. qñ di. vsufu. le. ce l3 p Ja. bu. r bal. nihil ab legef. Stipulatio vero annua vna ē regulariter vt h. qd limita vt plene p bar. i. l. si fu^o cōis meui r castre. s. fi. j. de stip. seruo. resultat aut vtilitas ex hoc q sit vna vel multiplex. pmo quo ad effectū vt p3 i. d. l. cū notissimū. s. i his cū gl. resultat ē alia vtilitas q3 qñ ē vna dies interpellat r cōstituit ipso iure debitorē i mo ra. secus qñ est multiplex. put ē legatū annuū vt subti liter pbat r declarat Bar. i. l. ita stipulat^o. j. e. i. q. pñ cipali. i. s. iij. est videndū. du3 tractat de die adiecta cā multiplicāde obligatiōis. **I**n glo. i. ibi vel etiā si nō sit dictū. r3 ergo glo. q stipulatio annua i dubio nō trāseat ad heredes stipulatoris qd sequit Bar. h maxime p. l. sancimus. s. fi. de dona. r idē t3 Jo. de imo. rōne īfinitatis euitāde. Pau. de ca. hīc dicit q tex. i. d. l. sancimus. nō pbat opi. bar. imo poti^o vide tur innuere p Bar. q3 vult q ē si nō sit facta mētio de herede trāseat ad heredes. putat tñ ipse q de eq tate tollerabilis sit opi. Bar. s3 opi. pñia q idistincte trāseat ad heredes videt verior quā tenuit By. pe. Bal. r Raph. r Ro. h p istuz tex. r. l. veteres. C. de pñe. r cōmit. stipu. cū fi. Adde q Bene. de plū. i. l. si ita fuerit. la. ij. s. de ma. testa. r3 Bar. r alle. glo. isti pñia in. l. si in singulos. s. de an. le. r rñdet ad. l. legatū r siles allegatas p Bar. q loquūt i vltia vo lūtate. q rñtio tollit ex dictis h p Bar. r rñdet ad. l. sancim^o. vt. s. ē rñsuz. Jo. fab. ē i. s. ois. insti. e. r3 Bar. r dicit q cōiter doc. tenet p hāc gl. r Bar. Et p certo mihi videt ista opi. pbari i. d. l. sancimus. s. fi. dñ tex. ibi dixit vel adijciat tps vite vel donatoris vel q dōatiōez accepit. nā vult tex. q vñb dōatio annua est trāsitōria ad hñdes ex pte vñiusq3. s. donātis r dōa tarioj vel alteri^o tñ intelligit eē vñica r īfñuāda sit. Et subdit tex. q qñ agit q nō trāscēdat vitā alteri^o puta donātis s3 dōnatario nil ē dictū cēseat trāsitōria ad hñdes donatarij ecce ergo i dubio q si nihil ē actuz trāsit ad hñdes. Nec ob. pñcipiū illi^o. s. q3 ibi illa al ternatiua vel rōne pñietatis euitāde dō necessitate stat copulatiue vt ibi exponit doc. maxie Ray. nō ob. rō i finitatis q3 quādo hba sunt apra ad īfñitātē etiā vñb agit de obligatiōe vel actiōe pñeruāda tollerā i finitas. l. si ita stipulat^o fuero a seio. j. de fideius. no. Bar. i. l. q bona. s. fi. s. de dā. ifec. s3 i casu nostro ibi la hba i singulos ānos ita sūt apra ad īfñitātē sicut hba in. d. l. si ita stipulat^o fuero. pñeterea quare nō sic dicimus q saltē duret vsq3 ad centū ānos si īfñi tatē attēdere volum^o sicut i legato vsufu^o relicto ci uitati. l. vsufu. r ibi Bar. l. annuā. r ibi By. s. de an. le. trāseo igif cū hac pñclusiōe q stipulatio simplr fa cta trāseat ad hñdes nisi sit facta paupi quo casu sto cū decisōe. bar. h. **I**n ea. gl. ibi. vel plurib^o rē. cōi

ter tenet solutio posita p gl. i. d. l. plurib^o. s. i. dñ gl. dicit vel dñ stingue sic qcqd h dixerit Ang. rē. s3 bar. pñia solu. opponit q3 distributiuū de quo h i tex. d3 opari ac si facta esset spālis di numeratio tēpor. l. fi. C. de ipu. l. l3 ānos. circa pñ. s. g. mo. vsufu. ami. r i hoc reliq3 bar. cogitādum. s3 bal. pe. de anch. Raph. r Imo. r Roma. h rñdet q verū ē q pp distributiuuz stipulatio cēseat multiplex. s. respectu effect^o pñtatiōuz q3 plures fieri debēt pñtatiōes nō tñ ē oīo multiplex stipulatio sicut si fa cta eēt expñia dinumeratio sunt plures pñceptiōes iō pñes viden tur stipulatiōes. sec^o vñb p distributiuū vna ē pñceptio. ar. l. scire debem^o. i pñ. iūcto. s. stipulatio. j. e. pñe posses alter rñder ad d. l. sicut i ānos. q forti^o strigit q3 ibi erat res q de sui natura nō trāsit ad hñdes. s. vsufu^o. vñ nō ē eadē rō q ē i legatis. p h op time fa. l. si steril. s. fi. s. s. ac. ēpti. fm itellectū traditū p bar. in. d. l. si cōis fu^o. s. fi. r hāc sol. expñit^o dedit Ja. de are. i. l. si ex toto. s. fi. de leg. i. quā sol. ibi refert r seq3 Bal. r Imo. r h ēt Imo. ex quo hēs pperuo notare q si pmitto tibi. x. ānuā ad alimēta stipulatio erit multiplex q3 ē facta sup re de sui natura nō trāsitōria ad hñdes ipso iure cū alimēta nō trāseāt ad hñdē l. cū hñ. s. modus. s. de trāfac. **I**n ea. ibi. q3 nō ē certuz. hec nō ē bona rō tenēdo opi. quā tenui in pñ. gl. dic fm Raph. q ē icerta q3 nō pñet tñ. x. pñissa s3 i īfñitū. i īfñito at si pñt eē cer tū. **A**ltimo in qñtū bar. h dicit q si fratrib^o minozib^o reliqua f aliq3 ānuū cēseat relictū ad alimēta cui^o relictū fñes dicit eē ca paces. ar. l. legatū. r qd ibi dicit Bar. s. de capi. dimi. r. l. si in metallū. s. de his q p nō scrip. r qd no. bar. i. l. fuos p illū tex. s. de ali. r ci. le. r sequit Ro. hīc. Imo. h t3 dñū p tex. i. de. ex iui. s. cū q3 ānuū reddit^o de hbo. signi. r idē tenuit tpe in. l. suo alieno. r ibi pe. r Ly. i pñ. s. de lega. i. Tu cōcorda^o opi. put notabi. distinguūt Sede. de se. in pñ. xij. īcipiēte Fratres pñica tores cū quo trāsit pe. de anch. r do. car. in. d. de. exiui. r bal. i. l. pñilegia. C. de sa. sanc. eccle. r i auc. īgressi. in antepe. col. eo. ti. s. aut ē relictū ppetuū. aut ad tps. vt ibi plenius. r per Bar. in tractatu minozicarū. Alexander.

Stipulatio non ualet. **N**ō sum^o mas pro pter breuitatē. **I**n tex. r gl. nō īfñito. q3 nō opus ē. s3 de materia hui^o. l. dicā i. l. cētesimis. s. fi. r i. l. a ticio. s. fi. p^o gl. j. e. **E**t gl. dicebat h iac. de are. q i terminis. l. nostre tex. in h. arbitriū d3 exponi. i. i. merā volūtātē. qñ si acciperem^o p ar bitrio boni viri deberet posse conferri in arbitro stipulatore si cut videmus in legato in. l. senatus. s. penul. de leg. i. iūcta. l. i. de leg. i. r. l. si fidei cōmis. s. qñ. de lega. iij. Ray. tamen hic re prebēdit ia. de are. q3 clarū est q h arbitriū iporat arbitriū bo ni viri. vt. d. s. qñ. s3 i pñib^o qñ substantiale pñtus pñerf i volū tate alteri^o ex pñetibus ē p verba iporatia arbitriuz boni viri nō v3. l. q sepe. s. i. s. de pñaben. emp. r istud ēt voluit bar. in d. l. centesimis. s. i. circa medium.

Ubi bis idem. **Q**ui pluries se obligat ad eadē rē tenet ex pma tñ nisi pma eēt īvalida. h. d. cū. l. cū dari. j. eo. q pp ei^o cōnexitatē simul legif cū ista p doc. **M**o. ex. l. q bis. q ex pma stipulatiōe tñ pñt agi quōtēs stipulatio geminata est. qd fallit pmo quādo stipulatiōes facte fuerunt ab vno stipulāte a diuerfi3 eandē rē q3 vñaq3 stipulatio tenebit. l. cū q ita. s. pe. iūcta. l. q vsufu^o. j. e. r qd no. Bar. i. l. pe. j. d pñeto. stip. dñ tangit an īteruētū noue pñone fiat nouatio. pro quo optime fa cit. l. iij. i pñ. j. de duo. reis. **S**ecūdo no. q idem actus nō vi detur posse geminari r iō facit an possit q3 pluries excōicari vel dānari de quo vide i. d. c. ita quozūdā. d iudi. r p bar. s. d ope. no. nūc. in. l. de pupillo. s. fi. īpūberib^o r per Ly. r alios i. l. ij. r ibi glo. C. si irra cer. tē. r aliquid p doc. i. c. caplm sancte cru cis. de pñp. p bal. in. l. nihil. C. de manumif. vindic. r tenendo cōez opi. q3 q3 posset pluries excōicari rñdebim^o ad hunc tex. q ad substantiā stipulatiōis requit īteresse stipulatoris. l. stipu latio ista. s. alteri. j. eodem s3 hic nō interest stipulatoris pluri es q3 semel ergo rē. Et no. q illud idē qd dicit h in stipulatiōe scōa si pñinet id qd pma nō valeat vt pariat actionē ēt in alijs pñtib^o vt pbat i. l. l3. s. ea obligatio. i. fi. s. de pñu. vñb mādatur pñtēs idē qd pñū pducit nouā actionē. **I**n gl. ibi tenet tñ ex vñaq3 rē. magis cōiter doc. dñū tenet. s. q solū ex pma agat

ut sensu gl. i. l. si dari. j. e. i. l. scire debem. i. gl. i. h. pcedenti. j. eo. z pbat in. d. l. si dari a contrario sensu. pbat etia rone qz no interest stipularis scda stipulatione valere. ergo dz ex ea oriri actio. l. stipulatio ista. s. alteri. j. eo. Mo ob. s. iterduz hic alle. in glo. qz ibi no erit vterqz ide ptract sed pms erat scus stipulatiois scda madata. z ex secudo actu. i. ex madata orit actio madata q ex pmo contractu no ppetebat qz pcesserat ali ptract q madata. vñ videmus q et in stipulatione deduci pot id qd mibi debet ex alia ca pro qua alia actio et stricti iuris ppetebat. vt. l. scire debem. s. si. i. h. couentionales. s. e. Nec contra dictu. s. i. terda facit tex. i. d. s. ea obligatio. i. pn. vbi ex ultimo actu. i. ex madata no orit actio madata qz rñde vt ibi p bar. z p Jmo. in d. l. scire debem. i. pn. l. ipsemet Jmo. hic circa hoc dñu pluri mñ se inuoluat z minus bene. vt colligif ex. d. l. scire debem. s. f. Jte pro opi. hui facit. l. hñs a debitore. s. i. alle. i. gl. qz ibi stipulatio scda cõtinebat plusq pma. Predictis et adde gl. in. l. si. i. h. C. de noua. q vt ponere tertiã opi. vñ qz i terminis huius l. ex scda dñtaxat stipulatione agaf quã reprehedit pau. de ca. h. p illud qd dictu e. s. f. q ex pma agaf cñ ex scda no resulter interest tñ potes saluare glo. in. d. l. si. intelligedo eã fm. l. quas allegat. i. qñ vltima pmissio cõtinet longiorem diẽ qz tñc ex se cñda tñ agat qz pma videt nouata. l. pe. j. d. pto. stip. Et ita illa glo. itellerit Jmo. i. l. q vsufructu. j. e. vbi tractabimus materiam nouationis. Cñ ea. ibi. l. si pupil. s. q act. zc. l. ad illam l. possit rñderi q eo tpe nōdū erat inuēta pscriptio. xxx. anno. tñ gl. sequif h Bar. allegas meliore tex. i. l. pater q castrēse. s. f. j. de cal. pec. io. de imo. h et sequif glo. qcad h dixerit ang. allegas in dñu glo. in. l. si tibi mādauero. s. interdu. s. man. z dicit imo. h Ange. ab ista sua opi. recessisse postea. Cñ e. ibi vbi fit nouatio zc. subaudi maxime qz idẽ videtur vbi nō fit nouatio. vt. l. duo societate. s. pro so. z. d. s. couentionales. siue pcedat scñ bonafidei siue stricti iuris vt h in. d. iurib. z in. d. l. scire debemus. in fi. z qd opere tñc stipulatio qñ iterponit su p alio scñ. vide omnino bar. i. l. singularia. in. l. char. s. si cer. pet. z in. l. si qz cñ aliter. z. l. ita stipula. in. j. op. vltime ptis. j. e. z qd ipse no. in. l. ij. in fi. C. de cōdi. ob cau. in qb locis etiam tangit an tñc per stipulatione iducaf nouatio. z qz e materia q tangit i. d. l. pe. de pre. sti. iō h omitto. Cñ gl. limita z itelligit h tex. z superius dicta qñ scda stipulatio fuit facta sine cōmemoratione pme qz vñ est q ex pma tñ agatur. secus si scda stipulatio fuit facta sub pmemoratione pme qz tñc agitur ex secunda qz pma intelligif noua. ar. l. nā ad ea. de cōditi. z demō. ita limitādo istā. l. voluit notabi. pe. de bellapri. in. l. qui vsufructu j. e. sed Ang. ibi. s. qz. l. ad ea. loquif quando fit vna dispositio vno cōtextu cñ alia. mibi tñ magis plz opi. pe. per rōnem. d. l. nā ad ea. vbi etiā in actu q fit vno cōtextu ex differentia an fiat dispositio scda sub cōmemoratione pme vel nō. imo in. d. l. qui vsufruc. nihil firmare videat. Et pro ista opi. facit qd no. barr. in. l. ij. j. de nou. dñ allegat. l. paulo calimacho. s. i. de lega. iij. Raph. cu. etiā i. d. l. pe. j. de pto. stip. videt seq in effectu licz nō in diuiduo idem qd pe. h. nec ob. si pro Ange. allegaret. l. duo societate. s. pro so. vbi scda est facta sub cōmemoratione pcedentis z tñ nō itelligif facta nouatio. vt declarat bar. in. l. singularia. si cer. pe. circa. iij. col. qcad dixerit glo. cōiter reprobat in. d. l. duo societate. qz rñde q scus pcedēs ibi nō fuit stipulationis s. societatis: ppterea nō tollit p stipulatione sequēte adiectā ad validandū pñm cōtractū: nec aliter video posse rñderi ad illaz. l. q magis vrget q. d. l. scire debem. nō ob. etiā si p Ang. adduceret. l. si. C. de noua. qz rñdeo q loquif qñ addebat vel minuebat aliqd in scda quo casu olim fiebat nouatio hodie nō. sed vbi nihil addebat vel minuebat iure antiquo etiā nō fiebat nouatio. Cñ ultimo limita hāc. l. qñ pstat qz pro eadẽ qritate facta erat scda stipulatio alias i dubio psumif diuersa fm bar. in. l. triticū. j. eo. z Bal. h z paul. de ca. in. d. l. scire debemus. allegat in ar. l. anquagita. s. de pba. de quo plenus dicaz i. d. l. triticū. z circa ea q tangit glo. i. l. dari. reseruabo ibi dicendū put etiā reseruāt alij. z de intellectu. d. l. heres a debitore. s. i. quare ibi p secundam stipulatione plus cōtinentē nō fiat nouatio z id ex vtraqz agaf vide q dicā i. l. si diuortio. j. eo. Lex 19.

Ita stipulatio.

a pena pñctionali nō

si pena pñctionalis idẽ pñneat quod legalis. h. d. Cñ qz dictu est in sūmario z inducif p Ang. ad. q. qz si statutū disponit idẽ qd ius pñmū dicit esse statutū ad hoc vt ex eo oriat noua actio vt pñ hic in h. nisi de quo tñ se remittit ad no. p bar. in. l. i. i. pn. s. ad. l. sal. z no. per glo. z doc. in. c. i. de rescrip. z per Jo. an. in. c. cū dilect de de. nō resi. z ibi p do. Abb. z in addi. Spe. i. ti. de testa. in pn. p Bal. z Sal. i. l. si. C. de ser. reipu. ma. z i. l. receptitia. i. iij. col. d. pñ. pe. z aliqd p io. an. in. c. i. de si. presby. i. vj. i. nouel. per Alber. de rosa. ij. pte statutoz. q. cccx. incipēte Alteri querif p bal. z Sal. in. l. ex hoc iure de iusti. z iur. p Sal. in. l. si. C. si contra ius p do. An. in. c. ex pte ultimo. de ver. sig. p Bo. i. c. l. z. el. i. de prebē. in vj. in pn. p Jo. de pla. in. l. i. post gl. C. de colla. do. li. x. p cano. in. c. i. de pñ. dixi in. d. l. i. s. ad. l. sal. z circa ea q no. hic gl. si. i. h. vide late bar. i. l. ticia. j. e. Cñ ultimo dicit h pau. de ca. qz cñ hodie nō possit fieri diuortiu. c. gaudem. de diuor. valebit pena per pactum vel statutū imposita diuortiu facienti de facto quia cessat ratio huius. l. Lex 20.

Uisumodi.

Potes obligare te ad dandū mibi qd alius mibi debet cum ipse debitor esse desierit. h. d. fm primaz lec. fm qz debet esse in littera mibi z fm istam itelligi pōt cum tñc debitor esse desierit civilis tñ quo casu pmissor pōt obligari. l. vbi cñ qz. de fideiuf. Jte potest itelligi cum desierit esse debitor quo ad effectū vt qz desijt esse soluēdo. ar. l. nā bis. s. de dolo. z hñc intellectu sensit gl. secus si desierit eẽ debitor oio. puta solutione qz fideiussoria obligatio nō pōt pferri in tps quo si extaret desineret. ar. l. ticio cñ moriet. s. de vsufu. le. z. l. q sponse. s. de dona. ante nup. qz fideiussoria obligatio extinguit p liberatione pñcipalis. l. i. oib. j. de solu. z sic pñ qz gl. hic dñ rñdet ad. l. si qz postq. nō bene rñdet qz cōfundit p. l. in omnib. z. d. l. ticio. vñ oportet sustinere istā lec. explicādo duobus modis vt dixi. z ista pcedit itelligedo hāc. l. qz iste itelligat pmississe tā qz fideiussor. put in dubio itelligit fm gl. Ja. de are. z bar. z Ang. sed fm pe. z Raph. z imo. pau. de ca. z Ro. potest itelligi qz iste in dubio itelligat promississe tanq pñcipalis. z tunc lra erit clara qz quādo cñ ticius definit esse debitor qz purificat cōditio stipulationis obligat pmissor nisi ticius eẽ debitor: speciei z desierit eẽ debitor per solutione: tñc eniz reperiref pmissum eẽ creditori rem eo tpe quo esset sua. z sic nō valeret. l. nemo rē suā. j. e. z p ista lec. facit fm Raph. qz hec verba pmitto qz ticius debet sonant potius qz qz obliget tanq pñcipalis qz tanq fideiussor. l. vbi aut. s. qui vero. in pn. iuncto h. z ad huc. j. e. pro hoc iduco qz in dubio videt potius quis se obligare velle z actū facere suo nomine qz fideiussorio. l. z magis. j. de solu. l. pa. alias icipit madata rē. z ibi no. s. mā. put aut habetur in lra tibi z tñc si habes in lra spondeo e eadẽ lec. cuz pcedeti si aut habes spondes tñc hoc itredit potes te obligare ad dandū mibi qd alius tibi debet cñ debitor esse desierit. h. d. z itelligunt esse desierit. s. ciuilitet. vel cum desierit esse soluendo vt in pcedenti dixi. z tenetur istis casibus pmissor tñ cedere actionez quā cedere videt pmississe. sicut quādo lego tibi quod ticius debet. l. si sic. s. i. in fi. de le. i. z ita z bar. Ang. z Ro. h sed Raph. z imo. tenet qz imo dz soluere pmissor id in quo ticius erat obligatus qz euenit conditio stipulationis in. d. casibus. pro hoc allegat Raph. in ar. l. qui duos. in fi. de le. iij. qz certe loquif in casu valde diuerso. vñ de teneo cuz Bar. quia nō tute potest rñderi ad. d. l. si sic. z quia ipsemet sibi stipulatur q nō fecit pmittere sibi apñ obligari. ar. l. veterib. s. de pac. z. l. stipulatio ista. s. i. stipulationibus. j. eo. vno

esse statu
tuz. adde bal.
in. l. fi. de cō.
sti. pecu. z i. l.
i. de suis rei
pu. manu. z i
l. ius ciuile de
iusti. z iu. i. c.
i. s. naturales
si de seu. fue
rit cōtrouer
sia iter dñm z
agna. z i. l. fi.
C. que fit lon
ga cōsue. rex.
in. l. cñ ptoz i
pn. z. s. fi. s.
de iudi.
b Cñ hñc
l. in qua vide
tur casus qz si
cut ad matri
moniu qz po
test. inuitari
spe. lucri. ita
possit inuita
ri p amissio
nem lucri iaz
qñti e quo p
oldra. pñ. xv.

tñ casu posset pcedere opi. Raph. z Imo. v3 quādo pmissor liberasset debitore per acceptilationē qz tñc ipse teneri debet cū per eū factū fuerit quo minus cedere posset. l. in executiōe. §. si. j. e. z. l. iure ciuili. §. s. cōdi. z demō. Si autē desist esse debitor p solutionem gl. si. hic querit de hoc z nō rñdet. dicim omnes qz tenet pmissor solutū sibi dare stipulatori. ar. d. l. si sic §. si. z. l. fideicomis. §. si rem. de le. iij.

I diuortio. Falsa causa de preterito sciēter omis-

sa nō vitiat stipulationē sicut nec legatum.

1 **b. d. C. Mo. qz** falsa causa non vitiat qd tñ dixit ang. hic pcedere nisi ista causa fuisset finalis qz tunc vitia ret sicut dicim in legato. allegat. l. cū tale. §. falsam als incipit legato. §. de cōdi. z demō. Et no. glo. i. l. demonstratio. §. i. e. tit. z cū Ange. transit h simplr Ro. sed alij mentionē nō faciūt tñ indubitāter non puto verū qm causa ista h psumit finalis qz erat causa de preterito obligās ipm disponētem vt declarat Bar. in. d. l. demō. in. iij. z vj. q. iō dic qz falsa causa etiā finalis nō vitiat si sciēter emissā est vt hic. z. l. i. C. de fal. causa adiec. le. secus si p errorez vt ibi z hic in glo. pe. verū est qz impulsua nō vitiat nisi pster qz promittēs vel legās alias nō promississet vel legasset ita loquit tex. in. d. §. falsum. z plene per Bar. in. d. l. demonstratio. Sz qd si dubites in terminis huius. l. an sciuerit vel ignorauerit maritū Raph. z Pau. de cast. dicūt qz solus Bal. hoc tenet i. l. generaliter. i. iij. col. C. de nō nu. pecu. z fm eos t3 Bal. qz pp honore bene trāfacti matrimonij psumat ex certa scia pmississe z sic valeat pmissio. z ita intelligit istuz tex. secus dicit Raph. i. alijs casibz qz psumeret ignorātia. alle. l. ij. §. circa. §. de do. excep. cū glo. ita dicit velle Bal. in. d. l. generaliter vel fm Pau. de ca. ex casuz huius. l. dices eē pbatū de errore eoipo qz pbat qz dote nō recepit z pbat rez aliter se hñe qz dixit maritus alle. no. p gl. i. l. cū de indebito. circa pn. §. de pba. Alduerte quia Bal. in. d. l. generaliter. i. li. meo p dī dicta si dicit nec i. d. §. circa. nō habent p dicta. sz dicit Bal. qz pmissio sine cā ppter honore mrimonij psumit facta aīo donādi q alias psumeret facta non ob stulticiā. d. §. circa. nō aut dicit qz i casu. l. nre pre sumat scia. z de hoc pingui loquit Bal. i. Rub. C. d cōfel. vbi tñ dicit id ad qd allegat ipse Bal. in. d. l. generaliter. p Raph. z Pau. de cast. h. vñ putaret meli hoc casu eē idē hic qd i certis casibz z sic an psumat i terminis. l. nre scia vel ignorātia dicēdū ē vt p Bar. i. l. nō fatef circa pe. col. §. de pfel. v3 aut ille q alle. ignorātiā tractat de dāno vitādo z aduersari de lucro z tñc pbādo rez se aliter hñe psumet ignorasse. l. sz si me putē. in pn. §. d p di. ide. z gl. i. d. l. cū de indebito. aut tractat de lucro z tunc in his q pendēt a facto ppuio psumit scia. In his vero q pendēt ab alieno ignorātia. l. qz. C. ad vellei. c. ab ex cōicato. de Rp. z vide no. p Bar. i. l. iij. §. si. §. si qs cau. ex qb appet qz i cāu. l. nre i dubio psumet iuris ignorātia pbādo rē se aliter hñe cū tractat vir de dāno vitādo p predicta iura. C. Scdo no. qz hic vñ p bari qz stipulatio sequens cōtinens plusq pma vel pcedēs nō nouat pcedēre: sed cōtrariū cōmuniter tenet p tex. i. l. scire debem. in pn. z ibi gl. in. §. mita. j. eo. z. l. q vñfructū. §. e. z plene p Bar. in. l. pe. j. de preto. stip. Ad istū tex. rñdet bar. h z etiā Ange. qz d3 itelligi qñ expresse fuit actuz qz nō fieret nouatio. vel fm Ray. Raph. z Imo. hec pma actio erat bonafidei. scda stricti iuris. iō i dubio nō fit nouatio qd ē notandū. vel tertio dici pōt qz qñ pcedit obligatio sibi facta z sequit simplr obligatio alia verbis. i. stipulatio cū ambe sint eiusdē generis fit nouatio d. l. scire. secus qñ sunt diuersi generis vt h. qz hic pcessit Scus doris nō stipulatiōis fm Pau. de ca. h

dicentē hoc esse valde necessariū z notandū z ab alijs nō tactū tamē aliā limitationē suā nō puto verā qz ē restringere istū tex. ad casuz quādo tpe doris date nō intercessit stipulatio de dore reddēda. Itē qz sic se h3 stipulatio ad nouādū alios pōt sicut aliā stipulationē. l. i. z. ij. j. de noua. bene fateor qz olim i casibz in quibz presumebatur nouatio id demū pcedebat si sequēs cōtract p quē veniebat faciēda erat nouatio stipulatiōis als secus. l. itē illa. §. si. §. de cōsti. pe. l. si mādato meo. §. si. §. man. quē tex. singularem reputat bar. i. l. i. j. de noua. ad hoc qz nouatio fieri pōt p alium Scuz qz stipulationis si tñ hoc agebat. vñde aliā pōt dari so. fm Raph. h qz iō sequēs stipulatio h nō nouat qz pcedēs obligatio. l. doris erat pūilegiata iux. l. ij. §. de pūil. credi. z. l. affiduis. C. qui po. in pig. ha. alia ē. n. so. quā tradit Imo. in. d. l. scire debem. v3 qz h sit spāle fauore doris z ista pōt rednci ad scōaz z quartā pcedentes v3 qz ibi est actio de dore. z qz ē pūilegiata ideo nō nouat ex qb hēs plures notab. limitationes ad illā regulā qz h3 qz p stipulationē sequētem plus pūilegiat fit nouatio qb adde aliam. l. in casu. l. heres a d. bitore. §. i. j. de fideius. z rō est ibi. put vñ ibi Raph. sensisse. qz nouatio h3 vim solutiōis. l. si rē. §. si. j. de noua. sicut z acceptilatio. l. si ex pluribz. j. de accep. vñ si tibi scda stipu. nouaret pri mā cū nouatio hēat vim solutiōis cēferef tñc ficta solutiōe liberatus pncipalis. vt est tex. in. l. z p iururādū. §. si fideiussori. j. de accep. z liberato pncipali p pñs nō posset substineri vltima obligatio fideiussoris. l. fideiussor obligari. in pn. j. de fideius. qz est i mentē cōtrahentiū. Alia ē potuit esse rō isti. l. v3 quia scda pmissio ibi facta fuit mox z statim post pma. vñ nō ē hñile qz pñentes voluerint in cōtinēti a pma recedere. ar. l. nō ad ea. §. de cōdi. z demō. Itē limita dictā regulā vt p bar. in. l. ita stipulatus in. i. op. vltime pris. j. e. Itē limita vt p bar. i. l. iij. §. si ex cōuētiōe. de regu. iur. C. In tex. ibi centū tñ z c. itelligas tex. velle qz illa centū q nō fuerūt in dote data statiz possunt peti actione ex stipulatu z nō actione de dore. nō aut itelligas qz illa centū q fuerūt i dote data nō possunt peti ex illa stipulatione qz imo possunt peti. vt pbat h Ja. de are. bar. z cōiter alij vt hic p eos subdētes no. qz legalis dilatio q inerat actione de dore nō itelligit repetita i hac sequēti stipulatione iuxta. l. i. in pn. §. de do. preleg. optie facit. l. si dari. j. e. z not. bar. i. l. si stichū i. §. lega. j. de noua. vbi hāc. l. singulariter limitat z hoc itelligas verū in stipulatiōe voluntaria. secus in necessaria qz in ea itelligit omnis dilatio repetita. l. i. §. si qs sub p ditiōe. §. vt le. no. ca. z ita teneo qcqd dixit hic Raph. qui t3 p bar. p. l. qui sic. j. e. vbi dies in stipulatione voluntaria itelligit repetita. sz rñ deo qz ibi in secūda stipulatiōe nō fuit expresse qñtas sz facta fuit relatio ad substantiā prime obligationis. ergo z c. vt plene p bar. in. d. §. legato. l3 ibi bar. aliter rñdeat finaliter ad. d. l. q sic. tamē pcedens solu. magis pl3. vt colligit ex ibi no. per euz. Pau. de ca. in. l. ij. in pn. §. so. ma. etiam reprehēdebat doctrinā bar. hic p no. per glo. mag. in. d. l. ij. in prin. sed rñsio p3 ex doctrina bar. in. d. §. legata. z ex predictis z p istā. l. bar. i. l. triticū. j. e. decidit duas notabiles. q. dic vt ibi. z allegat per alios quos ista. l. q stipulatio sine causa t3 dicā plene post Imo. j. e. in. l. a ticio. C. In glo. i. ibi vel dic pcedēs est vera p dictaz. l. qd de suo. Non ob. qz sit collata i tēpus soluti matrimonij. qz rñde qz immo donatio in casu glo. est collata in tēpus. licet excurio. i. restitutio sit collata in tempus soluti matrimonij. z sic non ob. tex. in. l. si eum. alle. in glo. qz ibi validitas donationis erat collata in tēpus soluti matrimonij. verū est tñ qz qñ simplr ceter sit promissio pstare mrimonio animo donandi pfirmatur donatio morte mariti pcedētis. d. l. quod de suo. z. l. antepe. C. de do. inter vir. z vxro. secus si matrimonij soluat diuortio ita loquitur. l. sed interim in fi. hic alle. in glo. p cuius. l. declaratione vide hic no. per Ange. z Imo. z vide glo. z Ly. in. l. a marito. C. de do. iter vi. z vxro. Et iuxta predicta dubitauit hic Bar. an valeat cōfessio de dote recepta emanās cōstare matrimonij vel ante matrimonij cum videatur collata in tps matrimonij. Et videtur pcludere Bar. qz nō. quia psumit facta animo donandi. z sic non t3 alle. l. i. C. de do. ante nup. z idē videtur velle bar. in. l. pap. §. d. do. iter vi. z vxro. z. l. ij. §. creditū. z ibi Bal. §. si cer. pe. z bar. in. l. cū quis. §. ticia. de leg. i. z Bal. latius in. d. l. i. de do. ante nup. z in. l. i. C. de inoffi. dona. pro

ista q. expedit. nā hñs pñs p dñm Soz. in l. i. solu. ma. j. hñs bal. nō dñs in p. parte su. it. ad dñm d. dore et ite due quore f. pñs pñs f. nō

7 qua opi. facit qz pfectio facta iter psonas iter qd est phibita do
natio vel titulus lucrati psumit facta i fraudem legis. z sic aio
donadi. l. q. testm. s. de pba. z. d. l. ticia. Adde tex. in. d. l. qd d
suo. p hac opi. facit hoc q elegater dicit bar. i. l. si forte. p illuz
tex. j. de castre. pe. z qd no. Jo. an. i addi. Spe. i Rub. d re. ec.
no alie. C Seda fuit opi. Jo. an. i addi. Spe. i Rub. de do. in
ter vi. in fi. sequeris opi. Alb. galeoti. cu q opi. trasit Bal. z an
ge. in. l. pe. s. mulier. s. solu. ma. q aut pfectio fit an dctu matri
monij. z tuc psumit facta sub spe future numeratiois. z ita itel
ligut. l. i. z totu ti. C. de do. cau. no nuerata. aut fit ia dcto z du
rante matrimonio. z tuc psumit facta aio donadi. d. l. qd d suo
z. d. l. q testm. cu si. p q opi. facit optime qd no. Ly. in au. sed
iaz necesse i. iij. q. C. de do. ante nup. Tertia fuit opi. q et
si facta fuit pstante mrimonio presumat facta spe future nume
ratiois qua opi. t3 hic Jo. de imo. allegat ad hoc no. p Bar. i
l. affidus. C. q po. i pig. ha. z ide t3 Ro. hic. qz vbi pot psumi
alia pectura q donationis z. l. cu d debito. in pn. s. d pba. d.
l. si cu aur. j. de sol. Tre qz alias seqret q qsi nunq eet locus
ti. C. d do. cau. no nu. z ista opi. reperio secutu fuisse By. i pfi.
incipiete qrit vtru instm dotis. z Saly. i. d. l. qd de suo. z idez
tenuit Ange. i pfi. v. incipiete Andre. Jo. d vuleris. z ibi rndet
ad. d. l. q testm. z ad. d. s. ticia. q loquuntur i cofessioe facta spe
future numeratiois p quo allego glo. l3 ipse no alleget i. l. i. in
glo. ma. C. de fal. ca. adiec. qua ad hoc p singulari alle. bal. in
ti. de pa. pstan. i v. vassalli. el. i. z i. l. generalr. z in. l. fi. C. de no
nume. pecu. ad. l. qd de suo. rnde vt ibi dixit Ly. q illa. l. loqui
tur qn pstat de aio donadi. ad no. p Bar. hic pot rnderi q i ca
su suo apparebat muliere si dedisse tanta pecunia qra vir pfect
sus fuerat. Tre p no. ad. d. l. z si forte. rnde q i casib illis n ca
debat psumptio future numeratiois nec exceptio no nu. pe. cu
illa tm locu habeat i ceteris casib de qb in. l. generalr. z i. l. in
cotractib. z i. l. si ex cautioe. C. de no nu. pecu. z ista opi. vide
tur mihi verior. pro q et repio pfuluisse Bal. i. l. si spofus. s. cir
ca. i v. cotent. s. de do. iter vi. z vxo. p hoc et v mibi tex. in. l.
si voluntate. C. de do. pmi. vbi no psumit anim donadi. vbi at
eet renuciatu exceptioi n nuerate dotis. tuc pcederet pma opi.
s3 Imo. i. l. si pstat. i pe. col. s. so. ma. qd tene meti. qm no pot
videri tuc pfectione facta ee sub spe future numeratiois. z fm h
necesse est itelligi id qd no. Bar. in. d. au. s3 ia necesse. du dicit
q imo preiudicat marito talis cofessio. z fm hoc possit limitari
coclusio qua. s. tenui. Subdit Bar. hic. z clari. i. d. l. si volun
tate q in casib in quib psumit donatio valebit dicta cofessio
si vir erat ignobilis mulier nobilis vt h p eu. z ide t3 Bar. z an
ge. in. l. z ita stipulatus. s. si tibi nupsero. p illu tex. j. e. z Ly. in
d. l. qd de suo. z Bal. i. l. i. fi. C. de do. ante nup. z Ange. i. d.
pfi. v. z Ang. in. l. i. s. so. ma. z io. de imo. in Rub. eo. ti. vbi de
hoc dicit glo. ee fin. in. d. l. si voluntate. Et hec coclusio pcedit
quando pstat q vir aio donadi mulieri pfectus est. Quid aut in
dubio dico idem. qz mulier pp eius nobilitate nubedo ignobi
li v r ei mun facere. z io cofessio mariti i dubio d3 psumi aio do
nandi z remuneradi. s. ide pa. s. ma. z hoc clare voluit bal. in
d. l. i. C. de do. ate nup. z bar. i. d. l. si voluntate. l3 Ly. z bal. ibi
z Ro. h ptra per rones no multuz vrgeres.

Id quod aurum.

lex. 22. Error i mate
ria stipulatio
ne no vitiat. h. d. C In tex. ibi si scies zc. qd si igno
ras no tangit p doc. h fm Raph. pcludent q i dctu stricti iur
is no agit tuc ratioe deceptiois vel doli reipsa interueniens ni
si interueniat dolus ex pposito p istu tex. no ob. l. si qs cu aliter.
s3. ide est. j. e. qz responder q illa. l. loquit qm pmissor fuit de
ceptus. hic aut qn stipulator vñ ibi dat facili exceptio q actio.
alle. i ar. l. i. i pn. s. de pig. Sed i dctu bonefidei fatef q suffici
at etia dolus interueniens reipsa vt decept agere possit ad id
in quo deceptus e. l. si sterilis. s. qvis. in v. nesciuit. s. d ac. ep.
z ide dicit i stipulatioib ptoijs p. l. si sine. s. si i stipulatioe. j.
re. ha. s3 opi. Raph. n puto vera vñ dico q h regrit dolus
ex pposito. no qz s3 vey itellectu que ponit bar. z doc. h iste tex.
intelligit in stipulatioe ex ca lucratiua vt hic p bar. de cui stipu
lationis natura e q qs no teneat p damno subsequenti nisi fue
rit i dolo. l. aristo. s. si. s. d do. i3 vbi ca onerosa eet stipulatio fa
cta: dico q eode modo teneat pmissor p deceptione reipsa in

ctib stricti iur. sicut in dctu bonefidei. licet no fue
rit in dolo. vt pbat i. d. l. si qs cu aliter. iucta. l. ij. C.
de rescin. vñ. no solu quo ad remediū exceptiois: sed
et actiois vt firmat bar. z coter oes. i. d. l. si qs cu ali
ter. i. i. col. z i. d. l. ij. in. iij. q. ar. l. q exceptionez. i pn.
s. de codi. ide. z q ista. l. heat locu si soluz deceptio
reipsa iterueniat fuit de mete bar. in. d. l. si qs cu ali
ter. in. i. col. du alle. ista. l. qd itellige vt dixi. Adde et
q. d. l. si sine. no facit ad terminos fm veru itellectu
glo. z doc. ibi qz promittes fuit in dolo. z eadez ma
teria de qua hic per glo. pe. vic vt p Bart. z Ange.
hic plene z p bar. i. l. ij. in pn. post gl. Ly. C. d resc.
vñ. z i. l. sub p ditione. s. si. s. de codi. insti. z i. l. elega
ter. in pn. post pma gl. mag. s. de dolo. z du Bar. h
in fine loquit de dctu innoiato declara hba ei ex his
q ipse no. in. l. i. C. de codi. ob cau. z du in eodem ar
ticulo in fi. subdit q dari pot coditio ob cam vel ac
tio de dolo intellige q dat coditio ob cam qm no in
tercessit dolus. l. ij. C. de codi. ob cam. sed si iterce
dit dolus pp que qs danu patiat tuc habebit locuz
actio de dolo sicut de alijs dctu stricti iuris. d. l. ele
gater. s. no solu. z du gl. pe. h. dixit q dctu bonefi.
reddat nullus si interueniat error i materia limita no
habere locu i casu notabili que habes i. l. i. ad fi. s. d
pig. ac. z ibi vide rones i gl. item limita vt p gl. i. l. cu
ab eo. s. si. h. alle. in gl. C Ultimo qro vtru id qd d
in stipulatioe locu heat in legato i quo Raph. cu. in
l. si quis i fundi vocabulo. in pn. s. de le. i. dicit vide
ri q sic. facit qd h in. l. de modo. falsa. s. de condi.
z demō. putat Raph. q si testor legasset massaz qua
putabat erea cu esset aurea q heres poterit retinere
aduersus legatarium quati plus valet illa massa qua
testator putauerit de quo dic vt ibi. Alex.

lex. 23.

Ex legati.

Debitor speciei p
interitum eius libe
ratur si prius in mora vel in culpa no fuit z
mora cotrahitur per interpellationez que tutori vel
pupillo cu tutoris auctoritate fieri potest. h. d. cu. l.
seq. C Mo. q per interitum spe ante moram libera
tur debitor obligatus. l. incediuz. C. si cer. pe. z in. l.
in rone. s. icerte. s. ad. l. fal. qd vltimu limitauit h an
ge. no pcedere i obligato ad gen respectu certe spei
qz tuc iteritu spei liberaret a debito gñris. i. qritatis
l. quida. s. si tibi. l. filiussa. s. si. z. l. ticie rextores. s.
fi. de leg. i. l3 Ful. i. l. qd te. s. si cer. pe. tenuerit dñuz
tm sum secutus cōem sniam z hoc qd dicit h Ang. in
telligo veru qn qritas in genere debita respectu spe
ciei eet incerta. sec si qritas eet certa. qz n liberaret
interitu spei. tex. est no. fm Bar. ibi i. l. vir vxor. s. d
dote prele. Aduerte tm licet doc. non dicant. qz pos
set itelligi tex. in. d. l. vir vxor. q ideo ibi no liberaf
debitor: qz qritas illa veniebat iure obligatiois z ac
tionis quo casu siue incerta nuq liberaf debitor qri
tatis respectu spei etia si spēs ipsa peat. vt pbat tex.
no. i. l. fundu cornelianu. j. de noua. S3 in tex. d. l. ti
cie rextores. i fi. cu si. qritas non erat i obligatioe s3 i
solutione ppter pstationis difficultate. l. si plurib. s.
le. i. z ad. d. l. qda. z alia iura que possent ad hoc al
legari pot. plixius respōderi vt p Fulg. in. l. qd te si
cer. pe. qd omitto qz no est pncipalis materia hui. l.
remitto me ad ea q scripsi in. d. l. qd te. Fallit etia di
cta regula. l. incediū. i debitorz generis subalterni.
d. s. incerte. z. l. i. naue. s. lo. Item fallit fm Ang. in
debitorz generis vel qritatis qn certa spēs eet i solu
tione l3 no i obligatione. l. electio. s. si is cuz. l. se. s.
pe. s. de noxa. s q materia vide pleni p gl. z doc. i
l. incediū z i. d. l. qd te. Et qd si i termis hui. l. pter.
j. rps. j. qd poterat mora purgari an peat piculo obi
toris. vide p bar. in. l. sancimus. C. de fideius. in fi. z
ibi de hoc est casus notabilis q sic. z not. bar. i. l. si i
3 sulā in. vij. q. j. e. z in au. ei q. C. de temp. ap. C Se

cūdo no. ex. l. se. q. solus pupillus īterpellari nō pōt
 sine tutore qd verū est sūm Raph. h. vbi īterpellat pu
 pill^o ex d. defuncti. alle. no. tex. in. l. magis puto.
 §. si pupillus stipulāti. in. h. si. sine tutore. §. de re. eo.
 Adde q. istā eādē limitatōez sub dubio forte posuit
 Ang. h. dicēs ita ītelligi posse tex. i. l. si dictū. in. fi. §.
 de enictio. Sed imo. h. dicit hoc dictū Ang. sibi non
 placere. q. ē diuinare ad illā. l. si dictū. nō tū facit mē
 tionē de tex. d. l. magis puto. mihi non videt aliquo
 modo dictam limitatōē pcedere p id qd habet in
 l. emili^o. z qd ibi Bar. §. de mi. z p. l. cū fili^o. §. i. hac.
 i. fi. z q. ibi gl. fi. bar. §. e. vbi p. q. qn etiā aliqd gerit
 tur cū minore vt q. fit sibi denūciatio vt in morā psti
 tuat etiā sup obligatione. ptra cū defuncto nō cōsi
 derat q. fit obligatio sumēs originē a defuncto. h. cō
 siderat sola psona pupilli. pro quo bar. i. d. §. i. hac
 in. i. col. subtiliter iducit glo. ij. iūcto tex. in. l. si cū mi
 litarib^o. C. de re. mi. Ad ob. d. §. si pupill^o q. rñdeo
 q. h. ibi dicat q. solus pupillus soluere potest nō se
 quit. ergo si soli pupillo dñciat q. soluat obligabit
 pupillus de īteritu velut i morā pstituit^o q. eēt p predi
 cta. z i. d. §. si pupillus. iudex oīo nō potuisset dene
 gare īterponere decretum cū fundus de quo ibi eēt
 petitoris. Et subdit glo. h. q. illud qd dicit in pupil
 lo hic locū h. ē in adulto curatōrē nō habēte. z tūc
 tenet Ia. de are. Bar. Ang. Raph. z Imol. h. q. in
 his q. seruādo seruari possunt nō poterit adulto fie
 ri īterpellatio sine auctoritate iudicis cū in talib^o re
 bus nō hēat adult^o administrationē liberā. qm aliā
 re nō potest sine decreto iudicis. l. lex q. tutores. C. d.
 admī. tu. nā adul. curatōrē nō hñs nō pōt talia alie
 nare sine decre. cū nō possit plus sine curatore q. pos
 et ipse curator si eum haberet. l. si curatorem hñs.
 C. de in. inte. rest. mi. z i terminis hoc firmat io. an. i.
 c. pstituit^o de resti. i. integ. l. glo. pe. ibi sentiat pñū z
 male. facit. l. nō solū. z. l. minorū. C. d. p. d. mi. iō non
 d. solus posse i morā pstitui. pro quo bar. alle. i. ar. l.
 is cui. §. cessatū. §. vt i pos. le. Sed in his q. alienare
 possent sine decreto cū i eis liberā hēant administra
 tionē fatent oēs solū adultū posse īterpellare p rōnē
 d. l. curatōrē habens certe sūm pau. de cast. h. si istud
 q. de īterpellatione dictū ē eēt verū sequeret q. pu
 pillus cū tutoris auctoritate nō debuisset posse īter
 pellari sine auctoritate iudicis. qm iste stichus ē d. re
 bus q. seruādo seruari pñt. z sic nō pōt alienari sine
 decreto iudicis. z tñ tex. hic vult pupillū cum tutore
 posse īterpellari. z oēs sūm eū fatent hoc. ideo putat
 q. solus adultus curatōrē nō habēs possit idistincte
 īterpellari. q. h. z admīstrationē bonoz sicut h. z pu
 pillus cū auctoritate tutoris p allegata. l. si curatores
 hñs. Nec ob. q. adult^o aliāre nō possit. q. tñ d. offer
 re z oñdere se paratū soluet z creditor diligentiā ad
 hibebit q. decretū īterueniat. nō enīz in īterpellatio
 ne requirit decretū cū nullibi hoc habeat. Adde qd
 Sal. in. l. mora. in. pñ. §. de vsur. in. iij. col. t. pau. de
 cast. hic maxime p hāc. l. z rñdet ad. l. is cui. §. cessa
 tū q. ibi loquit q. tum ad īterpellationē iudicalem
 in qua nō pstituit i morā. quia nō habebit legitimā
 psonā ad iudiciū z p sua opī. pōderat gl. i. d. l. mo
 ra. i. h. vbo īpossibilis. vbi glo. dicit pstitui mora maio
 rez. xiiij. an. z nō distinguit an curatōrē habeat an nō
 tñ illa glo. videt eē intelligēda sūm glo. z no. p doc.
 h. vñ de sustinēda opī. ia. de are. bar. z sequa. h. quaz
 etiā simplr sequit Bar. in. repe. l. qd te. in. xi. col. §. si
 cer. pe. pōt rñderi ad istū tex. q. isto iure. s. foz. nō re
 grebat dēretū nisi i aliātiōe imobilū. l. i. p totū. §. d.
 re. eo. iō dicit h. Raph. q. hodie īterpellatiōe hui^o fñ
 chi requireret auctoritas iudicis cū nō possit aliena
 re sine decreto. d. l. lex que tutores. z ita pōt sustine
 ri cōis opī. potes pcludere q. aut in ipso d. tu in quo
 īteruenit obligatio intercessit decretū. z tūc i īterpel

¶ Nocet
 pupillo. adde
 q. in tantum
 nocet nō solū
 ad morā iur
 rendā: sed et
 quo ad resol
 uendum ptra
 ctum ipso iu
 re in iudiciū
 pupilli casus
 est notabilis i
 l. emilius cir
 ca mediuz. §.
 de mino.

latione nō requirit aliud decretū seu auctoritas iudicis. q. de
 cretū nō videt esse necessariū in ipsa traditiōe seu executione si
 cut in fili dicit gl. valde no. in. l. iij. §. sed vtrū. in. h. vbo iūto pa
 tre. §. de mi. volēs q. sufficiat q. a pñcipio i iudicio īterueniat cō
 sensus patris nec nouus pñsensus requiritur qm petis executio il
 lius sñe. z in terminis nostris no. Bal. i. d. l. i. circa modū. C.
 si aduer. transac. Sed eo casu quo i alienatione requirit decretū
 qd quidē nō pcessisset tūc posset pcedere opī. illa q. requi
 rat auctoritas iudicis i īterpellatiōe p no. p bar. h. C. Alimo
 no. ex. l. se. q. mora tutoris nocet pupillo^o quo ad piculū īterit
 tus. sed an noceat quo ad augendā obligationē. puta quo ad
 cōmissionē pene pñtionales solus De. de anc. h. retigit. z di
 cit pmo videri q. sic p istū tex. ex idēptitate ratiōis. In pñariū
 facit sūm eū. l. i. §. qn ex fa. tu. z in. l. mora. cū glo. ij. j. e. z ppter
 hec reliqt cogitandū. Adde q. Jo. de imo. hoc decidit i. l. cū
 filius. §. i. hac. i. fi. j. eo. dicēs pñā opī. eē verā p. d. §. i. hac iū
 cta glo. fi. z sūm eū est apta de mēte Bart. ibi i. h. q. qd si pu
 pillus h. z tutorē z. q. q. q. et alle. Imo. i. d. l. emilius. i. pñc. p
 hoc alle. tex. optimū. C. de admī. tu. l. si tutoris. vbi ex dolo seu
 negligentia tutoris tributū nō soluetis incurrit penā pupillus
 rñdeo ad. l. i. quādo ex fac. tu. l. Imo. de illo tex. mētionē non
 faciat. z dico q. ibi in pñ. est tex. pro ista opī. no ob. finis illius.
 l. q. fateor qn puenitur pro dolo alterius nunq. admittit^o s. euz
 pbatio p iuramētū in litē. vt est ibi tex. no. dignus. ad. d. l. mo
 ra rñdeo q. aliud est infideiussore aliud in tutore. vt pbat iura.
 C. In glo. iij. i. h. occidisti. iducit glo. p Ang. hic ad. q. de qua
 p Bar. in. l. qui suū. j. eo. z ibi faciam mentionem de omnibus
 dictis Ange. C. In glo. l. se. ibi. l. si dictū. l. sup hoc pñrio multa
 h. vba effundant p docto. tñ vera vñ so. glo. q. ibi est fauor pupil
 li vt possit sibi denūciari. nā si nō possz denūciari sibi ex quo nō
 haberet tutorē excusatus eēt a denūciatiōe cū nō eēt psona cui
 denūciari possit vt in. d. l. si dictum. §. pe. melius est ergo q. te
 neat emptor denūciare pupillo. vt si nō denūciat nō habeat re
 gressum de enictione. h. aut est fauor pupilli q. īterpellari non
 possit. q. alias si erit in mora. z sic nō tenebit de īteritu. C. Ex
 tra glo. colligit h. Bal. ex. d. l. sed si. q. si pupillus tutorē h. z nō
 sufficit solū pupillū citari. z idē dicit i adulto curatorem hñte.
 adeo q. vigore talis citationis s. eos nō cōparentes nō poterit
 pcedi ad pñm decretū. secus dicit eē si pupillus vel adult^o suis
 admīstratorib^o careat. q. sūm eū pcedere poterit opī. bar. tenē
 tis. i. l. i. §. sufficit. de ad. tu. §. q. sufficiat solū pupillus citari. z
 idē tenuit Bar. i. l. q. h. z. §. si pupillus. ad. fi. §. de tutel. S. Jo.
 de imo. t. h. q. vbi pupillus h. z tutorē d. z citari tutor. alias aut
 dñt citari pñcti ipsius pupilli p. l. hec aut. §. i. z ibi h. no. bar. i.
 fi. §. ex q. cau. i. pos. ea. z Spe. i. ti. de pmo decreto. §. restat. h.
 sed pone q. pupilli. z. h. qd si minor. z ibi Jo. an. l. z bar. tene
 rit cōtrariū. in. d. §. sufficit. l. q. sufficiat solum pupillum citari.
 Nec predictis ob. sūm Imo. tex. i. d. §. sufficit q. ibi nō dicit
 q. debeat citari pupillus s. an debeat rñdere p se tutore aucto
 re an vero solus pupillus z i pupillo tenuit idem ipemet Bal.
 in. l. ptra pupillū. §. de re iudi. z Bal. in. l. fi. C. si p. pub. pñsi.
 q. pro hoc alle. tex. cū glo. i. l. neq. ipuberes. de in ius vo. z no.
 glo. in. l. iij. i. pñ. e. ti. Si aut effer infans nullo modo posset ipe
 citari sed solus tutor. vt. d. l. iij. C. S. in adulto est dubiū. uam
 ultra pñdicta Spe. z Jo. an. i. d. h. qd si minor. volūt q. nō suf
 ficat citari solū adultū si curatōrē h. z. q. equiprat tūc pupillo. d.
 l. si curatōrē. ergo idē in eo est dicendū q. in pupillo dictū est. s.
 q. nō sufficit eū solū citari. vbi vero nō haberet curatores. tunc
 tenet Jo. an. in loco palle. z Jo. de imo. in. l. si finita. §. nō aut
 in fi. de dam. ifec. q. tunc possit solus adultus citari. nō tamen
 poterit s. eū vt cōtumacē pcedi nisi pñs citetur vt cōpareat ad
 petendum curatorem dari. alle. l. i. z qd ibi no. Ex. z Bal. C. q.
 pe. tu. sed certe quo ad iudicia nō est verū q. egparant pupil
 lus z adultus curatōrē hñs vt pbat in. l. si minor cū glo. §. de
 bo. auc. iu. pos. z no. glo. z doc. i. l. pe. C. si aduer. rē iu. pbat i.
 l. acta. in. glo. fi. de re. iu. nā in iudicijs nō attendit an adultus
 habeat curatōrē vel nō. vt in. d. l. acta. z in. d. l. pe. in. glo. Tres
 nō videt necesse q. citef adult^o vt petat sibi dari curatōrē q. sa
 tis hoc pprehēditur i pñma citatione q. intelligit vt ppareat. l. le
 gitime z petat sibi curatores dari. vt est glo. valde no. in. d. l. si
 minor. in. h. iueniat. quā ad hoc no. Bal. in. l. non eo minus z

in. l. fi. C. de pecu. z i. d. l. fi. C. si pp pub. pñi. vbi tñ sufficere so-
lū adultū citari. qđ ē tñ Bar. i. d. S. sufficit z ista vñ veritas per
d. S. sufficit. h. i. causis. z ē de mēte glo. i. d. l. i. C. q pe. tu. q est
menti tenēda sm bal. ibi. In h ergo articulo distiguēdū puto
vt ex pdictis colligi pōt qz aut loqmur ī infante z talis nullo mo-
do pōt citari. d. l. iij. z ibi no. s. d i ius vo. aut ī pupillo. z puto
idē. d. l. neqz ī puberes. eo. ti. s. i ius vo. siue habeat tutorē siue
nō. vt no. glo. i. d. l. iij. z bal. i. d. l. fi. C. si pp pub. pñi. aut lo-
qmur ī adultō. z puto qz possit citari p pdicta de pdictis ēt ali-
qd tāgī p Pau. d. ca. i. l. ij. s. de pñi. fur. z i. l. i. s. de i ius vo.
vbi est sibi prius. C. Ultio dixit Raph. h qz in scribō bonē fidei
debitor generis liberaf pempta qritate ī genere debita aī mo-
rā. cui qritatis occasiōe tenebat reddē tantū dē ita dicit pba-
ri. l. i. titi de pñi. s. z ita inuit s3 eū ēē tex. i. l. luti. s. dposi. z
tex. i. l. marit. s. lo. z ē sua noua z sin. opi. q nō placet p regulā
d. l. in cēdiū. nō ob. d. l. luti qz ibi tex. nō dicit qz si peat qritas
deposita liberaf debitor. nec ob. l. marit qz nō ē verū dicere qz
ille tex. itelligat solū ī actiōe bonē fidei. vt euidentē rōne pbaui-
mus. in. l. si ita stipulat effem abs te. z. l. seq. pñtea ille tex. nō pprie
loqmur ī obligatiōe generis cū loqmur ī obligato facere domū ī
certo loco cui domus lōgītudo z latitudo expmī d3 als rōne īcer-
titudinis vitiares. l. ita stipulat. i. pñ. j. e. z. l. q iulā. vbi videbi-
mus. j. e. nō ob. d. l. titi. qz ibi ponit singularis casus. z limita-
tio ad. d. l. icēdiū. v3 qz liberaf debitor generis pempta qritate
quonēscūqz lucrū papiēdū ex dicta qritate erat ī pre dādū cre-
ditoz qđ reputat mirabile Pau. de ca. ibi z alibi nō reperit.

§ dari. Dec. l. fuit lecta cū. l. q bis. s. e. z pce
dit ista. l. qñ scōa promissio fuit facta
sciēter. sec. si p errorē. vt. l. si qs delegauerit. j. d. noua.
z ibi habes ī gl. an psumat ī dubio p errorē z pp hoc sm bar.
hic inoleuit practica tabellionū dicētiū tici ex certa sciētia nō p
errorē z c. de cur. clausule hute vide bar. i. l. fi. S. pe. s. de con-
di. l. de. z i. l. iij. S. si. s. si qs ca. z bal. i. l. mater. i. iij. col. C. de
rei ven. z bal. i. Rub. C. d cōfesi. z i. l. i. i. ix. col. e. ti. z i. l. iij. i. i. q.
in fi. de rescin. vñ. z Imo. i. l. a titio. circa mediū. j. eo. an dicta
regula īpediat qñ possit pbari error. vide p bal. i. d. l. iij. S. si.
pcludētes qz nō. z ibi de modo pñadi. z vñ hic pbari qz dies ex
pressa ī pma stipulatiōe nō vñ reperita ī sequēti. z ita allegauit
bi. l. i. si diuortio. s. e. qđ ē verū qñ scōa nō ē facta animo nouā-
di ne als sit iūtilis. secus si animo nouādi sit facta. l. si sic. cuz
gl. j. e. z ita ibi no. imo. z hoc pl3 qcqd dixerit Pau. de ca. qđ
vltimū tñ limita vt p Bar. i. l. si stichū. S. i. de noua. C. In gl.
i. vñ de mēte glo. qz i. l. nostra stipulatio pma nō sit sublata per
scōam. z hoc modo ob. tex. i. S. pact. alle. in gl. z soluit gl. qz in
pñio agebat inter ptes vt p sequēte stipulationē tollerāf pma.
By. Pe. Ray. z Imo. h dicūt videri qđ. l. nra. dicitur. d. S. pa-
crus. qz hic nō dicit qz nō tollat pma p scōam. sed solū dicit qz
scōa tñ z agēti ex scōa nō obstat exceptio q obstatisset agēti ex
pma. Cōsiderabā qz gl. nra forte voluit ponderare tex. h ī di-
ctiōne qñ nulla sit exceptiōe obstatē. nā dictio qñ ī proprietatē
denotat. l. si cū dotē. S. si. z ibi no. gl. s. lo. ma. l. posthumorū.
s. de iniur. test. ergo vñ qz pma nō sit oīo nulla. z sic nō sit subla-
ta p scōaz. z hūc intellectū ēt vñ habuisse gl. i. pñio. i. s. p stipula-
tionē. z cū illa gl. Bar. z cōiter doc. ibi trāsire vident. S3 ī pñiū
qz imo pma sit sublata facit qz vbiqz scōa stipulatio continet
plusqz pma sit nouatio pme stipulatiōis. z sic pma tollit ipso ius
re sm bec tpa ffoz. l. scire debemus. i. pñ. z. l. q vsumfructū. j. e.
p Bar. plene i. l. pe. j. de pñeto. stip. qcqd dicāt gl. s3 i. l. nra. se-
cūda stipulatio pñinebat plusqz pma qz pma erat facta ī diez.
scōa pure. ergo d3 īduci nouatio bal. i. d. S. pact. dixit quedā h
ba p q tolleret obiectio si eēnt hā. nā ibi vult qz regula q bz qz
secūda stipulatio īterposita ē cā cōfirmādi pñam cui pme ob-
stabat exceptio quādo vñ facta nō ad nouādū. z sic ad tollēdū
pñā sed ad pñmādū. z ad hoc alleg. hūc tex. z certe vbi appa-
ret qz scōa ēē facta ad pñmādū pñā. tūc satis eēt vñ qz pma
nō tollē. qz cōfirmatio nō tollit pñmātū s3 cōfirmat. c. inter di-
lectos. de fi. instru. sed qz in casu. l. nostre. scōa sit facta ad con-
firmationē pme h vñ diuinare. iō putarē meli⁹ locutos eē By.
Pe. z Seq. quos. s. reruli. qñ h nō dī qz pma nō sit sublata. nec
ob. qz dīcō qñ sit nota ī proprietatis. qz voluit dīcē iuriscōsult⁹
h pñā stipulationem eē qñ nullam postqz facta ē secūda. sed

dīcē voluit qz pma ēt aī factā secūda erat qñ nulla
qz bene erat aliqz s3 obstat exceptio ēt āteqz eēt facta
secūda. z sic putarem cōcludendū qñtum ad con-
trarium h formatum ī glo. qz vera sit. lo. qz ille tex.
nō sit huic legi cōtrarius. Pau. de cast. hic circa di-
ctum cōtrarium formatū per glo. d. S. pactus. dicit
se putare intētionem glo. fuisse velle opponere hoc
modo v3 ex secūda stipulatione nō debet obligari
promissor. sed pma resuscitari cum nō esset extincta
ipso iure. ideo videbatur agendum ex pma. z si op-
poneretur exceptio agentī ex pma debet replicari
de secūda sicut dicimus ī pacto quando factū est
tibi pactum de non petendo qz debeat ex ptractu qđ
postea factum est de nō petendo vt dicitur ī. d. S.
pactus. z dicit qz glo. nō bene respondet s3 inuoluit.
vnde respondet ipse qz tex. ibi dūz loquitur de repli-
catione loquitur de secūdo pacto de petēdo facto
post pactum de nō petendo quod quidē vltimū pa-
ctum nō inducit nouam actionē. sed facit qz actio ex
pñmo cōtractu elisa per exceptionē pacti de nō petē-
do fortatur effectum. sed hic loquitur ī stipulatiōe
que de per se ē sufficiens ad inducendam nouaz ac-
tionem merito debet agi ex secūda nō tanqz ex re-
plicatione ad iuuandam primā. sed principaliter ex
seipsa quod dicit esse subtile. Dictum Pau. in se est
verum. sed nullum verbum est h ī tex. aut ī glo. qz
adaptari possit ad hunc intellectum. vnde teneo p
mam so. By. z Sequa. Alexander de imola.

§ Generaliter. Stipulatio pñines
turpe nulla est z
quonqz potest deficere cōditio agi nō po-
tes z stipulatio rem tradi non continet in se oblatio-
nem respectu proprietatis. sed verum factum tradi-
tionis. h. d. cum duabus legi. se. C. In glo. i. ibi sup
turpibus innuit ista glo. sm Bar. qz si promitto ob-
turpem cām. puta si hoīez occidies pmissio est ipso
iure nulla z ideoz tenuit glo. i. l. iuriscētiū. S. si ob ma-
leficiū. s. de pac. Et hoc sequit bar. hic p. l. si plagij.
j. e. z dicit. S. si ob maleficiū z est optim⁹ tex. ī. l. si
a reo. S. si. j. d. fideiū. z ibi bar. quē tex. ad hoc alle.
Bal. ī. l. i. C. de cōdi. ob tur. cau. qđ limita vt hic p
Bar. z idem tenuit ipse i. l. pe. ad fi. s. de cōdi. ob-
tur. cau. vel sm Raph. z pau. de cast. h. z Pau. i. d.
S. si ob maleficiū. z i. d. l. pe. z sm Fulg. i. l. iij. C. qđ
me. ca. dicit potest qz si stipulatio pñinet turpitudinez
ex pte vtriusqz sit ipso iure nulla. vt. d. l. si plagij ex
parte stipulātis tñ t3 stipulatio. s3 ob. exceptio. ita lo-
quit. d. l. pe. ī pñ. Al d. de qz ista opi. fuit gl. recte in-
tueti i. d. S. si ob maleficiū. z l3 istam opi. i vlti. mē-
bro videat fortiter facere tex. i. d. S. si ob maleficiū. i
h. nulla. tñ nō ē absonū itelligē illū tex. s3. d. l. pe. v3
qz sit nulla quo ad effectū. Et cū hac opi. vñ ēt tran-
sire Imo. h. z hanc puto veram cum modificatione
tradita p Bar. hic. z l3 Ro. hic modificationē bar. i
pugnare conet. qz taciti z expñsi idē ē iudiciū. l. cuz
qd. s. si cer. pe. tñ pōt rñderi qz ē verū ī actu valido.
secus ī iualido qz tūc taciti z expñsi nō est idē iudi-
ciū vt ī simili rñdet Imo. ī. l. ex diuerso. S. si. s. so.
ma. sed Bal. ī. l. iij. C. de cōdi. ob tur. cau. aliter di-
stinguit quēz īprobat Sal. i. d. l. iij. z latus i. l. ij. C.
quod me. cā vbi pouit aliam distinctionem v3 qz aut
sub modo aut sub cōditiōe facta est promissio quod
non pl3 per. d. l. si plagij. Quid aut si stipulatio cō-
tinet turpitudine ex parte pñmittētis tñ. vt qñ mere-
trici pñmittit gl. i. l. iij. S. s3 qz meretrici. s. de pñi. ob-
tur. cāz. z i. l. ij. e. ti. z i. l. affectiōis. s. de do. t3 qz nō
valeat. cum qua opi. transit bar. z Imo. hic quia s3
eum non habemus tex. contra glo. z idem tenuit ī
d. l. affectionis. z Bald. ī. d. l. iij. z pau. de cast. ī.
d. l. iij. S. i. sed Barto. hic z ī locis. s. alle. post Ly.
tēnet pñiū. qz meretrix turpiter recipit pecuniam nec

a C In hoc
articulo. cum
subscripta se-
tentia transi-
frā. de are. di-
cens qz bar. i
S. sufficit non
dicit id ad q
allegat z ī. l.
hoc aut dicit
clar qz v3 iter
uenire aucto-
ritas tutoris
z sic i. S. suffi-
cit ī tērio sua
ē quod pupil-
lus possit cita-
ri legitime cū
tutore absqz
eo qz icitatiōe
ponat ista al-
ternatiua cō-
pareas per te
vel per legiti-
maz psonam.
nec ē pñmē-
dū qz aliter in-
tellexerit: qz
cēt qz tex. i. d.
l. hoc aut. de
minore aucte-
quo ad pñmūz
z. ij. decretūz
vide p ro. cō-
silio ceciliū.
b C Teneo.
ita etiaz tenet
frā. de are. re-
probato pa. d
ca. quia nullo
modo pōt cō-
uenire rōi aī
gnate p glo.

a. ydub

at Turpiter
nō recipit. s3
qre ē q tunc
cū turpitudine
est ex pte pro-
missoris stip.
ē nulla vel sal-
tem obstat ex-
cep. dic q iō
est q: q pmit-
tit nullā pate-
ret penaz sui
delicti simili-
ter si ex parte
stipulatoris si
esset annullata
tūc ex delicto
suo lucrū p se
queret s. l. re-
legatoz. s. fi.
cū. l. sequenti
de inter. z re-
leg. z q habe-
tur in regula
q ob gratiā.
b C Absolu-
toria. s3 an ab-
solutoria lata
sup pte pare-
at exce. rei iu-
di. si petat re-
liquum. vide
Bar. i. auē. at
q semel i pe.
col. C. de pro-
ba. z i. l. si ser-
uus. s. bone
de cōdi. fur. z
ibi vide qd si
qs petat ma-
iore sūmā z p-
bat de mino-
ri an in illa
possit obtine-
re d quo ē p
doc. i. l. i. C. d
litis cōtesta. z
an vba libelli
possint ipso-
priari vt iusti-
neat vide per
ludo. ro. con-
silio. cexliij.

pari rōne pmissor. d. s. sed qd meretrici. z idē tenuit
Pau. qui i hoc sibi est cōtrarius i. l. multuz. j. e. per
illum tex. vbi an valeat stipulatio magis pvideratur
persona stipulātis q pmitteris. sed hic stipulator tur-
piter nō recepit vt dixi ergo nō pvideram turpitudi-
dē ex pte pmitteris z illū tex. ē ad hoc allegauit ibi
Raph. Idē etiaz tenuit Sal. i. d. l. ij. C. de cōdi. ob-
tur. cau. z pau. de ca. i. d. l. affectiōis. z Ang. i. l. iij. i
pn. s. de pdi. ob tur. cāz. Adde tamē q pro opi. gl.
vī tex. i. l. ea que. C. de do. ante nu. z pro eo facit tex.
l. fi. s. fi. s. titu. i. Sed substinēdo opi. Ly. quā pōit
Bar. hic pōt rñderi ad. l. ea que q rō quare ibi agi
nō potest quia dōatio p̄tinebat modū seu cām ipso-
sibilē. nec ob. l. fi. s. fi. s. ti. i. quia bar. ibi rñdit q nō
fuit ibi facta stipulatio. z sic nō nascebatur actio ex p-
missione de donādo sūmā p̄p̄a sforū. sed q iuriscōsul-
tus nō vī se sibi fundare i stipulatiōe. sed i causa sti-
pulatiōis iō aliter rñderi ibi bar. z i. l. i. i. fi. s. de pdi.
ob tur. cau. q ibi nō fuit pmissum meretrici. sed ecō-
tra viro a meretrice. z de hoc articulo vide aliqd per
Bal. i. l. i. C. de cōdi. ob tur. cau. z per glo. lxxix. di.
qui venatoribus. Et vnū circa p̄dicta tene mēti q si
pmitto tibi p homicidio facto stipulatio n̄ t3. vt. d.
l. si plagij. tamē secus si pmitto z soluo vt pbat in.
d. l. pe. i. pn. de cōdi. ob tur. cau. z dicit Raph. hic a
nemine fore animaduersus ad hoc. In aliquibus tñ
lec. Raph. hic aliter dicit v3 q si pmitto ob cām tur-
pē de preterito z turpitudine sit ex pte vtriusq3 nō t3 p-
missio. d. l. si plagij. i. h. facti. secus si ex parte recipiē-
tis tñ sit turpitudine. qz pmitteris vt donare vt pbat i.
d. l. pe. qd dicit ab alio nō fore animaduersus. s3 h n̄
puto verū q rō. d. l. si plagij sūm Ange. ibi z Imol.
est ne stipulator inuitet ad delinquēduz vel turpiter
faciēdu. ar. l. p̄uēre. s. de pac. do. sed hec eadem rō
h3 locū vtroq3 casu ergo zc. p̄terea etiā vt no. bar. h
in pma solu. nō est differētia i casum. d. l. pe. z. d. l. si
plagij. Nec ob. tit. d. l. pe. qz ibi nō pmissio sed solu.
fit ob cām de preterito. dic vt. d. l. pe. C. Ultio circa.
l. si rē. dicas pro ei limitatiōe q iste tex. cedit i pmi-
sione sp̄ei. secus si pmitto tradere aliquid i genere.
qz teneor trāsferre dñuz. vt no. pbat i. l. si a substi-
tuto. cū. l. seq. iūcta glo. fi. z ibi hoc no. bar. ff. de le-
ga. i. z idem videt velle bar. i. l. ex empto. i. pn. s. de
acti. emp. z. l. si domus. s. i. de lega. i. z i. l. qui cōcu-
binam. s. si heres. de leg. iij. z i materia hui. l. vide
no. p bar. i. l. fundum certo die. j. eo.

Lex 29. Lire debemus. Tot sūt

stipulatio-
nes quot sunt res vel sūme i stipulatiōe spe-
cificate l3 vna sit pceptio: s3 si nō sunt specificate: sed
sub vno vli vel generali noie pprehēse cēset vna con-
tinēs plura corpora z sequēs stipulatio p̄tines idē q
prima nō nouat eā. l3 ei. s. secūde iūgat alia stipula-
tio cōtinēs alā rem vel summā. h. d. C. No. tot eē sti-
pulatiōes zc. z sic facit an tot cēseant eē snie vel libel-
li quot sunt res vel sūme specificate Ang. h q sic. ex
quo isert q bānitus i centū si poterat impūe occidi
vigore statuti z vnus sit bānitus ex vna causa. i. c. ex
alia i quinquaginta nō diceretur bānitus i centū. alle. l.
vbi fideiussor z quod ibi gl. i. h. dñā. C. de solu. z qd
no. glo. i. l. quōtēs i stipulatiōibus. j. e. z idē tenuit
Pau. de cast. h licet de Ange. mētionem nō faciat.
Adde bar. idem tenentem i. l. ij. s. i. s. de cōdi. insti.
z i. l. iurius. s. qui habebat p illum tex. s. ad trebe. z
bal. i. l. sancimus. s. si qs aut el. i. per illum tex. C. de
dona. z i. l. nam z si fur. s. fi. s. si cer. petā. z Pe. de
anch. i. c. pe. de dona. z Imo. i. l. qui fundum. s. fi.
circa vlt. col. s. ad. l. fal. z bar. i. d. l. vbi fideiussor. z
bar. i. l. si idem cum eodez. i. prin. s. de iur. om. iudi.
z i. l. si quis separatim. s. i. de ap. z Jo. de imo. i. l. i.
si quis testamēto. in prin. de leg. i. Et in q̄tūm dicit

Ang. q tot sunt libelli quot sunt res zc. itellige sūm bal. i. l. edi-
ta. i. xxix. col. h. xiiij. querif. z i. h. xv. querif. C. de edē. esse verū
quādo ad quālibet rē dabat vna actio. qz vnū libellus tñ dicit
qz actio sumit p libello. d. l. edita. z ibi no. i. l. i. i. pn. s. de edē.
de quo articulo vide oīo bar. i. l. libellozū. s. sed si aliud in fi. j.
de accu. z in. l. ordinarij. i. fi. C. de rei vē. z i. l. cū rōnibus. C. q
accu. z i. l. i. i. pe. col. C. de fideicō. vbi alleg. Spe. i. ti. de pos. z
peti. s. fi. h. fi. quid si qōnis. z ponit et Spe. i. titu. de li. pcep. s.
nūc dicamus. i. prin. plēius p Sal. i. l. si qs homicidij. i. pe. col.
C. de accu. z eodem modo dicēdum est de snia put limitau i
libello quia a pari pcedūt libellus z snia. l. vt fundus. s. cōdi-
ui. l. fi. C. d fideicō. li. p que iura dixit bal. i. d. l. edita. i. xxj. col.
qz semp pcedit ar. de snia ad libellū. illis addo glo. no. i. l. etiaz
in. s. ex cā i h. audiēdus. s. d mi. q dixit q tot cēsent snie: quot
sunt capta ipsius p hāc. l. z idē dixit abb. panoz. i. c. cū iō. i. vl.
c. i. h. ego limitarem. de fi. istru. z idem i libello dixit Spe. i. lo-
cis p̄ealle. z bal. i. d. l. j. C. Nec predictē p̄clusioni ob. tex. i. l.
fi. i. pn. iūcto. h. fi. qui sepius. j. de abi. quia rñdeo q punit tā-
q abigeus ille qui decem oues subripuit indistincte vel ille qui
sepius vnam vel duas oues subripuit vel artem in eo exercēs
vt ibi. nō enim ibi dicit q requiraf q sepius vltz ad decez zc.
p3 quia dictio sepius verificat i bino actu. l. vt maritus. s. qui
questū. j. de adul. z rub. C. si sepius in ite. resti. pos. iūcta. l. fi.
cū glo. e. ti. ita etiā declarat gl. ij. z. iij. d. l. fi. C. de abig. C. Se-
cūdo no. iūcta glo. in h. fi. mixta. q isto iure si secūda stipulatio
nō p̄tinet plusq3 pma nō sit noua. als secus. quod limita z in-
tellige vt dictū est i. d. l. diuortio. s. eo. z vna limitationē retuli
in. l. si vari. s. e. que fuit Bal. i. l. si vnus. s. pact. s. de pac. v3
q hec regula nō pcedat qn secūda stipulatio facta esset ad cō-
firmationem p̄me d quo dic vt ibi dictū ē. C. Ultimo no. iūcta
ea glo. sūm Ange. z imo. q tūc dicitur aliqd addi libello vel sta-
tuto quādo p̄ime dispōni aliquid additur ita q ipa dispositio
sit vna dispositio cū pma. Sed vbi noua dispositio iducit vel p
specificatiōez noue p̄sone vel noue sūme de p se singulariter z
expresse tūc cēsetur noua dispositio nō additio qd est vtile ad
materiā. l. edita. C. de edē. z ad statutu3 dispōnēs qz pro quo
libet libello soluat gabella. adde Bar. in. l. ius ciuile. z ibi etiā
Bal. s. de iusti. z iur. Et subdit circa hoc Pau. de ca. hic q si
petij decem in libello z post lit. cōte. volo addere qnq3 si quidē
causa nō dicit nouus libellus. nec erit soluēda gabella noua. s3
si ex diuersa causa secus erit. z ita dicit itelligēdū esse id qd no.
Ange. hic cui adde Bart. in. d. l. edita. i. i. col. z ibi exp̄ssius
Bal. i. xxij. col. q pro hoc alle. bo. tex. i. s. si vnus. isti. de acti-
cum quibus cōcordat Bo. Anto. i. c. significātibz in antepe.
collū. de libel. obla. in glo. in versicu. plura legata. in fin. meli-
us facit. l. naue. s. de euic. z itentio huius no. glo. fi. i. fi. est ostē-
dere effectum resultātem qz sit vna stipulatio z nō plures quā-
do dico pmitto tibi omnes seruos meos. quia si stipulatiōe
vis petere stichum nō debes eum petere tanq3 promissuz: quia
nō fuit ipse singulariter promissus. sed debes petere eum tan-
q3 debitum ex causa stipulatiōis. z idem i legato: pro quo tex. i.
d. l. naue. z optimus tex. i. l. si seruus. i. versu. quasi. in princ. de
leg. iij. dictio enim quasi est no. ip̄p̄rietas. l. si dotem. s. fi. s.
solu. marri. z de hoc dic vt plene per Bar. hic z aliquid p eum
dem i. l. si vnus. s. si cum mibi. x. s. de pac. z in. l. i. cōmodato.
s. si duobus. s. cōmo. z i. l. si ex toto. s. fi. s. de leg. i. z Bald. in
l. fi. C. de duobus reis. C. Juxta hoc querit hic vtiliter Barto.
quid si petij quinquaginta tanq3 mibi promissa z probō centū
mibi fuisse promissa. an sequi debeat cōdemuatio. z ista glo. fa-
cit q nō. Cōtrariū decidit ipse. quia verba libelli improp̄iatur
vt hic per eum. z intellige q sit cōdemnatio nō i centum sed in
quinquaginta. vt probatur i. d. s. si minus. z est gl. i. l. hū opoz-
tere. j. de verbo. sig. quā ad hoc pro valde no. allegat bal. i. c. i.
de mili. vas. qui cōtūmax est. sed bal. z Ang. hic dicūt procedē-
re opi. bar. quādo cōstat i iudicio q illa quinquaginta sunt de
sūma cētum que postea probatur. alias tūc sequi deberet abso-
lutoria. quia cum q̄titates sint diuerse in dubio intelliguntur
promissiōes fuisse diuerse. allegant no. i. l. triticum. z q ibi bar.
j. e. z. l. quinquaginta. s. de proba. que iura hoc nō dicūt. pro
eis allego tex. sūm intellectum Jaco. de are. z Bart. in. l. cū cen-
tū. s. de adi. le. z Bar. ibi pro hoc alle. l. si ita scriptum. de le. i.

10 et persequens cum aliud sit pbatum et aliud petitum non potest sequi
 p demnatio. l. habebat. i. pn. s. de isti. c. abbate de re iudi. i. vj.
 bar. idistincte. q. fm eos non ob. ro. Bal. et Ang. qm pluralitas
 actuum non presumit. c. cu Jo. de si. istru. c. i. pntia. v. veru. de p
 ba. et q. sequens pbatio declarat libellu. vt no. Inno. i. c. ij. i. gl.
 in ver. iustitiam. de ordi. cog. et Spe. i. ti. de libel. pcep. s. nunc
 videndum versu. cu ex his. Adde q. ista opi. etia tenuit Ange. i.
 l. quida estimauerunt. s. si cer. pe. Sal. i. l. cu qdaz puella. s. si. d.
 lu. om. iudi. et Ang. i. consilio. cxx. icip. In xpi noie viso libello vt
 ibi per hoc consuluat q. si i libello narraui titium mihi promississe
 fundum post trienniu nunc lapsus obtinebo. tñ multum facit pro
 opi. Bal. et Ang. q. de pluralitate et diuersitate stipulationum
 dicitur p stare ex diuersitate sumaru. d. l. cu centu et i specie no.
 Ja. bu. et Bald. i. l. ij. et ibi etiam Bar. C. de erro. aduo. Jaco.
 bu. et Bald. i. l. ij. C. de bono. pos. fm tab. et ibi vide Bar. pro
 hoc facit q. dicta testium non debet reduci ad concordiam cu di
 co partis vt per Bar. i. l. ij. s. creditum. i. si. si cer. pe. et per bal.
 in pma costi. C. s. quibus. vñ cautus sit actor vt faciat positio
 nez q. non iteruenit duplex stipulatio. vt no. Bar. i. d. l. ij. Pro
 concordia tamen dicerem q. aut actor interpretado libellum dicit
 q. illa qui quaginta petita i libello tanq. pmissa itelligit esse par
 tem sume centu. et hoc casu putarem veram opi. Bar. per iura
 sua. q. statur interpretatio libellatis. sed si interpretatione vel de
 clarationem non facit: putare veru dictu Bal. et Ange. et q. iter
 pretatio requirat i libello pz ex no. per Bar. i. l. naturaliter. s.
 nihil coe. circa. v. lec. i. versu. quero pro declaratioe istius lec. s.
 de acquirere. pos. l. modernu ibi dicat satis esse q. possit libellus
 pro libellate interpretari. i. quo puto dicendum q. aut constat q. i
 terpretatio est fauorabilis actori et non est opus interpretatione.
 aut non constat prout i casu questiois nostre. et tñ sit necessaria. et
 ita procedat doctrina bar. i. d. s. nihil coe. Quid aut ecotra si
 peto centu tanq. promissa et proba de quaginta an obtineat
 in eis bal. et Ang. hic se remittunt ad Ly. i. l. i. i. si. C. de lit. coe.
 vbi videf tenere q. sic per. l. apud cellum. s. itez querit. el. i. de
 doli excep. et sequitur Imo. hic Adde q. istud videtur declarā
 dum eo modo quo dictu est i precedentibus p eade rōnez. et ita
 intelliguntur no. p Ly. i. d. l. i. et cu eo coeoz. Be. et bar. et pleni
 tis bal. i. l. si pstate. s. si. so. ma. et bar. i. l. q. vas circa pn. j. d. fur.
 et bal. i. d. l. i. i. q. C. de lit. pte. et do. anto. i. c. i. i. vlti. col. d. lit.
 coe. et dñ bar. hic dixit q. impropriatur vba libelli vt pcedat.
 de isto dicto facit mentione do. Ant. i. c. examinata. i. pe. col. de
 iudi. vide coeoz. ibi p eu alle. et i. c. constitut. de reli. do. Ultimo
 facit lec. l. si quis donat plures res i eode contractu quaru omni
 um examinatio simul iuncta regret insinuatione an ad vitadaz in
 sinuatione censeant tot esse donationes quot res. Ang. hic q.
 sic p istum tex. Pau. de cast. nulla facta mentione de Ange. pu
 tat dictu istud esse veru in reb. secus in qritatibus. quia presu
 meretur in fraudem. indistincte teneo contra Ang. et Pau. de
 cast. etia in spibus per. l. sancimus. s. si quis aut per diuersa. cu
 glo. et ibi per omnes. C. de dona. et expressius firmat bar. i. l. mo
 destinus. i. si. s. de dona. et Jo. an. i. addi. spe. in ti. de istru. edi.
 s. porro. super versu. donatio aut firma. et in titu. de donat. s. j.
 super versu. quid si alius. et bal. in. l. illud. C. de sac. sanc. ec. et in
 l. in priu. C. quando di. le. ce. et in. l. si plures. in pn. s. de pac. et
 imo. in. c. cu cōtingat. i. antepe. charta. de iureiur. et Old. i. costi.
 eccliu. incipiente factum tale est domina et c.

11 **Si a fure.** Possum a fure stipulari mihi dari q. ex
 causa furtive conditionis ipsius dare o. non
 autem possum ab eo simpliciter stipulari rez mea mihi dari. h. d.
 fm intellectus bar. et Ange. que teneo. C. Mo. q. non possum sti
 pulari rez mea et si simpliciter non adiecto vbo dari sim stipula
 tus vt i ver. non valet. Ad id est tex. in. l. nemo rem sua vtiliter.
 in pn. j. e. et sic in dubio videor stipulari dari non aut restitui. q. si
 ita intelligeref valeret. d. l. nemo. et sic male videf dixisse Ro.
 hic tenes Priu per istu tex. i. q. ille qui simplr stipulat re sua vi
 detur i dubio stipulari sibi restitui. et sic poti act. valeat q. peat
 ar. l. quoties in stipulationibus. j. eo. et ita dicit hic pbari. certe
 istud hic non pbat. imo poti contrariu vt dixi. tñ dictu ei. puto ve
 ri p rōnez. d. l. quoties. Mo ob. iste tex. et d. l. nemo. q. debet i
 telligi quando q. stipulat re sua que est apud ipsius. et sic sibi non
 pot restitui. ita rñder Imo. i. d. l. nemo sup quo tñ cogitaduz

reliq. et idē tenuit ibi pau. de ca. idē ro. i. l. si re mea
 j. e. vbi aut simpliciter stipuloz rez que non ē mea fate
 or q. in dubio itelligit dari non tradi. l. si ita. s. i. cu ibi
 no. s. de cōtrahen. emp. l. si filius. s. i. cu glo. j. eo. et
 no. bar. in. l. si fundu. j. eo. C. In tex. ibi hominē da
 ri subaudi non expressa furti als aut valeret stipulatio
 vt hic in versu. constat. pro quo facit quia stipulatio in
 terposita super certa causa itelligit fm eius naturā
 etia si oporteat ipropriari. l. si stipulatus. in prin. s. d.
 vfu. l. dāni ifecti quida cu si. s. de dā. infec. et p hoc
 teneo intellectu bar. et sequa. l. alij do. h. et bal. in. l.
 subtracto. C. de fur. dubitent de hoc intellectu et ab
 aliqbus reprehēdatur sed minus bene. Ex hoc iserf
 procedere cōclusionēz libelli in cōditione furtiua si
 cōcludat furē cōdemnari ad dandū re furtiuam per
 predicta et per. s. sic itaqz. institu. de ac. et l. si. in si. s.
 vfufruc. quēad. cau. et per tex. in. l. si quis nec cāz. s.
 i. s. si cer. pe. idē tenuit pe. Ray. bar. Ang. et imo. h.
 et bar. in. l. et iō. s. nerati. ff. de cōdi. fur. et i. l. i. s. si.
 s. de tritica. et bal. i. d. l. subtracto. et Imo. i. l. si mor.
 cā dona. cu. l. seq. s. de do. cau. mor. et moderni i. d.
 l. si quis nec causaz. et s. i. l. bal. hic et pau. de cast. et
 bal. in. d. l. si quis nec eām. s. i. s. si cer. pe. sequens
 glo. i. l. sed si me putē. l. i. s. de cōdi. inde. et in. d. s.
 sic itaqz. teneat q. cōcludi debeat cōdemnari furem
 non ad dandū sed ad restituēdū. et idē tenuerūt dy. et
 Jo. fab. i. d. s. sic itaqz. p hunc tex. in si. si. vñ er
 go q. practica pe. Ray. bar. et Sequa. possit et susti
 neri p alle. s. pro q. facit quia l. hoc casu verbuz dari
 non habeat ppriam significationē et propriū effectum
 sed habeat effectū restitutionis. q. res mea amplius
 mea effici non potest. l. sequit. s. lana. s. de vsuc. tñ vt
 libellus sustineat vba impropriant. l. sed si possessio
 ri. s. itez si iuranero. s. de iureiur. cuz si. C. In tex. ibi
 q. si postea referf ad v. et constat vt dixit glo. non autē
 ad v. si vero. q. ibi loquitur quando stipulatio est et p
 cōsequens fm pau. de ca. per stipulationē nullaz non
 posset videri mora purgari. s. fm Raph. iste tex. po
 test referri ad ver. si vero. et tñ singulariter pbabit p
 istu tex. fm eū q. stipulatio sequens etia nullā purgat
 morā. i. precedentē pro quo allegat tex. in. l. si stichū
 in pnc. j. de noua. vbi non cauillado pbatuz q. stipu
 latio sequens cōtinēs idēz q. pma purgat moraz et ta
 men ē nulla. iuxta. l. qui bis. cu bis que ibi dicta fue
 runt. s. e. qd tene mēti. Pro quo facit. quia cōfessio
 facta in ptractu inutili habet effectū valide pfectiōis
 l. si ita stipulat. s. grifogonus. et ibi no. bar. j. e. et se
 cūda stipulatio cōtinens idē q. prima q. quis sit nulla
 vt dixi tamen interrūpit prescriptionē inchoatā con
 tra pma stipulationēz vt subtiliter pbat glo. no. in
 d. l. qui bis. quam ibi ad hoc sume no. Rapha. Cō
 firmo per. l. i. s. i. s. qui. mo. pig. vel hyp. sol. et p. l. si
 fideiussor. in pn. s. de le. i. vbi q. quis vitiet expressum
 non tamen vitiat tacitū. Istis tamē non obstarib. puto
 forte cōtrariam partē veriorē. vñ q. versu. q. si postea
 referatur solum ad versu. et pstat. quia videmus q. p
 pactū citationis vel litis ptestationis nulliter facte i
 terrūpit pscriptio. s. sicut vitiat expressa citatio vel
 lis. contes. ita et interruptio prescriptionis inde resul
 tans. glo. est ordinaria in. l. si pater. C. ne ex delict. de
 func. et bar. in. l. accusaturus. j. de adul. cuz cōcoz. et p
 hoc pater non esse veru id ad qd alle. Rapha. glo. in
 d. l. qui bis. q. ibi illud non dicitur sed soluz inuit q. se
 cūda valet vt ibi dixi. non ob. l. si stichū. in pn. quia in
 telligitur in stipulatioe valida que est facta aio nouā
 di vt ostendit ti. de noua. in quo sita ē. ar. l. impato
 res. de in diē adiec. et no. i. l. si. in pn. s. de pdi. inde.
 non ob. d. l. si fideiussor. in princ. et d. s. i. quia rñdeo
 q. vbi est eadem ratio vitiatuz ita tacitū sicut expres
 sum. l. iij. s. qui habet. s. de serui. rust. predi. et Bar.
 plene. in. d. l. si fideiussor. s. hic erat eadē rō. q. vitu

q̄ censetur h̄re stipulatio videtur etiā esse in tacita obligatione et purgatiōe more. quia videoz velle offerre dare tibi rem tuam. vnde cum et in stipulatione et in obligatione nō fuerit expressa causa furtiua vtra q̄ vitatur. nō ob. d. §. grifogonus. q̄ ibi p̄fessio nō resultat ex cōtractu nullo: s̄ ex verbis cōtinentib⁹ in se confessionē non mirum si valet cōfessio q̄uis cōtractus sit nullus. sed hic resultabat obligatio et ficta purgatio ex stipulatiōe que erat nulla ac si fuisset ex p̄ssuz cā furtiua vt statim dicemus. ¶ In tex. ibi cōditione et c. quia per stipulationem purgata fuit mora precedēs si res erat presens. l. qui decem ver. idēz responsuz. de solu. et per cōsequens perinde est ac si res periisset ante moram. et ideo liberatur fur a cōditione furtiua et ab hac actiōe ex stipulatu p. l. si ex legati. §. eo. l. §. glo. mag. hic et male dixerit q̄ non liberatur ab actiōe ex stipulatu. ¶ In gl. mag. ibi de cōditione certi habes ex gl. notare q̄ etiā vbi agit ad rem restituendā. puta cōtra furem competere potest conditio certi. et sequit̄ bar. hic. l. videatur aliq̄tulū dubitare. tamē hoc dicit p̄cedere odio furis p. d. §. sic itaq̄. et idēz t̄z Bar. in. d. l. si quis nec cām. §. i. cū glo. p. illum tex. et est tex. i. l. certi cōditio. in p̄n. et ibi bar. i. iij. col. eo. ti. pro quo etiā allego tex. in. l. si cū cubinā. §. nō soluz. §. rerū amo. et l. ad. d. l. certi p̄ditio. possit r̄ideri q̄ ibi loquit̄ q̄n succedit obligatio ad estimationē que est certa. tū nō potest ad. d. l. si quis nec cām. §. i. et ad. d. §. nō solum bene responderi. et ita refideo. l. Ang. hic dicat q̄ nō pōt intelligi de certi cōditione. q̄ in hac obligatiōe est factū. s. rez restitui qd̄ est incertū ergo certi cōditio cōpetere nō videtur que datur ad certum. d. l. certi p̄ditio. in ver. certū. et l. in cōditione furtiua veniāt corpora et species. et sic quid certū. l. in re furtiua. et ibi no. §. de cōdi. fur. et ibi no. tamen q̄ pōt res p̄ire et succedere obligatio ad it̄esse. d. l. in re furtiua. nō videtur q̄ possit competere certi cōditio. qd̄ secus est in obligatione dandi in qua nō succedit obli. ad it̄esse sed durat obligatio. i. teneo tamē opi. gl. p. iura. §. alle. §. q̄ detur certi cōditio cōtra furem. et c. et nō solum odio furis sed etiā de mero rigore puto competere quādo narratur furē habere facultatē rei restituēde. q̄ tūc obligatio ē certa vt plene p. Bar. j. eo. in. l. stipulationes nō diuidūtur. in. viij. q. in ver. ad h̄z quādo est in obligatione rem restitui. iūctis no. p. ip̄m in d. l. certi. i. iij. col. dū tractat de actiōe exēpto. ¶ In gl. magna in fi. vbi vltima placet. dic̄ et ēt p̄ma si res presens sit et purgata fuit mora. d. l. qui decē. §. idēz responsuz. ¶ Ultimo ad ea que dicta sunt. §. circa tex. in ver. hominē dari. Adde q̄ pro intellectu bar. quem tenui est tex. in. l. cum qui. §. si iurauero. quas ibi ad hoc ponderat Fulg. §. de iureiuran.

¶ Munda cōuentiōe adde q̄ hoc facit tex. cū gl. quē ibi no. bar. in l. cū mora. C. de trās. vbi p̄ bas q̄ stip. interposita sup̄ p̄ctu innominato recipit naturā p̄ctus innoati quo ad hoc vt in obli. rez dari succedat ob. ad it̄esse et an verbū pro mitto impoz. tet stip. si repe riatur scriptū promisit vide hic iu apostil lis meis ad bar. de tortis

Lex. 30.

Sciendū est. Solēnitas intrin

seca p̄sumit. h. d.

¶ Mo. q̄ si reperit̄ in scriptura Ticiū fide iussisse p̄ seip̄io et c. p̄sumit p̄ solēnē stipulationē. Et idēz si reperitur titiū promississe: vt in. §. si scriptū insti. de inuti. stipul. et in. l. i. C. de cōtrahē. et p̄mit. sti pula. cum ibi nota. quod p̄mo limito habere locuz quādo contractus esset de iure cōmuni validus. Secus si de iure speciali vt si in iurumēto reperit̄ Ticiū promississe dotem nō expressa q̄ritate. Itāz speciale est vt valeat p̄missio dotis icerte. l. cū post. §. gener. §. de iure do. vnde tūc verbuz p̄mitto intelligitur de nuda cautione. tex. est valde nota. in. l. i. cum glo. et ibi de hoc ponderat Bal. C. de do. p̄mis. Sed q̄uis hanc limitationē nō reperit̄ ab aliquo improbatā. tamen cōtra eā instari potest. quia due specialitates bene possunt cōcurrere quādo ex diuersis fontibus oriūtur. l. singularia. §. si cer. peta. et declarat Bar. i.

l. si is qui pro emptore. in vltima. o. §. de vsuca. vnde fateor q̄ si simpliciter incerta dos fuisset p̄missa pacto nudo nō valeret quia ex eodē fonte due specialitates oriūtur. s. ex fauore dotis. d. l. i. C. de do. p̄mis. sed quando in scriptura iurumēti ē h̄bū p̄mitto q̄ hoc h̄bū p̄mitto inducat stipulationē nō ex fauore dotis s̄ resultat ex p̄sumptiōe scripture vt hic. et d. §. si ita scriptū vnde nō videt̄ hec limitatio vera. Nec ob. d. l. i. q̄ habet diuersos intellectus vnus est q̄ cōstabat ibi dotē icertam p̄missam esse pacto nudo. et illam sequit̄ Alzo i sūma. et Ly. et ibi illū it̄ellectum puto tenēdū. l. Bal. ibi dicat euz diuinare. Aliū etiā it̄ellectum ponit ibi Bal. v̄z q̄ ibi fuerit h̄bū pollicitatio nis. Ultimo tamē refidet̄ i eo it̄ellectu ex quo īferet limitatio ad hūc tex. vt. §. retuli. ¶ Scōo limita fm Bal. i. l. sicut. §. de act. et obliga. quādo i p̄tractu nominato apponit̄ h̄bū p̄mitto se cus si i innominato. q̄ nō debet i p̄tractu innominato p̄sumi factū esse p̄ctu stipulatiōis illi repugnātem et oppositū. vt patet in. l. ex placito. C. de re. p̄mu. vbi posita est natura vnus et alterius et q̄uis Ro. hic cōetur istud dictūz īfringere. et Sal. etiā in. d. l. sicut teneat cōtra Bal. hisdem ratiōibus quibus mouetur hic Ro. tamē puto istud dictū Bal. sustineri posse qd̄ etiā sequit̄ bal. i. l. si pecuniā i p̄n. §. de cōdi. ob cau. quod sic p̄bo. vbi apparet q̄ iuxta cōtractum innominatū est adiecta stipulatio idubitatē stipulatio retinet naturam cōtractus nominati. d. l. ex placito. et l. cū p̄cibus. eodēz t̄z. l. siue apud acta. C. de trāsac. nam licet stipulatio it̄erposita sup̄ vno cōtractu imite tur naturā illius. est verū quo ad hoc vt plus nō debeatur ex sti pulatione q̄ ex p̄ctu primo. l. i. §. si quis sub cōditione. §. vt le. no. ca. et l. si stipulatus. in p̄n. §. de vsur. nō aut̄ quo ad alios effectus. vt patet in. d. l. ex placito. cū simi. et est tex. in. l. miles. §. decem. et §. is qui. §. de re iū. quem ad hoc valde singularē reputat ibi Jmo. et hoc recte it̄uēti videtur voluisse bar. in. l. iij. C. de cōdi. ob cau. Lū ergo h̄būz p̄mitto sit aptū cōprehēdere stipulationē et ēt pactū nudū. l. sciēdū. §. dictū. §. de edi. edic. si in iurumēto dicat̄ q̄ titius p̄misit seyo p̄mutare et c. d̄z it̄elligi nuda cōuentiōe. q̄ est de natura cōtractus innominati: q̄n ante implemētū n̄ parit actionē. l. naturalis. i p̄n. et §. i. §. de p̄scrip. h̄b. d. l. ex placito. sed si it̄elligeret q̄ per stipulationē ante implemētum oriēret̄ actio cōtra naturā cōtractus innominati. d. l. ex placito. iuxta. d. l. si pecuniā. p̄terea iura allegata s̄ bald. loquūtur q̄n certū est esse stipulatiōez it̄erpositā. nos vero loq̄mur i casu dubio quo casu nō est p̄sumēdū p̄res voluisse icōtinēti recedere a p̄ctu innominato. l. nō ad ea. de cōdi. et demon. ¶ Mo. ex tex. ibi si quis rescripserit se et c. it̄elligendo q̄ ille tex. loquat̄ de iurumēto publico qd̄ tabellio potest rogari vt p̄ficiat instm̄ cōtra se fm Ange. hic i repe. i p̄n. qui pro hoc ēt alle. tex. i. l. impuberē. §. pe. et fi. j. ad. l. cor. de fal. et ibi no. bar. et i. l. nō putauit. §. si quis sua manu. §. de bo. pos. p̄tra ta. et isti. de fi. deiuz. §. si. ad sui aut̄ cōmoduz fm Ang. nō potest esse rogat̄ de iurumēto. vt. d. l. impuberem. §. pe. et fi. Adde Guil. de cu. bar. et bal. vbi oīno vide i. l. si p̄sul. §. de adopti. et bar. i. l. filius §. se. j. de fal. In quibus locis etiā t̄agūt qd̄ si iurumētuz est p̄rim cōtra scribētē et p̄rim pro scribētē. Et de materia vide oīo bar. i. l. iij. j. de stipula. ser. bar. i. l. seruus. §. de testa. vbi predicta limitat. et aliqd̄ p̄ bar. i. l. q̄ p̄ illum tex. C. de his qui sibi ascri. et p̄ Jo. an. i regula cum qd̄ vna. in mercu. et p̄ bal. in aut̄. cōtra qui p̄p̄ia. circa primam col. C. de nō nume. pecu. Et iō fm Ang. hic i repe. p̄acticatur q̄ ille cui delegat̄ iurisdic̄tiō etiā si sit notarius nō scribat manu sua delegationē. qd̄ dicit esse verum i totali vel vniuersali delegationē. secus i delegationē vnus articuli. puta si delegat̄ notario examinatio testiū. q̄ ip̄emet p̄terit̄ de hoc esse rogatus. ita dicit signāter terminare bar. in. l. ex snia. §. de testa. tu. tamē refert Ange. et Hosti. cōtrariuz i. c. q̄n cōtra. i p̄ma colū. de p̄ba. et ita dicit tenere Jo. an. i mercu. referēdo quādam q̄onem padue disputatā. attamē putat ang. veriozem esse opi. bar. q̄ sicut notarius actorū potest rogari a partibus de p̄ductiōe iurumēti sibi p̄sentari: ita debet posse a iudice rogari de delegationē sibi facta. adde q̄ voluit Ange. allegare Jo. an. i dicta regula cū quid vna vbi allegat Jo. an. illud dictum Hosti. et cum illo dicto Hosti. trāsit etiā Bald. in. l. iurisdic̄tiō. C. de re. et i. l. ad egregias. §. de iureiū. et plenā bal. in. l. iudices. C. de fide iurumē. referēs ita tenere Jo. an.

in. d. c. quoniam contra. et respondet ad rationes Bar. ut ibi p
eum et meo iudicio malis rationibus. et Saly. etiam in auc. apud
eloquentissimū. C. de fide instru. et contra Bart. tñ non sufficien-
ter rñdet ad allegata p Bar. tamē magna est auctoritas hosti.
cum quo Lano. cōiter trāseunt in. d. c. qm̄ ptra. et est substantia
bilis de qua tamē latius nō disputo. qz nō est pprie de materia
huius. l. et similiter an pater possit esse rogatus de actu filij et eō
vide no. Bar. j. de fal. l. si pater. et per Specu. et Jo. an. de in-
stru. edi. §. instrum. in fi. ver. qd ergo. et qd not. Bal. in. l. instru-
menta. in fi. C. de pba. et per Bar. in. l. qd dicimus. §. si p. s.
de aucto. tu. et Bar. in pñ. incipiente filiū familias no. et p̄sbyter.
9 In glo. ibi in alia charta nō inuenit ex hac glo. inferunt hic
Bal. et Ang. qz si petitur executio instrū fideiussorē nō oī ostē-
dere instrū debiti pncipalis dūmodo fiat de eo claramento in
instrū fideiussoris. alīs secus quod reputat bal. singulariter no.
Nec ob. quod habetur in auc. si quis in aliquo documento. C.
de eden. vbi vī pbari qz etiā si fiat mentio de instrū debiti prin-
cipalis debeat illud pducī. qz illud est vēr inter alias personas
sed inter eas de quaz voluntate fuit confectū instrū fideiussio-
nis sufficit illud pducere. qz facit fidem iter eos de oīb' ibi enu-
meratis per. l. optimā. C. de p̄hen. et cōmit. stipu. et pro hoc etiā
allegauit glo. que hoc non vī pbari in. l. inde nerarius. §. si qz
hoīem in glo. mag. circa mediū. §. ad. l. aq. et cū hac opi. trāsit
Jo. de Imo. et Pau. de ca. hic. adde Ang. idē tenēt i auc. ut
spon. largi. §. et hoc insup. et Bal. in. d. auc. si quis in aliquo. in
ij. col. et flo. in. l. ab ea. §. de dona. bñ facit. l. si donatio. et qd ibi
10 Bal. C. de dona. et qd no. Bal. in. l. civile. §. de leg. et iuxta hoc
dixit singulariter Bar. in. l. si nomē. §. de here. vel ac. ven. in re
portatis antiqz qz si fideiussor p̄demnatus in executiōe snie op
ponat qz sibi debent cedi actiones ptra debitorē principalem.
iuxta. l. si fideiussores. in. §. i. j. de fideiuss. et petit sibi exhiberi in-
strumentū debiti pncipalis dū hoc fieri cedens. qz dū ostēdere
se esse creditorez. ut in. d. l. si nomē. et sic non sufficit sū eū hoc
ostendere per sniaz larā cōtra fideiussorez. quinūmo si actor ob-
tinuisset dicā sniam iniuste posset a fideiussore repelli in execu-
tione. qz non haberet creditor qd cederet. et ita dixit transire al-
bertum galeotti in margarita qd ppetuo no. C In ea. ibi. §. qd
11 fere. dic ut per Bar. hic et plenius in. l. generalr de non nu. pe.
et per Ly. in. l. i. C. de p̄hen. et cōmit. stipu. et p do. Anto. in. c. si
cut in fi. de re. iu. p Imo. in. c. cum ptingat. in. iij. mēbro. de iu-
re iur. Bar. in. l. quicūqz. C. de apo. pub. lib. x. C In ea. ibi sine
12 auctoritate ex gl. habes que dicat solēnitās intrinseca et que ex
trinseca qd plenius declara ut hic p Bar. et Ly. in. d. l. prima.
C Secūdo habes ex glo. iuncto tex. qz solēnitās extrinseca p̄su-
mitur. Quod limita primo p Imo. et Jo. an. in. c. innotuit. de
eo qui fur. ordi suscep. et in. c. sup. his. de ac. et per Jo. an. et d.
Anto. in. c. sicut et in. c. quod sicut. circa pe. car. de electi. vñ nisi
lex requireret pbari solēnitatē. qz tūc nō sufficeret loco pbatio-
nis allegare presumptionē. allegat. c. sacro. in pñ. de sen. excō.
Secōdo limitat nisi lex requireret actū cū certā solēnitāte fieri i scri-
ptis qz ad aliud nō vī lex requisivisse scripturā nisi ut pbarē
per eum allegat. c. i. de ap. in. vi. et c. cū medicinalis. de sen. ex-
13 com. in. vi. C Tercio limito pcedere hoc in solēnitāte intrinse-
ca actus de quo fuit confecta scriptura ut hic cum pcor. Secus
si nō pbatut per scripturā sed p testes. qz tunc nō presumet in
actu intercessisse solēnitatē si testes deponāt de actu et nō de so-
lēnitāte. l. i. cū glo. C. de vsur. et not. glo. in. d. §. si scriptum. de
hoc vide per Bar. et alios et per oēs in. d. l. i. de vsu. et per Bart.
in. l. i. C. de fide instru. et iur. asse fil. li. x. super quo multa sba
sunt effusa. Sed mihi videt cōcludendū qz aut testes deponūt
ticiū stipulatū esse vel ticiū pmississe vel fideiussisse et non pre-
sumetur oīa solemniter acta. rō est illa quā in effectu hic ponit
Bar. iunctis his que no. Bart. in. l. sola. C. de testi. et Innocē.
14 in. c. cum cām de testi. qz testes deponētēs super eo qz est iuris
put est stipulatio et fideiussio non pbanit nisi etiā nō interroga-
tus assignet pcludentem rōnem dicti sui per actū facti. qz alias
dicere iudicare nō testificari. ut declarāt doc. i dictis locis. aut
testis deponit qz ticiū pmissit seyo. et tūc cum deponat per ac-
tum facti nō tenetur reddere rōnem dicti non interrogatus. ut
no. glo. in. d. l. sola. ideo tunc presumit pro solēnitāte sicut quā
do pbatut per scripturā qz tūc non est dare rōnez diversitatis

inter testes et scripturam. ergo et. ut. l. in exercendis
C. de fide instru. et pbatut hoc aperte per calum i. c.
sicut. de re iudi. et ibi hoc per illū tex. et domi. Anto.
Si autē testis fuit interrogat' dē cā dicti sui. et an p̄cessit
sit interrogatio et secuta fuerit responsio p̄bentius si
de hoc nō attestatur non pbat ex quo nō assignat rō-
nem dicti sui. ut no. in auc. de testi. §. et l. et in. d. l. so-
laz. et sū istam distinctionē intelligit tex. in. d. l. i. C.
de vsu. quā etiā l. et nō ita clare vī ibi intellexisse Pe.
ut refert Ly. ibidem et idem ēt tenuit ro. hic l. et predi-
cta nō allegat. Differt autē hec distinctio ab his que
vident fuisse de mente Bar. hic dum inuit qz stipula-
tionez non p̄bet testis deponēs per verbū p̄mitto si
ue sit interrogatus de cā scie siue nō. vnde si vellem
tenere opi. Bar. et sequa. qz nō presumatur ex tali di-
cto testis stipulatio: possemus rñdere ad. d. c. sicut.
de re iudi. qz ibi sp̄ale est p̄pter personā iudicis. qz ri-
te et recte actū presumitur a iudice. l. ij. C. de offi. iud.
in presentia. de renun. et ita videt intellexisse do. Ab.
in. d. c. sicut. sed si deponeret testis de actu p̄nati nō
iudicis p̄cederet opi. Bar. et sequa. non est tñ articu-
lus sine dubio qz nō videt reddi posse efficac rō di-
versitatis inter testē et scripturam qm̄ testis dicit se vi-
disse ticiū p̄mittentē seyo centū et sic in iudicando et
consulendo adherere illi opi. que hz ut in teste illa sba
non inducāt presumptionē stipulationis. Quar-
to limita pcedere in solēnitāte formali. secus in solē-
nitāte intrinseca materiali ut est precii in contractu
emtionis. qz illa nō presumitur. ut p Ly. in. d. l. i.
C. de p̄hen. et cōmit. stipu. et Bar. hic allegat. §. pre-
cium. instrū. de emp. et vendi. qd intelligit esse verum
quādo principaliter litigatur et disputatur de precio
alīs autē secus. exemplū si volo p̄bare qz p̄scripsi pos-
sido longo tpe cū titulo et p̄bo per testes qz rem
emi a ticio. tamē testes dicunt nō recordari de precio
certe dicetur pbatum esse sufficienter tituluē emptio-
nis qz aliter nō sit pbatum de solēnitāte materiali
ita singulariter decidit Bal. in. l. i. C. de re. alie. non
16 alie. qz sū eum emptio quocunqz precio. puta p vno
denario facta valet. l. si usufructus. §. de iure do. et ar-
gumen. l. ij. de rescin. venditio. vnde ex quo contra-
ctus sub quocunqz precio valet nō potest tertius re-
ferre qōnem precij de quo principaliter nō disputat.
ar. l. loci corpus. §. cōpetit. in fi. §. si serui. vendi. ad
qd oīno vide Bar. in. l. si duo. §. alias. l. si marcellus
in prin. §. de iure iu. et istam opi. tenuit etiam Raph.
hic. l. et de Bal. mentionē non faciat. qz sū eum nō re-
fert quo precio venditio facta sit: ex quo principaliter
ter de precio non disputatur vnde non dū hoc pos-
se allegari. ar. l. gallus. §. si eius in fi. §. de lib. et post.
et quod nota. Bar. ibi in vltima colum. in ver. proce-
do. Sed contra hanc decisionem Bal. facit. quia di-
ctum ambiguum testis interpretatur contra produ-
centem. c. in presentia. cum simili. de probatio. per
Barto. in. l. inter stipulantem. §. i. j. eodem. Sed di-
ctum istorum testium est ambiguum. qz potest intelli-
gi qz emptio talis facta sit vno nūmo. quo casu si est
voluntaria est nulla. l. si quis ante. §. de acqui. posse.
Sed dictum Bald. posset procedere quando testes
deponerent qz fuit facta venditio pro certo precio
vltra vnum nūmum. Adde pro hoc quod singulari-
ter nota. Ly. in. l. si p̄sidi. in fi. et ibi Bal. C. de do-
natio. ante nup. quod tene menti. quia quotidianū
17 Quid autē si dico vendo tibi pro iusto precio. an
dicatur perfectus contractus emtionis. tetigit Ro-
ma. hic. vide per Bald. in. l. contractus. C. de fide
instrumen. vbi dicit qz non valet in vim venditionis.
sed in viz contractus inominati. et iste venditor si de-
dit rem emptori poterit agere contra eum ad precii
declarandum. et dicit qz fuit singulare dictum Alzo.
in summa. instrū. loca. in princip. vide per Imol. in. l.
BBBB

a C Singula-
riter not. facit
ad. q. vñ sta-
tutū qd dat exe-
cutionē para-
tā instrū p̄ de
bitore hēat lo-
cū p̄ fideiussorē
de qua per
Jo. d. imo. l. i.
i. j. s. solu. et p
ang. l. i. qm̄
§. satis. §. e. et
qz voluit bar.
l. i. §. si certū
pe. bal. l. i. si li-
ter. de leg. i.
b C Nō p̄bat.
pōt tñ dici ut
dicit Bart. l. i.
v. §. stipulatō.
§. e. et l. i. i. pñ.
vbi dicit qz qñ
qz stipulatō
capit materia
liter pactu in
terrogat' et vñ
dētis tūc ē fa-
ctū et differt a
vboz obliga-
tiōe sic qlibet
p̄t a sua obli-
gatiōe. l. l. §.
ea obligatio. s
procura.

a C Presu
mit. contra fa
cit. c. cum in
ter. d. re iudic.
vbi p. q. p. fco
supioris v. iu
dicis nō plu
matur l. s. it ex
diuturno tē
pore factum.
b C Appella
tū. adde q. l. s.
p. iūia diffini
tūa ē lata in
abstē psumat
tū p. iūia iter
locutoria que
bret viz diffi
nitue non ita
psumeret s. 3
Fede. d. senis
p. h. clxx. Itēz
adde q. qn pe
tit pfirmatio
fnie quorā su
periore semp
d. pbari solē
nitas fnie ita
singult vult
Jnn. i. c. i. de
p. iur. vili v. i
vtili comen
dat abb. in. c.
ea q. d. re iu.
Itē ad q. so
lēnitas extrin
seca psumit
qn ps q. pue
nit ex p. tunc
gat p. t. p. po
stea cōueniat
nā i. odiū ne
gatis psumit
solēnitas q. n
psumeret s. 3
bal. i. c. i. quor
testes sunt ne
ce. ad p. bādūz
ingrati.
c C Pro lau
do. vide s. in
apostillis ad
bar. i. caracte
bus d. tortis.

21

si quis arbitratu. in. v. colum. j. eodem. et similiter si
dixit vendo pro precio quo erimus in concordia. de
quo dic v. per Bal. in. l. si. in. iij. col. C. de contrabē.
empti. Item habes ex hac glos. no. q. solēnitas ex
trinseca nō psumitur nisi pbetur. per. d. l. quecum
q. s. si. alleg. in glo. qd limita vt hic per Bar. et ultra
eius limitationes adde q. psumitur pro solēnitate
extrinseca si defectus eius nō fuerit allegatus a patre
dictum est singulare compos. et Jo. an. in. c. cum di
lectus. de consue. per tex. s. m. vnum intellectum in. c.
ea nōscitur et ibi approbant doct. de his que sunt a
pre. sine consen. bene faciūt que habentur in. l. si ad
ulterum. cum incestu. s. idem pollioni. de adulte. et
glo. in cle. appellanti. de appel. et Jo. and. in. c. ij. vt
lit. non contesta. in quibus habetur q. notorium sal
tem debet allegari licet non pbari. Item fallit scōm
Ang. hic propter diuturnitatem temporis pp quam
psumitur solēnitas precessisse vt est casus singularis
s. m. eum in. l. si filius. C. de post. here. institu. et ibi et
am hoc no. docto. et pbat in. l. qui in aliena. v. s. i.
sed si non adierit. cum ibi no. de acqui. her. et ibi hoc
etiam no. Bald. et Ang. addo hos. et Jo. and. idem
tenentes in. c. albericus. de testi. et in. c. illud de pre
sump. et no. domi. Anto. in. d. c. ea nōscitur. et ibi om
nino vide Bal. tamen cōtrarium tenuit in. l. ij. C. de
legit. here. cum quo transit Roma. hic et responder
ad dictam. l. si filius. q. ideo illud ibi est propter pro
miscuam possessionem patris et filij qui censentur eē
vnū corpus. l. si. cū si. C. de impub. teneo opi. primā
velut cōmunem quam etiam tenuit Imol. et Roma.
in. d. l. qui in aliena pro qua allego tex. cum glo. ap
probata cōmuniter in. c. peruenit. de emp. et vendi.
et talis diuturnitas accipitur pro longo tēpore. i. de
cēnio. vt. d. l. si filius. cūz glos. per domi. Anto. in. d.
c. illud. quod intellige verum in terminis. d. l. si fili.
cum simi. scilicet quando non tractatur principaliter
de preiudicio alterius. q. tunc requireretur tempus.
xxx. anno. cum glo. Et ad hoc ibi ponderat Imol.
et ad hoc vide Perr. de ancha. in consilio. cxxv. in
cipiente ex consilijs excellentium docto. et Paul. de
castr. in consilio. xlvij. incipiente. In christi nomine
in causa que dicitur quod no. q. est singularis limita
tio ad. d. l. si filius. vnum tamen sciatis pro limitatio
ne predictorum quod etiam tempus mille annorum
non facit presumi solēnitate mandati. ita Bald. in
l. ij. C. si ex fal. instr. et i. l. i. C. d. re. alie. nō alie. Itē fal
lit in iudice actum iudiciale faciente. q. tunc presu
mitur q. extrinseca internenerit etiam si sit actus vo
luntarie iurisdictionis. vt est tex. in. l. an ea parte. in fi
ne. s. de p. batio. quem ad hoc pro singulari allegat
domi. Anto. de butri. in. c. quod sicut. in penul. car.
de elec. Si autem est actus contentiose iurisdictionis
vt si lata est sententia an psumat precessisse lit. con
test. et alia solēnia articulus iste est valde dubius et in
eo omnes variant. consueui tenere q. quo ad validi
tatem sententie diffinitue psumitur omnia solemniter
acta si non apparet ab ipsa appellatum. per tex.
in. c. bone. el. primo. de elec. et ibi ad hoc tenet Imo.
et tex. in. c. cum inter nos. et in. c. sicut. de re iudica. et
sequitur compos. et Joan. and. in. c. in presentia. de
renuncia. et Specula. in titu. de senten. prola. in. s. vt
autem. in versicu. no. scōm quosdam et in fi. versicu.
in summa. et in titu. de instrumen. edi. s. restat. v. s. i.
in summa. domi. Antoni. in. c. quoniam contra. de p
bari. cum concordan. quas ibi late vide per eum. Et
idem tenuit Joan. de Imo. in. l. ex hac scriptura. s.
de donatio. et in. l. iij. s. condemnatum. et ibi alias s.
dixi. et in. l. acta. post Barto. ibi et in. l. de vnoquoq.
post Ang. et Imol. ibi et in. l. si cum nulla. post imo.
ibi de re iudica. quicquid dixerit Bartol. in. l. fina. in
fi. j. quando ap. sit et in. l. prima. C. de rela. et in auc.

si quis in aliquo. in fi. C. de edendo. et Bald. in. l. prima. C. ne
li. ter. prouo. et in. c. primo. de mili. vasa. qui contru. est et in. l.
emancipatione. post Ly. ibi. C. de fide instru. et Bald. in. l. ad
monendi de iureiuran. in versu. quero quid si reperiuntur. vbi
etiam ponit vnum quod facit ad limitationem quam dedi. per
d. l. si filius. et istum articulum non attingo aliter. quia opus est
set latissimo folio. Item fallit in laudo arbitratoris. q. presu
mitur iuste et ex iusta causa laudum et requisita intervenisse sicut et
presumitur pro sententia iudicis. vt. s. proxime dixi. ita voluit
Syn. in consilio. xij. incipiente tolemeus. vt refert et sequitur
Jo. and. in addi. Spec. in titu. de arbitro. in. s. sequitur in ad
di. incipiente By. in regula et c. allegat. l. ab ea parte. s. de pro
batio. et in. l. i. cum ibi nota. C. de fide instrumen. et iur. aste. s. i.
et l. istam. domi. Antoni. in. c. quoniam contra. in. xvij. colum.
Et etiam Abb. ibi intelligunt hoc dictum esse verum nisi pen
deret reclamatio et petitio reductionis ad arbitrium boni viri
q. talis petitio h. instar appellationis. l. non distinguemus. s.
cum quidaz. s. de arbi. sicut nec presumitur pro iūia iudicis pē
dente appellatione vt pbat in. c. cū ad sedem. ad fi. de resti.
spo. et in. s. illud quoq. in ver. si eas recte nō monstrauerit et c.
in auc. de his qui ingredi. ad appel. et no. Spe. in ti. de instru.
edi. s. restat ver. in summa. et in ti. de sen. pla. s. vt aut. ver. et no.
s. m. quosdam. Sed aduerte q. By. et Jo. an. in locis vbi. s. lo
quuntur quādo pendebat reclamatio. et tū tenent q. psumat
pro laudo. adeo q. petens reductionem h. necesse pbari in iū
tatem laudi. Et cū ista opi. trāsit Jo. de imo. in. c. in presentia.
de renun. q. s. m. eum ei qui dicit laudū esse nullum vel iniquū
incūbit onus pbandi. l. ei qui. cum si. s. de pba. sed do. Anto.
in. d. c. in presentia. et in hoc s. rium q. pendet reclamatio per
id qd dictū ē. Bal. aut. in addi. specu. in ti. de appel. in. xvi. co
lum. dicit q. in his que nō requirunt figurā iudicij. vt sunt de
creta iudicij vt sunt arbitramēta arbitrorū oīa psumunt solēni
ter acta. alle. qd legi. et no. i. d. l. i. C. de fi. instr. et iur. ast. s. i. et qd
no. Imo. i. c. innotuit. de eo q. fur. ordi. recep. et not. p. dy. in. c.
p. filio et s. m. eū fuit iudicātū q. psumeret p laudo arbitratoris
et q. p. batio in s. rium incūbat petēti reductionē s. in vera appel
latioe cui incūbat remittit ad no. p. bar. i. l. ei q. ad ciuilia. C. de
ap. et sic trāsit bal. cū opi. dy. ant. de bu. in p. filio incipiente. qd
hec dubia et c. dixit q. petitio reductionis tollit psumptionē lau
di sicut alibi videmus in sententijs cēsure que appellatione nō
suspendunt. c. pastoralis. i. fi. de app. c. ad repimēdam d. offi.
ordi. et tū appellatio tollit vires psumptionis vt eleganter vo
luit Jnn. in. c. bone. el. i. in ver. psumitur. de ele. et in. d. c. qm
p. tra. et in. c. sacro. de sen. excom. quinimo plus attēari possz s.
do. Ant. in. d. c. p. filio quod nunq. pro arbitratore psumit q.
arbitramētū magis accōmodat nature p. tium q. iudiciorū
vide arbitramētū dicis transactio. vt no. per glo. in auten. vt
dis. iudi. circa p. n. et in p. tractibus non psumit pro regisito ex
trinseco. vt. d. l. quecumq. s. si. ergo nec isto casu psumet q. lau
dū fuerit iuste latū. i. pcedētibz p. bationibz p eo qui obti
nuit. pcludo in hoc dubio passu q. p laudo arbitratoris presu
mit tex. in. c. nisi essent. de prebē. et s. m. do. flo. et Imo. ibi nō re
perit melior tex. ad hoc tamen tex. ibi sentit esse verum quādo
arbitrator puida et honesta psona erat. et hoc si nō est petita re
ductio. alias autē teneo opi. do. Anto. i. q. nō presumatur tūc
pro laudo per predicta. quod etiā tenuit do. Anto. in. c. quin
tauallis. de iureiur. in. vi. articulo. bene facit qd no. Bald. in. l.
nam et postea in prin. ff. de iureiur. nisi data esset potestas arbi
tratori pcedendi et determinādi in scriptis et sine scriptis quia
tunc v. q. etiam si sit reclamatum et pendeat ter. reductionis
presumat pro laudo. q. tunc d. s. tati simplici declarationi arbi
tratoris pronunciantis et declarantis sibi constare reum debet
re vt non debere. q. ita videntur partes consensisse q. stetur di
co arbitratoris dādo ei potestatem pcedendi sine scriptis. hec
fuit decisio miranda Bar. in auctē. nisi breuiores. C. de sen. ef
pericu. reci. et sequitur domi. Antoni. in. d. c. cum ad sedem. in
pe. col. de resti. spo. et in. d. c. in presentia. vt ibi dicit eādem ra
tionē esse item data fuit potestas pcedendi de iure et de facto.
Et cū dicta decisione. bar. videtur etiam trāfire ang. hic in re
petitione in. vi. col. et do. anto. in. d. c. qm p. tra. in. viij. col. sed s.
Bar. tenuit ipsemet do. ant. in. d. c. quinquauallio. i. vi. articulo.

Et idem tenet Jo. de Imo. ibi. in. xi. charta. qz non est verum
q ex concessione potestatis pcedendi sine scriptis inferatur de
necessitate partes consensisse qz stetur simplici verbo arbitrato
ris. qz potuerunt sentire partes qz satis esset acta pbare posse p
testes. Idem tenuit do. Anto. in prealle. consilio. qz arbitrator
non pōt pcedere in scriptis cum non teneatur seruare ordinem
iudiciorz. z ideo acta z pbatōnes facte coram eo possunt per
testes pbari. vt declarat Bar. in. l. si societatem. §. arbitrorz. §.
pro socio. in ver. quero vtrum arbitramentū possit redigi. alias
si istari deberet simplici dicto arbitratoris sequeretur qz ptas petē
di reductionem penderet ab arbitratoris potestate quod ē ab
surdum. c. cum stipulationibus. de appella. in. vi. z. c. suspitio.
§. de offi. deleg. pro hoc ē alle. no. p Bar. in. d. §. arbitroz. in
vlt. col. vbi dicit non credi arbitratori nisi sint duo z desint alie
pbatōnes. Et istam opi. sequitur etiam Angel. in. d. auc. nisi
breuiores. z ad predicta etiam videatis per Saly. in. d. §. arbi
trorū. z per do. Abb. in. d. c. quinquauallis. in. xxy. col. z in. d. l.
26 quoniam contra. C Item fallit dicta regula nisi in actu appo
situm esset iudicis decretum qz tunc presumitur qz ex iusta z ve
ra causa interpositum sit z qz omnes solēnitates requisite in cō
tractu interuenerint. ita singulariter voluit Spec. in. ti. de emp.
z ven. §. nūc dicendū. el. i. ver. breuiter. vnde volens dicere cō
trarium habet necesse pbare. alleg. in. l. si preses. z. l. si quidem
C. de predi. mino. z. c. in presentia. de renuci. z istum textū. z
idem tenuit Bal. in. d. l. quicunqz. §. si. z in. l. cum hi. §. si pre
tor. §. de transacti. vbi ita intelligit no. per glo. in. d. l. i. C. de fi
de instru. z iure asse. fil. Roma. hic cōtra per. d. l. quicunqz. §.
si. nam in alienatione rei minoris interponit decretum iudicis.
l. i. z fere per totum titulum. §. de re. eo. ergo nunq̄ erit necesse
probare qz interuenerit auctoritas tutoris. z per cōsequens elu
soria erit dispositio. d. l. quicunqz. §. si. que necessitat adhiben
dam esse auctoritatē tutoris. z ita etiam per illam. l. hoc modo
inducendo tenet ibi Ang. Nec ob. c. in presentia fm Roma.
hic qz presumit pro rectitudine. i. pro iusticia sententie. Sz nos
querimus de rectitudine z solēnitare extrinseca q̄ responsio nō
valet tenendo opinionē sicut presumit pro rectitudine snie. ita
presumit pro rectitudine solēnitat. c. sicut. de re iur. z dixi. §. an
ge. in repetitione huius. l. in vltima col. dicit qz ius presumit qz
decretum iuste sit interpositum. allegat. l. actor. cum gl. j. rē ra
ba. z ita dicit se intelligere no. per Specu. in. d. ver. z breuiter.
Sed ipsemet Ang. in repetitione. d. l. i. C. de fide instru. z iure
asse. fil. in. vi. col. dicit se hoc habuisse de facto. qz pro se allega
bat illud dictum Spec. z non potuit obtinere. z merito fm euz
qz videmus qz si apparet snia: nō presumitur pcessisse acta z
solēnia extrinseca nisi pbentur vt. d. c. quoniam contra. z ibi no.
quāto fortius idem erit in decreto qd non interponitur cū tāta
deliberatione put fertur diffinitiuā snia. ego puto opi. Specu.
esse veram quā vltra predicta securus est Bal. in addi. Spec.
in. ti. de appel. in. xv. col. z Bald. in. l. quicunqz. C. de bo. que
lib. in. l. si. C. de predi. mino. z plenius in. l. nō aliter. C. de ad
op. vbi etiam p hoc allegat. l. ij. in ver. qd nō arbitramur. C. d
offi. ciui. iudi. z. c. accepimus. in. d. nō credimus. de eta. z qua.
Et idem Bal. in. l. si preses. C. quō. z qm iudex. hoc etiā tenuit
Jo. de imo. in. l. si quis cū aliter. in. fi. j. e. p hoc etiā est rex. bo
nus in. l. i. C. de predi. curia. li. x. quē ad hoc allegat Bal. in. c.
i. in. v. col. qui seu. da. po. p hoc optime facit qz decretum iter
ponitur in actu volūtariē iurisdictionis. vt in emācipatione ad
optione venditiōe rē. Sed ita ista qz ē presumit p gestis a iu
dice in modū volūtariē iurisdictionis. sicut presumit p snia diffi
nitua. z sic p actu ptenitiōe. l. manumissio per litorē. §. de ma
nu. vñ. z in. l. ab ea parte. in. fi. §. de pba. ergo sicut. §. dixi i sen
tentia presumi p solēnitare z iusticia. ita erit in decreto. z istam
partē simplr tenuit Pau. de ca. in. d. §. si pretor. p no. per spe.
in. d. v. z breuiter. qd tñ intelligit esse verū: dūmodo in instrō
dicat q decretū cā cognita fuit interpositum. p. d. §. si pretor.
Sed ipsemet Pau. de ca. in. d. §. lxxix. incip. In xpi noie. sup
eo qd queritur dicit qz vbiqz aliter q̄ per verba instrumenti
appareret interuēnisse cāe cognitionem pcedet dictū Spec. sz
vbi aliter nō constaret q̄ per verba instrī tunc secus. qz non dō
27 esse in pte iudicis peruerrere ordinem iudicij. l. si forte. j. de
cast. pecu. sed dic qz etiā in dubio presumit gestis ab officiali. d.

l. ij. C. de offi. ciui. iudi. c. ad audientiaz. de prescrip.
z. d. c. accepimus. z. d. l. j. de predi. curia. z in termi
nis nostris firmat bald. in. d. l. nō aliter. z in alijs lo
cis. §. alleg. C Nec ob. d. l. si forte. qz rñdeo qz. l. ita
suspiciata est de iudice sicut de priuato. sed p iudice
presumit dictis iuribus. C Nec obst. arg. qd facit an
ge. in. d. l. i. de fide instru. qz rñde put rñdi. §. ad ar
gu. factū per Ro. Non ob. d. l. quecunqz. §. si. qz mī
li sunt casus in qbus in alienatione rei minoris non
requirit decretum iudicis qui enumerant plene. §. i
ti. de re. eo. C Item etiā in casibus in qbus requirit
decretū pbatū presumptiue auctoritas tutoris per
interpositiōē decreti. nec per hoc reddit elusoria dī
spositio. d. l. quecunqz. §. si. qz pūfio illius ē utilis ad
plura. vt p ibi in ver. l. non phibēte. z in. ver. sed z si
deceptus. C Item pōt rñderi qz ibi nō pstabat dcre
tū interuēnisse. Alitertio z no. rñde qz illa. l. pōt pce
dere qm decretū pōt pcedere. vt est glo. no. in. c. i. in
ver. tractatus. z ibi Inno. de re. ecc. nō ali. in. vi. pro
cedit enī tūc decretū tanq̄ licentia p̄bendi. z idē no.
glo. in. l. ait pretor. in. §. permittit. in ver. auditurum
esse. §. de mino. z est tex. in. l. ij. C. si ppter publi. pē
si. z ad hoc nō reperit melior text. in iure fm Bald.
in. l. si. §. sinaut es alienū. C. de bo. que libe. an tunc
decretū pcedēs nō pōt arguere presumptionē solē
nitatū interponēdarū i p̄ctu postea celebrādo. sz nos
loquimur in decreto qm interponitur i actu seu post
actum qd quidē ē fieri pōt vt. l. i. z ibi gl. C. de cu. z
tu. illustrū personaz facit. c. cura. de iur. patro. z no.
Bar. in. l. modestinus. de dona. vbi dixit qz decretū
insinuationis pōt interuenire post actū donationis
z in terminis nostris clare no. Bal. in. c. ij. de feu. si
ne culpa nō amit. sz ipsemet variet. l. i. in antepe. col.
C. qui admit. z in. l. quecunqz z in. l. si. §. necessitate.
z. §. sinaut es. C. de bo. que li. z satis plene no. imo.
c. cū nos. de his que fi. a prela. qd tene menti p limi
tatione dicte p̄clusionis. per quā limitationē possunt
opi. ad p̄cordiam reduci. z est noua p̄sideratio i hoc
articulo est verz qz cōtra spec. satis vñ facere id quod
no. Bar. in. l. i. C. de fide instr. z iur. asse. fil. z qd no.
Bar. hic declarādo glo. in. d. l. dum Bart. dicit qz si
in instrō fiat mentio solēnitatis que interuenire tunc
nō potuit. puta subastatōnis: nō presumit pro instrō
sed ita est qz in casu. d. l. i. requirebat decretū. vt p
ex. d. §. z tñ Bar. sensit qz per tale instrū z sic etiam
cū decreto non pbetur illa solēnitatis que tunc inter
uenire non potuit. tamē pp iura allegata. §. pro opi.
Spe. inclino in ei⁹ decisionē nō ob. auctoritate Bar
tol. qui non cogitauit de auctoritate iudicis. z. d. l. i.
potest responderi qz tēpore quo facta est enumeratō
dictaz solēnitatum de qua ibi nō interuenit decre
tum. sed interuenerat ante. quo casu nō potest solem
nitatis future presumptionem inducere. C In eadē
ibi. secus rē. no. ex gl. qz si mulier renunciauit velle.
non per hoc presumit certiorata de beneficio vellei.
prout requirit ad hoc vt valeat renūciatio. vt est gl.
ordinaria in. l. si. in. §. pe. in ver. nō vsuraz. §. ad vel
le. vbi glo. etiam p̄cordat cum ista. z ratio est qz muli
er presumitur ignorare iura. l. cū d̄ indebito. §. sinau
tem. §. de pba. z. l. ij. §. si. j. de iure fil. renūciatio aut
non trahit ad incogitata. l. mater. §. de inoffi. testa.
l. cū aquiliana. §. de transac. z ita se hz cōis opi. quā
uis Ricar. malūb. in. d. l. aquilia. vt refert z sequitur
Raph. in. l. si. §. si. §. ad velle. tenuerit p̄trarium per
l. si. z qz ibi no. C. de iur. z fac. igno. vbi nō subuenit
mulieri errati in iure nisi in casibus a. l. expressis iter
quos iste nō reperitur. sed tene cōem opi. qz imo re
peritur succursum mulieri isto casu cum nō tractet d̄
lucro. l. error. in. fi. z. l. iure. §. de iur. z fac. ignorātia.
30 C Quod tamē primo fallit vbi iuramentū interue
nisset. qz etiam nulla precedente certitudine vel alia

a C Decretū.
adde bal. i. l. iu
risgētū. §. q
fere. §. de pac.
tex. cū glo. i. c.
cū iter d̄ re iu.
Jo. an. i addi.
ad specu. i tit.
d̄ pba. snie. §.
vt aut v. z uo.

¶ **C**eterum petef.
adde i hoc ar
ticulo videtur
archi. l. c. pla
cuit. xxxvij.
vis. et pōdera
tex. et gl. f. si
iurauerō in. l.
eū q. s. de iu
reiu. et vis bar
to. p. l. l. lxxx.

32

33

renunciacione velleia. obligabitur mulier. ac si solēni
ter cum certioracione renunciasset. tex. est in. c. ex re
scripto de iureiu. quē dicit ro. hic ad hoc esse singu. et
a doc. non ponderatum. Sed dic q ad hoc illud pō
deravit do. Anto. qui hoc sequit in. c. si diligenti. in
vi. col. de foro cōpe. qui etiam ad hoc plura allegat.
et presertim. l. pater. §. filius matrem in rōne sui. §. d
le. ij. et idem tenuit Archi. et Jo. an. in. c. ij. per illum
tex. indistincte loquentē. de pact. in. vi. et idem t3 do.
Anto. et Abb. in. d. c. ex rescripto per illum textum. et
Ro. in. l. repudianda. §. de acqui. hered. et Anto. de
bu. in. c. cum causam de emp. et ven. et Paul. de ca.
in. d. l. si. §. ad velleia. per tex. in auc. sacramenta pu
berum. C. si aduer. ven. vbi per iuramentum excludit
minor a beneficio restitutionis in integ. absqz certi
oracione ipsius beneficii. de quo tamē latius. j. dicā.
Et istud etiā videtur de mente Bar. in. l. si quis pro
eo. in qnto membro. j. de fideius. Contrariū tamen
q in iuramēto requirat certioratio tenuit Jo. an. in
addi. Spec. in ti. de obli. et solu. §. i. in addi. incipiē.
Abertus. et in ti. de renun. et solu. §. i. in addi. incipi
ente. quō huic dicto. veritas huius articuli satis pen
det an minor qui iuravit in ptractu certioratus de be
nificio restitutionis possit postea eam petere potest
satis substineri. j. opi. q iuramentum facit vt qs pre
sumatur magis deliberate accedere ad actus. d. c. ex
rescripto et h3 clausulā vt actus valeat eo meliori mo
do quo potest. d. §. filius matrē. et ideo dixit Bald.
in. l. comodari. q h3 vim stipulationis et consensus.
Secundo fallit quādo interuenit non simplex renun
ciatio. sed pactū per quod pmisit mulier excepti. vel
leian. nō vtqz l3 simplex renunciatio nō trabatur ad
incogitata. vt dixi tamē secus est in pacto. l. ēptor. §.
lucius. §. de pac. ita signanter tenuit Fran. de alber.
de are. discipulus Bar. in. l. tamen si. §. ad macedo. re
ferens ita tenuisse Ja. de bel. idem t3 Pau. de castr.
in. l. si. §. si. §. ad vel. qd tamē non puto verū qz hec
differentia iter pactū et renunciacionē iure nō pbatur.
bene verū est q pactū et quelibet cōuentio pōt exten
di ad ea que quis in specie ignorauit. dūmodo d his
in genere cogitauerit vt pbatur in. l. sub pretextu. la
ij. et hoc clare ibi Bar. in. l. si de certa. eo. ti. qz potest
quis in genere cogitare de eo qd in specie ignorat. l.
qui iure militari. §. de testa. mil. vbi per oēs. p quā. l.
Ang. in. l. qui rome. §. duo fratres. in. ij. q. t3 idē eē
in renunciacionē. f. qz qs possit renunciare iuri qd igno
rat in spē si de eo in genere cogitauit. Et idem dicit
Ang. in. d. l. qui iure militari. vbi subdit q illud fal
lit in muliere renūciante velle. qz ipsam certiorari o3
de beneficio. ecce ergo q Ang. aperte vult q nō suffi
ciat mulierē in genere cogitare de beneficio velle. et
ita teneo. Tercio limita vbi mulier renūciavit benefi
cio velle. de conscientia. l. tunc non requiritur certiora
ri. hoc voluit fing. verbum Bal. in. l. i. in fi. verbis. in
fi. ff. si quis in ius vo. non ierit. alleg. autem. matri. et
auie. C. quādo mulier tu. of. fun. potest. tamē illa au
tem. non dicit q certioratio nō requirit vnde Prium
puto verius qd videt etiā tenuisse ipsemet Bal. in. l.
sed et si quis. §. quesitū. in. v. col. si quis alle. d. aurē.
matri. et auie. fa. qz vt declarat Bar. in. l. si. §. si. §. ad
velle. nunqz valet renunciatio velle. nisi in casibus de
iure permissis. et not. per Barto. in. l. si. C. ad velle. et
Lano. in. c. si diligenti. de so. comperē. requirit ergo
his casibus certioratio. alias frustra. l. certiorationes
requireret. Quarto fallit vbiqz mulier directo nō
renunciavit. sed per indirectum. tunc excludit a be
nificio velle. et nō requirit certioratio. Exemplum in
l. si mulier. la. ij. C. ad velle. de quo vide ibi per Bal.
et idem dicit ibi Bal. vbiqz facto suo excludetur
nō virenunciacionis. C Sed qd si in instrō notarius
attestatur certiorasse mulierē de bñficio velle. an suffi

ciat fede. de senis suo p. fil. clxxxix. incipiente queritur an domia
margarita et t3 q non. qz l3 credatur notario a ptribus rogato
circa ea que gesta sunt a partibus. tñ non d3 credi sibi de eo qd
gestum est a seipso. ar. l. oibus. C. de testi. l. nullus. ff. eo. ti. cuz
eo transit simplr Ro. hic. Idem tenuit do. Abb. in. c. cum cāz
in. vij. col. de testi. Idem do. anto. in. c. qm contra. in. xij. col. d
proba. q transit cum Fede. tñ eum minus bñ et fideliter recitat
Ang. hic in repe. l3 de federi. mentionem nō faciat t3 Prium. qz
fm eum sufficit q solēnitas certioracionis tñ poterit tpe instru
menti interuenire ad hoc vt presumatur p solēnitate enūciata
in instrō. vt no. glo. in. l. i. C. de fide instrū. et iur. aste fil. lib. x. et
no. Bar. hic. et Bart. in. l. theopompus. cum si. de do. prele. et
ita etiā si se tenuit per istam rōnem Joā. de Imol. in repetitio
ne. c. cum contingat. in vlt. col. et de iureiu. do. Abba. in. c. cum
cām. de emp. et ven. refert pncipalr cum fede. postea subdit cir
ca hoc videndū esse Innoc. in. c. qm contra. de pba. et q stilus
est in cōtrarium. nemo tamē rñdet ad rōnem alle. per fede. pōt
rñderi tenēdo cōtra eū q tex. in. d. l. oibus cū si. loquit quan
docunqz aliqs attestatur circa id qd respicit cōmodum suum.
nos aut loquimur in officiali publico attestare circa id qd respi
cit officium suū et cōmodū. vnde videt standum esse dicto offi
cialis. l. si quis decurio. et qd ibi glo. fi. C. de fal. c. audientiam.
de testi. et no. per Bar. in pposito. in. l. si librarius. j. de reg. iur.
et istam opi. tenuit etiam Alber. de rosa. in. l. si. §. si. §. ad velle.
vbi dixit q alias in qōne facti notarius attestabat in iuramēto
certiorasse mulierē et ipse interrogari fecit notariū per iudicem
quid esset beneficiū senatuscōsulti velle. et notarius nesciuit et p
pter hoc obtinuit ipse illā cām et sequit hoc Raph. Fulg. in. d.
l. si. §. si. qd pperuo tene menti. C Adde tamē q contra practi
cam alberici facit tex. et doctrina Bart. ibi cōiter approbata i. l.
si quis in graui. §. i. §. ad fil. vbi Bar. cōcludit q si testis exami
natus in cā deposuit contra ticiū. postea in articulo mortis di
cit se deposuisse falsum vel iudex in articulo mortis dicit se tulif
se sniam iniquā contra ticiū q per hoc nō infrigitur qd factū
est per iura optime pbantia. ita ergo videt dicendū in casu Al
be. q non attendatur illa responsio notarij qua dicat se ignora
re etiam ad infringendū instrumentum cū forte posset hoc ma
liciose respondere. et ex his in puncto iuris tenerem s Alber.
34 C Juxta hoc querit Bar. an si iuravit minor nō venire contra
cōtractum. iuxta. d. auc. sacramēta puberuz videatur renuncias
se beneficio restitutionis in integ. adeo q illam petere non pos
sit etiam si de illa certioratus non fuit et cōcludit q excludetur
a beneficio restitutionis. vt hic per eum. et idem tenuit Angel.
hic in repe. et Raph. et Roma. qz iuramentum representat eum
maior. vt no. glo. in. l. ij. C. de rescin. ven. et in. c. pe. de empti. et
ven. per. d. auc. sacramēta. C Et idem tenuit Bart. Angel. et
Pau. de ca. in. l. si duo patroni. §. idem iulianus. §. d iureiu. et
Archi. et Jo. an. in. c. ij. de pac. in. vi. arti. illius tex. et Bal. in. l.
i. C. de re. credi. et in. d. c. ex rescripto. et idem sentit ipse in. l. i. §.
fi. C. si aduer. ven. et Ange. in. d. l. qui iure militari. de testamē.
militi. et fundant se pncipaliter docto. maxime A Moderni. vt
Pau. de ca. et Rapha. per tex. in. d. auc. sacramēta. qui indv
stincte loquitur et ita etiam tenuit ipsemet Pau. in. l. fina. §. si.
§. ad velle. Idem tenet hic Roma. per tex. in. d. c. ex rescripto.
vbi iuramentum excludit mulierem a velle. Et pro hoc faciunt
omnia que dixi. §. in muliere iurante. C Sed Byn. consuluit
contrarium in consilio incipiente. questio talis est. quidam go
fredus minor et t3 et cum eo transit Joan. and. domi. Ant. et d.
Cardi. in. d. c. pe. de emp. et ven. et dicit ibi do. Anto. q ista est
cōis op. Idem tenuit Bal. in. d. §. idem iulianus. Idē tenuit
Ly. in. l. ij. C. de rescin. ven. et Salyce. in. d. auc. sacramēta. et
35 Jo. de Imol. hic. qz minor presumitur ignorare beneficiū si
bi a iure concessum. l. regula. in pncipi. §. de iur. et fac. igno. et l.
ij. in fi. j. de iur. fil. et quis non videtur renunciare iuri qd igno
rat. d. l. mater. et qz presumere certiorationes esset presumere so
lēnitatem extrinsecam que non presumitur. d. l. quecūqz. §. si.
C Sed potes ad ista respondere q propter iuramentum pre
sumit. l. quem deliberate accedere ad acrum et presumitur cer
tioratio. d. c. ex rescripto. vel responde q satis est q iuramen
tum representet eum maiorem. cui maiori cōceditur restitutio
in integrum concessa. respectu minoris etatis. Bal. tamē. i. l. ij.

et maxime. in. ix. q. C. de rescin. ven. distinguit Anto. aut minor iuravit interveniente auctoritate curatoris aut non. ut ibi p. eū quam distinctionem reprehendit ibi Saly. et recte. et etiam imo la. in. d. c. cum contingat. in. xxv. charta. et Raph. et Ro. hic. et Imol. in. d. c. pe. de emp. et ven. et ibi in hoc articulo nō videtur clare firmare. l. ipsemet hic. in. d. c. cum contingat teneat opi. By. Et certe videtur q. in puncto iuris opi. By. possit substitui. q. l. minor per iuramentum representet maior. non tamen hoc sequitur q. sibi auferatur beneficium restitutionis in integrum pro hoc est reputata glo. sing. in. l. i. et ibi bal. C. si de mo. pos. sue. ap. ubi l. minor quo ad iudiciū possessionum habeatur pro maiore tamē si leditur restituatur in integrum. et probatur per rationem ibi allegatam per glo. et idem no. Bal. in. l. exigendi. C. de pcur. et in. l. si. C. qui legi. pso. et in auc. si captivi. C. de episc. et cle. et similiter negari non potest q. iuramentū tollat presumptas ignorantia in minore vel in alio quē ius presumit ignorare. quā iuramentum nō trahitur ad ea que quis presumit ignorasse vel non cogitasse. l. si. C. de non nu. pec. c. quēadmodum. et c. veniens. de iureiur. no. glo. in. c. ad nostrā. el. ij. et Imo. in. c. debito res. eo. ti. et Bar. in. l. si quis pro eo in. viij. mēbro. j. de fideiuss. Et iura hic alle. per Bart. nō pbant opi. suam q. loquuntur in persona privilegiata que presumat ignorare nec loquuntur i renūciante alicui favori suo. Ad. d. c. ex rescripto. potest responderi q. ibi mulier non opposuit beneficiū velle. ut ibi no. in vna sol. Et ad autem. sacramēta. dici potest q. illa pcedit si interuenierit certioratio. aliter nō per alle. pro opi. By. tamē cōis practica videtur seruare opi. bar. quā seruare in practica pp. auctoritatem iuramenti. Nec ob. econtra opi. Bar. hic quā teneo pro qua multū vrgent. d. c. ex rescripto. et d. auc. sacramēta. alle. qd voluit Bar. in. l. iij. ad fi. j. rem ra. ha. ubi voluit q. si minor cōpromisit et sub pena pmisit non venire ptra. l. j. postea petat restitutionem vel reductionem ad arbitriū boni viri. nō tamen p hoc incidat in penā compromissi. q. rñdeo q. illa doctrina bar. to. ibi reprobat per Ang. et Aboder. et ultra eos potest responderi. q. ibi pmisit minor sine iuramento. quo casu nec tacita nec expressa renūciatio restōnis valet. l. si iudex circūuento. s. d. minor. no. in. l. si intra. C. de in integ. resti. mino. Ad dicta per bar. to. in. d. l. iij. etiam aliter respondi in. d. s. idem iul. et ad ibi dicta me remitto. Extra glo. inducit Bar. post By. hic istā. l. ad qōnem an testis presumat rogatus. et pcludit q. nō regulariter ut hic per eū. cui adde. l. diuus. et ibi hoc no. Bar. et Bal. s. de testa. mil. et in. l. heredes palā. s. in testamētis. s. de testa. et ibi doc. cōiter. et Ang. in. l. quecunq. s. fi. s. de publi. et in auten. de tabel. i. prin. cum pcor. hic alle. per Bar. et Anto. de bu. in. c. sicut. de re iudi. l. j. Saly. dubitauerit in auten. rogati. C. de testi. ubi tñ nihil adducit qd dubitationem faciat quod primo limita. nisi testis subscripserit se in instrō. ut. l. domitius. et ibi h. no. bar. s. de testa. eo. n. ipso q. apparet ipsum subscripsisse dicitur cōstare ipm fuisse adhibitū tanq. testem et nō fortuito. ut ibi. qd tamen limitat Imo. ibi esse verū si apparet q. sciēte et patiente illo: cuius actus gerit testis ipse se subscripsit. ar. l. qui patitur. et l. si remunerādi. s. si passus. s. man. alias forte fm eum secus. cū possit accidere q. se subscripserit. et nō fuerit rogatus unde solēnitās extrinseca presumi nō d. d. l. quecunq. in fi. et fm hāc limitationē intelligo dictū spe. et Joā. an. in addi. in ti. de test. s. i. in ver. qd ergo in fin. col. illius. s. ubi vident dicere q. ex sola subscriptione nō presumit rogatus. et hanc limitationem intelligo no. per Barto. in. l. hac pultissima. in prin. C. de tes. et p Imo. in. l. i. in prin. s. de her. insti. simplr dicentes testē subscribentē presumi rogatū. Et subdit Bal. bonū verbum in. l. i. in. xi. col. C. de fi. instr. et iur. aste fis. li. x. q. in dubio talis subscriptio presumet facta de scia ipsius cuius actus gerit. q. notarius h. publicare et legere oia que continentur in scriptura coram partibus iuxta no. per glo. in. l. fideicom. s. i. s. de leg. iij. in qua publicatione fit mentio de dicta subscriptione. Secūdo signatē limitat Bal. predicta in rubrica. C. de fide instr. in. x. col. et in auc. rogati de testi. et in. d. l. hac pultissima. et cū eo trāsit ibi Fulg. et etiam Bal. in. l. i. in. xi. col. C. de fid. instr. et iur. aste fis. et Pau. de cast. in. d. l. domitius. nisi testis passus fuerit se describi in instrō a notario. q. tunc presumit rogatus arg. l. cum ostendimus. s. fina. s. de fideiuss. tuto. et dicta. l. qui pa-

titur. quod semp intelligo verum si interuenit scia et patientia eius ad que res pertinet. ut. s. dictum est. 40 Tertio limita nisi testator esset peritus et notarius rogatus de testō esset peritus et instituti reperirentur illi qui verisimiliter institui debuerūt q. tunc testes in testō presumuntur esse rogati. ita dicebat Odofr. ut refert Bal. in. l. i. in prin. s. de her. insti. Sed prius t. Imo. ibi qd puto verius q. nō reperitur hociure expressum. Et subdit circa predicta Bar. hic i. pe. col. cum quo alij hic cōiter transeunt qd satis esse v. q. pbetur testes esse adhibitos vel conuocatos. dato q. non cōiter eos rogatos. l. nullū. s. de diuor. et repu. et d. l. diuus. et ibi no. Bart. et Bal. et per Bal. in auc. rogati. et per Bar. et doc. in. d. l. heredes palam s. in testamētis. et Ang. in auc. de tabel. in pn. et imo. in. d. l. i. in prin. de her. insti. In prius tamē videtur tex. quē ibi ad hoc ponderat Fulg. in. l. si. C. de codicil. ubi videtur q. verbū adhibetur verificetur in teste non rogato. duz tex. nō rogatos appellat adhibitos fortuito. sed rñdeo q. ibi verbū adhibiti. stat vno modo put refertur ad dictionē fortuito. nā tunc nō intelligit q. fuerint adhibiti ad actū q. celebratur: s. ad aliud. put vero refertur ad actum qui fiebat tunc stat alio modo et pprie. et importat rogatū in his in quibus est necessarius. et sic in. d. l. si. in fi. verbuz adhibiti. vno modo stat pprie. alio modo improprie ut alias in. l. i. s. de offi. pcon. cum si. Querit et hic Bar. an notarius presumatur rogatus. et glo. reputata sing. in. s. nos aut. in ver. iniungatur. in fi. i. auten. tabel. tenuit q. sic. Imo. tenuit prius. in. c. i. de fide instr. sed concordat opi. ut colligitur ex eleganti decisione Bar. hic et cum eo transir Imo. hic. et Ang. in. d. l. quecunq. s. fi. de publi. et in p. c. c. incipiente reperitur quedā inbreuiatura et. et do. Anto. et do. Abb. in. d. c. i. et Bal. in. l. i. in. xij. col. de fi. instr. et iur. fis. l. j. Bar. in. d. l. domitius. et Bal. in rubri. C. de fi. instr. in. vi. col. et in. l. i. in prin. s. de her. insti. et Ang. in auten. de tabel. simpliciter sequatur opi. gl. in. d. s. nos autē. tene opi. bar. hic. cū qua etiam trāsit ipsemet ang. hic in repe. subdēs bonū verbum. q. si notarius viuit stabitur dicto eius asserentis se fuisse rogatum per no. per Imo. in. c. quoniam cōtra de pba. bene facit qd habetur in. d. l. si quis decurio. et in d. l. si librarius. per Bar. ff. de reg. iur. vide Specu. in ti. de instr. edic. s. breuiter. ver. et no. qui nihil v. in hoc articulo clare firmare. Guil. de cu. in. l. edita. in. ij. col. C. de eden. videtur simpliciter sequi glo. i. d. s. nos aut. per quā glo. dicit ipse. q. l. nō teneatur argentarius rōnes edere nisi ei q. mandauit sibi ut eas pficiat. l. si qs ex argentarijs. s. si quis ex hoc edicto et. s. prinere. s. de eden. tamē in dubio presumetur interuenisse mandatū illius cuius itererit rōnes confici qd reputat multum no. pro ampliatiōe. d. s. prinere. Istud etiā formaliter sequitur Bal. in. l. i. circa. pe. col. C. de eden. sed aduerte q. cū illud qd facti extrinseci est nō presumatur ut sepius est dictum. Et pp h. cōcludunt oēs magis cōiter nō presumi testē vel notarium esse rogatum. ut iam dixi. ideo putarem illud dictū Guil. et Bal. non pcedere nisi rōnes scripture et confecte essent pnte et non pcedente illo cuius intererat. d. l. q. patif. et p ea q. dixi in p. xia prece. qōne. Et ad p. dicta de notario vide et bal. in. s. fi. isti. s. testa. 44 Itē retigit aliquatū obscure bar. h. an verba nūti referēt aliquid deānt intelligi eo mō et talr q. includunt solēnitatē intrinsecā sicut i notario ut h. puta refert nūcius ticiū sibi dixisse q. pmisit vel fideiussit et c. nam intelligitur. l. cū stipulatione ut hic. et ita t. hic Bar. secus fm eum si nūcius non refert verba sibi dicta a parte. sed refert actū ipsius nūcij. exemplū p. et pulchre no. per Bart. in. l. iij. s. pretor. in ver. sed qd d. nūcius referre et. s. de dā. infec. cu. quo trāsit do.

BDBB iij

a Ceteri. s. frā. d. are. segtur dictā limitationē et pro ea all. Jo. an. i. ti. de teste. s. seq. v. h. et no. q. pfirmat anto. de bu. i. c. finitatis d. te. si. et tu dic q. fuit snia old. p. l. xxxvi. volū eni q. si repif q. testis iurauit in pntia ptis iudicis q. psumit q. iurauit tactis scripturis. b Adhibet vide ter. i. cle. ne romani. et ele. c Notarius psumat. adde ang. p. h. cclxx. Lud. ro. cōh. cccvj.

45 Anto. in. c. causam. de dolo et ptu. **U**trum aut con
futo de relatione nunciij presumat in dubio precessis
se comissionem iudicis sine qua relatio non valet. l. si
si hac. §. ptoz. §. de in ius vo. l. nemine. et ibi no. bar.
C. de exhi. reis. tetigit hunc articulum do. Ant. in. c. i.
in. iij. col. de iudi. vbi refert Guil. de su. in. l. ad per. 1
ptozum. §. de iudi. tenuisse qd sic postea refert qd bar
to. hic videt velle dñum. qm solenitas extrinseca non
presumit vt est dictu. et istud videt verum p. l. i. C. de
man. prin. et l. missi opinatores. C. de exac. tribu. lib.
x. qd etiaz sequit ro. hic. tamē Tacredus de corneto
in opere suo in materia citationis. in. x. q. tenuit con
trarium. dicens qd si in actis scripta est relatio nunciij as
sentis se de comissione iudicis citasse non erit necesse
aliter p̄stare de comissione. qz fm eum nuncio creden
dum est. alleg. no. in. l. i. §. si qs. in ver. ad referendu
§. d. of. p̄se. vrb. et l. magis puto. §. ne tñ. §. d. re. eo.
Sed certe illa iura pbant qd credat nuncio de his q
sibi comissa sunt. sed non dicunt de comissione aliter
p̄stare imo constare dz de ea. l. i. C. de man. p̄nc. et d.
§. p̄tor. et in terminis not. Bar. in. l. i. §. cura. §. de
offi. p̄se. vr. et in extrauaganti. ad reprimendu. i. n.
per nuncium. de hoc articulo vide p Ang. in. l. hec au
tem. §. i. §. ex qui cau. in pos. ea. per Bal. in. l. i. §. de
in ius vocan. per Cano. in. d. c. i. et in. c. cu parati. de
ap. per Jo. an. in addi. Spe. in ti. de citatione. §. se
quitur videre. in additi. mag. in fi. de quo etia tangit
Bal. in. l. i. §. de in ius vo. et ibi se remittit ad no. per
Ly. in. d. l. neminem. vbi Ly. dicit per ill. l. nunciu
non debere citare sine iudicis precepto et comissione
Et idem videt tenere ipsemet Bal. in. d. l. neminez.
vbi p hoc et plura alle. que omitto. bene faciunt no. p
Imo. i. c. qm §. i. n. citatione. el. ij. de pba. m Jo. de
imo. i. d. c. j. §. d iudi. dicit qd si appet citatione in actis
descripta et relatione presumet licentia de citado pre
cessisse. argu. huius. l. sed verius puto esse quod dixi.
qd hec. l. loquit in solenitate intrinseca. ad hoc etia vi
de no. per saly. in. l. tres denunciationes. C. quo et qñ
iudex. et per Bar. in. l. p̄sentaneum. in. viij. notabili.
eo. tit. Et an ps teneatur credere nuncio asserenti se
habere comissionem citandi eum lz comissionem non ostē
dat tangitur in dictis locis et latissime p Imo. referē
tem opi. in. l. ex p̄sensu. §. euz qui. in. iij. charta. §. ap.
Querit et hic Bar. qd si reperit in actis qd tali die lit
contestata est. non tñ dicitur per que verba an negā
do vel cōfitendo fuerit cōtestatus. nunqd per talem
scripturam p̄betur litis cōtestatio. concludit qd sic. et
idem t3 Jo. an. in addi. Spe. in ti. de litis contest. §.
ij. sup. ver. quidā aut per illum text. cum si. Et idem
t3 ang. et Imo. hic. Idem et tenuit Bar. et Imol. i. l.
qd si dubites. §. de acqui. here. et Docti. Jo. an. et do.
Anto. in. c. i. de lit. pte. et limita vt ibi per eos. Et ista
est cōis opi. qñis Bal. in. d. l. qd si dubites et in. l. i. in
vlt. charta. C. de fide instr. et iur. ast. fil. li. x. aliter di
xerit. v3 qd aut facta est lit. cōte. per negatione. et hoc
dz notarius narrare. qz nisi actor p̄bet venit reus ab
soluendus. aut per cōfessionez. et tñ etia scribere dz.
qd partes iudicis non sunt nisi in cōdemnando. Sed
hec rō parum pcludit. qm lz reus esset confessus et iu
dex absolueret vel ecōtra non per hoc sequeret qd sen
tentia esset nulla. lz data cōtra ius partis si in ea non
est iuris error expressus. l. i. item euz contra sacras. j.
que sen. sine ap. re. **U**ltimo querit Bar. qd si i sen
tentia continent hec verba que snia fuit sic sentētia
liter pmulgata et c. non aut dicit lecta nec iudice p tri
bunali sedēte. an valz et credit bar. qd sic vt h p eū. et
idem Bart. in. l. statutis. vbi latius hoc tangit. C. de
sen. ex peri. recitan. vbi et querit an presumat lecta et
scripta put queritur dic vt per eū ibi et hic. cum quo
concor. Bal. et Angel. in. l. quecunqz. §. si. de publi.
Ja. de are. et Bal. in. l. si de comissa. §. i. §. de le. iij. et

Comissio
ne. vide i apo
stolis meis in
l. si finita. §. si
de vectigali
b. §. dda. ife.
b Cps agē
di. adde tex. i
l. precipimus
§. si. C. de ap.
Jo. an. i addi.
magna icipie
te e alia. q. it.
de accu. bal. i
rub. C. d con
di. ob tur. cāz
et i. l. qd ergo
§. pena graui
or. i fi. de his
q no. ifa. et q
plene pōit ab
bas i. c. p. cef
fione et d pb.
c Cmois p
prij. Adde q
in fco p̄suluit
ro. p̄fil. cccvj.

Bal. in. l. si is qui. §. de testa. et Bal. in. l. i. in. ij. col. C. de sen. ex
peri. reci. et in. d. l. i. in vlt. charta. C. de fide instr. et iur. ast. fil.
et per doc. in. c. si. de re iudi. li. vi. et qd ibi glo. in ver. illustrium.
in fi. et doc. in. c. sicut. de re iudi.

Lex. 31

Item meam.

Valet stipulatio rei pro
prie si sub conditione si

at. b. d. **E**t de materia huius. l. et eoz que hic notat
doc. maxime moder. dixi aliqua in. l. scire debemus. §. si. §. eo.
C. Mo. a p̄rio sensu qd si stipulatio facta fuit puta inspicitur tem
pus p̄ctus stipulationis etia ad discernendum an stipulatio va
leat vt hic. vt. l. nemo. cum si. j. eo. quod limita non habere locū
in casu. l. stipulatio ista. §. quesitum. j. eo. fm Ang. ibi. et de ra
tione ibi videbitis. **I**n tex. ibi. sub conditione. dic non solum
intrinseca put est p̄ditio ista. sed etia extrinseca. puta si titius cō
sul factus erit vt colligit ex tex. hic et in. l. existimo. in prin. cum
glo. j. eo. lz contra dixerit glo. in. l. usufructus. j. de stipu. seruo.
et male. Item illud qd dicitur qd rem meā stipulari non possum
pure intelligitur de re mea irrevocabiliter. Secus si reuocabili
ter. qz non est pprie mea. l. non quecunqz. in pn. §. de leg. i. et in. l.
inter stipulantem. §. si rem. in ver. non liberaretur. j. eo. **I**n
glo. ibi. l. usufructus. cōiter respondet per doc. ad illaz. l. qd ibi
erat defectus ex p̄sona stipulantis tantum. iō inspicitur inituz.
l. minor. §. de ser. expoz. hic aut erat defectus iuxta p̄sideratōez
p̄sone et rei. ideo inspicitur tps euenientis p̄ditionis. et sensit h
glo. in. d. l. existimo. in glo. ij. sed fm Raph. etiam in. l. usufru
ctus. erat defectus mixta consideratione p̄sone et rei. qz usufructus
regulariter pōt deduci in stipulatione. **I**tem seruus heredi
tarius et hereditate iacēte regulariter pōt stipulari. vt. j. de sti
pu. ser. l. si seruus hereditarius. vnde pcludit qd vbi est defectus
mixta cōsideratione p̄sone et rei inspicit inituz. vt ibi. et ideo si
ex forma statuti forensis non pōt acquirere imobilia et forensis sti
puletur imobile sub cōditione si cuius effectus erit non valebit.
qd est defectus mixta consideratione p̄sone et rei vt. d. l. usufru
ctus. cū glo. si. fm eum. lz tenēdo cōem opi. esset dicendū p̄u
Et ad istā rñdet Raph. qd hic non erat defectus mixta cōsidera
tione. nisi rōne inutilitatis. qz si stipulor rem meam hic non est
aligs defectus. sed non valet ex eo qd non p̄tinet aliquā vtilitatez.
ideo non inspicitur tps p̄sensu: sed tempus p̄ditionis. et hec vl
tima verba fuerunt pe. lz de eo Raph. mentionē non faciat. pu
to substineri posse cōez sniam doc. et v3 qd rñsio data per eos ad
d. l. usufructus. sit vera. v3 qd ibi erat defectus ex p̄sona stipu
lantis tñ quod ostendo. nā persona serui stipulantis per se cōsi
derata non erat habilis ad acqrendū sibi ex stipulatione qz non
poterat sibi stipulari. l. qd attinet. j. de re. iur. nec et inspecta b̄
ditate iacente p̄sona serui erat habilis ad stipulandū in casu il
lius. l. cūz hereditas representet p̄sonā defuncti. l. hereditas
§. d. ac. re. do. et sic representat p̄sonā cui acqri non poterat usu
fructus. qui finit morte. §. finit. insti. de usufru. l. ticio cū more
ret. §. de usufru. vnde in. q. predicta qñ forensis stipulat sub cō
ditione si effectus erit putare stipulationē valere per. l. in tps. §.
de her. insti. **E**xtra glo. De. de bellaperti. inducebat istum
tex. ad qñem statuto cauet qd nullus possit agere p pcuratore
nisi hoc ipetraverit p p̄uilegium. modo aligs cōstituit pcura
tores postea ipetravit p̄uilegiū et habuit: postea vult agere p
pcuratores opponit qd non pōt nisi ipetraverit p̄uilegium. iste
ostēdit p̄uilegiū p̄cessuz post pcuratores p̄stitutū. Querit nū
quid possit agere cū non fuerit impetratū p̄uilegiū ante cōstō
nez pcuratoris et sic an sit p̄siderandū tps pcuratoris cōstitutū
an tps agendi. pe. hic per istū tex. et Ly. decidit qd sit cōsiderā
dum tps agēdi. sed cū tpe agendi h̄et p̄uilegium ergo pote
rit agere qd verba statuti referunt ad tps agendi si bñ cōside
rent et sic et potest decidi qd forensis posita hic Raph. que an
te euz fuit De. vt. §. dixi.

Lex. 32

In nomine.

Error in pprio nomie no
vitiat qñ de corpore con

stat. b. d. **E**t limita locū habere hāc. l. in errore ppri
nominis alterius. secus aut in errore nominis ppri ipsi d̄ispo
nentis. qz talis error vitiat. vt est tex. not. in. l. si. C. de here. insti.
et ibi Bar. et cū hac limitatione trāseunt oēs. d. l. si. et idē voluit
Mico. de nea. in. l. si qs in fundi vocabulo. de leg. i. qñis Ra
pha. ibi dicat se non habere p expedito qd. d. l. si. non cōcluderet

probet. mihi tamē videf illa. l. satis pbare dum dicit stultus &c.
 & idēz est in errore nominis ppiū ipsius filij disponētis qz vitiat
 fm Bal. in. d. l. si. in. ij. col. qz fm eū filius est ps corporis ipsi
 disponētis. l. cū scimus. ad fi. C. de agri. & cens. li. xi. & l. si. C. d.
 impub. & ali. substi. & cū hoc dicto Bal. pcor dant mo. maxime
 Ro. in. l. si in noie. C. de testa. qd tamē intellige veruz nisi forte
 filius esset patre abūte editus & nutritus. qz tūc pbabilior esset
 error. arg. optimū in. l. ticius. §. lucius. & qd ibi no. Bal. §. d. li.
 & post. facit. c. cum in tua. qui ma. accu. pos. reliqua de materia
 huius. l. vide in. l. demon. §. de conditi. & demon. & in. l. si quis
 in fundi vocabulo. de leg. i. & in. d. l. si quis in nomine. cuz simi
 li. C. de testa. Lex. 33

§ Stichus.

Interpellatio debitoris ante di-

em facta nō cōstituit debitorēz i

mora. & ideo periculū interitus ante diēz non spectat

ad eum. h. d. C. In tex. ibi si stichus. quid in bone pmissio ad
 diē si pereat an diē an teneat pmissor ad cornua & coīū. bar. §.
 qz sic si debitor erat ex cā onerosa p. l. si seruus. §. boue. §. de
 condi. fur. & l. in sūma. §. si seruū. §. de p. di. indeb. Secus si est
 cā lucratiua. vt. l. si mortuo in pn. cū ibi no. de leg. ij. Et limita
 vt ibi per eū. & cum eo trāsire hic vī Imo. simpliciter. Sed pe.
 & Ly. in. l. sed & si decesserit. §. qui satis. cog. & in. l. nō mortuū
 C. de §. & cōmit. stipu. & Raph. & Paul. de ca. & Ro. hic l. de
 Ly. mentionē non faciant tenēt drium. l. qz indistincte debitor
 nō teneat ad aliqd qz iura indistincte dicūt qz spē perempta de
 bitor liberef. vt. l. si ex legati. cum si. §. eo. & l. si fideiussor. §. de
 dolo. C. Pro hoc etiā alleg. Raph. qz obligatio ad rem nō se
 quitur pres rei alleg. l. inter stipulantē. §. sacramēta. j. eo. & l. q.
 res. §. areā. j. de sol. Nec ob. text. in. d. §. boue. qz rñdet cy.
 qz ibi nō erat res mihi debita s. mea. vnde nō est dubium qz tūc
 id quod superest peti potest. l. solum. §. meum. §. de rei vendi.
 Nec etiā ob. d. l. sūma. qz ibi loquitur in pditione indebiti
 de natura cuius est qz teneat reus quotiens locupletior effect
 est. l. si non soxrem. §. libertus. eod. titu. vno tamen casu potest
 saluari opi. Bar. videlicet quādo res deberetur ex cā onerosa.
 & ex contractu bonafidei. qz tunc superest peti fm Rap. & pau.
 de ca. hic per legem venditor ex hereditate. in fi. §. de here. vel
 ac. ven. & l. tenetur. §. i. §. de actio. emp. Putarē in omni ptra
 ctu substineri posse opi. Bar. qz vbiunqz equū est actionē dari
 actio datur saltē in factum ne cū aliena iactura quis locupletet
 l. quotiens. §. de prescrip. ver. per quā ita dicit Bar. in rubrica
 in fi. §. de prescrip. ver. & in. l. i. de p. di. ex. l. sed hoc casu equum
 est actionem mihi dari cōtra debitorēz bouis ex cā onerosa ne
 subretineat qd superest cum mea iactura. facit. l. naz natura. §.
 de condi. inde. cum si. Pro tertio facit qz iuriconsul. in. d. l.
 tenetur. §. i. non videur se fundare in aliqua rōne spālitaris in
 contractu bonafidei. Non ob. l. si ex legati. cum si. qz loquitur
 in specie qz mortua nihil superest qz vtilitatem afferat vt i hoīe
 3 C. Secūdo querit Bar. quid si pmissus seruus est interfectus
 a creditore an teneatur actione. l. aquilie debitori? distingue vt
 hic ver enz: cuius dictis ad de primo in qrtuz dicit qz si seruus p
 missus erat sub pditione vel die incerta qz datur actio. l. aquil.
 Nam intellige qz debetur estimatio nō vera totius serui s. qua
 tenus estimaret valere illū seruū pmissor inspecto dubio eūctū
 conditionis sub qua pmissus erat ita no. declarat Jac. bu. in. l.
 fideiussor. §. de dolo. alleg. tex. in. l. si seruū in prin. §. d. p. di. fur.
 facit. l. i. §. si heres. §. ad treb. qd no. p declaratione. l. aquilie.
 4 C. Scō ad de in qrtum dicit si seruus debitor erat pure & occi
 ditur a creditore nō teneat creditor debitori actōne. l. aquilie.
 cuz debitoris sic liberati nō interfit nisi qn facta repetitione an
 ni. vel. rxx. dierū appareret interesse debitoris vltra liberationē
 iuxta. l. ij. in prin. & l. si seruus. §. iij. capite. iuncto. §. hoc tamē
 §. ad. l. aquiliaz. Idem tenuit Ang. hic & Imol. reputat hanc
 opi. esse tutioz. Contrariū tenuit hic Raph. videlicet qz indi
 stincte datur actio. l. aquil. debitori. per text. in. d. l. legis aglie.
 in prin. nō cauillando. & qz in actione. l. aquil. cōsiderat interes
 se vt. l. ait. l. §. ad. l. aquil. p. sideratur etiā rō dñij p interesse. qz
 nō aliter nō interfit. Ita pbat elegāter tex. in. l. si vendidero. i
 prin. iuncta. l. is cuius interest. j. de fur. Ergo cū debitor esset
 dñs habebit actionē. l. aquil. cōtra creditorem. quā actionēz l.3
 alias teneatur debitor cedere creditori. l. quod sepe. §. si res.

de contrahen. emp. & d. l. si vendidero. in pñc. tamē
 hoc casu in odium creditoris occidentis contra seip
 sum nō cedit. vt pbat in simili tex. no. in. l. si pignore
 in prin. §. de pigno. acti. Et ista fuit opi. glo. in. d. l.
 arbitrio. in fi. in ver. denegabit. quā quidam libri nō
 habent. Nec ob. tex. in. d. l. arbitrio. in fi. per quē
 Imo. hic dicebat opi. Bar. tutioz. qz ille tex. non
 ob. vt statim dicam. Et loquit illa. l. quando tertius
 nō autez creditor occidat aio dānificandi. Puto sō
 stineri posse opi. Bar. p qua videf tex. in. l. antepe.
 §. ad. l. aquili. ibi dum dicit nihil differt ab extraneo
 creditor. Nec ob. d. l. si vendidero qz debitor ibi
 non erat aio liberatus. cum res oīno nō perisset sed
 in casu nostro erat oīno liberatus. Nec est dicēdū
 qz sit dāda actio debitori. vt cedat creditori. qz vt ra
 pha. etiā faretur nō est illi cedenda in odium ipsius
 occidentis. d. l. si pignore. Quādo aut tertius occi
 dit. dic qz si tertius occidit aio dānificādi creditor
 rem. vt puta qz sibi inimicus. & tunc non dat actio. l.
 aquil. debitori qz liberatus est. d. l. arbitrio. in fi. fm
 Bar. & Ro. hic sed Ang. hic drium t. §. qz detur ac
 tio debitori quā cedit creditori per ea que dicent in
 sequenti mēbro ex idēitate rationis alle. Ange. d. l.
 arbitrio. sed male alle. & violat illam. l. Nec etiam. l.
 huic scripture ad. l. aquil. alleg. per ant. pbat ei^o opi.
 Et contra Bar. idem tenuit Raph. hic p rōnem. d.
 l. si vendidero. Idem t. §. gl. qz quis ipsi nō alle. in. d. l.
 arbitrio. in. §. si. in glo. i. C. Non obst. tex. ibi in ver.
 denegabitur. qz rñde p vt ibi in glo. i. & expressius p
 Guil. Ja. de ra. & Bal. ibi dicentes qz denegat actō
 l. aql. debitori. s. nō quo ad exercendā eaz in iudicio
 sed quo ad hoc vt eam cedere possit creditori. d. l. si
 vendidero. C. Illa etiā dabit respōsio in mēbro se.
 Sed substinēdo Bar. possemus rñdere ad legem si
 vendidero. put. §. est responsum qz ibi intererat de
 bitoris. qz nō erat oīno liberat^o. Si aut simplr pstat
 a tertio seruū esse occisum nō in odium alicui^o tūc s.3
 Bar. liberaf debitor & h.3 actionem. l. aquil. alle. istā
 l. & idem t. Ang. idem etiā t. Raph. per. d. l. si vēdi
 dero istam opi. tenebat Guil. de cu. & Bal. in preal
 le. l. arbitrio. & Ja. de ra. vt refert Ly. in. d. l. sed & si
 decesserit. & in. d. l. nō morituruz. per. l. perinde. la. i.
 cum ibi no. §. ad. l. aquil. Nec ob. d. l. arbitrio. in
 fi. qz rñdet Raph. qz si creditor agit actione de dolo
 debitor non h.3 actionem. l. aquil. nō d.3 occisor bis te
 neri. vel aliter rñde vt ibi in glo. i. dixi. etiam in prece
 denti mēbro. sed Pe. Ly. vbi. §. in. d. l. non moritu
 rum & Imol. hic tenent drium. l. qz isto casu non ha
 bet actionem. l. aquil. debitor sed creditor h.3 actioez
 de dolo contra occidentē per. d. l. arbitrio. cū. l. seq.
 Et respondet Lyn. ad. l. perindē. qz d.3 intelligi quā
 do post moram fuit occisus. vnde nimiruz si debitor
 h.3 actionem. qz non erat liberatus. & hoc mihi satis
 placet. nec ob. si diceretur qz rñsio ad. d. l. perinde ē
 diminutio. qz rñdeo qz imo pp verbuz vtilitas. potest
 sustineri & pcedere. naz vult dicere ille tex. qz si inter
 est debitoris datur actio. l. aqlie & ibi intererat ppter
 morā merito per. d. l. arbitrio. §. si. videf verior opi.
 Pe. & Ly. qz nō competat actō. l. aql. debitori post
 quā est liberatus: sed cōpetat actio de dolo ipsi cre
 ditori. nec ob. d. l. si vendidero. per quā Raph. hic
 t.3 opi. Bar. qz ibi res oīno non perierat. ideo cuz nō
 esset liberatus debitor & pretendat interesse debet ei
 aquilia ppetere. C. In qōne aut nostra res interierat
 & liberat^o erat debitor. ro. §. in hoc articulo & fere in
 oib^o pdictis nihil firmat ppterea ei^o opi. nō recitauī.

Lex. 34

Ultum.

Si res non est in cōmercio stipulatoris non valz stipu
 latio. secus si non est in cōmercio pmissoris
 hoc dicit. C. Mo. qz ad valitudinē stipulationis sem
 per magis attendit psona stipulatoris qz pmissoris.

- 2 **In glo. in ver. p. mittat distinctio glo. h3 locum in legatis. et in scribis vsq; ad. n. in stipulatione aut. distinctio vero ibi posita h3 locum in legatis. sed in contractibus h3 locum distinctio huius. l. q. quando non est in comertio stipulatoris etiam precium sibi non debetur. q. non valet stipulatio vt hic indistincte loquitur secundum Jac. de are. hic et in. l. sed et si res de leg. i. que sequitur Bar. Ang. Raph. cu. Imo. Pau. de ca. et Ro. hic. Ex quo videtur inferri q. etiam in casu. l. cetera. §. si duo bus. et l. si quis inquilinos. in pnc. de leg. non debere precium seu estimatio stipulatori quod tenuit Raph. b. dicens ab aliquo non esse consideratum. nam estimatio debetur ex coniectura in legatis. l. si deicommissa. §. si seruo in verbo sciuerit. de leg. iij. que coniectura non h3 locum in stipulatione in qua solū venit id quod expressum est. l. quicquid in prin. j. eo. et istud puto verum l3 Imo. hic in discursu p. trarium dixerit et minus bene.**
- 3 **In ea. glo. ibi vel pp. delictum et. sentit glo. q. esse iudeum non sit delictum. Contrarius tenuit glo. i. d. l. sed si res. Bar. in. d. l. sed si res. que legis continuate cu. l. apud iul. §. si. dicit q. large sumendo bene dicitur delictus. i. inspecta fide christiana. l. i. C. de summa tri. sed non est delictum pprie sumendo. q. habet filios in p. tate. vt no. glo. xxviii. q. i. c. iudeos. et j. d. ius quiritū. et do. Card. in de. i. de iude. q. uis p. rium tenuerit Archi. xlv. di. in. c. qui sincera. per rōnem q. iudei appellant serui principum per. c. et si iudeos. d. iudeis ergo non possunt alium habere in p. tate. l3 potest rñderi q. ibi seruitus non accipitur large: sed stricte. vt in seruitute eoz dicim⁹ q. sunt in carcere. Circa alia q. rāgit bar. in. d. l. apud iul. §. si. vide q. ibi dixi.**

- 1 **lex 35. §. Stipuler.** Stipulatio continens impossibile de natura vel de iure non valet et sufficit partes inuicem consentire in p. tractib⁹ qui p. sensu p. trahunt: non in p. specto verborū ordine. b. d. tota. l. C. Nota. ex. §. i. iuncta glo. q. interuallum inter interrogationē et rēspōsionē non vitiat in s. c. r. qui non perficit verbis. quod limita non habere locū in scribis inominatis. de q. dicit vt dixi in. l. i. §. i. s. eo. et ibi vide alia circa materiam huius. §. C. Quid in contractu matrimonij. vide per doc. in. c. inter virū. de spon. in qua. q. mentionē faciunt de hoc tex. C. In glo. in verbo sororem suaz. ibi rñde non. dicit q. imo valet in vī sponsalioz. l. ij. al. le. in gl. et ideo arre p. mitti potuerūt et p. missione non seruata p. trafaciens patietur dānum in his iuxta. l. si. C. de spon. quo aut ad penaz si p. missa esset vel quo ad interesse damnum non patiet. q. ad illud agi non pōt d. l. ticia. et in. c. i. de spon. s. m. magis cōez opī. d. quo plenius tangit p. alle. l. ticia. et cōtra istum tex. dum loquit de sorore adoptiua opponūt Raph. et ro. hic de tex. in. l. si q. posthumos in fi. s. de libe. et po. vbi possum instituere posthumū nascituruz ex sorore adoptiua. et tamē si esset cōtra bonos mores non valeret vt in ea. l. §. i. et in hoc relinquūt cogitandū. potest sol uere q. hic si valeret stipulatio in vim sponsalioz de futuro cū sorore adoptiua per p. sequens dari possēt arre. et durāte adoptione inuitaretur mulier ad nō nubendum alteri. nec fratri etiam nubere posset. et sic induceret dispō viduitatem q. quidem reputat. l. absurdū. vt. d. l. i. C. de indic. vidui. et l. sed hoc ita §. si. cum si. de condi. et demon. que rō cessat in. l. con traria. vel hoc ideo est q. absq; determinato tpe p. bi bitum erat matrimonij. ideo censent p. hibita spon salia per verba de futuro. §. de sponsa. et plene in. l. si quis. §. q. uis. s. de ritu nup. C. In glo. in ver. cōsen tit. vult hic glo. iuncto tex. et ad hoc oēs gl. huius. §. tendere vident q. interuallū iter interrogationē et rēspōsionē non vitiat in p. tractu qui non perficit s. bis. vt. s. notauit p. n. Circa quā gl. addit s. imo. q. forte

- gl. est vera q. altera p. s. dedit tēpus rñdendi ex interualllo ad li berandum vel q. consentit tali deliberationi vel saltē non d. di xit. ar. l. si filius. s. ad mace. alias secus ne ipediat q. s. disponēt de re sua si diceremus eū teneri expectare. et non ē verisimile q. voluerim tanto tpe esse ipeditus sup. dispōne rei mee nec bon⁹ vir hoc arbitraret. et in his scrib⁹ venit q. bonus vir arbitrat. l. in bonafidei. s. de eo q. cer. lo. et l. vir bon⁹. j. iudi. solui. adde p. hoc suo intellectu facit q. no. bar. i. l. si citatio. §. si. s. d. publi. puto tamē glo. esse veraz q. contractus qui celebratur consensu possunt p. epistolaz et nunciū fieri. l. p. sensu. s. de act. et ob. l. i. in fi. s. de s. ben. emp. l. publi. §. si. s. de poli. vnde per hoc Anto. de bu. in. c. i. de lit. p. re. dicit q. in scrib⁹ qui perficiunt p. sensu in teruallum non vitiat confirmo per tex. in. c. l3 de p. cu. in. vi. cum ibi no. p. Jo. an. in nouella. vbi si constituo te p. curatorem. et ac ceptas hinc ad sex menses valet constō nisi reuocaueris interea et in dubio dicit non presumi reuocationem. alle. l. cum hic stat⁹. §. p. inde. s. de dona. inter vi. et l. cum qui. s. de proba. bñ fate or q. anteq. respondeas est in potestate mea reuocare cōtractū postea non. et sic semp interea habere potestatem disponēdi d. re mea comprobo auctoritate archi. xxvii. q. ij. sufficiat. vbi di xit q. interuallum inter interrogationē et rñsionē non impedit contractum matrimonij et sequuntur cōiter doc. in. d. c. si inter virū de spon. C. Extra gl. querit raph. si promissū mibi decez p. precio talis libri incōtinēti ad interrogationē meā an possim agere ex stipulatione an ex p. tractu venditionis. et dicit q. Ja. d. are. in. d. l. in bonafidei. s. de eo q. cer. lo. dicit esse duplicēz cō tractū et ex vtroq; agi posse. facit quod no. hic bar. d. d. dicit q. hic agebatur q. non esset stipulatio. de hoc per Bar. in. l. singu laria. s. si cer. pe. pro hoc facit decisio Cy. in. l. hac consultissi ma. §. per nuncupationem. C. de testa. vbi voluit q. quando fa ctum est testamentum habens oēs solēnitates requisitas in te stamento in scriptis si postea fuit nūcupatum coram testib⁹ va lebit vt testm in scriptis. et nūcupatiū. q. d. ē vtile pp. rescripta. Volus inci dens ex p. posi
- 2 **lex 36. §. Quis cum aliter.** Doli exceptio to vel re ipsa stipulationē non vitiat sed doli exceptio nem p. mittenti parit. b. d. C. In glo. prima. ad exemplum glo. bene facit. l. si tibi liberam. cum concor. s. de acti. emp. et potes etiam istam. l. in prin. exemplificare. vt in cau. l. iij. et ibi expresse glo. et doc. C. de donatio. ante nup. C. In gl. secunda. in fi. sen tit hec glo. recedendo ab opinio. posita in ver. alij et. q. cōtra ctus stipulationis adiectus super contractū bonafidei reddat ipso iure nullus propter dolum. sicut redditur nullus merns cō tractus bonafidei. l. iij. in fi. s. pro socio. et ad hoc istam glo. p. singulari ponderat. et sequitur Bal. in. l. do. C. de inuti. stipul. quod dictū puto in se veruz esse et notanduz pro quo facit id q. no. Bar. in. l. sub pretertu. la. i. post medium. C. de trans. et i. l. in sūma. in prin. s. de condi. inde. et in. l. tutela. C. de in integr. resti. mi. bene facit. l. si maior. et q. d. ibi Bar. C. de dolo. et doc. in. c. i. de depo. C. Et ob hāc rōnem glo. hic in fi. recessit a lec. posita in ver. alij et. et intelligit q. loquat iste tex. in prin. in cō tractu stricti iuris. puta in stipulatione adiecta in contractu bo nafidei in quo casu non ob. dolo t3 cōtractus put presupponit littera hic ibi subtilitate iuris obstrictus et ita cum hac glo. tran sit hic simpliciter Imo. et ro. q. d. non placet q. nedum si stipula tio sit adiecta sup. contractū stricti iuris p. cedit iste tex. sed etiā si adiecta fuerit sup. contractū bonafidei. cū iste text. nō loquat de dolo dante cām cōtractui. sed de dolo incidente in contra ctu qui dolus non reddit contractum bonafidei ipso iure nul lum. l. eleganter. in prin. ibi vt exempto et. l. si quis affirmauer rit. in prin. et ibi glo. s. de dolo. et l. iul. §. si venditor. cum se. s. de actio. empti. et huius sententie est etiam Rapha. et Paul. de ca. hic. nec alius contradicit. C. In glo. penul. ibi minus di midia. sentit ergo glo. q. si interuenit stipulatio super contra ctu bonafidei. puta venditionis facte pro minus dimidia iusti precij q. mibi competit remedium huius. l. C. Sed dubitant docto. an tunc etiam locum habeat remedium. l. ij. C. de resc. ven. in quo Barto. et cōmuniter omnes hic et in. d. l. scda. reu nuit q. sic etiam si stipulatio intercessit animo nonandi q. d. pu to verum: l3 Imo. hic aliquantulū dubitet. et cum predicta opi. Barto. transit Saly. in. d. l. ij. et do. Anto. de but. in. c. cum vi

lecti. eo. ri. pungat **Bar.** eodem modo put ipsemet hic loqui
tur tamen opinio **Bar.** est communis et per oia videtur substineri
4 posse. et probatur in. l. si stipulatus. de usur. **Extra** glos. querit
q. dicit q. pmissor anteq. soluat potest se tueri exceptione. qd si
soluat: an repetere possit. **Bar.** hic tenuit q. sic. dices dari posse
actione de dolo per. l. si id qd aurum. s. eod. z. l. eleganter. s. no
solum. s. de dolo. certe iura illa probare no videntur q. ibi aliter
no poterat pvideri stipulatori. hic autem solvens anteq. solve
ret habebat doli exceptione. ideo videtur sibi imputandū et re
petere no posse. q. tutus exceptione odiosa si soluit non repetit
l. qui exceptione. in principio de p. ditione. indebi. subdit **Bar.** q.
etiam hz exceptione in factum ut. l. quotiens. s. de prescrip. ver
bis. vel poterit concedere possessione rei vel eam retinet donec
indenis cōseruetur ut. l. qui exceptione. s. si pars. s. de p. ditione.
indebi. **Sed** aduerte scdm **Imo.** q. si habet p. ditionem inde
biti vel actionem de dolo no videtur q. possit cōpetere actio in
factum q. est subsidiaria. et dantur dicta remedia in diuersis ca
sibus. ut. l. quotiens. cum glo. et plene no. **Bar.** in. l. i. in penult.
col. s. de p. ditione. ex lege. Et ideo ipsemet **Bar.** in. l. i. C. de re
scin. vendi. p. cise tenet q. locum habeat cōditio indebiti. et hoc
in casu hic posito in ver. idem est quando a principio interuenit
5 dolo: q. exceptio doli que oritur ex dolo interueniente a princi
pio tempe cōtractus no dicitur odiosa. et ideo no impedit repe
titionem per conditione indebiti. ut est gl. sing. in. l. qui se debe
re in versic. doli mali. s. de p. ditione. ob cam. sed ab hac impugna
tione potest defendi **Bar.** q. ut est tex. cum glo. in. l. si legatari
s. de dolo. potest cōditio indebiti tanq. generalior ad repeten
dum cōcurrere cū actione de dolo. ideo aut no datur cōditio
incerti. sicut in casu. d. s. si pars. q. ibi substantia rei erat debita
cum effectu hic no ut declarat **Bar.** in. l. sed et si me putem. s. i.
ad finem. s. de p. ditione. indebi. et sic reprehendo **Val.** in dicta. l.
si. tenentem dari p. ditionem incerti. **Ang.** hic tenuit nullaz da
ri repetitione per. d. l. qui exceptionem. Sed responde ut per
Bar. in dicta. l. i. q. verum est q. est odiosa quando a principio
interuenisset dolo. ut in pma parte huius legis. **Am.** tunc
pcederet dictum **Ang.** secus si post. ut dixit glo. in. l. qui se de
bere. Et istam opi. etiam tenuit **Jaco.** de raue. ut refert ibi **Ly.**
in. d. l. i. in. iij. q. Et idem videtur ibi tenere **Val.** in effectu in. iij.
oppositione et in. iij. q. l. per alia verba loquatur et dicit ita tenu
isse **Ricar.** malū. Idem etiā tenuit **Bar.** in. l. damus. in fine. et in
l. in suma in principio. s. de p. ditione. indebi. et **Bar.** et **Val.** in. d. l.
qui se debere. ubi transeunt cum glo. ibi fort. dixit **Raph.** **Imo.**
6 **Paul.** et **Ro.** hic q. etiā quando a principio interuenit dolo ex
pposito put in principio huius. l. si pmissor soluat reperit per
conditione indebiti per regulam. l. si no sortem. s. indebitū. s.
de conditio. indeb. et per tex. no cauillando in dicta. l. qui se de
bere. **Am.** ob. dicta. l. qui exceptione. q. loquitur in exceptio
ne principaliter inducta in odium actoris. et secundario in fauores
rei tractantis de lucro et naturalē equitatem. l. et q. naturalis.
s. ad maced. et. l. nam natura de p. ditione. indeb. sed exceptio do
li ē que principaliter ē inducta in fauore rei soluentis sicut sit in
ducta in odium actoris et scdm naturalem equitate ut. l. i. s. de
doli exceptio. et ideo solvens dz posse repetere. d. l. qui se debere
et in dicta. l. qui exceptionem. et in. l. sub p. tectū instrumenti. C. d.
transactio. hoc idem fuit de mente **Ly.** **Guil.** **Bar.** **Val.** in. l. iij.
C. qd metus ca. dum dicunt q. tutus exceptione metus si soluat
reperit q. quis metus et sic dolo inferentis metum iteruenerit a
principio l. glo. in. d. l. iij. C. qd metus causa. et in dicta. l. qui exce
ptionem. in. h. pecuniā. t. s. p. ditione p. ditionem quā alle. doc.
in. d. l. iij. qd me. ca. qd tene metri. q. est maxia limitatio ad. d. l. q.
exceptione. Et per p. dicta habes q. remediū. d. l. iij. C. de resc.
ven. habet in effectu locum in s. cibus stricti iuris per cōditione
indebiti si soluit alias habet exceptionem indebiti si soluit: ali
as habet exceptionem ut hic. **Et** per hoc non puto bene di
7 xisse **Rapha.** hic in fine. querentem quid si no interuenit pmiss
sio et postea solutio. sed sine alia pmissione tradidisti mihi rem
putans esse es cum esset aurum. vel pmissisti mihi rem que apd
me est. et erat deceptio re ipsa. nam putat q. forte no daretur tūc
actio leso. argumen. l. si id quod aurum. in fine a contrario sen
su. s. eodem. nam puto contrarium esse verius. q. ibi **Bar.** et
cōmuniter omnes in dicta. l. iij. de rescin. venditio. et hic tenent

q. remediū dicte. l. scde habz in effectu locum in qui
buscunq. s. cibus vel distractibus ut in transactione.
ut statim dicaz. p. terea si datur repetitio q. p. cessit p.
missio. et secuta est solutio eadē rōne idēz erit si tradi
tionem no p. cessit p. missio. **Ad.** ob. d. l. si id qd auz
q. ut ibi dixi illud est ex eo: q. p. misit ex ca lucratua
ergo et. ut ibi pleni. dixi. **Juxta** hoc querit h. **Bar.**
quid in s. cibus trasactiois an si quis in ea deceptus est
ultra dimidiaz iusti p. ciji locū habeat in effectu reme
diū. d. l. iij. Et cōcludit q. sic tū haberi dz respect
ad extimatione dubie euē. litis sup. q. trasactio fca ē
et no ad verā extimatione rei et ita intellexit gl. in. l. lu
cius. s. si. s. ad tre. iūcto tex. Et idem ibi tenuit **Bar.**
Ray. et **Imo.** et **Ang.** **Imo.** et **Ro.** hic. et **Ang.** in. d. l.
iij. C. de rescin. ven. Et **Jo.** de imol. in. c. qntauallis. i
xvi. charta. de iureiur. **Cardi.** **Imo.** et **Abb.** in. c. cum
cam. de emp. et vendi. p. quo facit q. est eadē rō que
est in alijs s. cibus stricti iuris in qbus quo ad effectuz
hz locuz dictū remediū. ut dixi. Sed hoc no ob. stare
teneo s. riam opi. quā etiam tenuit glo. **Imo.** **Jo.** an.
De. de anch. in. d. c. cum cam. et spec. in titio. de ēpt.
et ven. s. nunc vidēdum est. et restat ver. quid de tras
acti. et **Guil.** de cu. in. l. ex ca. C. de vsuca. p. empr. et
Val. in. l. ordo. C. de execu. rei iudi. et in. l. iij. s. i. ff. d.
transact. et ibi hoc sentit glo. in ver. debere. et **Val.** in
l. si. in p. n. s. i. C. cōi. de leg. et in. l. i. in. iij. col. C. de pa
ctis. et **Ricar.** malū. **Ly.** et **Val.** in dicta. l. iij. et est tex.
in dicta. l. lucius. s. fina. et glo. intelligitur scdm **By.**
quod velit speciale esse in transactione ut no habeat
locum remediū. d. l. iij. **Pro** hoc videtur optim
tex. in. l. in suma. in principio in ver. nulla res. et ibi no.
s. de p. ditione. indebi. **Adde** tex. in. l. a diuo. s. si pi
gnora. ibi velit et c. cum ibi nota. s. de re iudica. et di
cta. l. qd si deferente. iūcta. l. p. ce. s. de dolo. et. l. si
superstite in fine iūcta. l. iij. C. de do. **Pro** hac opi
nione **Val.** etiam in dicta. l. iij. de rescin. vendi. alleg.
textum in. l. i. in fine. C. de plus pet. et. l. sub p. tectū
la secunda. C. de transact. facit. l. sub p. tectū la. i. C.
eodem titu. et. l. post decisionē. C. de furtis. quam ad
hoc alleg. **Val.** in dicta. l. ordo. **Pro** quo et facit
q. transigens et remittens in certum dubiū euentum
litis iuxta. l. quod debet. s. de pecu. no potest allega
re se deceptam argumentū optimū in. l. i. C. de pac.
et. l. si ea. l. C. de vsuris. **Am.** non ob. stat arg. deductū
p. parte s. riam respondēdo q. imo alia videtur esse ratio
in transactione q. illa fuit inducta ut esset litium finis
l. fratris. C. de transactio. secus in alijs cōtractibus.
10 **Item** q. transactio hz instar sentētie. l. iij. s. de iu
reiuran. sed cōtra s. riam que transiuit in rem iudica
tam q. nīs iniquā no fit rescissio. l. iij. C. q. puoca. er
go et. et istaz partē p. p. dicta puto tutiorē. Si quis ta
men veller substinere opi. **Bar.** posset rīdere ad al
legata in s. riam q. pcedant inspecta et p. siderata s. r
estimatione rei super qua facta est transactio: l. z **Bar.**
loquitur inspecto dubio euentu litis. vel secundo po
test dici quod intelliguntur scdm dictam. l. secundā.
C. de rescin. venditio. tamen in p. necto iuris putarē
11 veriorē opinionem **By.** **Am.** tamen circa p. re
dicta not. quod si appareret in iuste et calūniose con
tra me esse litem motam super qua transigēdo dece
ptus sum: tunc transactio esset ipso iure nulla dato q.
cessarent p. dicta remedia. tex. est nota. in dicta. l. in
suma. in principio dic ut ibi. **Juxta** p. dicta dixit h.
12 **Bar.** q. q. petitur laudū arbitratoris reduci ad
arbitrium boni viri petens reduci dz probare q. inspe
cto dubio euētu illi. litis arbitrator inique arbitrat
est no aut sufficeret probaret q. inspecta veritate et iu
sticia laudū esse iniquū alleg. id qd in simili in trans
actione dixit glo. in. d. l. lucius. s. si. qd dicit ab aduo
catis ignorari. et idem tenuit **Bar.** in. l. si societate. s.
arbitroz. in penul. col. s. p. socio. et ibi sequit. simplr

a C. d. l. ii.
adde eundē i
pluribus suis
p. alijs ut i c.
tabula videre
potes.

a **Donavit**
add. bal. p. fil.
v. v. vol. et di-
cit Are. hic qd
talit. est opus
in foro p. scie
qd est cōis opi.
q in foro con-
scie quis te-
neatur.
b **Subasta-**
tio vide ang.
p. filio. c. lxxij.

13

14

Floria. in pe. charta. et idem Bal. in. l. ij. C. de rescin. v. et in. d. l. lucius. l. si. qd dicit Imo. posse sustineri et idem ipsemet in. c. cu. ca. de emp. et ven. Sed bal. in. d. l. ij. in lect. et etia in repe. in vlti. car. C. de rescin. ven. t. 3. rium et cu eo transiit ibi Saly. et idē t. 3. Raph. et Ro. hic. et Saly. in. d. s. arbitroz. in. xvij. q. et idē tenuit Jo. de imo. i. c. qntayallis. in. xvi. q. et Ant. de bu. ibi in ver. venio ad sextū quis ipsemet Anto. de bu. ibi in ver. venio ad quintū. videat simpli. transire cum opi. Bart. et tenēdo 3. Bart. pōt responderi ad rōnez suam vltra alleg. p. Bal. in. l. ij. qd argumentū de transactiōe p. p. ad arbitramentū qd est transa- ctio ipropria seu largo modo. vt pbat Bart. in. l. qd si ephesi. s. i. s. de eo qd cer. loco. et in. d. s. arbitroz. in. ij. col. cū si. nō pcedit. qz si transactiōe quis dece- ptus sit nullo modo sibi succurrit. vt in pcedenti qōe dicit secus si per laudū arbitratoris deceptus sit. d. s. arbitrator cum seq. Tū si tenerem opi. Bar. in pce- denti qōne videtur posse sustineri. et in hoc articulo ppter similitudinē nec ob. nō sit lis zc. qz verū ē qd ad ordinē iudiciariū seruandū sed quātuz ad diffiniē- dam litē sic. vt declarat Bar. in. d. s. arbitroz. in. ij. col. simile videm in transactiōe que sit super lite mo- ta vel que moueri sperabat. nō ob. qz arbitramentū hz respectū ad veritatem debiti. qz verū est qd nō po- test dicere se lesū nisi habito respectu ad dubiū eue- tum. vt not. glo. in. p. diuersas. C. manda. nō ob. qz qūqz assumat arbitrator super taxatione precij qz fa- teor hoc casu qz si inique arbitratus est et peto redu- ctionē ad arbitriū boni viri nō habeo necesse pba- re dubiū euentū: sed veraz estimationē. nec hoc ca- su loquit Bar. et isto modo posset defendi opi. Bart. Quantū aut debeat pbari fuisse dānum et lesionē ad hoc vt habeat locū reductio ad arbitriū boni viri di- cam in. l. si quis arbitrati. j. eo. vbi Imo. tangit. Itē quesuit hic Bart. quid si in instrō dicit qd vendidit rem p tāto et illud plus qd valet dedit et donavit em- ptoz. an per hoc esset remediū huius. l. et d. l. ij. dic- vt hic per eū tenētem qd nō in errante circa valorem rei et idem nō ipse in. d. l. ij. C. de rescin. ven. et sequit. ibi Bald. et idē t. 3. Imo. vbi videas in. c. cum ptingat. in. xxvi. charta de iureiur. et Bal. in. l. cū filius. s. pa- ter per illum tex. de leg. ij. Pe. de anch. et Imo. in di- cto. c. cum cā. idē est de mente Guil. de cu. et bar. i. l. si tibi. x. in pnc. s. de pact. facit tex. no. in. l. si. s. idem quesuit et qd ibi Bar. s. d. p. di. inde. et aliquid p bar. i. rubri. C. de Shen. ep. in. vij. q. Imo. hic adducit ali- quid 3. Bar. in qrtum Bar. dicit qd si ignorauit verā va- lores nō sit sublatū remediū. d. l. ij. per verba de qb. s. Ro. relinquit cogitanduz. dico qd qū sunt adiecta illa verba et id qd plus v3 donat zc. nō hz locū reme- dium. l. ij. aduersus donationē: sed bñ aduersus ven- ditionē pbatuz qz illa verba et qd plus. referūtur ad modicū. ergo nō pōt dici qd sit dōatio vltra dimidiā cū intelligat modicū per illa verba donatū sed si vltra illa modicū reperit aliud excedit dimidiā rescin- ditur venditio nō donatio. ita loquit et recte Bar. in. d. l. ij. nec ob. qz illa verba nihil opentur vt dicebat 3. Imo. qz imo opabunt ad modicū ita qd qūqz ipedi- et remediū. d. l. ij. et an illud qd intelligit esse donatū per illa verba dedit et donavit zc. requirat tunc inu- nuationē. tetigit Ro. in. l. ij. in pnc. iij. charta. s. eo. dicens hoc tactuz solū p. Jo. cal. in p. filijs suis sup ru- bri. de emp. et ven. in p. filio. ij. tenentē qd nō qd 3. in- spici id qd pncipaliter agit in d. actu venditiōis. arg. l. nec cām. cum vulgarib. s. si cer. per. Contrariū tenz ibi Ro. per. l. cum hic status. s. pe. ver. idem mideo s. de dona. inter vi. et vro. et l. si quis donatiōis. C. de Shen. emp. et idem t. 3. Pe. de anch. et Imo. i. d. c. cū cā. allegat no. in. l. si quis obligatiōe in glo. i. j. de re- io. Ad vnum t. i. consideranda sunt verba bar. i. d. l. si

tibi. x. et Bal. in dicta rub. C. de Shen. ep. vbi dicunt qd talis nō est ha donatio et sic videtur qd nō requirat infinuatio per gl. i. l. acglus regulus. de dona. nūc nō decido qz nō est articulus nr. **15** **Ex** p. dictis potes colligere alios cāus in qbus locū nō hz re- medium huius. l. et d. l. ij. qbus adde aliū casum not. s. vbi facta esset venditio cum decreto iudicis. l. i. C. de p. di. curi. lib. x. q. ad hoc ponderat bar. in ver. imoderat venditor emptor instituit inueniat. Contrariū t. 3. Imo. et Ro. hic p. l. ij. C. de fide instr. et iure asse. fil. l. x. vbi ppter iniustū precij venditio rescindit. et tū in illo d. actu interuenerat decretū iudicis requisitū in tali d. actu. vt ibi iuncta. l. ij. C. si pp pub. pe. et qz alias sequeretur qd re vendi- ta p minozē cum decreto nō posset restitui in integ. s. l. si qd 3. C. de p. di. mino. **Ad** de qd cū opi. Bar. transit Ang. in p. filio c. lxxvi. incipit. tutor vxori. in fi. per tex. que dicit esse singulare s. i. d. l. i. Idem tenuit bal. et ang. in. e. l. i. et do. Abb. i. c. cū dilecti. de emp. et v. s. s. scdm opi. quā puto veriozē tenuit recte intue- ti ipsemet Bar. in. l. i. C. de p. scrip. xxx. an. per illū tex. nā vt dixit Bar. ibi fuit defectus circa iusticiā precij tū. et sic interuenit de- cretū et alie solēnitates put ibi est gl. et tū d. actus pp iniusticiā p- cij rescindit. et idē tenuit Jo. de imo. i. l. precia rex. ad. l. falc. et ē de mente Bal. in repe. l. ij. in ver. sup quarta. C. de rescin. v. et idem tenuit do. Abb. in. d. c. cum cā. vbi p hoc allegat. l. magis s. pe. s. de reb. eoz. et c. i. de reb. ec. nō alie. in. vj. et ista pars v3 melior que pfirmari pōt per. d. c. cū dilecti. et d. c. cum cā. vbi in alienatiōe rei ecclesiastice hz locū remediū. d. l. ij. et tū talis alie- natio nō sit sine decreto. xij. q. ij. abbatibus. confirmat et arg. l. minor aut magistratus. s. i. s. de mino. **Item** nō habet locū dicta remedia vbi res esset vendita facta subastatione ita dixit si gnater Ang. in repe. l. sciendū. in. vj. col. s. eo. allegat tex. not. in. d. l. i. C. de p. di. curia. lib. x. et l. si tempe de fide instr. et iure- haste fil. et idē tenuit ipsemet Ang. in. d. l. p. cia rerā. et in. l. i. C. de p. scrip. xxx. anno. allegat tex. sing. in. d. l. i. de p. di. curi. Con- trarium tenuit Bar. in. d. l. i. de p. scrip. xxx. an. per casum in. l. si quos de rescin. ven. et idem t. 3. hic Ro. et hoc puto verius. Sed Ange. in. d. l. p. cia. respōdet ad. d. l. si quos. qd ibi clare pbatū fuit qd fraus et ambitio interuenerat in subastatiōe que respōsio violat istum tex. vt dicit Imo. in. d. l. precia. nec ob. tex. allega- tus per Ang. qz ibi nō negatur qd possit pbari rium. Item ibi nō interuenit subastatio sed decretum. sed p Ange. magis fa- cit qz si facta est subastatio vendita est res plus offerenti. vnde cum vendita sit p quanto interueniri potuit nō videt plus va- lere mortis cā capimus. s. i. s. de dona. cā mortis. nō videt er- go vltra dimidiā lesus venditor. sed pōt responderi si pbatuz rem valere plus in dimidia eius quo vedita est per hoc pbatū ē satis esse de fraude qz vbiqz est lesio in magna quātitate p. sumit dolus. l. oēs. s. lucius. s. que in frau. credi. et per Bar. in. d. s. arbitroz. dicit tamen Pau. in. d. l. precia rex. si statuto ca- ueatur qd res debeat subastari et dari plus offerenti qd cessabit remediū. d. l. ij. vt statutum aliqd opetur nisi pbareretur de ma- gno excessu qd mibi nō p. pmo qz statutum satis opatur indu- cendo qd res subastari debeat que alias nō erat subastanda. p. terea statutuz nō debet sic interpretari vt addat iuri cōmuni ad hoc vt quis indebite dānum patiatur. l. si serui vestri. C. de no- xali. c. cum dilecti. de p. s. uet. glo. Bar. et doct. in. l. si. s. in cōpu- tatione. C. de iure delibe. nec est verum qd vltimo loco dicebat Pau. de magno excessu qz per subastationē tolleretur remediū dicte. l. ij. ex forma statuti idem esset etiam si lesio esset in magna quātitate argumen. l. socio. s. de in integrum resti. **Item** non haberent locum dicta remedia in adiudicatione insolutum fa- cta creditori per iudicem qz habet vim quasi transactiōis. d. l. a diuo. s. si pignora. et no. Bal. in dicta. l. ordo. sed in rium vi- detur decisio Aldra. in p. filio. c. lxxvi. incipiente ad primā. q. zc. et Jo. and. in addi. spec. in ritu. de iudi. s. sequit. in addi. incipit te sequit in fine. vbi dicunt qd talis adiudicatio habet vim ven- ditionis. et habebit locum remediū. d. l. ij. allegant. l. si prediū. C. de euict. possunt concordari opi. decisio Aldra. et Joan. an. intelligatur de extraiudiciali adiudicatione per. d. l. prediū. i. imitatio vero Bal. in iudiciali per. d. s. si pignora. mibi videtur verior opinio Bal. quia cum adiudicatio transuerit in rem iu- dicatam nō videt audiendus cupiens eaz rescindi. c. ad p. sulta- tionē. cum si. de re iu. Item nō haberent locū in venditiōe facta

per alium q̄ p dñm puta facta per procuratōrē q̄ tunc nō require
retur q̄ esset decept⁹ in dimidia sed sufficit q̄ sit decept⁹ in .vi.
toti⁹. vt signāter voluit Bar. in. d. §. arbitroz. in. vi. col. p illum
tex. iuncta. l. vñ si nerue eo. ti. qd̄ tñ non firmat sed dñum t3 hic
Ro. i. l. si volūtate. C. de rescin. ven. p quam ē ita tenuit Imo.
in. d. c. q̄ntauallis. i. vi. q. Idē t3 do. Ant. ibi in. v. articulo. idē
Imo. i. l. si quis arbitratu in si. j. eo. t3 do. Abb. in. d. c. cu3 cām
p̄putari d3 dñō. q̄ntalem pcuratōrē elegit. arg. l. cum mādā
to. §. si. s. de mino. circa q̄ vide etiā Bal. in dicta repe. l. i. i. iij.
q. vbi etiā hoc vñ esse de mente Bal. nec i. d. §. arbitroz. pbat
opi. Bar. vt ostendimus in. d. l. si quis arbitratu. C. Item non
19 habent locū dicta remedia si veditio facta sit min⁹ dimidia iu
sti p̄ci3 cum hoc si p̄ciū puentum nō soluere3 in pascuare sup
pleat iustum p̄ciū fm Bal. in. c. i. qualiter dñs p̄prie. pue. per
20 rōnez de qua ibi per eū. C. Aliquid etiā p limitatione. d. l. i. te
rigit Bal. in. l. i. p̄erator. §. si centū. de lega. iij. vbi dixit per illum
tex. q̄ a testatore grauatus⁹ de vendēdo fundū semp̄onio vñ
diderit minus dimidia iusti p̄ci3 nō habent locū dicta remedia
qd̄ intelligo fm Imo. ibi t3 p Bal. i. l. si fideiussor. §. meminisse.
per illū tex. de leg. i. reliquas fallētias vide p glos. t3 doct. i. d. l.
cum cā. t3 in. d. c. cum dilecti. t3 in. d. l. i. j. maxime per Bal. ibi in
21 repe. in. iij. t3 iij. q. t3 per spe. in. d. §. nūc videndū. C. Successi
ue p vero intellectu hui⁹. l. t3 eoz que hic no. Bald. aduerte q̄
hui⁹. l. ob. q̄ videt q̄ stipulatio deberet a p̄ncipio esse nulla ip
so iure q̄ si a p̄ncipio actū fuit q̄ pmitteret fundus sine vsufru
ctu si postea incōtinenti p̄mittit fundus cū vsufructu videt per
errorē facta pmissio vsufruct⁹. l. quotiēs. §. tñdem. cū seq. Et
ibi hoc signāter voluit apte Bar. s. de here. insti. t3 no. bar. i. l.
ticia. §. i. j. eo. ergo videt q̄ ille error vitiet stipulationē ipso iur
et aliter nō confito de dolo. l. ita stipulat⁹. in p̄nc. t3 ibi glo. iij. j.
eo. t3 q̄ hic incōtinenti subsecuta fuerit stipulatio post p̄cedentes
tractatū affirmat Bal. t3 Imo. hic. sed nō respondet ad dñum
s. formatū. nec video posse responderi intelligēdo vt ipsi intelli
gunt sc3 q̄ incōtinenti t3. ideo dico q̄ iste tex. intelligi d3 q̄ ex
interuallo secuta est stipulatio q̄ tūc partes vident recessisse a
p̄mo tractatu. l. per retentionē. t3 ibi glo. C. de vsur. l. cū in plu
res. §. locator horrei. §. loca. fm intellectū Jac. but. t3 Bart. i. l.
pacta nouissima. C. de pac. t3 no. Bar. in. l. item q̄. §. si. s. de pa
ctis. t3 in discursu vñ etiā intelligere Raph. hic. Et fm istum itel
lectum ver. idē est si nō p̄tinuat ad p̄cedētia quo ad terminos
facti sed ponit nouū casum. put in glo. i. ver. volū. nam si p̄tinu
aret p̄baret iste tex. q̄ si in p̄cedenti tractatu p̄clusum fuit q̄ p
mitteret decem ex cā donatiōis t3 postea p̄misi. xij. q̄ ex p̄mo tra
1 ctatu dñs p̄stare me deceptum esse re ipsa t3 dare3 mihi exceptio.
t3 ita intelligebat Bal. t3 Imo. hic etiā si nō esset deceptio in di
midia t3 hoc opatur p̄cedens tractatus qd̄ reputat singulare. s3
certe hoc stare nō potest q̄ si ista in p̄ncipio deberet de necessi
tate itelligi q̄ ex interuallo facta fuit pmissio vt p̄bau sequere
rerur q̄ si ver. idē p̄tinuaret ad p̄ncipium qd̄ nō posset dici q̄
p̄cedētem tractatū factum ex interuallo p̄ster de exceptiōe. q̄ i
p̄mo partes cēsuntur per sequentē pmissionē recedere voluisse a
p̄mo tractatu p. d. l. per retentionē cum p̄cor. alleg. s. vbi aut se
queret incōtinenti. fateor q̄ presumit per errorē t3 stipulatio est
nulla vt dixi qd̄ no. q̄ a doctorib⁹ hoc nō videt p̄fecte declara
rum. Et tenēdo id qd̄ tenui circa intellectū huius tex. nō ob. l.
si tibi libez. §. de actio. emp. vbi si ex interuallo aliter factū sit q̄
a p̄ncipio dictuz fuerit p̄sumitur per errorē. q̄ respondeo q̄ nō
loquit de eo qd̄ dictum esset in p̄fationibus contractus sed in
alio actu ex quo idem erat quesitū ius parti. vnde nō presumun
tur partes a iure quesito recedere voluisse. t3 ita respōdet Imo.
in. d. §. tantūdem. nec ob. si dicere3 q̄ error p̄sumitur per dictā
l. si tibi liberū. q̄ respondeo q̄ dato q̄ p̄sumatur tamen hic nō
allegabat error sed dolo. t3 allegari oportuit ar. eoz que ha
2 bentur in. l. si adulterū cum incest. §. idem pollioni. j. de adul.
t3 glo. in cle. appellanti. de appel. nec pl3 id qd̄ dicit hic Imo. se
cutus Ang. q̄ si ago t3 tracto tecum vt des mihi pign⁹ t3 postea
in p̄tinenti vendo p̄sumitur simulatio q̄ ipsemet Imo. cōtrari
um tenuit in. d. §. tñdem. volens hoc casu p̄sumi errorem nō si
mulationē per illū tex. t3 i hoc recte locutus est hic Bal. nō ob.
no. per Bar. i. d. l. pacta nouissima. q̄ ibi verba directo tende
bant ad simulationē q̄ aliter agebat t3 aliter scribebat. vt p to

tum ti. C. plus valere qd̄ agit. t3 iuxta hoc tetigit An
ge. q̄liter ex p̄cedenti tractatu p̄bet simulatio. Et cō
cludit ipse t3 moder. hic q̄nō p̄cludit Bar. in. d. l. pa
cta. de quo etiā vide p Bar. t3 alios in. d. l. itē q̄ in fi
ne. t3 plen⁹ per Bal. t3 Ang. in. d. l. quotiēs. in p̄n. t3
ibi per Imo. i. §. iij. t3 bald. post bar. in. l. multū. C. si
quis alteri t3 in. l. cū allegas in. iij. col. C. de vsur. t3 in
23 l. iij. C. ad velle. t3 in. l. iij. C. plus valere. C. Ultimo te
ne menti fm spe. t3 Jo. an. in ti. de emp. t3 vñ. §. nunc
videndū el. iij. in ver. quid si vendēs. q̄ dicta refert hic
Ang. i. de eo qui vendidit equū cum oibus suis sciue
lis t3 mangagnis t3 cū pacto q̄ nō valebat teneri d̄ eis
tñ tenebif rōe doli si sciuit morbū t3 nō p̄palauit ēpto
ri. l. tenet. §. si. t3 l. q̄ro. §. de act. emp. t3 idē dicunt si
equus dolebat spatulas sed nō q̄n erat calidus. nam
l3 venditor dixit uendo p strabo dolēs spatulas t3 ha
bēte oēs defect⁹ p qbus nolo teneri tñ tenebif si spe
cifice nō affirmauit de spatulis. l. ea q̄ comēdandi. §.
si. s. de p̄hen. ēpt. bñ facit. l. querit in. §. si venditor.
in ver. sciēs. de edi. edic. C. Addo Ang. idē tenētem
in. l. pacisci. §. de pact. t3 Lyn. bal. t3 Saly. i. l. i. C. de
edi. ac. t3 do. Abb. in. c. iniustū. de re. p̄mu. vbi p̄dcā
intelligūt in uēditore sciēte. als secus p no. p glos. in
24 d. l. i. t3 idē glo. in. d. l. pacisci. t3 si equus morit⁹ intra
triduū p̄sumit tpe uenditiōis fuisse morbosus. Joā.
an. in addi. spec. in ti. de empt. t3 ven. §. sciendū. i. j.
de illo qd̄ dictū refert hic Ang. t3 sequunt⁹ moderni l3
Ang. hoc reprehēdat p quo dicto Imo. hic allegat
no. p glo. sing. in. l. i. C. de emen. ser. addo text. cum
ibi no. in. c. iij. de cler. p̄cu. t3 cum p̄dicta decisiōe tran
siuit ipsemet Ang. in repe. l. sciendū. in vlti. d. s. eo.
nisi fm eum p̄baret vēditōr dñuz puta q̄ infra tridu
um equus comēdit herbas uenenosas in quo stabif
dicto peritor in arte alleg. l. semel. C. de re mi. li. xij.
25 C. Et ad p̄dicta ēt optime facit qd̄ no. bar. i. l. marit⁹
in si. post gl. s. loc. t3 p Ang. in ope suo in. xj. rub. q.
ix. t3 p Ang. in tractatu maleficioz in rub. de homi.
t3 qd̄ no. bar. in. l. si. ad si. de sic. t3 bal. in p̄mio. sfoz.
in. iij. col. t3 bal. in. l. iij. in. iij. q. C. de rescin. vñ. in qbus
locis inuenietis an t3 q̄n quis p̄sumat mortuus ex vul
nere vel morbo p̄cedente. lex. 37

Si certos. Si q̄ritas debetur vt species
ei⁹ interitu antemora liberat
debitor. b. d. t3 dixi in. l. ex legatis. §. eo.

lex. 38. **Stipulatio.** Stipulatio habere
licere simpliciter in
terposita fm rigorez verborū cōmittitur ex
facto cuiuslibet extranei l3 scdm iuris interpretationē
cōmittatur solum ex facto p̄missoris t3 suoz successo
rum. hoc p̄mo vsq3 ibi. sed si se. ante quem ver. deb3
poni. ver. sed quatenus. vbi est responsio huius p̄
mi dicti scdm Barro. t3 Ange. Sed si nō simpliciter
sed de se tantū quis promittit etiam de rigore verbo
rum nō cōmittitur ex facto extranei sed p̄missoris t3
successoz. hoc secundo vsq3 ibi. sed si quis. si nō pro
misit expresse de facto alieno nō valet nec cōmittitur
tunc stipulatio ex facto alterius nisi interuenerit pro
missio pene vel interesse. b. d. vsq3 ad. §. si quis forte
2 C. Et p̄mitte. si p̄mitto tibi habere licere idem ipor
tat q̄ si p̄mittere tibi p̄rouersiam de iure nō mouere
vt pbat hic in. j. quaten⁹. t3 in. §. si qs forte. cū seq.
iuncto. §. hi qui. vbi oino uide bar. C. Not. q̄ p̄mis
3 sio facti alieni nō t3 qd̄ limita pluribus modis vt hic
p Ang. nam limitat nisi quis p̄misisset se facturuz t3
curatur q̄ alius faciet p. §. si quis aliū insti. de inuti.
stip. tñ fm Imo. inepta est limitatio q̄ tunc p̄mitter
videor factū meum. l. quotiēs. j. eo. C. Secūdo fallit
in stipulatione p̄roia vt sistere homiēm in iudicio q̄
tunc videoz p̄mittere me facturuz t3 curatur. d. l. quo
tiēs qs. C. Tertio fallit vbi p̄cessisset d̄ct⁹ de cuius nā
est vt teneat ex facto alteri⁹. l. emptorē. §. qui aut. s.

a C. Grauat⁹.
add. ter. deci
dentē. q. in. l.
nec ulā. §. q̄ si
qs. j. d. pe. bñ.

de act. emp. no. in. l. inter stipulantem. in pnc. j. eod.
¶ Quarto fallit qñ quis pmittit factū nō vt persone aliene sed vt rei in dñm deducte. casum z exēplum habetis in. l. si ita quis. s. de euic. vbi pmitto seruū nō esse fugitiuū z declarat *Ly.* in. l. i. in. iij. q. C. de pcur. **¶** Donūt *Rapha.* z *Ro.* hic aliā fallentiā. vñ nisi interuenerit iuramentū in pmissiōe allegat textū in. c. ex litteris el. ij. cum ibi no. de spon. Et qñ iuramētum facit vt quis videat velle obligari oī meliori mō quo pōt. l. cū pater. s. filius matrē. de le. ij. z p *Bar.* in. l. si quis p eo. in octauo mēbro. j. de fideiuf. z sic pinde est ac si pmississet se facturū qñ alius faciet quo casu tñ pmissio. vt in. s. si quis aliū insti. de iutil. stip. z in. l. si quis hñs iussus de leg. i. z hic in gl. in ver. vñ **¶** Adde *Ange.* z *Imo.* hanc fallentiā ponētes in. l. inter stipulantē. in pnc. j. eo. z idem *Bal.* in. l. si. C. d. nō nūme. pec. vbi allegat tex. in. d. c. sicut z not. glo. xxx. q. ij. c. vbi nō est z glo. xxxj. q. iij. si quis parentes. z est tex. fm vñm intellectu in. c. ex rescripto. in fine de iureiuran. fm do. *Albb.* ibi dicentē hoc esse singulare z notandū vt ibi vide gl. si **¶** Adde etiā circa hoc qd *Bal.* in. l. si. in pe. colū. C. de spons. dixit qñ in spūalibus in mñimonio z spōsalib⁹ ille q pmittit scñm alienū obligat qñ vñ obligat se facturū z curaturū ita dicit tenere doct. iuris canonici voluit allegare ea que habent in dictis iurib⁹. **¶** Bo. Ant. etiā in. d. c. cum ex litteris. z in. d. c. sicut. vult qñ nō solum in matrimonio sed indistincte de equitate canonica in materia canonica pmittens factū alienū in dubio videt pmittere se facturū z curaturū. z sic valet sicut in stipulationibus pñoris ppter equitatē pñoris. l. quotiens qñ in pnc. j. eo. que no. p limitatōe huius. l. fallit etiā vbi quis pmittit aliū aliquid facturū ad conseruatiōnem eius. ad qd ipse pmittens tenet text. z exēplum habet in. l. qui aut in ver. sed z si quis. z ibi *Bar.* reputat hoc menti tenendū. s. de pñi. pec. z nō est aliibi fm *Bal.* in rubri. C. eo. ti. Et idēz voluit *Ange.* in dicta. l. inter stipulantē in prin. z ibi late per *Ang.* z *Imo.* ibi de hac materia. z ibi ēt ponit que sit rō qñ re pmissio alieni facti nō valet. vñ. qñ nō geritur negociū inter stipulantē z pmittentē. vel pōt dicere rōnem esse qñ videt pmittere id qd inspecta iuris dispositione est sibi ipossibile qñ nō est in pñte sua vñgere extraneū. vñde videmus qñ quis tenet de facto illius pñone quam cogere pōt vel phibere. l. fluminum. s. qñ. s. de dā. infec. **¶** Scō in ver. sed si se. tex. sing. *Bal.* in. l. si. C. de act. emp. per quē dicit qñ si qñ pmissit de suo facto tñ tenebit nihilomin⁹ de facto heredis sui. z idem no. *Pau.* de ca. z *Ro.* hic z l. ipsi nō dicant ita etiā intellexit *Bar.* hic in ver. reassume zc. facit. l. si necessaria. s. de vendēdo. s. de pig. act. naz ista verba se obligat ne ipsa faciat zc. ipōtant idem ac si apposita sit dictio taxatiua qñtuz ad transitū ad heredes. vt no. *Bar.* in. l. nisi hoc in si. s. de pactis. Sed p predicta videt decidere *Bal.* in. l. qui se pñs in. x. col. in ver. item querit si vasallus. C. vñde liberi. vñde puto de iure verius qñ imo si pmissor cum dictione taxatiua pmississet de se tñ nō cōmittat stipulationē ex pñona heredis. vt voluit ēt *Bar.* in. l. si sic la grande. j. e. allegat. l. nō solum. s. tale. s. de liber. le. pbat in. d. l. nisi hoc iuncta. l. iuriscōntiū. s. pactorum. s. de pact. nec ob. iste tex. qñ fm *Bar.* in. d. l. si sic. nō fuit hic adicta dictio taxatiua tñ. nō ob. d. s. de vendēdo. qñ illa taxatiua fuit verbū iuriscōsulti nō partis. naz dicit ibi iuriscōsult⁹ qñ solū fuit expressa pñsona pmissoris z eodē mō rñdeo ad verba *Bar.* hic in ver. reassume. qñ sunt verba *Bar.* nō aut qñ intelligantur plata fuisse a pñentibus als esset de directo sibi pñius. **¶** Contra vñ si heres puenit se velle teneri solū de suo facto tñ tenet ēt de facto defuncti cuius factū reputat factum heredis. vt est glo. no. in. l.

a Singula re. adde qñ et hoc esse possit si pmissio nō esset iurata sñ gl. reputatam sing. i. c. veniens el. ij. s. eo q cogn. pñan. vñor. sue. z p predicta fallētia adde glo. l. iij. disti. si tñ bñ dñō z vide fede. pñil. cc. lxxiij.
b De iure verius. adde *Bal.* in. c. i. qd iuris si dñe. alie. qñ fuerit iussu. nec obstat cle. exiui. de. vñ. sig. vbi hñ qñ dictō taxatiua nō excludit filia vñ cōnera. qñ tñ excludit filia pñona ēt si representaret euz de quo facta dispositio vt d. s. tale.

seruus in pñcipio. in versic. interest. z ibi hoc no. *Bar.* z *Bal.* s. de conditio. furti. z *Bal.* in. c. pñmo. in fine qui suc. tene. z vide que no. *Bal.* in. l. si seruū. in. s. item si homo. j. eo. **¶** In glo. scōa no. scōam solutionē quam approbat *Raph.* *Imo.* *Paul.* de ca. z *Ro.* hic *Ange.* *Bal.* z *Alphoder.* j. e. l. s. si quis dolum. quam puto veram. **¶** Ex qua habes qñ si pmitto simpliciter tibi habere licere videor pmittere fm iuris interpretationēz nō solum de facto meo z heredū sed etiā extraneorūz vt hic in pñ. littere: tamen verum est qñ nō valet nisi respectu facti mei z heredū z ita intelligitur versic. sed quatenus. Ex quo infertur qd si esset adiecta pena valeret quo ad factum omnīū per istūz tex. In versic. at si quis. z hoc tenendū est per istūz tex. z per dñm s. si quis dolum. in fine. cui *Bar.* ibi conatur respondere sed eam violat. p qua opinione addo bonūz tex. in. l. nouissima. j. iudica. sol. licet *Bar.* ibi destruat illum tex. istam opinionem etiā tenuit glo. in. l. emptorē. s. qui autem habere in versicu. z per omnes de actio. emp. quāuis *Bar.* z *Ange.* hic z *Bar.* in dicto. s. si quis dolum. inherentes opinio. glo. hic in versic. vñ mur z in versic. factum alienū. teneant opinionē contrariā scōz quam sūmani legem istam. **¶** In glo. in versic. videtur vult hec glo. qñ quando pmitto simpliciter factum alienū vt puta per alium nō fieri quominus tibi ire agere liceat nō intelligat pmittere me facturū z curaturū cuius contrariū voluit de directo glo. in dicto. s. si quis alium. insti. de inutil. stip. z illam sequi videtur *Ly.* in. l. i. C. de pñura. put refert *Bar.* sed *Ly.* ibi hoc omnino nō dicit. *Bar.* hic. z in. l. inter stipulantem in pñ. j. eodem. sequitur glo. hic reprobat opinio. *Ly.* z gl. in dicto s. si quis alium. Sed *Rapha.* m. hic dicit qñ *Bar.* nō intellexit *Ly.* z qñ *Ly.* voluit qñ si ibi verba alicuius stipulationis ēent impersonaliter plata in passiuo: tunc valet stipulatio quātūcumqñ continere videatur factum alienum. quia hoc casu subintelliguntur illa verba scōz a me. z ita loquatur dicta. l. quotiens. sed tex. noster nō loquitur quando illa verba essent prolata in passiuo forte ipse *Rapha.* nō intellexit verba *Ly.* qui nihil dicit de verbo passiuo sed solum dicit qñ si verba sint impersonaliter prolata valet stipulatio licet contineat factum alienūz. nec video rōnem diuersitatis inter casūz quando verba sunt in passiuo impersonaliter prolata z casum quando aliter plata sunt. vñde puto qñ gl. h. rectius loquat z *Bar.* quam glo. in dicto. s. si quis alius z quam *Ly.* z *Raph.* qñ q pmittit dñ de se pmittere. vt inuoluit littera in diffinitione stipulationis. s. eodem. l. qui te. s. stipulatio. z licet dicat *Raph.* subintelligi illa verba a me per. l. illa. s. eum qui. per hoc tamen nō sequitur qñ valere debeat pmissio facti alieni a me interposita nec illa verba pmitto curari tibi dari continet factum alienum. **¶** In ea. glo. in fine plures solutiones assignantur in contrariū quarū due sunt cōmuniter approbate vna vñ quod ibi loquitur quando precessit contractus ex cuius natura quis tenetur extraneo euincente. alia est solutio quā etiam approbat *Bar.* z alij cōmuniter hic vñ qñ ibi pmissor tenetur de facto eorūz quos prohibere potuit argumento. l. fluminum. s. qñ. s. de dam. infec. z per hoc potest dici declaratam etiam esse glo. hic in versic. efficiat. sed *Imol.* hic sub dubio forte dicit sibi videri dici posse quod hec stipulatio habere licere simpliciter interposita non cōmittatur ex contrarietate facta per eos quos pmissor prohibere potuit propter generalitatem huius littere nisi forte esset filius vel seruus argumento legis in delict. in pñcipio. s. de noxalibus. vbi tamen de filio nihil dicitur. z dicit *Imol.* responderi posse ad legem si fundum. s. loc. quod ibi debebat solū prestari patientia. nimirum si cum phibeatur vñ frui personam quam potuisset locator prohibere agere potest cum stipulatio esset super contractu locationis interposita cuius naturam imitatur. l. si stipulatus. cum similibus. s. de vsuris. **¶** Veriorem tamen puto solutionem glof. supra relata quia non videtur bene responsum ad dictum. s. qñ. z ad. d. l. si fundus. quia non est verum qñ in dicta. l. si fundus. illud non sit quia deberetur sola patientia. patet quia cum conductori non prestatur patientia ab impedimento locatoris vel eorūz quos prohibere potest: sed ex facto tertij non tenetur locator ad interesse locatori sed solum ad mercedem relaxandam l. sub vno. s. vñcunqñ. s. locati. sed in casu dicte. l. si fundus. etiam tenet locator ex facto eorūz quos phibere potuit pinde ac

si ipsi prohibuissent ergo illud non est solum ratione patientie quia quomodo deum quod prohibetur productum huius regressum sed locatore sed diuersimode quia si prohibetur a locatore vel ab his quos locator potuit prohibere poterit agere ad interesse alias solum ager ad relaxationem mercedis per. d. §. vbi quod. nec solus is qui locat tenetur ad prestandas patientias sed is qui permittit tibi habere licere. vt. j. e. l. §. si quis forte. et in quibus Bar. hic in ver. reassume. dixit quod qui permittit de se tamen tenetur etiam de facto extranei. quatenus inducitur ex natura precedentis factus per. l. emptor. §. qui aut. §. de actio. emp. adde quod Imo. hic cum quo concordat Ro. j. ead. l. §. si quis forte dicit Bar. non bene loqui. quoniam vbi quod permittit fecerit limitatam obligationem de se tamen non velit obligari ex facto extraneorum sed ex suo tamen arg. l. marit. cum si. C. de procur. puto tamen Bar. recte loquuntur et dictum eius probatur in. d. §. qui aut. vers. sed iulianus. vbi venditor dixerit se nolle teneri de euictione nisi per se et huius de suo nihilominus tenetur ad restitutionem precij re euicta ab extraneo. preterea dum Bar. hic videtur taxativa tamen. non intelligas quod velit ea esse per ba. Thentuz. vt. §. declarauit. Et in glo. in. §. q. i. ibi. et ideo inspicuendum est. non rident glo. ad trium formatum in pn. propterea bar. reprehendit glo. et respondet ut hic per eum. vel per Imo. dici potest quod in. l. i. C. de sen. que per eo quod interest. non dicitur quod pena non possit esse de duplici. sed loquitur in singulari interesse in quo inductum est ut duplici excedere non possit. Confirmo quod pena potest excedere duplici et quadruplici quoniam adiecta est per noia simplicia. vt in. §. aliter. j. ea. l. cum glo. et ibi per Bar. quod an sit verum et quoniam procedat re seruo ibi discutiendum. Et ultimo dubitauit hic Bar. quid si venditor permittit defendere de iure et de facto an teneatur defendere cum armis. et concludit quod non. vt hic per eum cum quo transeunt Ange. et ceteri moder. et idem tenuit Ly. in. l. si. et ibi Bal. et Saly. C. de act. emp. et Bal. in. l. non solum. §. si status. §. de procura. et in. l. i. in lect. antiqua. §. de euict. et Jo. de imo. post Petr. de anch. in. c. si. in pe. car. de emp. et ven. idem consuluit Ja. bu. in. consilio in. c. si. in pe. car. de emp. et ven. idem pponit sub istis terminis vtrum accipiente in christi nomine questio pponit sub istis terminis vtrum ab lata re vendita et. Addit tamen Ro. hic vnum verbum quod fuit Bal. in. l. si. C. de act. emp. vbi in quibus Bar. hic dixit quod venditor tenetur si a suo inimico emptor fuerit expulsus quod per Ro. hoc intelligi debet quoniam inimicitia suborta est ante venditionem. secus si post quoniam post venditionem euenit non spectat ad venditorem. l. lucius. §. de euict. idem tenuit Saly. in. d. l. si. qui dicit istud fuisse de mente Bar. Et per hoc allego. l. dani infecti stipulatio. §. emptoris. de da. infec. vt sit filius distinctio. scilicet addatis per Bald. et Saly. in. d. l. si. quod quoniam venditor permittit defendere emptorem de iure et de facto si per alia res fuit in iudicio non iure euicta sed iniuste et iniusticia iudicis non tenebit venditor per tali euictione secuta de facto et non de iure quia talis iniusticia iudicis est casus fortuitus. l. si per imprudentiam in pn. §. de euict. et ibi Bar. et plenius Bar. in. l. si exceptio. j. de fideius. quoniam per eos Ly. in. d. l. si. teneat quod imo venditor hoc casu teneatur. ego non reperi Ly. hoc dixisse in lectu. mea potuit dixisse in additioe quam pauci libri habent tamen Bar. hic de quo ipsi mentionem non faciunt hoc voluit in secundo membro tamen mihi magis placet ratio Bal. et Saly. quia si verba supradicta intelliguntur secundum naturam factus vt Bar. fatetur. ergo non debet venire lesio per factum et iniurias iudicis que non venit secundum naturam factus. d. l. si per imprudentiam De hoc vide et Ange. in. §. si. clxxij. et seq. et incipit in christi nomine permittendum est. ibi omnino vide quod singularia verba ponit ad limitationem. l. si per imprudentiam. de euict. et ad limitationem eorum que hic dixit Barto. nam dixit ibi Angel. quod si venditor permittit emptori se velle teneri de euict. que sequeret de iure vel de facto debemus aduertere quod quedam est euictio de facto que fit per iudicem procedentem omnino extra ordinem iuris et cum ista raro eueniat non est dissimile quod venditor voluerit se ad hanc obligare arg. l. fistulas. §. de sh. emp. quedam euictio est que fit per iudicem procedentem per ordinem iuris tamen qui male iudicauit ignoratia vel alio modo et de ista vbi sentisse venditor. existimare verum esse dictum Ange. quoniam in venditione fieret etiam expressio merito de euictione que sequeret facto iudicis. alio videtur intelligendum esse quod permittisset secundum naturam factus per doctrinam Bal. et Saly. in. d. l. si. qua. §. retuli. tamen sustinendo Ange. dici potest quod eius verba sunt pinguiora et latiora propter verbum euictionis quam verba Bal. et Saly. de hoc articulo et per Petr. de anch. in. §. si. lxxij. incipiente in christi nomine omisso primo dubio vbi predicta limitat procedere in puato venditore secus in superiore ar. eorum que

habentur in. c. i. de offic. et po. in. deleg. et eorum que non tantum per docto. in. c. p. illos de prebe. ponit et alia plura quibus facile potest responderi ex alleg. hic per Barto. unde trium diceret quod expresse sensit Bar. in premio ff. in. iij. col. intelligas ergo dictum Petr. de anch. non procedere quoniam illa verba essent appposita in factu de cuius natura esset quod sine armis fieret defensio quoniam verba tunc intelliguntur secundum naturam factus in dicto premio vbi allegat. d. l. si. de act. emp. §. vbi dicta verba appone retur extra factum de cuius natura esset quod cum armis tunc procederet decisio Petr. de ancha. vbi ibidem voluit Bart. allegan. l. desertorem. et quod ibi notatur. C. de re mili.

Si quis forte. Hec stipulatio committitur exproversia quam facit quis ratione alicuius iuris quod habebat tempore promissionis vel quod postea adeptus est secus si nullum ius habebat nec postea habuit quod tunc non potest mouere proversiam nisi de facto. et propter illam non committit hec stipulatio h. d. vbi ad. §. sicut. Et Mo. ex. §. si quis forte. presupposito quod stipulatio habere licere idem importet quod promittere super rebus proversiam non mouere. vt dixi in pn. l. hic erit casus rotundus secundum Ange. quod si quis promittit alicui non mouere proversiam de domo vel fundo censetur promississe non mouere de usufructu vsu vel alio iure et cum hoc transeunt simpliciter moder. hic. Et similiter probat iste text. quod videatur promissum non mouere proversiam de possessione. et adhuc allegat Bart. istum tex. in. l. vbi. in. fi. j. eodem. Et Sed contra hoc vltimum videtur mihi esse tex. cum glo. in. l. rem in pn. cipio. et est etiam Barto. §. de actio. empt. bene facit l. si duo. §. fin. §. vbi possit. vbi aliud est res aliud possessio per quo autem vide Bal. idem ponentem in. l. prima. C. de pericul. et comod. rei vendi. non reperiio solum hic a doctoribus. distinguendo igitur dico quod aut promissi sumptus qui fiunt in causa euictionis rei vendite et procedet quod no. glo. in dicta. l. ratio. pro quo facit quod aliud est res et aliud possessio. l. si duo. in fine. j. vbi possit. aut promissi sumptus qui fiunt occasione litis mouende et tunc procedit quod no. Bar. in dicta. l. venditores. vel secundo potest responderi quod qui permittit habere licere videtur promittere ius aliquo modo non diminueri vt hic. et pro hoc Petr. hic allegat legem eum qui edes. §. de vluc. unde dicit quod si quis vendit rem et permittit habere licere poterit agi ex empto etiam si aliquod ius euincatur. j. proprietate dicta. l. eum qui edes. et etiam ex stipulatione vt hic. secus si ageretur ad duplici promissum nomine euictionis quia tunc non posset peti dupla licet possessio esset euicta vel aliquod ius circa proprietatem allegat legem naue. et l. penulti. §. de euictio. et ita potest dici quod loquatur glosa in dicta. l. ratio. potestis tamen cogitare quia non reperiio contrarium bene solum quo ad glosam in dicta. l. ratio. Et in text. ibi nisi pena potest tamen intelligi text. iste prout hic in glo. que tamen violat istum textum potest tamen intelligi aliter et clarius quod hec stipulatio fuit simpliciter interposita quo casu comprehendit etiam factum extraneorum non solum de rigore verborum. sed etiam de iuris interpretatione. et ideo si pena adiecta est valeret quo ad factum extraneorum in pn. l. vt ibi dixi per Raph. erit hic text. de directo contra opi. quam tenuit Bar. j. ea. l. §. si quis dolum et in pn. l. nostre. et ita etiam tenuit Bar. Et in text. ibi cum neque per eum. Et videf tex. a contrario sensu per opi. Petr. et Ray. tenentium quod si permittit tibi licere habere rem et moueo postea tibi proversiam de facto vt quod nullus ius habeo in rem committit stipulatio. sed gl. mag. in pn. huius. l. in ver. neces. Et By. et Bar. et ceteri alij hic et Bald. in. l. si. C. de actio. empt. tenent trium per text. in. §. bi qui. ver. non enim factum sed ius. j. e. l. etiam per textum

ad C. non adde quod dato quod promitteret defendere de secundo resistendo violenter illate hoc esset intelligendum si esset requisitum a venditore alio talis promissio pertinet ret illicitum quia ego non possum defendere vbi illata alteri in suis rebus nisi si requisitum ita voluit Immo. in. c. si quoniam de offi. dele. bar. in. l. de uorum C. de meta. li. x. bal. in re. l. data opera.

in hoc. s. quesiti. in pnc. ubi si quis pmissit tibi hēre
licere rē que sua nō erat nec in ea aliqd ius habebat
nō cōmittitur stipulatio et sic lz moueret p̄trouersiam
de facto carens actione nō facit cōmitti stipulationē.
¶ Non ob. iste text. qz d̄z exponi quicqd factū sit id
fieri potuerit de iure et ita etiā sensit hic glos. Posset
tñ saluari opi. Pe. et Ray. scdm Imo. hic qñ hec sti
pulatio habere licere esset interposita sup̄ p̄ctu vendi
tionis qz tunc ei⁹ naturā imitaret. l. si stipulatus cum
fi. de vsur. Ro. nō hic sed in. s. si quis dolū. j. ea. l. co
natur substinere opi. Pet. sed qz nihil boni adducit
nō refero. ¶ Lapis glo. in ver. successores. positam
in pnc. l. quam ibi nō expediui qz Bar. et doct. hic eā
expediunt ibi melius accomodat. ¶ In ea. ergo gl.
ibi repellitur. i. repelli possit qz si cum effectu repelle
retur agens nō potest etiā consequi penā nisi adiecta
esset clausula rato manēte pacto. l. rescriptū. s. si pa
cto. s. de pact. l. qui fidem. s. de transact. et l. qui ro
me. s. si iuncta glo. mag. j. eo. et sensit glo. hic in ver.
illud certum. ¶ In ea. ibi item vñ hec stipulatio et c.
voluit hic glo. arguere qz imo hec stipulatio cōmitta
tur si de facto moueat cōtrouersia qz hoc videmus
in p̄ctu transactionis in quo pmissa fuit pena si p̄fiat
nam si agatur de facto. i. qz agatur p̄ illum qui oīno
caret actione cōmittat pena vt. l. vbi pactum. C. de
transact. et ibi plene Bar. in fi. glo. respondet qz non
p̄cedit argumentū de transactōe ad hanc stipulatio
nez p̄ multas dissimilitudines que sunt ibi in glos. cui
doct. addunt aliā rōnem diuersitatis vñ qz in transa
ctione nō venit ius de futuro. l. si de certa. C. de trans
actio. l. cum aquiliana. s. eo. ti. sed in hac stipulatiōe
bñ venit ius futurū vt hic in. s. quesitū. tñ hec rōnō non
vñ ex toto bona. et s. l. de fideicō. et in. l. ij. C. de trans
actio. sed saluādo doct. dic qz in transactōe p̄ verba
simplicia nō venit ius de futuro iurib⁹ alleg. p̄ doct. l. b
sed in stipulatiōe hēre licere sic. vt hic in. s. quesitū.
¶ In ea. ibi nisi ad expensas. forte dicā plene in gl.
super ver. p̄trouersia. ¶ In ead. ibi in fi. ista cōter te
netur vt dixi sup̄ tex. qz quis Ro. j. eo. l. iij. s. si quis do
lum. et per istū tex. in. s. quesitū in fi. et p̄ quedā alia
parū vrgentia tenuerit p̄rium secutus opi. Pet. et nō
bñ vt dixi sup̄ tex. ¶ In glo. in ver. p̄trouersiam glo.
hic attigit difficultatē mō articulū vñ an stipulatio habet
licere cōmittat eo ipso qz cōtrouersia mora est absqz
eo qz iudicatū sit. In quo glo. magna. s. in versu. suc
cessores. tenuit qz cōmittat quo ad expensas incōti
nēti cum mora est p̄trouersia. Sed glos. iūcta. l. hēre
ad quā se remittit glo. nostra tenuit qz cōmittat in to
tum mora p̄trouersia a pmissore per istū tex. in. s. si
quis forte ad idē est tex. not. in ver. sed quaten⁹. s. p̄
p̄ime p̄cedenti. Sed vbi moueret p̄trouersia per ex
traneum tenuit qz nō cōmittat ante sniā et executio
nem. Jac. de are. et Bar. hic distinguūt. vñ in stipula
tione hēre licere interposita sup̄ p̄ctu venditiōis ha
beat locū tex. in. d. l. habere. sed in stipulatiōe hēre li
cere simpliciter interposita distinguat an cōstet moue
ri de facto aut dubitat vt hic per eos. Que distinctō
scdm Raph. hic est quedā cōpositio quadragesima
lis et sine rōne et difficile esset p̄stare an moueret p̄tro
uersia de iure an de facto. et iō dicit ipse qz indistincte
nō cōmittit nisi lata sniā per istū tex. ibi cui aliqd mi
nuitur ex iure et c. et sic intelligit de p̄trouersia cū effe
ctu vt hic etiā voluit glo. in p̄ma sol. et sic p̄cordat iste
tex. cū. d. l. habere. ¶ Ang. est vari⁹ naz hic in fi. et j.
ea. l. s. si quis dolū. p̄cludit qz si pmissor mouet p̄tro
uersiam et de facto iudicio incōtinēti cōmittit stipu
latio et ad penā. qz nō pōt allegare iniuste litē se mo
uisse qz esset sibi p̄rius et allaret turpitudinē suā s. l.
transactio finita. C. de transact. et c. iter dilectos. de
dona. vñ cōmittit stipulatio et ante litē p̄tes. vt sensit
gl. mag. i. l. ampli⁹. j. rē ra. bab. l. z gl. hic in xbo adie

cta teneat contrarium. Si autem extrane⁹ mouet p̄trouersiam
tunc requirit sentētia qz ante non constat nō habere licere sti
pulatori. allegat glos. in dicta. l. habere. nec ante interest p̄ter
qz quo ad expensas litis in qbus incōtinēti mora controuersia
committitur quia quo ad illas tunc interest. vt. l. sine. s. cum
ante. j. rē ra. ha. et no. glo. in dicto ver. successores. sed ipsemet
Ang. in pnc. huius. l. tenuit qz etiā p̄missorem nō cōmittatur
nisi lata sniā cōtra pmissorem mouentē p̄trouersiam p̄terquā
quo ad expensas per no. glo. in dicto ver. successores. ¶ Jo. de
imo. hic videt transire cum distinctiōe Bar. hoc addito scz qd
qñ constat moueri p̄trouersiam de iure. et est adiecta pena cō
mittitur incōtinēti vt dicit Bar. sed si nō est adiecta pena non
cōmittitur incōtinēti nisi ad expensas nō ad totale interesse qz
ante sniā nō interest arg. l. si ita stipulatus essem abs te. s. eo.
vbi autem constat qz de iure nō mouetur cōtrouersia tunc non
cōmittitur etiam quo ad expensas. qz nō euenit tacita conditio
stipulatiōis que est si de iure nō moueatur controuersia. vt hic
in. s. quesitum. et hoc vltimū etiā tenuit Pau. de ca. hic sed tñ
quo ad expensas hoc vltimo casu Bar. in ver. reassume. vt p̄rius
velle si bñ inspiciat⁹ et ei⁹ opi. mihi plz quā cōprobo p̄ no. p̄ glo.
et Bar. in. l. id qd pauperib⁹. C. de epis. et cle. vbi verbū ratū in
telligitur d̄ iure nō de facto. sec⁹ si diceret firmū qz et intellige
retur de facto. et verba Bar. ibi reputat no. do. Abb. in. c. ray.
de testamen. apparet ergo qz verba illa ratum habiturū impo
tant idem quod habere licere quo ad p̄positum nostrum quia
vtrqz casu videtur p̄mitti controuersia de iure nō moueri. et
tamen si pcurator promissit dñm ratum habiturū et dominus d̄
facto contrahat cōmittatur illa stipulatio quo ad expensas.
l. si sine. s. cum autē. et s. marcellus. j. rem ra. habe. quod tene
menti. Roma. in dicto. s. si quis dolum approbat distinctiōe
Bar. tenēdo cōmunem opinionē scz qz ista stipulatio nō cōmit
tatur si de facto cōtrahat. Puto in hoc periculoso articulo sic
dicendū qz aut queritur quando pmissor mouet controuersia
aut queritur quando tertius mouet. Et primo casu aut constat
qz mouet de facto. aut dubitatur et tunc tene primā opi. Ange.
scz qz cōmittatur incōtinēti eo modo ac si constaret iuste mo
ueri per rationem Ange. et qz confessio actoris afferentis se ius
habere facit fidem contra eum quo ad easdem personas etiam
in alio iudicio in quo cōuenitur ad penam vel interesse. l. iube
mus. C. de lib. ca. notat Barto. in. l. ij. j. iudi. sol. et Anno. in. c.
inquisitio ni. cum filiabus. de elect. l. z non faceret fides contra cō
fitentem quo ad alias personas. l. papinianus. s. sed nec impu
beri. et ibi Barto. s. de inoffic. testamen. quam. l. contra Ange.
allegabat et minus bene Imol. in dicto. s. si quis dolum. et hoc
procedit si stipulator cui mora est controuersia nō negat contē
ta in petitione actoris esse vera. Sed si negasset nō posset se fun
dare ex confessione actoris negata. c. ex eo de regu. iuris. in. vi.
notat Specu. in titu. de deposi. s. octauo. vel in. l. post legatus
in pncipio. et ibi notat Bart. in vltima colum. s. de his quib. vt
indig. ideo scdm Pau. de castr. hic et bene tunc expectabitur si
nis iudicij. et tunc obtinebit agens et pena cōmittetur. vt in glo.
in versu. successores. aut succubuit et tunc aut succubuit eo qz nō
probauit se ius habere quod in dubio presumitur. l. si inter in fi
ne. s. de exceptio. rei iudica. et notat Barto. in. l. iulianus. in. iij.
colum. de conditio. indebi. et non cōmittitur in aliquo. quia de
facto egit vt appareat ex sentētia et expensas recuperat stipula
tor solum officio iudicis quia victus victori et c. l. properandum
s. pmo. C. de iudicijs. nō autem ex stipulatione habere licere.
qz eius conditio non est verificata scdm Pau. de castr. vt dixi.
¶ Sed in hoc vltimo de expensis teneo contrariū per id quod
dixi. s. sustinendo Barto. sed si de iure suo probasset tamen qz
stipulator opponit de pmissione habere licere et p̄pter hoc suc
cubuit actor cōmittetur stipulatio qz de iure agit: tamen nō po
terit peri pena nisi fuerit adiecta clausula rato manente. vt dixi
in glo. magna. aut constat qz mouit controuersia de iure et incō
tinēti cōmittitur maxime ex eo qz hec stipulatio equiparatur p̄
missioni controuersiam de iure non mouere vt dixi i pncipio le
gis. Sed controuersia dicitur moueri etiam ante litem contest.
l. sed si. l. s. si ante litem. et dicta. l. diuus. s. de petitio. heredita.
et Barto. in dicta. l. amplius. ¶ Secundo casu pncipali quan
do mouetur controuersia per tertium. dic aut constat quod de

facto agit et non committit. ut hic in. §. questu. nisi quo ad expen-
sas secundum opem. Bar. quia sustinuit. ut dixi. §. aut constat quod de iure
agit et committit in continenti per istum. §. si quis forte. iuncta. d. l. sed
si. l. Nec ob. arg. Rapha. quod dico quod verbum habere licere intelligitur
de iure. §. e. l. hi qui. facit. c. cum non liceat. cum si. de rescri. ergo
quod primum constat agentem ius habere pro me prostat mihi licitum non esse
habere quod duobus in solidum non potest hoc licere et. sicut in fili vi-
demus quod ubi constat manifeste emptorem ius non habere potest re tra-
dere domino etiam non excepta sententia que alias requirebat secundum magis
commemorem et vera opem. ut no. glo. et Bart. in. l. at qui natura. §. cum me
absente. in ver. committit. §. de neg. ge. et glo. et Bal. in. l. si cuius quod
fio. C. de euic. et glo. i. l. emptor. in pn. de act. empt. aut dubi-
tatur et tunc expectat sententia. l. iusurandum. quod ex conventionem. §. si.
cum duobus sequens. §. de iureiur. et si ferat sententia per agente committitur
quod presumitur per sententia. l. herennius. §. gaia. §. de euic. c. in presentia de
renu. C. Aut pro agente et tunc non committit quod per quod de facto egit
nisi quo ad expensas secundum opem. Bar. hic quia sum securus. C. In
glo. in ver. ex iure ibi. l. quod ad servitutes. sentit glo. allegando il-
lam. l. quod iste tex. in ver. aliquo iure. intelligat de iure servitutis
et cum ea coter transeunt doctores omnes propter Raph. dicentem hoc esse
pro. l. inenius. §. fundo. et quod ibi Bar. ad si. de leg. ii. et ibi gl. i. d.
ca. ubi ius servitutis debet esse extra rem. ergo si promitto tibi habere li-
cere rem non video tibi promississe liberam a servitute. et per hoc etiam
inducit tex. in. d. l. quod ad servitutes. et ideo exponit tex. ibi alio iure
id est pertinente emolumentum rei puta superficies. tunc posset responderi
ad. d. §. fundo. quod loquitur in re debita titulo lucrativo. Sed ubi
habet titulo oneroso debet prestari libera. siue promittens sciat siue igno-
ret liberam. l. quotiens. iuncta. l. i. §. ca. §. de edi. edict. et l. i. in. v.
securitati. §. de act. emp. et in. l. vendendo. et ibi not. et in. l. cum
venderes cum glo. §. de phen. empt. et in ultimo isto casu procedat
ista glo. l. etiam hoc ultimo casu Raph. teneat prius per. d. l. cum
venderes. et minus bene. C. Extra glo. opponit hic Bar. de. l. lu-
tus. §. de euic. et de. l. §. de peri. et como. rei ven. et soluit quod ibi
loquitur quod ius emptoris minus casu fortuito vel non facto vendi-
tous. hic non loquitur quod facto promissoris minueret ius stipulato-
ris. per qua solu. alleg. l. apud cel. §. a ticio. §. de doli except. et l.
si a ticio. §. de rei ven. et l. si alie. §. de acti. empt. et ex hoc infert
Raph. cum. hic quod si promisi tibi rem tuam habere licere nunquam potest
committi stipulatio pro me. nam talis stipulatio non committit nisi con-
trouersia de iure moueat. ut hic in. §. questu. que hoc casu mo-
ueri non potest nisi facto tuo res tua esse desierit. et si factum tuum in-
uenit non committit stipulatio ex quo facto tuo tibi stipulari ius
minuit et si facto iudicis euiceret per iniuriam non debet teneri promiss-
sor. d. l. si per imprudentiam. §. de euic. Adde quod vno casu tenet. l.
si ego promissor rem illam obtinere iniuste per sententiam iudicis. quia
ego non possem eam iniuste dicere. l. si seruus plurium. §. primo.
de lega. i.

Sicut autem. Ista stipulatio committit promissor
rem et eius successores stipulatori et
eius successoribus. et refertur hec stipulatio ad ius si fieri potest alias
aut refertur ad factum. b. d. vlt. ad. §. hec quoque. C. Not. ex. §. si
cur in si. quod ipersonalitas ex parte stipulatoris non vitiat stipulatio-
nem videbimus plenius post bar. §. eo. §. si quis ita. C. Ex. §. hi
qui. no. quod talia sunt predicata qualia demonstrant subiecta. nam h
seruus accipit per subiecto. et stipulatio habere licere per predicato
adde tex. in. l. fundum in pn. §. de fun. instru. quod leg. et ibi Bart.
et tex. in. c. inter dilectos. ver. certum. de si. instr. et ibi gl. in. l. anti-
quitas. C. de usufru. C. Secundo not. quod verba accipienda sunt secundum
subiectam materiam ut hic. et l. quibus diebus. §. dñs. de condit. et de.
C. Tertio no. quod ubi verba non possunt accipi proprie trahuntur ad
iproprias significationem. l. scevola. §. ad tre. et l. insula. §. de pre-
scrip. ver. C. Quarto no. quod verba relata ad personam debent intel-
ligi secundum qualitatem persone ut hic. et l. plenius. §. equitius. §. de usu. et
hab. c. solite de maio. et obe. C. Quinto not. dñs inter stipula-
tionem habere licere quod regulariter importat ius et stipulationem ire age-
re licere que importat factum et rationem dñe. videt hic per Bart. et illud quod
dñs hic in suo stipulante habere licere. h. et locum in monacho secundum
bal. in. l. si. C. de ac. emp. ubi voluit per no. per gl. in. l. luti. §. tres
heredes. §. ad treb. quod talis stipulatio non committit si moueat pro-
uersionem de iure monacho. per quo facit similitudo et equipatio sui et
monachi. de quibus per bar. in. l. i. §. de stip. ser. et in. l. i. d. vul. et pup.

Est et alius casus in quo talis stipulatio committit per
solam controuersiam de facto. ut quod interposita est sup-
dictu de cuius natura venit facti controuersia ut in sci-
eptionis. l. emptor. §. qui aut. ff. de ac. emp. et notat
Ang. §. eo. l. si quis dolus. et Imo. in hac. l. in si. pn. et
addo quod quod filius vel seruus stipulans irreligere licere ita
demum valet si patris vel domini interest. alias secus per §.
alteri. §. ea. l. cum nec filio nec seruo acquiri posset secundum
hec tempora ffoz. ita declarat Imol. in. l. quod dñs in. iiii.
col. §. eo. et sentit gl. l. non ita clare in. §. sed cum factum
insti. de stipu. ser. possem etiam dicere quod etiam si non iter-
esset patris vel domini dummodo adiecta esset pena vale-
ret stipulatio quo ad petitionem pene. d. §. alteri. ho-
die tamen in filiosa. aliter dicendum est cum capax sit acq-
sitionis iuxta. l. cum opz. et quod si per ti. C. de bo. quod libe-
C. In tex. ibi non enim factum sed ius et. secundum magis com-
munem opinionem. exponit. i. propter controuersiam iuris non propter
controuersiam facti committit stipulatio. sed in personam ser-
ui non cadit hec acquisitio iuris. l. possessio quoque. §.
i. §. de acquir. pos. l. nec seruus. §. de pecu. sed facti
sic ut hic. et in. §. sed cum factum. insti. de stip. ser. vñ iux-
ta hoc subdit Imol. subtiliter hic si. quod cum ista stipu-
latio committat per controuersiam iuris non facti. ut in. §.
questu. §. e. l. committet propter controuersiam extraiudicia-
lem que fieret respectu iuris quod haberet controuersiam
facti. et idem est hic Ro. C. Contra hoc videtur secundum
opem. Jac. de are. quod ista dicitur controuersia facti per quam
non committitur stipulatio habere licere. i. de iure pro-
uersionem non mouere. l. si. C. de actio. emp. iuncto. d. §.
questu. sed si quis moueret controuersiam extra iudi-
cium in forma a lege promissa ut si ille qui promissit habe-
re licere rem cuius ipse est dominus et possessor resistit sti-
pulatori eum expellere volenti. nam tunc de iure resistit
l. i. C. unde vi. c. olim. el. i. de resti. spol. et sic facit con-
trouersiam de iure. unde committeretur tunc stipulatio. et h
modo sustineri posset opinio. predictorum scilicet in casibus a
iure promissis. et hoc teneo quod Ray. voluerit
committi hanc stipulationem etiam si moueatur pro-
uersionem extra iudicium ea ratione. quod alias minus puniretur
qui delinquit magis contra. l. non solum. §. de noxal.
sed magis delinquit qui mouet controuersiam extra iu-
dicium quam qui in iudicio. ergo et. que ratio mihi non
placet quod l. controuersiam mouens de facto extra iudi-
cium debeat magis puniri. tamen puniri non debet per
hanc stipulationem continentem ius. C. Item intelligas
quod effectus huius stipulationis in seruo stipulante est
quomodo cumque seruus per promissorem impediat habe-
re committitur stipulatio ex qua seruus ager ad como-
dum et interesse domini ita intellexit glo. in dicto. §.
sed cum factum. in versic. non dominus. non autem com-
mittitur si impediatur dominus ut probatur in dicto
§. sed cum factum. C. In glo. in versic. succedunt in
fine dic ut hic per Bar. et bene faciunt nota. per glo.
et Bar. in. l. si sub vna. §. i. §. eo. facit hoc ad questio-
nem nota. de qua per glo. in. l. iiii. §. opus. §. de alie.
iudi. mu. cau. fact. v. quod si promitto non edificare in do-
mo vel non facere fenestram ibi demum vendit domum
an hec obligatio transeat ad emptorem. dic ut ibi per
Bar. et Specu. quem omnino vide in titu. de emptio.
et venditio. §. primo. versic. sed pone per Joan. andr.
in additio. specul. in titulo de iudicijs. §. generalia.
in additione incipiente quid si circa et. in quarta p-
te. et per Lynum in lege ea lege. C. et conditione ob-
causam. et ibi per Baldum in ultima colum. et ex his
habes quod appellatione successoris proprie non
continetur nisi vniversalis. de quo in. l. quedam. §.
nihil. §. de edendo. per Bald. in. l. emptorem. C. lo-
ca. et in. c. imperiali in principio in penulti. colum. de
phibi. seu. alienandi per Sede. per Bal. in. l. i. §. flo.
q. §. de reru diui. per Imol. in dicta. l. quod. §. eo. in pe-
nul. et vlti. colu. et in. l. gallus. §. etiam si parente. §.

7 delib. et posth. in quibus locis habetis quod si adiecta essent ista verba quibuscumque successoribus tunc etiam prederentur particulae. ¶ In glo. in ver. filiofa. in fi. subaudi tamen quod tunc erat in seruo quod seruus non potest agere vel peruenire in iudicio regulariter. l. seruus. C. de iud. sed filius potest peruenire. l. filiusfa. §. i. et l. si a patre. §. sed et a filio. §. de petit. here. ¶ Quis regulariter agere non possit. l. filiusfa. §. ti. j. et per hoc dicit Bar. hic quod si filius ipso iure sforz. stipulabatur habere licere non pertinebat ius hec stipulatio sed factum quod ibi acquirere non potest sed omnia per querebat sicut seruus domino. l. plz. §. de acqui. heredi. tamen si ipse permittebat alteri pertinebat ius non factum quod potest peruenire. d. l. si a patre. supple etiam quod ex omni seru obligatur. d. l. filius. l. si sit secus in suo. d. l. nec seruus. Ray. hic vult dicere idem quod Bar. circa d. §. sed et ad filium. Sed secundum Imol. hic non videbatur Bar. bene dixisse in filio permittente. quod licet possit perueniri non per hoc sequitur quod de iure moueri possit contrauersa a filio ex quo nil proprium habere poterat sicut nec seruus. Sed certe Bar. mihi videtur tex. hic in fine qui loquitur etiam in filio tam permittente quam stipulante. ut patet in ver. auferenda. et retinenda. hodie quid sit in filio. dicit ut hic per Bar. qui bene loquitur. ¶ In alio etiam tunc hoc Imol. Bar. sub dubio forte in quod tunc Bar. voluit quod hodie in persona filiusfa. hec stipulatio intelligitur de iure cum possit filiusfa. acquirere per. l. cum opz. C. de bo. q. libe. nam dicit Imo. quod hoc forte non procedit quod si filius possit acquirere. non tamen agere potest. sed agit pater tanquam legitimus administrator. l. i. C. de bonis mater. Sed Ro. hic tunc opi. Bart. quod saltem agere potest filius cum consensu patris. l. si. §. necessitate. C. de bo. q. lib. Confirmo quod si haec esset opi. Imol. sequeretur quod minor qui non potest esse in iudicio iuxta. l. i. et l. ii. C. qui le. perso. non esset capax huius stipulationis in quod tunc est iuris quod esset absurdum. ¶ Ultimo dicebat Raph. cu. hic quod non intelligit hunc tex. velle quod si filius vel seruus expellantur de facto committatur stipulatio quod tunc haberent ius recuperandi. l. si qs. ut in pnc. §. de acquir. pos. et non videtur expulsus. l. non vult eo. titu. l. intelligitur Raph. tex. requiritur quod auferatur a iudice. puta agendo contra patrem vel dominum. Non autem puto hanc fuisse mentem iuriconsulti. imo puto eum voluisse quod si de facto sit seruus expulsus committatur stipulatio alias non esset dominus inter homines sui iuris et seruus et c. cuius prius vult littera hic. preterea hec stipulatio consideratur ex persona serui non domini. quod si inspiceremus personam domini pertinere deberet ius sicut si interposita esset ab homine sui iuris. ergo non potest dici quod regatur dominum iuridice esse expulsus.

¶ **Hec quoque stipulatio.** Verbum possidere intelligitur civiliter non autem de nuda detentione facti nisi perditio persone aliter suadeat. h. d. vsqz ad §. si quis ita. ¶ Mo. quod verbis possidere. in dubio intelligitur de civili possessione. de quo vide plene per bar. in. l. i. C. de usucap. et in. l. sciendum. §. i. et l. ii. §. qui satis. cog. per illum tex. et aliquid per Bar. in. l. naturaliter. §. nihil contra in. viij. col. in ver. quero per declarationem et c. §. de acquir. pos. et bonum verbum posuit Imol. in. l. iij. §. ex prius in. i. col. eo. ti. et per Ro. in. d. l. iij. §. ex plurimis. et verum videtur quod in dubio intelligatur de possessione iuris non facti. i. intelligatur de possessione naturali vel civili non autem de nuda detentione. ut probatur hic. et in. l. possessio quoque. §. i. de acquir. pos. et in. d. l. sciendum §. i. et l. ii. nisi ratio subiecte materie aliud iudicat. ut. l. communi diui. §. neqz. cum glo. §. contra diui. et l. qui seruus vnier. possidet. cum glo. §. de acquir. pos. et l. vbi autem statutum diceret si quis haberet et possideret. dicit quod verbum haberet referretur ad civilem. et verbum possideret ad naturalem possessionem. l. si in emptione. j. oium. iunctis duabus glo. vna in verbo habere alia in verbo possidere. §. de phen. emp. et ibi ponderat Bal. in lect. antiqua. et illud ha-

bere. potest habere aliud quam possessionem. ut hic in ver. habere ¶ In glo. in ver. referendum infra. ut. l. i. §. de iur. iur. cum ibi no. in glo. §. de vi et vi ar. l. i. in pnc. cum glo. ver. ait. §. de acquir. pos. ¶ Mo. per mo ex glo. quod testis deponens tunc possidere intelligitur de possessione. put est facti. i. detinere. et idem do. Immo. in. c. cum cam quod iter extra de testi. et Bal. idem in. l. i. in pnc. C. de usucap. per hoc. non debet esse sufficiens per testem probatum de possessione quod ex tali probatio ne possessionis seu detentationis put est facti vnde probatur esse de possessione put est iuris. et sic de possessione naturali et civili quod ex detentatione probata presumitur quod possidere. ut probatur. viij. q. i. potestates. et no. Immo. in. c. olim el. ij. de pul. vbi alleg. tex. xix. q. c. i. et no. doct. in. c. cum ad sedem de resti. spo. et Pau. de liza. i. comento. c. in lris in. ij. col. eo. ti. vbi ad hoc allegat ista glo. et bart. in suo tractatu de testi. in. ij. col. et idem Bal. in. l. i. in vlti. colu. C. de ser. fugi. et Bal. in. l. data opa. C. qui accus. non. in. xviij. col. et in. l. pe. C. de execu. rei iudi. in. ix. col. et in. c. i. in ver. recuperauit. de pace istan. et in sua disputatione incipiente accusat de vi turbatiua. et in. l. ij. C. vbi in rem act. in. ij. col. et in. l. i. in dicitia. C. de rei vendi. ad fi. Imo. post Ang. in. l. qui vias. §. i. §. de da. infe. et Bar. hic cum quoque cor. do. Ant. post Jo. an. in. c. l. cam in pnc. vltime charte de pba. et in. d. c. cum ad sedem. in ver. ad quintus. et Bal. in. l. sola. in. iij. col. C. de testi. et in. l. vnica. in vlti. col. de ptes. et Imo. in. l. iter pares in fi. de re iudica. qua per conclusionem limitat do. Ant. in. d. c. cum ad sedem. pcedere et si qualitas persone vnde nature subiecte materie de qua deponit testis repugnet quod tunc non resultaret probatio possessionis ut si deponat testis comodata rium vel depositarium possidere. ut probatur hic et no. Pau. de liza. in. d. c. ex litteris. benefacit quod no. gl. i. l. ob maritoy. C. ne vxor. p mari. Sed quod si testis deposuit tunc tenuisse et possidere. et interrogat quid sit possessio seu possidere. dixit se nescire an probet glo. hic sentit quod sic quod est valde notandum. Sed prius sentit hic Imo. quod ex hoc apparet testem sibi esse prius vel saltem non intelligere id quod deponit. Ro. autem hic simpliciter sequitur opi. gl. quod secundum eum debet intelligi quod nescit quid sit possessio. s. put accipiunt periti. non autem put ideote et sic probat testis. per hoc facit l. non allegat quod non opz testes esse periti ut no. glo. in. §. si scriptum. in ver. scriptura. instit. de inutil. stip. et per ista opi. vnde aperte decider Bar. in. l. de etate in fi. ij. q. pncipalis. §. de minor. et Bal. in. l. data opera in. xij. et xvij. col. qui accusa. non pos. Sed per opinio. glo. per opi. Imo. vnde esse aperta decisio Bart. in. §. i. in. iij. col. si cer. per. et Bal. in. l. i. in pnc. §. de his qui sunt sui vel alie. iuris. ¶ Sed veritas vnde illa qua posuit Bal. in. d. l. i. §. si cert. petas. s. quod aut testis assignauit causam dicti sui quod vidit tunc tenere seu fructus colligere et c. et tunc pcedat opi. isti glo. qua ibi ad hoc allegat Bal. quod si testis dixit postea se nescire intelligitur. s. aliter quam dixerit. §. ita dixit Bal. in. d. l. de etate. Confirmo per id quod voluit Abb. de noxali. in. l. non erit. §. dato. §. de iureiuran. per id quod nota. ibi in glo. qua dicit facere per eo quod voluit Pau. de liza. volens quod si testes deposuerunt factum esse aliquid vidente tunc cio et seio postea super interrogatorijs interrogati quibus personis responderunt nullus debet intelligi nullus scilicet preterquam tunc cio et seio de quibus. §. dixi. Aut non assignauit causam dicti: sed simpliciter deposuit quod tunc possidet et c. et tunc cedat opinio prius quod tene menti. quod sepe accidit. et de hac glo. etiam vide Bal. notabiliter in. l. mala in fine. C. de perditione ex. l. ¶ Ultimo no. de cisionem Bart. hic in fine dicentis quod verba cancellarij dictantis seu scribe reformatione debent intelligi secundum communem usum loquendi non secundum iuris interpretationem per hanc glo. quod videtur pcedere nisi ipsa verba pfereretur a perito quod tunc debent intelligi secundum iuris interpretationem. ita singulariter voluit Bar. in. l. si quis filiabus. §. de testa. tutel. et Bald. in. l. i. de successio. edict. et in. c. i. in principio in. ij. colum. de success. feudi. vbi dicunt quod verba notarij et verba periti condentis statuta non debent intelligi secundum vulgarem usum loquendi per id quod not. glo. in. l. q. si nepotes. §. de testa. tutel. Idem etiam sonant verba Barto. hic et idem tenuit Innoc. in. c. cum tibi in fine. de testamentis. contra quod vltimum videtur decisio Bal. in dicta. l. q. si nepotes. vbi indistincte velle videtur quod statuta debeant intelligi secundum communem usum loquendi. et ita refert By. voluisse quod videtur magis probabilis. et ad contraria responderi potest. vide l. ad Bal. et ad Bart. ubi supra quod non voluit quod non attendat

communis usus loquendi in statutis cōditis a peritis. sed volūt q̄ nō attendatur grossus modus loquendi. vel aliter pōt rīde ri vt sint intelligenda nō s̄m modū loquendi pītorū z vulgi q̄i verba sūt scripta seu plata in litterali sermone. secus si in vulga ri q̄ tūc indistincte itelligunt s̄m vulgare z cōem vsum loquē di. ita signanter decidit Bal. in. l. ad fi. in vlti. col. C. de legiti. bere. p quo adduco glo. in. §. cū igitur. in s̄si. filios. in auct. de nō eli. scōo nub. z Bar. in. l. liberozū in pe. col. de s̄b. sig. z ita etiā videt eē de mente Bar. in. d. l. si q̄s filiab⁹ p id qd no. glo. in. d. l. q̄ si nepotes s̄m q̄ ipse intelligit z ita intelligat qd vo luit Inn. in. d. c. cū tibi de quo p An. de bu. in p̄n. decre. circa. viij. colū. z ibi p do. Abb. q̄ eū sequitur. aliquid per Rosfre. in rubrica de no. ope. nun. z ex predictis itelligi d̄z qd dicit statuta deberi itēpretari s̄m cōem vsum loquendi. vt p Bar. in. l. oēs populi in. vi. q. principali. z in rubrica de no. ope. nunci. z in. l. nō dubium. C. de legi. z in. l. labeo. de supel. lega. z Jac. bu. in l. i. §. de fide instru.

Si quis ita. Stipulatio interposita sup iure vel actu mere psonali nō trāsīt ad here des stipulatoris nisi de ip̄sis sit facta exp̄ssa mētio. z tūc i psona heredis erit nouū ius. h̄ dicit. z ē casus singularis maxime quo ad hoc vltimū s̄m dictū Pau. de ca. C. Nota q̄ ip̄sonalitas ex pte stipulantis nō vitiat stipulationē q̄ p̄sumitur semp sti pulatorē i dubio recepisse pro se vt hic. z. §. ea. l. §. sicut. z ex h̄ dixit elegāter Bar. in. l. i. in fi. p̄n. §. de pac. qd si p̄mittis mihi fundum recipienti p eo quē declarabo z postea nō declaro tūc potero agere ego vel heres meus: q̄ ex quo pro nemine decla ro p̄sumor pro me recepisse z heredibus meis. Allegat in ar. l. iij. i. fi. C. de cōtrahen. z cōmi. stip. qd reputat notabile. Inter dum tūc ille qui impersonaliter stipulat v̄ recepisse pro se z pro alio. vt q̄i de natura actus erat q̄ sibi z alteri querere q̄uis ēt sibi soli potuisset exp̄sse acquirere tex. est reputatus singularis i l. post dotē s̄m tertiā lec. glo. §. sol. ma. z de hac materia q̄i im p̄sonalitas vitiat. vide p Bal. i. l. si absentis. ad fi. C. si cer. pe. z i. l. ea. l. x. oppo. C. de cōdi. ob. cau. z similiter si in libello sit ip̄sonalitas ex pte libellātis: dic q̄ nō vitiat. ar. huius. §. s̄m Bal. i. l. edita. C. de eden. i. repeti. paduana. i. xx. col. C. Ex qd si est ip̄sonalitas ex parte aduersarij ip̄sius libellantis. vide Bar. in. l. competit. §. in sūma. §. qd vi aut clam. z per Bal. in auct. si q̄i. C. de p̄sti. pecu. z in. l. licet. §. si. §. nau. ca. sta. z spe. in titu. de offi. iudic. §. i. i. ver. porro. faciūt ista ad questionē quā hic vide per Ang. z licet ipse nō dicat fuerūt originalia verba Ly. i. d. auct. si quando in fi. z Guil. de cu. z Ly. in. l. eum pro quo. §. de ius voc. vbi ponūt Bal. z Ang. z moderni v̄z quā do dicitur in instrumento z volens releuare pcuratorē ab one re satisfādā promissit zc. q̄ intelligit licet impersonaliter omni bus quozum itereit promississe. Et hec etiā faciūt ad questionē ticius mādauit mihi vt emerē ei fundū postea cōcepi verba ip̄ sonaliter nec dixi cui acqrerē. de q̄ vide p bar. z alios i. l. q̄ aliēa §. si is q. de acq. here. vbi p illū tex. tenet q̄ pcurator simplici ter acqrendo v̄ acquirere pro dño de quo dixi i. d. l. post dotē Quid aut i vlti. volūtate. dic q̄ respectu eius de cuius cōmodo tractat ip̄sonalitas nō vitiat. tex. ē z ibi pōderat bar. z bal. in. l. i. in p̄n. §. de here. isti. z ibi inferunt q̄ si notarius dixit ro gatus scripsi itelligitur rogatus. i. a cōtrahētibus vel a testato re licet impersonaliter dixerit se rogatum. Quid aut si ip̄sonali tas est circa personā de cuius incōmodo tractat. i. circa perso nā obligādā vt q̄ testator dixit denē semp̄onio centū vel acce ptis centū des ticio fundū. nec dixit a quo centū dāda essent an viciē dispositio. z tex. est q̄ nō viciē sed onus ip̄sonaliter iniū ctum itelligit iniūctū esse heredi. l. si seruus legatus. §. q̄ mar. Garitā. §. de leg. i. quē tex. bal. ibi dicit esse singularē. ad de. l. ac ceptis. i. fi. z ibi no. §. ad. l. fal. C. scōo nota q̄ si usufructus cō stituit⁹ morte finit ita finit actio psonalis p eo p̄stituēdo cōpe tens. z hoc idem i capitis diminutōe sicut i morte. vt i. l. i. i. p̄n. §. qui. mo. usufruc. amit. nō sic est i p̄scriptiōe s̄m Pau. d. ca. hic q̄ usufructus p̄stitutus finitur decēnio per nō vsum per. l. si cur. C. de seruitu. nō sic i actiōe personali cōpetenti pro eo p̄sti tuendo. l. si partem i p̄n. quēadmodū. serui. amit. Sed aduer te q̄ de hoc vltimo sūt opi. itē doc. i. l. corruptiōem. C. de usu fru. tūc puto verius id qd dictū est per. l. si partē z per id qd no.

5 glo. i. l. i. C. de anna. excep. in glo. que incipit sed q̄i. C. Ultimo nota q̄ si quis stipulatus est i usufructu sibi z heredi: erit alius usufructus i persona eius z alius i persona heredis z resultat ef fectus. q̄ heres tenebit p̄stare cautionem de vtendo z fruen do arbitrio bōi viri iuxta. l. i. §. usufru. quēadmodū ca. z sic nō sufficit sibi cautio defuncti. ita per istum tex. bal. i. l. vnica. §. de libertariis. C. de cadu. tol. resultat etiam alia vtilitas quaz v̄ per bal. i. l. antiquitas. i. fi. C. de usufru. z aliquid per bar. h̄. 6 C. In glo. ibi vt causam. exponev̄ hic per bar. q̄ itelligit glo. quando stipulatori cōstitutus est usufructus p se t̄m. postea at fuit stipulatus nō usufructus sed heredibus vtisui licere. vt h̄ p eum ita saluātem istam glo. cuius opi. reprehendūt Be. de bellaperti. Be. de anc. Imo. z ro. q̄ paria sūt stipulari usufru ctū vel stipulari vti frui licere. vt ē casus hic in ver. sed z si iun cto. p̄n. Ang. tūc trāsītens cuz bar. respōdet ad istum tex. q̄ i. h̄. sed z si. mutat casus z querit an stipulatio trāseat ad heredes sed i p̄n. loquitur de stipulatōe vtisui licere que respōsio nō cō uenit littere. Subdebat Be. z Ray. hic aliter exponētes glo. ibi causam zc. q̄ heres habebit usufructus causalem. i. usufru ctum iunctū cū proprietate. q̄ ex quo stipulatus est pro se z he redibus suis videtur cām usufructus stipulatus. i. p̄prietatē in psona heredis. ne als illa fieret inutilis ppter separationē per petuam usufructus cōtra. l. iij. §. ne tamen. §. de usufru. s̄z in p̄ sona sua itelligitur stipulatus usufructum formalem. z sic alius erat usufructus i persona heredum. alius i persona defuncti ita ip̄si itelligūt glo. voluisse hic in secunda solutione quam tamē sic itellectam reprehendūt q̄ nō est verum q̄ voluerūt stipula ri p̄prietatez heredibus. sed usufructum prout s̄ba sonāt. nec ob. q̄ p̄prietas esset inutilis q̄ imo erit utilis cū usufructus h̄ casu solum trāseat ad primū gradum liberozū. l. antiquitas C. de usufru. per doc. i. l. i. annalibus. C. de leg. z dicit q̄ cense bitur idem usufructus per glo. in. l. si plures. §. de iectum. §. de vi z vi arma. illa tamē glo. h̄ nō dicit vnde puto q̄ alius sit usu fructus i persona heredis: vt. §. dictū ē. Successiue querit bar. iuxta p̄ime dicta an stipulatio vtisui licere: cōtineat ius vel fa ctū z sic per quam p̄trouersiaz cōmittit stipulatio z cōcludit q̄ p cōtrouersiaz facti nisi i stipulatōe sit adiectū ius esset vtisui zc. vt hic per eum. cum quo transit Ang. hic. z. j. ea. l. §. si qd dolum. Sed veritas videt esse in cōtrarium. videlicet quando stipuloz vtisui licere s̄m Imo. Pau. de ca. z ro. hic per istum tex. hic probantem q̄ qui stipulatur vtisui dicitur stipulari usu fructum. vt ēt dicit glo. pe. hic i p̄n. ergo stipulatur ius. l. i. §. de usufru. debent enim ip̄ortare verba ius sicut in stipulatione illa que stipuloz possidere licere si sum capax iuris: vt. §. proxi. §. fa teor q̄ cōtinet ēt factum ppter patientiam que p̄stari debet. l. iij. §. vare. §. de usufru. z no. glo. in. l. ij. §. veluti cū materia. §. eo. z ideo cōmittitur etiam si moueat cōtrouersia de facto p l. si fundus quem. z. l. ex conducto. in p̄n. §. loca. Sed si stipu loz ius esse vtisui. pp illud verbum ius teneo cū bar. l. z Imol. hic credat etiā tūc esse idē qd in precedēti casu z male q̄ eo ip̄o q̄ retuli me ad promissionē iuris videoz voluisse excludere sc̄m ar. l. maritus. C. de procu. z. l. cū p̄tor in p̄n. §. de iudi. nec ob. si diceret expressio eoz que tacite insunt nihil operat. l. nō re cte. C. de fideius. l. iij. §. de le. i. q̄ responderi pōt q̄ est aliter ex pressa pmissio quā inesset tacite q̄ z ius factū tacite inerat. nūc vero i expressa inest solum ius. C. In glo. si. ibi hec transit. bar. hic tenet p̄trarium. i. q̄ hec stipulatio agere licere nō trāseat ad heredes stipulantis nisi sit actum z videt per istū tex. in equi paratiōe istarum stipulationum quā facit hic littera. z idē tenet hic Be. z Ly. in. l. veteris ad fi. C. de cōtrahen. z cōmit. stip. Nec ob. d. l. veteris q̄ s̄m eos loq̄tur in stipulatōe facti affir matiui. s̄z ista censetur cōtinere factū negatiuū. i. per me nō fie ri quominus tibi ire agere liceat. rōnem differentie vide ibi per Ly. Nec ob. tex. §. ea. l. in p̄n. z in. §. sicut. q̄ ibi loquit in sti pulatione habere q̄ dōat ius: ut in. §. hi q. s̄z nos loq̄mur i me ra facultate facti successiui expediendi p heredem stipulantis q̄ nō ita transit ad heredes. ut. l. apud iul. §. si qd alicui. §. de leg. i. ista solutio magis placet q̄ prima quā dedit Raph. in. l. si sic la grande. j. eo. Imol. hic in hoc passu nihil firmat. nā dī cit cōtra bar. hic ēē tex. in. d. l. si sic. sed illa. l. nō contradicit q̄ imo ibi fuit de herede facta mentio l. z glosella ibi voluerit idēz

esse nō facta menti. de herede. Item dicit Imo. cōtra Bar. fa-
cere tex. in pñ. l. nostre in. §. sed si se. postea remittit se ad dicē-
da. in. d. l. si sic. vbi etiā nihil firmare videbit. ro. hic tenet ptra
Bar. p. d. l. veteris. sed responde vt ex p̄dictis colligif. i hoc ar-
ticulo teneo opi. bar. hic etiā sequif Raph. in. d. l. si sic. z pau.
de ca. in. l. iij. §. itē si in facto. §. eo. Nec ob. si diceref q ad. d.
§. si qd aliter. possit responderi q loquif in facultate indetermini-
nata que si trāfret ad heredes stipulatoris maximā iacturam
asserere possit qz tenendo opi. bar. pōt replicari q etiā in casu
nostro indeterminata est stipulatio est verū q in vno videf ob-
stare tex. in. d. §. itē si in facto. vbi videf probari qz hec stipula-
tio sit trāfitoria ad heredes inducēdo vt p bar. in. l. iij. §. cato
§. eo. in. vi. q. sed bar. i. d. §. cato. i. vi. q. videf pbare qz hec sti-
pulatio seruitutis itineris. ē actus q transit ad heredes. l. here-
des. §. an ea. §. fami. ber. sed hic lex. loquif in stipulatiōe habe-
re licere que cōtinet merum factū que responsio nō videf bona
qz. d. §. itē si in facto loquif de eadē stipulatiōe de qua hic. pro-
pterea Pau. de. ca. ibi v3 in. d. §. itē si in facto. dicit qz ibi stipu-
lator habebat fundū vicinū cuius respectu z vtilitate stipulat^r
est ire agere licere. quo casu h3 similitudinē seruitutis z transit
ad heredes qd est diuinare. vnde Imo. hic p responsiōe dicit
doctrinā bar. i. d. §. catho. in. vi. q. nō esse verā p. d. §. itē si i fa-
cto. z per istū tex. per quē cōfundif doctrina bar. ibidē. de quo
ēt dixi in. d. §. itē si in facto. z in. d. §. catho post bar. qui hic ē
melius locutus. z de hoc articulo ē tetigi i. §. catho. post bar.
ibi. in. vi. q. vbi bar. t3 qz ista stipulatio trāfit ad heredes z cōti-
neat ius seruitutis hic tenet cōtrarium z melius. vt ibi etiā dixi
z in. l. iij. §. i. z in. §. item si in facto. z ibi per Pau. de ca. §. eo.
9 Querebat vltimo bar. hic post pet. qd si p̄misi aliqd ticio z su-
is here. vtrū adiectio heredis aliqd operet in his que de sui na-
tura sunt transmissibilia ad heredes. in quo dic vt hic p bar. cū
quo transit hic Ang. q p bar. allegat tex. §. ea. l. §. sicut z pau.
de ca. j. ea. l. §. sue persone. z in. l. eum qui ita. §. te z ticiū. j.
eo. vbi ad hoc allegat. l. si necessarias. §. vendendo. §. de pig.
10 ac. Vltimo pe. inducebat hunc tex. an per selloniā cōmissam a
vasallo feudū auferat eius filijs. de quo in. c. i. si vas. feu. p̄ue.
cui defe. per bar. in. l. eū qui. j. de interdi. z releg. dixi. in. l. si fi-
nita. §. si de vectigalibus. §. de dam. infec.

1 **Si quis dolum.** Stipulatio doli simpliciter i
terposita comprehendit be-
redis dolum. nō autē extranei nisi fuisset pena adiecta z pōt qz
in stipulatione adicere personā heredis z patris adoptiui. z d
bitum in diē certā pōt solui ante diē: secus in diē incerta hoc
dicit vsqz ad. §. alteri. z tangit bar. z ang. hic in. §. si quis dolum
2 aliqua de quibus dixi in pñ. z in. §. i. huius. l. C In glo. in ver.
p̄sonā heredis. hec glo. fm Raph. m. videf cōtraria in fi. his
que dixi in pñ. dum in fi. indistincte dicit qz per obligationem
factam ante arrogationem pater arrogator nō tenet. p̄pterea
Raph. saluando glo. dicit qz in pñci. glo. habuit respectum ad
ius antiquū qd fm omnia acquirebant patri arrogatori iuxta
l. placet. de acqren. here. sed in fi. habuit respectū ad ius nouū
fm qd acquirit solus usufructus. ut insti. d. acquisi. per arro. §.
nunc aut. z dū glo. dicit qz pater arrogator tenet de debito cō-
tracto post arrogationē intelligitur de peculio si erat filio con-
cessus. ita declarat glo. fi. in. §. fi. insti. de acquiren. per arroga.
Cogitabam dici posse hanc glo. nō esse cōtrariam. qz i pñ. qrit
an quis possit adicere obligatiōi personam patris arrogatoris
in fine vero loquitur an obliget arrogator ex obligatiōe filij qñ
3 de se tñ p̄misi filius z hec videf saluatio clarior. C In glo. in
vñ. incertam. glo. i pñ. bene loquif. sed ibi dum dicit puram z
in diē. an iste intellectus pcedat ad. d. l. si pupillus. §. qui sub
cōditiōe. dic vt per bar. ibi. z in. l. ita stipulans. in. iij. q. pñci-
pali. i vñ. ij. qñ z c. j. eod. z dū glo. hic loquif de p̄misijs dicit
Imo. hic itelligendum esse qz glo. habuit respectū ad cōsuetu-
dinem alicuius loci sed cessante consuetudine nō pcederet. d.
glo. cū dari debeāt decime de grano triturato z portari vsqz ad
domū sacerdotis. xvi. q. i. reuertimini. z p hoc allegat ro. tex. in
4 l. p locis. C. de ano. z tribu. lib. x. C In glo. i §. pōt ibi. l. post
mortē. certe illa. l. videf p̄tradidere huic littere dū loquif de diē
incerta. pōt respōderi vt hic p bar. cuius respōsiōem sequuntur
hic Ang. z Imo. sed eam ipugnat hic ro. dicens illā esse §. tex.

in. d. l. post mortē. in vñ. iudicio. z per alia rōnes que fuerūt bal.
z Fulg. in. d. l. post mortē. z idē voluit Raph. m. in. l. recusare
§. si quis alio. §. ad trebel. nō tamē aliter respōdet roma. ad cō-
trarium sed ex mente Bal. Ful. z Ly. vbi. §. colligitur respōsiō
videlicet qz aliud est in fideicōmisso relicto post mortē heredis
qz pōt indistincte prestari ante mortem z dicitur esse p̄stitutum fm
iudiciū z voluntatez defuncti qz illa verba ip̄ortāt ac si dictū
esset relinquo qñcūqz voluerit heres ēt ante mortē. vt. l. vxorē
§. scevola. z ibi glo. §. de leg. iij. de quo cōsuevit plenius tracta-
ri in. l. sed si alio. cū seq. §. ad trebel. z hec est vera solutio. licet
5 ea quam ponit Bar. hic sit magis cōmunis. C In glo. fi. ibi re-
petit dic qz si scienter scientia iuris z facti pendente cōditiōe sol-
uit nō poterit eadem cōditiōe pendente repetere. ita itelligit
glo. in. d. l. qui promisit. in. §. si. iunctis not. per glo. mag. i. l. i.
eo. titu. sed deficiēte cōditiōe poterit repetere qz nō p̄sumitur
soluisse animo donandi irrevocabiliter sed ut eueniente p̄ditio-
ne cederet insolidum qz ubi pōt cadere alia p̄ectura qz dōatio
nis nunq̄ p̄sumit donatio. l. sed cum aurū. j. de sol. z in specie
p̄batur in. l. qui se debere. cū glo. in §. cōdicere. §. de cōdi. ob-
cau. z in. l. sed nisi iuncta. l. stipulationē. C. de iure dot. z in. l. i.
§. p dote fm Be. z Ray. hic. z huius sententie fuit ēt Ange-
hic z moderniores excepto Raph. q dixit ptra illa iura. qd nō.
p limitatione eorum que nō. glo. fi. in. d. l. qui promisit. z a dī-
stinctione. §. relata nō est recedendū licet Imo. Pau. de ca.
z Roma. hic aliter eam distinxerunt videlicet qz aut ignorabat
ius vel factum z pōt repetere. l. sed si me putem. de cōdi. inde.
aut vtrūqz sciuit z nō repetit per glo. in. d. qui p̄misi. de quo
tetigit Pau. de ca. in. l. sub cōditiōe. §. de cōdi. inde. z in. d.
l. qui se debere. z de materia huius. §. inter certaz. vide plene p
glo. z doc. in. d. l. qui rome in pñ. j. eo. C Et iducif ad questio-
nem an emphiteota possit inuito domino soluere p pluribus
annis canonem de quo vide plene per Bar. in. l. eum qui. §. de
annu. le. z i. l. statu liberos. §. stichus. §. de statu lib. z p Guil.
de cu. z bal. in. l. plures apocis. in fi. C. de fide instru. per bal. i
l. si quis argentum in fi. colla. C. de dona. z bal. post Ly. i. l. ij.
C. de iure emphi. z in. l. filiussami. §. diuus. de le. i. z per spec.
in titu. de loca. §. nunc aliqua §. xxxij. per Be. de an. in. c. po-
tuit. extra de loca. z ibi per Imol. in antepe. car. z cōmunis cō-
clusio est qz nō poterit ante diē soluere in vna uice p omnib³ h3
ex annis solutionibus facilius poterit dominus pbare ius suū
iuxta. l. cum de in rem uer. de usu. C Item inducif ad questio-
nem de qua uide per bar. in. l. si cū p̄finitioe. §. qñ dies le. ce. z
6 bal. in. l. in analibus. C. de leg. C Itēz inducif per ang. hic ad
qōnem de herede qui rogatus est restituere post mortē paupe-
ribus christi per ipsum eligendis an heres incontinenti in uita
possit eligere pauperes z eis restituere fideicōmissus z tenet qz
nō regulariter ut hic p eū. cū quo transit simpliciter hic Imo.
Adde bar. idem tenentē in. l. cū pater. §. a filia. per illū tex. §. d
leg. ij. z per bar. z alios in. l. post mortē. C. de fideicō. z uide p
bal. ang. z Imo. in. l. filiussami. §. diuus. de leg. i. z per ang. in
l. ex facto. §. si qz rogatus. el. ij. §. ad treb. z in. l. sed si alio. §. si
quis sub cōditiōe z ibi per Imol. z Ro. §. ad treb. z ibi alia dī-
xi. z per Saly. in. l. i. in. iij. colū. C. de here. insti. Contrariū tar-
men inuit bal. ful. z pau. de ca. in. d. l. post mortē. z respondēt
ad. d. §. a filia qz loquif quando relictus ē incertis de certis pu-
ta vni ex filijs. questio autem nostra quando incertis de incertis
de quibus nō uidetur testator habuisse magis affectionem
ad vnum qz ad alium. z tale genus personarum perire nō pōt
arg. l. incendium. C. si cer. pe. tamen teneo primam opi. qz non
solum attendimus qz fauore heredis adiecta sit dilatio sed etiā
qz sit p̄ditionale respectu eorum qui erunt viui tempore mortis.
z p̄batur per. l. vnum ex familia in pñ. de leg. ij. C Item facit
ad qōnem de qua uide per Jo. an. in addi. spec. in ti. de accu.
in tertia parte in. §. sequitur. in additiōe incip. odof. z p ang. i
l. ij. §. qui exhibendi. de custo. reo. z roma. hic. z in. l. ij. §. si. qui
satisfda. cog. z ang. in. l. nullus. in aliquibus lec. in fi. C. de exhi-
ben. re. C Item facit ad statutum disponens qz quis debet p̄-
sentare appellationem secunda diē post qz fuit interposita qz nō
bilominus possit presentare p̄io diē z similiter citatus vt com-
pareat certa diē possit comparere ante diē scdm Raph. cui
adde tex. z ibi hoc expresse nō. bar. in. l. a filia. §. aliuo. §. ad

trebel. z. l. si quis ita heres. z. ibi no. Bar. s. de acq. here. z. no. Bal. in au. offeratur. in. iij. col. C. de lit. conte. z. au. si omnes C. si ut se ab here. absti. Sed contrarium Raph. hic est glo. i. ter minis in cle. q. uis. in p. intra certu. de appel. que distinguit aut est statutus terminus alicui ut copareat infra octaua diez z. pot aut comparere. aut ut compareat octaua die z. ante no pot. pot distingui q. aut dilatio est in fauore eius cui statuitur. z. pcedat glo. in. d. clemen. q. uis. Item pro ampliacione. s. nostri. ad de q. vbiq. q. adiecta esset dies tam fauore creditoris q. debitoris no posset debitor inuito creditore ante diem soluere per. l. q. ro me. i. p. n. j. eo. nisi fauore libertatis. l. si ita fuerit libertas. s. la beo. s. de manu. test. z. l. statuliberos. s. stichus annua. s. de sta tu lib. in qbus iuribus dilatio esse poterat tam i fauore serui ut haberet tempus ad coparendum pecunia q. heredis ut iterea frueretur operis serui. z. no. de hoc Ang. in. l. eu qui ita. s. qu ita. el. ij. j. eo. z. in. l. qui ate kalendas. s. eo. C. Ultimo scias q. signanter limitauit huc tex. Guil. de cu. z. Bal. in. l. plures. i. fi. C. de fide instru. in eo qui ad die certu promisit rem que spatio temporis corrumpitur. puta fructus q. inuito creditore ate sol ui no poterit. pro quo facit qd dixit glo. hic in p. incertaz. in fi. z. qd no. in. d. l. qui rome in pn. z. idē sensit Bal. i. d. l. i. analib. z. dum Bal. z. Saly. ibi contradicunt his que not. Bar. in. l. si cu prefnitione. vbi Bar. voluit q. si testator legauit. x. corbes frumenti ticio vsq. ad. x. an. q. possint ab initio oēs solui. dic q. saluari pot decisio Bar. intelligendo ea in casu in quo loquit i d. l. si cum prefnitione in fi. v. in casu in quo legatum factu p singulis annis est semper purum z. tempus adiectum intelli gi tur gratia comodioris prestationis. d. l. si cum prefnitione. in fi. sed Bal. z. Saly. loquuntur in legato annuo q. pro primo ano sit purum pro sequentibus conditionale ut quando legatur ali quod annuum pro alimentis quia tunc non potest solui ante con ditionem. ut hic in fi.

Alteri stipulari. No pot quis alteri stipulari ni si sit filius vel seruus sed metu pene adiecte stipulationi paref. h. d. C. Nota in tex. ibi que sit quantitas. omiffa expfitione glo. que qualiter pcedat dica super ea. Expone fm Ray. subaudiendo. ut quantuq. sit tota pe tas quando per nomina simplicia pmissa est pena. secus si per nomina multiplicatiua. q. no pot excedere quadruplu. ut no. i. in p. pferunt. C. de sen. que p eo qd interest. z. plenius dicaz sup glo. pe. vel expone. i. an i stipulatioe penali sit expressa q. ti tas certa vel no. q. p. no cau pmissis lz stipulantis no iterfit. Se cundo casu no ut si fuisset stipulatus q. ti ea res sit q. no possit p. mitti nisi ad interesse fm Pau. de ca. C. In tex. ibi queq. co ditio expoe ut i glo. vel aliter ut est de mete. Bar. i. l. ita stipula tus i. vi. oppo. quinte partis. ad fi. j. e. l. i. spici dz an extiterit co ditio sub qua pena pmissa fuit. ut quia no dederit alteri prout p. misit. na ex euetu conditionis p. mittitur lz no possit in mora p. sti tui sup eo qd erat alteri p. missum dari q. no erat efficax obliga tio ad illud qcqd hic dixerit i p. stipulari. C. No. q. alteri ob ligari nemo pot q. qualiter pcedat. vide plene Bar. j. eod. l. si stipuloz. C. Scdo no. q. vbi pea adiecta est no i. spici an iterfit de quo plene visum fuit post Bar. in. l. iij. s. item si facto. s. eo. C. Ultimo no. q. vbi no valet principalis stipulatio valet tame penalis. de quo dic. ut per Bar. i. d. l. stipulatus. i. xij. oppo. p. me partis z. notabilius per Bal. i. l. no dubius. i. xij. oppo. C. de legi. z. que no. in. l. pacta que cotra. C. de pac. In glo. i. p. fi. puenit ibi per legem z. c. Quando qd dicatur preter legem seu q. dicatur actui legem no assistere z. q. resistere vide per bar. i. l. cum lex. circa pe. col. j. de fideius. z. i. l. i. i. penul. colu. j. de no ua. de qua. q. p. Archi. i. xxviii. q. s. ex his p eundē i. c. si cui. de elec. i. vi. z. bal. i. l. no dubium. i. pe. col. C. de legi. i. dubio autez intelligitur esse fm legem no aut pter vel cotra. l. ab ea parte. s. de pba. z. l. necno. s. q. inqt. s. qui. cau. ma. fm By. z. Ray. z. dum glo. hic dicit q. i. l. q. de bo. s. s. i. s. ad. l. fal. est cotra. l. fa cit ut legatu quo ad falcidia no dicat debitum legatario natu raliter. i. quo tñ tenet cotrariu glo. z. doc. i. l. cu quis. C. de iur. z. fac. igno. z. ad. d. l. q. de bo. s. respodetur q. ibi e per legez pea adiecta q. peti possit ut h. tñ fallit nisi sint ptra publica utilitate ut i. d. l. q. de bo. s. s. i. z. ita intellexit Imo. in. l. i. s. ad. l. falci. C. In ea. ibi. l. seru. vult ergo glo. notabiliter hic. z. i. s. alteri.

insti. de inuti. stipu. p. d. l. seruus. q. ex pacto nudo appposito iuxta contractum no possit addi ad penam i pacto deductam nisi coocurrat interesse agentis. z. idē tenet By. z. Bar. z. Raph. hic z. Imo. i. s. cato. i. xi. col. lz ipse nihil videat firmare. sed Bal. Ang. z. Ro. hic. z. Ang. i. cōfil. clxxxviii. i. cip. Arnaldus. z. Bal. in. l. bonefidei. C. de pac. i. discursu tenet i. distincte agi posse ad penam ex pacto vestito coheretia ptractus per regulaz. d. l. bo nefidei. C. de pac. nisi id qd deductu est i pacto tenderet i odiu z. penam tertij. d. l. q. seruus. Tertia fuit opi. Be. Jac. de ra. Ly. z. bal. i. l. quauis. C. de usu. cu qua p. cordat Ray. z. Pau. de cast. hic v. q. i. pena distinguat eodez modo sicut i usurai q. distinguit aut est pmissa pacto nudo usura sub contractu pecu nie mutuate z. no debetur usura. d. l. q. uis. Aut super alia re vel icotractu bonefidei. z. tuc debet. l. frumeti. eo. ti. z. l. initio. C. de pac. iter emp. z. ven. ita erit i pena. Fallit fm eos i casu. d. l. seruus. s. quando pactum tendit i odium vel penam tertij. z. ista opi. approbo p qua est tex. i. l. pignozibus. de usuris. z. glo. i. d. l. seruus. equiparas i hoc penam z. usuraz. na usura pea dicitur l. qui sine. s. ne neg. gest. l. lecta. s. si cer. pe. z. ista opi. videt sen sisse bar. i. d. s. cato. i. v. opp. z. p bal. i. l. ex placito. z. xix. q. C. de rerum permu. C. In glo. z. i. p. interest ibi naturalis z. c. Mor. glo. volentem q. ex stipulatioe alteri facta oriatur naturalis ob ligatio quam sequit bar. hic. Sed Ang. hic cotra per tex. i. l. i. s. si seruus meus. i. p. nullius mometi. j. de stipu. ser. z. s. si qs alii. z. s. alteri. i. p. nihil agit. istit. de inut. stip. per. l. certi condi tio. s. quonia. i. p. nulla. s. si cer. pe. z. hoc ibi tenet bal. z. p hoc addo tex. i. l. si ita stipulatus. s. grifogonus. i. p. nullam obliga tionem. z. ibi nota. Ang. j. eo. z. idē tenuit Raph. hic q. regu la hic posita habet locu i pacto. l. q. tutela de reg. iur. ergo ni hil aliud est dicere nisi q. ex tali pacto no orit naturalis prout oriri cōsuevit. Itē q. ex pacto alteri facto no oritur regulariter exceptio. l. rescriptum. s. fi. z. l. si tibi x. s. si pactus. s. de pa. C. Itē q. no videt sibi acquirere velle iste qui stipulatur alteri quando sua no interest quo ergo pot sibi acquiri naturalis co tra ppositum z. cōsensum suu. nec posset esse alicuius effectus ista obligatio naturalis ipsi stipulanti. s. quo ad retentionē vel cōpensationē iuxta. l. etiā. s. de cōpen. ex quo no est debitū sibi sed alteri. istam opi. tenet etiā Pau. de ca. hic dicens vtilē esse hāc iuestigationē q. si esset obligatus naturaliter z. solueret no repeteret. z. iuxta ea que habent in. l. i. s. de condi. inde. Imo. h. no tangit roma. cotra glo. allegat tex. in. d. s. alteri. z. dicit pas sum esse dubiu. ego teneo opi. glo. q. negari no pot q. lex huic stipulatioi no resistit licet no assistat p. ex no. per glo. hic i pbo cōuenit. sed ita est q. vbi lex no resistit licet no assistat oritur na turalis. l. i. in fi. z. ibi bar. j. de noua. iuncta. l. obligari. in pn. C. de au. tu. idē probat in. l. si no sortem. in pn. z. ibi hoc idē no. bar. s. de condi. inde. z. ista opi. sequitur etiam bar. in. l. cu lex. z. in. l. si quis pro eo. in. vi. membro. j. de fideius. z. quia hec stipu latio cotinet pactum z. cōsensu duozu ut hic. ergo debet oriri naturalis. l. in his. s. imperator. j. de sol. No obstant allegata in cotrarium q. rñdeo q. aut q. ritur an acquirat naturalis stipu lanti z. dico q. sic. aut an acgratur ei cui stipulatus sum. z. dico q. no. ita loquit. s. grifogonus. z. l. q. tutela. z. l. rescriptu. z. ita etiā intelligo. d. s. alteri. cu si. que iura possunt itelligi quo ad efficacem obligationē. z. hoc itelligo veru q. stipulatio fuit co cepta per hec verba p. mittis mihi q. dabis ticio. q. tuc pater q. voluit te mihi obligari z. sic cessant argumenta Rapha. secus si dico p. mittis ticio q. dabis ei. na tuc est proflus inutilis. glo. ē notabilis per qua Ang. ibi in terminis nostris facit illā distin ctionē. j. e. s. si quis insulā. in p. fieri. z. idem tenet Ang. in. l. i. s. de pac. z. fm hanc distinctionē possunt itelligi iura allegata in cotrarium que oia nota q. istum articulu melius tactu inue nies. Et retenta ista opi. querit an o iure canonico ex tali stipu latione z. obligatioe naturali agi posset sicut agi pot ex pacto ut plene no. in. c. i. de pac. Ang. hic tenuit q. no q. ea que ha bentur. in. c. i. de pac. pcedunt quando qs paciscit sibi vel sua interest. sed adde q. ipsemet Ang. p. trarium tenuit in. l. i. s. de pac. p ea q. no. i. d. c. i. Imo. hic dixit q. ptra opi. Ang. hec est glo. i. c. quorēs cordis. i. q. vij. q. dixit q. regula bñ. s. no hz locum de iure canonico. z. cu illa glo. transeunt doc. fm eum. illā ē approbat Imo. j. e. l. s. si stipuler. i. iij. col. Sed ipsemet

Imo. hic tenet cōtra glo. illam qz etiā de iure canonico nō au-
ditur nisi ille cuius interest. c. cū inter. R. de elec. ij. q. vij. nō so-
lent. z idem tenuit do. Abb. in. c. si cautio. de fide instru. tamen
videt velle hic Imo. qz per viam denunciatiōis euāgelice pos-
sit ex tali stipulatiōe agi in foro ecclesie qz puto veruz postqz ori-
tur obligatio naturalis p qua locum habet denunciatio. c. no-
uit. cum ibi no. per Imol. de iudi. z hoc in terminis nostris te-
nuit ibi dominus antoni. in. x. col. z Bar. in extrauaganti ad re-
primendū in s. denunciatiōe. z sentit Bal. in auē. ad hec i. s. s.
hic dubitat. C. de vsur. clare do. Ab. i. d. c. si cautio. qui ita itel-
ligit glo. in. d. c. quotiens. vbi autem iuramentum interuenisset
posset stipulator recta via agere vt promittens compellatur ad
obseruatiā iuramenti etiam nō precedente denunciatiōe euā-
gelica quia vbi iuramētum seruari potest cogit iurans ad ob-
seruantiam illius. c. si vero. cum vulgaribus de iureiur. z hī spe-
cie firmat Bar. in. d. l. si quis pro eo. i. vi. membro. z do Anto.
z Imo. i. c. cum cōtingat. de iureiur. z hoc quo ad ipsum stipu-
lantem. Sed an ille cui stipulatus sum possit de iure canonico
co agere. z dico qz nō si nō interuenit iuramentū. quia etiā de iu-
re canonico nō possum stipulādo alteri regulariter sibi acgre-
re. vt in. c. quanqz. de vsu. i. vi. z tenet hic roma. z idē per illum
tex. tenuit Bomi. Anto. in prin. decretalium circa vltimā char-
tam. z Bomi. Abb. i. palletrato. c. si cautio. glo. tamen cōtrariū
tenuit in. d. c. quotiens cordi. referēdo eam ad tex. z illam etiā
sequit do. an. in. c. si cautio. z Bal. in. l. generaliter. in. x. q. C. s.
nō nū. pe. sed illā glo. reprehēdit Jo. fa. i. s. alteri. isti. de iuri.
stip. quam tamen glo. saluare possumus i duobus casibus. pri-
mus qm esset iuratum qz tūc iuramētum videtur eē prestitū deo
c. debitores. de iureiur. qui supplet presentiam absentis. l. ppe-
randum. s. sināt reus. in. s. dei presentia. C. de iudi. z istud ēt
tenuit Jo. de imo. i. d. c. cū cōtingat in. xij. car. dicens ad hoc
illam glo. esse singulārē. i. d. c. quotiens. z nō ēt dominus ant.
in. d. c. cum cōtingat. i. iij. col. z clarius in pn. decretaliū. z bal.
i. auē. sacramēta. i. vlti. col. C. si aduer. ven. z i. l. pactum. i. ix. q.
C. de colla. z i rubrica. C. res iter alios acta. z De. de an. i. cle.
i. de iureiur. z i. cle. i. i. pn. de vsu. Et ibi pro hoc alleg. not. per
Spec. i. ti. de le. s. nūc ostendendū. i. s. hoc quoqz notādum z
Roma. j. e. l. iij. s. si stipuler. i. pe. col. z est de mēte bar. i. l. cum
quis decedens. s. codicillis. de le. iij. z hoc ē verū de iure cano-
nico. sed de iure ciuili i p̄trarium videm⁹ esse verum p tex. valde
no. i. l. certum. s. si qs absente. z ibi glo. s. de p̄fes. C. Secūdo
est casus i quo saluaf. d. glo. v3 qm nullo ēt prestito iuramento
ageret ad exonerādum cōscientiā promittētis per viā denūcia-
tiōis euāgelice qz tūc iter simplices loquelā z iuramētū deus
nō facit differentiā. xij. q. v. iuramenti. z hoc i terminis firmat
do. an. i. d. pn. decretaliū. z do. Abb. i. p̄ul. c. si cau. qd tene-
menti. nō ē tamē sine dubio cum illi tertio nō sit orta naturalis
obligatio que est de substantia dicte denūciationis. vnde an hoc
sit verū vide materiā. d. c. nouit. C. In ea. glo. i. si. igitur glo.
qz ad hoc vt cōmittatur penalis stipulatio necesse est litem cō-
testari sup principali. Sed bar. z cōiter alij tenent cōtra. qz suf-
ficat iterpellatio extra iudiciū qz nō requirit hic mora vt p̄mitta-
tur stipulatio penalis sed sufficit euentus p̄ditōis. i. qz nō sit da-
tum tertio qd est p̄missum qz euentus cōditōis sufficit vt cōmit-
tat stipulatio. vt i. l. i. illam. s. eo. C. Nō ob. l. nuda alleg. i. glo.
qz respō de plene vt p Bar. i. d. l. ita stipulatus i. v. op. scōde par-
tis vbi p̄dicta latius p̄probat ex qbus videt cōcludendū qm
ad. s. nostrū qz nō requirat litis cōte. C. In ea. ibi z me litē cō-
testantē zē. declara glo. ex his q not. glo. i. l. nō pōt. s. de iudi.
dam alleg. l. qz si i. d. i. pn. s. de pe. here. C. In glo. pe. ibi si
vsurarias inuit glo. qz pena adiecta q̄ritatis datōi nō p̄sumit
adiecta i fraudē vsurarum nisi qui penam stipulatus ē solutus
sit fenerari. z ita restringit. l. cū allegas. z idē tenuit hic bar. se-
cutus Imo. i. c. tuā de penis. idem tenet glo. i. l. penam. s. de
vsuris. z in. l. vtrū. i. glo. si. s. de peti. here. z i. c. illo nos i glo. si
nali. de pig. Arch. xij. q. ij. cū deuotissimus. Et bar. i. l. cū stipu-
lanti. j. eo. z De. vt refert Ly. i. d. l. cū alleges. Ray. hic dicit
qz d. l. cum allegas nō facit ad p̄positum nostrū. qz hic loquit
in obligatiōibus faciēdi. z sic videt sentire qz qm stipulor alteri
dari stipulatio quo ad me p̄tineat factū p. l. liber homo. s. si. j.
e. qd nō placet qz rō posita hic i tex. est generalis nō aut specia-

lis tm ad casum qm stipulatur alteri dari: vt. j. dicam. Ang. hic
facit tres casus principales distinguēdo vt hic per eū. Imo. nō
firmat aliquam opi. sed remittit se ad glo. in. l. iul. s. idē papi.
s. de acti. emp. Et ad glo. i. d. l. cū allegas in hoc articulo bre-
uiter videt dicendum qz verius sit qz in omni cōtractu. s. vbi pe-
na est adiecta datōi q̄ritatis p̄sumit adiecta i fraudē vsurarū
etiam a nō solito fenerari vt probāt iura indistincte loquentia i
d. l. cū allegas. z ibi hoc tenet glo. z est melior tex. z ibi glo. fir-
mat in. l. iul. s. idē papi. s. de act. emp. Et idem tenuit Jac. bu.
in. l. pecunie. s. i. de vsur. pōderans ibi subtiliter de hoc esse tex.
vbi datōi q̄ritatis si adijciat p̄missio pene nō valet prout exce-
dit legitimas vsuras. Et sequit ibi flor. Idem tenuit Jo. an. in
addi spec. i. ti. de obli. z solu. s. ante oīa. s. si. sequitur. Et idem
Ang. z Imo. hic. z ang. i. cōsil. clxxij. incip. put zē. Et Jo. s.
imo. i. c. dilecti. s. arbi. qd tm limita singulariter vt p bar. z ang.
in. l. qui res. s. qui stipulatur. j. de sol. v3 nisi sim stipulatus pn-
cipaliter quātitatē dari alteri z mihi penā. vel vnus sit stipu-
lator sortis alter pene. p. d. s. qui stipulatur. j. tamē illā limita-
tiōē intelligit ibi Imo. esse veraz nisi esset solutus fenerari qui
stipulatus esset penaz. ar. l. qui semisses. s. de vsur. z. c. illo nos
de pigno. sed bal. in. d. l. cum allegas. in. v. col. improbat dictā
limitatiōē bar. quasi videat in fraudem legis. ar. l. hac edicta
li. in. s. si. omni circūscriptiōe. C. de em. z cle. dudum. de vsur. q
tamen iura nō bene pbant opi. bal. qz loquunt qm in. fraudem
esset adiecta tertia persona. nec bene respōdet bal. ad. d. s. qui
stipulatur. dū vult qz stipulator ibi esset obligatus sub eadē pe-
na illi cui stipulatus est sorte. qz hec est diuiniatio. remanet ergo
vera limitatio Bal. in. d. s. qui stipulatur cū modificatiōe tra-
dita ibi per imo. z bar. sequit ange. in. l. sciendū. s. de euic. vbi
dicit illam limitatiōem bal. esse singularem z eam etiā sequit
Raph. cu. hic nisi quis stipulatus esset p̄curatori suo qz tūc vī
sibi p̄stipulatus. s. si quis insula. j. e. z. l. limitatiōem bar. se-
quit etiam Ro. in. l. sed z si quis. s. si. s. si quis cau. l3 ipsemet i
d. l. cū allegas. transeat ibi cū bal. z de hoc vide aliquid p bal.
in. l. rogasti. s. si tibi. s. si cer. pe. in. pe. col. C. Scōdo modo hoc
signanter limitauit Pau. de ca. esse verum in. d. s. idē papi. v3
vt predicta cōclusio procedat si pena cōsistat i pecunia. secus
si in alia re per tex. in. d. s. idem papi. in. fi. Sed in cōtrariū fa-
cit id qd no. glo. z bar. in. d. l. rogasti. s. si tibi. vbi voluit idem
esse si promittat aliquod factū tendēs ad augmentū q̄ritatis
z pecunie. nec ob. tex. in. d. s. idem papi. qz ibi cessat p̄sumptio
qd fuerit adiectū in fraudē ex quo restituebat venditori id qd
suū ante fuerat z sic nō versatur in lucro venditor qui stipulat
erat penam. nec ob. si dicere in casu quo quis vendidisset tibi
fundū cum termino qz si nō solueres esset inemptus z reperit
aliqua pars precij soluta quā perdit emptor qz totū nō soluit. l.
sed si p emptorem. s. de leg. cōmū. i. pn. z no. glo. in. d. s. idem
papi. sed certe reperit venditor cōsequi lucrū z sic nō videt suf-
ficienter responsum ad. d. s. idem cui respondeo qz casus ē di-
uersus. z qz ratio nō p̄sumit in fraudē vsurarum in casu p̄posi-
to qz incertus erat venditor an emptor solueret totū intra men-
sem. Si autē pena sit adiecta p̄stationi sp̄ei vel facto nunq p̄su-
mit adiecta in fraudē vsurarū. l. lucius. z ibi no. s. de act. emp.
l. si dictum. in. pn. s. de euic. z. l. sed z si quis. s. si. z qd ibi no. s.
si quis cau. nisi stipulator esset solutus fenerari. ar. l. qui semisses
j. de vsuris. z eius quod no. glo. hic cum cōcor. s. alleg. z fir-
mat ang. z imol. hic z bene quicqd dixerit Roma. z idē tenuit
Imol. in. d. c. dilecti per alios in. d. c. tuā. facit qd not. glo. in. l.
rogasti. s. si tibi. si cer. pe. C. Sed iuxta hoc insurgit quotidia-
nū dubium quid si sum stipulatus dari pecuniam intra mēses
vel p̄misisti mihi pro mea cautōe p̄sentare pignora vel recipe-
re i cōfessum p̄ceptum de soluendo qz si nō feceris p̄misisti pe-
nam an presumatur adiecta in fraudē vsurarum Jac. bu. in. d.
c. cum allegas tenuit qz nō si stipulator nō erat solutus fenerari
per. d. l. sed z si quis. s. si. cū glo. z idem ibi cum glo. tenet iac.
bu. z ang. z iac. bu. bar. bal. in. d. l. rogasti. s. si tibi. Et bal. in
d. l. cum allegas. z Ro. hic. cōtrarium tenet ang. z imol. hic. z
By. Ray. z Saly. in. d. l. cū allegas. z ang. in. d. l. vtrū. in. fi. z
By. in. l. cū seruus. s. de cōdi. z demō. per illum tex. cū ibi no.
C. Et ibi sequit hoc bar. cū aliquali limitatiōe. z Imo. z do.
Abb. in. d. c. dilecti. per rōnes eoz qd breuitatis cā obmitto. z

Bo. car. flo. in. c. sacro. de sen. excō. do. Anto. in. d. c. tuā i ptra
ctu mutui seq̃t opi. Bar. in. d. l. cū seru⁹. vbi pprie logf i mu
tuo. z ita ē logf Ly. in. d. l. cū allegas. z Spe. in. ti. de ob. z so.
S. i. s. in alijs p̃tib⁹ z opi. Jaco. bu. C. Et pro cōclusiōe dico
q̃ aut illud pactū p̃sentationis pignoz ē appositū in defectuz
dationis q̃titatis. z tunc pcedat opi. Bar. in. l. cū seruus. qz p̃
sentatio pignozū ē subrogata in locū dationis q̃titatis ergo zc.
l. si eū. S. q̃ iniuriarū. cū vulgarib⁹. S. si qs cau. aut p̃sentatio pi
gnozū est eque principaliter pmissa pure z tūc pcedit opi. Ja
co. bu. p. tex. optimū in. l. p̃dia. in. p̃n. de acti. emp. z tunc cessat
ratio surrogationis. Ad ob. d. l. sed z si quis. qz rīde vt p bar.
in. d. l. cū seruus. Querūt Imo. z Mo. h. quid in pena ad
iecta compromisso an videat̃ adiecta in fraudē vsurarū dixi p⁹
Ang. z Imo. ibi in. l. stipulationū alie. S. si. s. e. C. Quid i p̃ea
adiecta in p̃tractu transactionis an attendit̃ distinctio de q̃ dixi
supra. s. an sit adiecta dationi q̃titatis vel speciei zc. puto q̃ sic
qz eadem est ratio. z hoc tenuit Jaco. bu. i. l. p̃missis. C. de trā
fac. z Jo. de imol. in. d. l. cū seruus. l. Bal. in. d. l. cū allegas. z
Imo. hic. z in. d. c. cū dilecti. z in. l. stipulationū alie. i. si. p̃trariū
tenuerit per rationes vt mihi vñ nō cōcludentes z aliud i pena
adiecta in p̃tractu trāfactionis. z aliud in pena cōpromissi qz i
ter hec diuerse sunt rationes z late explicat ipsemet bal. in. d. l.
cū allegas. z Jo. de imo. hic. C. Quid in penis adiectis i vlti
ma voluntate. z an sit idē q̃ in p̃tib⁹ bar. tenuit qz sic in. l. i. i. si.
S. de his que pene nō. in. d. S. idē papi. bal. tenuit p̃trariū i. d.
l. rogasti. S. si tibi in. si. z i. d. l. cū allegas. i. ix. z. x. opp. z pau.
de cast. in. l. ap̃d iulīa. S. fructus in lectu. bono. de. le. i. f. q̃ nū
q̃ p̃sumat̃ adiecta i fraudē vsuraz per. l. i. C. de his que pe
ne nō. z ibi ē vide Bal. circa. x. col. z per. l. i. S. de penu le. nisi
pena ex dispositione testatoris veniret p̃stada per dinumera
tionē temporū. allegat. l. iij. S. si. s. de annu. le. z idē voluit bar
to. in. l. stipulati. i. si. j. e. z circa hoc q̃ d̃ de dinumeratōe tpo
rū adde q̃ idē tenuit Imo. in. d. c. tuā. z archi. i. d. c. cū deuo
tissimā. C. Si quis tñ veller tenere p̃mā opi. Bar. posset rīderi
ad iura alleg. per Bal. q̃ intelligunt̃ qñ pena nō excedebat le
gitimū modū vsurarū. vel in pena nō adiecta dationi q̃titatis.
17 quid in pena adiecta in snia. dic idē q̃ in pena adiecta a testa
tore qz hos casus in p̃posito equipare debemus. vt p bar. i. l.
qui repertoriū. S. si. s. de admi. tu. per Ang. i. l. pcurator. la. i.
i. rē ra. ha. C. Aduertendū tñ est in p̃tica circa predicta quia
vbiqz esset appositū circa talia penaz pacta iuramētū ē i ca
sibus in quib⁹ dixi penā p̃sumi adiectā in fraudē vsurarū nū
q̃ audiet̃ qui iurauit nisi prius penā soluat vel petat se absolui
a iuramēto per. c. debitor. iuncto. c. i. de iureiuran. q̃uis An
ge. in p̃reallegato cōsilio videat̃ sentire qz etiaz hoc casu absqz
absolutione a iuramento possit allegari q̃ talis p̃ea sit adiecta
in fraudē vsuraz z recusari soluere quod neqz pbat neqz puto
verū. C. In ea. glo. in. si. dic q̃ glo. in. d. l. i. in. si. C. de sen. q̃ p
eo cōcludit q̃ pena qñ nō p̃sumitur adiecta in fraudē vsura
rū possit excedere quadruplū per nomina simplicia per istum
tex. exponēdo vt dixi sup. tex. sed per noīa multiplicatiua vsqz
ad q̃druplū tñ. d. l. si dictū. in. p̃n. z ibi glo. z bar. Sed bar. z
Ang. hic. z in. d. l. p̃ma in. x. col. aliter distinguūt vt hic p eos.
z cum eis transit hic Pau. de cast. sed bal. in. d. l. i. in. x. op. z
Imol. bictenet q̃ in puncto iuris etiā p nomina simplicia nō
possit excedere quadruplū per. l. si. C. de spon. per istū tex. idu
cēdo vt hic per eū. z hec opi. vñ valde sustentabilis maxime p
tex. in. S. omnes. in. ver. nullā. in. si. de actio. pro qua optime fa
cit. d. l. si dictū. vbi videt̃ esse casus contra bar. quia ibi pena ex
cedit duplum z tamē res erat ibi certa. s. p̃ciū quod in vendi
tione requiritur certū z melius forte dixisset Bar. de quadru
plo dum dixit de duplo. Item facit quia negari non potest q̃
iste tex. qui multos intellectus habet nō probat opi. vltimō.
necessario iuxta nota. per bar. in. l. in ambiguo. de reb. dub. ita
teneo opi. bal. in. d. l. i. z Imol. hic Adde tamen inquārū bal.
in. d. l. p̃ma respōdebat ad hunc tex. q̃ hic pena censebatur
adiecta facto quando stipulator alteri dari censebatur esse factū.
ideo succedit obligatio ad interesse sicut in obligationibus fa
ciendi. l. liber homo. S. si. j. eo. q̃ hec nō videtur bona respon
sio quia ratio iuriscōsulti hic est generalis vnde legem ampliat
in speciali casu loquentē. l. regula. S. sed z si quis z ibi bar. S. d

iur. z fac. ignoran. C. Adde etiam q̃ bar. in. d. l. si dictuz. aliter
tenuit q̃ hic. nā ibi dixit se tenere opi. By. z By. hic approbat
distinctionem glo. in. d. l. p̃ma put etiā refert hic ipsemet bar.
Roma. hic ponit suā opi. que per iura p eum allegata nō pro
batur. immo videtur esse contra. d. l. si dictum. refideo ergo cū
19 opinio. quam tenuit hic Jo. de imo. z bal. in. d. l. p̃ia. C. Po
stremo dubitauit hic Bar. extra glo. an si tempore stipulatiōis
alteri facte non intererat stipulantis alteri dari sed ex postfco
superuenit interesse recoualescat stipulatio z tenuit qz sic. Ad
do Guil. de cu. Bart. bal. z ange. idem tenētes in. l. p̃ma. in
p̃n. S. de pac. z bal. in. l. p̃ma in vlti. col. C. per quas perfo. z i
l. certi conditio. S. qm̃. S. si cer. peta. pro quo bene facit. l. quo
tiens. cum glo. la p̃ma z ibi no. S. de serui. z ibi etiam no. bal. z
tex. in. l. existimo. in. p̃n. z no. Imo. ibi. j. eo. z tex. i. l. liber ho
mo. S. si. iuncta glo. si. j. eo. z ibi nota. Imol. z idē tenet imol.
in. c. accedens. in vltima charta. de preben. Sed vo. Card. i bi
tenuit contrarium per. l. si ita stipulatus. S. possum. j. eod. que
nō videtur hoc probare. immo videtur probare contrariuz: vt
etiā dicit imo. in. d. c. accedens. Raph. h. in hoc tenebat ē cō
tra bar. p. l. si tibi. x. S. si pact⁹. S. de pac. Sed rīde q̃ ibi quis
fuit stipulatus ticio vt extraneo. ut ibi ē no. z iō l. ipse tici⁹ effi
ciat̃ heres stipulatoris p̃t peti a ticio tāq̃ exneo qz cōsiderādo
ticiū ut exneū hoc nō interest stipulātis. Itē p̃ bar. alle. h. Ra.
l. si rē meā. S. e. cū glo. z. l. nemo rē suā. j. e. sed rīde vt p imol.
in. d. l. existimo. z limita predicta vt per ang. in. d. l. i. S. d. pac.
z Pau. de ca. f. q̃ pcedat qñ stipulatio fuit concepta per hec
verba promittis mihi q̃ dabis illi. sec⁹ si dixisset promittis ticio.
qz tūc est proflus inutilis. allegat no. per glo. j. ea. l. S. si quis
insulam. in. h. fieri. vbi dicitur.

2 **In stipulationibus.** Verba stipulatiōis am
bigua s̃ stipulatore in
dubio itepretant̃. h. d. cū. S. seq. Et pro declaratione hui⁹. S. i
stipula. vide bar. h. z i. l. in p̃uētiōalib⁹. i. p̃n. j. e. z in. l. veterib⁹
in. si. S. de pac. vbi plene glo. in materia. z in. c. ex l̃is. de spon
sa. Circa hāc glo. ponit bar. tres modos practicādi. cui adde
q̃ imo. h. dicit tertiū modū esse tenendū z q̃ sibi vñ p̃mā practi
cā bar. nō posse pcedere qz solū hz locū in p̃torijs stipulatio
nibus p no. p gl. h. z p. l. in p̃torijs. j. de p̃to. stip. Sed Ro. h
substinet bar. z ex ṽbis bar. in. l. in p̃uētiōalibus. j. eo. z in. d. l.
veteribus. tollit̃ hec oppo. io. de imo. nā verū est q̃ i p̃torijs
sit itepretatio a iudice s̃m mētē suā. sed in p̃uētiōalib⁹ sit iter
pretatio a iudice s̃m mētez s̃bentiū. Itē circa scōdam practicā
intelligit imo. bar. velle q̃ actor peteret in libello stichū albū z
reus excipiebat q̃ duo erāt stichi z q̃ ipse senserat d̃ nigro z q̃
fiat cōdēnatio i eo de quo sensisse se dicit promissor. dicit imo.
in neutro faciendā esse cōdēnationē. nā in albo fieri nō pōt. qz
de illo non est probatum. in nigro etiam non debet fieri condē
natio qz nō est penitus. ar. l. vt fundus. S. condi. z. l. i. C. de fi
deicō. liber. Tñ puto bar. recte loqui. nam si intelligimus bar
to. velle q̃ in libello fuerit stichus albus specificatus. d̃bemus
sane intelligere q̃ reus probauit duos eē stichos albos uel ba
bētes illas qualitates de quibus in libello actoris. vñ dubita
bat de quo fieri deberet p̃dēnatio. Et decidit q̃ in eo de quo
dicit reus se sensisse. Et. gl. z doc. addo duas limitatōes ad. S.
nostrū. Prima est ut nō habeat locum. S. noster qñ ex cā one
rosa stipulatus effem mihi dari stichū. z dubitatur de quo sen
serim z p̃missor est mortuus vt singulariter pbat bar. in. l. iter
stipulante. S. stichū. j. eo. qz facultas declarandi que cōperit p
missori ad. S. nostrū nō trāsit ad eius heredes. ut est gl. in. l. pō
ponius scribit si frumentū. S. si. s. de rei vendi. z in dicto. S. sti
chum. ideo tunc cum nō supersit p̃sona que possit declarare sti
pulatio erit nulla. sed si stipulatio esset ex causa lucratiua tran
siret ad heredes promissoris potestas declarandi per. l. si qs a
filio. S. si plures. de le. i. z p bar. in. d. S. stichū. Secūda ē limi
tatio ad. S. nostrū ut nō pcedat i cōtractu per quē constituo te
pcuratorem meum quia hoc casu nō fiet itepretatō contra eū
ex contractu volentis acquirere seu agere sed fiet itepretatō
s̃m mētem z mentionē cōstituentis vt est glo. si. in. c. petitio. d̃
pcurato. z hoc idem voluit Specu. z Jo. an. in. ti. de proc. S.
rōnes autē forme. h. vbi autem. z tene menti istas limitationes
qz nō inuenies i p̃posito a legistis traditas. C. In. S. cum qui.
4 EEE iii

ibi nō alia rē. hoc nō haberet locū in vltimis volūtatibus qz si
bis esset expressa qritas intelligeret de diuersis decem. vt pro-
bat tex. in. l. meuiō. i. pñ. s. de leg. ii. fm Raph. ibi z hic. z dicit
hoc ipse singulariter sentire glo. hic in. s. in stipulationibus. in
h. interpretāda. in pñ. iuncta. l. in testamētis. de reg. iur. z ideo
t3 hic Ro. Adde qz ista limitatio Pe. z Ly. in. l. si quis i testō
in pñ. de leg. i. per. d. l. meuiō. z sequitur etiā Imo. in. d. l. si qs
in testō. l3 Bar. ibi cōtra tenuerit. per istū tex. z. l. euz qui ita in
pñ. j. eo. z male qz opi. pcedēs pbat in. d. l. meuiō. de q bar.
nō facit mētiōē. Nec ob. d. l. eū qui ita qz ibi nō fuit bis exps/
sa qritas. tex. vero hic loquitur in stipulatiōe. Scdo fallit regu-
la huius. s. quādo duplex eēt oratio seu actus stipulandi qz nī
si sit adiecta dictio eadē intelligitur de diuersis. x. fm Bar. hic
z in. l. ij. j. ti. pmo p tex. in. l. de duo. re. in pñ. bñ facit. l. qnqua-
ginta. s. de pbatio. z idē tenuit Bar. i. l. re cōiuncti. i. q. circa.
ij. col. vel. iij. Sed imo. in. d. l. si qs in testō. sub dubio forte te-
net Friū per regulā que ponit in. s. in stipulatiōib. C. Nō ob.
tex. allegatus per bar. qz ibi loquit in plurib. stipulantib. sepa-
ratim hic in vno z sic non cadit rō huius. s. in stipulationib. puto
veriorē in hoc opi. Bar. que videtur pbari. isti. s. duo.
re. in. s. duo pluresue rei. in ver. eosdem. saltē a contrario sensu
vbi videtur pbari qz ē si sit vnus stipulator exprimi debeat di-
ctio eadē quādo sunt diuerse oratiōes. alias nō intelligeretur d
eadē sūma. nec ob. si dicatur qz ibi loquitur in pluribus pmit-
tētib. hic in vno: qz respōdeo qz adhuc ille tex. hēret locum i
vno sicut in pluribus: vt per bart. in. d. l. ij. s. ti. i. vbi extendit
hunc tex. ad plures promittētes in eodē actu pmittēdi. z ideo
sensit Bar. hic ē verum qz imo. in. l. ij. sub dubio forte tenuit cō-
trariū. qz iste re. loquit in vno pmittente z ideo intelligit i eis-
dem. x. ne duplici onere grauet. ar. l. iij. s. qui in vita. de leg. ii.
z. l. fideicomissa. s. si quis. x. de leg. iij. que ratio cessat in pluri-
bus promittentibus. teneo tamē opi. Bar. per rationē huius.
s. in stipula. z. l. cū de indebito. in prin. de proba. que h3 locus
etiam qñ vnus stipulat a plurib. nō ergo attendere stipulato-
rū vel pmissorū pluralitas: sed actū z orationum. z ad hec vi-
de no. p Bar. in. l. i. s. antepe. C. de cadu. tol. C. In glo. que i-
cipit. secus ibi tūc i. xx. zc. pro hoc etiā tex. in. l. vbi fideiussor. j.
de solu. z. l. cū duo. s. de cōdi. inde. etiam i penis fm bar. z an-
ge. hic. vt no. glo. in autē. causa que sit cum monacho. in glo.
fi. C. de epi. z cle. in. l. si. alias est. ij. que icipit hac saluberrima.
in h. denarū. C. de agē. in rebus. li. ij. z i. s. ad excludēdas. in
aut. litigio. i. h. denarū. Et no. Bar. post glo. i. s. illud autē. in
h. denarū. i. pmissio ffoz. licet glo. i. l. qui testrini. z ibi Ange. in
hoc sibi cōtrarius. C. de murile. lib. xi. tenuerit Friū i penis quā
sequit bal. in. d. l. si quis testamēto. z Imol. hic sub dubio forte
ar. c. odia. z. c. i. penis de regu. iur. i. vi. z Roma. hic qui moue-
tur qz dictio dena. nō importat nisi decem in quacūqz disposi-
tione. allegat. l. i. s. si quis cautio. vbi dictio vicena nō iporat
quadragita. vt pz ibi iuncta. l. iij. de verbo. sig. pro qua opi. ē
allegat. l. si nō sortem. s. fi. de cōdit. ide. z. l. cum duo. de in di.
adiec. per que iura hoc etiā Raph. cu. tenebat qz dictio dena
regulariter importet idem qz decem i qcūqz dispositione. z re-
spōdēt ad. d. l. si qs testō qz dena ibi accipit. i. cuilibet quinqz
sed verior videt opi. Bar. quia regulariter dictio dena. impor-
tat. xx. d. l. vbi fideiussor. cum cōcor. Nō ob. l. i. s. si quis cau.
qz ibi illa dictio fuit adiecta in dispositione cōtinēte reiteratio-
nē quo casu nō iporat nisi. x. sicut dicimus i dispositiōe ānuā. l.
iij. s. de an. le. z. l. si ita stipulatus fuero si ticius. i. pñ. j. e. Non
ob. d. l. si nō sortē. s. fi. in fi. qz dū tex. ille dicit qñ pōt intelligi
qz. i. quo ad omnes. z sic iporabit decē. z dena. xx. alias Friare
tur pcedētib. finis illius tex. C. Nō ob. l. cū duo. de in diez
adiec. qz expone dictionē quina vt dixi exponēdam esse i. d. l. si
nō sortē. i. fi. nec videt bona respōsio data ad. l. si qs testō. qz
si esset verū sequeret qz ad casum clarū respōdisset obscure. qz
iā dixerat qz. x. ticio. z. x. gayo legata erāt de quo ibi nō dubita-
batur sed itelligēdo dena. i. xx. nūdebat clare ad casuz dubita-
bile z nō oportebit suppleri dictionē cuilibet. z posito qz. d. l.
si qs testō nō pbarer tamē satis pbat alia iura pro hac opi. s.
alleg. C. In gl. fi. ibi sed i qnqz sed pbariū tenuit Oldra. Bar.
Raph. z Imo. hic. z Ange. z Pau. de cast. i. l. eū qui ita. i. pñ.
j. e. qz sub diuersa cōpagine h3orum facta fuit bis mētiō d de

cē i stipulatiōe de qua hic. z sic admittit i solidū stipulator p ius
nō decrescēdi. ar. l. i. s. si naut disūctum. C. de cadu. tol. secus i
l. si mibi z ticio. quia ibi fuit sub eadē cōpagine h3orum. sed dy.
z Bal. hic trāseūt cū opi. gl. per iura allegata i ea. z pro hac p-
te dicit Imo. hic facere. d. l. si mibi z ticio. nisi fm eū respōdea-
mus qz cū ibi fuerint cōiuncti re z h3is nō h3 locū ius nō decre-
scēdi iter tales sed ius acrescēdi. alle. d. l. i. s. is ita. z. s. vbi aut
cū gl. i vltimis volūtatibus nō aut i scribis h3 locū dictuz ius
acrescēdi. vt. d. l. si mibi. C. S3 hec rñsio nō satisfact ad pñtū.
qz imo iter pñctos re z h3is habet locū ius nō decrescēdi. vt
probat Bar. i. l. re pñcti de le. iij. i. h. quero nūquid iter cōiū-
ctos re z h3is zc. Et no. glo. in. l. i. s. fi. in glo. mag. dñ dicit s3
cōcursu zc. s. de vsufu. accre. ergo cū ius nō decrescēdi fm om-
nes habeat locus in contractibus qz vtile per inutile zc. vt no.
Bar. in. d. l. si mibi z ticio in prin. dum allegat propriuz. z etiā
Bar. hic si ergo in casu. d. l. si mibi erant cōiuncti re z h3is de-
bēt ibi per ius nō decrescēdi in totam acquiri stipulanti. p-
terea per h3a de quibus h3 tex. etiā inducit pñctio nō solum
re sed et h3is. ut. l. meuiō. i. pñ. z ibi no. oēs de leg. i. z p Bar.
in. d. l. re pñcti. in. v. col. ergo in terminis huius. s. nō erit di-
cēdū qz stipulanti debeantur integra decē cuius cōtrarium t3 h3
Bar. z alij Non reperio hanc difficultatē declaratā. tamen su-
stinendo opi. docto. hic cōtra glo. respōderi posset ad. l. si mi-
bi. v3 qz vera est opi. Pe. z Ly. in. l. vnica. s. vbi autē. s. cadu.
tollē. tenētiuz qz per verba de quibus in tex. d. l. si mibi nō idu-
cit cōiunctio realis sed verbalis tñ. z ideo cū iter cōiunctos ver-
bis sit locus iuri acrescēdi i vltimis volūtatib. d. l. re pñcti.
secus est i pñctibus. ut. d. l. si mibi. ista est ratio illius. l. p quā
pbari videt dictā opi. esse veram qñ si per illa h3a eēt pñcti
etiā rehabet ibi locū etiā ius nō decrescēdi qd quidē locū h3
etiā i cōtractibus. ut dixi. z sic nō videretur qz Bar. in. d. l. re
pñcti. i. h. tertio loco bñ reprehendat opi. Pe. quā sequit etia-
am Imol. in. l. plane. s. si pñcti. p illū tex. s. de cōd. z demō.
Tamē Bar. in. d. l. re cōiuncti. h. iij. quero. vñ recte meo iudic-
cō rephēdere opi. Pe. z Ly. maxime per. l. triplici. j. de h3. fi.
gni. que sortit ob. z si teneam. opi. bar. ibi s3 Pe. z Ly. opoz-
tebit nos fateri verā eē opi. glo. nostre hic quam tenuit Dy. z
Bal. qz est p oia eadē rō i. s. nō que i casu. d. l. si mibi z ticio.
nec allegata per bar. h. aliquo modo ostabūt qz ad oia patebit
respōsū per. d. l. si mibi z ticio iducēdo vt. s. vñ videt dicens.
dū ibi eē i casu. s. nri. qz i. d. l. si mibi z ticio. Nec ob. d. l. pñ-
um. s. cōia pñ. qz loqz i idiuuidis qz tñ h3 passus ē dubi. z reg-
rit discussionē aliorū articuloz relinquo nūc cogitanduz.

Si stipuler. Qui alteri stipulat pōt ex illa stipula-
tione agere si sua interest. h. d. v3 qz ad
s. si quis ita. C. In gl. i. h. fieri. i. pñ. Concludit ergo gl. qz vbi
stipulatus sum per hec verba promittis ticio qz dabis ei nō va-
let etiam si stipulatis interfit per. l. quecūqz in prin. s. ti. i. Et
istud cōiter tenetur z hoc etiam t3 gl. in. l. iij. in ver. interfit. C.
de inuti. stip. Frium tenuit glo. in. d. l. quecūqz. pro qua glo. vi-
cit bal. in. d. l. iij. qz ibi erat melior tex. qui ad hoc posset allega-
ri. i. in prin. d. l. iij. dicit tamē bal. ibi cōmunē opi. esse in contra-
rium. z fm eā debet intelligi. d. l. iij. pur etiā ibi itellexit glo. z
idem dicas in cōceptione libelli qz nō debeo petere cōdemna-
ri te ticio ad dandū ei etiā si mea interfit z ita per istā glo. dixit
bald. in. l. si cui leges. s. fi. s. de le. i. pro quo bñ h3 facit qd no-
bar. in h. sextus modus z istā glo. etiā ad duo pōderauit. s. e.
l. s. alteri. de quib. tangit Ange. hic z in. l. i. s. de pa. C. In ea.
ibi nisi in tutore. vult igitur glo. qz tutor curator z syndicus pos-
sunt acquirere principalibus suis etiam conferendo h3a obli-
gatiua z executiua stipulationis i personas pncipaliū. z ideo te-
nuit gl. i. l. quotiens. in pñ. s. de admi. tu. z in. l. in omnibus. la.
i. de pñ. stipu. z in. l. multū. i. fi. gl. magne. C. si qs alteri vel si-
bi. z i. l. iij. C. qñ ex fac. tu. z i. l. i. C. p qs pso. z i. l. i. i. pñ. j. s. fi.
ser. z seqz idē Pe. bar. bal. z Pau. de cast. hic p. d. s. si actor
ri. vt hic plen. p bar. cui adde Ly. idē tenēt i. l. vt iter. C. s. in
uti. sti. pro hoc etiā vñ tex. cum glo. i. l. gaius i h. stipulatus. s.
de vsur. z itelligi d3 hec opi. qñ tutor stipulat aliqd qd spectat
ad administratiōē. alias sec. l. solutū. s. p liberā cū glo. z ibi
bar. s. de pigno. ac. z illud idē qd dñ i tutore pcederet i curato-
re militis qz i h3 egparat tutore. ut no. i. l. si pecuniā. s. si cer. pe.

Sed Ja. de are. Ange. z Imo. Raph. z Ro. hic reprehēdunt
istā opi. gl. hic quā ē reprehēdit Ange. in. l. i. oib⁹. z Mico. de
ma. z bal. in. l. i. C. p. q̄s pso. sentit idē z idē bal. i. l. i. in. iij. co.
C. de sen. pncipaliter p. d. l. quorēs. i. p̄n. z p. d. l. quēcunqz.
C. Nec ob. tex. i. d. §. si actori. qz ibi non dī qz hba obligatiua
fuerit collata i psonā pupilli. C. Nec ob. d. l. gai⁹ qz rñdeo eod
mō ad rōnē bart. hic spālī rñde vt p bald. z Imol. hic z ista
opi. Ja. de are. z Seqñū vī sustētabilis p. d. l. quorēs. z p. d.
l. q̄cūqz. z qz tex. i. d. l. gai⁹. z i. d. §. si actori. z alia allegata p
4 opinio. ōria nō strīgūt. C. Subdit tñ no. Raph. h qz illud qd
dicit gl. hic v3 qz vbi hba obligatiua z executiua referūt ad ter
tū nō valet stipulatio nō hēbit locū s3 eū i pacto vt si paciscor
qz ab alio nō petat. nā q̄uis hba obligatiua z executiua refe
rāt ad aliū valebit si mea iter sit. tex. fm eum ē singularis i. l. si
vñ⁹. §. qz sine psona. §. d. pac. qz tex. nō pbat vt mihi vī qm̄ ibi
nō apparet qz hba obligatiua fuerit collata in psonā alteri⁹ s3
i personaliter fuerūt plata nimiz si valz vt dicā. j. circa itellectū
§. grifogon⁹. Nec vī reddi posse rō diuerſitatis iter stipulatio
nē z pactū. z hoc casu a iure egparata sūt. ut. l. qz tutela. i. fi. de
regu. iur. z p̄dictū Raph. t3 bar. hic ad fi. p. d. l. quēcunqz. qz nō
loq̄ magis i stipulatōe q̄ i pacto z barto. i. l. i. p̄n. §. de pac.
C. Secūdo vidēdū est si hba obligatiua cōferant in personaz
stipulātis. z executiua i psonā tertij an valeat stipulatio in quo
tex. hic cū gl. ē qz valet si stipulātis iter sit z stipulātī acq̄rit ac
tio. Itē valet i tutore curatore z sindaco sic stipulantib⁹. d. §. si
5 actori. C. S3 magnū ē dubiū qd i pcuratore taliter stipulante
an valeat saltē quo ad hoc vt pcurator actionē ex stipulatu ac
q̄rat dñō p̄ferti mediāte cessiōe pcuratoris i quo bar. hic t3 qz
p. no. p. gl. i. d. l. i. oib⁹. z i. l. si pcuratori abñtis. j. e. z p. l. pen.
C. ad exhibē. Idē tenuit Bal. i. l. certi cōditio. §. qm̄ i. ij. col. si
cer. pe. z idē fm bar. hic erit i negocior̄ gestore. per. d. §. pen.
Cōtrariā opi. tenuit gl. i. l. i. p̄n. j. de stip. ser. z seq̄ bal. ang.
Raph. Pau. de ca. z Ro. hic. z Bo. car. z Imo. i. c. accedēs
de p̄bē. qz si pcuratoris vel negocior̄ gestor̄is nō iter sit nō de
bet valere stipulatio vt hic. o3 enī ut iter sit stipulātis ad hū
stipulatio valeat. z qz hba tā obligatiua q̄ executiua referātur
ad psonā pcuratoris. ut i. l. cū qz. §. iul. de cōsti. pecu. l3 Bar.
videat illū canillare fm eos. istā opi. ē t3 gl. si. i. l. i. C. per q̄s p
fo. C. Nec obstat ea q̄ allegat Bar. pro se qz loquuntur in casu
bus spālīb⁹ enumeratis p gl. in. §. si quis alij. insti. de inuti. sti.
z per eūdē Bar. h circa fallentias. C. Et pro ista opin. addo
gl. i. l. dāni ifecti. stipulatio cōpetit i. §. si. cū qua ibi clarius trā
sit bar. cū alijs. §. de dā. ifec. Idē vī sentire glo. in. d. §. si quis
alij. dū dixit qz fallit in pcuratore p̄ntis z in casu. l. iul. §. si pcur
rator. de ac. emp. tñ vī saluari posse opi. Bar. z bal. tam in p
curatore spālī q̄ generali cū ē pcurator generalis videat ha
bere mādātū acgrendo. ut. l. si rē. z ibi glo. §. de vsuca. nam p
curator teneat de dolo lata z leui. l. a pcuratore. z ibi no. §. mā.
z plene Bar. in. l. qz nerua. i. xi. q. §. de positi. z p cōsequēs tene
tur acgrede dñō qm̄ pōt alias teneat dñō sicut tutor. l. q̄cqd. C.
6 arbi. tu. qz tutor sic ē teneat de leui. ut ibi ergo manifeste appa
ret qz pcuratoris interest stipulari dñō i cōsequētiā valeat o3 ut
hic. Mō ob. d. §. iul. qz rñde vt h per bar. vel qz loquit in pcur
ratore spālī ad aliū actū z hoc etiā tenuit h Imo. l3 nō ita ap
7 te. Et subdit Imol. idē videri in pcur. spālī stipulante dari do
mino oino ex mādātū dūmō subsequat ratihabitio. qz illa eg
paratur mādato. l. si. C. ad mace. z sic supueniēs itereffe videt
stipulationē validare. vt dictū fuit i. §. alteri. in fi. secus si nō su
pueniat ratihabitio qz tūc pcedit opi. gl. in. d. l. i. de stipu. ser
uo. cū fi. C. Sed aduerte qz i isto casu si supueniat ratihabitio
8 dñi nō p hoc vī p̄stare de interesse stipulātis qz nō teneat acgre
redñō. ideo dictū eius nō videt pcedere. C. Quid aut i nego
cior̄ gestore de quo dictū est puto qz in casib⁹ in qb⁹ tenetur d
neglectis z omisissis qui no. in. l. tutori. in gl. in. §. voluntas. C.
de neg. gest. z in. l. si pupilli. §. videam⁹. e. ti. sit idē qd i pcura
tore generali qz h3 locū eadē rō interesse z in hoc ista ē cōfide
ratio noua p quā opi. possunt ad cōcordiā reduci z tenēdo di
ctā opi. Bar. in pcuratore. rñdeo ad no. p gl. in. l. dāni. z i. d.
§. si qz alij qz illa itelligit quo ad trālationē actionis vtilis in
dominiū sine cessiōe. qz verū dicit ille gl. qz p̄ter q̄ i casib⁹ spe
cialib⁹ ibi expressio nō querit vtilis sine cessiōe dñō. nos autē

querim⁹ vtrū stipulatio valeat ad hoc vt possit pcurator actio
nē cedere dñō. C. Tertio est uidēdum quid si hba obligatiua
sunt cōcepta psonalr z executiua sunt collata in tertij vt pmit
tis qz dabis ticio cētū an valeat si stipulatus iter sit bar. qz nō qz
tūc hba obligatiua itelligūt collata in tertij. allegat. l. ita sti
pulat⁹. §. grifogon⁹. j. e. z idē t3 ibi Ange. sed Rapha. Imol.
Pau. de cast. ibi z Imo. z Roma. hic tenet ōriū p istū tex. in
§. si quis insulā. z qz hba i personaliter plata in dubio debet i
telligi taliter relata qz actus valeat si aliquo casu valeat pōt. l. si
seruus. z. l. anpe. de stip. suo. z. l. quorēs in stipulationib⁹. j. e.
z istā opi. vī tenere Ly. in. d. l. ut iter absentes. C. Mō ob. §.
grifogonus qz ibi stipulatio nō valuit qz nō itereat stipulantis
10 Juxta hoc tangit Bar. hic de mō proferendi sniam in cā pu
pilli agitata per tutore absente pupillo. nā dicit qz hba absolu
toria vel p̄denatoria pōt referri ad pupillū etiā abñtē sicut te
net gl. hic i actu stipulādi. z ita bar. limitat. l. i. C. de senten. lo
cum nō habere in tutore z curatore z sindaco. z cum bar. h vi
des trāsire Imol. Idē ē teneat Anto. de bu. in. c. querelā. in vl
tima charta de elec. z Imo. in. c. suscitata. post glo. de resti. in
integ. z Pau. de cast. in. l. ex contractu. de iudi. vbi dicit se ita
obtinuisse. Idē bar. z Ang. in. d. l. i. C. d. sentē. z sequitur bal.
ibi dicēs pro hoc esse tex. singula. in. l. sed ideo. post p̄ncipi. §.
de euic. sed certe illa lex. nō bene probat si bene inspicias. pro
cuius. l. declaratione vide bal. in. l. si quando in. ix. q. C. de tes.
vnde contra. d. opi. tenuit Ang. z Roma. hic z certe si tenem⁹
veram non esse opinio. huius glo. in stipulationē prout. §. tenui
11 sequitur qz ruit fundamētū bar. z Sequatium. C. In eadē gl.
in fi. bar. istum casum explicat hic ponens casus ex quibus i sti
pulatione facta per alium mihi acquiratur vtilis actio sine ces
sione. z circa tacta hic per eum in tertio casu queri potest an di
ctus casus pcedat in stipulationib⁹ extraiudicialib⁹ in quo gl.
in. c. q̄q̄ de vsur. in. vi. tenet qz nō. z imol. in. c. dudum. de con
uer. cōiug. tñ cōis opi. est in p̄trariū. ut plene per bar. in. l. ij. j.
rem. pupil. fal. fo. z in. l. nec ei. §. eorū. §. de adop. z bal. in. l. i. n
aliter. eo. ti. z in. l. i. §. exigere. §. de mag. conuen. z in. l. i. §. de
his qui sunt sui vel alie. iur. z i. l. gaus. i lectu. antiq̄. §. de vsu.
vbi dicit qz cōmunis obseruantia hoc habet vt sine cessiōe ac
quiratur alteri actio ex stipulatione notarij. z per Imo. in. l. hu
iusmodi. in p̄n. de leg. primo z Anto. de bu. in p̄n. decretal. in
12 v. articulo. Item circa ea que tangit bar. hic in. v. casu. adde qz
nō solū si qz stipulat mihi dare rem meam que durat mea ut p
batur in. l. si cū uenderet. §. de pig. act. z ibi no. bal. z clarius
Pau. de ca. ibi. Ex hoc p3 qz bar. nō bene loquit i p̄ma rñsio
ne data ad. l. i. C. per quas perso. quam rñsionē per aliā rōnez
etiā reprehēdit imo. hic idē dicit bar. si quis mihi stipulat illud
quod est ex re mea ut fructus. l. qz pcurator ex re. §. de pcura.
secus dicit si quis stipulet mihi aliquid qd est extra rem meam
l3 mihi debeat occasione rei mee ut est vsura que non debetur
ex re. l. vsura. j. de verbo. sig. Nam in talibus non acquirat ac
tio sine cessiōe stipulantis sicut nec acquiratur actio ad pign⁹
vel actio ex stipulatu de euictione super re emptā a procurato
re meo. l. solutum. §. per liberam. §. de pig. ac. z. l. possessio. §.
13 si. §. de acquirē. pos. Ex hoc uidendū est quid in actione ad pē
sionē rei mee an mihi acquirat sine cessiōe. gl. in. c. q̄q̄. §. de vsu
ris in. vi. t3 idē esse in pensionē quod in fructibus. per. d. l. qz p
curator. z idem tenet domi. card. z imo. in. d. c. accedens de p
ben. cōtrariū tenuit ioan. an. in. d. c. q̄q̄ in nouellis. l. qz nō ac
quirat ipso iure dñō. sicut est dictū in vsura quia p̄sio est ex rez
nō ex re sed ppter rem. z ita dicit tenuisse Fran. ac. i. l. iulia. §.
sed pcurator. §. de acti. empti. quod puto verius. z pro hoc
14 allego glo. i. l. si nauis. in versicu. iure. §. de rei vendi. z hoc ē
deciditur quid in actione ad precij rei mee vendite per procu
ratorē meū an ipso iure queratur mihi actio. bar. hic qz sic per
d. l. iulia. §. si procurator. idem tenet bar. in. d. l. qz procurator
z in dicto. §. si procurator. z sequitur ibi Pau. de castro z An
ge. z imol. hic quia precium est loco rei. C. Idem sentit gl. ma
gna in. §. si quis alij. institu. de inuti. stipula. z bar. in. d. l. pos
sessio. §. si. Contrarium tenuit glo. in dicto. §. si pcurator. i gl.
p̄ma in fi. scilicet qz nō acquiratur quādo pcurator soluēdo nō
esset sicut dicimus in institore vel alio quocūqz cōtrahēte nomi
ne meo. l. p̄ma in fi. cū se. §. de instito. z idem sensit barto. post
EEE iiiij

Guil. in. l. si cū emptore. §. si. §. de pac. licet Paul. de cast. ibi aliter dixerit. et hoc est qd voluit dicere tex. in. d. §. si procurator i verfi. exēplū institoris. et hoc ibi tenet Bal. et Fulgo. qz precium rei vēdite nō dī esse re vt formaliter dicit tex. in. l. vēditor ex hereditate. §. de heredi. vel actio. vendi. per quam. l. puro istam partem veriorē. et posset etiam aliter responderi ad. d. §. si procurator. vt vult Bal. in. l. cū per eos. C. si quis alteri. et in. l. pen. 15 C. de exer. Itē ex his deciditur quid si procurator emit rē ex pecunia dñi an acqrat vtilis actio domino sine cessioe. et Bar. an ge. in. d. l. possessio. in fi. qz sic. et idem Bar. per illum tex. in. d. §. si procurator. et ibi sequit Paul. de castro tamen glo. fina. ibi indistincte dicit qz ex contractu emptionis per procuratōrē nō acquiritur ipso iure actio domino. et ita indistincte dicit tex. i. d. l. possessio. in fi. et sicut precium rei nō dī esse ex re. d. l. venditor. eadē ratione nec res videtur esse ex precio. et ista opi. videt in puncto iuris verior quam etiam sequitur Fulgo. in prealleg. 16 §. si procurator. C. Iuxta hoc decidit Bar. hic vtrum ex pacto l. commissioe vel etiam adiectionis in diem per procuratorem acquiratur actio personalis domino sine cessioe. dic ut hic per eum et dum ipse decidit qz ex pacto adiectionis in diem acquiratur domino actio personalis bene facit fm Imolam hic qui idem tenet dicta. l. si cum venderet. vbi ex pacto adiecto per alium ad vtilitatem domini super re domini que tamē nō durabat eius acquiritur actio psonalis domino. et respōdet Imo. ad. l. i. C. per quas personas qz nō acquiritur directa sed bene vtilis et huic opi. vident adherere vba Bar. in. d. l. si cū vēderet. Sz Ro. hic dicit qz hec vident violare tex. in. d. l. i. ppter ea t3 ipse qz sine cessioe nō acqrat dño actio. sz nō ē bona rñsio ut infra dicā in alio sequēti articulo. vnde Bal. et Saly. in. d. l. pma. C. per quas perso. videt aliter rñdere ad. d. l. si cū venderet. qz sit spāle ibi i pacto adiecto p creditōrē qz repñrat psonā debitoris in re pignozata. l. cū notissimi. §. sed illud. C. de pñcip. xxx. an. in ceteris tenet dñi p. d. l. i. Sed nec hec rñsio vñ bona qz etiā procurator repñrat personā dñi. l. certe. §. i. §. de preca. et i regu la qui p aliū. de reg. iur. in dñi est terribile et ad. l. si cum vēderet pro opi. glo. Bal. et Saly. in. d. l. i. posset rñderi qz spāliter ibi i ductū ē in fauorē debitoris qui cū grauef in vno ut res sua possit sine volūtate sua vēdi releuef i alio vt p pactū creditoris acqrat sibi vtilis actio sine cessioe. ar. l. cū q. in pñ. §. de iureiu ran. et hoc sensit Saly. i. d. l. si cū vēderet. et ad hoc pñt adaptari vba gl. ibi que dicit eē spāle et posset vtraqz pars sustineri ppter varietatē opi. mihi tñ i pñcto iuris magis pl3 opi. Bart. et Imo. h et Bar. in. d. l. si cū vēderet. qz in practica pp aucto ritatē gl. durū eēt obtinere. C. intelligas ergo Bart. h log de actione et obligatōe psonali nō aut de actione reali seu acqñtō ne dñi qz tūc dīderet his que ipse nō. i. l. i. C. p quas pso. vbi querit an ex pacto. l. commissioe vel adiectōis in diē acquirat p procuratōrē dño rei vēdicatio seu dominiū. et tenuit qz non qz hi sunt modi ciuiles ad aquirendū dominiū ergo p eos nō acqrit procurator dño. l. ea que ciuilit. de acquirē. re. do. et ideo tenuit Bar. in. l. qui mihi donatū. in fi. §. de dona. et Ang. in. l. si is q pro emptore. §. de vsuca. et in. l. i. §. per procuratōrē. §. de acqre. pos. et Be. de ancha. in. c. accedēs. de pñen. Contrariū tenuit gl. d. l. i. C. p quas perso. quā sequit Guil. de cu. et Ray. et Ly. ibi in addi. et ē Bal. ibi imo. et Ro. in. d. l. q mihi. et h p plures rōnes quas vide p eos. et ista opi. vñ verior p text. in. d. l. i. C. p quas perso. i h. reintegrata. nō exponēdo put exponit ibi gl. re integrāda. p ista opi. etiā Ful. i. d. l. si cū vēderet. pōderat ibi ad hoc tex. et p hoc ē alleg. tex. in. l. volūtate. §. creditor. §. q. mo. pig. uel hipo. sol. et ad. l. ea que ciuilit. rñde. ut p doc. i di ctis locis. Nec ob. si diceref qz l. si cū vēderet. nō probat eo qz ibi loquit in pacto adiecto per creditōrē qui h3 ius i re qd non h3 procurator. nimirū si acquirit ibi creditōr domino. et istum in tellectū ponit hic imol. et Roma. sequit quia rñdeo hoc nō eē bñ dictum qz ē dñs sup re que non durat sua non posset alteri acquirere. l. pactum. C. de pac. cōuen. et hic p bar. in fi. tātomi nus hac rōne inspecta debuisset creditōr posse acquirere sup re que nō durat sua aliquod ius. est ergo rō illius. l. illa quam dixi §. qz ibi stipulat dño. et circa intellectū. l. ii. C. per quas perso. §. quo aliquid tetigit Bar. hic i qnto casu et plenius imo. bald. et Ro. hic per eūdē. vide i. l. certi cōditio. §. si nūmos. et i. l. si per

cunā. et ibi per modernos. si cer. pe. et per bar. Ang. et imo. i. l. si ita stipularus. §. grifogon pbat i. l. gaius. §. solu. ma. et p cy. et bal. i. d. l. ii. C. Inqñtū bar. hic circa octauū modū dicit requiri duas causas v3 affectionē. j. e. et personarū et rei egratē p. l. gaius. §. solu. ma. Adde qz idē sentit h bal. et Ang. i. d. l. pactū C. de pac. puen. et in. l. certi cōditio. §. qm. §. si cer. pe. sed bart. in. d. l. gaius sentit pñariū v3 qz solus fauor egratis. i. dotis. ibi sufficit per. d. l. gaius. i. v. maxime. et istud sequit Pau. de cast. hic et mihi hoc vñ verius. et ratio colligit ex. l. i. §. accedit iūcto pñ. l. C. de rei vxo. ac. qz ē si nulla facta eēt stipulatio p exneuz acquirēt mulieri. C. Idē inqñtū bar. h in. xi. casu cōcludit qz si super re mea que durat mea stipulatus sum tertio acquirif ei vñ lis actio per. l. publica. in pñ. §. depofi. et ista est cōis opi. vide tamē bal. aliter dicentē in. l. cū patrē. C. de iure do. tamē eius opi nio non placet quia violat tex. et loqf in specie dñposita adeo qz non poterat esse depositū et transferri dominiū in depositariū 19 C. Itē circa hoc adde idem esse si stipulor tertio super re non mea si tamē est futura mea ita singulariter voluit bar. in. l. qd dicitur in finalibus pñbis allegādo. l. publica. j. eo. et est maxia am pliatio ad illam. l. pro quo bar. allegat tex. in. c. i. de benefi. fer mi. et cum hoc transit imol. in. d. l. quod dicitur. et bal. in. l. au. §. de pac. et do. Abb. in. c. in presentia. in. x. colū. de probatio. C. Sed dñi tenuit imol. in. l. ex facto. §. si quis rogatus in. xi. col. j. ad treb. dicens ita recte intuenti sentire bar. in. h. quero quid in pñtractib. et bar. in cōsilio incipiente. Raynuius. Pu to optime saluari posse opi. bar. in. d. l. quod dicitur. vult enim ibi bar. qz si mater recipit fundū i ēphyteosim p se et filijs acq rat filijs. qz mater vñ stipulari filijs rem emphiteoticā que futu ra est sua quo ad vñle dominiū. C. Nec ob. qz tūc nō sit sua ga rñdeo recipiēdo pro se et filijs vñ recipere pro filijs post mortē ipsius. ut ipsemet bar. ibi probat in penul. col. et sic mater vide tur stipulationem quo ad filios in tempus quo res esset effecta sua quo ad vñle dominiū. et sic perinde est ac si stipulatio facta esset eo tēpore in qd collata est. l. qund spōse. C. de dona. ante nup. et l. in tēpus. §. de heredi. insti. alias aut nō pcederet dñā opi. et sic pñcordant opi. et fm predicta intelligo et saluo decisio nē singularē. Specu. in. ti. de locato. §. nunc aliqua ver. clxxviii. vbi dicit qz licet quis alteri stipulari nō possit tñ spāle est i pñdu cēte rem in emphiteosim. qz in tali cōtractu omnes conuētiōes partiū seruāde sunt. allegat. l. i. circa pñ. C. de iure emp. sed qa ille tex. nō probat quo ad terminos nostros. ideo nō puto di ctū Spe. illa rōne pñcedere. sed aliter snari posse fm qd. §. p xime dixi. C. Itē inqñtū bar. hic dicit qz fallit in casu. l. certi pñ di tio. §. si nūmos. §. si cer. pe. vbi fm eūdē spāle ppter singularia precepta pecunie mutuate alteri per alterū ut acquirat actio ip so iure. Et sic sentit secus esse in alijs contractibus etiam qz re p ficerentur. Et idem sentit bar. in. d. §. si nūmos. et in. l. singula ria. eo. ti. et bal. ibi in lectura ordinaria. et Imo. in. §. grifogon nus. in no. C. Adde qz contrarium tenuit Bal. in. l. quotiens. C. de donatio. que sub modo et Fulg. et Pau. de ca. in. d. §. si nūmos. et bald. ibidem in lectu. antiqua. et Pau. de cast. in. d. §. grifogonus. scilicet qz ex omni contractu uel quasi contractu qui perficitur re alteri per alterum ipso iure acquiratur actio. maxime per. l. fina. per ignorantiam. C. de conditio. indebi. et in. l. si procurator. in pñci. cum gl. in ver. posse reperi. §. de cō ditio. indebi. et l. licet. §. primo. §. de iur. do. cum simi. et p hoc facit ratio quia perficitur rei numeratione vel traditione. et sic actu naturali. non mirum si alteri per alterum queri potest. l. ea que ciuilit. §. de acquirē. re. domi. et istam partem sum secu tus in. d. §. si nūmos. et inqñtum bar. dicit qz est speciale i mu tuo. et qz fallit hec regula in casu dicti. §. si nummos adde qz il la nō videtur esse fallentia ad. §. nostrum. immo videtur qz sti pulatio vel pactum alteri factum sit nullum et qz ei debeatur ex numeratione nō ex pacto vel stipulatione. d. l. certi cōditio. §. qm. ut dicit bal. et Raph. subdit hic Imo. qz forte hodie p. l. ii. C. p qz perso. posset opi. bar. sustineri. ut sicut ex pñcipali po test acquiri idest ex numeratione. ita et accessorio idest ex pacto tñ cū bal. qz. d. l. ii. loquitur in accessorio. bald. vero hic in pa cto eque pñcipali. et qzuis bar. in. l. fina. §. de donati. et in. l. si pecuniam militis. §. si cer. pet. et in dicto. §. grifogonus tene re videat qz. d. l. ii. C. per quas perso. habeat locū i hoc pacto 22

licet eque principali. tamen voc. in. l. si pecuniam. z in. d. §. griso
gonus. tenet. Sum. Item in q̄rum Bar. h̄ terigit de intelle
ctu. l. quoties. C. de dona. que sub modo video omnino Ly. in
l. si. C. de re. alie. nō alie. vbi alium dat intellectū ad illam. l. am
pliando eam etiam ad sc̄tum v̄ditionis quod nō placet p̄ hic
no. per Bar. z vide Bar. in. l. qui rome. §. flauius. j. co. Ali
os casus hic positos per bar. quibus alteri per alterum acq̄rit
actio sine cessione. vide per bar. in. d. l. possessio. §. si. cū cōcor.
23 z addi. quas ibi al̄s dedi. z nūc breuitatis causa omitto. Itē ali
os casus vide per Do. Anto. in pn. decretalium vbi post gl. in
h̄. suos psequitur. an papa vel imperator possit alteri stipulari.
Et q̄rit qd de rege quid de prelato d̄ sacerdote parochiali mo
nacho vel iudice de arbitro z notario z quolibet officiali quos
casus ppter p̄lixitatem nō psequor. Alium casum ponit An
ge. j. §. pri. l. an q̄s possit stipulari eccl̄e. z ibi dices. Aliū ca
sum ē valde quotidianū vide p baldū i. l. i. ad si. C. q̄n lice. ab
emp. disc. z in. l. si. C. res iter alios acta. l. in eo qui pro se z p̄sor
tib̄ suis recipit p̄fessionē ticij confitētis tenere rem i feuduz ab
illo recipiente cōfessionē. nā cōsortibus acquireretur actio i rez
z etiam personalis actio ex moribus idest ex cōsuetudine feuda
lis seu cōtractu cōsuetudinario. vt ibi latius per eum referētē ita
p̄fuisse Dy. z reputat valde notādum. Pro quo etiam vide
24 no. p̄ Spec. in ritu. de loca. in. §. nūc aliq̄. h̄. lxxiii. Itē ē ali
us casus q̄n in stipulatione alteri facta interuenit iuramentuz vt
plene dixi in. §. alteri. vbi etiam dixi an de iure canonico ipso iu
re ex stipulatione alteri facta possit ille agere. z ibi dictis adde
Bal. i. d. l. q̄ procurator ex re. C. ultimo adde dictis. §. i. arti
culo illo an valeat stipulatio si procurator p̄fert verba execu
tius in p̄sonam domini. quod Ang. in. d. l. q̄ procurator ex re.
tenuit opi. Bar. hic. Sed domin⁹ Bar. z Imo. i. c. accedens. d̄
p̄bē. tenuit opi. simp. r̄ quam tenuit hic Ange. C. Inq̄rū. §.
reprehēdit opi. Rap. circa intellectum. l. si vn⁹. §. qd sine perso
na. §. de pac. C. Adde quod bar. hic in si. aperte videt tenere il
lud idem quod tenui.

Si quis ita.

Potest quis stipulari homines sibi

in iudicio vel edem sacram fieri z ex
stipulatiōe qua dñs vel fili⁹ refert ad seruū acq̄ritur domino. itē
stipulatio in calēdis simp̄r cōcepta intelligitur de proximis si
aliud de mente nō constat. Et cū in stipulationibus dies nō ap
2 ponitur p̄nti die debet. h̄. d. v̄qz ad. l. qui hoc anno. C. Mo. in
§. edē. ibi stipulari iuncta gl. q̄ speciale est fauore religionis q̄
si stipulor aliquid qd nō venit p̄standū mibi nec ad meum iter
esse extimabile tendit valet stipulatio. l̄ regulariter §. q̄ requir̄
q̄ sit itereē extimabile: vt p̄ ex no. i. l. si deiussoris. i. gl. i. h̄. com
modo. §. de pac. z p̄ bar. §. e. l. §. alteri. circa pn. qd ē notādus.
3 Et iuxta hoc q̄rit Ange. an q̄s possit eccl̄ie stipulari adeo q̄
l̄ stipulatis nō iter sit valeat stipulatio z cōcludit q̄ non possit
nō reperit iure exp̄sum. C. Adde qd idem v̄ tenere Spe. z io.
an. i. ti. d̄ arbi. §. sequitur. h̄. l̄ pone compromissum. z in ti. d̄ loc.
§. nūc aliqua h̄. lxxiii. C. Idē tenuit Imo. p no. p̄ ioā. an. post
inno. i. c. cū p̄idem. d̄ pac. Sz bal. i. l. illud. C. d̄ sa. san. ec. tenet
Sum̄ dicens q̄ pauperib⁹ z p̄is locis quilibet stipulari pōt eti
am si h̄ba dirigan̄ z cōferātur i paupes z pia loca. gl. ē fm̄ euz
singularis. i. q. vij. quoties cordis. de qua glo. z ei⁹ intellectu dixi
in. d. §. alteri. Et pro ista opi. facit q̄ qui stipulat eccl̄ie v̄ sti
pulari deo. vt habet in euāgelio fm̄ qd refert Ly. i. p̄alleg. l. il
lud. q̄ hoc ē tex. in. l. lege iul. peculatus. i. pn. j. ad. l. iul. pecu.
sed deus ubiqz p̄sens est facit. l. p̄perandū. §. sinaut re. C. d̄ iu
di. Et no. cy. vbi. §. ergo sibi acq̄rit. ar. l. si p̄curatori p̄ntis. j. e.
facit qd no. inno. i. c. cū sup. de ca. pos. z p̄prie. z refert Bar. in
l. i. §. j. d̄ acq. pos. dū dicit q̄ res eccl̄ie possident p̄ deū. Et
hoc puto verius q̄uis bal. i. l. certi p̄ditio. §. si nūmos. §. si cer.
pe. dixerit q̄ soli eccl̄ie romane z nō alteri q̄s stipulari pōt. tñ
p̄cludētē rōnem sp̄alitatis in eccl̄ia romana assignare nō vi
4 det. Quid i ciuile an possit stipulari ciuitati vel vasallus dñō vi
de Bar. i. l. si ita stipulatus. §. griso gon⁹. j. e. Et circa. l. dñs. l.
5 se. vide plene de materia i. l. qd d̄. j. e. C. Mo. i. l. eū qui. ibi pri
mas calēdas zc. q̄ per illū tex. p̄t d̄cidi id d̄ quo dubitauit bal.
i. l. si cum hermes. C. d̄ loca. v̄z si cōduco fundū pro qnquēnio
intelligit de p̄tinuo q̄ si intelligit d̄ p̄ximo qnquēnio vt h̄ ergo se
quit q̄ intelligit d̄ p̄tinuo. fallit fauore libertatis quo casu appel

latione qnquēnij nō intelligit d̄ p̄tinuo tex. est no. i. l.
seru⁹ q̄ testō. §. seruus cū heredi. z ibi bene. de plum
bi. §. d̄ sta. lib. plus voluit iuriscōsultus i. l. pau. §. si.
de fide lib. q̄ etiā si dictū sit triēnio p̄tinuo. idē q̄ fa
uore libertatis intelligit z exp̄onet. i. itegro. de quo
tex. vide oīno Ang. z imo. i. l. si insulā. circa. vij. col.
j. e. itē facit ad. q. qd si dico p̄mitto tibi i trib⁹ termi
6 nis qd intelligatur nō de trib⁹ ānis: sed de trib⁹ dieb⁹
velut de trib⁹ terminis magis p̄mis. z ita t̄z Ro. p̄
istum tex. z de ista. q. tetigi ē in. l. q̄ bona. §. si. §. de
dā. infec. l̄ p̄ior est snia bar. Szinz tenētis i. l. iij. i. pn.
de annu. le. per illū tex. i. h̄. l̄ si ita. Ad ob. h̄ iste tex.
q̄ rō quare h̄ intelligit de p̄mis calēdis ē q̄ si nō itel
geret de p̄mis eadē rōne nec d̄ secūdis. nec d̄ tertijs.
z sic stipulatio non teneret vt hic in gl. iō fit it̄pre
tatio in dubio vt valeat. l. quoties. i. stipulatiōib⁹. §.
eo. C. Sed q̄n dico p̄mitto in trib⁹ terminis pōt itel
ligi de trib⁹ mētib⁹ z de trib⁹ ānis. vñ i dubio fieri d̄z
7 it̄p̄tatio d̄ stipulantē vt. l. stipulatio ista. §. i. stipula
tionib⁹. §. e. C. Et subdit bar. h̄ post gl. valere p̄mis
sionē factam per hec h̄ba. p̄mitto i dieb⁹ illis. p. l. iter
illam. alleg. i. gl. ad idē. tex. z ad h̄ i specie no. Ang.
in. l. libertas. §. post annos. §. de ma. testa. z iō dicit
bar. i. l. iij. §. d̄ an. leg. q̄ si p̄mitto tibi i illis terminis
in qb̄ tici⁹ declarauit intelligit q̄ i vno termino nō de
claret per. d. l. iij. z facit tex. i. d. l. iter illā. z qd no. in
l. i. de opti. leg. dixi i. l. q̄ q̄rtā. §. i. d̄ leg. i. C. Itē itel
ligas istū tex. p̄cedere in d̄tib⁹ vt si p̄mitto aliquid re
iterabile intelligat de p̄xi. calēdis tñ. sec⁹ ē it̄ legatis
q̄ intelligeret singulis ānis in calēdis may fm̄ raph.
hic p̄ tex. no. nō cauillādo i. l. cū qdā. §. d̄ ānu. leg. z
ita tenebat ibi Guido de suza. l̄ bar. ibi tenuerit d̄i
um p̄ istum tex. tñ nō v̄r bar. sine diuinatōe respōde
re ad. d. l. cū qdam fm̄ Raph. z p̄ Gui. de suz. z ra
pha. facit. l. defuncta. §. si. de vsuf. faciunt no. p̄ bal.
i. l. diuortio. §. qd i āno. §. solu. ma. z ea q̄ videbim⁹
8 post bar. in. l. eū q̄ ita. §. q̄ ita. el. ij. j. e. C. Item facit
q̄ si i instrumēto reperiat ticiū p̄misisse. x. octauo die
mensis maij. an intelligat octauo die habito respectu
ad initium mēsis. an vero habito respectu ad exituz
mēsis. Ro. dicit h̄ habēdum respectū ad initium men
sis. z sic ad temp⁹ magis p̄ximū. z ita dicit velle bal.
de pa. p̄stan. i. h̄. die lune. xj. zc. C. Adde bal. i. l. pe.
C. d̄ accu. vbi ad hoc pōderat istum tex. et Ange. i. p̄
hemio. f̄ox. i. §. i. secūdo aut āno. C. In tex. ibi p̄nti
9 facit ad. q. si tibi mutuo pecūiaz. z tu p̄mittis simp̄r
restituere q̄ icōtinēti possuz agere. Cōtrariū decidit
bar. z ibi dicā i. l. si penā. j. e. C. In gl. i. h̄. p̄nti. Sol
ue melius vt h̄ per bar. z latius p̄ eūdē i. l. ita stipu
latus. i. i. q̄ p̄ncipali. j. e. z ibi p̄ alios. et vide eū etiā
ibi in. ij. q̄ p̄ncipali quo ad ea que no. glo. hic in ver
bo debeat.

Ubi hoc āno.

Quādo temp⁹ apponitur cau
sa differende solutionis agi nō potest ni
si toto tempore elapso. h̄. d. C. In gl. i. ibi. et tūc in
2 initio. hec solutio cōmuniter approbatur ex qua ha
bes q̄ tam in contractibus q̄ in vltimis voluntari
bus in obligatione annua agi potest in initio cuiusli
bet anni quod comproba vt hic per barto. et limita
duobus modis vt h̄ per eum. C. Tertio modo limi
ta nisi per ipsum agentem veniret aliquid implenduz
q̄ tunc si tale quid implenduz requir̄ actū successiuū
uō poterit agi nisi in fi. temporis. ita signāter voluit
3 bar. i. l. si cōmunis seruus meuij. z castrēsis peculij.
§. si. d̄ stip. ser. i. vlt. col. p no. p̄ gl. i. l. edē. C. loc. iuc.
ibi no. p̄ Ly. z doc. vbi si p̄ p̄sio ānuā n̄ p̄t peti p̄ lo
catorē. nisi i h̄. āni. q̄ añ nō d̄ p̄stitisse patiētā p̄du
ctori. et sic iplēuisse p̄ p̄e sua. C. In ea. ibi vel dic ibi
hāc reprehēdit bar. et cōiter alij p. l. eū q̄. §. q̄ ita. j.
e. et. d. l. si seru⁹ cōis meuij. §. si. Sz Raph. cu. h̄ vic

4
a C Singulis
annis. adde ut
p lud. ro. fing.
suis fo. xvij.

opi. Bar. nō probari in dictis iurib⁹. nā nō pbat in
d. l. eū q. §. qui ita. qz ibi ideo statim agi pōt. qz si ex-
pectarem⁹ finem tēporis agi nō posset cū eēt ibi obli-
gatus quo ad viueret. z sic ad tēp⁹. l. obligationū fe-
re. §. j. §. ri. i. z. l. si fideiussor. §. si. cū glo. §. mā. z qz
tēp⁹ ibi erat adiectum causa finiende obligatiōis.
Item fm Rapha. non pbat p. d. l. si seru⁹ cōis. qz l3
nata eēt obligatio z actio a pncipio. Scetus tñ obstat
exceptio ante finitum annū. vt firmat Bar. in. d. l. si
seruus. §. si. in vltima col. z est ratio qz cū seru⁹ tene-
ret p̄stare operas anteq̄ impleat ex pte sua. obstat ex-
ceptio. l. iul. §. offerri. §. s. actio. empri. z not. glo. z
Ly. in. d. l. edē. ppter ea tenebat Raph. cu. solu. gl.
in. d. l. i. C. qñ di. le. ce. p qua adduco tex. in. l. si ita
stipulatus fuero si ticius. in pn. cum gl. j. e. vbi post
triēnium zc. tñ puto substineri posse opi. Bart. quā
aliq̄ hic. z in. d. l. i. cōiter sequuntur z pbat in. d. l.
eū qui. §. q. ita. qz l3 ibi tēp⁹ videat adiectum cā fi-
niende obligatiōis dum tex. dicit quod viuā. tñ ad-
iectum fuit cā obligatiōis multiplicāde vt p3 ibi ex
dictione annua. vt apparebit ex ibi no. p Bar. fate-
or q. d. l. si seruus. §. si. nō pbat sententia3 Bar. ad
l. si ita stipulatus fuero. si Ticius. respōdeo qz debet
intelligi post triēnium. s. incohātū. vt ēt ibi sentit Jo.
de imo. C. Itē in q̄tū Bar. hic tractat si adiectū est
tempus cāe differende solutionis. puta qñ vnica pre-
statio fieri v3. Et facit dñam. an tps sit adiectus per
accusatiuum. an nō p ablatiuū. vt h per euz. Adde
quod bal. in. d. l. j. C. qñ di. le. ce. rephendit eū p. l.
nec semel. §. nouissime. §. quādo di. le. ce. vbi p3 non
esse dñam an in accusatiuo an in ablatiuo. Sz dic qz
ille tex. loquit quādo plures p̄statiōes faciēde erāt.
z sic tēp⁹ erat adiectum cā multiplicāde obligatio-
nis quo casu ēt Bar. hic nullā facit differētiā iter
accusatiuū z ablatiuū. Circa hoc ēt Bar. in. l. si cui
legetur. in pnci. §. de lega. i. distinguit in accusatiuo
eodē mō put in ablatiuo fm distinctionē quā i abla-
tiuō posuit hic ipse. nisi sit adiectū s̄bum denotans
p̄fectionē. qz tūc indistincte o3 tēp⁹ eē cōpletum. l.
nō putabam. §. de cōdi. z demō. z. l. vrbana fami. §.
fi. j. §. v. b. sig. z. d. l. si cui leges. i pn. z illa opi. s. qz n̄
fiat differentia iter accusatiuū z ablatiuū v̄r verior.
p qua facit tex. in. l. i. §. si intra. cū seq. §. de suc. edi.
z tex. in. l. si ita fuerit libertas. in pn. iuncto. §. si. §. s. o
ma. test. z ibi hoc seq̄ Bene. de plumbino. pro hoc
etiam facit qz eadē rōne qua videm⁹ nō fieri dñam dif-
ferentiam qñ ē tempus adiectum cā multiplicāde
obligatiōis. vt. d. §. nouissime. eadē rōne debem⁹
dicere idem esse qñ tps ē adiectū cā differende solu-
tionis. nec vlla v̄r eē vrgēs rō diuersitatis iter accu-
satiuū z ablatiuū quo ad hoc. Et istā opi. sequuntur
Imo. z Ro. hic dicentes. s̄lt̄r idēz in casu genitiuo.
sicut in predictis. Et circa hoc cōcludūt Imo. z ro.
hic solū fieri debere dñam an tēpus apponaf i plu-
rali an in singulari. pmo casu īspiciť finis tēporis. l.
si i ānos. §. de cōdi. z demō. z. d. l. si cui. C. Secūdo
casu dicūt distinguēdū. aut ē adiectū tps significans
p̄fectionē z expectat finis tps. d. l. nō putabaz. cuz
cōcor. fallit i casu. l. qui filiū. §. sabin⁹. ad treb. §. vbi
tria cōcurrebant. aut nō fuit adiectū tēpus denotās
p̄fectionem. z tunc aut tempus vnicum est adiectus
aut plura. si vnicum puta mensis vel āni z īspiciť fi-
nis qz als nihil opareť adiectio tēporis vt hic. Si
autēz tēp⁹ apponit p numerū z sic plura sunt tem-
pora. puta in. x. annū. vel i. xiiij. ānū. z tūc si s̄ba re-
ferant ad honoratū respicitur initium. d. l. si ita fue-
rit. in pn. Si autē referantur ad grauatiū vel s̄ba sūt
dubia z īspicitur finis. quia p̄sumit tēp⁹ adiectū
fauore debitoris. l. pri. in fi. z h z i specie no. hoc gl.
i. d. l. si in ānos. iuncto tex. C. Adde qz predicta opi.
faciens differentia inter singulare z plurale fuit opi.

Gul. de cu. in. l. lecta. §. si cer. pe. z Fran. de rampo. i. l. ex bis.
quando dies le. ce. vt refert z sequit Imol. i. l. q. filiū. §. sabin⁹.
§. ad treb. z eādē opi. sensit originaliter glo. in. d. l. si cui lege-
tur. in gl. i. z ibi no. Imo. in repeti. idem ipse in. d. l. si in ānos.
z idem tenuit Benedic. de plumbino. i. d. l. si ita fuerit. p illum
tex. optimum. in pnci. discrepat tamē ipse i aliquibus ab opi. io.
de imo. hic tamē nō recedo ab opi. Imol. hoc velut verius lo-
quētis. C. Itē adde qz illa distinctio an tps sit vnicū vel nō fuit
distinctio. ia. de are. i. d. l. si cui. vt refert Bal. ibi in. d. l. si cui.
pn. z imo. in. d. l. si in ānos. tñ plen⁹ z p̄fectius loquitur imo. h
Item adde p̄dictis qz Ray. Ly. z Bald. i. l. si i ānos. z Pe. z
bal. in. d. l. si cui approbat differētiā iter accusatiuū z ablatiuū
z put facit etiam Bar. hic cuius s̄ba fuerunt originaliter iaco-
bu. i. l. lecta. si cer. pe. Et mouebant p id qd habet i illis verbi-
b⁹. in cāpo curro. tu tene qd dixi. qz. d. dñā nō videt s̄a. C. Et
iuxta p̄dicta dubitat h Pe. qd si p̄mitto singulis ānis⁹. x. v3
ad. x. annos. an solui debeāt initio cuiuslibet āni. Et concludit
qz sic per hic no. p glo. Et qz tale tempus multiplicatū v̄r adie-
ctum in fauorem creditoris. Et cū ista opi. cōcor. dat Bal. in. l.
i. i pn. col. C. qñ di. le. ce. s̄rium t3 hic imo. p. l. si cuz p̄finitioe.
i fi. z quod ibi no. By. z Bar. Et per. l. nec semel. §. nisi forte.
§. qñ di. le. ce. z ista opi. magis placet per. d. l. si cū p̄finitioe. vt
h p eum plen⁹ qui etiam tangit aliqua que tangit Bar. in. l. eū
qui ita. §. ita. el. j. e. z ibi dicitur. C. Postremo inducunt ista
per Pe. ad. q. si quis citatus est qz veniat die martis ad audiē-
dum sniam. an eadē die possit ferri snia videt qz non. qz p totā
diem debet expectari vt hic. s̄rium tenet pe. z imol. se. glo. i. §.
ois. in s̄. tribuisti. isti. e. C. Et idēz tenet bar. i. l. liber homo. §.
fi. in fi. j. e. idēz etiā tenuit Guil. de cu. i. d. l. lecta. vbi dixit qz po-
test suprema illi⁹ diei hora sniam ferre. alle. l. i. §. dies. i. s̄. sup̄e
ma hora. j. quādo ap. sit. no. etiam Bar. i. d. l. lecta. i fi. z iaco-
bu. z Bal. in. l. si vt pponis. la. ij. C. quō z qñ iu. z Bal. in. l. ij.
e. ti. z. l. cum non eo. C. quādo puo. nō est necesse z in auc. ei q
in prin. C. de bo. auc. iudi. pos. z Ang. in. l. z post edictum. §. s̄
iudi. z in. l. diuus. de in inte. resti. z pbat tex. optim⁹ in. c. cōsul-
it. z ibi no. glo. iij. de offi. dele. z ibi etiam per imo. z alios. Ad
istum tex. rñde vt h per pe. z imo. z melius per Do. Anto. i. d.
c. consuluit. Alex. de imo.

1
lex 43
2
3
4
Quis arbitratur. Si arbitrator
fuit assumptus
sup̄ s̄ctu p̄ficiēdi nisi sequat arbitramētū s̄ctus nō
p̄ficatur nec a persona ipsius arbitratoris nō arbitratio recedi-
tur. i. nō recurrit ad arbitriū bōi viri. i. iudicis. vt fm ei⁹ arbitriū
s̄ctus p̄ficiatur. h. d. cū seq. C. In tex. ibi moram fecerit quo-
minus zc. vt qz stipulator requisitus ab arbitratore vt arbitra-
mēto interesset noluit interesse quo fit vt arbitrari nō possit z pe-
na commissā est. soluitur qz potestas arbitradī. l. diez. p̄fere. §.
si quis litigatorū. cum sequen. z ibi no. z. l. si duo. §. si. §. s̄. arbi-
z eleganter declarat imol. in. c. ex pte. de arbi. vel qz stipulator
nō permisit se iueniri. z sic nō potuit citari seu requiri. z fm istā
expositionē erit tex. hic qz ad sniaz arbitratoris requirit citatio
de quo vide hic p Bar. z dicam. j. ex gl. vel z tertio exponi po-
test qz stipulator p̄stiterit impedimētum arbitratori impedie-
do eum de facto z interim res restituenda perijt. nā nō peribit
periculo p̄missoris. facit. l. si ex legati. §. e. C. In tex. ibi nō tene-
tur zc. quia cōtractus cēseť in it⁹ sub p̄ditione. si tici⁹ arbitrabit.
l. fi. C. s̄ p̄hē. emp. z iō nō arbitrate s̄cti⁹ n̄ est p̄fect⁹. C. In tex.
ibi a persona nō eē zc. z sic inuit tex. qz ppter morā arbitratoris
arbitradī potestas nō extinguit. qd intellige nisi eēt mora exce-
dēs ānū. vt h plenius per bar. z. j. dicaz. C. In tex. ibi oīo non
arbitretur. vt qz fm doc. morte vel alio casu impedit⁹ sit vt nun-
quam possit arbitrari. nam tunc stipulatio reddiť nulla. ex quo
hēs qz ptās arbitrandi nō trāsīt ad heredes. vt. l. cum stipula-
tus sim a pculo. ibi qñ mortuus zc. j. e. z no. Bar. in. l. si stipu-
latus fuero illud. i pn. z ibi dicā. j. e. C. In gl. ibi equū locatū
zc. fm istō exēplū v̄r esse hic tex. s̄ bar. i. i. q. vbi dicit qz quādo
p̄mittit aliqd arbitrio tertij sup̄ s̄ctu iam firmato recedit a p̄so-
na arbitratoris nō arbitratio. z ad iudicē recurrit. allega. l. do-
mū. z. l. sue rei. cum. l. se. z. l. si in empriōe. i pn. §. de s̄hē. emp.
z p hoc decidit. q. notabilem de vendēte sūdū pro cetū. pacto
apposito qz si apparuerit fundū esse ēphyteoticū fiat diminutio

precij arbitratiu ticij qđ ticio mortuo seu nō arbitrāte recurritur
ad iudicē q arbitrabif. z cū eo transit Ang. hic z etiā Raph. h
h per alia vba loquat. idem t3 Bal. z Saly. i. l. fi. C. d. 3hē. ep.
z in. l. in psona. §. generalr. j. de reg. iur. z cum opi. bar. etiā cō
cordat Pau. de ca. in. l. si merces. in pn. z in. l. si in. l. i pnci. s.
loca. C. 3 in 3ium vñ esse tex. hic fm pñum exēpluz glo. nam
cōtract^o locatiōis firmatus pcesserat z tamē si locator postea sti
puleretur rem locatā restitui arbitratiu ticij nō potest a persona re
cedi vt hic. C. 110 ob. id qđ no. gl. in. l. i emētis. z i. d. l. i perso
na. qz iure nō pbat. z istam opi. tenuit Bal. hic z expñi^o imo.
z Ro. hic z respōdet ad iura alle. p bar. s. q loqtur qñ nō erat
cōmissum arbitrio alicui^o tertij. Pau. de ca. hic relinquit cogitā
dum. puto vltimā opi. esse veram. quā ē tenuit Pe. z Ly. i. d.
l. in emētis. z Jo. d. imo. i. l. j. in. iij. col. de leg. ij. volētes q in
accidentib^o cōtract^o nō solū in substantialibus non possit a pso
na arbitratoris recedi. alleg. istum tex. qui hoc pbat. tuz fm pñ
mum exēpluz glo. tū ē qz indistincte loq^r alleg. ē. l. si coita.
s. pro soci. que optime pbat sic inducendo. nā societas cōtrahi
pōt nulla facta speciali mētiōe pñi societatis. qz itelligit i du
bio de pñib^o equalib^o. l. si nō fuerit. in pn. s. pro socio z tamē su
per h nō recedit a persona. vt. l. si coita. z sic patet qz ibi loqtur
nō in substātib^o. s. i accidentib^o iūcta. d. l. si nō fuerit. C. 110
ob. l. hec venditio. in pn. s. d. 3hē. ep. alleg. p gl. i. d. l. i emētis.
qz nō loqtur qñ cōmittit arbitrio tertij. ideo alia ē ibi rō. vt h p
bar. i. iij. col. z ita tenēdū videret qñ bal. in. d. l. i emētis. trā
seat cū opi. gl. ibi passus ē dubi^o. si qz tñ veller sustinere opi.
Bar. posset p cōcordia dicere q aut ptes voluerūt 3ctuz eē pu
rū z de pñi. z tūc h3 locū opi. bar. p iura alleg. p sua opi. z ad
istū tex. pōt rñderi qz debeat exemplificari fm exēplum vltimuz
positū. i gl. v3 q stipulatus sim opus a te dñrui ad qđ ex aliquo
precedenti cōtractu nō tenebaris. aut partes voluerūt 3ctū pē
dere ex declaratione arbitratoris. z tūc hēat locū opi. 3ria p. d.
l. si coita. vbi 3ctus societatis nō fuit habit^o pro puro z pfecto d
pñi. z iō vñ limitāda. d. l. si ita put voluit Pau. de ca. i. l. i. s. d
leg. ij. in lec. bono. vt locū nō hēat qñ appareret ptes habuisse
illū 3ctū ppuro z pfecto de pñi. vt qz pcessissent ad executionē
3ctus p no. h p bar. z tenēdo hāc cōcordiā pōt sustinēdo gl.
i. d. l. i emētis. rñderi etiā ad. d. l. si coita. alr v3 qz ibi erat elect^o
arbitrator sup substātib^o 3ct^o. qđ sic pbat. nā si res z precium
est de substātib^o 3ct^o ēptionis z vditionis. d. §. precij. isti.
de emp. z ven. ita z in societate ptes sunt de substātia. Nec ob.
d. l. si non fuerint. qz rñdeo qz si nō est expñsum q future sint p
tes societatis. tūc iuris interpretatione declaraf qz sint eqles. d.
l. si nō fuerint. s. qñ assumptus ē arbitrator nō h3 locū. d. l. si nō
fuerint. qz intentio partiū eē videt qz nō sint equales z sup hoc
elect^o vñ arbitrator. z sic sup substātib^o. z hoc forte voluit sen
tire bal. in. d. l. i emētis. vbi dicit qz in. d. l. si coita. fuit assumpt^o
arbitrator circa substātia. i. circa ptes societatis. licet Ly. fm
eum aliter voluerit. z ista inuestigatio ē multum necessaria. z vi
deamus an vere sint aliquę decisiones Pau. de ca. i. d. si i. l. in
pn. z in. d. l. si merces. in pn. vbi dicebat qz i casu. d. l. si res ibi
non fuisset itegra tpe quo decessit terti^o arbitrator atēqz arbitra
retur: vt qz opus erat cōstructuz in casu. d. l. si in. l. vel cōductor
iam habitauerat domū in casu. d. l. si merces. tūc poterit ab ar
bitratore recedi. z hoc quia alr resultaret iniquitas qz alius lo
cupletaretur indebite: z mouebatur per. d. l. domum. z ideo vo
luit Rapha. hic in similibus terminis que opi. vident mibi du
re: qz violant illa iura: z qz sunt cōtra istum text. maxime iuncto
pñmo exēplo gl. C. Nec ob. qz resultaret iniquitas zc. quia re
sponde qz agatur actione ex 3ctu. Nam in terminis huius. l. s3
pñm exēplum gl. ticio nō arbitrāte ager locator actiōe ex lo
cato ad restitutionē equi. z in terminis questiōis. bar. in predio
reperito emphiteotico agef actione ex empto. l. i. z. l. si tibi libe
rum. s. de ac. emp. quia nō itelligit ab illa actione ex locato vel
exempto recessum postqz expresse nō est derogatuz eo casu quo
nō sequat arbitramētum. l. si stipulat^o. §. si. s. de vsur. z. l. si. C.
de noua. z quia est casus omīssus a partibus qui remanere de
bet in dispositione iuris cōmunis. l. si extraneus. de condi. ob
cām. cū si. Predictis adde glo. de sancto petro in. l. si societa
tē. §. arbitrorum. in. iij. col. s. pro socio. vbi de predictis tangit
z simpliciter adheret opi. bar. hic in qōne de fūdo reperito em

phiteotico. C. Ex predictis inferf ad decisione z qđ
nis v3 si vēdo tibi librum pro centū z p eo pluri qđ
arbitrabitur ticius an ticio nō arbitrāte possit ad iu
dicem recurri pro declaratione huius pluri: i quo
Ange. tenuit qz non alleg. tex. in. l. hec venditio. §.
si. s. de 3hen. emp. vbi ē si nō pñicef conditio illi^o
pluris interim valet venditio sed bar. h in. q. de bo
ue zc. sentit aperte 3ium per. d. l. si in emptione. in
pn. Et sic concludit qz recurri poterit ad bonū virū
sicut in casu. d. l. domum. et cum eo trāsit Fulg. i. d.
§. arbitror. et ibi hoc ideoz no. bar. in. i. col. pro qua
opi. bene facit qđ no. bal. in. l. si. in. v. oppo. C. d. con
trahen. emp. Sed Imo. et Ro. hic tenēt cum Ang.
bal. hō in prealle. l. si. in. iij. seu. iij. oppo. recitat du
as opi. quarū pñam refert hic Pau. de ca. et cū ea
simpliciter vñ transire. Secunda vero recitat h Ra
pha. et dicit eam esse equam. tenēda videret opi. an
ge. qz non recitatur a persona per hanc. l. cūz glo. i.
et p ea que dicta sunt in superiori. q. z valebit vendi
tio in pñio expresse qñis conditio arbitrandi nō im
pleatur per. d. l. hec venditio. in fi. hec tamē pēdent
a precedenti. q. in qua reduci ad cōcordiā opi. alio
rū diuersa tenentium. vñ ex pdicta pcordia forte pos
sent sustineri decisiones. Pau. de ca. i. d. l. et i. d.
l. si merces. s. relate. z decisio bar. hic in. q. de boue
qz pri. recitauit. C. In glo. secūda ibi nisi fuerit in po
steriori zc. facit hec glo. ad ea que no. barto. in secu
da. q. hic in qua querit quid si i terminis huius. l. ste
tit per pmissorē quomin^o tici^o arbitraretur et pcludit
qz pena cōmittit si illa adiecta fuit. l. diem proferre.
§. si quis litigatorū. de arbi. Si aut nō fuit adiecta
receditur a persona arbitratoris. et recurritur ad bo
num virum. z in tantum tenebit pmissor qñuz arbi
trabitur bon^o vir. vt h per eā. et h sentit gl. h et volu
it dicere bar. qz vbi pena ē adiecta vtrūqz remediuz
habere nō pōt. l. apud cellum. §. labeo ait. si d. boie.
s. de voli excep. z. l. rescrip. §. si pacto. s. d. pac. qđ i
tellige fm ibi no. Sed 3 Bar. dicentē qz recurrit ad
arbitrium boni viri. facit quia imo absqz aliquo ar
bitrio boni viri debet posse agi ad restōnem equi lo
cati uel ad destructionē operis fm exempla posita
hic in gl. quia si stat per pmissionem tici^o arbitretur.
perinde ac si arbitratum esset. l. in executione. §. si.
j. eo. per quā rōnem ibi tenebat Raph. cōtra bar.
tamen salua opi. bar. qz conditio arbitrandi hñ pro i
pleta hoc ē verū hoc modo qz perinde est ac si arbi
tratū eēt arbitrio boni viri. qđ de tali arbitrio intelli
gitur. d. l. hec veditio. in pn. z. l. si libertas. la. ij. de
ope. lib. vñ qz nō est certum an bon^o vir arbitrari de
buerit opus destrui zc. o3 sup hoc incerto iudices et
bonum virum adiri. ad quem spectat declaratio ier
ti. l. continu^o. §. cū ita. j. c. z. l. cū filius. §. pater. d. le.
ij. z. §. curare. in fi. de ac. C. In sup bal. Imo. z Ro
ma. h restringunt dcām cōclusionē bar. qz pcedat qñ
super aliquo certo eēt arbitrandū vt i exēplis gl. i.
h. Secus si sup incerto. puta sup pñio rei vēdite nō
specificato: qz tunc si p pmissorē stat quomin^o tici^o ar
bitret. dicūt nō recurri ad bonū virū z 3ctū deficere
ratione incertitudinis. vt hic p eos puto etiaz isto ca
su veram eē opi. bar. per palle. per eū. z pulchre no.
per bal. in. l. 3ctus. i. v. colū. i. h. modo h qro locani
zc. C. de fide instr. z p ea qz prime dixi cōtra raph.
p qz vtrūqz casuz idēptitate rōnis associari. C. In
gl. i. h. recedēdū. ibi solue vt ibi. dic vt no. i. l. i pposit
ta. e. ti. qz i cōtrario gl. nō soluit. z rōnē diuersitatis i
ter casuz nre. ll. 3iū. vñ h p bar. p cui^o declaratiōe ē
vid no. p bar. i. d. §. arbitror. i. h. qro quo zc. C. In
ea. ibi spāle i legato zc. de quo plene vide no. in. l. i.
d. leg. ij. z qđ si vltia volūtas ordinat ad 3ctuz. vt si
testōr mādēt hñdi vt uēdat ticio fūdū. p pñio qđ ar
bitrabif sei^o. an tūc recedit a psona arbitratoris. hñi

d C Adheret
opi. huic etiaz
opi. adheret so
ci. rñdens mo
tius hic adie
ctis.
b C Raph. di.
cit soci. qz do.
alex. nō bñ re
fert cum a. z qz
sua opi. nō pre
dit h vñ p eā.

ultimis voluntatib⁹. vid⁹ p⁹ Bal. no. decidere q⁹ sic in
d. l. fi. C. d. ben. emp. i. iij. op. alleg. l. si heres testō.
in pñ. s. de ac. emp. z q⁹ ille tex. non bene pbat. vide
Guil. de cu. z Bal. i. fi. in. l. cū hi. ad fi. pñ. s. de tras
ac. vbi querūt si testator mādāt heredi q⁹ vēdat ali
menta ticio p certo pñcio. z ita factuz est si postea ver
tas qō sup alimentis z vtraq⁹ ps velit transigere. an
requiraf decretum pretoris z dicūt q⁹ sic. q⁹ d⁹ attē
di originalis causa q⁹ fuit vltima volūtas lz ordinare
tur ad pñtum. nō est tamē sine dubio. z aliq⁹ ibi tenēt
pñtum d⁹ quo p⁹ Bar. z alios i. l. fi. fideiussor. s. memi
nisse. de leg. i. d. q. nostra. vide in simili p⁹ Ang. i. l. q
balneuz. i. pñ. s. q. po. in pig. ha. vbi alle. d. l. fi. heres
testō. q⁹ meo iudicio nō bene pbat. tene tñ mēti deci
sionem Bal. in. d. l. fi. q⁹ habeo articulū pro dubio.
Et iuxta hāc ptem glo. ifert Bar. q⁹ p illa hba lego
ticio centum arbitrio sey nō reddat legatū cōditio
nale p. l. i. j. rñ. de le. ij. sed si p modū cōditionis col
latum eēt legatū in arbitriū sei. vt lego tibi. x. si seius
arbitrabit⁹. putat q⁹ eo nō arbitrāte nō valebit lega
tum sicut si sub alia pñtōe scñ eēt. d. l. i. rñ. de le. ij.
z. l. is q⁹ heres. i. pñ. de acq. here. lz gl. ibi male itelle
xerit. Non ob. l. fidei cōmissa. s. q⁹ q⁹. de le. iij. q⁹ ibi
erat collatū in arbitrium heredis quo nō arbitrante
habet cōditio pro impleta. l. iure civili. de condi. z
demon. z cum Bar. trasit Ange. z Phoder. p quo
bñ facit tex. i. l. thais. s. sororē. s. d. fidei cō. lib. vbi si
heres nō vult arbitrari nō deficit legatū sed recedit
a psona arbitratoris. Subdit tñ Pau. d. cast. h sub
dubio forte hoc eē vey si heres fuit in mora arbitra
di. secus si añ moram decessisset q⁹ legatū nō debere
tur. quia hoc casu cessaret ratio. d. l. iure civili. z hoc
expñse voluit Bar. in. d. l. i. de leg. ij. in pñ. q⁹ qd si
cōferatur legatū zc. vbi subtiliter inducit ad hoc. d.
s. q⁹ q⁹. z seq⁹ hoc Pau. de ca. i. d. l. i. in lec. padua.
sed ipsemet Pau. ibidē in lec. bono. tenet pñtum vo
lēs q⁹ sit i pñte heredis facere legatū deficere sicut
quādo factū est legatū sub pñtione si heres capito
lium ascēderet. l. nō nūq⁹. de pñ. z demō. z. l. iij. d. le.
ij. Et rñdet ad. l. iure civili. q⁹ loq⁹ur quādo cōditio
erat implenda p legatariū in psonā heredis. s. aliō
ē qñ est implenda p heredē vt in simili no. i. l. execu
tōe. s. fi. j. e. Teneo tñ opi. Bar. h. z i. d. l. i. q⁹. d. l.
nō nūq⁹. z. d. l. iij. nō loq⁹ur qñ legatū eēt cōmissū in
arbitrium heredis tanq⁹ boni viri. s. quādo est com
missum in tacitā volūtatē hñdis. quo casu pēder ab
eius voluntate. q⁹ illa ē natura hñdi importātis volū
tatem. non autē arbitrium boni viri. l. cū qdaz. la. ij.
i. pñ. de le. ij. Sed nos loq⁹ur quādo p hba impor
tantia arbitrium boni viri cōmittit i potestate here
dis. C In ea. ibi hec veditio. dic meli⁹ vt h p Bar. q⁹
circa hoc dicit q⁹ ibi quando sterit p ptem que arbi
trari debebat cōditio hñ p impleta. d. l. i. executione.
in fi. reprehēdit p⁹ Raph. h q⁹ qñ hec cōditio ē col
lata in alterū ex pñtibus si stat p euz nō habet p
impleta. l. cū ab eo. z ibi no. s. de cōtrabē. emp. z. l.
cētesimis. s. fi. j. e. Et iō alr rñdet ad. l. hec veditio.
Sed de sua rñsione non curo. nā ipse male reprehē
dit Barto. pro cuius opi. casus est in pñlega. l. hec
veditio. i. pñ. in pñ. impleta cōditio. ad. l. cum ab
eo dic vt dicam in. d. l. centesimis. s. fi. C Extra gl.
adde alium casum in quo receditur a persona. s. fa
uore dotis. vt est tex. ibi no. in. l. iij. C. de dotis pñf.
z in. l. cum post. s. gener. s. de iur. do. pro quo vide
no. Bar. in. l. i. circa. iij. col. s. solu. ma. vbi idem di
xit esse in causa alimentorum. z in qbusdam alijs si
milibus⁹. vt ibi per euz z p Bal. in. l. fi. in ver. pone
dotis declaratio. C. d. sen. que sine cer. q⁹ ti. z aliquid
per bar. in. l. post dotē. circa. v. lec. s. fo. ma. z idē vo
lunt gl. i. l. fi. z ibi Bal. C. de cōtrabē. ept. z Ro. hic.
sed predicta iura non pbat quia loquuntur in cau

a C Similib⁹.
Adde q⁹ cuz i
certitudo non
vitiet pñtū de
iure canonico
vt voluit ar
ebi. singulr. in
c. sūt nō nulli.
i. q. i. anto. de
bu. i. c. ex pte.
extra de deci
mis. iō vt q⁹ d⁹
equitate cñoni
ca nō heat lo
cuz dispositio
huius. l.

b C Pñtia.
adde q⁹ bñs in
apostillis ad
bar. hic i cara
cteribus dñto
ris.

quo idē esset i alijs pñtib⁹. vt pbat in. d. l. hec veditio. nec dñm
Bal. i. d. l. fi. C. d. sen. que sine cer. videt⁹ pbat per. l. quā alleg.
dum voluit q⁹ si res nō est integra vt q⁹ cōtractum ē mñmonitū
recurraf ad iudicem est verū q⁹ Pau. de cast. in. l. si lege. z i. l.
si merces. in pñ. s. loca. tenet idē p. l. si domū. s. loca. z per no.
per Bar. i. j. q. q⁹ faciunt multū a remotis. z ideo forte in pñcto
iuris nō pcederet dictum Bal. i. d. l. fi. z. s. tenuit pñtum referē
do Pau. de ca. C. Quēfuit hic bar. an ad snām arbitratoris
requiratur pñtis pñsentia⁹. Et concludit ipse post Jaco. de are.
Pe. z Ly. q⁹ sic. p istuz tex. inducēdo vt dixi super tex. z p alia
q⁹ vide h p eū. z idē tenuit Barto. in. l. theopōpus. de dote pre
leg. z in. l. alio. n. q⁹ro an heres. s. de ali. z cib. lega. Et i. l. i. ad
fi. s. de leg. ij. z latius q⁹ alibi in suo consilio icipi. Talionis de
spoieto. z bal. in. c. i. de inuesti. in mari. facta. z lati⁹ in. l. nec q⁹
q⁹. s. vbi decretum. circa. vj. col. de offi. procōsul. z in auē. ei q⁹.
in secunda col. C. de tempo. app. z aliqd per eūdē in. l. j. ad fi.
C. de arbi. Cōtrarium tenuit Guil. de cu. in. l. episcopale. C. de
epi. audiē. Et Ly. in. l. fi. C. de cōtraben. emp. in qdam addi.
quā rari libri habent. Et Fran. de alber. d. aretio discipul⁹ bar.
in repe. hui⁹. l. quem refert z sequitur Anto. de bu. Jo. de imo.
z Bo. Abb. in. c. qntauallis. de iureiur. z Bal. in. l. fi. q⁹ ex con
sensu. C. de epi. audi. z in. l. ij. in pma col. C. de edi. act. Et sen
tit Hosti. in. d. c. qntauallis. z apertius do. Lar. in. c. exposita.
de arbi. q⁹ inter absentes z per epistolam pñt quis voluntatē su
am declarare. l. fi. in fi. cū. l. seque. s. si mei. fal. mo. dix. z. l. fi. q⁹
mibi bona. s. iussu. de acq. here. z. l. si pater. s. si sticho. s. de
fidei cō. liber. C Pro hac opi. facit glo. mag. in cle. j. de offi. de
leg. z per alias ratiōes quas vide plenius in. d. locis. z maxime
per do. Anto. in. d. c. qntauallis. vbi responder ad omnia alle.
per Bar. hic. Tertia fuit opi. Bal. in. l. fi. C. d. cōtraben. emp.
z Ray. i. d. s. arbitroz. vj q⁹ aut arbitrator eligitur sup aliquo
actu z non sup lite. z tunc pcedat opi. Guil. de cu. z sequatur.
per superius alle. aut sup lite z tūc sufficit q⁹ arbitrator audiuit
ptes in examinatione z discussione veritatis cause. lz ptes non
fuerint pñsentes tempore arbitramēti. l. si de meis. s. recepisse.
in pñ. discuti. z qd ibi no. s. de arbi. facit. l. i. s. cum dicitur. s. si
cui plusq⁹ per. l. falci. Et cum hac opi. concordat Raph. cu. z
Pau. de ca. hic. Imo. in. l. duo ex tribus. s. d. re iudi. dixit hāc
opi. esse satis equaz. eam tamen nō firmat. Imol. hic se remittit
ad no. per se in. d. c. qntauallis. vbi tenet secundam opi. Ro. h
videtur tenere q⁹ indistincte requiratur pñsentia pñti in discul
sione. nō autem arbitramēto. quia etiam in actu extraiudiciali
discutiendo requiratur partis requisitio. d. s. cum dicitur z i. l. pñ
ma. s. cum mulier. z. s. cum denunciari. cum simi. s. de ven. in
spi. z fuit opi. Bal. in. d. c. qntauallis. circa. iij. col. z ista opi. vi
detur satis sustentabilis. pro qua bene facit quod habet i. d.
l. diem. s. de aqua pluvia. arcē. z hoc videtur tutius q⁹ distigue
re an fuerit assumptus arbitrator super lite vel q⁹ semper vt al
sumptus super contractu transactionis vt declarat Bart. in. d.
s. arbitroz. z in. l. i. s. z post operis. s. de ope. no. nūcia. z te
nendo istam opi. responde ad istum tex. q⁹ stipulator fuit i mo
ra veniendi ad rem discutiendam z examinandam. quo casu lz
posset arbitrari non habita partium pñsentia: tamen cogi non
oz ad arbitrandum cum sine partium pñsentia sibi de veritate
cōstare nō posset iuxta. l. fi. C. si per vim. vel alio modo. z ita p
pter hoc voluit arbitrari fm Bo. Anto. z alios in. d. c. quinta
uallis. Ad. l. quod si nolit z ad alia alleg. p bar. nō oportet rñ
deri. quia non cōtradiciunt. vel potest rñpōderi q⁹ ideo i. l. qd
si nolit requiritur pñsentia vt fiat restitutio fm bal. i. d. l. fi. rē
ta autem opi. bar. q⁹ requiratur pñsentia ad sentētiā arbitra
toris. limitauit hoc primo no. bal. i. auten. ei q. C. d. tempo. ap
non habere locum quando vltima die compromissi arbitrator
snām ferrer q⁹ tunc illa vltima dies vim citationis habz: alleg.
no. per bartolum i. l. si de meis. s. fi. s. de arbi. z in. l. admonen
di. in. iij. col. de iureiur. z idem tenet Pau. d. cast. hic qui pro h
allega. no. p Inno. in. c. super eo. el secundo. de appella. z per
Spec. in ti. de sen. prol. z nunc videndum pñ. illud. z idem re
net Pau. de ca. in. d. l. admonēdi. z Ro. in. l. qui calendaz. s.
e. per ea que no. bar. ibi in vltima col. Idē Ro. in Ricca. s. d. ar
bi. i. x. q. bene facit. l. ij. ibi z nor⁹ omnibus dies fatalis zc. z qd
ibi no. bar. C. de tempo. app. Itē t3 bal. in. d. c. qntauallis. ar

ca. iij. vel. v. col. vbi tamē hoc limitat esse verum qñ arbitratori
liquebat de causa. p. nota. p. Bar. in. d. l. si de meis. §. si. sed cer
te p. ibi nota. p. Bar. potius decidit pñm quādo pñmissum
habeat tps expñsum. vñ hoc vñ indistincte verū l3 Bal. etiā i. d.
auct. ei qui. z in. c. sancim. quo temp. in vñbus seu. itelligat hoc
eē verum qñ talis terminus prefixus erat a partib⁹ cōpromisso.
Secus si a lege vel statuto. quia tūc requirit citatio fm euz p di
ctam auct. ei qui. Sed Pau. de ca. z Ro. in dictis locis non ap
probant dcam distinctiones. Et hoc teneo per. d. l. ij. cū ibi no
ta. p. bar. C. de tempo. appel. Et ex hac limitatōe no. q. tenē
do etiam opi. Bar. hic non requiritur presentia pñm ad sniaz
arbitratoris. Sed sufficit sola citatio l3 secus sit in snia arbitri. l.
die. p. ferre. §. si qs litigatorū. cū se. z ibi no. §. d. arbi. qd bñ no.
quia verba bar. hic hoc clare nō aperiūt. tñ plures ex rōnib⁹ su
is hoc mouere vident. Imo. etiā hic in. ij. col. d. hoc pungit nō
tamē decidit nec aliqd alle. C. Secūdo limito vt p. bar. i. l. theo
pompus. §. de do. prele. hoc nō habere locū in cāu illi. l. p. illū
tex. in ver. prescriptit. C. Tercio limita fm bal. hic i. addi. Ang.
imol. z modernos nō habere locū si arbitrator eēt assumpt⁹ i
ter plures solū sup cōmodo vñ ex plurib⁹ acqrendo. vñ non ci
tati non possunt i aliquo dāno versari. sed solū acqrene. vt si le
getur vñ ex plurib⁹ quem tici⁹ arbitrat⁹ fuerit qz tunc poterit ti
cius z inter viuos z in vltima volūtate. z sic absentib⁹ pñb⁹ ar
bitrari seu eligere. alle. l. vñ ex familia. i. pñ. cū. ij. §. sequēti. §.
d. leg. ij. Et idē voluit bar. in. l. i. ad fi. e. tit. z bal. in repe. z in. l.
nulli. in. §. s3 nūquid here. C. de epi. z cle. z in. l. captatoria. i. fi.
q. C. de testa. mili. z ibi ēt vide eum i. ij. q. no. bal. i. l. fi. i. pñ. cir
ca. ij. col. C. cōia deleg. vbi pro hoc alleg. no. p. gl. i. cle. i. de off.
deleg. bar. tñ in. d. l. i. de leg. ij. z i. l. alio i. pe. col. de ali. z ciba.
leg. itelligit hoc vñ qñ arbitrator esset assumpt⁹ seu electus su
per declaratione psonarū. secus si super declaratione rerū: qz tūc
vñ necessaria pñs sue citatio per. l. creditor. C. de distra. pigno.
14 C. Quarto limita nisi actum eēt i pñmissio qz partibus pñti
b⁹ vel non presentib⁹ z ēt nō citatis posset fieri arbitramētū. d.
§. si qs litigatorū. cū se. z ibi glo. in. §. pponat si autē dictū sit
qz possit arbitrari partib⁹ absentibus nō aut dictū est qz partibus
nō citatis posset nō sufficeret ad inducendū qz nō requiratur
citatio qz satis operant in expreso casu illa sba. l. qz nō requiratur
pñtia partiū. Ita dixit hio. de Imol. referēs ita no. tenere spe.
in. ti. de arbi. §. excipitur. ad fi. Et facit fm eum qd habet in. d.
§. si qs litigatorū. S3 aduerte qz spe. in. d. §. excipit loqur i ar
bitro. z cū illo dicto transeūt etiā doc. in. c. cū dilectus. de arbi.
vbi hoc tenet ipsemet imo. in. c. qntauallis. d. iureiur. z i arbitro
pcedere pōt ista decisio qz ad sniam arbitri non sufficit citatio.
S3 requirit cōparitio z pñtia pñm. d. §. si qs litigatorū. cū se.
vñ illa sba qz pñb⁹ absentib⁹ possit arbitrari arbitre bñ pñt ope
rari tūc in casu expreso. C. S3 coram arbitratore videt sufficere
sola citatio absqz pñtia pñm. vt. §. dixi. ergo nihil operant di
cta sba in casu expreso. z sic vñ qz debeāt operari qz nō regra
tur citatio. qz alis nihil oparent cōtra. l. si qñ. i. pñ. de leg. i. z. c.
15 si a papa. de puile. in. vj. qd no. qz hoc ab alijs declaratū nō in
uenies. C. S3 circa pñdicta qro de vno pone statutū dicit qz cau
se inter coniunctos debeāt cōpromitti. an si nec statutū nec par
tes dant pñtatem arbitratore pcedendi pte abñte z nō citata sit
necesse qz ad sniam audiēdam pars cite. bal. i. d. c. qntauallis.
pñmo arguit qz sit necessaria citatio partis sicut i iudice. qz eqpa
ratur talis arbitre iudici delegato. c. ab arbitris. de offi. dele. in
vj. l. fi. z ibi bar. C. de iudi. z clarū ē qz iudex etiā delegatus de
bet citare pñm. l. de vnoquoqz. cū si. de re iudi. In pñm dicit
facere. qz etiam quādoqz iudex pcedit pte non citata. l. iij. §. co
gnita. §. d. bo. pos. pro opi. alleg. bar. in. l. qd ergo. §. ex cōpro
missio. §. de his qui nota. infra. vbi dicit in arbitris electis ex ne
cessitate statuti idē eē qz in iudicib⁹. d. l. fi. C. d. iudi. Mō ob. d.
16 §. causa cognita. qz ibi nō agebat de pñiudicio partis. C. Que
rit hic bar. quāto tempore durer arbitratoris potestas i arbitra
do z concludit qz si arbitramētū cōfert in vñ ex pñentib⁹ circa
ea que sunt substantialia sctus durat p. lx. dies. l. qz si nolit. §.
si qd ita. §. d. edi. edic. S3 si circa alia extrinseca finitur potestas
qz pñm potest z nō arbitrat. l. hec venditio. in pñ. d. pñ. em
pñio. z. l. hec pñitio. si in capitolium. §. de pñ. z demon. Si nō
arbitramētum cōmittit in tertiū potestas durat āno. l. fi. §. s3 et

si quis. C. cōmunia deleg. z idem tenuit bart. in dco
suo cōsilio incipiēte Taliois de spoletio. C. Circa pñ
mum membrū dicte distinctionis Ang. h3 qz indi
stincte circa extrinseca tenet arbitrari qz pñm pōt p
d. l. hec venditio. Et rñdet ad. d. §. si qd ita qz loqur
in redhibitoria que h3 sua tempora ex natura cōtra
ctus. z idem tenet bal. hic. Sed hec rñsio nō videt
sufficiens qz tex. in. d. §. si qd ita. loqur de. lx. dieb⁹
redhibitoria aut ex natura contractus h3 sex mēses.
l. cum sex. §. de edi. edic. l. ij. C. de edi. actio. Imo. h3
cōcordat opi. v3 qz aut illud in quo pñt arbitrius al
terius ex pñentibus versatur solum ad vtilitatē arbi
tri debentis. z tūc locuz h3 dicta. l. hec venditio. S3
vbi pōt cōtinere cōmodum alterius pñs. tūc pcedit
d. §. si qd ita. S3 ista cōcordia potē diuersificat cau
sas qz ponat rōnem diuersitatis. Itē ēt si recte cōsi
deret videt qz in. d. §. si qd ita. s3 abas arbitrius cir
ca id quod erat ad vtilitatem arbitrari debētis. pau.
de ca. z Raph. hic vident in hoc trāsire cū opi. bar.
cum qua etiā transit Jo. de imo. in. c. qntauallis. in
repetitione in qnquagesimā pma. col. de iureiur. Et
idem bal. in. l. multa. in pñ. de condi. z demon. Ro.
h3 tenet contra bar. qz fm eum tex. in. d. §. si qd ita.
non ob. quia ibi loquit in termino statuto redhibi
tioni z restitutioni actuali. nō autem loqur in termi
no pñxo declarationi. certe hec rñsio nō videt tuta
qz p illam redhibitionem vñ suam intentionem z di
splicentiam declarare. l. paulus rñdit non tantū ver
bis. j. rem ra. ba. bald. in. c. si inter pares de. l. cor. in
pñ. tenuit etiam in hoc cōtra bar. debili rōne vt mi
hi vñ. Et dicit qz in. §. si quid ita. non erat cōmissum
vt arbitratori seu bono viro. nā in hoc dicit ipse con
tra illum tex. in. §. placuerit. qd importat arbitriū bo
ni viri. l. tba. §. s3 sorem. §. d. fideicō. lib. z sic p3 de
fensatam eē opi. bar. C. Capiō vltimū mēbrū pñci
pale. §. quando cōmittit i arbitrio tertiū i quo Ang.
hic transit cum bar. vno addito v3 qz opi. bar. pce
dit quando arbitramētum cadit circa res. vt. d. §.
sed z si qs. secus si circa personas. qz tūc finit ei⁹ po
testas qz pñm fuerit iterpellatus vt arbitre z cō
stitutus in mora voluit arbitrari. l. cum qdam. cū ibi
nota. de leg. ij. z ibi no. bal. z bar. in. l. i. circa vltimā
col. eo. ti. z in. §. si quis ita. Et cū ista opi. bar. iūcta
d. l. limitatio transit ēt Flo. de bononia in. l. si socie
tatem. §. arbitrorum. in fi. §. pro socio. S3 Imo. di
xit hic nō videri veraz opi. bar. hic tenētis qz potestas
arbitratoris finiat āno quādo pñt circa res qz nul
la. l. hoc cauet. item qz potestas arbitri nō finitur an
no. imo ppetuo durat vt pbat in auct. si tamē. C. de
tempo. ap. z. j. dice. ergo idē in arbitratore. Et rñ
det ad. §. si qs ita qz ibi speciale est in vltimis volun
tatibus in qbus recedit a pñona arbitratoris non ar
bitrantis. vt ibi z no. gl. z doc. hic ideo. l. voluit limi
tare z terminare tempus. j. qd arbitre. sed i pñtib⁹ nō
recedit a pñona arbitratoris vt h3. ideo nō videt fuil
se opus terminare. Idem tenuit bal. in prealle. §. s3
z si qs. concludens tandiu durare arbitrandi facul
tatem. qz diu prespreuerint arbitratorem vel iudex
ad instantiam pñm. vel vna partium statuerit ter
minū. j. quē debeat arbitrari. z terminus sit elapsus
allegat in ar. l. diffamari. C. de ingenu. ma. z. l. d. die.
in pñ. §. qui satisfac. cog. iuncta. d. auct. si tamen. fa
cit. d. l. qz diu institutus. §. d. acqui. here. fm pau. de
ca. hic qui idem tenet. Idem etiam tenuit bal. i. l. fi.
in. ij. q. C. de contraben. emp. z in. l. si cōpromissuz.
§. de arbi. z Anto. de bu. z Imol. in. c. dilectus. de
arbi. z Joan. de Imo. z abb. in. d. ca. qntauallis.
Idem etiam tenuit Raph. z Roma. hic z ista pars
videtur verior quamuis bald. i dicto. c. inter pares
nihil clare firmet. Et de hoc articulo vide etiam ali
quid per Salyc. in. l. i. C. de arbi. z in dicto. §. ar

a C. Eligere.
Adde vt per
pe. de ancha.
§. si. cclxxiij.

b C. Quarto
limita. Item
limita qñ h3
arbitrari sup
re nō litigio.
sa de qua nō ē
dñia iter pñf
vt qñ canonici
eligunt ali
oz cōmissioe
fm bal. i. l. fi.
de pñ. emp.
itē limita qñ
h3 iudicat h3
ppriam cōsci
entia. fm bal.
i. l. fi. C. de le
gi. heredi. z i
l. q se pñf. C.
vñ libe. itē li
mita i reuiso
rib⁹ z calcula
torib⁹ rōnū q
hāt videt cō
puta. vt volu
it Bar. i. l. ij.
§. si de frumē
taria. j. de ad
mistra. reruz
ad cui. pñtē
tium.

bitroz. in. iij. q. 7 vide. d. l. fi. in. vi. q. C. d. 3b. emp. ubi concludere videtur qd aut assumit arbitrator sup lite. 7 tunc idem sit quod in arbitro. 7 sic heat quin quenuit a die copromissi per. l. ite si vnus. §. j. s. d. arbi. cum ibi no. in glo. aut assumit super contractu 7 perpetuo duret ei potestas per no. p. Bal. i. d. l. fi. bene faciunt que habetur in. d. au. si tamē. sed hec differentia nō placet: qz semp vñ assumpt super transactione. 7 sic super contractu. l. i. §. post operis. 7 ibi Bar. s. de ope. noui nū. 7 Bar. in. d. §. arbitroz. in. l. q. 7 hic ad fi. 7 per id quod habet in au. vt disse. iudi. post pñ. ergo videtur tutius vt semp duret eius potestas nisi sit prefixum tempus certum. vt. s. dcm est. **18** Quo autē ad hoc vt possit arbitrator cogi ad arbitrandum. j. qm temp illud peti debeat. vide in. d. l. item si vnus. §. i. 7 qd ibi glo. 7 doc. s. d. arbi. **19** Quid aut in arbitro qto tēpore duret arbitrandi potestas. vide per glo. 7 doc. s. de arbi. in. l. si vnus. §. i. 7 in. l. si compromissum. e. ti. per Spe. 7 Jo. an. in ti. d. arbi. §. differt. ad fi. per Ly. Raph. 7 Saly. i. l. pperandū. §. sin autē in medio. C. d. iudi. per Ange. 7 Imol. h per Bar. in. l. si de meis. §. fi. s. de arbi. 7 in. d. l. sed 7 si quis. 7 in. l. falso. C. d. diuer. Ryp. 7 in. d. c. si inter pares. 7 per Bald. 7 Imol. in. d. l. multa. p. do. Anto. 7 Imo. i. d. c. dilectus. 7 p. imol. 7 Abb. in. d. c. qntauallis. per do. Lar. i. de. q. diu. ad fi. de app. Saly. i. d. l. j. C. de arbi. 7 magis vera conclusio esse vñ qd aut querim de instantia cause aut potestate cognoscēdi. pmo casu dic qd instantia durat triennio tñ incipiendo a tpe litis cōte. sicut dicim i d. l. pperandum. in pñ. C. de iudi. quia coraz eo lis prestatur sicut coram iudice. l. rem nō nouā. C. d. iu. l. pe. ad fi. C. de arbi. 7 arbitria redacta sunt ad istar iudiciorum: vt. l. i. s. de ar. posset tñ in vno casu ista tia excedere triēnium. s. quādo vltra biēnium litigatur esset corā iudice demū compromittet in arbitz. **20** Nam vltra tempus quo litigatum fuit corā iudice durabit instantia per annū integrū coraz arbitro. d. l. pperandum. §. sin autē in medio. p. que tex. ita ibi decidit Ly. 7 Jo. an. in. d. addi. 7 Bal. i. d. l. falso. 7 per bar. in locis. s. alle. qd ē veruz de iure ciuili. sed de iure canonico nulla causa hz instantiā. vt ple ne in. d. c. pe. de iudi. **21** Circa scdm aut dic qd potestas arbitri in cognoscendo d nouo 7 arbitrando an qd sit litigatur nō finitur triēnio sed durat perpetuo. vt. d. au. si tñ. **22** Nec ob. q. d. l. ite si vn. §. j. qz ibi non negatur qd si arbitri velit cognoscere post longum temp hoc non possit. sed solum pbat ibi qd non cogit. Subsequenter querit Bar. an si pres nō notificauerūt arbitratori 7 elapsus est terminus ani per hoc videant recessisse ab ei arbitrio. concludit qd sic. Ang. Imo. 7 Ro. hic dicunt attēdendum esse qd trāseat tps vsqz ad qd duraret arbitratoris potestas si notificatio facta esset. alleg. gl. in. d. l. item si vn. §. j. 7 dicit se putare bar. non aliter intellexisse 7 hoc videtur satis rationabile. tñ Saly. i. d. §. arbitroz. in. iij. q. 7 in. d. l. i. de arbi. tenendo 3 bar. h dicit qd alleg. per Bar. similia non pbant. qz loquuntur in concessione beneficiorum. nōn autem in dispositio ne procedente a cōventionibus partiuz que regulariter sunt ppetua. l. recepticia. C. de consti. pecu. itez in iurib alleg. per Bar. poterat solum imputari negligentia vni: in hac autem. q. vtriqz. ideo videt qd culpa compensetur cū culpa. l. si ambo. s. d. compēsa. 7 sic intelligit Saly. Bar. velle qd indistincte p la psum ani tenendo qd potestas arbitratoris labatur anno vident partes arbitro renūciasse. Sed intelligēdo vt per Ang. 7 Imol. h cessant oia 3ia Salyce. **23** Querit h insuper Bar. an si post copromissuz arbitrator fuerit bannitus possit arbitrari 7 concludit qd sic. idem putat in excōicato vt hic p eum. Imol. **23**

20 **21** **22** **23**
aC Instantia.
ludo. ro. pñ.
clxxiij. t3 q
ex quo de iu
re canonico
nō regit deci
sum de tpe in
stātie q debz
uari decisiōi
iuris ciuili
vt ē de iure
canonico in
stantia sit triē
nalis vt ibi la
tius p eum.

h dicit qd Jo. an. in regula. dolo. i mercu. t3 ibi in excōicato con tra Bar. 7 ita residet imo. 7 pro ista opi. bñ fa. sm Joā. an. i lo co prealleg. tex. i. c. ad pbandum. in fi. de re iudi. vbi snia lata a publico excōicato nō t3 ergo in snia arbitratoris idez ar. c. vno delegatorū. d. offi. dleg. 7 p ista opi. etiā allegat Jo. an. tex. i. illa 3ba arbitratu. j. de 3b. fi. 7 ista opi. tennit h eē veraz qñ assum ptus eēt arbitrator i facto tertij. secus si in facto pprio mouet p c. post cessionē. de pba. vbi excōicat nō posset p alio eē in iudi cio. sed p se sic. vt in. c. itellexim. d. iudi. 7 ita pcordat opi. s3 dic qd ista fuit concordia do. Abb. in. c. qntauallis. i. xix. dñia. et de iureiu. puto indistincte verā eē opi. Bar. quā etiam ipse firma uit in. l. pedius. s. de arbi. 7 in. l. cū pf. §. h dicitatē. el. j. p illum tex. de leg. ij. 7 in. l. ex facto. §. si quis rogatus. el. ij. p illum tex. s. ad treb. 7 ibi h sequitur Ang. s3 ibi imol. nihil firmet 7 bar. i. d. l. illa 3ba. 7 cū eo cōcordat etiā Ang. in sua disputatione incipi ente. duo adinuicē litigātes. 7 Anto. de bu. i. c. prealleg. c. qnta uallis. in. xxv. col. 7 idē tenuit Imol. ibi i. xxij. dñia. 7 ē i vltima charta mouetur pncipaliter qz arbitramētū ē qdam 3ctus trāsi actiōis. vt i au. vt dis. iudi. §. i. 7 ibi gl. S3 excōicat fm magis cōez opi. capax est 3ctū: vt i. c. si vere. 7 ibi imo. d. sen. ex. 7. xij. q. ij. qm multos pleni. i. c. veritatis. de do. 7 cōtu. ergo nō ob iura alle. p io. an. qz loquūtur i iudice 7 arbitro q equipant. vt l. i. s. d. arb. sec i arbitratoze. qz i multis differt ab arbitro. l. sed 7 si in suum. §. si qs iudex. cū gl. d. arbi. 7 plene doc. i. d. c. qnta uallis. tñ h rñsio nō vñ sufficiens ad. d. l. illa 3ba que nō vñ loq i arbitro. 7 ibi tex. 7 gl. 7 bar. ibi ponit h 3rium 7 nō soluit. Ro. etiam dicit qd illa. l. loquit in arbitro 7 min bñ. vñ tu respōde qd illa. l. loquit i seruo q nō est capax eoz q sunt iuriscētum. nam ē qm ad iusgentium secundario itroductū sunt p nihilo hñ. l. si id qd dñs. 7 ibi gl. s. d. p di. ide. vbi vide bar. 3ctus aut sunt de iuregentium quo iducta fuit fuit. l. hoc iure. ff. d. iusti. 7 iu. nō mirū ergo si nō pōt ferre arbitramētū qd cēset eē 3ct: vt. d. l. illa 3ba. s3 excōicat 7 deportat q inuicē egparant: vt no. glo. in. §. media. i. 3. iterdictū. insti. d. capi. dñmi. 7 gl. i. c. pastoralis. de ap. sunt capaces 3ctuum 7 eoz q sunt iuriscētū. l. qdā sunt sui. j. de pe. 7. l. si mādauero. §. is cui. s. mā. 7. d. c. si vere. Jte rñdeo ad. d. c. post cessionē. q loqtur i iudicib i qb excōicatū fateor cōparere nō posse qñ spōte ppareret p se agēdo excōica tus. §. credētes. de hereti. s3 se dñfendēdo pōt qz venit coact. d. c. itellexim. nō mirū ergo si pro alio cōparere nō potest. qz spō te facit 7 pbat in. c. decernim. cum glo. i. 3. patrocina. d. sen. excō. in. vj. Sed nos loqmur in cōtractib i qb ē spōte pmit tif excōicato contrahere. Vmira tñ p dcam cōclusionem nisi ex cōicatio superuenisset post cōpromissum: qz tunc videt reuo cata potestas ei pcessa p id qd habet in. l. cū qs. i. pñ. j. d. solu. 7 hec limitatio fuit de mēte Raph. in. l. si stipulat fuerim illō aut illud. j. e. vbi forti tenebat qd ē si tpe cōpromissi erat excōicat nō possit assumi i arbitratoze. d. l. illa 3ba. ad quā. s. est rñsuz. Item predictā conclusiōne limita fm Ang. i prealle. disputatione. nisi ex forma statuti arbitramētū heret executionē paratā: sicut snia. qz tñc nō valz arbitramētū excōicati. p. d. c. ad pbādū. qd ē no. facit qd no. bar. d. §. arbitroz. in 3. quero vrrū ex snia arbi tratoris ouat aliqua actio. arbitri aut esse nō pōt excōicat. vt ē glo. no. in. d. l. pedius. 7 ibi sequit bar. idē Arch. ij. q. vj. a iudi cib. 7 spe. plene. in. d. ti. de arbi. §. differt in 3. item fm euz 7 li mitauit vt ibi p eū. 7 ista ē cōis opi. q excōicat nō potest esse ar biter: sicut nec iudex quam etiam tenuit Bo. Abb. i. d. c. ad p bandum. 7 imo. i. d. §. si qs rogat. tñ fm Ang. i prealle. dispu ta. 7 fm imo. in. d. c. qntauallis. in fi. vñ in pūcto iuris 3ritatem esse in 3rium: qz infamis potest eē arbitri. d. l. pedius. 7 tñ non potest esse iudex. l. cū pretor. in ver. senatu motus. 7 ibi no. s. d. iudi. 7 in. c. sciscitatus. de Ryp. Ergo nō pcedit ar. de iudice ad arbitrum. s3 saluādo cōem opi. potes rñdere qd cōpromissa 7 iu dicia i oib egparant pter qd in casib i qb spāliter ē dispositū cō trariū. l. i. 7 ibi h no. gl. s. d. arbi. s3 quo ad excōicatū nō reperit diuerfitas inter compromissa 7 iudicia. ergo 7 eisdem rōnib i co idem p oia in arbitratore bānito qd i excōicato dixi. put h ēt tenet bar. nā egparant bānit 7 excōicat. c. dñō guerrā. i. tit. h finitur. l. coradi. in vñ. feu. 7 i spe. in ti. de arbi. §. differt. vers. qd de bānito 7 ibi spāluis vide per euz 7 p io. an. ibi an bānit possit esse arbitri. 7 pleni p Ange. i. d. disputatione. Querit ēt

hic Bar. qd si aliquis ex copromittentibus est mortuus an finiat copromissum fecim in arbitratore concludit qd sic. si assumit arbitratorem super contractu perficiendo. ut in casu. l. si. C. de probat. ept. p. l. die pferre. §. i. §. de arbi. secus si super actu iam perfecto. ut super aliquo accessorio ipsius contractus ut per eum. Adde qd copromissum tenet Specu. post Aber. de bobio. in. §. finitur. i. §. sed nunqd arbitrator. ubi t3 indistincte qd pias arbitratoris non expiret per mortem copromittentium. l3 secus sit in arbitro. d. l. die. mouetur qd arbitramentum censet qdam contractum ut dixi. et actus transit ad heredes. l. si pactu. cu vulgaribus. §. d. pba. ergo et. sup. ple etiam si sit contractus et veniat perficiendus seu implendus p conditionis euentu. ut i. §. ex conditionali. insti. eo. et ita et e3 in contractu perficiendo per declarationem arbitratoris. quia cesset contractus factus sub conditione si arbitrabitur. d. l. si. et cu prealle. opi. spe. cu. transit Jo. an. et coter cano. in. c. si. de arbi. S3 Imo. h dixit videri opi. Specu. esse veram in arbitratore electo super actu. secus si super lite. quia tunc non transit ad heredes quia censet tunc quiddam mandatum qd mortem mandatis. i. copromittentis finiri d3 l. mandatu. C. m. a. et cessat tunc ratio alle. p. Bar. et spe. l. qd sicut contractus transit ad heredes. ita transeat copromissum. qd h non fuit electus arbitrator super contractu. et ista opi. t3 hic Ro. concludens qd aut est arbitrator super actu perfecto vel perficiendo et transeat ad heredes copromittentis. d. §. ex conditionali. aut super lite et tunc secus p. c. si. de arbi. que opi. mihi non pl3 inqrit dicunt qd si est super lite non transit. qm illa ratio fundata p. d. l. mandatu non est vera. na si esset vera sequeretur qd copromissus i arbitrum fecim transiret ad heredes copromittentis decedentis re non integra. puta li te preest. qd mandatum tunc non extinguir. l. et quia. in fi. de iu. om. iu. et l. mandatu. preterea instatia litis super qua fecim fuit copromissum ita fuit de sui natura transitoria ad heredes. sicut dicitur. l. ta ex dicitur. §. de iudicijs. l. si cu hoim. cu ibi not. j. de fideius. ergo iter litem et actum non d3 fieri differentia. preterea copromissus factus super lite dicitur esse factus super actu transactiois perficiendo. ut late pbat Bar. in. d. §. arbitrorum. in. ii. col. in. l. i. §. et post opis. §. d. ope. no. nu. ergo d3 transire ad heredes. §. ex conditionali. Nec ob. d. c. si. qd dicitur intellectus diuinar. preterea ibi loquitur i arbitrio ut p3. iuc. Reica. ar. l. impatores. §. de i diez adiec. vñ pcludo qd indistincte transit ad heredes. ut tenuit Spe. et Jo. an. i locis. §. al leg. et Bo. Anto. et Imo. in. d. c. qntauallis. in. xij. differentia. et etiam abb. ibi in. ix. differentia ubi referunt idem tenuisse Fran. de albergoris de aretio in repetitioe huius. l. Idem videtur tenere bal. in. d. l. si. in vltima. q. C. de contrahen. emp. Querit etiam hic Bar. qd si aliquis ex copromittentibus est banitus et bona sunt confiscata. an finiat potestas arbitratoris. Et concludit qd sic. Et se quis hic Ro. et idem tenuit Bar. in p3ilio incipiente. Talionis de spoliato. et Bar. in. l. postq. in pn. §. ut le. no. ca. et Ant. d. bu. et Imol. in. c. qntauallis. in. xij. differentia. p. l. quotiens. i. fi. j. de noua. contra. t3 Bal. in. l. si. in fi. C. de pben. empti. Teneo cum Bar. qd rursus Bal. ad. d. l. quotiens est contra rationem illi. tex. i. fi. ibi qm non cuz extitit conditio non est persona et. Et ad rationem bal. rñde qd fiscus non habet p oia loco coheredis seu vniuersalis successoris: ut est glo. no. in. l. inter eos. i. fi. j. de fideius. Et pbat in. d. l. quotiens. et de isto arti. tagit Saly. i. d. l. si. vbi habz alium intellectum ad. l. quotiens qui meo iudicio non videtur bonus. C. Postremo imol. h refert qd Bar. in. d. §. arbitrorum. i. vi. col. t3 q enormis lesio ppter qua pmittit reclamare a sententia arbitratoris dicitur esse quando arbitrator ledit in. vi. parte totius. ut pbat Bar. per. l. unde si nerue. iunctis. ll. preceden. §. p socio. Sed imo. dicit qd ibi pbat quod dicitur esse quando ledit in tertia parte. nam ibi lesus est in ingentis que sunt tertia pars mille et ingentorum. et sic lesus fuit in tertia sue partis. sed Bar. cōfiderauit sextam toti societatis. et sic trium milium. et ita recidit in idem. et idem tenuit et Ro. in. l. si qd cu aliter. in. iiii. col. §. e. idem tenuit imol. in. d. c. qntauallis. in. xij. charta. S3 gl. i. l. si. C. d. pben. emp. sentit qd lesio debet esse dimidia per. l. i. §. C. d. rescin. vñ. et ita tenebat Bo. Anto. in. d. c. qntauallis. i. antepe. charta. dicens ita pbari. i. d. l. unde si nerue. et ita refert se tenuisse Fran. de are. h. Sed certe. d. l. i. §. C. d. rei ven. non loquitur in casu isto. s. qd ex facto tertio precessit lesio. et d. l. unde si nerue. meli3 pbat opi. Jo. de imo. in. d. c. qntauallis. qd no. Gl. i. §. precium. insti. de emp. et vñ. t3 q quanta debeat esse lesio commissum est arbitrio iu-

dicis cum non reperiatur expresse determinatum. facit. l. i. §. de iure delib. c. de causis. cu ibi no. de offi. dele. du modo iudex non arbitretur pro modica lesione laudus fuisse iniquum qd hoc non potest. l. si libertus iurauerit. de ope. lib. Et no. glo. in. d. §. precium. et ita intelligit gl. in. l. si de meis. §. recepisse. §. de arbi. et qd ibi bar. to. et istam opi. approbat et Imo. i. prealleg. c. qntauallis. et idem tenuit Bal. in. l. cum antea. de arbi. et sic lesio non sit in tertia si tamen est in modica poterit iudex arbitrari laudum esse iniquum. Nec ob. d. l. unde si nerue qd non pbat qd si lesio sit minus qd tertia non possit peti et concedi reductio ad arbitrium boni viri. tetigit etiam in fi. hic Imo. aliqua de quibus dixi i. l. si qd cu aliter. §. e. Alexan. de imola.

lex 45

Uodcumq3

Quod ad acquisitionem est patri vel domino faciendam non refert an pater sibi an filius sibi et patri stipuletur. h. d. fm vera lec. glo. et materia qm ex stipulatione filij patri acquirat ultra ea que habetur hic. Sic ut habet in. l. si filius. i. pn. et i. l. quod dicitur. et ibi p. Bar. in vltima col. j. e. p. Ly. i. l. ij. C. de pben. et pmit. stip. et i. l. gaus. §. sol. ma. p. bar. in. l. cu oportet. in. j. col. C. d. bo. q3 lib. et in. l. i. executor. in. iiii. col. C. d. execu. rei iudi. in qb. etia tangit qd d. filio emancipato stipulante patri. De materia tetigit et aliqd Bar. i. l. stipulatio ista. §. si stipuler. circa. ij. col. §. e. vbi iter cetera inqrit qd ex stipulatione filij velut efficaci acquirat patri etia si hba obligatiua et executiua dirigant in patrem. pro quo alleg. istu tex. et l. i. in pn. cum ibi no. j. de stip. ser. contra. l. quecumq3. §. ti. i. et idem tenuit Ly. in. l. iter. C. d. iuti. stipu. et Bal. in. l. j. circa. vi. colu. C. p. quas pso. no. acq. vbi reprehendit opi. Aico. de mar. psum tenetis fa. §. ei qui. insti. de iuti. stip. Et de hac materia vide et i. l. si decem. §. fisci qtuor se. §. de pac. In gl. i. h. ipse. ibi. l. antepe. qd docto. nec ibi nec h ponunt veram rationem nec verum intellectum huius. l. i. oino vide bar. de clarate in. l. si non sortem. §. libert. circa nona col. i. h. tertia dñia et. §. d. p di. inde. et ibi p. gl. mag. In. c. ibi solus usufructus. By. bar. Ange. et Imol. intelligunt glo. pcedere qm filius stipulatur sibi vel impersonaliter. secus si patri. qd tunc etia hodie quereret patri pleno iure p regulam posita i. d. l. stipulatio ista. §. hi q. i. pn. et i. §. alteri. q iura et hodie non reperiuntur correcta. qd intelligit Rapb. hic esse verum quando paret filia pleno iure voluisse patri acquirere. Sed i dubio dicit qd psumitur filius hodie i aduenticijs stipulari patri ut legitimo administratori. cu hodie in talibus sit legitimus administrator. l. i. C. de bo. mater. et ideo acquirat ipso filio quo ad proprietatem. sicut si filius sibi met stipulatus esset. na videmus quando qd procuratori suo stipulatur sibi stipulanti acquirat. d. l. stipulatio ista. §. si qd i sulam. Adde qd l3 opi. By. et bar. videat esse magis cōis. tamen opi. glo. h vñ verior in puncto iuris i distincte. l. qd etiam quando filius stipulatur patri non acquirat ei: nisi quo ad usufructum. sicut quando filius etia stipulatur sibi met hoc pbat tex. insti. de stip. ser. circa pn. vbi ex stipulatione filij acquirat patri i bis in qbus de iure adquisitio sit patri. Et dicit tex. ibi iuncto h. prece. non esse dñiaz an filius stipuletur sibi an patri. et tamen illo iure clarum erat qd si i aduenticijs filius sibi met stipulabatur non querebat patri nisi quo ad usufructum. insti. p. quas psonas. §. j. ergo idem si stipulatur patri. et idem pbat tex. in. §. ei qui. insti. de iuti. stipu. et ibi hoc firmat gl. in h. acquirat. Item moueor qd correcta ratione legis videtur correcta et ipsa. l. glo. et bar. in. l. in pn. §. de legi. tu. Saly. i. aut. i. gressi. C. de sacrosan. ec. Adoder. in. l. si vero. §. de viro sol. ma. Jac. bu. in. l. si. §. de condi. ob cam. l3 rō quare olim filius omnia querebat patri et correcta quo ad aduenticia. ergo et. Confirmo qd quando dñcedes filius

pulaf ascendenti nunq̄ videtur stipulari sibi animo donadi. l. 3. secus sit e contra vt no. decidit Bar. in. l. q̄ dotis. circa. iij. col. s. lo. ma. bñ fac. l. mulier. s. fi. s. de iur. do. z. l. idē q̄. s. is cui. s. mā. z. l. post dotē. l. 3. lec. By. s. sol. ma. z. l. donatiōes. s. pe. cum glo. s. d. dona. sed fm opi. By. z. Bart. h. sequeret̄ dñum q̄a voluit q̄ patri pleno iure acquiratur. z. ita in puncto iuris puto hoc verius. z. hec ratio magis plz q̄ ratio Raph. q̄ in dubio nō videt̄ fieri relatio ad patrē tā q̄ ad legitimuz administratōrē ex quo mētio officij facta nō fuit z. appellatio patris cōuenit etiā legitimo administratori. p̄ in patre filij emancipati. Et hec p̄bant ex plene traditis p̄ Bar. i. l. fi. C. d. usufructu. z. in. l. i. s. nūciatio. in. ij. col. de ope. noui nū. cū simi. Sz tenēdo opi. By. z. Bar. limita eoz̄ conclusionē nisi appareret filiū stipulari patri ppter benemerita. z. sic tāq̄ extraneo. q̄ tunc nō valeret stipulatio per l. si tibi decem. s. pact. s. de pactis ibi nota. Alexander de Imola.

- 1 **Sicuti.** Subtractus aliene potestati stipulari pōt cū ipse moriet̄ sicut pōt non subiectus z. ex stipulatiōe patris stipulātis filio vt filio acquiratur vtilis filio si pater est stipulatus filio i tempus existentie sui iuris. l. 3. non sit heres p̄ris z. in ter dictionē si z. cū non est differētia. b. d. vñq̄ ad. l. ceterisimis. C. In text. ibi vtilis p̄ hūc rex. dicebat hic Be. q̄ sicut pater pōt stipulari filio pferendo stipulationē i tempus quo fili⁹ erit sui iuris. ita d̄z possē stipulari filio emancipato tēpore stipulatiōis. p̄ quo ē allegat. l. p̄. C. d. pac. cōuē. z. sequit̄ Imol. h. C. Ad de Bar. idē tenētem in. l. quod dicitur. in pe. vel vlti. col. j. eo. cū concor. quas allegauit. in prin. hui⁹. l. pro quo est bon⁹ rex. in. l. si quis operas. z. ibi glo. in ver. posthumos. s. de ope. lib. C. Mo. ex. s. nō soluz rex. per quem videt̄ q̄ hec dispositio si morieris dicitur eē cōditionalis q̄uis sit omnino extitura. nā eq̄ paraf̄ huic dispositioni si veneris que sine dubio cōditionalis est. de hoc dic vt eleganter p̄ bar. i. l. si ita stipulatus. j. e. in. ij. q. principali. in. ij. iuxta h̄ que ro quādo ibi cōmittat̄ z. ibi dices. C. Item no. nō eē dñam inter si z. cū. d. quo dic vt p̄ bar. z. doc. hic. z. j. l. p̄ri. s. fi. z. Bar. in. l. p̄ma. vbi omnino vide in. ij. z. iij. col. s. de cōdi. z. demō. z. in. l. ita stipulat⁹. i. h̄. iij. p̄ncipaliter q̄ritur z. c. j. e. vbi reprehēdit opi. Be. z. Ey. in. l. exneum. C. de here. insti. quam ēt reprehēdit ipse hic. z. in. d. l. exneuz. z. Ang. z. Imo. i. l. si pupillus. s. qui sub conditione. j. de noua. Et adde dictis hic per Bar. p̄mo in q̄tum dicit q̄ dictio cū quādo adiicit̄ actui executiuo non facit dispositionē cōditionalez. vt. l. ex his. C. q̄n di. le. ce. naz istud veruz ē si adiicit̄ tempori certo. vt ibi secus si incerto: vt ē glo. no. in. l. seius saturninus. s. ad treb. z. in. l. si ita scriptum. in. fi. s. de ma. te. C. Et no. Bar. z. doc. i. l. quibus diebus. s. q̄dam ticio. p̄ illum tex. s. d. cōdi. z. demō. z. Bar. in. l. si cui leges. s. i. s. d. leg. i. vbi ad hoc allegauit tex. in. l. a testatore. C. de ma. te. z. no. Bar. in. d. l. p̄ma. in. iij. col. hoc tamen pcederet in casu notato per bar. in. l. ceterisimis. s. fi. j. eo. dum allegat. l. verum. s. fi. s. de reb. du. qd an sit verum ibi dicitur. C. Itē adde q̄ bar. hic videt̄ velle q̄ etiam adiecta s̄bo executiuo. facit dispositionē pditionalem p. d. l. quib⁹ diebus. s. quidam ticio. l. 3. secus dicit eē in dictione cum: vt hic per eum. nam expressi⁹ hoc voluit Bar. in. d. l. p̄ma. in. iij. col. z. bal. in. l. ex his. C. quādo di. leg. ce. z. Ang. z. Imo. j. l. p̄. s. fi. z. imo. hic q̄ est verū in vltimis volūtariis. Sed in s̄ribus an dictio si faciat cōditionē. Dicendum ē vt per glo. notabilem in. l. ij. in pn. in. h̄. pditionalis. s. de in diē adiec. fm bar. in. d. l. j. Sed Imo. hic s̄b dubio forte dixit q̄ illa gl. nō facit p̄ opi. bar. q̄ glo. loquit̄ in dictione nisi. sed fm euz̄ differentia ē inter

dictionez nisi z. dictionē si. vt p̄. in. l. si fideicōmissa. s. si fidei cōmissum iūcto. s. q̄ q̄. de leg. iij. Teneo opi. bar. q̄ l. 3. glo. loq̄tur in dictione nisi tamē dictio nisi pditionē facit sicut dictio si. vt ē tex. in. d. s. quidam ticio. C. Nec ob. tex. in. d. s. si fideicōmissuz. q̄ rñdeo q̄ q̄ dictio nisi apponit̄ actui intrinseco differt a dictione si vt ibi. secus si actui extrinseco. dicto. s. q̄ dā ticio. z. B in simili declarat bar. C. Ultio in q̄tum bar. hic dixit q̄ dictio cum adiecta verbo reddit actū cōditionalē sicut dictio si vt h̄. z. l. qui p̄misit. s. de p̄di. inde. C. Adde q̄ fallit in casu singulari. d. l. seius. ppter charitatē p̄sone cui debeat fieri restitutio hereditatis fm verum intellectum vt hic per doc. C. In glo. i. s̄bo cōpetit ibi solutio vt ibi z. c. l. q̄ ibi loquit̄ quando stipulat⁹ ē filie nō vt heredi. hic s̄o vt heredi. que sol. est s̄ istum tex. ibi licz heres ei non existat. vel ibi pater fuit stipulatus sibi nō filio. vt ibi. in. fi. glo. z. licz doc. videatur transire cū hac solu. tamē meo iudicio violat tex. in. l. contraria. Aliam solu. dabat hic Ang. q̄ licet in se sit vera. tamē diuinat v̄z q̄ ibi pater stipulatus est filie tanq̄ extranee propter merita. ideo nō valet. l. si tibi decem. s. si pactus. s. de pac. z. ibi no. aliter etiam soluebat Pau. de ca. hic v̄z q̄ in contrario pater stipulatus est filie existenti in potestate. nec contulit stipulationem in tempus quo filia esset sui iuris ideo ei acquirere nō potuit. hic vero secus que solu. etiā m̄bi non placet. quia. l. contraria loquitur i dote in qua pater potest acquirere vtilem actionem filie in potestate. vt no. bar. in. l. quod dicitur. circa me. j. eodem bene facit. l. pomponi⁹ phyladelphus. s. fami. her. vñ valet talis stipulatio. licet filia sit i potestate. Satis ergo bona v̄ solutio q̄ ibi loquatur de actiōe obrecta hic de vtili quam ponit hic Jo. de imo.

- 1 **Lex. 46. Entesimis.** In obligatiōe in diem an diem est nata obligatio licz sit dilata solutio z. stipulatio continens impossibile de natura nullius est momenti. b. d. cum. s. seq. C. Querit Ange. quid si aliquis promisit centuz hinc ad quattuor ānos an talis stipulatio valeat. Quidam vt refert Ang. hic volebāt q̄ nō ratio q̄ ante diem non poterat agere quia obstabat exceptio q̄ uis nata esset actio: vt. l. cedere diem. cum si. de s̄b. sig. post vero nō. q̄ p̄ tale tēpus tollit̄ omne ius: vt. l. sicut. C. de prescrip. xxx. an. nihilominus determinat contrarium. z. dicit fatuam esse questionem illorum qui de hac questione dubitabant. z. dicit h̄ hoc esse tex. hic in prin. istius. l. Non ob. rōnes sue. quia per tale tempus non currit prescriptio quia non valenti agere nō curritur prescriptio. vt. l. j. in fi. C. de anna. excep. sed cum iste ante tempus cum effectu non poterat agere propter exceptionez. ergo z. c. C. Mo. ex. s. i. q̄ qui p̄mittit ad certum locū venire dicit̄ promittere factum persone sue coherēs z. licet imol. hic de hoc dubitet tamen illud videtur esse verissimuz. pro quo allego tex. in. l. fi. s. de cōdi. insti. z. ibi no. doc. maxime imo. z. de hoc videtur esse tex. in. l. sed scienduz. z. ibi no. s. ad treb. z. in. s. ne aut. allegato in glo. z. est de mente bar. in. l. si sic. la grande. in. fi. j. eo. dum allegat tex. istum q̄quid ibi dixerit Imo. z. ex hoc apparet eē veram solutionem gl. hic ad. l. veteris. C. d. contrabē. z. committen. stipulatione reiecta so. Joā. de imo. hic qui dicebat q̄ in casu huius. l. adiectuz fuerat stipulationi q̄ promissor per se tantum iret alexandriam que responsio violat hunc text. quoniam ire alexandriam est facti coherētis persone. d. l. fi. s. condi. insti. ideo non potest vltimo vite momēto explicari per alium. Alexander de Imo.

- 1 **Ita stipulatus.** Stipulatio p̄ hec verba cum voluerit p̄missor v̄z eo declarante se velle. secus in promissione si noluerit. b. d. C. In text. ibi ante q̄. nota limitationē ad omnia iura dicentia q̄ si stat per vnum ex contrahētibus quominus conditio adimpleatur habet p̄ implera quo ad incommodum illius per quē stat. l. in executione. s. fi. j. de iure civili. s. de condi. z. demon. Nam fallit in ista conditione cū voluerit. Et idem videtur in alia quacūq̄ conditione dependente a mera potestate promittentis vt est tex. no. z. ibi glo. in. l. cuz ab eo. s. de cōtraben. emp. q̄ q̄ Pau. de ca. inaduerterter i. d. l. in executione. s. fi. s̄rium dixerit nihil allegans. hoc tamen intelligo verū quādo p̄ditio in facto cōsistit vel in nuda volūtate p̄mittentis. Secus si importat ius vt si cōmittit̄ aliqd p̄ modum

conditionis in arbitrio pmissoris per verbum importas arbitrium boni viri. tex. est no. in l. hec venditio. in pn. s. de pbe. em. pii. iuncta. l. illa verba arbitrata. j. de ver. sig. vbi aut conferat conditio mixti in parte pmissoris alterius tunc habetur per implera si stat per pmissorem. l. labeo scribit si mihi bibliotheca. s. de pbe. emp. et illud quod dictum est de conditione cum volueris etc. quod non habetur per implera decedere pmissore antequam declararet se velle ut si pcedit in pcedibus. secus in ultimis voluntatibus. l. si fideicommissa. s. si fideicommissus cum se. z. l. vxore. s. pe. de le. iij. quorum iurium in intellectu dicat. j. e. In tex. ibi si antequam constitues mortuus etc. Et sic decedens non videtur velle quod verum est in pcedibus. ut hic. secus in ultimis voluntatibus. d. s. si fideicommissus. z. l. vxore. s. pe. z. p. ubi q. no. Bar. z. clarius Bar. in l. i. in pe. col. de le. j. z. in l. post dotem. circa quintam le. so. ma. vbi dicit idem esse in dote pmissa ad voluntatem alicuius quod fauore doris ille decedens videtur velle. ita intelligit illa. l. si quintam le. glo. z. quod moriens videatur velle tenuit et Bar. in l. ita stipulatus. in. xi. op. prime p. tis. s. p. z. ipsemet bar. h. prius tenet. s. quod et in ultimis voluntatibus si decedit ille in cuius voluntate commissus est non dicitur velle quod nulla lege hoc cauet sibi eos. Et idem t. l. in l. i. in ult. q. C. de pben. emp. Et Ang. hic. z. Imo. in d. l. i. in. iij. col. z. i. l. captatorias. in pe. col. de here. insti. allego tex. in l. si ita legatum. s. illi si vult. de leg. i. z. quod per mortem extinguit voluntas. l. iij. s. loca. C. non ob. d. l. vxore. z. d. s. si fideicommissum. quod scilicet Bar. illa verba intelliguntur velle hoc. v. quod in ultimis voluntatibus idem est dicere lego cum heres voluerit. z. lego post mortem heredis. z. hoc est magni effectus sibi intellectu istum si lego cum heres voluerit. s. heres ante mortem declarat se nolle. tamen post mortem eius debet legatum. quod etiam aperte firmavit hic Ang. Item illud quod dicitur valere pcedit per illa verba cum pmissor voluerit intelligit hic Rapha. esse verum in contractu obligatorio ex una parte tantum. ut in pcedit stipulationis. secus in pcedit ultro citroque obligatorio per. d. l. in ementis. C. de pben. emp. z. ibi etiam vide glo. z. glo. in l. si persona. j. de reg. iur. pro hoc allegat hic Rapha. l. quod sepe. s. i. z. l. hec venditio. in pn. s. de pbe. ep. quod si no. z. idem velle videtur l. in. d. l. in ementis confirmo. quod si in pcedit ultro citroque obligatorio. puta in venditione dictum sit velle tibi pro. x. si solueris ex parte emptoris esset contrarius pcedit z. verba illa si volueris cederent potius adiecta ad monitionem quam conditionem. per. l. si decem cum petiero. j. eo. sed ex parte venditoris esset pceditio quod esse non debet. l. si. de ac. l. cum emptor. s. de rescin. vendi. Quid autem si illa pcedit cum volueris deca sunt a stipulatore ut si stipulor a te decem cum volueris an suspensum actum tantum quod requirat declaratio ante mortem quasi actus sit conditio nalis. Rapha. hic quod non per. d. l. si decem cum petiero. j. eo. bene faciunt no. p. Bar. s. l. pxi. s. non solum p. Bar. z. alios. in l. i. i. col. de leg. iij. In tex. ibi inutile esse pcedit. subaudi. z. si declaraueris te velle ut no. glo. in l. sub hac. s. titu. i. quam notat Bald. in d. l. in ementis. in. viij. q. sed dic de hoc esse text. hic. quia alias nulla esset differentia inter si z. cum. In glossa ibi non ipsum dare etc. hoc etiam sentit glo. sequens tamen cetera reprehendit quod si ipsum dare non esset in eius parte sequeretur quod etiam si in vita non declararet tamen heres teneat. l. si. s. qui sine manu mis. ad libe. perue. z. ar. d. l. vtz. s. pe. unde vera ratio est quod dictio cum principaliter z. expresse denotat tempus. s. tacite z. secunda ratio denotat conditionem. dictio autem si pcedit. ut. l. ticio. in pn. s. quando di. le. ce. z. iura dicunt quod non potest sub conditione pendere ab arbitrio pmissoris fieri stipulatio. l. stipulatio non valet. s. eo. l. a ticio. s. fi. j. eo. ergo si non confertur in expresse conditionem voluntatis pmissoris. sed ita etiam. s. per dictionem cum volueris debet valere stipulatio. quod expresse nocent: sed tacita non nocent etc. l. nonnunquam. s. de pcedit. z. demon. Et per hoc infert pulchre Ang. hic. quod si pcedit sub conditione si declaraueris velle valet. quod non pendet stipulatio a mera voluntate sed a facto pmissoris per rationem. d. l. nonnunquam z. sequit simpliciter Pau. de cast. hic qui reputat no. Imo. hic contra cuius op. puto verior. quod illa verba si volueris intelligunt. i. cum declaraueris te velle. ut hic in tex. ibi si antequam etc. z. d. s. illi si vult. ergo expressio eius quod tacite inest nihil debet operari. l. iij. cum si. de le. i. z. per hoc pcedit responsio ad. d. l. nonnunquam. quod ibi aliud est dicere si tunc ascendet capitulum z. aliud si vult ascendere. quod potest velle z. non posse. z.

ita declarat Bar. in l. si quis sempronius. s. s. he. iij. Per predicta etiam signatim infert hic Bart. quod si pcedit tibi decem quod dabo tibi cum volam vel cum volueris me mortuo statim tenebitur heres. quod ista dictio cum volam vel cum volueris est adiecta verbo executiuo z. sic non ipsum dare nec ipsa obligatio est posita in potestate pmissoris sed solum tempus. ar. l. vtru. allegata in glo. z. d. l. vxorem. s. pe. z. l. ex his. C. qui di. le. ce. Adde meliorem tex. i. l. si. s. qui sine manu. per quam ita voluit Bar. in l. ita stipulatus. in. xi. oppo. prime ptis. j. eo. p. qua etiam inducit. d. l. si ita stipulatus s. quod si ab initio. sibi lec. glo. in ver. quocumque die. in fi. z. idem t. ibi Ang. z. Bal. z. Ang. in d. l. post dotem z. Ang. z. Raph. in d. l. si sub hac. z. bene l. Imol. in d. l. post dotem. aliter dicat per. l. quibus. s. quidam ticio. de pcedit. z. demon. tamen quantum ad casum nostrum ille text. non ob. quod loquitur quando dispositio facta est pceditionem si adiecta in ultimis voluntatibus. nos hic loquimur quando facta est per dictionem cum adiecta in contractu inter viuos quo casu est per. d. l. fin. s. qui si. ma. fateor quod isto casu in ultimis voluntatibus si ante declarationem z. ante mortem declarare debentis decederet oneratus non transmitteret. d. s. si fideicommissum cum seq. Et no. per glo. in l. seius. in glo. si. ad treb. dum glo. allegat. l. quibus diebus. nec Bar. hic prius dixit l. Imo. hic dicat quod Bar. in. iij. col. sentiat pcedit ruz in glo. iij. ibi cum volam. t. ergo glo. non valere pceditionem cum non volam etc. Et idem tenuit glo. in d. l. hec venditio. in pn. Et sequit Ray. Bar. z. ange. hic. z. ray. z. l. in. d. l. in ementis. Ange. in d. l. si sub hac. per rationem gl. in d. l. hec venditio. z. expresse per Bar. hic. prius tenuit glo. in d. l. in ementis. z. in d. l. in persona. s. i. z. p. z. Imol. z. Rap. hic pcedit istum tex. in ratione sui qui habet etiam locum in casu pcedito. quod dictio cum non expresse sed tacite denotat conditionem ut dixi. p. hoc facit quod videmus quod in ultimis voluntatibus eodem modo valet dispositio illa cum heres vult. z. cum heres voluerit. d. l. vxore. s. pe. cum glo. iuncto. d. s. si fideicommissum. z. valebit cum effectu quando post declarata semel voluntate non posset amplius variare. ut quod lis est contestata vel aliter est preclusa via variandi. l. si quis stipulatus sit stichum. in pn. cum glossa. cetera approbata. z. l. eum qui certarum. s. si. cum materia sua. j. eo. z. per hec pcedit responsio ad omnia allegata in prius. z. hac parte et tenuit Ja. bu. i. d. l. i. ementis. In ea. ibi rinde etc. dic ut dixi in gl. In ea. ibi idem in fideicommissum. hoc verum si sit dictum lego si heres voluerit. quod non valet sicut nec stipulatio. sed in alijs pluribus in hac materia est contra iter pcedit z. ultimas voluntates. quod in pcedit pcedit pcedit cum volam non valet sibi op. glo. hic. Secus in legatis. d. l. vxore. pe. cum glo. C. scia est contra quod in pcedit requirit declaratio voluntatis ante mortem. ut hic i. legatis non prime allegato. s. pe. Tertia est differentia quam posuit Bar. in uer. quero cum in ultimis etc. Et ray. z. Imol. in d. l. stipulatio non valet. s. eo. Quarta est differentia quod non potest legari sub conditione si tertius voluerit. d. l. nonnunquam. si autem dixisset si tertius arbitrabitur valet. ut. l. i. in glo. i. s. de leg. iij. Sed in pcedit si pcedit vel uendo si tertius voluerit valet sibi Rapha. z. Pau. de ca. bic. ar. l. si quis arbitratus. s. eo. Et vbi expresse de mente l. in. d. l. in ementis. quod in pcedit vbi confertur in arbitrium tertij et per pcedit ipso iure liberam voluntatem semper intelligit arbitrio boni viri. ut est gl. no. in l. pe. s. de arbi. z. no. l. z. bal. in l. iij. C. s. do. pcedit. z. in terminis nostris firmat hoc Bal. in l. si. in pn. C. de pben. emp. Sed certe bar. hic in ver. quero quanta est virtus etc. vbi tenere prius z. cum eo transit hic ang. in hoc articulo vbi variare bal. i. multis locis de quo aliquid per eundem in. l. iij. s. voluntate z. ibi per Imo. s. so. ma. z. bal. in l. i. in pn. s. de test. mili. s. s. s. s.

et per Ly. et Imo. in l. i. et ii. et ibi Bar. in l. voluntate in ii. col. C. de fideicom. et in l. et si post tres in xi. col. si qs cau. et in l. cu quida. de le. ii. et Imol. post Bar. in l. si. de preto. stip. Sed potes pcor dare ex notabiliter dictis p Imo. in d. l. si. de preto. stip. et p Bar. d. l. si. q aut tractat s lucro captando et impo-
 10 rat libera voluntatem. ar. d. s. q. et d. l. cu quidam. aut de dano vitando. et tuc si comittit in voluntatem aduersarij sui intelligit arbitrio boni viri. vt p gl. i. d. l. pe. de arbi. Imo. in c. sane. et i. c. venies. de renu. et bar. i. d. l. si. s pro. stip. Si aut in voluntate tertij ipor-
 rat libera voluntate dumodo dolus malus absit. l. cre-
 ditor. s. lucius. s. man. et no. Bar. hic et hec pcor dia
 vt satis nota. et equa. In ea glo. in fi. Solue vt p
 Bar. s. l. pri. s. non solum. Extra glo. querit hic
 Bar. qd si iudex per sniam ponit aliqut ad confinia
 quoad voluerit. an post morte iudicis extinguantur
 cofinia. Et pcludit q sic. et in hoc doc. non pducunt.
 Si aut iudex dixit pono te ad cofinia ad voluntates
 mea. Concludit Bar. q ille no est cofinatus nisi iu-
 dex declararet se velle eu esse cofinatu. q illa verba ad
 voluntate mea faciut actu pditionale ac si dixisset si vo-
 lueru. d. l. post dotem. fm quinta lec. glo. et cu eo trasit
 hic Ange. p hoc facit q dictio ad apposita in certo
 euentu facit pditione. l. si vir. s. de condi. et demon. per
 qua. l. ita no. Bar. in l. i. in v. col. et in l. qbus dieb.
 s. terminus eo. ti. Imo. et Raph. hic ptra tenet quia
 dictio ad vt denotare disponez actus dispositi. l. her-
 ditas ex die. s. de her. insti. l. obligationu fere. s. i. s.
 ti. i. presertim cu ponitur postverbu presentis tps vt
 in hac qone per no. in fi. p gl. in l. ii. s. de i die adiec.
 Et pro hac adducit Rapha. cum. hic tex. cum ibi
 no. per Bar. in l. eu qui ita. s. qui ita. j. ea. vbi Bar.
 voluit q si obliga. cui addicif tempus continet cam
 successiuam intelligit tempus adiectu ca limitande ob-
 ligationis per illu tex. in ultimo respso. Et lz ad. d.
 l. hereditas. et ad dicta. l. obligatione. s. ti. i. possit re-
 sponderi q loquit in tpe certo. l. et ad glo. in. d. l. ii.
 dici possit q loquit in dictione nisi que no suspendit
 tamen de mente iudicis vt esse contra decisionem bar. h
 contra que t3 etia Bal. in l. si. s. sed et si quis. C. coia
 deleg. in. vij. col. vbi decidit q si qs est relegatus ad
 arbitriu relegantis finitur morte relegatis relegatio.
 et sic ab initio intelligit relegatus. et contra Bar. forti-
 ter stringit doctrina eiusdez. in. d. s. qui ita. Nec ob.
 d. l. post dotem. q dictio ad ibi no refert ad cam suc-
 cessiuam. sed ad momentanea et ideo cu in qone nra
 stare ad cofinia ptimeat tractu successiuu teneo contra
 11 Bar. hic predicta. Si aut dixisset pono te ad con-
 finia quoad reuocauero t3 Bar. q morte inducatur
 reuocatio seu declaratio reuocate voluntatis. per. d. l.
 vxore. s. pe. Et idem Bar. in. d. l. post dotem. et ibi ang.
 qui nihil boni dicit. Srium t3 Ang. et Imo. h per plu-
 res rones. vt hic p eos. et idem t3 Bal. in l. si. C. s co-
 traben. emp. cu quo transit simplr Raph. hic. et idem
 Bar. i. pemio. s. s. hec aut tria. aliquid etiam per
 Bal. in l. i. C. de postulan. et t3 Bar. fortiter facit. l. q
 fitum. s. i. et l. cu precario. s. i. s. de preca. iuncta. l. i.
 eo. ti. vbi precariu no reuocat morte. ro q pcessio in-
 telligit tacite facta donec reuocet. vnde per mortem
 non inducit reuocatio. vt ibi secus si pcederetur vel
 coeessum intelligeret quoad veller coedens q mor-
 te finiret. l. iij. s. loc. que iura ita notabiliter pcor dat
 et declarat Bal. in l. si in die. s. i. s. de pdi. et demon.
 et contra Bar. et tenuit Saly. in. d. l. si. in. x. q. C. s co-
 traben. emp. et tenedo ista opi. contra Bar. limita eaz
 pimo nisi iudex posuisset ad cofinia ca non cognita
 q mortuo iudice vel finito officio finirent pfinia. l. i.
 cum ibi no. j. de penis. ita voluit Bal. in l. i. C. de po-
 stulan. Seco limita fm Imo. in. d. l. post dotem nisi iu-
 dex decederet re integra. i. ante q ille ductus esset ad

confinia qz mors re integra inducit tacite reuocatione. l. si qd
 alicui. s. morte. s. man. l. si defunctus. s. de p. cu. qd non placet
 qz morte finitur mandat et voluntas. l. mandat. C. man. et d.
 l. iij. Non aut inducitur reuocatio. d. l. quesitu. s. i. et c. si dele-
 gatus. de offi. dele. in. vi. ite in speci. no. Bar. in l. morte. in vlt.
 12 ti. col. s. de iur. om. iudi. Quid aut si iudex mortuus no est sed
 eius officiu finitur dic idem esse ac si mortuus eet. vt hic p bar. et
 plene p Bar. in. d. l. morte. in vlt. col. et p bal. in l. i. C. de po-
 stulan. et in l. si. in. vi. q. s. ben. emp. et in. d. s. hec aut tria. et p
 Imo. hic. Item in qm Bar. hic. p. l. lucius. la. i. de fideicom-
 mis. lib. voluit q si comittitur aliqd heredi. intelligit in qm
 erit heres et cessat eo desinere esse heredem nisi expse restor cotu-
 lisset in tps mortis p. l. cu pater. s. hereditate. de le. ii. et l. ex fa-
 cro. s. si qs rogatus. s. ad treb. Imo. hic t3 contra bar. dicens se
 no videre rone diuersitatis inter casuz qn collatu est in tpus
 mortis vel no. et rñdet ad. d. l. lucius. q d3 intelligi s3 tex. et gl.
 in l. cum pponas. C. de fideico. lib. vbi no potest pducere muli-
 er ex eo qd no esset heres. sed qz non habebat iustam cam contra
 dicendi. Imo si habuisset iustam cam lz non fuisset heres potu-
 set contradicere vt pbat rex. a contrario sensu. in. d. l. cu3 pponas
 qua etiam ibi intelligit Saly. et t3 Bar. etiam t3 Raph. cu. h qz
 respso Bar. ad. d. s. hereditate. no videtur vera qz actus eli-
 gendi ibi no est collocatus post morte lz restitutio sic. et et ante
 morte. C. de fideico. pfirmo qz rñso Bar. ad. d. s. si qs rogat
 non est bona. quia ibi no fuit grauatus in tempus mortis: sed
 sub qualibet alia pditione. vnde puto in hoc melius locutos ee
 13 Imol. et Raph. Quid aut si excomunicet iudex an inducat
 reuocatio Bar. hic. et in. d. l. morte. t3 qz no. subdit bal. h qz iu-
 dex excoicatus poterit in predicto casu reuocare confinia. Sed
 Srium tenuit Bal. in preall. l. si. in. vi. q. qz ista reuocatio confi-
 nit in iurisdictione que apud excoicatum non est quo ad exerci-
 tium. c. ad pbandu. de re iud. et hoc videtur verius qz eadez re-
 quiruntur in reuocatione actus que requirunt in pfectione. vt i au-
 ten. ecotra. C. de repu. et no. bar. in l. qd iussit. in ver. quero an
 pibus abutibus et c. de re iudi. Non ob. ro Bar. s. qz p mor-
 tem quando no est iudicari actus intelligit esse facta reuocatio
 nam in hoc opi. cois est contra eum vt. s. dixi.

Lex 47 **Uti sic.** Dies prime obligationis intelligit esse
 repetitus in obligatione nouate. h. d.
 Et non est alibi fm By. et vide que dixi. in l. si dari. et
 in l. qui bis. s. eo. et ad hanc. l. vide Barto. in l. si stichum. s.
 legata. j. de noua. **Lex 48.**

Idecum cum. Stipulatio facta per hec
 verba cum petiero non
 reddit actum pditionalem. s3 poti monitione quadam
 importat. h. d. C. Mo. qd dixi in sumario. Et idem dicas i stipu-
 latone facta p hec verba pmittis tale opus facere mihi arbitra-
 tu meo. vt. l. si stipulatus fm mihi a pculo. fm qd ibi declarat
 2 Bar. in pn. et ibi dices. j. e. Et de isto pbo petiero. an p litis
 prestationem intelligat et quo ultra ea que no. Bar. hic. et in l.
 amplius. per illuz tex. j. rem ra. ha. vide bar. in l. libertus. s. s
 iure patro. et in l. ticia heredis. per illum tex. s. de condi. et de
 mon. et pulchre bal. in l. i. in prin. C. de lit. presta. vbi etiam po-
 nit qualr in statuto accipit. et notabiliter p bal. in auc. habita. i
 vlt. col. C. ne si. pro pa. et in l. si. s. illud. C. de temp. ap. et ibi et
 de ver. postulauerit. et p Saly. in l. si quis maior. C. de transac.
 per Bal. in l. ab eo. in. ij. col. C. quo et quando iudex. et l. si. in
 vlt. col. C. s bo. auc. iudi. pos. Ex his que habent i his locis
 colliges plures notabiles limitatiões ad doctrina bar. hic. et p
 que verba inducat petio. vide notabiliter bar. in l. i. in princ.
 in. s. iij. dixi. s. de oper. no. nun. et in l. si quis mihi bona. s. p.
 de acqui. here. et p bal. in. c. i. si de seu. vafal. ab aliquo interpel-
 3 fu. Adde tamen in qruz bar. hic. et in. d. l. amplius pcludit q
 qn verbum peti refert ad eum cui acquiritur intelligit de qua-
 dam admonitione ut hic. et cu bar. trasit hic Ang. sed Saly. in
 d. l. si qs maior. dicit hoc esse falsum. qz semp verbuz petere re-
 fertur ad actore et ppterea facit longaz distinctionez. S3 certe
 Sal. no intellexit bar. qui bene loquitur si recte intelligat. bal.
 etia in. d. l. i. C. de lit. presta. dicit doctrina bar. cofundi per. d.
 l. amplius. et ideo distinguit ipse aliter v3 qz aut respectu pbum
 peto pferitur respectu obligatiōis et h3 locum hec. l. aut iudicij.

et hoc locum. d. l. amplius. que distinctio non placet. quia non tollit per. d. l. amplius. ubi ita non distinguit. **C** In glo. i. in fi. melius facit. l. centesimis. §. si. §. eo. z. l. si ita legatum. §. illi si volet. §. de le. i. z. ad hoc vide oino Bar. in. l. i. in. iij. col. z. in. l. ticia heredis. §. de cōdi. z. demon. z. in. l. quodcūqz. §. non solum. §. eo.

4 **E**x hac glo. iuncto tex. no. q. facultas implendi conditionem potestati in scriptis non transit ad heredem implere debentis quod limita. ut p. Bal. hic. z. in. l. cui fundus. §. de p. di. z. demon. z. in. l. a testatore eo. ti. per Ly. in. l. si plures. in. iij. q. C. de con. di. infer. z. ibi etiam per Bal. **Q**uid aut si ex dispo. legis veniebat aliquid implendum utrum facultas implendi conditionem transeat ad heredem implere debentis. Raph. hic t. q. sic p. tex. in. l. postulare. in. prin. §. ad treb. q. ex sua dispo. equitate attendet q. dicat idem servari in herede quod in defuncto. ut ibi q. reputat singulariter menti tenendum. tñ Bar. in. l. pretor. in. pnc. in. primis verbis. ff. de colla. bo. t. z. prius picens de hoc ibi esse tex. Et ista opi. videtur verior. q. quis in. d. l. pretor. ob aliam rationem quas propter conditionem bonorum possessio non agnita quis pure delata non transmittitur ad heredes. ut ibi in glo. p. l. iij. §. denique. §. de bo. pos. tñ iuriscōsultus in. d. l. pretor. adiungit aliam rationem propter quam non debet ad heredes transmitti. l. q. erat conditionalis. unde etiam si una tñ ratio locum habet z. non utraqz sufficit ut legis dispositio firma maneat. §. affinitatis. insti. de nup. z. no. in. l. si ven. tri. §. pe. §. de priui. cred. cum fi. **C** Utrum autem econtra in scriptis z. in ultimis voluntatibus conditio possit impleri in persona heredis in quem erat implenda. dic. ut p. Ly. z. Bal. in. d. l. si plures. z. per Bar. hic. z. in. l. sub diuersis. §. si. §. de p. di. z. demon. z. ibi text.

Quid autem in implemento modi an possit impleri per heredes impleri debentis magis cōiter cōcludit q. sic per. d. l. a testatore iuncta glo. fin. z. l. si post diē. §. eisdē. cū glo. §. qñ di. le. ce. no. Bar. in. l. quibus diebus. §. si. ver. iij. principaliter. §. de cōdi. z. demon. z. Ly. z. Bal. in. d. l. si plures. *lex 49.*

Utrum filius.

Mora eius qui principaliter tenetur perpetuat obligationes

quo ad alium q. accessorie tenet ut per iterum spēi debite non extinguat obligatio s. mora illius qui accessorie tenetur obligationem non perpetuat quoad principale. sed solus quo ad se ut vult actione teneat. h. d. **C** Mo. q. obligatio patris qui de pe. culio p. filio conveniri potest equiparat obligationi fideiussoris. de quo ut hic p. Bar. z. alios. z. Bal. in. auc. ex testō. in. ix. colū. in. §. v. querit. de p. demnatione. C. de colla. z. in. l. i. in. pe. z. vlti. col. i. fi. C. ne fil. pro pa. z. in. l. si fil. §. de his q. sunt sui vel alie. iur. z. in. l. si. in. pe. col. C. de usu. rei in. z. p. Saly. in. l. si filius. C. ne fil. pro pa. **E**t dictis p. bar. hic adde nam t. ipse q. l. h. die fideiussor non possit conveniri nisi prius excusso principali. aut ten. presente. C. de fideiuss. tamē secus est in patre qui de peculio etiam non excusso filio potest conveniri. l. iij. §. sed utrum. cū seq. §. de mino. z. l. i. z. per totū. §. de pecu. z. idē t. z. Bald. in. d. l. i. C. ne fil. pro pa. z. Saly. in. d. l. si filius. e. ti. qd. limita verū esse quādo pater cōvenitur de peculio. secus si convenit pater eo casu quo insolidū tenet. q. pater etiam isto iure non poterit conveniri nisi prius excusso filio. ut hic p. Bar. in. l. i. C. de cu. li. x. Quod vltimū intellige verū nisi pater expresse iussisset filiū obligari. q. tunc pater cēset principalis non fideiussor. l. i. ver. qd. si fideiussor. §. qd. iussu. z. ideo non habebit beneficiū fideiussoris. ita notabiliter voluit Bar. post Ja. de are. in. l. si servū. §. an filius. j. e. z. in. l. libert. §. fil. j. ad munic. qd. ē no. p. limitatione. d. l. i. Item adde q. differt pater a fideiussore. q. si principaliter obligatus impetravit ius iniquū nocet fideiussori. l. iij. §. is p. quo §. quod quisqz iuris. sed si filius impetravit non nocet patri. casus est singularis. in. d. l. iij. §. si filius. ubi vide rationes diuersitas per doc. z. dicto modo debet intelligi dicta iura quous Ang. equivocaverit. **I**tem differunt pater z. fideiussor q. mortuo filio durat actio de peculio per annū solū contra patrem. l. i. z. per totū. §. qñ act. de pecu. est ānalis. quod non reperit ita esse in fideiussore. **I**tem differunt q. fideiussor tenetur insolidū pater aut tenet regulariter vsqz ad vires peculij. l. in bonafidei cum fi. C. de pecu. Et an repetat a filio si pro facto filij pater cōvenitus habeat necesse soluere ultra no. p. glo. in. d. §. vtruz. z. bar. vide p. bal. i. palle. l. i. ne fi. p. pa. z. i. d. auc. ex testō. i. §. v. zc.

4 **I**n glo. fin. §. sed an zc. solue q. ibi fallit quo ad beneficium

restōnis in integrū. z. rō est q. ut ibi no. glo. si p. soluit pro filio non habet regressus de eū. secus in fideiussore.

5 **I**n ea. ibi. l. servus. nā servus z. filius quo ad dñm z. patrē equipant. l. stipulatio ista. §. bi. qui. z. §. aliter. §. eo. l. z. in. d. l. servus dñs non habeat loco fideiussoris servi ut pbatur ibi iuncta. l. generaliter ibi allegata in glo. ergo idē esse debet in patre ut non equiparetur fideiussori. ita voluit glo. inducere illam legem Sed solue ut no. in. d. l. servus. in glo. in rñsione data ad. d. l. generaliter. **E**xtra glo. querit h. Bar. quid si pater ex forma statuti tenet solvere p. denario nem p. filio vsqz ad legitimā z. filius pro delicto inq. tus fuit positus in bāno s. m. formā statutoz z. in eius p. tumaciā fuit cōdemnatus. an poterit fieri executio snie contra patrē. Et p. cludit q. sic si statutū simpliciter dicat q. pater in causis maleficiorū teneatur soluere cōdemnationē factā de filio ut hic. sed Jo. de Imo. hic p. trariū t. q. predictū statutū iniquū d. intelligi z. interpretari s. m. ius cōe ne pater indebite dānū patiatur. ar. l. i. cū ibi no. C. de noxa. z. c. cū dilectus. de p. sue. z. qd. no. Bar. plene in. l. omnes populi. i. vi. q. principali. de iusti. z. iur. Sed de iure cōi est q. pater non teneat pro cōdemnatione facta cōtra filium ex cā delicti si filius in p. tumaciā fuit p. demnatus. ut est gl. reputata singularis. insti. de noxa. §. si. z. no. Bar. in. l. si finita. §. si de vectigalibus. ad fi. §. de dam. infe. z. in. l. pe. C. qui bo. ce. pos. z. Bald. in. l. i. in. fi. C. ne fil. pro pa. sed hoc non obstante teneo opi. Bart. hic q. cū statutum non loquat sub conditione si filius maleficium cōmiserit sed simpliciter ideo statutū equiparat p. patrem fideiussori iudicātū solui qui filiter tenet soluere cōdemnationē. Sed certū est fideiussorez iudicātū solui teneri etiam si snia lata fuerit cōtra principale p. tumacem. ut. l. cū querebatur. z. l. iudicatum. la. i. j. iudi. solui. ergo idem est in patre. Et etiam si fiat interpretatio s. m. ius cōe sequit q. ex forma statuti d. teneri sicut fideiussor. z. istud etiam seq. Bar. in sua disputatiōe incipiente perusine civitatis z. Bal. in. d. l. i. in. vi. q. C. ne fil. pro pa. z. Bal. in. ad. di. spe. in. ti. de sen. pla. in. xix. col. z. bal. z. Ang. in. l. q. repudiantis. §. i. §. de inoff. test. z. Ang. in. l. iij. §. i. §. si ex nox. ca. aga. z. Saly. in. l. si filius. C. ne filius pro patre. **E**t Ro. in. l. si filio. la. iij. §. so. ma. q. quis Bal. in. l. si filius. §. de his qui sunt sui vel alie. iur. z. in. l. iij. §. de p. cur. §. si quis ius dicen. non obre. videatur prius velle z. minus bene. **S**i autem statutū dicit si filius maleficiū cōmiserit zc. cogatur pater zc. tūc p. cludit bar. q. si filius p. parer z. p. stet de maleficio p. pbationes vel p. pter veram p. fessionē filij pater tenebitur etiam si in illo iudicio pater citatus non fuit ut hic per eū latius per eundē in dicta disputatiōe z. sequit bal. in. l. i. C. ne fi. pro pa. z. in. addi. spe. in. loco. §. al. lega. z. in. l. fi. §. i. in. v. col. C. de bo. que lib. z. Saly. in. d. l. si fil. C. ne fi. pro pa. z. ro. in. d. l. si filio. z. an to. de bu. in. c. q. quis. in. pe. z. vlt. colū. de re iudi. licet bal. in. l. iij. in. vi. colū. de eden. z. in. d. l. si filius. §. de his qui sunt sui vel alie. iur. teneat prius z. minus bene. unde magis est cōis opi. bar. p. rōes suas. Si rō snia lata est p. filium z. cōtumacē non nocebit patri s. m. bar. hic. idem t. z. Alber. de ro. in. i. pte statutoz in. l. qōne incipiente adhuc quero. z. in. scda parte in qōe p. incipiente s. existēte. z. dixit i. d. l. sepe. **E**t circa h. t. agit h. incidēt bar. an z. qñ snia lata p. vñū p. iudicatur alteri. z. cū eo transsit ant. de bu. in. d. c. q. quis. z. ē magis cōis snia doc. p. hic allegata per eū l. z. bal. z. Saly. in. l. iij. C. de fi. instr. in. iij. notabili. z. in. l. iij. in. vi. col. C. de edē. in. aliquibus p. dicat opi. bar. z. min. bñ.

3 **E**t ad allegata per eū p. rñsio ex dictis p. bar. hic. in vno ēt mordebat bar. hic. Jo. de imo. dñ bar. voluit q. ubi agit p. vñū z. in p. ntiaz devenitur p. aliū si agit de utilitate publica snia lata p. tra principale facit. idē

Excesso si filio. ex quo inferat q. snie statuto q. infra cōfessio data habeat executio ne paratā p. debitorum sicut sniale iñm in quo fil. est obligat. non habet executiōez p. p. z. no. nominatus ad h. facit q. i. iñvo luit ang. i. l. re os. §. cū i tabulis. j. ti. pmo. b. C. ius cōe. intellige verū qñ non venit rogatiue ad ius cōe ut voluit bal. i. l. maximū vitiū. C. de libe. p. te.

ac noceat al
teri. Adde q
voluit Bald.
in rubrica. C.
res iter alios
acta et ibi seq
sal. q non valet
statutu q ipo
nit piaz corpa
le vel infamie
vni p dicto al
teri qz e na
le actione q e
itelligendum
absqz cap ter
tu i. l. qsal. C.
ad. l. iul. maic.
z. c. vez. vi. q.
i. z h voluit in
no. l. c. graue
de se. exco. pe.
de anc. i. c. ij.
de delict. pue.
bal. i. l. facim
C. o penis vbi
dicit post gui
do. d. iura. va
lere statutu q
illi d. domo te
neat p pforte
qz subest cavar
magis timeat
a delictis. de
quo vide late
p ang. p. l. xii.
q coluit in
terminis dicti
statuti z vide
imo. l. c. pe. de
co. vbi dicit q
valet statutu
q fili teneat
ad d. b. p. ris
et si no sit h. s.
z voluit bal. i.
l. dot. tue. C.
de iur. do. vbi
docet remedi
um q non te
neatur.

quo ad est contra que venenit in psequetiaz p. l. i. C.
vbi cau. fiska. na dicit imol. hic ibi no pbari. qz ibi no
agitur de delicto contra homicidas s. imediate agif
de delicto heredū qui no vindicauerūt de quo d. l. i. C.
constat eo q ali vindicauit. sed in qone statuti ageba
tur cōtra patrē imediate p delicto filij unde sustinet
Bar. alia rōne v. qz statutu facere voluit patrē fide
iussorē iudicatū solui p filio. ideo ei nocet snia ptra fi
lium lata. Sed Jo. de imo. nō recte loquit qz hoc ca
su qn statutu pditionaliter loquit nō v. facere patrē
fideiussorem. vt supra dictū est. z puto opi. Bar. ne
dum p alia iura pbari: sed etiā per. d. l. i. C. vbi cau.
fis. vbi licz beredes cōueniantur imediate ex delicto
suo. s. ex negligentia cōmissa in nō faciendo defuncti
occisores cōdemnari. tū vt etiā Imo. fatetur d. illa ne
gligentia cōuincunt eoiplo q pducitur snia lata cō
tra occisores ad quā etiam nō fuerant citati. z tamen
eis p̄iudicat ppter publicā vtilitatem. Et ex decisio
nibus Bar. hic pōt inferri. an snia lata p̄ principales
noceat fideiussori nō citato. de quo vide p Bar. z ali
os in. l. decem. z qd ibi dicit. j. eo. z Imo. hic. z An
ge. in. l. in cognitiōe. s. ad Saly. z Bal. in. l. duobus
s. qui iurauit. s. de iureiur. z in. l. i. in. vi. col. C. de con
ue. fisci. debi. li. x. z in p̄allegata. l. ij. in. vi. col. C. de
eden. Et vera p̄clusio esse videt q nō z maxime p. l.
a snia. in p̄in. z ibi p Bar. j. de appel. l. z Ang. dixerit
p̄trarium in. d. l. in cognitiōe. z Bal. in. d. l. i. C. de
conue. fisci. debi. fallit in fideiussore iudicatū solui p
ea que late no. Bar. in. l. i. j. iudi. solui. z expresse fir
mat Bal. in. d. s. qui iurauit. z Imol. in. d. l. decem.
Et vult etiā Bar. hic. qz et eo casu quo alias snia nō
noceret tertio. tū si ille tertius sit citatus ad cām snia
sibi nocebit. allegat no. p. l. y. in. l. i. in vlt. q. C. d. ad
uo. diuer. iudi. no. glo. in. l. cū miles. s. i. s. ex qui. ca.
ma. Adde Bar. in. l. p̄uaricatiōis. ff. d. p̄uau. z no.
Bal. in. l. ij. in. vi. col. C. de eden. z in. l. ij. in. fi. C. cō.
di. limitat z bar. in. l. filiū familias. s. diuus. s. d. le. i.
Imo. in. d. l. a snia. in p̄n. in. vi. col. de appel. z Bal.
in. d. l. ij. C. de fi. instru. z do. Abb. in. c. cū sup. de re
iudi. z dixi plene in repe. l. sepe. de re iudi. in notabi
libus. vbi hoc aliquibus modis limitauit. z est pratica
valde vtilis z quotidiana. C. Ultimo inq̄tum bar.
hic circa fin. p̄cludit qz etiā in casibus in quibus snia
lata ptra aliquez nocet tertio. illud semp v. intelligi
nisi lata esset cōtumacem vt hic per eū. Adde p̄cor
dantias z limitationes quas plene p̄secutus sum
in. d. l. sepe. in. iij. col. in ver. circa fm requisitū. z tan
git hic Imo. an valeat statutu qz pater teneat soluer
p̄demnationē pro filio z cōcludit qz sic. adde glo. in
rub. C. de decre. decu. li. x. z sequit Bald. in. l. si qua
pena. s. de his q sunt sui. cū limitatione tamē vt non
p̄cedat in penus corporalib. p glo. c. cū homo. xij. q.
v. z ange. z Imo. in. l. lex cornelia. s. de vul. z pupil.
Bal. Imo. z ro. in. d. l. si filio. la. ij. s. so. ma. z Bal.
in. l. si qs in tantā. C. vnde vi. Abb. de ro. in prima p
te statutoz. q. xliij. z l. j. z l. iij. z Saly. in. d. l. si filius.
z in rub. C. res inter alios acta. z Bal. in. d. l. i. C. ne
fili. pro pa. dixi in. d. l. sepe in textualibus in illo arti
culo. an per statutu induci possit qz sententia contra
vnum lara noceat alteri. Alex.

Si stipulatus. Factū fideiussoris nō
mitti p̄ principales. Sed econuerso factū principalis
cōtra se z fideiussorē cōmitti facit. b. d. C. In glo. in
ver. neuter ibi actione iniuriarū. vt. l. iniuriarum. s. si
qs me. j. de iniur. Et subdit hic Ang. qz pro vi turba
ta nō est p̄ditum aliqō iudiciū criminale. vbi actō seu
accusatio iniuriarū p̄petit. vt in. d. s. si quis me. z ibi
etiā no. Bar. z sic voluit nō posse comperere accusa
tionē de vi publica. adeo qz teneri nō poterit p̄ca. l.
ij. de vi pub. z idē bar. i. l. extat i. i. col. s. qd me. cau.

Et no. Ja. de are. z Bar. in. l. hoc iure. j. de reg. iur. z Bal. in
sua disputa. incipiente accusatus de vi turbatiua. in p̄n. z per eū
dez in. l. momētanee. C. vnde vi. z ibi dixit qz ex glo. que est ibi
colligitur p̄rium z qz vix alibi reperit. tū glo. in hoc nō v. p̄ba
re z maxima est vtilitas huius qōnis ppter diuersitatē penarū.
qz alia est pena. l. iul. de vi pub. z alia pena criminis iniuriarū.
p̄batur in. l. q dolo. j. ad. l. iul. de vi pub. iuncta. l. fi. j. de iniur.
z est etiā vtile istud scire ppter materiā. l. infamē. j. de pub. iur.
di. cū accusatio iniuriarū sit p̄uati iudiciū. l. iniuriarū. C. de in
iu. z sic nō erit infamis. d. l. infamē. z p̄ma opi. v. verior. qz nul
la. l. cautū reperit qz detur accusatio ex. l. iul. de vi publica. pro
vi turbatiua. z hoc potē videt sensisse glo. in. d. l. momētanee
in glo. si. dum dixit vnde vi pertinet alia cā non. z sic cum. s. se
cerit mentionē glo. de vi turbatiua pro qua datur interdictum
vti possideris z de vi expulsua. p qua datur interdictum. v. vi
videt velle qz soluz vis expulsua spectet ad. l. iul. z ita illā glo.
intelligit Bald. i. d. disputatione. C. In ea. ibi vel p̄misit z c. b.
z sequens vera est z ex glo. habes notare qz si p̄ncipalis p̄misit
aliqd adimplere potest fideiussor obligari p̄mittere do interesse vel
indēnitatem vel extimationē z p̄batur in. l. stipulat. est opus. j.
de fideiuf. z glo. aperte in. l. si quis pro eo. in. i. gl. in. fi. eo. tit. z
intellige verum quando factū erat in obligatione. qz tunc suc
cedit obligatio ad interesse. secus si p̄ncipalis erat obligat. ad
dādū qz tūc nō succedit obligatio ad intereē. z nō valeret. d.
obligatō fideiussoris. gl. est no. in. l. si ita fideiussorē. in. gl. pe. z
ibi declarat bar. e. ti. z illud ē sonat glo. nostra hic. i. fi. l. z doc.
nō ponderent qz tene menti. C. In ea. ibi simplr fideiussit z c.
no. valere obligatōnē fideiussoris si simpliciter dicat fideiubeo
etiam si p̄ncipalis erat obligatus ad factū facit. l. vbi aut. s.
qz vero ticio. in. fi. j. e. z intelligitur fideiussisse eo modo quo vti
lius est ipsi fideiuf. fideiubēti. ar. l. stipulatio ista. s. in stipula
tionib. s. eo. z per p̄ns intelliget p̄misisse interesse seu indēni
tatem: qz forma est sibi vtilior. cum fm illam non possit in mora
p̄stitui ante p̄ncipalem cū interesse veniat ppter moram. l. si tra
ditio. cū vulgarib. C. de ac. emp. secus si videret p̄misisse se fa
cturū vel curaturū vel alio simili modo. qz posset tunc fideiuf. i
mora cōstitui ante p̄ncipalem. vt hic plene p Bar. z istud volu
it hic Imo. sub dubio forte quod puto no. bene facit rex. i. l. q
ro. in p̄n. in. s. indēnitatis. s. loc. Sed Bar. hic circa me. aliter
sentit dūz distinguit qz aut factum erat explicabile per aliū. z vi
detur fideiuf. p̄misisse se facturū idēz qz p̄ncipalis p. l. si re. j.
iu. sol. aut non erat per aliū explicabile z tūc nō pōt p̄mitti mo
ra ex p̄sona fideiussoris. z sic v. p̄misisse solū interesse. z hec est
intentio Bar. quā puto posse sustineri. qz quando factum est
explicabile per aliū idem est qz in obligationibus dandi vt oēs
hic fatent. s. vbi cūqz est p̄ncipalis obligat. ad dādū fideiussor
simplr p eo intercedēs tenetur tam ex mora sua qz p̄ncipalis. z
sic videtur idem qz p̄ncipalis p̄misisse. l. centum capue. ver. qd
eniz. s. de eo quod certo lo. z ibi ponderat Bar. in. i. iij. col. bñ
faciunt no. p glo. magnā in. d. l. quero. in p̄nc. z sic non ob. ar.
Imo. fundatū in. d. s. in stipulationibus. z ita puto tenendū.
C. Extra glo. tractant hic Pe. z Bar. an fideiussor in obliga
tionib. facti possit teneri ex mora sua. dic vt hic per eū z est vtil
investigatio ad ea que no. scribit bar. in. l. bi q in. ij. q. j. s. fide
iuf. C. Ultio tangit hic bar. z Pe. an dilatio p̄cessa cruce signa
tis p̄sit eoz fideiussorib. dic vt p eos. z Imol. hic. z per Guil.
de cu. in. l. i. C. quādo impera. inter pupil. z vidu. per Bal. i. l.
tam mandatori. in. iij. col. C. de non nu. pecu. z Bal. in. l. quoti
ens. in. fi. C. de p̄ci. i. pera. offe. post l. y. ibi z oēs tenent idem
qd Bar. tamen hoc limitat Imol. hic nisi p̄ncipalis cōparet
in iudicio ad assumendū in se onus z c. qz tunc p̄uilegium cō
petēs p̄ncipali p̄deset etiā fideiussori. per. l. idēz. s. genera
liter. s. man. adde qd in. l. si no. per Bar. in. l. verū. s. pro soci.
in p̄in. z in. l. z si fideiussor. s. de re iud. hanc tamen limitatō
nō puto verā in terminis nostris. nam p̄cedit dicta limitatō qn
p̄uilegium concessum p̄ncipali remaneret inutile si fideiussor
ri non p̄deset. al. s. secus vt declarat Bar. i. l. stichum. s. qd vul.
j. d. sol. z fuit d. mēte cy. in. d. l. quotiēs. vbi perfectius ceteris lo
cutus est. sed in casu. q. nostre q̄uis fideiussor exigeretur intra
annū non tū intra annum posset habere recursū cōtra crucifi
gerū que rō cessat in casu. d. s. generaliter. z in. d. l. fideiussor.

In hac.

Stipulatio de nō faciendo cōmittitur si cōtra fiat per heredē etiā ignorātes saluo nisi sit pupillus. h. d. C. In rex. ibi per pupillū zc. intelligas hanc litterā fm Ia. de are. pcedere in pupillo doli nō capace. secus si esset pimus pubertati z sic doli capax qz tunc cōmittitur stipulatō ex sua phibitione. l. i. §. hoc edicto. §. ne vis fiat ei. z in. l. i. puberē in prin. cum ibi no. j. ad. l. corne. de sal. Sed Imo. hic sub dubio forte dicit hoc nō esse verum qz dicta iura pcedunt quando agerēt de obligatione que oriēt ex ipso dolo imēdiate: secus si agat actione ex dō. ppter dolum pmissum circa dō. vlt. in cōtractu: qz nō obligatur cum nō obligetur pupillus in contractu sine tutore. l. obligari. cum vul. §. de auc. tut. Raph. h. simpliciter transit cum prima limitatione quam dicit etiā fuisse By. puto primā limitationem esse veriorē si pupillus heres habuit scientiā pmissionis facte a defuncto cum tunc posset dici esse in dolo vt dictis iuribus. vt. l. iij. §. fin. §. de tribu. secus si ignorauit qz nō arguit dolum in ignorāte. z sic tūc nō inducitur de eo put d maiore in quo nō requirit dolum z ideo ipe maior ignorans tenetur vt hic. z hoc modo saluatur opini. Imo. C. In glo. ibi in ver. absit ibi tpe stipulationis zc. z si presens fuit quādo phibuit vel si absens erat tpe phibitionis intelligit fm Bar. z doc. hic. qz colonus vel pcurator istius heredis absentis phibuit z ideo tenet qz curare debuit ne stipulator ipe daretur per eos quos ipse heres phibere poterat. l. fluminū. §. qz de dam. infec. z. j. l. prima qd intellige fz Raph. hic. si heres sciuit pmissionem defuncti. secus si ignorauit quia ignorans nō dicit posse l. annus. §. de calū. quod est no. z est maxima restrictio ad istum tex. intelligendo fm intellectuz pprime relatū. C. In glo. in ver. ignoret ibi sed restituitur zc. intellige vt hic p Bar. post By. cum quo pcedant Ange. Imo. z Pau. de ca. pcedere quando heres possidebat z phibuit. secus si nō possidebat vt hic p eos. z subdebat Pau. de ca. idē esse si nō possideret heres tū fecisset omnē diligentiam in explorando an phibeat impedire. qz est eadem ratio. z lz Raph. hic discrepet ab hac gl. per. l. qz egate. de doli excep. tū contra eū est casus in. l. necnō. §. exemplo. §. ex qui. cau. ma. Sed p limitatione huius glo. dic qz ē absqz restōne subueniri posset in casu quez posuit Bar. in. l. insulā. in. vi. q. j. eo. vbi notabiliter limitat istū textū z istam glo. C. In glo. in ver. stetit in fi. facit hec glo. ad que stionem. an heres emphiteote si per ignorātiā nō soluit canonem cadat a iure suo iuxta. l. ij. C. de iure emphi. z vide p hanc gl. qz sic quia hoc pcedit ex ptractu defuncti herede nihil faciēte. ergo etiā si heres esset minor non dz ei subueniri. vt. l. i. §. z in. l. apud iulianū. allegata in glo. Sed glo. in. d. l. ij. de iur. emp. tenuit qz dato qz cadat a iure suo tamē posset restitui in itegrū ex clausula generali. si qua mihi iusta cā. d. qua l. i. in fi. z in. l. sed z si per piores. §. clausula. §. qui. ex cau. ma. z hoc ppter ignorantia facti que dicitur iusta cā. l. qui i alterius. cū ibi no. j. de reg. iur. z ex hoc hētur valde singularis limitatio ad. d. l. ij. C. si aduer. ven. pig. z ad. d. l. apud iulianū. l. qz lz respectu iur. nois etatis nō posset subueniri heredi per restōnem in casu dicitaz leguz tū ex clausula generali ppter presumptā ignorantia poterit pcedi restō. Et hoc sequit By. Bar. z doc. hic. cum cōcor. hic allegatis p Bar. Et idem no. Bart. in. l. ad diē. j. eo. z in. l. emilius. §. de mino. z Ange. in. l. si insulam. in. vi. fallentia regule negatiue. j. eo. z in. l. sed z si in pditione. §. seruus alieus. §. de bere. insti. z Bal. in. l. si. C. si pen. appel. mors interue. z Pe. de anc. z Imo in. c. potuit. circa. xj. chartā. de loca. z statim fortificabo. Raph. tū hic tū dūm secutus opi. Pe. z By. in. d. l. ij. C. de iur. emp. z mouetur qz ignorantia nō est iustā cā succurrēdi. l. si. in fi. d. prescri. lon. tēp. vbi ignorati nō succurritur qn ptra eū currat prescriptio. z p hoc etiā allegat. l. cū antiquioribus. C. de iur. delib. facit qd voluit Bal. in. l. i. C. qui admi. in. xxiij. oppo. vbi tenuit qz ignoras sibi delatā hēdi tatem nō restituitur. Sed nō recedo a pma opi. z rīdeo ad. l. quod singulariter voluit Bar. z Ang. in. l. i. §. si quis aurez. §. de in. actu qz pua. vbi tenuit qz lz currat prescriptio ignoratiā men poterit petere restōnem in itegrū ex dicta clausula generali cum ignorantia tribuat iustum impedimentū vt dixi. z idem sequit Spe. in ti. de prescri. §. illo. §. sed pone colonus. z ang. in. l. si. in fi. qz testa. libe. esse ius. z in. d. l. si. de prescri. lon. tem.

Et no. glo. in. d. l. si. iuncto tex. z in. d. l. si patre. §. i. §. quēadmo. ser. amit. z in. l. i. C. de pa. pot. z sequit Jo. de imo. i. c. si. in. x. charta. in repe. d. prescri. z. d. Abb. in. c. vigilant. eo. ti. z Imo. in. l. pantonius. §. de acq. here. z ro. in. l. qz vniuersas. §. si. §. de acquir. pos. z in. l. i. in. xxiij. oppo. C. qui admi. sed fm opi. Bal. in. d. l. i. C. qui admi. pfuluit pe. de anc. in cō fili. clxij. qd incipit pncipaliter d istos legatarios pro quo conat pluribus modis subitū inducere tex. i. d. l. si. C. de prescri. lon. temp. tū pcedēs opi. magis placet p predicta. z per rōnes plenius allegatas per doc. in dictis locis. ad. d. l. cū antiquioribus rīde. vt per Bald. in. d. l. i. in. xxiij. oppo. C. qz admi. vel aliter vt colligit ex no. p Ang. z Pau. d. ca. in. d. l. venire. z p Imo. z Pau. in. d. l. pantonius. predictā tamē pclusionē limita non pcedere in prescri. xxx. vel. xl. an. qz tunc nō concederet restitutio. vt videt pbari in. l. oēs. C. de prescri. xxx. anno. in fi. vbi dicit qz tuus illa prescri. est plenissima mentōne securus. z sic tutissimus. Ille vero dicitur tutissimus d quē restitutio nō ppetit. vt est glo. in. l. ait pretor. §. permittitur §. de mino. Contrariū tamē tenuerunt Jo. de imol. in. o. c. si. z do. Abb. in. d. c. vigilant. vbi loquūtur in prescri. xl. an. ppterea dictā limitationē nō pono p constanti. de qua aliquid per bal. in. l. si. C. ex qui. cau. ma. z d dictā limitationē faciunt no. p Imo. z doc. in. c. i. z in. c. auditis. de resti. in inte. C. In glo. si. ibi tutorem nō habeat zc. istum tex. cū hac glo. ponde rauit z allegant in. l. ex legati. §. e. dic vt ibi. C. Et gl. bar. h. qrit qualr discernat ptiacia pcuratoris z ptiacia dñi. dic vt h per eū: cū quo trāseūt ang. z mod. h z no. etiam p Barto. in. l. i. §. si pcurator. §. si qs ius dicē. nō obrē. z in. l. si pcurator in. ij. col. C. de cōdi. inde. z in. l. iij. in pn. §. de re iudi. C. Et subdit Bar. hic. z in locis pprime allegatis qz casus fortuitus eueniēs in psona pcuratoris: z eū impediens cōparere pro dñio excusat ipm dñm per. l. cū a matrib. C. qui pe. tuto. z. l. preses. cū ibi no. C. de app. Nam limita nisi pcurator potuisset substituere z nō fecit vel dñs fuisset in culpa nō dando sibi mādātū ad substituēdū eo casu quo oportuū fuisset substituere. de hoc i cōi allegat singulare dictū Imo. in. c. i. vt lit. non cōte. z no. ang. in. l. ij. si quis in iudicio. §. si qs cautio. z Ang. z Imo. in. l. si insulā in vlt. col. j. e. z in. d. l. iij. in pn. z aliquid per Bal. in. l. qd quis. in. ij. col. C. de p cu. qz in predictis casib. dñs fuit in culpa nō eligēdo diligentē vel in nō dando mandatū ad substituēdū ergo sibi dz imputari. ar. l. cū mādato. in fi. §. d. mio. z. c. si cōpromissari. de elec. in. vi. C. Ultimo in qtuor Bar. hic post By. z. §. retuli noluit qz minor qz succellit maior defuncto obligato ad soluēdū certa die sub pena icidat in illā penā siue restōne respectu etatis. si tū fuit ignoras illius obligationis ptracte cum defuncto possit petere restōne ex clausula generali. l. i. in fi. §. ex quib. cau. ma. C. Adde qz d Bar. est glo. in. l. necnon. §. que clausula. in verbo prohibeant. §. ex qui. cau. ma. que dicit qz vbi denegat restō minori fortius denegat maiori ipedito cā reipu. z cū illa gl. pcorat Bal. in. l. i ptractib. C. d nō nu. pe. in prin. z p illa glo. vt tex. ibi ponderat a Bal. in. l. si. §. de iure iu. Sed sustinēdo bart. pōt rīderi qz illa gl. non videtur vera z contra eam est illa glo. in. l. cum quidam. in prin. in ver. aberat. §. de acquir. here. quā sequitur Bar. in. §. si qua militi. per illuz tex. §. ex quica. maio. z per. l. auxilium. §. de mino. vel aliter pōt responderi qz glo. in. d. §. que clausula pcedit vbi psona minoris hētur in pñderatōne. vt qz aliquid gestū est cū minore. sec. vbi nō hē in pñderatōe vt qz nihil gestū est cū minore qz obligatio sūpsit originē ex psona defuncti. qz tūc pcedit gl. dñia. vt pbat i. l. ij. iuctis ibi no. p bart. C. si aduer. vendi. pigno. z hanc puto

¶ Consultū
pe. adde lu. ro
ma. pñ. clxij.
z pñ. clxv. z cō
fi. cccxxv. z vi
de qz posui h i
apost. ad bar.

notabilem responsionem.

- Si promissor.** Interpellatio facta ante diei lapsum non constituit debitorem in mora. h. d. **Et tractat hic Bar.** de ptestatione facta die feriata pro die nō feriatā. **Et de ptestatiōe per quā quis existens extra locū solutionis vel ante diē solutionis ptestatur debitori qd soluat in loco solutiōis vel in termino: an valeat et quō fieri deat.** de quo dic vt hic per eundē in l. nō solum. §. morte. in. vi. colū. in ver. videamus. de loco congruo. et in ver. nūc videamus de tpe. §. de op. no ui nun. Itē post bar. tenuit hic Bald. et ang. an debitor deat in die solutionis accedere ad domū creditoris cū pecunia. an eō ne debitor incurrat morā. et concludūt teneri debitore accedere ad domū creditoris etiā si sint diuersi fori. p. l. ij. ad fi. C. de iur. emp. et l. optimā. C. de ptaben. et cōmit. stip. Sed Imol. hic d. qd sūt diuersi fori creditor hēat accedere ad domū debitoris. als nō per. l. item illa. in pnc. cū glo. valde no. **De psti. pec.** et ibi hoc t3 bar. et cōiter doc. Adde qd p opi. Bal. et ang. vī esse bonus tex. in. c. significauit. de pig. et ibi hoc t3 Innoc. et Jo. an. sed fm alios doc. ibi. et maxime Pe. de anc. et Imol. ille tex. d3 intelligi fm distinctionē predictā qd creditor et debitor erāt eiusdem fori. vel aliter rñdeo vt singulariter rñdet Imo. in. d. l. si seruū. §. nūc videamus. j. e. et eodem modo rñdet ad. l. ij. Bar. in. d. l. item illa. et plene no. Bal. in. l. acceptā. in. xij. et. xiiij. q. C. de vsu. et Bald. in. l. si. C. de pdi. infer. et aliqd per eundē in. l. vsuras. C. de solu. in qbus locis predicta plurib⁹ modis limitat. Itē predictā pclusionē hic limitat Imo. sub dubio forte qñ scus celebratus esset in loco domicilij debitoris. Nam si tūc debitor et creditor sunt diuersi fori verē esset qd creditor deat accedere ad domū debitoris ad recipiendū debitū secus si sc⁹ alibi celebratus esset. qd tūc debeat ibi fieri solutio. p hoc allegat. l. heres absens. §. i. §. de iudi. et l. si cū diea. §. si arbiter. §. d. arbi. Sed trium videt verius. qd. d. l. heres absens. loquit de loco petitiōis. et alius loc⁹ portionis alius locus solutionis. l. qd legatur. in pñ. et qd ibi no. glo. in h. vbi. et ibi ēt per glo. magnaz. in ver. legatario. §. de iud. Itē videt ptra. d. l. item illa. in prin. vbi creditor d3 ire ad domū debitoris. et tamē ibi nō dicitur qd cōtractus fuerit ibi celebrat⁹. **Et tangit etiā hic bal.** an pdicta pcedant in debitore alimētor. et quicqd ipe dicat dic qd sic vt elegāter no. Bart. in. l. i. §. de alib. et ciba. le. et Ang. in. l. cū hi. §. vult igitur. et §. ex cā. et ibi ēt per glo. §. de transac. et sequit Pe. de anc. et Imo. in. c. qd iudicāte. circa tertiam chartā de testa. **Et tangit ēt Bal.** qd si post scum creditor mutauit domiciliū. an tūc pcedāt predicta. dic vt per eū hic. et in. d. l. acceptā. i. xiiij. q. et d materia ēt vide p specu. in ti. de emp. et ven. §. i. in fi.

- Lex. 50. illa stipu.** Qui pmittit per se non fieri tenet etiam curare ne ali⁹ quē phibere pōt faciat et debitor spēi liberat si ante morā spēs illa definit eē in cōmercio. h. d. cū seq. l. **Et tāgit hic bar.** qōney de creditore q putauit debitore et pmissit amplius nō petere sub pena et postea ptingat qd generalis pcurator creditoris inquietet petēdo debitū p quo scā fuerat liberatio an creditor incidat in penā et recitat duas opi. dicēs vltimā sibi magis placere vt hic p eum. sed certe verior videt prima opi. sua p rōnes eius. et cū ipsa vī trāsire Pau. de ca. volens qd pena cōmitatur si dñs monere potuerat pcuratore ne peteret et nō potuit. ar. l. si fideiussor. §. i. §. man. secus si monere nō potuit pro quo facit l3 non alleget qd difficultas excusat a pena et a mora. l. si vebenda. §. idē iuris. §. ad. l. ro. de iac. et l. ij. §. si qs in iudicio. cūz si. §. si qs cau. et in. d. opi. i. videt ēt hic inclinare Imo. l3 clare

non firmat Bar. tñ hic in scōa opi. facit dñam inter molestatio nem que fit ipso facto. s. extra iudiciū et molestatiōē iudiciālē. quē dñs nō vī bene iure pbari cū vtroq3 cāu molestare dicatur ac ēt vtroq3 casu in mandato gñali nō venit qd pcurator faciat actū illicitū et per quē faciat incidere dñm in penā. l. si. §. si pcurator. et ibi no. glo. §. qd quisq3 iuris. l. si pater. §. que in fraud. credi. et l. pcurator. circa prin. §. de condi. inde.

- Lex. 52. A conuentionali.** In stipulatiōib⁹ pretorijis vba ob scura debēt interpretari fm mentē edicti pretoris. s3 in puentionalibus s3 mentē ptabentiū. h. d. **Et intelligit duo bus modis.** pmo in stipulatiōe iaz itēposita. et iste intellectus ponit in glo. magna. in. ij. solutiōe. et fm istū intellectū sūmaui et exēpluz p3 in stipulatiōe dāni qd mihi ptingeret ex ruina domus tūc. nā intelligit de dāno ptingente vīrio vī verustate operis edificij ruinosi. secus si alio casu fortuito. qd edictū pretoris ita disponit. l. fluminū. §. vitiū. et §. seq. §. de dā. infec. Sed si stipulatio ēt cōuentionalis verba debēt interpretari fm qd ex mente partiū colligi et cōiecturari pōt. als si interpretatio s3 stipulantē. l. semp in stipulationib⁹. j. de re. iu. l. stipulatio ista. §. in stipulationib⁹. §. eo. pōt ēt intelligi iste tex. de stipulatiōe interponēda put intellexit glo. magna. in h. vel nō l3 addere. dic vt in ea que lec. est clara. nā si inter pres est dubiū de modo interponēdi stipulatiōē pretoriā veniet interponēda s3 verba et mentē edicti ptois. secus in puentionali qd debēt pres inter se pcordare ad hoc. l. antepē. de pto. stip. Querit hic bar. an quādo adiicit vel detrahīt aliqd stipulatiōi pretorie remaneat pretoria vel efficitur puentionalis et distinguit vt hic p eū cū quo trāsīt Raph. et Pau. de ca. hic. sed pe. dicit qd in eo qd remāet censet pretoria in alio vero puentionalis qd nō pcedit s3 imol. hic. qd vna stipulatio nō d3 diuerso iure cēseri. l. eū q edes. §. d vsu. glo. h. sensit qd tota sit conuentionalis. et hoc t3 Ray. ar. l. ius cūile. §. de iusti. et iur. et hanc opi. approbat hic Jo. d imo.

- Si quis uacuum.** In stipulatiōe vacuā possessionē tradi vī nō tradi nō solū venit nuda traditio sed ēt intereē si nō tradat res vī ēt deteriorata tradit. h. d. fm vnā lec. et ēt venit dñi translatio si pcessit sc⁹ de cuius natura h sit. h. d. s3 aliā lec. **In tex.** ibi vacuā qñ dicat tradita possessio. dic vt h p ang. et no. l. ij. §. i. et ibi Bar. §. d. ac. ep. et p bar. i. l. iij. §. i. eo. ti. et no. gl. i. l. nō iccirco. C. d. fi. instr. et l. i. iproba. in gl. i. C. d. acq. pos. et l. i. fi. in h. natura. C. vñ vi. **Et possessio interdū dñ plena interdū semiplena interdū vacua.** Et h vltimū ptingit trib⁹ modis ita dixit gl. isti. de vlucap. §. qd aut. in h. vacātis. cū duob⁹ sequētib⁹ q gl. nō ē alibi fm ange. i. l. si me in vacuā. §. de acq. pos. et p bar. de hac materia. vbi oīno vide i. l. men⁹. §. fundo. ad fi. §. d. le. ij. vbi ēt tāgit de possessiōe vacua et libera. et p bal. i. l. fi. C. d. pac. iter em pto. et vī. et p cano. i. c. cū iōanes. sup gl. ij. de fi. instr. et p bal. i. l. si plures. in. iij. col. C. d. pdi. infer. vbi tāgit qd de eo q pmissit tradere plenā possessionē. p pau. d. liaza. i. de. gratie. de rescrip. vbi dicit pacificā dici illā possessionē cui nulla inferi molestia. ar. c. l3 epō de pbe. i. vi. **In gl. mag.** ibi aut tpe more aut lit. pte. et c. d. clara meli⁹ vt p bar. i. l. si fili⁹. §. i. j. e. et ibi dices. **In ea.** ibi vī s3 azo. h vā seqns vera ē. l. ro. §. i. §. de act. emp. vbi qui stipulat rē tradi videtur stipulari vacuaz possessionē tradi.

- Lex. 53. Stipulationes.** Utile est in stipulatiōib⁹ bus oīa specificare que pres fieri volūt et ppter illa q specificari nō pnt apponere claz gñalē q ad specificata nō referat. h. d. **Mo.** eē de cō filio qd post aliq specificata subiiciat clā gñalē si se i. c. q ad agēdū. de pecu. i. vi. et in. l. doli clā. j. e. et in. l. sanctio legū. j. d. pēis et i. l. s3 et si gl. §. questū. §. si qs cau. **Mo.** ex gl. iūcto tex. i. h. cōmodissimū. fm ang. q scriptor q pmissit scribere libroz tenet scribere suo attramēto et suis calamis. qm talia infra ad scribēdū sunt necessaria iō tenet penes se habere. nā si cōmodissimū est h exprimere. et dicit gl. ergo si nō exprimit veniūt de natura sc⁹ vt colligit h. in h. pprehēdi pñt s3 ang. facit ad h fm pe. de anc. et imo. h. tex. i. l. ij. §. si pseruatis. ad. l. ro. de iac. et idē dicit ang. i alijs oparijs vt portare teneant oīa infra ad operandū necessaria. ar. l. suo victu. §. de ope. lib. Ad do bal. idē dicentē i. l. i. C. de h. sig. vbi ad h allegat gl. i. l. qm liberi. i. h.

creditores sunt oēs pcorides q vni pster cōpellit illi soluere qd
est menti tenēduz fm eū. Imo. tñ hic vř restringere dictū ang.
vt pcedat tñ in terminis hui⁹. §. qñ pmissa erat opa seruo cōi
duoz ofioz cū sit qd indiuiduū opera. d. l. stipulatōes nō diui
dunt. in pñ. iō nimirū si ipse volētib⁹ pōt solui vni ex his insoli
dū cū tanq̃ qd indiuiduū deat cuilibz insolidū. l. ij. §. ex his. s.
eo. z ita vř ipse velle hic. z clari⁹ voluit imo. i. d. l. ij. in pñ. s. so.
ma. p ea que ibi no. Bar. q. d. l. i. z. d. l. nec creditoris. hēat lo
cū in pmissione operaz seu in pmissione faciēdi puto indistincte
q ille q pmissit operas iubēte stipulatore possit cogi soluere al
teri p. l. si nō sortē. §. libertus. in fi. s. de pdi. inde. z ibi bart. in
pe. col. nō dico q cogat debitor se alteri obligari qz nō cogit.
z ita loquit. d. l. i. z. d. l. nec creditoris. z ita ē de mēte bart. i. d.
l. ij. in pñ. s. so. ma. z Jo. an. in addi. spe. in ti. de cessio. actio. §.
i. in fi. l. 3. Bar. in. d. §. libertus. in pe. col. senserit q cogat etiam
se alteri obligare dū dicit q pōt delegari debitor. vñ eū in hoc
reprehēdit Imo. i. d. l. ij. in pñ. z hec itelligo pter q̃ in opis ob
sequialib⁹ que coherēt psonē patroni. l. ope in rez. de op. lib. z
nō possunt alteri solui. z ad p̃dicta vide q no. bal. i. l. liberti. in
vi. col. C. de op. lib. z in. l. i. ad fi. e. ti. C. In gl. in v. p̃tē ibi solu
tio h̃ p̃sentit z c. hoc vř p̃ mēte lfe. in. v. necesse est. z p aliaz rō
nem reprehēdit ēt hāc gl. bar. i. l. stipulationes nō diuiduntur
in. ix. op. j. e. vbi approbat duas solutiōes q sequūtur hici glo.
C. Et no. ex gl. q stipulatio vni⁹ operis est diuidua numero. vt
h̃ z hoc qñ ex operis prestādis nō resultat certū corpus puta d̃
mū fieri. qz tūc indistincte cēset factū indiuiduū. d. l. stipulatōes
in pñc. z ibi bar. in. iij. q. C. Mo. ex. l. cū qs. q facultas facti ad
heredē nō trāsit. limita p. l. si stipulat⁹ fueri illud. in pñc. j. eo.
Et ibi plene p bar. vbi limitat istā. l. p illā dic vt ibi. aliā limita
tionē tradit h̃ ang. v3 qz hec lex pcedat qñ noīe p̃prio fuit tici⁹
adiect⁹ ad solutionē. secus si sub noīe dignitatis qz tūc trāfiret
ad successores. l. ānuā. §. ticia. de an. le. c. qñ abb. de of. deleg.
plene no. i. l. z qz. s. de iur. om. iu. Et q̃ sit rō hui⁹. l. ēt vide p
Bar. h̃ cū quo trāseūt doc. h̃. l. 3. meli⁹ locutus est bar. z doc. i. l.
si qs stipulat⁹. in pñ. v. vl. post glo. j. de so. z ibi de materia hu
ius. l. p doc. C. Atū aut adiecto solui possit post mortē illi⁹ qui
noīauit adiectū in stipulatione dic q sic vt pbat in. l. gāius v.
sed dicēdum. ff. so. ma. p quā. l. ēt tollit vltima rō h̃ assignata p
Bar. z facit ad heredē vel successorē. de quo per gl. pe. z ibi do
cto. i. c. fi. de testa. li. vi. z p gl. iūcto tex. i. l. antepe. s. de tute. z
p bar. plene i. l. a filio. s. d̃ ali. le. cū cōcor. ibi alle. p eū. z p cy. z
Bal. in. l. id qd paupib⁹. C. de epi. z cle. z bal. i. l. fi. s. l. 3. z si qs
circa terriā col. C. cō. de le. z in. l. fi. in. xxvi. q. C. de here. insti. z
qd no. bar. i. l. q liberis. §. hec verba. ff. de vul. z pup.

[illegible]

1 *us. sq.* **1** **Stipulationis.** *Quia species i stipulatione deducunt i*
ter stipulantes et heredes stipulatoris fit corporum diui
no p quotas sed obligatio generis diuidit numero et filr stipu
lacio operarum diuidit numero. et eorum solutio preempta est si ad
interesse deducitur vel stipulatoris heredes aut omni sint in con
cordia qualiter earum prestatio fiat exheredi. adiec. solui non po
test. b. d. v. q. ad. l. eum qui. ¶ In tex. ibi singuli homines. hoc intel
lige verum quando in obligatione generis plura eiusdem generis con
tinetur. ut si promitto tibi duos homines. nam si decessisti duobus ho
minibus equis portionibus institutis quilibet potest petere unum hominem
in genere. quia non plus valet unus seruus in genere quam alius ut in
glo. secus si promissisti in genere unum equum vel bouem. quia tunc idem
est et promissi essent due res in specie in quantum ad id quod dicitur hic
in tex. sim. De. Raph. et imo. quod fortifico quia tunc cessat ratio predicta
quia in diuersitate generum est diuersitas extinctionis et qualita
tis. unde videmus quod l. de eodem genere ad idem genus preceat con
pensatio ut no. glo. in. l. ob negotium. in fi. s. de compens. tunc secundum est
in diuerso genere. propter dictam rationem nisi facta presumptio. ut no.
gl. et doc. i. l. diuortio. §. ob donationes. s. so. ma. et no. clare bal.
i. l. fi. et ibi cy. in. viij. q. C. de ppe. vbi allegat. l. ij. §. mutui. s. si
cer. pe. et p dicta limitatione pe. vide in filii bar. i. l. stipulationes
non diuidunt in. xi. opp. eo. ¶ Item limita istum text. non habet locum
quando promissi essent duo serui in genere et duo habentes stipulationis essent
inequaliter instituti. ut quia unum pro duabus partibus alter pro tertia. nam non
fieri iter eos diuisio numero. quia numerus non est aptus. secus si esset
aptus puta tres serui. nam heres instituitur in duabus habet duos al
ter unum. ad B non facit gl. i. l. si centum. j. e. ¶ No. ex. §. i. ibi si con
sentiatur sim ang. quod l. in obligationibus dandi non compellat debitor
inuit dare alteri nisi ei cui promissit. l. i. et l. nec creditoris. C. de no
ua. propter quod in dote. l. ij. in pn. s. so. ma. tunc in obligatione faciendi si

si si extraneus esse censetur posset promissor eum obligare dictum. §. si quis alius secus in d. l. au. quibus in pacto de non petendo ab uno ex heredibus tamen per portione hereditaria. nam ibi non videtur quod per heredem non sequitur quod sibi heredi acquirat ultra quam sit heres. sed tamen per portione hereditaria per quam perveniebat: et sic non acquiritur ibi heredi ut ex neo. sed ut heredi. nam ut ex neo acquiri non potest. l. si tibi decem. §. pactus. §. de pactis. et l. stipulatio ista. §. alteri. §. e. idem videtur. l. i. §. dria. Nec huic solutioni obstat textus. h. i. §. quibus ubi inquit quod non possit quis pacisci quod creditor non petat. et sic §. l. auus. quod rinde quod hereditas tacitum pactum quod resultabat in portione ex eo quod promissor expressse obligabat tunc in totum. unde sicut non videtur expressum: ita nec tacitum quod venit in consequentia. l. iij. §. si. de ser. rusti. predi. l. si in die. §. i. §. de p. di. et de. et sic videtur istud pactum tacite esse factum ob causam. i. si tunc erit obligatus efficaciter in totum. §. i. l. auus. illud pactum fuit principaliter et recte expressse factum et istud est mente bar. recte inveniuntur l. i. §. tunc. §. si. i. ult. col. j. e. et alii quatuor. i. d. l. auus. et ex predictis declarat id quod bar. h. per alia h. ba voluit dum dicit ibi ex postfacto hic vero in ipsa obligatione. et ex hoc inferunt an si in terminis huius. §. expressse actum esse quod non petere ab alijs propter quod a tunc an possit peti ab eis. per. h. sentit quod non cum quo transit ang. p. d. l. auus. et h. expressse tenuit Ja. bu. ibi. et i. l. i. de excep. et idem est §. mo. i. d. l. §. tunc. §. si. C. §. dria et ipsemet inmol. et h. vlti. vlti. §. sequi Pau. de ca. h. quod hoc tacite inerat. l. si tunc tamen esse obligatus. ergo expressio eius nihil operatur. l. iij. §. de le. i. nam ex quo eodem tempore promissor obligavit tunc in solidum et stipulatus est quod non petatur ab alijs videtur ita demum velle hoc servari si tunc sit obligatus in solidum. et ita est de mente bar. h. i. §. i. d. l. §. tunc. §. si. et istud videtur verius l. dy. h. teneat idem quod per allegando textum. i. l. ab oib. i. p. n. de le. i. et l. cum ab uno. ff. de le. ij. Sed responde quod illa iura loquuntur in ultimis voluntatibus i. quod promittit testatori gravare in solidum unum ex heredibus. Secus in scriptis per rationem dicti. §. si quis alius. Limita tamen istum textum. non procedere quando in promissione deductum est factum negativum quod finit mortem promissoris ut si promitto neque per me neque tunc heredem meum fieri quo minus tibi ire agere liceat per fundum. et c. quod solus tunc erit obligatus. ita dicit ang. i. d. l. auus allegando textum. i. l. si stipulatus fuero per te non fieri. §. eo. ubi hoc non probatur. idem dicit quod ipse dixit §. casus. l. iul. i. p. n. §. e. unde in hoc dicit melius ut per bar. i. l. §. tunc. §. si. i. ult. col.

Qui sibi aut filio. Filius adiectus ad solutionem potest solui et si post actum et ante solutionem sit emancipatus: secus si fuerit appositus ad obligationem acgranda ipsi per. b. d. C. In text. ibi l. emancipatus. Mo. quod l. adiectus ad solutionem recipiendam mutet statum et conditionem tamen per hoc extinguit mandatum quod est verum secundum bar. et oes h. si mutatio est in melius ut si secus si in peius. l. cum quis in p. n. §. de sol. §. de eo al lego casus apertum. i. l. si his quibus. §. iul. §. de fur. et insti. manda. §. et hinc. et l. si quis seruo. §. de sol. ubi et si mutavit statum in melius puta si seruo efficiat liber per hereditatem mandatum. et h. tenuit bar. et alij i. d. l. si quis seruo. et bal. i. l. mandatum. in. vi. col. C. manda. et sentit bar. i. l. ei. §. in prima oppos. secunde partis. §. si cer. pe. et istas partes teneo quibus fulg. et pau. de ca. i. d. l. eius reprehendant per istum textum. bar. ibi dicunt quod per manumissionem intelligitur revocatum mandatum et male dicunt. non ob. iste textus. quod hoc est per portione persone inter partes et filium per quam non presumitur mandatum revocatio. sed bar. et alios. i. d. l. si quis seruo. ubi autem mutat in peius. ut quod efficeretur palam vel vilis tabernarius aut lutor vel inimicus domini vel aliter mutaverit mores in peius presumitur revocatio. l. confirmatio. et ibi no. bar. §. de p. n. tu. et bar. i. l. rogasti. §. si tibi. §. si cer. pe. et l. liber to. §. largi. et ibi bar. et Ray. §. de an. le. l. si cum cornelio. §. de sol. et ibi Dy. et bar. et cy. et bar. i. l. falsus. in fi. C. de fur. et bonus textus. i. l. per herede. §. si. §. de testa. tu. et ibi hoc no. cy. et bal. ubi dicunt

hoc esse verum quod censetur revocatum mandatum quo ad debitores scilicet enter solventes tali procuratori. secus si dictam mutationem ignorent allegat. l. dispensatori. §. de sol. b. n. facit. d. l. ei. §. q. Item limita dicta conclusionem nisi unum esset promissum principali aliud adiecto ad solutionem. quod per mutationem status persone adiecte est in peius non inducit revocatio. textus. §. no. in. l. stichu. §. usufructu §. de sol. inducendo. ut ibi subtile per bar. et ang. et est mirabilis limitatio ad. d. l. cum quis secundum ang. in. d. §. usufructu. Item limita non procedere in mandato necessarie susceptio. per. l. quod si forte. §. qd ergo. §. de solu. et que dicta sunt in procuratore habent etiam locum in executore ultime voluntatis. d. §. largius. et ibi bar. et no. Imo. hic et in proposito dicit Saly. unum verbum no. in. l. si procura tori falso. §. de condi. ob cau. quod illi qui putarent quod per mutatio nem tale status adiecti ad solutionem non revocatur prout soluendi illi errarent in iure quasi naturali. propterea l. tractaret de dano vitando: ei tamen non subveniret. et hoc ibi sequitur Ro. potest allegari. l. mevia. §. de in ius vo. ubi non excusatur quis ab errore iuris naturalis. Sed difficultas esset in probando quod erraret in iure quasi naturali. unde non pono hoc dictum pro constanti. sed est notandum in practica. Item ex text. no. quod filius videtur adiectus ad solutionem et non ad obligationem. si pater stipulatur sibi vel filio dari. limita primo nisi per dotem dedisset per filiam si stipulatus esset dotem sibi reddi in vita eius et filie heredi cum ipsa erit sui iuris. et tunc videtur filia adiecta ad obligationem. et sic ipsa agere poterit textus. §. no tab. in. l. vxore. si testor. el. ij. cum glo. in ver. recuperaverat et ibi expresse no. bar. de le. iij. et no. ang. hic et bar. et alij. in. d. l. post dotem. ubi si non fuisset per filiam alius qui dotem stipulatus fuisset reddi sibi aut mulieri dote posset indistincte mulier agere solu. ma. et sic censetur adiecta ad obligationem et stipulator videtur adiectus ad solutionem ut est casus singularis. in. l. gaus. §. sol. ma. que ita ibi intelligit et declarat bar. in §. ad finem notabile oppos. et colligit ex ratione textus. ibi ne comodo dotis et c. et sic habes duas limitaciones ad istum textum. quasdam alias vide hic per Ang. post Bar. et aliquid per Ja. bu. et Bar. in. l. cum quidam. C. de ver. sig.

Qui ita. Tempus appositum cum finiendi obligationem vel alio ius sui natura perpetuum non facit ipsam vel ipsius si nisi ipso iure: sed ope exceptiois quod tribus probatur exemplis. h. d. C. Mo. quod dictio quoad et dictio quousque in dubio denotat tempus esse adiectum cum finiende obligationis in scriptis. ut hic. secus in ultimis voluntatibus. quod tunc denotat tempus esse adiectum cum multiplicande obligationis. id est quod obligatio sit annua. l. legatum. in. p. n. §. de annu. lega. et ita hic tenuit Ray. §. Bar. hic circa primum membrum tenuit §. rium. §. quod dictio quoad et quousque et similes denotant in contractibus tempus differende solutionis et non finiende obligationis quando obligatio est simplex et circa actum momentaneum. per. l. ad diem. cum si. hic allegatis. per eum. §. eo. et respondet ad istum textum. quod hic erat obligatio annua expressa non autem simplex obligatio. ut hic in glo. in ver. in cal. et hoc sequitur ang. Imo. et Pau. de ca. hic quia cum duobus modis possint dici verba intelligi. §. quod fuerunt adiecta causa finiende obligationis.

Item qd cā differēde solutiōis. iō debent accipi hic scōdo modo
 ut nō possit statim pueniri pmissor cum hoc sit sibi favorabili?
 ergo hoc mō d3 interpretari arg. l. stipulatio ista. §. in stipulatio-
 nibus. z. l. eū qui. §. si. §. eo. z. per hoc nō recedo a cōi sūa bar.
 3 z alioz. qd ad istum tex. p3 responsio ex no. in glo. i. **P**redictas
 conclusiōe Bar. limitabat hic Jo. de imo. nō pcedere in fide
 iussore pmittente p debitore pncipali quo ad viueret: qz intelli-
 gūtur tunc adiecta hec verba cā finiēde obligatiōis. alleg. qd
 no. in. l. si fideiussor. §. si. §. manda. Facit qd habet in. l. si p. ea
 C. mand. sed hanc limitationē nō puto fortasse verā. nam vñ
 tex. in rōne sui in. l. si mandato ticij. §. paulus. el. ij. §. man. als
 est. l. sequens p quo facit qz hoc favorabili est pmissor ut causa
 differēde stipulatiōis adiecta intelligant ne statim pueniri pos-
 sit ergo zē. l. stipulatio ista. §. in stipulatiōib. §. eodez. nec ē pu-
 tandū si intelligerent adiecta cā finiēde obligatiōis creditores
 pati ut tps labatur arg. l. cū de indebito. cum si. §. de pba. nec
 ob. d. l. si fideiussor. §. si. qz ibi erat actū ut post tps nō posset cō-
 ueniri. nō ob. d. l. si p. ea. qz illa lex loquit de eo qd agit inter si-
 deiussorē z creditore nos hō hic querim de eo qd agit inter si-
 deiussorē z creditore quo fideiussor petere nō pōt ut post certuz
 4 tps liberet. **I**tem no. iuncta gl. i. z iuncta glo. in ver. in calen.
 qz si pmitto decē quoad viūā intelligit singulis annis. circa qd
 Bar. hic dixit qz aut loquimur in vltimis volūtatib. aut in diti-
 bus. pmo casu debeant decē singulis annis. p. l. legatū. in pñ.
 §. de an. leg. quā ita indistincte intellexit Bar. Ang. z cōiter mo-
 derniores hic. z idēz Bar. in. l. qui pcurat. §. vxo. §. de leg.
 iij. z Jo. de imo. in. l. pe. §. de pdi. z demon. z Imo. i. l. qui hoc
 anno. §. e. z bñ lz ipsemet bar. in. d. l. legatū. dicat p illā. l. hoc
 esse vez in legato relicto p dote. qd nō plz qz tex. ibi nō se fūdat
 ppter fauorē dotis. Scōdo hō casu scz in diti-**B**ar. hic z in. d.
 l. legatū. dixit qz si pmissa sunt decē diuiti nō intelligit de decēz
 annis. sed de decē semel tñ minuatim tñ pstandis intra tps
 vite per. l. si cum pñitione. §. qñ di. le. ce. z hic lati per eū An-
 ge. hic fatef qz pmissio nō erit annua qñ pmittit diuiti. z ideo
 glo. i. hic dū dicit annua d3 intelligi qz hoc fuit expesse actuz. tñ
 subdit Ang. qz decem integra statim peti poterūt per istuz tex.
 in verbo cōfestim. z idem t3 Pau. de ca. hic. **A**cc ob. l. si cū
 pñitione. qz ibi fuit expessuz certū tps. ita qz poterat certa fie-
 ri diuisio pñitionis in singulos annos. hic aut erat tps incertū
 z istud vltimū t3 etiam Imo. hic scz qd totum peti poterit cōfe-
 stim. quod intelligit esse verū si pstat qz animo finiēde obliga-
 tionis tps fuit adiectū. als aut in dubio cum tps videat adie-
 ctum causa differēde solutiōis scōm opi. Bar. hic que est cōis
 ut dixi debet peti totum in fine tempis iuxta. l. qui hoc anno. §.
 eod. z istud placet tenēdo dictam opi. Bar. qz in dubio dictio
 quoad importet tps cā differēde solutiōis. Subdebat etiaz
 Imo. hic circa pñicta. z in. l. i. de pñictio. z demon. sustineri pos-
 se pñitiones factam diuiti per dicta verba quoad viūā. z eaz
 intellige debere esse factā annuā sicut in legatis per. d. l. legatū
 p quo allegat qz illa dictio quoad est repetitiua. l. penul. §. d. ex
 cul. tñ. l. sicut in annos. in pñc. quib. mo. vsufruc. amit. Sed hic
 in hoc teneo cōem opi. que est in pñium ut dixi. **N**on obstat
 dicta. l. legatū. qz ibi speciale est in legatis. iuxta. l. in testamē-
 tis. de reg. iuris. Non ob. l. penul. cum si. qz respondet Barto.
 in. l. legatū esse verū in habētib. causam successiuā ut est vsu-
 fructus tutela. z ita similes. ita loquunt dicta iura. secus in ha-
 bētib. causam momentaneā. ut est dare decem. z scōm bald.
 in dicta. l. legatū. p cōi opinio. facit qz in dubio qz minimū est
 debetur z cōtra stipulatorem fit interpretatio. l. semp in stipula-
 tionibus de reg. iuris. z. l. stipulatio ista. §. in stipulationib. §. e.
 eodem. z de hoc aliquid vide per Pet. z Imo. in. d. l. qui hoc
 anno. z hec faciunt ad qñem de qua per Bal. in auten. exci-
 pitur. C. de bo. que libe. de qua ibi remitto **E**xtra quesuit h
 Bar. multū vtiliter. an si infra tps pponēde exceptiōis reus
 nō opposuit exceptiōe puta pacti de nō petēdo sufficiat si po-
 stea hoc simpliciter allegatur tempe allegationū. **H**ic ut hic p
 eum qui notabiliter loquit. z cum eo cōiter transeunt hic alij z
 idem no. Bar. in. l. si vnus. §. pactus. in. vi. col. §. de pact. z in
 l. lecta. in antepe. col. §. si cer. petā. z in. l. exceptiōe. z ibi etiaz
 Bal. C. de pba. z Bal. in. l. in bonafidei in fi. C. de pac. z in. l.
 ordinarij. i. iij. col. C. de rei vendi. z in auten. pñente. C. de fide

iussoribus. z in. l. pemptorias. iij. §. C. sen. rescin. nō. pos. z in. l.
 ex pñictis. C. de euic. z do. Ant. z Imol. in. c. puenit. de empt.
 6 z vendi. z do. Ant. in. c. exceptiōe de exceptiō. **I**nq̄tum tñ
 dixit Bar. qz vbi exceptiō nō inest actioni exēplum ponit in ex-
 ceptione quod merus causa requirit ut opponatur per partem
 scōm eum. **A**dde qz Bar. in. d. §. pactus. in. vi. colū. videtur
 contrariū dixisse dum dixit qz imo tunc si locupletaret actor cū
 aliena iactura potest iudex supplere ac si exceptiō esset opposi-
 ta per. l. plane. circa pñictiuz. z ibi Bar. §. de peti. here. z volu-
 it Imol. hic. **S**ed aduerte in hoc dubio passu. qz saluando
 Bar. hic posset responderi verū esse qz iudex potest supplere si
 petatur z ipleretur ipsum officiū iudicis per partē iuxta. l. iij. §.
 hoc aut de dam. infec. z expresse no. glo. in. l. si. z ibi Barto. cla-
 rius. §. de peti. heredi. nam lz sit notoriū iudici z in notorijs iu-
 dex suppleat tamen notoriū nō releuat ab onere pponendi. ut
 est glo. singularis in cle. appellanti de appella. z no. Jo. an. in
 c. ij. ut lite nō ptest. z Bar. in. l. i. circa vltimā co. de except. cum
 fili. z in terminis nostris volunt hoc doct. in. d. c. exceptiōe. z
 Anto. de bu. in. c. bone. el. grande. de postu. pla. z ita d3 intelli-
 gi opi. Bar. in. d. §. pactus. z ita puto tenendū qzuis Ange. in
 d. l. si. z Imo. in. d. §. hoc aut. voluerit pñium. §. qz iudex supple-
 re possit ex officio etiaz nō petito. qñ sic constat ex actis p quib.
 facit lz nō alleget glo. in. l. age in glo. magna. C. de transactō. z
 gl. in. c. i. in ver. ut publice. de excep. in. vi. z tenendo opi. istam
 posset responderi ad glo. in cle. appellanti cum si. qz verum est
 iudicēz nō teneri supplere parte nō pponente ut ibi. tamen si iu-
 dex vult potest ut no. glo. in. d. l. age. z sic essent pcordate opi.
 quod no. qz doct. nō bene declarant. **A**dde qz Saly. in. d. l.
 exceptiōe. C. de pñario. z Fulg. in. d. l. lecta. si cert. pet. tenent
 7 Bar. dum Bart. voluit qz vbiqz exceptiō cōpetit ex pacto i
 continēti appposito nō teneatur reus opponere. nam pñati doc.
 volunt qz imo teneatur pars opponere qñ in hoc solum pmit-
 titur iudici supplere p parte qñ pars est absens. l. ampliozem.
 C. de appe. z no. Bar. in. d. §. hoc aut iudiciū. tñ in hoc substi-
 neo opi. Bar. p qua adduco tex. in. l. rogasti. l. si tibi. §. si certū
 pe. in verbo ipso iure. z illum tex. ad hoc reputat ibi Bal. sing.
 in lect. antiqua quā pñimo auctoritate eius eiusdem Bal. idēz
 tenētis in. l. qui pecuniā. in fi. §. si cer. pet. **P**ostremo tangit
 hic Bar. an si creditor agit ante diem. z hoc pstat iudici reus ta-
 men nō opponit an iudex debeat pñenare reum. dic ut hic per
 eū. z alios in locis. §. alleg. z aliquid per Bar. in. l. ita stipulat
 8 in. ij. q. pñc. j. eo. z per Ange. in. l. qz si in diem. in pñ. §. de peti.
 here. vbi ad hoc inducit illū tex. z transit ibi Ang. cū opi. Bar.
 hic inq̄tum Bar. hic dicit qz si opponat exceptiō qz agi ante di-
 em ipeditur iudiciū. intelligas verum esse si opponit ante li-
 tem contesta. ita intelligitur. §. tempales. in situ. de exceptiōi.
 Sed si nō opponeret ante sed post: tunc ex quo est passus litez
 contestari videtur cōsensisse qz pcedat iudiciū z videtur renū-
 ciasse exceptiōi dilatorie. l. pomponi. §. rati. §. de pcurato. cū
 similibus. ita signanter posuit Innocen. in. c. i. de plus peti. z
 Bal. in dicta. l. exceptiōe. Item limita Bar. hic si de tali exce-
 ptione poterat incōtineati constare als nō ipeditur iudiciū.
 per nota. per Bal. post glo. in. l. nam z postea in pñc. §. de iure
 iuran. z an exceptiō pacti de nō petendo vel nō agendo impe-
 diat iudiciū. i. litis contesta. posuit de hoc aliquid Imol. hic
 dic ut per Innoc. in. c. i. de lit. pñesta. per Bar. in. d. §. pactus.
 in. vi. colum. per Bal. in. d. l. pemptorias. z in. l. eleganter. §. si
 quis post. de condi. indeb. z in. l. cum quis. in penul. colum. C.
 de iur. z fac. igno. z in. l. pacta. que § in fi. C. de pac. per canoni-
 stas in. c. pñictus. de rescrip. **P**redictis adde qz Ange. in. l. i.
 C. de pñi. ex. l. z in. l. qd si in diem. in pñc. §. de pet. here. z in. l.
 exceptiōe. C. de pñatio. z Fulg. z Ro. in. d. l. lecta. voluerūt
 qz qñ dies solutionis fuit a principio adiectus possit iudex ex of-
 ficio etiam reo nihil opponente repellere actores a limine iudi-
 cij dūmodo constet ex actis. mouetur per glo. in. l. vbi pactum
 C. de transactio. in glo. magna. z in. l. i. de officio assessoris. z sic
 discrepant a Barto. hic. tamen veriorē puto sentētiāz Bart.
 hic z sequatiū qz glo. in. d. l. vbi pactum. pcedit quando ipso iu-
 re nō competeat actio actori vnde tunc iudici bene pmittitur
 repellere actorem absqz oppositione rei cum sine actione ne-
 mo experiri possit. l. pupulli. §. videamus. §. de nego. gestis.

Non ob. glo. i. d. l. i. qz sibi libellus erat ineptus et inia sup eo lata
esset nulla. c. cu dilecti. de emp. ven. no. Bal. i. l. l. 3. C. de pcura.
Posset tñ pcor. opi. qz aut fuit ab initio p pactu puetum q sol
ui dēret pecunia pmissa in calendas augusti. et pcedat opi. bar.
qz dies casu inest solutioi cuz sit adiecta cā differende solutiois.
Aut fuit ab initio actū inter pres p pactu q nō possz agi ad pe
cuniā pmissaz nisi in calēdis augusti. et hoc casu qz pactū incōti
nēti appositū informat ipso iure actionē p. l. rogasti. S. si tibi. s.
si cer. pe. poterit iudex repellere actorē a limine iudicii qzuis re
us nō oppopat. qz cū pactū fuerit ne agi possit añ calen. sequit
q ante illas pueniri nō pōt ad litis ptest. l. ampli nō peti. j. rē
ra. bab. hoc. n. casu adiectū fuit pactū cum actōis ipediēde zc.
Item adde qz Saly. i. d. l. exceptionē voluit si simplr oppo
nat p reum q nō pcedat vltēri in iudicio. tñ iudex ex offō suo
pōt remouere actorē a limine iudicii. mouet p. l. quoties. S. itē
si tpali ver. alioquin. s. de admi. tu. qd puto verū qñ pactū essz
appositū qz agi nō posset ante diez p supradicta.

Qui ita. Paria sunt stipulari añ calendas et stipulari
in calendis. et qui rez plene nō bz: l. in futuz
hēre posset pōt stipulari id qd sibi deest et scda stipulatio pñēs
minus qz pma ēt cuz interuētū noue psonē nō nouat pma et plu
ribus existētibz obligatis ad idē ex diuersis cāis lucratuius vno
soluēte alter liberat. h. d. vsqz ad. S. si hoiez. C. Mo. ex. S. si a te
qz si scda stipulatio pñet min⁹ quā pma nō inducīt nouatio p
me vt hic et in. l. qui vsufructū. j. eo. nisi hoc agat vt hic. valz tñ
scda stipulatio ppter interuentū noue psonē. vt pz hic in ver. li
berabit. secus si noua psona nō interuenisset. vt. l. qui bis. s. e.
et. d. l. qui vsufructū qd nō. p limitatiōe illaz legum. et dixi in
d. l. qui bis. C. Itēz no. ex eodē tex. iūcta. l. si ita stipulat⁹ fuero
si ticio. S. j. j. eo. limitatiōe ad. l. si stipulatus. S. j. j. de solutio.
vbi i solutiōe partis debite ptingit liberatio pte soluta. naz illud
est verū in solutiōe partis quote puta dimidia vel tertia. secus in
solutione partis integralis. vt si debeo fundū pleno iure et tra
do fundū detracto vsufructu vel eō. naz in aliquo nō liberabor
vt hic et. d. l. si ita. C. Quid aut si dedi pprietatē sine vsufructu
cum effez obligat⁹ ad totū fundū pleno iure an liberat⁹ sim ap
pprietate Bar. hic et moder. excepto Raph. et Bar. i. l. stipulatō
nes nō diui. in. ij. q. j. eo. et alij doct. cōiter i. d. l. si ita stipulatus
fuero si ticius. S. i. j. eo. vident velle idē qz qñ dedi vsufructum
solū. Raph. cu. hic et in. d. S. j. tenuit pñum v3 qz imo sim libera
tus a pprietate. p. d. l. si stipulat⁹. S. j. qui incipit q decē. j. de so
lutio. nec fm eū ob. d. l. si ita stipulat⁹ fuero. si ticius. S. i. qz loq
tur qñ dedi vsufructū solum qui morte et capitis diminutione
perimit. S. simf. in. l. de vsuf. nos hō in pprietate q non ita
facile extinguit. ad istum tex. rñdetur exponēdo nō liberaberis
scz in totū. sed p parte soluta sic. Tñ sustineo cōem sniam pro
qua est text. in. d. l. si ita stipulat⁹ fuero. si ticius. in. S. j. ibi nisi
pleno iure fundū stipulatoris efficeret nulla pte obligatiōis ex
onerat⁹ zc. pterea dici pōt qz pñatio pprietatis vnde nō affert
tantā vtilitatē in parte respectu partis zc. qz habens pprietatē
nudam nō ita inueniet pductores pprietatis quēadmodū ille q
bz ēt vsufructus. sed qñ pñatio partis nō affert in pte tantā vti
litate respectu ptis qñuz totū respectu totū nō inducit liberatio
nem in aliquo. l. in executiōe in pñ. et. S. i. j. e. dixi i. l. ij. S. i. s. eo.
C. In glo. in ver. kalen. ibi vel dic fm Jo. an. hec ha de qua ple
ne dictū fuit. s. e. in. l. qui añ kalen. C. In ea. ibi si añ kalē. zc.
hec nō est ha qz nō pōt reddirō diuersitatis iter pmissionē de
soluēdo die iouis et pmissionē de qua hic. C. In glo. in ver. pe
tere in pñci. gl. cōiter reprehēdit. qz est pñtum text. vbi dñ peti
debere vsufructū et nō fundum. et ad. l. iul. rñde vt hic per Bar.
et doc. dicebat tñ Imol. hic sustineri posse vtrāqz practicā. l. qd
petat vsufructus vt hic in tex. et qz ēt petat fundus vt cōsequat
vsufructū. vt dicit glo. et p hac vltima practica alleg. tex. in. d. l.
qui vsufructū. ibi fundus dari nō intelligit. Sed rñde qz fundus
dari nō intelligit scz totus detracto vsufructu. sed pars bñ dari
intelligit vt ibi in. l. iij. s. de vsur. C. In eadez ibi sed rñde sic ti
cie zc. vult ergo glo. qz vera pprietas et vsufruct⁹ nō sunt partes
fundī. et rō ppter quā glo. hic conat⁹ pbare dñ dicit ad hūc fun
dum nō est bona et eam reprehēdit. s. pñime p istum tex. sed alr
pbari pōt qz nō sint oīno pres fundī. Nā fundus est res corpa
lis pprietas hō et vsufruct⁹ sunt iura incorpalia. l. si supra. de re.

diui. vel aliter vt p Bar. in. d. qui vsufructū. Habes ergo et gl.
iuncto tex. notare qz ita demū sit nouatio per scdaz stipulationē
continentē idem qz pma cum interuētū noue psonē si contine
at idem oīo als nō et ista ē vera solutio qzuis alie dari possent so
lutiones vt hic per moder. que sunt p ea que nō. Bart. in. l. pe.
j. de pto. stipu.

Si hominem. Stipulatio pditionalis etiā anio
nouadi interposita moraz pcedē
tem nō purgat. item cū incipit esse certū scdam stipulationē aio
nouadi interpositā cōmitti nō posse statim agi pōt ex pma que
nouari sperabat⁹ et pempta re cōditionis euentū stipulatio pdi
tionalis etiā si pditio existat cōmitti non pōt sed si res nō est p
empta l3 actio que sperabat⁹ nouari pempta sit tali rōne bñ pōt
cōmitti stipulatio scda si eueniat pditio l3 nō operef effectū no
uationis. h. d. iste. S. qui putat horribilis scdm doct. C. In tex.
ibi pñestim no. qz l3 pmissio scda cōditionalis nouas primaz pu
ram suspendat eam adeo qz pendēte pditione agi ex pma stipu
latione nō possit. l. pecuniā. alleg. in gl. tñ illud verū est qñ scda
stipulatio effectum habere pōt vt ibi. Secus si effectū hēre non
possit. vt qz res pempta sit qñ tunc ex pma statim poterit pdi
tione nō expectata vt hic qz est notandū p intellectu et limitatio
ne. d. l. pecuniā. C. Scdo no. qz pmissio pditionalis sequens fa
cta a ticio alo nouandi nō inducit purgationē more pmi debito
ris. qd est verū qñ pmissio ticij facta fuit nō pteplatione pmi de
bitoris sed creditoris ad quē pmissioz suū dirigebat effectū. ita
ntelligit iste tex. fm glo. in ver. cōfestim. et in pma solutiōe et etiā
in ver. rñde illud qñ zc. et sequunt oēs. et fm Pau. d. ca. est val
de sing. limitatio ad. l. quoties. alleg. in gl. C. Joā. de imo. hic
dixit istam limitationē videri nō pcedere nec posse hēre effectū
qz si tempe scde stipulatiōis res erat pñens vñ purgata mora p
mi debitoris. p. l. qui decē. S. cum mihi stichū cuz seq. j. de solu.
si aut res nō erat pñens adhuc nō vñ pcedere. qz si res extat tpe
eueniētis pditionis tolleretur pma obligatio cū fuerit nouatio p
me obligationis qz stipulatio sequēs fuerit interposita alo nou
uandi. vt hic in glo. et sic per nouationē pñime tollet in pñtiam
effectus more quo ad pñmū debitorē. qz stare nō pōt qualitas
sine subiecto. l. i. s. de vsufruct. l. ei⁹ qui. s. si cer. peta. Sed tu te
neas cōez opi. qz ob obiectū rñde qz imo poterit habere effectū
si ponam⁹ defecisse cōditionē scde stipulatiōis qñ ēt si sine mo
ra res postea pereat remanet debitor obligat⁹ ex pma obligatiō
ne per. l. si ex legati. cum si. s. eo. et sic firma stabit pclusio qz qñ
nō pteplatione pmi debitoris sit scda pmissio nō inducīt purga
tio more pñmi debitoris. et sentiūt doct. pter Imo. hoc esse vñ
ē si tempe scde stipulatiōis res erat pñens. et sic limitatur. d. S.
sed cum mihi stichū. et possimus dicere qz hoc ibi inuat text. in
ver. noīe eius. reliqua circa hoc declara cū gl. magna. et alias li
mitationes habes plene in. l. si rem. j. de noua. vbi late p Bar.
C. In tex. ibi obligari pōt pñuz videbat⁹ dicendū. qz attento qz
scda pmissio fuit facta a seio pteplatione ticij. adeo acceptilatio
facta ticio videbat⁹ pdesse seio sicut in acceptilatiōe facta vñ ex
coreis que pdest alteri et facta pñcipali pdest fideiussori. l. si ex
pluribus. j. de acceptil. l. iij. S. nūc de affectu. s. de lib. leg. l. ex
ceptiōes que ppetuo. s. de excep. cum si. quapropter Bar. mul
tum restringēdo tex. istuz dicebat istam lram dēre itelligi qñ nō
pteplatione ticij pmi debitoris seius pñiserat. sed pteplatione
creditoris. vt sensit glo. mag. in pñ. et fatef Bar. qz in dubio vñ
pmitter fauore et pteplatione pmi debitoris arg. l. fidei cōmissa
S. interdū. s. de leg. iij. et hic lati⁹ per eū. sed fm Raph. et imo.
hic pōt simplr itelligi put iacet. qz l3 pmissio vñ in dubio fauo
re debitoris tñ acceptilatio nō dz pdesse seio vt hic qz ticius et se
ius nō erant correi nec ēt fideiussor vel cū eo similitudinē habens.
pz qz sei⁹ se obligat in casu quotici⁹ nō remaneat obligatus qñ
hic sei⁹ pmissit vt nouaret et vt tolleretur obligatiōe ticij fm verū
itellecū gl. positū in gl. ij. ergo nō pōt sei⁹ dici correus nec fide
iussor. et ista opi. videret⁹ hōr qz opi. Bar. tñ pp. d. l. quotiens.
nō ē absurdū dicere qz sei⁹ hō pñumerat pteplatione ticij pmi
debitoris. vt iura iuribus concordent. c. cū expediat. cū vulg. d
elec. C. In gl. mag. ibi hō pñicio. hec pma solu. cōiter tenet. vt
dixi sup tex. dñ diuinat ad text. attento qz in dubio scda pmissio
vñ facta pteplatione pñmi debitoris. vt iā dixi ideo aliter solue
vt p Be. et Bal. hic et p gl. ordinanda que est iordinata cope

hic in ver. quart. zc. demū ver. vel dic q si zc. demū ver. alijs de
 mū ver. item opponit zc. ultimo ver. tertij. zc. In ea. ibi sed
 e addes. hec rñsio diuinatio est ideo nō t3 hec scōa solutio quo
 ad istum tex. est tñ in se vera z ex ea habes notare q debitor s3
 pditione nō potest interim cōstitui in mora negligēdo vel iter-
 pellatus nō soluendo tñ faciēdo. i. occidēdo rem pmissam sic
 q est verū s3m Bal. z Imo. hic q obligatio purificat ex interse-
 ctione. nam stichō interfecto extinguit scōa stipulatio pditiona-
 lis. ut hic in pñci. que stipulatio erat cā q pma pmissio dicere
 pditionalis. i. facta sub s3ria conditiōe. d. l. pecunia. vñ extincta
 scōa stipulatōe absq3 eo q expectet cōditio remanet pma stipu-
 latio pura ut hic. secus si nō purificaret per interfectionem ut si
 simplr pmissi stichum sub cōditione: z inter occidā non dicar
 esse in mora. ideo nō possum pueniri ex stipulatu: sed actōne de
 dolo. tex. est scōm cōem intellectu doct. in. l. si fideiussoz. s. d. do-
 lo. z l3 doct. hic nō dicant tñ hec fuit decisio Bar. in. l. mora. j.
 2 Saly. qd te. in. viij. col. s. si cer. pe. z Ang. in. l. si seruū. in. pñ.
 j. e. In ea. ibi. qz nō pmissit animo nouādi. hanc reprehēdit
 Bar. z docto. cōiter qz si nō esset facta aio nouandi nil ipēdret
 quin incōtinenti posset agi s3ricium. cui s3rium inuit lra sc3 qd
 nō posset pueniri ticius nisi re pempta z extincta scōa stipulatio
 ne. tñ p ista solutiōe glo. facit qz si aio nouandi facta fuisset p-
 missio sequeretur qz cū secuta in psona ticijs acceptilatiōe nō sub-
 diti obligatio que possit nouari nō deberet seius posse obligari
 adueniēte pditione cui s3rium hic dñ in tex. ad hoc rñdet Imo.
 tenēdo q actū fuerit q nouaret sc3 q intelligit si repeteret ali-
 quid nouādū. nam vñ actū in stipulatōe scōa q duo faciat. s. q
 cōmittat scōa stipulatio. Item q nouet primā. z iō si non pōt
 operari in scōo opabit in pmo arg. l. cellus. s. i. s. de arbit. c. cū
 dilecti. de dolo z ptu. z idem sentit Paul. de ca. C. Vel subtili-
 rñde q hic ticius tempe acceptilatiōis nō erat efficaciter obliga-
 tus. sed ppter stipulationē pditionalē factā cum seio intelligen-
 tur. ticius obligat sub s3ria pditione. d. l. pecuniā. vnde acce-
 ptilatio facta ante euentū nihil opatur. l. qd in diē. j. de accept.
 l. sub pditione. j. de solu. aut ergo deficit pditio scōe stipulatio-
 nis z acceptilatio h3 effectū. qz tunc purificata est obligatio ticijs
 ut hic in pñci. Aut pditio venit. Et qz per euentū pditionis ap-
 parer ei ticiū nec tempe acceptilatiōis nec post fuisse efficaciter
 obligatū acceptilatio nihil opatur quo ad ticiū nec quo ad aliū
 l. penul. j. de fideiussozibus. ergo eodem modo debz fieri no-
 uatio. ac si acceptilatio facta nō fuisset. Nec huic solu. ob. qd
 no. glo. ij. in. d. l. pecuniā. vbi p3 q pendēte pditione scōe stipu-
 lationis nata erat actio s3ricium. ergo acceptilatio poterat inte-
 rim operari. qz rñde q hoc nō ob. qz videmus q l3 in obligatō-
 ne ad diē si nata ante diē actio. l. i. in fi. s. qñ di. usufr. leg. ce. tñ
 acceptilatio facta sup ea nihil operat qz videt collata post diē
 ut. d. l. qd in diē. que lex hēret locum ēt in diē certa. z no. gl. i. l.
 7 si stichū. s. legata. in. ij. solu. j. de noua. In ea. in fi. ibi. qz oc-
 cidit intellige s3m Imo. q nō occidit incōtinenti. sed letaliter vul-
 nerat stichū z postea fuit interposita scōa stipulatio sub cōdi-
 tione qua pendēte perit als si fuisset incōtinenti occisus scōa sti-
 pulatio nō valer3 sup hoīe mortuo. l. si homo mortuus. j. eod.
 Sed q gl. possit intelligi. put iacet facit qz aio nouandi primā
 obligatiōe pōt homo mortuus in stipulatiōe deduci. l. si seruū
 z l. inter stipulantē. s. penul. j. eo. z ibi dixit glo. in ver. stipuler
 qz tunc per scōam stipulationē nō purgatur mora pcedens qz
 res nō potest esse presens. z illud puto qd voluerit dicere glosa
 hic. Jo. de imo. in. d. l. si seruū. s. si. responder ad illū tex. susti-
 nēdo illud qd dixit hic. l. q loquit ibi in eo qui fuerat i mora qz
 quo ad eū censet viuere stichus. l. si rez. j. de noua. Sec3 in alio
 pmissore qui nō fuit in mora. ut hic. z ista vñ magis colorata re-
 sponsio quā rñsio tradita ad istum tex. per Bar. in. d. l. seruū
 s. si. de quo tñ ibi dicemus. lex. 57.

Quis si ticius.

Effectus pditiona-
 lis obligatiōis tran-

fit ad beredē. b. d. z vide que in materia no. Bar. i. l.
 si decem. s. eo. lex. 58.

Si usumfruct.

Scōa stipulatio pñtēs
 plusq3 pma v3 z primā

nouat. Si aut continet minus nō valet nec primā no-
 uat nisi fuerit actuz expresse. b. d. C. Mo. extex. ibi similis zc. q

usufructus formalis nō est pars fundi. Max nullū simile est idē
 l. qd nerna. s. depofi. Sed usufruct3 cālis sic ut hic. in ver. detra-
 hitur. ita dicit Raph. hic pbari singulariter scōm eū. Sed dic3
 ultimū est tex. in. l. z per iusurandū. s. illud. z ibi glo. z doc. j. d.
 accepti. quare verior est conclusio q tam cālis q3 formalis non dñ
 pars quotitativa fundi. i. tertia vel quarta. S3 est pars integra-
 lis. qz ex pprietate z usufructu pstituit istud totuz integrale. i. fun-
 dus. ut no. glo. i. l. recte dicimus in pñ. j. de ver. sig. z hic plene
 3 per Bar. C. Scōo no. q vbi sequens stipulatio pñtēt min3 quā
 pma nō inducit nouatio. ut hic etiā si in sequēti interueniat no-
 ua persona. ut est tex. bene no. in. l. eū qui ita. s. penul. s. eodē.
 fallit tñ vbi sequens cōtineat minus tempe nō qñtitate vel re. qz
 inducit nouatio etiā ope exceptiōis ut est glo. not. in. l. pe. z ibi
 4 doct. j. de pñor. stip. C. Tertio no. q stipulatio sequēs pñtēt
 plusq3 prima inducit nouationē. ut hic in pñci. iūcto sine z iūcta
 aduersatiua ista sed: que qñ est sine copula z: denotat diuersita-
 tem in facto z iure. ut no. gl. in. l. ij. s. ne quis eū qui in ius. z in
 l. hoc ampli3. s. de his. in glo. i. cum si. de dā. infec. z qd fiat no-
 uatio no. in. l. scire debem3. in pñci. s. eo. Quod plurib3 modis
 limita ut dixi ibi. z in. l. si diuortio. z in. l. qui his. s. eo. vbi etiā
 Bar. in. l. iij. s. si ex pñtentiōe. s. de re iudi. Si aut stipulatio se-
 quens pñtēret tñdēz nō fit nouatio. d. l. scire. in pñci. z ibi glo.
 s3m Bar. z oēs hic z in. d. l. pe. l3 ipsemet Bar. dixerit s3riuz in. l.
 ita stipulatus. in ver. venio ad s3ria vltime pñtis dum tractat de i-
 tellectu. l. duo societate. z male nisi interuenisset noua pñona in
 scōa. qz tunc nouat pma nisi agat qd sint correi. ut est tex. i. d. l.
 iij. in pñci. j. de duo. re. z qd no. Bar. in. d. l. pe. intellige s3m no.
 5 per Bar. in. l. vbi quis. z in. l. itē illa. s. si. s. de pñst. pecu. z ista
 faciunt ad qñez quotidianā si per cāpsorem feci tibi credito-
 ri meo pmitteri pecuniā. an sim liberatus a te vñ qd sic ita tenuit
 Bar. in. l. singularia. s. si cer. peta. z in. l. p debito. C. de bo. au-
 cto. iudi. pos. z in. l. si pupulli. s. ij. j. de solu. z in. l. inter cās. s.
 abesse. s. mandati. C. Scōo p hoc facit. qz debitor delegando
 cāpsorem liberari deberet quoniā per delegationē inducitur no-
 uatio. ut. l. delegare la. i. in ver. in re. j. de nouatio. etiam ho-
 die. ut t3 ibi Ang. z Bar. Imo. Raph. z Pau. de ca. z not. ex-
 presse glo. in. l. iij. in glo. j. C. de nouatio. z Bal. in. l. pecuniā
 s. si cer. peta. z Imo. in. d. l. pe. C. Tertio qz delegatio h3 vim
 solutiōis. l. qñis. s. interdū. s. ad vell. l. si rez. s. iij. de nouatio.
 C. Quarto qz internētu noue persone isto iure fiebat nouatio
 ipso iure. d. l. iij. de duo. reis. z dixi. s. hodie saltē ope exceptiōis
 dic p conclusione q si interuenit delegatio liberatus est p pre-
 dicta. requirit autē ad hoc ut sit delegatio q fiat per stipulatio-
 nem. d. l. delegat. z q campsoz esset debitor delegantis. z pmit-
 tat tanq3 debitor delegatis z tanq3 eius debitor deleget als nō
 est delegatio. l. qñis. s. si mulier apud. z ibi gl. mag. ad fi. z ibi
 Jac. bu. s. ad velle. z ibi in terminis nñs firmat Pau. de castr.
 6 Idem ēt esset si cāpsor absq3 delegatiōe pmississet per hec s3ba
 pmitto tibi loco ticijs qz ticius erit liberatus qñ qui elegit vnuz
 debitorem p alio nouare videtur. ita singulariter notat Bald.
 in. l. ij. C. de exe cu. rei iud. allegat. l. delegare. vbi etiam hoc se-
 quitur Pau. de ca. p hoc etiam Bal. allegat tex. in. d. s. si mu-
 lier. Sed Pau. de ca. ibi in hoc tenet s3rium z minus bene ex-
 ceptis autēz his casibus nō liberatur. ut tex. cum glo. singulari-
 in. s. argentarioz. in autē. de fideius. z qz nō fit nouatio nisi ex-
 presse agatur. l. si. C. de noua. z istam opi. in his terminis sequit
 Ange. z Pau. de castr. hic z Bal. in. l. frustra. C. de nō nu. pec.
 z in. d. l. ij. z Ange. Imo. Raph. z Pau. de ca. in. d. l. delega-
 re. z Imo. in. d. l. penul. z Bal. z Saly. in. d. l. p debito. C. de
 bo. auc. iudi. pos. z Bal. in. d. l. si. C. de noua. z Fulg. z Pau.
 de castr. in. d. l. singularia. z ita debet intelligi qd notat Jac. de
 are. z Bal. in. l. meua. in pñ. s. solu. ma. et Bal. i. l. si. ad finem
 C. ad. l. falc. per Fulg. i. l. si me et ticiū. s. si cer. pet. per Saly.
 in. l. si filius. s. ad macedo. per Ang. in. d. l. si. C. de noua. et in
 l. ij. j. de noua. et in repe. l. si. in. ix. charta. C. de iudi. per omnes
 in. d. l. singularia. C. Non ob. q internētu noue pñone debz ho-
 die fieri nouatio saltē ope exceptiōis per no. per glo. et Bal. in
 d. l. ij. de noua. qz veritas est q hodie nec ipso iure nec ope ex-
 ceptionis fit nouatio nisi hoc agatur ut pbatut i. d. l. si. in versic.
 7 nihil penitus pōdero enim dictionē nihil que est vniuersalis ne-
 gatiua. l. si is qui ducenta. s. vtrū. in versic. nihil. de reb. dubijs.

+ unde que alibi
 tale z. i. C. de
 dio q3 bal. e.
 s. si cer. pet. per
 tene me b. x. pa
 718 s. mulier

Item pondero dictā dictionē penitus quē idem ipostat q̄ oīno. l. i. C. de gladi. penitus tol. lib. xi. iuncta rubi. z no. arch. in. c. i. de supplē. neg. pla. lib. vi. z Jo. an. in. c. i. de postu. pla. in. vi. in nouella. z glo. in cle. j. de preben. Sed ita est q̄ vbi dīctio oīmodo iungitur cum negatiua put in casu nostro ipostat idem q̄ dīctio nullo modo. l. in naue. in ver. oīmodo. z ibi glo. s. locat. ergo. d. l. si. vult q̄ nullo modo fiat nouatio. z per p̄ns nec etiā ope exceptionis. z ita tenuit Jac. de belui. in disputatio ne incipiente in christi noīe cauetur. l. nūcipali q̄ qui aliquē p̄ cūsserit in scōa qōne quam ponit post. l. post q̄ liti. C. de pactis. Item sentit Ly. Jac. bu. Saly. z clari. Fulg. in. d. l. si. q̄ alias illa lex esset imposita verbis z nō rebus. Idem t̄ Ray. in. l. si pacto quo penam. C. de pact. z Guil. de cu. in. l. rescriptū. s. si pacto. z ibi Bal. in si. de pact. **E**t sentit Bar. in. l. certi cōdītio. s. si nūmos. in vlti. col. si cer. peratur. z in p̄silio incipiente. ticius permittit z̄. z expresse Raph. Jo. de imo. z Pau. de ca. in. d. l. penul. z dicunt hoc velle gl. ibi. **E**t idēz Imo. in. d. l. delegare. z Raph. Imo. z Pau. de ca. in. d. l. ij. singularia. de nouatio. q̄uis Ang. hic in discursu in. d. l. singularia. tenere vi deatur q̄ imo hodie fiat nouatio ope exceptionis in casibus in quibus olim fiebat ipso iure. sed veriorē puto opi. s̄riam quam tenui supra. Non ob. no. per gl. in. d. l. ij. cum filibus. q̄ loquū tur quando ex manifestis p̄iecturis apparebat partes voluisse nouare. vt in exēplo ibi posito. ibi aut mandasses debitori tuo vt mihi creditori solueret z nō mandasti vt pmitteret. ipse autēz nō soluit sed p̄misit an tu sis liberatus. z sic facta sit nouatio p̄ p̄missionem. dic q̄ nō. tex. est in. l. si debitorem. j. de nouatio. z sic illud qd in p̄mo mēbro dixi p̄cedit quando cum cōsensu tuo debitor p̄misit per stipulationē creditori tuo. **Q**uid aut si ta lis debitor cui mandasti q̄ soluat ticio creditori tuo significauit illud ticio q̄ acceptauit eū p̄ debitore an possis postea reuocare mandatū vide singularē dēcisionē Jo. an. in addi. spec. in ti. de deposi. tenēris q̄ nō. arg. l. si ego. s. de neg. ge. z ad eū se remit tit Ang. hic. z idem t̄z Paul. de ca. in. l. si corneli. j. de solu. z per Bal. in. l. si. C. de noua. qd tene menti p̄ limitatione. d. l. si cum corneli. vbi si dedi tibi simplex mandatū de soluendo cre ditori meo possuz illud reuocare. naz illud verū est reintegra. i. anteq̄ creditor meus illud ratū hēat. z te in debitore acceptaue rit q̄ nō posset esse q̄si notabili. verbū. vide Saly. in. d. l. si fili. z in. d. l. singularia. i. iij. q. **I**n gl. in ver. actū ibi vel dic z̄. hec melior q̄ p̄cedens. q̄ de natura dicte aduersariue ē aduer sari ēt in iur. vt dixi. s. **I**n eadē. ibi quo ad vtilitatē z̄. sentit glo. hic z in seq. glo. q̄ ex scōa stipulatione p̄tinēte min. q̄ p̄ma possit agi. s̄z nō afferat vtilitatē qd est fallum. q̄ etiā si cōtineret t̄ndem nō valeret vt fuit p̄clusuz in. d. l. qui bis. **I**n gl. si. ibi in p̄mis casibus stipulatio sequēs p̄tinens partē inducit nouatio nem quod est s̄istum tex. z. l. eum qui ita. s. pe. s. eo. tene scōm dictum glo. **E**t ad. s. p̄terea. institu. qui. mo. tol. oblig. r̄nde vt hic per Bar. *lex. 89.*

Uotiens. In extimatiōe que fit offō iudicis mercenario h̄i respect. ad t̄pus z

1 **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100** **101** **102** **103** **104** **105** **106** **107** **108** **109** **110** **111** **112** **113** **114** **115** **116** **117** **118** **119** **120** **121** **122** **123** **124** **125** **126** **127** **128** **129** **130** **131** **132** **133** **134** **135** **136** **137** **138** **139** **140** **141** **142** **143** **144** **145** **146** **147** **148** **149** **150** **151** **152** **153** **154** **155** **156** **157** **158** **159** **160** **161** **162** **163** **164** **165** **166** **167** **168** **169** **170** **171** **172** **173** **174** **175** **176** **177** **178** **179** **180** **181** **182** **183** **184** **185** **186** **187** **188** **189** **190** **191** **192** **193** **194** **195** **196** **197** **198** **199** **200** **201** **202** **203** **204** **205** **206** **207** **208** **209** **210** **211** **212** **213** **214** **215** **216** **217** **218** **219** **220** **221** **222** **223** **224** **225** **226** **227** **228** **229** **230** **231** **232** **233** **234** **235** **236** **237** **238** **239** **240** **241** **242** **243** **244** **245** **246** **247** **248** **249** **250** **251** **252** **253** **254** **255** **256** **257** **258** **259** **260** **261** **262** **263** **264** **265** **266** **267** **268** **269** **270** **271** **272** **273** **274** **275** **276** **277** **278** **279** **280** **281** **282** **283** **284** **285** **286** **287** **288** **289** **290** **291** **292** **293** **294** **295** **296** **297** **298** **299** **300** **301** **302** **303** **304** **305** **306** **307** **308** **309** **310** **311** **312** **313** **314** **315** **316** **317** **318** **319** **320** **321** **322** **323** **324** **325** **326** **327** **328** **329** **330** **331** **332** **333** **334** **335** **336** **337** **338** **339** **340** **341** **342** **343** **344** **345** **346** **347** **348** **349** **350** **351** **352** **353** **354** **355** **356** **357** **358** **359** **360** **361** **362** **363** **364** **365** **366** **367** **368** **369** **370** **371** **372** **373** **374** **375** **376** **377** **378** **379** **380** **381** **382** **383** **384** **385** **386** **387** **388** **389** **390** **391** **392** **393** **394** **395** **396** **397** **398** **399** **400** **401** **402** **403** **404** **405** **406** **407** **408** **409** **410** **411** **412** **413** **414** **415** **416** **417** **418** **419** **420** **421** **422** **423** **424** **425** **426** **427** **428** **429** **430** **431** **432** **433** **434** **435** **436** **437** **438** **439** **440** **441** **442** **443** **444** **445** **446** **447** **448** **449** **450** **451** **452** **453** **454** **455** **456** **457** **458** **459** **460** **461** **462** **463** **464** **465** **466** **467** **468** **469** **470** **471** **472** **473** **474** **475** **476** **477** **478** **479** **480** **481** **482** **483** **484** **485** **486** **487** **488** **489** **490** **491** **492** **493** **494** **495** **496** **497** **498** **499** **500** **501** **502** **503** **504** **505** **506** **507** **508** **509** **510** **511** **512** **513** **514** **515** **516** **517** **518** **519** **520** **521** **522** **523** **524** **525** **526** **527** **528** **529** **530** **531** **532** **533** **534** **535** **536** **537** **538** **539** **540** **541** **542** **543** **544** **545** **546** **547** **548** **549** **550** **551** **552** **553** **554** **555** **556** **557** **558** **559** **560** **561** **562** **563** **564** **565** **566** **567** **568** **569** **570** **571** **572** **573** **574** **575** **576** **577** **578** **579** **580** **581** **582** **583** **584** **585** **586** **587** **588** **589** **590** **591** **592** **593** **594** **595** **596** **597** **598** **599** **600** **601** **602** **603** **604** **605** **606** **607** **608** **609** **610** **611** **612** **613** **614** **615** **616** **617** **618** **619** **620** **621** **622** **623** **624** **625** **626** **627** **628** **629** **630** **631** **632** **633** **634** **635** **636** **637** **638** **639** **640** **641** **642** **643** **644** **645** **646** **647** **648** **649** **650** **651** **652** **653** **654** **655** **656** **657** **658** **659** **660** **661** **662** **663** **664** **665** **666** **667** **668** **669** **670** **671** **672** **673** **674** **675** **676** **677** **678** **679** **680** **681** **682** **683** **684** **685** **686** **687** **688** **689** **690** **691** **692** **693** **694** **695** **696** **697** **698** **699** **700** **701** **702** **703** **704** **705** **706** **707** **708** **709** **710** **711** **712** **713** **714** **715** **716** **717** **718** **719** **720** **721** **722** **723** **724** **725** **726** **727** **728** **729** **730** **731** **732** **733** **734** **735** **736** **737** **738** **739** **740** **741** **742** **743** **744** **745** **746** **747** **748** **749** **750** **751** **752** **753** **754** **755** **756** **757** **758** **759** **760** **761** **762** **763** **764** **765** **766** **767** **768** **769** **770** **771** **772** **773** **774** **775** **776** **777** **778** **779** **780** **781** **782** **783** **784** **785** **786** **787** **788** **789** **790** **791** **792** **793** **794** **795** **796** **797** **798** **799** **800** **801** **802** **803** **804** **805** **806** **807** **808** **809** **810** **811** **812** **813** **814** **815** **816** **817** **818** **819** **820** **821** **822** **823** **824** **825** **826** **827** **828** **829** **830** **831** **832** **833** **834** **835** **836** **837** **838** **839** **840** **841** **842** **843** **844** **845** **846** **847** **848** **849** **850** **851** **852** **853** **854** **855** **856** **857** **858** **859** **860** **861** **862** **863** **864** **865** **866** **867** **868** **869** **870** **871** **872** **873** **874** **875** **876** **877** **878** **879** **880** **881** **882** **883** **884** **885** **886** **887** **888** **889** **890** **891** **892** **893** **894** **895** **896** **897** **898** **899** **900** **901** **902** **903** **904** **905** **906** **907** **908** **909** **910** **911** **912** **913** **914** **915** **916** **917** **918** **919** **920** **921** **922** **923** **924** **925** **926** **927** **928** **929** **930** **931** **932** **933** **934** **935** **936** **937** **938** **939** **940** **941** **942** **943** **944** **945** **946** **947** **948** **949** **950** **951** **952** **953** **954** **955** **956** **957** **958** **959** **960** **961** **962** **963** **964** **965** **966** **967** **968** **969** **970** **971** **972** **973** **974** **975** **976** **977** **978** **979** **980** **981** **982** **983** **984** **985** **986** **987** **988** **989** **990** **991** **992** **993** **994** **995** **996** **997** **998** **999** **1000**

1 **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100** **101** **102** **103** **104** **105** **106** **107** **108** **109** **110** **111** **112** **113** **114** **115** **116** **117** **118** **119** **120** **121** **122** **123** **124** **125** **126** **127** **128** **129** **130** **131** **132** **133** **134** **135** **136** **137** **138** **139** **140** **141** **142** **143** **144** **145** **146** **147** **148** **149** **150** **151** **152** **153** **154** **155** **156** **157** **158** **159** **160** **161** **162** **163** **164** **165** **166** **167** **168** **169** **170** **171** **172** **173** **174** **175** **176** **177** **178** **179** **180** **181** **182** **183** **184** **185** **186** **187** **188** **189** **190** **191** **192** **193** **194** **195** **196** **197** **198** **199** **200** **201** **202** **203** **204** **205** **206** **207** **208** **209** **210** **211** **212** **213** **214** **215** **216** **217** **218** **219** **220** **221** **222** **223** **224** **225**

euictis agris p̄cium redderet. que r̄sio etiā violat illū text. nec dici p̄t illud esse in odiū vendētis rem que euincit tanq̄ delin quētis. q̄ talis vendēs nō deliquit puta. sed ignorās rē alienaz esse. 7 Bar. facit q̄ p̄ditio est dies incert⁹. l. qbus dieb⁹. s. de p̄di. 7 demō. 7 cū impator dicat q̄ dies interpellat. l. magnā. C. de p̄ben. 7 cōmit. stipul. ergo 7 euētus conditiōis interpellauit que dicif dies allegabat etiā Raph. cu. 7 Bar. glo. in. d. l. si ex legati. sed r̄nderi p̄t q̄ dū repetit de die dicens diem in mora p̄stinuere repetere solū intelligif de die certa nō aut de incerta. vnde l̄ sit difficile sustinere Bar. tñ q̄ eius opi. est cōis nō ē ab ea recedendū quā retentā limita. vt. s. 7 vltra p̄dicta de hoc ar. ticulo videatis p̄ Bal. 7 Saly. in. d. l. q̄s re. s. si cer. pet. 7 Bal. in. d. l. 7 filio post tres. in vlti. col. vbi v̄ pugnare p̄ cōem opi. per Saly. etiā in. d. l. euictis. Tractat etiā hic Ang. de intellectu. l. liber homo. ver. decē. el. i. j. eo. f. an si p̄mitto tibi decē dare hoc die ista dies interpellat. de quo dicā post eū in. d. s. decē. 7 post Ang. 7 Imo. in. l. si insulā. in. xxvj. col. j. eo. p̄ Bal. in. l. i. in. v. oppo. C. qñ di. leg. ce. Ultimo ad ea que hic no. Bart. vide pulchre no. per eundē in. l. eū qui. s. i. de iureiur. vbi tractat an per instm̄ dicat debitor p̄stitut⁹ in mora stāte statuto q̄ instm̄ habeat executionē paratā sicut sn̄a. 7 etiā ibi an per iuramentū p̄stitutum a creditore debitor p̄stinat in mora. C. In gl. i. ibi solutio ibi acceperat et c. bec solu. est no. 7 ha 7 eam approbat bart. in. d. l. vnū. circa. i. colū. ex qua no. q̄ nō solū mora p̄cedens nō et fideiussor ante morā dato vt. l. mora. j. eo. sed et postea dato q̄d est no. p̄ ampliatione huius. l. m̄d. 7 d. lex. n̄le. v̄ in p̄st. p̄. 7. 2.

Stipulatio.

Non valet stipulatio p̄ quā sal. colu. rez p̄ indirectū auferit libera te

stamenti factio. b. d. In tex. ibi p̄ bonos mores esse a deo q̄ actus nō teneat nec etiā iuramēto firmef vide no. Bal. in. l. pacta que p̄ in p̄nc. C. de pact. 7 in. l. pactū. in. xxx. q. C. de colla. 7 in. l. nō dubiū. i. xvij. opp. C. de legi. 7 in. rubri. C. de cō di. ob turpē cām. per Bar. in. l. si quis p̄ eo. in p̄mo mēbro. j. d. fideiuf. 7 aliquid per eundē hic. 7 aliquid per Imol. in. c. cum p̄tingat. in. xvi. charta. de iureiur. 7 aliqd dicā. j. Et per hanc. l. decidit hic Bar. no. q̄ si testōr in testō dixit instituo te ticiū heredem 7 si p̄tingat me mutare testm̄ ex nūc dono eidez ticio oīa bona mea. q̄ l̄ postea reuocet testm̄ tñ non tenebit donatio tā q̄ facia in penā mutationis testm̄ tendens ad auferendā liberaz testm̄ factionē p̄ hanc. l. 7 s. l. cum duobus. s. idem respondit. s. p̄ socio. vbi firmant omnia hec Bar. Bal. 7 Fulg. Idem tenuit By. in p̄filio. x. incipiente questio talis est. 7 Bart. in. l. si quis in p̄nc. testm̄ de leg. ij. 7 sequitur Ange. 7 cōiter Moderniores hic. 7 Bal. in. l. ex testō. C. de fideicō. 7 in. l. sancimus. 7 in. l. cuz antiquitas. C. de testa. 7 in. l. i. C. de sac. san. eccle. ad fi. in repe. 7 in. c. i. de pace iur. firmant. 7 Saly. in. d. l. sancimus. 7 Ang. in. l. hoc iter liberos. C. de testa. Bal. Ang. 7 Imo. in. d. l. be redes palam. s. si. de testa. vbi dicunt q̄ si in testō adiecta fuerit clausula. 7 si nō valebit testm̄ iure testamēti volo q̄ valeat tāq̄ donatio inter viuos. si contingat testm̄ deficere nō per hoc vale bit in vim donationis scōm eos. q̄ sequeret q̄ per p̄ctum daref hereditas quod fieri nō potest. l. hereditas. C. de pact. con. l. cum donationis. C. de transact. l. verba p̄rerunt gesserunt. j. de ver. sig. 7 cum cōmuni opi. transit etiam Be. de anch. 7 Imo. in. rubri. extra de testa. vbi dicunt q̄ si testator dicat oīno velle valere testm̄ etiam iure donationis inter viuos. vel in testamen to confiteat se vendidisse hereditatē heredi instituto p̄ certo p̄ tio q̄d confiteat se recepisse non per hoc impediref testm̄ mutare. q̄ quis nō potest sibi auferre liberā testm̄ factionē. alleg. l. si q̄s. in p̄nc. testamēti. de leg. iij. 7 q̄ talis modus venditiōis reduce ret nos ad ius vetustissimū scōm q̄d fiebat testamentū per eos 7 liberam 7 per imaginatiuā venditiōē quod stare nō potest. vt instm̄. de testa. in p̄nc. q̄d vltimū etiā posuit Bart. in p̄alleg. l. si quis in p̄nc. 7 bec est cōmunis sentētia quīs Byn⁹ in regula quod semel. 7 Oldr. 7 Ly. in. l. i. in versic. vltimo vero. C. de sa cro san. eccle. tenuerūt p̄rium. Bal. in. c. ij. de feud. inuicem le gis cōmis. arguit ad partes 7 nō decidit 7 ibi etiā ponit aliam q̄ stionem notabilē circa hoc vbi videas. Et p̄d̄ta p̄cedunt quā do modo p̄dicto quis donauit hereditatē vel omia bona secus si disponeret in testamento q̄d si tale legatū relictū ticio reuoca ret ex tunc illam rem legatā ticio. donat eidem. nam tunc videt

quod valeat in vim donatiōis. ita dicebat Ro. hic argu. l. cum ita legatū. de p̄di. 7 demon. vbi si lego berre sub p̄ditioē si nul li nupserit relicf conditio tanq̄ auferens libertatē matrimonij p̄bendi. Secus si dixerō lego ei si nō nupserit ticio. C. Adde q̄ istud dictū posuit etiā Bal. in. d. l. sancimus. 7 Imo. in. d. l. be redes palam. s. si. Et dicit Pau. de ca. hic q̄ hoc reperif dixif se Bart. in. l. iubem⁹. s. si. in quibudā collectis antiquis. C. de sac. san. eccle. Sed fm̄ Pau. de ca. hic 7 exp̄ssius in. d. l. sancimus. facit in p̄rium q̄ sicut d̄ esse libera testm̄ factio in heredita te. ita 7 in legatis. l. i. C. de sac. san. ec. 7 in. d. l. si quis in p̄nc. te neo p̄imā opi. q̄ nō videt in totū auferri libera testm̄ factio. licz illa ibi auferat quo ad quedā bona. vt p̄ ex donatiōe oīuz bo nor p̄sentium que v̄. vt infra dicā. p̄terea hoc exp̄resse fuit de mente Bal. in. l. si. in. iij. col. C. de pact. vbi dixit valere statutū q̄ pater nō possit relinquere filie nupte extra territorij bona ex istentia in territorio. q̄ tale statutū nō est p̄ libera testm̄ factione ex quo nō vetat omia bona relinquere. C. Item facit an si testator iurauerit nō mutare testm̄ 7 postea mutauit q̄ teneat reuocatio nec periurij incurrat quasi iuramentū fuerit p̄ bonos mores. 7 sic nō est obligatorij. vt hic iuncto. c. nō est obligatorij. de reg. iur. in. vj. de quo vide per glos. xij. q. ii. c. vltima voluntas. per Jo. an. in. d. c. q̄d semel. de reg. iur. in mercu. p̄ Bart. 7 Bal. in. d. s. idem r̄ndit. p̄ Bar. in. d. l. si quis in p̄nc. per Bal. in. d. c. i. s. sacra. 7 in auten. sacra puberū. C. si aduer. vendi. per Bal. in auten. hoc ius. C. de testa. 7 in. l. i. ad fi. C. de sac. san. eccle. in re peti. 7 Ang. in. l. si quis p̄ eo. j. de fideiuf. 7 Imo. in. c. cuz p̄tin gat in p̄mo mēbro. de iureiurā. 7 excepto spec. in ti. de instrum. edic. s. cōpendiose. ver. quid si quis iurauerit. p̄cludunt omēs testm̄ potuisse reuocari. per. d. l. si quis in p̄nc. Sed an sit piur⁹ Bar. in dictis locis cum quo cōiter transeūt legiste t̄z q̄ nō per istam. l. iuncto. d. c. nō est obligatorij. Sed Joā. an. in. d. c. q̄d semel. tenuit p̄rium 7 ei⁹ opi. videt verior 7 p̄batur p̄ glo. cū iu ribus allegatis in ea. in. c. si. in versic. reuocatus. de p̄cur. in. vj vbi si quis iurauit non reuocare p̄curatorē poterit reuocare tñ erit periurus. C. Non obstat ista. l. q̄ respondeo q̄ nō sufficit aliquid esse p̄ bonos mores inductus iuris ciuilis artificio ad h vt iuramentū nō sit obligatorij. p̄ in. c. ij. de pact. in. vj. 7 in. c. l̄. de iureiuran. el. i. fm̄ Bal. in. d. l. pactū. in. xix. q. cum p̄cor. alleg. in p̄nc. Et illam opi. sequit Imo. in. d. c. cum cōtingat. in p̄mo mēbro de iureiuran. 7 Saly. in. d. l. sancimus. in. vij. q. pro qua opi. facit deci. pulchra Hosti. 7 Jo. an. in. c. quēadmodū. de iureiuran. dicentiū q̄ etiam si lex ciuilis exp̄resse reprobarer iuramentū veniens contra tale iuramentū esset periurus. q̄ iu ramentū nō est de foro ciuili sed de foro ecclie. c. nouit. de iudi. p. c. venerabilē de elect. cū si. 7 cuz p̄dicta opi. Jo. and. transit Imo. in. c. dilecta. in p̄ma charta de p̄ben. 7 de materia vide p̄ Oldra. in p̄filio. cxxviii. 7 in p̄filio. clx. 7 ibi t̄z testamentūz posse reuocari vtrum aut reuocans sit periurus nil decidit remittit se ad nota. per Hosti. in sūma in ti. de sepul. Subdit tamen Joā. an. in. d. c. q̄d semel. 7 Saly. in. d. l. sancim⁹. veruz esse q̄ est piur⁹ rus nisi ex iusta cā reuocaret vt si mortui essent heredes scripti i testamento arg. l. si. s. qui satisd. cog. 7 i. c. breui. de iureiurā. 7 c. quēadmodū. eo. ti. C. Ex his etiā infertur an pactū de quo i hac. l. v̄ pactum de succedendo alteri reprobatū a iure vt habe tur. in. l. si. C. de pact. firmef iuramento in quo Bart. hic tenuit q̄ nō et cum eo cōiter transeūt scribētes. idem tenuit Bar. i. d. l. si quis p̄ eo in p̄mo 7 vltimo mēbro. bene facit. c. sicut ex l̄ris. de spon. vbi si iurauit te ducere in vxorez 7 postea p̄ho m̄rimoni um cum alia valet matrimonij. q̄ matrimonia debent esse libe ra sicut testamenti factio. tamen sum piurus. vt ibi. 7 ita puto p iurum illum esse in casu nostre legis venientē cōtra iuramentūz p. d. in p̄ima p̄cedenti questione quod etiā firmavit Imol. in. d. c. cum cōtingat. in p̄mo mēbro quicquid in hac qōne dixerit Bald. in. c. moribus. si de feu. fue. p̄tro. inter domi. 7 agna. vbi dixit q̄ canoniste hanc p̄clusionē non reciperēt ex quo sine iteri tu salutis eterne saluari p̄t. c. quīs. de pact. in. vj. c. l̄z mulieres de iureiuran. 7 dicit nō obstar rōnez q̄ inducat votū caprāde mortis. q̄ responderi p̄t q̄ ignoramus mentem p̄bentium. ta men nō fundo me in hac ratione que oīno nō videtur bona. q̄ quando interuenit p̄sensus illius de cuius successiōe agitur put in casu nostro tunc pactum nō dicitur inducere votū caprande

videat h̄s C.
de testm̄. 2.

mortis tex. est in l. si. et ibi Bar. C. de pact. sed alia rōne assigna
 ta hic p Bar. nō vī firmari tale pactū iuramento v3 qz auferret
 liberā testi factionē. qd bene est p bonos mores. l. ex. C. d. inuti.
 stip. cum si. Et idē voluit glo. in l. si qñ. §. i. C. de inoffi. testa. et
 in l. pactū. C. de colla. et Ly. et Bal. in l. pactum. C. de pactis.
 7 **C**an aut possit p̄suetudine vel statuto validari talis cōuentio
 et vī qd sic per tex. in c. mulier. si de seu. sue. p̄tro. inter do. et ag.
 et in c. i. de fil. nat. ex matri. ad morga. p̄cto. ita p illa iura dixit
 Bal. in l. cū archimedorā. C. vt in pos. leg. Contrariū tñ puto
 verius vt tenuit Bal. in l. ii. in. iij. col. C. que sit lon. p̄sue. et pro
 bari pōt qz vbiqz pactū est reprobātū eo qz p bonos mores
 nō validatur statuto vel p̄suetudine. vt no. glo. ord. in rubr. C.
 de decur. lib. x. quā ita declarat Bar. in l. oēs populi in. iij. qd.
 pnc. §. de iusti. et iur. no. doct. in c. si. de p̄sue. Non ob. d. c. mu
 lier. et d. c. i. qz nō loquunt in pacto de succedēdo. sed in pacto
 de si succedēdo qd bñ pōt firmari iuramento p̄suetudine vel sta
 tuto. vt p3 in. d. c. q̄uis. et ita intellexit illa iura. in l. pactū qd in
 8 .ii. op. C. de colla. Et iuxta hoc tractauit hic Bar. de intellectu
 c. q̄uis. de pact. in. vi. si filia dote cōtēta renūciauit in manib⁹
 patris future hereditari paterne cū iuramento valz renūciatio.
 Nam fm Bar. hic illud p̄cedit nisi filia vellz succedere ab inte
 stato. Sed vbi esset instituta a p̄re per talē renūciationē esset ex
 clusa a successione testi. qz si p̄rium dicerem⁹ tale pactū auferret
 liberā testi factionē fm eum §. l. bene facit. l. et patronū nō alue
 rit. §. de bo. libe. et c. scdm. de renūc. et idē no. Bal. in l. pactum
 C. de colla. in. iij. q. et Ricar. de nea. in l. cū posthum⁹. §. de libe.
 et posthu. et Ricar. de saly. et Bar. de saly. in l. pactū. C. de pac.
 et Imo. in l. qui supstitis. de acqui. here. Idem Bal. in. d. l. si.
 in. iij. col. vbi plus dixit qz etiā si expresse renūciaffet filia future
 successioni ex testō. sibi nō p̄iudicaret ne auferat liberā testādi
 factionē. sed Ro. hic dixit qz in p̄riu facit. qz nō vī qz auferatur
 libera testi factio cū pater possit alios instituere. bene facit in rō
 ne sui. d. l. cū ita legatū. tñ do. Bal. pōt alia rōne sustineri scdm
 Ro. hic et in. d. l. pactū. C. d. colla. qz post iuramentū filie pater
 instituēdo eam vī ei remittere iuramentū qd facere pōt. c. p̄terea
 cum si. de spon. Et sic firma remaneret inia Bal. cū qua cōcor
 dat Ro. hic. et in. d. l. pactū. C. de colla. et Saly. in l. pactū. C. d.
 pact. Sed non vī qd dictū Bal. p̄batur etiā hac rōne. qz si esset
 verū sequeretur qz illa verba etiā ex testō essent supfluo apposita.
 qd est p̄ verba et mentē paciscētis §. l. labeo. §. de suppl. leg. cū
 fili. vnde cū pater a p̄ncipio pact⁹ sit ne sibi filia succederet ca
 su quo eam institueret vī voluisse a p̄nc. prestari et declarare qz
 actus in futurū faciendus nō valeat. Scdm limitat dictū. c. quā
 uis. fm Ry. de saly. in. d. l. pactū. de pact. p̄cedere qñ filia pro
 dote aliquid recepisset. Secus si nihil qz iuramentum nō d3 esse
 iniquitatis vīculū. Imo deberet habere tres comites veritatē iu
 sticiam et iudiciū. xxij. q. iij. cum iter cetera. c. et si christus. de iu
 re iuran. no. glo. in autē. qz eis. C. de nupt. Sed Imol. hic. et in
 d. l. qui supstitis. et p̄riu qz mulier lz renūciat successioni nō est
 p hoc exclusa iure petendi dotē et alimenta. vnde dotē et alimen
 ta poterit petere a patre. iuxta. l. si. C. de do. p̄mis. et etiā ab he
 redibus ei⁹ cum tale onus transeat ad heredes. l. si quis a libe
 ris. §. idem rescriptū. §. de libe. agno. Et no. Bar. i. l. si marito
 §. si voluntate. p̄ illuz tex. §. sol. ma. et in. l. post dotē eo. ti. Ad
 de qz Be. de anch. approbat dictā scdm limitationē in palle.
 c. q̄uis. qz tex. ille est corrector⁹ legis ciuilis. ergo nō d3 attēdi.
 Sed ille tex. loquit qñ mulier erat dotata ergo zc. Tñ Joā. de
 imo. et Domi. de sancto gemi. in. d. c. q̄uis. reprehēdunt istam
 opi. qz in. d. c. q̄uis. est rō scripta quo casu fit extensio in corre
 ctoriis. vt est gl. no. in cle. i. de elec. et ibi Pau. de liaza. **P**re
 terea vbi agit de fauore aīe puta de vitando p̄iurio. vt ibi fit ex
 tensio etiā in correctoriis ut colligit ex no. per glo. et ibi Bar. in
 dicta autem. sacra. et no. Ant. de bu. in. c. si. in antepe. car. de cō
 sue. Et moder. in. c. i. de tēpo. ordi. in. vi. **P**ro hoc etiā alle
 gat alias rōnes quas breuitatis cā omitto. vnde vī fm Imo. §.
 qz si renūciaffet successioni et etiā iuri petēdi se dotari et alimen
 tari nō teneret iuramentū per p̄dicta et arg. c. cum quidā. de iu
 re iurā. vt p̄ p̄ eū. **T**ertio limita fm Be. de anch. in sua dispu
 tatione incipiēte. Cum. l. laicus. et per eundē in repetitione. c.
 canonū statuta in. xi. q. p̄nci. in ver. quid dices de iuramento de
 p̄sti. Et in. c. ea que. de reg. iu. in. vi. d. c. q̄uis. nō habere locū

si filia mortuo patre renūciauit hereditari p̄fne aliquo sibi da
 to quod erat min⁹ dimidia hereditatis. Nam tunc d3 decepta
 dolo interueniēte re ipsa. l. si quis cu3 aliter. §. eodem. iuncta. l.
 scda. C. de rescin. uendi. Et ideo debet saltem posse petere ab
 solutionem a iuramento. qz ubi dolus uel metus interuenit in iu
 ramento nō obligat cum effectu. d. c. quāuis. et d. c. si vero. de
 iure iuran. Et qz iuramentū nō debet esse iniquitatis vinculum
 ut est dictum. Et idem fuit de mente Anto. de butri. in dicto. c.
 cum cōtingat. in quarto casu p̄ncipali. Et hoc modo dicunt sin
 gulariter limitari dictam autem. sacramēta. vt interuenite dece
 ptione re ipsa idest vltra dimidiā nō ligetur cum effectu iurās
 nisi scdm domi. Anto. expresse iurasset nō uenire contra rōnem
 enormis deceptionis. **E**t ista opinio est multuz sustentabilis
 et equa quando mulier ignorabat ualorē hereditatis. Secus si
 sciuiisset. qz scienti et volenti dolus nō infertur. d. cum donatio
 nis. et in p̄posito firmat Bar. et omnes in. l. ij. C. de rescin. ven.
 tamen contra dictam limitationē fortiter facit quod notat glo.
 cōmuniter approbata in. c. penul. de emptio. et ven. et in. l. ij. de
 rescin. venditio. vbi habetur qz vbi deceptus ultra dimidiā in
 raut nō uenire cōtra contractū ulterius nō auditur propter qd
 in hoc passu ualde dubitat Imo. in. d. c. cum cōtingat. in. xxxj.
 charta. et in. c. quinquauallis. in antepenul. carta. eo. titu. et in. d.
 c. quāuis. ubi uidet tenere contra dictam limitationē. **N**am
 posset responderi ad rōnem domi. Be. et do. Anto. qz iuramē
 tum nō dicitur cōtinere iniquitates nisi cōtineat aliquid turpe.
 p̄batur qz iniquus est valere alienationē fundi dotalis per quā
 contingere potest mulierē remanere indotatā. et iniquum est cō
 tractum minoris irrevocabiliter ualere si lesus est etiam circa di
 midiam. et tamen iura volunt iuramentū seruari in dictis casib⁹
 vt in. c. cum cōtingat. et dicta autem. sacramēta. ergo zc. **T**a
 men his nō obstantibus puto posse sustineri qz concedat absor
 lutio a iuramento per superius dicta. qz nō obstat autem. sacra
 menta. et c. contingat. et c. quāuis. qz nō loquuntur quando de
 ptio erat ultra dimidiā cum lucro alterius vt nos loquimur.
 Nam deceptionē intra dimidiā lex nō reputat iure cōmuni inī
 quam. qz iure cōmuni intra dimidiā permittitur est contrahēti
 bus sine dolo ad inuicē se decipere. l. i. cause. la. ij. §. penul. et ibi
 no. §. de minor. tamen difficile esset in practica obtinere contra
 auctoritatē glo. in dicto. c. penul. et in dicta. l. ij. de quo articulo
 ultra predicta. vide per Imo. in dicto. c. penul. per do. Abb. in
 dicto. c. cum cōtingat. per Be. de anch. in p̄silio. cccxij. incipiē
 te post qz ista domina. et per Pau. de ca. in p̄silio. cccij. incipiē
 orta lite. et in p̄silio sequenti. **A**lias limitationes uide et p̄ bal.
 in. d. l. pactum. C. de colla. maxime in quarta qōne videlicet nisi
 filia renūciaffet hereditari paterne propter fratres supuenientes
 qz si postea moriatur poterit filia patri succedere nō obstat pa
 cto iurato. et sequit Pau. de ca. ibi qz subdit renūciationē de
 bere intelligi rebus sic stantibus. per. l. qz seruus. §. de p̄ditio.
 ob cām. et cum Bal. concordant Bñi de rota sua p̄clu. cccxij.
 vt refert dominicus in. d. c. quāuis. attū eam in ordine meo nō
 inueni. Cum eo etiā concordat Ry. et Bar. de saly. in. d. l. p̄m
 qz dotali. C. de pactis. et Imol. et Ro. in. l. qui supstitis. de acq
 ren. heredi. **A**lias limitationes uide etiā per eos et per Fede
 ricū p̄silio. clxxxix. incipiente quero an do. margarita. et p̄ Ful.
 go. in. l. pactum. C. de colla. ubi addit vnum. §. qz nō h3 locū. c.
 q̄uis. vbi patre viuente mulier nō renūciaffet ip̄i patri scienti et
 volenti. sed renūciaffet fratribus uel alijs absqz uoluntate p̄is
 qz isto casu nō loquitur tex. in. d. c. q̄uis. et sequit Raph. cum a
 hic. Sed hanc fallentiā reprehēdit Ro. i. d. l. qui supstitis. qz
 habet locum isto casu ratio scripta in. d. c. q̄uis. §. qz iuramentū
 potest saluari zc. **S**ed Be. de ancha. Imo. Dominicus de
 sancto Gemi. in. d. c. quāuis. tenet primā opi. per. d. l. si. C. de
 pac. in ver. bonos mores. Sed ad illū tex. pōt rīderi qz acqui
 in pacto de succedēdo seu disponēdo sup hereditate cū acqui
 ta erit. qd quidē pactū inducit uotū captande mortis. ideo tan
 qz cōtra bonos mores reprobaf vt ibi. Nos aut loquimur in re
 nūciatione facta iuri succedendi per quā tale uotū nō inducit.
 potest tamen sustineri dicta limitatio per rōnez. d. l. si. C. de p̄
ctis. qz respectu patrū dicit esse pactū de succedēdo. l. si actionē
 C. de pactis. ideo nō d3 ualere sine uoluntate illi⁹ de cuius suc
 cessione agitur. qz negari nō potest quin inducat uotū captande

Cuz Cuz mipe. l. 9
 C. de moffi. C. 10
 72 Colu. ubi dicitur

13 mortis. d. l. si. qd est contra bonos mores etiā inspecta dispōne iu
ris canonici. c. ne captade. z. c. detestada. de elec. in. vi. Nec
ob. qd no. Bar. hic circa limitationē. d. c. q̄uis. dū dicit q̄ pa
ctum iurātū sororis factū s̄ribus de nō succedēdo patri excludit
eam a successiōe intestari. q̄ illud intelligit patre p̄sentiente per
p̄dicta. Item limitari pōt. d. c. q̄uis nō habere locū vbiq̄q̄ h̄
lta p̄us iurasset se nunq̄ renūciaturā hereditati p̄ne per pactū
q̄ postea sequēs renunciatio ē iurata nō teneret tanq̄ p̄tinentis
peccatū per gl. cōiter approbat. in. d. c. mulieres. de iureiur.
Demū quesitū Bar. si quis velit irrenocabiliter facere q̄ bōa
sua post mortē eius ad me pueniant. quis erit modus. dicit hic
p̄ eum cuius dictis adde inq̄tuz dixit q̄ si inter viuos q̄s p̄mit
tit vel donat hereditatē suā non v̄z. p. d. l. cum donatiōis. z. idē
dicit ipse in. d. l. si. tñ ipsemet p̄rium tenuit in. l. quesitū. §. pe. d
leg. i. per illū tex. cum gl. que exponit hereditatē. i. bona viuen
tis. idem t̄z Bal. ibi Ange. z. Pau. de ca. z. Aico. de nea. in. l. pe
nales. in. p̄nc. §. ad. l. falc. z. Pau. de ca. i. l. l. z. C. de pac. Sed il
la opi. p̄cedere pōt q̄n apperet dispōnētem se retulisse ad ea q̄
tunc habebat. q̄ dixit p̄mitto hereditatē quā nunc habeo. q̄n
cum apperet eum sensisse de bonis p̄sentibus tñ valebit dona
tio al̄s aut p̄cedat opi. Bar. hic q̄ hereditas p̄prie ē post mor
tem. l. i. cū vulgarib̄. §. de here. vel act. ven. z. idem ē videt vel
le Ro. hic. z. ita intelligunt no. p. Ly. in. d. l. si. ad si. C. de pact.
vbi etiā retigit an idem sit in donatiōe vel p̄missione partis he
reditatis. Et p̄cludit Ly. z. Bal. ibi nō esse idem q̄n valebit ta
lis donatio cuz de reliqua pte testari possit. C Sed in hoc p̄riū
tenuit Pe. de anch. z. Imo. in rub. ex de testa. in. si. z. hoc v̄
verius p. d. l. cum donatiōis in. si. attento q̄ idē d̄z esse in parte
qd in toto. arg. l. que de tota. cum vulgarib̄ de rei ven. C Pro
hoc etiā est bonus tex. in. l. verba p̄erunt gesserūt. j. de ver. sig.
14 C Item inq̄tuz dixit Bar. valere donatiōē oīum bonoz sim
plicit̄ factā p. l. oēs. §. lucius. §. que in frau. cre. Adde bonuz
tex. in. l. si quis argentū. §. sed z. si quis. z. ibi Bal. C. de dona. z.
l. iubem̄. la. ij. post p̄nc. C. de sac. san. ec. l. z. Bal. dubitauerit in
autē. sed cū testator. ad si. C. ad. l. fal. est etiā de hoc gl. i. l. i. C.
que res pig. obli. pos. Sed quid si dixi dono tibi oīa bona mea
post mortē Ly. in. d. l. si. dixit idē esse q̄ nō intelligit nisi de pre
sentib̄. per. l. si ita de aur. z. arg. leg. z. l. si. §. qui indiuisaz. de le
ga. ij. istud etiā t̄z Ro. hic. Idem Pe. de anch. z. Imo. in rub.
extra de testa. Contrariū tenet Ry. z. Bar. de saly. in. d. l. si. q̄
illa qualitas. i. post mortē d̄z intelligi s̄m t̄ps verbi ad qd referē
z illud verbū determinat. l. in delictis. §. si extraneus. §. de no
tall. l. tici. §. de testa. mili. z. in spē dicunt esse casuz in. d. l. h̄r di
tas. z. sic p̄sentia z. futura Imo. hic nihil clare firmat. tñ verior
v̄ prima opi. q̄ in p̄ctibus in qbus agit de magno p̄iudicio ap
pellatione oīum bonoz nō veniunt futura. p̄bat in. l. si mada
uero. §. his cui. §. man. vbi in publicatiōe. z. sic in actu inter vi
uos nō veniunt. z. voluit glo. in. d. l. si. C. que res pig. obli. pos.
z. clare Bar. in. d. l. si ita. p. hoc facit q̄ tenēdo opi. q̄ donatio
p̄sentis z. futuroz nō teneat put t̄z hic Bar. verba debent iter
pretari in dubio vt actus valeat. l. quotiēs in stipulatione. j. eo.
C Non ob. l. hereditas. q̄ responde s̄m Ange. hic q̄ ibi p̄sta
bat q̄ volebat illum p̄ctum valere vice testamēti vt ibi nimirum
si videt sensisse de hereditate que datur in testō s̄cōm Bar. in. l.
fi. C. de pact. vbi expressius videt tenere istam opi. C Non ob.
q̄ qualitas t̄z. n̄deo vt p̄ Imo. hic q̄ illa clā post mortē t̄z. nō
intelligit q̄ ip̄ortet. i. bona ext̄ia post mortē. s̄z hoc mō q̄ bōa
que nūc habeo volo vt habeas post mortē. Et hanc puto ver
p̄clusi. q̄n actū erat q̄ esset donatio iter viuos seu q̄ nō possz re
uocari al̄s intelligeret esse donatio cā mortis p̄pter illa verba
post mortē vt p̄ Bar. i. d. l. si. Et tunc posset p̄cedere opi. saly.
q̄ in vltimis voluntatib̄ nō d̄r agi de magno p̄iudicio p̄pter fa
cultatē reuocandi appellatiōe oīum bonoz veniant etiā futura
l. quotiēs. cū glo. fi. §. de usufru. z. clare Bar. in. d. l. si ita. Pro
hoc opi. allego bonū tex. in. l. l. z. C. de pact. z. ad. l. si ita. z. etiaz
ad no. per gl. in. l. si. C. que res pig. obli. pos. n̄deo q̄ aliud ē q̄n
t̄n dixi q̄ p̄pter illa verba post mortē intelligit in dubio de do
natione cā mortis. puto hoc v̄z si adhibiti sint qnqz testes. l. si
na. C. de dona. cā mor. sed si pauciores tunc dicerē esse donatō
nem inter viuos nō dona. cā mortis inualidā. vt in fili qōne ele

ganter decidit Ly. in. l. hac p̄sultissima. §. per nūcupationē. C.
de testa. in. j. q. vbi decidit q̄ si repetit scriptura testi in qua non
sunt oīa requisita ad testamentū in scriptis p̄sumit testōz voluit
se potius facere testm̄ nūcupatiuum validū q̄ scriptis inualidū
arg. l. quotiēs. §. de reb. du. z. l. quotiēs in stipulationib̄. j. e. z.
l̄z sit facta mentio de morte nihil tñ repugnat q̄i esse possit do
natio inter viuos. l. vbi ita donatur. §. de donat. cā mort. l. cum
maritus. §. i. §. de pac. dota. C Item inq̄tuz Bar. hic z. in. d. l.
fi. C. de pact. firmat nō valere donatiōē oīum bonoz p̄ritium
z. futuroz. Adde q̄ idem tenuit Rapha. cu. Imol. z. Pau. de
ca. hic z. Ange. in. l. i. §. de pigno. z. Pau. de ca. in. p̄sil. lxxxix.
z. idem t̄z Pe. Ly. z. Bal. z. Fulg. z. Pau. de ca. in. d. l. final. z.
Bal. in. l. si duob̄. §. idem r̄ndit. el. i. §. p socio. z. in. l. certi p̄di
tio. §. q̄m. §. si cer. pe. z. v̄gentiores rationes eē vidētur. q̄ aufe
retur libera testamenti factio per indirectū. quia verisiliter nul
lus volet esse heres. vt hic per Bar. cuius rō tollit per autē. sed
cum testator. C. ad. l. fal. z. expressius in corpore v̄i sumit z. q̄
ille qui soluendo nō est. pōt testari. l. qui soluēdo. §. de h̄r. istit.
C Scōo p̄ ista opi. videt tex. in. d. l. hereditas. Sed responde
vt dixi. §. circa illam. l. C Tertio q̄ nō habens bona nec h̄re
valens nō potest testari. l. obsides. cum glo. §. de testa. auten. i.
gressi. C. de sac. san. ec. Sed responde. vt hic per Bal. z. Ange.
put infra patebit. C Aliam rōnez p hoc allegauit Bar. in. d. l.
fi. Sed rō illa nō videtur vera: q̄ videm̄ q̄ quis potest pati se
vendi ad p̄cium participandū z. efficitur seruus. l. z. seruo. §. d̄
statu bo. Et sic seipsum cōstituere potest in aduersa fortuna. i.
de libero seruū. Et sic nō ob. l. inter stipulantē. §. sacra. j. eodē.
Alias rōnes breuitatē cā omitto. Contrariā sniam tenuit Ry.
in regula qd̄ semel de reg. iuris. in. vj. z. Bald. z. Angel. hic. Et
Ange. in disputatione incipiente in refulgenti pallatio. zc. Et
Ry. z. Bar. de saly. in dicta. l. fin. per plura z. maxime q̄ nō fuit
translatum dominiuz sine traditione. l. traditionib̄. C. de pac.
Nam intervivos etiam ex titulo vniuersali nō transit d̄niuz sine
traditione. vt est gl. singularis scōz eos in. l. i. §. p dote. p̄batur
in. l. qui tibi. C. de his qui a nō d̄no s̄m Bal. ibi. Itēz inducit p
hac opi. Ange. glo. in. l. quidā cum filiū. in verbo supuacuo. in
fi. j. eo. vbi scōm eum p̄batur q̄ pactū per qd̄ indirecte auferē
libera testi factio valeat. vnde si obliget se quis tractare aliquez
vt filium sub pena valet pactū ut ibi. sed hec inductio est satis d̄
bilis. Nam ut declaratur ibi p Bar. nō est verū q̄ per illud pa
ctum auferat testamenti factio etiā per indirectū. q̄ pōt testari
libere z. iuste euz exheredare. Si aut p̄misit tractare ut filiū ado
ptando eum teneat instituire in parte debita uel ex iusta causa ex
heredare z. ad hoc nō artat vigore pacti. sed ex dispositione. l.
C Adducit alia hic Ange. que vide per euz. Et fortificare po
test ultra doctores. q̄ l̄z oīa bona mea p̄sentia z. futura dona
nerim nō tamen per hoc est impossibile me acquirere posse alia
bona. nam si p̄sentie donatario alienauit unā ex reb̄ donatis
postea illam eandē rem acquisiui nō reuertetur dominiū huius
rei ad donatariū vt in simili p̄batur in. l. si. C. de remis. pignoz.
ubi obligauerā tibi oīa bona mea z. te p̄sentiente uendidi vnuz
fundum postea redemi certe iste fundus nō reincident in vinctū
pignozis ut ibi notat̄er deciditur. z. tñ obligando oīa mea bo
na intelligitur de p̄sentibus z. futuris. l. si. C. que res pig. obli
gari possit. C Romanus hic circa hoc plura dixit. Et licet ipse
non referat fuerunt motiua Ange. in cōsilio. clxxj. incipiente.
In dei nomine z. sue matris zc. uisus instrumentis predictis z
de eorum ualore. zc. cuius opinione adhereo cum modificatō
ne quam infra dicam. Nam refert ipse cōsuluisse in lectura tene
re contra Barro. z. cōmunem opinionē z. consuetudo dicit se te
nere eandem opinionē cum distinctione aut per talem donatō
nem translatum fuit dominiū bonoz omnium ut si respectu p̄
sentium z. futuroz interuenit in instrumēto precarium p qd̄
transfertur possessio. l. interdum cum vulga. de acquir. posses. z
respectu iurium z. actionū interuenit cessio que in corp̄alib̄ loco
traditionis habetur. l. si. C. quādo fil. uel priua. cū glo. l. ad euz
in p̄nc. §. de dona. z. tunc p̄cedat opi. Barro. q̄ uerū est q̄ mo
mento aliquo nō resident bona penes donatē ficut in fili d̄r
in. l. placet. §. de acquir. here. vnde tūc uerum est ip̄ediri liberā
testandi factionem saltem indirecte. q̄ donans nō remanet do
minus rerum actu nec potentia. nimirum si testari non pōt autem.

ingressi. C. de sac. san. ec. l. obfides. cū glo. s. de testa. l. lex come-
lia. s. de vulg. z pup. C. Si aut nō esset translatū dñiuz i donata-
rium qz nō interuenisset p̄cariū z tunc testari poterint ex quo
dñiū actu pmanet apud eū lz veniat donatario restituendū p
heredē donātis. allegat no. per glo. in autē. si qua mulier. C. de
sac. san. ec. in ver. diuidere. que glo. recitandō opi. Azō. dicit qz
qui hz bona que dz alteri restituere pōt de illis testari. z ita etiā
dicit Ang. in simili tenere Ly. i. l. femine. C. de secū. nup. Nec
scdm Ange. isto casu induceret vorū captande mortis lz valeat
donatio. qm pcedit de voluntate donātis. ergo aliud nō dz at-
tendi. l. si. C. de pac. C. Nec ob. scdm eum qd donatio nō videt
differre a pacto de succedendo qd est inualidū. l. pactū. qd do-
tali. C. de pac. qm hoc dicit nō esse verum. qz pactū de succedē-
do faceret succedentē esse vniuersalē heredē si valeret z sic suc-
cederet iuribz actiue z etiā passiue. l. nihil. j. de ver. signi. l. hīs.
in omne. s. de acqui. here. Secus est in donatiōe oīum bonoz
qz intelligit deducto ere alieno. l. mulier bona. in pnc. s. de iure
dotiū. z. l. eris alieni. C. de dona. z hanc opi. teneo quā intelli-
gas pcedere qm cōstaret qz donans voluit nihil remanere exce-
ptum als si simpliciter donaret p̄sentia z futura nō venirent ea
de qbus in. l. obligatione generali. s. de pigno. per rōnez illius
tex. qz cum de illis possit testari effz dicendū tenere donationez
scdm Imo. z Ro. hic post Athesil. in suis no. dictis. qd vide-
tur vez pter qz si donatio irrevocabilis esset collata post mortez
qz tunc vī cessare rō assignata in. d. l. obligatiōe. z de hoc articu-
lo pncipali. vide p Be. de anch. z Imo. in rubz. extra de testa.
vbi dicit Imo. cōm opi. esse qz talis donatio nō valeat. z idem
dicit Bar. in p̄silio infra prime allegādō. C. Et p̄supponit ex
pmissa p̄clusionē qz p̄stitutio p̄carij pōt opari ēt in futuris bo-
nis de quo p Jac. bu. z Bar. ita tenētes. in. l. si. C. q̄ res pigno.
z Imo. z Ro. hic dixi i. l. iij. s. incertā. post Ro. ibi de acq. pos.
C. Ad idem Bal. in. l. si quis argentū. s. sed z si quis. C. de do-
natio. z Bar. in p̄silio. incipi. pater filio suo emancipato. als in-
cipit punctus talis est p̄ filio. z Raph. cu. in. l. qz de meo. de acq.
pos. de quo per Bal. in rubz. C. de p̄hen. ep. z in. l. ij. s. p socio
17 C. Quid si in casu p̄dicto in quo facta esset donatio p̄sentius z
futuroz cum p̄cario donans sibi reservasset ipsoz bonoz fru-
ctus z redditus de qbus voluit disponere posse in vita quicqd
sibi placeret an valeat donatio. Bar. signāter in dicto p̄silio in-
cipiente p̄ctus talis est pater filio emancipato z tenuit qz non
qz de illis fructibz nō posset testari si valeret talis donatio cum
eoz dispōnez reservauerit sibi in vita. z sic iter viuos z dispō te-
stamenti que cōferit post mortē nō censet esse dispositio iter vi-
uos vt late p Barto. hic vbi t3 opi. quā ipse tenuit hic. Vbi aut
simpliciter reservasset sibi fructus vel aliquā rem tunc valeret do-
natio. vt per Bar. nisi fructus essent ira tenues qz vix ad alimēta
sufficerēt fm Pau. de ca. nihil hic allegātes. sed moueri potuit
quasi tūc nō cesset rō ipeditiua factōis testī qd no. z quid si vsu-
fructū reservauit sibi talis donās an valeat donatio z vī p̄ p̄di-
cta qz sic tñ Pau. de ca. p̄sultit dñiū in p̄silio. lxxxix. incipiē.
in chāsti noīe notādum. zc. eo qz de vsufructu nō pōt testari cū
extinguat morte. nec de fructibz p̄ceptis cum veniāt in donatō-
ne futuroz. lz p̄ Pau. d. ca. fac id qd no. Bar. hic dū dicit qz si
vendo tibi oīa bona mea p̄sentia z futura valet venditio. qz po-
tero testari de p̄cio qz illud nō debet emptori. l. dāni. s. cum pa-
rietē. s. de dā. infec. ita ergo fructus qui remanēt ex hac reservatō-
ne nō cedūt lucro dōatarij. z sic nō cōputant in bonis futuris
als inanis esset vsufructus z iudicando z p̄sultēdo in h̄ tenerez p̄
18 Pau. d. ca. Subdit ibi Pau. aliō no. verbū v3 qz si donauit tibi
oīa bona mea p̄sentia z futura post mortē z p̄mitto nō venire
z ita iuro qz valebit donatio cum censeat p̄pter mētiōez mor-
tis esse donatio cā mortis per. l. scia. in fi. s. de dot. p̄leg. z lz als
qm adiecta sunt illa verba p̄mitto nō reuocare z nō p̄uenire itel-
ligatur esse donatio iter viuos. l. vbi ita donat. s. de dona. cau.
mor. tñ illud nō pcedit qm per id redderet actus nullus. Vtrū
aut hec donatio habeat viz donationis iter viuos est dubiū. di-
xi in. l. nō oīs. s. si cer. pe. hic nō discutio. C. Quero vtrū dona-
tio p̄sentius z futuroz facta ecclie valeat: vbi als nō valeret bar.
in. l. si. C. de pact. t3 qz sic qz si quis pōt ecclie dedicare perso-
nam suā vt in. d. auten. ingressi multo magis z bona. C. Idem
Bal. in autē. si qua mulier in vlti. col. eo. ti. Et Bal. in. l. i. in le-

ctura antiqua. s. p socio. p. l. iubemus. nulli post pncipiū. C. de
sac. san. ec. z Bal. in. c. in p̄sentia. in antepe. z pe. col. de p̄bati.
Et Fulg. in. d. l. si. C. Ang. in. d. p̄silio tenuit dñiū. qz non ob.
qd quis dedicare possit personā: qz est actus licit. sed donatio
talis est illicita cuz auferat testī factionē: z ecclia dz esse cultrix
iusticie. c. si clientulus. s. i. de alie. feu. z qz actus turpis magis
attendēdus est in ecclesiasticis p̄sonis qm in alijs alleg. s. cogitā-
dum. in autē. de monac. vnde cū in ecclia sine traditiōe tran-
feratur dñiū. l. si. C. de sac. sa. ec. z etiā in ciuitatez. vt ibi etiā si
ne p̄cario. ideo talis donatio facta ecclie vel ciuitati nō t3 fm
Ang. C. Nō ob. l. iubemus. qz loquit in donatiōe simpliciter fa-
cta que dz intelligi de bonis p̄sentibus z istam opi. tenuit etiam
hic Ro. z in repeti. autē. similiter in scōo speciali. C. ad. l. falc. z
ita p̄sultit Be. de anch. in p̄silio. ccix. incipiē. de p̄mo dubio
21 C. Quero vtrū in casibus in qbus dixi donatiōe p̄sentium
z futuroz nō tenere valeat saltem in p̄sentibus. Bar. in. d. l. si.
relinquit cogitandū. Bal. ibi t3 qz vitietur in totū per. d. l. here-
ditas. Saly. in. d. l. si. t3 dñiū. qz si dico dono p̄sentia z futura
due cēsent eē donatiōes. ar. l. scire dñem. i. pnc. s. eo. z. l. si per-
culium seruo. de pecul. lega. ergo vtile per inutile nō dz vitari.
C. Et p̄ ista opi. benefacit. l. sancimus. circa pncipiū. C. de do-
natio. z. l. qui soluendo nō erat seruum. s. de heredi. instituen-
C. Imo. hic t3 qz vitietur in totū. qz qm eodem tempe fit aliqd
in fraudē. l. in totum annullat. lz secus si ex intervallo vna fieri
post aliam. per tex. notabilē in. l. si libertus minorem. s. fi. s. de
iure patr. quā. l. ad hoc allegat Bal. in. d. l. certi cōditio. s. qm
z Ange. in p̄allegato p̄silio vbi late examinat z eius verba polia
it in effectu Ro. hic lz de ipso mētiōe nō faciat nō enim subest
ratio hic quare magis debeat inualidari in futuris qm in p̄sentia
bus. z sic cum nō constet que debeat esse nulla vtraqz vitatur.
per. d. l. si libertus. Secus in casu dicte. l. sancimus. qz si dono
tibi mille aureos valet in tricētis. qz nō refert inter trecētos au-
reos z inter alios trecētos aureos. C. Non ob. l. qui soluendo.
qz scdm Ange. loquit ibi in dispositiōe facta iter personas iter
quas cadit affectio. ideo valet in p̄mo nomiato tanq̄ magis vi-
lecto. l. quoties in pnc. s. de vsufruct. C. Et idem tenuit Imo.
in rubz. de testa. C. Vbi aliter responder ad. d. l. sancimus. sed
22 magis plz p̄cedēs respōsio. z hanc partē teneo. C. Querit ēt
Bar. hic an valeat pactū de futura successiōe. z p̄mo quid i par-
ctis successiōis seruande in quo t3 qz valet per. s. fi. insti. de leg-
agno. suc. C. Et pleni p̄sequit ipse in. l. si. C. de pact. dic vt ibi
vbi ex hoc inferit ad qōnem statuto cauef qz filia dotata extanti-
bus masculis nō succedebat ab intestato an valeat pactū factū
inter patrē z filiam de cōseruanda successiōe ipsi filie z t3 qz sic.
per. d. s. fi. z idem tenuit Ange. in dicta. l. si. vt illud intelligas
esse verū si interueniat p̄sensus filioz masculoz quoz fauore fa-
ctum fuit statutū. qz videtur vocati a statuto. l. seruo legaro. s.
si testator. z ibi no. Bar. s. de lega. i. l. ij. s. fi. de colla. bonoz. z
ibi Bar. z Bar. in. l. ij. s. videndū. s. ad tertul. z in. l. maximus
C. de liber. p̄re. ergo sine cōsensu eoz debuit posse tale pactū
fieri in p̄iudiciū eoz per patres decedentē ab intestato. l. si vn-
s. ante oīa. z. l. si. s. de pactis. Et hoc etiam voluit Bal. in. d.
l. si. z Saly. in. l. pactū eo. ti. z Imo. z Ro. hic z Imo. z Ro. qz
de sancto gemi. in. d. c. quāuis. C. Non ob. text. in. d. s. fi. qz
Imo. hic responde qz ibi lex permittit pactū hic secus. C. Ad
dic qz postqz masculi videntur vocati nō debet posse pater in p̄-
iudiciū eoz pacisci vt dixi. sed in casu dicti. s. fina. nō erat ex-
23 clusus pater potius cōtemplatiōe vnius quā alterius. C. Tan-
git in hac questiōe incidēter Bar. in. d. l. si. an valeat pactū qz
nō possit reuocari donatio p̄textu future ingratitudinis z tenu-
it qz nō ne detur materia delinquēdi. d. l. si vnus. s. illud. z. l.
conuenire. de pact. dota. C. Et idem tenuit Bald. in. l. fina. C.
de bonis liber. z in. l. fina. C. de pactis. z aliquid per eum in. l.
i. in. ij. q. s. de rerum diuisio. C. Idem tenet specu. z Salyet
in. l. pactum. eodem titulo z Spec. in titulo de donatio. s. p̄
mo. versi. quid si actum sit. Dixit tamen singulariter Joan. an.
ibi qz fallit vbi interuenit iuramentum per. c. quēadmodum. de
iureiuran. Sed Roma. hic in hoc vltimo t3 contrarium quia il-
le tex. loquitur in eo qui iurat nō accusare ratiōe delicti cōmissi
quod fieri potest. vt per Barto. in dicta. l. fina. Secus in deli-
cto cōmittendo. quia esset contra bonos mores. vt. d. s. illud.

lex. atqz dñe m
s. solu. m. f. et
ne ibi addi et
rem. depalatoz
repe. p̄re p̄dona.
et d. x. folio 27
20

Et idē t̄z ipsemet ro. i. l. donatiōes. §. i. s. de donatiōibus.
 Puto veriorē esse opi. i. o. a. an. cū quo dubitative t̄n transit
 Anto. de bu. z imo. z cōiter canoniste. i. c. fi. de dōatōib⁹. p. c.
 quēadmodū. ad finē de iureiurā. qd loq̄ ē t̄i delicto cōmittē
 do. C. nō ob. q̄ der materiā deliquēdi. Quia r̄nde q̄ nō ob
 stāte iuramēto poterit accusare eū de delicto quo ad ipōnēdā
 24 t̄i penā nō quo ad p̄p̄iā vtilitatē. ut est apert⁹ tex. i. c. quēad
 modū de iureiurando. Et ita suaf ī pratica. C. Quid aut si sta
 tutū diceret q̄ extrātib⁹ masculis filia nō succedat etia; ex restō
 an tunc pactum factum per filiam cum patre per qd sibi refer
 uat successione valeat. Dic vt p barto. z bal. i. d. l. fi. vbi scidē
 ter dubitat bal. an statutū illud teneat. C. Et q̄qd ipse ibi di
 cat. dic statutū valere prout ipsemet bal. no. in. l. i. j. z in. l. cum
 archimedoraz. C. vt in possessio. lega. z in. l. i. in. xvi. colum.
 C. de summa tri. z fide catho. in ver. dixi de statutis. z ita etiā
 25 tenuit pe. de anch. in. c. canonum statuta ī v̄si. quero ergo v̄z
 statutū zc. Querit etiā bar. in. d. l. fi. qd si statutū dicat q̄ i
 gredis monasteriū nō succedat. An valebat pactum factū p
 igrediētē monasteriū cū fratrib⁹ vel p̄re p qd sibi igrediētē suc
 cessione reseruat z concludit eodē modo prout dictū est in fi
 lia exclusa a statuto ut hic p eū z sequuntur cōmuniter docto
 res in. d. l. fi. C. Sed pulchra dubitatio est fm bar. ibi an tale
 statutū teneat. Et cōcludit q̄ sic si statutum dicat q̄ igrediēs
 monasteriū excludatur. ut ibi p eū. C. Adde q̄ ange. tenuit cō
 trariū. in. d. l. fi. z in sua disputatiōe incipiente nobilis qdā ge
 nere. volēs indistincte statutū nō tenere maxime per. §. sed h̄
 presenti. in au. de sanc. epi. vbi reputat dispositio turpis illa
 p quā ppter ingressum monasterij veniret quis p̄uandus lu
 cro sibi deferendo nō solum delato. z sic statutum tale tanq̄
 3 religionem z cōtra p̄uilegia religioni cōcessa tenere nō de
 bet. ut i au. cassa. cum similibus. C. de sac. san. eccle. C. Et idē
 tenuerūt imo. z ro. hic z imo. z Bomi. in. d. c. quis. z Fulg. ix.
 d. l. fi. C. de pactis. iacu. bu. in. l. deo nobis. C. de epi. z cle. re
 tigit hāc qōnē. z nō decidit. bal. hic approbat dictaz opi. bar.
 ipsemet. bal. no. in. d. l. fi. aliā ponit opi. l. quoad legitimaz n̄
 possit excludi per statutū disponens q̄ ingrediens non succe
 dat in ea: sed vltra eam sic. z sic pcedat fm eum opi. bar. z cū
 hac opi. simpliciter transit pe. de anc. in. d. c. canonum. in uer
 fi. z item queritur vtrum valeat. zc. z aliqd per bal. in. d. l. i. j.
 C. ut in pos. leg. z per lapum allegatione. ccviij. quē refert an
 to. de bu. in. c. quod clericis in pe. col. de foro ppe. z per pe. d
 anch. in cōsilio. cij. incipiente i xpi noie iudex ferrarie. zc. p pau.
 de ca. in cōsilio. cccxxv. incipiente in christi noie p̄mū dubiū
 per bal. aliquid in. d. l. deo nobis. z in. l. oēs populi. in. x. col.
 de iustitia. z iure per Saly. in dicta au. cassa. in pe. col. z bal.
 i repe. l. cūctos populos. xij. col. l. in hoc passu possint mul
 ta referri. tamē teneo opi. ange. z sequatiam per predicta quā
 etiam tenuit pau. de ca. in. l. fi. qd id quod. §. de iurisd. om. in
 di. referens se ita consuluisse. z etiam tenuit Athheus d̄ ma
 tal. in suis notabilibus i notabili. cliij. C. Pro hoc facit. quia
 cum sint. in hoc passu opiniones adherendū est in dubio opi.
 26 que religioni fauet. l. sunt persone. §. de reli. C. Item inquā
 tur bar. hic intelligit. l. i. §. si pens. §. si quis a pa. fuerit manu
 mis. q̄ ibi pater deliquit accipiendo pecuniā p emāipatione si
 lii z hoc etiam sensit ibi gl. z clarius in locis statim allegandis
 Dic q̄ hoc videtur contra tex. in. l. utrum turpem. j. eodem.
 §. imo. ibi z bar. in. d. §. si parens. aliter intellexit illū tex. dic
 ut ibi per eum. z no. etia; per gl. z doctores. in. l. si quando.
 §. i. C. de inofficio. testamento. z in. l. pactuz. C. de collationi.
 z per bar. z alios. in. d. l. fi. tamen q̄ intellectus bar. hic ad di
 ctū. §. si parens. est cōmunis. z fuit ante eum gl. in. d. l. pactū
 C. de collationibus. z in locis p̄allegatis. ideo eum teneo.
 z confirmo per. l. etiam. §. nummos. §. de bonis liber. z l. fi. q̄
 C. de oper. liber. C. Nec obstat dicta. l. vtrū q̄ quis pater nō
 dicatur esse in tanta turpitudine que reddat stipulationez nul
 laz ut ibi tamen dicitur turpiter facere quoad hoc vt excluda
 tur a successione filij. d. §. si parens. C. Eiliam respōsiōē da
 bar bal. in. d. l. pactum. C. de collationibus. ad. §. si parens.
 v̄z q̄ ibi cōcordabat pactū de nō succedēdo filio cū voto na
 turali parentū. iuxta. l. nā z si parentibus. §. de inof. test. Sed
 in. d. l. pactū est contra naturale votum parentum. C. Tertio

intellectus. z tertia r̄nsio ponitur per bar. z bal. i. d. l. fi. C. de
 pactis. ad dictū. §. si parens. z per bar. in. d. §. si parens. v̄z q̄
 ibi pater acceperat tātū a filio quātū sibi debebatur rōne suc
 cessionis qui intellectus nō cōuenit illi littere vbi ponunt duo
 casus diuersi qui secūdū hunc intellectū n̄b̄l inter se differēt
 27 qd nō est dicendum. C. Itē inquātur bar. dixit q̄ pactū factum
 circa hereditatē futurā tenet si tendit ad liberandū. per. l. z su
 uiz. §. l. z si qs. ver. idē pbo. §. de pac. intelligatis hoc verū qn̄
 28 heres futurus liberatur. vt ibi. C. Sed an si ipse tanq̄ futurus
 heres liberet debitores valeat viuente illo de cuius hereditate
 tractat. vide p bar. in. l. cū dñs. §. filius. §. de pecu. le. z p bar.
 z alios in. l. filios. j. de solutionibus. p lappū z alios. in. d. c.
 q̄uis. Micho. neapo. z pau. de ca. in. l. i. j. §. penul. §. de solutio
 nibus. z q̄ cū distinctione loquunt̄ sum cōtentus remissione p
 dicta. C. Ultimo vltra dicta bar. z doc. hic validitate pacti su
 per successione futura. vide p Jo. an. in addi. spec. in ti. de pa.
 §. i. in additiōe incipiente ad ampliatiōez. z p bal. i. c. i. j. de feu.
 dat. iuicē legis cōmissorie reliq̄ dixi supra.

Lex 62. §. **Eruius.** Seruus etiā dñō inuito acqrit. z sti
 pulatio semel cōmissa iterum cōmit
 ti nō potest z ad veritatem disunctive sufficit alteraz
 partem esse veraz. hoc dicit cum seq. C. Mo. ex. l. si ita quis. q̄
 dictio siue est p̄prie disunctiua z ad huius dictionis materiaz
 vide bar. in. l. i. §. vj. q̄ro disuncti. zc. §. de cōditionib⁹ z dñō
 strationibus. z in. l. si quis ita. de auro z argēto legato. z l. si is
 q̄ ducēta. §. v̄z. in sexta oppositiōe. de rebus dubi. p Ly. z
 bal. in. l. cū qdā. C. de §. fi. z per gl. in. c. iij. ad fi. de postulatio
 ne p̄latōz. z do. Ant. i. c. iter ceteras. de rescrip. p alber. i suo
 dictionario i v̄bo siue i q̄b⁹ locis hēs de disunctiua seu. de q̄ i
 c. generali. de electione. i. vj. vbi stat declaratiue p dictione. i. z
 ibi vide per Archi. C. Idem probatur in. c. i. in fi. §. cognatio.
 3 spiritua. in. vj. z ibi archidiaco. C. Scō no. q̄ ad veritatem al
 ternatiue sufficit alteram partem esse veram non solū si affirma
 tiue proferatur vt hic. §. z si negatiue. vt. l. si ita quis stipulat⁹
 fuerit decem aureos. j. eo. z. d. l. si is qui ducenta. §. cum ita. l. j
 Ang. hic. z Anto. de bu. in. c. iter ceteras dixerint p̄trarium qn̄
 negatiue per. d. l. si is qui ducenta. §. vtrum. Sed h̄z imo. l. d.
 c. inter ceteras. z hic hoc non est verum. per iura supra alle. be
 ne verum est q̄ si dixerō siue stichum siue pamphilum nō dē
 ris p̄mittis penam. ad hoc vt pena nō cōmittat̄ requirit̄ vtrū.
 q̄ dari. d. §. cū ita. z. §. vtrū. sed solū cōmittit̄ pena si alterum
 nō fiat. z sic sufficit alterā p̄re alternatiue esse veraz vt ibidem.
 C. Fallit i casu. l. lucius. la. ij. de here. inst. z in casu dicte. l. si is
 qui ducenta. §. fi. z in casu. d. l. cum quidā. vbi sunt casus speci
 ales. C. Ultimo no. q̄ conditio p̄mo eueniens facit commit
 ti stipulationem nec amplius cōmitti potest. de quo plene. l. i. l.
 si qs. allegata in gl. C. Fallit t̄n fm Ang. i casu singulari au. c.
 sed z si qs. C. de secūdis nuptijs fm secundam lec. gl. ibi. z iō
 secundum gl. z ange. illa decisio ratione caret. C. Sz dic q̄ im
 mo rationem habet vt ibi declaratur per Ly. z bal.

Lex 64. **Quismodi.** Stipulatio potest p̄cipi s̄b cō
 ditione eo etiā addito q̄ illa
 existēte retro a die interposite stipulatiōis annua pe
 cunia debeat z superfluitas verborum stipulationē nō viciat si
 adsunt verba necessaria. nec ēt diuersitas v̄boz inter it̄rogā
 tem z respondentem si in effectu idem important. z quod nō
 possum p me facere nec possū stipulari ab alio id fieri de re ad
 me p̄tinente hoc dicit v̄sqz ad. l. illa. C. Mo. ex. l. huiusmōi fm
 Ray. argumentū q̄ si quis citetur p̄reemptorie hinc ad. x. di
 es debet tempus cōmutari de momento ad momentū. de quo
 per Jaco. bu. bar. z alios i. l. i. §. si qs cautio. vbi idez dicunt
 per. l. iij. §. minore. §. de minorib⁹. z l. i. §. dies. j. quando ap
 pel. sit z no. in cle. sicut. de appel. C. Secundo no. fm Ang. p
 verbis quibus quotidie vtuntur notarij i instrumentis cum di
 cunt ex nunc prout ex tunc. Nam important hec verba q̄ vnū
 tempus videatur alteri inesse z ex quolibet predictozū tempo
 rum dici potest stipulationem sumere initium secundum Ang.
 z Imo. p quo allegat Ang. gl. ordinariam. z ibi no. in. l. i. in
 ver. iudicium. C. de codi. z tex. in au. credentes. C. de bereti
 cis. z cle. i. de iure patrona. z de. fi. de sepul. C. Pro hoc etia;
 Jo. de imo. allegat bonum tex. cum gl. in cle. i. in ver. ex nunc.

6666

a. yde. s. et que addidit. in l. fi. de
 pactis et reli. in ecclesiasticis
 in. d. l. pactū est contra naturale votum parentum.

de pces. pbe. Ad do tex. z bal. i. l. si ita stipulatus fuero. si tici.
 in pn. j. eo. de quo vide bal. recte loquere. in. c. i. de mili. vasa
 lo q otumax est vbi vult q verbu ex nuc significet actum vbi
 probati z illud verbum ex tunc significat effectum actus esse col
 latu in illud tps futurum z ideo si iudex dixerit si no satisfeceris
 tali die excommunico te ex tuc put ex tuc. idem est ac si dixisset
 ex nuc declaro q si non satisfeceris in termino sis tuc excomcar.
 ¶ Pro quo bal. alle. l. lecta. in fi. si cer. pe. z meli. pba. i. d.
 cle. i. cu gl. de pces. pbe. z i terminis no. archi. z Jo. an. i. c. du
 duz. de preben. i. vj. z Jo. an. z alij. i. c. pte rea. el secudo. d ap
 pellationibus. ¶ Sed qn dr es ex tunc prout ex nunc vñ effe
 ctus collatus in tempus presens quo verba proferunt. vt hic
 fm bal. in au. econtra rogatus. in prin. C. ad tertu. z i. l. are
 tusa. de sta. homi. ¶ Et ista vñ mihi veritas. de quo etiam vi
 de per Ange. in. l. gallus in pn. s. de lib. z posthu. z per bal. i
 eadē. l. in. s. nunc de. l. z in. l. ex illo. C. de ap. ¶ In gl. i vbo
 pñtentur. in fi. bar. hic fatetur hanc vltimā solutionem glo. esse
 veram tamen subdit q. l. cum quidaz. z. l. lecta allegatē i glo.
 nō faciunt ad propositū vt hic per eū. z idē voluit bart. in. l. si
 ita stipulatus fuero. si ticius. j. e. ¶ Sed imo. hic post pe. rep
 hendit hanc solutionem glo. quia si in. d. l. cum quidam. actū
 esset vt quicunqz z semisses vsure copulatiue deberentur vera
 eēt solutio gl. qz be vsure simul copulate excederent legitimus
 modū vsurariū. sed cū ibi actum esset vt latere tantum deberē
 tur fm eos non procedit solutio gl. qz sicut semisses nō excede
 bāt legitimum modū pro tempore subsecuto cessationem. ita
 nec dicendum sit q excedebant pro tēpore antecedente cessa
 tionē. ¶ Unde fm eos videretur dicēdū q vbiqz p pōri tē
 pore deberent minores. z pro subsequenti maiores. lz actū sit
 q ex die celebrati contractus post moram maiores debeā. tñ
 adhuc est dicendū q odio vsurarū maiores nō debeant a die
 celebrati contractus. sed ex tempore cessationis tantū. d. l. cu
 qdā. ¶ Sed vbi nulle ante cessationem deberentur tunc bene
 agi pōt vt casu quo cessatū sit quātecunqz vsure debeā ex tpe
 celebrati contractus. dicta. l. lecta. ¶ Sed puto sustineri posse
 gl. hic si itelligam dictā. l. cū quidam. prout glo. intelligit. vi
 delicet q ante moram quincunces deberentur. post moram nō
 semisses cū quincuncibus sñ conseruit tex. in. d. l. cum quidaz
 in verbo infinitum. ¶ Neqz procedere potest intellectus pe. z
 imo. ad dictam. l. cum quidam. quia si ibi semisses non excessis
 sent legitimum modū vsurarum z actum esset inter partes q
 post moram semisses deberentur ex die cōtractus celebrati ni
 hil obstarat quo minus vsure semisses ēt ex die cōtus peti pos
 sent post moram. lz sunt maiores primis vsuris que debebant
 ante moram. quod tamen ibi prohibetur. vnde illud ibi ideo
 ē q semisses vna cū quincuncibus excedebant legitimū vsura
 rum modū prout gl. hic intellexit. ¶ In lege que extrinsec.
 ibi arma virū. zc. vide q dixi. i. l. i. s. i. s. e. vbi declaravi istū tex.
 z ibi etiā per modernos. ¶ In textu ibi eiusdē quātītatis au
 reos idest sponondisti aureos valentes eadē quātītatem dēa
 rior de qua fueras interrogatus. lz non per omnia respōderis
 de eodē numero. z ideo si interrogatus quis de duobz solidis
 respōdeat se pmittere viginti quattuor denarios valebit stipula
 tio. Hoc tñ limita. pcedere nisi q tractatur d cognoscēdo an
 testes interrogati de forma vboz sint singulares. qz tñ si vn
 dicit formā verborū promissionis fuisse de duobz solidis. alius
 vero de viginti quattuor denariis non probarent. Licet sec^o ef
 set si nō essent interrogati de forma verborum quia tunc pba
 rent ita per hanc. l. decidit bal. i. c. bone. el primo de electione
 z Anto. de bu. in. e. nihil. de verborz fig. p eūdē in. c. cuz ecclia
 s. nos igitur. de causa pos. qz magis credis testibz nō asserenti
 bus eūdē premiditatz qz sermonē. l. iij. in prin. s. de testibus.
 ¶ In gl. in verbo appellatione. in pn. singularis ē hec gl. s. an
 ge. hic z modernos. z i. l. si ita stipulatus fuero hanc sūmā. in
 pn. j. eo. z in. l. quotiens. in prin. de heredi. instituen. z ad h
 vñ q quis quando est error in nomine appellatio regulari
 ter videt. l. si quis fundi vocabulo. in prin. de legatis primo.
 tamē fallit vbi demonstratur ad oculum res in qua fuit erratū
 vt dixi plenius alias post ange. in. d. l. si quis in fundi vocabu
 lo. z ad ibi dicta me remitto vbi per Bart. z alios. z p ange. i.
 l. si in nomine. C. de testamentis. ¶ In gl. in versu. denarios.

ibi alios denarios. zc. s. aureos. vt in tex. tamen aliquaz diuer
 sitatem habebant ab his de quibus precessit interrogatio. lz tā
 tūdem valent. z ista est vera lectura. vt per Barto. hic z no
 tatur per doctores. in lege cum quid. s. si certum pe. ¶ Et de
 hac gl. vide per bal. in. l. singularia. in p. dcimo speciale ē. zc.
 si certum petas. z in. l. diuortio. s. ob donationes solu. ma.

Lex 67. I La stipulatio. Stipulatio ptozia nō

viciatur: licet inspecta
 cōceptione verborz promittētis de se nihil pmittere
 videatur. z qui promittit curare mihi decē dari non potest cō
 ueniri vt decem det. quia liberatur idoneum pmissorez dādo
 hoc dicit tota lex. ¶ In gl. in versu. dari ibi siue nō zc. videtur
 ergo velle gl. qz qui promittit decem dari: videatur promittere
 se curaturum decem dari. z sic liberetur dando idoneum pro
 missore. vt hic z hoc sequitur bar. z imo. hic. z bar. in. l. si. s. si.
 si certum pe. z ibi bal. in lectu. antiqua ang. z Sali. ang. hic lz
 cōtrariū. per. l. stipulatio ista. in prin. z in. s. quesitum. s. eo. iū
 cto. s. si quis aliū institu. de inuti. stipu. vbi stipulatio cōcepta
 per hec verba. promitto tibi habere licere. z sic per verbū exe
 cutiūm ipersonaliter prolatur. si tamē non sit dictum promit
 to me curaturū stipulatio non comprehendit cum effectu scñ
 alienum. Secus si intelligeretur promississe curaturum habere
 licere. quia cōprehenderetur etiam factum alienum. vt no. gl.
 i. d. l. stipulatio. in prin. in versu. videtur z habetur in dicto.
 s. si quis aliū. z in. l. inter stipulantem. in prin. cum ibi nota.
 j. eodem. z qz imo. hic respondeat ad dictam. l. stipulatio
 qz ibi loquitur in promissione facti successiui tamen per hoc nō
 assignatur concludens ratio specialitatis. tamen sustinēdo gl.
 potest assignari ratio differentie hoc modo. quia quādo stipu
 latio impersonaliter concepta continet factum momentaneū
 non refert per quem detur vel impleatur. ideo verba executi
 ua intelliguntur alternativē. s. per me vel p aliū. s. qz pñent
 factum successiūm nō sufficit si per me impleantur imo regit
 ad hoc vt sit tibi satisfactum qz etiam alter impleat. z sic itelli
 gitur copulatiue. s. qz per me z p aliū fiat vt tibi habere liceat.
 iō quatenus concernit factum alterius viciat nisi adiectum sit
 vbi curare vel pena apposta gl. no. illa. in. d. s. si. tenebat q
 si promitto dari non valeat. qz videoz promittere factū alienū
 nisi adderetur verbus curare. qd nō placet qz videt promississe
 factū propriū per. d. l. stipulatio. Rapha. cu. z Fulg. in. d. s.
 si. per aliam rationem tenebant stipulationē non valere. qz s
 eos impersonalitas etiā adiecta verbo executiuo viciat. conat
 probare z male. qz est contra illum text. z istum in ver. dari cu
 rari que sunt verba impersonaliter concepta z tamen nō viciat
 item istū tex. singulariter limita ut per Ange. in. l. si ita stipula
 tus fuero te sisti. s. possum. j. eodē. d. quo ibi dicet. ¶ In gl.
 in verbo non posse solutio gl. hic cōiter approbatur. licet gl. i
 l. si heres allegata in gl. z in. d. l. si. s. si. aliter respondeant vñ
 qz speciale sit in vltimis voluntatibus. z istam solu. tenet iac. b
 are. pe. z Ray. hic tamen puto solu. gl. hic esse veriores qz tex.
 in. d. l. heres. nō fundat se in fauore vltime voluntatis. sed in p
 prietate significationis verborum. Aliaz solu. dedit bar. in. d.
 l. si. uidelicet qz hic promissor ipersonaliter locutus est circa v
 bum executiūm. sed in. l. contraria disponens personaliter lo
 cutus est que solu. etiam videtur bona.

Lex 68. I penam. Obligatio dandi pena nō adie

cta committitur ad interesse qñ
 stipulantis totaliter non interest. h. d. Vel sic Sti
 pulatio penalis certe quantitatē est certa. lz obligatio pñiti
 ua sit incerta. h. d. ¶ In gl. in ver. incerta. ibi secus si daturum
 uel mutuaturū. sed imo secūdo docto. procederet etiam iste
 tex. si pñisset se daturū uel mutuaturū. per istū tex. i versu. cre
 daturū qd importat etiam mutuū. ut l. i. z in. l. secunda. s. cre
 diti si certum pe. z maxime in pecūia in qua non videtur com
 muniter cadere aliud creditum qz mutuū. l. iij. s. si. s. com
 mo. pro hoc etiam facit. quia si promitto soluere si i solutione
 erat datio dicoz promississe dare ut declarat bar. in. l. si tu stipu
 latus fuero te sisti. s. possum. j. e. ita debet esse hic. ¶ Nec ob
 tunc cōtrarium formatū i gl. qz si pñissus est dari debeat dici
 etiam stipulationē cōtinere certū. ut. l. ubi allegata. in glo. cu
 ius contrarium dicitur in tex. quia responde. ut p bart. ¶ In

glo. si. ibi respondeo tenebatur sub pena. et hanc gl. no. allegat bal. in l. ij. in fi. C. como. q. si mutuauit tibi pecuniā ad certū vsum non possum repetere nisi vsum expleto secundū eū male alleg. Et idē tenet hic Ang. arg. l. in comodato. §. sicut. §. cōmo. **¶** Quid autē si mutuauit pecuniā simpliciter an statim repetere possum. gl. hic sentit q. sic et eam sequit hic Bal. et Ange. arg. l. eum qui calendis. §. quotiens. §. eo. et bal. in l. si tibi pecuniā. §. si cer. pe. simpliciter transiit cuj hac gl. sed bar. b. tenet repeti non posse nisi diu sit in solutione cessatū vel sit facile debitori reddere. per no. per gl. in l. pe. C. commo. et idē t3. Imo. hic per rationē dicti. §. sicut. ibi inuari. nō decipi benefici. et c. **¶** Pro hoc bene facit quod signanter dixit abb. in. c. si. de preca. vbi voluit q. licet concessio precario possit incontinenti repeti et reuocari ad beneplacitum concedentis. l. i. §. cū precario. §. de preca. tamen putat q. si concedens velit sine cā reuocare cum damno illius cui concesserat q. obstarer exceptio doli. quia precarium est beneficiū. et beneficio inuari et c. d. §. si cur pro hoc alle. id quod no. Jo. an. in proemio decre. vbi dixit q. si quis inuitauit viatorem. et eū detinuit. sed postea penituit potest agi cōtra eum de dolo que no. pro limitatione. d. l. i. de pca. q. a legistis nō traduntur. cum opi. Bar. transiit b. rapha. q. alias sequeret q. si pmisisti mihi mutare pecuniā et agerem cōtra te obstarer mihi exceptio dolo facis petendo qd statim restitutus es. l. dolo. §. de doli excepti. nec inuaret ostendēdo de interesse meo extrinseco vel promissis mihi frumētū nō posset agere obstatē mihi dicta exceptione dolo facis. nec possem allegare extrinsecū interesse. q. in talibus illud non vēr. l. i. de pca. §. cum per venditorem. de act. emp. hic per Bart. nec intrinsecum cadere possit si verū esset q. incontinenti reddere teneret. q. i illo nō posset crescere nec decrescere valor frumētū.

Alexander de imola.

§ homo mortuus.

Pena adiecta precedenti

ti dispōni impossibili cōmitti non pōt et infans non potest stipulari. h. d. cum sequenti. et ad istā. l. vide Bar. l. i. ita stipulatus. in. xii. oppo. prime partis. et in. l. quidā cū filiū. in ver. sicu. venio ad vltimū. j. eo. et l. y. in. l. nō moriturū. C. eodez. et bal. in. l. non dubiū in. xiiii. col. oppo. C. de le. vbi tractat plenē q. viciata vel defecta pācipali obligatione viciet pēalis stipulatio. **¶** In gl. in verbo homo mortuus. vltimam opi. glo. communiter approbant docto. vīc q. ut hic per bar. iuxta ea q. hic dicuntur. in tex. et gl. q. rīc Raph. cu. hic qd si contrahentes in terminis legis nostre sciebant stichum mortuum et nihilominus promissum fuit stichū sistere. et si non sisteretur promissa ē pena an cōmitti possit et respōdet q. non per hanc. l. indistincte loquentē. quod confirmo per. l. non solum. §. ti. i. vbi si pābus scientibus promittatur quid impossibile non valet. ita de eide videtur barto. in. l. si seruū. §. si. j. eodem. vbi velle vī q. vbi non precessit mora interitūz non curetur an partes mortuum sciuerint vel ignorauerint. **lex 72**

§ Stipulationes.

Stipulatio seruitutis

duo et stipulatio factorum partis pstatione nō impletur et stipulatio continens factum cōmittit propter morā ad interestē. et istud ē diuiduū quo ad obligationē et petitionē. hoc dicit vsqz ad. §. si quis ita. et diuide ut hic per bar. **¶** Mo. q. stipulatio iudicatur diuidua secundū naturam rerum in ea deducitur ut hic in. l. ij. in prin. et in. l. iiii. §. catho. et ibi omnino videtur de barto. in. v. q. §. eo. **¶** Mo. secundo q. stipulatio seruitutis regulariter est indiuidua que autē sit ratio gl. hic male explicat. ideo tam ex his que notat bar. hic q. ex his que no. bald. i. si plures. in. iiii. colum. cum sequenti. C. de condi. infer. et in. l. i. pro hereditariis. circa secundā colum. C. de here. actio. et i. l. i. C. si vnus ex pluribus ap. aliquibus additis. potest sic pstationem aut secundum iuris dispositiones. Diuisio secundum naturam fit in rebus corporalibus. et ab homine non a lege. ut si vestis vna in partes diuidatur. et sic de hac diuisione loquitur ti. fami. hercis. et cōmuni diuidū. hanc quidem diuisionem nō recipiunt seruitutes. q. sūt incorporea iura. l. illa. ad fi. §. de re. diui. et in. l. de re. corpo. et incorpo. in. pñ. Aut consideramus di

uisionem q. fit secundū iuris dispositionē et hec fieri potest pluribus modis. primo potest fieri per partes multiplicatiuas. puta p tertiam quartā. et c. et hac diuisionē nō recipiunt seruitutes per partes pro diuiso ut hic cū concordantijs allegatis. i. gl. hoc verū esse primo pbat ratione impossibilitatis. nam si p mittis mihi seruitutē aque ducende ex fūdo tuo ad tertiā pte fundi mei pro indiuiso et licet posset duci ad tertiā partē pro indiuiso. l. ad certā. et ibi no. §. de seruitu. tamen per hoc non sequitur q. dicatur diuidua. q. illa pars fundi diuisa reputat esse vnus fundus integer. l. si quis duas. §. si quis partē. §. cōmunia predi. l. naz satis. §. i. §. quemadmo. serui. amit. l. plāe. la. i. in fi. de legatis. i. probatur et secunda ratione. nam seruitus debetur predio dominātī secundū necessitatem ipsius predij. l. ergo cum. l. sequenti. et l. his qui duo. de serui. rusti. pre. sed dicte necessitati seruire nō potest pro parte quia tunc seruitus p parte tantam nō asferret vtilitatē respectu partis quātā i toto respectu totius. nam si predio cui aque mensura necessaria ē et si minor daretur in breui accresceret et fructus exiccarētur. p3 ē ista indiuiduitas per exemplum in seruitute itineris q. consistat ex significatiōe certi loci in quo vnus homo ire posset. l. i. et l. qui sella. §. de serui. rusti. predio. si concederem tibi mediā seruitutē itineris. designando locum per quem media ps tātū hoīs ire possit non asferret tantā vtilitatē i parte respectu ptis et c. vel si debetur seruitus vie et designatur locus magis aptus nō dicit impleri pro pte illud quod promissum est quia pp angustiam loci videt prestita alia res. l. seruitus itineris. §. si tam angust. §. de seruitu. **¶** Quandoqz sit rerum diuisio per partes iuridicas seu partes integrales ut puta diuidēdo ppietate ab usufructu ista diuisio etiam non cadit in seruitute quoniā non potuisses tibi pcedere usufructū fututis mee q. fuit fututis ēē nō pōt. l. i. §. de usufructu. le. sed usufructus ē psonalis fututis. l. i. §. de seruitu. ergo si pōt cōstitui ex seruitute. effectus fututis indiuiduitatis ē q. respectu pte censetur indiuidua eo q. stipulatio partis seruitutis nō t3. Itē respectu obligationis q. si diuidit iter heredes. l. ij. §. ex his. §. e. **¶** Itē respectu solutionis et pstationis. ut hic in ver. horum enim. Stipulatio at factorum quare dicatur indiuidua gl. etiam hoc non explicat bñ dic ut hic per bar. in. iiii. q. et per bal. in. d. l. si plures. **¶** In gl. ibi secundum quosdam subaudi et male. quia contra. l. v. §. i. §. de usufructu. etiam quia quelibet stipulatio que est indiuidua ex parte heredum promissoris censetur etiam esse ex parte heredum stipulatoris. l. vie. §. de seruituti. et d. §. ex his. dicas tñ q. post usufructum constitutum obligatio qua tenet pmissor usufructuario ad pacientiam prestandā est indiuidua ut declarat hic bar. in. iiii. q. ad fi. et sequitur Ang. hic in fi. et moderni. Quare aut usufructus dicatur diuiduus. et alie seruitutes nō. dic ut per barto. hic in prima questione. et per bal. in. d. l. p hereditariis. **¶** Nec predictis ob. l. cum duoz. j. de stipula. ser. uoz ibi nulla cōmūio iuris. vbi videt q. usufructus sit diuiduus q. respōde ut per bar. hic. et ibi. in. iiii. q. **¶** In eadem ibi qualiter autem. et c. glo. voluit explicare qualiter stipulatio seruitutis et factorum sit indiuidua. et nititur probare quodlibet predictorum tribus modis de per se. tamen glo. potius effectus resultantē ponit ex indiuiduitate differentiarum stipulationū quā ostendat causā q. sint indiuidue. iō dic ut dixi. §. **¶** In eadē ibi non v3 stipulatio. ut. l. si vnus ex socijs. §. de serui. rusti. predio. dicit tamen pau. de cast. hic q. in cōtrariū facit tex. in. l. profundum. eo. ti. et in. l. fin. §. cōia predio. vbi si vnus ex pluribus dominis cōis predij constituat seruitutem vel ipsi cō constituatur seruitus valet constitutio adeo q. interim ē in pēdenti quousqz alij consentiant et in omnē euentum ille solus q. constituit nunq. potest prohibere eum cui seruitutem cōstituit et cōtra. ergo idē debet esse in promissione seruitutis constituende sicut est in cōstitutioe fututis cū nulla alia ratioe vnus ex plurib. dñis prohibeat stipulare seruitutē nisi q. ei soli seruitus cōstitui nō potest. ut dicit tex. in. d. l. si vnus. ergo cū vni cōstitui possit ac etiam vnus solus cōstituere potest prout dixi. sequitur q. eodem modo debet posse stipulari. et dicit hoc a nemi ne fore consideratum propter q. concludit idē esse in stipulatione quod in cōstitutioe et sic determinari debet. d. l. si vnus. p. d. l. profundum. et ita dicit intelligendam esse istā gl. Adde

7 q̄ idem voluit Imo. hic. in. iiii. col. in paucis verbis. ¶ In ea dem ibi vel promittat alij fundū. rē. fatendum est q̄ si vnus ē dominus fundi seruitutē in eo cōstituere non pōt. l. vnus. s. d. seruit. rusti. predi. tamen videtur q̄ licet eaz cōstituere nō pos sit nihilominus possit eā promittere. q̄ etiam ille qui fūdū nō habet seruitutē promittere potest. l. heredes. s. s. an i ea. ver. s. s. fami. hercis. idem videtur tenere Bar. in. l. sub vna. s. i. j. eo. dum alle. d. l. per fundum. rē idem tenet hic Raph. rē pau. de cast. reprehendentes in hoc istam gl. rē idem sensit hic etiā imo. ¶ In eadem ibi rē postea partem eius alienet. rē. quid si promittens seruitutem alienaret partem fundi antequā serui tutem constitueret dic q̄ non exstingueretur promissio seruitu tis p id qd proxime dixi. rē no. bart. in. d. l. si sub vna. ¶ Itē intel ligo dictum istius glo. qm alienatio fuit facta pro parte. scilicet pro indiuiso secus si pro diuiso. q̄ in parte nō alienata poterit cōstitui seruitus. d. l. si quis duas. licet glo. in. l. si sub vna. s. i. in ver. partem. sentiat contrarium in illa implicatiua etiaz indi uiso. rē. Sed illam glo. reprehendit imo. ibi rē etiam pau. de cast. rē romanus. hic. Secundo intelligit dictum huius gl. quā do aliatio fieret pro parte ante cōstitutam seruitutem. secus si post per. l. via cōstitui. s. si. de serui. rusti. predi. quia multa ipe diūt facienda que nō impediunt iam facta. l. patre furioso. s. d. his qui sūt sui vel ali. iuris. c. quemadmodū. de iureiu. Quid autem si stipulator seruitutis totum fundum suum aliāt an cō stitutam seruitutem an exstingatur stipulatio adeo q̄ cedi nō possit emptori fundi. dic vt per Bar. rē alios post gl. in dicta. l. si sub vna. s. i. rē aliquid per Ange. hic. ¶ Atroz vero ecōtra si p missor seruitutis alienet partem fundi antequā seruitutez cōsti tuat exstingatur promissio seruitutis. ange. in. l. nō solū. s. mor te. s. de ope. no. nū. dixit q̄ sic per rationē illius rex. quod mi hi nō videtur verum. eo q̄ etiam qui nullum ius habet i fūdo potest obligari ad seruitutem cōstituendā. d. l. an ea. rē ita vide tur de mente Barto. in. d. l. si sub vna. s. i. posset tamē dcm an ge. procedere in stipulatore alienāte fundū. iuxta nota. p bar. in. d. s. i. ¶ In eadem ibi inanis sit stipulatio. hāc glo. appro bat Barto. hic. in. vi. oppo. rē sequitur alij excepto rapha. q̄ di cebat q̄ sicut possum stipulari fabricari insulam i fundo pēit aliēno si mea interest. vt. l. stipulatio ista. s. si quis insulaz. s. eo dem. quāto magis debeo posse stipulari edificari insulam i fū do in quo partes habeo pro indiuiso. Sed pau. de ca. rē ro. hic nō recedūt ab opi. glo. dicētes gl. esse intelligēdam quādo alij consocii stipulatoris cōsentire nolūt q̄ fiat insula i fundo com muni. quia tūc porior est conditio prohibētis in re cōmuni ali quid fieri. l. an vnus. s. si ser. ven. l. sabinus. s. cōmuni diuidū. quod intellige vt ibi no. gl. ¶ Non ob. rex. in. s. si quis insulā quia intellige q̄ ibi dominus fundi cōsentiebat. prēterea nega ri nō potest quin si vnus ex pluribus dominis fundi stipuletur seruitutem in fundo cōmuni nō valeat stipulatio: vt hic firmat gl. rē declarauit. s. ergo eadem rōne idem si stipulor edificari in sulā in fundo cōmuni. ad hoc tamē respōdebat raph. q̄ aliud est i stipulatiōe seruitutis. quia est stipulatio dādi: vt. l. iij. s. da re. s. de usufruc. rē dictū fuit. in. l. i. s. rē haruz. s. eodem. rē in ob ligationibus dandi nō succedit obligatio ad itēresse. l. vbi aut s. si. j. eodez. vnde nō potest valere propter meū itēresse. S3 questio nostra loquitur in stipulationibus faciēdi in quib⁹ suc cedit obligatio ad itēresse vnde potest valere ppter meū itē esse que respōsio nō est sufficiens: q̄ etiam vbi stipulor alteri da ri: rē quādo stipulor seruitutem ad fundum cōmunem: rē sic vi deor stipulari etiaz cōsocio deberet valere: quia vbi stipulor al teri dari in tali obligatione succedit obligatio ad itēresse. l. liber homo. s. si. rē ibi no. j. eodez. ¶ Prēterea tenēdo opi. bar. rē seq tium. in. d. s. rē harum. nō est verū q̄ stipulatio seruitutis dica tur stipulatio dādi. propterea nō recedo a cōmuni sentētia glo. rē docto. hic. ¶ In eadem ibi postea partem aliāt. Quid si totum alienet stipulator dic q̄ etiā exstingitur stipulatio do mum edificari in loco quem postea alienauit: vt tenuit ange. i l. non solum. s. morte. arg. illius rex. s. de ope. no. nū. rē pbat in. l. qui insulam fieri. cum ibi no. j. eodem. Ad quod etiam bñ facit hec gl. nisi cōstaret ēt post alienationē durare itēresse sti pulantis per id quod habetur. in. d. l. qui insulam: rē l. si q̄ in venditione. in verfi. aut quo. s. cōmunia predi. ¶ In eadem

ibi. l. continuus. s. si. rē. vbi stipulari possum insulaz fieri vni et heredibus meis in fundo hereditario. rē sic in fūdo omniū he redū. quod est cōtra id quod dixit glo. s. proxime dū dixit inanis est rē. Sed respōdeo q̄ ille rex. intelligitur p gl. rē doc. quā do fundus erat in totum illius heredis cui testator stipulatus ē: vel posito q̄ fuisset omnium heredū dic q̄ tūc acquiritur oī bus heredibus ex tali stipulatiōe: vt ibi probat bar. rē ratio est. quia actio ex stipulatu pōt acquiri heredi stipulantis: vt in. l. s. rē si quis. s. si operas. s. de usufru. nō alteri singulari successori puta emptori: vt ibi. rē eodem modo nō ob. l. cōtinuus. ad pri mum precedēs. dic cum gl. quia dictum gl. procedit i singulari successore in quem nō trāsit ius stipulatoris. d. l. si sub vna. s. primo. sed bñ trāsit in vniuersalem successorem. d. l. cōtinuus. ¶ In eadem. ibi vel dic hoc ab omnibus reprehēditur. q̄ sti pulatio que esset indiuidua ex parte heredum promissoris v3 eodem mō esse quo ad heredes stipulatoris: vt dixi in pā. gl. 12 ¶ In gl. in ver. operas. dixi. in. d. s. operaz. Extra gl. tractat hic subtiliter bar. in. viij. oppo. an obligatio rez tradi. de q̄ hic in ter. sit diuidua. rē cōcludit bar. q̄ sit indiuidua obligatiōe rē etiā solutiōe. per istum rex. rē quia si diceremus eā ēē diuiduam posset contingere inconueniens. v3 q̄ re pro parte tradita cōte queretur tradens liberationem pro parte. rē parte non tradita posset liberari soluēdo itēresse. cuz in ista obligatiōe nō teneatur qs ad aliud post moram nisi ad itēresse. vt hic i ver. cellus rē sic contingeret satisfieri posse creditori inuito in diuersis re bus p obligatione vni⁹ rē eiusdē rei. vñ vbiq̄ istud absurdū euenire posset. sed cā vitande absurditatis vult talem stipulati onem esse indiuiduam. l. in executione. s. pro parte. j. eodem ¶ Sed aduerte. q̄ hec rō infert q̄ stipulatio rem tradi sit in diuidua solutione seu liberatione non autem obligatione. vt patet i. d. s. p parte. rē propter hoc licet magis cōmuniter do. transeat cū opi. bar. tamen putarem in pūcto iuris veriores ēē opi. pe. rē Ly. rē in auct. hoc ita. C. de duo. reis. tenentibus q̄ sit indiuidua obligatione rē indiuidua solutiōe sicut obligatio rē restitui q̄ ē indiuidua obligatiōe. l. iij. s. heres. s. cōmo. rē l. i cō ditione. s. de condi. fur. rē indiuidua solutione. l. si due. in s. plane. s. de positi. q̄ non potest reddi concludens ratio diuersi tatis itē obligationem rē tradi rē restitui. nā cōtingere pos set q̄ tā obligatio rē tradi quā obligatio rē restitui variabitur obligatio rem tradi post moraz ad itēresse vt hic. Et obligatio rem restitui variabitur post rez peremptam ad itēresse. l. qui re stituere. s. de rei ven. rē l. in re furtiua. de cōdi. fur. rē licet vna facilius varietur q̄ alia non iherf. ergo vna est diuidua alia in diuidua. ¶ Nec ob. iste rex. vbi equiparatur stipulatio rez tra di. rē stipulatio insulam edificari que ē indiuidua etiam obligati one. l. si deicom. s. pe. de leg. iij. quia respōdeo q̄ in omnib⁹ si egparantur. p3 q̄ stipulatio funduz tradi est diuidua quo ad modum contrahendi. d. l. loc. de acq. pos. Secus si stipulor insulam edificari in fundo cōmuni. vt hic in glo. magna dū di cit inanis sit stipulatio. rē clarius per bar. hic. i. vi. opp. ¶ Nec obstat rō bar. dicentis q̄ obligatio rez restitui sapit i aliquo na turam obligationis dandi. quia ad rem restituendā extāre po test qs precise cogi rē non succedit obligatio ad itēresse ut. d. l. in re furtiua. sicut in obligationē dādi. l. vbi. s. si. j. e. ergo si cut obligatio rē dari est indiuidua obligatione ita debz ēē obli gatio rē restitui. q̄ respōdeo q̄ hec ratio de necessitate non cō cludit. p3 quia in obligationibus faciēdi procedente etiā di spositione legali in vltima voluntate potest qs precise cogi si cut in obligationibus dandi. l. si deicommissa. s. pe. rē l. i. stipu latio. s. siue. de ope. noui. nū. rē tamen dicte obligationes sūt i diuidue. d. l. si deicommissa. rē h in q̄stionibus per bar. rē etiaz p3 ex no. per bar. hic in. x. oppo. dum alle. d. l. stipulatio. s. siue. q̄ loquitur in casu quo quis pōt pēisse cogi. rē tamē secūdū bar. non per hoc imitatur naturā obligationis dandi adeo q̄ itē esse non sit in obligatione. secus in obligatiōibus dandi. rē istā opi. reperio etiam tenuisse bald. in. d. l. si duo. vbi simpliciter dicit idem esse in stipulatione rē tradi. rē i stipulatione restitui quo ad hoc an sit diuidua obligatione rē solutione rē cōcordat dicta opi. Ly. ad quod Ly. etiam alle. istam. l. que poti⁹ fac i cōtrariū. ¶ Pro ista opi. etiā facit. l. si tibi homo. s. fundus rē l. rursus. s. si. de le. j. vbi i vltimis volūtatibus obligatio rez

tradi diuiditur inter heredes. Sed responderi potest q̄ ibi nō loq̄r de obligatiōe defūcti diuidēda iter h̄des. q̄ ibi defūct⁹ nūq̄ fuit obligatus. sed originē cepit ibi obligatio in p̄sōis heredi rōe quasi p̄tractus aditōis hereditatis. l. ap̄d iul. §. si. q. ex cau. i. pos. ea. **¶** An nemo negat q̄ a p̄ncipio obligatio rē tradi in p̄ctu diuidi p̄t. d. l. loc⁹. vel posset ēt respōderi q̄ illa iura loquūf i obligatiōem rem dari. q̄ heres legatario ē obligatus ad dādū. l. h̄mōi. §. seruū. i. si. de leg. i. z. l. si dom⁹. §. d. cuius. z. ibi per bar. in fi. de leg. i. sed obligatio rē dari ē diuidua. d. l. i. executiōe. in p̄n. ergo. zc. **¶** Pau. de cast. hic tenebat q̄ stipulatio rem tradi sit indiuidua quo ad p̄ncipalem p̄missorem ut hic. sed quo ad heredes dicat omnino diuidua. p. d. §. heredes. z. d. §. catho. vbi hoc nō p̄bat. iō nō placet mihi hec sententia. op̄i. p. l. ij. §. ex his. ibi nō. n. ex persona heredi zc. s. e. iō r̄z. r̄orem puto dictā op̄i. **¶** In hoc articulo Rapha. cu. hic. z. an eū Fulgo. in. l. si ut certo. §. si duobus. s. cōmo. tenet q̄ stipulatio rē tradi oīno sit indiuidua z filr rem restitui: q̄ sūt stipulatiōes factorū. r̄ndent ad. d. §. heres. q̄ nō loq̄tur de p̄ncipali obligatiōe: s̄ de secūdaria: s̄ dic vt. s. dixi. tñ retenta op̄i. bar. limita eā s̄m ange. nō p̄cedere nisi essemus in casib⁹ in q̄bus obligatus ad tradēdū posset p̄cise tradere puta si ex forma statuti. ita eēt obligat⁹ ille q̄ teneret ex iſtro guarātie ad p̄cise tradēdū. **¶** Nā tūc nō posset resultare incōueniēs p̄dictū. s. q̄ inuito creditori fieri posset solutio in diuersis rebus. S̄ Jo. de imo. z Ro. hic rep̄hendūt hanc limitationē cōcludentes. q̄ dicto casu obligatio rē tradi erit indiuidua quo ad solutionē z diuidua quo ad obligatiōē sic i obligatiōe rē restitui quo cāu q̄s p̄t p̄cise cogi ad restitutionē rei ex. atis vt dixi nec succedit obligatio ad interesse p̄p̄ morā nisi re perempta. p. d. l. q̄ restituere. ac etiā re perēpta p̄t adhuc agi ad rē restituēdā. z repetere. l. si cōcubinā. §. nō solū. s. re. amo. z hic. p. bar. in. vi. q. z hic p̄ oīa v̄r equari obligatiōi rē restitui q̄ est diuidua obligatiōe z indiuidua solutione vt statū dīcā p̄firmo p. d. l. fidei. cōmissa. §. pe. z iſtoz necessaria est inuestigatio q̄ si est indiuidua obligatiōe d̄z agi s̄ quēlibet heredē p̄ portōe hereditaria alio scideret agēs i penā plus perētis. **¶** Successiue q̄ro an obligatio rē restitui vt q̄n agi ad restituēdā rez diuiduā obligatiōe q̄ mea est vel fuit dicat obligatio diuidua in quo Barro. hic. in. viij. oppo. concludit illā esse diuiduā obligatiōe: vt. d. §. heres. z indiuiduā solutionē. d. l. si duo. §. plane: z idē tenet bar. in. l. si incerto. §. si duobus. in. iij. col. s. commo. z ange. z imo. in. d. l. quarta. §. catho. z ange. z Ro. hic. sed Raph. cu. hic. z Fulg. in. d. §. si duobus. tenent q̄ sit indiuidua obligatiōe z solutione: q̄m si obligatio rem tradi est omnino indiuidua s̄ op̄i. bar. quāto magis d̄z esse indiuidua obligatio rē restitui cū hec obligatio meri facti sit p̄sertim q̄ sit a cōmodata r̄o q̄ nudā habet tñ facti detētiōē. l. rei cōmodare. s. cōmo. z. l. l. §. reis. s. de pos. z obligatiōes factorū sūt indiuidue vt s̄ r̄ndent ad. §. heres. q̄ itelligi d̄z q̄ ibi loquūf non de obligatiōe p̄mitiua ad rem restituēdā. sed de obligatiōe secūdaria i datur ad interesse ratione doli vel culpe in nō restituēdo cōmissa q̄ bñ est diuidua. d. l. si duo. in fi. S̄ certe hoc ē violare tex. i d. §. heres. p̄terea obligatio secūdaria que dicat rōe doli cōmissa. circa spēm est indiuidua. d. l. si duo. §. q̄ si lancē. z dicā i. ergo nō est bona eoz respōsio ad. d. §. heres. p̄terea eoz respōsio est s̄. l. i. cōditiōe. s. de cōdi. furti. z iō teneo op̄i. bart. q̄ etiā fuit de mēte bal. in. d. l. p̄ hereditariis. **¶** Nec ob. q̄ obligatio rē restitui sit meri facti. q̄ r̄ndeo q̄ oīa facta nō sunt indiuidua vt. d. c. catho. omitto etiā op̄i. imo. hic dicentis forte teneri posse q̄ obligatio rē restitui sit diuidua nō soluz obligatiōe sed etiam solutione. per. l. i. §. si apud duos. s. depo. qui tex. nō probat immo. p̄bat contrarium. **¶** Item loq̄r ille tex. s̄ obligatiōe secūdaria ratione doli: vt declarat Bar. in. d. l. si duo z respondebat imo. ad. d. l. si duo violādo z ipropriando tex. iō nō recito. dicebat etiam imo. Anno. in. c. sicut dignū. de homi. sentire hanc suam op̄i. vbi tamē Anno. nō dicit id ad q̄ allegat. p̄ Anno. retenta op̄i. bar. p̄ vera. limita eā p̄cedere vbi obligatio rē restitui daret ad spēm. secus si ad q̄ritatē restituēdam. q̄m tūc etiā solutiōe erit diuidua s̄m Bar. notabiliter hic. i. iij. q. p. l. i. §. si pecuniā in sacculo. s. depo. z. l. si duo in prin. eodē tñ. z est rō q̄ tunc etiā cū id q̄ est principaliter i solutiōe

fit in pecunia z filr ip̄m interesse rōne more si cōiter cōsistat in pecunia non potest p̄tingere dcm incōueniēs de quo in. d. §. p̄ parte. secunda limita. s̄m Ange. vbi obligatio rē restitui p̄curreret cū obligatiōe dandi vt q̄n agi p̄ditione furti s̄ furē s̄ quē ēt agi potest ad dādū. l. si. in fi. s. vsufu. quēadmo. ca. §. sic itaq̄. in fi. de act. nā tunc erit diuidua sicut ē obligatio dādū q̄ diuidua est. l. si stipulatus. §. q̄ decē. j. de solu. Sed imo. z ro. hic hāc limitationē rep̄hendunt z bene q̄ est eadē ratio iſto casu que est in mora obligatiōe rē restitui: q̄ q̄n ēt ageretur s̄ furem potest ex post facto variari obligatio q̄ re perēpta puta p̄ parte succederet p̄ ea parte obligatio ad extimationē. dicta. l. in re furtiua. ergo cū p̄tingere possit incōueniēs. de quo i dicto. §. p̄ pte. d̄z dici indiuidua solutiōe vt ibi. z p̄ hec reddantur expedire opp̄. respicientes primā p̄tem principalē. **¶** Tercio ad secundam. **¶** Ex qua primo nota q̄ obligatio ad interesse d̄z diuidua z ideo s̄ quēlibet ex heredibus p̄missoris agi d̄z p̄ portione hereditaria. quod primo limita q̄n principaliter ageretur ad interesse. Secus si cōtra vnum ageretur ad factum in diuiduū vt itereſse p̄sequeretur quod fieri potest: vt per gl. p̄mā magnā i. l. ij. §. itē si ex facto. s. eodē. z bar. hic in. viij. que s̄tio. nam tunc s̄ vnū dare iſolidum ad interesse. vt singulariter probatur per. d. l. ij. §. ex his. ver. z ideo. s. eodem. inducēdo vt ibi. per bar. in. iij. colū. z clarius ibi per **¶** Modernos z ibi dixi. Secundo limita p̄cedere q̄n ageretur ad interesse rōne more commissi. secus si ratione doli in faciendō commissi circa spēm restituēdā. q̄ tunc dabitur s̄ quemlibet iſoliduz comittentē dolum. d. l. i. §. si apud duos: z. d. l. si duo ver. q̄ si lancē. Secundo ex eadē littera nō. q̄ in obligationib⁹ faciēdi succedit obligatio ad interesse de quo hoc late per Bar. in questionibus. **¶** Quid autē in obligationib⁹ dandi. dic q̄ non p̄. l. si seruū. §. si. j. eodē. z l. Bar. hic. z in. l. i. C. de sen. q̄ pro eo quod interest p̄ofe. ponāt quattuor rōnes differentie. tamen nulla videt̄ p̄cludens ratio reddi posse iuxta. l. non oīum. s. d. legi. Ange. in. l. si. s. si q̄s in ius voca. ponit vnā que ē peior ceteris. z Bal. in. d. l. certi p̄ditio. §. q̄m. s. si certum peta. ponit aliam que friuola est propterea non refero. hoc tamen limita: vt. hic per Bar. in. x. oppo. cū quattuor sequenti. z in. l. i. in. iij. q. principali. C. de sen. que pro eo quod interest cui adde aliā limitationē. nam fallit q̄n obligatio rē dari venit ex p̄ctu bōefi dei: vt est gl. in. §. actionū. in p̄ima gl. magna. in fi. d. actio. que non est alibi s̄m bal. in. c. i. de p̄rouer. inuesti. z sequit̄ eaz bal. in. d. l. i. C. de senten. que p̄ eo. in duobus locis. S̄ imo. z Roma. hic. z ang. in. l. si. si quis in ius voca. nō iē. Et Anno. in lege illud. §. i. s. de dona. causa mor. z Roma. in. l. certi p̄ditio. §. q̄m. s. si cernuz peta. rep̄hendunt dictā gl. que iure nō probatur nam. l. i. in prin. de actio. emp. per quā se fundat gl. non p̄bat: q̄ illa. l. loquitur in obligatiōe rē tradi ad quā tenetur venditor. l. exempto. in prin. de actio. emp. potest tñ saluari in casu. de quo vide per bar. in. d. l. si. Secūdo limita i interesse cautio p̄pter fructus perceptos: q̄ s̄m Ange. illud v̄it in obligatiōe rem dari. l. si filius. §. i. j. eodē per illum tex. s̄m q̄ itelligit gl. dum dicit z fructus veniunt non vt zc. sed illam gl. ibi rep̄hendit bar. z **¶** Moder. **¶** Tercē adde inquārū bar. in. ix. oppo. concludit q̄ in contractib⁹ innominatis post mortem succedit obligatio ad interesse ēt in obligatiōe dandi. p̄. l. naturalis. §. i. de p̄scrip. ver. z sequunt̄ omnes. z bar. idē tenuit in. d. l. i. iij. q̄stione prin. C. de sen. que p̄ eo. z voluit Anno. in. c. sacro. de sen. excō. nam. s̄m Ange. hic. illud est verum etiā si in contractu innominato iteruenerit stipulatio p̄. l. cum mora. C. de transa. z hoc ibi sequitur bar. z bal. q̄ est singulariter notandū. facit q̄ stipulatio imitatur naturā p̄ctus super quo iſterponit. l. stipulatus. in prin. cū ibi nō. s. de vsur. z s̄ sequitur hic imo. l. s̄m eum aliq̄ s̄rium allegēt id q̄ nō. p̄ bar. in. l. ij. in fi. C. de p̄di. ob cām: vbi voluit q̄ stipulatio interposita super p̄ctu innominato mutat naturam ip̄suis contractus adeo q̄ in eo nō h̄z locum conditio ob cām q̄ non h̄z locum in contractibus nominatis. l. in ciuile. cum ibi nō. C. de rei. v̄e. z p̄ illa op̄i. bar. in. d. l. ij. bene facit. l. ex placito. C. d̄ re. p̄mu. z. l. siue apud acta. C. de transa. z l. Anno. non respondeat. potest responderi q̄ quo ad hoc ne videatur p̄missor per stipulationē se voluisse in plus vel minus obligare stipulatio nō

imutet naturā tractus super quo interponitur ita loquit. d. l. cum mota. cum ibi nota. p. bar. sed ubi non quereretur seu nō tractaretur de dāno: sed solum an quis propter stipulationē esset obligatus efficacius quam per ipsum contractus sup quo interponitur et dicendum est qd sic. l. miles. §. decem. §. de re. iu. qui tex. ad hoc non est alibi secundum imo. ibi si videremus in fideiussore: qd durius obligari nō potest quā principalis. l. grece. §. illud. de fideiuss. tamen bene potest efficacius obligari puta civiliter et naturaliter. l. i. et l. fideiussor obligari. §. fideiussor eo. ti. et isto casu pcedit id qd no. bar. in. d. l. ij. et in. d. l. ex placito. cū si. nō autem intelligendū ē bar. in. d. l. ij. velle qd si res data ex dōto innominato vallato stipulatione sit euicta nō possit agi cōditione ob cām. qd si ita sentiret male loqueretur: et qd non possit intelligi ostenditur quia si super contractu innominato est apposita stipulatio per eam nō nouat obligatio pcedens. l. duo societatem. §. p. soc. Bar. in. l. si qs cū alter. §. que ro. circa secundū exēplum. §. e. cuius docto. seruit ad ppositū cū t3 qd remediū. l. ij. C. de rescin. ven. habebit locū et si stipulatio sit interposita super dōto venditōis. allegat. d. l. si stipulatus de vsur. idē ergo erit in casu no. per bar. in. d. l. ij. C. de condi. ob cām. Et inquantū bar. hic. in. xiiij. oppo. format p̄m. d. l. si filio. §. de dona. cau. mor. et respondet vt hic p eū. Adde qd cū solutio: et doctrina. bar. transit Ange. et cōiter Phoder. hic et Sali. in. d. l. i. C. de sen. que pro eo quod interest. Sed Jo. de imo. hic dicit responsionem bar. ad. d. l. si filio. nō esse bonam dum bar. dicit qd ibi concurrebat obligatio rem restituī et obligatio rē dari: qd imo. per hoc dicere nō debem⁹ qd succedat obligatio ad interesse. arg. eorū qd no. hic per bar. i. viij. oppo. vnde putat forte illud ibi esse propter liberalitatē donatoris qd ratio nō v̄ bona qd in donatiōe cau. mor. nō d̄r esse liberalitas sed solum in donatione inter viuos. l. i. §. de dona. et ideo v̄ ve ra solutio Bar. ad. d. l. si filio. Nec ob. no. per bar. hic. in. viij. questio. qd fateor verū esse qd qm tenetur quis rei ven. ad restitutionē rei que exrat non succedit obligatio ad interesse. d. l. qui restituere: et ita loquitur bar. in. d. viij. q. sed in casu. d. l. si filio nō est inconueniens dicere qd agi ad precīū cū non adesset facultas rei restituende quod bar. hic in. d. viij. q. nō negat. circa quod vide etiam bar. in. l. plane. la. i. §. quod si rē. deleg. i. vbi in actione ex testō idem tenet qd hic: et ex predictis colligi pōt distinctō plenior: quam per Bar. hic. Cūc venio ad questio nes bar. et circa p̄mam dic vt hic per eum. Cūc inquantum bar. hic. in. ij. q. tractat an obligatio rē dari sit diuidua. et concludit qd sic regulariter. l. si stipulatus. §. qui decem. cū si libus. j. de solutio. et hic latius per eū qd limita singulariter s3 Ange. et Imo. in. l. in executione. i. p̄n. j. eodem. v3 nisi testator legaret mille p capella p̄stituenda: qd tunc quilibet heredū tenebitur nō p parte hereditaria: s3 insolidum tex. est nota. in. d. l. si deicommissa. §. pe. qd dare mille est pp exercitiū seu executionē facti indiuidui. f. opas capelle. aduerte tñ qd By. et bar. in. d. l. fideicommissa. volunt qd si testator dixerit lego mille ecclesie p tali opere construendo tenebitur quilibet heredum solum pro parte hereditaria: qm heredes nō sunt obligati ad factū s3 ad dandum. ideo tūc nō h3 locum ille tex. et sic cōsidera an heredibus iniungatur onus faciendi: et tunc pcedit opi. Ange. Sed si iungitur dare tunc procedit opi. bar. quam cōfirmo: qd testator in. d. §. pe. ipersonaliter locutus est nec dixit cuius cura deberet opus construī quo casu intelligitur onus illud iniunctum heredi. l. si seruus. lega. §. qui margaritā. de lega. p̄mo. quo tex. fm baldum. ibi nullū habem⁹ in iure meliorē. et alius tex. est in. l. acceperis i fi. §. ad. l. fal. et ideo quo ad casum. d. §. pe. veriorē puto opi. By. et bar. ibi quas sequuntur Ange. et imo. in. d. l. in executione: et nulla subest concludens rō quare in casu. d. §. pe. obligatio consistēs in dando debeat esse indiuidua potius qd alibi. Cūc inquantum bar. hic. in. iij. questioe pcludit obligationes factorū esse indiuiduas inter heredes pmissio ris vt hic. cū similibus. Et hic plenius per bar. limita notabiliter esse verū si oēs heredes fuerunt in mora constituti: qd tūc qd liber insolidū cogi pōt. al3 secus. tex. est notabilis: et ibi no. bar. to. in prealle. l. fideicommissa. §. pe. deleg. iij. et firmat pau. de cast. in. d. l. executione. in p̄n. et Roma. in. d. §. catho. vbi et dicit ipse qd l3 vnus ex heredibus pluribus eius qui seruitutem

promisit nō possit solus seruitutem in fundo cōi et hereditario p̄stituere. p. l. iij. et per. l. vie. de serui. tñ fallit fm eū si alij coheredes oēs fuissent in mora p̄stituti. allegat. d. l. fideicommissa. §. pe. et dicit ab alio nō eē ponderatū: et est magna limitatio ad istā. l. et hic no. Sed p̄m tenui in. l. ij. §. ex his. §. e. dic vt ibi dixi recitari et in. d. §. catho. opi. Rapha. ibi et hic dicētis aliā debere dari doc. ad cognoscēdū facta diuidua ab indiuiduis quid dicat bar. in hac. iij. q. sed rep̄hendi opi. raph. iō hic nō repeto. Cūc inquantū bar. in. d. q. iij. hic dicat singularē limitationē ad. d. §. catho. et illud p̄firmo. nā bar. vult qd vbi p̄t seq. incōueniens. de quo in. d. §. p parte. obligatio dicat eē diuidua quo ad obligationē: et solutionē: et ideo infert qd si p̄mi sit nō agere ad spēm dicat hec stipulatio continere factū indiuiduum quo ad obligationē et solutionē pp inconueniens qd accidere posset. per. d. §. p parte. et iō cōcludit nō posse intelligi. d. §. catho. in eo qui promisit nō agere ad spēm vt hic lat⁹ per eū et nō bñ: qd l3 possit euenire dcm inconueniens nō sequit⁹ ergo obligatio est indiuidua quo ad obligationē et solutionē et solū sequit⁹ qd sit indiuidua solutione: vt probatur in. d. §. p parte: nec ad hoc repugnat. d. §. catho. et intelligendo illū tex. tum. in stipulatiōe amplius nō agi ad spēm: qd l3 ibi dicat qd videtur inter heredes itelligē quo ad obligatiōes. Nec tex. ibi negat qd sit indiuidua solutiōe qm esset promissum amplius si agi ad spēm: et ita posset p̄cordari opi. bar. et doc. vt intelligamus qd predicta stipulatio sit diuidua. f. obligatiōe: et ita pcedit opi. doc. et indiuidua. f. obligatiōe: et sic pcedit opi. bar. Cūc adde singularē et spālem casus in quo obligatio facti est indiuidua: v3 i casu. l. mortuo. §. si testator. de legatis. i. vbi p̄batur qd obligatio opis edificandi est diuidua inter heredes qm ad illud sunt astricti rōne portionis p coheredem repudiante ac legis honorarie et accrescentis ipsis coheredibus secundū Ro. hoc dicentē hanc eē suam nouā singularē et mirabilē conclusionē et subdit qd rō huius est qd postq̄ heredes grauānt in vno qd eis inuitis accrescit portio coheredis. l. vnica. §. his ita. C. de ca. tol. releuānt in alio. f. vt sit istud onus indiuiduū. ar. l. eū q in p̄n. §. de iureiu. Secunda rō est: qd potest contingere isto casu inconueniens qd legatario inuito satisfieri possit in diuersis locis iuxta. d. §. p̄te: qm obligatus ad factum vltima voluntate pōt p̄cise cogi ad factum. d. l. fideicommissa i fi. Sed hac suā limitationē nullo mō teneo: et p̄eam t3 gl. cōiter approbata. in. d. §. si testator: per illā. l. fideicommissa. §. pe. que si loquitur in obligato ex vl. voluntate. et sic tollitur. ij. rō roman. Non ob. et p̄ma rō qd illa pcederet quotiēs portio deficeret postq̄ coheredes p̄es suas agnouissent. d. §. his ita: s3 i. d. §. si testator. nō v̄ qd coheredes agnouissent qm portio deficit ergo rē. ad. d. §. si testator. respōdet vt ibi in gl. Cūc inquantum bar. hic in. iij. q. circa p̄m formatū. in. d. l. per seruū. §. i. de vsu. et habi. iuncta. l. si ita fuerit. §. h3. §. de ma. testa. relig. cogitandū. adde qd ange. in. l. i. §. si vsufru. §. ad. l. fal. respondet qd vsus nō p̄prehendit sub vsufructu tanq̄ seruitus: s3 tanq̄ cōmoditas: et p h allegat ibi imo. in gl. in. l. huic stipulationi. §. i. in ver. sine vsu. §. vsufruc. quemad. caue. ad qd vide bal. i. d. l. p hereditarijs. in. l. col. vbi approbat rōnes diuersitatis inter vsum et vsufructum positas hic per bar. et inquantum bar. in hac. q. pcludit qd q teneat ad vsufructum vel ad seruitutē cōstituendā potest p̄cise cogi. qd teneat dari. l. ij. §. dare. §. de vsufru. adde gl. idem volentē. in. l. sed si me putē. §. cū inter. i. gl. magna. §. de p̄di. inde. qd vult qd obligatus ad seruitutē possit pueniri vel ad ipsam p̄cise cōstituendā vel ad interesse put ma luerit actor. S3 p̄ bar. facit. l. qui vsufructū. §. si. §. d̄ vsufr. et ibi ad hoc pōderat Ange. pōt tamē respōderi qd obligatus ad vsufructū anteq̄ p̄stituatur est obligatus ad dandū: et eo respectu pōt p̄cise cogi. d. l. si eius seruū iuncto. §. dare. S3 postquā est vsufructus p̄stitutus vel habet p̄ p̄stituto vt qm relictus est ex vltima voluntate. iuxta. l. i. §. d̄ serui. le. et facit. l. a ticio. j. de fur. obligatus est solū ad paciētiā. et sic ad factum qd si nō facit succedit obligatio ad interesse. ita loquit. d. l. q vsufructum §. si. ita et probat in. l. si vsufructus mihi in biēnium. de vsufr. legi. et colligi potest ex quibusdam verbis magistratibus ibi. Cūc iuxta predicta qrit Rapha. cu. an seruitus habitatiōis sit indiuidua: et dicit se putare qd sic q̄uis īperator. in. l. cū antiq̄

tas. C. de usufr. videat rē magis equiparare usufructui quam
usu. ego allego gl. i. d. l. i. §. si usufructus. ad. l. fal. i. ubi
que voluit qd servitus habitationis sit individua. p quo facit
iste tex. iuncto. §. si usufructus: qz non reperit excepta a servitu
tibus individuis nec affert tantā utilitatem in parte rē. nec p
oia equiparatur usufructui: vt per glo. in. d. l. cum antiquitas
z ultra predicta vide per bal. in. l. i. C. si vnus ex pluribus ap. z
in. d. l. si plures. C. de condi. inser. ¶ Itē circa ea que tetigit b
23 bar. in. q. vide que dicā in. §. i. huius. l. Item inquantū bar. in
vi. q. tractat. an in obligatione rē restitui succedit obligatio ad
interesse: z concludit qz sic perempta nō aliter. qd tenuit etiam
gl. in. d. l. diuortio. §. ob donationes. z in. l. rei iudicate. §. i. so
lu. ma. z sequitur hic imo. z ista vī esse magis cōmunis opi. reie
cta opi. Ange. qui de directo dixit 3 tex. in. d. l. rem furtiuam.
§. de cōdi. furti. Rapha. hic. z Ful. in. l. i. C. qd me. cau. erat in
opi. qz in obligatiōe rem restitui succedat incontinenti p morā
obligatio ad interesse per. d. l. iij. §. heres q nō probatur: mo
uebat ēt per. l. si duo. in fi. §. depo. Sz responde qz ille tex. nō
probat: qz lz dicatur qz interesse potest deduci in cōdemna
tione nō tñ per hoc sequitur qz post moram succedat obligatiō
ad interesse qz etiam in obligatiōib⁹ dandi in quibus nō suc
cedit obligatio ad interesse potest fieri cōdenatio offō iudicis
mercenario ad interesse. l. iul. §. de cōces. z no. in. d. l. si seruū.
§. si. j. eo. ¶ Itē potest intelligi tex. in. d. l. si duo. qñ esset res
perempta mouebatur ēt p istum tex. vbi in obligatione rē tra
di: z in alijs obligatiōib⁹ factorz succedit obligatio ad iteref
se post morā ergo idē in obligatione rē restitui q dī continere
factum. Sed ad hoc pōt rñderi p rationē diuersitatis quā iter
24 predicta subtiliter reddit hic Bar. in. fi. vi. q. ¶ Circa hoc ēt
quero quid si res restituenda perempta nō ē. non tñ apparet
res an succedit obligatio ad interesse achi perēpta ēēt. dic qz sic.
qz paria sunt rē nō extare seu rem nō apparere. l. cū res. §. itaqz
si. itē si res dele. i. p quē tex. i. pposito nro. ita decidit bar. in. l.
si pstante. §. si vxor so. ma. z idē erit si res appareat tñ sine ma
gna difficultate haberi nō possit: qz paria esse reputantur rem
nō extare: z extare sed haberi nō possit: vel saltē cū magna dif
ficultate haberi possit. l. naturalē. in prin. §. de acquirē. re. do. z
in auc. de fideius. §. i. ita i pposito inqt Ly. in. l. mater. in. iij.
q. C. de rei ven. z Bal. seqf ibi in. pe. col. Itē adde aliū casum
in quo in obligatione rē restitui succedit obligatio ad interesse
re nōdum perempta v3 in casu. l. pe. §. i. §. so. ma. z ibi ponde
rat Pau. de ca. Itē iuxta predicta adde qz in obligatione fa
ciendi: z per pñs in obligatiōe rē tradi succedat obligatio ad
interesse post morā vt hic cū si. Tamen fallit fm Ange. hic nisi
essemus in casu in quo posset qz precise cogi. qñ tunc nō succe
deret post morā obligatio ad interesse: qz esset eadez rō q est i
obligatione dandi in quib⁹ pōt qz precise cogi ad dandum: z
nō succedit obligatio ad interesse. d. l. vbi aut. i. fi. z idē t3 ang.
in. l. si. §. si quis in ius vo. nō ie. Sed Ful. in. d. l. si. z Bal. imo.
z Roma. hic 3 rñ tenent per. l. i. in pn. de ac. emp. vbi vēditōr
indistincte pp morā obligat ad interesse: z tñ pstat qz vbi vēdi
tor lz facultatē rei prestāde: z est dñs cogitur precise pstatē: z
trāsferre dominiū vt plene no. gl. in. §. preciz insti. de emp. z
ven. z hic per Bar. in. viij. q. ad idē. l. stipulatio ista. §. sue. §. d
ope. no. nūc. vbi obligatus ad factū ex dispōe legis potest pci
se z cogi. tñ pcedit obligatio ad iterefse: vt. d. §. sue: z recte ad
uertatur ēt Ange. l. hic. in. x. q. circa hoc se correxit z sic fuerit si
25 bi 3 rñs. ¶ Inquantū bar. hic. in. vij. q. cōcludit qz in obliga
tione faciendi vtrūqz est in obligatiōe alternatiue. l. factum
z interesse: vt hic latius per eū adde qd ange. hic dicit qz nō suc
cedit obligatio ad interesse: sz copulatiue cū hac modificatiōe
qz vna sufficit. ar. l. i. c. quod autē. §. quo. lega. Jo. de imo. hic
sequitur bar. ad. d. §. qd autē. rñdef qz ibi actor pbatr ignora
bar. alā ab initio cogere eligere: vñ teneo opi. Bar. cui adde
gl. in. l. i. in ver. in alijs. C. de sen. que p eo qd itereft pferūf. z
26 Bar. in. l. i. §. de ac. emp. ¶ Sed qro de vno pone qz peto fa
ctum z itereft alternatiue. pbo factū pmissum de interesse nū
bil: pbo. an poterit ferri p me snia Be. in. l. iter stipulantē. §.
ij. j. eo. t3 qz nō per illū tex. sed Raph. cu. ibi t3 3 rñm qz factū
peritur pncipaliter. sz interesse venit in subsidiū per glo. in. d. l.
i. de ac. emp. z hoc puto verius z probat ex no. per bar. j. in p

27 xi. viij. q. Demū iqtū bar. hic. i. viij. q. tetigit an ad factū pos
set qz precise cogi z pcludit qz nō regulariter sed liberat solue
do interesse vt hic. z l. si quis ab alio. in fi. de re iudica. cū simi
libus. qz recipit aliquas limitatiōes: vt colligit ex distinctione
bar. hic cui adde qz ēt fallit qñ iuramentū interuenisset in obli
gatione facti: qz poterit precise cogi: vt pbatur in. c. fi. ne pre
la. vices suas. z Bo. ant. istud ibi sequitur. idē etiā t3 gl. in. l. si pe
cuniā in prin. in gl. que incipit: z qz iurasti. §. de condi. ob cau.
qz ad hoc ponderat: z sequitur bal. in. d. l. si pecuniā z in. l. sed z
be. §. pzetor. §. de pcur. vbi etiā ad hoc allegat. l. si quis maior
C. de transac. idē Bal. in preludijs seu. in. vij. col. z Inn. z do.
Abb. in. c. veniens. de iureiurā. z ibi ēt hoc sequit Ant. de bu.
qui pro hoc etiā allegat qz in iuramento inest cā qz iurās oī ef
ficaciori mō quo potest obliga. l. cū pater. §. filius matrē. de le.
ij. c. ad nostrā. el. i. de iureiurā. idē tenet do. Abb. in. d. c. veniēs
vbi allegat plura qz breuitatis cā omitto. idē ēt t3 Host. Joan.
an. z Imo. in. c. p tuas. de arbi. per id qd habet. in. c. cū tpe in
glo. in ver. obseruādū. e. ti. z imo. in. c. ij. de pig. z bal. in. d. l. i.
C. de sen. que p eo. in. viij. z. xij. col. z sal. ibidē. in. xvj. col. z an
ge. z pau. de ca. in. l. fi. cōtigerit. §. de iur. om. iur. qz iuramentū
seruari dz in forma specifica. c. ad nostram. el. i. de iureiurādo.
ac etiā vbi iuramentū seruari potest sine dispendio. zc. seruari
dz. c. cū cōtingat. de iureiurā. cū simili. ¶ Itē ob. l. fi. C. de n
nu. pe. vbi iuramentū dz intelligi fm naturā preambule obliga
tionis: qz ad hoc rñderit. in. d. c. per tuas. l. qz ideo illud cōtū
git in. d. l. fi. qz nō ē verisimile qz quis velit obligari si pecūias
non acceperit sed recipere sperat. ideo tunc nō mirū si iuramē
tū simpliciter iterspositū nō extendit vltra naturam preambu
le obligationis: qz non est verisimile qz qz velit iactare suum. l.
cū de indebito. §. de probationibus qz rō cessat qñ quis pmit
tit aliquid facere cum iuramento. qz vñ qz oīno cogi possit ad
obseruantiam iuramenti. c. cum laycus. de foro competentī i.
vj. c. licet. de iureiur. ea. l. i. idem tenuit ipse Imo. in. c. i. de iudi
cijs. idem tenuit ēt Romanus hic. per aliq iura. z maxime p.
c. ex litteris. el. ij. z. c. sicut ex litteris de sponsa. z quanuis pas
sus sit dubius tñ ista opinio vñ tutior: lz Anno. z Antonius de
bu. in. d. c. per tuas z in. d. c. i. de iudi. z Joannes de Imo. in
l. ij. §. pe. §. de donationibus. teneant contra. ¶ Itē fallit. d.
regula qñ quis teneretur ad opus pium faciendū secundum
bal. in. l. i. C. de sen. que pro eo qd interest. allegat. d. l. fideicō
missa. §. finali. considerauit bal. qz ius publicum z diuinuz eq
parantur. l. finali. C. de sacro. san. eccle. vnde idem fit in vtro
qz cum. d. §. finali loquatur de opere publico. ¶ Idem videt
tenere Paulus de ca. in. l. qui rome. §. flauius. j. eo. vbi dicit
esse tex. qz fauore libertatis quis precise potest cogi ad factum
idest manumittendum: sed libertas dī esse causa pia: vt. l. i. ad
finem. C. de cōmuni seruo. manumiss. in versiculo. ratione pie
tatis: z ibi pōderat bal. z nota. bar. in. l. si vnus. C. de testamē
tis: z in. l. proxime. §. de his que in testamē. delen. cu3 similib⁹
Sed contra hoc facit tex. in. l. si pecuniā. §. sed si acceperit. cū
glo in ver. consequi. §. de conditio. ob cau. vbi ad libertatem
dandam quis precise cogi nō potest. posses rñdere quod tex.
in. d. §. sed si acceperit. loquitur in 3ctu inominato in quo nō
solum in obligationibus faciendi: sed etiam in obligatione dā
di non potest quis precise cogi. sed semper succedit obligatio
ad interesse vel reperitur solutū. l. naturalis. §. i. de prescrip. §.
z etiam nota. gl. in. l. cū precibus. C. de re. permu. z bar. in. ix.
oppo. tamen tex. in. d. l. fideicommissa. §. si. nō videtur proba
re id quod allegatur per bal. nam ibi tex. non fundat se i fauo
re publico vel pio loco. alia est ratio illius. §. vt hic. per bar. in
ix. q. z similiter in tex. in. d. §. flauius nō dī illud ad qd allega
tur per Pau. de ca. Et in contrarium facit id quod proxime
dicā. tamen tene menti dictam limitationem pp auctoritatē p
dictorum. ¶ Itē fallit secūdū bal. in. l. cū precibus. C. de re.
permu. nisi in ea interesset fieri precise z nō satisfieri i interesse
i. in pecunia vt si quis mibi promiserit manumittere filiū meū
qui erat seruus suus. naz tunc potero precise cogere ad manu
mittendū. allegat. l. cū seruus. in prin. §. man. cui iungas rō
nem tex. in. l. procurator ad exhibendum. §. si. in ver. in infini
tum. j. rem ra. ba. z l. insti. quidem. §. si. §. quod me. cau. z sic
ex verbis bal. in. d. l. cū precibus. infertur qd proxime dixi: v3

28 **Q** obligatus ad manumittendūz nō pōt p̄cise cogi q̄ innuit bal. eē speciale in filio manumittendo. **E**t fallit vbi factum aliquod pōt extra iudicium facilius expediri: q̄ poterat p̄cise cogi fm Ange. hic. allegantē ita tenere Jo. an. in addi. spec. i. ti. de emp. z ven. §. sciendū. in addi. incipiente de emptore loquitur zc. z h̄ refert ē simpliciter. Raph. hic. z idē tenuit Ange. in. l. in stipulationibus. §. operam. §. eo. Sz imo. z Ro. h̄. Prius tenent quod est verius p̄ istū tex. dū loquit de obligatione facti. i. rem tradi. q̄ quidem de facili adimpletur: z tamē nō cogit p̄cise sed liberatur soluendo itē esse: vt hic. z. l. si fū dum certo die. j. e. Nec Jo. an. i. loco preallegato. dicit id qd allegatur per Ange. fm eos. adde quod ange. voluit allegare Jo. an. in addi. spe. in ti. de re. ec. nō alie. §. i. in addi. incipiente non fuerit zc. vbi illud tener: z allegat. l. si cū exceptione. §. sz z si quis. §. quod me. ca. sed ad illuz tex. responde vt hic p bar. in. viij. q. q̄ ibi loquit in obligato ad faciendū ex dispositione legis. nos aut i obligato ex dispositione contrahentis. **E**t fallit vbi qs tenet ad tradendum vel ad restituendū seu aliud factum virtute snie q̄ tūc posset cogi p̄cise fm bal. in. l. qui restitueret. §. de rei ven. per illum tex. cū glo. magna z idem etiaz tenuit bal. in. c. si facta si de seu. fu. contro. inter do. z agna. z i. l. i. in. ij. col. C. de sen. que pro eo: z idem sentit ē hic ang. Sz bar. hic in. ix. q. in ver. iuxta predicta tenet p̄trariū si bene i spiciatur: z idem etiaz tenet Imo. z Roma. hic. q̄ dānatus ad rez tradendam vel ad factū liberatur offerendo interesse post sententia: vt no. hic bar. allegando. l. ita veniūt. §. cum predicti mus. ver. itē recte. §. de pet. heredi. inducenda hic p eum. **I**do ob. l. qui restituere: q̄ loquitur in obligatione rem restitui in qua fatendum est q̄ quis pōt p̄cise cogi ad rem restituendā re ex tante cū nō succedat obligatio ad interesse nisi re perempta. d. l. in re furtiva. Et dixi. §. secus in obligationibus facti vt hic z ista est melior responsio q̄ alia tradita hic per Jo. de imo. dūz dicit q̄ in. d. l. qui restituere illud iō est q̄ ille obligatus ad faciendū nō erat obligat⁹ iure actiōis: sed officio iudicio q̄ respō sio est §. d. l. q̄ restituere. iūcto prin. cum sine illius. l. aliā fallentiam vide p ange. in. l. si barfatorē. C. de fideius. vbi voluit q̄ si p̄missi sistere quē in iudicio possum p̄cise cōpell: z p eo v̄ tex. in. l. eū pro quo. §. de in ius vo. z idem t̄z ibi Pau. de cast. p illū tex. z idez bal. isti. de satisf. §. i. z in. l. ij. §. i. §. satisf. cog. alias fallentias vide per cano. maxime anto. de bu. z imo. in. c. ij. de pig. z p bal. in. l. neq̄ in fi. C. de ope. lib. z in. d. l. sz z be. §. p̄ter. z in. l. si traditio. in. i. col. C. de ac. em. z in. d. l. i. in. xij. col. C. de sen. que p eo z in. l. si hi. C. loca. in qbus locis ē tā ḡit qd de scriptore p̄mittēte scribere an ad scribendū p̄cise cogi possit de quo p gl. in. l. stipulatio. §. siue. de ope. no. nū. z h̄ p bar. z mibi plz opi. eius p illā rōnem: v̄z q̄ ratio pp quam dicimus q̄ qs nō pōt regulariter p̄cise cogi ad factūz haberet ē locū in isto casu: vt hic p eū. ipugnātē etiaz limitationē antiquo rū dicentiū q̄ qm̄ est electa industria p̄sone qs ad factū possit p̄cise p̄pelli: quā limitationē tenebat h̄ By. quē refert z seq̄ Ly. in. l. ij. in. C. q̄ bo. ce. pos. z imo. hic. eo q̄ sicut nō pōt qs p substitutū explicare factū qm̄ est electa industria p̄sone. l. iter artifices. j. de solu. l. i. §. ne aut. C. de ca. tol. ita nō d̄z posse liberari soluēdo interesse: z p hac opi. facit gl. in. l. si qs ab alio §. si. de re in. z seq̄tur io. an. in addi. spe. in ti. de renū. z conclusione. §. i. sup. h̄. itē est beneficiū zc. saltē in cāu quo loquitur gl. in. d. §. siue. l. fauore studij z publice vtilitatis. z Bal. in. d. l. si hi. dicit illā gl. nō habere locū in scribente libros vocatij vel similes: sed in scribēte legales. ita ē bal. in. d. l. si traditio. z i. d. l. neq̄: z illā gl. in. d. §. siue. dicit imo. in. c. ij. de pigno. eē cōiter approbatū: sz in puncto iuris veriorē esse opi. bar. q̄ mibi ē v̄t h̄ior: p rōnē suā: q̄ p̄z r̄sio ad id qd dicebat electa industria p̄sone non posse explicari factū p substitutū q̄ eo casu nō fit § regulā. l. stipulatio ista. §. alteri. §. e. **E**t iuxta. h̄ ē posset subij ci qd an dñs q̄ vasallū inuestiuit possit p̄cise cogi ad inducendū vasallū in possessionem feudi an nō libere soluēdo interest se. de quo vide p bal. in. c. i. in. iij. col. de p̄tro. inuesti. z hic. per Ro. l̄z de bal. mentionē nō faciat: z decisionē colligit q̄ possit p̄cise cogi ex. c. si facta. cū ibi nota. si de seu. fu. p̄tro. iter do. z agna. **E**t iuxta quantū bar. hic. in eadē questioe tāgit an obligatus ad rē tradēdā possit p̄cise cogi tradere: z pcludit verā

esse opi. gl. reputate singu. in. §. p̄ciū infri. de emp. z ven. cū limitatione. de qua hic p eū. Adde q̄ ista ē magis cōis opi. de quo ē vide p gl. z doc. in. c. cū iōānes de fi. instru. per imo. in. c. olim de censu. p Archi. in. q. i. studeat p Spe. z io. an. in ti. de emp. z ven. §. in anterioribus. in pn. p bal. in. d. l. si traditio. z plenius. in. d. l. i. in. xij. col. C. de sen. que p eo. z p bal. i. l. i. ctus. in pe. col. C. de fi. instru. z ibi limitat dictā opi. gl. in. §. p̄ciū dicens q̄ qm̄ v̄ditor est dñs tūc vera sit opinio illius gl. qm̄ tenet transferre dñiū. ideo poterit p̄cise cogi. q̄ ē ea. rō que est in obligationibus dandi quib⁹ diximus quē p̄cise cogi posse. l. vbi aut. in fi. j. e. Secus si nō esset dñs q̄ cōtineret merum factū. iō tūc ē si haberet facultatē rei tradēde nō posset p̄cise cogi vt hic. Sz dubitandū v̄t de hac limitatione: q̄ v̄ditor ē si dñs sit nūq̄ tenebit ad tradēdū q̄ p talē traditio nem trāsserat dñiū: vt pbat i. l. exempto. in prin. §. de ac. em. z in. l. si ita. §. i. de p̄hē. em. ergo nō videt dñia. an sit dñs vel non. **P**reterea si vera eēt limitatio bal. sequeret q̄ ē qm̄ v̄ditor esset dñs posset p̄cise cogi sz nō haberet facultatē rei tradēde: q̄ ita dicimus in obligationibus dandi p. l. seruū. §. si. j. eo. z hic p bar. qd ē § no. p glo. in. d. §. p̄ciū: z ita puto § bal. si bene recolo tenere. Pau. de ca. in. l. i. §. de ac. emp. vbi tū v̄t minus bene referre bal. **E**t ex predictis p̄z doctrinā bar. hic verā esse que etiaz cōiter approbatur. **N**ec ob. l. si iactus re. §. de act. emp. p quā Raph. cu. hic tenebat Priū v̄z q̄ v̄ditor p̄cise nō cogeret ad tradēdū: q̄ respondet hic Ro. q̄ docto. z gl. in. d. §. p̄ciū. z Bar. hic. fallit in casu quo v̄dit qd incertū p̄dēs a futuro euentu z sic cōsistens in spe. ita loquit. d. l. si iactus. **A**lterius circa ea que tāgit hic Bar. in. ix. q. quali ter debeat libellari in petēdo factū vel interesse. vide p Spe. i. ti. de fructib⁹: z interesse. §. viso. h̄. aut factū cū sequenti. z p bal. in. d. l. si traditio: z in. l. i. circa. vij. col. C. de his que pe. no. z do. Ant. in. c. olim. de cē. vbi no. esse tex. in fi. p opi. bar. hic. **E**t ex doctrina bar. hic. in hac. ix. q. pōt decidi qd p̄missi edificare tibi domū: z si nō edificē promitto penā volo domū edificare: sz offero tibi interesse ante morā an euadā p hoc penā i qua questione Jo. de imo. in. l. p̄tinuus. §. qui insulā. j. e. concludit q̄ nō. sed in Priū v̄t doctrina bar. hic. dū dicit factū z interesse cēseri idem. puto tamē decisionē Joan. de imol. esse veram nō per rationem suā: sz aliā: v̄z q̄ stipulatio penalī cen set facta sub conditione si nō edificauero z conditio debet impleri in forma specifica. l. qui heredi. z. l. menius de cōdi. z de mō. sed soluendo interesse nō impleteret specificē sed p equipollens: z in quantum bar. hic iuxta predicta voluit q̄ qm̄ impossibile est factū p̄stari necesse est peti interesse. per. l. si usufructus mibi p̄biēniū. §. de usufru. l. cū bar. hic omnes transeunt. sed Rapha. cu. in. l. si seruū. §. si. videtur dānare bar. hic. z dicit contra bar. facere tex. in. l. si quādo. z in. l. quotiens. de ope. li be. vbi opera preterea peti potest: z tamen est impossibilis ad. l. si usufructus mibi in biēniū. respondet q̄ usufru. preteritus non potest peti. i. cum effectu exactionis. sed bene substinetur libellus in quo peteretur per dicta iura. Tamen substinendo bar. responderi potest ad. d. l. si qm̄ cūz similibus q̄ opera preterita peti non potest. idest opere extimatio vt ibi per gl. z per glo. in. l. in stipulationibus. §. operaz. §. e. vel quod peti pōt. §. quādo nō appareret de impossibilitate. **E**t circa vltimā. q. formatā. per bar. hic dum querit an incerta quantitas super interesse peti possit in libello vide plene in proximo preallegato. §. viso per iohannem an. in addi. in fi. i. col. **E**t iuxta quantū Ange. hic tractat de libello incerto z alternatio: vide que dixi in. l. vbi autem. §. qui illud. j. eodem. **P**ostremo in quantum dicit Angel. q̄ si peto rem peremptam mibi dari faciendū expressam mentionem de peremptione non procederet libellus nisi subdatur vt consequatur interesse secūdu eum. vide hoc per bar. z alios: z ibi dicam in. l. si seruū. §. si. j. e.

31 **S**i quis ita. **I**ste. §. venit ad determinationē h̄. cellus. §. e. l. vbi habetur q̄ in obligationibus facti succedit obligatio ad interesse post moram. nam erat dubium an post moram ceptam an post moras persectam: z hoc tendit. Stipulatio penalī adiecta obligationi facti cum adiectione diei demum committitur adueniente die Stipulatio vero facti concepta sine die committitur ad partē

culare interesse cum res ceperit esse in mora inchoandi. h. d. Et pro eius intellectu aduerte qz differt iste tex. in prima parte .d. ver. plane. vbi est secunda pars qz in prima fuit adiecta pena in stipulatione non in secunda fm Bar. Ang. z Imo. hic. z ista dñia videtur in se vera esse z eam sequitur By. in. l. contumacia. §. item qui insulam. j. eo. Et rō est qz pena nūq̄ committitur etiam p parte nisi trāsiuerit tñ tps infra qd opus pmissus explicari possit. l. ita. stipulatus z. l. cū stipula. fm mibi a pculo. j. eo. qm̄ penalis stipulatio venit cōmittenda ex euentu pditionis que nō scindit. l. cui fundus. §. de cōdi. z demon. z. l. stipulationū alie. §. si. §. e. Sz ad interesse cōmittit stipulatio pp moram ideo si p pte cepit esse in mora cōmitti debet stipulatio p parte ad interesse vt hic in fi. Item est alia rō qz pēa adijcitur loco totalis interesse. l. si. j. de preto. stipu. nō mirū si non pōt cōmitti p parte respectu particularis interesse. imo nō inspicit in q̄tum interfir. vbi pena adiecta est. l. stipulatio ista. §. alteri. §. e. Et lz predicta in se sint vera tamen nō vident pcedere posse quo ad istum tex. qm̄ hic in prima parte nō videt verū qz fuerit adiecta pena sed interesse: vt hic in fi. q̄ti opus est si cut ē tacita inerat in obligatione principali. d. h. celsus qd for tifico: qz si in prima parte censet adiectam esse penam: z diē dñbūsser mero iure cōmitti pena ante diē kalendaz. l. incōtinēti cū constitisset opus fieri nō potuisse: vt est tex. in. d. l. cū stipulatus: z ibi glo. z omnes firmanz cuius dñum dicit hic. in ver. diem pmissionis cedere que verba denotant nullo mō esse cōmissam stipulationē nec natam esse diēz obligationis. l. cedere. j. de ver. sig. ergo sequit de necessitate quoti. hic. in pn. fuit adiecta dies z nō pena quo casu non cōmittitur stipulatio ad interesse aliquo mō ante diem: vt. l. insulam. intra biennium fm vnum intellectū. j. eo. Secundo differt: qz in prima parte huius stipulatio. incipit a precedenti cōditione: sed secunda a precedenti dispositione fm bar. z Ange. sed fm imo. z Pau. de ca. hic hec diuersitas attendenda nō est: qz quo ad id de quo querit in tex. non reperit aliquid referre inter predicta: preterea ē in prima pte pcessit dñus locationis: z sic incipit per modum dispositionis: vt hic in verbo non ex quo locatū zc. Tercio differt fm Bar. hic. z in prin. huius. l. v. q. qz in. i. parte fuit adiecta dies: quo casu nunquāz cōmittitur stipulatio ad interesse aliquo modo ante diē. d. l. insulam: sed in secunda parte si fuit adiecta dies quo cāu incōtinēti quo incipit eē i mora inchoandi: lz non trāsiuerit tempus quo casu potuit opus perfici cōmittitur stipulatio ad particulare interesse vt hic. in fi. z. d. §. item qui insulā: sed hec dñia nō placet. Ange. hic cū quo trāsit Pau. de ca. quia ē ibi ē adiecta dies vñ qz ante diē cōmittitur stipulatio sicut si dies adiecta nō esset allegata. d. l. cum stipulatus. sed ad illuz tex. respondere Imo. hic qz ibi loquit qm̄ fuit adiecta dies: z etiā pena quo casu ante diēz cōmittit stipulatio mero iure ad penā cū trāsiuerit tñ tps quo potuerit opus fieri. cū obstarer exceptio: vt no. in. d. l. cū stipulatus. in gl. sed ipsemet Imo. in. d. l. insulam. z fm ro. hic z Bal. ante eos in repe. l. z si post tres in pe. car. §. si quis cau. videtur sequi opi. Ang. qz si qñ est adiecta pena z dies cōmittitur pena ante diēz z pena est odiosa quanto magis dz cōmitti ad interesse qd non est odiosum ar. l. cum quidā. cum vulg. §. de lib. z post. teneo opi. Bar. que etiam fuit opi. gl. in. d. l. cum stipulatus. cū qua transit ibi bar. Ange. z imo. z etiam ipsemet Ang. z Pau. de cast. in. d. l. insulam z bal. in. l. non oīs. in prin. §. si cer. pe. que opi. probatur hic. in tex. in. i. parte intelligendo vt dixi qz hic nō fuit adiecta pena. z ibi nō dñ cessit obligatio hic ante diē. Nec obstat si dicatur qz hic in stipulatione fuit adiecta dictio tūc qz ostendit partes considerasse extremitatem tps: qz respondeo qz hec dictio tūc i stipulatione recipiebat prestationem z executionem cū effectu nō autēz stipulationis cōmissionē: vt pz i tex. Et pro ista opinio. est tex. nō cauillando in. d. l. insulam licet tenentes opi. contrariā dicant. vt ē ibi intelligunt bar. z Rappa. cu. qz ibi debet intelligi qz nō cōmittitur cum effectu exactionis. tamen quo ad obligationē z actionē cōmittitur p. d. l. cum stipulatus. quod est diuinare. Nec ob. rō eorūz de pena que est odiosa zc. qz rñdeo qz pena pcedit ex dispositione hominis. interesse autēz ex dispositione. l. mīti autē agitur cū l. quam cum homine. l. celsus: z ibi nota. §. de arbi. reliqua in

materia huius. §. vide per bar. in prin. huius. §. in. v. q. cū quo cōmuniter concordant docto. in dictis locis preterq̄. i his que dixi. §. Aliqua etiā circa intellectus: z limitationes huius. §. di xi in. l. in illa stipulatione. §. eo. vbi feci mentionē de his que ponit Imo. hic in fi. Et in gl. in ver. cedere. ibi cum effectu zc. hanc expositionē approbat bar. in. d. l. cum stipulatus. vbi ipse se opponit de isto. §. sed verior est sequens expositio quā probaui. §. esse veram. Nec obstat. d. l. cū stipulatus: qz ibi loquit in pena hīc i interesse inter que est dñia quo ad hoc vt probaui. §. Et in gl. in ver. possit. dic qz sic ad contraria formata verior est solutio posita in ver. vel hic agit z in ver. vel dic agitur zc. Extra gl. vltra predicta in q̄tum bar. in prin. l. nostre. in. v. q. dicit qz qñ factus est explicandus in iudicio si nō facit pmissor aliquo tpe cōmittitur stipulatio ad totale interesse. l. cū que rebatur. cūz concordant. j. iudi. sol. sed quando est factum explicandus extra iudicium cōmittitur statim cū trāsiuit tñ tempus quo potuit pficere z non perfecit. l. si stipulatus esse abs te z. l. continuus. §. itez qui insulā. j. eo. z dicit post De. rōnez esse: qz incertus est finis litigij. Adde qz cum hac rōe transeūt Ange. z Rappa. cu. sed imo. dicit non videri veraz quia tales stipulationes respiciūt instantiaz. l. cū lite mortua: z. l. cūz apd. j. iudi. sol. vnde rñder forte dici posse qz hoc operetur auctoritas iudicij. argu. l. fi. C. si tutor vel cura inter: sed meo iudicio bar. idem considerauit dum dicit tempus instantie esse certum qz durat triennio. per. l. properandum. C. de iudi. sed tempus litigij esse incertum: qz potest esse qz durabit minus. si qz plus vt in curia roma. ideo iungere potes simul vtranqz rationē. §. bar. z Imo. Et inquantū bar. in. d. q. querit de rōne quare ex clausula dolus malum abesse cōmittit stipulatio ad interesse particulare per. l. nouissima. j. iudi. sol. sed ex clausula de defendendo cōmittitur ad totale. z respondet vt ibi per euz adde qz imo. z Roma. hic dicunt rationem bar. non militare qm̄ stipulatio iudi. sol. cōmitteretur ex clausula de defendendo post litem contesta. quia tūc in totum nō interest cū possit peruenire ad diffinitiuam sententiam reo etiam non defendente. vnde dicebant posse esse rationem quia non defendentes quandocunqz impedit totum quantum in eo est. ego de hac ratione semp fui dubius ideo puta factum esse. l. non omnium. §. de lega. Et imo contra hanc. l. facit. l. si in lege. §. si domus. §. loca. vbi qz primum constat opus fieri non posse cōmittitur stipulatio ad totale interesse ante diem etiam quo ad exactionis effectus cuius contrarium. hic dñ. z in. l. si insulam. j. e. ppter hoc bar. in. d. §. si domus. dicit illam. l. pcedere in cōtractibus boni fidei. secus in dñibus stricti iuris vt hic. de quo mentionē feci in. l. in illa. §. eo. vbi relatis aliquibus in dñum conatus fui sustinere opi. bar. lex. 73.

Alterdum. Ex natura rei in stipulatione

deducte z ex loco, destiato solutio inest dilatio stipulationi: lz tenor verborū hoc non exprimat. h. d. Et in tex. ibi dilationes zc. an possit intra istā dilationē cogi debitor satisficere de soluēdo sicut dicimus in debitorē habente dilationes legales qui ad hoc tenet: vt in. l. si constāte. §. quoties: z ibi no. §. so. ma. vide per doct. ibi z maxime p imolā tenentē qz nō p quo allegat istā legē que tñ hoc nō dicit. z no. Ly. in. l. i. C. vt in poss. lega. vñ qz indistincte teneatur ad nudam cautionē prestandāz quicunqz talem dilationes haberet. de quo loquit iste tex. z probat in. l. diuortio. §. interduz. in prin. z quod ibi gl. z clare bal. ibi. §. sol. matrimonio. Et in gl. in ver. incipit declara. vt hic p bar. z Ange. z per bar. plenius in. l. ita stipulatus. in. ij. q. principali. j. eo. z p Ange. in. l. cētesimis. in prin. j. eo. z magis cōmunis est opinio. bar. z licet rappa. hic. alleget contra bar. tex. in. l. insulam. j. biēnium. j. eo. vbi non oritur obligatio aliquo modo ante diem tñ contrariū voluit bar. hic. z melius: qz non ob. d. l. insulam. qz ibi loquitur de obligatione interesse que cūz non cōmittitur nisi propter moram: vt. §. l. prima. h. celsus: z. §. si. nō potest cōmitti vel nasci ante euentum diei cum ante nō possit esse in mora. l. magnam. C. de contrahen. z cōmitten. stipulati. sed nos loquimur de obligatione quo ad id qd est p̄cipaliter deductum in stipulatione. quo casu ante diēz oritur obligatio. l. cedere. j. de verbo. signi.

¶ Si seruus. Stipulatio serui hereditarij vel seruus illius q est capturus ab hostibus h3 in

x.74
8 **T**ipulationum. Sripulatio tūc dī
certa qñ pīnet ali

quid certū in substantia quātitate. ⁊ qualitate: ⁊ qđ
cūq; istorū deficiat dī incerta. h. d. vsq; ad. §. fundi. ¶ Nota
qđ in sūmario dixi qđ limita pcedere vbi cūq; stipulatio contine
ret aliquid consistens in quantitate pondere numero vel men
sura: prout est vinū ⁊c. Secus aut si stipulatio contineret spēm
qđ satis est qđ duo cōcurrant ad hoc vt stipulatio dicat certū cō
tinere. primū qđ sit certa in substantia. secūdū qđ sit certa in qua
litate non autem necessaria est exp̄ssio quātitatis: ⁊ hoc no. qđ
in spēbus q̄ritas appet a capite vsq; ad pedes sūm. ¶ Be. ⁊ bar
to. exēplum si p̄mitto sūdū tusculanū: qđ videoz p̄mittere totū
Et idem etiam est in habentibus certā ⁊ determinatā formā a
natura. si p̄mitto hoīem stichū homo ecce substantia stichus
ecce q̄litas: nec expedit addere quantitatem. ⁊ p̄bat in hac. l.
ibi fundus tusculanus hō stichus ⁊c. ⁊ est de mente gl. in ꝑ. vt
appellatio. dū sentit gl. qđ illa dictio quantum ⁊c. nō referatur
ad spēs. Secundo limita nisi stipuler pecuniā puta aureos. x.
sufficit exprimere s̄bam. s. aureos ⁊ q̄ritatē. nō aut est necesse ex
primere qualitātē vt p̄bat in. ꝑ. auri. x. Et rō ē qđ lz aurei repe
riant diuersarum qualitātū tñ intelligit de qualitate que est de
consuetudine illi⁹ regiōis: ⁊ si p̄suetudo varia ē intelligitur de
minori. l. nūmis. de leg. iij. ⁊. l. super stipulationibus. de re. iij. ⁊
fuit de mente gl. ⁊ pe. bic in. si. ⁊ si diceres qđ eodez mō si stipu

e. 75° **I** autem. Principium huius. l. expedit
mus cum. l. prime precedenti. iō
sequitur. §. Alexander.

Illud. Qui stipulatur partum ancille vel fructus in-
ros incertum stipulat. secus si stipulat aliqd cer-
tus quod per relationem ad aliud certificari pōt. h. d. vsq; ad
§. q id qd. **Mo.** ex tex. ibi sed q vinū paria eē qd nō esse cer-
tū p vel p relationē ad aliud vt hic. z. l. certū. s. si cer. pe. z. l.
nominatim. s. de pdi. z demon. z. l. affe toto. de here. insti. cū
fi. z ex hoc iferebat no. **Ang.** h ad intellectū de. appellati. s ap-
pel. ibi dī qñ appellat ab interlocutoria requirit sigillatim ex-
primere cās grauaminis. nā satis putat exprimi sigillatim si nō
verbis generalibus: sed specificis exprimātur cāe per relationē
ad aliud z iō sufficeret sm eū dicere. p causis grauaminis. alle.
exceptionē pacti. z iurifur. oppositas i primo iudicio vt appz
i actis. secus si dicerē p causis grauaminū allego oēs exceptio-
nes. pductas i iudicio: z idē voluit **Ang.** i 2 si. cccxij. i. cipiēte.
Quedā dīa anna: z in. l. i. s. de lib. z post. z in. l. si ptor. i pn.
vbi oīno vide per bar. **Imo.** z alios. s. de ope. no. nū. p glo. z
doc. i. d. de. appellati. per Jo. an. z alios i. c. pūit. de appel.

et singulariter p bal. in. l. minoribus. C. de his q: vt indig. et in: l. eos. §. si autē. in. l. col. C. §. ap. et in. l. edita. in. xix. col. in. §. sciendū tū est et. C. de edē. in. repeti. paduana: et in. l. termina to. in. vltima. col. de fruc. et lit. expen. et in. l. ante sententie. C. quo appel. non reci. et ang. in. l. quicquid astrigē. §. e. ad quos meremitto. **Inducitur et hic tex. per Pau. de ca. ad que** stione de qua per bar. in. l. si ita scripsero. de condi. et demōst. v3 q: si testator in testamento coram notario et testibus dixit q: ipse testabatur prout in quadā cedula existente apud guardia nū fratrum minorum q: tale testm̄ valebit perinde ac si exp̄ssis set corā testibus nomina heredum descriptorū in cedula quo rū heredū nomina exprimere necesse est corā testibus vt testm̄ valeat. l. heredes palam. in. prin. §. de testa. et l. iubemus. C. de testa. et idem tenuit Bar. in. d. l. si ita scripsero. et in. l. quē here di. de rebus dub. et Alcho. de neap. in. l. his verbis. in. prin. p il lū tex. de leg. iij. Bal. Ang. i. d. l. asse toto. et Saly. in. l. si. C. §. fidei. per illū tex. fm vnam lecturā. et bal. in. l. captatoria. in. v. q. C. de testa. mili. et Jo. de imo. in. c. cum tibi. de test. et in. l. il la institutio. §. de here. insti. et circa ea q: dicta sunt ad intellectu. d. cle. appellanti. ad de do. Ant. in. c. vt debitus. in. iij. colū. de ap. et doc. maxime domi. in. c. cordi. e. ti. li. vi. **Itē no. ex tex. i** §. qui hō a ticio. iuncto §. et adhuc occurrit fm Raph. cū hic pmittens id qd ticius d3 non videtur pmittere vt fideiussor: s3 tanq: principalis q: §. et adhuc venit similitudinarie ad. §. q: vero a ticio: et nullū simile est idē. l. quod nerua. cū si. §. depo si. p quo facit qd no. bar. in. l. pe. §. de preto. sti. dum allegat. l. iij. §. de duo re. In dñū facit gl. in. l. ticia. §. pe. in. §. hō qd apd. §. eo. dū dicit quasi fideiussor. et illā ad hoc reputat sing. Ang. in. l. sciendū. in. prin. §. de edil. edic. et hoc videt tenere bar. in suo consilio incipere. Ticius pmittit. io. de imo. in. d. l. pe. di cit q: si dixerō pmitto tibi decem p ticio videoz fideiussisse. p. l. si pre. §. mā. possumus p p cordia dicere q: l3 quo ad hba vi deatur vt principalis pmittere. tamen quo ad effectum habet p fideiussore: q: h3 bñficiū de fideiussorib: vt voluit gl. sing. i auē. de fideiuss. in. prin. in. §. hō fideiuss. et hoc potest dici sensisse gl. in. d. l. ticia. §. pe. dū dixit quasi fideiussor. que dictio quasi denotat iproprietatem. gl. in. c. solite. de maio. et obe. **Alitio** querit hic bar. post Dy. et Ja. de are. an et qñ pmissi sūt fructi nascituri vel ptus ancille agi possit certi cōditione vel actioe ex stipulatu. in. quo dic vt hic p eū cū quo transit hic imo. et etiam Raph. cu. q: sustinendo bar. rñdebat ad. l. si stipulatus. in. pñ. in. §. ex stipu. §. de vsur. q: ibi petebant fructus non vt fructi sed vt interesse: que rñsio nō placet q: agitur ad interesse certi conditione: vt hic pcludit Bar. vnde potest aliter rñderi ad. d. l. si stipulatus: exponendo illa hba ex stipulatu. i. certi p ditione: vt per gl. in. l. penales. §. iulia. §. ad. l. falci.

Qui id quod. Stipulatio cōtinēs aliquid fieri vel non fieri dñ cōtinere incertus b. d. Ratio huius. §. potuit esse duplex vna v3 q: in pmissione facti pōt variari solutio ex volūtate pmissoris qui eligere pōt soluere interesse. l. stipulationes. ver. celsus. §. e. Secūda pōt eē rō q: facta ex pfectione sua recipiūt formā. l. qui quadringēta: §. quedam. §. ad. l. fal. iō cū facta nondū prestita nō sunt in re rum natura dicunt eoz stipulationes incerte sicut stipulationes fructuū nascituroz. **Inducitur iste tex. per Pe. de anc. hic. ad** q. testator legauit uxori sue ānuā. x. quoad vixerit et subiūxit. in. §. testi. q: si heres pfaceret in aliquo ex cōtentis in testō incide ret in talem penā. heres requisitus a muliere facere neglexit. an p hoc inciderit in penā. pcludit videri q: nō p istū tex. i quo ap pellatione faciendi nō pñetur non facere: vnde l3 large ap pellationi faciendi vñat nō facere. l. iij. in. pñ. cū gl. §. eo. tñ cuz simus in penalib: restringenda est significatio: vt in regula in penis: et l. cū quidam. §. de lib. et posthu. Sed §. Pe. de anc. est tex. in. l. cū quid. §. e. et in. §. si. insti. e. ti. vbi ad hoc vt cōmit tat pena adiecta stipulationi cōtinenti non facere sufficit dice re et si ea factū fuerit. et sic non faciēs pprie dñ pfacere vñ nō puto di. tum Pe. de anch. esse verum.

Qui illud. Obligatio alternatiua dñ continere incer tum si electio est pmissoris: sed si electio est stipulatoris dñ certū cōtinere. b. d. **Mo. ar. q: libell' alter** nariū nō pcedit. nā talis libellus dñ esse incertus vt hic. libel

lus autē dñ esse certus. l. i. in. prin. et ibi gl. magna. §. de eden. l. pompo. scribit. si frumentū. §. si. §. de rei ven. et l. in actioe. §. §. fur. in. quo passu magis cōis pclusio est q: si electio erat debito ris: tūc procedat libellus alternatiuus: q: non est tunc in prāte actoris certū petere sed alternatiue tñ. nec ob. q: incertitudo vi tiat libellū: q: illud fallit vbi declaratio incertitudinis nō est in prāte actoris. l. i. §. q: autem. §. quoz. leg. et no. gl. in. c. abbate. in. §. dñi. de re iudi. in. vj. et Anno. in. c. pstitutus de resti. in. in te. et ita intelligat id qd no. gl. in. §. curare. instita. de actio. et i. l. in rem. in. gl. i. §. de rei vendi. et in. l. pretor. §. qd autem. §. de iniurijs. vbi gl. presupponit libellū alternatiuū pcedere: secus aut vbi electio eēt creditoris: q: nō procederet libellus alterna tiuus cū tūc sit in eius prāte certum petere: et ita firmavit Bar. in. d. §. quod aut. et bar. in. l. iij. C. de sen. que sine certa quāti. et Ang. in. d. l. si in rē. et aliqd per Bar. in. l. si fundus. §. in ven dicatione. §. de pig. et in. l. rē alienā. §. de pig. ac. circa pe. col. et p Bal. in. l. cū pponas. C. de trāsa. **Predicta limitat no.** Ly. in. l. gallus. §. si eius. put ibi refert Bal. §. de li. et posthu. nō pcedere qñ alternatiua esset in mō narrādi: et non in pclu sioe libelli et vtraq3 alternatiue tenderet ad vtrūq3 effectū: pu tā q: actor in libello narrat § suū emphiteotā q: ipse rem em phiteoticā aliēauit irregisito dñō actore: vel in triēnio canonez nō soluit: q: pcludit eū priuari iure emphiteotico. iuxta. l. iij. §. fi. C. de iure emphi. nam talis libellus indistincte pcederet fm Ly. q: vtraq3 ps alternatiue de p se inferē q: emphyteota pue tur. alle. l. qd si dubitet. §. de acq. here. et d. §. si eius. quod est bñ notandū. **Pro hoc bñ facit id qd no. Guil. de cu. et bal.** in. l. cogi. in. ver. quarto quero. C. de pe. here. et qd no. bar. in. d. §. si eius. et Ant. de bu. in. c. ex pte. de rescrip. p illum tex. in. §. dolo vel negligentia. et p Ant. de bu. in. c. tertio loco. in. fi. §. pba. et qd no. Jo. an. in. c. i. §. pac. **Pro hoc etiā q: pclusio** libelli est illa que attendi d3: vt no. Anno. in. c. sup litteris. de rescri. et bar. in. l. aurelius. §. sticho. p illū tex. de li. le. S3 dicta cōclusio libelli nō erat alternatiua ergo et. tñ bal. et imo. in. d. §. si eius. reprehendit dictam limitationē Ly. q: erat in prāte actoris certū facere reū in narratiōe libelli ergo illud facere de buit. allegauit no. p bar. hic. et ista opi. videt pbari in libello p id quod legit: et no. in. d. l. i. in. pñ. cū gl. magna. in. ver. si. §. de eden. vbi unam rem petere poterā pluribus rōnibus et causis cogor vnam expm̄ere vt reus possit deliberare et ne reus varijs et superfluis defensionibus grauet. Non ob. allegata in dñum q: loquuntur pprie i libello. et sic cessat rō pprie allegata. **Mo** ob. q: conclusio libelli debeat attendi: q: etiā que narrantur in libello attendi dñt. §. de exce. rei iudi. l. si mater. §. eandē. et in. l. et an eadē. e. ti. et no. gl. magna. in. d. l. i. mihi tñ magis pla cet opi. Ly. post factū libellum q: pōt rñderi ad nota. per gl. i d. l. i. q: loq: in eo q: agit ex scō quo resultāt diuerse actōes ad diuerfa tendētes: secus si ad eūdem finē: q: tunc non curaret de illa varietate. d. l. quod si dubitet: et d. c. ex parte. et d. c. ter tio loco. **Item inquantū bar. hic voluit q: vbi incertitudo** non pōt declarare per agentem pcedat libellus incertus: vt di xi. §. **Adde qd hoc singulariter limitauit Ang. in. l. stipula** tiones nō diuiduntur: §. fina. §. eodem. quem sequitur imo. in dicta. l. stipulationes in. fi. in. prin. v3 q: illud pcedat vbi incer titudo cāretur a facto aduersarij: secus dicūt si cāretur a facto alterius. exemplū in volēte agere ex pctu celebrato cū defūcto cui successit agens et ignorat q: liter sit celebrat' pctus p cise. nā pcedit libellus incertus referēdo se ad id qd probabitur in p cessu allegant. d. l. si in rē. vbi nō pbatur. tamē opi. eoz vñ sen sisse glo. in. l. qd i heredē. §. eligere. circa me. §. ad treb. **Cōtra** rium indubitanter vñ tenere verius q: primo probatur. per. l. q: de rota. §. incerte. §. de rei ven. scōo pbatur i. d. §. q: auez i §. quēad. nā i pri. §. locutus est. ibi iurisconsultus de incertitu dine cāra ab aduersario postea dñ idem in qualibet incertitu dine. et hoc ibi aperte voluit gl. dū dixit maxime aduersarij. §. expresse voluit Anno. p allegato. c. constitutus vbi forti' dixit qd et si incertitudo cāret a facto pprio libellātis dūmō sit error pbabilis pcedit libell' incert' et hoc pbat ibi i tex. dū alterna tiue petebat pctum declarari nullū vel aduersus eū cōcedi re stitutionem in inte. **Idem t3 Archi. et alij quos plene refert.** d. Ant. de bu. i. c. i. de libel. ob. et Pau. de liaza. et ant. de bu.

in. d. c. tertio loco. **¶** Pro h facit qd no. glo. in. d. c. abbate. z no. Bar. z Bal. in. l. sancimus. la. i. C. de sa. lan. ec. z Bar. i. l. expsum. in. iij. q. pncipali. de ap. Quid aut in exceptione alter natue an pcedat vñ q sic per. c. nullus pluribus. de re iudi. li. vj. z. s. de excep. l. nemo. cū ibi no. z i specie no. ant. de bu. in. d. c. iij. loco. z ēt ponit vñz procedat positio alternatiua. de quo vide oīno Ann. i. c. ex pte. Et no. bal. in. l. edita. in. xxiiij. col. in ver. quod dicitur de pratica vinctina. C. de edē. in re. pe. paduana. z i. l. i. iij. oppo. C. de fur. z i. l. iij. C. de sen. q si ne cer. quāti. z cōiter cōcludit q vbi pcedit libellus incert⁹ vel alternatiuis pcedit ēt positio alternatiua vel incerta lz regula riter positioes debeant esse certe. iuxta no. i. c. ij. de pñel. in. vj. z i. l. ij. s. qd observari. C. de iura. calū. Quid de decreto iudi cis vide. l. si pupilloz. s. si ptoz. qd ergo. s. de reb⁹ eo. vbi pbat⁹ q decretū alternatiuū vñ. sed tamē iudex facere nō dz z ibi gl. qrit quid in diffinitiva snia. z cōcludit q non valeat. p. l. si. de senten. q sine cer. quā. z cū illa gl. trāsīt ibi Alcho. de neapo. de quo p gl. in. c. latores de cleri. exc. depo. mini. aliqd per bal. i. d. l. i. C. de furtis. Alexander.

1 **¶ Qui sortem.** Qui stipulatur fortē z vsuras stipu latur certū. s. quo ad sortem z incer tum quo ad vsuras. h. d. **¶** In gl. si. ibi vel dic quor anis. pce dens expositio ha z clara est. hec hō est magis dubia. tamē sal uari pōt vñ hic p Bar. Extra gl. tractat hic bar. an vsure futu ri tps in iudicio peti possint adeo q sup eis snia ferri possit. z magis cōis opi. est q si actor petiit sortem z vsuras etiā p futu ro tempore quo cōtingit debitorē ēē in mora soluēdi sortē tūc procedat libellus z snia quoniam actor petendo sortem facit quicquid potest vt impediāt tractū futuri tps idest vt sortez cō sequatur q soluta amplius vsure non currant. z pro hoc ē tex. in. l. i. fm vnā lectu. gl. C. de sen. q sine cer. quāti. quā lectu rā ita saluat ibi Bar. aut actor sortem non petir: sed tantū vsu ras futuras in quibus petir p dēnari debitorem p futuro tem pore. z tunc non pcedat libellus. qz per actorē stat quominus impediatur tractus futuri tps. l. i. s. i. s. de vsur. Ex quo colli gitur conclusio q vbiqz est in potestate actoris ipediri tra ctum futuri tps nō procedit libellus in quo petitur cōdemna tio ad ius de futuro. Et ex hoc infertur decisio q in āno debi to cū nō pendeat a potestate creditoris exigere totum pro tem pore futuro procedit libellus in quo petir cōdēnari debitores pro futuro tpe ad prestationē annui debiti. z hec ē magis cōis conclusio que pbat in. l. libertis quos. s. māumissis z ibi not. Bar. s. de ali. z ciba. leg. z tex. z ibi gl. in. l. i. C. de fideic. z no. Bar. i. l. ij. in fi. eo. ti. z gl. z doc. i. l. nō quēadmodū. s. de iu di. z bar. i. l. pecūie. s. de ali. z ciba. leg. z bar. in. l. male agif p illū tex. i. fi. C. de prescrip. xxx. an. z ang. i. l. cū notissimi. s. i his eo. ti. z bar. z bal. i. d. l. i. C. de sen. q sine cer. quā. z bar. ang. z imo. j. l. prima. s. i. z late ange. in repe. l. i. in. xxvi. col. C. de iu di. Quicquid dixerit Jac. bu. aliter sentiens in. d. l. nō quēad modū. **¶** Itē aduerte qz lz itellect⁹. s. traditus. ad. l. i. s. i. de vsur. posset pcedere itelligēdo q ibi lata fuit snia sup sorte p actore q postea separatiz perebat in iudicio vsuras futuras sor tem exigere nō curabat vñ inuit tex. ibi in. h. cū in potestate. tñ alio modo pōt ille tex. itelligi vñ q ibi vsure non debebant ex stipulatione z sic nō erant debite iure actiois. s. officio iudicis mercenario veniebāt ppter morā. iuxta. l. iij. C. depo. nā tunc vsure future occurrere post sniam peti nullo modo possūt. sed tantū possent peti ille que decurrent vsqz ad sententiā. qz offici us mercenariū nō opat vñ ultra instantiā cause. d. l. iij. z. l. termi nato. C. de fruc. z lit. expen. z hoc fuit de mente gl. i. d. l. i. C. de vsur. z. l. i. C. de sen. q sine cer. quāti. z ibi sequitur hoc iac. bu. z clarius hic ang. Pro hoc itellectu bene facit tex. i. d. l. i. s. i. i. ad officium iudicis. z sic innuit q ille tex. loquit i vsu ris venientibus offō iudicis nimirū si p tpe futuro peti nō pos sunt: vt dixi. secus quando ius de futuro venit iure actionis. vt d. s. manumissis. z. l. i. C. de fideicomis. z hanc distinctionē fe cit etiam bal. z rationem diuersitatis vide p bal. in prealleg. l. i. C. de sen. que sine cer. quanti. Subdebat ange. hic q qñ ve niunt iure actionis tunc peti possūt vsure de futuro si actor fe cit qquid potuit vt sortem exigeret fm quod no. bar. in. d. l. i. C. de senten. que sine cer. quāti. p rationē assignatā in. d. l. i.

s. i. in ver. cum in potestate vt dixi. s. Sed qñ veniunt offō iu dicis indistincte peti non possunt vt ibi. z h modo limita opi. bar. Ex his infertur fm opi. ange. quid de expensis futuris. z cōcludit q cū expense veniant officio iudicis mercenario. d. l. terminato. poterunt peti expense quas fieri contingeret p tpe futuro vsqz ad sniam non post sicut dictum est in vsuris venie tibus officio iudicis pro quo est casus in. c. auditis. de procur. z ita debet intelligi gl. in. c. romana. s. caueant. de sen. excō. in vi. ita etiā itelligi debet decisio bar. in. l. fulcinius. s. si qs actio ne. s. qui. ex cau. in pos. ea. z que no. bal. in. l. i. C. s. fideicom. z in. d. l. i. de vsu. in lectura antiqua. z in. d. l. i. C. de sen. que si ne cer. quanti. z ang. in repe. d. l. i. C. de iudi. circa. xxvi. colū. **¶** Altit isert etiā ex his an iudex possit condēnare ad fruc⁹ futuros in quo ang. hic concludit q aut veniunt officio iudicis mercenario vt qñ peto rem mihi debitam ex cōtractu. nam post litē cōtesta. fruct⁹ pcepti veniūt officio iudicis. l. videam⁹. la. ij. s. si actionē. s. de vsu. z tunc dicendū est eodē modo put i expēsis dictum ē. Aut veniunt iure actionis vt quia vendico rem meam quo casu etiam fructus percepti ante lit. cōtest. ve niūt i rei vēdi. z sic i iur actiois vt i. l. ex diuerso. s. i. z ibi no. s. de rei vēdi. z tūc idem dicēdum est q in vsuris venientib⁹ in re actionis. qz si facio quantum possum vt impediā tractum fu turitemporis possū petere. als non ut dixi. s. z idē tenuit imo. j. l. pr. s. i. z in. l. si. s. de re iudi. z hoc mō debēt reduci ad cō cordiā dictū bal. z ang. alibi hō tetigit de hoc bal. in. l. i. C. si secū. nup. mulier. z in. d. l. i. C. de sen. que sine cer. quāti. z An ge. i. l. si marito. s. si. so. ma. z i repe. d. l. i. C. de iudi. z i. l. iulianus als incipit fructus. s. de rei vendi. z ibi habes gl. in h. rei iudicande. que decidit id quod dixi i primo mēbro distinctionis huius circa fructus. **¶** Et ultra predicta de hac materia an tra ctus futuri tps pteat ad iudicē. vide p gl. in. c. pla. s. homi. i. vi. z i. d. c. romana. s. caueāt. z plene p Anto. de bu. z imo. i. d. c. auditis. z ēt Imo. i. c. p illoz de prebē. z bar. que oīno vide i. d. l. i. C. s. sen. q sine certa quāti. z p Ang. hic p imo. j. l. pr. s. i. p do. Flo. i. d. l. i. s. de vsur. vbi dedit singularē z nouū intellectū hz eū ad. l. i. C. de sen. que sine cer. quāti. Sed certe fuit intellect⁹ Ang. ad litteram in repetitiōe. d. l. i. i. xxvij. col. C. de iudi. ubi latissime tractat de hac materia. de quo vide bal. in. l. i. C. de fideicō. Alexander de imo.

2 **¶ Hec stipulatio.** Stipulatio dādi ē certa: qz nō ē variabilis ex pte debitoris cū possit precise cogi ad dandū. h. d. **¶** Mo. qz i sumario dixi. de materia per bar. i. l. stipulationes nō diui. in pn. iij. oppo. cum quattuor sequētib⁹. s. eo. ubi ponūt plures casus in quibus i obligatiōibus dandi succedit obligatio ad itereffe z sic cum tūc sit variabilis ipsa solutio ex pte debitoris qui liberari p soluēdo itereffe stipulatio talis diceref cōtinere icertū sicut sti pulatio alternatiue uel stipulatio facti. s. e. l. s. qui id quod. cū sequē. Sed quid si pmitto me daturum sed soluturum. an possim pise cogi dicitur i. l. si ita stipulatus fuero te fisti. s. fi. j. e. Ratio autem quare stipulatio dādi sit certa pōt ēē duplex pñā vñ qz certa est quiditate. per. l. stipulationum qdā iūcto pn. hui⁹. l. s. e. Secunda esse ratio potuit. qz nō potest variari solutio ex volūtate pmissoris. ar. s. qui illud. s. ea. l. **¶** In gl. magna ibi. l. si ita. s. si. z c. hec vera. **¶** In ea. ibi si hoc actori placuit hoc nō est uerū. qz etiam si actori non placeat nō potest ipse actor petere nisi rem dari nō aut itereffe. qz i obligatiōe dandi non succedit obligatio ad itereffe. l. si seruus. s. fi. j. e. z hoc secus in stipulationibus faciendi. vt. l. stipulatio. allega ta in gl. qvis inno. in. c. sacro. de sen. excō. dixerit idem quod gl. hic z male z plene dixi in. l. stipulationes nō diuiduntur i pn. s. eo. Alexander de imo.

1 **¶ Stipulatus.** Facultas eligendi i solo facto consistens persone coheret: qz ea viuente ad alium non trāsīt ea mortua trāsīt ad hīdē sicut ipsa stipulatio z obligatio. h. d. **¶** In tex. ibi coherede z c. reddit iuriscōsultus ad pmū casū. s. qñ ego fui stipulat⁹ nō autem ad pmū casum. in ver. ideo z c. ubi loqē quando seruus meus uel filius stipulat⁹ erat. nam etiam filius isto iure heredem habere non poterat. l. placer. s. de acq. her. z. l. ij. j. de castren. pe. **¶** Mo. qz omnia ea que sūt transmissibi

lia in vita sunt cessibilia. ea vero que n̄ sūt trāsmissibilia ad heredes. verum est nō esse cessibilia: vt. l. ex pluribus. §. de adm. ni. tuto. et ex hoc colligit solutio ad id de quo dubitauit Bar. i. l. si mulier. §. ex asse. §. de iure do. dū opponit de dicta. l. ex pluribus. naz dicas q̄ regula illius. l. procedit negatiue. s. q̄ ea q̄ sūt trāsmissibilia non sunt cessibilia. non autem procedit affirmative vt h. z. d. §. ex asse. vbi licet ius fideicommissi vniuersalis trāseat ad heredes fideicommissarij. l. cogi. §. idem merian. §. ad treb. et legis et notat in. l. apud iulianū. §. vtrū. et §. seq. eo. si tamē non potest trāfire ad cessionariū. vt est casus singularis in. d. §. ex asse. et de rōne illi. §. vide per doc. maxie p̄ imol. post ang. in. l. seruo iuito. §. si. ad trebel. et in. d. §. vtrū. Illud tñ qd̄ hic dicit intelligas pcedere in his que meri facti sūt. putē facultas eligendi in alternatiuis. nā lz sit trāsmissibilis tamē cedi non pōt vt hic. secus si sit iuris talis facultas eligendi. qz tunc cedi potest. c. iusto. eo. ti. lib. vi. vt infra dicam. Fallit i casu singulari dicti. §. ex asse. vbi etiam id quod est iuris cedi n̄ p̄t ea. ratione. vide ibi. **C** Item no. qz seruus est capax potestatis eligēdi qd̄ similiter intelligas in electiōe que ē mere facultatis facti. secus esset in electiōe iuris. vt. l. illa verba arbitrato. j. de ver. si. vbi electio et declaratio q̄ facere debet arbitrator qui arbitrat d̄z nō s̄z iuris dispositionē. l. si libertus. §. de op. lib. l. si societatem. §. arbitro. §. pro socio non cadit in seruū. **E**x quo infert notabiliter Bar. qz si seruus stipulatus est opus fieri arbitrato suo non tenebit stipulatio quasi collata i arbitrio incerte perso. e. l. si merces. in prin. loca. et idē tenet Pau. de ca. hic cū a persona arbitratoris recedi non possit siue arbitres siue arbitrari non potest. vt. §. e. l. si qz arbitrato. p̄trariū tenuit hicimo. qz s̄m eū pōt qz stipulari op̄ fieri arbitrato incerte p̄sone. alle. l. si in lege in prin. §. loca. vbi hoc nō pbat. **C** Itē qz s̄m eum nō ob. d. l. si merces. vbi cōmittitur arbitrio incerte p̄sone quod fieri nō pōt cū illa sit de substantia p̄ctus locati. l. qd̄ sepe. §. i. §. de contrahen. emp. cum ibi no. **E**t p̄ ista opinio. fa. cit licet ipse non alleget id quod tenuit bar. in. l. si quis arbitratu. §. e. vbi voluit qz in accidentibus contractus seu circa aliquam qualitatē contractus possit a persona arbitratoris recedi et valeat contractus eo non arbitrate. qz nolit vel nō possit. alle. l. domū. la. i. z. l. sue rei. §. de contrahen. emptio. **S**ed in proposito quādo seruus stipulatur opus fieri arbitrato suo non cōfertur in arbitrium eius substantia contractus sed qualitas vt probatur i. l. cum stipulatus s̄m mibi a procuro. j. e. et in §. empt. institu. de emp. et vendi. innota. d. l. qd̄ sepe. §. i. cum ibi no. ergo zc. **S**z decisio huius articuli pēdet a veritate ei⁹ qd̄ dixit bar. in. d. l. si quis arbitrato. i quo ad ibi dicta me remitto. **S**ecūdo pro opi. imo. hic pōt allegari. quia qñ cōfertur in arbitrium alterius ex contrahētibus prout i casu n̄o potest recedi a persona arbitratoris et valet p̄ctus secūdū omnes. per l. hec venditio. in prin. §. de contrahen. emp. sed responde. qz ideo in casu dicti. l. hec venditio. valet p̄ctus licet ille non arbitretur. quia stabat per eum contrahentem quominus arbitratetur. vnde habetur pro arbitratore. l. in executione. §. fina. j. e. et declarat Bar. in. d. l. hec venditio. et in. d. l. si qz arbitrato. **S**ed hec ratio non vendicat sibi locuz in casu nostro. qz nō stetit per seruū sed p̄ ipotentiaz. **T**ertio nota qz ius eligendi trāsit ad heredes et de ratione vide per Bar. et alios hic. et in l. si sic. allegata in glo. vbi bar. aliquid addit. Quid autem in potestate arbitratoris an trāseat ad heredes. dic vt h̄ per bar. et bal. in. l. si. §. i. in. iij. col. C. cōia delega. et in. l. voluntatis. C. de fideicomis. et in. l. si. in. xxv. q. C. de here. institu. et in. l. fin. et ibi l. p. C. de p̄ben. emp. et in. d. l. si sic. §. si quis ita. et aliquid per bar. in. l. a filio. in pn. §. de ali. le. et quod not. in. l. diem. p̄ ferre. §. i. de arbi. **A**ltimo inducitur ista. l. per Ange. an ius eligendi potestatem cedi possit. et tenet qz non qz facti est et p̄sone coheret vt hic. secūdo pro hoc allegat. qz et si secum iurisdictio admixta esset tamen cedi non potest cum videtur electa i industria persone. arg. l. inter artifices. j. de sol. et l. i. §. ne autes. C. de cadu. tol. et idem tenet hic imo. et meli⁹ pbat i. c. is cui de of. deleg. in. vi. et in. c. si. §. is autem. cum ibi no. eod. titu. in antiquis. **N**ec obstat id quod dictum fuit in prin. l. qz facultas eligendi prelatū que competit de iure canonicis vel monachis cedi pōt. d. c. in causis. quia responde s̄m Pau. de cast. hic qz

electio competebat iure proprio eligendi concessa a lege iō cedi potest. secus in potestate cōcessa ab homie vt hic. et in. d. c. is cui. et ita d̄z limitari decisio Ang. **E**t eodē modo decidi d̄z q̄ stio quam de facto vidi. s. vtrum executor vltime voluntatis possit alteri cedere potestatem suam. de qua. q. vide per Spe. i. titu. §. instru. edic. §. nūcvero aliq. §. qd̄ autem si ante litē. et per bal. in. l. nulli. circa. iij. col. C. de episco. et de. vbi alle. Inno. in c. cum tibi. de §. si. et per bal. in repe. l. i. in. xi. col. de leg. ii. et per ang. in. l. cum debitorē. j. rem ra. ha. et per Jaco. §. bel. i. auct. de eccle. ti. §. si quis autem edificium. et quod no. bar. in. d. l. i. in. iij. col. de leg. ij. dum allegat. l. i. C. qui pro sua iurisd. Itē predictis adde bar. in. l. inter stipulantes. §. i. j. e. vbi declarat quomodo procedat illud quod habetur hic. s. qz facultas eligendi ad heredem transeat. Item inquantū concludit bar. h̄ in fine. qz ad hoc vt procurator possit eligere non sufficit generale mandatum. alle. l. si is qui. et ibi hoc etiam tenet Ange. §. de procura. qui tex. concludenter non probat. vnde melius vt probari per rationem q̄ ponit bar. hic in. iij. col. allegando. l. is qui. §. de fideicom. lib. et no. etiam bar. in. d. l. inter stipulantes. §. i. circa vltimam col.

Cum stipulamur. Verba presentis t̄pis ad futura non trabūf. **h. d. C. No.** argumētū qz si cedo tibi omnia iura mea vel actōnes non videor cessisse actiones mibi cōpetentes contra obligatos nisi in diem. et ita decidit bal. in. l. si ita scripsisset. de leg. ij. per illum tex. q̄ est similis isti quod reputat ibi Imo. esse bñ notādū. sed certe putarem contrariū esse vez. et ita repio bal. decidere contrarium in repe. l. si post tres. in prin. vltime car. §. si qz cau. ibi allegat ad hoc. l. fina. C. que res pigno. oblig. pos. sed melius probatur. qz secūdū magis cōmunē opi. etiaz ante diem dicuntur competere iura quia est orta obligatio et actio ante diem. licet obstat exceptio. l. centisimis. in prin. §. eod. et no. gl. in. l. item quia. §. i. de pactis. et in. l. certi cōditio. i. pn. in ver. agere. §. si cer. pe. et bar. plene in. l. ita stipulatus. i. iij. q. p̄ncipali. j. eo. **N**on ob. iste tex. et tex. i. d. l. si ita scripsisset. qz h̄ erat adiectū verbū dare oportet. quod necessitatez importat. quinimo fortius dicebat hic pe. qz si p̄misisti mibi compensare quicquid mibi debes teneris etiam cōpensare debitum i diē qz verū est te debere. d. l. centisimis. et sic isto casu s̄m eum non h̄z locū. l. qd̄ in diē. in pn. §. de compen. et respōdet ad istū tex. qz hic erat verbum dare oportet qd̄ executionem denotat cum effectu et p̄ hoc suo dicto allegat etiā qz als ista conuentio d̄ cōpensando nihil oparetur. ergo zc. arg. l. si quando. in pn. §. d̄ le. i. et per h̄c vltimā rōnē dictū eius posset pcedere. als autē vbi essemus in casu in quo cessaret hec rō diceret qz in cōtractibus in quibus fieri debet stricta interpretatio. l. q̄qd̄ astringē de. in pn. j. e. c. cum dilecti. de dona. si promittatur per h̄ verba p̄mitto id quod debetur zc. videtur qz nō debeat intelligi de debito in diem qz debitor p̄prie d̄r ille a quo inuito potest extorqueri. l. debitor. j. de ver. sig. et ibi sensit gl. dum alleg. d. l. in diem quod etiam videtur tenere bar. in. l. i. in vltima colū. §. si cer. pe. **P**au. de cast. hic similiter dicit qz si nō esset adiectum verbū presentis temporis. sed solū verbū indefinitū tunc comprehenderet futurum. dicit enim qz Jo. an. cōsultuit qz si testator grauat heredem qz soluat omnia debita ticij coget solvere omnia debita in diem vel sub conditione. l. si seruus. §. de ser. vr. p̄dio. que decisio posset sibi locuz vendicare in vltimis voluntatib⁹ i q̄b⁹ latissima sit interpretatio. l. i. testa. de reg. iur. d. c. cū dilecti. et large sūpto vocabulo etiā dicit debitor et creditor in diem vel sub cōditione. l. is cui. §. ti. i. l. creditores. et ibi no. j. de §. bo. sig. sed in contractib⁹ dicēdū esset vt dixi. §. et an sit verum qz ratio indefinita comprehendat futura. dic vt late p̄ bar. in. l. si ita. de aur. et ar. le. vbi ē tractat an t̄ps p̄ns trahatur ad futurū et per eū dē in. l. si. C. q̄ res pig. ob. po. et per do. in. c. si. de rescrip. et in cle. si. e. ti. **L**imitauit etiaz notabilr bal. istum tex. in. d. l. si ita scripsisset vt pcedat qñ actor erat debitum purum. secus si nullum erat purum qz tunc comprehendere retur debitum in diem vel sub conditione. ar. l. fund⁹ q̄ locat⁹ §. de fū. istru. facit quod no. gl. in. l. pediculis. §. cū quereret §. de aur. et arg. leg. item inducit istuz tex. bal. in. d. l. si ita scripsisset. ad alias questiones de quibus ibi vide p̄ eū. **E**t iducit

per Bar. hic ad questionē si q̄s iurauit seruare statuta q̄ intel ligatur de p̄ntib⁹ non de futuris quod intelligit Bar. esse ve rū p̄ter q̄ in statutis parū p̄iudicialibus qm̄ dispō trahit ad futura paz p̄iudicialia. l. si. s. que res pigno. non autē ad p̄ iudicialia valde publicatio bonorum non trahitur ad futura. l. si mandauero. §. cuius. s. mā. c. felicio. §. verum. de penis. in vj. z cum opi. Bar. transit Imo. hic z do. Abb. in. c. pe. de iu reiu. Ang. autem hic videtur tenere opi. By. dicētis q̄ si iuro me seruatur statuta intelligetur etiam de futuris. allega. d. l. si fuit. hoc idē v̄ tenere ioan. an. z do. Car. exp̄sius i. d. c. pe. dū dicit q̄ si in illo tex. esset verbum edita fuisset obligatus ser uare futura statuta. sed Bar. hic dānat istam opi. z bene vt h̄ p̄ eū. Pro quo etiā facit q̄ iuramētū extendi debet quāto mi nus fieri potest p̄pter periculū p̄iurij. c. cū clerici. de h̄b. si. nec trahitur iuramētū ad incogitata. c. ij. de renū. c. veniēs. de iu reiu. l. si. C. de non nu. pe. Pau. de ca. hic indistincte dicebat q̄ iurans seruare statuta tenetur etiam ad futura nisi sint illici ta. c. i. de iureiu. i. vj. vel h̄ nō p̄bat ideo teneas opi. bar. Ad ob. d. l. si fuit. q̄ r̄sio p̄ ex no. p. bar. i. d. l. si ita. de aur. z ar. le. z in. d. l. si. C. q̄ res pig. obli. pos. Quid si in aliqua dispo sitione dictū ē nō obstatibus statutis zc. an intelligat de futuris statutis. vide p. bar. i. l. si mihi z tibi. §. si. de leg. i. cū p̄cor. q̄s als ibi dedi. Et Pau. de ca. hic refert velle By. z bar. i. d. §. si. q̄ hoc casu veniant et futura. p. d. l. si seruus. idē seqtur Alb. de ro. in prima parte statutoz. q. lxxvi. incipiente q̄ro de q̄ stioe de q̄ q̄rit By. zc. z Pau. de liza. z Pe. de anc. in cle. i. de excels. prela. z rō d̄rie esse potuit inter hūc casū z casū p̄cedē ris. q. q̄ in p̄cedenti piculū est ne fiat statutū cuius obseruan tia sit mihi valde p̄iudicialis. sed in casu hui⁹ vltie. q. ex dero gatione futurorum statutoz non sit p̄iudiciū impetranti nec principij Sed vbi per talem clam affereretur magnum p̄iudi ciū apponēti si cōprehenderent futura putare eadē ratioe q̄ i p̄cedenti q̄ ad futura non traheretur per doctrinā bar. h̄ z Bar. z alioz in. d. l. si ita. de aur. z arg. leg. in. d. l. si. s. q̄ res pig. ob. pos. In gl. in ver. futurū. per solutionē p̄ioruz h̄ si gnatoz. vide bar. in. l. non potest. s. de indi. z quādo tractus futuri t̄pis spectet ad indicē. dixi. s. l. p̄ori. §. pe. Item induci tur hic tex. p. bar. hic ad. q. clause codicillaris cui adde bar. idē tenentem in. l. i. i. vj. q. s. de iure codicil. per bar. z alios in au. ex cā. C. de libe. z in. l. filio p̄terito. de iniust. re. p. Saly. i. l. si. C. de codicillis. Alex. de imola.

lex 77 a **diem.** Per lapsū diei apppositi solutioni cōmittitur pena etiā contra here ditatem iacentem. h. d. C. Nota q̄ paria sunt dice re p̄mitto stichū sub pena. x. aureorum z dicere p̄mitto tibi sti chū z si nō dederō p̄mitto decem nomie pene. z hoc clare vo luit gl. no. i. l. rescriptū. §. si pacto. in gl. magna. s. de pactis. si mile videm⁹ q̄ paria sunt dicere accipio. x. mutuo super tali fū do meo. z dicere obligo tibi fundū meū p. x. ita eleganter no. Bar. in. l. codicillis. §. instituto. de leg. ij. per illū tex. z i. l. fun dus quē. de an. leg. z filis tex. huic est in. l. heredes. §. idē iu ris. in ver. sub pena. s. fami. her. nō idē i p̄cepto iudicis man dātis aliqd fieri sub pena. x. nā nō videt cōdēnare ad penā si nō fiat seu nō seruet p̄ceptio sed videt cōminari cōdēnando si nō seruet vt no. gl. in. c. i. de sagitta. z Jac. bu. i. l. i. z in. l. in terlocutio. p. illū tex. C. cōmina. vel epi. z Bal. in. l. i. in rub. z i. l. p̄clama. eo. ti. z bar. in. l. i. ad fi. p̄n. s. si quis ius di. nō obtrē pa. imo. in. l. iij. de publi. iudi. z imo. in. c. cum in tua. qui ma. accusa. pos. z per imo. plene vbi alias plenius dixi cū multis cō cor. ibi allegatis. in. l. filiūssa. §. diui. de le. i. C. Item no. q̄ be reditas iacēs icidit in penā p̄uentionalē vt hic z et legalē. vt. l. s. bitoz. s. de neg. ge. qd̄ declara vt h̄ per bar. z ang. z Bar. i. l. is cui. §. cessatū vt le. no. caue. z per Bal. in. c. l. z si de feu. fue. cōtro. iter do. z ag. z in rub. C. de suc. edi. z i. l. iij. in fi. C. de iu re emp̄bi. z p. Spe. i. ti. de loca. §. nūc aliq̄. s. xvij. cū se. z per bal. in. l. si. C. si pe. appel. mors interue. Et vera v̄ esse cōclur sio q̄ pena p̄uentionalis vel legalis cōmittit h̄ditate iacente qm̄ venit p̄mittēda sine aliq̄ hois it̄pellatiōe vt hic. z. d. l. de bitoz. h̄ nō erat dies qui it̄pellabat. sec⁹ qm̄ mora p̄mittenda veniret per hois it̄pellatiōez. q̄ tūc cōtra hereditatē iacentē nō committeret pena p. l. sciēdū. cum duab⁹ sequentib⁹. s. s. vsu.

z. d. l. is cui. §. cessatū. s. vt in pos. leg. p̄ter q̄ in creditore traie ctie pecunie qm̄ in eo spāle est vt it̄pellare possit q̄uis non subit vel nō appeat vera persona que it̄pellanda erat vt est tex. no. in. l. iij. s. de nauti. feno. nam in traiectitia pecunia etia z sūt spālia. vt. l. periculū. in fi. eo. ti. cum si. Nec quo ad primū mēbrū dicte distinctionis ob. tex. in. l. si vehenda. §. idē iuris. s. ad. l. ro. de iac. z. l. ii. §. pe. s. si q̄s cau. vbi difficultas excusat a p̄ea. q̄ r̄nde q̄ ibi loquit in obligationibus faciendi in q̄b⁹ sicut facultas excusat a mora ita z pena. Sed iste tex. cū simili bus loquit in obligatione dandi quāritatē in quibus sicut dif ficultas non excusat a mora. l. cōtinuus. §. illō. z ibi firmat ma gis cōmuniter oēs. j. eo. ita non excusat a pena vt hic z hanc solutionē aprobat By. hic. z bar. z alij in. d. §. illud. ad fin. z imo. hic. l. z nō clare firmet z ex no. p. bar. in. d. §. illud. i. vl. col. colligitur limitatio no. ad hanc. l. si. q̄ locū non haberet vbi p̄ missū esset spēm dari sub pena vt ibi per eū. Vtrū autē i calib⁹ i q̄b⁹ dixi penā cōmitti aduersus hereditatē iacentem possit he res petere restitutionē in integrū ex clausula generali si q̄ mihi iusta cā zc. Spe. in. d. s. xvij. cū duobus sequentib⁹. valde du bitat z pōit opi. sed By. bar. z Ang. hic tenent notabiliter q̄ sic per no. per glo. i. l. qui in alterius. j. de reg. iur. z idē tenuit ang. in. d. l. debitor. z ang. z imo. in. l. sed z si cōditioe. §. ser uus. s. de here. insti. ad qd̄ etiā vide bar. z ibi dixi in. l. cū fili⁹. §. i. s. e. Et in hoc puto sic p̄cludēdū q̄ aut heres ob iustā cā z vel impedimētū distulit adire hereditatē. z tūc l. z it̄rea sit cō missa pena possit postea heres restitui p. l. i. in fi. z. l. sed z si p̄toz. §. hec aut clausula. s. q. ex cau. ma. z pulchre no. p. bar. in. l. senatus. de of. p̄si. aut sponte distulit heres adire per ratū tēpus q̄ p̄ea cōmissa fuit. z tunc restitui nō poterit. q̄ nulla vi def iusta causa subesse. ita p̄cedit opi. spec. i. d. s. z opi. raph. hic simpli tenētis cōtra Bar. z per p̄dicta dixit ang. z imo. h̄ q̄ p̄cessus factus ē hereditatē iacentē nō tenet nisi sit p̄mo de curatore p̄sum hereditati iacenti. q̄ cū eo p̄cederet iudiciū. alle. l. i. s. de cura. bo. dan. z. d. l. debitor. idem etia z tenuit an ge. z imo. in. l. si seruus hereditarius. la. ij. j. de stip. seruo. per illū tex. i. s. ex quo agi. qui nihil facit. q̄ nō loquit quādo here ditas cōueniat. sed qm̄ agere vellet. idē etiam tenuit Ange. z imo. in. l. iij. §. p̄toz. s. de dam. infe. tu h̄o perfectius dicas q̄ valebit p̄cessus ē hereditatē iacentē quo ad p̄mū decretū etia curatore si dato si aut quo ad h̄z decretū. l. si diu. s. q. ex cau. i pos. ea. z. l. si bona. z ibi Bar. C. de bo. aucto. iud. po. z. l. cu z debitoris. z ibi hoc no. Guiliel. de cu. z bal. C. de iudi. z no. barto. in. l. si quis s̄stituaf heres in diem. in fine. de heredi. b⁹ insti. z Bal. in rub. C. de suc. edic. z i. c. i. in pe. col. de mili. vasa. qui contu. est. z in. l. si. in prin. C. de testa. manumif. dixi in. d. l. iij. §. p̄toz. C. In gl. ij. ibi in cōtrario casu. i. qm̄ debitor nō pōt h̄re copiā creditoris quo caui tamē ut morā vel penas non incurrat d̄z p̄testari se esse paratū soluere creditor. sed q̄ creditor nō apparet. l. si. s. de leg. cōmissio. z no. bar. in. l. i. item illa. in p̄n. s. de p̄sti. pecu. z Pau. de ca. hic de quo vide ple nius bar. z Bal. Ange. z pau. de cast. in. l. si reus paratus. s. de pecu. z ad ibi no. me remitto.

lex 78 **§ filius.** Quātū ad acquisitiōez īspicitur tē pus appellationis it̄posita nō at tēpus p̄ditionis euenientis. h. d. C. Mo. q̄ i s̄cribis īspicitur initū quod limita nisi p̄tractus regreret implemētū ex pte creditoris. q̄ tūc īspicere tēpus implementi. vt p̄ba tur in. l. si su⁹ meui z castrēsis peculij. §. si. de stipu. seruo. ita hanc. l. limitat Bal. in. l. ea demū. C. de colla. z ibi refert ad q̄ stionē quā vide per eū. z de hac limitatione per imo. in. d. l. si seruus cōmunis. §. si. vbi idē tener. C. Scōo no. s̄z intellectus Bar. q̄ in cōtractibus cōditio trahitur retro ad tēpus p̄ci. i. l. potior. z. l. qui balneū. s. qui po. in pig. ha. z hec est rō quaf h̄ īspicitur initium put. j. dicef. z in hoc an i p̄tractib⁹ cōditio trahatur retro. vide per bar. i. l. si is q̄ p̄ptore. in. v. q. p̄n. s. de vsuca. z per bar. in. l. quoties. in fi. j. de noua. vbi hoc nota biliter limitat p̄ illū tex. l. si. z per Bal. in. l. i. vl. colū. C. an ser uus ex suo facto. ubi et als limitationes tradit. z per Bald. in l. i. C. de re iudi. vbi infert ad qōnē notabilem. de qua ibi per eum ang. z imo. i. l. si. §. tici⁹ heres. s. de vulg. z pup. z aliqd per bald. i. d. l. q̄ balneum. z per Ray. z imo. i. l. huiusmodi.

4 §. e. z per bal. z Ang. z imo. hic. ¶ In gl. ii. ibi secus i legatis que sit ratio differentie bar. h. reprobata ratioe gl. in. l. si uxorem. de condi. inser. dixit qd rō est. qz in §. tribus cōditio trahit retro. d. l. potior. cum similibus. Secus in legatis ut est tex. re putatus singularis in. l. i. §. serui. §. ad sylle. Sed contra banc rationem facit. qz in §. tribus cōditio potestatiua retro nō trahitur h. cōditio casualis tantum. ut. d. l. potior. z. l. qui bal. i. e. ergo sequeretur qd lex indistincte loquens nō haberet locū i pditione potestatiua quod esset violare istum tex. Nec cōtra hoc facit. l. si debitori. §. si filius. in glo. allegatis iūcta solutioe hic tradita per bar. ad illū tex. qm solutio bar. nō vī vera licet eam sequantur Ang. z Pau. de ca. hic cum sit contra istū tex. indistincte loquentem in qualibet cōditione z solutioe. bar. reprehendunt Raph. z imo. h. rationibus de quibus h. p. eos cōtra bar. facit qz qū est astrictus debitor adeo qd non pendeat ab eius potestate cōditio put erat in. d. l. si debitori. in si de iussore de cuius obligatioe querimus cōditio nō trahit retro d. l. i. §. q. po. in pig. ba. z no. bar. i. l. si dubitetur. §. si. in h. ve nio ad h. plane. j. de fideiul. z iō verior est solutio ad dictā. l. si debitori illa. l. quā dedit hic bar. ad. l. si vero remunerandi. scz qd pp equitatem daf. vtilis actio tū filio. ut ostendit tex. i. d. §. si filius. in ver. humanitatis. in titu. pterea etiā non potest pro cedere dicta rō bar. qz aditio hereditatis etiā trahit retro ad epus mortis. l. heres qū. §. de acq. here. z. l. oia fere. j. de reg. iur. z tamen in hereditate quo ad acquisitionem inspicitur tēpus euenientis conditionis. ut. l. solus. §. de acqui. here. facit. §. alienus. el. ij. insti. de here. insti. l. z bar. in. d. l. si is qui p em ptoze. in. v. q. videatur etiam ad hoc vltimū respondere qd in hereditate nō trahitur retro aditio hereditatis quo ad oia. ut d. l. omnia fere. Mo. tamen qd non per hoc assignat bar. ratio nem qre quo ad acquisitionem isto casu non trahitur retro ad itio hereditatis sicut trahit quo ad alia. pterea etiā in §. tribus cōditio casualis non trahit retro quo ad oia. qz nō trahitur retro quo ad effectū prestationis nisi hoc expresse agatur ut p batur in. d. l. huiusmodi. fm Ray. z imo. vbi. §. nec etiā trahit retro quo ad alia. de quibus per bal. in. d. l. i. C. an seruus ex suo facto ergo idem deberet esse in contractibus quod ē in hereditate dictā. l. si solus. vnde melior est rō differentie. qz in §. tribus spes obligationis conditionalis transmittitur ad patrem. h. in legatis talis spes non trāsmittitur ad heredes. l. unica. §. si naut aliquid sub cōditione. C. de cadu. tol. ergo eadē rōne nec ad patrem. z istam rōne assignavit hic Raph. z imo. Sz dic qd eam assignat iuriconsultus in. l. legata. alleg. in gl. z Ja co. bñ. in. d. l. si uxorem. aliam rationem vide p imo. i. d. l. dies iertus. §. de condi. z demon. f. qz in §. tribus hec rō est qz cele bñ cōsensu duoz. ergo fortiores sūt qd vltima volūtas que p ficitur consensu vnius scilicet testatoris. ut in simili no. gl. in. l. i. C. de pac. sed ista ratio est contra. l. si. §. de dona. cau. mor. vbi in donatione causa mortis idem est qd in legato z tū illa p ficitur cōsensu duorum. l. inter mortis. eo. ti. Alex.

¶ **Cum fundum.** In actionibus stricti iuris non veniunt fructus nisi a tpe litis con testa. vel sic. In stipulatione fundum dari non veniunt fructus qui in fundo erant stipulationis tpe. h. d. ¶ In gl. ibi sed in dā no vitando zc. hec nō est vera tamen quia tex. hic loquitur i ob ligatione ad dandum ex contractu stricti iuris id quod nunq fuit stipulatoris. quo casu non venit interesse ex mora. l. vbi au tem. §. eo. l. si seruū. §. si. j. eo. pterea vbi venit interesse p ut in casu. l. contrarie tunc habet ē ratio lucri nedum damni. l. i. C. de sen. que p eo quod interest cum materia. ¶ In eadē ob ligatione facti. l. fundū prestari peti potest interesse post morāz sed subtilius hec vera z sic in. l. contraria que loquit i obli gatione facti. l. fundū prestari peti potest interesse post morāz se. inter que est magna differentia ut hic no. per Bar. z per eū de in. l. iij. §. i. §. de actio. empti. z in. d. §. si actionem. z p bal. in. l. si traditio. in. x. q. C. de acti. empti. ¶ In ea. ibi que ē bone fidei. hic magis communiter tenetur z probatur etiam in. d. l. i. C. de vendito. z ibi per gl. de actio. empti. z in. l. fru ctus. C. eo. ti. ¶ In ea. ibi sed hic secti erant zc. in hoc consi derat maior difficultas huius. §. nā bar. hic sequitur istam primāz opinio. gl. qd hic fructus secti erant tempore stipulationis nō ac

erant pendentes qz pēdētes tpe stipulationis veniunt in stipu latione tanq pars rei. nedum i reali actioe. l. fructus pendentes allegata in gl. sed etiam in actione personali. l. si. §. ut fructus §. que in frau. credi. ¶ Pro qua opi. secūdo adduco id qd si gnāter decidit Jaco. de are. z Bald. in. l. si qs bonoz. §. de le. i. z bal. in. l. i. in. ii. col. C. de vsur. z fru. lega. vbi dicunt qd fru ctus tempore testatoris mortis pendentes in re legata peti pos sunt indistincte p legatariū per tex. in. l. i. lege falcidia placuit. §. ad. l. fal. z qz sunt pars rei. z tamē alij fructus percepti per be redē ante moram non debentur legatario. l. i. z si. cuz similibus. C. de vsur. z fru. leg. qd ē singulare z tamen cōstat pro legato dari actionē personalem ex testamēto. ¶ Pro ista opinio. ter tio facit. d. l. iul. §. z si fructibus. §. de actio. empti. sed glo. hic in vltima solutione tenet contrariū z clarū pe. z bal. Ang. Ra pha. z imo. hic z pau. de ca. hic concludentes qd respectu iu ris realis fructus pendentes sunt ps rei ut in fructibus pēdeu tibus sup re mea pro qua mihi datur rei vendicatio. z si actio realis. d. l. fructus pendentes. z. l. solum. §. i. eo. ti. sed respectu iuris seu actionis personalis fructus tempore contractus pen dētes in re que non est nec fuit mea. sed mihi debita ex cōtra ctu stricti iuris si ante morā vel ante lit. pte. separati sūt a fūdo si veniūt tāq ps rei. pbat hic in h. stipulationis tpe fuerūt. f. pen dentes. nam de separatis a fundo stipulationis tpe non debz intelligi tex. iste. qz esset de indubitabili cum tales fructus sint res diuerse z separe a fūdo. fundus enim nil aliud cōtinet nisi qd intra se ē. l. fundi. in prin. §. de actio. emp. l. z fuerit stipulat fundum. ergo clarum erat fructus tunc separatos non cōpre hendi bal. in. l. fructus. in. i. col. C. de actio. empti. tenet istam opi. quod iste tex. intelligatur de fructibus pendentibus tem pore stipulationis. z dicit hanc esse mirabilem conclusionē z colligi ex isto tex. qd in obligationibus stricti iuris i qbus ē in obligatione rem dari. nō veniunt fructus separati tempore iu dicij. licet essent pēdētes tpe cōtractus. quod credit verum esse si petantur discretiue. secus si concretiue. ut quia petam rem mihi dari i ea qd litare in q erat tpe cōtractus. arg. d. §. ut fructus z pterim in causa onerosa in qua p ipsis fructibus aliqd fuisset recōpensatum dicto. §. si fructibus. fm eaz. z hanc singula rem limitationē bal. non videbis apud alios. eam tamen non puto veram. qz dicit. §. si fructibus. non. probat. qz loq in con tractu bonefidei. Secundo dico si recte aduertat qd bar. hic se tit dū dū opponit de. l. in hac. §. de triticar. z bart. in. d. l. vi deamus. §. si actionem. z in. l. ratio. §. i. §. de actio. emp. etiam in principali articulo teneo opi. pe. z sequatium que fundata est per predicta. Non obstat dictus. §. ut fructus. quia respon deo ut colligitur ex dictis Ange. l. qd ibi actor agendo succedit in locum eius cuius res fuerat. f. in locum debitoris qui re alie nauit in fraudem creditorum. vnde sicut quando peto quod meum fuit veniunt indistincte fructus. l. videamus. in princi. z. §. i. §. de vsu. ita venire debent quando peto rem que fuit il lius in cuius locum succedo. dicta. l. videamus. §. i. z dicto. §. fructus. Non obstat dicta. l. in lege fal. quia aliud est in legato quia pro eo datur actio realis. f. rei vendicatio. l. i. C. commu nia de leg. nimirum si respectu iuris realis veniunt fructus pē dentes. d. l. fructus pendentes. vel etiam in actione ex testamē to que habet instar bonefidei. l. in minorum. C. in qui. cau. in integ. restitui. non est ne. sed iste tex. loquitur in strictis actioni bus. Non obstat etiam dictus. §. si fructus. quia loquitur i cō tractu bonefidei. z quia ibi emēs fundum plenus fructibus vide tur dare maius precium ppter illos ideo ibi veniunt. h. aut nō erat datū precium. z hanc solutionem posuit etiam imo. hic. z predicta procedunt quando fructus pendentes tēpore cōtra ctus fuerunt separati ante moram contractam per litis conte. Si autem non fuissent separati post moram tunc in obligatioe dandi z in ptractibus stricti iuris non veniunt fructus nisi post litem contestā. d. l. cum fundus. Sed in contractibus bonefi dei veniunt percepti post tps more. d. l. videamus. §. ex causa cum se. sed licet in cōtractibus stricti iuris nō veniāt fructus a tē pore more: tamen in pdenatione fundi haberi dz ratio quan ti plurimi valuit fundus a tempore more ppter fructus q i eo fuerunt post moram fm Bar. Bal. z Raph. hic per. l. i. hac. z l. si. de tritica. qd est singl. notandū. Sz imo. hic sub dubio for

te. & Pau. de ea. hic tenent contrane als per indirectū conce-
datur id quod directo phibetur. l. si. C. si man. ita fue. ali. ne
psti. c. cū qd. de re. iur. in. vi. Nec ob. d. l. i. hac qz debet sz eos
intelligi de alio pluri valore rei q respectu fructuū. & qz illa lex
loquitur in extimatione rei fm eū. sed si ista extimatio esset fru-
ctuum nō rei teneo opi. Bar. cū quo etiam concordat Spec. i.
ti. de fru. & interesse. §. cōe. in prin. & imo. in. l. conuentionalib.
§. si. s. eo. & melius. nam extimatio fructuū qui pendentes fue-
runt post mortem dicitur esse extimatio fundi. qz vna res tantū
esse cēsetur dicto. §. vt fruct. fateor tñ qz nō dz haberi respect-
ad fructus considerato tpe quo separati erant. sed debz habe-
ri respect quo pendebant. & sic non psequitur actor fructus. sed
aliqd plus in extimatione fundi ppter fructus. & aliud ē petere
rez habita ratione quanti plurimi valuit a tēpore morte ppter
pendentiam fructuū. & aliud est petere fructus. p3 exemplū in
ancilla pgnante que plus non v3 ppter pendentiā partus. l. si
qd ex pamphila. §. de leg. ii. vel pone exemplum in re ex q non
picipiuntur fructus naturalr. exemplū i domo que cōsuevit lo-
cari. nam non est dare in ea pendentiā fructuū ppter quā de-
beat plus extimari. sed bene est dare fructus exti. separatos ab
ea. l. pensionē. **U**ltimo terigit hic bal. Ang. & Imo. an pce-
dat libellus vel sententia super fructib nō facta spālī designa-
tiōe quātītatis debitorum videlicet cū re pncipali. & magis cō-
munis conclusio est q sic indistincte. p quo ē tex. insti. de of.
iudi. §. i. d. & si matre. & in simili in. l. terminato. C. d fruct. & lit.
expē. nō certificata quātītate. & ibi d hac materia pōit late bal.
idē pbat in. c. auditis. & ibi no. de pcur. & i. c. i. & ibi doc. d seq.
pos. Non ob. l. cū ppta. C. si qs alteri v3 sibi. qz rñde q ibi lo-
qutur in snia in qua dz exprimi certa qītās fructuum. l. quādo
in libello fuerit expssa certa quantitas. alias non vel licet ibi di-
catur posse expmi certam quātītate. tñ non negatur quin etiaz
sententia vel libellus pcedat vbi quātītās eēt incerta. & ita pos-
set etiam responderi ad alia iura que in ptriariū possent allega-
ri. qz i accessorijis nō videtur quod dicta incertitudo viciet vt i
dictis iuribus & in. c. inter dilectos. de dona. & ibi de hoc p In
no. & i. c. cum ad sedem & ibi etiam no. inno. de resti. spo. & per
eūdē in. c. grauis. & ibi de h p do. Anto. e. ti. & per eodē i. c. si
gnificantibus. de libel. ob. & c. tanta. de exce. pla. & do. de ro-
ta sua cōclusionē. xxiij. & p bar. i. l. i. in pn. §. de edē. & l. ex di-
uerso. §. i. s. de rei ven. per Ly. & bal. in. d. l. cum ppa. p bal. i.
l. i. C. si secū. nup. muli. & l. i. edita. in. xix. col. i. repe. paduana.
C. de edē. per ang. i. l. si. C. de anna. excep. & in. l. si marito. §.
fi. s. sol. ma. & l. i. si hō. & l. i. in sūma. §. qui fortis. & ibi als di-
xi. §. de re. iur. per Bar. in. l. iij. §. armamēta. §. de rei ven. vbi
bar. dicit q si peto domū cū massariis debeo specificare. sed
pōt respōderi q illud pcedit in massariis quaz facile certitu-
do haberi potest vt responder Pau. de cast. in. d. §. qui fortis
q petebantur armamēta vel massarie pncipaliter non acces-
sorie. alias esset cōtra. d. c. ad sedem.

- 1 **lex 79. § 5** **procuratori.** Procurator stipulā
do p fete dño querit
vtilē sine cessione & in re ambigua sumi dz sensus qui
actū valere facit. & in stipulationibus ptozys pōt qs pmittere
factū alienū: qz v3 pmittere se facturū & curatur quo casu suc-
cedit obligatio ad iteresse vt cū pcurator stipulat cēset habuit
se respectū i iteresse dñi. h dicit vsqz ad. l. nemo. **I**n gl. i. ibi
vel dic i oibus tē. bec hā per istū tex. indistincte loquentē. tamē
gl. subdit q i ptozys ex stipulatione pcuratoris acquirif dño
etiā absente sine cessione p. l. in oib. la. i. j. de pto. stipu. dicas
hoc nō esse vez vt per bar. plene in. d. l. i. oibus. & puto dixisse
in. l. stipulatio ista. §. si stipuler. §. eo. **I**n eadem ibi vel ēt sti-
pulatione tantū. vult igitur glo. q ad hoc vt stipulatio valeat
i terminis huius. l. necesse est q saltem hba obligatiua sint col-
lata in personam pcuratoris. & hoc t3 Bar. ange. & imo. hic &
recte p. l. quecūqz gerimus. §. ti. i. Pro quo etiam induxit hic
bar. l. i. C. de sen. que tē. vt hic per eum. licet pe. hic & Ray. &
Ang. in. d. l. in omnibus. per id qd no. ibi in gl. & etiam p hāc.
teneat contrarium cum quib cōcordat bal. in. l. certi conditio
§. si nūmus. §. si cer. pe. & minus bene per predicta. & ita com-
muniter reprehenditur id quod no. gl. in. d. l. i. oibus. vt ibi p
Bar. Quid aut si tā hba obligatiua q executiua conferantur

in personam pcuratoris stipulantis presente dño an habeat lo-
cū ista. l. i. vt acgratur vtilis actio domino sine cessione. pau. d.
ca. hic in discursu dixit q non. sed tunc est necessaria cēssio p-
curatoris fm eū nil allegantem. & pro eo facit quod no. glo. in
d. l. in omnibus. Contrarium est verum vt voluit etiam glo. &
cōmuniter hic doc. volentes q ista. l. locum habeat siue verba
obligatiua tātū conferantur in pcuratoris personā per hāc. l.
indistincte loquentem. & tene menti id quod dixit hic bar. vo-
lens valere sententiam latam in persona domini q fuit pteses
tantum tempore sententie. procurator vero eius litigauerat in
tota causa vt hic per eum q intellexit hic ang. esse verum nisi
dominus inuito & contradicente pcuratore in se assumere vel-
let in sententia causam qz hoc facere non potest per. l. post litē
§. de pcura. & no. glo. in. c. pe. i. ver. siue post. de pcura. in. vi.
Adde bar. idem volentem in. l. furioso. in vltima col. §. de re
iudi. & in. l. procuratoribus. C. de pcura. & in. l. i. C. de senten-
tiā in. l. mutari. §. de pcura. probatur in. d. l. pcuratoribus. als
enim sequeretur q potentius esset ius inst itie in domino quā
in procuratore qui fuit in lite contra. d. l. procuratoribus. imo.
hic minus fideliter refert verba Ang. ideo nō recito dicta sua
in hoc & de materia. l. quotiens in stipulationibus. dictum fu-
it in. l. stipulatio ista. §. in stipulationibus. §. e. & circa id quod
no. bar. hic de pluralitate locorum eiusdem nominis. cū bart.
transeunt hic alij simpliciter. vide latius per eundem in. l. li.
belloz. in. ii. col. j. de accu. & in. l. que conditio. §. cum ita d
condi. & demō. & in. l. ita fidei. de iure fil. per doc. in. d. l. q con-
ditio. per Ang. in. l. si rem. §. de rei ven. & de questiōe q rāgē
hic ang. an bānitus in centum dixi. in. l. scire debemus. in pn.
§. e. & ibi dictis ad de pe. de anch. & imo. in. c. pe. de dona. vbi
approbat opi. bar. in. l. vbi fideiussor. j. de solu. & ange. in. l. si
idem. i pn. §. de iur. om. iud. bald. in. l. nam & si fur. §. fugim.
§. si cer. pe. Et faciunt predicta ad no. per ang. in probemio.
ffoz. in. §. si. vbi voluit q si statuto caueat ne ptoz possit tene-
re i palatio ultra sex dies si tēuerit sex dies si pntinos iñfiat
coaceruatio. alle. l. capite quinto. j. de adul. ad idem vide in si
mili no. p bar. i. l. nō solū. in pn. §. de excusa. tuto. vbi querit si
cōcessum sit monacho priuilegiū vt studere possit in iure ciuili
per triēniū an poterit studere per tēpora separata q coacerua-
ta faciūt triēniū & in fili vide bal. in. l. si cū bermes. C. loc. vbi
cludit q qñ sit mentio de tpe in dubio intelligitur de conti-
nuato. dixi in. l. eum q calēdas. §. e. & in. d. l. scire debemus. &
dū gl. hic ponit exemplum de duplici bononia. ad de q pba-
tur dictū gl. per. §. locati. insti. e. sup. l. quotiens qs in gl. in h.
cellus ait. dic q fuit facta pmissio impersonaliter per verbum
passiuū. iō refert ad psonā pmittētis. vt si pmitto hominē si
sti intelligitur. l. a me. l. stipulatio ista. §. i. s. e. & l. si. fin. §. si
cer. pe. & sic. non fuit hic promissum factum alienū. sed propi-
um promittentis. Ex quo patet q iste tex. potest intelligi etiaz
in stipulationibus non ptozys fm Ly. in. l. i. in. vii. q. C. d. p
cura. q ita sensit lz eam non intellexerit in. l. stipulatio ista. i pn.
§. e. fm Raph. ibi & hic. Sed certe bart. hic intellexit Ly. qm
Ly. nihil dixit de verbis passiuis. sed de impersonalibus. v3 q
verba impersonaliter prolata continentia factum alienum faci-
unt stipulationē validam. qz tunc promittere quis intelligitur
factū ppiū. sed Bar. reprehendit Ly. quia immo hoc casu nō
videtur pmittere factum propriū nisi stipulatio esset ptoz.
nec obstant iura allegata p Ly. qz loquūf de stipulatione in q
pmissū ē dari curari. sic nō cōtinēt factum alienum de quo di-
xi in dicta. l. stipulatio ista in prin. post Barto. ubi uideas.

lex 82. Alexander de imola.
h **Emo.** Non pōt qs stipulari rē suā sibi vari sz
restitui vel extimationem eius. hoc dicit
Et circa id quod scribunt hic moderni vide quod di-
xi in. l. rem meam. & in. l. scire debemus. §. si. s. eodem.
Si post. Periculum interitus post mortem pertinet
ad debitore & in mora esse. dicit qui sine iur
sta cā litigat. b. d. **I**n gl. in ver. homo. ibi sed iō. contra. hāc
approbat bar. hic p. l. cum res. §. si. de le. i. & quia fur & moro
sus equiparantur. l. pri. §. pe. sed in fure non fit distinctio an
esset eodem modo peritura penes actorem. immo indistincte
teneatur reus d interitu. l. substracto. C. de fur. l. i. §. rectissime.

de vi et vi ar. Non obstat. l. si duo. §. ait proz. v. ergo. allega. i. gl. q. rñdeo q. ibi nō dicif q. fuerit debitor in mora. et ita sentit glo. ibi in ver. stetit. vel aliter intellige illum tex. quem ibi declarat Bartol. super ver. ergo. et non obstat. Item non obstat d. l. si plures. §. si. §. de pos. q. respōdebat Bal. hic q. spāle est in obligato ex deposito vel cōstituto ut ibi et d. l. si duo. et fuit rñsio glo. in. d. l. qd te. §. si cer. pe. et bal. ibi eam approbat que rñsio nō est vera ut hic per Bar. inducentem in contrarium. l. furti. et ut hic per eum. Preterea dicta responsio est cōtra. l. si in asia. §. si. §. depo. vbi quo ad hoc eqparat debitor ex dpo. fito et debitor ex alio contractu stricti iuris. vñ Ang. hic et plenius in. l. ite si verberatū. §. si. §. de rei ven. rñdebat et dicebat eē suuz nouū intellectū. §. q. in cōtractibus bonefidei ibi sit specia le ut post moram de interitu naturali nō teneatur debitor si eo. dē mō peritura erat penes actorē. d. l. si plures. secus si nō naturaliter pereat. sed in aliquo casu ptingenti ita itelligebat. d. l. si in asia. §. si. in ptractibus autem stricti iuris tenebit indistincte debitor de interitu ut hic fm eum que opi. non placet. qm vt dixit Amol. hic nō pōt assignari concludens rō diuersitatis inter mortē naturalē et mortem contingentem alio casu. pretere rea improbiore est mora in cōtractib' bonefidei q. in ptractibus stricti iuris. p. in. l. mora. §. in bonefidei. et in. l. videamus. §. si actionē. cū sequen. §. de vsu. ergo fortius deberet teneri moro. sus in cōtractibus bonefidei. vnde gl. in. l. quod te. si cer. pe. et in. d. l. si plures. quā sequit Bar. in dictis locis. et bart. hic scōz qd doctores eū velle intelligunt dū in si. vbi dicit ad. l. si plures responde vt in glo. et Imo. in. l. si filio. §. si post. §. sol. mā. et hic rñde q. in. l. si plures depositarius habebat iustā cām liti gādī que solutio nō vñ tuta. q. sequeretur q. depositarius non esset in mora in quo habuit iustam cām litigandi. l. si qs solutio ni. in pn. §. de vsur. et per consequēs etiam si non fuisset modo res peritura penes deponentem nō deberet teneri depositari' cuius pñū innuit tex. in. d. l. si plures. preterea dicta solutio diuinar. et propter hoc fulg. et Pau. de ca. i. d. l. si res debetur ex cōtractu actione personali si stat q. erat eodem modo peritura penes actorem tūc liberatur debitor re perēpta post moram. d. l. si plures. aut stat q. eodē modo nō erat peritura penes actorē et sine dubio tenet debitor. aut est dubiū an esset eodē mō peritura. et tūc in odiū morosi presumitur q. nō eēt eodē modo peritura. iō tenetur. d. l. cum res. §. si. que opinio nō placet. q. contra primum membrum distinctionis sue obstat ratio Bar. l. q. fur et morosus equiparat vt dixi. et ideo ipsemet pau. de ca. in. d. §. si post. transit simpliciter cū opi. Bar. et imo. ibi de quā puto verā et pro ea est tex. in. d. l. si filio. si post. in p. om nimo. et in. l. si pecuniam. §. si. §. de cōd. ob cau. Nec ob. d. l. si plures. q. respondeo nisi a cōtrario sensu. ideo tale argumētū ibi sumi debet ne sit contra alia iura. iuxta. l. ii. cum ibi nota. C. de cōdi. inser. et no. gl. in. c. i. de eta. et qualita. in. vi. nō mirū ergo si gl. hoc sentiens in. d. l. si plures. dixit q. ibi debet subau diri maxime. et hoc forte sensit Bar. hic licet doc. intelligāt euz velle q. ibi reus habuit iustā cām litigādī fm intellectuz vnus gl. ibi. nec predictē opi. etiam obstat tex. in. l. si. §. si ea. §. ad. l. ro. de iac. qui rñde vt ibi in glo. et similiter nō obstat. l. si is qui s. de iure do. q. respondeo ut ibi in glo. et istam opi. Bar. tenuit etiam Ly. et Ray. in. l. i. C. quod me. cau. et Salyc. in. d. l. qd te. §. si cer. pe. vbi conatur aliter respondere ad. d. l. si plures. et quia responsiones eius sunt periculose: ideo non refero.

Alexander de imola.

Post stipulantem. Quis non alienū factū: sed simpliciter pmittere videt pmittere re se curaturū qm precedit contractus de cuius natura hoc venit. hoc dicit fm vnā lect. In tex. ibi simplex abinitiuus exponi debet id est abnegatiuum scdm gl. et ponderat hunc tex. bar to. ptra aduocatos vñ verbis negatiuis. sed vtunf verbis affirmatiuis priuatiuis. vnde volentes capitulare q. ticius non fuit ferrarie. dicunt q. cessauit esse ferrarie vel q. fuit absq. eo qd fuerit ferrarie. et ideo hoc faciebāt antiqui aduocati. q. erat dubiū an positioni negative esset respondendū. de quo per gl. et doc. in. l. ii. §. qd obseruari. C. de iura. calū. hodie aut decisi ē q. sic c. i. de cōfess. in. vi. tñ cautela dictoz aduocatozū confundebat

per istū tex. nam hic est verba dolum maluz abesse sunt affirmatiue. plata tamē q. sunt priuatiua. s. doli dicuntur habere negationē ut hic. Pro quo etiā allegatur glo. in. l. si. §. i. in gl. si. §. de doli excep. et glo. in. de. si. de rescri. et io. an. i. c. bone. el. i. de elec. et Ly. et Bal. in. l. actor. C. de proba. et Bal. in. l. cū te. i. fi. eo. ti. et in. l. nūme. i. fi. per illū tex. C. de appel. et in. c. i. de cōtēti. iter do. et val. de inuesti. et in. l. i. §. qd obseruari. i. vi. col. C. de iura. calū. et Bar. in. l. nec codicillos. C. de codicil. et in. l. de etate. in. iij. q. pn. de minor. et an sicut procedit positio negatiua cui per patrē rñderi debet vt dixi ita etiam pcedat capitulū negatiuū super quo testes recipi debeāt vide no. bal. in. l. ii. in lectura antiqua. §. de pba. tenentē q. nō quia capitulum debz esse tale q. possit pbari. sed negatiua ē iprobabilis. d. l. actor et d. c. bone ergo et c. et ita dicit tenere spe. i. ti. de teste. §. nūc vidē dū. in p. hoc quoq. dicit. et hoc sane puto verū nisi dicta negatiua esset coartata loco et tempore per. l. optimam. C. de pben. et cōmit. stipu. et hoc sensit Spe. in loco preallegato. dicit ut ibi et illud teneas mēti. Nota q. nō valet promissio facti alieni qd limita ut hic per Ang. et plenius dixi i. l. stipulatio ista. i. pn. §. eo. In gl. i. verbo habere licere prima et secunda magis cōiter tenetur et certe secunda vñ magis adaptari littere nec aliter bene cōueniret tex. hic in si. ver. ite valet. et pro ista solutōne est tex. in. l. i. illa. la. ii. fm intellectum bar. §. eo. Tertia solutio ē cōtra dictam. l. stipulatio ista. in pn. et §. si quis dolum. alie sūt diuinationes Ja. de are. et Oldr. hic dant alium intellectum ad istum tex. ut hic per bar. et talis intellectus facit pro opi. bar. in d. l. stipulatio. §. si quis dolum. sed illa opi. reprehenditur p alios in. d. l. stipulatio. in principio. et ideo Raph. cu. hic repbē. dit hunc intellectuz. posset tamē saluari vno casu opi. Ja. de are. et Oldra. videlicet quando promissioni non est adiecta pena. q. tunc promissit dolum malū abesse: licet inspectis verbis et mēte contrahentiū videatur etiam de extraneis promississe. tamen cū effectu nō tenetur de facto extraneorum vt omnes fatentur sed pena adiecta cū effectu teneret per. d. l. stipulatio ista. §. aliter. pe. ponit aliū intellectū ut hic per bar. ex quo intellectu hēs perpetuo notare q. qui promittit curare videtur promittere de omnibus non solum de his quos prohibere potest. facit quod dixi in. d. l. stipulatio. in principio post moder. et in. d. §. si quis dolum. vbi dictum est q. qui promittit dolum malum abesse videtur promississe etiam de extraneis. multo magis ergo qui promittit se curaturum ut volus malus absit et c.

Si stichum. Dissensus vitiat stipulationez sed non iudiciū. hoc dicit fm bar. et ang. et sic dissensus vitiat stipulationem et iudiciū si de dissensu cōstat. i. dubio autē in stipulationibus sit pro reo interpretatio. s. i iudicijs pro actore. hoc dicit fm intellectū Pe. qui magis et c. hic videtur amīcari littere. In tex. ibi sed hic magis et c. h. vñ reprehendi dictum aristonis fm intellectū bar. et Ang. volentius valere iudiciū. licet per probationes factas a reo cōstaret de dissensu. Nec obstat q. talis dissensus ipediat fieri lit. contes. si. ne q. nō possit valere iudiciū. l. i. C. de lit. conte. l. prolata. C. de sentē. q. respondebat Pe. istum tex. intelligi i casu dubij. se cus ubi cōstaret de dissensu. hoc reprehēdit bart. et Ang. p istū tex. iuncto pn. huius. §. qui loquitur quando de dissensu pstat. bar alias enī i re dubia valuisset stipulatio fm interpretationem promissoris. l. stipulatio ista. §. in stipulationibus. §. eodez. vñ de respōdēt ipsi ad cōtrariū supra formatuz: q. si i ipsa litis cōtestatione constaret clare de dissensu inspectis verbis petitiōis et rñsionis. tunc sit verum q. i iudicio nō procedat. sed si sum in dubio tunc quis i contractibus si fieret probatio de dissensu pñetium non teneret contractus ut hic i pn. tamē in iudicijs erit secus. q. pbatio talis dissensus admitti nō debet et dato q. eēt admissus reus ad probādū dissensum circa litis cōtestationē et probasset non per hoc vitaretur iudiciū. ita itelligeret iste tex. fm eos. Subdit tñ bar. q. isto casu si reus iusto ductus erore litem contestando non sensit de illa re de qua sensit actor i libello. et propter hoc de re de qua sensit actor non fecit ipe reus defensionē suas q. fecisset deberit ad faciēdū defensionē suas obmissas restitui ex clausula generali si q. mibi et c. ita dclat. rabat. s. Ang. i hoc vltio cōtrariū tenet et aliquantulus inepte loquitur. dicit enim q. si est psumptio iuris et de iure q. actor et

B B B B

reus in cōtestatione consenserūt ut videt velle hic ipsemet bar. nihil dī operari probatio admissa contra presumptionem iuris ⁊ de iure. l. antique. C. ad velle. ⁊. l. fin. in principio. C. arbit. tū. ⁊ plene nota. i. l. si. i. principio. s. quod me. cau. ⁊. l. siue. C. de pba. ⁊ sic frustra petitur restitutio sū eū. ⁊ si talis probatio dissensus fieret p p̄fessionē actoris. verū est q̄ per ipsam confessio nē admittitur probatio cōtra presumptionē iuris dī iure. ut no. gl. singularis in. s. sinaut. i. aut. de equa. do. ⁊ doc. i. aut. sed iā necesse. C. de donatio. ante nup. sed tunc cum constet de dissensu i conte. iudiciū erit nullum ergo superuacua petitur restitutio. sed certe Ang. nō videtur quo ad hoc bene ipugnare bar. q̄ licet contra presumptionē iuris ⁊ de iure non admittat probatio. tū fallit quādo quis vult probare ad hoc vt restituarur ex clausula generali si qua mihi iusta causa vt est cōclusio Ly. i. l. prima. C. de conditio. inde. Spe. in ti. de execu. sen. s. si. ver. illud ⁊ Ang. in. l. ii. s. itē si ipse. s. si cui plus q̄ per. l. fal. ⁊ imol. in. l. i. peratores. de re iudi. vbi dixi per Ant. de bu. i. c. suborta. de re iudi. faciūt p hoc que dicā in fine huius articuli referēdo imol. Raph. hic simpliciter trāsit cū opinio. Bart. Imol. vero q̄ hic nō videt pbari q̄ ista sit presumptione iuris ⁊ de iure. q̄ l3 ius hic presumat cōsensum fuisse sū iuris interpretationē. tamen nō statuit nō admitti probationē incontrariū ergo nō ē p̄sumptio iuris ⁊ de iure vt per gl. in. d. l. si. ⁊ i. d. l. siue. Nec obstat iste tex. in ver. sed hic magis ⁊ c. q̄ nō intelligas q̄ hic corrigatur dictū aristonis. sed ponit nouus casus. s. q̄n erat dubius de dissensu. vt innuit gl. hic i. h̄si. semper. sed i principio loquitur q̄n erat certū de dissensu. ⁊ ita itelligit Be. volēs q̄ l3 nō sit differētia iter stipulationē ⁊ iudicia q̄n ē certū dī dissensu. tū est differētia q̄n sumus in dubio. ut patet in secūdo sūmario. ⁊ ita intelligit istam l̄ram ⁊ mihi placet. Confirmo p ea que nota. bar. in. l. si quis itē tione ambigua i si. s. de iudi. vbi dicit q̄ q̄n h̄ba actoris sunt clara tunc responsio ei⁹ debet intelligi sū h̄ba clara actoris vt sic responsio itelligatur sū interrogationē. l. si de fensor. s. qui iterrogratus. s. de iterroga. actio. sed q̄n h̄ba actoris nō sunt clara. vtz est q̄ actor potest iterpretari. ergo ⁊ paritōne reus sua h̄ba ambigua iterpretabitur nō ē igit̄ p̄sumptio iuris ⁊ de iure q̄ in dubio itelligat̄ reus sensisse de eo dī quo actor. vel dato q̄ hic esset p̄sumptio iuris ⁊ de iure. ut dicit bar. ⁊ Ang. tū si cōtra talē presumptionē fiat admissio pbatōnis p reū nō dīdicere actore valeret probatiōes sū Imo. hic ut eleganter decidit Inno. i. c. fraternitatis. de frigi. ⁊ malef. ⁊ in. c. cū bertoldus. de re iudi. ⁊ in. c. cū dilectus. de R̄p. ⁊ late Anto. de bu. i. c. is q̄ de spon. pro quo bene facit. c. inter monasteriū. de re iudica. vnde si valeret cōstabat probatū esse dissensū i contest. ⁊ sic iudiciū nō tenebit ⁊ per consequens nō erit necessaria restitutio i itegrū reo. sed si tales probationes fuissent admissę inuito actore tunc nō valeret. ut. d. l. antique. iō tūc bñ eēt necessaria restitutio reo ⁊ hoc mō cōcordari pōt opi. bar. ⁊ ange.

Nota q̄ iudiciū reddit̄ in iuitū q̄ intelligunt docto. verum causatiue. s. si reus velit soluere vel cōfiteri. nā soluendo vel cōfitendo nō cogit̄ suscipere iudiciū. l. si domus. s. de euic. versi. i pecunia. de leg. i. ⁊. l. si reus. s. de procura. idē Ange. ⁊ imol. h. c. nō vult soluere vel confiteri si potest actori plene esse p̄sultū per missionē i possessionē contra contumacem. q̄ nō poterit inuitus precise cogi assumere iudiciū ⁊ litē pte. ut no. gl. singularis i autem. qui semel. C. q̄no ⁊ q̄n iudex. facit l3 ipsi non allegent. l. satis. s. de in ius voca. ⁊ no. glo. in. l. i. C. vt nemo inuit⁹ agere. si vero nō posset esse cōsultū actori p missionē i possessionē posset precise cogi sū eos p. l. quotiēs i pn. ⁊. s. p̄tor. s. de noxa. ⁊ idem tenuit Imol. i. l. si finita. s. si plures. i. x. col. d. dā. infec. sed verius puto q̄n etiā potuisset esse cōsultū actori p missionē nihilominus posset cogi litem contestari q̄ aperte firmat Jaco. de are. Ly. ⁊ Bal. in. l. i. C. de lit. conte. ⁊ Bar. i. l. sed ⁊ bec. s. p̄ter. s. de procura. ⁊ Bal. i. d. l. quotiens. ⁊ i. d. autē. q̄ semel ⁊ Anto. de bu. in. c. i. i pc. col. de litis p̄tes. p. d. l. quotiēs i h̄si. oīmodo. ⁊ per istū tex. idem dico probari aperte in. l. consentaneum. C. quomō ⁊ quādo iudex. pro hoc facit. quia prout etiam fatef glo. ⁊ Bar. in autem. qui semel pōt mulcrari reus recusans litē cōtestari per. l. i. s. si quis ius dī. non obtēpera. Mō obstat. d. l. satis. quia responde vt per Bar. i. d. s. p̄ter. q̄ ibi loquitur q̄n reus non exhibet domū vt ibi iuncta. l. precedenti.

ideo nō pōt p̄cise cōgi ut vñm exeat ad litem contestādū.
6 secus si esset extra domum per predicta. Quid in procuratore
an possit p̄cise cōgi suscipere iudiciū. recurrēdū est ad gl.
magistras in. d. §. p̄ter. qd in tutore z curatore remittunt. an
ge. z Imol. ad. l. eum qui res. C. de p̄curato. vbi hētur qd cau-
7 sarie p̄nt cōpelli qz allas officio p̄uarentur. C. Item no. qd i
iudiciis potius fauet actori q̄ reo. de quo dic ut hic per Bart.
z per azo. in summa p̄adectaz in ti. de rebus dub. per glo. z do-
cto. i. c. cū ad sedē. de restitu. spolia. z in. c. ex litteris. de spō. z i
c. contra eum. z in. c. cum sint. de testi. in. vi. per Ly. z omnes i
l. de die. in p̄n. §. qui satisda. cogan. z docto. in. l. si quis iūroē
de iudi. in p̄nc. cū lis magis faueretur actori. d. l. de die in p̄n. i
medio pariter fauetur vtriqz p̄ter q̄ in criminalib⁹ ut p̄batur
in. l. si. §. de feriis. z no. glo. elegans in. d. c. cū ad sedez. per iu-
8 ra que ibi vide. idem azo vbi. §. sed in fine magis fauetur reo.
l. arrianus. §. ti. i. C. In gl. i. cōiter tenet p̄ma solutō. C. In gl.
in p̄si. actori no. perpetuo ex glo. qd potestas declarandi nō trā-
sit ad heredē. de quo dic ut hic plenius per Bart. z per glo. z
doc. in. l. idem pompo. §. si. allegata in glo. z per Bart. z alios
in. l. edita. in. ij. col. C. de eden. z in. l. si quis intentione. §. §. in
9 di. z in. l. gerit. in. iij. col. §. de acquirē. here. z in. l. naturaliter
§. i. in. viij. col. de acqui. pos. per Inno. in. c. si. de succel. ab ite-
sta. Et ex hoc decidit notabiliter Bar. z Ang. hic z Bal. z An-
ge. in. d. l. p̄pō. §. si. z Ang. in. d. l. si quis iūentione. qd p̄cura-
tor sine sp̄ali mādato libellū a domino productum declarat nō
10 potest. Adde quod dixi post Bar. in. l. si stipulatus fuerim illō
§. eo. Ex hoc etiam infert Bart. hic notabiliter qd successor i of-
ficio non poterit declarare ambiguam sententiā sui p̄deces-
soris. idem tenuit Ang. in. l. ex facto. in p̄n. §. de vulga. z pup.
z Bal. in. l. ij. C. de sen. ex peri. reci. contrarium tenuit ip̄met
Bar. in. l. ab exēcutore in p̄n. j. de appel. z in. l. terminato. C. §.
fruc. z lit. expen. z bal. in. l. si. C. de leg. z Angel. h̄ per rationes
quas vide per bar. in dictis locis potes opi. p̄cordare s̄m An-
ge. z Imo. in. d. l. exēcutore. z Raph. z Imo. hic qd aut loquit
de interpretatione ex verisimilibus coniecturis z ex actis faciē-
da z tunc procedit secunda opi. quia talis interpretatio cuius
qz iudici cōmittit. l. voluntas z quod ibi nota. C. de fideicō. l. i
obscuris. j. de regu. iur. nota. in. l. si seruus pluriū. §. si. de le. i.
aut de interpretatione que fit ex mera voluntate ut si iudex cō-
dēnauit in amputatione manus z tunc interpretari qd senserit
de dextera vel sinistra cum pendeat ex voluntate iudicis nō trā-
sit in successorē sicut nec ad heredē vt hic in glo. ideo stabimus
tunc interpretationi. l. i. qd intelligat de minus potenti manu.
l. si p̄ses. cum si. j. de pen. z certe hec conclusio est de mēte ip̄-
sius bar. hic ad si. quādo aut possit actor declarare libellū z sic
an possit vsqz ad sententiā fieri declaratio vide singulariter per
ange. in. d. l. si quis intentione. z per do. anto. in. c. ex litteris. i
11 si. de spōsa. z in. c. primo de libel. obla. z bar. in. l. edita. i. ij. vel
iij. col. C. de edē. C. Extra gl. tetigit hic bar. q̄liter ambigua di-
cta testium debeāt interpretari. z videtur hic velle qd interpretē-
tur contra producentem. per. c. in presentia. de probati. tamen
quo ad euitādum periurium z penā possunt interpretari in eū
modum per quem reducuntur ad concordiam. ut in. c. cū tu. §.
testi. nō aut prodest talis cōcordia ut probēt. ita sentit hic bar.
per. d. c. in presentia. z idem tenuit Jaco. but. in. l. cum de etate.
te. §. de proba. z in. l. sed z si possessori. §. itez si iurauero. i lec-
antiqua. §. de iureiur. z bar. in. l. i. in si. C. de vsufruc. z bald. in
auten. qui semel in. iij. colū. C. de proba. contrarium voluit ip̄-
semet bar. post Jaco. de are. in. l. insulam. §. i. §. solu. mat. z in
l. labeo. §. de suppl. lega. z in. l. ii. §. creditum. §. si cer. p̄esa. z
Ange. in. l. ambigua. §. de legi. z bald. in rubrica. C. si ex fal. in-
stru. in vlti. colū. l. qd si reducantur ad concordiam etiam pro-
bant pro producente. z istam opi. videtur sentire glo. in. c. i no-
stra. de testi. z anto. de bu. in. d. c. ex litteris. in vlti. col. qui pas-
sus est intricatus mulrum. Potes sic concludere qd aut queris
an vnus testis in dicto suo varius seu sibi ip̄si contradicens pos-
sit ad concordiam reduci. z dic qd Jaco. bu. in. l. optimam. C.
de contrahen. z cōmit. stipu. z in. d. l. sed z si possessori. z in. d.
l. cum de etate. z anto. de bu. z do. ab. in. d. c. ex litteris. per ra-
tionē illius rex. tenet qd reducat ad concordia ut p̄mū z penā
euitet nō aut ut p̄bet qz testi varianti non creditur. l. qui falsa

ibi nota. s. de testi. Idem tenuit Imol. hic. et etiam Spe. i. ti. d. noto. crimi. s. fama. i. fi. et bar. i. l. i. i. p. n. s. de no. ope. nunc. cuius verba ibi ita sunt intelligenda. sed bar. i. d. l. labeo. et i. d. l. de etate. i. ij. q. iuxta p. n. et etiam i. fi. videtur sentire q. fiat talis interpretatio etiam ut probet sed q. non reducat ad concordiam ut p. ber. sensit aperte gl. i. d. c. i. nostra. quia ibi ad hoc p. derat do. Anto. d. u. gl. ibi quando loquitur de pluribus testibus contradicentibus dicit fieri debere concordiam regulariter secus dicit gl. ibi duz loquitur de vno teste sibi contradicente. et fuit de mente Imol. et do. abb. ibi. et Ro. i. l. ii. s. creditu. s. si cer. pe. fortius dixit bar. to. i. l. eos. i. fi. j. de fal. q. unus testis i. dicto suo nunq. reducitur ad concordiam et ut pena vel periurium euitet. et ita intelligit illum tex. ibi. et d. l. qui falsa. sed sustinendo p. ma. opi. pot. dici q. opi. Bar. i. d. l. eos procedit q. verba non pariebantur concordiam quia manifesta erat contrarietas per dicta iura quia maior videtur esse contrarietas quando est in ipsomet teste q. quando est inter plures. ar. l. i. C. de fur. nec isto casu loquitur tex. i. d. c. cu. tu. Et ad no. per Bar. in. d. l. labeo. et in. d. l. de etate potest responderi q. ibi non erat contrarietas si recte inspiciatur. et hec opi. v. puto i. pratica seruaretur. et ita debet intelligi anto. d. bu. i. c. l. cam. i. ix. col. de proba. i. ver. venio ad. ver. q. q. in prima opp. quam format ad h. si. si quis tamen vellet sustinere q. sicut reducitur ad concordiam testis ut euitet penam et periurium ita etiam reducatur ut probet. forte posset in p. ucto iuris sustineri q. in. d. c. cum tu. in fi. ita probari videtur per quem tex. se fundat tenentes q. reducatur ad concordiam ut euitet p. iurum. et l. q. n. est manifesta contrarietas in vno teste videatur maius peccatum q. n. iter plures. ar. d. l. i. C. de fur. tamen vbi fieri potest interpretatio concordie potius debet fieri in vno q. in pluribus. q. n. est verisimile q. idem sibi statim contradicere voluerit ar. l. nam ad ea. de condi. et demon. et ita sensit bal. in. l. data opera. i. xv. ij. col. C. q. accusa. p. hoc facit quod no. bar. in. i. strumeto in. l. scripture. C. de fi. i. stru. du. allegat. d. c. cu. tu. et non debet esse discrepantia inter testem et instrumentum. l. in exercendis. C. de fi. i. stru. aut vnus testis contradicit vni alteri tantum et tunc reducitur ad concordiam ut periurium euitet per rationem. d. c. cum tu. non autem ut probent fm Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teste. s. iam d. iterrogatorijs. i. addi. incipiente In caute. et c. et Fed. de senis p. filio cl. vij. als est in ordine meo. cl. xij. incipiente domio grifole. et c. et Anto. de bu. et abb. in. d. c. cum tu. quia. d. c. cum tu. non loquitur isto casu. s. q. tantum contradicit alteri. Imo. hic sub dubio forte tenuit q. etiam reducatur ad concordiam ut probet quia videtur esse eadem ratio que est q. plures contradicunt pluribus ut in sequenti m. b. ro. dicam. adde q. hac vlti. opi. tenuit bar. in. d. s. ille casus. et in. d. l. i. sulam et puto vtraq. opi. esse vera in diuersis casibus. v. n. dic q. in ex. p. lis positus per Bar. in locis proxie al legatis vera sit opi. Bar. et Jo. de imol. q. quando testes non remanent singulares eo q. per reductionem ad concordiam non fit interpretatio de diuersis actibus et tunc probant. secus si per reductionem ad concordiam fieret interpretatio q. testes intelligantur de diuersis actibus q. n. quilibet q. remaneret singularis i. dicto suo. i. o. non probat. ex. p. lu. habes in. d. c. cu. tu. et i. c. periculose. de peni. di. i. aut pluribus plures contradicunt et tunc aut testes sunt inaequales et fit concordia ut plurium euitet non ut probet quia statur pluribus et dignioribus. gl. est elegas i. c. cu. p. tingat. i. p. v. triusq. partis. et ibi sequitur Immo. de offi. dele. idem t. z. bart. i. d. s. creditu. et i. d. s. ille casus. et bal. in. i. c. q. bus. et i. d. l. i. sulam. s. i. et in. d. l. sed et si possessori. s. ite si iurauero. et Flo. in. d. l. cum de etate. et do. Car. in. d. c. cu. tu. Contrarius sensit gl. i. ij. q. i. in. s. si testes. et in. d. c. i. nostra. et ibi hoc sequitur do. abb. et do. anto. de bu. Imo. et abba. in. d. c. cum tu. per illum tex. indistincte loquentem. istud etiam tenet hic imol. in puncto iuris. dixit tamen q. forte in pratica seruaretur opi. contraria p. per auctoritatem glo. et imo. in. d. c. cum contingat. postq. non habemus tex. hoc bene exprimentem. si vero testes sunt omnino inaequales et tunc iste est passus valde dubius propter opi. de quibus dixi i. p. n. huius articuli t. n. verior videtur esse illa opi. q. reducatur ad concordiam ut probent. ut est tex. in. d. c. cum tu. ibi probare non potuisset ibi rescidi. et ad hoc ille tex. est sing. fm imol. hic idem tenuit ibi do. abb. et dicit alb. de rosa. in. d. s. itez si iurauero. q. hoc c. o. iter tenetur q. etiam puto tenendum q. uis bal.

in. d. s. ite si iurauero. et in. l. de quibus. in pe. col. s. de legi. vel lit q. non reducantur ad concordiam ut probent et male. Ad ob. q. probatio in dubio interpretatur p. tra producentem. d. c. in p. sentia. q. fateor hoc vbi verba de suo proprio significato sunt dubia. ut si quis volens probare ticiu. esse minorem produxit testes q. ticiu. est minor. nam intelligi q. est minor. x. v. anis. ita loquitur. c. i. presentia. secus vbi testes deponunt p. verba q. alio modo non probato ab aduersario sunt certa fm propriu. significatione quia tunc reducuntur ad concordiam ut probet. ut si testes vnius partis deponunt iudices excocasse postq. fuerat ab eo appellatu. testes partis aduerse deponunt excocasse anteq. bis fuisset appellatu. et inter prima. et scdam appella. facta fuisset excocacionem. ut est casus in. d. c. cu. tu. aut plures testes dicunt vni et tunc videtur idem dicendum quod in casu precedenti conclusum est. s. quando plures contradicunt pluribus numero inaequali q. per omnia videtur eadez ratio siue omnes sint producti ab vna parte tantum siue aliqui ab vna et aliqui ab alia fm q. est de mente glo. in. d. c. in nostra. et i. d. s. si testes. i. ij. q. i. et sequitur c. o. iter doc. in. d. c. i. nostra. et imo. hic pro quo adducitur q. no. bar. in. d. l. scripture. vbi idem vult i. instrumentis siue producantur ab vna parte siue a diuersis q. uis anto. d. bu. in. d. c. cu. tu. voluerit q. in pluribus testibus productis ab ea. de parte si contradicant non fiat concordia q. hoc casu non loquitur. d. c. cu. tu. fm eu. t. n. ueriores puto precedere opi. q. est i. vtro q. casu eadem ratio. Quod autem et quot modis possit hec concordia testium fieri. vide per do. anto. in. d. c. cu. tu. post Ja. bu. i. d. l. cu. de etate et Imol. hic p. cludentes in effectu q. quibuscunq. modis leges discordantes reducuntur ad concordiam eisdem modis et testes et in dubio fieri debet interpretatio ad concordiam in mitiorem partem fm Immo. in. c. clamor. de testi. probat tex. no. in. l. antepe. s. de manumis. no. Ey. et Bal. in. l. i. C. de vfu. et bal. in. l. lutijs. s. de infa. et in. c. domino guerraz. i. ti. hic finitur lex. et ange. in. l. in ambigua. s. de legi. It. fieri d. z. iterpretatio ut nihil uel q. minus fieri potest capiosa sint dicta testium ita notanter dixit ange. in. l. ex militari in p. n. s. de testa. mili. allegat. d. c. cu. tu. Quid in responsionibus actoris uel rei varijs ad inuicem an debeant reduci ad concordiam etiam si facte sint cu. iuramento. dic ut per Ey. et clarius bal. i. l. cu. falsa ad fi. C. de iur. et fac. igno. vbi tenet q. sic et id. bal. in. l. fi. in p. n. per illum tex. C. de reb. cred. et in. l. cum precinm. C. de libe. cau. q. d. facit ad id q. d. s. dixi q. potest sustineri ut dictu. vnius testis possit concordari etiam ut probet. It. adde q. vbi testes sunt ad inuicem contradicentes et dubitatur per quem modum possint reduci ad concordiam q. primo debet fieri reductio ad concordiam fm illas interpretationes que magis verisimilis est attenta comuni accedentia facti. tex. est fm intellectum quem ibi ponit io. an. et doct. i. d. c. cu. tu. et ista talis interpretatio videtur primo facienda q. interpretatio que fit in mitiorem et benigniorem partem. ut probatur ex no. per glo. in. d. c. in nostra. Item in qua. bart. hic dixit q. probatio ambigua seu dictu. testis ambiguum debet interpretari p. tra producentem et talis probatio non releuat per dictum. c. in presentia. limita notabiliter fm io. an. i. c. i. de pact. i. vi. nisi probatio ambigua sit i. quolibet intellectu sui conclusiua ad intentionem probantis exemplum poni potest si accuso ticiu. q. occidit seiu. testes omnes o. ponunt alternative q. occidit euz cum gladio uel cum claua. nam licet testes videantur incerte et abigue deponere t. n. q. vterq. intellectus concludit homicidium habet pro p. batione certa. benefacit. l. q. si dubitat. de acquiren. here. et id q. d. dixi in l. vbi autem. s. qui illud. s. eo. et quod no. Bar. in. d. l. gallus. s. ille casus. Item aliam limitationem et declarationem collige ex pulchre et singulariter no. per Bar. in. l. no. solu. s. sed ut p. bari. s. de no. ope. nucia. circa. ii. uel. i. ij. col. cuius doctri. est c. o. iter approbata et ibi dixi. ad hoc etiam vide nota. decisionem By. et Bar. in. l. fructus. s. fo. ma. vbi scripsi post alios. C. Altio in quantum Bar. in fi. dixit q. cauti assessores exbannitum capiētes faciunt eu. c. o. fiteri q. ipse est ille de quo fit mentio in bano uel ille q. fuit diffamatus de illo delicto. na. per hanc confessionem fm eu. sustinebit banitu. et dato q. p. fter alios hoies reperiri eode. mo. noiatos. s. put erat ipse banitus. et idem tenuit Bart. in. l. i. C. si vnus ex pluribus appe. et in. l. demonstratio. s. de codi. et demō. et in. l. diu. la. ii. j. de custo. reo. et Bal. in. l. voluntatis. C.

de fideicō. z Imol. in. d. l. demonstratio. z aliquid p Bal. i. c. i. i. pñ. de seu. sine cul. nō amit. z istud tenuit hic etiam Raph. ad de qđ ang. in. l. ii. s. de lib. z posthu. z Bal. i. l. hac p̄sultissima C. qui testa. fa. pos. z Bal. z imol. in. l. si qđ seruū. s. si iter. d. le. ga. ij. z Ang. z imol. hic cōtrarium tenent per aliquas ratiōes ad quas potest rñderi vt per ipsummet imo. i. d. l. ij. z l. demō stratio. pñt opi. concordari quia aut iste postea bñitus anteq̄ poneretur in bñno fuerat publice citatus per proclāma vel edi ctū z tūc iudex poterit interpretari. de quo senserit i bñno tñ in terueniēte capti p̄fessione fm formā traditā hic p bar. qz pōt in terpretari ex hoc verisimili nedū qz ipsemet bñniens de hoc sen serit sed ēt pōt interpretari bñnum p̄decessoris sui vñ qz p̄dece ssor de isto corpore senserit in processu z i bñno. l. ab executor re. z ibi hoc cla. no. bar. i. ver. quero. ij. j. de appel. z Bal. i. l. si ignorat. C. de fruc. z lit. expen. aut citatio fuit facta per nūciūz vel ad domū z tūc puto veriorē opi. Ang. hic z sequa. qz q̄uis iudex possit interpretari factū p̄decessoris z suū tñ nō pōt dcla rare verba relationis nūcij i cuius locum nō successit qz nō con stat nūciū citasse eū de quo iudex sensit tūc nō valeret. l. hec au tem. in pñ. i. ver. liquere. s. ex qui. cau. in pos. ea. z ibi bar. qz se cus ē i pclāmate. vñ p̄siliū erit fm ang. vt iudex faciat captū cō fiteri se illud maleficium cōmisisse. z sic ex cōfessione dñari po terit etiā per inordinatū processum. ut no. Anno. cuius doctria est cōiter approbata in. c. qualiter z qñ. de accu. z Bart. in. l. si confessus. de custo. reo bonus tex. i. c. pisanis. de resti. spo. z ali quid de hac materia vide per ang. in. l. his verbis. s. si. s. d. he. isti. z i. d. l. hac consultiissima. z in. l. eum quem temere. de iudi.

1 **Si stipulante.** Si alternatiue iterrogati rñdeat de vno tñ vñat stipulatio i spe ciebus. secus i sūmis. itē secus si p̄cedat iterrogatio copulatiua. b. d. Et de materia dictū fuit i. l. i. s. si stipulati z i. s. pe. z ibi per Bar. s. e. C. In gl. mag. ibi nel tertio z c. hec vera. p. l. si ita sti pulatus fuero. x. s. eo. non ob. l. si ita. s. si. in. l. s. de lega. ii. ga expone tex. ut ibi per Bartol. z alios quicquid dixerit ibi glo.

1 **Sacram.** Super re empta a nostro cōmertō obliga tio nō p̄bitur z ante p̄cta resoluitur nec re uiniscit ipedimēto cessante idem in domo vsqz ad areaz dissolu ta. secus i nauī dissoluta animo reficiendi z ex eisde tabulis refe cta. in fructibus aut nascituris contrahitur obligatio z expecta tur natiuitas illarū illisqz natis z consumptis cessat obligatio z reuertitur cū renascuntur. b. d. in effectu z diuide ut h̄ per bar. C. In tex. ibi basilicā. qđ sit basilica habes in. l. basilicā. C. de ope. pub. z i. l. pediculis. s. idē cū q̄rit. z ibi gl. d. aur. z arg. le. z in. c. i. de reli. do. vii. q. vii. oēs basilice. C. In tex. ibi qm̄ qui dē. legitur duobus modis. p̄io qđ ponat ratio proxime p̄cece dētis determinatiōis. s. quare dicte res in obligationē nō re uocātur z rñdetur hic qz ideo quia nō est tāta potētia i reuocā do iam extinctū z sic producere de nō ēē in esse quanta est i dis soluēdo vt sic producere de eē in nō ēē hoc enī naturale ē vñ quodqz ens tēporale dissolui nō autem extinctum reuiscere. Secūdo modo potest legi ut ponatur ratio remotiua tacite ob ligatiōis que sic formatur cessante cā cessat effectus. l. adigere. s. q̄uis de patrono. sed cā p̄p quā obligatio dissoluta ē fuit ga seruus effectus ē liber. sublata igitur libertate deberet reuocari in obligationē qm̄ tūc dare potest quod ante dare non poterat rñdetur hic qz ista rō nō est sufficiēs qm̄ vna z eadē causa. s. mu tatio status nō est cā sufficiēs liberandi eo qz dari non potest p̄p mutationē status qz seruus effectus est liber z cā obligandi qz dari possit modo id qđ iam fuit ab obligatione exemptū eo qz seruus effectus fuit liber lz nūc redierit in seruitutē qz nō sūt paria potētie dicte cause. s. cā inducendi obligationē iam extin ctā z cā liberādi ut in p̄ma lectu. dictū est. z per hoc habes dcla ratā glosam in h̄si. qm̄ quidē. Ex quo nota qz contrariorūz nō est eadē natura seu disciplina z hoc ideo qz nō est eadē rō h̄ ut dixi. secus si eēt eadē rō. l. si. s. si. de leg. iij. l. z si cōtra. de vulg. z pupil. z no. glo. i. l. si quis negocia. s. de neg. ges. z i. l. fm na turā de reg. iur. By. plene i regula q̄ sentit. z Bar. h̄. z i. l. i. fun do. i. l. col. s. de rei vēdi. Ly. in. l. i. s. pro secūdo. i. vij. opp. C. de cadu. tol. z ibi Bal. Et ex hoc isert notabiliter Bal. i. l. si. in vlt. col. C. d. fideicō. qz si ex forma statuti legatū p̄t pbari p du os testes eodē mō reuocatio pōt pbari p duos testes. qz p̄io

rū z c. p hoc etiā allegat Bal. no. per glo. in. l. cū pponeret. s. de leg. ij. z idem tenet do. Car. flo. z Imol. in. c. relatū. l. i. d. te sta. sed in cōtrariū facit tex. z qđ ibi no. do. Ant. in. c. si. de h̄b. sig. vbi pbat qz in his que sunt stricti iuris. puta qñ agit d for ma mandati p̄ioz non est eadem disciplina. possētis respōde re qz in statutis h̄z locū extensio passiua. ut declarat Bart. i. l. omnes populi. in. vi. q. pñ. de iusti. z iur. z in. l. i. s. lex falcidia per illū tex. s. ad. l. fal. sed statutū de quo loquitur Bal. videt habere extensionē a regula iuris antiqui posita i. l. n̄bil tā na turale. de reg. iur. ergo z c. Itē facit an statutū excludēs sororē a successiōe fratris similiter videat eē disponere fratrem nō ad mitti ad successiōē sororis. de quo dic ut p Bal. i. l. lege i. fi. C. de legi. here. cū quo cōcordat Be. de anch. in. c. canonū statu ta. de cōsti. i. h̄. alterius. pone statuto cauet qz soror. Itē ex hoc tex. iunc. h̄si. p̄cedē. habes notare qz ea q̄ tollūt iā p̄cta som̄ ipediūt p̄hēda. de quo vide hic p Bar. inducētē ad questiōes de bñito ut hic p eū cōtra quē tenet Ang. z Bal. z Raph. hic rōnib⁹ quas hic vide p eos. Imol. hic transit cū bar. z ad alle gata in p̄riū conat respondere. vt hic per eūz latius. Ego puto veriorē opi. bal. Ang. z Raph. p rationes suas. z quia propter illud verbū incurrere posset ip̄perfectum de quo in qōne barro. apparet aliud verbū. s. extimaf. de quo in eadez. q. accipi ip̄pro prie quaten⁹ referē ad dictū h̄bū incurrere posset. ut nō ip̄oret puationē sed exponat extimaf idest nō incurrat. sicut i simili in l. iij. s. definere. s. vsufu. quēadmo. ca. vbi definere d̄t etiā qui nōdū cepit. prout vero referē ad verbū incurrisset stat p̄prie. vñ enī verbū pōt stare p̄prie z ip̄proprie lege scda. cū vul. s. de offi. p̄cōsul. z pro hac p̄te facit quia verbū pōt etiā prolātū per h̄ba p̄ntis rēpōis ip̄ortat futurū. l. si quis in testamēto de le. ij multo magis si per verba p̄teritū ip̄perfecti quod de sui natu ra importat futurū. l. cū certis. s. de vino tri. z ol. le. z p hec p̄ nō ob̄stare. l. si sub condi. allegata p bar. p̄rū aut ecōtra ea q̄ i pediūt cōtrahēda tollant iā p̄tracta dic ut habet in. l. plurib⁹ s. z si placet z ibi late per bar. j. eo. z aliquid per gl. no. in. l. si seruus qui. s. si. in glo. s. de acqui. here. z per Ly. in. l. genera liter. C. de epi. z cle. z p Jaco. de bel. in. l. q in eū. s. ad. l. ag. z p bal. in. l. si. gaudētus. C. de cōtrahē. emp. z in. l. ad cōparan das. in. l. C. mā. Mo. in ver. pro quo qz promittēs certā quāti tatē fructū ex fundo nō liberat fructibus nō natis sed natis z p̄sumptis de quo dic ut hic plene per bar. cū quo p̄cordat bal. in. c. i. de nau. fen. vbi addit glo. q̄ dicit allegare bona iura i. l. hactenus. s. de vsufu. in ver. ab eo. z aliqd de materia p bal. in. l. cōtētū. s. qui maximos in. iij. q. s. de publi. z p bal. in. l. si ea lege. C. vsu. z cū distinctione bar. hic trāseunt cōiter doc. qz qđ dixerit Rapha. cu. hic qui in aliqb⁹ discrepat a bart. z male. C. Mo. in h̄. s. hec dissimilia. qz liber homo z res facta nō p̄t le duci i p̄ctū. qđ limita ut per gl. in. l. de inuti. stip. in pñ. in ver. idē iuris. z videbit p̄ bar. in. l. liber homo la. i. j. eo. C. Itē no. ex eodē ver. attendēdū nō ēē id qđ euenire pōt. z idem proba tur hic in pñ. h̄. q̄uis. de quo dic ut hic plene per bart. z glo. z doc. in. l. si diē. s. si. s. de iurif. om. iudi. z p Ly. in. l. si. s. sinatē sub cōditione. C. cōia de le. per bal. in eadē. l. s. sed qz. z i. l. ea dē. in. iij. col. C. loca. C. Itē no. ex eodez tex. in verfi. possibilis z c. pulchra doctrinā quā tene menti qz quicquid fm p̄fēs tē pus dñō nostro subijci nō pōt. s. in suo genei ut homo liber res sacra. z c. sup ea nō pōt contrahi obligatiua dispositio pure ne qz in p̄ditiōis euetū. Et ex hoc h̄es notabilē limitationē ad iur ra q̄ dicūt paria sūt aliqd fieri tpe habili uel fieri tēpōs in habili z p̄ferre in tps habile iuxta. l. i. tēpus. s. de here. in. l. i. quod spōse. C. de dōa. an nup. nā illud fallit nisi natura rei repugnet vt hic in tex. ibi cū seruus esse ceperit dare spondes facit. l. si mī nor. s. de ser. expor. C. Mo. in ver. z qz nauis. qz si nauis dissolu ta fuit animo reficiēdi z licet postea reficiat nō censetur eē ead qđ intellige verū si carina idest fundus nauis dissoluta z muta ta fuerit als secus. tex. est p quē iste sic limitat i. l. qz rerū. s. si. z ibi gl. z doc. s. de leg. i. Scdō limita istū tex. p̄cedere quādo nauis in totū vno cōtextu dissoluta fuit. secus si p partes disso luta fuit z p ptes refecta qz indistincte dicet eadē nauis. l. qđ tñ s. nauis. ff. q. mo. vsufu. amit. z l. p̄ponebatur. s. de iudi. z iō Be. in. d. l. qđ in rep. in. l. si. s. si. ad illū tex. ibidē in verfi. p par tes. subaudiebat dictionē maxie. in domo aut aliud ē qz in na

ut hic. et que sit ratio differentie dicam. **In glo.** in ver. ex libero. ibi quod seruus manumissus et cetera. hec solutio non est vera quod heres manumittere non potest seruus legatus etiam sub condicione sui qui. s. d. manumissus. l. generaliter. §. i. s. qui et a qui. vñ solue prout no. gl. in. l. contraria et in. l. qui res. §. area. j. de solu. **In ea.** ibi extimatio propter moram dicimmo petitur seruus cum ibi seruus prestari possit ex noua voluntate testatis. **In gl.** i. s. alia erit. que sit ratio differentie inter nauim et domum quia gl. b. clare no aperit. vide hic per Bar. sed contra rationem et allego tex. in. l. qui usufruc. in pn. s. de usufru. vbi cypus resolutus et postea resectus de eadem massa non censetur esse idem et tñ est res mobilis si cur nauis. vnde potes sustinere rationem differentie inter modum et nauim quod sensit glo. in. d. l. qui usufructu. et ea sequitur Ang. et imol. hic. et Ang. in. d. §. area. et Raph. cu. hic qui subdebat alium dari posse intellectu ad tex. nostrum dum loquitur de domo. sed suum intellectus non puenit hie et fm eu videtur quod nauis semper dissolueretur aliter reficiendi quam tota dissoluatur. propterea mihi magis placet ratio gl. in. d. l. qui usufructu. nam impossibile est vnam domum refici ex eisdem cementis et rebus quam in dissolutione cõter plura destruitur et oportet esse nouam calcem et sic non possunt dici omnia esse reposita in pristinum statum sicut in nauis. Nec huic rationi obstat quod cypus resectus non debet esse idem quod rñdeo quod etiam in refectione cypus antiquum metallum in aliqua parte presumitur et sic non potest esse idem et per consequens est eadem ratio que est in domo. **In gl.** in. pn. deberet dicere gl. a proprietario fructuario. ut oportet ex seq. **In ea.** ibi. vel dic recte et cetera. §. qui prestat a fructuario proprietario de restituendo finito usufructu. **Extra glo.** inducit iste tex. per Bar. ad. q. an ecclesia destructa postea redificata dicatur esse eadem. de quo h. per eu pcludetur idem esse ecclesia quod i. domo cui limitatio. de q. hic per eu. et hoc facit an ecclesia taliter destructa pdat privilegia sibi concessa. de quo vide glo. xvi. q. vii. c. et b. dicimus. et glo. in. c. privilegium. de reg. iur. in. vi. et i. c. statutum in collegiatis. de elec. in. vi. et Anno. in. c. ii. de no. op. nũ. et i. c. ab bare. in. fi. de pbo. sig. per By. in. l. pater. §. tusculanus. s. de leg. iij. per bar. in. l. fi. in. fi. j. de colle. illi. per bal. in. ti. de pa. cõst. in. ver. nos romanos. in. ij. col. et auten. habita. in. iij. col. C. ne si. pro pa. et in. l. si usufructus ciuitati. s. qui. mo. usufr. amit. et in. l. sicut. §. in decurionibus. s. quod cuiusque vni. et in. l. seruitutē. §. si sublatu. s. de ser. vr. pre. et in. l. si grege. s. d. leg. i. p. Ang. i. pica. j. de colle. illi. et in. l. qui res. §. area de solu. et in. l. proposita. s. de iudi. et i. d. §. si sublatu. **Et magis comunis de structa pclusio est quod ecclesia et si resecta retineat privilegia. ar. d. §. si sublatu. et l. paul. als incipit generalem. §. domus. s. de pigno. et quod no. bar. hic ad si. fallit nisi sit destructa superioris auctoritate et sic sine spe refectionis. per. l. si usufructus ciuitati. s. q. mo. usufr. amit. et ar. d. §. tusculanus. nisi auctoritate superioris ecclesia destructa sit in alium locum translata quod privilegium retinet. ut est gl. no. in. d. c. privilegium. et no. Innocen. in. d. c. ij. **Querit hic et bar.** quid si canonici sint excoicati et quid loco deficientium sint postea surrogati an isti surrogati dicantur esse excoicati et non decidit. dic quod magis cõis conclusio est quod non trãsit ad alium. c. romana. §. in vniuersitatis. et §. caueat. de sen. excõ. i. vi. **Et nota in terminis istis determinat per By.** in. l. si ita legatum. §. si. de lega. i. et per Ray. et Bal. in. l. si grege. eo. ti.**

Si rem quam. Stipulatio ex causa lucrativa euatur stipulatoris ex alia causa lucrativa irrenocabiliter secus si renocabiliter. b. d. **Nota in ver.** sed et si heres. quod titulus hereditarius debet titulus lucrativus quod intellige verum quam hereditas esset soluedo. als secus. l. si suus legatus pñ. idem si dominos. de leg. i. fm By. et Ang. hic adde. l. si hereditatem. s. manda. et ita debet intelligi tex. in. l. i. C. circa medium. C. de ipo. lu. descrip. li. x. vbi appellatur titulus lucrativus. quod intelligo verum non solum in hereditate extraneorum sed etiam in hereditate ascendenti delata de scedentibus quam l. dicatur descendentes quod debita. l. si. C. de codici. tñ indicatur de ea tanquam de re obueniente titulo lucrativo. vnde ei de scedenti non succurrit per iuris errorem sicut et nec succurrit alijs tractantibus de lucro. tex. est cum glo. in. l. si emancipata. C. diur. et fac. ign. quod est valde notandum fm Bar. ibi tñ quo ad effectum qui habet in. d. l. i. C. de impo. lu. descrip. non reputabit titulus lucrativus quam descendens succedit ascendenti. ut probatur

ibi post pn. et ibi per Bar. et illam glo. in. d. l. si emancipata. reputat singu. Pau. de cast. in. l. iuris. C. qui admittit. adde. simili. in. l. si duo. in ver. potuit. s. de acqui. here. et ibi Imo. ad predicta adde. tex. in. §. si vero expectet. cum seq. in auten. de nup. et ibi Ang. **In glo.** in ver. non libere. ibi statim ago et cetera. By. et Pe. tenet quod imo non ago ex stipulatione nisi existente conditione legati. per. l. non quocumque. in. fi. prin. s. de leg. i. Et per glo. in. l. neracius. s. de condi. inde. que glo. hoc non dicit. Sed concordat opi. ut per Ja. de are. que sequitur Bart. et doc. hic. et in. d. l. non quocumque et bar. in. l. meuius. §. duobus. i. vñ. vi. oppono ad predicta. de leg. ii. Si tamen egissem ex stipulatione ante eventum conditionis et consecutus sum extimationem de mum deficiat conditio legati teneor restituere extimationem quod fingitur nunquam fuisse legatum. l. necessario. in. prin. s. de peri. et commo. rei ven. et l. pecuniam. s. si cer. peta. cum si.

Stichum qui. Si res que non est in re natura in stipulatione deducit ita demum valet stipulatio si res fingatur esse in re natura per delictum vel moram. b. d. **Nota quod stipulatio hominis mortui non valet.** limitat tñ qui. de cu. i. l. eu qui. §. i. de iure iur. nisi stipulatus essem ab eo quod sciebat eum esse mortuum per illum tex. et l. qui stichum. s. de pfe. §. Ja. bu. Ange. et Pau. de cast. in. d. §. i. tenet prius per istum tex. et in. l. si homo mortuus. s. eo. q. indistincte loquitur. ad iura allegata per guil. rñdent quod loquuntur in professione et iuramento iudiciali quod tendunt ad perimendum omnem exceptionem antea competentes quod non est in stipulatione que tendit ad inducendam obligationem de nouo non est tñ sine dubitamine. Et ad istum tex. cum gl. si. vide bart. i. l. si rem. j. de nouatõ. et quod dixi in. l. eu qui ita. §. si. s. eo. alex.

Si quis ancillam. Ancilla offerit esse pgnatam tñ debet fisci in eadem causa. b. d. Alexander de imola. l. ex. 27

Infulam. Cum interesse post moram commissum perit admittit more purgatio antequam super interesse sit lis pte. post vero secus. b. d.

Diuidit in duas ptes. In prima ponit thema ex quo tacita resultat. q. In scda ponit rñsio. scda ibi. quod diu. Et secunda subdiuidit in duas. Prima loquitur de tempore ante litē pte. Secunda de tempore post litem cõtest. secunda ibi. quod si litem. **In tex.** ibi potuisti facere. subaudi. et quia non fecisti in mora fuisti propter quam commissum fuit stipulatio ad totale interesse. l. si ita stipulatus essem abs te. s. eo. Et propterea querit an possit mora purgari ad euadendum cõdenationem in interesse. **In tex.** ibi litē cõte. s. super petitione interesse. nã si litē prestat ees super ipso principali facto protestando si impediretur pmissor qui usque ad finem factum principale semper offerre et prestare posset et sic moram purgare. ut in. §. si. insti. de ppe. et tempo. actio. et per Bar. hic in prima oppo. scde partis. Et dictum fuit post eu i. l. i. terdum. §. si. s. eo. **Mo. valere stipulationem per quam qs generaliter et simpliciter pmittit infulam fieri quod qualiter intelligatur vide i. l. q. i. fula et ibi dicatur. j. eo. de quo vide per Ang. hic i. repetitõe et alios.** **Secundo no.** quod q. tenet ad factum est i. mora absque interpellatione hominis si transierit tempus intra quod comode fieri poterat. l. cõtinuus. §. si ita. et §. si infula. j. eo. Et hoc est verum quantum ad totale interesse. sed quo ad particulare interesse agi potest ad quãti interest non fuisse coactum. l. stipulationes non diuiduntur. §. si. s. eo. **Tertio no.** quod lis cõtestationem purgari potest et hoc ex egrate introducitur est. l. si suum. §. seq. j. eo. et sic secus est de rigore. Ex quo inferebat hic Ang. quod si ex forma statuti i. decisioib. cautum suari dñz rigor non admittet more purgatio. Et idem dicit si statutum disponat quod cogi debere ad obsequia pmissor per instrumentum guarantigie quod reputat valde notandum. dic quod primus dictum est verum et reprehendit hic per Imol. et Roma. quod statutum recipit interpretationem a iure comuni ne qs indebite dñu pariat. l. adigere. §. quis. de iure pa. l. quis. s. de in ius voc. l. ij. C. de noxa. c. cum dilect. de psue. no. gl. et Bar. i. l. si. §. in cõputatõe. C. de iure deli. et plene Bar. i. l. oes. in. vi. q. principali de iusti. et iure. pro hoc et inducit hic Roma. l. si duo. §. ait ptoz. et quod ibi gl. in ver. constitutum. s. de cõstitu. pe. vbi in verbis pretoris cautum erat quod si per eu qui constituit se soluturum non sit solutum id quod constituit soluere cogeret pretor. et sic ibi verba legis sonabant in cõpulsionem obligati. et nihilominus admittet more purgatio. ut

in. l. sed et si alia. eo. ti. Ad idem in fili adduxit. l. filiulfa. §. pcurator. cū seq. §. de pcur. saluat tñ dictū Angel. vno casu. §. qñ statutū diceret q̄ instrumenta guarentigie habeāt executōne paratā sicut sniam. Nā sicut post sniam nō admittit more purgatio vt hic in ver. litē cōtestatus. ergo idem est in casu premisso. §. in instrumento. quod vltimū nō puto veruz per ea que singulāriter nō. Ja. bu. et Bar. in. l. cum qui. §. si iurauero. in fi. §. de iureiur. vbi probant q̄ etiā stante dicto statuto nō habz quo ad morā eundē effectum dictum instrumentum quem habet snia litis contestatio iuramentū et similia. naz alia ratio est in snia aī cuius prolationē precessit citatio litis cōte. et interuallū q̄ morā inducūt. l. vinū. et ibi nō. §. si cer. pe. l. nā et postea. §. si is. §. de iureiur. iuncta. l. si. de tritica. Et alia est ratio in istrumēto guarentigie aī cuius cōfectionē nulla precessit mora. sequeret enīz absurdū q̄ ante esset ipedita mora purgatio q̄ eēt cōmissa mora. vñ cū ista sint diuersa nec habeāt eandem rōnē vt dixi et clare nō. Bar. in. d. §. si iurauero. sequitur q̄ ex diuersis nō recta fit illatio. §. l. p̄oxi. §. facta. ver. sed h̄ dissimilia. cū vulgaribus.

5 **T**ertio nō. ex isto tex. in §. facietē. q̄ hic videtur probari q̄ si ante litē cōtestatam incepti edificare insulam licet nō p̄feceris dico moram purgare nec cogi debeo litē contestari sup̄ interestē ita denorat istud participium facientez quod denorat rē pur ē in fieri. Et hoc est valde substantiale et p̄ alios nō tactū fm̄ pau. da ca. hic qui subdit q̄ eadē ratione idem putat si post p̄dictā petitionem actoris super interesse reus anteq̄ litem cōtestet of fert se paratum incipere edificare et complere q̄ hoc sufficeret lz nondū inchoauerit. **A**ld de q̄ Raph. hic idē prius tenuit volēs q̄ si inchoauerit edificare reus tempore producti libelli tñ offerat se velle statim edificare poterit se tueri exceptiōe. ita dicit sibi videri p. l. et si post tres. i. §. nec actoris ius et c. §. si qs cau. l. qñ ius actoris nō fieret deterius. Et iō fm̄ eum si tanto tēpōr fuisset in mora q̄ expectaret ut opus magnūz promissum fieret necessaria esset longa expectatio forsan nō audiret reus. ar. l. cū res. §. sed si stichus. ibi totiens et c. de leg. i. **S**ed p̄putarem q̄ nō sufficiat sola oblatiō in eo qui nōdū incipit facit quia vbi l. requirit factū nō sufficit verbalis oblatiō sed actualis requirit l. qui. x. idem rñsum. in fi. §. de solu. et l. seruus si heredi. in fi. §. de statu lib. et plene Bart. in. l. p̄tor. §. si quis paratus. §. d. nō. ope. nūc. Sz̄ tex. h̄ in §. facientē. et in ver. edifices ponderat factum ergo et c. Nō obstat. d. l. et si post tres. quia ibi adimpletū fuit id quod p̄missum erat anteq̄ transiret tempus purgatiōis et hec procedūt in protestatione facti successiui. Sed vbi aliqd̄ momentaneum esset in obligatione tunc videtur clarum q̄ requiritur totū ipleri anteq̄ transeat tēpus purgatiōis more ad hoc vt dicatur mora purgari. tex. est in. §. seia allegato in glo. Forte tñ si reus solo verbo offerret factū et actor diceret nolo edificium sufficeret sola vbalis oblatiō. ar. glo. in. c. pastoralis. de offi. ordi. in gl. si ordinaria. et nō. Bal. in. l. i. C. ne liceat in vna eadē q̄ cau. ter. p. moder. in. l. qui rome. i. pñ. j. e. vbi dicere p̄sueui.

7 **A**ltimo nō. fm̄ Ange. q̄ p̄missio pene legalis. i. interesse non nonat p̄mittiā. nā fm̄ eū interesse est pena legalis et tñ eo cōmissio potest solui factū qd̄ eē non posset si nouatio facta eēt cū illa p̄inat obligationē et per consequens soluendi potētiā. isti. qui. mo. tol. ob. in pñ. et l. i. j. de noua. Sed dic q̄ dictū suū nō est verū et cōtrariū tenet expresse Barto. hic in. vij. oppo. p̄ime partis. vbi hoc clare probat dū allegat. l. i. §. de penu lega. iuncta. l. obligationum fere. §. si. §. ti. i. vbi voluit q̄ lz dispositio esset p̄eal p̄ quā fit nouatio possit nihilomin⁹ mora purgari offerēdo factū p̄ncipale. d. l. Potestis tñ saluare Ange. videlicet q̄ opinio eius intelligit de vera nouatione. Sed dicū Bar. de q̄ si nouatione de qua loquit. d. l. obligatiōnū. §. si. vnde ipsemet Bar. in. l. ita stipulatus. in p̄ima oppo. vltime pris. i. fi. j. eo. dicit q̄ qñ facta esset vera nouatio nō posset aplius offerri quod in p̄ncipali obligatione deductum erat. Et respondet ad. d. l. i. de penu lega. q̄ loquit in ficta nouatiōe. **I**n gl. habes qd̄ fit insula. meliorem gl. habes i. §. insula. i. glo. super §. insula. isti. de re. diui. et in. l. iij. §. effracture. §. de offi. p̄fec. vigi. **E**t nō. q̄ aliquādo insula est locus circūdatus aqua aliquando capif p̄o domo i mari. i. salo. hoc est in salo posita. Item aliquando p̄o qualibet domo. concordantias vide in glo. isti. de re. diui. i. §. insula p̄allegata. que gl. hoc notabiliter declarat qd̄ fit insula

9 **I**n glo. secunda. ibi. §. seia. et c. tex. ille hoc non bene probat q̄ loquit i actore morā purgante. hic loquitur in reo iter quos longa est differentia. l. arrianus. cū si. §. ti. i. et plene per bart. h̄ in nona. q. vnde pro glo. melius facit tex. in. l. si cum dies. §. si. cū seq. §. de arbi. Item facit q̄ cū purgatio more ex equitate inducitur sit. l. si seruū. §. sequitur. j. eo. ideo si dānū passus ē actor ex mora rei nō debet admitti reus amplius ad morā purgādā. Et itellige gl. nisi interesse offeratur per reū actori quia hoc modo morā purgare poterit etiam postq̄ cepit interesse actoris gl. est notabilis i. l. vtqz. §. de arbi. et sequūtur eā cōmuniter doct. hic. Et iō sumas optimā cautelam et quando vis ipedire morā purgari posse si p̄mittit tibi aliqd̄ dari vel fieri facias q̄ p̄mittat si nō des vel si nō fiat ut debeat p̄missor tibi dar tñ noie iter esse. nā cōmissa mora nisi illud iterē p̄uerū p̄stet nunq̄ poterit purgar morā p̄missor q̄ ē nō. dignū fm̄ ang. i. d. l. sz̄ et si p̄res i pñ. vltie charte p. gl. i. d. l. vtqz. et idē ibi vñ velle bal. i. repetō ne. i. xiiii. col. qd̄ itelligas qñ qd̄ p̄missū ē noie iterē p̄stādū vltra sc̄m p̄ncipale n̄ at loco extiratiōis sc̄m p̄ncipalis ut colligit ex v̄bis bar. circa oppo. d. §. seia. Item illd̄ q̄ dcm̄ ē posse morā purgari offerēdo iterē p̄missū p̄cedit nedū i exiudicialib⁹ h̄ ē qñ p̄missa ē mora circa dāsonia iudicij vt p̄z ex nō. p. gl. i. d. l. vtqz. referēdo gl. ad tex. vtrobqz. n. vñ eē eadē rō equitatis a q̄ iducta ē mor purgatiō i. d. §. seq̄ et h̄ i sp̄e tēuit ēt jmo. h̄ ita ē vt eē d̄ mēte bar. et alioz q̄ simplr sequūt dcm̄ gl. lz ang. h̄ i. x. sal lētia regule affirmatiue dixerit d̄rū p. d. l. vtqz et si bñ. **E**t qd̄ si ius actoris ē sc̄m d̄teri⁹ an eod̄ mō ipediat mor purgatiō sic v̄ pedis qñ actoris interest morā fuisse cōmissā. ut h̄ i gl. ii. Gl. h̄. i. pñ. vñ sc̄m q̄ sic qñ ista sint paria. dices actoris interesse et ius actoris eē sc̄m d̄teri⁹ q̄ ē v̄ez i exiudicialib⁹ i vtrobqz cau itelligatur ipedit mor purgationē. sec⁹ i iudicialib⁹ stipulatiōib⁹ redēt b⁹ ad ordiatōez iudicij. q̄ itra modicū tps qñ ius actoris n̄ ē factū d̄teri⁹ p̄t mora purgari. secus si sc̄m ē d̄teri⁹. d. l. et si p̄res **E**t d̄r factū d̄teri⁹ qñ deterioratio p̄cernit f̄bam obligatiōis et actōis ut q̄ tpe p̄st. vbi at actio nō p̄stet lz alr̄ interest actoris morā nō eē factā q̄ passus ē dāna et expēlas post morā et p̄tūa ciā rei citati tale iterē nō ipediat morā posse purgari sed tñ ad dāna et expēlas refarciēdas cogi poterit offō iudicis q̄ p̄ reo d̄ negat̄ audiētiā nisi dāna et expēlas refūdat. l. sc̄m. C. d̄ iudi. et p. bar. h̄. et i. d. l. et si post tres et bñ q̄qd̄ ibi dixerit bal. **E**t his ifert notabilr bar. h̄ q̄ si p̄missi i fundo meo edificat̄ domū et fuisti i mora postea fūdū alienauī nō poteris apli⁹ morā purgar q̄ ius meū ē factū d̄teri⁹ cū mea nō iterfit apli⁹ fieri in fundo alienato. et h̄ ētz ang. hic lz satis leuif conef̄ mor d̄er rō nē bar. pau. de ca. hic simplr trāsit cū bar. Sz̄ imol. hic dixit q̄ si alienatio fundi facta fuit ex cā necessaria pōt p̄cedere dictūz Bar. arg. l. rē legatā. §. de adi. leg. Secus forte fm̄ euz si ex cā volūtaria q̄ nō d̄z posse v̄ditor agere ad aliqd̄ interesse attento q̄ facto suo definit sibi actio cōpetere. ar. l. tādū. et l. et iō. et l. si fuus. in pñ. cū ibi nō. §. de cōdi. furt. et l. si sub vna. §. i. j. eo. teneo opi. Bar. idistincte p̄ suā rōnē. Et q̄ cū fuerit alienatio facta post morā nō d̄z p̄ morosum allegari posse q̄ actor nō d̄z alienare als. n. ex mora sua lucrū cōsequeret §. l. et stichū. i. pñ. h̄. sane. j. eo. et actor alienādo fecit actū sibi licitū. l. i. re mādarta. C. mādā. ergo penā nō mēref. l. gracchus. in pñ. cū si. C. de adul. Nō ob. l. tādū. cū si. q̄ rñde ut p. Bar. in. l. q̄ aut. §. i. §. si quis cau. f. q̄ illa distinctio de q̄ i. d. l. tādū. cū si. h̄z locū qñ agit ad rē. secus si ad interesse ut in casu nostro per. d. l. qui au tē. §. i. Nō ob. l. si sub vna. q̄ ibi nō d̄r q̄ si debitor fuisset i mora ante alienationē fundi nō possit agi ad interesse etiā retenta opi. Bar. hic q̄ nō possit debitor morā purgare faciēdo domū in fundo alieno. est tñ dubiū an si promiserat facere domū sub pena et post morā fundus ē alienatus an ut euiter penāz possit reus purgare morā offerendo quāti valuisset domus. Bar. hic in. vij. q. videt velle q̄ sic. Sed ange. hic in fallētijs et d̄rū deci dā addendo circa ea q̄ t̄agit Bar. in. d. l. vij. q. **I**n gl. habes qd̄ videt q̄ fortius obstat ad hāc. l. tex. in. d. §. seia in alio q̄ hic videtur purgari posse morā ante lit. cōte. ibi aut̄ dicit q̄ infra modicū tps arbitrio iudicis sit declarādū. glo. fi. in. d. §. seia respōdet q̄ ille tex. determinat et limitat p̄ hāc. l. f. q̄ mora possit infra modicū tps purgari nisi itra illud modicū tps lis sit cōt. q̄ tūc purgari nō poterit ut hic. Et s̄lir si iā trāsiuerat modicum

tps lis nō sit cōte. nō poterit hec mora purgari p. d. §. seia. z
 ita firmat bar. h. adde per. z cy. idē tenētes i. l. si maior annis.
 C. de trasac. z i. l. si pacto quo penā. C. de pac. z bal. i. d. l. z si
 post tres dies. in vlt. col. in lec. antiqua. z ange. idē ibi in vltia
 charta. adde iac. bu. idē tenētē in. d. l. z si post tres. siqs cau. §.
 tenuit ipemer ang. h. per hāc. l. que idistincte admittit purga
 tionē more aū lit. pte. ergo idistincte dī itelligi. f. ē si post mo
 dicū tps elapsus lis ptestaret. ar. l. de p̄cio. cū si. §. d. publi. Ad
 §. seia. rīdet qz ibi tractabat d purgatōe more ex pte actoris ad
 actōem cōseruādā. h. aūt ex pte rei ad euadēdā penā vel cōdē
 nationē i itereē iter q ē dāa vt dixi. §. vno tñ cāu fm ang. salua
 ri pōt opi. bar. i. qm p subterfugia rei stare quomin⁹ lis ptesta
 retur. nā tūc ex pte subterfugij h̄ lis p pte. ne als apta sit via
 fraudi. ar. l. in fundo. §. de rei ven. cū si. meli⁹ allegasset tex. i. l.
 si eū. §. iniuriā. i. si. §. siqs cau. quē ad hoc reputat sing. bal. i. l.
 more. C. d. rei vē. dicēs qz mora litis ptestade opaf eūde effectū
 quē operaf li. pte. p. d. §. q iniuriā. ad idē. l. si finita. §. elegan
 ter. fm itellecū bar. §. d. dā. ifec. z cū ang. trāsīt imo. z ro. h. z
 bal. i. reperi. d. l. z si post tres. i. v. col. vbi dixit nō eē mirū si in
 §. seia. nō dī q actor possit purgare morā vsqz ad li. pte. qm se
 queret qz li. pte. eēt sibi nocua. §. l. nō solet. j. de re. iur. z. l. aliā
 i. de noua. Et hāc opi. ang. h. puto veriorē. quā ē tenuit gui. d.
 cu. z bal. i. d. l. z si post tres. i. reperi. i. v. col. z istō ē tenuit bar. z
 post eū raph. p hāc rōnē i. d. §. seia. qz sit dāa iter actorē z reū
 p̄stā. l. iūcto. d. §. seia. z saly. i. d. l. si pacto quo penā. C. §. d.
 p̄dā vī eē tex. i. d. l. z si post tres. z i. l. si i. l. §. colon⁹. §. loca. z
 i. c. pp. in si. z. c. potuit. d. loc. q iura loquūt i reo z tñ dicūt mo
 ra purgari d̄bere ifra modicū tps sicut dictū ē i actore. quapp
 pōt rīderi ad hec iura p̄rie alleg. qz loquūt qm i obligatiōe
 erat adiecta dies. Sz iste tex. cū si. loqz qm dies adiecta n̄ erat.
 nā tūc pōt purgari idistincte vsqz ad li. pte. z ita fuit d̄ mēte bal.
 z ang. h. z raph. z pau. d. ca. h. tenētū istud exp̄sse. pōt ēt aliter
 rīderi ad. d. §. si colon⁹. put d̄clarat bar. h. i. vi. q. qz loquūt ibi
 i mora cōmissa i male faciēdo q ē maior. l. si suū. i. pñ. j. e. z iō
 celerius ē purgāda q mora cōmissa i negligēdo: vt no. i. l. mo
 ra. §. lo. ma. z si r ad. d. l. z si post tres. pōt rīderi qz ibi ē spāl
 iūductū in fauore rei qz in p̄torijs stipulatōibus ēt si sit adie
 cta dies z pena possit mora purgari vt ibi fm cōem itellecū
 quē ibi ponit bar. z pbat p glo. Regl^r aūt erat p̄iū qz vbi erat
 dies z pena nō pōt mora purgari aliquo mō. l. traiectit. i. pñ.
 iūcto. §. d. illo. §. ti. i. z. j. dicā. vñ i alio grauaf re⁹ i cāu. d. l. z si
 post tres. i. qz possit morā purgare itra modicū tps tñ z nō vl
 tra l. nō dū lis eēt cōte. C. §. aduerte qz i istā opi. ange. z seq
 cū tenētū qz vbi ē dies adiecta nō possit mora purgari vsqz ad
 li. pte. sz tñ itra modicū tps vī eē tex. exp̄ssus h iūcta. d. l. si ita
 stipulat^r eēt abs te. h. n. erat dies. i. itra tps itra quod cōmode
 posset edificari. nec ob. si dicere qz ista erat dies tacita qz z iū
 i cāu. d. c. potuit. z. d. c. pp. erat dies tacita. z tñ ibi dī moram
 purgari ifra modicū tps. ergo nō pōt rīderi ad istā. l. qz loqua
 tur i die tacita. C. Ex hoc ifero dici posse qz ista. l. h̄at locū in
 reo ēt si sit adiecta dies. z sic poterit mora purgari vsqz ad li.
 pte. nec tūc obstat tex. i. d. l. z si post tres. qz rīde fm vltimaz
 solu. quā p̄rie dedi. Nec ēt obstat. d. §. colon⁹. qz rīde qz ibi
 loquitur i actore volēte morā purgaf ad actionē cōseruādā.
 z sic cōcordat cū. d. §. seia. vel dic qz. §. colon⁹. loquit alio cāu
 vt h p bar. in. vi. q. nō ob. c. potuit. z. d. c. pp. qz rīdeo qz spāl
 le ē ibi i emphiteora ecclesie q ibi releuaf i vno. l. qz possit mo
 ra purgare post tps p̄fixū ad soluēdū. qd secus erit i emphiteo
 ra puati q nullo mō purgare pōt morā vt euitet penā. l. ij. i ver.
 oimō. C. d. iur. emphi. qz h̄bū oio iporiat ipō iure. vt ē glo. i. l.
 i. §. si pecuniā i sacculo. i. h. oio. §. depōsi. Et no. Ange. h. z. j.
 dicet. vñ ēphiteora ecclesie grauaf i alio vt morā purgare pos
 sit ifra modicū tps tñ. vt. d. c. potuit. C. Siqs tñ velle sustine
 re opi. ang. z sequatiū tenētū qz ista. l. limitet nisi esset adiecta
 dies quā cōiter moder. sequūtur excepto imo. possz rīdere ad
 istā. l. qz ista dies nō erat oio certa sz certificāda arbitrio iudi
 cis inspecta qlitate operis z p̄sone. l. cōtinuus. §. cū ita. z. §. se.
 i. e. vñ ppter incertitudinē diei nō fuit i tāta mora put fuit in
 cāu. d. c. potuit. vbi erat tps biēnij oio certū. vī ēt dici posset qz
 ibi nō erat dies oio tacita sed ēt expressa a h̄bētib⁹. z ppter au
 xoritates p̄dictorū putarē qz hec opi. suaref. putarē tñ qz qm

ē adiecta dies z post morā aūqz trāseat illud modicū tps lis sit
 cōte. qz morā vltēius purgare nō poterit re⁹ p hāc. l. z. l. i. §. d.
 pe. leg. cū si. Si. n. vbi dies nō ē adiecta nō pōt purgari mora
 post li. pte. quāto magis vbi dies ē adiecta nō pōt li. pte. pur
 gari. ad hoc bene facit glo. si. in. d. §. seia. dū allegat hūc tex. z
 voluit ēt pau. h. l. aliter sentiat i. d. l. z si post tres. Et ex hoc ha
 bes notabilē limitationē ad opi. ang. z ad. d. c. potuit. cum si.
 C. In ea. glo. ibi. §. sane secūda solutio ē hā. C. In gl. si. ibi. l.
 hoc edicto. rīde vt p bar. h. vel aliter vt p bar. i. d. l. hoc edi
 cto. cui⁹ solutionē ponit Jo. de imo. h. v. qz in. d. l. hoc edicto.
 tractabat d̄lucro captādo. i. d. pena dupli i qua h̄lat lucrū. sz i
 cāu n̄re. l. nō tractat d̄lucro sed d̄itēreē qz nō daf qd dari debu
 it qz ergo itereē debet nec ē par rō lucri captādi z itereē. l. si.
 §. licētia. C. de iure dī. l. si. de p̄di. z ē hec ēt bona solutio. C. Et
 gl. tractat h̄ doc. materiā purgatōis i qua pp diffuse scripta per
 doc. nō referā d̄cā eorū nisi vbi addēdū putabo. Et diuidi pōt
 hec materiā i duas p̄ncipales p̄tulas. P̄mo an ex pte rei pos
 sit mora purgari. Scōo an ex pte actoris. C. Circa primū regu
 la ē qz sic vt h. z. d. l. p̄tinu⁹. §. itē qz insulā. j. e. nisi sit adiecta di
 es z pena fm magis cōem sniam. C. Pro cui⁹ dubij passus h̄
 tate dico duas fuisse p̄ncipales opi. P̄ria fuit opi. and. de p̄
 sis. De. z Ly. i. l. magnā. C. de p̄bē. z p̄mit. stip. z i. d. l. si pa
 cto tenētū. qz ēt vbi ē adiecta dies z pena possit mora purgari
 p. d. l. z si post tres. z p. l. q. rome. §. flauius. in h. liberef. j. e. z
 per. d. §. seia. p hac opi. facit qz nil aliud operaf dies expressa
 nisi qz iterpellat p hoīe. d. l. magnā. ergo sicut qm qz iterpella
 tur per hoīez vel per diē tacitā pōt morā purgari vt h. z. d. l. si
 cū dies. §. si. d. pōt eadē rōne purgari mora qm per diē exp̄ssū
 qz iterpellat. p ista opi. ēt vī bon⁹ tex. i. l. luci⁹ ibi neqz heres.
 cū. l. seq. §. d. act. ēpt. ad idē ē tex. in. l. sancim⁹. z ibi hoc t. Ly.
 C. de fide. Istā opi. ēt tenebat ang. i. d. l. z si post tres. p̄ter qz
 fm eū in vltimis volūtātib⁹. l. i. h. nisi forte. §. de penu leg. z p̄
 ter qz i pena p̄tēpt^r vt in penis cōpromissi. l. cellus. i. pñ. §. de ar
 bi. Scōa ē opi. p̄ncipalis qz mora possit purgari per. d. §. d. illo
 z in. d. l. magnā. in h. obnox⁹ sic iducēdo vt ibi per Ja. bu. nā
 hec h̄ba debēt intelligi cū effectū. ar. l. debitor. j. de h. sig. z. l.
 i. §. hec h̄ba. cū si. §. qz qz iur. vel aliter iducas istā. l. magnā
 i h. obscuritatē. nā nō pōt intelligi qz loquaf d̄ illa obscuritate
 v. an dies iterpellet p hoīe qz de illo nulla erat dubitatio apd
 antiquos. l. traiectit. cū vul. §. ti. i. d. ergo intelligi d̄ obscuri
 tate qz erat an possit mora purgari vbi ē adiecta dies z p̄ea. ad
 idē vī tex. i. l. qui fundū. §. d. p̄bē. ēp. z bon⁹ tex. in. d. l. i. h. nisi
 forte. nec ē bona r̄fio qz ibi sit spālē i vltimis volūtātibus. qz d̄
 vltis volūtātib⁹ ad p̄cēpt^r p̄cedit ar. vbi nō apparet diuersitas rō
 nis. l. pactū iter heredē. §. d. pac. l. suū filiū. §. eū qz cyrographū
 cū plene ibi no. per doc. d. l. i. p̄terea i p̄tibus bonefidei qm est
 dies z pena nō purgaf mora vt statiz dicam. z tñ actio ex testō
 imitat naturā p̄cēpt^r bonefidei quo ad morā. l. i. minor. C. in q.
 cau. i. inte. rest. nō ē ne. C. Pro ista opi. ēt ē bon⁹ tex. i. l. i. C. de
 iur. emp. i. h. oimoda. qd ē h̄bū p̄cisuz. l. vbi at. §. si. j. e. Ad idē
 ē tex. in. d. l. cellus. in pñ. nec pōt reddi rō qz ibi sit spālē i pe
 nis p̄tēptus. z qz ibi illud operaf adiectio diei z pene qz rō p̄tē
 ptus. ad idē ē tex. in. d. l. traiectit. in si. z tex. i. l. q. rome. §. ca
 limach⁹. j. e. ibi. n. fuit scā certa quētio loco pene vt ibi i h. aut
 si intra diē zc. z ibi nō potuit morā purgare nauigando post
 idus z sic post diē vt ibi dī. Et illū tex. ibi ad hoc ponderauit
 ang. teneo istā p̄tē. ista sūt iura p̄ncipalia qz allegari possūt pro
 hac pte. plura alia possent adduci. qz videas p bal. i. d. l. z si p⁹
 tres. in lec. in vlt. charta. z ēt i reperi. illius. l. in. iij. z. iij. charta.
 Mō ob. d. l. z si post tres. §. flauius. z. §. seia. z. l. sancim⁹. qz re
 spōde vt h p bar. in opp. p̄me ptis ad. l. magnā. rīde qz facit p
 ista opi. ut dixi. ad. d. l. luci⁹. rīdebat bal. i. l. cū alleg. in. vi. op
 po. C. d. usur. qz ibi ē spālē in p̄tibus bonefidei. Idē t. pau. d.
 ca. in. d. l. lucius. z h. sed hoc rephēndūt raph. z imo. h. nā in
 p̄tib⁹ bonefi. maior fides z obseruātia p̄stari dī qz in p̄tibus
 stricti iuris. ar. l. iij. §. si. §. p. so. iūcta. l. dolo. C. de inuti. stip. z
 l. mora. §. in bonefi. iuncta. l. uideam⁹. §. si actionē. cū se. §. de
 usur. vnde respōdēt ibi ipsi ad. l. luci⁹. qz ibi dī sumi ar. a p̄rio
 sensu ex his que ibi narrant in themate z nō in decisōe: vt ibi
 ēt voluit glo. z maxime ne resulter decisio d̄ alia iura: vt no. i. c.
 i. de eta. z qua. i. vi. z i. c. significasti. de fo. cōpe. ad. l. sancim⁹.

C. de fide. rñde q̄ ibi ē spāle in fideiuf. d. iudicio fisti q̄ laborat ppter factū alterius. vt no. h. bar. in ult. oppo. pme pris. iō magis ei succurrit. Et istā opi. q̄ vbi ē dies z pēa nō possit reglī mora purgari tenēt magis cōiter doc. vt guil. de cu. ray. ia. bu. bar. z bal. i. d. l. z si post tres. z bar. ang. imo. raph. z do. pau. d. ca. h. z richar. d. saly. z bar. d. saly. in. d. l. si pacto. z iō bal. ibi. z i. d. l. sancim⁹. Sigs tñ vellet sustinere opi. pe. posset rñdere ad ea q̄ pncipalr allegat p hac pre: maxie ad. d. s. de illo. q̄ n̄ mirū ē si nō pōt ibi mora purgari: q̄ ibi adiecta erat pena loco pncipalis itereē. nā ēt si pena vel dies nō ēt adiecta nō posset mora purgari nisi vltra factū pncipale oblatū ēt itereē vt. s. dictū ē p gl. i. l. vtiqz. s. d. arbi. nec ob. d. l. traiectione. i. si. dū loq tur d. pena legis cōmisse. q̄ rñde q̄ ibi ipō iure sit executio iux no. p gl. i. l. i. s. d. dona. z vbi ipō iure sit executio nō pōt mora purgari vt hic per bar. i. iij. q. C. Ad ēt ob. d. l. magnū. q̄ indu ctio Ja. bu. i. eo. h. obnoxio. pōt tolli p. l. pe. iūcta. l. cū fine p̄fi nitōe. s. q̄n di. leg. ce. z. l. i. in p̄n. s. d. pe. leg. vbi loquit q̄n fuit adiecta pena. z tñ ēt si nō fuit data pēa i die z ppea sit cōmissa pena pōt mora purgari. nō ob. ēt alia iudictio d. d. l. magnā. in h. obscuritatē. q̄ pōt itelligi de alia dubietate fm veteres iuris prudētia an iura sfoz. vt i fili i. l. fi. C. de noua. declarādo vt p bar. i. l. pe. j. de p̄ro. sti. vñ ēē poterat q̄ fm tpa atique iuris p̄u dētie erat cōtētio vtrū dies iterpellat p hoie. nō ob. d. l. cellus. q̄ loquit i decisoris i quib⁹ vt lites finiat magis fauem⁹ illi p̄i p quā citi⁹ lis terminat. ar. c. finē litib⁹. d. do. z p̄ru. z. l. teriatio. C. d. fru. z lit. expē. vel aliter rñderi pōt q̄ i. d. l. cellus. dictō po stea d̄z itelligi. i. ex iternallo. vt sensu glo. ibi. i. pma rñsione. Et ad. d. l. i. de pē. leg. pōt sustineri rñsio ang. q̄ sit spāle i vltimis voluntatib⁹ q̄ faciliores sūt in executōe. l. iij. C. cōia d. leg. s. s. n̄a isti. d. lega. retēta tñ cōi cōclone q̄ dies z pena adiecte ipediāt

15 more purgationē p̄a pmo itelligas pcedere q̄n ē adiecta dies z pena z dies ē exp̄ssa. sec⁹ si dies sit tacita. vt. d. s. flau⁹. iūcta l. fi. s. qui fine manu. ad li. pue. p̄terquā i vltis voluntatib⁹ quia dies tacita ita i eis ipediat morā purgari sicut exp̄ssa. text. est valde notabilis i. d. l. i. h. nisi forte. de pe. leg. fm bal. i. d. l. i. in xij. q. C. d. bis q̄ pe. no. Et exp̄ssi bal. i. repe. d. l. z si p⁹ tres. i xij. col. vel fm q̄ sentit bar. h. i. v. opp. dic aut dies tacita ē cer ta adeo q̄ eā potuit puidere re⁹: z tūc tā in s̄crib⁹ q̄ i vltis vo luntatib⁹ nō pōt mora purgari. ita itelligit. d. l. i. de pe. leg. secus si puideri nō potuit. vt. d. s. flau⁹ fm itellectū quē ibi dedit gl. in h. nō pōt. z ibi clari⁹ bar. z ēt h. C. s. ang. z imo. h. tenent s̄ bar. p. l. si cū dies. s. fi. s. d. arb. vbi erat pena z tacita dies circa q̄ puideri poterat. z tñ pōt mora purgari quo ad penā exp̄ssaz ab hoie. Nec ad hoc ob. l. iij. C. d. iur. ēphī. i. h. oimoda. q̄ fm ang. z imo. dies z pena ibi pcedebāt ex eodē fonte q̄ ibi erat dies legalis z pena legalis quo cāu nō pōt mora purgari p̄ter q̄ ēphiteorā ecclē vt dixi. z q̄ vbi ē dies legalis z pēa legalis nō possit mora purgari. allego gl. no. i. c. l. canō. i. h. p̄uar⁹. d. ele ctio. i. vi. Et isto cāu pōt pcedere opi. bar. sed vbi pena ē cōue tōalis tūc nō pōt pcedere fm ang. C. Et l. passus sit dubi⁹ z h. opi. ang. videat tūc tñ puto sustinēdū ēē dēn̄ bar. h. i. v. op. q̄ loq̄ i cāu. d. l. i. h. nisi forte. i. q̄n pena ē adiecta ab hoie z ex natura rei satis puideri pōt quo cāu vñ dies ēē satis exp̄ssa. z iō nō ē loc⁹ purgatoī more. z rñderi pōt ad. l. si cū dies. s. fi. q̄ ibi erat dies icerta. l. iudicis arbitrio. vt ibi pōit gl. i. h. modicū. in vl. opp. qd̄ no. q̄ nō repies declaratū. Et ad illud qd̄ p̄rie dixi. f. q̄n ē dies legalis z pēa legalis adde bal. i. l. acceptā. i. xi. q. C. d. vsu. C. Scdō limita dictā magis cōem p̄conē pcedere in die certa. sec⁹ si sit icerta q̄uis exp̄ssa q̄ nō ipediat morā purgari q̄n dies icerta nō sic iterpellat sicut certa. d. l. magnā. i. h. certo. Et iō si pmitto sub pena q̄ tici⁹ ratificabit certū s̄ctū cū erit le gitime etatis potero p⁹ diē legitie etatis purgare morā q̄ pba bilis videt ēē error talis diei magis q̄ alteri⁹ diei oino certe fm bal. ita notabilr pcludētē i. d. l. magnā. z i. d. l. z si post tres. i vij. col. i. lec. z bal. z saly. in. d. l. si pacto. licet Cy. dubitauerit i dicta. l. magnā. bene facit ad h. quod voluit Bar. hic in quinta oppositōe pme partis. z in. d. l. ita stipulatus. in ver. iuxta hoc quero zc. in fi. illi. q. z ex hoc inferē ad vñ qd̄ dicit no. bal. in l. cū ancillis. C. de incest. nup. vbi dubitat qd̄ si pmissi sub pena mor soluere stichū an possit mora purgari. z videt tenere q̄ sic q̄ nō vñ illud sp̄s oio ēē certū. alle. in argu. l. si. x. cū petiero. s.

e. z facit p bal. q̄ h̄bū mor accipit diuersis modis fm subiectā materiā. ut no. in. l. i. s. si cer. pe. z i. l. mora. z i. l. fruct⁹. s. solu. ma. C. Tertio limita dictā magis cōem cōclusionē nō pcedere i die adiecta cā multiplicāde obligatōis. q̄ talis dies nō ipedi t moraz purgari. d. l. i. i. h. q̄ diu. iūcto h. q̄ si i ānos. i. h. ad huc. s. de pe. leg. cū glo. i. h. si p singulos. z i. h. si i annos. z hoc verū i legatis. s. in s̄crib⁹ eodē mō ipediat dies adiecta cā multiplicāde obligōis sicut dies adiecta cā differēde solutōis l. iij. i. h. oimō. C. de iur. ēphī. fm bar. h. in. iij. opp. pme pris. z ang. z imo. h. Et idē tenuit bal. i. d. l. z si post tres. i. xij. col. i. repe. Et rōnem dñe inter s̄ctus z vltimas voluntates. vide per bar. in. d. l. ita stipulatus. in. q. p̄n. in h. si. tertio ē vidēdū. z hoc plz l. ang. in. d. l. z si post tres. z bal. in. d. l. si pacto. aliter dixit. Nec ob. tex. i. d. c. potuit. q̄ rñde fm ange. z imo. h. q̄ ē spe ciale in ēphiteota ecclēsie z in foro ecclēsie que nō ē ita pna ad penas. z ista ēt fuit rñsio Ja. de bel. l. i. p̄i nō allegēt i. s. scire. i. auc. d. nō ali. z bal. i. auc. q̄ rem. i. p̄n. C. de sa. san. ec. vel dic q̄ illa iura loquūtur d̄ equitate canonica fm quā oī cā pmittit mo re purga. vt i. c. tuā. ex de penis. fm vñ itellectū quem tradit host. in sūma d. arbi. s. sed qualiter. h. s. nūq̄d religiosi. Et idē voluit bal. i. l. q̄ crimē. i. xi. q. C. qui accu. nō pos. z bald. i. d. l. si pacto. z doc. maxie imo. in. c. dilecti. d. arb. C. Quarto fallit vbi ēē adiecta pena z dies cā demonstrati. q̄ talis dies nō iterpellat z nō itelligitur adiect⁹ cā differēde solutōis. l. liber hō. s. decē bodie. j. e. fm ang. h. i fallētis pme regule. S. i pemet ange. in d. s. decē. z h. in fallētis secūde regule tenuit s̄ctū. ar. l. tal. scri ptura. de le. i. teneo primā opi. q̄ in. l. talis scriptura nō dicit q̄ talis dies sit dies cā differēde solutōis z sic q̄ iterpellet. vñ itel ligo q̄ ē dies ibi. i. cā demonstratōis: vt in. d. s. decēz. z istā opi. tenuit ēt imo. h. z pau. d. ca. in. d. s. decē. C. Quinto fallit i acto re q̄ poterit morā purgare ēt ubi ē dies z pena fm bar. i. l. si ita q̄. s. scia. p illū tex. j. e. dicam. j. in scdō arti. p̄n. vbi aptius ca dit. C. Sexto fallit q̄n actū ēē q̄ an diē creditor deberet sepius d̄bitorē iterpellare seu d̄bitū sibi ad memoriā reducere: vt si in die solutōis possit recordari. nā tūc poterit mora purgari fm ang. h. allegatē. d. l. ita stipulatus. in p̄n. in h. cū id ageret. cūz glo. i. h. certo die. q̄ hoc nō pbat. licet ang. ibi istō referat. vñ si vñ hoc verū fm imo. ibi z h. i. si creditor iterpellauit put q̄ntū fuit: q̄ geminata iterpellatio plus opari d̄z q̄ simplex argu. l. simplr. la. iij. C. ad velleia. z voluit bar. h. in. i. q. C. Septio fal lit q̄n dies exp̄ssus ab hoie eodē mō tacite inerat ex dispōne. l. q̄ exp̄ssio eoz. zc. l. iij. s. de leg. i. fm ang. h. tu melius dicit p bar. tenētē s̄ctū in. d. l. iij. cui⁹ opi. vñ h̄ior z eā ibi secur⁹ sum. d. quo ēt p eūdē bar. in. d. l. si arrogator. in fi. s. d. adop. per glo. z ang. in. l. eū q̄ certarū. s. fi. j. e. per ang. in. l. iij. s. figs. s. de re iudi. p bal. i. l. de die. in p̄n. s. q̄ satis. cog. z in. l. cellus i p̄n. d. arbi. z in. d. l. z si post tres. in repe. in fi. z ibi p ange. z bald. z imo. in. l. si in diē. s. i. de p̄di. z demō. p saly. in. d. l. si pacto. C. Octauo fallit si d̄bitū nō erat liqdū q̄ tūc excusat si in die termini actualiter nō offert pecuniā. l. statuliberatōez. z. l. su. si h̄rdi in fi. de sta. lib. no. ang. in. l. p̄tor. s. si quis parat⁹. s. de no. ope. nū. z in. l. iij. s. ait p̄tor. s. d. re iud. z in. l. si mora. so. ma tri. bñ facit qd̄ no. bar. in. l. pe. ala si. s. de distr. pig. C. Nono fallit fm bal. in. xij. q. C. d. bis que pe. no. nisi dies ēē adiecta in facto uel re pmissa pacto nudo z subsecuta ēē pmissio pene p stipulatōem. nā tūc mora poterit purgari post diē q̄ nō p̄stū tuit efficaciter in mora p eventū diei sed p lit. p̄re. l. nuda. C. d. s. z cōmit. stip. z. d. l. si pacto. Fallit. d. cōclu. fm Saly. in. d. l. si pacto. in die adiecta cā cōmodioris p̄statōis. Exēplū in. l. si cū p̄finitione. s. quādo dies leg. ced. nam hoc casu etiam si sit adiecta dies z pena potest fm eum mora purgari. z hoc quia illa dies nisi ex dispositione. l. est incerta. alle. l. si su. cōmunis menij z castren. peculij. s. fi. j. de stipula. seruo. z. l. i. C. quādo dies lega. ced. puto Salyce. male dicere dum dicit q̄ dies non est certa nisi ex dispōne. l. quia si esset verum sequeretur q̄ q̄n pmitto dare. x. tertio āno sub pena. nec exp̄mo q̄n sed. l. hoc facit. l. q̄ hoc āno. s. eo. deberem⁹ dicere posse moram pur gari s. d. l. in fundū. z. d. l. traiectione. Itē male dicit Saly. dū vult quod. l. inducat q̄ in initio anni debeatur q̄n d̄bitū p̄re stationem. nam contrariū ē vt uidissis post bar. z alios in. d. l. q̄ hoc anno. nec obstat iura alle. p saly. q̄ loquūtur i tempore

adiecto cā multiplicāde solutiōis. vñ cū Bar. i. d. l. q. hoc āno. dicat q. tps adiectū cā diuidēde pstatōis itelligat eē appositū cā differēde solutiōis. dicam²³ q. eodē mō i vtroq. ipediat mōr purgatio. nō ob. d. l. i. C. qñ dies le. ce. q. rñdeo q. illud tps p pmo ē nō iterpellat sed facit legatū purū. q. dies pmi āni nō pōt pstituerē i mora. nā idē ēē tps natiuitatis actōis z pstōis i mora. qd. l. h. p. absurdo. l. qd. dicim²³. j. d. solu. z declarat bar. i. pposito i. l. quoties i diē. s. e. z i. l. ita stipulat²³. i. h. tertio vidē. dū. j. e. alias limitatōes vide p Bal. i. d. l. iij. C. d. his q. pe. no. z i. d. l. z si post tres. Ang. h. in repetitiōe. Ex his hēs pmo regulā q. reus pōt morā purgari vt h. z vñ limitatiōe pncipalē scilz nisi sit adiecta dies z pena cū plurib²³ restrictionib²³ vt dixit. C. Secūdo pncipalr limita regulā hui²³. l. fm Ang. h. nisi renūciatū ēē facultati purgādi morā. arg. l. pe. C. d. pac. Tu allega casuz in terminis. i. l. sancim²³. h. nisi pacti. C. d. fideius. Et ē dū bñ an dicat eē renūciatū si actū sit q. si stich²³ pmissus nō psteet sola pena. pmissa obeat²³ z vt q. sic. pp illa hba sola pēa tē. Lō trarium ē vey vt pbat i. l. ita stipulat²³. i. h. j. e. i. h. sola pecunia. tūcto h. vt hō soluaf tē. quā ad h. ibi pōderat Ange. z reputat hoc singulare. Certe illē tex. clare nō pbat tñ dictū i se ē vey. q. pōt sola pena deberi z sic ēē i obligatiōe. z tñ illud qd i pncipali obligatiōe extincta deductū erat pōt eē i solutiōe. vt. l. miles. s. dēz. de re iudi. z h. pbat bar. i. septima op. pme ptis. C. Ter tio fallit vbiunq. dicit²³ ē in²³ p modū pditionis vt si pmitto tibi remittere actiōez si mibi ista mēsez dederis. x. nā post mēsez si nō dedit nō poteris morā purgare fm De. z Ly. elegāter i lege si maior ānis. C. d. trāfac. allegāt i ar. l. cedere diē. j. d. h. sig. z. l. cū in secūdo. s. d. iniust. testa. qd ē mēti tenēdū fm eos. s. certe il la iura parū faciūt. meli²³ ergo allegasset tex. vbi ē casus i. l. rba. s. i. tra. s. d. fideicō. lib. z. l. si sup. z ibi pōderat bal. i. fi. C. de trāfac. z bal. i. l. j. i. viij. col. C. d. his q. pe. no. S. Bar. z imol. in l. bec p ditiō. i. fi. C. d. p di. z de. dixerūt hoc ē vey quo ad actiōez. q. si fuit i morā iplēdi pditionē nō poterit eā purgare ad actiōē psequēdaz vt in dictis iurib²³. secus i reo p legē pma de pe nula. s. Ray. i. d. l. h. p ditiō. z De. z Ly. i. l. si plures. i. pe. col. C. d. p di. i. ser. dicit q. i. l. pma. de penu leg. p ditiō habuit p cedētes dispōnez. vt lego penū z si heres penū nō dederit tē. vñ tūc fatere²³ morā posse purgari vt ibi. sec²³ qñ p ditiō nō hūit pcedētes dispōnē vt i iurib²³. s. allatis. Et ista opi. vñ verior p q facit q. dispositiō pditionalis d. z formaliter ipleri. z sic i termi no statuto z nō vltari²³. arg. l. q. h. di. i. pñ. z. l. meui²³. s. d. p di. z demō. p hoc ē facit. q. videm²³ alibi eē ofiam si lem. i. iter actuz i cipiētē a pcedēti p ditiōe z actū i cipiētē a pcedēti dispōnē. i. ita stipulat²³. j. e. z ibi p. bar. p hoc facit. q. qñ act²³ i cipiēt a pceden ti p ditiōe si nō repitur. l. q. dicat morā posse purgari ergo stā dū ē rigori scripto fm quem mora nō purgaf. l. si fuū. s. segtur j. e. rigor enī script²³ pferē egari si scripte. l. placuit. C. d. iud. cuz vulgari²³. Preterea h. nō vñ cadere ppe more purgatio. q. illō qd ē in pñetudine tñ nō ē i obligatiōe lege h. p ditiōe. s. si q. omis. cā test. z. d. l. cedere diē. z vbi nulla obligatio nulla mora. l. si pupillus. j. e. sec²³ i casu. l. i. d. penu leg. Et bec faciūt ad qd. notabilē quā vide p Bal. i. l. pupillorū. C. de repu. h. di. z vñ h. bñ vide p Bal. i. d. l. si plures. i. penul. colū. C. Quarto fallit nisi actoris interfit. vel nisi ius actoris scñ sit deter²³. vel nisi sit lapsuz modicū tps. q. oia plene examiaui cū glo. C. Quinto fal lit nisi scā ēē expsa seu hā z oimoda nouatio ei²³ obligatiōis in cui²³ pstatōe q. cōmiffet morā. q. nō pōt mora hoc casu pur gari cū p talē nouatiōe pma i totū trāfundit i scōa. l. pma. de noua. ita voluit Ly. i. l. nulla. C. d. pñen. z cōmit. stip. z Bar. in d. l. stipulatus. i. pma oppo. vltime ptis ad fi. z Ang. z Imo. in l. i. s. itē si ita. s. ad. l. fal. z Ang. i. l. q. rome. s. flau²³. j. e. z bal. i. d. l. si pacto. z i. l. rescriptū. l. si pacto. s. d. pac. dū ergo bar. h. in vij. op. pme partis vñ sensisse pñū. itelligas eū qñ nō ēē scā hā z oimoda nouatio. s. qñ nouatio vel impropria. ar. i. l. obliga tiōnū fere. s. si. s. ti. i. iūc. l. i. de penu leg. z ita itellige q. dixi i vl ti. notabili vt ibi etiaz dixi. Ex quo hēs q. vbi actū ēē nouatio nē fieri vñ ēē renūciatū facultati purgādi morā. C. Sexto fallit in pñu celebrando ad pñmationē vel executionē rei iudi. tex. z exēplū hēs in. l. tale. s. q. puocauit. s. de pac. fm bal. ibi in. iij. q. z voluit bal. i. d. l. si maior ānis. Aduerte tñ q. pōt dici nō ēē tñ si i cāu dicti. s. q. puocauit nō pōt mora purgari. q. ibi ad

iecta erat dies z pena. nā ibi loco pene pmisserat solui iudicatus si ēē i mora obseruandi pmissa. z hoc casu. s. pclusum est h. z cō munē sniaz morā purgari nō posse. C. Septio fallit vbi post li. pte. morā purgare vellet vt h. qd. vltimū limita vt h. p Bar. i. pñ ma op. scōe ptis. z i. l. pma. in pñ. d. penu leg. cū quo transit an ge. i. d. l. z si post tres. z Saly. i. l. si pacto. z Bar. i. l. si iterdū. s. si. j. e. dicit vt ibi dixi. limitat tñ hoc bar. h. nō hñe locū i casu. l. fideiusfor. de do. excep. vbi ēē pñiam mora purgari pōt. veruz q. bar. nō assignat pcludētem rōnez dñe iter istā. l. z illā iō dici pōt q. aliud ē ibi i fideiusfore q. tenet ex pmissiōe sua pp scñ tñ alienū. Aliud ē i eo q. tenet pp scñ suū vt h. z pbat ex no. per bar. h. i. vlt. oppo. pme ptis. z sensu gl. i. d. l. fideiusfor. z expsse Ray. z bal. i. d. l. z si pñ tres. i. vlt. col. i. lectura. z Mico. d. ma. vt refert bal. i. l. si traditio. i. viij. q. C. d. ac. ep. Idē t. z Saly. i. d. l. si pacto. bal. h. z i. d. l. si traditio. ipugnat rōnē bar. h. vñ dicit ali am eē rōnē. s. q. h. magis itererat hñe iterēē q. ipz scñ. q. iterēē. i. extatiō pñari pōt icōnēti. s. i. sula pñari nō pōt icōnēti sed expectari o. z vt pficiat. q. pfecta nō erat vt h. i. h. faciētē. z sic re fert an act²³ sit successiu²³ vt h. vel nō vt i. d. l. fideiusfor. ibi enī nō maiorē vtilitatē afferebat hñe extimatiōe q. rē pncipalē q. mo mēto tradi poterat. z iō nisi ita ēē h. i. q. magis iterēēē hñe ex timatiōe q. i. sula. z vt q. ēē edificata posset purgari mora ēē pñ sniam qd reputat singulare p limitatiōe hui²³. l. Imo. h. dixit q. ex h. bis bal. nō pñhēdit rōnē q. re magis hñe interesse hñe extatiō nē q. i. l. fideiusfor. S. dicit q. bal. z clari²³. i. d. l. si traditio. sensu de illa rōne quā dixit recitādo hba ei²³ magis clare q. ipse loqua tur tñ nō plz opi. bal. q. ofia iter actū successiuū z momētaneū nō ē vera vt h. p bar. dū repñhēdit Duil. de cu. Itē qñ admittit purgatio mōr sp itelligim²³ eē vey si psteet oē iterēē actōis vltra rē pncipalē. ut dixi sup. gl. p. gl. i. l. vtiq. s. d. arbi. ergo seqret q. h. dberet pñt. pte. mora purgari offerēdo oē iterēē vltra pñci pale scñ. qd ē i istū tex. i. fi. iūcto pñcipio. iō tene solutiōnē quā dedi. s. vñ aliā quā ponūt h. Raph. z Imo. et Ro. q. colligit ex no. p bar. h. i. vlt. op. ptis scōe. plz tñ magis solutio pcedēs vide lz q. spāle sit i fideiusfor. Itē post lit. pte. pōt mora purgari qñ tractat d purgādo morā circa id qd erat debituz ex pñu trāfac tiōis facit sup aliq lite mota. vel q. sperabat moueri. tex. ē i vio lando lram i. l. si maior ānis. cū gl. j. C. d. trāfac. dū glo. ibi dicit i lite tē. lis enī dñ ēē post lit. pte. vt no. p gl. i. l. cās. e. tit. z i tex. illo nō dñ q. fuerit scā trāfactio añ lit. pte. vel pñ. ita elegāter fir mat bal. in. d. l. si maior. Et ad istaz. l. subtilissime rñdet qñ h. agebat ex eadē cā. i. ex eadē stipulatione ex q. filr sit oblatio per reū volētē purgaf morā. Et sic cā ex q. offerē si erat itēgra pp li tis pñesta. sup ea scāz. s. i. l. si maior agebat actione veteri q. cō petebat añ transactionē factā sup ea. l. siue apd. e. ni. oblatio hō ad purgandū moram fiebat ex nouo pñu. i. ex pñu dicte tran sactiōis q. adhuc i sua cā erat itēgra q. sup transactiōe nō erat lis pte. Et istam tenent Fulgo. z Pau. de ca. i. d. l. si maior. et Jac. bu. z Frā. tigr. z Saly. i. d. l. si apud acta. z bal. clare. i. d. l. z si post tres. i. v. colū. i. repetitiōe volēs spāle eē in transactio ne pp lites finiendas sicut i fili ē spāle in transactiōe in casu. l. qñis. z ibi declarabat bar. C. de trāfac. z ista limitatio ē substē tabilis. z ita dici pōt qñis. De. cy. z bar. i. d. l. si maior. z bar. z ang. in. l. q. fidez. s. de trāfac. z bar. ang. imol. z cōiter moderni h. nō faciētes tñ mētiōnez de predictis pñū sentiāt p regulā bu ius. l. intelligunt. d. l. si maior. qñ ibi transactio z per psequens mora super pñu transactiōis facta fuit post litem pte. Inquan tum tamen bar. Ang. z Imo. h. i. pñma. q. dicunt q. si mora cō miffa est post litem pñest. potest purgari vsqz ad sniam allegāt. l. maior. z no. per glo. in. d. l. siue apud. ad fi. facit. l. iij. cū ibi no. C. de pñor. eiusdem litis. cū si. Et idem t. z bar. z docto. in. d. l. si maior. bar. z Ange. i. l. q. fidez. s. d. transac. z ang. i. d. l. et si post tres. et bal. in. l. i. in pe. col. C. de his q. pe. no. et Saly. i. d. l. et pacto. per. d. l. siue apud. i. versu. pendente. et ponderat. d. l. si maior. in ver. exegit. quod intelligit ab inuito et sic pñiam. l. fideiusfor. s. si rem. de lega. iij. et. d. l. si pacto. Aduerte q. alle gata per eos non probant q. vsqz ad sententiā. vñ dicebat Ro. h. q. imo d. z tñ posse purgari vsqz ad pñm actuz iudicia lem qui sequitur post lit. contesta. et post ipsam motam. q. quo ad gesta post litem contesta. ille primus actus habet vim litis cō testa. allegat not. per Jaco. Butri. et Barro. in lege elegan

ter. §. si qd post. §. d. p. d. i. d. e. z i ar. l. ij. §. si aut cāe. ibi in pmo
p^o hac litis ingressum. C. d. iur. calū. ad de fm Jac. de ra. z Ly. q
idem v^o tenere i. d. l. siue apd. i. x. q. z ibi Bal. i. vlt. col. bñ faci
unt nota. p Bar. i. l. pōpo. §. rati. i. pñ. §. d. pcur. z Ly. i. l. nihil
C. d. pcur. z qd voluit Jo. an. i. c. cū. Aps. ferra. d. pñ. z Bar. in
l. ab executioe. §. si. j. d. appel. z i. l. nulla. C. d. pcur. p illū tex. p
dici qd pōt vsqz ad sniaz mora purgari i casu. l. siue apd acta. z i
d. l. si maior. qz ibi ex p^octu trāfactōis facto p^o litis pte. nata erat
pemptoria exceptio elidēs actionē pma. ergo d^o opponi posse
vsqz ad sniaz. l. pemptorias. C. sen. rescin. nō pos. z idē dicēduz
ē in quocūqz alio p^octu celebrato post litis ptest. ex quo resultat
exceptio pemptoria eadē rōne. z hoc casu sustineri pōt z pcedit
qd dicit bar. h. qñmmo v^o plus dici posse v^o qz ē si trāfactio fa
cta ēē sub actōe pma aū litis ptest. tñ possit mora purgari vsqz
ad sniaz p rōnē. d. l. pemptorias. vlt. §. pñe dcm ē. s. i casu. l. no
stre. p^o litis ptest. nō ē celebrat^o aliq^o p^o ex quo resultat aliq^o ex
cep. pemptoria q^o opponi possit vsqz ad sniaz. z h casu pcedat
allegata p Bar. h. Itē fm bar. h. i pma qōne si nulla alia mora
pcessit: s. solū causata ē p lit. pte. poterit sp p^o lit. pte. mora pur
gari vsqz ad sniam. qz geminata mora ē cā pp quā p litis ptest.
more purgatio ipedit v^o h p eū quē seq^o ang. i. d. l. z si p^o tres.
z h. Ex quo ifert qz si pcessit geminata interpellatio z p pñs ge
minata mora non poterit purgari mora ēē aū litē pte. Et h seq
tur Ro. h. p quo dicit eē casuz singulare. i. d. l. traiectione. i. pñ.
iūc. h. d. illo. §. ti. i. z illū tex. ad hoc allegavit ange. i. d. l. z si p^o
tres. dicēs hūc eē suū nouū intellectū ad illū tex. S. oia ista rep
hendūt h Raph. Imo. z Pau. de ca. nā opi. bar. ē p istū tex.
h enī nō pōt mora purgari post lit. ptest. z tñ nō pcessit aliqua
mora sup ptestatiōe itereē petiti. s. tñ pcesserit mora sup re di
uersa. i. super scō pncipali. z sic fuerat diuersa mora z sup diuer
sa re. vñ ex vna nō d^oz iferri ad aliam. qz ex diuersis nō fit illatio.
s. l. pñ. §. sacra. Itē si vera eē opi. Bar. seq^oref qz p^o morā i edi
ficando cōmissam si fuisset semel interpellatus debitor sup itereē
non potuisset vlt^o mora purgari p istū tex. z l. i. de penu le. cū
si. q^o indistincte loquūtur. Nec ob. d. l. traiectione. qz alia ē rō il
lius. l. vlt. h p bar. i. ij. op. pñe pñs. alia ē ergo rō pp quā nō p
mora purgari p^o lit. ptest. potēt^o efficī ius actoris sic dicim^o i p
curatore litē ptestate. l. p^o litē. cū si. §. d. pcur. vel iō. i. qz qñ pñs
iter actorē z reū p litis pte. sup petitiōe. vt no. i. l. ij. §. si. j. d. p
to. stip. iō nō pōt recedere iūto actorē re^o ab eo sup quo scā est
litis pte. ar. l. si cut. C. d. act. z ob. z i. l. i. cōmodato. §. si cut. s. cō
mo. Itē pdictis adde aliū casuz i quo p^o litē ptest. z ē p^o sniam
admittit more purgatio. i. i casu. d. l. si fūduz. §. si plures. §. d
pig. s. qñ tractat de liberatiōe hypothecē. vlt^o dic qz ibi soluebat
illud qd petebat qñ erat dbitū. h aut offerrebat aliū qd id qd
petebat. facit qd voluit Bar. h. i. j. z. ij. op. scōe pñs. z de rōne
dicti. §. si plures. vide ibi Jac. bu. z Bar. z qd no. Bal. in. d. l.
si traditio. i. ij. q. Et an z qñ pōt purgari mora si nō fuit purga
ta in cā pncipali qd dicit Ang. imo. z roma. h. z ange. i. d. l.
z si p^o tres dic vt p Bar. i. l. j. i vlt. col. post gl. s. de ac. ep. z ali
qd p Bal. i. d. l. si traditio. C. Octauo pncipaliter fallit vbi pe
na more ē iuris vel facultatis p^o moroso cōpetētis i aliū trans
latiua. qz tñ nūq^o poterit purgari pba^o i. l. si. §. s. z si qd. C. cō
munia de leg. z i. l. i. §. qd^o. §. d. succel. edi. fm imo. h sub dubio
forte. S. potes dicere qz i dictis iurib^o erat dies legalis nō mix
si mora nō purgat. vt dixi. §. put ēt voluit gl. i. c. mora. d. re. iu.
i. vj. z. c. cupiētes. §. qz si p vigiti. i. h. expectari. d. elec. i. vj. Pre
terea ē i dictis iurib^o fuit facta executio a lege nō mirū si mora
nō purgat. vt p bar. h. i. ij. q. z dicā. j. i. xj. limitatiōe. C. Nono
fallit vbi in p^octu penali eē adiecta clausula raro manēte pacto
fm Bo. Pe. per rōnes qd h vide p Bart. i. ij. q. z cū hac opi.
transit Bal. i. d. l. z si p^o tres. i. pe. col. i. lec. z i repetitione i. xij.
col. cū sequenti. z i. d. l. si pacto. z i. d. l. si cellus. d. arbi. i. pñ. S. z
tenuit h Bar. Ang. z Imo. raph. z Pau. de ca. h. z bñ per
rōnes bar. z maxie p vltimā vt h p eos qd^o i hoc nō addo. Idē
tenuit ang. i. l. cū stipulat^o fm mibi a pculo. j. e. s. z sūu tenuerit
i. d. l. z si p^o tres. z male qz nō v^o bñ posse rñderi ad rōnes bar.
h maxie ad vlt. d quo ēt p saly. i. l. pñil. z i. l. si maior ānis. C. d
transac. z i. l. magnā. C. d. shen. z cōmit. stipu. z i. d. l. si pacto.
i. xviij. pclusionē. C. Decimo fallit vbi executio scā eē ab hoīe.
l. q ob rez. z ibi no. §. d. p. d. i. d. e. vt p barro. h. i. ij. q. cū quo ali

33 cōiter transeūt. C. Undecimo fallit vbi scā eē executio a. l. ipo
iure vt per bar. h. i. ij. q. iducētē. l. si is cui. de le. ij. Et idē tenet
magis cōiter doc. h. z bal. i. d. l. z si p^o tres. i. xij. col. i. lec. z saly
ce. i. d. l. si pacto. vbi p h dicit limitari. l. i. d. penu leg. nā illa. l.
pcedit qñ qñtitas in gñe fuit i penali legato relicta. sec^o si spēs.
dñum enī quātītatis i gñe legate nō trāsit ipso iure i legatariū
z sic nō fit executio a lege vt voluit gl. i. l. ij. i. h. i. rē actiones. C.
cōia de leg. bar. i. l. i. e. ti. cū si. p hoc p^o qz imo. h nō recte senfit
dum sub dubio forte reprehendit bar. p. d. l. j. d. penu le. nec eti
am rñdet imo. ad. d. l. si is cui. vbi nō pōt fieri purgatio z reuo
catio erroris. qz p^o petitiōem seu electionē vñ^o rei erat ipso iure
translatū dñum ipsi^o i legatariū. l. apd aufidiū. d. op. le. bñ facit
qd no. gl. i. d. c. mora. z i. d. c. cupiētes. z qd no. gl. i. de. i. §. qz
ho. i. h. ipso facto. d. sta. mo. p quā dicit bal. i. auct. h. ita. i. vlti. col.
C. ne si. p pa. qz vbi pena iponit ipso facto. i. qñ. l. ipa pñūciat
nūq^o ē loc^o pñie. z sic purgatiōi more ēt i delictis. z ad h dicit il
lam gl. eē singulare. Nec ad ista ob. tex. i. l. cū qdā ita. i. h. vñ
qz. cū glo. de leg. ij. qz rñde vt ibi p bar. Et ex ibi not. p eū bñ
vnā norabilē restrictionē ad istā fallētiā quā fallētiā ēt restringe
nisi. l. vlt^o pcederet disponendo morā posse purgari. ita volu
it gl. in. d. c. mora. qz ita itelligit. c. potuit. d. loca. Preterea. i. c.
potuit. nō iponebat pena ipso iure s. locatore volēte. vt. l. ij. in
h. volēti. C. de iure ēphy. Itē p^o executionē a lege posset mora
purgari qñ mora nō tēdit ad dānū alicui^o. s. morosi tñ. exēplū
si daf mibi termin^o ad eligēdum seruū mibi legatū. nā p^o termi
nū electio transferit in te tñ pōt mora purgari si ius aduersarij
nō est scñ deteri^o. tex. ē no. i. l. mācipiorū. §. d. op. leg. fm Ang.
i. d. l. z si p^o tres. Et idem bal. ang. z imo. h. Ex quo ifert nota
biliter ang. z bal. h qz si statuit mibi termin^o ad pducēdū in istā
vel exceptiones possuz p^o terminuz pcedere si ius aduersarij nō
est scñ deteri^o. p. d. l. mācipiorū. Et idē voluit gl. no. i. de. sepe.
in h. nō obstatē. d. h. sig. Ly. i. l. si ea. C. q accu. z hosti. z ioan.
an. i. c. corā. de resti. i. iteg. Et archi. xv. q. vl. iudicatē. et p bal.
i repetitiōe. d. l. et si p^o tres. i. x. col. z i. l. diffamari. C. d. inge. et
ma. p bal. ang. z imo. i. l. quādiu. la vlt. d. acq. he. z i. l. si qd in
stiuat. d. he. isti. z bal. i. l. si. §. d. fer. z i. l. i. §. si ex noxa. cā aga.
z imo. h pter qz i termino pponēdi exceptiones dilatorias. qz sūt
modici pñudici iō p^o terminū nō pñt opponi nisi d nouo supue
nerint. c. pastoralis. d. excep. z no. p cy. in. l. iudices. C. de iudi.
et iō magis cōiter p. d. c. pastoral. repñdēt op. bar. i. d. l. mā
cipiorū. volētis qz pbatōes p^o terminū pducī nō pñt ēt si aduer
sarij nō sit scñ deteri^o allabat. d. c. pastoralis. qz tex. nō obstat
qz vt dixi fm magis cōez sniaz hz locū i exceptiōib^o dilatorijs tñ
qz sūt modici pñudici. z h pcedūt i termino statuto a iudice. S. z
si a lege vlt^o statuto termin^o pñgīf ad pbadū vel excipiēdū p^o ter
minū nō audiat cōparēs. dcm ē elegās inno. in. c. cū i tua. qui
ma. ac. pos. p. l. ob pmissa. et ibi gl. C. d. adul. et seq^o bal. i. auct.
ad h. in pe. col. C. d. vsu. et in. d. l. diffamari. z i. d. l. si ea. z no
luit bal. i. c. i. i pñc. quo tēp. miles. z poteris videre pdicta lat^o
35 disputata i pfatis locis. Itē ex pdictis ifert ang. i. d. l. z si p^o tres.
z pleni^o h qz heres monit^o a iudice vt ipleat volūtātē dñfici nō
poterit morā purgare. qz a lege fit executio z puatio. vt i auct. h
āpli^o. C. de fideicō. z idē i hīde qz nō fecit iuētariū ifra tpa iuz.
l. si. C. d. iure deli. z i matre qz nō fecit dari tñtorē filio. vt ē bon^o
tex. i. l. ij. §. cōfestim. z qd ibi bar. ad si. §. ad tertul. z i syndico
qz ex forma statuti icurrīt penā si nō denūciat maleficiū. Et hoc
vltimū seq^o etiā Saly. i. d. l. si pacto. z bal. i. d. repetitiōe. l. z si
post tres. in. vj. col. allat. l. q ea mēte. §. d. fur. s. imo. z ro. h di
cūt h posse pcedere qñ syndico veniret iponēda pena qz trabe
ret secū i executiōez ipso iure: ut qz ex forma statuti tedderet in
habilis ad aliqua officia. S. i alia pena nō pcederet nisi i statu
to eē dies z pena p. l. ij. C. d. iure ēphy. z p supi^o dca. z ita ēt te
nuit bal. i. l. cū ācillis. C. d. icest. nup. z l. ipñ i rñdeat ad. l. q ea
mēte. potes rñdere qz illa. l. hz locū i his qz a pñcipio nō sūt pe
nalia. s. solū ppter pñumaciā z morā ut ibi no. bar. p. l. si cū ex
ceptiōe. §. satis clemētē. §. qd me. cā. Itē p hoc singl^o dicebat
ang. h. z. d. l. z si post. et cū eo trāsit imo. h qz iussus z mōit^o rñ
dere positiōib^o cū habeat p pñfesso. c. i. d. pñf. in. vj. non poterit
purgare morā. Cōtrariū tenuit Jac. de are. Guido de lūza. et
Ly. i. d. l. ij. §. quod si actor. C. de iura. calū. et bal. i. c. ij. de mi
li. vafal. qz pñu. ē allegant. d. l. mācipiorū. z. l. electio. §. de noxa.

30

31

32

nisi iudex pñciaffer eū haberi p pñfesso. qz tūc bñ sit facta execu-
tio vt no. bar. i. d. §. qz si actor. nō poterit purgari mora p pre-
dicta z in terminis firmat Saly. i. d. l. si pacto. ¶ Duodecimo
fallit vbi in actu interuenisset iuramentum. l. si qz maior. C. d. trā-
fac. in §. mox. z ibi declarat Bar. z Bar. h. i. v. q. z cōiter sequū-
tur docto. vbiqz. s. i. d. l. z si post tres. z in. d. l. si pacto. z h. nisi
causa purgandi morā subesset fm bal. z imo. hic. z ang. i. d. l. si
post tres. allegat i ar. l. si. s. qui satisfda. cog. Sed si bñ pñderef
potius pbat qz ppter dictā iustā cām nō incurrit penā qz qz ad-
mittat ad purgandū morā. Itē adde qz de equitate canonica sp
possit mora purgari. ita limitauit. d. l. si qz maior bar. i. l. q. cri-
mē. in. xi. q. C. q. accusa. allegat no. i. c. apud misericordem. xxx.
ij. q. i. z gl. xij. q. ij. beat. bene facit qd dixi. s. allegando. c. tua.
de penitenti. puto tamen hoc itelligēduz in foro penitēiali. vt
loquitur quod habet in dicto. c. beatus. sed in foro pñtioso z iur-
diciali puto qz etiam de equitate canonica seruare qd habet i
d. l. si qz maior. qz vbi nō reperit contrariū decisum de iure ca-
nonico stamus iuri ciuili etiā i terris ecclesie. c. i. z ibi no. d. ope-
ris noui nūcia. z presertim qz etiam de iure canonico qñ facta ē
executio nō purgat mora nisi expñse vltra canon. pcedat permit-
tēdo morā purgari. vt habet in. d. c. mora. z in. d. c. cupientes.
¶ Tertio decio fallit si mora cōmissa est p factū nō p neglectū.
lege prima. l. si rem depositam. s. depo. z in. c. i. Quid iuris sit
si post alienationē z c. i. vñbus feudorū de quo dic vt p bart. hic
in sexta. q. cuius cōclusio videtur hā qd dicat Ang. hic. z in
dicta. l. z si post tres. z Saly. i. d. l. si pacto. z ad. l. habere lice-
re. in. si. s. de euictionibus. allegatam per Ange. rñder Raph.
cu. hic qz ibi venditor erat pditionaliter obligatus. s. si res euic-
tēref. iō illa euicta nō pōt mora purgari. l. thais. §. itra. s. de fi-
deicō. libe. facit qd dixi. s. allegando. Ex. i. l. si plures. C. d. cō-
di. infer. z i. d. l. si maior ānis. videt qz heclec. nō hēbat locū in
dispositione pditionali. z ista ē melior rñsio ad. d. l. hñe qz rñsio
nestradite h p imo. q non vident bone. Et facit ad qñem de
emphyteota alienate irregito dñō z postea redimente an ca-
dat a iure suo iuxta. l. si. C. de iure ēphy. z magis cōiter pcludi-
tur qz sic p. d. c. i. de quo vide p Bar. z doc. i. l. segtur. §. itē la-
beo. s. de vñca. z i. l. si qz libellos. C. d. ap. p. Bal. in. c. i. i. pñ.
de phi. feu. alie. p federicū. p canonistas. maxime p Be. s. An-
cha. z imo. i. d. c. potuit. z imo. i. l. si a me. s. ad. l. fal. ¶ Quar-
todecimo fallit si deductum i stipulationē pmitiua deat pñtari si
pulatori pena nō tertio. p legē pmam. §. si. j. d. stip. ser. fm An-
ge. ibi z h. z Ang. i. d. l. z si pñtres. z ibi idē t3 Bal. i. lectura in
fi. z Saly. i. d. l. z si pacto. Sed certe tex. in. d. l. i. si. nihil dicit d
purgatiōe more. ideo Bar. hic pñum tenuit nisi ex vñbis clariis
aliud pñtaret vt h p eum. in. viij. q. z qz indistincte possit isto ca-
su mora purgari tenuit Bal. h p tex. in. l. q. rome. §. flauio. j. eo.
z idem Bal. ibi. Raph. Imo. z Pau. de ca. h nec ad hoc ob-
stat qd no. bar. in. l. si tibi. i. pñ. s. de opti. leg. qz rñde ex no. per
eum h i. iij. q. ¶ Quintodecimo fallit qñ res deducta i pñtiti-
ua obligatione pñtari nō pōt qz perijt et si perierit intra tps pur-
gandi morā qz perijt periculo debitoris vt est casus singularis i
l. sci. i. fi. C. d. fideius. Itāz ad euitādā pene pmissē exactionē nō
posset mora purgari offerēdo extiationē rei pempte: qz oz rē ip-
sas offerre vt sentit gl. no. i. l. iij. §. si. i. s. i. edcō. ibi dñ dic. als si
traditio z c. ff. de alie. iudi. mu. ca. fac. l3 Bar. h. in. vij. q. z bal.
l. si traditio. i. viij. q. C. de actio. ēpt. pñū teneat p. l. cū res. §.
l3 si stichus. de leg. i. q. nihil facit. qz ibi heres nō fuerat i mora.
vt voluit glo. z doc. in. l. si stichū. i. pñ. in. §. pñstitutū. j. de solu-
tione pñma opi. ē verior p qua vñ tex. in. l. si pñuz. §. seqf. in. pñ.
j. eo. vbi qñ res perempta ē nō pōt mora purgari et quo ad eui-
tandam penā. nā ibi ēt erat pena pmissa vt ibi i glo. i. h. bono.
z pñllum tex. hoc tenuit Pau. de cast. ibi l3 dicat qz Dy. ibi t3
opi. quam t3 Bar. h. z nō bñ. cōtra Bar. etiā tenuit clare bal. i
c. i. in. pñm. quo temp. miles. in. §. qz pñmissi. z Saly. i. d. l. si
pacto. facit qd voluit Bar. hic in pñma oppo. pñme pñis. in. §. ex
pñdictis. z qd voluit bal. i. l. iij. ad. fi. C. loca. vel posses cōcorda-
re opi. qz aut debitor abstulit sibi facultatem purgandi morā fa-
cto suo. z qz occidit rē z pcedit opinio Ang. ita loquitur. d. §. se-
quit. als pcedit opi. bar. qz qz offert extiationē vel interesse rē
per bar. ita dicentem i. l. stipulatiōes nō diuidūtur. i. ix. q. s. eo.

Et ista pñcordia fuit de mēte Imo. h. z facit. d. l. sancim. ad. q.
fm Ang. h. quā indecisam reliqt bar. in. auē. hi qui. C. d. temp.
ap. dic vt p ang. h. cui pñdecisio magis pl3 qz decisio bal. in. d. l.
sancimus. ¶ Sextodecimo fallit fm bal. in. c. i. in. pñ. quo tēp.
miles. vbi ppter morā facta ēt resolutio pñtus. allegat. l. cōmis-
sorie. C. de pac. iter emp. meli. allegasset. l. traiecticie. i. fi. s. ti. j.
inducendo ut p Ang. h. in pñma regula. bñ facit qd voluit bar.
i. iij. q. z fm no. p eum itelligo istud dñm. Nō nulle alie fallen-
tie colligi possunt ex his qz h no. bar. s3 ille qz aliqd valēt discusse
sunt oēs. s. ¶ Secundus pñcipalis articulus est qd in actore an
possit morā purgare. i. quo dic vt h p bar. i. x. q. z i. d. l. si ita qz
§. seia. z tangitur per eundem i. l. hec pñditio si i capitolū. s. de
pñdi. z demon. z magis cōmuniter tenetur opi. bar. cui pñclusio
pñma est qz ad actionem de nouo qñrendam nō pōt actor morāz
purgare. l. thais. §. itra. s. de fideicō. lib. z. l. si sup. C. d. trāfac.
z. l. si intra. s. de statu lib. et si tractaret de libertate vt ibi qd est
verū qñ implemētum cōsistebat i dando vel in pñtatione facti.
de facili z cito explicādi vt in redditione rōnum. vt. d. §. intra.
z. d. l. si intra. secus in facto successiuo z difficili. seru. q. testō. §.
seruus. z. l. stichum. §. dāna. s. de statu lib. Et istum itellectum
ad illa iura ibi approbat benedi. d. plūbino z ēt Ro. h. l3 imol.
h multum laborez ad itellectum. d. l. seru. vide et aliqd p bar.
in. l. si ita stipulatus ēt abste. s. eo. ti. i. l. si vnus. §. item cū qui
dā. s. loca. ¶ Secūdo fallit dicta cōclusio si re. consensit acto-
rem morā purgare fm Ang. i. d. l. z si post tres. corrupte allegā-
tē potes allegare. l. cellus. i. pñ. de arbi. z. l. post diē. s. d. leg. cō-
mis. ¶ Tertio fallit fm Ang. i. d. l. z si post tres nisi subit iusta
cā morā purgādi. allegat. l. cū qdam. de acq. here. sed dic vt di-
xi. s. in. xij. fallētia circa q satisfda. cog. videt qz illa iusta cā poti-
us impedit morā cōmitti qz faciat eā purgari. ¶ Secūda cō-
clusio est fm bar. h. qz actor ad actionem cōseruādā pōt morāz
purgare. s. itra modicū tps. z qñ rei nō itereff. d. §. seia. z dixi su-
per gl. ij. pōt et aliter itelligi. d. §. seia. vt ibi p Raph. z Imo. z
p bal. i. repetitione. d. l. z si pñtres. i. v. col. Nec ad hoc ob. tex.
no. i. l. si rem. §. si. s. de pigno. act. vbi actor ēt post sniam z sic
post modicū tps purgat morā ad pñseruādā actionem. qz rñde
fm Ang. h. z meli. fm Imo. h. s. qz ibi nō fuit cōtracta mora p
actore pñnotaticia agentē qz nō erat statuta dies ad pecuniaz
reddendam. et ideo non hēret locuz ille tex. vbi dies statuta fu-
isset fm bal. in. d. l. z si post tres. i. lectu. in. v. col. z idē t3 Pau.
de ca. in. d. l. si rem. qd reputat singulariter p limitatione hui.
§. vel potes dicere qz cum actor possit purgare morāz etiā post
litem contestatam dūmodo itra modicū tps p. d. §. seia. indisti-
cte loquentem z ibi segtur bar. z dixi sup gl. potuit eē qz i. d. l.
si reus. §. si. non transiuerat longū iteruallū z sic nō obstabit.
z hanc secūdam pñclusionē limita esse verā qñ actor tenet aliqd
offerre qz debet offerre itra modicum tempus. vt. d. §. seia. Se-
cus si nihil tenet offerre sed recipe qz morāz qñcūqz purgare
poterit dūmodo actio vel res nō sit pempta. d. l. cellus. §. si.
cū. l. seq. z ibi glo. Et circa hoc scies qz si creditor morā cōmisit
qz rem sibi oblatam recusauit sine iusta cā accipere non purgat
morā simpliciter interpellando ex iudicium sed soluz p litis cō-
testationē z ex tūc tñ teneretur dñtor de periculo itern. tex. ē
singularis in. l. sed si alia. s. de cōsti. pec. fm Saly. i. d. l. si pacto.
C. de pac. z est nouū dictū. S3 nō puto vez p tex. d. l. cellus. §.
fi. cum. l. se. Et qz regulr sufficit iterpellatio ex iudicialis vt uo-
luit gl. in. l. ampli. j. rem ra. ha. z in. l. qui rome. §. flauius. cum
fi. allegatis per bar. in. l. si ex legati. s. e. Nō ob. l. sed si alia. qz
ibi ante lit. pñtest. actor non iterpellauerat. Subdit etiam nota-
biliter bar. z Ang. i. d. §. seia. qz ad actionē cōseruādā pōt ac-
tor purgare morāz etiam vbi est dies z pena p illū tex. nec mi-
rum quia ibi nō purgat morāz quo ad euitandā ipam penā
idest vsuras: sed quo ad pñseruādā actionem. Iura nō que di-
cunt vbi est dies z pena nō pōt mora purgari et p actore itelli-
gūtur. s. quo ad hoc vt euitet penā. d. l. si sup. cū filib. Et si r
pōt actor purgare morā ad effectū pñsequēdi penā a reo et si re
erat obligat ad diē sub pena. tex. ē notabilis in. d. l. cellus. §.
i. cū gl. i. h. valitudie. z ibi pñderat bal. s. de arbi. uel fm bar. i
d. §. seia. oīa iura qz dicūt morā purgari si posse vbi ē dies z pēa
dñt itelligi nisi itra tps modicū purget p. d. §. seia. z p. d. l. et
si pñtres. z p. d. c. potuit. qd nō pl3 qz iura qz dicūt morā purga-

de intellectu. Seru-
m liberis

ri nō posse vbi ē dies z pena īdīstīcte loquūtur. z iura alleg. p
 52 Raph. hñt aliū ītellectū put declarauī. s. Et sic hā ē pclusio q
 vbi ē dies z pena nō admittit more purgatio qd dicit Imo. hic
 eē verūz ēt si pena sit īcerta. vt si loco pene pmissus sit id qd de
 clarauerit tici p iura q īdīstīcte loquūtur de die z pena. Ang.
 B tñ sub dubio forte pñū t3 qz īteresse ē pena īcerta z tñ vbi est
 dies z īteresse mora purgari pñ vt h p bar. i. vj. op. ergo tē. Pro
 quo ēt facit qz dies q nō ē oīno certa nō īpedit morā purgari l3
 sit adiecta pena vt h p bar. i. v. opp. z dñi. s. ea. rōne nulla pe
 53 na īcerta d3 purgationē īpedire. C Alitio an ī casuz hui. l. pur
 gatio more liberet ipso iure an hō ope exceptiōis. dñc vt p bar.
 i. d. l. z si post tres. i. si. Et ī qñtū repñendi. s. opi. bar. i. l. b cō
 ditio si ī capitolū. s. d p di. z demō. potes saluādo eū dicere q
 opi. sua pcedit ī vltimis volūtātib nō ē dñia an act īcipiat a pre
 cedenti dispōne an pcedēti p dñtio. l. ita stipulat. j. e. z. l. j. s. itē
 si ita. s. ad. l. fal. In reliqs dic vt h p Bar.

lex. 36.

De executione.

Stipulatio dādi pecu

nie qñtatem est diui

dua respectu obligatiōis petitiōis z solutiōis. Stipu

latio hō faciēdi vel nō faciēdi ē īdiuidua dictis tri

bus modis z vno ex hñdib pñficiēte pena ī totū cōmittit cōtra

oēs p hñditaria pñtione s3 eis succurrit pñ illū p iudiciū fa. herc.

C Mo. ex isto tex. ī pñ. q obligatio dādi qñtate dñ eē diuidua.

de quo plene p Bar. i. l. stipulatiōes nō diuidūtur. i. ij. q. s. e. et

ibi limitauī faciēdo ēt mētiōē dñ his q tangit h ang. dñ Ange.

h limitat istud nō. nisi testōr legasset pecuniā p capella pñtruen

da p. l. fidei cōmissa. s. pe. d le. iij. dñi. i. d. l. stipulatiōes. C Se

cūdo nō. q stipulatio facti dñ eē īdiuidua qd limita vt dñi. i. d.

l. stipulatiōes. z elegāter p Bar. i. d. l. fide. s. pe. z i. d. l. stipula

tiōes maxie. i. iij. q. C Tercio nō. q opus scidi nō pñt. rō ē q re

cipit formā ex pñsumatione z pñfectiōē q forma dat eē rei. l. inter.

s. si rē. s. ad exhiben. l. q qdringenta. s. qdā. s. ad. l. fal. C In

gl. ij. dic pro gl. eē casuz ī. l. si stipulat. s. i. j. d solu. C In glo.

in h. ad op dñc meli pñm Ang. h q si agit ad scñ. i. ad pñtā dāz

patiētiā qlibet hñdū pñmissoris tenet īsolidū qz hoc casu stipu

latio pñnet īdiuiduū vt dñi. sed si ageret ad penā vñ īterē tūc

qlibet pueniret p pñtione hñditaria qz h agit ad diuiduū. z. l.

stipulatiōes nō diuidūt. h. celsus. s. e. z h casu pcedat dñm gl.

Stipulatio generis alternatiua diui

dit iter hñdes pñmissoris z stipulato

ris quo ad obligatiōem z petitiōem nō quo ad solutiōez z libe

rationē. h. d. C Mo. q nō d3 posse heres id qd nō pñt dñfunt

qñm ad h vt soluere possit in alia re q dñfunt. s. quo i. l. ij. s.

e. i. s. i. C Secūdo nō. eē absurdū qz creditori satisfiat p vna re

partim ī pecunia pñt in spē. qd ē vez qñ aliqd debet ex dispōne

hoīs. secus si ex dispōitiōē legis qz tūc pñt hoc tolerari. ita di

cit imo. i. l. si iter. s. officiū. s. d aq plu. ar. p tex. i. l. si eū vno. s.

fi. s. si ex noxa. cā aga. z. l. si seru cōis. post pñ. s. d nox. bart. tñ

i. d. s. officiū. aliter loq vñ sed nō dicit tale qd pp qd nō possit

dicta limitatio sustineri.

Stipulatio de enictiōe ē īdiuidua respe

ctu petitiōis. i. denūciatione qz denū

ciari d3 cuilibz hñdī īsolidū vt vñat ad dñfendēdā totā s3 quo ad

īterē ēt diuidua oblatione z solutione. h. d. C In tex. ibi. qua

libet deficiente. i. aliq pte deficiente circa quā nō fuit defensio fa

cta s3 secuta est enictio. Si aut vñ hñdū totū defenderat sufficit

pñm Bar. z alios h. facit. l. si cū vno. s. si ex no. cā aga. Et d hac

materia an stipulatio de defendēdo sit diuidua vide p Bar. et

doc. in. l. iij. s. carbo. s. e. C In gl. i. h. agi. no. q hñbū agi mul

tipliciter accipi pñt. s. quo p gl. i. auct. hoc ius pñt rectum. C. d. sa

crofan. ec. z Alber. in suo dictionario in h. agi. z in hōbo agere.

ex glo. dicit Ang. h q qñ vñditori vel ei hñdī denūciat ex pte

ēptoris litē eē motā nō sufficit simplr denūciari vt eat ad dñfē

dēdū. alleg. l. si parētes. z. l. ēpti. C. d. euic. p Bar. i. l. denūciat

se. in pñm. j. de adul. Idē voluit Jo. an. post Spec. i. ti. d emp.

z vendi. s. si. ad. h. de quo articulo sum solitus dicere i. l. nō so

lū. s. morte. s. d no. ope. nū. vbi bar. i. iij. spē pñstatiōis t3 idē

qd Ang. h. Sum solit ieq pñcordiā q colligit ex no. p bal. z Sa

lyce. in. l. iij. C. d. peri. z cō. rei vñ. s. q aut ab alio q ab emptore

vel ei hñdī denūciat litē eē motā simplr z nō sufficit. vt ē bon

tex. in. l. q abñtem. d. pecu. quē ad hoc ibi subtiliter iducit Bar.

aut denūciatur ab emptore vel ei hñde aut a pcuratore z suf
 ficit denūciari de lite mora p. l. si cū qd. C. d. euic. l3 ipsi nō alle
 gēt ad hoc. z subdit Ang. z imol. h q d3 mitti ī forma autētica
 ipsi venditori copia libelli pducti p emptorē. vt not. Bar. i. d.
 l. ep. qz aliter nō ītelligeret de lite mora z certiorari nō dñ nisi si
 ex scripturis fides fiat. l. z qz inficiat. in pñ. s. depo. cle. cāz. de
 elec. Adde q ang. i. l. ēptor fundi. C. d. euic. t3 pñm dñcēs suffi
 cere asseri pductū eē libellū sine oñsione z ita pñtitudine sua
 ri pñt Ang. īstineri qñ auctoritate iudicis fieret talis denūcia
 tio z īnterret ī denūciatione qz pduct efferiā libellus z c. tene
 tur. n. cedere h casu ille cui pñstatio sit auctoritate iudicis om
 nib pñtenti ī pñstatiōe. vt p Bar. in. d. s. morte. circa. xij. col.
 dñ tractat de secūda spē pñstatiōis. vbi dicit se ita ītelligē. l. si.
 d le. cōmis. z ibi ēt bar. z pe. d ach. i. cle. i. d. exces. pla. iō cautela
 ē vt sp fiat pñstatio aucte iudicis vt bononie qñ ab oīb suat.

Item si ita.

Stipulatio penalis adiecta obligatiōi

dādi certā spē cōmittit īsolidū nisi

id qd ī obligatiōe erat pñstetur īsolidū. h. d. C Mo. q cōditio si

scidit vt h. z. l. cui fundus. s. d p di. z de. z. l. v. s. si. s. e. vbi oīa

dicta possent hñre pñt. C Secūdo nō. qz pñgnoris liberatio ē ī

diuidua. vt. l. si residuū. z. l. qd diu. C. d. distrac. pig. C In gl. in

h. pñstet hec gl. ī plurib male loquit dic vt h p bar. cū quo trā

seunt oēs. adde nō. p glo. z doc. i. l. v. s. si. s. e. C In gl. i. h. dñ

ri. ibi. cū nō sit ī obligatiōe z c. voluit ergo gl. qz fūd h nō fuit p

missus: hñmō ī pñtatiōe possit z nō hñ qz si fūdus nō fuisse p

missus facultas implendi pñtatiōē nō trāsiret ad hñdes: vt. l. si

decē cū petiero. cū gl. z ibi clarius p Bar. s. e. Et gl. iducit iste

tex. hñ Ang. ad qñē. Statuto cauet qz bānit dñat ī fine āni res

bāniri si certā sūmā nō soluerit camere fiscali. bānit soluit sū

mam excepto vno denario nō debet rebāniri p istū tex. hñ euz

qd ītelligit hñ Imo. eē vez nisi min soluisse dñt errore p text.

no. quē ad hñbi pñderat bal. i. fili. q. i. l. qñuī. s. d p di. z de. Ad

de qz qñ nō ē erratū hā ē decisio Ang. z qz cū dicto Ang. pñor

dat Bal. i. l. cū sit. C. d. sepul. vio. p. l. v. s. si. s. e. z Bal. i. l. Rica.

C. d. pñe. emp. in. x. q. vbi voluit qz si ēphyteota obligat ad sol

uēduz canonē soluerit totū excepto vno denario res īcidat ī cō

missus. alit gl. s. d pñe. ep. l. res bona fide. z ibi nō. Bal. i. lectu

ra antiq. Et nō. p Spe. i. ti. d arbi. s. si. h. qd si plures. z i. hñ. se.

z in ti. d loca. s. nūc aliq. hñ. xxx. z ibi io. an. z p Bal. i. l. p hñdī

tarijs. i. iij. col. C. de here. acti. vbi ēt ad limitationem pñdictoz

alleg. d. l. qñuis. pñcā. n. limitat nisi erratū sit. z p bal. i. l. edē. i

iij. col. C. lo. qñqd dixerit Ro. i. l. ij. s. ad fill. z i. fili ponit Bal.

i. l. ij. C. d. rescin. vñ. i. q. xij. z videas Bal. i. addi. spe. i. ti. de ap.

hñ. sed pone dicit statutū vbi ī vno vñ pñdictis dñdicere. nā dñc qz

si statutum disponit qz appellās teneat itra. xx. dies soluere de

cimā pñtē litis thesaurario et dñfecerit in vno nūmo p errore elat

pñs. xx. dieb dñ pñfecisse statuto. alit qz rpa nō largūtur qd vñ

tur iuriscōsult i. l. accusaturū. j. de adulte. tñ ex supradictis ma

xime ex. d. l. qñuis. vñ ī casu quo erratū sit tenēdum pñū.

Si obligatus sub pñtatiōe faciat ne pñdī

tio enūciat hñ pñtatiō pñpleta. h. d. C Mo

ta istū tex. z limita nisi pñtatiō pñderet a mera potestate pñmissi

ris ī eius pñtē iussit collata. nā tūc l3 stet p pñmissorē quomin

pleatur nō tñ hñ pñpleta s eum. l. cū ab eo. i. pñ. de pñe. ep. de

quo dñi i. l. cētesimis. s. si. s. e. C In gl. i. hñ. nihilomin dñcla

ra ut h p bar. z hñc gl. reputat singula. ang. i. l. i. C. de isti. z hñ

sti. sub pñdī. fac. z ibi Bal. i. x. q. z Saly. ibidē ponit ea q bar. h

pñderauit etiaz hñc glo. pro notabili bald. i. l. i. in fi. C. si qd ī

frau. patro.

Ubi sit rerū expñsio tot

centent eē stipulatione

quot res als secus. h. d. Et inducīt p Dy. ad qñes.

de pñtiente aliqē cñ bidēte vel furcato z sic vno ictu plures

pñcursiones īferēte an pñnīat p vna pñcursiōe tñ an hō p pluri

bus. In quo dñstingue vt p Bar. i. l. si gemia. j. arbo. fur. cesa.

bus. In quo dñstingue vt p Bar. i. l. si gemia. j. arbo. fur. cesa.

de quo vide p Spec. z io. an. in ti. de sen. s. species. hñ. s3 pone

iudex p io. an. ī regula delictū. i. mercu. p Pau. de liza. i. di

spulatione sua īcipiente Episcopus monuit. p Ly. z Bal. i. l. q

cūqz. C. de ser. fugi. p Ang. i. l. nūq plura. i. hñ. j. de pñatio. de

lic. z i. d. l. si gemina. z cōcludūt oēs īspiciēda eē hñba statuti an

loquatur de pñcursionibus an de vulneribus.

Emo rem suam.

Propter breui-

tate nō sumatur

C In gl. i. ibi. sec. 2. c. iste intellectus diuinar ad hanc legem. q. indistincte loq. Itē est 3. §. si q. s. b. p. ditione. allegatum i glo. vbi stipulatio et legatū erāt ex cā lucratua et tñ valet stipulatio. et pp hoc glo. h. l. 3. nō assignet rōnem repēdit istō dum dicit 3. nō sufficit 2. c. vñ dic fm doc. nō obstat. l. si is q. stichū. q. loq. tur qñ simplr sum stipulat^r stichū. iō tūc attēdit illa disti- ctio an ex cā lucratua an onerosa sit stipulatio interposita. 3. h. l. loq. qñ stipulor rē sub p. ditione vñ si res erit mea. quo casu sti- pulatio valet aliquo mō vt h. fm verū intellectū quē ponit h. gl. si. et nō. gl. i. lege si rē meā. s. e. §. itē futura. isti. de inuti. stip. et ē rō q. sicut rē q. nūc mea ē pure stipulari nō possūz. l. nemo. s. e. ita nō possum stipulari rē q. nō ē mea. sed pferē stipulationē in tps cū erit mea q. paria sunt fieri tpe p. h. b. ito vel pferre i tēpus p. h. b. ituz. l. q. spōse. C. d. dona. an nup. l. i. tps. s. d. h. di. istitu. cū vulga. **C** In ea. ibi. et iō dic 3. Bar. cū quo trāsit Imol. ap. prober istā lec. l. q. l. ista itelligat i casu. d. §. si q. s. sub p. ditione. tñ eam repēdit De. Ang. et Pau. de ca. q. ista stipulatio p. tri- neret vtilitatē ppter obligationē fideiussor. q. iterueniūt i hac stipulationē et ex pma obligationē nō tenebant. l. si a te. s. vt leg. no. cau. Si nō affert vtilitatē nō pōt de tali stipulationē intelligi ista lex. vt h. i. vtiliter. nō cauillādo tex. et ita teneo. l. **C** In. e. ibi vel dic 2. c. ab omnibus repēdit h. lectura excepto Ange. q. eam male sustinet. et ē rō q. an p. tum ancille vel an enētū con- ditionis res posset definire eē i rē stipulātis ergo h. i. s. p. tō sti- pulatio d. valere. l. existimo. j. eo. vñ tene intellectū gl. si. h. vt di- xi. et tēgit h. Bar. icidenter aliq. d. q. b. me remitto ad plenius no. p. ipm i. l. i. d. le. i. l. i. si. d. sa. san. ec. cū similibus.

Mora rei fideiuss.

Mora pncipalis

debitoris perpetu

at obligationē suā et fideiussoris nisi p. p. fideiussor offerēdo creditorem cōstituerit i mora 3. mora vel scm fideiussor- ris nō ppetuat obligationē pncipalis. 3. sua tñ. h. d. **C** Mo. q. pcedēs mora rei nocet fideiussori. q. d. itelligo nō solū nocet fidei- iussori aī morā dato sed et postea dato. gl. ē no. in. l. quotiēs i diem. i. secūda solutiōe. s. e. Et voluit Bar. i. l. vñ. circa p. maz col. s. si cer. pe. dixi i. d. l. quotiēs. **C** Mo. q. mora rei obligatio nē fideiussoris ppetuat. de quo vide glo. i. l. fm. §. seq. i. h. p. petuari. j. e. q. h. d. clarat et limitat. Simile videm^r q. interruptio p. scriptionis scā pncipalem interrūp. p. scriptionē p. fideiussor- rem et p. p. sequēs ppetuat obligationē p. eū. vt ē glo. notabilis. i. l. si fideiussor. §. si. s. manda. De quo vide plene p. Bart. i. l. cū q. s. §. si q. s. p. reo. j. d. solu. et p. Bal. i. l. taz. mādator. C. d. nō nunc. pe. p. Ang. i. l. grege. §. etiam. s. d. pigno. et i. l. si seruuz. §. nunc videam^r. j. e. et in. l. naturaliter. s. d. vscap. et i. l. si. C. d. anna. excep. et ibi per Ly. **C** Ultimo no. ex tex. ibi. 3. si fideiussor. q. mora rei non nocet fideiussori qñ creditor fuerat i mora pstituit^r p. fideiussorez et p. iussor reus eēt i mora vt h. fm vñ itel- lectū. et nō est alibi fm By. et alios. **C** Ultimo no. q. occidēdo cōmittit mora. l. si fm. i. p. n. j. e. l. eū q. ita. §. si. s. eo. et dicam cū glo. **C** In gl. i. h. obrulit. ibi alij vt Hugolinus hanc seq. De. Ex qua hēs iuncto tex. q. oblatio fideiussoris purgat morā pnci- palis d. bitoris q. d. est notādū. 3. p. mā opi. q. etiā si post obla- tionē fideiussoris secuta sit mora d. bitoris pncipalis nō fiat pre- iudiciū fideiussori ex mora pncipali tenēt By. Bar. Rapha. Imo. et Pau. de ca. hic per hanc l. ita sonātem. Non ob- stat q. vltima mora nocet vt in. d. §. seq. tur. et vltia mora rei d. be- ret nocere fideiussori per pncipium hui^r. l. q. rñde q. fallit nisi fideiussor aī pstituisse creditorē i mora. vt dixi in nota. et istud tenēdum ē licet Ang. h. dixerit q. tunc mora rei nocet fideiussor- ri. 3. succurrit hoc casu fideiussori p. restitutionē i integrum ex clausula generali. ita itelligit istum tex. i. h. bo succurreduz. cui^r opinio cōiter repēditur p. **C** Modernos h. nā itelligēdus vi- det istē tex. i. h. succurra. de bñficio legis ipso iure cū h. intelle- ctus sit benignior ergo amplectēdus. l. benignus. s. d. legi. vt h. dicit imo. vel succurri debz salte ope exceptiōis fm Raph. cu- ma. vt. l. qui egate. s. de doli excep. nō autē itelligit iste tex. de succursu per restōnem. ita etiam excipit in. l. vñ. s. d. acq. he- redi. **C** In gl. si. tene vltimā solutio. declarādo vt h. p. Bar. cō- cludētem q. l. si fideiussor. d. itelligi quādo erat obligatio i di- em. et ideo licz als occidendo quis dicatur esse in mora. l. si ser-

uum. i. p. n. §. seq. j. e. tñ fallit nisi aī diez q. s. occide- ret q. aī diem mora cōmitti nō pōt. l. cū fili^r. §. si. s. eo. et iō cū tūc occidēs nō sit i mora nō pōt agi ex sti- pulatu postq. res perijt ante morā. ideo necesse est agi de dolo. d. l. si fideiussor. Sec^r si obligatio eēt pu- ra q. cū occidēdo morā faciat tenebit ex stipulatu vt hic. q. d. tamen limitat Bar. nisi debitor in diez. vñ melius debitor sub conditione occideret aī p. dition- nis enētum in casu i quo per interitū purificaret ob- ligatio q. tunc occidēdo cōmittit mora. vt ē tex. i. l. eum qui ita. §. si. s. eodē. i. h. post morā. fm vñ itel- lectum glo. que intellexit q. ibi occidit. ibi enīz pma obligatio ticij fuit pura et per secūda stipulationē cō- ditionalem factā cum seio animo nouādi p. mā p. mā reddebatur p. ditionalis. l. sub tria p. ditione se- cūde stipulationis. l. pecuniā. si cer. pe. iō ibi tici^r oc- cidendo seruū pēdēte p. ditionē cū secūda stipulatio ampli^r non possit h. f. effectū facit q. p. mā redit ad suā naturā p. maz. i. purificat vt pmo erat et agit ex sti- pulatōe p. mā q. censet tici^r fuisse i mora occidēdi nō aut agit de dolo. et sic limitat. d. l. si fideiussor. et licz cōiter doc. ita transeat tñ imo. h. dicit q. itellec^r iste Bar. vñ diuina ad. d. l. si fideiussor. q. ibi fuerat ad- iecta dies vel cōditio. vñ dicebat q. et itelligēdo q. i. d. l. si fideiussor. eēt oblatio pure possz aliter rñderi ad d. l. si suum. q. vñ est occidēte cōmittere morā qñ letaliter vulnerauit et vulnerat^r postea ex itervallo d. cessit vt no. glo. i. l. eū q. ita. §. si. s. eo. sec^r si vno ictu occidit. et dicebat q. i. d. l. si seruū. nō d. q. occidens dicat eē i mora. imo tex. ibi. in p. n. in h. nulla mora. videt p. bare p. rium. ē enī vñ q. occidēs d. eē in cul- pa vt ibi. et i. §. seq. nō aut p. p. in mora. et ita itelli- gitur ex illo tex. ino. et Pau. de ca. ibi. Ex quo iferē q. tñ nō ageret ex stipulatu. 3. d. dolo. d. l. si fideiussor. Iste intellectus imo. nō placet q. nō repio iure cautū d. riam fieri an q. s. letaliter fuerit vulnerat^r. et postea ex itervallo decesserit an hō vno ictu fuerit occisus. nec gl. i. d. l. eum q. ita. §. si. h. d. sed solū illud dicit vt saluaret l. rām ibi q. aliter itelligi non poterat. et q. puto morā cōmitti occidēdo. vt ē tex. i. d. l. si seruū. §. seq. ibi. si effecerit p. missor quomin^r soluere pos- sit expeditum h. intellectuz. si hō morat^r sit tñ et sic inuit q. q. occidit culpā et morā cōmittit: vñ vñ neces- sario tenendus itellec^r bar. q. i. d. l. si fideiussor. eēt obligatio in diem et nō sub cōditione.

De a colono.

Herba pntis n

trahitur ad fu-

tur. h. d. dixi i. l. si stipulat^r fueri. §. i. s. e.

lex. 89. s

lex. 90. c

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

positum i mora ut fuit conclusus p Bar. et alios i. l. quo
tens in die. s. e. sed substinendo bar. potes dicere q
l. in illa stipulatione non appellat ista dispositione pe
nalem put. l. ita stipulat. j. e. na stich solū ē i p ditione
ne et sic p ditionalis non penalis cū penalis regnat p
cedente dispōnem cui sit accessoria.

Lex. 91. § servum stichum.

Si res obita desist posse p̄stari facto debi
toris se debitorē ignorātis v̄l facto ei q cām hūit a
debitore nō liberaf obitor. itē si negligētia cōmissa ē
nō curādo v̄l custodiēdo. sec^o si facto tertij nō bñtis
cāz a obitore lz debitor ab illo cāz hūerit si nulla cul
pa v̄l mora obitoris iteruenit. h. d. v̄l qz ad. §. seqtur
Ex isto tex. i p̄n. no. debitor occidēs suū tenet. de
quo dic v̄l i. l. mora. s. e. nā tenet ex stipulatu nisi in
die vel sub p ditione p̄missis et an die v̄l p ditione occi
disz qz tunc d dolo agit lege si fideiussor. s. d dolo.
Sec^o no. ex eadē pte fm raph. cu. imo. et Pau.
d ca. q occidēdo si d̄f cōmitti mora: s. culpa v̄l dol^o
i faciēdo. v̄l h. h. nulla iterueniēte mora. Sz p̄m̄u te
net bar. et alij i. d. l. mora. vbi tēni q q occidit et cul
pā et morā p̄mittit p tex. j. ea. l. §. seqf. Pro q op̄io
ē tex. i. l. eū q ita. §. si. j. e. fm lectu. approbatā. vbi si
letat̄ vulnerando cōmittit morā eadē rōne vno ictu
occidēdo. Ad ob. h. tex. qz loqf d mora p̄cedēte ho
micidiū. nā fateor nullā p̄cessisse. et ita rñdeo ad. l. si
ex stipulatu. i. h. an morā. s. ti. i. q possit allegari i p̄
riū qz v̄p̄ ē an actū māumissiois nullā morā p̄cessis
se. sz i ipso actu māumissiois mora scā ē. v̄l ibi loqf i
eo q actū de se licitū fecit q v̄l tutor n̄sio quātū ad
illū tex. i p̄posito lz an hōicidiū nulla fuerit mora cō
missa tñ i ipso hōicidio p̄mittit. C In tex. ibi. accipie
da sit. et iuge h hūi qz q dare et. vbi p̄oif rō ppter
quā videbat obitorē nō teneri d culpa n̄ faciēdo cō
missa. postea accipe. h. an at i n̄ faciēdo et. et ibi po
nit decisio i p̄m̄u et ex h tex. no. debitorē ita teneri si
peccauit i nō faciēdo sicut i faciēdo qd ē v̄p̄ i debi
tore sciente sed i obitore ignorāte ē d̄fia qz si obitor
ignorās fuit i culpa faciēdo actū illicitū puta occidē
do tenet i distincte v̄l h i h. d illo. sz si nō faciēdo seu
negligēdo tūc distiguit. aut qz erat i mala fide et te
net lege ei q. §. cū p̄dio. allegata i gl. sec^o si i bona fi
de. l. si qz possessor. §. sicut. de peti. he. d quo vide la
ti^o p bar. h sup h̄bo de illo. et i. l. qd te. ad si. s. si cer.
pe. vel min^o dicas q obitor sciēs tenet si peccauerit i
faciēdo siue in negligēdo v̄l i p̄n. hui^o. l. debitor aut
ignorās si peccauit faciēdo actū illicitū tenebit v̄l h
i h̄bo. d illo. i p̄n. Sec^o si alr peccauit qz nō tenet si
iuste ignorauit se obitorē p. l. qd te. s. si cer. pe. qd v̄l
timū fallit i h̄de q obligatur ex cā lucratia. i. ex cā
h̄ditaria ex q lucrū p̄legf. naz lz peccet ignorāter fa
ciēdo actū illicitū tenet v̄l h i. §. d illo. i si. i h̄bo ma
numissit. et no. glo. i. l. sūma. §. si suū. d p̄di. ide. et ad
h̄ste tex. forte nō repit alibi. et ita ē v̄l eē de mente
bar. h. et sunt h̄ba valde notabilia et p h̄ p̄z qz h. d il
lo. nō p̄cederet qn h̄ditas nō ēē lucratia. sz poti^o
dānosa qz tūc nō diceret titul^o lucratii. l. si su^o lega
tus. §. stichū. h. itē si dñō. d leg. j. l. si h̄ditatē. s. mā
da. et dixi in. d. l. si iter stipulatē. h. rē si. itē. s. e. Sed
Raph. cu. h̄z i intellectū bar. traditū ad h. d illo. nā
legatari^o ē p̄tedit cām lucratia sicut h̄rs ergo i pa
ri cā melior d̄z eē cā h̄dis q ē rē. v̄l. j. §. p̄ri. et pro
pterea aliter ipse rñdebat v̄z qz h̄ heres manumittēs
voluit dōare libertatē suo v̄n equū ē qz donet d suo.
Sz hoc nō plz qz heres h̄sitr nō donasset. iō manu
misset ex liberalitate si sciisset alteri dberi ne dupli
ci onere grauaret. ar. l. ticia. §. q iuita. de leg. ij. ideo
puto veriorē ēē intellectū Bar. h̄ nec ob. q in pari cā
rei. qa rñdeo h̄ n̄ eē parē cām eo qz legatari^o i re lega
ta h̄z volūtatē d̄fici p se sz h̄rs nō. et h̄ac puto fuisse

Medic. adde q lz re
gult vbi agit
d pbando al
qd p̄ptu pe
ne regult nō
sufficiat adbi
bere nisi vñ
nisi i subidū
qñ plures nō
repunt v̄t in
auc. de alie. §.
q aut. et decla
rat barto. i. §.
cōm. foz. et i
l. si i r̄ga. ad. l.
cor. de sic. tñ
ad excusandū
aliquē a negli
gētia sufficit
adhibere vñ
peritū v̄t pbat
tex. i. l. q si no
lit. §. si māci
piū. d edi. edf.
et vide q fin
guir voluit
Bal. i. l. i. §. sz
fancim^o. C. d
lati. liber. tol.
vbi dixit q q
tñ ad p̄tada
alimēta egro
to ex dispōne.
l. si nō pōt sa
tis ē v̄t excusc
tur a negligē
tia q p̄curet
sibi hospitale
vbi cōmode
morari possit.

4 rōne hui^o. §. iūcta rōne bar. h. Itē no. q possessor q rei v̄dica
tiōe pueniri pōt tenet de negligētia. qd intelligo verū si sciebat
rem eē alienā. als sec^o. v̄l. d. l. si qz possedit. Et eodez mō dicit
Pau. de ca. h̄ debere limitari istū tex. dicētē obitorē hui ex p̄ctu
teneri d negligētia i suo. nā ē v̄p̄ si sciebat se eē debitorē als se
cus qz potuit negligere eū v̄t suū et dicit eē notādū qz nec p gl.
nec p doc. tangit fm ipm. adde q raph. h̄ i si. de hoc dubitauit
et finalr sine lege locut^o et obitorē hui idistincte teneri d negligē
tia ē si ignorauit qz negari nō pōt q negligētia nō sit culpa h̄z
eū quā op̄i. puto verā. et optime pbat i. §. mācipiū. allata i gl. i
rōne sui. vbi p̄tor q suū retinebat tāq suū nihilomin^o de negli
gētia tenet et ita ē fuit d mēte bar. h̄ idistincte sua dū fac d̄fiam
iter eū q puenit actiōe reali et illū q puenit ex p̄ctu. Est enī i cul
pa ē ignorās nō cogitat qd euenit pōt ex nā p̄ct^o. l. diuortio. s.
d neg. ge. et p bar. i. l. iter stipulatē. §. sacra. s. e. C In gl. i h̄. si
faciendo. ibi fm Jo. et c. h̄ p iura allegata i gl. nō ob. l. v̄dica
tor. ex h̄ditate qz rñdet q fallit conclusio gl. qñ qz peteret rē que
nūq fuit sua: qz tūc lz iputet obitori negligētia p eū cōmissa cir
ca rē v̄t h̄ tñ nō iputet negligētia p̄missa circa fruct^o. i. circa cul
turā rei respectu fructuū v̄t ibi fm bar. et doc. h̄. qd v̄timū limi
ta singulr fm bal. in. l. si traditio. i. ix. q. de ac. ep̄. eē verā qñ v̄
ditor i terminis. d. l. v̄dicator. p̄stitueret se p̄cario noīe p̄toris pos
sidere fundū. vel ei dedisset licētiā igrediēdi fūdū p̄pria aucto
ritate. et sic eēt in p̄tate p̄toris colere fūdū. Sz si p̄dicta vendi
tor nō fecisset qz nō est i p̄tate p̄toris colere qz nō pōt. p̄p̄a au
ctoritate igredi. l. fundi. cū si. s. d acq. pos. v̄dicator teneret d ne
gligētia culture respectu fructuū qñ sicut v̄dicator an rē traditā
nō pōt deserere custodiā rei. l. v̄dicator. s. de ac. ep̄. q ē notabilis
ad hoc h̄z eū ita nec posset deserere culturā. et istō ē t̄z Pau. de
ca. i. l. si mora. sol. ma. lz de bal. mētiōē nō faciat. sz mihi h̄or
v̄l idistincte op̄i. bar. p. d. l. v̄dicator ex h̄ditate. idistincte loquē
tē maxie i h̄. vbi culpa. nā cū an morā nō possit ascribi culpa v̄
ditori si rē nō tradit. sed culpa ē p̄toris nō petētis rē tradi. l. si.
h̄. qz ait p̄tor. s. quo. lega. facit. l. si ex legati. s. eo. iō sibi iputet
p̄tor. et sic nō ob. d. l. v̄dicator. de ac. ep̄. qa ibi nō loqf d negligē
tia circa culturā respectu fructuū. Sz p̄telligi d negligentia
circa h̄am rei p̄seruādā d q fatetur oēs eū teneri v̄t h̄. Itē illud
qd dicit h̄ bar p. d. l. v̄dicator. ex h̄ditate. limita v̄t p gl. no. ibi i h̄.
argueret iūcto tex. et p Ang. h̄ v̄z qñ fruct^o maturos pateret de
bitor corūpi. et ē rō qa culpa v̄l p̄mitti qñ circa p̄tē rei cū com
mittat circa fruct^o natos. C In ea. gl. i si. ibi. l. is q. illa. l. op̄ie
v̄l reprobare id qd dixi i p̄mo notabili referēdo mō. v̄z qz debi
tor occidēdo nō videat eē i mora. et h̄ seqf h̄ Raph. qz n̄ videat
tur eē i mora. ex quo isert magna vtilitas sz eū qa i casib^o i qb^o
venit itereē v̄l fruct^o a tpe more nō v̄ciēte isto cāu. Inferet et ex
d. l. is q. qz si debitor an morā occidit suū et p̄bari p̄t qz ē i scā
dca occisiōe h̄sitr dicit^o su^o p̄isset an morā nō tenet obitor. qd
ē singulare p limitatōe hui^o. l. qd tñ n̄ puto v̄p̄. tū qa tenui. s.
d op̄i. moder. qz imo occidēs dicat eē i mora. tū qa d̄liquētes
nō attēdit an res eodē mō oīo fuisset p̄tura. l. i. §. rectissime. j.
d vi et vi ar. l. i. C. qd me. cā. l. s̄tracto. C. d fur. nec ob. d. l. is q.
ga loqf i actu māumissiois q nō ē act^o d̄licti. C In gl. i h̄b. liber
ibi postea. exēplifica meli^o v̄t h̄ p Bar. C Ex gl. q̄sivit h̄ bar. an
obitor impēsas i curādo suū repetat a creditore. dic v̄t h̄ p euz
cui adde no. p eūdē i. l. diuortio. §. ip̄edia. s. sol. ma. et i. l. si cū
dotē. §. h̄naut i seuiissimo. e. ti. et i. l. legatis. s. d ali. et ciba. leg. et
qd h̄ i. l. i reb^o. §. postea. s. cō. et i. l. si necessarias. i p̄n. s. d pig.
ac. et p bal. i. l. qd i v̄xorē. C. d neg. ge. et p ang. h̄ limitatē dca h̄
p bar. Et i q̄tū bar. qrit quō p̄bet negligētia i adhibēdo medi
cū p̄itū. adde no. p gl. bar. et doc. i. l. si ab hostib^o. §. si. s. solū.
ma. et i. l. i bonoz. s. d bo. po. ti. gñali et i. l. idē qz p illū tex. s. e.
fo. et bal. i. l. iuris. C. q admitt. et bar. i. l. p̄tinu^o. §. itē q iulā. j. e.
et doc. in. c. p̄posuisti. d p̄ba. aliqd p bart. i. l. tutor q reptonū.
§. i. d admi. tu. Sz aduerte dū bar. h̄ et i. d. l. si ab hostib^o. §. si.
v̄l sentire qz nō tenet mittere ex ciuitatē p medicis. nā i. d. s. itē
q iulaz. v̄l tenere p̄riū dū dicit mittēdū eē p op̄arijs ex ciuitatē
si nulli sūt i ciuitate p. l. diu^o. s. d tu. et cu. da. ab his. qd v̄timū
p̄cedit si loc^o nō erat valde remot^o. l. iij. §. si tā vicinū. d dā. i.
sec. et sensit Bal. in. l. iuris. dūz loquit de rustico qui tenetur ve
nire ad ciuitatem p p̄silio p̄tor vbi loc^o nō sit valde remotus.
et illō reassumpit imo. in. c. i. d plus pet. allego in fili gl. i. c. mor

raz. d. elec. z plura in fili allegat do. Abb. in. c. pposuisti.

Sequitur uidere

de eo. Si res desit eē i re-
rum natura nō pōt de eq-

tate purgari z mora debitoris pncipalis obligationes ppetuat
quo ad se z fideiussorē z successores eorū. mora hō fideiussoris
perpetuat quo ad se z suos successores. h. d. vñqz ad. §. an fili?
2. Mo. fm Bar. q. mora in faciendo cōmissa purgari nō pōt.
sz certe hoc ē ex eo qz res desietat eē in rerū natura vt h. in pnc.
als aut mora in faciendo cōmissa vñ posse purgari. l. si i. l. §. co-
lon. §. loca. vt declarat Bar. in. l. si insulā. i. vñ. q. §. e. vel ēt po-
tes dicere qz. §. colon. loqtur qñ petebat interesse z dōitor pur-
gando morā offerebat factū pncipale h. aut loqtur qñ peteref
ipz pncipale i obligatione deductus iter que est dñia vt p bar.
in. d. l. si insulam. in pma op. secū de partis. z ibi ēt allegauit istū
tex. circa ea que tangit ibi bar. i. vij. q. tñ rōnem hui. §. eē puto
qz res offerri z dari nō poterat ppter culpā pmissoris. Sed vbi
pōt offerri vñ qz ēt mora i faciendo possit purgari. de quo p bar.
z alios in. d. l. insulaz. C. Secūdo no. qz d mero rigore iuris vñ
morā purgari nō posse etiā qñ nō sit adiecta dies z pena. z qd
fit rigor iuris z eqtas vide in. l. placuit. C. d. indi. z i. l. i. C. d. le.
z in. l. bona fides. z ibi Bar. §. depo. z in. c. fi. d. transa. z hñ. i.
q. vij. c. nisi rigor. z ibi p Archi. z Spe. in ti. d. leg. §. dispēlatio.
4. Item notādūz. cum duob. vel trib. hñ. seq. C. Tercio no. fm
pe. qz errāt q sequēdo subtilitatē iuris reliquūt eqtatē. de quo
dic vt in. d. l. placuit. cum concor. C. Quarto no. qz Julian. iur-
risconsultus antiqu. z Pau. auctor hui. li. nō sūt dōdignati seq sen-
tentiam celsi adolescentis. z ideo doctor antiqu. nō debet dōdi-
gnari seq sniam iunioris doctoris benedicētis. bene facit gl. i. l.
Gallus. in prin. de li. z post. ibi qto miores zc. C. Itē no. qz se-
quens oblatio pcedentē morā purgat nō tñ aperit text. h. an p
talem oblatioz pstituat ēt in mora ille cui offert. sed Bar. h. te-
nuit q sic p. l. illud. i. fi. in h. debitori nocere. §. d. pi. z cōmo. rei
vñ. z p. l. §. z si p emptorē. §. i. vbi bon. tex. §. d. ac. emp. ibi enīz
obligatioz vel interpellatioz facta ad purgādā morā pōt agi
ad vñas pmissas z ēt possit agi ad penā q cōmittit p morāz
casus est i. d. l. celsus. §. fi. cū se. §. d. arbi. pro hac opi. ē ēt casus
i. l. q. decē. i. pñ. j. de solu. vbi debitor generis q tenet de pericu-
lo casus fortuiti. l. incēdium. cū similib. C. si cer. pera. Si tamē
offerat creditor recusanti accipe liberaf a periculo casus fortui-
ti ēt si ante fuisset ipse debitor in mora. vt ibi in h. aliqñ. z h. pñ-
gere nō pōt aliū de nisi qz creditor p oblatioz fuit pstituit i mo-
ra. z istaz opi. seq ēt Bar. in. l. semel mora. §. sol. ma. vbi ēt ad
hoc induxit illū tex. cū glo. z hñc ēt opi. tñ De. Jac. d. are. ray.
Raph. Imo. z Pau. de ca. h. l. Bal. z Ang. dñū teneāt p. d.
l. q. decē. i. pñ. q ē p eos. limita tñ. d. cōclu. notabilr nisi vltimo
offerēs seu interpellās dōlū cōmitteret i vltia interpellatioz. qñ
tunc nō pstituit aduersariuz i mora. tex. z exēplū habes i. d. l. si
z emptorē. §. fi. cū gl. fi. z. d. l. illud. i. hōbo reitēgra. z no. spe.
7. i. d. arbi. §. fi. h. pñc igitur. vbi oīo vide. C. Itē not. qz vltima
mora nocet. qd limitat notabilr Bal. i. l. i. §. fi. C. d. isti. z substi.
nō pcedere in eo q in psonam tuaz pditionē aliquā iplere dbe-
ret. qñ si p te stetit quomin. eaz ipleret hñ p iplēta. d. l. i. z l. tu
postea interpellares eū vt pditionē ipleret nō teneret. qz sufficit
q solo momēto pditio fuerit hita p iplēta. ar. l. si qz hñdē. e. ti.
z idēz in fili tenuit De. i. l. mutiane. z ibi Imol. §. d. pdi. z de.
Quis pñm videat tenere Ly. i. d. l. i. volēs qz vltia mora no-
cet. Sz pñt opinio. pcordari vt p imo. i. l. i. testō. la. ij. §. d. con-
di. z de. l. q. aut fuit facta executio oīmō añqz mora purgaref
bi. aut non fuit facta executio. vt qñ ille q allegabat pditionem
hñc p iplēta agebat § qñ iplēta pditio. z tūc poteris morā pur-
gare opponendo § eū exceptionē z interpellando eū vt pditio
nez iplēat. ar. d. l. illd. Dic qz hec fuit decisio bar. i. l. fi. C. d. pdi.
ad quē me remitto. z p Bar. i. l. cui fūdus. §. de pdi. z demō.
p Ly. i. l. si plures. C. de cōdi. iser. in pe. q. z ibi aliqd p Bal. i.
el. col. z p imo. i. l. si heres cui. §. ad. l. falci. remitto me ad ea
q dixi i. d. l. i. C. de insti. z substi. sub cōdi. fac. Itē dictā regulā
de si res publica debet soluere stipendium seu salarium alicui
sibi seruienti tempore debito z ille accipere noluerit z sic fuerit

in mora cōstitutus. licet postea iterpellet rempubli.
non cōstituetur res publi. in mora imo nullo mō da-
re tenerur. z sic pñma mora nocet. tex. est not. in. l.
fortissimi. cū. l. seq. C. de erro. mi. āno. lib. xij. z illum
ibi ad hoc pōderat Bar. z q nesciret illum tex. d fa-
cili rñderet dñum. C. In text. ibi par. vñiusqz cā sit
z c. inducitur p bar. ad. q. si duo sub pena pmissorū
se nō offendere z postea se simul offendūt. ita qz nō
constat quis pñmo offenderit. Nā pena nō ē cōmis-
sa. z sic per aliquem peti nō poterit. Ad idē ēt alle-
gat. l. cum pater. §. libertis. z ibi etiam vide Bar. d.
leg. ij. z est glo. ordinaria i. l. i. cum arieres. que alle-
gat optimum tex. §. si quadru. pau. se. dica. z voluit
ibi Bar. z ita se habet communis conclusio. de quo
etiam per Bal. z Imo. in repeti. l. cum mulier. §. so-
lu. ma. per Bal. z pñoder. i. l. semel. e. tit. z in. l. vt
vim. ad fi. de iusti. z iur. z in. l. si creditoribus. C. de
ser. pig. da. ma. z in. l. cum pponas. C. de pac. z in
l. fi. §. pe. §. de eo per quem fac. erit. facit quod no.
10. Bar. in. l. si ex plagis. §. i. §. ad. l. agl. C. In gl. iñ.
perpetuari. isert Bal. si statuto caueatur qz si credi-
tor non petierit debitum intra. x. ānos nō possit vltē-
rius petere qz nō perpetuabitur actio in. xxx. vel. xl.
annos. lz itra decem ānos facta fuerit interruptio p
scriptionis. Imol. h. addit qz p interpellationēz cñu-
dicialē de qua h. tex. z glo. loquitur non sit interru-
ptio cum non sit de modis notatis in. l. cum notissi-
mi. §. sed z si quis. C. de pñcip. xxx. an. z. c. illud. de
pñcip. pro quo vñ tex. in. l. alienā. §. p emptore. et
glo. in. l. fi. §. de eo per quem fac. erit. z ibi Bal. Si
autem est iudicialis dicit imo. qz sola lit. pñsta. ē illa
que perpetuat. i. xxx. annos. l. fi. C. de pñcip. xxx.
an. z ibi nota. Alie autem solū interrūpunt vt sit ne-
cesse tñ tempus currere quātū a pñcipio requireba-
tur. vt est glo. no. in. d. l. cūz notissimi. in prin. z vide
ibi bar. in terminis dicti statuti hoc dicentem z bar.
idem volētem in. d. l. fi. in prin. de eo per quem fac.
erit. z in. l. in oibus. §. ti. i. z in. l. ij. §. si rem. §. p em-
pto. no. Ang. in. l. si cut. C. de pñcip. xxx. an. z bal.
in sua disputa. incipiente statuto cauetur qz fenera-
tor. z Saly. in. l. fi. C. de pñcip. xxx. an. Est igitur
cōclusio qz si creditor in terminis dicte. q. extraiudi-
cialiter petat infra. x. annos nō perpetuabit. in. xxx.
vel. xl. annos. sed solum quo ad tempus quod a pñ-
cipio requirebatur. C. Extra gl. qñt h. Ange. qd si
mora per debitorem z creditorem eodem tpe com-
mittitur z respondet qz preponderabit mora credi-
toris. l. sed si per emptorem. §. de peri. z com. rei vñ
di. dicit Imo. qz Ange. allegare voluit. l. illud. e. ti.
vel dic qz voluit allegare. l. fi. z p emptorē. i. pñ. z. §.
i. §. de act. emp. qz in vñaqz istud pñaf. idem tenet
12. Raph. hic. C. Not. ex. §. nūc videamus. qz mora fi-
deiussoris nō perpetuat obligationem contra pñci-
palem. z si res pereat post morā fideiussoris erit li-
beratus pñcipalis. z tamen fideiussor remanebit
obligatus quod est notandum. simile in. l. mora. in
fi. §. eodem. C. Mora qz mora pñcipalis debito-
ris nocet fideiussori. quod limita nisi pri. creditor
fuisse i mora cōstitut. a fideiussore. tex. ē fin. i. l. mora
ij. rñ. §. e. C. Itē no. qz fideiussor ppetuat obligatōz
§ fideiussorē ipi. z ita itelligit istū tex. ang. z pau.
de ca. imo. hō itellit tex. velle qz mora debitoris pñ-
cipalis ppetuet § fideiussorē fideiussoris. z ita dicit
sentire bar. h. z p intellectu imo. facit qz q mora pñ-
cipalis debitoris opet ppetuatōz § primū fideiuf-
sorē ē qz fideiussor cēlet eē i mora. l. mora. §. e. z mo-
ra pñi fideiussoris nocz hō vt h. ergo zc. Sed mi-
hi magis placet pñus intellect. z nō iste. qz mora
pñcipalis nocet fideiussori. sz fideiussor fideiussoris
mei nō dñ fideiussor me. si cō soci. socij mei nō dñ socius
me. l. nā socij. §. p so. z istū itellm sōat tex. z gl. pter

ac Eqtatez.
quot modis
dicatur equi-
tas vide gl. z
doc. i. c. fi. de
transac. z qd
nor. Ly. i. l. i.
C. d. leg. z no.
qz qñ pñcepto
iudicat de cā
pōt seq eqta-
tez nō scriptā
§ rigore. nec
dicif graua-
ptem pp hoc
z iō si vñū sit
petitū aliud p
batū pōt reuz
cōdēnare §. l.
habebat. §. d.
insti. casus est
not. z ibi hoc
no. barto. i. l.
emilius. circa
fi. §. de mino.
quid aut si cō-
mittit cā arbi-
tro vt pcedat
de eqtate an
possit reijcerē
excep. pñcip.
vide lnd. ro.
i rubrica d ar-
bitris i secun-
da char. z i cō-
filio. cclxvij.

bc Dare te-
netur. add vt
p ludo. ro. fin
gula. suis fol.
xiiij.

cc Interru-
ptio. fallit in
casu. l. vt pñ-
cip. itē vbi in
terpellatio sit
pñcipi nō re-
cognoscēti su-
periore factu-
tem de facto
fm vñū itelle-
ctum. c. nihil
euz scandalo.
extra d pñcipi.
vbi dicit dñā
Abbas qz fal-
lit etiam vbi
esset relictum
pauperibus i
genere.

Summe Videam

ea si eēt ver^o intellect^o imo. eēt dare fictionē fictiōis et eēt dare duas fictiōes vna q^{uod} mora rei pncipalis cēse ref mora fideiussoris pmi. secūda q^{uod} mora ficta fideiussoris pmi cēse ref eē alia ficta mora secūdi fideiussoris pmi. C. d. do. pmi. et late. bar. i. l. si is pēptore i. vij. q. p. n. s. d. vfu. tū quo ad hāc vltimā rōnē remitto ad Bar. i. d. l. si is q. p. ēptore. C. Trū aut iterrupcio pscriptiōis pncipalem noceat fideiussori dicit remissive i. l. mora. et h p Ang. q. et tetigit an iteruptio facta p vnu ex duob^{us} reis noceat alteri. d. quo dic vt in. l. si. C. d. duo. re. et Bar. i. l. ex duobus. i. ix. q. ni falloz. j. ti. j. C. In gl. i. h. i. totam cām. i. si. no. q. meus negocior^{um} gestor pōt interpellare debitore meum et i mora destituere. de quo dic vt h lati^o p Bar. cū quo trāsīt ang. et Phoder. cū modificationib^{us} de hoc p eos exceptio raph. q. seq^u opi. Ri. malū. s. eo rū opi. violat. nō recedo ab opi. bar. illā ē seq^u bal. i. repe. l. qd te i. x. col. s. si cer. pe. Et d h ē tetigit ali qd bar. i. l. nō solū. s. morte. i. ij. q. pncipali. i. h. qro an talis p testō. s. d ope. no. nū. et an talis negocior^{um} gestor teneat cauere de rato agēdo p debitore. vide tex. et ibi bar. q. sic i. l. q abūtē. s. de p. cu. i. i. colū. Et facit ē ad. q. quā tetigit Bal. i. c. i. i. p. n. quo tēp. mi. an sufficiat q^{uod} negocior^{um} gestor i fra ānū petat iuestiturā fm formam illi^o. c. et dicit q^{uod} sic dñō ratū hñte vt ibi p eū. et hñt facit si meū negocior^{um} gestore i gre. di volētem possessionē meaz nō admisiisti an acgrat mihi iterdictū vñ vi. d. quo vide bal. tenētem q^{uod} sic i sua disputatiōe icipiēte accusat^o d vi turbatiua. i. xvj. col. vbi plene d hoc vult ē p Ant. d. bu. i. c. cū venis sent. in vltio dicto. d. resti. spo. et sentit Bar. h allegādo. l. phibere. in p. n. j. qd vi aut clā. C. Alitio in qtrū Bar. h dixit q^{uod} si pcurator ad litē tñ ē litē ptestat^o p debitore resistētē et dicitētem pstituit dñor i mora. l. nemo rē. s. si. s. e. tñ sub dubio forte dicit q^{uod} finita lite finiet mora. ar. l. q rome. s. pe. j. e. C. Adde q^{uod} i hoc vltio pñū tenuit bal. Ang. et Imo. et Pau. de ca. et flozi. i. d. l. si qd solutiōi. q. sequeret q^{uod} snia lata p dñore pdeset ipsi p dñato si verū eēt q^{uod} mora extingueret lata snia p eū qd ē p lege euidenter. s. d ex cep. rei iū. Itē vñ p. l. aliā. j. d noua. vbi iudiciū motū d pdesse actori non tñ rñdēt ad. l. q rome. s. pe. vbi agēdo dñ actor morā pmittere. et tñ finit illa mora finita lite. l. snia lata eēt p actorē. Possset forte rñderi q^{uod} ibi loq^u i mora irreglari. q. n̄ resultat illa mora p p interpellationē factā i iudicio vel ex. vñ dñ irreglari iuxta. l. mora. in p. n. cū ibi no. s. d vñ. min^o ergo nocere debēt i ducta iure spālī q^{uod} cōi. ar. l. ei^o militis. s. militiā missus. s. de testa. mili. s. q. n̄ hñt se. i autē. d nō alie. S. in. q. bar. ē mora regularis videlicet p interpellationē vñ. l. i hac. s. d tritica. possset tñ substineri opi. bar. cui nō obstat allegata i pñū nō eni ē que pmissit p dñato. s. dñstētia snia a lite. et hec ē rō. d. l. q rome. s. pe. q vñ militare ē i qd. Bar. et p hoc tollunt oīa pñia. C. Alitio adde fm Ange. hic qd ex no. p bar. h colligit q^{uod} pcurator pstituit^o ad iudiciū tñ pōt interpellare debitorem vt soluat dñō qñ sunt eiūdem fori. s. dicit Ang. hoc nō videri verū. quia si procurator habet mandatu^m ad iudiciū videtur ei phibitum aliud nō pertinēs nec cōcernens iudiciū. ar. l. maritus. C. d. p. cu. imo. h substinēt opi. Bart. eo qd nō vñ dñs phibuisse qd facit ea que ad sui vtilitatem pertinent. ar. l. qui patitur. s. manda. ad. l. maritus. potestis rñdere q^{uod} ibi si mulier nō dedisset mādātum viro ad illā cām potuisset nihilominus agere tanq^{uod} cōiuncta persona vxoris. ideo ope^ratur mandatum vt mulier videat velle q^{uod} marit^o rā quam coniuncta persona non possit i ceteris agere vt mandatum aliquid operetur. sed in. q. bar. ope^ratur mandatu^m vt possit agere in iudicio qui aliter agere non potuisset.

aC Fideiussori. adde ang. pñ. xxxj. bal. i. l. rā mādatori S. an cō. vñ io. an. i. addi. i. ti. de fideiuss. sup rubrica.

bC Repem. ra. Adde spe. i. ti. de obli. et solu. s. sequit^{ur} vñ. qd si libel l. vbi pōt q^{uod} possum peterē vel extimationē. et fac q^{uod} voluit ro. pñ. cxliij. q. pce. dit snia iudicis cōdēnantis in re si extat vel i extiatione.

cC Ad hñdē. hec snia fuit bal. i. c. i. s. si qd vñ de pa. iur. ar. in vñ. feu. et facit q^{uod} hoc ius pōt cēdi et trāsferri in singulare^m successore^m si cut ius prote statiois hñde. l. si res in se. cūdo rñso. s. d euic. sequit^{ur} accur. i. l. cuz fūdus. s. si. de vi et vi arma.

An filiussami. Mora filij ppetuat obligationes nedum contra ipz: sed et pira patrem qui tenebatur quod iussu. et in obligationibus dādi res pempta post moram durat in obligatione quo ad petitiones acceptilationem et nouationem. hoc dicit vsq^{ue} ad leges si ita. Circa. s. an fili^o. nihil dico q^{uod} dictum fuit post bar. in. l. cū fili^o in pñ ci. s. eodem. C. Mo. ex. s. si. ibi neq^{ue} pecuniam que nō debetur q^{uod} in obligationib^{us} dādi nō succedit obligatio ad interesse seu ad extimationem re perempta. de quo plene visus fuit i lege stipulationes nō diuiduntur. C. Secūdo nota fm Ang. q^{uod} etiam de iure sfoz. re perempta post moram si eius extimatio deducebatur in stipulationem nō fiebat nouatio nisi exp^{re}se ageretur. l. fundū cornelianuz. j. de nouatio. l. scire debem^{us}. i. pñ. et ibi no. s. eo. plene barto. in. l. valerianus. j. de pto. stip. C. Tercio nota q^{uod} si animo nouādi stipulo^r rem pemptam post morā nō solitur effectus precedentis more: ideo stipulatio valet et ex ea agi potest ad rē vt hic. et no. glo. in. l. inter stipulatē. s. penult. in gl. si. s. eodē. et p bar. in. l. si rem. j. de nouatio. C. In gl. in vñ. peti possit quasi debitū zc. Mor. perpetuo hanc gl. q^{uod} l. in obligationibus dādi si res dari nō potest venit extimatio officio iudicis. l. vinum. et ibi glo. magna. s. si certum peta. et illud qd venit officio iudicis nō dicit^{ur} debitum seu obligatio. l. qui per col^u lutionē. i. si. s. de act. emp. et l. v. s. de annu. lega. tamē dicit^{ur} eē quasi debitū et etiam in quasi obligatiōe. pro quo vide bar. i. l. si. j. de iniurijs. et bal. i. simili eleganter in. l. si. circa pñ. C. d. com pen. quod nota pro substinēdo libello i quo diceret libellās obligatū sibi esse illū qui iudicis officio tenetur q^{uod} improprianur pba zc. l. sed si possessori. s. item si iurauero. s. de iureiurā. et ibi iaco. bu. et bar. in. l. scire debem^{us}. in si. prin. s. eodem. C. Extra gl. quesitū hic bar. qualiter formetur libellus et sentētia re perempta^o dic vt h per eum et p ipsum in. l. si quādo. C. vñ vi. l. san cim^o. la prima. et etiam ibi per bal. per illum tex. C. d. sacrosan. ec. et de hoc ē vide in. l. nō ampli^o. s. si. de leg. i. et bar. in. l. pñ ma quod met^o causa. C. et bar. i. l. i. s. quia autem. s. quorūz le. et in. l. plane. s. qd si rem. de leg. i. et in. l. stipulatōes nō diuidūt in. ix. q. ad si. s. eo. per spe. i. ti. de libel. pcep. s. fina. s. si. hic aut cum sequē. et in ti. de oblig. et solu. s. sequit^{ur}. h. qd si libellus. per bal. i. l. si. C. d. cōdi. iser. i. si. et in. l. nō ampli^o. s. si. de leg. i. et ibi imol. et in. l. quod debitum. s. de cōdi. iser. Adde q^{uod} pro practica bar. hic est tex. et ibi bar. in. l. pe. s. de cōdi. ob cām. s. bar. cō trarium tenuit in. l. si pecuniam. s. i. eo. tit. vbi dixit eē i electiōe creditoris specie perempta agere ad rē vt h. vel ad pñium p. l. in re furtiua. in prin. s. de pñi. fur. et tamē tex. i. d. s. si pecuniā. s. primo. et bar. ibi loquit^{ur} in obligatiōe rem dari. Tñ opi. bar. h est cōior et pñor. nec obstat dicta. l. in re furtiua. q^{uod} loquit^{ur} i obligatiōe rem restitui in qua succedit obligatio ad extimationē re pempta vt ibi. et plene vidim^{us} in. d. l. stipulatōes nō diuidūt et fur ad restituendū tenet vt ibi quāuis Raph. cu. hic et Fulg. i. l. vinum. s. si cer. pe. et in. l. i summā. s. i. s. d pñi. inde. teneat idē quod bar. in. d. l. si pecuniam. s. i. licz de bar. mētionem nō faciant. Alexander de imo.

Ita stipuler. Ex stipulatiōe continēte factū psonale stipulatiois potest heres ei^o agere si de ipso herede mētio i stipulatione habita est. h. d. rōnez dubitādi vide in glo. et tene pñam quia factum hoc erat reiterabile. Et dum dicit q^{uod} tranfret ad heredes etiam si de eis nō esset scā mētio approbatur ab omnibus pter q^{uod} a pe. quē reprehendit bar. in. l. si sic. j. e. pñertis in terminis hui^o. l. i quibus si stipulatio nō esset ad hñdes tranfitoria de facili fieret vt redderet inutilis. Ex hac etiam gl. i vñ. ti. parte colligit Ang. notabile q^{uod} facultas cōcessa alicui i gre. di propria auctoritate transmittitur ad hñdē. vñ autēz pñ sit cedi. vid in. l. pma. s. fina. cum. l. sequenti. s. de ope. no. num cia. vbi Ange. Alexan. lex 97.

Sic stipulatus. Quando pba ex cutiua referunt ad stipulatorem electio est stipulatoris. h. d. C. In glo. in h. electio. Nota q^{uod} in re clara non est necessaria declaratio. sed i ambiguīs. et inducīt per imolā h ad questio. Statuto cauef q^{uod} de litib^{us} vententib^{us} iter cōiūctos omnino debeat fieri cōpromissum. si eueniat litēz moueri sup re clara non habebit lo

cū dictū statutū. facit qđ no. Bar. in. l. aut ille. §. cū in verbis. de le. iij. vbi statutū qđ cause debeant cōmitti cōsilio sapiētis pcedit qñ sunt dubie. secus si clare. Adde qđ dictū Imo. pbat p l. eleganter. in pñci. z ibi Bar. iuncto. §. si qđ post. §. de cōdi. indebi. z in. l. post rē z ibi Bar. §. de trāfac. z in. l. si cā cognita z ibi Bar. C. de transac. ad idē tex. in. l. ancille. z ibi Bal. C. de fur. qđ questio nō ē vbi est casus legis. z ad. q. bar. in. d. §. cū in verbis. adde Bal. in. l. qđ ex relatione. C. de legi. z in. l. pma. C. de relati. z in. l. placet. in pñ. C. de sacrosanc. eccle. p Roma. i. l. si qđ mibi bona. §. pe. de acqren. hēdi. z in rubrica. §. de arbi. circa octauā chartā parūā. bene faciunt no. p Jo. an. in addi. Specu. in tit. de requisi. cōsiliij. §. pmo vbi dicit qđ tale statutū nō hz locū vbi p calūniā peteret cōsiliū sapiētis. vide ēt Ant. de bu. in. c. cū in veteri. de elec. vbi dicit dictū statutū nō habere locū qñ iudex statuerat sniam ferre z eaz scripserat. dicere cōsueui in. l. si cā cognita. z in. l. si diuersa. C. de trāfactio. vbi etiā terigi quid si statutū diceret nō obstante sententia. Cetera dic vt per bar. hic. Alexander de imola. *l. 94*

¶ Criticum dare.

Incertitudo stipulationem vitiat nisi ex p

habilib' cōiecturis ad certitudinē reduci possit. h. d. Nota qđ incertitudo vitiat stipulationē. Fallit tñ in nōnullis casibus de qbus in. l. cū post. §. gener. §. de iure do. z in. l. si cui annū. de an. le. z in. l. i. de le. iij. z in. l. qđ cōditio. §. si. de cōdi. z demon. de quo aliqd dicā in. l. qđ insulā. §. e. sed plenius in. l. ita stipulatus. §. eodē. ¶ Itē no. ar. sm By. qđ si arbiter assumpt' in iudicio cōmuni diuidūdo adiudicat rez p precio declarādo per eū z decesserit ante qđ declarat nō valet adiudicatio. p quo allegat. l. qđ plures. §. de vsufruc. le. z l. quotiens. §. tantūdez. §. de here. insti. z l. si qđ arbi. §. e. z sequit etiā Ang. z Imol. hic. quod intelligas eē verū qñ aliquid substāiale declarandū erat vt in terminis huius legis. z i termino qñis p dicit. als secus puta si arbiter dixisset cōdemno ad dandū decē in termino quē declarabo. ¶ Itē tñ valebit lz postea nō declarauerit. l. pe. z ibi hoc voluit Ly. z Bal. C. de insti. z substitui. qđ voluit ēt bal. in. l. scōa. in pñci. per illū textū. de hēdi. insti. z Ange. z Imol. in. l. ita stipulatus. in pñ. §. eo. z aliqd p Bald. in. l. termino. in penul. col. C. de fruc. z lit. expen. bene faciūt notata p bartoluz in dicta. l. si qđ arbitrato. ¶ Tertio no. qđ in cōtractibus q cele brātur vbi tñ habent p expreso. facit. l. cū qđ. §. si cer. petā. Nec ob. l. qđ obstringende. §. eo. qđ illa in substāialibus obligatio. vt si deficiat iterro. vel responsio. iuxta. l. obliga. §. vbi. §. rit. i. l. iuriscenitū. §. qđ fere. §. de pac. vel si omissa ē vna res alia expressa perficit enim stipulatio solū in expressa. nec obstat l. ita stipulatus. in pñ. §. eo. vbi fuit omissa dies sistēdi z lz age retur de sistendo certa die tñ iperfecta erit stipulatio. qđ respon de qđ ibi agebat ab vno tantū. vt p glo. ibi. in ver. certa die. hic vero ab vtraqz parte v3. responde vt ibi p docto. dicā in dicta. l. quicquid. ¶ In glo. vel in versicu. cogitauerit. Nota ex glo. iuncto tex. qđ sequēs stipulatio nō expressa quātitate itelligitur in dubio facta de quātitate in qua pcesserat cōtractus puta mutū a stipulāte datū. idē bar. z alij hic si in stipulatiōe facta fuit mentio de quātitate sed nō de cā. naz intelligit facta ex cā que pcessit. puta ex mutuo. ar. huius legis qđ est notādūz p' l'imitatione. l. scōe. §. circa. de doli excep. vbi stipulatio facta sine cā nō valet efficaciter. nā fallit isto casu. Adde in simili no. p bar. in. l. cū quid. §. si certū petā. z expressius Imol. in. l. a titio. §. e. z ibi dicā. z pro hoc facit. qđ in dubio fieri debet interpretatio ita qđ actus valeat. l. quotiens in stipulationibus. §. eodez. z in hoc transeūt omnes. Sed contra hanc conclusionem fortiter facit tex. in. l. scribere debemus. §. fina. §. eodem. vbi si stipulato re mibi dari librū quē ex conditione furtiua mibi debes. valet stipulatio si exprimat cā. sed si simpliciter vel vniformiter interposita ē stipulatio nō valet nec intelligit ex cā prece. interposita. Sed responde qđ nō obstat si tenemus intellectum Byn. z Raynu. ibi qui tenent ita demum valere stipulationem factam ibi cū expressione cause furtiue si stipulatus sum mibi tradi seruum quē ex causa futuri mibi debes. non autē stipulatus sum dari vel stipulatus sum mibi dari qđ ex causa furti debes nō expreso seruo. vel aliter pōt responderi qđ dicta. l. scire. §. fina. in versicu. si vero homines dari. intelligitur quando facta est sti

pulatio nō ex causa furtiua sed alia. quia totus hic titulus intelligitur quando in stipulatione est inserta causa vt in simili notat Imol. in. l. a titio. §. eodem. z eo casu non valet stipulatio nisi sit ex causa furtiua vbi non simpliciter facta esset stipulatio intelligere tur facta ex precedenti causa z valeretur vt hic. ¶ Iuxta hoc querit hic Barto. quid si mutuauit tibi centum z postea promisti mibi per stipulationem simpliciter quinquaginta an presumatur facta de parte dictorū cētum. an vero de diuersis pecunijs. z cōcludit qđ de eisdem itelligitur. argumē. l. si diuortio. §. eodem. z l. sempromius proculo. de leg. secūdo. z l. cum cētum. §. de adi. leg. que iura nō pbant. quoniā l. si diuortio. loquitur quando in stipulatione fuit expressa causa antiqua. l. dotis. z in. l. sempromius. fuit ibi vnicus actus testandi z de testamento fuerūt facti actus diuersi z diuerso tempore facti. nec etiam p barur in dicta. l. cum cētum. qđ ibi clare constabat de mēte vt ibi in tex. imo sm intellectum iaco. de are. z Bar. ibi. ille tex. faceret in dñum. tamē dictum bart. potest sustineri p id quod dixi. in pñci. huius glo. qđ stipulatio tanqđ sine causa redderet inutilis. Et ideo debet fieri interpretatio qđ stipulatio valeat. z cū bar. transit imol. hic. bene faciunt no. per Ly. in. l. generaliter. in. xij. q. C. de nō nume. pecu. ¶ Querit etiā hic Bar. quid si cōstat factas eē duas stipulationes sup quātitate vnus sūme z quelibet stipulatio facta est ex causa mutui. cōcludit qđ presumitur factas eē stipulationes sup diuersis nō sup eadem re qđ alias redderet secunda stipulatio inutilis. l. qui bis. z qđ ibi dictū fuit. §. eodem. iuncta. d. l. quotiens in stipulationibus. z p hoc inducit. l. quinquaginta. de pbatio. z idē tenuit Bal. in dicta. l. qđ bis. z Pau. de ca. in. l. scire debemus. in pñ. §. eodem. z fuit de mente Ang. z imol. in. l. plane. §. si eadez. de le. i. z Bal. in l. sempromius proculo. de legatis secundo. Secus dicit hic Bart. si pmo pcessisset alius cōtractus quaz stipulatio. puta simplex mutuū in cētum z demuz stipulatio secuta est de cētum ex causa mutui. nam presumetur stipulationē factam etiam ex iteruallo fuisse de eisdem cētum. ar. d. l. si diuortio. quod est valde notādū. z cū eo transeunt cōmuniter scribētes hic. z idē voluit Bart. in. d. l. si cētum. in fi. Sed Floria. in. d. l. quinquaginta. nō approbat hanc differentiam scilicet an pcesserit cōtractus stipulatiōis an alius sed soluz attendit an fuerint facte diuersę scripture diuersis temporibus. quia tunc presumitur duplicata sūme per. d. l. quinquaginta als nō vt ibi in glo. nā etiam si plures facte fuerint stipulatiōes vnus summe ex causa mutui. z de vna stipulatiōe tñ facta fuerit scriptura presumit deuetum esse ad scripturaz solū ppter faciliorem pbatōnem. ar. l. qdam tabularum. §. de fur. z filr si nulla interuenit scriptura presumitur qđ plures facte fuerunt pmissiones vt stipulatoz facilius pbare possit. ¶ Itē aut psumit duplicatio sūmatim sm eū z quādo sunt plura instrumenta cōtractus mutui eiusdē sūme presumatur plura mutua. ita tenuit Ang. z imo. i. d. l. plane. §. si eadē. de leg. i. z in. d. l. sempromius. vbi hoc voluit Bald. eē verum quādo diuersis tēporibus facta sunt als sec' p illā. l. z voluit etiā Bal. in. l. ne casu. C. de discusio. li. x. z i simili voluit bal. in. l. nostrā. in. iij. col. C. de testa. puto veram esse opi. Bar. quoniam nō obstat. l. quinquaginta. quia ibi fuit idē actus legandi re petitus in diuersis actibus. l. i testmētis z codicillis. vnde verisimile est testatorē voluisse sm actū aliquid operari. ideo debet duplicata sūma. als nihil operaret ille actus legandi. ar. l. si quando. i. pñ. de le. pmo. Sed in casu nostro pcessit mutuū z postea sequitur stipulatio mutui etiam si in utroqz actu interuenit scriptura nō itelligit duplicata sūma. qđ se

¶ Querit de clarabo. adde qđ voluit Zudo. roma. cōsilio. ccccxy.

¶ Bis feci.
aduerte quia
bar. hic sentit
q̄ cōfessio ge-
minata tantū
p̄bet nō autē
obliget cui q̄
rius voluit in
l. cum scimno
C. de agri. et
cē. lib. xj.

quē actus dato q̄ nō iducat duplicationē sūme; tñ
aliquid operat q̄ addit nouā actionē. s. ex stipulatu
que p̄mo nō cōpetebat q̄ ratio cessat ī casu. l. q̄nqua-
ginta. 7 sic nō facio differētiā an īterueniat diuersi-
tas scripture vel non. facit. l. contrahitur. s. de pig.
¶ Querit ē iuxta hoc bar. quid si cōfessus suz extra
iudiciū me recepisse a te. xx. ex cā mutui 7 hanc p̄fes-
sionē bis feci. an intelligat de diuersis decē. 7 tenet
q̄ nō 7 cū eo transeūt bal. ang. 7 Imol. 7 Raph. q̄
idē est ac si de eodē debito quis plures p̄batiōes ha-
beret. d. l. sempronius. vt hic p̄ bar. In cōtrariū alle-
go tex. cū glo. in. d. l. ne casu. in ver. collatoribus. in
fi. Sed potes respondere q̄ ille intellectus glo. nō
est verus sed verior ē intellectus p̄mus illius glo. p̄
no. per bar. hic tamē q̄ nō reperio reprobatuz illum
intellectū responde aliter videlicet q̄ ibi illa nō erat
scriptura cōfessionis. s. loquit de actuali numeratio-
ne vnde pōt de duabus sūmis intelligi. secus aut in
p̄fessione. 7 subdūt Bal. Ang. 7 Raph. hic q̄ idem
est in cōfessione iudiciali q̄ in extraiudiciali quicqd
dicat hic bar. etiaz ex cōfessione mutui extraiudiciali
oritur actio 7 obligatio. vt īstitu. de li. obl. 7 iuxta id
qd legitur 7 no. in. l. ij. s. si. s. si cer. per. sicut ex con-
fessione iudiciali. vt notat in. l. certū. s. si. de confes.
7 in. l. i. C. de cōfes. videt tñ defendi posse opi. Bar.
hic. q̄ dū loquitur de cōfessione extraiudiciali intel-
ligam de facta sine litteris. 7 sic q̄ nō parit obligatio-
nem vel actionē. vt no. glo. in. l. si nō singulari. C. si
cer. peta. 7 ibi sequit. nā Jaco. bu. 7 Ly. in. l. genera-
liter. in. xv. q. C. de nō nume. pecu. 7 gl. in. l. nō figu-
ra. s. ti. p̄mo. doc. in. c. si cauti. de fide īstru. 7 Imo.
in. l. si ita stipulatus. s. grifogonus. j. eo. 7 hec ē ve-
ra opi. q̄ cōfessio extraiudicialis sine litteris nō pdu-
cat actionē. sed d̄ adduci ad p̄bationē. 7 ratio ē dif-
ferētiē. q̄ qñ fit sine litteris cōfessio extra iudiciū fit
ad probādū 7 nostra interest habere multiplicatas
p̄bationes 7 satis operat duplicatio quo ad p̄batio-
nē. sed quādo pducit actionē oportet ad hoc vt du-
plicatio aliqd op̄erē q̄ intelligat de diuersa sūma.
quia hoc casu cessat interesse p̄bationis. ¶ In glo.
fi. ibi aliq̄ cā ipeditus zc. pōdera istud s̄bz s̄z Ra-
pha. q̄ inuit glo. q̄ si nullo ipeditmēto subsistēte nō
declarasset traditio haberet effectū quasi a principio
habuerim animū donādi. ar. l. penul. C. de institui. 7
substi. sub cōdi. fac. quod putat singulare. Sed non
puto verū dictū Raph. p̄mo q̄ in. d. l. pe. interuenit
impedimentū. secūdo quia illa. l. loquitur in legato
in quo nulla requirit causa. sed nos loquimur in trās-
latione dominiū que resultare non potest ex nuda tra-
ditiōe sine causa. l. nunq̄ nuda de acqui. re. do. Et
inquantū Bar. hic post gl. tangit quid veniat appel-
latione frumēti. Addo glo. in rubri. C. de cano. fru.
li. x. 7 per glo. in. l. frugem. j. de verbo. sig. 7 hic per
Ange. sed melius per bar. in. l. i. s. de eo. s. de aqua
plu. arcē. vt. j. dicā. Et etiā de hoc quid venit appel-
latione frumēti. 7 vide glo. in. l. nō debere. j. ad mu-
nicipa. 7 no. glo. hic cuz alijs allegatis que faciūt ad
questio. si statuto cauētur q̄ nullus possit exportare
frumentū extra cōitatū sub certa pena q̄ etiā habeat
locū in exportate semen lini ordeū 7 si. Et qd si sta-
tutū dicat q̄ q̄ exportauerit frumētū perdat frumen-
tū 7 animal super quo portat an si animal fuerit alie-
nū perdet. vide que scripsi in. l. i. C. vt nemo p̄ma. 7
in materia talis statuti phibētis frumentū exportari
extra ciuitatē seu territorium. vide q̄ plurimas pulcher-
rimas 7 viles questiones quas attigi post alios in.
l. certa. s. sed si q̄s de le. i. 7 aliā qdē de frumēto p̄-
misso posui in. l. q̄ rome. in p̄n. i. vltimis verbis. j. eo.
¶ Adde etiā q̄ ang. hic dicit q̄ si q̄s accusat si de fur-
to frumēti. 7 p̄bet de furto ordeū q̄ nō d̄ accusans
obtinere. q̄ intelligit de frumēto p̄ excellētiā. 7 seq̄-

tur Imo. hic q̄ subdit q̄ si q̄s accusetur de tritico q̄ tñ sufficit
p̄bari de ordeo vt hic latius p̄ eū itelligēdo tñ predicta saluo
semp cōmuni vsu loquēdi. Pau. de ca. hic dicit in accusatione
tritici nō venire ordeū. q̄ verba sunt in portiori significatu capl
enda. l. i. s. i. s. si ager vect. vel ep. pe. S. ad hoc pateret rñso
ex dictis p̄ Imo. hic ad p̄dicta addo tex. i. l. modios. C. de su-
scepto. 7 arch. li. x. vbi appellatōe frumēti nō venit ordeū. 7 ibi
Jo. de pla. cōcludit q̄ accusatus de frumēto nō succūbit si p̄-
bat de ordeo. ad hoc allegat decisionē ang. hic. 7. d. l. modios
Sed puto q̄ in accusatiōe frumēti Ang. 7 Sequa. maledicāt.
q̄ appellatōe frumēti ex p̄prio significatu venit ordeū cū spicā
habeat. d. l. frugē de verb. sig. 7 determinat bar. in. l. i. s. de eo.
s. de aqua plu. ar. nec ad h. ob. d. l. modios. q̄ ibi appellatiōe
frumēti nō venit ordeū. eo q̄ īperatoz ibi accipiebat frumētū
p̄ excellētiā pro eo qd exuperabat bonitate. sed in. l. frugē. loq̄-
tur de p̄pria significatiōe. vt patet ex illo ti. 7 de materia vide p̄
bar. in. d. l. frugē. vbi dicit q̄ ex cōmuni vsu loquēdi in cōtractu
appellatiōe frumēti intelligit de eo qd p̄ excellētiā est melius
ceteris. Alexander de imola doctor legū excellētissi.

¶ **Uī insulam.** Qui stipulat fieri opus solo
coherēs d̄ locum exp̄m̄ere
vbi fiat 7 talē q̄ stipulatoris interfit. 7 ē debitor suuz
debitū occidi ex iusta cā liberat ac si ali⁹ sine culpa occidisset an-
te morā. b. d. cū seq̄. ¶ In tex. ibi quo in loco zc. subaudi 7 re-
quirat ē q̄ exp̄m̄at forma seu q̄litas 7 q̄tās ipsius opis. s. i.
sule cuius longitudinis 7 latitudinis de q̄ materia al⁹ nō tene-
ret rōne incertitudinis. l. ita stipulatus. j. e. iuncta. l. si domus. in
p̄n. de le. i. s. m̄ Jac. de are. hic. 7 idē tenuit Ang. in. l. si insulā in
p̄n. s. eo. 7 Imo. hic. sed Roma. in. d. l. si insulā tenuit p̄trariū
volens. q̄ in dubio teneat ad insulā mediocris q̄litis. p. l. le-
gata generaliter. s. de le. i. 7 p̄ tex. in. l. si quis argētum. s. secū-
do. C. de donatio. S. ista opi. nō ē vera. q̄ in rebus quarū ali-
que reperiūt q̄s magis expedit nō habere q̄ habere. tūc de-
betur mediocris. dicta. l. legato generaliter. 7 dicta. l. si q̄s ar-
gentū. vers. similibz modo. exēplū in seruis inter quos nōnulli
reperiunt fures. Secus in alijs rebus vt in domo. q̄ tūc omni-
moda incertitudo vitiat. vt dicta. l. si domus. ¶ Ad ob. l. si q̄s
argentū vers. si vero. q̄ ibi illud est. q̄ ibi fauet donatoz i vno
q̄ redigit debitū quantitatis ad prestationē speciei. iō grauat
in alio vt speciei mediocrē prestat. arg. l. eū. in p̄n. ff. de iureiu-
ran. subdit Ro. in dicta. l. si insulā. q̄ vbi ex aliquib⁹ cōiecturis
posset cōstare de q̄litate domus edificāde licet nō esset facta ex-
pressa mentio de q̄litate domus valeret p̄missio vt si artifex sti-
pulatus est domū fieri 7 ipse semp in loco habitatiōis cōsuevit
artē suā exercere. Nā intelligitur q̄ sit talis q̄litas q̄ ibi artem
suā exercere possit. ar. glo. in. c. i. in ver. ad fenus. de vsur. in. vi.
7 eorū q̄ no. bar. in. l. cū in plures. circa finē. p̄n. s. loca. Itē hāc
sunt supius dicta in p̄ctu vt hic. s. in vltima voluntate iterdū s̄m
Ang. nō vitiat dispositio p̄ incertitudinē. l. que cōditio. s. fi.
s. de cōdi. 7 demōstra. vt si testator iussit hospitale fieri loco nō
demōstrato. S. s̄m Imo. 7 Pau. de ca. hic illud nō operatur
simplex fauor vltimē voluntatis: s. p̄ cause. dic melius s̄z raph.
q̄ incertitudo de qua hic vitiat ē in vltimis voluntatibus. d. l. si
domus. de leg. i. bene est speciale in hoc. q̄ si testator aditiat lo-
cuz equiuocij intelligit de loco illo. s. sito in patria testatoris vt
est tex. singularis in. d. l. que cōditio. 7 ita etiā ibi sentit Bar. in
suo sūmario. Et intellige de loco sito in patria testatoris quem
habeat tpe cōditi testamēti. l. alio se transtulerit. 7 sic locuz mu-
tauerit s̄m Ly. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle. ¶ In tex. ibi inter-
est eius. qd si tpe stipulationis nō intererat sed postea sic an re-
cōualescat stipulatio. dic vt dixi post Bar. i. l. stipulatio ista. s.
alteri. s. eodē. Et inducitur p̄ Bar. 7 alios. hic. l. q̄ suum sequēs
ad. q. si feci cū inimico pacē p̄mittens euz nō offendere sub pe-
na. ipse demū fuit bānitus 7 ex forma statuti bānitus pōt impū-
ne offendi. si postea eū offendo nō in dicio in penam pacis rui-
pre. 7 qcquid dixerit Jac. de belui. in sua disputatiōe icipiēte
sempronius 7 ticius zc. quā ponit post. l. fi. C. vt infra certū tē-
pus. 7 qcquid dixerit Ang. hic allegās no. per Jac. bu. in. l. fi.
C. de sen. pas. vbi in lectura mea nihil dicit iac. bu. cōmunis est
opi. q̄ nō incidā in penam per hāc. l. cū similibz. vt post anti-
quos tenuit io. an. in regula frustra in mercurialibus. 7 Bar. 7

cōter alij hic. *z Bar. bal. z Ang. z Imo. i. l. qd ergo. §. si he-
res. p illū tex. de le. j. z Bar. in sua disputatione icipiēte lucane
ciuitatis zc. z in. l. elegāter. §. si. p illū tex. de pig. acti. z in. l. i.
C. qñ l3 sine iudi. se vindi. p illū tex. z Bal. in. l. i. eo. ti. z Bar.
Bal. z Ange. in. l. i. §. nō aut fuit p illū tex. §. de dolo. z bal. in
l. i. in vlti. col. C. si a nō cōpe. iudi. z i. l. pacisci. §. de pac. z bal.
z Ang. in. l. i. iuriscē. §. l3 si paciscar. p illū tex. eo. ti. z Ang. in. l.
si ex legari. §. eo. z bal. z Saly. in. l. accusatiōis. C. qd me. cau. z
De. de ācha. in repeti. c. canonū. de cōsti. in ver. sed qro vtruz
fuit p ius zc. *¶ In qbus locis etiā cōcludunt doc. idē eē si an
te pacē factā inimicus meus erat bānitus qz dictū statutū indu
ctū fuit in odiū bānitorū. ideo pacto imutari nō potuit. l. taz z
fi. cū ibi nō. §. ad macedo. maxime cū fuerit inductū pp publi
caz vtilitatē. ergo zc. l. ius publicū. §. de pac. limita tñ hoc esse
verū qñ cuilibet iure publico cōpeteret facultas offendēdi bā
nitū. secus si solo offenso. qz tūc poterit p pactū tolli. arg. l. i. in
fi. z. l. iij. §. de adi. leg. z. l. iuriscē. §. si paciscar. §. de pac. ita
limitat bal. in. l. reos. in. xiiij. col. de accu. z Bal. z Saly. in. d. l.
accusatiōis z in. l. j. si a nō cōpe. iudi. Ad p dicta faciūt ea q ele
ganter scripsit Bar. in. l. aur facta. §. cā. j. de pe. vbi dixit q si
pace facta te offendi nō ex antiq inimicitia sed ex noua cā seu
ex noua rixa nō dicoz rūpere pacē. ar. l. si de certa. C. de trasac.
qd tene mēti ppetuo. z illud dictū sequit ēt Bal. in. c. i. in pn.
de pa. tenenda. z Ant. de bu. z imol. in. c. cū inter. p. de renūci.
z Ro. in. l. semel mora. §. solu. ma. Et qñ presumat ex antiqua
causa. vide singulariter Bal. in. l. si prediū in pe. col. de edi. ac.
dicebat etiā signanter hic Ang. q si facta pace iter me z te su
perueniat iusta cā te offendi. vt quia post pacem offendisti me
possum offendere te: nec dicoz rūpere pacē. ar. l. huius. l. z. l. cuz
proponas. C. de pac. z ibi hoc voluit Bal. cū cōcordantijs qz
als dedi in. l. semel mora. sol. ma. tñ illud nō pcederet in treu
ga fm Ang. allegantē ita tenere Jo. an. in addi. Specu. in ru
brica de treuga z pace. in pn. Et hoc dictū sequit simplr Ra
pha. z Pau. de ca. hic z idē tenet Ang. z imo. in. d. l. si ex lega
ti. §. eo. z ant. de bu. post Jo. an. in. c. puenit. de iureiur. post
archi. xiiij. q. iij. c. illi qui. z fuit originale dictū vincē. in. c. i. de
treu. z pa. ar. c. iter verba. in fi. xj. q. iij. Bicit tñ hic imo. z in. d.
c. puenit. istā differentia inter treugā z pacē eē potius de cōsue
tudine quā de iure p. d. l. cū pponas. cū simili. Nec ob. qd ha
bet. in. d. c. iter verba. qz ibi loquit de iure poli nō de iure fori.
Nec ob. l. actione. §. diximus. §. p socio. allegata p Jo. an. z
Ant. de bu. in. d. c. puenit. qz nō pbat. nā ille tex. loquit qñ cuz
dolo fieret renūciatio quo casu nō pcedit regula. d. l. cū ppōas
¶ Ultimo iducit iste tex. i h. deprehēdere. p ang. ad qñez si i
uentus in ludo vel cū armis dz puniri ex forma statuti. an hēat
locū in eo quē cōstat detulisse arma l3 nō fuit deprehēsus in de
latiōe. De quo dic vt p bar. i. l. i. i pn. in. iij. q. pncipali. de acq.
pos. z p alios in. l. iij. §. nerati. eo. ti. cū pcordatijs. qz als in di
ctis locis dedi. z p doc. i. l. si barfatorē. C. de fideiussoribus.**

¶ Ita stipulatus. Stipulatio inutilis
nō vitiat pcedētem
vtilē z q pmittit se soluturū noīe titij debitoris ei non
dicitur fideiussor nec cōueniri pōt si titius est soluendo. secus si
pmittit simpliciter se daturū id qd debitor meus mihi dz quia
consentur fideiussor. z ideo statiz cōueniri posset. z ideo nō valet
promissio de aliquo dādo sub cōditiōe si stipulator matrimo
nium cū promissore cōtraxerit nisi fiat ex causa dotis aut alia iu
sta cā. h. d. tota lex. *¶ In tex. ibi hypocentauruz. idest animal
nō existens in rerū natura. insti. de inuti. stip. in prin. ¶ In tex.
ibi illa fm intellectū doc. expone. l. stipulatiōi z bene. l3 fm in
tellectū glo. expone. l. persone. ¶ In glo. i. ibi hodie secus. dic
melius vt p Bar. in. l. ita stipulatus. in. ix. oppo. vltime pris. j.
eodē. z Pe. z Ly. in. l. si pacto quo penaz. C. de pac. z Bar.
in. l. predia. §. de act. empr. vbi reprehēdit glo. idēz tenētes qd
hic. in quibus locis cōcluditur qz. l. fi. C. de noua. loquit de ve
ra nouatione. sed. l. obligationū fere. §. si. §. titu. pmo. loquitur
de quasi nouatione in qua pōt mora purgari vsqz ad litem cō
test. sup pena. l. i. §. de penu le. qd nō esset si vere de iure ffoz.
fieri nouatio iuxta. l. i. j. de noua. preterea. d. l. fi. loquit quan
do notatur eque pncipalis obligatio. nos vero in penali q ē ac
cessoria. ergo zc. *¶ In glo. in vers. possuz ibi curaturuz zc. ita**

etiam intelligit glo. iij. huius. §. cōtrario. sed cōmu
ter reprehēditur iste titulus. qz hec verba curaturum
zc. non sunt in tex. preterea omnes glo. huius. §. in
telligunt qz hic fiat differentia inter stipulationem
promittentis se curaturum qz soluentur mihi. x. que
titius mihi debet z stipulationē promittentis mihi se
daturum decem illi. z sic nō esset differentia inter istas
stipulationes. quia vtraqz valeret si stipulantis inter
esset vt hic iuncta. l. stipulatio ista. §. alteri. §. eodem
quod est contra istum tex. differentiam facientes. vn
de alius intellectus By. Bal. z Ang. hic qz sit diffe
rentia inter stipulationes qua quis promittit mihi se
soluturum quo casu stipulatio contineat factuz z cō
mittatur ad interesse vt hic. z illam stipulationē qua
quis promittit daturum stipulanti quia non cōtinet
factum sed translationem domini. z ideo tunc indi
stincte statim agi poterit. quia semper videtur inter
esse. l. vbi. in fi. §. eodem. Sed intellectum istum re
prehendit hic Barto. z bene volens qz hic non fiat
differentia inter promissionē pmitto me soluturū no
mine titij z illā pmitto me daturum nomine titij.
quia vtroqz casu idem iuris esset. sed fiat hic differen
tia an promittam me soluturum seu daturum nomi
ne titij. an vero promittam simpliciter soluturuz vel
daturum. l. id quod titius debet. quia pmo casu ha
bet locū decisio huius. §. in vers. sed ex ea. Secūdo
vero casu obligabitur pmissor tanqz fideiussor. z sic
indistincte statim cōueniri poterit vt hic latius p eū.
Et hunc intellectū sequitur etiam imol. z Pau. de
cast. z bene l3 Rapha. vt mihi videtur rōnibus satis
debilibus conetur impugnare hūc intellectuz Bar.
nec responder ad rationem formatam per Bart. de
l. indebitam. §. de condi. indebi. Et ponit Rapha.
aliū intellectum qui violat tex. z qui nō posset litte
re pēius conuenire. ideo nō recito z suus intellectus
potest etiā reprehēdi ex no. per Bart. hic dū bart.
hic allegat. d. l. indebitum. teneas ergo menti intel
lectum Barto. qui est no. dignius vt sciat discernere
quando qz sit obligatus vt fideiussor vel nō. ¶ Ulti
mo ponit hic Angel. vnā limitationem ad. l. illa.
§. i. §. eodem. verum quia non videtur probari. l. vt
etiam. hic dicit imol. ideo non refero. ¶ Extra glo.
4 oponit Bart. de le. i. C. de insti. z substi. z. d. l. vter.
§. de condi. insti. z soluit vt hic per eum cū quo tran
sit Angel. hic z alij. Sed Rapha. cu. dicit nō videri
verum qz quādo causa notabilis promittitur valeat
promissio. qz matrimonia nō debent esse venalia. l. se
cunda de donatio. inter viruz. tamen nō discedo ab
opinio. Barto. quā etiam secutus ē Bal. in. l. ij. §.
creditū. §. si cer. peta. z adduco gl. in. l. si volūtate.
C. de dotis promiss. z ibi bar. z tex. in. c. secundo de
desponsal. ipube. vbi inter ipuberes nō pōt cōtrahi
matrimonium nisi aliqua causa iusta z vrgens causa
subsit puta pacis. nec obstat. l. secūda de donatio. in
ter virū. quia respondeo qz non erit hoc casu matri
moniu venale. sed illa causa notabilis erit illa que
erit venalis quod reperitur improbatum ergo zc.
5 ¶ Nō obmitto etiā qz extra glo. fm Rapha. cum.
hic contra hanc. l. allegari videtur posse tex. in. l. vir
mulieri. §. de donatio. inter virum. vbi donatio fa
cta mulieri vt redeat in matrimoniu valet quod vi
detur esse contra istum tex. §. fin. glo. ibi videtur re
spondere qz hic promissio cōferebat in tempus ma
trimoni. ibi autem statim fiebat traditio. z sic incon
tinenti transferebatur dominium vt. in. l. dotis. §. si.
cum. l. sequēti. §. de iure dotiū. vel fm Raph. causa
ibi vt in matrimoniū rediret nō fuit expressa hic sic.
vel ibi fuit sub modo qui actū suspēdit hic sub cōdi
tiōe que suspēdit. l. i. z. C. de his que sub modo. ma
gis tamen placent due precedentes quod nota p li
mitatione huius. §. Alexander de imola.

a C Pacem
z treugā. naz
largo modo
treuga dicif
par vt. c. no.
uit z ibi fir
mat abb. ex d
iudi. xiiij. q.
iij. c. illi qvbi
archi. z p io.
an. in Rubri.
de treuga et
pace.
b C Ut rede
at. Zudo. ro
ma. sing. suis
hoc ponit q
nō licet aliqd
dare vel face
re per q ma
trimoniū red
datur venale.

Existimo posse.

In stipulatione p̄ditio-
nali nō inspicit defect⁹ exis tempore stipu-
lationis vel postea supueniēs dūmodo tpe existēis
cōditionis cesset defect⁹ et stipulatio facti habētis tra-
ctū successuū nō cōmittit ad totale iteresse statim q̄
qs fuit in mora inchoādi. sed cū transiuit tantū tps
intra qd potuerit perfici. hoc dicit tota. l. C. In tex.
ibi nō potuerit cōsistere zc. subaudi licet omnia ista
a ver. aut si hoc zc. vsqz in finē sunt falsa. ergo bene
sequit q̄ si nō dz attēdi supueniēs defectus post sti-
pulationez cōditione pendēte vt reddat stipulatio-
nem nullā. ita nec defectus qui suberat tempore sti-
pulationis dūmodo cesset qñ dies stipulationis venit.
vt in pñ. l. C. Scōo no. q̄ possuz stipulari viā ad fun-
dū q nō est meus tpe stipulationis sic cōtra qs po-
test pmittere seruitutē. l. fundum nō habeat in quo
possit seruitutē cōstituere. l. h̄r des. §. an ea. §. famil.
hercī. z ideo facit q̄ stipulatio que a pncipio nō va-
luit ppter carentiā interesse pualidef ex post facto eo
supueniēte. z p cōsequēza pncipio nō ē nulla stipu-
tio. s̄ interim cessat simile in. l. iter stipulatē. §. sacra.
ibi aut propter has vices cessaturā. §. eo. Pro hoc
tex. §. l. p̄ma. in. §. possuz. posset tñ ad hūc tex. re-
sponderi q̄ pcedit quādo stipulatio ē cōditionalis.
secus si simplr facta sit. l. stipulatio ista. §. alteri. §.
eodē. z ad ibi dicta circa hoc me remitto. C. Tercio
no. q̄ due cause lucratiue circa eandē rē que pōt ad
oculū demonstrari cōcurrere possunt. z hoc q̄ effect⁹
p̄me reperit extinctus tpe supueniētis secūde z ideo
nō est p̄prie p̄curfus q̄ als nō admittit. l. meuius. §.
duob⁹. de le. ij. C. Quarto no. q̄ qñ qs stipulatus ē
seruitutē vie ad fundum suū sub cōditione z ea pen-
dente alienauit nō euanescit stipulatio. q̄ cum nōdū
sit in obligatione perire nō potest. l. cedere diem de
verb. sig. l. naz z si sub cōditione. §. de iniur. testa. c.
ad dissoluendū. de desponsa. impub. secus ē i stipu-
latione pura. q̄ deductuz in ea ē in obligatiōe. ergo
perire pōt. C. In glo. i. vers. putat. dic q̄ nō obstat
regula posita i. d. §. si placet. allegato i glo. i. pñ. §. q̄
referit hic i tex. q̄ hic i h̄i. z si fundi zc. stipulatio nō
deuenit ad casuz a quo icipere nō possit. q̄ ē si tpe
stipulationis fundus p quo fuiturē stipulor nō esset
meus. tñ valeret stipulatio dūmō scā eēt sub p̄ditio-
ne vt hic. in pñ. iūc. h̄. viā. C. In gl. in h̄. stipulatiōe
ibi sic z ea n̄ fulta. zc. Dic imo iteresset eā n̄ fuisse ful-
tā. q̄ si fulta fuisset n̄ ruisset. iō tene p̄mā expositiōez.

Uicquid astringēde.

Si stipulatio ē omniō obscura ita q̄ nullā
recipit interpretationē nō valet. Sed si potest inter-
pretari q̄ h̄ba sint equoca z dubia valebit stipulatio
z interpretabit pro pmissore. sed si verba sunt clara
nō restringuntur. licet reus asserat se aliter vel strict⁹
intellexisse q̄ verborū p̄prietat expōcat hoc dicit h̄z
verū intellectū. Et habet tres partes que colligunt
ex sūmario secūda ibi aut certe. tertia ibi nec rursus.
C. In tex. ibi late idest apte. C. In tex. ibi verbis. s̄.
intelligibilibus. C. In tex. ibi rursus idest cōtrario.
sed fm aliaz lectu. idest iterū. C. In tex. ibi actū idest
in p̄ma stipulatiōe s̄ p̄mā lectu. vel dic actū. idest in
declaratione fm scōam lectu. C. Mo. q̄ i dispositiōi-
bus stricti iuris casus amissus habet p̄ omissio. l. si ex-
tranens. §. de cōdi. ob cau. c. mandatū. de rescrip. z
ideo statuta nō recipiūt interpretationē extēsiuā. sed
bene declaratiuā vt hic in h̄. aut certe. nō aut restri-
ctiua. vt. j. dicā post bar. Et p̄mū rursus huius. l. legi-
tur quattuor modis p̄mo q̄ si aliqd fuit stipulatiōe
vallandū vt q̄ p̄mo nuda cōuētiōe puentuz fuerat
q̄ deberet fieri stipulatio sup tali re z tñ postea facta
nō fuit stipulatio nō poterit ex p̄ma p̄uētiōe agi. q̄

nuda. l. leges. C. de pac. nec ex stipulatione. q̄ facta nō fuit vel
pone q̄ ptes dixerūt q̄ volebāt stipulationē nō factā haberi. p
facta. Itā p hoc agi nō poterit ex stipulatiōe nō facta. q̄ ptes
nō pūt tollere solēnitates a iure req̄sitas i actu. puta solēnitatē
h̄borū in stipulatione. z sic de singulis. l. nemo potest. de le. i. z
l. testādi. C. de testa. Et hec p̄ma lec. ponit i gl. i. z ē in. ij. i pñ.
z fm h̄ac lec. posset istud p̄mū respōsum sic sūmari fm Ang. ob
missio substāialis forme vitiat stipulationem. h. d. ex quo no.
q̄ vbi omittit forma substāntialis vitiatur dispositio. C. Et ex
hac lec. infert notabilr Ang. quē simplr sequit Imo. hic q̄ nō
poterit appellās dicere notario habeas p̄ expressis cās grauā-
minis q̄s tibi dabo cras i scriptis. q̄ cū de forma appellatiōis
sit q̄ appellet i scriptis cū expressiōe grauaminis. c. cordi. d. ap-
pel. in. vj. in cle. appellati. de appellatio. nō poterit p ptes hoc
imutari. hoc tñ dictū limitat singulariter Bal. in. l. ij. i vlti. col.
C. de episco. audi. nisi sequēs dies eēt adhuc itra tps appellan-
di. q̄ tūc cū adhuc tpa largiant circa facultatē appellādi vide-
tur q̄ satis sit sequēti die exp̄mere cās i scriptis. allegat i ar. l. si
qs libellos. C. de appella. tu allega meliorē tex. in. l. accusatur.
j. de adulte. Juxta hoc subdit hic aliqd ang. circa notariū vor-
lentē r̄gere dictiōis zc. posite i ibreniatura extendere actū reg-
rentē scripturā an possit. z dicit q̄ n̄. De quo dic vt meli⁹ p bar.
z alios in lege gallus. §. itē credēdū. de libe. z posthu. vbi dixi.
z p Jo. an. post Specu. in titu. de instrumen. edic. §. ostēso z
p dominos d̄ rota i cōclusionē. ecclij. incipiente itē fuit dubitū
p canonistas maxime. d. an i. c. cū. p. de fide istrumēto. z aliqd
in. c. significāte. cū duo. sequē. de rescrip. p bal. i auē. si qs i ali-
quo in vlti. col. C. de edē. z i rubrica. de fide istrumēto. in. xj.
colū. z i. l. hac cōsultissima. in pñ. C. de tes. p hoc ē dicit Ang.
z Imo. q̄ stipulatio de cui⁹ substātia sunt h̄ba z snia z appella-
tio de cui⁹ substātia est scriptura nō poterit fieri cū illa adiectio-
ne z clausula q̄ ad sensuz sapiētis p̄ficiat. l. als in alijs actib⁹ q̄
solo p̄sensu p̄ficiūt hec clausula soleat adhiberi vt p glo. i. l. si
mādato ticiij. §. si. §. māda. z glo. z doc. in. l. illa institutio. §. de
heredib⁹ institu. nō tñ puto hoc ita absolute verū. q̄ q̄uls h̄z
ba sint de substātia stipulatiōis tñ post ad circūferentiā nō sūt
de substātia. vt. l. triticū. §. eo. z ibi Bar. ergo videt q̄ hoc ca-
su talis clausula opari possit ē in cōtractu stipulationis tñ hec
p̄ma lectu. nō tenet. q̄ fm eaz oportet exponere tex. in. vlti. di-
ctuz. idest dicēdūz. C. Secūdo modo legit vt h̄bum dictū stet
p̄prie fm intellectū h̄z quē sūmaui. z iste ē verus z ponit in gl.
p̄ma. ibi vel dic zc. z eius exēpluz ponit in gl. secūda. ibi dū di-
cit fundū vel vinū i genere zc. z p̄bat p legē triticū. in fi. z p le-
gē. ita stipulatus. in pñ. z hanc lecturam oportet subaudiri ad
textū. ibi dū dicit nisi palā h̄bis exp̄mas zc. si nec ē d̄ mēte par-
tiū cōstet p dictā legē triticū. in pñ. C. Et ex hac lec. nota. q̄ in
istrumētū p̄fectū p h̄ba nō intelligibilia ē oīo nullum fm Bart.
z Ang. qd no. adde Spec. in. ti. de instrumen. edic. §. ostēso. h̄z.
qd si imbreuiatura. z qd voluit Bart. i auē. qd sine. c. de testa.
z domi. Anto. in. c. i. de fide istrumētōrū. cum alijs legatis ibi
per ipm adde tex. in. l. ij. §. de his q̄ pro nō scrip. ba. z. l. sed cū
patrono. §. si. §. de bonoz possessio. ti. generali. z h̄ casu nō re-
currit ad interpretationē iudicis. in tra. l. volūtatis. C. de fideicō-
mis. z explicat ē glo. scōa. in fine istam secundā lecturā. quan-
do cōstaret cōtrahētes dissensisse. Sz in hoc male dixit. q̄ tunc
nō vitiares p̄p obscuritatem sed ppter dissensum. z fm h̄ac se-
cūda lectu. q̄ tenuit tex. in ver. astringēde. exponitur idest de
clarande. sed h̄z p̄mā lecturā exponit idest p̄ficiēde. z ad h̄ac
secūda lecturā adaptatur oppositio de. l. cū quid. sed solue vt
in glo. magna in fi. C. Tercia ē lectu. q̄ h̄bum dictum stet pro-
prie. z in hoc differt a secūda stipulator dicebat se largius itelle-
xisse q̄ verba ip̄ortet. z ista lectu. cū exemplo eius ponitur i gl.
ij. ibi sed nō oportet zc. Tamen si bene cōsideretur nō puenit
littere q̄ loquitur quādo ppter nō expressiōē erat obscuritas
fm hanc tertiā lecturā. nulla p̄prie eēt obscuritas. C. Quarto
modo pōt intelligi qd est dictum nō palaz. sed equivoce adeo
q̄ pōt dupliciter interpretari. Itā. in pñ. dicit q̄ nō habet esse
ctū stipulatio. s̄ in vers. aut certe zc. corrigat principium. z ista
lectu. colligitur ex glo. magna ibi vel dic secūdo zc. tamē cōmu-
niter nō tenetur. q̄ non est verisimile iuriscōsultum incontinēti
se correxisse. ar. l. nō ad ea. §. de p̄ditio. z demonstrā. Item fm

responsus in versi. aut certe. loquitur duobus modis. pmo qd venit correctiue ad pncipiū prout dixi in quarta lec. dic vt ibi. se cūdo modo legif qd hic ponat nouus casus. s. qñ stipulatio nō erat oīno obscura. sed interpretabilis. z decidit qd dicitur interpreta ri pro pmissore. z hāc lectu. tenui qd sensit glo. pma z glo. ma gna. in pñ. z ibi ponit exemplū dum dicit z si vnus zc. recito ex emplo ibi posito in versi. vel hominē zc. z p Bar. hic qd ibi ver ba erāt clara. lz aliquid incertū. idest genus eēt in obligatione quā Ang. hic cū exemplo in. d. versi. trāsire videat. Et cōtra istam lecturā glo. magna in versi. itez ad id zc. opponit tribus modis solue vt in ea. dum tñ glo. dicit quēlibet dando liberari pmissorē zc. voluit sentire id qd dicit glo. aptius in. l. legato generaliter. de lega. pmo. videlicet qd in his rebus quarū aliqz expedit potius nō habere quā habere inductū ē dandū eē me diocrē qd glo. dicit nō pcedere in stipulationibus in qbus libe rabatur dando quēlibet dūmodo nō omnino inutilē. pro hoc facit rō. l. veteribus. s. de pac. qd legatarius nō potuit sibi aper tius puidere qd secus est in stipulatore. z in hoc ista gl. ē nota. de quo dicendū vt in. d. l. legato generaliter. Itē tertiū rñsum legitur duobus modis. pmo qd verba erāt clara vt dixi in sūma rio. Exēplum ponit in glo. magna. ibi vt puta zc. Et fm hanc lecturā expōe rursus. idest ecōtrario z p hāc lecturā dixit Bar. qd statuta nō recipiunt interpretationē restrictiua sicut nec sti pulatio de quo plene p oēs in lege omnes populi. in sexta que stione pncipali. de iusti. z iure. z in lege nō dubiū. z ibi p Bal. C. de leg. z Jo. an. in regula pro possessore. in mercuria. p doc. maxime domi. Anto. in. c. si. de consuetu. cū similibus. Secun do modo legif qd verba stipulationis erāt dubia z equiuoca. z pmissor erat semel interpretatus allegādo qd in pmissiōe ipse senserat de sticho albo. nūc vero vult variare z dicere qd sensit de nigro certe nō pōt vt hic. z fm hanc lecturā expone rursus. idest iterū. z hec lectu. ponit in glo. in ver. itē z qd dicit. Ex qua habes pperuo notare qd habens potestātē interpretādī nō po test interpretari nisi semel z nō est alibi fm omnes. lz cōtrariuz sentiat glo. secūda. iuncto tex. in lege q ex pluribus. j. eo. in v. nota. sed ibi respondebitur qd ibi dixit pmitto vnū ex fundis se ianis z sic sensit de incerto. z p glo. hic Bal. in lege si. in quar ta col. C. de cōditio. dices qd libellus semel declarat nō potest amplius declarari. tñ nō puto qd hec glo. probet p illū textum quonā ibi proprie loquit in electiōe nō in declaratione z loqui tur in vltimis voluntatibus in quibus non est permīssa varia tio. l. apud auidiū. de opti. le. l. bmoī. s. stichū. de le. i. z no. in lege eū qui certarū. s. si. j. eo. vbi assignātur variē rōnes inter cōtractus z vltimas volūtates. Bal. ē in. l. de die. s. q satisfda. cogatur. z in. l. serui electione. in pñ. z in dicta. l. bmoī. s. stichū de lega. i. z in. l. si quis intentione ambigua. de iudi. sequit hāc glosaz. quā tñ intelligit Ang. hic eē verā nisi qñ destructio vo luntatis spectaret ad interpretantē exemplū in testatore cuius voluntas vsqz ad mortē ambulatoria est. l. quarta. s. de adi. le. Itē interpretabitur testator quorūens volēt. z allega. l. hī des palam. s. lz si volaz. s. de testamen. C Ex quo inferē nota. idē esse in iudice interloquente. qd quorūens volēt poterit suā interlo cutoriā interpretari quousqz hz potestātē reuocādi eā iuxta qd iussit. de re iudi. z istud etiā tenuit imo. in. d. l. quod iussit Bal. vero in. lege secūda. C. de senten. ex peri. reci. tener iudicē non posse nisi semel interpretari p hanc glosaz. z idē dixit Angel. z Rapha. cu. in. d. l. quod iussit. z imo. in. l. ab executore. in pñ. j. de appel. Idē fuit de mente Bar. in. l. inter stipulantē. s. i. in si. iunctis ibi proxime dictis per istū textū. s. eo. placet mihi qñ loquimur de interlocutoria opin. quā tener hic Angel. per ra tionem suā. qd pōt talē sniaz reuocare. hoc tamen intellige z de clara vt no. Bar. in dicta. l. qd iussit. in ver. qro an iudex possit pluries. zc. vbi dicit qd bis pōt reuocare sententiā interlocuto riā. z cū Bar. trāsēunt cōmuniter docto. ibi z in. c. cū cessante. de appel. z Ant. de bu. in. c. fraternitatis. de frigi. z malefi. post glo. ibi in versi. fornicatio. z Saly. in. l. post sententiā. C. de sen ten. Sed in diffinitiuā pcedit opi. alioz. qz in eo cessat rō Ang. cum talis snia reuocari nō possit. l. iudex de re iudi. z istā glo. pro singulari sequit ē Bal. in. d. l. si quis intētiōe. s. de iudi. z dicta. l. de die in pñ. C Extra glo. ē infert. notabiliter Bart. hic qd testis qui hz declarare ea q ipse nouit nō pōt variare nisi

se corrigere vellet incōtinenti antequā dictū eius ha beretur p perfecto. nā fm Bar. taz testis quā pars in iudicio rñdens pōt incōtinenti se corrigere ante quā dictū habeat pro perfecto. arg. l. cōtractus. C. de fide instrumentorum. C Circa illud quod dicit ipse de teste. vide gl. notabilē in. c. preterea. de testi. cogen. z in autenti. de testi. s. illud in ver. nō habe bit. vide Bart. in. l. generaliter. C. de nō nume. pec. z eundē plene in. l. eos. j. de fal. z in. l. imperator. s. de sta. ho. z per Bal. in. l. presbyteri in pñ. C. de epi sco. z de. z in autēti. si dicatur. C. de testi. z in autē. qui semel. C. de proba. in versi. sequit modo videre z in. l. iij. C. de adulte. z p canōistas. in. d. c. pterea. Et in dictis locis habes qñ dicatur se corrigere. In parte vero volēte suā responsionem corrigere adde qd verū est illud posse fieri incōtinenti absqz pbatio ne erroris. vt ē glo. in. c. si. in versi. iusta cā de iureiu. ran. in. vj. allegat eā Bal. in. l. edita. in. xxij. col. i re petitiōe paduana. C. de edē. z bal. idē in. l. i. i. ix. col. C. de fur. z aūquā sit redacta i scriptis dī incōtinenti reuocari glo. est elegans. xxij. q. i. apud misericordē. no. Hostien. z Jo. an. in. c. ex lris. de diuor. z Joā. mona. z archi. in. d. c. si. z Anto. de bu. in. c. si de cō fel. z do. Abb. in. d. c. preterea. Et sentit Barto. hic dum allegat. l. cōtractus. bene faciunt nota. in. c. scri ptum. de elec. z in. c. cū cām. de appella. qd vltimum intellige nisi ante per aduersariuz responsio facta sta tim accepta fuisset qz nō poterit vltius reuocari er rore nō probato. ita signāter inqt Bal. in. l. gallus. s. i. de libe. z post. ar. l. sicut. C. de acti. z obli. quod no. in practica. z p hec sunt declarate oēs glo. z quo ad oppo. l. de die. dic vt p bar. in. l. inter stipulantē s. i. s. eodē. C Ultimo dum Bar. hic reassumit per distinc. an z qñ tacitū habeatur pro expreso. z dicit regulā. l. cū quid. si cer. per. fallere in casu. l. si. C. de noua. vbi expressio requirit. adde qd quantū ad hoc melius loquitur Ly. in. d. l. si. in pñ. vbi voluit qd ēt quādo tacite apparet de partiū mente fiat nouatio per. d. l. cū qd z. l. triticū. s. eo. z quo ad h vltimū vi de Bar. z alios in. l. valerianus. i. de pto. stipu.

Si stipulatus. Nō dicitur quis non fecisse quousqz super est tempus intra qd fieri pōt z conditio de preterito vel presenti nō suspēdit actum. sed vel ipsum reddit nullū si est falsa. vel purū si est vera. Et adultus cu ratorē nō habens ciuilitē z naturaliter pōt obli gari. h. d. vsqz ad. l. venditores. C In glo. in. l. pu beres. in versi. obligari. no. qd adultus curatores ha bens si cōtrahat obligatur naturaliter tantuz. z hoc casu nō opus est restitutione in integrum qd tamen intelligas verum quando ex illa naturali obligatio ne nō sentit lesionez. nā cū tutus sit auxilio exceptio nis nō est necessarium subsidium restitutionis re mediū. l. in cause. la. ij. s. de mino. Sed vt ppter na turalē obligationē esset lesus vt puta si forte soluit. vel si opponit ei cōpensatio tūc restituif. ita no. gl. in l. interdum. s. de condi. inde. z Barto. in. l. marcel lus. j. de fideius. l. 102.

Enditores. Promissio facta per venditorē em ptori de soluendo sumptus in lite faciēdos intelligi debet de lite mota per alium super proprie tate vel alio iure contra emptorem nō de mora per ipsum venditorē super precio. h. d. C In glo. in versi. agnituros. in si. cōcludit glo. in. d. l. pma. C. de euic. ad quam glo. hic se remittit qd si res nō euin citur nō recupabit ēptor sumptus nisi promissi fue rint. si autē euincitur z sic succubuit emptor tūc recu perat. Et istā opi. videtur etiā tenuisse glo. in. l. qui absentem. s. de procurato. z in. l. cū testamēto. z ibi hoc sequitur Bald. C. de testa. z in gl. in. l. si status

a C Misi se mel adde tex. quez ibi not. Bald. ad hoc in. l. fin. C. de codi. vbi alle. istū tex. z etiā ponit i. l. si qd in intentione ambigua. s. de iudi. z ibi an regraf ci tatio pris i ta li declaratiōe z quādo quis possit variare vide per pe. b ancha. cōsilio cexv. b C Pro p. secto. Adde tex. i materia no. in. c. accu satus. s. lz de hereti. in vj. pōt etiā testis corrigere di ctū suū talio iudicio si ite rū super eo ex aminat in fa cto hñte cām successiua ga ex tractu tps psumit qd po tuerit melius informari vt vult singula riter anto. de bu. in. c. cū in tua in fin. z in c. cuz clamor ē de testi. z qñ testis pos sit declarare dictum suum obscurū vide p Roma. con filio. cclvij.

ac vendi-
tore facit q
voluit Ludo.
roma. filio.
et. q mulier
que admini-
stravit bona
mariti bāniti
z habuit tot
bona q po-
tuisset sibi cō
sulere p dote
q non audiat
volens ad il-
laz agere. z b
predicta ma-
teria expen-
sā vide Spe.
in ti. de emp.
z vendi. §. i.
ver. z no. Jo.
de de mania.
cōs. lxxiij.

z ibi sequitur Bal. per illum textū. C. de euic. z Ja.
bu. z Bal. in. d. l. prima. z Specu. in titu. de emp. z
vendi. §. i. ver. qd si in instrumēto. ad si. illius verfic.
Cōtrariā opi. tenuit Bar. Ang. z imo. hic z Guil. d.
cu. Bar. Bal. z Ang. in. l. q absentē. §. de pcura. z
Bar. in. d. l. i. z in. l. petitor. hic allegata in gl. z bar.
in. l. pe. de libe. lega. z Joan. an. z imol. in. c. fina. in
ultima char. de emp. z vendi. §. q emptor. possit re-
cuperare expensas a venditore etiam quando ipse
emptor nō succubuit nisi eas expensas ab aduerso-
rio recuperavit potissima ratio est quia venditor de-
fendere tenetur emptores in iudicio euictiōis. d. l. q
absentem. z. l. si plus. §. mora. §. de euic. z sic tenetur
factum. ergo illud factum explicare debet sua impen-
sa. l. suo victu. §. de ope. liber. z p consequens si non
facit tenetur ad interesse. vt. l. stipulationes. versi. cel-
sus. §. eo. in quo interesse sunt dicte expense. z cum
opi. Bart. hic transeunt Ang. z imol. hic subdūt ta-
men q vbi causatur euictio ex natura iudicii z nō de-
fectu iuris venditoris q venditor nō tenetur ad sum-
ptus euictionis nec de euictiōe. allegat. l. si fines. C.
de euic. iūc. l. ij. i. si. §. fini. re. Rapba. h. tenebat opi.
dicte glo. maxime per. d. l. si status cui. dicit non vi-
deri bene responsum per Barto. nam intelligit Ra-
pha. litteram ibi dum dicitur non posse agi contra
venditorem. s. ex capite euictionis secute qui intel-
ctus esset de indubitabili. finaliter videtur Rapha.
adherere concoz. quam statim referam fm Ange. in
d. l. qui absentem. z Pau. de cast. hic venditor tene-
tur ad expensas tantum que fierent in exhibendo
testes z in recolligēdo instrumēta. z sic ad expensas
necessarias ad istructionē cause. vt sic emptor possit
se defendere. Nam nec ad aliam totalem defensio-
nem assumendam in se nec ad assumendū in se iudi-
ciū tenet venditor. sed solū ad defensionem que fit
assistendo z exhibendo emptori testes z instrumēta.
ita videtur esse tex. in. l. si parentes. z in. l. empti. C.
de euic. z videtur expressius pbari. in. l. i. C. de pi. z
commo. rei vēdi. vbi venditor non tenetur de euict.
si emptor fuit cōtumax in lite etiam si venditori de-
nūciasset q defenderet euz. ita intelligitur illa lex q
si non denunciasset nō teneretur venditor etiam da-
to q emptor contumax nō fuisset vt. C. de euic. in. l.
emptori. Sed si verum esset q teneret venditor ad
defensionē totalem non posset venditor se excusare
quando nō defendit quando denunciatur. z ideo te-
neretur etiam si emptor fuisset cōtumax in lite quod
est contra. d. l. de peri. z cōmo. z. d. l. emptori. z hec
cōcordia mihi satis placet. z sic patet q ad expēsas
q fierēt in scripturis exceptionū nō teneret venditor
nec ad expēsas gabelle que ex forma statuti pro lite
soluerentur. Ex his possunt dicte opi. reduci ad cō-
cordiam fm distinctionem quam no. perpetuo vt in-
telligas quomodo intelligantur iura volentia vendi-
torem teneri ad defendendū emptorem. Item retē-
ta dicta opi. Bart. z aliorum limita nisi emptor cul-
pa sua non recuperasset expensas ab aduersario con-
tra eum agentem vt quia non petijt eum cōdemna-
ri in expensis quia tunc illas non recuperabit a ven-
ditore fm Pau. de ca. hic allegantē tex. singulares
in. l. id. quod. §. i. §. de acti. emp. z no. in. l. si sup cō-
trouersia. C. de euic. quod intelligit ipse eē verum ē
quando promisse fuerunt emptori expense per ven-
ditorem per rationem. d. l. id qd. sed cōtra hoc vlti-
mus posset forte allegari glo. sing. in. §. oz. in auten.
de iudi. col. vj. q probat vt ibi etiam ponderat ang.
z Bal. in. l. pperandū. §. finaurē alterutra. C. de in-
di. q lz habens iustam causam litigandi non debeat
in expensis cōdemnari. fallit tñ nisi pmisisset aduer-
sario expensas reficere. sed pōt rñderi q ibi nō inter-
uenit culpa illius q vult expensas recuperare. Secū-

do limita nisi in instrumēto eēt promissum de dūpla. quia tunc
mille alie expense venirēt vltra duplaz fm Ang. in. d. l. qui ab-
sentem all. tex. in. l. si pcurator. j. rē ra. ba. Idem voluit hic ra-
pha. licet de Ang. mentionem nō faciat. all. tex. meliorem in. l.
emptorē. §. cassius. §. de ac. emp. facit. l. rescriptuz. §. si pacto.
cū materia sua. §. de pact. ¶ In glo. in ver. facte essent. Mo. di-
ctā glo. p qua videt esse tex. hic. in ver. si eas. exponēdo si. i. q
prout in simili in. l. q rome. §. flauius cum simi. §. eodem. nō ta-
men intelligas q glo. iuncto tex. velit q si vēditōz pmittit em-
ptori sumptus litis mouēde. iō teneatur ad sumptus litis mo-
te sup possessione rei vendite. qz immo tenet vt hic per Bart.
cū quo trāseunt oēs. z Imol. in. d. c. fi. per. l. stipulatio ista. §.
si quis forte. §. eodē. Sed glo. voluit dicere q nō videtur ven-
ditōz promittēs sumptus sensisse de sumptibus q fierēt super li-
te mouēda per ipsuz venditorem de precio. ¶ Aduerte tamen
quia Bal. in. l. i. in si. C. de peri. z cōmo. rei vēdi. tenet q si vē-
ditōz pmisit emptori reficere sumptus intelligitur tñ promi-
sisse si cōtingat euincere pprietatem secus si possessionem. alle-
istam glo. cuius cōtrarium tenet Bar. z alij hic vt dixi potes di-
cere p veritate z cōcordia q aut venditor promisit sumptus q
fierent occasiōe litis mouēde. prout fuit in casu huius. l. z pce-
dit opi. Bar. Aut specialiter pmisit sumptus q fierēt in causa
euictionis. z tūc procedit opi. Bal. qz si euincitur possessio for-
la nō dicitur pprie secuta euictio. ideo nō posset emptor agere
de euictiōe vel ad duplaz promissam in causa euictionis. lz age-
re dz pimeua actione exempto qua tenebatur venditor ad tra-
dendū. quia res nō videtur fuisse tradita per venditorē empto-
ri ex quo possessio est. tex. est z ibi glo. clare. z Barto. in. l. ratio
in prin. §. de acti. emp. z circa id qd dixi. §. ad intellectuz. l. i. de
peric. z cōmo. rei ven. vide Bal. ibi in vltima oppo. tamē ma-
gis iuri cōsonuz esse videtur id qd dictum est. q id quod ponit
ibi Bal. Alexander de imola. lxx. 103.

Liber homo.

Liber homo vel fūduz ho-
stium in stipulationez dedu-
ci nō potest. h. d. ¶ Et itelligas liberū hominē in sti-
pulationē deduci nō posse quando quis promitteret liberū ho-
minem. nā tūc etiam videtur promittere dare. l. si ita distraba-
tur. §. i. §. de cōtrabē. emp. lz hominem liberum tradi potest si
pulari ille qui eum liberum ignorat. qz liber homo tradi potest
cum bona fide possideri possit. l. i. §. lz z per eum. cū vulg. §. de
acqui. pos. ¶ In glo. i. ibi. l. z liberi. rationē differentie inter sti-
pulationē z emptionē. vide per glo. ibi z insti. de inuti. stipula-
§. i. z per Bart. z doc. hic tenētes communiter hic z in. d. l. z li-
beri. id qd dicit Barto. hic. z per bald. in. l. non dubium in. viij.
opposi. C. de legi. z ibi etiam vide Barto. in. iij. colū. z Barto. in
l. cum lex. in. i. col. de fideiussio. ¶ In glo. si. ibi. l. id qd. dic me-
lius vt per glo. ibi z per bar. hic cum cuius opi. z limitatiōe ad
c. abbate sane. de re iudi. cōmuniter trāseunt doc. hic. z in. d. c.
abbate. ē verum q Ang. hic dicit non videri probari opi. bar.
in. d. c. abbate. qz ibi loquitur de rosellis que olim fuerunt chri-
stianorum. z de eis facit mētionem imperator in auten. de he-
re. z fal. in pn. z cōtra Bart. dicit facere. quia speciale ē fauore li-
bertatis z vltime volūtatis. ut in testamēto possit relinqui liber-
tas hostium seruo. sub cōditione si deserit eē hostium. l. gene-
raliter. §. hostiū suo. §. d. fideicomis. liber. finaliter tamē Ang.
nō videtur hanc opi. cōtra Barto. approbare Imo. hic dicit ue-
ram eē opi. bar. z q tex. in. d. auten. de here. z fal. nō facit men-
tionē de dicto loco. z q in. d. §. hostium suo. ponitur in cōmu-
mune. z sic facit pro bar. de quo etiā vide bar. in. d. l. id qd Ra-
pha. cu. hic. z in. d. l. id qd. fuit i alia opi. dicēs se putare q res
que fuerūt semp hostiū possint deduci in scum. dūmodo fins
res q facile ad nos deferri possunt. ut piper z similia. ita intelli-
git. l. ab oibus. §. et. de le. i. ¶ Sz opi. eius nō videt bene iure
pbari. ppterea nō recedo ab opinione cōmuni.

Uim seruus.

Sufficit tractū impleri ab
agere vel ab alio ei nomine
seu eius opa. h. d. ¶ In tex. ibi pro libertate subau-
di quas pmissor promisit impersonaliter pstar. secus si psona-
liter a se promissore qz nō poterit agere ad pecuniam si suus p-
alium manumittat nomine pmittētis quia iter est serui potius
manumitti ab vno q ab alio. l. bis qui z. l. generaliter. in fide

fideicomis. liber. propter ius patronatus ut ibi attento qd etiam in eum qui pecunia manumittitur habet manumittens ius patronatus. l. i. de obse. et plene in l. prima. C. de bon. que libe. h. 3. Rapha. hic qui tñ fatetur qd ubi promissor promississet p se manumittere et sic personaliter. tamē posset adhuc saluari hec littera in vno exemplo. s. quādo ab herede pmittētis fuisset manu missus iussu pmissoris qd heres representat personā defuncti tu dicas idem si nō ab herede. sed ab alio voluntate mea. qd ego videor manumittere. l. pater ex prouincia. s. de ma. vin. vel ipu tetur seruo si cōsensit ab alio manumitti. et consensit nomine pmissoris. C. In glo. prima. ibi mediator et c. ibi et sic tanquā psona neta promissit se curaturū qd ego essem māumissus. nō expresso a quo. et ita fecit. naz pecuniā habere d. 3. non attento per quem fuerit manumissus. C. In glo. scda de hoc articulo an referat a quo fiat dūmodo fiat. vide per Jac. de bel. in l. quisquis. C. d. episco. et cle. et in. s. repletionem all. in glo. per Balduz. in l. si plures. vel. viij. colū. C. de cōdi. infer. Et per bar. hic post By. et Ray. et in quātū circa hoc dicit By. Bart. Angel. et Imol. qd quo ad euitandā penam nō refert a quo fiat. dūmodo fiat per l. si. C. si manci. ita fue. alie. Adde qd contrarium videtur verus. v. 3. qd si sum obligatus ad penā. s. sub cōditione si nō adimplēaz illud qd principaliter facere pmissi. et illud factum adimplēatur ab alio nō. nomine meo nō erit cōditio adimplēta quia diceretur facto iplēta. l. ij. s. de cōdi. et demonstra. C. Non ob. d. l. si. qd ibi loquitur in dispositiōe. l. qd specificē succedebat in locum dispositionis hominis. Et istud tenet et Rapha. et Pau. de cast. hic l. 3. nō ita clare. Et ita etiam colligitur ex distinctione Jaco. de bel. in locis. s. allegatis. C. Subdit et subtiliter Bar. hic qd ubi aliquod factū requirit sumptum presumitur factū ab illo qui facere tenebat expensis suis p textū no. i. l. si. C. de ali. pu. prestan. Ex quo infert qd si capella reperit in ecclesia pstruata presumit ab herede illius facta qd grauatus erat a testatore illā fieri. Adde Bar. idem tenentes in l. nomina. C. d. arbi. tu. et Bal. in l. si. C. de ali. pu. prestan. et l. id qd pauperibus. in fi. C. de epis. et cle. et in l. si. s. in cōputatione. C. de iure deli. et l. i. in fi. C. de fru. et li. expen. et in rubrica. C. de fide instrumētōrū in. xviij. colū. in ver. sequitū videre de scriptura quorū dā. et Jo. de imol. post alios in. c. i. ut eccle. benefi. bene faciūt no. p doc. in l. nenseniū. de nego. ges. Idez tenet Imo. hic reprehēdēs Ang. hic qui tenebat cōtra Bar. per regulam. l. ei qui. s. de p. batio. dicens qd in. d. l. si. nō probatur opi. bart. sed sūm Imol. ibi optime pbat op. Bar. si bene cōsidere Raph. et Pau. de cast. hic dicit qd si heres fuit in mora faciēdi capellam et post moraz ibi reperitur facta capella nō excusabit heres a pena de qua in autē. hoc amplius. C. de fideicō. secus si ante moraz facta fuerit etiā ab alio preueniēte. qd excusabitur heres a pena. ar. l. sororem. cū ibi no. per Bar. C. de his qui. ut indig. et certe Bar. hic nō discrepat ab hoc. C. Sed aduerte qd ipsemet bar. in l. qui sub cōditione rationū. s. de condi. et demon. videt tēnere cōtrarium eius qd hic dixit. volens ibi qd nō sufficit expensam esse factam nisi ille qui eam facere tenebat probat eam fecisse per. l. excellētie. in ver. flagitantibus eisdem erogasse mōstra uerit. C. de ero. mili. anno. li. xij. io. de imo. in. d. l. qd sub cōditione. ponderat istam cōtrarietatez bar. et cōcludit qd aut erāt alique cōiecture qd sumptus fecit ille qd all. se eos fecisse. et procedit opi. bar. hic p. d. l. si. vbi pupillus morat apud tutorē psumitur alitus a tutore qd pupillus propter imbecillitatem etatis et industrie nō presumit aliunde sibi sciuisse de alimentis prouidere. alias aut pcedat opi. p. traria per. d. l. excellētie. nō negat qd nō sufficiat p. bare milites tantā annonā habuisse quantā si bi dabatur dato qd suiceptor anone nō prober seipsum dedisse Et de mō pbatōis expensaz de quo aliqd hic icidēter tetigit bart. vide oīo p eundē in. l. nō ignorat. p illuz tex. valde no. C. de fruc. et lit. expen. et p Bal. in. l. i. restituēda. C. de peti. be. et p bal. in alijs locis. s. alle. et Fe. de sen. i. cōsilio. c. l. iij. incipiente. nulli dubiū. et qd voluit bar. i. l. diuus. i. fi. cū cōcor. ibi alle. s. si cui plus qd p. l. fal. C. In ea. ibi. s. repletiōez. Solue qd ibi noīe heredis vel eius opa illō ibi nō accrescebat filio. hic aut secus. ut in gl. i. C. Et gl. iducif hec. l. ad. q. sūm Ang. hic de equo ad brauium currēte sine regazo. qd brauiū hēre debeat. de qua. q. vi de p. bar. in. l. i. s. itē acqrim. sup. h. ceterū. s. de acq. pos. vbi

alias dixi. et per Angel. in. l. i. in pñ. e. ti. et per Cy. et modernos in. l. gallus. s. si eius. s. de libe. et post. et in. l. ij. s. de cōdi. et demō. et p ang. in. l. eum qd nouissimus. vbi oīo vide. s. ad tre. p bal. i. l. qd fūdū. s. quē admo. serui. amit. per Imol. in. l. hoc articulo. s. de her. insti. et i. l. duo socii. eo. ti. et in. l. si duob. s. i. s. quē ad. test. ap. C. Itē facit ad. q. de qua vide p bar. in. l. si is qui. s. qd si seru. s. de acqui. re. do. Et ad il laz. q. quā format Bar. in. l. sequitur. s. si viāz. ad fi. de vsucap. et in. d. l. qui fundū. et p do. Ant. in repe. c. fi. post mediū. de cā pos. facit etiā ad aliā questio nē quā vide per bar. in. d. l. ij. s. de condi. et demon.

lex. 105.

Alexan. de imola.

1 s **Stipulatus sum.** Si vna ex reb⁹ alternatiue debitis pear post oblationē liberat debitor et obligatiōe generis subalterni electio ē debitoris qd quousqz soluat variare poterit. h. d. vsqz ad. l. vtrū. sup. l. stipular. C. In tex. ibi mora nō eēt gl. subaudit. s. p creditore et c. et bene. qd si creditor nō fuisset i mora nō fuisset tūc pēpta vna ex reb⁹ alternatiue debitis nō liberaret pmissor. l. stichū aut pāphili. i. pñ. j. de sol. sup. l. qd ex plurib⁹ pōdera gl. in. h. no. dū dicit pmittis fundū seianū et c. Nam sūm illō exēplū hic vī eē tex. qd et vbi agit de itēpretatiōe seu declaratiōe possit itēpretas variare. Naz hic p expressiōe pprii noīs vnius fundi pmissit apparet qd shentes senserūt de certo. et l. 3. nō constet de quo dī cadere itēpretatio nō electio. l. si quis a filio. s. si quis plures. et ibi gl. s. de le. i. ergo nō deberet hic posse variari. ut ē tex. sūm vñā lectu. in. l. qd qd. in h. nec rursus. s. e. vñ sūm imo. et pau. de ca. hic dicas qd hoc exēplū glo. nō ē bonū. s. exēplificare d. 3. qd promissor dixit promitto vñū de fundis meis seianis. ut in glosella. i. hic Itē h. 3. dictū exēplū positū in gl. in h. no. vī hic eē tex. qd valeat stipulatio fundi si cōtrahētes censerēt de certo l. 3. nō cōstet d quo cui⁹ cōtrariū bar. decidit singulariter i. l. ita stipular. i. ix oppo. pme ptis. j. eo. et eū sequit Pau. de cast. ibi et Raph. cu. i. d. l. si quis a fili. s. si plures. potes tñ cōcordare opi. distinguēdo. qd aut fuit expressus pprius nomē fundi et vī qd stipulatio valeat ut hic. cū glo. et no. gl. in. l. stipulatio ista. s. in stipulationibus. s. eo. nec hoc casu ob. rō bart. in. d. l. ita stipular. v. 3. qd nō valeat. qd nō extat psona qd declararet. qd imo extat per sona pmissoris. cui⁹ declaratiōi statur. d. s. in stipulationibus. et ibi no. aut nō fuit in stipulatiōe expressus ppriū nomē. sed i prefatiōe dixit pmissor qd volebat pmittere fundū certū. postea i stipulatiōe nō expōsit nomē fundi et pcedit opi. bart. in. l. ita stipulatus. et ad hoc pprie tendit glo. in. l. cū post. s. gener. s. de iure do. per. d. l. ita stipular. Et ad hāc. l. vide no. per bar. in. l. i. s. de re. dubi. lex. 107.

1 v **Trum.** Valer pmissio facta pñi de dando ei aliqd sub pditione ne si ipuz filium emācipet. h. h. C. No. ex tex. qd sūm h. tpa nō vī obligatiōez pñstere iter pñem et filiū ēt adoptiū. iō h. datus est expromissor a filio adoptiū. d quo recurre ad. l. si qs p. e. j. d fideius. et ad. l. a fñe fr. s. de p. di. inde. C. In gl. pe. ibi. l. si cui. doc. cōiter reprehēdūt gl. qd. l. si cui loqur qñ aliqd legabat pñi ut emāciparet. h. at nihil datū erat pñi. et l. 3. sibi pmissus fuerat. tñ fuit facta sub cōditione si pñ emāciparet. nō ergo pmissit pñ emācipare. ergo emācipatio est in cōditione nō in obligatiōe. l. si qs sub cōditione. s. si qs omīl. cā testa. tñ saluari pōt glo. qd nō possit cogi emācipare iure actiōis postq pñ emācipare nō pmissit. tñ postq acceptauit illā pmissionē pecunie poterit cogi offō iudicis. sicut i. l. si cui. qd est valde singulare sūm raph. h. teneo opi. cōez s. gl. et rapha. qd i. l. si cui. pñ simpliciter agnouit legatum. hic

JJJJ iiii

2 C Dūmodo fiat. facit tex. optimus et qd ibi Bal. no. in. l. i. s. d. nego. gesti. qd ad euitatiōe pene et ad prohibitionē venditionis sufficit oblatio facta aquocūqz b C Expensarum facit ad id qd bar. hic dicit. qd in simili dicit de valore rei et d quātitate iter esse qd l. 3. non sint specificē probata in p. cessu iudex tñ potest taxare ex vñsimilib⁹ ut ponit abb. in. c. cū causā extra de testi. et ē tex. in. l. si traditio et ibi bar. C. de actio. emp.

aut acceptavit pmissione non simpliciter, sed sub conditione si emanciparet: si autem hic fuisset facta pmissio a pater de emancipando filium et per hoc pmissa fuisset pecunia, tunc non in re actionis, sed officio iudicis cogi potest pater, et hoc casu haberet locum gl. nostra que est nota. Item Angel. in quartum extendit, d. l. si cui, qui loquitur in legato ad stipulationem, et quod ad hoc cum eo simpliciter transit Imo, nec mirum est si hoc casu non potest cogi iure actionis, quod quoniam pater mittit aliquid inestimabile per re estimabili sibi data non cogit iure actionis sed iudicis officio, probatur in l. filiusfamilias, §. si vulgaris, de leg. i. tunc d. l. si cui, quod secus est quoniam utrumque est estimabile, ut per l. si legatarius, in p. de leg. ii. et hec potest esse ratio eorum que dicuntur hic per ang. et mod. quod quoniam pater expresse pmissit iure actionis cogi non potest. Quoniam autem pater possit cogi emancipare, et contra quoniam filius inuitur possit emancipari, vide per gl. i. l. non potest, §. si adopti, et isti, q. mo. ius pat. po. sol. §. si, et in l. nec auus, C. de emancip. lib. et in §. generaliter, i. autem, qui, mo. na. effici. sui, per bar. in l. quidam cum filio, §. e. per Bal. in l. quis, C. de fideicom. et aliquid per Ang. hic et imol. post eum qui substituit dictum Ang. de pater volente emancipare filium rixosum, eo inuito contra glo. d. l. nec auus, quod dicit reprobari per bar. i. l. quidam cum filio, §. eodem, Et per hanc l. dicit Bal. in d. l. licet, C. de leg. ca. quod sicut emancipatio fieri potest per precium, ita et seu, poterit concedi per precium, quoniam gratis dari debeat, quod si eum fieri non debet, quod tamen facta tenet, alle. l. i. §. pmissit, §. de aqua cot. et esti, et l. i. §. biduum, §. quoniam appe. sit, Adde quod verum est feudum per precium emi posse, ut est casus in c. i. de na. feu. et i. c. ad nostras de emp. et vendi, tamen si per Bal. in l. si qua, C. de ope. lib. non habet propriam naturam feudi, unde tunc videmus quod tale feudum sui naturam transit ad feminam, ita nota, in q. bal. in c. i. l. decedenti, cum se, in tit. qui feu. da. pos. Pro hoc optime facit, quod si pro feudo aliquid annuum pmissitur non dicitur habere naturam feudi, sed potius dicitur esse emphiteosis adeo quod etiam non erit prestatum iuramentum fidelitatis, Ita singularissime voluit Ey. in autem, ingressi in antepe, q. C. de sa. sanc. ec. ad hoc subtiliter inducit, c. i. de forma fidelitatis, Et idem voluit Bald. in l. liberti, in ult. colu. C. de ope. lib. et Bal. in ti. de pace, §. i. §. libellariu, bene faciunt nota, per Spe. in ti. de locato, §. nunc aliquid in §. iij. et §. lxxxv. et per Jaco. de bel. in pludis feudo, quod perpetuo tenementi, In gl. in ver. curare, hac gl. dicit Imo, esse notanda per senibus quod merent male timeri a filiis vel nepotibus maxime ex fratre unde curat extorquere ab eis aliquam obligationem, et ex his appareret multa instrumenta emancipationum esse hodie inepte confecta, quod in eis contra dicitur quod pater in premium emancipationis donavit aliquid filio, quod Imo contra pater esse premiatus, adde tex. per quem ita ibi dicit bar. in l. cum o. §. cum autem, C. de bo. que lib. et per Bal. i. d. l. quis, C. de fide, Item addit hic Imo, per §. forte per hanc l. reprobari posse vnam solutionem glo. posita in l. i. §. si parens, §. si quis a pa. fuerit ma. dum ibi dicitur quod pater a successione filii repellit per delictum, i. per pecuniam acceptam, et nota si Imo, non videtur illa sol. bona quod pater non videtur delinquere cum l. pmittere, §. faciat, xxiii. q. iij. q. petit, et ar. l. gracchus, C. de adul. tamen substituto glo. in d. §. si parens, potest dici quod quoniam aliquid promittitur pro emancipando non est turpitudine talis et tanta que reddat stipulationem nullam: sed bene est talis que excludit patrem a successione filii per formam coemptionis ad si, §. e. ubi dixi, Alexander de imola.

lex. 108.

¶ Titio ita stipulatus:

Stipulatio precepta sub conditione que pater ex facto incerte persone, et ubi rationis diversitas reddi non potest idem iuris esse dicitur et in parte pmissoris stipulatio preferri non potest, et in alternatiua sumam quod minus est inspicimus, in alternatiua vero temporum quod longius est, b. d.

usque ad l. si mihi, Mo. quod per incerta muliere quis votum pmittere potest ut hic in prin. l. a titio, Sed an tunc pmittere videatur donare illi mulieri, ut quod non quod ad eam affectionem non habet cum sit persona incerta, Contra putat Pau. de ca. hic favore matrimonio per l. i. §. accidit, C. de re. vx. act. Pro quo potest etiam adducere quod in incerta persona certificanda ex certo eventu interdum locum habet prescripta donatio, ut l. qua ratio, §. si, §. de acquir. re. do. et declarat bar. in l. licitatio in p. §. de publica, Secundo nota, ex eadem l. in prin. quod stipulatio facta sub conditione vix absque alia causa quam si conditio succedat loco cause, Ad idem tex. l. cum ad prius et ibi hoc nota, bar. §. si cer. pe. et ibi hoc probat esse verum, et si conditio esset impropria, puta si prius vel preterito, et ideo per hanc l. refert Pau. de ca. h. se vidisse terminari florentie valet questionem que sepe florentini vertitur vix pmittere, x. si imperator hoc anno morietur, et si non morietur pmittere mihi centum, nam si morietur agi potest ad x. faciebat dubium si eum quod nulla videbatur subesse iusta causa, sed potius turpitudine sicut dicimus in ludo taxillorum, tamen fuit iudicatum et contra solutum si eum quod valeret, quod sufficit conditio per causam, Addatis quod bene fuit iudicatum, per quo addo quod nota, Post. in c. gemma, de spoliis ubi voluit quod si duo sunt quorum unus pmittere alteri, x. si fiat matrimonium inter titium et berram, et alter contra pmittat eidez, x. si non fiat matrimonium quod valebit stipulatio sicut si concepta esset sub quibus alia conditio, et hoc si dicti inuicem pmittentes sint extranei dictorum titij et berte secus si pmittant nomine mulieris vel viri sponsalia fieri, et casu quo non fiant pmittant penam quod non vix pmissio pene adiecta principali quod debet esse liberum, d. c. gemina, et l. titia in prin. §. eo, quod sequitur Jo. de imo, in d. l. titia, in §. col. et per ista, q. vide et Saly. in l. ex eo, C. de inuti. stipu. Frequentant et florentini aliam similem conditionem, ut promitto tibi, x. si navis mea mercatoris onerata ad tale locum applicuerit salva, Sinautem tu pmittere mihi reddere valore mee mercatorie, nam questio valebit per rationes superius alle. et est actus licitus, ut est casus expressus et sing. in l. in nave sanseli, §. loca, et quod ibi gl. in §. oneris, et §. ita inquit, Pau. de ca. dicens quod de illo tex. ad hoc non ppenditur glo. nec doc. Et dicit hoc non reperiri improbatum de iure canonico, Ad tenuit do. Laurentius de rodolphis, in suo solenni tractatu usu rarum, in §. iij. pte in §. iij. q. que posuit in commento, c. consuluit, de usu, et sequuntur moderniores, §. Jo. de anania, in c. nauigati de usu, licet per, de ancha, in l. si, de nau. feno, in reperto, iuris civilis reliquerit cogitandum per id quod dicitur de ludo taxillorum, iuxta ea que plene habentur in c. pe. de vi. et ho. ele. Sed ad illud respondetur ex ibi nota, quod illud est prohibendum per blasphemias que per sepe fiunt in ludo, Quando autem nulla expressa est conditio an valeat stipulatio seu causa tergitur hic aliquid Angel. et latius Imol. in quo potest sic concludi quod aut pmissio sit per illum qui scit nullam obligationem causam subesse, et presumitur donatio ut voluit glo. in l. qui cum alio, in glo. ma. §. de reg. iur. et in d. l. iij. §. i. et in l. hactenus, §. si, §. de costi. pe. et probatur in l. capanus, §. de ope. lib. et in l. i. §. bis q. perpetua, §. de condi. inde, et in l. cni per errorem, de reg. iur. i. c. l. si, C. ad l. fal. ubi solutio et pmissio a pari procedunt, Et hoc verum est si stipulator non solum pmissor sciverit causam non subesse, quoniam glo. hoc ultimo dicat Prius i. l. iij. §. circa, §. de doli excep. volens quod si stipulator scit causam non subesse non possit ex stipulatione agere, Et illa gl. sequitur Ey. i. §. de pstituta, isti, de actio, et i. c. quod semel de re. iur. i. vj. et male si per Bar. i. d. §. circa, et Bal. i. l. generaliter, C. de non nu. pe. Et Imo, hic, et Pau. de cast. i. l. si divorzio, §. e. pro quibus videtur tex. i. d. l. si divorzio, que indistincte loquitur, et ideo verum est per opi. Bar. §. glo. i. d. §. circa, et probatur ratione quod ad validitatem, d. stipulationis, ut quod debeat stipulator et pmissor scire causam non subesse nam tunc bene videntur ambo consentire quod sit donatio, d. l. capanus, alias non viderent consentire in causa donationis per errorem stipulantis, et sic non posset acquiri stipulanti non consentienti in illa causa, l. si ego, §. si cer. pe. et ideo quoniam stipulator putaret causam subesse, et pmissor sciret non subesse, ad hoc ut ex pmissione scienter facta agi possit ratio quod facta ex causa donationis, necesse est quod stipulator postea certificetur quod nulla suberat causa ratificet pmissionem, per d. l. si ego donatio, non potest celeri facta non consentire, l. absenti, §. si dona, et in pposito non nota, Bar. i. l. i. e. ti. et Bal. i. l. falsus, in §. iij. queritur nunc quid solutum sit, C. de fur. Et hac prima conclusionem intelligas per dedere in pmissione in qua interuenit stipulatio, Secus in pmissione facta scienter sine causa quoniam pmissio esset nuda questio, quod non videtur facta alio

donādi nec agi poterit ex ea tāquā ex pacto nudo de donādo
 qđ regulariter parit hodie actionē iuxta. l. si qđ argētuz. §. pe.
 C. de dona. **C**ā i casu prime dicto nō parerēt actiōez ne duo
 spālia seu due fictiōes pcurrāt. qđ ē §. l. i. cū ibi no. C. de dotis
 pmissione et in. l. cū post. §. gener. et ibi no. §. de iure do. vnum
 enīz eēt spāle qđ ex pacto nudo oriat actiō §. l. lege. i. C. de pac.
 aliud eēt. qđ fingeret i pmissiōe interuenisse cāz §. d. §. circa. et ita
 elegāter voluit bar. i. l. iurisgentiū. §. qummo i fi. §. de pac. Et
 Guil. de cu. Bal. Ang. et moderni i ea. l. i. §. si cū nulla. et bar.
 in. l. si tibi in pn. eo. ti. et bal. i. l. si pacto. i. iij. col. C. de pac. et in
 l. si. ad fi. C. si cer. pe. Et Imo. in. l. i. edibus. §. si. §. de dona. et
 do. Abb. in. c. si cautio. de si. istru. Adde Saly. idē tenentē in
 l. legē. in. vi. q. pncipali. C. de pac. Aut pmissor pmittēs sine cā
 putabat cām subesse que nō suberat. et iste ē casus pncipalis in
 quo dic fm oēs qđ si ex tali stipulatiōe agat obstat ecce. d. §. cir
 ca Tertius ē casus pncipalis qñ dubitat an promissio sine cā
 fuerit facta ab errāte vel sciente et hic ē passus dubius. nā azo.
 in sūma auctōricoz. in ti. de fide instru. et Jo. de bronostro. in li
 bellis suis sup. ti. de acti. ex stipulatu. et Ja. de ra. et pe. vt refert
 Ly. in. d. l. generaliter. et Bar. de fano. vt refert Jo. an. in ad
 di. Spe. in ti. de pñf. §. nūc vidēdum h. sed qđ ē rō. et bar. in. l.
 ita stipulatus. in. i. oppo. vltimē ptis. j. e. et in. l. nuda. §. de do
 na. et in. d. §. circa tenēt valere stipulationē tanqđ factā ex cā do
 natiōis p. d. l. cāpanus. vbi hoc nō probat qđ loquit qñ a sciē
 te facta fuit. **E**tē pro sua opi. alle. l. hoc iure i prin. cū ibi no.
 de dona. vbi spāle ē vt regatur cā in promissione facta reipu.
 secus ē ergo i promissione facta priuato. Sed certe ēt illa. l. nō
 pbat. qđ loquit qñ apparebat expresse de aio donādi. Nā tūc
 ē spāle in pmissiōe facta reipu. vt nō sufficiat sola cā donatiōis
 et libertatis. §. requiritur alia cā p rōnē quā ibi ponit gl. si vt ma
 gis faueat subditis qđ reipu. Sed nos loquimur qñ nō cōstabat
 de aio donādi. vnde verior vñ dīa sola. §. qđ in dubio nō psumi
 tur donatio vt tenuit glo. Ja. de are. Ly. iaco. bu. et bal. i. d. l.
 generaliter et glo. in. l. nūqđ nuda. de acquir. re. do. et in. l. i. i. fi.
 de interro. acti. et i. l. i. j. de pollici. et roffre in libellis sup. titu. de
 ac. ex stip. et Azo. in sūma. C. de nō nu. pe. et Spe. i. ti. de obli. et
 lo. §. sequitur h. si vero aliquis. et in. §. si. h. si hō aliqs. et in. §.
 si. h. si vero rursus. et bal. in Rubrica. C. de cōfēs. et in. c. i. §. pe.
 de cōtro. inuesti. et ambo Saly. in. l. si creditor. C. de pac. et d.
 Ant. et ab. in. c. si cautio. de fide instru. et imol. et Rapba. hic et
 pau. de ca. in. d. l. si diuortio. et in. l. qđ dotis. solu. mari. et flo. in
 l. cū de indebito. §. si. §. de proba. et ro. i. l. generaliter. §. e. et ēt
 pau. de ca. in. d. l. hoc iure de dona. p. d. §. circa. qđ idistincte lo
 quitur. et p. l. que sine cā. §. de pñf. sine ca. et per. l. si stipulatus
 esses a me. j. de fideiul. et p. d. c. si cautio. et per. d. l. cū de inde
 bito. §. si. vbi cautio sine cā nō tenet. et appellatiōe cautiōis ve
 nit ēt pmissio. l. sancim. C. de h. sig. Presumit ergo in dubio
 p errorem pmississe. vt ēt ē bon. tex. i. l. iij. §. si. §. si quis cau. sub
 tiliter inducēdo vt ibi p Bar. et sicut nuda traditio sine cā non
 est efficax. d. l. nūqđ nuda. ita ēt debet esse in pmissione cū a pa
 ri pcedant pmissio et solutio vt dixi. Nec ad hoc vltimuz ob. l.
 de indebito. in pn. §. de proba. vbi circa traditionē presumitur
 in dubio cā qđ nō det no. imol. hic qđ ibi traditio non fuit facta
 simpliciter nā loquitur ibi qñ fuit scā solutio rei seu quātītatis ve
 lut debite sec. aut i simplici traditiōe. d. l. nūqđ nuda. Et ita te
 neo qđ ista vñ hā conclusio. quā pmo limita. nisi stipulatio sine cā
 cōtineret pñf. et ditiōē vt h. et dixi. §. Secdo limita nisi pcessisset aliqđ
 cā ad quā posset referri sequēs stipulatio scā sine cā. qđ tūc pñf.
 mis scā ex illa cā. tex. et exēplū habuisti i. l. triticū. §. e. Tertio li
 mita nō pcedere in stipulatiōibus iudicialib. qđ in illis i dubio
 valebit stipulatio vt vñ pbari in. l. iij. §. si. §. si qđ cau. fm Bal.
 ibi sed certe vt ipsemet Bal. subdit ille tex. nō pbat. tñ ipsemet
 Bal. i. d. l. generaliter approbat istā limitatiōez p id qđ no. gl.
 elegās in. l. i. i. §. de interro. acti. vbi pñf. sine cā valet dum
 modo i iudicio scā sit. p hoc facit quod no. bal. in. l. sicut. C. d
 repu. bere. et in. l. ij. de ecce. rei iu. vbi dicit qđ infra guarētigia.
 ta sine cā valēt qđ habēt pceptū scā a notario qđ p inde bz esse
 etū ac si ēt factū a iudice. vt no. Ly. i. l. i. C. de cōfēs. et i pposi
 to no. imo. i. l. si. in hñ. tertio limitat. j. quis et a quo ap. non li.
 Quarto limita nisi curreret pñf. et psonarū et puitas rei sine
 cā pmissē. qđ tūc donatio fm ia. bu. et Bal. in. d. l. generaliter.

arg. l. si seruus cōis. et l. vtrum. §. de dona. inter vi.
Adde qđ hoc idē voluit pe. de bel. ptica. et imo. i
 l. si fundū. j. e. Quinto limita nisi aliqđ merita stipulā
 tis pcessissent. qđ tūc promissio intelligeret facta cā
 remunerandi. ar. l. si vero nō remunerandi. §. idem
 pap. §. man. bz Bal. in Rubrica. C. de cōfēs. Et vo
 luit pe. et imol. in. l. si fundū certo die. j. eo. et qđ dixi
 ibi in fallētia bene facit etiam qđ voluit Bar. in. l. cū
 quid post gl. §. si cer. pe. vbi tractatur quid de actu
 traditiuo facto sine causa de quo actu traditiuo ēt di
 xi. §. et tangit pe. in. d. l. si fundum. vbi signāter dice
 bat qđ nuda traditio sine cā non transfert dominū.
 d. l. nunquā nuda tamen illud est verum si ego sum
 vltus verbo trado. Secus si hō. do. quia intelligitur
 donatio vt sic transferatur dominūz alle. §. sic itaqz.
 insti. de actio. **E**t adde qđ cuz pe. in. d. l. si fundū.
 hic alle. tenuit Saly. in. l. si donatione. C. de col. et
 Bal. in. l. cū virū. C. de fideicom. vbi no. dictum po
 suit sed fm imol. in. l. si fundum. hoc non videtur ve
 rum. quia in. d. §. sic itaqz. solum dicitur qđ par esset
 dominūz transference. nō autē aliquid ibi dicit si nulla
 causa interueniat qđ presumatur cā donationis. sed
 quid si vltus suz verbo concedo nulla expressa cā dic
 qđ presumitur donatio. tex. est in. l. vpxi. §. si. in ver.
 concesserit cū gl. in hñ. fideicommissuz. et ibi hoc clare
 collit Bar. de le. iij. **E**t dem probatur in. l. si i pn.
 cum glo. et ibi no. oēs. §. de dona. probatur in. l. pro
 bibere. §. plane. in hñ. cōcedere. §. qđ vi aut clam. fa
 cit. l. cū pater. §. dulcissimi de le. ij. et tex. in. c. pastora
 lis. de dona. que ad hoc alle. do. Abb. ita tenēs in.
 c. cum venerabilis de ecce. nisi fm eum alia cōiectu
 ra subesset. vt si tibi petenti a me equum in commo
 datum dixerim cōcedo tibi equū. et sic ex prefatione
 precedenti aliter presumere. ar. l. ticia. §. idēz respō
 dit. j. eo. et eorūz que no. in. d. l. cū quid. de quo etiā
 aliquid vide per Bal. in. c. ticius filius. si de seu. fu.
 contro. inter do. et agna. Et per Ange. in. §. quia hō
 el. i. in auten. de non alie. Et de verbo cōcedo vide
 etiā glo. in. c. i. de vsur. in vi. dicentem. qđ verbuz pre
 dictum est generale quam glo. propono. alle. Bal.
 in. l. non ambigitur. ad fi. de legi. **E**t quibus ha
 bes plures limitationes ad. l. nunquam nuda. l. istā
 vltimam. et illam quam posui circa intellectum. l. cuz
 de indebito. et illas que colliguntur ex casibus in qui
 bus dixi stipulationem sine causa valere quia idem
 erit in traditione que equiparatur promissioni vt di
 xi. Alias potes addere quas habes per no. per bar.
 in. l. cum quid et per bal. in. d. l. incendium. C. si cer.
 pe. et vide etiam no. Bal. in. c. i. §. si quis de manso.
 in pe. col. de contro. inuesti. vbi dixit qđ in inribus in
 corporalibus. puta seruitutibus traditio nō requirit
 causam alle. l. si quis diuturnos. §. si serui. ven. et idē
 dicebat tenere. Ol. Secus autem dicebat esse in sti
 pulatiōe facta sine causa. per. d. §. circa. **E**t ex ea
 habes aliam elegantem limitationem ad. d. l. nunqđ
 nuda. Tamen non placet. qđ in. d. l. si quis diutur
 no vsu longi temporis et all. tituli habebat vim cau
 se. Super. §. si. no. qđ dispō seu substantia datus nō
 pōt cōferri in voluntatem debitoris. dicebat tñ no.
 Bal. in. c. pmo de seu. dato. in. vj. l. cō. qđ si post istū
 contractum secuta sit traditio valebit. alleg. sing. in.
 l. iter stipulantē. §. si quis stipulantē. §. e. que tñ cōi
 ter nō habetur et pro illa gl. dicebat Bal. esse casum
 in. d. c. i. vbi etiam non videtur hoc probari. qđ loq
 tur qñ ex dispositione. l. erat in ptate alterius rescin
 dere contractū. et sic presupponit qđ contractus vale
 bat ex pmissione. l. secus in casu nostro. et iō ipsemet
 Bal. in. l. in emētis. i. vj. oppo. C. de hñ. emp. te
 nebat traditionē isto casu nihil operari. et melius ex
 quo reperit facta sine causa saltem legitima. d. l. nū
 quā nuda. **E**t In glo. in vers. pmittentis ibi vel etiā

A **C** **N**ō pre-
uidit. hec ra-
tio est minus
generalis cuz
multi sunt q
faciunt testa-
menta in vali-
tudine bona
vnde melior
videtur prece-
dens ratio.
B **C** **U**sufu-
ctu. add q an
gel. pñl. cluij.
dicit q quan-
do vsufu-
ctus reliquit
ad vsum cer-
tum a natura
limitatū puta
ad alimēta nū
q̄s in vsufu-
ctu est locus
iuri accresce-
di ex quo etiā
sine vllō augu-
mēto alterius
partis habe-
ret legatari⁹
sufficiēter ali-
menta glo. est
no. approbata
a bal. z ange.
in. l. dominus
§. fina. ff. de
usuca.
C **C**ōsului.
vide eius con-
silio. clxxvi.
ij. lib. z consi.
xcviij. iij. lib.

stipulantis zc. glo. cōiter reprehēditur p By. Bar:
z doc. hic p tex. in. l. si ita. in. §. illi si volet. iunc. l. se-
natus. §. legatū. de leg. i. Et ita ē tenuit Ray. i. l. sti-
pulatio nō valet. §. e. z Ja. bu. Ly. z Bal. in. l. i emē-
tis. §. alle. z in. d. §. illi si volet. z Ly. in. l. cū qdā. de
verbo. signi. C. z Bar. in. l. centesimis. §. si. in. pñ. §.
eo. **Q**uid autem si conferatur contractus in volū-
tatem tertij. vide hic Imol. tenentēz hoc fieri posse.
circa qd addē que dixi in. d. l. stipulatio nō valet. vbi
etiā hoc tenuit Bal. §. e. *lex. 110*

I mibi et ticio. *In actib⁹*

inter viuos
cessat ius accrescēdi hoc dicit. **C** **M**o. q in
cōtractibus qui nō admittunt ad partēz facit partē.
Secus in vltimis voluntatibus. l. plane. la prima. §.
si duobus. z. §. si cōiunctis. §. de leg. i. de quo dic vt
ibi. z. l. huiusmodi. §. si ticio. eo. t. rō aut qre in vlti-
mis voluntatibus regulariter est locus iuri accre-
scendi. nō autē in cōtractibus est fm Imo. hic qz ple-
nior sit interpretatio in vltimis volūtatibus q̄ in cō-
tractibus. l. in testamētis. de reg. iur. c. cū dilecti. de
dona. reprobata alia rōne quā dicit fuisse Ang. in vo-
ce vt hic p eū. Adde aliā rōnē qz in cōtractibus pōt
disponēs sibi puidere qz habeat locū ius accrescēdi
ex cōuentiōe. qd si nō facit sibi imputet. l. veteribus.
§. de pac. nō sic in vltima voluntate. z minus iputā-
dū est testatori si turbatus cogitatiōe mortis nō pui-
dit iuxta. l. hac pñlissima. C. d. testa. z hac rōne vti-
glo. in. l. i. C. de pecu. eius q lib. mer. quā ēt posuit. l. z
nō tā clare. Bal. in. c. i. §. decedēti. in. iij. col. in titu.
qui seu. da. pos. z Saly. in. l. i. in. x. q. C. qñ non pe.
par. z fuit rō Ja. de ra. in. l. i. d. vsufu. accre. z iungi
pōt vtraqz rō simul. qz hec secunda vñ fuisse rō pme.

3 **I**n gl. in ver. nō augeat. ibi. vel ēt vbi obesset zc.
hec secunda solutio cōiter tenet per doc. hic. z idem
no. glo. in. l. cōtraria. z in. l. p̄seruum. §. qz si seruus.
§. de acqr. re. do. Et Jac. de ra. z Ly. in. l. si. C. de i-
uri. stipu. z cū Ly. in. d. l. si. hic all. transit Saly. in. l.
i. C. qñ nō pe. par. l. z gl. ibi aliter dicat. Et ex hac so-
lutiōe p. d. l. fundus. colligebat no. Ja. de ra. z Ly.
in. d. l. si. qz in cōtractibus vltro citroqz obligatorij
locus ē iuri accrescēdi. secus in cōtractibus ex altera
parte tñ obligatorij. vt in hac l. z fuit rō huius se-
cunde solutionis. qz verisimile ē qz venditor nō fuit
set venditurus partē in casu. l. fundus. vt ē tex. no. in
d. l. si qz aliam. j. de solu. z l. tutor. §. i. §. de mino.
Sed cōtra hanc sol. alle. Raph. hic tex. quē dicit
fortiter ob. in. l. vxorē. §. agri plagā. de le. iij. Et dicit
nō posse rñderi nisi qz in. l. fundus. a pñcipio nō va-
luit venditio partis in psonā ticij. sed in. §. agri pla-
gam. valuit a princ. legatum in psonam oīum equis
portionibus vel tu potes aliter z melius rñdere. vt
colligitur ex no. per Bar. i. d. §. agri palā. i. §. l. qz ibi
preciū nō erat certū sed arbitrādū arbitrio boni viri.
vt ibi in tex. z ideo si vnus tñ ibi vult emere partem
estimabit illa pars plus q̄ estimaret si totus fundus
emere p. d. l. si quis aliā in rōne sui. z sic vendēs nō
patiet dānuj. sed. l. fundus intelligit qñ precij fuit
certū. iō dimidia fundi ibi nō estimabat nisi p dimi-
dia totius precij. vnde puto qz illa. l. fundus nō ha-
beret locū si preciū nō fuisset declaratū z determina-
tuz sed relictū arbitrio boni viri. z hoc puto veruz l. z
ab alio scriptū nō reperit in terminis. Itē p. d. l. fun-
dus dicebat Bal. in. l. si. in. i. col. §. de cōsti. pñ. qz l. z
in cōtractibus regulariter nō sit locus iuri accrescēdi
tñ fallit vbi alias dispositio redderet inutilis si cessa-
ret ius accrescēdi. all. d. l. fundus. z auē. si qñ. C. de
cōsti. pecu. quā limitationē nō puto bene iure pbari
nā. d. auē. nō pbat. imo cōcordat cuz. l. nā. ibi. n. si
dicit fassisset tibi a me z a sempromio. est certum qz si
sem promius nō cōsensit ego ero tñ obligatus p viri-

li mea. z ita ad hoc all. illū tex. Bal. i. l. i. C. si iperialis lib. soci⁹
li. x. nec rō. d. l. fundus pbat dictū Bal. **M**a rō ibi nō est qz cō-
tractus redderet inutilis si cessaret ius accrescēdi imo esset utilis
emptori p parte empta. vnde verba Bal. videntē necessario in-
telligenda fm Bar. verba circa. d. l. fundus z. §. retuli. **I**n
ea. ibi. §. cū vide oīno que ibi dixi post Bar. z alios circa intel-
lectū huius. l. qz in aliquibus ibi declarat. Extra glo. qz hic tracta-
tur an in alijs cōtractibus q̄ in vltimis voluntatibus sit locus
iuri accrescēdi. collige pmo regulā qz nō vt hic. z in auē. si qñ.
C. de cōsti. pecu. z in dicto. §. qz seruus. Fallit pmo vsufu-
ctu. etia inter viuos cōstituto fm Bar. z doc. per. l. i. §. si. §. de vsu-
fruc. accres. sed fm Raph. hic ille tex. loquit in vsufu. relicto i
vltima volūrate. z sic videtur Raph. tenere cōtrariū dic qz ille
tex. vñ generaliter loqui. vt ibi in ver. cōstitutus. z in vers. cōsti-
tuitur z legat. z ita tenet glo. Secūdo fallit in his qz indiuidua
sunt. l. propriū. §. cōmuni. predi. fm Bar. z doc. hic dicēs qz
ibi nō est proprie ius accrescēdi. s. ius nō decrescēdi. S. Ang.
ibi quē sequitur Pau. de ca. hic dicit sibi hoc nō placere. qz ibi
loquitur in seruitutibus indiuiduis qz sui natura debētur cūli-
bet insoliduz. etiā quando pluribus effectualiter acquirunt. l.
ij. §. ex his cū si. §. eo. ideo ibi nō cadit ius accrescēdi nec decre-
scendi. dic Bar. verū dicere. l. qz in ptractibus est locus iuri nō
decrescēdi prout ipsemet clarius probat in. l. stipulatio ista. §.
eū qui. §. eo. bene facit. l. i. §. cōmunis seruus duoz. j. de stipu-
seruo. Sed ptra istam fallentiaz. l. qz etiam i indiuiduis locum
habeat ius accrescendi. videtur tex. i. l. si duo patroni. in. pñ. §.
de iureiur. vbi i iure patronatus qd est indiuiduum. l. quedam.
§. fami. ber. z. l. si. §. de iure patro. z no. glo. i. l. sub pñtione. §.
de assi. lib. nō habet locū dictū ius accrescendi. Sed responde
qz ibi ius patronatus illius ptra quem iuratū fuit nō erat extrin-
ctū ipso iure. sed ope exceptionis iurifuradi vt ibi no. gl. ideo
nō habet locū ius accrescēdi. Secus si i ipso iure esset extinctū
vt est tex. in. l. cōmuni liberto. §. de bo. libe. **E**x quo hēs no.
qz in casibus in qbus reperitur qz i cōtractibus habet locū ius
accrescendi. illud est verū nisi essemus i casibus in quibus ille
qui nō admittit ad partē faceret aliquo modo partē saltē ipso
iure. licet nō ope exceptiōis vt est casus no. in. d. l. si duo. iuct.
d. l. cōmuni liber. Itē si faceret partē in solo iure retentiōis. vt
declarat no. Bar. in. l. prouide. §. si seruus cōmunis. per illum
tex. z ibi glo. j. de stipu. seruozū. Et alij casus in quibus qz fa-
cit partē plene no. i. l. huiusmodi. §. si ticio. p By. z Bar. z de
hoc iure accrescēdi i indiuiduis vide oīo gl. z doc. i. c. i. de duo.
fratri. de nouo bene. iuesti. vbi habet qd de feudo pñtēte ali-
quid indiuiduū z Jo. an. i addi. Spe. i Rubrica. de feu. z bal.
in. l. i. i. pe. col. C. qñ nō pe. par. vbi Sal. i. x. q. z i. l. i. §. iterduz
§. de vsufu. accres. z qd voluit Bart. in. l. i. §. ex his. i vltimis
verbis. §. eo. **T**ertio fallit i donatiōibus factis a pñcipe. l. i.
C. si liberali. imperia. socius z c. li. x. z per illā. l. singulariter re-
fert Bald. in. l. vnica. §. pmo. C. de cadu. tol. z in. c. i. de duo.
fratri. de nouo benefi. iuest. z in. c. i. de duo. fratri. a capita. in
uesti. qz si feudū concedatur a pñcipe habebit locus ius accre-
scendi. secus si cōcedatur ab inferiore. quo casu intelligitur iu-
ra fendorū videlicet tex. i. c. i. §. cū vero. qui seu. da. pos. z i. c.
de gra. succes. i feu. cū si. Et idē tenuit Raph. z Pau. de cast.
hic per. d. l. i. z ita hoc āno cōsului qz nunq̄ exeat mentē tuā z
licet ip̄i nō dicāt. tñ Ly. i. l. i. in. fi. C. qñ nō pet. par. tenuit cō-
trariū qz in feudis etiam a pñcipe cōcessis dicit seruari debe-
re tex. i. d. c. pmo. de gra. succes. cum simi. Idēz sentit Andre-
as de iser. i. d. c. si. d. duo. fratri. a capita. iuesti. dicēs qz iure ro-
mano seruari debet dicta. l. i. sed i iure feudoz seruari debēt iu-
ra superius allegata z idē etia tenet Jac. de albaroto i. d. c. i.
z dicit. qz d. l. iij. nō debet seruari i feudali materia. tñ magis pla-
cet precedens opi. qz vbi i iure feudoz non reperitur aliquid
specialiter decisum contra ius cōmune stamus iuri cōi vt i. d. c.
j. de gradi. succe. i feudo. z no. ibi i glo. j. quā pōderat ibi bal.
z ē melior tex. i. c. j. i. fi. de cog. feu. no. p Bal. i. l. iij. de suis z le-
gi. z i. l. cū oportet. i pñ. C. de bo. que lib. Sed i vñbus feudo-
rum nō reperimus tex. phibentē ius accrescēdi i cōcessiōibus
factis a pñcipe ergo zc. idē sentit bar. i. d. l. j. C. si liberalita. im-
peria. j. q. referendo. q. ad tex. **A**dde qz idem qd Ly. ēt vo-
luit Andreas de isernia i. c. j. d. benefi. fra. z Saly. i. d. l. j. i. j.

q. C. quando non per par. per rationes ibi assignatam per eum v3 q
aliud est in feudo qd respicit seruitium prestandu et non est om-
nino gratuitu. et aliud in casu. d. l. i. vbi e mera liberalitas cui tñ
potest colligi responsio et no. p. Bal. in prelijs feudoz. ibi
dum querit an feudu possit appellari gratia et concludit q sic et
dum Bal. in dictis locis dicit id e in rege qd in principe puto
esse veruz in rege superiorem non recognoscere. alias secus quia
non equiparatur principi. c. p. venerabile. et ibi no. q. si. sint legit.
Et no. doc. maxime Jo. an. et do. Ant. in. c. cu te. de re iudi. et
Imol. in. l. infame de pub. iudi. de quo vide no. p. Bal. in pn.
ffoz. et in auz. hoc amplius. post mediu. C. de fideicomis. et i. l.
exemplo. post pe. C. de pba. et contra. Bal. in hoc qd dicit idem
esse in rege qd in principe. vide rex. in. c. i. in h. in hoste regis de
benef. fra. vbi speciale est in feudo acquisito in hoste regis secus
in concessio a rege non in hoste regis. Et vide oio do. Ant. et Jo.
an. in. c. p. venerabile. allegato. Quarto fallit in mortis ca
donatione. l. unica. i. fi. C. de cadu. tol. quia donatio ca mortis
non fit proprie ultima voluntas vt no. in. l. ij. s. de vot. pre. et i. l.
fi. C. de dona. cau. mor. cu si. Quinto fallit in mortis ca capione
fm Bart. et pau. d. ca. hic p. tex. i. l. thais. s. Stichus seruus. s. de
fideico. lib. et cu Bar. in hoc concordat ray. et By. in. l. pe. Bal.
legata reprehedentes glo. ibi. s. Rapha. et Imo. hic contrarium
tenent p. tex. in. l. pe. in pn. s. de codi. et demon. Non ob. s.
Stichus. q. ibi glibet eorum quibus erat dandum ca conditionis
implere tenebat manumittere tanq heres. ideo videbat eis
iniunctu tanq hereditibus. ar. l. nonunq. et l. precedenti i. fi. s.
ad treb. non miruz. ergo si ibi dandum est insolidum illi cui solv
da accreuit hreditas. Et contra Bar. vt etia tenere bal. i. l. i. i. vl
tima charta in h. s. quid i pre. C. qñ no pe. par. et ibi vide Ro.
in. viij. q. vbi appropriat sibi illa. l. pe. de codi. et demo. et aliqd
p. bal. i. c. i. s. deceti. in ti. qui. feu. da pos. Nec ob. si dicat q
in. d. s. Stichus. fuit iniunctu grauamen per nomina ppa que
precedebant appellatiua. et sic non deberent videri grauati tan
q heredes vt voluit glo. et doc. in. d. l. nouu. qua. s. ad trebel.
cu si. q. rñde vbi non sut expressa noia ppa sed alia puta filia. l.
v3or semp videf grauamen iniunctu tanq hereditibus et sic p he
reditarijs portionib. Casus e multu singularis s3 oes in. l. lu
tius. s. meuius. s. ad treb. S3 ita fuit i. d. s. Stichus ergo et. Et
istatatio placet qcquid dixerit Ja. de are. et Ang. dicetes q ibi
vt Stichus grauatus ad dandu illis vt hreditibus pp recopatio
ne oneris manumittere seruū q erat hreditarius. na p hoc dictuz
suū vt tex. in. l. ita liber. in fi. e. ti. et d. l. si nuqua cu pcedeti. vel
rñde ad. s. Stichū scdm Imo. hic q ibi versabat indiuiduz in
legato. l. libertas q pro parte dari non pot. l. si pariter. s. de lib.
ca. l. i. C. de coi seruo. manum. secus i re diuidua. d. l. pe. vt ita
q3 coi snia p bar. q. si pt rñderi ad. l. pe. vnde cludas. q aut
illud qd ex mortis ca capione pñadu e dz dari aliquibus hredit
et h3 locu ius accrescedi. d. s. Stichus. et h casu pcedit opi. bart.
aut erat dandu aliquibus no vt hredit et cessat ius accrescedi. d.
l. pe. de codi. et demon. et ad ista vide etia in. l. mortis eaz capi.
in pn. s. de dona. ca mortis. Septimo fallit in assignatioe liber
toru. l. vtru. la pma. s. de assi. libe. Octauo fallit qñ interest co
cedetis. q locu habeat ius accrescedi p. d. l. fundus. fm Bar.
hic et dixi sup glo. Nono fallit in casu. l. fi. j. qui. ad liber. p
cla. no li. Et pot eē rō ibi pp indiuiduz qz quis non poterat eē
pro parte liber et p parte suus vt dixi. Decimo fm Bald. in
d. l. i. C. si libera. iperialis. fallit in casu. l. iulianus. s. idem cel
sus. s. de act. et l. coi diuiduo. s. si obitor. s. coi diui. Et rō ibi
p3 q erat acquisitio necessaria. Et p dicta iducunt vtiliter per
bar. hic ad qñe si concedit emphiteosis duob fratrib an vno
decedere sine hrede habili ad illaz successionē portio decedētis
accreseat fratri sup stiti et dicit q non si concessa fuit duobus fratri
bus presentibus vt hic p euz et bene loquitur. Et cu Bar. trāse
unt cōiter scrib. hic. s3 contra Bar. adduco no. p. Ja. d. ra. et Ly.
in. l. fi. C. de iuti. stipu. vbi dicūt q in contractibus vltro citroq3
obligatorijs h3 locu ius accrescedi p sepius allegatā. l. fundus
et concessio in emphiteosim est vltro citroq3 obligatoria qz obli
gat etia concedere iuxta. l. ex conducto. et l. si merces. s. si vis ma
ior. s. loc. et responderi pot ad allegata p Bar. q loquitur i iu
ribus feudalib. et concludit Bart. in. l. vt iuraturā di. s. si liberi
de bo. q libe. facit quia in materia in qua iura feudalalia sunt cō

tra regulas iuris coi non fit extēso de feudis ad em
phiteosim. l. qd vero. l. ius singulare. de legi. cu ergo
habeam de iure coi. q in contractu vltro citroq3 obli
gatorio heat locu ius accrescedi. d. l. fundus non e in
emphiteosi standu decisioni q tradit i feudis in. d.
c. i. de fra. de no. bene. inuest. cu si. qz e contra regulas
iuris coi. Sustinēdo tñ decisionē Bar. rñdetur ad
decisionē Ja. de ra. et Ly. v3 q intelligēda est eoruz
determinatio fm doctrinam Bar. qua. s. recitauit v3
q in contractibus vltro citroq3 obligatorijs habeat
locu ius accrescedi qñ concedētis interest. mō in ppo
sito aut concessa e res in emphiteosim p minimo pre
cio soluēdo singulis ānis duobus pñtibus et non ha
bebit locu ius accrescedi qz concedētis interest. Si
vero concessa esset pro pensione correspondēte fructi
bus hoc casu habebit locu ius accrescedi cu interfit
concedētis cui incommodum esset hre rem i comunio
ne p indiuiso. vnde magis interest qz accrescat cum
bona pensione. Fallit tamē decisio Bar. hic qñ adie
ta sunt hec verba in concessione v3 q post mortem
oiuz reuertat ad dñuz ita tenet Spe. i. ti. de locatio.
s. nūc aliqua versi. l. xix. in fi. et Saly. in. l. ij. C. de iure
emphite. in. xxiij. q. et Pau. de ca. in pñlio. clvj. inci
piente viso et examinato puncto. Roma. in consilio.
xviij. incipiente in casu qñis proposita. Si autē con
ceditur per hec verba concedo in emphiteosim tibi
et fratri tuo absenti. et tūc aut concessio est facta ex cau
sa lucratiua et fm Bar. cessat ius accrescedi vt hic.
aut ex causa onerosa. et tūc secus vt. d. l. fundus. Et
in hoc aduerte quia Bart. hic videtur velle qz si cō
cedo tibi in emphiteosim fundum cu hoc q soluas
aliquid p pensioe ānuatim. non tñ aliqd aliud duas
mibi pro concessione. dicitur facta concessio ex causa
lucratiua et sic in ea cessat ius accrescedi quod est so
lenne verbū. facit quod ipse voluit in. l. i. in primis
verbis. C. de iure emphi. et quod voluit glo. et doc. i
c. poruit. de loca. Imo. hic. contrarium tenet qz imo
videatur ex causa onerosa ex quo aliquid soluit. et p
hoc facit licet non alleget id quod voluit Ly. in. l. fi.
C. de iuti. stipu. et retuli super glo. s. qz ubi tractus
est vltro citroq3 obligatorius et. semper e locus iuri
accrecedi. Pro ista opinione facit qd etia late pro
sequitur bar. in. l. meuius. s. duobus. circa antepe.
col. de lega. ij. Concludens q de eo quod habet ex
causa quasi lucratiua iudicat ut in causa onerosa ut
ibi per eum. S3 Ange. et Rapha. hic simpliciter trā
seūt cu Barto. p quo Rapha. simpliciter allegat in
arg. l. rogati. in prin. s. si cer. pe. et Saly. in. d. l. pñ
ma. C. qñ no pe. par. in. xij. q. posset p cōcordia dici
aut quid minimū soluitur pro pensioe solū in signū
recognitionis dñij puta unus denarius et tunc proce
dat opi. barto. quia istud principaliter non imponit
pp onus et hoc forte sensit Raph. dum allegauit. d.
l. rogasti. ad hoc bene faciunt verba bal. in. l. ij. C. d
iure emphi. ubi talem emphiteosim appellabat be
neficiū. et adduco etiam hanc distinctionem bald.
in. l. i. s. in primo. C. de cadu. tol. ubi etiam appellat
huiusmodi concessione in emphiteosim beneficiū.
Secus si pensionem non modicam soluere teneatur
quia tunc procedit opi. Imo. hic. Si autē concessa
per hec verba concedo tibi recipiēti p te noie ticij fra
tris tui absenti. tūc ab initio valet concessio in totū
qz verba obligatiua et exequutiua cōferuntur in reci
pientem. ut plene declarat barto. in. l. stipulatio ista
s. si stipuler. s. e. in versi. sextus modus. Et isto casu
indistincte fm bar. cessat ius accrescedi. et sic portio
deficiēs reuertetur ad dominum. allegat. l. fundum
cum mibi uendēs de ac. emp. Et cum eo transit hic
Ang. Raph. et Pau. de cast. et satis puto. Imo. hic
idē sensisse. q circa hoc addit nihil. idē voluit bart.
in. l. si quis usufructu. i. fi. de usufru. qd intellige uo

ac Super
ti. adde Fe
deri. de senis
pñlio. clxij.
et per eū alex.
cōsilio. lxxv.

a C. Melior
rō. adde bal.
l. c. i. iuxta fi.
de duob' fra.
accipi. iuesti.
in vñbus feu.

rum qñ ex postfacto deficit portio illi' fratris absen-
tis qz ius accrescendi nō hz locū postq' portio acqui-
ta est lz postea deficiat pterq' in vsufu. l. i. §. si. §. d.
vsufu. accres. l. aquā ad fi. §. quēad. ser. amit. l. si mi-
nor. §. de acqui. here. z in hoc differt a pcedenti casu
vbi a pncipio portio nunquā fuit acquisita fratri ab-
senti. iō si in casu isto qñ cōcedit tibi recipienti p te z
nomine ticij fratris tui. si frater tuus ratū nō habeat
tunc qz portio nunquā fuit sibi acquisita accrescit tibi
per. l. si absentis. C. si cer. pe. Et ita est de mēte bar.
expresse in. d. l. fundū. cū mibi venderes. finies tñ il-
la portio in psona tua eo tpe z mō quo finita fuisset
si ticius ratū habuisset fm Bart. ibi p. d. l. fundum.
z fm ista intellige nota. p bal. in autē. si quas ruinas
in vlti. col. C. de sacro sanc. ec. z in. l. i. C. qñ non pe.
par. z in. d. §. in pmo. z ad hanc. q. vide Bal. in. d.
l. i. §. q. aut. C. de cad. tol. z in. d. §. in pmo. vbi mul-
ta adducit. C. Successiue querit Bar. qd si res ē cō-
cessa ab ecclesia in emphiteosim patri recipienti p se
z filijs vsqz ad tertiā generationē z decessit. duobus
relictis filijs quorū vnus postea sine descendēte de-
cessit an portio eius reuertat ad ecclesiā an vero per
ius accrescendi accrescat cōfratri z decidit qz accre-
scit cōfratri sicut in feudis. c. i. cuz si. de gra. succe. in
feu. z idē tenet Imo. z Ange. z Pau. de ca. nō per
pūnas tres rōnes Bar. quas impugnant Rapha. z
imo. hic. sed p quartā rōnez ab eis approbatā vt hic
per eos. adde qz idē qd h tenet Bar. in pñlio icipiē-
te ex themate predicto tria dubia zc. z Bal. in. d. §.
primo z Bal. in. l. i. z ibi etiā Saly. C. de iure ēphi.
z Pe. de ancha. z Imo. in. d. c. potuit. z i. c. ex par-
te de feu. sed Bal. i. d. autē. si quas in fi. in. l. i. qñ nō
pe. par. tenet cōtrariū. qz postq' ius euphiteoricum
mortuo patre fuit cū effectū acquisitū oibus filijs lz
postea deficiat nō accrescit cōiuncto vt dixi. Sz ad hāc
rōnem possit rñderi ex his q voluit Bal. in. d. c. i. §.
decedēti. qz ista portio deficiēs dato qz nō obuēiat fra-
tri superstiti p ius accrescendi per rōnem prime di-
ctam. tamē obuēiet ei in re cuiusdā successiōis sicut
in feudo. d. c. i. de gra. succe. in feu. tamē esset in hoc
differentia an veniat per ius accrescendi an per ius
successiōis vt declarat Bald. subtiliter in. d. §. de-
cedēti. qz primo casu accrescit ipso iure. iuxta no. per
glo. in. l. i. C. quando nō pet. par. z l. sed cum patro
no. in prin. §. de bo. pos. z sic transmitteretur ad he-
redes illius cui accrescit absqz aliā agnitione qz ius
accrescendi trāsīt ad heredes. l. qui patri. de acqui.
here. Secus si deferretur iure successiōis qz require-
retur agnitiō z aliter nō trāsiret ad heredes. l. quo-
niam forozes. C. de iure delibe. l. vnica. §. in nouissi-
mo. C. de cadu. tol. vel melius respōde vt colligitur
ex nota. per Bart. in dicto consilio z hic qz quando
pater recipit pro se z filijs vsqz ad tertiā generationē
videtur recipere quousqz aliquis ex filijs extabit. vn-
de non per ius accrescendi. sz vi taciti pacti z inuesti-
ture sic cōcesse admittet frater ad portionē deficien-
tem. ar. l. stipulatio ista. §. si quis ita. §. e. l. si cū in an-
nos. in prin. §. qm. mo. vsufu. amit. inducendo vt
hic per eū facit optimus tex. in. c. i. de feu. march. in
ver. per inuestituras fratris. quem tex. ibi Bal. repu-
tat mirabilē. dicens ibi probari qz in feudis post por-
tionem acquisitam non pprie dicitur habere locum
ius accrescendi sed ius inuestiture primi parentis vt
ibi. z per hoc patet respōsio ad id qd allegari posset
in contrariū. l. qz nō procedit arg. quo vtitur Bart.
hic arguēdo de feudo ad emphiteosim. qz a pari nō
procedunt cum iure nō probet talis equiparatio. vt
no. Bar. in. l. vt iustitradī. §. si liberi. §. de ope. lib.
z bal. in. c. i. an agna. vel fili'. qz quid ibi dixerit glo.
Hāz rñdeo qz nō per equiparationes ad feudū. Sz
ex vi verborum inuestiture z cōcessionis procedunt

predicta fm Bar. in. d. cōsilio z proxime dixi. z ista est melior
ratio q' ratio quā ponit hic bar. de mo. cā capione. quā repze-
bendi. §. z p rōnez quā ponit bar. p. §. b. liberi. z per. l. vnus qz
illa rō ē in speciali casu assignatiōis libertoz vt dixi in fallētijs.

16 C. Predictā cōclusionē limitat bal. in. d. §. in primo. nisi por-
tio deficeret pp canonē nō solutū qz tūc in ppenationē iniurie
illate domino reuertetur ad dñm p. c. i. §. si. q. fuit prima cā be-
nef. amit. sed de hoc dic vt colligis ex no. per bar. in. l. eū q de
interdic. z rele. z p glo. z doc. in. c. pmo. §. hoc quoqz. d. succes-
feu. z plene in. d. c. ex parte. cū multis similibus. z in. c. i. Si va-
17 fallus feudo priue. cui deb. defer. Et tene mēti dictū bar. hic vo-
lentis. qz si abbas emphiteosim paternā de nouo cōcessit duo-
bus fratrib' finita iā linea q assumit naturā feudi seu ēphiteo-
sis pme adeo qz erit locus iuri accrescendi. docto. hic videntur
trāsire cū bar. cui adde glo. z ibi bar. in. l. qd dicitur la pma. §.
de impen. z glo. in. l. peculiū. §. si here. §. de pecu. z bonū tex.
in. c. i. de vasal. decre. era. z ibi p Andream de ysernia. z bal. in. l.
i. in antepe. col. C. quādo nō pe. par. z in. l. i. in. xv. q. de rerū di-
ui. z in. c. i. in antepenul. colū. an agna. vel filius. z Imo. i. c. ex
pte de feudis. z Roma. in cōsilio. cxxv. incipiente in casu pposi-
te qōnis. limita tñ singulariter esse verū nisi in ista reformatione
seu renouatione eēt adiecta aliq' noua qualitas seu clausula seu
noua forma. qz tunc censetur noua cōcessio fm bal. in. c. impe-
rialem. §. insup circa. iij. col. de probi. feu. ali. p Fede. z in di-
cto. c. i. ne agna. vel filius. z in. l. i. circa. iij. vel. iij. col. §. de re di-
uisio. z pfuluit pau. de cast. in pñlio. cxxij. ar. l. ius ciuile. §. de
iusti. z iur. cū similibus. Quid si dicatur cōcedo tibi z ticio pre-
senti z cuilibet vestrū insolidum feudū vel in emphiteosim an
propter illud verbū insolidū semper sit locus iuri accrescēdi vt
de bal. eleganter pcludentes qz sic in. c. i. in. §. filia. in fi. de suc-
feudi. z in. d. l. i. in antepe. charta quādo nō pe. par. Pe. d an-
cha. in cōsilio. cxxij. incipiente. in christi nomine duo prima du-
bia. C. Ultimo bene nota. qd signanter dixit bar. hic volens qz
si cōcessa est emphiteosis vsqz in tertiā generationem z sit fini-
ta tertia generatio facit dominus iniuriā illis de quarta genera-
tione si eis de nouo nō concedat in emphiteosim. ar. l. i. §. per
mittit. §. de aqua cotti. z est iua. in tñ qz ab illatiōe talis iniurie
posset appellari z cōpelli dominus ad renouandū feudum fm
bar. hic z in. l. prima in fi. §. de priui. credi. z i dicto. §. p mittit.
z bal. in. c. i. in titu. quēadmo. feu. ad fili. perti. licet aliqui alle-
gent eū ibi tenere cōtra bar. z Pe. de ancha. in pñlio. clxij. in-
cipiente. in christi nomine ex themate pūilegij. z i cōsilio. clxvj.
incipiente dominus Lazarus. z in cōsilio. cxvj. incipiente in chri-
sti nomine plene z subtiliter. z Roma. in cōsilio. xxij. incipiente.
proposita mibi cōsultationis per. l. cōgruit. z l. predia. in fi. C.
de loca. pñdio. ciuil. xj. z l. iubemus. C. de aduoc. diuer. iudicij
Imol. hic z in. c. penul. de postu. plato. Sub dubio forte dicit
hoc nō videri verū qz dominus finita linea si velit alteri cōce-
dere vtitur iure suo z ideo nemini facit iniurias. l. iniuriarū. §.
pmo. j. de iniurijs. Et ad. §. p mittit. rñder. qz l' pposset dici lar-
ge iniuria. non tñ stricte taliter qz posset appellari quia hoc ibi
nō dicitur. pro qua opinio. optime facit tex. in dicto. c. ex parte
in verbo libere. extra de feu. Sed bal. in addi. Specu. in ti. d. lo-
ca. in. viij. col. z in. c. in presentia. in. ij. col. de pbatio. sequitur
simpliciter opi. bar. z idē Ang. in. d. §. permittit. in fi. Et Ro-
ma. de arbi. in rubrica post mediū. do. z int. in. c. i. de locatio.
z do. Lardi. flor. in. c. pe. de postu. prelato. z p ibi nota. p glo.
z etiā Roma. in. l. secūda. in pncipio. §. soluto. marri. ibi tamē
subdit. qz in cōtrariū facit. l. ne. cui. C. loca. z l. dudū. C. de cō-
trahen. emptio. z. d. c. ex parte. aliter non decidit. z Joan. de
imo. in. c. ex parte. in. viij. col. simpliciter transit. cum bar. hic
putarem in hoc dubitabili passu sic cōcludi posse. l. qz i emphi-
teota ecclesie vera sit opinio tenentiū contra bart. quia ē tex. in
d. c. ex parte in verbo libere. qd importat idem quod sine aliquo
impedimēto z cōtradictione. vt per glo. in de. dudū. d. sepult.
z in. c. i. de sup. negli. pla. in. vi. z ibi p Archi. in. c. cum archi-
episcopus. de offi. ordina. eodem lib. z i. c. irrefragabili. in pn.
de offi. ordina. z ibi Anto. de but. in. c. pmo de regular. i. vi. z
ibi Domin. de sancto gemit. z qz in ecclesia nō pcedat opinio
bar. tenuit etiā Roma. in cōsilio. cxxv. z in cōsilio. lxx. vbi di-
cit apud ariminum se consuluisse contra bar. Pro quo facit

in e bonedepost. pla. d. z
ops. bar. in ecclesia
ra qz vidi qdam mstrum
in ecclesia anastasiar
miz in emphiteosim et
nico qz fuit agnitione
teretur ad ecclesiam et
d. hūm libere in hoc casu vt pñlio z dñm a lxx. qd
ndum.

quia pro Barto. nō allegantur nisi iura civilia que nisi sint ex-
presse a canone approbata nō sunt cōtra ecclesiam seruāda. c.
ecclesia. de cōsti. z bene firmāt doc. in. c. fi. de solutio. C. in
alio emphyteota posset pcedere opin. Bart. per. d. §. permitti-
tur. quā opī Bart. ppter eius auctoritatē in prtica sepius vi-
diseruari z etiam habet magnā equitatem. tamen in puncto
iuris nō videtur bene pbari nam ad. d. §. permittitur est. s. re-
sponsus. alia iura allegata per bar. nō videntur aliquid de hoc
dicere. Nec ob. d. l. pgruit. z. d. l. predia. q. ibi ē speciale in cō-
ductoribus rerū fiscalium vt expreſſius no. glo. z Ly. in dicta. l.
ne cui. z An. de bu. in. c. i. de loca. z ēt do. pla. in dicta. l. pgru-
it. z in dicta. l. predia. Nō ob. d. l. iubemus. q. ille est casus val-
de diuersus a nostro. cōtra bar. facit tex. in. c. i. quemadmodū
seu. ad fili. tamen vt dixi in prtica seruaretur opī. Bart. quam
opī. Bar. intellexit Imo. in quodam suo cōsilio incipiente. Pe-
trus de pannolini. procedere quando isti petentes se renona-
ri essent instituti hī des ab ultimo emphyteota secus si extranei
essent instituti q. illi perferentur. allegabat no. per Barto. in fi-
mili in. l. ex facto. §. si. s. ad trebel. z melius p bar. i. d. §. si libe-
ri. qd. intellige fm distinctionem quā ibi ponit Barto. z Imol.
in. l. quod dicitur. j. eo. allegat etiam Imol. in dicto suo consi-
lio Bar. in. l. vt iurifuradi. §. si liberi de oper. libe. z ad hāc li-
mitationē vide Bal. in. c. i. in ti. quemadmodū seu. ad fili. per-
tine. vbi dicta per eum faciunt pro distinctione Barto. in. d. §.
si liberi Secūdo limita opī. bar. habere locū nisi cōcedens cō-
cessisset alteri antequā isti primiores petissent se renouari. z sic
res nō esset integra fm Roma. in consi. lxx. allegat. c. i. de nau-
fen. in ar. facit. c. quāuis de rescrip. in. vj. z Bart. post glo. in. l.
gallus. §. z quid si tantum. de libe. z posthu. tamen in contra-
rium videtur tex. in. c. ticius filius. si de feu. fue. cōtrouer. inter
do. z agna. Et responderi potest ad tex. in. c. i. de na. fen. quod
nō loquitur in casu quo alius debuisset renouari. vnde quāuis
ista limitatio sit singularis tamen non puto indistincte veram.
Et similiter dico q. nō videtur procedere opī. Barto. quando
finita esset emphyteosis propter aliquam culpam emphyteote
puta nō soluētis canonē z hoc per tex. in. c. i. si vasa. seu. pue.
in verb. gratiam facere zc. quod verbuz denotat liberam facul-
tatem. c. si gratiose. z. c. gratia. de rescrip. in. vj. Et idem tenuit
Ro. in consi. cccij. incipiente. quo ad primum quo queritur. z in
emphyteota firmat Spe. in titu. de loc. §. nunc aliqua. versicu.
lxxviij. z Bar. in. l. eum qui. de interdic. z rele. z Bald. in. l. ij.
C. de liber. z eorum libe. z in. l. adoptiuum. §. patronum. de in-
iur. vo. z Sal. in. l. ij. xxiij. q. C. de iure ēphi. z pe. de an. z Imo.
in. c. ex parte. de feudis. z ē ratio quia si talis culpa excludit suc-
cessores comprehensos in inuestitura. d. c. primo si vasa. seu. p-
uetur. ergo multo magis alios nō comprehensos. ar. l. patre fu-
rioso. §. de his qui sunt sui vel alie. iu. c. quemadmodum. de iu-
reiu. Item limita opī. Barto. nō habere locū quando primio-
res descendentes finita linea fuissent negligentes per annum
in petendo se renouari fm Roma. in. l. pteor. §. si. s. de oper.
no. nunc. in additionibus nouis. z in consi. lxx. incipiente. viso
themate z questionibus mihi ppositis. allegat tex. in. c. ticius
filius. si de feu. fue. contro. inter do. z agna. z Roma. in consi.
xxij. incipiente. proposita mihi questionis. Istam tamen limi-
tationem nō puto veram saltem quādo cōcessio de nouo facta
esset alteri extraneo z qui nullo modo erat de agnatis pmi em-
phyteote quia tunc nō habet locum tex. in. d. c. ticius filius. qui
tex. dicitur esse singularis. z vide ibi glo. an autem locum habe-
at ius accrescendi in officiis puta in officio duorum tutorū. Bic
vt in. l. sub conditione. in fi. s. de testa. tu. C. Et similiter quid
in officiis plurium iudicum ordinariorum. Bic vt habetur in.
l. imperatores. §. si magistratus. j. de appell. z in. l. i. s. de offi.
consu. Quid in officio plurium arbitrorum. vel delegatorum
dic vt in. c. vno delegatorum. de offi. delega. Et aliquid tetigit
Bal. in. l. i. in vlti. col. C. quādo nō pe. par. Quid in officio
plurium executorum. Bic vt habet in. c. fi. de testa. in vj. Quid
in salariis plurium an portio vnius deficiēs accrescat alteri. vi-
de Bar. per illum tex. in. l. cum vos. C. de leg. li. x. Quid in
publicatione bonorum delatorum duabus cameris fiscalibus
an portio deficiens in vna accrescat alteri. Bic vt per bal. in. l.
ex facto. la grande. §. de here. insti. z per eundem in dicta. l. i. in

xiij. colū. C. quādo nō pe. par. Quid i pena qua
quis condemnatus est in sententia dare duobus an
inter eos sit locus iuri accrescēdi vide per bal. in. l. ar-
biter intra certū. §. de arbi. Quid in iure patrona-
tus ecclesie. vide per Pau. de liāza. in disputatione
sua incipiente. patronus ecclesie zc. cōcludentem q.
sic. allegat nota. per glo. in. c. cuz fm de iure patro.
Et quia est ius indiuiduū zc. Quid in legitima. dic-
vt per Bar. z doc. in repe. l. pater filium. §. de inoffi.
testa. z p doc. in. l. plane. §. si duobus. de leg. i. z in
aut. nouissima. C. de ioffi. testa. z per bal. in. l. i. quā-
do nō pe. par.

Alexan. de imola.

Si stipulatus. Quando verba sunt
clara pro stipulatore i
terpretationem non recipiunt. hoc dicit. z tene men-
ti hunc casum qui de facili accidere posset in iocali-
bus z corrigijs. Nota q. vniuersalis oratio verifi-
catur in quolibet particulari contento sub ea facit. l.
3 si is qui ducenta. §. vtrum. s. de re. dub. C. Secūdo
no. q. verba statuti z legis pingua z generalia non
recipiunt restrictionem vt hic. z l. in fraudem. de te-
sta. mili. l. i. §. generaliter. s. de leg. preſtan. nisi alia
dispositio inueniatur que eaz restringat. l. ita pudor.
cum ibi nota. per glo. z Ly. C. de adult. z l. i. §. par-
ui. cum glo. z ibi Barto. s. quod vi aut clam. z Bart.
in. l. omnes populi in. vj. qd. s. de iusti. z iure. C. In
tex. ibi senserit idest sensisse dicat nam stipulatio re-
quirat consensum. l. i. in fin. s. de pac. vnde istud ver-
bum quecumq. zc. tanquā generale ostendit q. in ge-
nere etiaz promissor de hac veste sensit. bene facit. l.
balista. in versicu. quantacūq. z q. ibi glo. ij. z doc.
s. ad treb. z sub preſextu specierum cum ibi no. per
Barto. in princi. C. de transac. Et pro hoc colligitur
alia solutio z melior ad. l. inter vestem allegatam in
glo. quia ibi nō erat dictio quecumq. z hoc etiā fuit
de mente Rapha. hic. Alexander de imola.

lex. iij.

Si stipulatus. Licet stipula-
tio sit stricti iu-
ris tamen extenditur ad alias personas ad
quas si nō extēderet esset inutilis in psona. expressa
hoc dicit. z facit q. si offendis illū qui associat eū cuz
quo pacem feceras tenearis de pace rupta z ita no-
ta. tenuit Ioan. an. post Specu. in titu. de treu. z pa-
ce. §. i. Imo. hic z expreſſius Ang. in. l. iij. §. carbo.
s. eo. in fin. facit ad id quod in simili nota. Bart. in
l. si ita stipulatus. §. grifogonus. in fin. j. eo. Indu-
citur hic tex. per Barto. ad. q. an socius possit inuito
socio inducere amicum in domum cōmunem. z con-
cludit q. sic. vt hic fm eū. subdit tamē Ang. decisio-
nem Barto. esse veram nisi forte vnus socius vellet in-
ducere inimicum alterius vt illum qui verisimiliter
posset dehonoreare personam alterius consocij. per
no. per glo. in. l. non aliter. s. de vsu z ha. z hoc etiā
sequuntur hic Imol. z Raph. cu. adde bald. in. l. i.
C. qui testa. fa. pos. Item hunc tex. limitat pe. z ray.
vt procedat in casu hic expreſſo. secus si merum fa-
ctum promississet puta ire agere licere zc. que stipula-
tio nō dicitur iuris vt dixi in. l. stipulatio ista. §. si q.
ita. s. eo. quia hoc casu non extenderetur ad aliam
personam. §. sed cuz factū. insti. de stipu. seruo. Sed
Angel. Imol. z Rapha. cu. reprehendunt hanc li-
mitationem quia videtur contra rationem. l. nostre.
nam satis videoz impleri quando impeditur perso-
na sine qua non possum vti zc. z respondent z bene
ad dictum. §. sed cum factuz. q. aliud est querere an
si stipulor merum factum acquiratur alteri actio. z vi-
cendum est q. non. aliud est querere vtrum ex illa sti-
pulatione acquiratur actio stipulanti si impediatur
alia persona quam stipulantis. z dicendum est q.
sic vt hic. Alexander de imola.

ac Equitate
adde anch. cō-
silio penu. cui
cōsilio multa
famosi viri se
subscripterūt
b C Pace
rupta. Adde
ange. consilio
ccclxxij. vbi di-
cit q. si ex for-
ma statuti of-
fensus pōt sa-
cere vindictā
impune q. ali-
us ferēs opez
ipi offenso pu-
nietur q. qua-
litas principa-
liter facientis
nō excusat eū

I quis stipulatus.

electione p futurū subiunctiui postq̄ semel elegit variare nō pōt. s; si p futurū indicatiui variare pōt vsq; ad litis cōtest. z q pmittit p alio satisfacere si nō satisfaciat tenet ad interesse qd ē inquantū pncipalis nō est soluendo vel si cōueniri nō pōt. h. d. rota lex.

2 **Nota.** q qñ electio est creditoris vnū tantū ex alternatiue pmissis precise petendū est. secus vbi electio est debitoris. l. vbi aut. §. qui illud. §. e. **3** **Secūdo** nota differentiā inter futurū subiunctiui z futurū indicatiui quā alibi expressius nō habemus. de quo vide per glo. hic plenius. **4** **Tertio** no. q litis cōtestatio poterit reddere meliōrē cōditionē stipulatoris. l. aliam. j. de nouat. l. nō solet. j. de reg. iur. tñ in casu nostro impedit actorē electionē vltius variare. z rō ē. quia litis cōtesta. electiōe perficit. alias nimis graua retur reus in parādo sibi defensiones. **5** **In** tex. ibi posset. iuncto tex. in ver. solus. **Mo.** q post electionē factā in alternatiuis solus electus est in obligatione z est ratio isto casu quia facta semel electione variare nō poterat. **Ma** istud verbū vellet zc. est preteritum imperfectū optatiui quod habet vim futuri subiunctiui. l. cuz certus. §. de vino triti. z oleo leg. z voluit **Bart.** in. l. centesima. §. finali. §. eo. z sic variare nō poterat vt hic. secus si variare posset quia tunc perinde esset ac si electio facta nō eēt quo casu vtrūq; ē in obligatione. l. si duo. j. eo. **An** autē ista potestas eligendi collata per hec verba cū volā vel voluero finitur morte. **Pa.** de castro hic q sic per. l. centesima. §. finali. §. eodē. Sed dic q dixit cōtra casus in l. si stipulatus fuerim illud in principio. §. eodez. vbi talis voluntas nō finitur morte. z sic male dixit dum assignat rationē quia volūtas morte finitur. **Mo** obstat. l. centesima. quia ibi substantia stipulationis erat collata in voluntatē. hic aut nō erat collata substantia sed sola facultas eligendi. **In** glo. in ver. volam. ibi dominium statim est legatarij. hec rō non est generalis. ppter ea **Bart.** **Ang.** z magis cōmuniter scrib. assignāt aliaz rōnez videlicet quia vltime voluntates nō possunt eē ita in pendēti sicut cōtractus l. finali ad finē. §. cōmunia predio. Ex quo infero veniorem esse secūdā solutionē traditā per glo. in. l. iam dubitari super ver. nō abre. §. de heredi. institui. vbi habetur q et in hereditate nedū in legato vbi cūq; quis habet facultatē eligēdi facta semel electiōe nō pōt vltius variare. z rō est q vltime voluntates nō debent stare in suspēso. z ideo **By.** z alij cōmuniter in dicta. l. iā dubitari. approbāt illā secūdā solutionem licet nōnulli cōtrarium teneant z male. **Que** rit hic **Bar.** an hec lex sit correctā per aut. qui semel **C.** quomodo z qñ iudex. z cōcludit q nō. cum quo trāseunt hic oēs. z idē fuit de mente **Bar.** z aliorū in. l. edita. **C.** de eden. z docto. in. c. ij. de libel. obla.

3 **Itē** dum **Bar.** oppo. de. l. si vnus. §. sed si stipulatus. §. de pact. z respondet vt hic p eum. Adde q imola hic aliter rñdet videlicet q ideo ibi operatur pactū vt neutra res peti possit qz etiā sine pacto electio cōpetebat pmissori alias illud pactū nihil operatur. cōtra. l. si qñ. de le. i. z. c. si papa de priuile. in vj. s; in casu nō electio erat stipulatoris ideo pactus istud lz nō operetur nisi in pamphilo satis opatur. qz primo potuisset petere quē voluisset z lz cōtra hāc responsionē imole faciat glo. z **Bar.** quē oēs sequuntur in dicta. l. si vnus in. §. si generaliter j. volentes q ea que habētur in dicta. l. si stipulatus. de pac. lo. cum habeāt siue electio cōpetat pmissori siue stipulatori tñ in puncto iuris opi. imole est sustētabilis z h; in serōnem. nā qñ electio est stipulatoris si reus neutrum vult dare fundat se ex verbis cuz de vno tñ nō petendo factū sit pactū. z verba interpretant cōtra

eū qui se ex illis fundat cū nō cōcludant eum ad neutrū teneri: sed solū pbant de vno nō petendo. l. veteribus. §. de pact. c. in presentia. de pba. nō obstat dictus. §. sed si stipulatus. qz loquitur in eo qui pmissit duo alternatiue nō in eo qui stipulatus ē.

9 **Ex** predictis inferebat **Bar.** q postquā semel variavit videtur fecisse pactū de nō petendo aliā rem deductā in primo libello. z ppter ea ad petendā rez in primo libello deductā amplius reuerti nō poterat etiā ante litem cōtestatā. l. pacta nouissima. **C.** de pact. l. postquā. liti. eodē ti. **Imo.** hic nitiū ipugnare hāc opi. **Bar.** dicens q aut extra iudiciū sit ista quasi renūciatio z nō videt ex toto desistere a prima petitiōe z tūc nō videtur habere locū. d. autem. qui semel. aut in iudicio fecit secūdā electionem pducendo secūdū libellū in quo petit aliam rem. z quāuis videatur habere locū hoc casu dicta autem. qui semel. tamē adhuc h; locum generalitas huius. l. Et p hoc adducit illud quod habetur in. c. pastoralis. de causa pos. z pprie. **Ad** hoc tamen iudicio nō videtur animaduertere ad rōnem fundamentalem **Bar.** qz **Bar.** nō se fundat ex. d. autem. q semel. sed ex. d. l. postquā liti. vbi nō distinguitur an renūciatio fiat in iudicio vel extra dūmodo parte presente z nō est dubium q quocumq; discessus sit a pmo libello ob. exceptio petenti id quod in pmo libello deductū fuerat. z cū hoc transeūt alij. **Ex.** §. fin. no. q qui pmittit satisfacere videt factum pmittere. propterea succedit obligatio ad interesse. l. stipulationes nō diui. ver. celius §. eodē. **Secundo** no. q plus operant boni mores quā diuitie. facit. l. scire. §. si. de tuto. z cura. da. ab his. reliqua dic vt hic per **Barto.** **Alexander.** **Loc.** 113

Am stipulatus. **Pro**rogatio termini si facta sit aūquā pena sit cōmissa facit q pena nō cōmittitur lz in termino opus pmissum nō fiat. sed si facta est postquam pena est cōmissa eā nō resoluit. hoc dicit ista lex nota. z singularis. z diuiditur in quattuor partes. in pma ponit thema z qñtio in secunda responsio. in tertia respōdit tacite obiectioni. in q̄ta cōcludit circa premissa. secūda ibi pculus. tertia ibi nec ad re. quarta ibi z ppe modū. **In** tex. ibi si op^o subaudi certe forme qd faceremibi pmissas arbitrato meo z sic arbitratus meus nō versabatur circa qualitātē idest circa bonitātē vel maliciā operis sed circa proagationē termini p opere pficiendo. vt in glo. secūda. **Ideo** aut intelligit iste tex. qz certa operis forma fuit expressa in cōtractu qz si forma certa expressa nō fuisset decedēte postea stipulatore antequā arbitraretur nō potuisset postea pena cōmitti per. l. multa. in pn. §. de cōditio. z demon. cuius cōtrariū dicitur. l. penā esse cōmissam eo nō arbitante. vnde fm **Bart.** z alios intelligit illa. l. multa. qñ ibi nō erat expressa forma certa. z istuz intellectū ostendo etiā de necessitate hic colligi. quicquid dicant aliqui moderniores hic. nam si nō fuisset certa forma nō potuisset cōmitti mora z per cōsequens nulla pena ex premissis nisi primo stipulator arbitratus fuisset declarando sub qua forma opus cōstitui volebat. s; tex. hic dicit arbitriū stipulatoris nō fuisse necessariū ergo zc. **In** tex. ibi p̄tuli diem subaudi z opus nō factū fuit in calēdis iunij: s; in scōo termino tñ. vnde videbat indistincte penā esse cōmissā. qñ videbatur q licet fuisset recessus a termino nō tñ esset recessus a pena promissa lz tpe prozogationis termini nō esset cōmissa. **In** tex. ibi puto penā esse zc. istud nota. reperitur alibi clarius q pena cōventionalis cōmittatur mero iure ante lapsum termini cum effectu agi nō pōt. l. in illa stipulatione. §. e. **In** tex. ibi nec ad rem declara tex. sic q aliquantū obscurus videt. nā potuisset argui cōtra precedentē decisionē q immo pena nō sit cōmissa licet ante residuū temporis opus fieri nō possit quia veniebat cōmittenda sub duplici pditione. s; si opus nō fieret z si nō fieret arbitrato stipulatoris: z lz prima pditio videatur extitisse quia opus factum nō fuit tamē nondū extiterat secunda cum nondum stipulator fuerit arbitratus opus suo arbitrio factū nō eē ad qd respondet q iste pditiones videntur esse disiunctiue apposite qñ. l. opus nō fieret. vel fieret arbitrio stipulatoris. vt qz sibi opus non placeret. tūc ergo erat necessarium arbitriū stipulatoris qñ opus factum fuisset: sed quando factum non est tūc non est opus arbitrio qz sufficit alterā conditionē euenisse in alternatiua. vt. l. si qz ita stipulet siue nauis. §. e. Et si aliud di

ceremus sequeret qd si die precedenti calendas iunij stipulator de-
cessisset cu tu opus fieri non posset et arbitratus non posset pena
comitti qd est falsus. Item illa verba arbitratus meo qm adiciunt
operi certe forme non denotant conditionem sed potius monitionem
quandam ut etiam celerius ante terminum stipulatore hoc arbitrate
opus fieri debeat. unde nihil nocet licet ante arbitrium dece-
dar. l. si decet. s. eo. **In** tex. ibi si hoc falsus est subaudi qd qd
falsum non est. s. stipulatore non debuisse denunciare vel arbitrari.
In tex. ibi commissio non esset. subaudi sed hoc non est verum quia
commissio est. **Ex** tex. nota qd pena committitur ante tempus in stipu-
latione comprehensum. s. cum certum est opus in termino fieri non
posse. **Secundo** no. qd prorogatio termini impedit penam com-
mitti sed non tollit ius commissum. **Tertio** no. qd facultas arbitra-
di non transit ad heredes. l. si quis arbitratus. s. eo. dixi post Bar.
in l. ubi aut. s. qui illud aut illud. s. eo. **In** glo. secunda ibi pro-
rogando. vide que dixi super tex. nec ad istam expositionem glo.
ob. tex. in l. si in lege. in prin. s. loca. ubi arbitrium in dubio non in-
telligitur esse datum super prorogatione termini quia secundum imol. ille tex.
intelligitur quia certa forma operis non fuisset expressa in conventio-
ne. ideo arbitrium intelligitur esse datum super illa forma et qualitate
operis hic vero forma fuit specificata. **Et** ex hac glo. iuncto
tex. no. qd si promisi tibi soluere decem in pascale et abinde in an-
tea arbitratus tuo seu ad tui petitionem dies pascale interpellat. p-
missorem ac si simpliciter promississet soluere in pascale. quod non
est alibi secundum docto. et maxime secundum Ange. de quo dixi in l.
quotiens in die. s. eo. Adde Bald. in simili in c. ij. titu. an ille
qui interfe. fra. dñi sui. et in l. prima. in ultima col. C. quando di-
leg. ce. **Et** an dicta verba adiecta in promissione. s. abinde in
ante ad tui petitionem etc. importent ut imperpetuum creditor age-
re possit aliqua prescriptione non obstante. Ange. hic se remittit
ad l. i. infra de p. cussio. in verbo omni tempore. cum glo. Imol.
hic tenet qd prescriptio currat sicut etiam videmus currere in pro-
missione annua. l. cum notissimi. s. penul. C. de prescriptione. xxx.
annorum. Et quia predicta verba potius sonant in quadam monitione
pro ut tacite inerant. fa. l. si decet. j. eo. et per consequens nil de ope-
rari. l. iij. s. de lega. i. pro hoc bene facit quod nota. Bart. in l. ne-
mo potest de leg. i. ubi concludit non posse renunciari exceptioni
prescriptionis tamquam introducte in fauorem publicum. l. prima. s.
de usufructibus. iuncta. l. ius publicum. s. de pa. Et per hoc pa-
ter responsio ad l. i. j. de p. cussio. quoniam non loquitur in pacto.
sed in dispositione alia. possunt etiam hec verba arbitratus meo
posita hic in tex. aliter exponi ut hic per Bart. et in dubio quoniam non
constat de mente partium ista verba arbitratus intelligunt secundum istam
ultimam expositionem positam in glo. s. stipulator intelligitur habe-
re arbitrium prorogandi dilationem quia istud est minus prejudiciale
promissioni ergo pro eo fieri de interpretatione. l. stipulatio. s. in sti-
pulationibus. s. eo. secundum quod sentire videtur Imol. hic. sed
dicitur potest etiam in dubio recipere interpretationem aliam ultra
istam. s. qd etiam possit stipulator arbitrari super qualitate. id est bo-
nitate operis arbitrio boni viri. ut sentit glo. secunda in prima ex-
positione quia hoc etiam non est prejudiciale cum subintelligatur iuxta.
l. continuus. s. cum ita. j. eo. et l. insula. s. illo iuncta. l. si in lege. in
prin. s. locati. putare tamen verius esse dicere qd cum secundum quolibet ex-
positionem huius glo. verba nihil in effectu importent quia et sine
dictis verbis poterat stipulator prorogari quia fauori suo potest
renunciare. l. pe. C. pac. cum similibus. et etiam intelligebat de ope-
re faciendo arbitrio boni viri. Exponatur hec verba in dubio
secundum tertiam vel quartam expositionem quas ponit hic Jac. de are. et
Bar. nam verba in dubio intelliguntur ut aliquid operentur. l. si stipu-
letur. in prin. cum ibi no. s. de usur. l. si quis. de le. i. facit. l. quotiens
in stipulationibus. s. e. c. si papa. de privilegiis. in. vj. **In** glo.
in p. ciceret ibi. l. emilius. dicit quia ibi minor infra tempus prorogatus
non soluit ideo necessaria est restitio. hic autem edificavit p. culus infra
tempus prorogatum ideo se tueretur absque restitioe et sic ex illa. l. emilius.
declatur hec. l. qd si in termino prorogato edificat pena committitur
quod prorogatio intelligitur facta cum suis qualitatibus. l. itez queritur
s. qd impleto. s. loca. et l. leg. C. eo. ti. et ibi Bald. et Ange. et est
optimus tex. in l. si arbiter. cum in p. promisso. s. i. de arbi. s. **Et**
no. Bar. in l. i. s. post opis. s. de ope. no. nu. et in terminis no-
stris Bald. in l. accepta. in. v. q. C. de usuris. et in l. tam manda-
tor. in ultima colu. C. de no. nu. pe. in. l. i. in. x. q. C. de his que

pene nomi. et bene l. Bal. et Imol. in l. cum pater. s.
pater certarum de leg. ij. videantur tenere prius et mi-
nus bene et hoc puto verum in terminis huius. l. scilicet
et qd si non edificat in termino prorogationis committa-
tur mora non solus si opus erat in promissione sed etiam
si in conditione tamen quous Raph. dicat se putare qd qua-
do opus erat solus in conditione non committatur pena
sed non fiat opus in termino prorogationis quia secundum eum
videtur facto stipulatoris prorogatio haberi per imple-
ta illa conditio edificandi. ar. l. iul. C. de condi. et demor.
sed ille tex. hoc non probat nec similes. preterea stat et
isto casu regula predicta qd prorogatio de videri fa-
cta cum suis qualitatibus. alio sequeretur qd per pro-
rogationem esset extincta stipulatio in totum contra me-
tez prorogatis. Nam ad hoc agi non posset. quoniam opus fu-
it in promissione sed in conditione nec etiam ad penam pro-
pter prorogationem secundum opi. Rapha. **In** glo. in ver.
commissio. s. eo. in l. illa glo. bene loquitur limita tam-
eam secundum Bar. hic eam non habere locum in pena quia
ipso iure executionem secum traheret quia tunc fie-
ret executio non expectato termino. exemplum si iudex
ponit tunc in bano cum hoc qd si infra triduum non
comparuerit vel aliud hic non fecerit possit ipse offen-
di hec enim precipere potest iudex sub tali pena ut ele-
ganter no. Anno. in. c. olim cas. ad fi. de resti. spo. se-
cundum Ange. hic. vel si iudex excoicauit tunc si non face-
ret aliquid infra certum terminum. nam istis casibus cum co-
stabit fieri non posse pena habebit effectum etiam in-
tra terminum. argu. l. qd ad statum. in verbo conse-
stim. et l. qui ultimo. in ver. statim. j. de pe. ubi pene
trahunt secum executionem ipso iure lata sententia in co-
tinenti expectato qd transeat tempus datum ad appel-
landum sed Ange. et Rapha. tenent contrarium ratio-
bus ut mihi videtur satis debilibus non enim video qd
possit rñderi ad istum tex. ubi pena est ipso iure com-
missa ergo nihil obstat quoniam executio fiat statim ipso iu-
re alio termino non expectato per. d. l. qui ultimo. et
hoc etiam videtur no. p. spe. in titu. de obli. et solu. s. i.
s. si. quid si promissisti. et que no. Bal. in l. si in prin. in
iij. col. C. de fruc. ibi allegat. et no. p. bar. hic nec mihi
placet distinctio Imol. hic dicens qd aut iudex expres-
se dixit in sententia qd elapso termino possit ipse offen-
di et procedat opus. Ange. aut solus in sententia dixit qd assigna-
bat tres dies per terminum et procedat sententia Bar. quia hec
concordia non videtur meo iudicio bona. nam ista
pena qd possit ipse offendi est pena incursionis bani
ni cum ergo terminus sit expressus in ipsa dispo-
sitione banni et sic principali intelligitur etiam repetitus in ipsa
pene enim que erant in dispositione principali intel-
liguntur repetite in penali. l. stipulatio ista. s. si quis do-
lum. et ibi Bar. s. eo. ergo satis videtur expressius ter-
minus in pena. unde putarem opi. Bart. hic esse ve-
riorem. In ea. ibi sed pro eisde. j. eo. l. insulas. et illa
l. facit pro opi. illorum qd dicebat qd agenti non obsta-
bit exceptio opere non edificato. et isto modo non po-
test adaptari responsio glo. sed rñde qd ibi non fuit
terminus prorogatus hic sic. et sic non facit pro opi. p-
dictorum in quodam vero illa. l. dicit ante non committi sti-
pulationem etiam si sit certum opus fieri non posse. et sic
contradicit huic. l. tunc rñde ut hic glo. vj. qd ibi dicitur
esse pena legalis hic autem erat conventioalis. unde cum
lege minus agitur qd cum homine. l. celsus. in prin. s.
de arbi. Ista sol. glo. inducitur per Bar. ad questio-
nem si statuto cauetur qd elapso termino bani bani-
tus possit ipse offendi potestas baniuit tunc si non
compareret infra tres dies ad faciendum defensionem et tunc
erat florentie et post banum sunt elapsi duo dies et
certum erat qd in tertia die hic comparere non poterat an
poterit tertia die offendi et dicit qd non quia est pena
legalis ergo non consideratur an constet ante diem
compleri non posse. d. l. insulam. et c. commissio. de elec. cu-

a **Ad** non
est alibi. adde
bal. i. l. i. s. fi.
C. de iure do.
b **Agere**
posse declara-
iuxta. l. in co-
gnitione cum
sua glo. s. ad
file. et bal. in. l.
i. s. solu. ma.
et in. l. qd si no-
lit s. edil. edit.
per bal. in. c.
i. s. preterea de
cap. cor. per
Jo. an. in ru-
bz. de feu. in
ij. col. p. Abb.
in. c. si de pre-
scrip.
c **Veriore.**
vide Jo. an. i.
c. i. de vita et
hone. clerico.
abb. in. c. per
sonas extra s.
appella. Sed
qd si banitus
dicat se nolle
comparere. vid-
et voluit h. do-
ctore. et Jo. an. l.
c. irrefragabi-
li s. offi. ordi.
quos sequit
bal. in. c. i. de
mili. vasa. qui
cotumax est.

a De facto
vide eius cō-
filio .ccclxx-
xii. in primo
impressis.

Bar. in hoc transit hic Ang. & idē tenuit Bal. in. l. si. ad si. C. si pen. appel. Et facit ad vtilem questionem de matre que neglexit petere tutorem vel assumere tutelam pupilli filij vsqz ad si. anni. nisi qd restabant octo dies intra quos tutelam assumere non poterat propter plures solennitates que requirebantur ex forma statuti que nō poterant infra octo dies seruari mortuus est filius impubes infra illos octo dies an priuatur mater iure successionis sicut si mortuus fuisset post annum per. l. sciant. C. de le. here. & insti. ad tertul. §. si. Et videtur qd nō quia cum priuatio successionis sit pena legalis non imponatur ante tempus per. d. l. insulam. & sic mater poterit incontinenti mortuo filio adire hereditatē. sed dubius ē an elapso postea anno sibi auferatur hereditas & videt qd sic p. d. c. commissā. in quo auferit beneficiū. In contrarium facit qd p. additionē matri acquiritur id quod prius non habebat. & sic videt qd acquisitio dicitur esse perpetua. aliter esset elusoria. sed in. c. commissā nil acquisit de nouo s. reuebat id qd prius habuerat. & ita dicit pau. de ca. & reputat esse menti tenendū & ē de pane querendo s. m. eum. Adde qd ipsemet. in. l. si si decesserit. qui satisda. cog. refert qd habuit hanc qōnem de facto & dicit qd videt mater priuari de facto elapso anno. p. d. c. commissā. Et subdit qd iste casus ē sibi satis dubius puto veriorē esse opi. qd priuatur post annum attempto qd mater nimis artauit. vnde puniri dicitur p. inde ac si post tempus tutores percussisset rex. est optimus. in. l. ii. §. si quis tamen possit. §. si quis cau. aliter mora ēē impunita p. tra. l. non enim. §. qui. ex cau. maio. & d. c. commissā. cui nō ē bene responsum. Ad ob. qd acquisitio ēē elusoria qd damnus qd quis in sua culpa sentit & c. vt in regula iuris damnum & c. Et ad hoc videretur qd vera esset opi. Pau. d. ca. hic qd nō priuaret qd nō mora sed culpa iuris in se artando nō debet sibi nocere quādo superuenit casus fortuitus seu per interitū purgat culpa pcedens. l. si vebēda. §. i. ver. Pau. s. ad. l. ro. de iac. & quia nihil p. fuisset diligentia si mater circa finem anni assumpsisset tutelam filij qui statim mortuus erat prius. ergo negligentia circa id qd nullam vtilitatem asserre potuisset nocere nō dicitur. hanc rōnem assignat rex. in. l. si. §. i. §. quis ordo in bo. pos. seruet quasi i terminis nostris hoc decidit Barto. & omnes in. d. l. sed si decesserit. allegant dicta. l. si vebēda. & licet ista multum stringant tamen sustineo opinionem aliam per dictū. §. si quis tamen non obstat. l. si vebēda. qd ibi loquitur quando ibi fuit commissā culpa nō mora. vnde secus si ibi fuisset commissā mora prout in casu nostro. vt ibi no. glo. & in. l. quod te. si cer. pe. & no. late Barto. & ibi dixi. in. l. nemo rem suam. §. si post. §. e. Non ob. d. l. si. quia ibi non fuit in culpa nec in mora & p. hoc patet verum non esse id quod dixit Bar. in. d. l. sed si decesserit. nam si verus esset daretur singularis limitatio & restrictio ad illam. l. quia ista pena conuentio nalis commissā ita demū haberet effectū si non superueniret casus fortuitus impediens. remitto tamen me ad ea que alias scripsi in. d. l. sed si decesserit. Et facit predicta ad id quod no. gl. in. l. arbiter charlendis. §. de arbi. quas hic allegat Imol. tamen illa glo. vera nō ēē si teneremus illud quod tenuit bar. in. d. l. sed si decesserit. per. d. l. si vebēda. s. tenendo id quod dixi remanebit glo. defensata. Item faciunt ista s. m. Barto. hic ad questionē de arbitro p. rogante dilationes eo tempore quo certus erat actus in termino expediri nō posse an euitetur pena hic p. eū & dum dicit eo ipso qd arbiter habet potestatem p. rogandi obstat exceptio in pena commissā p. l. qui romē. §. calimachus. in si. j. e. dicit si bar. intellexit qd obstat exceptio vsqz ad diē termini bene dicit p. hac. l. iū. tra. l. in illa. §. e. aut intellexit qd semp. obstat exceptio

etiā post terminū put videt eē mens sua p. d. §. calimachus. & tunc nō videt bene dixisse per istū tex. nā hic habebat arbitriū p. rogandi stipulator. & tū si progat eo tempore quo ias pena erat commissā nō videt remissa pena. Ad obstat. §. calimachus. qui satis videt huic. l. obuiare. qd responde vel qd ibi seruus p. rogando cōsensit expresse qd debitor ēē liberatus a piculo pecunie. & sic a pena. vel qd ibi tpe. progationis nōdū cōstabat infra terminū cōpleri nō posse. Et facit an si terminus solutionis fuit prorogatus illi qd soluere tenebat cū iuramento an euitetur p. iurius p. progationē factā tunc cū cōstabat infra terminū solui nō posse. Et decidit Bart. no. hic qd sic qd periuriū ē pena legalis. ergo pena nō erat commissā ante finē. d. l. insulā. & nota. per Bar. in. l. labeo. §. de iureiurādo. Et qd si terminus nō erat statutus a parte. sed a iudice ad instātiā & vtilitatem partis an p. sine iudice possit progare ad finē euitadi penā. dicit qd sic vt eleganter tradit bar. in. d. l. i. §. & post opis. Et in eadē ibi hac distinctione. s. de qua in tex. an progatio sit facta qm cōstabat in termino opus fieri nō posse vel ante terminū. Et in ea. ibi penam p. stari. & opus ēē & sic erat actum qd vtrūqz deberetur. s. pena & opus. aliter aut nō posset peti pena. qm recipiēdo opus penā remississe videt. l. ii. j. p. in. si qd cau. & ita intelligitis opi. R. p. sitā in gl. quā approbat Bar. & alij reprobata opinione Pe.

¶ Cum uenderet. Qui nō dat fideiussores & nō liberat put p. misit tenet ad interestesse & in obligatione re p. stari post morā succedit obligatio ad interestesse. h. d. cū seq. Alexander de imola. l. ex. i. v.

¶ De stipulatus. Stipulatio penalī videtur ex errore vel incertitudine qd pncipalē stipulationē reddit inutile. si autem vtilē cōventionē penalī stipulatio sequat tūc penalī cōmittit cū sup. p. prima cōtrahit mora. qd si nō cōuentio sed p. ditio penalī stipulationē pcedat tunc cōmittit cū cōditionē existerē non posse certū erit. s. i. vltimis voluntatibus indistincte a tpe cessationis cōmittit pena qd sola exigitur nisi actū sit qd vtrūqz petatur. h. d. Et sic & clarius. qm in stipulationē pncipalē incertitudo versat circa diē qui s. intentionē partium debuit in stipulatione apponi & fuit omissus reddit nulla tam ipsa pncipalis qd penalī: si p. errore vel obliuionē partium. hoc contingit: secus si ex certa sciētia qd tunc neutra reddit nulla. si vero p. p. incertitudine rei in stipulationē deducte vel loci. vbi opus faciendū p. missum fuerit vel ēē quantitatē vel mensurē rei promisse vtiat in distincte taz pncipalis qd penalī siue sciēter siue ignorāter p. cificatio omissa fuerit & hoc vsqz ibi ne ante. Et stipulatio penalī nō cōmittit nisi cū desit posse fieri vel dari in stipulationē deductū siue stipulatio i. ceperit a pcedenti dispositione siue p. ditio ne s. m. pegafuz s. s. m. sabinū vtrūqz casu cōmittit cū dare vel facere poterit & p. ipsum promissorem. sed s. m. auctorem huius. l. si stipulatio incipit a pcedenti cōditione vera est opi. pegafuz. s. si a pcedenti dispositione vera ē opi. sabini. & sola pena peti potest nisi actū sit qd vtrūqz petat. h. d. tota ista. l. & diuide vt per Barto. Et in tex. ibi spondes. subaudi nomine pene & dubitatur primo an valeat stipulatio cū dies nō fuerit expressus. Secundo dubitatur posito qd ista stipulatio sit vtilis quando cōmittitur ipsa stipulatio penalī. Et in tex. ibi agere. l. i. tan qd stipulatio facta esset. Et in tex. ibi certo die nō tamen fuit certificata dies sed fuit actū inter partes in p. fationibus cōtractus qd tempore stipulationis deberet exprimi certa dies in qua sistendū ēē nam si specificata fuisset dies certa in p. fationibus intelligeret postea repetita in stipulationē p. prime subsequēti. l. i. ticia. §. i. j. e. l. itez qd. in si. §. de pac. & sic stipulatio valeret & plenius dicitur in glo. in ver. certo die. vbi etiā dicitur quando presumatur dies omissus per errorem. Et in tex. ibi quocūqz die scilicet in qua tibi p. missori sistere placeret & sic dies fuit omissa ex certa sciētia. Et in tex. ibi qd sine dubio & c. hec dictio qd pōt accipi p. sed. & sic accipit in glo. in ver. qd tunc expone tex. ibi verū erit & c. s. qd homo & pena debeatur cum id actum esse probatur. potest etiam accipi relative illa dictio s. m. lec. Aldra. quā declara vt hic per Bar. in pncipio. & dicit sup. glo. in ver. qd. Nota ex pncip. l. qd stipulatio i. sule edificande nō expresse loco nō tenet vt hic per l. qui insulā. §. eo. qd declara & limita vt ibi dixi. Et generaliter collige ex tex. qd stipulatio inita ratione quantitatē vel substantiam

10 **C** Nota ex eodem in prin. in verbo imperfecta. q̄ ubi stipulatio penalis est nulla rōne incertitudinis etia3 stipulatio penalis accessoria est nulla. **E**n autem idem sit ubi stipulatio principalis alio respectu etia3 esset nulla dic vt hic per Bar. in. xij. oppo. prime partis. 7 per Bal. in. l. nō dubius. in. xiiij. opp. C. d. legi. **N**o. ex ver. nec ante. q̄ ubi stipulatio debuit committi postq̄ aliquid desijt posse fieri videt̄ requirere sniam declaratoriam qua declararetur pditionem imple ri nō posse 7 ante non possit agi ad penam sm Ang. tamē videtur prium esse verum sm eundē qz inconti nenti cuz verum est cōditionem impleri nō posse agi poterit ex eo qz venit 7 cessit dies obligationis. l. ce. dem. j. de ver. sig. 7 sic satis est qz dicta declaratio sit in pcessu probationis: vt sic possit deueniri ad con dēnatoriam sicut in simili dicitur in excussione bono rum a facienda cōtra principalem. vt possit agi cōtra fideiussorem vel tertiū possessores qz nō est necesse p nunciari excussionē esse legitime factam dūmodo cō fter eam esse factam. no. per glo. in. l. pe. in ver. cōtur macia. C. ad treb. 7 firmat Ja. bu. in anc. hoc si debi tor. C. de pig. de quo per Bar. 7 alios in. l. stipulatio §. habet. s. de ope. no. nun. cum concor. **E**t cum hac opi. Ang. transit etiam hic Imol. pro quo alle go tex. in. l. hoc iure. in ver. exploratum. s. eo. ubi p3 satis esse qz sit exploratum 7 manifestū conditionem impleri nō posse sed pbationes sole sine sententia fa ciunt rem manifestam. c. cum olim. de ver. sig. c. fin. de coha. cle. 7 mul. in. l. si. ver. manifestum. cum glo. C. de re. cre. ergo satis est hoc qz per pbationes ap pareat. vt sic dicatur cōstare actionē ad penam cōpe tiisse. 7 ita videtur etiam velle Bal. in. l. cū testamēti in fi. C. de testa. ma. 7 in. l. n. quidem. C. de exceptio. ubi allegat. d. l. hoc iure p singulari. **N**on ob. iste tex. lz doc. non respondeant qz intelligo declaratum scz facti veritatē non per iudicē per predicta. **N**o ob stant ea que no. Bar. 7 alij in. d. §. h3. qz posito qz ei us opi. esset vera pcedit quādo queritur an sit neces saria declaratio iudicis ad finem inchoandi nouū iu diciuz contra alias personas sed contra eandem nō est necessaria per no. per Bart. in. l. si finita. §. iulia. de dam. infec. in ver. pcedo vltorius. in. v. colū. 7 ibi clarius Imo. 7 presertim quando vtrunqz iudicium tenderet ad eundem effectum vt in pposito nostro. **N**o. ex ver. sed 7 si ita. qz ubi dispositio penalīs in cipit a precedenti conditione ad hoc vt cōmittatur exigitur vt desinat posse existere conditio quod p̄io fallit in vltimis voluntatibus. vt hic in ver. idq3. sm magis cōem intellectum quē sequitur gl. in. l. si post tres. si quis cauti. 7 per Bar. hic in. iij. oppo. prime partis. 7 dicam in glo. super ver. naturā. **S**ecūdo fallit in cōtractibus in quibus actum esset vtrunqz p fari debere. s. illud quod in cōditione deuenit 7 pe nam. vt hic in ver. qd sine dubio sm lect. **O**ldra. que accipit dictionem qd relatiue ad dictum Sabini. 7 d clarat Bar. hic in prin. **T**ertio fallit in dispositio ne legali vel statutaria vt si lege vel statuto cautuz sit qz si heres non vindicabit necem defuncti auferatur hereditas ei 7 applicetur fisco. **N**am auferetur here di hereditas eoipso qz transiuit tempus infra qd cō mode potuit vindicare necem defuncti 7 non fecit 7 non oportebit expectare qd desierit posse vindicare glo. est aurea in. l. i. in glo. iij. de his qui. vt indi. quā dicit ibi Bar. perpetuo esse menti tenendam qz ex ea habes iuncta hac. l. qz dispositō legalis equiparatur potius vltime voluntati qz contractui. **I**llam glo. se quitur etiam ibi Bal. per. l. ij. §. confestim iuncto. §. si mater non petierit. s. ad terrul. 7 idem tenet Bar. in. l. si in cognitione. ad fil. 7 Bar. in. l. non soluz. §. morte. circa pe. col. s. de ope. no. nū. p. d. §. si mī nō petierit. 7 cum eo simplr trāsīt Imol. in. d. §. morte.

a Bonorū.
vide que po-
sui in apostil.
in. d. §. habet.

13 **I**n contrarium aut est elegans decisio Imo. in. c. extirpande. §. qz vero. de preben. vbi dixit qz vbi pēa a iure imponitur pro negligentia seu pro culpa negligendi seu in non faciendo cōmissa non adiecto tēpo re requiritur qz precedat monitio seu interpellatio vt quis incurrat illam penā. Exemplum lex vel constitutio dicit quicunqz clericus nō fecerit residentiā in bñficio suo sit excoīcatus. vel quicunqz nō soluerit collectas teneatur ad duplum. certe requiritur qz iste morneatur^a per illum ad quem pertineat vt illud faciat. allegat. c. ex parte. cū tribus sequen. de cle. non resi. z. l. si ex legati. §. e. secus vbi pena imponitur p facto affirmatiuo. puta statutum dicit quicunqz intraverit talem locum vel furtum fecerit patiatu ralem. penas tunc nō requiritur monitio sed ipso facto penam incurrit. allegat. c. de multa. §. preben. z. xi. q. iiii. si qz suadente. z. l. i. C. de secun. nup. z. est ratio differentie sūm eum qz non facta latent facta vero patent z cum dicta decisione Imo. transit Jo. an. Hosti. d. anto. De. de ancha. Imol. z. do. Abb. in. c. extirpande. z. Archi. Jo. an. z. Moder. in. c. l. Canō. §. i. de elec. in. vi. z. Archi. ij. q. i. c. ij. z. Jo. an. in. c. excoīcationi. de rapto. z. ibi hoc no. glo. si. in prima opi. z. Jo. an. in. c. ij. de magi. z. Bald. in. d. l. z. si post tres. in. viij. col. in lec. z. repetitioe illius. l. in. xxiij. col. vbi pro hoc allegat tex. in. §. si quis autem nō implens. in. auten. de here. z. fal. in. auc. de eccle. ti. §. si autēz qui hoc facere. vbi ad penam imponēdam pro facto negatiuo requiritur monitio. Idem tenuit Bal. in. auctē. hoc ampli^a. in. ij. col. C. de fideicō. vbi refert Archi. idēz tenere in. c. ppter. xviij. di. z. idem no. Bal. z. Imol. in. l. si mora. §. so. mā. Facit sūm Bal. in. l. si quis filiū §. stipulatio. §. de col. bo. z. idem tenet Bal. in. c. i. §. publici latrones. de pace tenen. z. in. auc. z. oīno i pe. col. C. ne vxo. pro ma. vbi dicit pro hoc facere tex. in. auc. cassa. C. de sa. san. eccl. Idem tēz Bal. in. l. mag. C. de ptaben. z. cōmit. stip. z. in. l. qui crimen. in. pū. per illum text. C. qui accu. z. Bal. in. l. ij. C. de spon. Et pro opi. Imo. videtur bonus tex. in. c. excoīcamus. §. moueantur de hereti. Et cum Imo. transit ēt Bart. in. l. inficiando. §. infans. i. ij. col. de fur. ibi tamē refert Imo. aliter dicere quā dicat. nam sūz Bar. Imo. vult qz quādo pena adiicitur facto negatiuo dēz attendi an dispō a precedenti conditione incipiat. z. tunc vt pmittatur pena requiritur vt constet factum negatiuū in cōditione deductum impleri nō posse sicut in sctibus per hanc. l. Sed si incipiat a dispositione sufficit qz transeat tū tempus infra quod cōmode potuerit expediri sicut hic dicitur in contractibus. cuius ptrarium voluit ipsemet Bart. post gl. in. d. l. i. C. de his qui. vt indig. volens non esse differentiaz an incipiat a precedenti conditione vel dispositione sicut nec in vltimis voluntatibus ipsemet Barto. in. l. suus quoqz. §. sed si filio. de here. insti. hunc passum reliquit indecūsum. alij doc. ibi loquuntur extra terminos huius. q. Ideo non recito Rapha. hic simpliciter facit mentionē de dicto Imo. in. d. c. extirpande. z. cuzeo stare videt allegando. d. auc. hoc amplius. z. l. hoc edicto. in. prin. §. d. publi. iuncta. l. i. in. prin. eo. ti. nō tamē facit mentionez glo. in. d. l. i. Ro. in. d. l. in cognitōne. dicit qz bal. in. d. l. z. si post tres. z. in. d. auc. hoc amplius. sequit dictum Imo. ipse tamē in sūz allegat glo. in. d. l. i. demū concozdat opi. qz aut loquit in negotio celeritatem desiderante vt est in vindicando necem defuncti. nam hoc requirit celeritatem qz ante nō potest hereditas adiri. z. sic voluntas defuncti stat in suspensio. l. iij. §. antepe. cum se. z. l. necessario. §. i. §. ad fil. quod esse nō dēz. l. si. §. cō. predio. z. tunc pcedat opi. glo. in. d. l. i. alias aut pcedat opi. Imo. que pcordia non placet per. d. auc. hoc amplius. z. in corpore per. d. §. si au

a **M**oneat.
adde lud. ro.
p. c. c. x. z. fin
gu. suis fo. xij.

tem qui hoc facere. vbi simpliciter tractat de exequenda voluntate defuncti z de impedienda eius suspensione z tamē requiritur monitio. Secūdo cōtra eum vñ tex. in. d. §. moneant. vbi requirit monitio in facto heredis z est valde pūilegiatū z celeriter expediendū. c. accusatus. §. sane. de here. in. vi. Preterea z tertio hic monitio requiritur ad cōvincendum illū de negligentia z qz nō facta latent. vt dicit Imo. z. rōne huius negligentie resultat ex monitioe imponit sibi pena sū ita est qz bec rō non hēz locū in vtroqz casu ergo zc. l. a ticio. cū vulg. §. eo. quare puto verā esse opi. Imo. z. sequa. z. sū illā intelligo no. p. gl. in. d. l. i. §. vt post monitionē deat trāsire tū tps ista qd cōmode posset actus expediri. Istud tamē dictū Imo. limitat egregie Frede. de senis in consilio eius. c. iij. alias. cit. incipiente qz non fecerit residentiā zc. Et Anto. de bu. in. c. quoniā frequenter. §. si vero. vt lit. non ptes. non pcedere in cāu quē ibi ponunt. §. qz emanasset cōstitutio sinodalis vltra dispōnem iuris cōis idem disponētis qua precipere oib^a clericis abūitibus vt i suis ecclēsijs resideant als eis nō residentibus mādāt eos pūari qz tūc ex illa pstitutione sic precipiēte p modū dispōis vident^r moniti clerici z sic vt aliqd operetur consō vltra ius cōe hēbit vñ monitionis adeo qz alia monitio nō requir^r. dēz enī statutū vltra ius cōe aliqd opari. ar. l. si qñ. in. pnc. de le. i. in. c. si papa. de pūi. li. vi. Et pulchre no. Bar. in. l. ij. §. de vsu. z. in. l. iij. §. ptoz cuz multis si. de dā. infec. z. alia plura ad hoc inducit qz bēnitatis cā omitto. Scdo limita dictū Imo. sūm do. Abb. in. d. c. excoīcatōne. nō pcedere in foro penitētiāli quo ad deū qz absqz monitione quo ad deū cōmittitur pena qz tunc cessat rō. Imo. qñ apud deū nihil later. vt dixit gl. in. l. ij. de interro. ac. **Q**uotuplex aut requirit monitio in casibus predictis vide bar. z. alios in. d. auc. hoc amplius. z. p. gl. in corpore. per cano. i. c. nos qdem. de testa. z. in. c. sacro. de sen. exco. cum concoz. z. tene mēti rōnem resultantē ex predictis. §. qz dispō legis vel statuti potius dēz regulari sūm naturā vltimaruz voluntatum quā pctuum vt colligit ex gl. in. d. l. i. z. ibi bar. z. Imo. in. d. §. morte. z. seqt Bal. in. d. l. z. si post tres. in. lec. in. viij. col. z. bald. in. ti. de pace pstan. in. ver. in. criminalibus. l. z. Bar. hoc indecūsum reliquerit in. l. suus quoqz. §. sed si filio. de here. insti. z. in. l. i. §. de in dies adiec. Bal. sū in. l. oēs populi. in. vlt. col. de iustic. z. iur. z. in. l. ea demū. C. de colla. dicit qz regulari debeat sūm naturā contractū z refert ita tenere Bar. in. l. i. §. de re. ca. sed certe bar. ibi in libro hoc nō dicit. Ande bec scda opi. pōt pcedere qñ ad i terpretationē z extensionē legis vel statuti. nā in vltimis voluntatib^a lata sit interpretatio. c. cū dilecti. de dona. z. l. in testamētis. j. de reg. iur. sed in legibus vel statutis sit stricta reguli. l. p. spexit. §. qui z a qui. l. qz constitutum est. de test. mili. sicut in cōtractib^a. l. qd astringende z ibi hāc equiparationē facit bar. §. eo. facit qd no. Bar. in. l. constōnibus. per illuz tex. ad muni ci. Quarto z vltimo fallit regula huius. l. vbi stipulatio penalis que a pditione incept hret diem. nā incontinēti post lapsūz diei cōmittitur l. z post diem pditio existerē pōssit. l. hoc iure. §. e. Alias fallentias collige ex oppositōnibus formatis sū p bar. in. ver. partē. **N**ot. in. ver. itaqz. qz qñ stipulatio penalis incipit a pcedēti dispōne cōmittitur qz primū stetit per pmissorem qz conuenta non impleat. requirit tū qz fuerit interpellatus vt in glo. z. dicam. §. ea. **H**oc pmo fallit quādo in voluntate pmissoris fuit collatū tps implendi vt hic in versū. qz si ab initio **S**cdo fallit qñ pcedens conuentio fuisset facta pacto nudo qz requirit qz fuit lis cōtestata super ipsa principali conuentioe nuda ante qz cōmittatur pena. l. nuda. cū glo. C. de cōmit. z. cōtrahen. stip. §. quo late p Bar. hic in. vi. oppo. v. partis z. dicā sup glo. in. ver. confestim. **N**ot. ex versū. qz sine dubio. iuncto ver. fin. in. ver. idem etiā. qz l. cla rato manente pacto operetur qz debeat vtrūqz cū effectu exactionis. l. qui fidem. §. de trans. l. cū pponas. eo. ti. tamē secus est si dictū sit qz nisi fiat id qd in principali stipulatōne deuenit debeat illud z etiā pena. nā ista verba iporabunt qz deductūz in pncipali stipulatōe duret in obligatione. tū cū effectu exactionis sola pena debeat. ita in nūit iste tex. in. ver. idē zc. sūm Ang. z. idem tenuit ipse in. l. si in sulam. ad si. §. eo. qd sūm Imo. hic singulariter esset notandum si esset veruz. sed ipse tēz cōtrarium z melius qz verbus debeat denotat plene cū exactionis effectu. l. debitor. z. ibi no. j. d. h. si.

Non ob. iste tex. in ver. idem. qz illud verbum finē idem etiā re-
fertur ad casum resultantem a contrario sensu ex ver. qz si ab ini-
tio quasi velit tex. qz semp exactio fiat fm qd conuentū ē z ideo
si conuentū est qz vtrūqz debeat exigeretur vtrūqz. Si aut pūctū
est qz pena tm exigatur idē erit qz exigeretur id qd cōuentū est. z
istud etiam tenuit Raph. hic. Postremo no. ex text. ibi sola ē
iunctis verbis seq. ibi vt homo saluat. qz vñ hic fm Ang. singu-
lariter pbari qz si stipulatio penalī est appositā iuxta principa-
lem stipulationē cū pacto qz pena cōmissa ipsa sola debeat tam
solui poterit id qd in pncipali stipulatōe deuenit. z ex h̄ resultat
aliud singulare s̄z eū qz p illa verba nō vñ actū qz mora nō pos-
sit purgari. p hoc facit qz videmus qz qñqz vnū ē in obligatōe
aliud in solutione tm. l. si qs stipulatus fuerit. x. in mille. j. d. so.
l. item veniunt. s. cū prediximus. s. de peti. here. z hoc mihi vñ
fuisse de mente Bar. in. l. si insulā. in. vi. oppo. s. e. z p ibi not.
per eum teneo istud dictū lz tex. iste concludent nō pbet vt di-
xi in. d. l. si insulā. in. ij. pncipali fallentia. z etiaz in quinta vbi
p̄cordantias allegaui. ¶ In glo. i. no. ex hac glo. rōnez quare
tardius cōmittat stipulatio penalī qñ incepit a p̄ditione quā
qñ a conuentione. z clarius p Bar. hic in sc̄da oppo. secūde p
tis. ¶ Secundo no. ex ea. glo. declarationē ad istuz tex. dicētē
qz vbi stipulatio penalī incipit a p̄cedenti p̄uentione qd cō-
mittitur statim cū potuit impleri z nō est iplerū. nam hoc debz
intelligi si pmissor fuerit interpellatus z sic in mora constituitur.
Contrariū sensit alia gl. in hac. l. i. s. p̄estim agendū. s̄z ista est
vera p. l. si penū. s. qñ dies le. ce. fm dy. z bart. h̄ in. vij. oppo.
v. partis. z etiam in. vi. q. quos sequitur Ange. z Imo. hic z ē
Raph. q ad hoc inducit istū tex. in ver. z tam diu. nam p p̄mis-
sorem non d̄r stari nisi cū fuerit interpellatus. l. si ex legati. s. e.
z. l. qd te. si cer. pe. ¶ Et istā opi. etiam sensit glo. in. l. z si post
tres. in glo. si. z ibi sequitur Bal. z Ang. s. si qs cau. qd intelli-
ge vñ nisi ipsi esset in pncipali stipulatōe pmissus dari vñ fieri
taliter qz ex natura rei ibi esset dies vt in cau. l. si ita stipulat⁹ eēz
abs te. z. l. interdū. in pnc. s. e. Et declarat bar. hic in. i. z. ij. q.
pncipali. nā tunc dies tacita interpellaret. vt per Bar. hic in. ij.
q. in s. si quera⁹ qñ. iunctis ē dictis per euz in. in. x. q. z dixi in
d. l. si ita stipulat⁹. s. eo. ¶ In gl. in s. certo die. ibi sed hic age-
batur tm a stipulatore zc. hec solutio reprehendit per bar. z ali-
os qz illud qd agitur tacite vel ab vno ex p̄sentibus tm habe-
tur pro nō acto. l. si repetendi. C. de condi. ob cau. z habetur i
l. cūz quid. s. si cer. pe. ergo si habetur p non acto d̄z hec stipu-
latio facta sine die valere qm qñ nō interuenit error p̄trahētuz
stipulatio de sistendo sine die valet. l. d̄ die. in pñ. s. q̄ satis. cog.
z hic a s̄rio sensu. Raph. aut hic dixit qz Bar. nō bene reprehē-
dit dictū glo. in se qz si a stipulatore agebatur de certa die z a p-
missore nō h̄cerit dissensus qui stipulationez vitiat. l. iter stipu-
lantem. s. i. s. eo. z dicit qz. l. si repetendi. poti⁹ pbat hoc quaz
s̄rium. nā qd agitur ibi ab vna parte non p̄dest sibi ad repeti-
tionem. tu dic qz. l. si repetendi. loquitur qñ ppositum vnus p̄-
sentis fuit in mente retentū z alteri p̄sentī nullo modo d̄clara-
tum. z si glo. hic isto mō loqueret vel intelligeretur tunc bñ re-
prehēderet p bar. s̄z si gl. intelligat qz a stipulatore tm h̄ age-
bat z expresse. z tunc Raph. bene loquitur. sed q̄qd sit v̄itas
est qz hec sol. gl. non p̄cedit. tum qz diuinat. tum qz si a stipula-
tore tm exp̄sse agebatur deberet hic vitari stipulatio ppter d̄s-
sensuz nō ppter errorem vt dicit tex. hic. ¶ In ea. ibi. vel qz ē
si hec sc̄da solutio intelligat ita ruditer sicut verba gl. sonāt nō
p̄cederet vt h̄ declarat Bar. quē vide. z p vera solutōe p̄trarij
dic qz ante stipulationē actū fuit inter me z ticiū qd deberem p
mittere sistere in certo loco. z certa die quā tm tunc nō exp̄ssim⁹
sed actū fuit qz d̄beret exprimi i ipsa stipulatione q̄ nondū erat
demū in stipulatione fuit dies per errorem omissus. nā nō valz sti-
pulatio qz nō pōt videri diē repetitā esse in stipulatione ex quo
nunq̄ fuit aliqua dies exp̄ssa. sec⁹ si in p̄fationibus fuisset exp̄s-
sa qz videret postea repetita in stipulatione. l. triticū. allegata i
gl. z. d. l. ticia. s. i. Et ad hāc solutionē dicit bar. z doc. debere
adaptari hāc sc̄dam solutionē glo. quam solutionem inducit h̄
Ang. ad vnū in materie purgationis more qd recitauit in. l. si in-
sulaz. s. eo. in ver. vi. Fallit qñ actū esset zc. dic vt ibi. Raph. h̄
dixit qz hec soluti. glo. declarata vt dixi lz ita simplr intelligatur
p doc. tm s̄z eū de necessitate d̄z intelligi qñ p errorem fuit omissa

dies eo qz putabant p̄sentes illā fuisse exp̄ssaz in p̄fatione exp̄-
pluz qz in p̄fationibus cōuenerat qz fieret stipulatio de sisten-
do certo die. Et fuit dictū illam diē tu stipulator appones tem-
pore stipulatōis postea qñ facta fuit stipulatio nō fuit appositā
dies credentes apposuisse a pncipio in p̄fationib⁹ qd nō erat
referebant enī se ad illas p̄fationes sicut in fili i. l. in testō. la.
i. s. de p̄di. z demon. valet enī relatio ad id qd nō est vt ibi. s̄z
si pponeret qz isti per errorem omiserint diem nō tm credētes se
als apposuisse deberet valere stipulatio fm Raph. qd pbat fm
eū qz aut dicim⁹ qz isti erāt memores p̄me p̄uentionis. z tūc sti-
pulando simplr apparet eos penitusse p̄me p̄uentionis. ar. l. cū
in plures. s. locator horrei. s. loca. aut nō recordabant p̄re cō-
uentionis z tunc nō apparet qz h̄fēt aīum simplr stipulandi z
p̄mittendi. vnde ille error non vitiat stipulationez. l. si quis cū
aliter. cū glo. i. s. e. l. si tibi libez. s. de ac. emp. Sed tu dicas su-
stinendo glo. ibi lectam eo modo quo intelligūt z saluāt doc.
vt. s. retuli. qz hic p̄sentes tpe stipulationis non recordaban-
tur. z ideo p̄sumitur error in stipulatione si incontinenti post
p̄fationes secuta est stipulatio. l. quotiens. s. tūc d̄. z ibi not.
Bar. de her. insti. z clari⁹ in. s. se. z no. ang. in. l. itē qz. s. si. cum
si. s. d̄ pac. attento qz dies certa in p̄fationib⁹ nō fuit exp̄ssa z
sic non potuit videri repetita. ¶ Non ob. l. si tibi libez. nā illa
facit potius p qz ibi enī p̄sumit error vt declarat Bar. i. l. ti-
cia. s. i. j. e. z ppter errorem d̄at ibi repetitio. ¶ Non ob. qz p̄ct⁹
ibi nō vitatur qz error ibi nō fuit in p̄ctu sed in traditione z sic
nihil facit. ¶ Non ob. l. si qs cū alr. qz rñdeo qz ibi fuit fact⁹ p̄ct⁹
ex intervallo post p̄fationes z tractatuz. ideo p̄ct⁹ ibi valet qz
nō p̄sumit errorem fuisse in p̄tractu sed recessū a p̄fatione p̄p
intervallo per. d. s. locator. fm intellectū quē sequit Jaco. bu.
z bar. i. l. pacta nouissima. C. d̄ pac. z Bar. in. l. nō solū. s. mor-
te. in. vij. col. in ver. circa fm etiam. s. de ope. no. nū. Bene fa-
cit. l. per retentionē. cū glo. in ver. nata. C. de vsur. vel dic qz in
l. si quis cū aliter. p̄supponit qz solū ibi interuenit dolus in cō-
tractu z nō error seu obliuio. hic aut tex. p̄supponit qz h̄ inter-
uenit error z sic ille tex. nō ob. vt ibi ē dixi. z p̄bauit etiā qz finis
illius. l. nō h̄z p̄nuationem ad pncipiū. sed ponit diuersum ca-
sum z sic ē finis illius. l. non facit ad istū p̄positum. Et ex his
h̄es duas limitationes seu declarationes ad istum text. p̄ma qz si
stipulatio secuta esset ex intervallo post p̄fationes in dubio nō
p̄sumeret error in stipulatōe sed p̄sumit recessus a p̄mo tra-
ctatu. d. s. locator. z no. Bar. i. d. l. pacta. cū si. z sic valeret sti-
pulatio. ¶ Nec ad hoc ob. qd no. Bar. in. d. l. ticia. s. i. duz al-
legat. l. si tibi libez qz rñdeo vt ibi eleganter per Imo. z i. l. quo-
tiens. s. sed cū p̄mū. s. de her. insti. z forte in breui dicā in. d.
l. pacta. ¶ Sc̄da limitatio est qz si in p̄fationib⁹ fuisset certa di-
es exp̄ssa nō p̄sumeretur in dubio error in stipulatōe sed re-
petita dies. d. l. ticia. ¶ Tercio limita hanc. l. fm Imo. hic. nā
s̄z eū hec. l. p̄cedit qñ verba que ante stipulatōez in p̄fationi-
bus plata sunt tendebant ad limitandā stipulationē vt hic ē
tex. secus si tenderet ad declarandū volūtatē p̄sentīuz. vt si
aī stipulatōne actū fuerit qz pmissor p̄mitteret sistere i certo lo-
co z actū ēet qz si p̄tgeret p̄mittere sistere ad certū diē valeret p̄-
missio nā si postea p̄missio fiat sine die valebit qz p̄fatio dero-
gatoria que colligitur tacite ex argu. sumpto a s̄rio sensu verbo
rum nō inuadat actū sequentem. text. est no. dignus in. l. si. in
pñ. z no. glo. z Bar. s. de leg. ij. qd tene mēti. ¶ Addebat etiā
iuxta p̄dicta Raph. hic aliū intellectum ad istum tex. s. qz si itel-
ligeretur qz in p̄fationibus nō fuit actuz qz certo die sisteres. i
p̄ctu fuit facta stipulatio simplex sine die. nā non valeret ppter
incertitudinē. ¶ Non ob. d. l. de die. in pñ. vbi stipulatio sine die
valet qz rñdet qz stipulatio p̄etoria bñ valet vt ibi qz p̄tor arbi-
tratur diem. sed iste tex. intelligeret d̄ stipulatione conuentiona-
li que lz sit certa quo ad initū. s. qz sisteres cū te interpellauero
tm est certa quo ad permanētā qz nō fuit actū qz sisteres p du-
os menses vel in p̄petuū. sed iste intellectus nullo modo videt
verus qz est contra istum tex. in ver. ageret vt certo die zc. Itē
nimis restringit istā. l. que cōiter etiam in p̄etorijs stipulationi-
bus h̄z locum cū generaliter loquatur vt hic in glo. ij. quam se-
quunt doc. Nec puto etiaz illam esse verā in se. s. qz stipulatio
p̄uentionalis de sistēdo sine die sit nulla qñ dies absqz errore
est omissus z hoc nō solum p. d. l. de die. sed p istā. l. vbi vñ esse

casus a contrario sensu nō interueniente errore. ¶ Non ob. q. quo ad pmanentiā nō p̄tineat incertitudinē. q. r̄ideo q. si sim p̄r. p̄misit sistere liberabitur p̄missor q̄ p̄mū semel steterit licz post quātūcūqz momēto sistere desierit per. l. si quis heredes C. de insti. z substi. sub condi. fac. z. l. in stipulatione. s. de vul. e pup. z. l. i. numerationib⁹. cū ibi no. in fi. p. Bar. j. de sol. z. q. dz intelligi de primo actu sistendi. l. boues. s. hoc sermone. j. d. ver. sig. z. ubi verba stipulatiōis sunt dubia z. p̄nt pluribus modis intelligi semp fit interpretatio pro p̄missore. l. stiplo ista. s. i stipulationibus. s. eo. qd no. qz non reperies alibi declaratum. ¶ In ea. ibi vel ip̄perpetuū. hāc tene z. dclara vt p. bar. hic z. plenius per euz in. l. de die. in prin. ¶ In ea. ibi. l. de die. dic vt hic per Bar. Cui adde inquātum ipse subdit q. in p̄rois stipulationibus puta in stipulatione de iudicio sisti qñ dies non exp̄m̄t intelligat arbitrio iudicis. d. l. de die. tamē in stipulatōe cōventionali de sistendo in aliquo loco intelligit dies. s. cū stipulator interpellauerit z. p̄missor poterit adimplere z. nō adimpleuit. vt in hac. l. iuncta glo. i. z. qd super ea dixi. nam fm Raph. Bar. in hoc errauit. q. ex quo ista stipulatio p̄ventionalis p̄tiet locū rōne loci dz intelligi p̄tinere tēpus intra quo possit ad illū locū pueniri absqz interpellatione. l. idem erit. s. eo. z. l. p̄tinu⁹. s. cū ita. j. e. qd satis placet. z. posses dicere q. Bar. non loquit in stipulatōe p̄ventionali de sistendo in certo loco sz in alia cōventionali. vt dic opi. Bar. saluari posse isto modo. s. quādo p̄missor p̄misit sistere in ciuitate seu loco in qua v̄l quo erat sicut dicimus in debitorē q. soluere p̄misit nō exp̄resso loco. nam v̄l soluere p̄misit in eo loco in quo factus est cōtractus cū ibi cōueniri possit. ita dixit Bar. in. l. item illa in. iij. col. de p̄sti. pecu. allegat. l. si. s. de tritica. z. sicut debitor videtur p̄mittere soluere ad domū creditoris qñ ambo sunt eiusdē loci seu fori. vt no. per glo. z. clarius per Bar. in. d. l. item illa. in prin. z. tñ certum est q. in dictis casibus nō p̄bitur mora sine interpellatiōe. l. mora. in pn. de vsur. l. qd re. cū ibi no. s. si cer. pe. z. vide qd dixi in d. l. erit. ¶ In glo. in ver. stipulatus es. ibi. l. quidā testō. cer. te illa. l. facit in contrariuz ibi enī incertitudo non vitiat hic sic quare glo. in. d. s. gener. quā sequitur Bar. Ang. z. Mod. h. z. Bar. z. Ang. in. l. i. s. so. ma. dicunt q. sp̄ale est in. d. l. quidāz in legato ad refectionē vie qd est fauorabile. l. ad instructiones C. de sa. san. ec. z. similiter est speciale in dote. in. d. s. gener. z. ēr est sp̄ale in dispōne facta ad alimenta. l. si cui. de an. leg. ¶ Ad do aliū casum sp̄alem. s. in dispōne facta ad vtilitatē ecclesie seu alterius pie cāe. vt no. gl. Pe. z. doc. in. c. nos quidem. de test. z. glo. z. Bar. in. d. l. si cui. z. glo. in. l. puilegia. C. de sa. san. ec. quicquid ibi dixerit Ly. z. Bal. z. idem t3 Spec. in ti. de instru. edic. s. nūc vero aliqua. ver. q. si testōr. z. Bal. in. l. i. de sa. san. ec. in lec. in. v. z. vi. col. dū tractat de dispōne captratoria. Bene facit. l. id qd pauperibus de epi. z. cle. fm qd declarat bar. in. d. l. quidam. in pnc. s. de re. du. ¶ Alius est etiam sp̄alis casus. s. in legato vel in relicto ad aliqđ art. ficiū adiscendum seu p. aliqđ studio. vt est tex. no. in. l. stichus. s. de leg. iij. z. no. glo. in. d. s. gener. in fi. gl. mag. ¶ Pro hoc facit q. cā dōtīl z. causa studij equiparantur. vt no. Bar. z. clarius Ang. in. l. i. ad fi. post glo. fi. s. so. ma. z. Guil. de cu. in. l. sed z. iulia. s. quod dicitur. s. ad mace. sed sicut in dote incertitudo non vitiat ita z. in cāu isto. ēt posset dici q. relictum pro studio dicatur ad p̄ias cās. De quo tñ vide per Bal. in repetitione. l. i. in. x. col. s. de le. ij. z. hec procedunt in certitudine rerum quibus adde alia vtilia que dixi in primo notabili sup. tex. z. que dixi i. l. q. insulā. s. eo. ¶ Quid at de incertitudine psonaz an vitiet vide magistrālī p. bart. in. d. l. quidā. s. d. re. du. z. p. cano. in. c. cū tibi de testa. z. p. alios i. d. l. id qd pauperib⁹. Et hec faciūt q. si stipulor mibi dari pro eo quē noīabo an valeat dic q. sic. Casus est in. l. fm responsū. C. de p̄hen. z. cōmit. stip. quā ita allegat bal. in. d. s. gener. i. repoz tatis antiqs. Ad do tex. i. c. i. d. seu. nō habēte p̄p̄iā nāz feudi. ¶ In gl. in ver. nō adiecto noīe ibi. l. q. ex plurib⁹ z. c. prima solutio est clara z. vera. scōa ēt pōt adaptari vt hic plenī p. Bar. ¶ In ea. ibi. l. q. in rerū. s. q. fundus non hz certos fines a natura. s. fines hz fund⁹ destinatione patrisfa. vt declarabit statī. ¶ In ea. ibi. l. si domus z. c. voluit glo. dicere q. sicut homo nō hz certos fines destinatione p̄rissa. ita nec hz dom⁹ certos p̄fines sola destinatione patrisfa. s. requirit factū boīs. s. p̄structio pa-

rietis. l. si qd duas. s. si qd partē. s. cō. p̄redi. Et iō si qd p̄mittit vel legat domū simplr hz domos in patrimonio valet actus alis nō. d. l. si domus. in pn. Sed si qd legat vel p̄mittit fundū etiā si hz fundū in patrimonio nō valz act⁹ qz cū sola destinatione patrisfa. p̄stituitur fundus posset heres testōris vel p̄missor dicere do tibi palmitē terre p. fundo cū hoc a sola destinatione seu voluntate p̄deat. d. l. q. in rerū. z. sic ēt verisimili q. nō ēt in domo qz si habebat domus in p̄rimonio tenebit ad vñā de illis qz sola destinatione domus nō p̄stituitur vt dixi. z. hoc etiaz tenuit gl. in. d. s. gener. z. in. l. legato gñaliter de le. i. Et sequit Bar. Ang. z. Imo. hic z. Ang. in. d. l. si domus. Pe. aut vt refert hic Bar. dicebat idē esse in fundo qd in domo z. vtroqz cāu seruari distinctionē q. fecit tex. i. d. l. si domus. vt h. plenī refert Bar. qui eū ipugnat. ¶ Tu p. p̄clusionē dicas faciēdo duo mēbra qd aut querit de legato aut de p̄missione. ¶ Priō casu puto verā esse opi. Pe. q. sit idē i fundo qd in domo p. d. l. si dom⁹ qm non ob. q. fundus sola destinatione patrisfa. p̄stituitur. l. lo cū. in pn. de ver. sig. z. d. l. q. in rerū z. per p̄is q. heres dando palmitē terre p. fundo liberetur. q. r̄ideo q. non dz esse in p̄tate heredis aliter declarare fundū quā testōr habuerit in v̄lu ad p̄ iudiciū legatarij p̄bas in. l. dāmas. s. i. de vsufu. leg. z. l. pe. s. de ali. z. ciba. le. facit. l. cetera. s. fi. d. le. i. z. ridiculū v̄l ēe dicere q. testōr senserit de palmo terre. ¶ Pro hoc facit q. i dubio dz fieri interpretatio q. act⁹ potius valeat quā pererat. l. quorū ens. s. d. re. du. Et istā opi. sequit ēr Ja. d. are. By. Bal. imo. z. Pau. de ca. in. d. l. si domus. p. quo etiā facit q. testōr i dubio legando rē seu fundū v̄l legare de his quos hz in p̄rimonio. l. ticia. s. i. s. de au. z. ar. leg. l. vnū ex familia. s. si rē. de lega. ij. z. d. l. si domus. in pn. ergo perinde est ac si dixisset lego vnūz ex fundis meis quo casu indubitātē nedū valet legatū. s. ēt stipulatio. l. si ex plurib⁹. s. eo. que est minus fauorabilis. c. dilecti. d. dona. z. l. in testamentis. de reg. iur. z. hāc opi. Pet. z. ēr Ric. de nea. in. d. l. legato generalit. z. in. d. l. si domus. z. hec est p̄ncipalis ratio p̄pter quam huic opi. adhereo. ¶ Nec ob. si dice ref q. heres pōt interpretari voluntatē defuncti. l. si quis a filio s. si plures. de le. i. ergo poterit interpretari de palmo terre. q. r̄ideo q. ibi loquit qñ testator sensit d. certo vt q. exp̄ssit p̄p̄iū noēm. tunc enī interpretatur z. tractatur de interpretatiōe z. de claratione volūtatis. vt ibi no. Sed in p̄posito testōr nō sensit de certo qz in genere dixit relinquo fundū seu domū. z. iō non hz heres interpretari voluntatē d̄functi qz volūtas fuit clara. s. qd vnū fundūz volebat in genere legare. iō tunc tractamus de electione que bñ spectat ad heredē. vt. d. l. si dom⁹. tñ h̄s nō pōt eligere nisi vnū fundū de illis qui erāt in p̄rimonio. vt dixi ¶ Et p. ista opi. Rapha. z. Pau. hic allegant q. illud qd dicit fundum constitui sola destinatione nō intelligitur nuda voluntate sz p. sepes seu appositionē terminoz. ita dicunt sentire gl. in d. l. q. rex. s. pe. que tñ sic nō dicit. imo videt p̄tra tex. in. d. l. locū. in prin. ubi tex. nō requirit nisi animū. bene facit. l. plāe la. i. s. fi. de le. i. Scōo casu qñ queritur de stipulatōe fundi vel domus. Rapha. h. dicit q. si fundū vel domū z. alia si. in p̄rimonio habeo nō valet rōne incertitudinis vt hic. Non ob. l. si domus. qz si loquitur in legato qd est magis fauorabile z. qd legādo cēfē legare de reb⁹ suis tñ. vñ de illis itelligit sensisse vt ibi. s. hoc nō reperit in stipulatōe. z. hoc ēr t3 Pau. d. ca. hic vltio loco lz aliter dixerit circa pn. huius. l. vt statī referā. Sed h. opi nio non videt mibi vera qz etiam in stipulationibus p̄mittens v̄l p̄mittere de rebus suis qñ ita intelligendo p̄missione valere pōt stipulatio. tex. est cū gl. fi. in. l. quotiens in stipulationibus s. eo. ¶ Preterea p̄cedit ar. de vltimis voluntatib⁹ ad contractū qñ de diuersitate rōnis non apparet. l. q. delegato. s. de le. i. ip semet Pau. de ca. hic in pn. huius. l. dicebat q. ēt in stipulatōnibus opi. vera. s. q. sit idē in fundo qd in domo. z. attendatur distinctio posita in. d. l. si domus. mouebat per illam rōnem. s. q. nō est v̄ez q. nuda voluntate p̄stituitur fundus sine appositione terminoz vt dixi. Sed hāc rōnē reprehendi. s. Ego als tenui q. in stipulationib⁹ possit sustineri opi. glo. Bar. z. sequa. i. q. nō teneat p̄missio fundi indistincte. qz posset p̄missor dicere habeo z. habui hūc palmū terre p. fundo. z. sic p̄pter hāc rōnē z. p̄pter incertitudinem vitietur stipulatio. tunc autem puto ēr in stipulationibus veriozem esse opinio. Petr. quod probō.

32 **M**az bñs fundos in pñmonio vt actus valeat. si pñmittit fundū
 vñ pñmittere vnū de fundis suis. sicut in legatis vt pñe pñbui
 reprehēdēdo **R**aph. ergo perinde est ac si dixit pñmitto vñū
 ex fundis meis quo casu stipulatio valet vt est casus in. d. l. si ex
 plurib⁹. Et sic nō pōt dicere habui palmū terre pñ fūdo vt ibi p
 batur. Et iuxta pñdicta subiungit **Bar.** hic in. vij. oppo. pñne p
 tis notabile verbū. i. qñ in vltimis voluntatib⁹ qñ testator sensit
 de certo. sed nō pñstat de quo valz legatū vt si dixit. lego fundū
 vel domū z pñstabat qñ sentire voluit de certa domo vñ fūdo lz
 non appareat. de quo allegat. d. l. legato generalit. §. i. z. d. l. si
 domus iuncta glo. i. z declarabit intentio testatoris pñ heredes
 tanq̃ per eū qui pñsumit melius scire voluntatem eius. l. si qñ
 a filio. §. si plures. z ibi no. de leg. i. **Q** limitat **R**aph. hic esse
 vez si testator fundos vel domos hēbat in patrimonio als nō
 valeret per. d. l. si domus. in prin. Quam limitationē nullo mō
 pñto veram. qñ etiam si non hēbat in patrimonio valet legatū
 quādo sentit de certo qñuis non constet. de quo fm pau. de ca.
 in. d. l. si domus. z lz nihil alleget. rñ dic qñ pñ eo est glo. i. d. l. le
 gato generaliter. §. si. in glo. pe. **M**az. l. si domus nō loquit
 isto casu. vt ibi pñ **Bar.** z oēs. **I**o. de **I**mo. reprehēdit dictū **Bar.**
 s. recitatū. nam dicit qñ si cōstet testatorē sensisse de certo vt qñ
 anteq̃ testaret dixit se velle fundū certū relinq̃re ticio z postea
 in testō statī facto dixit simplr fundū lego ticio pñsumitur per
 errorem omisisse specificationē fundi z legatum valere non dz.
 vt vñ tex. in. l. quotiens. §. tñdem. s. de here. insti. Ego teneo
 opi. **Bar.** z ad. §. tantū dez. rñdeo qñ ibi erro: fuit in heredis in
 stōne. **E**t sic nō erat pñsona que possit interpretari volūtatē
 defuncti. Nam ille heres nō poterit declarare suaz institutionē
 qñ ante illā declaratā non erat heres. sed **Bar.** loquitur in lega
 to quo casu subest pñsona heredis cui cōmittit dēclaratio vt dixi.
 33 **S**ubdit **Bar.** qñ in stipulatōibus z scribis si pñbentes sentire
 volūt de certo nō constet de quo vitiabitur stipulatio cū nō sñ
 sit pñsona per quā declaret. vt hac. l. in pñ. Et ita dicit velle gl.
 in. d. §. gener. si bñ aduertetur. quod fm pau. de ca. hic est bñ
 notandū. nā dictus. §. si qñ plures. z. d. l. legato. §. si. nō hñt
 locum in scrib⁹ fm **Bar.** Sed in pñrius allego tex. in. d. l. qui ex
 pluribus. exemplificando illaz. put facit glo. ibi in ver. nora qñ
 dicit qñ ibi fuit dictū pñmitto fundū seianū z plures erāt seiani.
 Nam tunc per expressionē pñrii nois apparet qñ pñmissor sensit
 de certo. z non pñstabat d quo sicut in. d. §. si qñ plures. z tñ sti
 pulatio valz vt ibi. qua pñpter tenēdo opi. **Bar.** oporteret dice
 re qñ rñsum glo. illi nō sit vez. z illā glo. ēt ibi reprehēdit imo.
 z **P**au. de ca. ibi per aliā rōnem vt ibi dixi. Et aliter exemplifi
 catur illa. l. vt ibi fuit dictū. **I**tem pñ dictū **Bar.** videtur tex.
 in. l. stipulatio ista. §. in stipulationib⁹. fm exemplum gl. ibi cōi
 ter approbare. s. eo. **N**ec pōt dici qñ ibi loquatur glo. in pro
 missione hominis **Bar.** autem hic loquitur in pñmissione fundi
 vel domus. qñ dico qñ qñ pñmittens hz fundos vel domos i pa
 trimonio non est dñia inter predicta qñ valet pñmissio sicut pñmis
 sio hominis. vt est dictū **R**aph. in. d. §. in stipulationibus. rep
 bēdebat illud exemplū glo. ibi allegando no. pñ **Bar.** hic reli
 quit tamē cogitandū. Sed ipsemet **R**ap. hic dicit qñ opi. **Bar.**
 pñcedit qñ pñmissor simpliciter dixit pñmitto fundū z probat qñ
 voluerit sentire de certo lz nō constaret de quo sed vbi dixisset pñ
 mitto fundū seianū z sic nō fuit oīno indeterminate locutus
 tunc lz non pñstet de quo qñ plures erant seiani. valet tñ stipula
 tio. alleg. d. l. qui ex pluribus. subaudi iuncta gl. in verbo rerū.
 z fm istum intellectū pñcederet exemplū glo. positum in. d. §. i
 stipulationibus. vbi sñliter fuit expressum pñriū nomē. z ista opi
 nio videtur verior z saluatur glo. predicta. **N**ec ad istum vl
 timum casum obstat illud qñ dicit **Bar.** vñ qñ in stipulatōe non
 est per quē declaratur incertitudo. qñ respōdeo qñ imo sit inter
 pretatio per pñmissorem in re dubia pñ. d. §. in stipulationibus.
 z sic valebit stipulatio. Secus qñ actū fuisset qñ certus fundus
 pñmitteretur. non tñ expresso tunc aliquo fundo z postea in sti
 pulatione dictū fuit simplr pñmitto fundum. **M**az lz voluerit se
 tire de certo pñpter ea que dicta fuerāt in pñfectōib⁹. tamē post
 qñ non pñstat de quo stipulatio est nulla. vt hic z ista est pñrie itē
 tio glo. in. d. §. gener. z **Bar.** h ad si. ix. op. z etiam in. viij. op.
 i. pñris. z est passus subtilis. **I**n gl. in ver. quacūqz die. pñma
 solutio est obscura. sed declara. vt hic per **Bar.** qui eaz reprehē

dit z bene z cum eo transeunt ceteri. **S**cda solutio posita in
 fine ab oībus approbat pñterq̃ a **P**au. de ca. dicente. qñ cum
 reoz sit fugere verisimile est qñ pñmissor in cui⁹ voluntate positū
 esset tñs sistendi nunq̃ dēclarabit se sistere velle z sic fiet dñ natu
 raz iudicij que est. vt reddatur inuitū. l. inter stipulantē. §. i. s.
 eo. z putāt qñ talis stipulatio non valeret si tempus sistēdi po
 neretur in voluntatē pñmissoris per rationē dictam. reprehēdit
 etiam istam solutionē ex eo qñ hec solutio presupponit qñ stipu
 latio de sistendo sine die nō valeret contra. d. l. de die. iō dicit
 qñ hic oīno dies sit omisus ex certa scientia iō stipulatio non vi
 tiatur qñ intelligit de die que placuerit actori. z sic non ob. l. qñ
 quid astringende. qñ fatendum est qñ hic dies fuit omisus. tamē
 omisio nō vitiat. qñ non est de substantia. d. l. de die. que verba
 non possent mihi minus placere. ideo teneo solutionē gl. z rñ
 deo ad predicta qñ imputari non dz stipulatori qui in volūtatē
 pñmissoris cōtulit tēpus sistendi. pñterea timore pene que com
 mitteretur cum cōstaret pñmissorem sistere nō posse verisimile ē
 qñ sistet. z si nō sistat satis est consultum stipulatori per penam
 vt hic. nō ob. qñ hec solutio pñsupponat qñ stipulatio nō valet si
 ne die. qñ rñdeo qñ valet quando ante stipulationem actū esset
 qñ apponeretur dies. vt in pñ. hui⁹. l. Sed hic actū erat vt hic
 in verbo ab initio id agatur zc. z postea in stipulatōe nō fuit ex
 pressa dies. iō videbatur qñ non valeret. Sed respondet glo. qñ
 imo valet qñ intelligitur ēē adiecta dies que placuerit pñmissor
 ri put ab initio actum fuerat. vt hic. z. l. ticia. §. i. j. eo. **I**tez si in
 telligeretur qñ hic obligatus sit pñmissor sistere die qua placuerit
 actori nō deberet expectari qñ desineret posse sistere vt hic dice
 tur. sed pena deberet cōmitti quādo iterpellat⁹ nō sisteret. pñ. l.
 in ver. itaqz. Sed ad hoc in pñsequutiōe hui⁹. l. rñdebat pau.
 de ca. qñ iste ver. corrigitur per ver. itaqz qñ non est dicendū. ar
 gu. l. nam ad ea. s. de condi. z demon. expresse not. gl. sequēs.
 Subdebat aliud pau. de ca. vltra doc. hic qñ in casu hui⁹ veris.
 quod ab initio. nāz est necesse ad hoc vt cōmittatur pena qñ pñ
 missor fuerit iterpellatus z vltra hoc qñ desinat posse sistere. Si
 aut non fuisset iterpellatus dicit qñ nō cōmittetur pena si de
 cederet anteq̃ sisteret per. l. si si decesserit. s. qui satis. cog. z h
 alij nō tangūt. Sed forte pñrium est verius. i. qñ hic nō requiraf
 iterpellatio qñ cū dies sit posita in volūtatē pñmissoris iterpel
 latio nō pñstituētur in mora vt est tex. hic quē ad hoc dicit an
 ge. esse singularē. **I**tem cū dies sistendi sit qñ placuerit pro
 missori. ergo iterpellatio ante facta nihil dz opari. vt. l. cum si
 lius. s. e. **T**ertio qñ qñ stiplo penalis icipit a pñditionē nō req
 ritur iterpellatio sz qñ desinat pñditionem existere posse. vt hic i
 ver. sz si ita tñc glo. i. hui⁹. l. sed ista stipulatio equiparat illi inci
 piēti a pñcedenti pñditione. vt hic ergo zc. **N**ō ob. l. si si decel
 serit. qñ ibi nō erat collata dies in arbitrio pñmissoris. **I**n gl.
 in ver. nō posse. ibi aliud enī zc. **N**ec vera vt h per **Bar.** in. xi.
 oppo. **S**ed iuxta hoc oppo. cōtra istūz tex. Nam si pñmissi
 mihi sistere cuz volueris vel qua die volueris si decedis anteq̃
 declares te velle stipulatio deberet euanescere. l. centesimis. §.
 si. s. eo. hic aut dicit qñ cōmittit ad penaz. ergo zc. solue vt h pñ
Bar. cū quo trāsit **I**mo. z **Ang.** hic sed eoz solutio fm **R**ap.
 vñ diuinare ad istū tex. inq̃trum dicūt qñ hoc non pñmisit sistere
 cū vellet seu qua die vellet sed firmiter pñmisit sistere vna die. qñ
 aut die dēat sistere dixit pñmissor volo qñ sit in electione mea. qñ
 esset valde restringere istum tex. iō dicebat **R**aph. qñ lz pñmittit
 sistere cū volet uel die qua volet nō obligatur nisi ante mortē
 declarat se sistere velle. d. l. centesimis. tñ si huic pñmissioni pena
 subijceret intelligeret pñferre in prāte pñmissoris solū qñ sistat nō
 at an sistat z eo decedēte anteq̃ declarat pñmittit stipulatio ut
 h. quasi nō censeat conditionalis. facit. l. ex his. qñ di. le. ced.
 als enī sequerēt qñ pena ēēt apposita i volūtatē pñmissoris z sic
 frustra esset apposita. **I**dem dicit ipse in. d. l. centesimis. pau. s
 ca. dicit ēt qñ iste intellect⁹ **Bar.** diuinat ad istū tex. Et subdit qñ
 als sibi placuit intellectus **raph.** quē recitauit. nūc aut dicit sibi
 nō placere qñ pena vñ pñmissoris si nō sisteret die qua sibi place
 bit. Aut ergo decessit anteq̃ declarat quo die z non extat pñdi
 tio sub qua fuit pñmissa pena. ergo non cōmittit qñ decedēdo
 nō vñ velle in scrib⁹. qñ morte volūtas extinguit. l. iij. s. loca. z
 no. **Bar.** i. d. l. centesimis. z ibi dixi. Aut decessit postq̃ declara
 uit qua die sistere volebat. z tñc aut post lapsūz diei illi⁹ z tunc

pena erit commissa per lapsum diei. aut ante lapsum diei et tunc penalis stipulatio de extingui per mortem sicut principalis. d. l. si decesserit. idem dicit hic non promissit sistere qua die sibi placeret. sed simpliciter quacumque die. quo casu committitur stipulatio cum fuerit interpellatus. ex quo stipulatio incepit a conventionione. ut in ver. itaqz iuncta gl. i. huius. l. C. Non ob. iste tex. i. si. q. si ab initio. q. loquitur sim op. Begali qui reprehendit in ver. itaqz. qd non plz qz non est verisimile q. iuriscōsultus incōtinenti se corripit ut dixi. Nec etiam Pau. de ca. videtur bene reprehendere opi. Rap. Nā intentio raph. est q. ubi est apposta pena videtur collatus in potestate promissoris solum q. sistat. non autē an sistat ex quo ante non declaravit quādo velit sistere perinde est ac si declarasset se sistere velle. ut pbatur i. l. si. ff. qui sine ma. ad liber. perue. quas allegat hic Bar. Et ad hoc non rīdet. d. Pau. tamē opi. rap. non puto verā p. d. l. centesimis. Non ob. rō Raph. q. eadem rōne qua tollerat q. sit in potestate promissoris ipsum factū p. cipi pale declarare in stipulatione principali. et tamē valet stipulatio facta per illa verba cum volueris. d. l. centesimis. Ergo eadē rōne de tolleri quo ad ipsum accessoriū. i. q. pena p. deat a p. te. promissoris. et sic lex centesimis hēbit locū etia quādo pena eēt adiecta. qd etiam est de mente Bar. circa intellectum huius. v. unde ad l. centesimis. teneo rōnē Bar. tanq. necessariā. Et ista adde ad ea que dixi in. d. l. centesimis. vbi etia tetigi quedā que tangit hic ang. circa intellectum huius. l. C. Adde etia vltra predicta circa intellectū ver. qd si ab initio q. intellectus gl. et Bar. ad istum tex. videtur multum remotus a lra in qua d. q. ante stipulationē agebatur q. pmitteret sistere quocūqz die et si dicit in tex. q. dies fuerit collata in arbitriū promissoris. ut voluit glo. et Bar. et Ang. unde dominus christoforus intellexit text. simpliciter sistere quacumqz die. istud mihi non placet q. si dies hic non fuisset hic collata in arbitriū promissoris stipulatio penalis de buisset committi q. primū sistere potuit et non fecit. ut i. ver. itaqz cuius p. rium dicit in tex. Jo. de imo. hic in glo. super ver. nō posse. et opi. glo. et sequatium. Sed super glo. in ver. dare spondes etiam dicit q. iste ver. pōt intelligi q. stipulatio fuit facta pure. ut dicit lra sonare. Nec ob. q. tunc deberet committi stipulatio penalis q. primū sistere potuit. per ver. itaqz. q. rīdet q. illud qd dicit in ver. itaqz. pcedit quādo fit conventio in stipulationē p. tinente actū momentaneū ut dare pamphilū. secus si actū successivum ut sistere in iudicio. ut hic. q. tunc de expectari q. desinat posse sistere qd esset singulariter notandum si esset ver. Sz nō puto esse ver. per. l. si ita stipulatus es qz absqz te. s. e. vbi stipulatio p. nēs factū successivum p. mittitur q. primū fieri potuit et nō fuit impletū nisi stipulatio inceperit a cōditione ut hic i. si. sed si ita. C. In glo. in ver. sabinus. ibi vel verius. et hec vera. pcedens videtur p. tex. in ver. itaqz. et declara ut hic per Bar. in. iij. oppo. scōe partis. In glo. in ver. confestim agendū ibi d. mora diximus in. l. mora. s. e. in p. n. et in. l. q. te. si cer. pe. C. In. e. ibi interpellatio. et verius est q. requiratur interpellatio. ut dixi p. iura que allegavi in. i. glo. ad que iura glo. hic nō responder. Et idem pbatur in. l. si duo. s. ait p. reor. ver. ideo. s. de p. si. pec. et no. ibi Bar. in. s. si. iuncto isto tex. in ver. per. promissore non steterit. Istud est clarū q. quando stipulatio incepit a p. cedenti cōventionione requirit interpellatio. ut dixi et ita loquitur glo. C. Quid si incepit a p. ditione. et dic q. in casibus in quibus ad hoc ut committat pena requirit q. desierit p. ditionem existere posse nō requirit q. interpellatio pcedat q. frustra interpellat ex quo nihil ē in obligatione. et etiam ex quo nō tenetur aliquo certo tēpe ad implere p. ditionē ut evitetur pena et ita sentit glo. i. C. Sed dubium est qd in casib⁹ in quibus stipulatio incepit a p. cedenti cōditione. et tamē de debito adimplere conditionē q. primū pōt. ut q. fuit actum ut vtrunqz prestaretur. ut hic in ver. qd sine dubio sim intellectus Aldr. et etiam si intelligatur ut dixi in notabilibus. Pau. de ca. hic tunc esse necessariam interpellationē p. l. i. s. item si ita. ver. si idem. s. ad. l. Nā ibi in primo cāu constat q. requirit interpellatio q. incepit a p. cedenti dispōne et postea tex. ibi subicit idemqz. etiam ponēdo casum quādo incepit a p. cedenti p. ditione. Ald idē allegat. l. si peculium. s. si. d. sta. li. et in simili pbatur in. l. nuda. C. de p. hen. et cōmit. stipu. nam nec ibi pōt p. p. re in mora constitui q. illud quod erat deductus in pacto nudo nō debebatur efficaciter. et tamē ad hoc ut com

mittatur pena requirit lit. cōte. sim glo. vel interpellatio s. bar. Ita hic illud qd erat in cōditione non sit in obligatione. l. si qz sub p. ditione. s. si quis omis. cau. testa. tamē requiritur interpellatio ut committatur pena qd nō. pro limitatōe eoz q. visa sūt in glo. i. Et ad declarationem huius glo. vide Bar. h. in. vi. q. 33 C. In glo. in ver. penus legata. vult gl. q. in legato pen⁹ habeat locū snia Sabini siue incipiat a p. cedenti dispōne et de hoc nō est dubiū siue a p. cedenti conditione per dictam. l. i. s. item si ita in ver. incōtinenti. iuncto h. idemqz. C. Et licet dici possit q. ibi fiat equiparatio quo ad hoc ut vtroqz casu nō detrahatur falcidia siue legatū inceperat a dispōne et heres fuit in mora dādi penū. Nam si postea velit solvere penū ante lit. p. re. super pena pōt sed non detrahatur falcidia idem indistincte quando incipit a conditione de penū nō detrahatur falcidia. et sic non p. baret iste tex. id ad qd allegatur. tamē cōiter tenetur opi. non solum in legato penus sed in omni legato. ut no. gl. et ang. i. d. l. et si post tres. et Bar. et cōiter scribes hic per. l. hec p. ditione. la. ij. s. de condi. et demon. et l. ratur sim vnam expositionē glo. j. de soli. Idem etiam t. Jac. bu. in. l. si pacto quo penam. de pac. l. p. e. ibi Ly. et Bal. in. d. l. et si post tres. in. iij. col. in lec. tenuerit spāle esse tū in legato penoris et nō bene per predicta. et hec procedunt in legatis relictis ab heredibus sub p. ditione negativa h. di iniuncta. C. Quid aut si legatum vel stipulatio incipit a conditione affirmatiua an sit necesse expectari q. desinat p. ditionē impleri posse. et s. iter quid in hereditatibus eodem modo relictis. nō tangunt doc. hic. Sed vide p. Ly. in. l. si plures. C. de cōdi. inser. p. Bar. et Imo. in. d. l. hec p. ditione. C. In glo. ibi h. da respondes. ibi. l. nuda. et sic vult gl. q. ibi p. cessit nuda cōventio et secuta est penalis stipulatio nō committitur stipulatio penalis l. promissor dare potuerit et nō dederit. sed requiritur q. fuerit lis p. restata. Et quidam intelligunt q. oporteret litē p. re. eē sup eo qd deductum fuit in conventionione nuda ut inuit. d. l. nuda. quidā vero intelligūt q. lis de p. restari sup pena p. stipulationē p. missam. hoc inuit tex. in. l. si pacto. C. de pac. in. d. l. plene nota. et late reassumpsit Bar. hic qui secutus opi. Pe. et Ja. d. ra. concludit hic q. imo in casu. l. nuda. committeretur stipulatio penalis per solam interpellationē extraiudicialem si p. cessisset litis contestatio sicut in casu huius. l. per solam interpellationē factam sup eo qd deductum fuerat in conventionione celebrata per stipulationē committeretur pena. ut dictū est super glos. i. et sup gl. in ver. confestim. Pro qua opi. plura allegat Bar. ut hic p. eū cum quo transit Ang. Raph. cu. et Pau. de ca. hic. et Fulgo. et Pau. de ca. in. d. l. si pacto. s. Jo. de Imol. hic approbat opi. By. quam vide hic relatam per Bar. s. q. requiratur litis contestatio vel super p. uentione nuda per. d. l. nuda. vel sup stipulationē penali per. d. l. si pacto. et conat respondere ad allegata per Bar. Et primo ad primā rōnem quā facit Bar. dum allegat. l. euz q. calē. rīdet Imol. q. ar. Bar. non p. cedit. q. quādo conventio est nuda si reus p. mittat cū sciat se efficaciter nō posse astringi. et sic cū effectu nō posse interpellari. ideo nō videtur promississe dare eo tempore quo fuerit interpellatus. sed videtur promississe dare quādo iuridice petierit actor que iuridica petitio iuris fictionem est. per lit. contest. d. l. nuda. ita etiam soluit Richar. et Bar. de Saly. in. d. l. si pacto. C. Ad scōam aut rātionem dum Bar. allegat. l. mulier. s. pe. de condi. insti. respōdet Imol. q. illud p. cederet quādo non posset committi stipulatio nisi de facto. Nam tunc sufficeret de facto fieri per illam. l. sed q. procedit conventio nuda et sequitur stipulatio penalis poterit committi stipulatio penalis de iure. s. quando constaret fieri non posse id qd in pacto nudo deueniat sicut si nulla conventio p. cessisset sed simplex conditio ut hic. iō cum casus de quo in. d. l. nuda. teneat medium inter casum quādo p. cessit cōventio est ficax. et casum quādo p. cessit sola cōditio. ideo eligitur media via. s. ut per lit. contest. committatur pena. Facit quod in fili no. Bar. in. l. stipulationes nō diui. in. viij. oppo. s. eo. Et p. hoc ē et responsum ad aliam rōnē Bar. dum allegat. l. si quis locuplex. de manu. testa. C. Non ob. l. si pacto. ibi more iudicio. in ducēdo ut hic p. Bar. q. ibi tex. non dicit more iudicio. ex eo q. d. iure ibi agi possit ante contestationē sed ex eo qd ibi spāudatur in lra. q. ibi volebat de facto stipulator sibi tradi bona d. bitoris incōtinenti nō seruato iuris ordine ut ibi. et habet in glo.

Con ob. l. si cū dies. §. si. de arbi. inducēdo ut hic p. bart. q. fm. Imo. ille rex. loquit qñ ibi dies fuit exp̃ssa ab arbitro vlt̃a cite inerat. iō nimirū si postq̃ transiit tps cōmittit pena absqz alia lit. pte. l. q̃qd astringēde. §. si. §. e. Nec ad istam sol. ob. si dicat q̃ idēz opari deberet interpellatio hoīs in casu. l. nuda. qñ nō est adiecta dies qd̃ operat̃ interpellatio diei. in casu. d. l. si cum dies. ar. l. magnaz. C. de p̃hen. z cōmit. stipu. qz hoc nō est ver. vt p̃z in. d. l. q̃qd astringēde. iunc. isto rex. Nam in casu l. q̃qd astringēde. stipulatio incipit a cōditione. quo casu si di es nō fuisset adiecta non cōmitteret stiplo per interpellationē. sed tūc demū cū constaret p̃ditionez impleri nō posse vt hic. tñ secus est vbi est adiecta dies vt ibi. Non ob. argumentū factuz de. d. l. magnā qz pcederet qñ interpellatio fieret circa id qd̃ es set in dispōne seu obligatiōe efficaci. secus si in p̃ditione vel obligatiōe inefficaci vt dixi. vel ē rñ de ad. l. si cū dies. fz Imo. qz est sp̃ale qz nō exigat p̃testatio litis fauore litū dirimēdaruz. ne lites ex litib⁹ oriant̃. ar. l. terminata. C. d̃ fruc. z lit. exp̃e. **C**el fm. d. Fran. de rāponibus in repetitiōe. d. l. si pacto. rñdet ad l. si cum dies. qz ibi d̃z intelligi factum fuisse cōpromissum p̃ stipulationē z non pacto nudo. sed hec est diuinatio. ideo nō placet q̃uis eādē solutionē ponat. Richar. z Bar. de saly. in. d. l. si pacto. vbi dāt ēt alias solutiones satis leues ideo non recito. Itēz p̃tra Bar. videtur rex. in. d. l. si pacto in verbo agēs. Nā agere dicif ille qui lit. p̃tes. l. ampli⁹. j. rē ra. ba. Ergo si in casu illius. l. fuisset cōmissa quasi mora z per p̃ns pena p̃ pcedētē interpellationē vt intelligit Bar. sequeretur qz ibi post talē lit. cōte. factā super pena reus nō potuisset morā purgare. l. si insulaz §. eo. Sed in. d. l. si pacto. dicif qz potest morā purgare vt ibi i ver. vel id ēt ergo illud ex eo qz nō d̃z p̃cessisse ante litem pte. aliqua mora vel quasi quo casu etiā post litē pte. pōt mora purgari vt p̃ Bar. in. d. l. si insulam. in. q. i. Et ita illā. l. inducebat Bal. i. d. l. si pacto. Sed ad hoc rñdet fulg. ibi z sentit ēt rap. cu. hic qz tex. in. d. l. si pacto nō loquit p̃ verbū agit sed p̃ parti cipium p̃ntis tps vt ibi in verbo agēs. qd̃ denotat rem imperfectā z sic nōdū erat lit. pte. vel fz Pau. de ca. ibi dic qz purgatio more fiebat de p̃sensu actoris z sic i casu. l. nuda. regit litis pte. ita etiā dicas regri i casu. l. stipulatio ista. §. alteri. z ibi no. gl. §. eo. Et ita ēt intelligit illū rex. Richar. Bar. de saly. in. d. l. si pacto vel fm eos puentio principalis i. d. §. alteri fuit nulla vñ petitio ibi nō poterat esse nisi d̃ mero facto. hic aut̃ principa lis puentio erat aliq̃ lz inefficax. Sed principalis solutio magis p̃z q̃qd hic dixerit Bar. Et p̃clusiue teneo istā opi. qz ēt t̃z bal. in. d. l. si pacto. z Imo. hic z ēt gl. in. d. l. nuda. z cui p̃ti adherēt antiq̃ quos refert hic bar. Richar. ant. z bar. de saly. i d. l. si pacto tenebāt qz non regrat̃ lit. pte. sed motio lit. sup cō uentioe nuda vel sup pena. per. d. l. nuda. in p̃. mora lite. q̃ mo tio litis est etiā ante litem cōtest. allegat̃ rex. in auc. litigiosa. C. de liti. z in. l. diuus. in p̃n. de pe. here. Sed hec opi. nō placz qz fm verā opi. lis non d̃z esse mora ante lit. cōte. in auc. qui semel C. q̃o z qñ iudex. z clarius in. c. ex parte el. iij. de ver. sig. not. doc. in. l. causas. C. de transac. Nā ob. tex. i auc. litigiosa. qz nō loquit̃ de lite cōte. sed de cā inter que differentia vt in. d. l. cās. z ibi plene nō. **C**Itē. d. l. diuus. non pbat si bñ inspiciat̃ frā. de rapo. in repe. d. l. si pacto tenebat primā opi. quam refert h̃ p̃mo loco bar. i. qz regrat̃ lit. p̃tes. super cōuentione nuda z rñdebat ad. d. l. si pacto qz illa d̃z intelligi qz ibi p̃cessit lit. cōtes. super pacto nudo z sic cōcordat cū. l. nuda. Sed huic itellectui obstat ar. Bal. ibi dum dicat de purgatione more vt re tuli. §. Item obstat qz vñ diuinare. iō tene qd̃ dixi. In ea. ibi qz mora rei zc. nō intelligas qz gl. velit qz in casu. d. l. fideiussor mora rei noceat fideiussori adeo qz fideiussor censeat ēē i mora sicut dicif in. l. mora. §. e. qz illud esset verū qñ fideiussor pure p̃misset. Secus si sub p̃ditione si p̃ncipalis nō solueret. vt pro misset. in casu. d. l. fideiussor. qz tunc censet̃ sub cōditione obliga tus q̃quid dixerit glo. in. d. l. fideiussor. §. si. que est ab oib⁹ reprobata ibi sed intelligas qz glo. hic velit qz mora p̃ncipalis nō soluentis purificat obligationem fideiussoris. qui tamē postea repellendus est at̃s esset in mora qz euent⁹ p̃ditionis nō consti tuit debitorē in mora. vt plene fuit p̃clusum in. l. quotiēs i diem §. z ita intellige gl. pe. in. d. l. fideiussor. que hoc modo saluari potest lz reprehendatur ibi per Rap. z Pau. de ca. qui mouē

tur per illam rōnem. i. qz fideiussor p̃miserat ibi sub conditione ergo mora rei non d̃z nocere fideiussori. Sed salua glo. intelli gendo dixi. **C**Item in q̃tum dicitur in. d. l. fideiussor. in si. qz si fideiussor p̃misset soluere si principalis nō solueret illa conditio verificat̃ ēt si principalis nō interpellatus decessit anteq̃ solue ret. Nam in p̃rium videtur rex. in. l. si hō mortuus cū glo. §. eo. si p̃mitto stichuz. z si nō dederō p̃mitto penam. si stichus ante interpellationē seu ante morā pereat non deberur pena. vt no. bar. in. l. in illa stipulatione. si calē. §. eo. pena enīz nō cōmittit nisi p̃pter morā. l. si penā. §. qñ di. le. ce. z hic. z l. lecta. §. si cer tū pe. Ergo si nulla p̃cessit mora nō deberet ibi posse agi. rap. hic z i. d. l. fideiussor. p̃pter hoc simplr dicebat qz ille rex. in si. si p̃cederet qñ ille scōus obligatus nō intercessisset vt fideiussor p̃mittendo idem qz principalis. sed intercessisset tñ p̃mittēdo penā si ticius debitor nō solueret p̃ rōnes p̃ime dictas qd̃ ēē valde notandū p̃ limitatione illius. l. sed nō puto verū. z p̃riuz directo sentiūt Bar. z oēs in. d. l. fideiussor. dū volunt qz illud qd̃ dicit glo. si. ibi in si. nō p̃cederet in diuersis p̃sonis. z tñ illa glo. loquit̃ in pena. z sic gl. z doc. extendūt illū rex. ēt ad penā **C**Non ob. l. si hō mortuus. qz ibi in p̃sona obligati ad penāz p̃cedebat obligatio. vt qz stichus fuisset tñ in cōditione posit⁹ puta qz dixisset si stichum nō dederō p̃mitto penā. si stichus d̃ cessit ante morā pena cōmittit̃. d. l. in illa. z ibi bar. qz tunc com mittit̃ pena per p̃ditionis euentū. nō aut̃ p̃pter morāz. Ergo si scōo loco intercedēs p̃mittens penā sub p̃ditione si ticius debi tor stichum nō dederit in p̃sona ipsius secūdi p̃missoris non p̃ cedit obligatio in sticho in quo erat obligatus ticius. iō cū con stat ticiū debitorem decessisse anteq̃ daret d̃z p̃stare nō posse qz facultas iplendi p̃ditionem isto cāu nō transit ad heredes ticij ad cōmodum illius qz est scōo obligatus vt ē casus valde singu laris ibi. z sic quo ad fm obligatū verū est ibi euenisse illam cō ditionem videlz si stichum nō dederit ticius iō nō attendit̃ mo ra sed euentus hui⁹ p̃ditionis. d. l. in illa. **C**In ea. ibi. l. ticius. **C**Hic vt ibi fuit dictū. z per bar. hic. **C**In glo. in ver. p̃batur. in si. glo. idē tenuit in. l. si. §. si quis in ius vo. nō ie. z l. rescriptum §. si pacto. §. de pac. z in. l. obligationū. fere. §. si. §. tit. i. z in. l. p̃dia. §. de ac. emp. z sequit̃ Be. z Ja. de ra. cū quibus transit ēt fulg. in. d. l. si. §. si quis in ius vo. nō ie. per. l. si. C. de nouati. Itaz opi. tenuit Ja. de bel. in disputatione sua incipiēte in xpi noīe. cauef. l. municipali. qz qui alium percussit zc. quam ponit post. l. postq̃ liti. C. d̃ pac. qz. d. l. si. de noua. corrigi in oib⁹ ca sibus in qbus iure veteri fiebat no. vt ibi in ver. aliquid feceris ex quo veteres zc. sed in cāu isto fiebat nouatio principalis ob ligatiōis p̃pter stipulationē. vt. l. obligationū fere. §. si. §. tit. i. er go hodie penalis nō nouabit p̃ncipalem. Tamen p̃riuz magis cōiter tenetur vt tenuit Ly. z Bal. in. l. si pacto quo penā. C. d̃ pac. z Ly. in. d. l. nuda post Ja. d̃ are. z Guil. d̃ cu. Idē tenuit Bar. z Ang. z Imol. z Raph. hic z Barto. in. d. l. p̃dia. Et Bal. Ang. z Pau. de cast. in. d. §. si pacto. z Fran. de rampo. in. d. l. si pacto. qz. l. si. de noua. loquit̃ in casibus i quibus fie bat nouatio. sed in casu nostro non fit nouatio. sed quasi vt. d. l. obligationum fere in fin. Et differt hec quasi nouatio a vera nouatione. vt per Barto. hic in fin. p̃ime oppo. vltime partis. **C**Item ex hac glo. iuncto tex. expressius ex glos. p̃cedenti in ver. tamē etiam habes qz stipulatio penalis in dubio nouat p̃ncipalem si penalis cōmittatur vt p̃z in ver. quod sine dubio. qz contrario sensu videt̃ probare qz si actū non esset vtrunqz debe ri deberetur tantū pena z per p̃sequens nouata esset principa lis. tamē vere iste tex. non pbat qz eadem ratione qua hic sume retur istud arg. a contrario sensu deberet etiaz sumi ex ver. seq. quo arg. ita ibi sumpto p̃baret ibi tex. a cōtrario sensu qz si actū non esset solam penā deberi. tunc vtrunqz deberetur. z sic non fieret nouatio per penalem. vnde in hoc terribili articulo an p̃ penalem stipulationem nouetur principalis obligatio fuerunt opi. quas Bar. hic recitat z omnes reprobat z ponit suam opi nio. vt hic per eum. Cuius dictis adde p̃mo in quātum repre hendit quintam opi. que fuit Fran. accu. quā sequebatur dyn. in. l. in p̃uinciali. de no. ope. nun. Et pe. in. d. l. si pacto dicens qz aut p̃cedit conuentio bonafidei tunc per penalez stipu lationem sequentem nō fit nouatio. l. p̃dia. §. de act. emp. l. si quis a socio. cū. l. seq. z l. duo societatem. §. p̃ soci. aut p̃cessit

conuentio stricti iuris et tunc fiat nouatio. l. vel verius quasi nouatio obligationum fere. §. si. s. ti. i. **¶** Naz Bar. hac opi. reprehendit per. l. i. s. de penu le. z. l. i. §. Item si ita. s. ad. l. sal. z. l. si pen. s. quando di. le. vbi in ultimis voluntatibus fit nouatio et transfusio per commissionem pene. et tunc ultime voluntates habent naturam contractuum bone fidei. l. in minor. C. in qui. cau. in inte. resti. non est necesse. Certe non videtur hac esse sufficientem rationem ad impugnandum dictam opi. quia praeferuntur in duobus casibus ultime voluntates non equiparantur scriptis bone fidei. ut probat Bar. in. l. si heres. s. de eo quod certo loco per illum tex. luncta. l. in bone fidei. eo. ti. Et probatur in. l. als et ibi. Bar. s. de in lit. iur. Et sensit glo. in. d. l. in minor. tamen per aliam rationem non puto opi. Fran. accur. procedere quia est contra tex. l. apud celsus. §. labeo. el. i. de doli excep. vbi praecessit strictus iuris et tunc ibi dicitur quod non ipso iure sed ope exceptionis impediatur stipulator agere ad id quod in principali obligatione deuenit ergo ipso iure non est facta nouatio. **¶** Item innuit tex. ibi a proprio sensu quod si actor petisset debitum ex principali obligatione tamen iuste petisset. ergo non erat facta nouatio. Secundo videtur contra tex. in. l. quis. la. ij. C. de usur. vbi si primo stipulatus sum minores usuras mihi dari et si. j. tempus certum mihi eas non dederis in penam tuam sum stipulatus a te mihi dare maiores tamen si in termino non soluis minores usuras possum adhuc agere ex prima stipulatione. ergo non erat facta nouatio. Et sic videtur contra tex. in. l. quod rom. §. flauius. j. eo. vbi promissisti mihi manumittere seruum et si non faceres promissisti penam tamen si non fecisti possum agere ad principale obligationem ut manumittas. ergo per penalem stipulationem non est recessum a prima. **¶** Item videtur contra tex. in. l. praedia de ac. emp. si prima lectione posita in glo. i. ibi intelligendo quod pactus si fuit stipulatione vallatus. et tamen non nouetur per sequentem stipulationem penalem. **¶** Item adde circa opi. Jac. de are. quia septimo loco reassumpsit hic Bar. nam volebat Jaco. de are. quod aut praecessit contractus bone fidei et nullo modo fiat. d. l. si quis a socio aut praecessit contractus stricti iuris et fiat nouatio si actor elegit ad penam agere. secus si ad factum principale. l. rescriptum. §. si pacto. s. de pac. z. d. §. labeo et melius probatur in. d. l. quis. et si istam opi. non ob. l. obligationum fere quia ibi dicitur ista quasi nouatio et c. et quod non est proprie nouatio cum non fiat nisi actore eligente agere ad penam. **¶** Et pro ista opi. facit quod in contractibus bone fidei venit exuberantior bona fides quam in contractibus stricti iuris iuxta. l. mora. §. in bone fidei. z. l. videamus. §. si actionem cum seq. s. de usu. cum si. ideo equum est quod ex mora et perfidia debitoris non obseruantis promissa non inducatur liberatio a facto principali. Et istam opi. videtur sequi Bal. in. d. §. si pacto et etiam Raph. hic quam puto veram per predicta non obstat quod Bar. hic reprehendat. per. d. §. item si ita cum simi. vbi in ultimis voluntatibus que equiparantur contractibus bone fidei fit indistincte nouatio. quia responde per ea que dixi. s. per nota. per Bar. in. d. l. si heres. **¶** Secundo respondeo quod §. Item si ita. loquitur in ultimis voluntatibus que non debent stare in suspensio. l. si. in si. s. co. pre. ideo in eis facilius fit transfusio et executio. d. §. item si ita. facit. l. apud auctorem. s. de optio. lega. **¶** Item est octaua opi. Bar. in hoc articulo volentis quod aut principalis obligatio est ex causa lucrativa et tunc stipulatio penalis que similiter dicitur esse ex causa lucrativa nouabit. d. l. obligationum fere. z. d. §. item si ita. pro hoc facit ratio quia due cause lucratue non ita facilius stare possunt sicut quando est aliqua onerosa. l. omnes. j. titu. i. **¶** Si autem principalis obligatio est ex causa onerosa tunc penalis stipulatio non nouabit. d. l. praedia. s. alleg. Et istam opi. sequitur Imol. hic et est satis equa si Raph. hic. hanc opi. tenet etiam Bal. in. d. l. praedia. z. in. d. l. si quis a socio. z. in. l. prima. C. de his qui per. no. Et Richard. et Bar. de Saly. et Fulgo. et Fran. de rampo. in. d. l. si pacto. et Fulgo. in. d. l. si. s. si quis in ius vocan. non ie. licet Ang. in. d. §. si pacto. z. in. l. si in iuliam. s. eo. eam reprehendat ratio nibus satis lenibus quibus facile responderi potest maxime ex dictis per Bar. hic. Et ponit Ange. aliam opinionem. que in effectu recte intuenti non discrepat ab opi. Jaco. de areti. quam prime sustentavi. Bald. hic fuit in alia opi. s. quod aut penalis stipulatio est eiusdem speciei et forme cum principali obligatione et si et nouatio. l. i. s. de peti. here. z. d. l. obligationum fere. ut quia principalis obligatio et etiam secunda fuerunt contracte per sti-

pulationes. Secus si differant in qualitate et specie ut quia prima contracta est pacto vel per contractum iurisdictionis et penalis facta est per stipulationem que est strictus iuris civilis celebratur verbis. Ita tunc non fit nouatio. d. l. si quis a socio. Et est ratio quia primo casu propter omnimodam similitudinem facilius fit transitus. l. in rem. §. item si quocumque. cum se. s. de rei ven. **¶** Et ista distinctione probat secundum eum tex. si bene aduertatur. in. d. l. duo societate. et est noua opi. secundum eum quod satis sustentabilis est sed Imo. hic. Adde quod ista opi. sensit glo. magna ante finem. d. l. praedia. et refert illam glo. hic. bar. in. iij. opi. Sed et eaz opi. videtur esse tex. in. d. l. praedia. secundum primam lectionem. nisi dicatur quod secunda lectione est tenenda quia prima diuinar. **¶** Item d. opi. videtur tex. i. d. §. labeo. nisi rubeat quod ideo ibi obstat exceptio non ex eo quod non sit facta nouatio principalis obligationis sed ex eo quod petebatur vtrumque. **¶** Item d. dicta opi. videtur text. in. d. l. quis. Ideo non puto hac opi. posse sustineri. Alia fuit opi. d. propositi de casteliono dicens opi. bar. posse procedere hoc modo. s. quod si stipulatio secunda non fuit dictum nomine pene tunc fiat nouatio principalis obligationis si fiat ex causa lucrativa. Ita loquitur. d. l. obligationum fere. Sed si in dicta secunda stipulatione fuit dictum nomine pene tunc non fit nouatio quia absurdum est quod illud quod adiicitur in penam debito ris deat ipsius promittente liberare quam id quod fuit inductum in odium non debeat reducere in fauorem. l. si is qui solidum. s. de her. insti. Et cum ista opi. et transsit Fulg. in. l. si pacto. per quam opi. limitatur sententia Bar. tamen hec limitatio mihi non placet quia si promitto decem siue dicam nomine pene siue non semper videtur adiecta ista qualitas loco pene ex quo causa onerosa percernes interesse stipulatoris non precedat et sic semper debet esse pena ex parte soluentis. et hoc expressit vult glo. in. d. §. Item si illa. in. ver. transsum. iuncto tex. ibi tamen non dixit testor nomine pene. et tamen glo. ibi colligit quod illa debet pena. facit. l. i. in. §. si plures cum glo. j. de pre. stip. Ideo impedit oriri obligationem que ad iter esse potuisset nasci si non fuisset opposita pena. **¶** Ideo tex. dicit quod est quasi nouatio. i. d. l. obligationum. Est proprie nouatio quando impedit solui actio. et hoc dicit esse verum in obligationibus stricti iuris sed in obligationibus bone fidei per penam non impedit natiuitas actionis ad interesse. d. l. praedia. **¶** Sed hec opi. non placet quia obstat tex. in. d. l. i. de penu lega. cum si. vbi fit transfusio proprie obligationis in sequentem non dico quo ad interesse sed quo ad ipsam principalem obligationem ut ibi. **¶** Item esset violare tex. in. d. l. obligationum fere. in ver. priorem transferet. Non enim ibi queritur an penalis perimat principalem quo ad interesse. Sed an ipsam principalem obligationem in se transferat quo ad principale factum et etiam colligit ex. §. si. illius. l. obligationum fere. **¶** Ultima fuit opi. Bau. de ca. hic et in. d. l. praedia. quod aut queritur quid in ultimis voluntatibus. et fit nouatio. d. l. i. §. item si ita cum si. Aut quid in scriptis et tunc dicendum est quod aut principalis obligatio fuit ex causa onerosa et non fit nouatio aliquo modo. l. si quis a socio. preal. cum sequenti. **¶** Aut ex causa lucrativa. et tunc hic Bar. velit fieri in contrarium nouationem ipso iure. per istam. l. que tamen nil facit. ut in pn. huius glo. dixi. et per. d. l. obligationum fere. tamen secundum Bau. de ca. non fit nouatio nisi actore volente per. d. l. quis que loquitur in duabus stipulationibus etiam factis ex causa lucrativa. et dixit quod doct. illa. l. ad hoc non ponderat. Tu ergo requiras quod actor eligat agere ex principali stipulatione vel ex penali id lex dicit fieri quasi nouationem. non autem proprie nouatio fit. d. l. obligationum. Sed tamen sustinendo bar. potes rindere. ad. d. l. quis quod ibi loquitur in stipulatione usurarum. quod non debet esse facta ex causa lucrativa quia videtur usum subrogari loco particularis interesse eo quod pecunia per ipsius creditorem sibi mutuata non restituitur ut probat et declarat bar. h. i. x. op. ultie ptis. et ultra alle. per eum bene facit. l. cum quidam. §. si pupillo. ibi usure tatum non per lucrum petentium sed per moram et c. s. de usu. **¶** Et sic per predictis sustineri posse opi. Jac. de are. et opi. bar. **¶** Limita tamen predicta nisi in actu esset appositum iuramentum quia tunc nunquam fieret nouatio per penam stipulationem sicut non fit quando est appositum clausula ratio manente pacto. l. quod fidei. s. de tras. et h. in ver. quod sine dubio. quia iuramentum habet vim clausule. ratio manente pacto. ut est no. in. l. si quis maior. C. de tras. ita in terminis nostris voluit bar. in. d. l. si quis maior. et ang. in. d. §. si pacto. Item limita ut per Ang. in. l. si stipulatus sum mihi a periculo. s. eo. cuius limitationem non recito. quia l. non probat. ut ibi dixit Imo. Alias limitationes collige. ex hic no. per bar. et faciunt predicta. ad. q. datus fuit Ticius ad soluendum certum ad diem et si non solueret quod perderet pedem aut si non soluit ad diem possit

fiscus petere centum omnia pena pedis quasi non sit facta noua
tio fisco non volente de qua questione dic ut per Bar. in l. cum duo
bus. §. idem respondit. §. p socio. cum quo transit Ang. i. d. l.
si insula. et Imo. hic. et p Bal. C. de pact. iter emp. et v. l. comi
sione. et in l. quis. la. ii. C. de usu. et tenent p. d. §. idem rñdit q
fiscus poterit petere centum. Et p hec etiam limitant supius dicta
non habere locum in pena et obligatione legali. tunc enim fit novatio.

¶ In rome. Promittens certo loco et certo tpe
soluere non potest alio loco aut termi
num soluere si stipulatoris interest non solui. ita et obla
tio facta non congruo loco et tempore non potest offerenti. h. d. et
est no. casus in tex. ibi acceptat. l. sub usur. mensuris quas statim
soluit p tempe puta duorum mensium ut inuit tex. in ver. detracta.

¶ In tex. ibi detracta et i. computata. ut colligitur ex glo. in ver.
fiscu. integram. **¶ In tex. ibi obtulerit.** intellige realiter offeren
do pecuniam non verbaliter quia verbalis oblatio non tollit cursum
usuraz. l. qui decem. §. i. versic. item responsus. de solutio. et no.
plene Bar. in l. pretor. §. si quis paratus. §. de oper. no. nuncia.
et in l. acceptam. C. de usur. et si non intelligeret hic de reali obla
tione casus iste non habuisset dubium. **¶ Vel potest scdm Raph. et**

Paul. de cast. hic no. intelligi quod hic fuit oblatio verbalis tñ et
non fuit necessaria realis quia creditor respondit se nolle recipere et
ita intelligendo probabit iste tex. no. scdm eos quod oblatio verbalis
sufficit sicut realis quando creditor respondit se nolle recipere quod
est bene no. p limitatione. d. l. qui decem. et p hoc allegat hic
Raph. quod habet in c. i. de eo qui mit. in pos. ca rei ser. et quod no.
Bar. j. eod. l. j. §. sed voluit allegare nota. per Bart. in ea. l. §.

scia. in j. q. p hoc etiam Pau. de ca. allegat nota. per glo. fina.
in l. si. §. de restitu. in integ. que vult quod semel citatus qui respon
det se nolle comparere non sit ulterius citandus l. si ita non respon
disset esset ulterius citandus. **¶ Adde etiam p ista conclusionem**

Glo. fina. in c. pastoralis. de offic. ordina. hoc etiam expresse volu
it Bal. in l. unica. circa j. colum. C. ne lice. tertio puoca. ubi ad
hoc allegat. l. si residuum. C. de distra. pign. et l. fundus. §. de
rescin. vendi. nam intelligit ipse quod ibi sufficit verbalis oblatio

quia creditor recusavit accipere. quod no. p intellectu illorum iurium
facit ad hoc. l. qui solidum. in pnc. cum ibi no. per Bar. §. de le
ga. ii. et c. cum qui. de dol. et p. lib. vi. **¶ Item no. scdm Ang.**

quod l. 3. Roma sit cois patria. l. roma. j. ad municip. tamen si ibi
batur dummodo solutio destinetur alibi non dicitur in effectu **Rome**
me contractum quantum ad hoc ut inuito stipulatore possit rome
solui nisi ei solvatur omnis utilitas que ratione loci versaretur

hac solutione. ut in hac. l. cum ibi not. et ita intelligit scdm eum
tex. in l. continuus. §. cum ita. in versic. vñdiz. j. eo **¶ Subdit**
tamen quod in dote est speciale ut locus in quo celebratur contra
ctus dotis dicatur etiam locus contractus quo ad conveniendi
facultatem. per tex. nota. in l. exigere. §. de iudicijs. de quo vlti
mo se remittit ad nota. ibi maxime in suis reportatis **Padua**

nis. Facit ad predicta. l. p. traxisse. §. titulo primo cum ibi nota.
¶ Item no. quod oblatio facta non congruo loco et tempore non va
let ut hic. et l. si solutio. §. j. de solutio. facit. l. cum filius. §. fina. et
quod ibi dictum fuit. §. e. **¶ Item potes ultra doct. ex isto tex.**

colligere. in ver. integram. quod creditor non tenet recipere partem de
biti sibi oblata sed totum offerri dicitur ut hic. et l. tutor. §. lucius. §.
de usu. de quo dicitur plene in l. quidam extimaverunt. §. si cer. pe. cu
p. cor. **¶ In glo. in versic. obtulerit in pn. inuit glo. quod si in termi**

nis huius. l. debitor ante diem Rome obtulisset pecuniam cum
omni interesse quod pretendere posset creditor ratione loci vel tē
poris. tunc cogeretur creditor recipere **Rome.** et etiam ante re
pus. hoc tenet **Barto.** hic dicens quod ita inuit tex. hic in versicu.

detracta. facit scdm eum. l. si fideiusor. §. de do. exceptio. et ita co
muniter videtur transire doctores alij tamen **Rapha.** hic co
trarium tenuit. quia scdm hoc creditor gravaretur ad docendum

de interesse suo quod huius ratione loci et sic cum doceretur simplex
oblatio facta sine interesse valeret hoc autem videtur scdm eum
absurdum quod quis teneatur docere de interesse quando sibi ex
presse puidit. **Nec ad hoc obstat.** l. is qui contra. de eo quod cer
to loco allega. in glo. quia illa intelligitur creditor volente non

inuito. ut hic vel ibi loquitur quando locus fuit appositus fauo
re debitoris. vñ non mix si potest in alio loco soluere. ut ibi. et ita in
telligit **Bar.** ibi. sicut etiam videmus quando tempus est fauo

re debitoris appositum potest ante tempus soluere. l. stipu
latio ista. §. inter ceteras. §. eo. pcedit enim argu. de re
pote ad locum. l. vñuz. §. si cer. petatur. **Pau.** de ca.
hic responderet ad arg. **Raph.** quod intelligitur hic qua
do erant creditor et debitor concordantes de interesse vel

si non erant concordantes et vellet debitor alio loco posse
soluere teneretur stare sacramento creditoris de intere
se quod pretendere nihil tñ allegat. et iste due responsio
nes non carent divinatione unde concludo non esse rece
dendum ab opi. quam tenuerunt glo. et docto. in l. pe
cuniam. §. si cer. petat. et in d. l. is qui. **¶ Ad obiectum**

Raph. respondeo quod si circa probationem interesse quam
habet necesse facere actor patiat aliquam impensam vel da
mnum tenebitur debitor ad illud solvendum et offerendum
si vult in alio loco vel ante terminum soluere. facit. l. q
titas. cum si. §. ad. l. falc. ubi autem non probaret creditor

interesse quia paria sunt non esse vel esse et non apparere. l.
in lege. §. de pben. empti. l. duo sunt tici. §. de testa.
tutel. l. cum res. ver. item si res. et ibi no. **Bar.** §. de le
ga. j. **Nec placet quod interesse hoc probetur per sacrum ut**

dicebat Pau. de cast. quia cum non appareat dolo debi
toris non dicitur contra eum probari interesse per iuramentum
solum. l. semp. §. in hoc interdicto. et ibi glo. §. quod vi
aut clam. et in sti. eo. §. si. et ibi not. et plene nota. in l.
vna. C. de sen. que p eo quod interest. **¶ In eadem ibi**

cum nihil interfit creditoris et cum glo. transeunt co
muniter docto. hoc tñ intelligit verum. **Joā.** de imo.
si tempus duorum mensium fuit adiectum vel si dies fuit ap
positus gratia debitoris vel si usure residui tempus offere

bantur alius videretur secus. per dicta per glo. in supio
ri parte. tñ in qñtum **Joā.** de imo. dicit hanc glo. pce
dere si residui tempus offerebant et non aliter cer
te non probat hoc per. l. aliqua. nec puto esse verum quia

si volo soluere usuras menstruas p duobus mensibus
futuris et non p tribus nihil repugnat nec in hoc ver
satur interesse creditoris quin possit solui usura p duo
bus mensibus tñ et p hic ex no. per **Bart.** in l. eū qui

alius incipit iabolenus. §. de annu. leg. et in l. statu libe
ros. §. quod si servus. §. de sta. lib. dñ tractat an emphi
teota quod tenebat soluere singulis annis pensionem pos
sit ab initio soluere p pluribus annis. de quo per spec.

in titu. de loca. §. nūc aliqua. §. xxxij. p **Guil.** de cu.
et **Bal.** in l. plures. C. de fide. instru. et **Bal.** in l. si q
argetur. in. iij. col. de do. et in l. ij. in vlti. col. C. de iur
re ephi. et in l. filiuffa. §. diuus. de leg. j. p **Pe.** de an
cha. et **Jo.** de imo. in c. potuit de loca. et facit quod not.

Bar. in l. si cum pñitione. in fi. §. qñ di. leg. ce. proba
tur etiam quod si pmitto tibi usuras menstruas quot sunt
menses tot sunt stipulationes et debita. l. ubi aut. §. pe.
cum glo. et ibi clare **Bar.** §. eo. ergo potest creditor inui
to debitor soluere usuras unius mensis sine usuris al
terius mensis quia quod sunt plura debita possumus inuito cre
ditore soluere unum sine alio. l. fratres. qui. mo. pi. uel

ipo. sol. et no. in d. l. quidam extimaverunt. et hoc intelli
go salvis his que statim. j. dicam **Pau.** de ca. hic di
cit quod l. 3. docto. cōiter transeant cum hac glo. tamen de
hoc dubitandum est quia glo. sentit quod si debitor vult sol
vere usuras pro futuro tempore creditor cogat accipe

re quia sua non interest recusare. nam fm **Pau.** de ca. vi
detur quod interfit quod non recipiendo videtur facere pactum
de non petendo sorte durante illo tpe. l. qui in futurum
in pn. de pac. et hoc facere non tenet creditor. sed potest

petere sortem l. ipse debitor velit etiam soluere usuras.
l. si. §. si in fine. C. de iure do. **¶ Et si diceretur potest re
cipere cum prestatione quod non interdit se obligare ad non**

reperendum sorte interim. Rñdet ipse quod nec cum illa pre
statione cogitur ipse recipere quia usure p futuro tempore
debentur sub conditione si sortis remanebit penes de
bitorem ut probatur licet ipse non alleget in dicta. l. ubi
autem. §. penul. cum glo. et ibi clare **Bar.** et l. lecta. §.
si cer. petat. ergo inuitur creditor non cogitur recipere an

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

¶ Cñm volē
te. add Ang.
in l. qñq. d
ser. fug. Cal.
pñ. iij. d pe.
¶ Cñm notā
dñ. §. hoc fac
qñ voluit bal.
i. l. debent. C.
d fidei. lib.
et i. l. si. §. d in
integ. resti. pte
rea ista vñ di
umatio quod hic
creditor rñ
derit se nolle
recipere. itē ob
latio legitima
hñ pñ facta
l. si soluturus
in fi. de sol. l.
ticie testōres
de leg. j. ergo
si creditor mal
la scā oblatōe
reali uel ybali
protestaret se
nolle recipere
pñtuer i mo
ra. iuxta no. p
Bal. §. ergo
idē si pcedat
oblatio illegi
ma. cogita
pñtuer.

te illā conditionē impletā. d. §. inter cetera. Sed potest ad obiectū Pau. de ca. responderi qd ista qd glo. intelligit scd terminos alteri qonis prime precedētis in glo. s. qm actum fuit qd pecunie retinerent vsqz ad annum vel aliud tpus. Item in eadē ibi nō licet ante zc. Bic ideo qd tpus fuit appositū gratia creditoris z valet pactum qd ante ipsuz annū nō luatur pignus qd nō reperiat phibitū. secus qm cōuenitur qd in perpetuū nō luatur qd nō videtur valere pactum. vt dicit hic glo. nota. que tamen scdm Joan. de imo. nō videtur assignare bonam rōnem duz ipsa dicit qd est potius alienatio q obligatio nam per hoc nō sequitur qd debitor nō possit hoc facere cum hz potestatem alienadi rem suam. ideo Joan. de imo. p. decisio ne glo. assignat aliam rōnem scz qd istud videtur esse pactum. l. commissorie qd in pignoribus est reprobātū l. fina. C. de pact. pigno. z remittit ad ibi not. ad que etiam Bar. hic se remittit. z glo. ibi z etiam nō valere pactum qd debitori nō liceat luere pign^o ante. xxx. annos. z illam sequit Aug. b. z est bñ no. Raph. hic dicit qd in q̄tum glo. hic allegauit. §. locatione. z melius allegasset. §. alienatiōis in auten. de nō alie. Et dicit qd cōtra glo. istam facit qd talis obligatio est potius alienatio dz valere vt alienatio per totum titulū plus valere qd agitur. Nec obstat. l. fi. C. de pact. pigno. z. l. i. eodem titulo. vbi nō valet pactum qd creditor habeat solutum pignus si quātitas debita nō fuerit certo tempe soluta quod ibi nō est qd videtur appositum in fraudem vsuraz sed cum sit actus a principio qd nunq̄ liceat luere videtur ab initio vendere p illa pecunia numerata. tamē ipse dicit posse saluari glo. istam si actum esset qd nō liceret luere inuito creditore. sed qd volente creditore posset z tenetur luere nam tunc nō valet qd remansit contractus mutui vel pignoris. z facit scdm eum. l. q̄uis alias incipit calponius. j. de solutio. Pau. de cast. etiam sequit bpi. Raph. z dicit hanc glo. esse not. p pacris que fierent ad obuiandū fraudibus debitorum vt dubitetur de mutatione monete tunc currentis z aliquis hoc sentiens vadit z contrahit cum aliquo z vult soluere de illa moneta creditori cum quo p̄traxit. nam si talis mutatio veniret in dānum creditoris creditor poterit pacisci quod nō possit debitor soluere inuito creditore sed quando ipsi creditori placebit. per no. per Bar. z alios in. l. a ticio. in fi. §. eo. vbi pcludunt qd possit stipulari dari mihi si voluero vel cum voluero reprobatur gl. ibi quā oēs dānant. vnde valet hoc casu p̄m qd tendit ad tollendū morā debitoris scdm Raph. z Pau. de ca. secus qm pactum tenderet ad lucrū creditoris z dānum debitoris ppter vsuras quo casu pcedit questio glo. hic Sed hoc v̄i decidere Pau. de ca. in. l. item qd in fi. §. de pac. vbi querit an si agatur inter creditores z debitore qd debitor nō possit soluere nisi ad placitū creditoris valeat conuētio z dicit se habuisse de facto. qd quidā mutauerat frumētuz z i iustro cōtinebat qd nō posset ipsum restituere nisi ad placitum mutuantis. debitor volebat se exonerare z nō habere semp custodire. dicit se respondisse pactum non valere quia erat contra publicam libertatem que suadet qd vnusquisqz ab hac seruitute debiti possit se exonerare. ad hoc dicit se allegasse glos. ordi. in. d. l. fi. C. de pac. pig. sed videt qd ipse p̄tradicat his que dixi p̄na cum Raph. hic vt. §. retuli. vnde videt qd ipse nō bene responderit in illa qōne facti p̄ predicta. Item videt qd dictum gl. nostre hic etiaz intelligendo eaz. put simpliciter loquit possit saluari absqz subauditione data. §. p. Raph. z Pau. de ca. hic qd ista verba do tibi istum fundū in pignus p decem cū hoc vt fruct^o p vsuris ad te p̄tineat z mihi nūq̄ liceat luere. vident vitiare actum tanq̄ sint contra naturā p̄cti pignoz z verborz significatio repugnat

Quā obli-
gatio. voluit
dicere glo. qd
istud pactum
non v̄i tanq̄
p̄ su bstantiā
pignoris ipo-
tece ex quo p
illud p̄m v̄i
res alienata.
nā res sua re-
uocabilit̄ nō
pōt alicui esse
obligata si nō
sit de iure spā
li vt. l. ex sexta
re. §. latinus.
z ibi p bar. de
except. rei iu.
cū igit pactū
sit p̄ substantiā
p̄cti aut p̄m
nō valebit aut
totus p̄cti vi-
tiabit faciunt
no. p bar. in
autē. ingressi
C. d. ia. la. ec.
b. C. frumen-
tū. v̄i p̄stia
suis in primo
ipressit. cclxij.

qd sit venditio. ad hoc est tex. no. i. l. cū p̄cario. §. de p̄ca. decla-
rando vt per Bar. in. l. vbi. §. de dona. cā mortis. sunt enim ad
inuicē repugnantia illa scz qd res sit mihi pignozata z qd effici-
tur mea eodē tempore. l. si rem alienam bona fide cum filiabus.
§. de pigno. actio. Et p hac opi. glo. benefacit tex. nota. in. l. in
hoc iudicio. §. conueniat. §. cōmuni diui. z sic tutius est tenere
glo. simpliciter cum qua etiā transeunt doctores cōmuniter in
dicta. l. fina. In eadem glos. in fine. Jaco. de aretio dicit qd
in legibus his allegatis non sit distinctio hic tradita per glosas
sed bene sit distinctio cuius fauore sit adiecta dilatio. Et pro
distinctio. gl. benefacit. l. diem functo. cum glo. §. de officio as-
sessio. z. l. sed addes. §. penul. cum glo. §. loca. vnde circa que-
stionem formatā in glo. dic melius vt hic per Barto. tamen qd
ex dictis hic per Bar. nō remaneat clare solutum an illud quod
hic dixit glo. in fine sit verum scz an in casu in quo nō posset sol-
uere debitor ante tempus nisi solutis vsuris totius tempis scdm
distinctionē traditam hic per Barto. sufficit exhiberi debitorē
alium eque idoneum qui sit paratus recipere mutuo sub eisde
vsuris pro toto tempore adeo qd tunc creditor cogatur recipere
quāuis debitor veniat ante tempus. Sed glo. hic videtur incli-
nare qd sic z ita limitabatur nota. ista materia z distinctio tradi-
ta per Bar. hic z hoc videtur simpliciter sequi Pau. de ca. hic
sed Raph. hic tenuit p̄m arg. l. si mandato. §. j. ver. aut si no-
lit creditor obligationē mutare. zc. §. manda. z. l. si stichum. §.
fina. j. de nouatio. Et responderi in effectu. ad. d. l. diem functo
put infra statim dicam. tamen Jaco. butri. z Bart. in dicta. l. si
pecuniam. §. si certum pet. z Joan. de imo. hic aliter dicunt vo-
lentes glo. istam nō pcedere quando vsure sunt p̄misse per sti-
pulationem put requiritur quando mutuum fenerantiū consi-
stit in pecunia. l. iij. C. de vsuris. sed esse tunc nō debet in pote-
state creditoris discedere a contractu limitato z soluere aliter qd
conuentū fuerit. l. i. §. j. §. si certum petat. l. sicut. C. de actio. z
oblig. Nec obstat. l. diem functo. qd loquitur in alio casu disti-
mili in quo suaderet equitas vt nō petatur salarium. ex quo nō
prestari potest officium absqz culpa debentis salarium. ideo si
potest alteri locare opera sua imputet sibi nō faciat hoc iste qui
salarium petit hic autem iputandum est debitori si non seruat p̄-
missa quāuis nō egeat pecunia vel ipse nō mutuet sub vsuris illi
alteri eque idoneo z si vsure essent nudo pacto promisse qd quā-
doqz etiam cum effectu fieri potest vt si cōstat mutuum in alio
quam in pecunia. l. frumenti. C. de vsuris. z tunc qd tale pactus
nō est p̄prie vestitum coherentia contractus scz ex eo qd vbi cō-
tractus sit p vno nō vestit pactum quod est factū p̄ eundem. vt
notatur in. l. petēs. C. de pactis. sed potius tunc debetur ex eo
qd habita relatione pacti ad cōtractum resultat quidam contra-
ctus inominatus scz do vt des in quo habet locum penitentia
z nō tenetur penitens tunc nisi ad interesse. l. si pecunias. in p̄-
cipio. §. de p̄ditio. ob causam. ideo tunc liberabitur debitor sol-
uens vsuras p̄teriti tempis z offerens eque idoneum recipien-
do pro futuro tempore sub vsuris quia cessat interesse credito-
ris. Sed aduerte qd hoc vltimuz mēbrum nō videtur pcedere
qd in contractibus inominatis bene potest penitere ille im-
plens contractum ex parte sua contra nō implentes sed ille qui
non impleuit nō potest penitere si aduersarius impleuit vt no-
tat glo. in dicta. l. si pecuniam. in versic. liceat penitere. ibi dum
dicit econtra recipienti zc. z hoc ibi probat Bart. ergo cum in
questione proposita recipiens mutuo nō impleuerit sed si im-
pletum fuerit nō potest penitere nisi saluando Bart. intelligas
dictum eius in casu in quo mutuas nōduz numerasset z sic nō
impleuisset scdm Fulgo. in dicta. l. si pecuniam. z ad ea que hic
dicit Barto. Adde que dicam statim super glosa fina. In
glosa fina. ibi gratia vtriusqz zc. Et intelligitur gratia vtriusqz
celebratus contractus quando debet vsura prestari. l. secunda.
versicu. tua z mea. §. mandati. z notat glo. in dicta. l. qui pecu-
niam. ideo tunc nō potest debitor soluere sortem ante tempus
nisi cum vsuris totius temporis. vt ibi nota. z habetur hic. An-
ge. tamen hic dixit qd quādo mutuatur pecunia sub vsuris v̄i
est qd cōtractus dicitur celebrat^o gratia vtriusqz nisi creditor ha-
beat animū fenerandi z debitor recipiendi s̄ si creditor solus ha-
beat animū fenerandi z reus nō habeat animū recipiendi z sic fu-
it inductus per creditore tunc dicitur cōtractus celebrat^o gratia

† in d. h. i. s. o. m.

mutuantis tñ. et contra si debitor appetebat recipere et credi-
tor nullum habebat propositum fenerandi dicitur contractus cele-
bratus gratia debitoris tñ non obstante quod creditor usurarius reci-
piat. l. si quis nec cam. in pñc. in glo. et l. rogasti. in pñ. et vtrobi-
q. s. si cer. pet. et ideo hoc casu videtur quod debitor ad libitum suum
soluere possit sortem etiam ante tempus ut euitet cursus usurarius quod
est non pro limitatione huius materie secundum Jo. de imo. ibi per iura
prime allegata dicit hic Bau. de cast. quod si debitor qui recepit
mutuo erat amicus creditoris ita quod sit verisimile quod potius pro-
pter amicitiam fuerit motus ad mutuandum l3 incidenter fuerint
sibi promissum usure dicitur contractus celebratus gratia debitoris
et poterit soluere ante. Item tene menti ultimum dictum Barto.
hic quod est valde non secundum Raph. hic dicentem quod per illud deciditur
quod nota. pone quod vendidi tibi fundum cum pacto quod esses mihi ob-
ligatus ad retrouendendum. ego postea venio ad redimendum il-
lum antequam fructus pendentes sint percepti. nam debebunt tales
fructus diuidi inter me et te pro rata temporis secundum formam l. diuor-
tio. in pñc. et l. de diuisione. s. solu. marri. de qua questione tan-
git etiam Raph. in dicta l. diuortio. et non decidit et non memini le-
gisse hanc questionem tactam per alium tamen quibus decisio Ra-
pha. videatur sapere aliquam equitatem non puto eam esse veram
quod confandis per tex. in l. ij. C. de pac. inter empt. et vendi. et cla-
rius non per glo. in c. illo vos. in versic. fructus. de pigno. et per
glo. in c. coquestus. de usuris. vbi si celebratus est contractus ve-
ditionis cum pacto de retrouendendo emptor antequam retrouen-
dat lucratur fructus omnes quos percepit nisi fuisset in mora re-
trouendendi quod tunc fructus percepti a tempore more spectare de-
bent ad eum cui retrouendendo mora facta est. sed si ita esset quod
deberet attendi dispositio. d. l. diuortio. non esset verum quod fructus
perceptos ante retrouenditionem et ante moram lucraretur em-
ptor. imo venirent diuidendi inter ipsum et venditorem pro rata
temporis. ut dicta l. diuortio. in pñc. et l. interdum. et l. fructus.
eodem titu. Et sic patet quod sunt casus diuersi et ratio diuersitatis
est quod in casu dicte l. diuortio. fructus dotis debent esse viri pro
oneribus matrimonij supportandis. l. pro oneribus. C. de iur.
dotium. non mirum si sit diuisione pro rata temporis et oneris. et idem
debet esse in questione formata. per Bar. hic in fine. quod cum usu
re debeantur in recompensationem cessationis facte in soluendo
sorte. d. l. lecta. idem dicitur esse in fructibus rei pignorate qui actus
erat quod fructus loco usurarum spectarent ad creditorem sed in que-
stione nostra fructus spectarent ad emptorem ratione dñij. unde
non debet attendi per quantam parte temporis fuerit dominus. l. be-
renus. alias incipit fructus. la pma. s. de usur. et d. l. ij. Item in
quodam hic dicitur quod solutio dicitur fieri in loco de quo fuit pñc. tñ.
Limita ultra predicta pluribus modis notabiliter ut per glo. ma-
gnam in l. usuras. C. de solu. qua Bal. reputat singulare et non.
Ultimo vide in materia huius. l. quod non. Bal. in l. plures
apocis in fine. C. de fide instrum. vbi post Guil. de cu. no. dicit quod
ille qui dicitur recipere bladum vel vinum ad tempus non cogitur illud
recipere ante tempus nec aliquid aliud quod cursu temporis possit de-
teriorari quod interest creditoris non recipere. Et ad hoc benefacit
glo. in d. s. intactam. Et ad hoc etiam vide Bal. in l. in annali-
bus. C. de lega.

Calimachus

Qui prepositus est ad solutionem recipiendam non potest terminum solu-
tionis progare nisi circa locum et tempus processum fuerit sibi ar-
bitrium. b. d. Et quod littera est aliquantulum intricata et obscura di-
uide in quinque partes. in prima ponitur una conuentionio facta inter
mutuantem et recipientem in qua actum fuit quod pecunia mutuata
in ciuitate sirie berito restitueretur in ciuitate bretensi infra duces-
tos dies et hoc usque ibi conuenitque et c. Secundo ponitur alia
conuentionio in qua actum fuit quod si debitor potius vellet illam pe-
cuniam conuenerere in merces causa emendi in ciuitate bretensi
et eas conuenerere berito et ibi pecunia restitueretur quod hoc facere
posset dummodo infra breuius tempus scilicet infra idus septembris
tunc primas emeret merces et oneraretur nauim in ciuitate brete-
si et inde recederet eundo versus berito. et si hoc non faceret sta-
tim post idus pecuniam redderet in ciuitate bretensi herodi ser-
uo mutuantis misso cum debitore qui seruus mandatum habe-
bat pecuniam recipiendi et romam deferendi. et hoc usque ibi sed
cum ante. Et ibi tertio ponitur facti contingetia quod debitor be-

ne emit merces et in nauim posuit intra idus sed nauim
gare cepit post idus et sic post terminum. hoc tamen
fecit de voluntate herodis et in itinere nauis submer-
sa est. et hoc usque ad versicula. ibi quesitum est. Ibi enim
quarto querit ad quem pertineat periculum. nam pe-
cunia erat nautica in qua creditor suscipit se in periculum
maris et propter hoc sibi licitum est stipulari centesi-
mas usuras que in anno equantur sortis. l. prima. et se-
re per totum. C. de naufrag. feno. iuncta l. eos versic.
in traiectionis. C. de usuris. et responderetur periculum
hoc ad creditorem non pertinere quia contingit culpa
vel mora rei quod non incipit nauigare in termino pro-
ut fuit actum. nam potuisset contingere quod si infra ter-
minum nauigasset hoc periculum non accidisset. unde
sibi nihil prodest consensus herodis qui mandatus non
habebat nisi ad solutionem recipiendam et hoc usque
ibi item quero et c. Ibi quinto et ultimo quero re-
petit decisionem. ut addat unam limitationem posi-
tam in versicula. sed forte. In tex. ibi usque ad breten-
sum perferendam et ibi. s. soluendam secundum glo. et solu-
tio fieri debebat post ducentum dies ut in glo. in ver-
siculo berito et in versicula. dies. hoc tamen dicit Jo. de
imol. intelligi debere si infra dictos ducentos dies non re-
cessisset de ciuitate bretensi. Nam tunc ibi debebat sol-
uere sed si ante recessisset non debebat ibi soluere sed
in berito. et creditor solum recepit in se periculum na-
uigij ipsorum ducentorum dierum. hoc dicit colligi ex
textu ibi ut si intra diem et c. et ibi ponitur vnus casus
in quo erat soluenda pecunia in ciuitate bretensi et
sic dat intelligere iste tex. quod non omni casu erat solu-
da pecunia in ciuitate bretensi. in hoc tamen non in-
fuso quia in hoc non consistit utilitas huius. s. C. No-
ta secundum Ang. hic videri casum pro opinione co-
muni que habet quod vbi est adiecta dies et pena non est
locus purgationi more. nam hic videtur probare istud
esse verum etiam si creditor infra terminum inchoauit
facere et etiam si credat debitor ex aliqua causa non ta-
men iurata se non debere in moram incurrere. de quo
remitte se ad no. per se in l. insulam. s. eo. secundum Jo.
de imo. dicit istum tex. hoc non probare quod hic non fuit
adiecta mera pena sed interesse ut de se per Bau. de
cast. dicit posse dici quod in loco pene erat adiectum illud
quod dicitur hic in. s. aut si intra diem et c. tñ secundum eum alia
ratio posset responderi quod iste tex. non probat dictum An-
ge. quod quando dicimus quod potest mora purgari intelligi
si purgetur infra modicum tempus. l. si ita quis. s.
fere. j. eod. et hic non apparet quod infra modicum tempus
post idus cepit nauigare. de hoc articulo dixi in d. l.
si insulam. idem hic non tangat. Item no. hic secundum Ang.
esse hic casum de conductores equorum secum ducentes
nuncios locantiu ut postea reducant equos quod nulla co-
uentionio vel dominij prolatio facta cum dictis nunciis
tollit vel perimit aut alterat obligationem ipsis dñis lo-
cantibus ab initio quesita sed bene liberant conducto-
res a periculo contingenti propter malam custodiam si ab ini-
tio custodes et nuncij fuerint dati ipsi conductori. ut l.
si ut certo. s. si de meis perisisses. s. como. cum glo. sua.
et l. si soluturus. j. de sol. de quo cogitandum relinquo
quod non est nostra materia dicere ut per Bar. i. l. j. s. quemadmo-
dum. s. de libe. ho. agno. et in d. l. si ut certo et per bal.
in l. ex diu. C. loca. cum procor. de quibus ibi. No. etiam sin-
gulariter ex isto tex. cum gl. secundum Ang. quod iste qui promit-
tit vel aliter tenet infra certum tempus proficisci de vno lo-
co ad alium locum intelligitur proficisci arripiedo iter
infra dictum tempus non autem quod iter perficiat infra il-
lud tempus unde nota. dicit Bau. de cast. hic l3 de
Ange. mentionem non faciat quod promittens nauigare
de tali loco ad talem infra talem terminum intelligitur
de incipiendo nauigare non quod perfecit tñ putat hoc
considerari ex distantia itineris. ut si erat tanta quod infra
terminum illud non potuisset proficere. alio secus. et eodem mo-

a C Debito-
ris. q. dñi qñ
terminus e ap-
pñt fauore
debitoris q. dñi
bitor pot sol-
uere an termi-
nu. add q. idē
est si appñt
loc fauore de-
bitoris ut alio
loco possit sol-
uere ita decla-
rat bar. i. l. is
qui. s. de eo q.
cer. loc. allan-
do tex. i. l. pñ-
nuus. s. cum
ita fm vnus i
et electu. j. eo.

Justo
B

+ yde huc au. 5031. et Jafm

+ yde Jafm

+ yde dñi gla et doc. contra yde Jafm. de miola
et Jafm et quey adidi in casus post hoc ad
Jafm s. l3 et refert miola in Jafm. Colu.

scdm eum si fuit dictum qd aliquis existens rome dēret
infra talē terminū venire Venetijs. nā si non poterat
infra talē terminū p̄ficere iter d̄z intelligi p̄missio sua
de arripiedo iter nō de p̄ficiendo itinere. Sed ista re
strictio z limitatio data per Pau. de ca. nō est de mē
te hui⁹ littere imo est diuinatio z violatio ad text. vñ
dico qd etiā dato qd potuissz infra illū terminū pueni
re ad locū cum satis est qd infra terminū cepit iter qz
verba p̄uentionis de qua hic tex. nō fuerit facta per
verba ip̄ortantia actū perfectū p̄uentionis ad locū
vt p̄z hic i. h̄bo p̄ficiscē z in ver. nauigasset de hac ci
uitate. z ideoz dico si verba p̄uentionis fuissent formata
per infinitū puta p̄mitto p̄ficisci vel nauigare de hac
ciuitate in siciliā infra calēdas maij qz satis erit qd in
ceperim infra dictū t̄pus nauigare put loquunt̄ exē
pla Ang. z Pau. de ca. qm̄ tale infinitū non ip̄ortat
saltem de necessitate rem perfectā sed ip̄ortat actū p̄
ut est in fieri. vt ex se p̄z z vt ostendūt r̄le gr̄maticoz
z colligit̄ ex no. per gl. insti. de his qui sunt sui vel alie
ni iur. §. i. in ver. esse z no. q̄onez firmat̄ expresse bal.
in. l. arborib⁹. §. iulianus. §. de usufruct. §. in. l. si qs
nō dicaz rapere in. ij. col. de epis. z cler. vbi dicit qd sta
tutum disponēs qd inuētus portat frumentū extra di
strictum habebit locū etiam si nō p̄fecerit actū portā
di extra districtū qz illa verba verificant̄ etiā qm̄ est a
ctus in fieri licz secus fm̄ eum sit si statutū diceret si
quis portauerit extra districtū vt hic per eū faciat et̄
in rōe sui id qd habet in. l. veterib⁹. §. de pactis. z in
l. stipulatio ista. §. in stipulationib⁹. §. e. Item no.
qd habens p̄tēz recipiendi solutionē non pōt termi
num progare nisi sup hoc habeat arbitriū. vnde si
data esset sibi p̄tās generalis cum libera seu plena fa
cultate sup dicto actu recipiendi solutionē posset pro
rogare. qz illud idē qd ip̄ortat concessio libere z gene
ralis administratiōis quo ad oīa iux. l. p̄curator cui
libera. §. de p̄cur. Idem ip̄ortat cōcessio dicte libere
administratiōis quo ad vnā speciem ita est de mente
hui⁹ tex. fm̄ Bar. hic qd declara vt plenius p̄ eum h̄
in no. q̄one. z cum eo transeūt alij vnde Bal. in. c. ex
parte decani in vlt. col. de rescrip. dicit qd iste erat vni
cus z singularis ad hoc. §. qd sicut generali p̄curato
ri pōt dari concessio libere ita etiā speciali nūcio bal.
etiā in. l. vnica circa. xx. col. C. de p̄fes. querit an quis
possit confiteri per nūciū z respondit qd sic alle. ter.
quē dixit esse singulārē in. l. si. §. de cessio. bono. z ibi
dicit qd nūcius est qui h̄z mandatū certū z limitatū z
qui est viuavox dñi absentis z aliqd addere vel detra
here nō potest nisi habeat mandatū sup addendovl
detrabendo forme mandati ad hoc dicit istuz tex. in
fi. esse singulārē vt hic per eum z quid s̄mūcius z q̄li
ter a p̄curatore differat. vide per gl. magnā in. l. mul
tum. z ibi doct. C. si quis alte. vel sibi per spec. in tit.
de p̄cur. §. vt autē. ver. z no. qd large z Bar. in. l. qui
aut. §. p̄stituere. §. de p̄sti. pecu. in. l. si pupilli. §. i. §.
de neg. ge. z per Bal. in. l. ei qui. z in. l. si ex actu. C.
qd cum eo. z in rubri. C. de p̄sti. pec. Sed p̄dicta ar
guitur de. l. si. §. de publi. vbi videt̄ qd deputatus ad
recipiendā solutionē possit progare. verū Bart. vbi
vltimate respondet qd tex. hic loquit̄ in deputato ad
vnā solutionē tm̄ recipiendam. ibi aut̄ in deputato
ad vniuersalē actionē argu. l. mandato generalis. §.
de p̄cura. z est notabilis limitatio ad istum text. si est
vera Sed Joan. de imol. in. d. §. si. dicit qd tex. in. d.
l. mandato. facit in oppositum qz mandatū genera
le nō sufficit nisi etiam habeat liberam qz in generali
mandato nō venit potestas donandi z remittendi. l.
filiūfamilias. §. de dona. z. l. iij. §. plane. §. qd vi aut
clam. l. contra iuris. §. si. de pact. vnde dicit tutius eē
tenere aliam solutionē quam primo loco dedit Bar.
in dicto. §. si vel forte fm̄ eum dici potest speciale esse
in publicanis. vt satis sit qd possit satisfieri fisco ex bo

nis ip̄orum vel fideiussorū ip̄orum z sic videatur eis in dubio
dara plena potestas eo ip̄so qd sunt prepositi ad exactionem ip
sius vectigalis ip̄semet Joan. de imo. hic approbat primā solu
tionem traditam per Bar. in dicto. §. si. §. qd vbi publicanus cō
duxerat a cōmuni vectigalia z sic exigebat per se nō pro cōmu
ni. vel qd ibi erat p̄positus generaliter cum libera. z hanc vltimā
solutionem posuit ibi Ang. in quibusdam lecturis vt habeo. l.
Joan. de imol. nō referat Raph. ibi dicit qd prorogatio facta p
nuncium deputatum ad recipiendā solutionē de qua hic non
prodest scz quo ad hoc vt ille debitor liberetur ab interitu pecu
nie vt hic. tamen bene putat qd excusetur debitor a mora: vnde
si esset appositā pena excusaretur debitor ab ea. z ratio est quia
postq̄ ille fuit contētus nō recipere nō potest dici debitorē cel
sasse in solutione. l. cum stipulatus sum mihi a p̄culo. §. eodem.
Et per hoc respondet ad. d. l. fin. qd probatio valet vt excuse
tur a mora vt ibi nō vt excusetur ab interitu vt hic. Sed hec sua
opinio nullo modo mihi placet quia hic nō potest dici qd tenea
tur de interitu nisi propter morāz vel culpam in nauigando cō
missam. l. penul. C. de naufrag. feno. l. quod te. cum materia. §.
si cer. petatur. Nec obstat qd nō videatur dici posse debitorē
cessare postq̄ nuncius fuit contētus non recipere qz r̄ideo qd
ad hoc vt liberetur debitor ab interitu pecunie debite requiritur
qd debitor realiter se obrulerit paratum satisficere. l. qui homi
nem in p̄ncipio versic. idem responsum. j. de solutio. Et quod
notat Bartol. in. l. p̄tor. §. si quis paratus cum filibus. §. de
operis noui nūcia. Nec obstat dicta. l. cum stipulatus. quia ibi
principalis prorogauit Pau. de castro hic nō tangit illud con
trarium sed in dicta. l. fina. §. si quis professus. Dicit qd sibi nō
placet aliqua solutio data per Bar. ibi quia prima solutio bart.
videtur contra illum tex. in fine dum dicit qd fisco satisfiat ex bo
nis publicani qui non fecit sibi solui si forte ille qui debebat sol
uere aufugit vel nō est soluendo. ergo publicanus exigebat pro
fisco non p̄ se. Sed saluando illam opinionē Barto. potes di
cere qd tex. ibi non obstat quia loquitur de eo quod soluendum
erat fisco a publicano pro conductione totali vectigalium vt in
l. prima. §. j. cum gl. in versic. pendant eodem titu. reprehendit
etiam ip̄se vltimāz solutionem Bartol. qz tantum valere debet
speciale mandatū quo ad speciem illam quantum generale
quo ad omnia. l. si duo. §. de admini. tu. vnde aliter respondet
ipse ad hoc contrarium sicut qd ibi tex. loquitur in pena legali
hic in pena conuēntionali. z sic mitius agitur cum lege q̄ cum ho
mine. Que solutio non multum placet quia est contra generalē
tatem rationis que colligitur ex isto text. in versicu. item quero
dum dicit actionem domino suo semel quesitam z c. facit. l. con
tra iurā. §. fina. §. allegato vnde melius dici potest vt notatur
per Bal. in. l. p̄fes. C. de transactio. z in. l. pactum curatoris.
C. de pactis. vbi dicit qd in dicto. §. si quis professus. non remit
titur per publicanum debitum contractum. sed ex mora publi
cani non recipientis pene incurio impediatur argumen. l. si ex
legati cum. l. sequenti. §. eodem. debitum autē iam contractū
remittere nō potuisset per dictāz. l. pactū. z. d. l. p̄fes. ratio au
tem quare scdm eum in casu nostri. §. nō potuit nuncius dilatio
nem concedere fuit. quia hic fuit nuncius qui habebat manda
tum limitatum z dominus hic p̄fixerat terminum vnde non
potest nuncius prorogare contra factum domini. l. si hominem
§. manda. Salycet⁹ in dicta. l. pactum curatoris secutus Bal.
vult qd non sit differentia inter habentem mandatū ad vniuer
salem quia neutro casu poterit prorogare mādātarius z quod
in. §. si quis professus publicanus non prorogauit sed moram
in accipiendo cōmisit quia ille voluit soluere z publicanus nō
luit recipere z ista solutio iuncta cum verbis Bal. proxime rela
tis satis mihi placet. Pet. de ancha. in clemen. p̄senti de cēsi.
videtur transire simpliciter cum Barto. in dicta. l. finali. Docto
res Canoniste in caplo cum olim. el primo de officio delega
simpliciter dicunt quod procurator non potest prorogare dilato
tionem nisi habeat generale cum libera per istum textum. z
ita etiam dicit Baldus in. l. nam z nocere. §. de pactis. repu
tans ad hoc istum textum esse notandum. z sic non vident̄ sa
cere differentiam inter procuratorē generalez z specialem. C. Itē
ad ea que hic circa si. notat Bar. vide etiam nota. per eundez
z alios in. l. p̄curator cui libera. z in. l. mandato. §. de p̄curato

at In fieri.
adde io. an. in
addi. ad spe.
in rub. d. p̄ti.
vbi et alias q
stiones ponit z
vñno. iste tex.
ad p̄bandum
qd qm̄ act⁹ cō
ferē in t̄ps su
gurū dūmō n̄
sit futur⁹ p̄u
ctū cū p̄erito
qd significat̄ a
ctū p̄fectū in
dubio videat̄
significari a
ctus putē in
fieri z n̄ putē
in scd̄ ee. i. p̄
ut ē incept⁹
nō sit p̄fect⁹.
bC Prozo
gare. adde qd
Jo. an. i. add.
ad spe. i. ti. de
p̄cur. §. rōne
forme. §. qd
si sit p̄stitut⁹
dicit qd si sit
p̄curator cō
stitut⁹ ad solu
tionē recipiē
dā certa die.
z postea dñs p
roget termi
nū debitorū
in termino p
rogato nō po
terit p̄cura
tor recipere so
lutionē qz est
alius actus a
primo.

z ad hoc

¶ Ultra predicta oppo. Pau. de cast. in q̄tuz iste tex. vult q̄ vbi quis hz arbitriū pōt terminū progare debitori. nam fm̄ eum v̄ esse 3̄ tex. in. l. si in lege. i. p̄n. s. loca. Sed ip̄e r̄idet q̄ ibi hēbat arbitriū circa qualitatē operis an esset bñ factū vel nō. non aut̄ circa t̄ps. 7̄ ideo Bar. ibi no. infert ad q̄nē q̄ si potestas hz arbitriū ad p̄dēnanduz nō poterit terminū artare vel progare nisi fm̄ eū haberet etiā arbitriū in p̄cedendo vt ibi latius p̄ eū 7̄ idem tenuit in effectu Pau. de ca. l. 3̄ de Bar. mentionē nō faciat. nā infert Pau. hic per. d. l. si in lege. q̄ si statutū disponit q̄ p̄tās habeat in puniēdo arbitriū in causis criminalib⁹ nō poterit progare t̄pus instantie p̄fixum a statuto in causis p̄dictis. sed si statutū diceret q̄ ēt in p̄cedendo hēret arbitriū tūc posset progare q̄ l. 3̄ videat̄ habere circa qualitatē p̄cessus 7̄ modū p̄cedendi dūtaxat. att̄n sub his verbis cōprehendit̄ etiā t̄pus q̄ illud p̄inet ad modū 7̄ qualitatē poti⁹ quā ad substantiā. allegat ad hoc tex. in auten. que supplicatio. C. de p̄ci. ipe. offe. 7̄ dicit q̄ hoc ibi Bal. ponit no. ad si. nam Bal. ibi dicit q̄ ille tex. h̄ hac forma iūctis verbis illis. l. i. infra decē dies 7̄ c. pbat q̄ q̄ nō observauit t̄pa p̄stitutionis nō dicit̄ observare formā eius q̄ fm̄ Bal. est notandū. Istis adde Bal. in. l. i. s. i. s. de iure delibe. vbi approbat illā decisionē quā ponit Bar. in ea. l. si in lege. 7̄ sequit̄ etiā illud Be. de anch. in repe. c. canonū statuta in ver. ad p̄dicta facit q̄ statutū 7̄ c. de p̄sti. Idēz ēt tenuit Ang. i. l. m̄ lites. in aliquibus lectu. C. de testa. mili. vt ibi refert Fulg. in fine. Idem ēt voluit Bal. i. l. observare. s. p̄fici. in. x. q. s. de offi. p̄con. 7̄ Bal. in. l. j. s. de testa. mili. 7̄ ibi allegat. l. in fraudē. s. h. s. de testa. mi. iūcta. l. in eo. ti. Ad hoc v̄z q̄ p̄tās habens liberum arbitriū simplr a statuto in causis criminalib⁹ tenet̄ seruare t̄pus instantie. sed Ang. in. d. l. j. s. de testa. mil. v̄ discrepare a Bar. in vno in. d. l. si in lege. q̄ dicit Ange. q̄ si potestas 3̄ malefactorem hz arbitrium p̄cedendi 7̄ puniēdi tenebitur tñ terminare cās infra tempus p̄fixū a statuto circa causas criminales alle. d. l. si in lege. 7̄ tñ Bar. ibi 7̄ alij in locis. s. allegatis volūt q̄ imo q̄si statutū dat arbitriū in p̄cedēdo possit artare 7̄ progare tempus instantie. 7̄ illud v̄ ver⁹ q̄ nō videt̄ posse negari q̄ seruare t̄pus instantie respicit modū 7̄ ordinem p̄cedēdi nō aut̄ respicit substantiā facti. iuxta. l. p̄perandū. in p̄n. C. d̄ iudi. 7̄ expresse dicit hoc Ant. de bu. i. c. cleri. circa mediū de fo. p̄pe. post Jo. cal. in disputatiōe ibi relata p̄ eū. ergo si hz arbitriū in p̄cedēdo. 7̄ sic circa t̄ps instantie d̄z posse illō progare. vt h̄ cū Bar. ēt transit Pau. de ca. i. l. filiūssa. s. de dōa. 7̄ Fulg. 7̄ pau. de ca. in. d. l. si in lege. Et dicit ēt ibi no. Bal. in lect. antiqua in p̄posito q̄ si statutū diceret q̄ 3̄ incēdiarios p̄tās hēat libez arbitriū in cognoscēdo 7̄ liberando. 7̄ aliud statutū dicat q̄ p̄tās nō possit cognoscere nisi de maleficijs tēpe sui officij p̄petratis q̄ nō poterit cognoscere de incēdio p̄petrato alio tpe sui officij ex v̄dicti arbitrij p̄ illū text. nisi sp̄āl̄ fiat in arbitrio mētio d̄ tpe per istum tex. 7̄ ita dicit se de facto r̄ndisse. Limita tamen. d. l. si in lege. circa p̄positum ad q̄ allegata est. s. vt no. per Ange. 7̄ Joā. de imol. in. l. cum stipulatus sim mihi a p̄culo. sup glo. in ver. arbitrato. s. eo.

¶ **Flavius.** Per stipulationē penalē nō nouat̄ p̄cedēs obligatio facta ex cā onerosa. 7̄ vbi est adiecta p̄ea 7̄ nō dies admittit̄ more purgatio. 7̄ ex pacto appposito in donatiōe pōt agere terti⁹ in cuius fauorē fuit appositū pactū b. d. fm̄ intellectū magis cōem. C̄ In tex. ibi spopōdit claudius subaudi qui postea fuit in mora manumittēdi 7̄ sic fuit cōmissa pena. p̄z hic in ver. liberef. C̄ In tex. ibi p̄stare d̄z. i. pōt vt ostēdit̄ tex. in ver. posse subaudi dūmō lis nō sit p̄te. sup pena quia tunc ad euitandū pene exactionē nō posset purgare morā offendendo p̄stationē libertatis. l. si insulā. s. e. C̄ Notabilia colliguntur ex sūmario clare. 7̄ circa p̄mū dictū p̄positū hic in sūmario Angel. hic aliquid addit sed plen⁹ locutus fuit in. l. si insulā. 7̄ in. l. ita stipulat⁹. s. e. 7̄ ponit Bar. in. d. l. ita stipulat⁹ in oppo sitionib⁹ vltime p̄tis. 7̄ aliquid ibi in vlti. q. 7̄ in. d. l. insulā. i. vj. oppo. dixi satis oportune in. d. l. ita stipulatus. C̄ Not. ex p̄ma p̄te fm̄ Pau. de cast. hic colligi posse q̄ pōt quis p̄cise cogi ad factū. i. ad manumittendū q̄ fm̄ eum est sp̄āle fauore libertatis at̄ aut̄ regl̄ nō pōt quis p̄cise cogi ad factū sed liberaf p̄statio ad interesse. l. si quis ab alio. in fi. s. de re iudi. Sed in p̄riuz q̄ quis nō possit p̄cise cogi manumittere. allego tex. i. l. si pecuniā

s. sed si acceperit ver. plane si adhuc cum glo. i. ver. p̄sequi. s. de p̄ditio. ob cām. nec tex. hic dicit q̄ p̄cise cogatur manumittere imo potius p̄rium. nam hic agitur actione p̄script. verbis. vt hic declarat̄ glos. in versic. cōuenire potest. per quā actionem reus nō cogitur p̄cise sed liberatur soluendo interesse. l. natura. lis. s. j. s. de p̄scriptis ver. 7̄ de hoc an obligatus manumittere possit p̄cise cogi vide not. per Bal. in. l. cum p̄cibus. C. de rerum p̄mut. dixi in loco suo sc̄z in l. stipulationes nō diui. s. eodem. C̄ Item not. sc̄m Bal. hic prout refert Joan. de imo. videri hic casum contra opinio. Bart. in. d. l. si insulam. in. viij. q. vbi voluit q̄ q̄si vnus p̄mittitur dari vni 7̄ pena alteri nō admittitur purgatio more. nam sc̄m Bal. contrariū p̄batur hic. Sed Ange. hic cōcordat opinio. dicens q̄ opinio Bar. est vera quando p̄mitiua seu p̄ncipalis obligatio est in persona ipsius stipulantis 7̄ pena est in persona tertij. allegat. l. j. in fine. j. de stipu. ser. sed q̄si est in persona stipulantis p̄mitiua vero obligatio est implenda in persona tertij seu ad vtilitatē tertij tunc bene admittitur purgatio more. casus est hic singularis sc̄m eum de quo me remitto ad ea que dixi post Bar. in. d. l. si insulam. C̄ Item no. sc̄z ang. q̄ vbi pena est appposita ab homine dies vero est appposita a lege admittitur purgatio more. ad idēz allegat. l. si cum dies. s. fi. s. de arbit. 7̄ idem dicit ecōtra si est appposita dies 7̄ nō pena sc̄m q̄ dicit se tenuisse in. d. l. si insulā. Sed Joā. de imol. dicit hic nō videri p̄bari q̄ hic nō esset adiecta dies legalis nisi sc̄m q̄ ponit gl. in ver. liberetur dum facit mentionē de duobus mensibus tamen illa glo. est cōmuniter reprobata per Bar. 7̄ alios hic: vnde dicatis vt dictum fuit i loco suo sc̄z in. d. l. si insulam. C̄ In glos. i. ibi ab his legibus sc̄z representatibus libertatē si manumissio fiat tempe debito iuxta. l. si cum filibus. C. si man. ita fue. alie. vt manumittat. C̄ Ex isto tex. sc̄m intellectu quēz sequuntur quasi omnes glo. hic babes notare q̄ lex representat 7̄ representare potest factuz hominis vbi agit de effectu non vbi agitur de forma 7̄ sic lex representat effectum 7̄ nō formā sc̄m Raph. puto tamen q̄ lex potest representare formā nō solum effectum. vt patz in omnibus casibus in quibus lex representat stipulationē que requirit formā vt p̄z in dicta. l. vnica. circa p̄nc. C. de rei v̄ro. actio. 7̄ l. cuz ostendimus. s. fi. s. de fideiūssio. tu. iuncta. l. iurisdictionum. s. quod fere. s. de pactis. C̄ In glos. in versic. vindicta. ibi sc̄m quosdam subaudi 7̄ male vt nota. per glo. sequen. in versic. nō potest 7̄ per ea que habentur in. s. libertinorū. cum sequenti institui. de libe. 7̄ in. l. vnica post p̄ncipiū. C. de lati. libert. tollenda. C̄ In glo. super versiculo liberetur ibi vel secunduz Joan. 7̄ c. hec solutio violat textum in versicu. libere tur. quoniam inuit cōmissam fuisse obligationem ad penam quia liberatio presupponit obligationem. l. decez. s. eodem. ideo responderetur cōmuniter quod licet pena sit commissā tamen potest mora purgari ad euitandam penam quando in promissione non erat dies vt hic ante duos menses 7̄ c. sentit glosa quod post duos menses a die contractus seruus ex constitutione diui Marci esset effectus liber quīs Claudius eum nō manumississet sed Barto. 7̄ Ange. reprehendunt hoc q̄ hic fuit de actu manumittēdi sc̄z licet vindicta cogitatum. secus si tantū de effectu beneficii idest manumissionis fuisset cogitatum quia tunc bene haberet locum p̄stitutio diui Marci vt in glo. p̄cedenti. 7̄ ibi glo. ponit quid in dubio. Joan. de imol. hic dicit quod fortassis glo. hic voluit argumentatiue dicere ex. l. latinus. hic allegata que etiam si de actu manumittēdi fuisset cogitatum in sit tamen cite tempus duorum mensium ad constituendum in mora manumittere debentem. quod est notan-

tu. de. 5031. et. asen

tu. de. asen

tu. de. asen

dum fm eū. illa. l. i. latinus. nō dicit q̄ ante duos men-
ses nō possit per interpellationē in mora p̄stitui. sed
solū dicit q̄ quo ad effectū p̄sequende libertatis ipso
iure ex p̄stitutione sufficit solus cursus duorū mensū
p̄terea illa. l. nō loquit̄ q̄n fuit cogitātū vel actū
q̄ certo loco manumitteret puta vindicta. iō sto cum
7 Bar. C. In ea. ibi sed ipse vel eius heres zc. dicit Jo.
de imo. hic q̄ l3 doct. nō tangāt tñ est aduertendum
q̄ si dictū fuisset q̄ ipse vel ei⁹ heres dēret manumit-
tere nō v̄ q̄ viuentē claudio potuisset agi s̄ eum. qd
est p̄mū responsū hui⁹. s̄. ideo v̄ veri⁹ fm euz q̄
ipse claudi⁹ debebat manumittere z si fuisset añ mor-
tuus claudi⁹ nō potuisset manumittere z ita se habe-
bant verba stipulatiōis. Et v̄ iste esse verus intel-
ctus fm eum sed in hoc s̄riuz tenuit Raph. hic volēs
q̄ q̄uis fuerit dictū q̄ claudi⁹ vel eius heres d3 ma-
numittere vel aliqd facere. tñ per dicta verba non v̄
data dilatio debitori q̄ expectet q̄ heres suus faci-
at. sed v̄ ad cautelam esse expressū q̄ heres faciat si
cōtingeret p̄ncipales mori anteq̄ faceret per istū tex.
cum glo. quā reputat valde notabilē. Et p̄ eo v̄ etiā
facere gl. hic in ver. herede tuo que exponit. i. vel he-
rede tuo. tñ ad hoc posset r̄deri q̄ text. z glo. in. d.
verfi. herede. loquit̄ nō de forma stipulatiōis p̄ncipa-
lis de qua querim⁹ sed de forma stipulatiōis penal-
is q̄nimo fm Jo. de imo. l. si quis ita stipulat⁹ fuerit. x.
aureos. j. eo. Ista glo. in ver. herede nō bñ exposuit
istam copulatiuā p̄ disiunctiuā. q̄ hec pena d3 cōmit-
ti si copulatiue neq̄ a claudio neq̄ ab h̄de suo fue-
rit manumissus seruus. Si enī v̄ba starent disiuncti-
ue. l. si claudi⁹ vel heres eius nō manumiserit sit p̄a
decem tunc ex p̄pria significatione verborum etiam
si vnus eorum tantū manumississet tamen pena debe-
retur q̄ verificata esset illa alteruatiua in altero non
manumittēte. vt p̄bat in. l. si is qui ducēta. s̄. cū ita. z
s̄. vtz. s̄. de reb. du. vnde fateor q̄ neq̄ tex. neq̄ gl.
hic in ver. herede. p̄bant dictū Rapha. z etiā glo. in
ver. liberef. si bene inspiciat̄ z nō dicit q̄ si verba sti-
pulationis cōcepta fuerint sub hac forma p̄mitto q̄
a me vel herede meo manumittet̄ Stichus q̄ tunc pos-
sit agi s̄ me vt cōpellat manumittere. vñ cū in alter-
natiuis sufficiat alteri fieri z electio sit debentis. l. ple-
rūq̄. s̄. de iure dot. in fi. z in regula in alternatiuis li.
vj. v̄ q̄ non possit cōpelli p̄cise claudius manumitte-
re donec viuit. aut etiā interesse p̄stare z q̄uis p̄ Ra-
pha. possit allegari tex. in. l. eū qui ita. s̄. j. in ver. sup-
uacua. s̄. eo. z qd per illū tex. no. Bar. in. l. stipulatio
ista. s̄. si quis ita ad fi. s̄. eo. tñ responde q̄ ibi nō fuit
alternatiue locut⁹ p̄missor. z p̄ dicta opi. q̄ nō possiz
cogi in vita p̄stare bene facit q̄ q̄n p̄mitto q̄ a me
vel herede meo p̄stabit̄ p̄inde ē ac si dixisset p̄mitto
dare in vita vel post mortē meā. l. vna. C. vt ac. ab he-
re. z s̄ here. z. l. hereditariū. s̄. de bo. auct. iudi. pos-
ergo longior dilatio attendēda est. l. si ita stipulatus
fuero decē aut quinq̄. s̄. eo. C. In glo. in ver. ab he-
rede. p̄ma solutio cōiter tenetur. C. In glo. in ver. de
beat apparet ex glo. z ex tex. hic q̄ seruus agere pōt
vt manumittat̄ ex illa stipulatiōe facta p̄ flauū dñm
suum. z est sp̄ale hoc casu fm Raph. fauore libertatis
vt nō h̄eat locū regula posita in. l. stipulatio ista. s̄. al-
teri. s̄. e. vel sp̄ale est in s̄ctu isto donatiōis. l. quotiēs
C. de dona. que sub mō. z hanc ultimā rōnez sequit̄
et hic Pau. de casu inducit p̄ Bart. B ad q̄onem
quotidianā z valde dubiam. ticius donauit seio fun-
dum cū hoc q̄ post certū t̄pus esset talis ecclesie. an
donator possit postea dicto donatario pactū remitte-
re in p̄iudiciū illi⁹ ecclesie. nā videbat q̄ nō q̄ ex ta-
li pacto est acquisita utilis actio ecclesie. vt. d. l. quotiēs
tñ Bar. decidit s̄riuz q̄ l3 sit acquisitū h̄ius seruo ex
tali pacto. tñ videm⁹ q̄ pōt paciscens p̄sensu suo vel
vniūq̄ s̄tentis reuocare. l. iij. cum ibi no. s̄. de ser.

expor. bñ fatetur Bar. q̄ heres donatoris nō posset reuocare.
vt habet in. d. l. iij. Bar. z Ange. hic nō tangunt istum passum
Jo. de imo. hic transit cum Bar. subdens nō ob stare si dicatur
q̄ actio quesita ecclesie nō d3 posse sine facto suo sibi posse au-
ferri iuxta regulā. l. id qd nostrū. de reg. iuris. q̄ respondet hoc
esse verum q̄n esset acquisita irreuocabiliter. secus si reuocabili-
ter. l. sed z si quis iuncta glo. s̄. i. s̄. de usufruc. z dicit q̄ nō ob-
etiam. l. certi p̄ditio. s̄. qm̄. s̄. si cer. peta. melius tñ allegat̄. s̄.
si nūmos. cum ibi no. z. l. si absentis. cum ibi nota. C. si cer. pet.
l3 ipse illum nō alleget. q̄ respōdet q̄ ibi fuit ius quesitū irreo-
cabiliter p̄pter s̄ctum nominatū in quo nō est locus penitētie.
l. sicut. C. de actio. z oblig. sed hic est quesitū ius sed reuocabili-
ter ex natura s̄ctus inominati: scz do vt facias in quo est locus
penitētie. l. si pecuniā. in p̄nc. z ibi no. s̄. de cōditio. ob causam.
Subdit vltimo q̄ illud qd dictum est donantez posse reuocare
seu remittere pactum q̄ fauore donatoris tñ est appositus. se-
cus si fauore donatarij vel vtriusq̄ per. d. l. iij. cum ibi notatis.
Raph. hic dicit q̄ cōtra Bar. facit q̄ in casu dicte q̄onis ques-
tum est ius z actio ecclesie per. d. l. quotiens. sed in casu huius
s̄. z. d. l. iij. nō erat quesita actio per libertatem seruo sed solum
competit officio iudicis. allegat que habent in. l. vix certis. s̄. s̄.
iudicijs. sed melius allegasset. l. seruos in fine. cum ibi no. s̄. de
alimē. z ciba. leg. z dicit q̄ in casu huius. s̄. i. d. l. iij. nō erat per-
fecte acquisitum ius seruo viuo donante vel vendente seruum.
Et cōtra Bart. etiam fallit illud qd no. Bal. in. l. insulam. s̄. fi.
s̄. solu. mari. vbi per illum tex. dicit q̄ si duo nobiles fecerunt
pacem sub pena applicanda ecclesie q̄q̄ rupta pace recōciliēt
se z omnē iniuriā remittant nō p̄iudicatur ecclesie. Tamen
dicit Raph. q̄ opinio Bar. p̄pter equitatem est tenenda quan-
do reuocatio fieret ante illud tempus quo veniebat querenda
ecclesie. z certe illud dictum Bal. nō bene facit ad propositum
q̄ ibi iam euenerat tempus in quod erat collata acquisitio ecc-
lesie. Pau. de cast. hic dicit q̄ Joan. and. in additio. specu-
in titu. de instru. edict. s̄. nunc vero aliqua. in additione que in-
ciuit per superiora. tenet expresse contrarium eius quod voluit
Bar. ita ēt dicit tenere Fran. de albergoris notabilem aduoca-
flore. z discipulum Bar. in dicta. l. iij. z responder Pau. de ca-
stro ad. d. l. iij. q̄ loquitur in suo cui⁹ perfecte nō acquiritur iō
de facili potest reuocari nō sic in ecclesia vel libero homine qui-
bus acquiritur ius actionis nō dico officio iudicis. tamen scdm
eum si volumus sustinere Barto. possumus dicere q̄ illi tercio
acquiritur ius irreuocabiliter quia iste videtur quidam contra-
ctus inominatus habita relatione donationis ad causam expli-
candam per donatarium scz do vt facias vel des in quo contra-
ctu inominato locum habet penitentia vt dicta. l. si pecuniā.
z sic illi tercio nō potest acquiri ius aliter quam fuerit acquisitū
donatario: sed illi fuit acquisitum ius reuocabiliter sicut nūq̄
donatorem penituisse. z sicut potest penitere de tota donatio-
ne ita z de parte. tamen hoc non obstante dicit quod in hoc
dubitabili passu videtur tutius tenere contra Barto. quia si do-
no fm p̄liciter cum pacto vt perueniat ad ecclesiam post mortē
tem tuam: nō moueor ad donandum tibi p̄ncipaliter propter
hoc vt perueniat ad ecclesiam. quo casu esset contractus inomi-
natus. sed venit illud in consequentiā. si tamen ex verbis ap-
pareret contractus inominatus vt q̄ fieret per vt puta dono vt
sic facias q̄ illud factum est causa inductiua ad donādum: pro-
cederet opinio Bar. scdm eum. in q̄tum tamen Pau. de ca. al-
legat decisionem Jo. and. cōtra Bar. dicit q̄ Jo. and. nihil dicit
q̄ sit cōtra Bar. sed solum dicit q̄ si dixi dono tibi rem ticio tra-
dendam post tēpus seio interim ticius est dominus rei z nō nu-
dus minister z restitutionis tempore transfertur dominium in
seium nec reuocare interim possem donationē a ticio. sed si nō
do vel dono sed depono apud ticiū rem tradendā seio non
transfere a me dominū. vnde anteq̄ ticius tradat seio potero
mandatū reuocare nec post posset ticius transferre. l. hoc iure.
s̄. si quis dederit. s̄. de dona. z. l. eius qui. s̄. quas pecunias. s̄.
si certū petatur. z sic patet q̄ Joan. andr. nō ponit an donatio
que post tempus veniebat querenda tercio possit quo ad p̄e-
iudiciū tercij volentibus cōtrahentibus retractari prout quer-
rit Bar. sed solum dicit q̄ in dicto p̄ncipali donatario non po-
test reuocari donatio ipsi facta. Ad do etiam q̄ q̄onem nostrā

Ida a leg. in ista g.
alias m. tādus iure
et s̄dem su.

terigit Bal. in. l. cū a socero. C. de iure dō. Et ibi pmo Barto. adducit. d. l. quotiens. z. d. §. si nūmos. z. d. si absentis. postea i primum allegat qz iste modus picipiendi donationē facta relatōe p̄t seu pacti ad p̄tū donatiōis inducit p̄tū inominatum sez do ut des. in quo hz locū p̄tia. dicit ē qz glo. i. d. l. iij. q̄nis puto qz voluerit allare gl. i. l. q̄ntū. s. de ser. expoz. vbi dedit theoricā p̄tus noiari qz in eo nō hz locū p̄tia in p̄iudiciū tertij. Sz vbi sum⁹ in p̄tū inoiato locū hz p̄tia. tñ fm Bal. illa glo. nō facit multū ad casū nostrū qz loq̄t de p̄tia vni⁹ nō de p̄tia vtriusqz p̄tēis. put p̄tingit in casu nostro. iō fm euz vī qz si aliquis tpe dicte donatiōis recepiſſz illum p̄tū p ecclesia seu noiē ecclie puta notari⁹ vel ē ipse donatari⁹. z sic ecclesia itelligeret p̄tē re per ministrū suū necessario sequeretur qz inuita ecclia nō hēret locum p̄tia. sed si nō intercesserit aliqz tanq̄ minister ecclesie sz pactum effz appositū a p̄tētib⁹ gratia ipsoz p̄ncipalr tūc posset penitere de cōi p̄sensu fm qd̄ t3 Bar. bic. dicit tñ Bal. qz nī bilomin⁹ p̄t Bar. facit. l. p̄fecticia. §. si quis certā. s. de iure dō. z ita residet Bal. l3 nō rñdeat ad. d. §. si quis certam. potes re spondere qz nō ob. qz in casu nostro partes receſſerūt p̄corditer a p̄ma p̄uentione vt ibi no. Addit etiā Bal. in. d. l. cū a socero. in q̄rtum Bart. hic t3 qz heres donatoris nō possit reuocare. qz p̄t Bar. facit. l. si ego. §. si res. s. de iure dō. vbi speciale est fauore dotis qz heres nō possit reuocare ergo i p̄tū est ius cōe. l. ius singulare. s. de legib. z ita in hoc de herede videt residere contra Bar. Sed posset responderi ad. l. si ego. qz ibi nō cōsentiet bar reuocationi heres defuncti. z alius qui cum defuncto p̄rit z pecuniā recepit: vnde est bene ibi sp̄ale fauore dotis z mīmo. nī qz in p̄tibus inoiatis per p̄tiam solius dantis nō recedatur a cōtractu vt ibi z. l. qz seruus. s. de p̄ditio. cau. z ita per illa iura firmat Bar. in. d. l. si pecuniā in. j. colum. z dicit Bal. in. l. si cur. C. de actio. z oblig. z Saly. in. l. pecuniā. C. de p̄di. ob cām qui ter. in. l. si ego. §. si res. est vnicus z singularis ad hoc qz in p̄tū inominato in quo do decem vt babeas p̄ dote futura non est locus p̄tie fauore dotis. z no. etiā Bar. in. l. iij. §. si pecuniā s. de donat. z Bal. in. c. i. in fine. qui succel. tene. seu. cōfir. z in l. mandatū. in. iij. col. C. mand. z ibi dixit qz fauore dotis z pie cause efficitur qz in cōtractibus inominatis nō sit locus penitētie per casum singulare in. d. l. si ego. Dos enim censet pia causa esse scōm eum per. l. cū is. §. si mulier. s. de cōdi. indebi. Et de intellectu. d. l. si ego. dicā etiā infra z pondera qz Bal. in. d. l. cum a socero. videt itelligere qz Bart. hic velit posse reuocari dictū pactum interniete cōmuni cōsensu vtriusqz p̄trahentis sez donātis z donatarij z nō per solū p̄sensum donantis. hanc questionē etiā firmat Ange. in. d. l. quotiens. z ibi remittit ad no. per Bar. in. l. stipulatio ista. §. s. eo. z. l. iij. allega. z no. per Ry. in. l. cū res. C. de dona. in qbus locis nihil de hoc tangit p̄ter qz per Bar. in. d. l. iij. vbi t3 idem qd̄ hic. De hac qōne ē tñ tan gīt Saly. in. l. i. C. si man. ita fuer. alie. z ibi adducit p̄t Bart. qz qñ ex p̄uentione duoz queritur ius tertio nō potest paciscens venire p̄ cōuentionē in p̄iudiciū illius tertij. vt. l. j. C. si man. ita alie. fue. z ibi no. z. l. si. s. de pact. Tñ dic posse respōderi ad. l. i. qz ibi turpitudine p̄sensu tendētis ad reuocandū operat illud z ad. d. l. si dicit posse rñderi qz ibi exceptio erat perfecte q̄nta. sed in qōne nostra erat querēda donatore p̄seuerante in eadem voluntate nō ea mutata. vt. d. l. i. C. si man. ita fue. alie. z ita dz itelligi. d. l. quotiens. vel fm eum forte Bar. hic nō bñ determinauit. Ipsemet Saly. in p̄alleg. l. quotiens. dicit p̄t Bar. facere. l. si cur. C. de act. z obli. z. d. l. si. s. de pact. vbi ius mibi quesitum nō pōt mibi per aliū auferri. Tñ dici possz rñderi qz in qōne nō pōt erat ius p̄fecte z irreuocabiliter quesitū. qz itelligit actū qz res transeat ad ecclesiā. l. si donator in eadē voluntate p̄man. ferit p. d. l. iij. subdit tñ si velles tenere p̄t Bart. posses dicere qz in legib⁹ alleg. per Bar. nullū ius vel actio ex illo pacto querēbatur ei qz manumittēdus erat. z ideo p̄stitutio diui marci emanauit que eū facit libez sicut nec añ. d. l. quotiens. querebat illi tertio donatario. cum igif hodie ei queraf per illā. l. si. statim qz sita d̄ actio. vt qz nō possit reuocari per. l. si quis argentū. §. si. vers. cum enī in arbitrio. C. de dona. z hec dicit ponderāda vt subtilia. tñ responsio data ad iura alleg. per Bar. videt p̄t istū tex. in si. vbi ius petendi cōperabat seruo. Jo. de imo. in. c. potu it in vltima charta de loca. in eadē qōne qua querit an si quis

recepit rem in p̄phiteosim p se z filiis suis ac nepotib⁹ possit vni ipsoz illi p̄legare in p̄iudiciū alioz p̄cludit qz sic. z inter cetera allegat ad hoc decisionē Bar. quā ibi sequi vī z tradit ipse ibi magistralē theoricā in p̄posito dicēs qz si queraf an ille ex cui⁹ p̄uisione acquirat tertio: possit postea reuocare z p̄iudicare illi tertio. C. Concludendū est scōm eū qz interdū ille ex cui⁹ scō ius alteri querit nō est sui iuris sed alteri subiect⁹ vt suus vel filius z sic tenet ei acquirere z tūc post ius quesitū illi cui⁹ est subiectus nō pōt ei facere p̄iudiciū. l. seruus. z. l. fili⁹. C. de pactis. Interdū nō est alteri subiect⁹. z tunc aut tenebat alteri acquirere z adhuc idem erit. ita loquit. l. si. s. de pact. nam reus tenet qz rere liberationē p suo fideiussoze. facit. l. z heredi. §. si. eod. ti. z eodē mō tenet pcurator acquirere dñō. l. stipulatio ista. §. si stipuler. z. §. si quis insulā. s. cūz ibi no. Interdū quis est sui iuris z nō tenet alteri acquirere z tunc vī qz ex p̄tia sua possit ipedi ri effectualis acquisitio per id qd̄ hī in hoc. §. iuncta. d. l. iij. z re spondet ad. d. l. id qd̄ nostrū. put ipsemet rñdit hic vt. s. retuli Interdū at ex facto tertij mibi nō querit imediate ius sed venit querendū mibi demū secuta mea ratificatione vt qñ aliquis sine mandato p̄bit noiē meo z tunc nō pōt ex p̄tia illius acquisitio mea ipediti. vt legif z no. in. l. si ego. s. de neg. gest. z sic Jo. s. imo. approbat decisionē Bar. bic. dicit tñ qz ipsemet Bar. i. l. iureiur. §. si liberi. in ver. fm dubium z c. de ope. libe. videtur tenuisse contrariū in aliqbus rōnibus z nō bene. Pau. de cast. in. l. in insulā. §. si. s. solu. ma. t3 contra Barto. qz ius quesitum tertio in eo p̄tū vel stipulatione nō possum sibi auferre. alleg. l. j. z. iij. de stip. ser. z. d. §. si nūmos. z ibi no. in gl. mag. vbi si mutuo tuo noiē vni possum ex interuallo stipulari mibi z auferre tibi ius quesitū ex nūciatione. z dicit qz p̄t Bar. t3 Jo. and. in addi. s. allega. z qz nō obstat iste text. z. d. l. iij. qz loquunt in seruo cui nō est plene ius quesitū ex p̄tū dñi. ita etiam tenuit ipse Pau. de cast. in. d. l. si cum venderet. de pigno. actio. vbi p̄t Bar. alleg. l. si patrem. §. si. s. quēad. ser. amit. sed ipse Paul. de ca. in. d. l. si pecuniā. in p̄nc. dicit istud dictum Bar. p̄bari p̄ plures maxime per do. Franc. de albergotis. i. d. l. iij. z qz cōtra decisionē Jo. and. in addi. p̄alleg. tamen dicit videri sibi distinguendū qz aut dixit dono tibi cū hoc qz p̄ mortē tuam pueniat ad ecclesiā z tunc qz ecclesie est acquisitū ius perfecte. i. vtilis actio vt. d. l. quotiens. nō possum reuocare qz ista dicitur simplex donatio quātum ad te quoad viuas. z te mortuo dicit simplex quātum ad ecclesiā. aut nō dixi dono sed simpliciter do aut trado z tunc illi tertio nō acquiritur aliqd̄ ius z sic tanq̄ in p̄tū inominato poterit penitere. z pōt saluari dictū Barto. hic z p hoc allegat. d. l. si ego. §. j. vbi si trado tibi rem vt efficiatur dotalis cum contraxeris matrimoniu cum berta. z sic cōcernit vtilitatē tuam z tertij. bene dicit ibi qz si decedo anteq̄ p̄teris heres meus nō pōt penitere de equitate l3 de rigore videatur secus. inuit tñ ille text. qz ego bene potuissē penitere. z ita vult ibi glo. z cōiter doct. z no. in. d. l. iij. §. si pecuniā. de dona. ita dicit Pau. de ca. z pondera intellectū suū ad. d. l. si ego. qz vult ipse qz nō obstat fauore dotis vī pie cause habeat locū in p̄tibus inominatis penitētia in persona p̄ncipalis contrahētis l3 non in persona heredis sui per illam. l. si ego. quam etiaz ita intellexit ipse Pau. in. d. §. si pecuniā. z ita etiā videtur itelligere Ro. in. d. l. si pecuniā. in p̄nc. vt infra referam. tamē Bar. in. d. l. si pecuniā. in. j. col. z Bal. in. d. l. si cur. C. de act. z obli. z Saly. in. l. si pecuniā. C. de p̄di. ob cām. cum p̄cōr. supius allega. videt tenere p̄tū volentes qz fauore mīmonij z dotis vel pie cause indistincte nō habet locum penitētia in p̄tibus in nominatis. z sic sentiunt hoc habere locum etiā in p̄ncipali qd̄ p3 maxime dum Bar. in. d. l. si pecuniā. allegat. d. l. qz seruus. Nec tex. i. d. l. si ego. §. i. nec gl. ibi si bene inspiciant videt dicere p̄tū. imo rō ibi reddita in tex. f. ne mulier remaneat idota ta est gñalis tam ad p̄ncipalem qz heredē. Ludo. ro. in. l. sed si hac. §. p̄stita. s. de in ius voc. simplr transit cum hac decisione Bar. hic posita sed ipsemet Ro. in. d. l. si pecuniā. in p̄n. videt tenere p̄t Bar. z dicit ad iura alleg. per Bar. posse rñderi qz seruo nō acquirebat ius ex p̄tū dñi nisi durante voluntate dñi. l. cum affirmes. z. l. post certi. C. de lib. cā. z. l. antepe. C. de p̄di. ob cām. secus aut est in qōne nostra per. d. l. quotiens. vel scō pōt rñderi fm eum ad. d. l. iij. put rñdet in gl. in. l. j. C. si man.

ita fue. alie. in prima solutiōe. s. q. vbi venditor pot. penitere in
 iudiciū serui q̄rum ad hoc p̄stitutio diui marci nō faciat illum
 esse libez ex. nō aut quo ad hoc q. emptor nō possit manumitte
 re mutata volūate veditiōis per. l. quesitū. s. de ser. expoz. quā
 solutionē approbat Bart. in. l. aristo. in pnc. s. de dona. tū fm
 hanc vltimā responsionē non impediretur in qōne nostra reuoca
 tio dicti pacti quādo fieret reuocatio de volūate donātis et do
 natarij et sic nō puto illam r̄sionē sufficere. ¶ Subdit tamen
 Ro. i. d. l. si pecuniā. fieri posse tria mēbra q. q̄q. aliqd debet
 tercio ex sola v̄tute d̄ctus inoiari. et hoc casu dicendū est q. aut
 dādum tercio est dandū grā recipientis tū et nō est locus p̄nie.
 l. si cū fundū. s. de pact. Aut est dandū gratia dantis tū et ē lo
 cus p̄nie. d. l. si pecuniā. in p̄n. et d. l. iij. aut venit dandū tantū
 gratia tercij et est locus p̄nie. d. l. aristo. ver. aliter. et d. l. si pecu
 niam. s. j. aut venit dandū gratia vtriusq. et est locus p̄nie. d. l.
 si cū fundū. in ver. nō aliter. ¶ Interdū et scōo p̄ncipaliter ali
 quid venit dandū tercio v̄tute d̄ctus inoiari habentis mixturā
 cum contractu noiato. et tunc glo. in. d. l. iij. dicit locum esse pe
 nitentie quādo venit dandū gratia dantis tū al̄s secus. Sz ip̄e
 indistincte putat locum nō esse penitentie quo ad hoc vt ip̄edia
 tur recipiēs dare seu implere per. d. l. quesitū. et ad. d. l. iij. dicit eē
 rūdendū. vt per glo. in. d. l. i. C. si manci. ita fue. alie. ¶ Inter
 dum tercio p̄ncipaliter aliquid venit dandū tercio ex v̄tute vni
 contractus nominati habentis mixturam cum alio contractu et
 nominato puta stipulatiōis. et tunc penitētia locum nō habz vt
 d. s. si nūmos. cum glo. et d. l. absentis. cum glo. et l. aliud. j. de
 solu. Subdit etiam Ro. q. differentia quam fecit hic Bar. inter
 donātem et eius heredem nō est vera q. regulariter penitentie
 p̄missa defuncto videtur permissa heredi. l. sed iterim. s. si vxor
 et l. i. s. de dona. inter vi. et vxor. et r̄sident ad. d. l. iij. de ser. expoz.
 et ad. d. l. iij. s. qui sine ma. ad liber. perue. q̄ est sp̄ale fauore li
 bertatis. et ad. d. l. si ego. s. i. respōdet q. est speciale fauore do
 tis. et ita residet ip̄e nō aliter applicans dictam distinctionē ad
 casuz nostrū. Et de illo articulo quē tangit sc̄z an quando ex so
 la v̄tute cōtractus inoiari est dando tercio habeat locū p̄nia
 q. nō est articulus noster vt statim apparebit. ideo de illo vide
 plene in. d. l. si pecuniā. et latius per Saly. in. l. pe. C. de p̄diti.
 ob cām. ¶ Item in q̄tuz ip̄e in scōo mēbro p̄ncipali dicte di
 stinctionis a quo magis pender decisio nostre qōnis dicit q. si
 venit dandū tercio ex v̄tute d̄ctus inominati habētis mixturā
 cum contractu nominato nō est locus penitentie etiā si venie
 bat danduz gratia dantis tantū per. d. l. quesitū. adde quod in
 hoc l. ip̄e nō dicat Bar. t. contrariū in. l. si. s. de p̄di. ob cām.
 et hoc etiam ibi sequitur Saly. per. d. l. iij. idem tenuit Bar. in
 l. si cum fundus. s. de pac. vbi dixit posse habere tunc locū peni
 tentiam et tacite nedum expresse alleg. l. hoc iure. s. si quis de
 derit. cum gl. in ver. liberat. et ibi hoc sequitur Jo. de imo. s. de
 dona. Et ad. l. quesitum posset responderi q. ibi nō apparet q.
 gratia venditoris tū pactū illud fuerit apposituz. vel responde
 q. aut per penitentiā dantis redundabit cōmodum ip̄i danti.
 vt q. res in effectu ad euz erat reuersura et tunc recipiens nō po
 test ad incōmodum dantis implere post tacitā vel expressā pe
 nitentiam dantis. vt. d. s. si quis dederit cū glo. Aut per penitē
 tiam dantis nō redundabat cōmoduz danti. vt q. res erat pe
 nes recipientē remansura. et tunc post penitentiā dantis poterit
 recipiens implere. ita loquit. d. l. quesituz. inepte etiam et male
 videtur Ro. allegare in tercio mēbro. d. s. si nūmos cum glos.
 et d. l. si absentis. cū gl. q. tpe penitētie nōdum factus erat nisi
 vnus d̄ctus noiatus. tū dictū in se videt esse veruz per regulā. l.
 sicut. C. de act. et obli. facit. l. ex placito in rōne sui. dū loquit de
 stipulatione. C. de rez. pmut. et l. duo societate. s. p. socio. cum
 filibus. ¶ Non plz etiaz mibi doctrina et distinctio Pau. d. ca.
 in. d. l. si pecuniā. in q̄tuz facit differentia an dicam dono an vo
 dicam simplr do aut trado. vt supra retuli q. dico q. etiā in secū
 do casu dicet esse donatio sicut et in pmo. vñ qñ dico do aut tra
 do tibi hunc fundū cū hoc q. post qñquēniuz vel tale tpus sit
 talis ecclesie videor tibi donasse cōmoditatē fundi vsq. ad illō
 tpus vt pbat tex. no. fm istum tex. in. d. l. aristo. in p̄n. ver. deni
 q. s. de dona. et l. ad hoc videat satis obfate tex. in. d. l. si ego
 s. j. saltē qñ dixisset trado vbi v̄t q. tunc nō sit donatio. nā si ibi
 esset donatio alicui cōmoditatis nulla esset sp̄alitas et benigni

tas in dote q. in quacūq. donatione etiam nō facta ob cām do
 tis habemus nō esse locum penitētie cum sit d̄ctus nominatus
 scōm magis cōmunes cōclusiones. vt no. in. d. l. aristo. in p̄nci.
 et ibi per Bar. et plene notat per doc. et glo. in. l. si. s. de p̄ditio.
 ob cām. q. potest respōderi q. ibi apparet mentē tradentis nō
 fuisse donare ante nuptias q. donationē et vñ translationē in
 ipsum recipientē tradens p̄tulit in tps nuptiaz et de tali dona
 tione et vñ translatione impediēda per penitētiā tractatur ibi
 et dicitur ibi speciale esse fauore dotis vt locum habeat in cōtra
 ctu inominato. et nō mireris si illum tex. allegamus ad hoc. l. q.
 in d̄ctibus inominatis fauore dotis nō habz locum penitētia.
 q. q̄uis d̄ctus dotis sit d̄ctus nominatus cum habeat specificū
 et elegans nomen vt declarat Bar. in. l. legitima. et in. l. iurisgē
 tium in p̄nc. s. de pact. et Bal. i. l. ad exactionē. C. de do. p̄mis.
 et in rubr. C. de rez. pmut. et in. l. i. s. sol. ma. et in. l. legē. C. de p̄
 ctis. q. i. d. l. si ego. s. i. p̄ncipalis d̄ctus nō fuit d̄ctus dotis sed
 fuit contractus inominatus seu simplex datio ob cām. i. do tibi
 vt des in dotem. ita declarat Bal. ibi in lect. antiqua: per q̄ ap
 paret male dixisse Saly. in. d. l. legē. ad fi. vbi dicebat d̄ctuz do
 tis nō dici d̄ctum nominatū nisi secuto matrimonio et non ante
 p. d. l. si ego. s. i. vbi est speciale q. fauore dotis nō habeat locū
 p̄nia. nam scōm eum si esset p̄tractus nominatus nulla esset spe
 cialitas. vt. d. l. sicut. certe in hoc ip̄e fallitur q. cōmuniter om
 nes tenēt simpliciter q. est noiatus. et ad arg. Saly. h̄s respon
 sum. l. q. in. l. si ego p̄ncipalis cōtractus nō fuit p̄tractus nomi
 natus. Redēdo igitur ad p̄ncipalem qōnez nostrā primo po
 no per sex casus minus dubios cōcludēs q. aut querim⁹ an tici
 us donans possit reuocare donationē quo ad seium p̄ncipalē
 donatariū et dico q. nō q̄uis fuerit adiectum pactū vt post cer
 tum tpus res esset talis ecclesie. ita pbat in. d. l. aristo. in p̄nci.
 fm verū intellectuz approbatū hic p. Bar. et doct. facit. l. p̄fecta
 C. de dona. que sub mō et ita pprie loquit decisio Jo. an. in ad
 ditio. p̄alleg. et p. Bar. et Saly. in. l. si. s. de p̄dit. ob cām. Scōs
 casus est an post tpus quo res debeat esse ecclesie possit reuoca
 ri ad p̄iudiciū ecclie et dico q. nō q. acquisitio iaz p̄fecta est. ita
 loquit. d. l. si partē. s. si. et id q̄ nor. glos. in. d. s. si nūmos. et in
 d. l. si absentis. et fm hoc supplenda est ista doctrina tradita p.
 Jo. de imo. in. d. c. potuit. duz alleg. d. l. iij. et supra retuli. Ter
 tius est casus an si donātes peniteat ante euētum dicti tps pa
 ctum illud apposuisse possit nihilomin⁹ seius donatari⁹ inuito
 donāte dare ecclie. et puto q. sic q. per p̄nias nō videbat cōmo
 dum rei esse reuersuz ad donātes per. d. l. q̄situz. fm q. illā. l. s.
 declarauit. et sic cum reuocatio pacti facta per donātes tenderz
 ad cōmodū sei donatarij: poterit seius illi cōmodo renūciare p.
 regulā. l. pe. cum fi. C. de pact. Quartus est casus an solus do
 natari⁹ ad p̄iudiciū ecclie possit penitere et dicas q. nō post
 q. sibi est impletuz per donātes. vt no. gl. mag. in. d. l. si pecuniā.
 in. h. e. s. et c. Quintus est casus an possit donās reuocare ad cō
 modū ipsius sei donatarij adeo q. seius nō teneat dare ecclesie
 et iste est casus satis dubi⁹ in quo Bar. et sequaces tenēt q. sic et
 p. eo multū facit tex. in. d. l. aristo. in p̄n. in. h. deniq. cū glo. et
 q̄ ibi nō. Bar. vbi per illū tex. dixit q. vbi donatio cadit in ali
 ud pactum transfit in d̄ctum inominatū. et est locus p̄nie. l. quo
 ad id q̄ est deductū in pactum. nam ibi videbat facta donatō
 vñ et cōmoditatis serui vñ ad quinquēniuz cum hoc vt p.
 quinquēniuz manumitteret et sic ex tali pacto acquirebat seruo
 facultas petendi libertatē vt hic et nihilomin⁹ est locus p̄nie p.
 terq. quo ad reuocandū donationē dicte cōmoditatis. p. hac
 opi. etiam facit tex. in. d. l. hoc iure. s. si q. dederit cū glo. in. h.
 liberatus. s. de pac. nec curo an illud pactum fiat p. vt an p. al̄s
 dictōnes ip̄ortates nō conditionē sed modū vt late ponit bar.
 in. l. quibus diebus. s. si. s. de p̄di. et demon. iūctis notatis per
 eum in. l. si quis. cum p̄cor. quicqd dixerit hic Pau. de ca. cui⁹
 verba supra retuli. et sic videt posse sustineri opi. Bar. p. quo et
 vide no. per Bal. in. l. ij. C. de ser. expoz. Nec huic mēbro obf.
 tex. in. l. si constāte in fi. C. de dona. ante nup. per quē Bal. ibi
 in fi. dicit q. qñ ex consensu d̄bentium vel occasione d̄ctus per
 dispositionem legalē est alicui tercio ius quesitum re vel spe ab
 illo d̄ctu nō potest recedi in eius p̄iudiciū eo non p̄sentiente et
 dicit q. de hoc no. p. Bar. hic q. r̄sident q. ibi loquit in acquisitio
 ne que fieret tercio ex dispōne legis n̄ aut imēdiate ex dispōne

contrabentiū ad hoc tendēt. vnde ip̄is p̄bentibus lex p̄t de-
negare facilius illud q̄d procedit ex p̄uisione p̄bentiū vt dixit
glo. magna in. l. affiduis. C. qui po. in pig. ba. z in. d. l. i. C. si
aduer. ven. nō obstat etiā ea que no. bar. in. d. l. si liberi. z ma-
xime dum ip̄e allegat. c. i. in prin. de suc. feud. ibi dum tex. dicit
nulla ordinatōe zc. q̄ r̄nde q̄ ponitur ius consuetudinariū in
feudis q̄d nō seruaf in alijs q̄n ē cōtra ius cōe vt ip̄emet notat
bar. in. d. l. si liberi. h. quero quid si filius zc. z bal. in au. si q̄s
ruinas. C. de sacrosanc. ec. z in. l. ij. in. vij. q. C. de rescin. ven. z
in. c. imperialē. in pn. de phi. ali. feu. per sede. z ang. in. l. d. qui
bus. s. de legi. cū multis si. facit. l. ius singulare. z. l. q̄d hō. s. d.
legi. sed dispositio. d. c. i. est contra regulas iuris cōis vt p̄z per
dicta in hoc mēbro. ergo zc. Alie rōnes reddite p̄ bar. s. si li-
beri. non faciūt ad q̄nē nostrā aliquo modo. aut loquūt q̄n
ius erat incōtinēti questū perfecte tertio. vel erat questū me-
diante p̄uisione legis quo cāu aliud ē vt p̄ime dixi q̄uis con-
tra bar. aliquāter faciat id quod no. spec. sine. l. locutus in ti.
de lega. s. nūc ostendēdū. h. hoc quoq̄ notādū. ad si. illi. h.
Nō ob. ēt si p̄ bar. adducat tex. in. d. l. sed si hac. s. prostituta.
h. sed si venditor. s. de in ius vo. q̄ respōde. put p̄ saly. fuit re-
sponsum ad. l. i. C. si man. ita fue. alie. tamē p̄clusionē factam i
hoc cāu itelligē nō notarius vel alius noīe ecclesie recepisset:
quia tūc nō posset donās reuocare vt voluit bal. in. d. l. cū a so-
cero. vt. s. retuli. z ēt raph. h. idē vult l. z bal. mentionē non fa-
ciat. benefacit. l. si ego. cū glo. s. de nego. ge. z q̄d dixi. s. refer-
rēdo Jo. de imo. in. d. c. potuit. C. Ultimū ē cāus qui ēt du-
bio nō caret an posito q̄ donās possit reuocare. possit hoc idē
heres suus facere. z in hoc ēt sto cū bar. q̄ non ob. d. l. si ego
s. i. per ar. a p̄all quā in contrariū allegabat bal. q̄ dico q̄ nō
facit ad p̄positū q̄m ibi nec defunct⁹ nec heres poterat penite-
re s̄m intellectū quē approbauit. s. l. z Saly. in. d. l. si pecuniā. in
pn. relinquat cogitādū an in cāu. d. l. si ego defunct⁹ potuisset
penitere. z sic nō est ibi sp̄ale fauore dotis q̄ heres nō possit il-
lud q̄d defunctus poterat. non ob. ēt. d. l. si interim. s. si vxorē.
alle. per Ro. z illā ēt allegauit glo. si. in. d. l. iij. q̄ r̄nde q̄ ibi
reuocatio heredis nihil operatur q̄ mādātū erat ibi morte mā-
dātis reuocatū. vt ibi no. iuxta. l. mandatū. C. man. tamē nō ne-
gat nec negare posset bar. heredē regulariter eiusdē esse ptātis
cuius ē defunctus. vt in regula iuris heredē. j. de regu. iur. cūz
vulgaribus. sed ē sp̄ale in cāu quo ex cōtractu meo vciebat ius
tertio querēdū reuocabiliter. l. i. C. si man. ita fue. ali. z. l. iij. s.
qui sine manu. z. d. l. iij. de ser. expoz. quo cāu si p̄ncipalis ad
p̄iudiciū tertij non reuocat videt voluisse q̄ heres suus non
reuocet vt in simili habetur in. l. i. z in. l. si. in si. C. de reuo. do-
na. z in. c. si. de dona. cū si. inesse. n. videt tacita cōditio in dco
pacto. s. si volūtātē non mutauero. vt in. d. l. iij. cū concoz. p̄i-
me alle. quo cāu mutatio volūtatis non trāsmittit ad heredem
sed d̄z a p̄ncipali explicari. l. cētēsimis. s. si. z q̄d ibi no. bar. s.
eo. nec videtur eē sp̄ale fauore libertatis in casibus dictarū le-
gū. q̄ si ibi cōsideraret fauor libertatis eadem rōne nō obui-
set p̄ncipalis posse reuocare. z per hec reddat expedita hec. q.
10 C. Juxta predicta addit Ange. q̄ l̄z in terminis huius. s. pos-
sit ita demū seruus petere a dandis. vel eius herede libertatē si
flauius pseuerauerit vsq̄z ad mortē in eadē volūtate z non ali-
ter. vt. d. l. iij. de ser. expoz. tamē dato q̄ flauius mutauerit volū-
tatem si postea sine herede decesserit hec sua mutatio volunta-
tis nō obstat. allegat. l. i. cū ibi no. s. qui sine manu. ad liber-
perue. z ex hoc dicit se dare cāum fortasse non auditū i quo do-
natio cā mortis nō reuocabit per p̄niam donātis. s. quādo do-
nās sine herede decessit per. d. l. i. nec mirū s̄m eū: q̄ donatio
predicta ad sui cōfirmationē non requirit aditionē hereditatis
vt no. glo. singu. in. l. filie. C. fami. her. sed meliorē ad hoc di-
cit ēt Jo. de imo. glo. cum tex. in. l. q̄ legatū. s. pe. s. d. his qui.
vt indig. q̄ talis donatio nō est mere vltima volūtās. sed sapit
naturā p̄ctus. l. tam his. s. i. cum ibi not. s. de dona. cau. mor.
Si ergo nullus ē heres dicti donatoris penitētis nullus p̄t re-
uocare cum effectu dictam donationē s̄m Ange. z imo. Ad do-
q̄ idem tenuit ange. in sua disputatōe incipiēte assensu miles.
z ang. z Jo. de imo. in. l. circa. s. si cui. s. ad. l. fal. z in. l. ij. d. le.
i. Facit quod no. bar. hic in si. sed hoc dictū puto verum si res
donata ēt tradita per donantem. sed si sine traditōe facta ēt

donatio cā mor. puta per stipulationē iuxta. l. mor.
cā donatio. z. l. senatus. s. si. s. de dona. cā mor. vel
hodie pacto nudo put fieri efficaciter potest. vt no.
per doc. z glo. in. l. cum pater. s. meuiō. s. de leg. ij.
z in. l. ij. C. de iur. do. quomō posset agere donatari-
us ad rē donatā dominiū. n. nō fuit trāslatum recta
via in donatariū. quia si res non ē tradita non trāsit
nisi a tēpore mortis in donatariū sicut dominiū rei
legate. l. ij. s. de publica. imo quādo ē per traditōez
dominiū trāslatum retrāfferē in donatē per solā pe-
nitentiā suam. l. si mortis cā donata. cum. l. seq. s. de
dona. cā mor. z multo minus ē trāslata possessio que
non trāffertur sine traditōe. l. iij. in prin. s. d. acquir.
pos. benefacit quod no. gl. si. in. l. cū duobus. s. idē
respondit. el. ij. s. pro socio. si ergo nec dominiū nec
res est apud donatariū z donatio fuit reuocata p
p̄niam donātis iuxta. l. qui mortis. s. de dona. causa
mortis. z in sti. de dona. post prin. non videtur q̄ sit
dare aliquā actōem que competere possit donatario
quibus donās sine herede decesserit. non ob. d. l. i.
quia si teneam⁹ vltimam solutionē positam ibi i gl.
si. quam solā approbat ibi ray. z tunc non ob. ali-
quo modo. Si vero teneamus primā solutōz gl. quā
ibi t̄z Ja. d. are. tūc magis ob. sed potest fortassis r̄n-
deri. q̄ ibi hoc solū reperimus in libertate trāfferen-
di ex constitutōe legis. ergo in donatōne cā mor. ster-
firma regula q̄ p̄ p̄niam reuocet. q̄ aliter dicere v̄
ratione carere. C. An autē illud sit verū q̄ ad cōfir-
mationē donatōis cā mor. non requirat aditio here-
ditatis non tāgo aliter hic l̄z puto dixisse post bal. z
ange. in. d. l. ij. de le. i. z p̄ bar. in. l. inter mor. s. d. do-
na. cā mor. C. Ultimo dubitari p̄t an in termis hu-
ius. s. si donās vult agere ad penā p̄ donatariū qui
fuit in mora manumittēdi z nō curat donās q̄ suus
manumittat. seruus autē instat manumitti. donatari⁹
hō non curat manumittere seu purgare morā. q̄s p̄-
ferē. raph. h. p̄mo dicit q̄ forte equius ē dicere p̄ferri
seruū fauore libertatis. vel s̄m eū donās admittetur
ad penā z suus ad libertatē q̄ si ista pena videat ad-
iecta loco p̄tēpt⁹. quo cāu exigi p̄t vtrūq̄z. vt. l. si q̄s
rē. s. d. arbi. pau. de ca. h. t̄z p̄ferri donatē z sibi d̄beri
penā q̄ p̄t penitere z ip̄edire libertatē. vt i. d. l. iij.
z hoc magis p̄t q̄ regulariter pena apposta in p̄-
ctu i quo nō ē p̄missus pere tertio. s̄z ip̄i p̄bēti nō p̄t
exigi vna cū facto p̄ncipalis q̄ pena p̄t videri adie-
cta loco facti p̄ncipalis seu loco interesse vel i cāu no
stro. l. apud cellū. s. labeo. el. i. s. d. do. excep. z. l. pre-
dia. cū si. s. de act. emp. C. Itē obstat vltime p̄clu-
sioni raph. opi. illozū q̄ tenet q̄ vbi p̄ea z factū p̄nci-
pale p̄t exigi n̄ p̄t mora purgari d̄ quo p̄ bar. z alios i
d. l. si iulā. i. ij. q. attēto q̄ h̄ d̄ morā posse purgari.

11 **Coheredes.** Qui tenet alteri vendere
sub p̄ea si ille regit⁹ negli-
gat emere. p̄t sine metu pene v̄dere cui vult. h. d. s̄z
dy. nō ē alibi. t̄n s̄m bar. z alios satis p̄cordat id q̄d
h̄ i. l. si. C. de iure emphi. z. c. potuit. de loca. C. In
2 tex. ibi sec⁹ zc. p̄stat ar. iste tex. q̄ non sufficit semel i-
terpellare. t̄n d̄m cōiter tenet p̄. l. ticia seio. s. v̄nraf
s. de le. ij. z p̄. l. mora. i pn. cū glo. i h̄. reperēdi. s. d.
v̄lu. z no. gl. i. c. cupiētes. s. q̄ si p̄ viginti. in h̄. p̄po
fuit. d̄ elec. i. vi. fallit t̄n s̄m ang. h̄ i cāu cle. ij. d̄ ap. z
ē t̄ cāu. l. si p̄uenerit. q̄ est. l. iij. s. de pig. ac. t̄n h̄z io.
de imo. p̄t dici q̄ i. d. l. si p̄uenerit ē cāus diuersus.
q̄ ibi fuit scā p̄uētio d̄ n̄ v̄dēdo simplr. ideo p̄les
denūciatōnes regit⁹ ut uendi possint. h̄ aut fuit fa-
cta p̄uētio de non v̄dēdo aliq̄ certe p̄sone. sed de
hoc articulo dicēdū ē vt p̄ bar. j. e. l. s. pe. z h̄ adde
3 ea que ibi dicā. C. In tex. ibi aut emerēt aut vende-
rēt nota formā denūciationis que fuit alternatiua.
alias eīm non teneret denūciatio p̄p̄ preambulā cō-
uētionē que ē similiter alternatiue cōcepta. vt ostendit

¶ C. Uedi pos-
sint. d̄ hoc p̄
lud. ro. fin. su-
is vbi p̄t h̄
to rpe debeat
expectari ille
cui sit denun-
ciatio.

ad dicta alex. m. i. s̄z
et iasom et l. ang. z
alig. h̄.

tex. In ver. fm conuentionē sicut in simili nō pcedit
petitio illi^o qui vnū p̄cise petit cū duo alternative p̄
missa eēnt. l. vbi aut. §. qui illud. §. e. z ita voluit bar
to. ang. z Jo. de imo. hic. ex quo apparet q̄ pau. de
ca. In aduertēter z minus bñ loquit̄ inquantū dicit
q̄ ista f̄ba aut vnderēt adiecta in denūciatōe erāt
superuacua. sufficiebat. n. fm eū denūciare q̄ emerēt
q̄ de hoc tm̄ loquebat̄ cōuentio. z illa f̄ba fm con
uentionē referunt tm̄ ad f̄bz emerēt. z nō facit mē
tionē de doctoribus hic cōtrariū volētibus z itelligē
tibus put mō dixi. z eodē mō intellexit glo. i. hic tm̄
etiā fm raph. pōt sustineri q̄ illa f̄ba fuerint supua
cua in denūciatōe. tm̄ tex. clare n̄ dicit q̄ illa f̄ba aut
vnderēt. fuerint expressa in cōuentōe. denunciatio
tm̄ ppter dictā superfluitatē n̄ vitiaf. q̄ q̄ plis fac̄ vti
q̄z tanti facit. l. cū furti. §. de in litē iurādo. sed in hoc
nō insisto cū nō referat quid teneatis. ¶ Mo. ar. fm
4 By. q̄ phibitus heres per testōrē alienare extra fa
miliā pōt vendere extraneo coheredib^o nolētibus d
familiā emere. quod itelligit bar. eē verū qm̄ solū eēt
phibitus alienare extra familiā. secus si eēnt adiecta
hec f̄ba vt in familiā relinqueref vel similia f̄ba. q̄
tūc nō posset alienari tāquā res que ē subiecta p̄fōi
fideicommissi^o relictis illis de familiā. per auc. res q̄. C.
cōmu. dele. facit fm Jo. de imo. l. peto. §. fratre. j. d
leg. ij. Addit h̄ raph. q̄ ista limitatio bar. videtur sa
tis de mente bal. i. l. volūtas. C. de fideicō. tm̄ subdit
se putare rapha. q̄ By. ē in cāu suo nō dicat verum
primo q̄ phibitio alienatōis facta in testamēto sine
cā nō valet. l. filiūssa. §. diui. de leg. i. ¶ Secundo q̄
vbi phibitio valeat videt̄ inducere fideicommissū. l.
q̄ restituatur alijs de familiā dato q̄ nō sint adiecta
illa f̄ba que ponit bar. q̄ nō alia rōne videt̄ testōrē
phibuisse alienari extra familiā. nisi q̄ volebat q̄ in fa
miliā relinqueretur. z iō ē si velit alienare extraneo
requisitis ēt prius illis de familiā nō poterit. ¶ Nec
ob. iste tex. q̄ loquitur qm̄ probatio ista fuit facta in
cōtractu in quo nō pōt videri q̄ relinquit̄ p̄ fideicō
missum sicut i vltima volūtatē. z sic p̄ ista ipugnat̄ ēt
dictam limitatōem bar. Sed pau. d̄ ca. dicit sibi vide
ri q̄ raph. bene dicat inquantū dicit q̄ phibitio alie
natōis extra familiā simpliciter facta in testamēto v̄
cōtinere illā cām. l. q̄ in familiā remaneat postquam
cōtēplatōe familie facta ē per. d. §. diui. Sed in q̄tuz
raph. vult q̄ tūc nō possit alienari extra familiā etiaz
requisitis illis de familiā videt̄ q̄ nō bñ dicat bar. vo
lens q̄ si adiecta sint illa f̄ba. l. vt in familiā relinq̄
ref q̄ tūc nō possit alienari extra familiā requisitis il
lis de familiā an emere velint. q̄ imo poterit aliena
ri z valebit alienatio donec alienās viuat ip̄o ar̄ mor
tuo. aut relinquet heredē de familiā z simili
liter valebit relictū. aut relinquet extraneū heredē z
tunc reuocabit̄ per. l. vnū ex familiā. §. si vno. cū se.
z. §. q̄ si talia. c. l. peto. §. prediū. de leg. ij. q̄ donec
viuit alienās videtur cessare phibitio alienatōis ex
tra familiā postq̄ requisit̄ illos vt h̄. z videt̄ remane
re dūtaxat fideicō. p̄ mortē alienat̄is. z ita dicit se itel
liger̄ dcm̄ dy. Et subdit ip̄e si n̄ eēt scā a testōre exp̄s
sa phibitio de nō alienādo extra familiā. sed solū p̄
uidisset in testamēto q̄ remaneret res in familiā va
leret alienatio in vita alienat̄is z retracteref eo mor
tuo q̄ eo tēpore diceref euenisse cōditōem fideicom
missi: si cut qualibet re sub cōditōe relicta per fideicō
missum. l. seruo legato. §. i. cum ibi no. de leg. i. z i. l.
fi. §. si naut̄ sub cōditōe. C. cōmu. deleg. sed phibitō
expressa facit q̄ si alienatio finiat nō requisitis illis de
familiā statim possit retractari. vt no. in. l. cum pater
§. libertis. in glo. de leg. ij. z in. d. §. fratre. z dicit q̄
ex his pōt itelligere istū articulū z mentē By. l. per
scribētes fm euz male declaref. ¶ Adde q̄ qm̄ testōr
simpliciter dicit phibeo alienari extra familiā absq̄

ac fideicō.
missi. hoc nō
v̄ verū q̄ si
p̄ talē phibi
tōem videt̄
relictū fidei
missū familie
ē si non fiat
alienatio vel
fiat i cāu pre
missō vt i tex.
n̄o hoc si v̄
verū. q̄ si p̄
talē phibitōz
videt̄ reli
ctū fideicō. fa
miliē ē si nō
fieret aliena
tio. tūc oēs q̄
eēnt tpe mor
tis testōris p̄
p̄miores d̄fū
cto admitter
retur equali
ter ad fideicō
missi. familie.
l. cū ita legat̄
§. si. j. d̄ le. ii.
nec valz p̄na.
testōr voluit
rē reanere in
familiā tacite
phibēdo eaz
alienari extra
familiā. ergo
v̄ reliq̄sse ill
d̄ familiā. q̄
hoc ē q̄ tēp̄
eū gl. z q̄ ibi
no. bar. i. l. lu
ci. §. d̄ be. isti
tu.

alia cā valet dēa phibitio. q̄ nō dicit̄ nuda phibitio. qm̄ vo
luit prouidere q̄ illa res nō exiret de familiā. vt probatur etiā i
dicta. l. volūtas. hoc expresse voluit Ly. in. l. quotiēs. la. i. C. d
fideicō. in fi. vbi dicit talē phibitōem valere. q̄ tacite puidet fa
miliē. z ibi etiā videtur hoc velle bar. per ibi no. glo. dum glo.
facit mētionē de tacita cā. hoc etiā ibi plenius vult Saly. dicēs
q̄ talis phibitio alienatōis extra familiā valet. q̄ testator nō p̄
hibet ob hāc cām. l. q̄ vult remanere in familiā. z sic nō videt̄
q̄ raph. hic bene dicat quādo voluit dictā phibitōem nō tene
re. z pondera ēt q̄ Saly. i. d. l. quotiēs. vt retuli videt̄ velle q̄
qm̄ dēa phibitio simplr facta est perinde habet ac si testōr dī
xisset q̄ vult fundū remanere in familiā. z sic in hoc cōcordat
cū his que dicit rapha. z pau. de ca. hic vt relatū ē. §. ¶ Adde
ē bar. i. l. codicillis. §. i. f̄stituto. i. fi. §. de leg. ij. sequitur simplr di
ctū By. ¶ Adde ēt q̄ pau. de ca. in. d. §. diui. i. lectura padua
na videt̄ sequi opi. bar. hic. nā dicit ip̄e ibi q̄ aliud ē prohibe
re in testamēto ne alienetur extra familiā. z aliud ē phibere alie
nari eo q̄ vult i familiā remanere post mortē phibiti. q̄ primo
cāu pōt phibitus iterpellare illos de familiā: z si recusāt eme
re pōt alienare. allegat no. per bar. z doc. h̄. ¶ Sed secūdo ca
su nō est i potestate ip̄ius phibiti auferre ius fideicommissi cōdi
tionalis per talē iterpellatōrē. vnde ēt si recusarēt emere tm̄ pos
sent renocare alienatōem vigore fideicommissi. z sic pau. de ca. ē
ibi contrarius his que ip̄emet hic dixit inquantū hic voluit q̄ si
sit differētia an adiiciatur illa f̄ba q̄ vult in familiā remanere
vel nō ip̄emet pau. de ca. in. d. l. quotiēs. facit mētionē de ver
bis By. z bar. z dicit q̄ sibi nō placet distinctio bar. q̄ etiā qm̄
simpliciter ē facta phibitio ne alienetur extra familiā videt̄
voluisse q̄ remaneat i familiā. vnde dicit distinguendū q̄ aut
simplr phibuit extra familiā alienari. z tūc q̄ censet voluisse
q̄ i familiā remaneat. z p̄ psequēs quilibet censet grauāt^o por
tōem suā restituere alijs de familiā si decesserit sine liberis. z tē
nō potuit artare eos ad emēdū. q̄ possuz dicere volum^o emere
cū post mortē tuā sit ad nos puentura. aut phibuit q̄ nō alie
narēt nisi requisitis alijs de familiā. vel q̄ si vellēt alienare aliena
rent illis de familiā. z tūc talis phibitio nō cōtinet̄ in se gra
uamē de relinquēdo familie post mortē. s̄ censet facta ad hoc
vt illi de familiā p̄feratur ex̄neis si volūt dare equale preciū. z
hoc cāu loquitur iste. §. z. d. By. hic ad qd̄ facit fm eū. l. i. C. d
iur. emphi. z hec dicit eē mēti tenēda q̄ quotidiana. s̄ hec sua
distinctio posita per eū i. d. l. quotiēs. videt̄ sine. l. z rōne funda
ri. nā i p̄mo mēbro dū dicit q̄ alienare volēs nō pōt regrendo
alios de familiā artare eos. q̄ p̄nt dicere volumus emere cū sit
ad nos puentura. in hoc ip̄emet t̄z d̄m̄ hic ut retuli. §. Et ē eū i
d. l. quotiēs. facit q̄ ēt dato q̄ ista res sit mihi relicta p̄ fideicō
missū post mortē tuā. tm̄ si emo a te istā rē te viuēte nō patior ex
hoc dānum q̄ pōt p̄tingere q̄ nō eueniet cōditio fideicommissi.
ut q̄ tu decedas cū herede de familiā. alias ego precedā iuxta
l. heres me^o. i. p̄n. d̄ p̄di. z demō. vel ēt si ueniat cōditio fideicō
missi quāuis emerim rē a te nō exinguef fideicommissū. nec ui
deor̄ illi renūciasse. imo h̄eo rē ex cā fideicommissi z h̄ d̄e tuuz
potero agere de euictione ad preciū ut d̄clarat By. bar. z oēs
j. e. l. §. duo fratres. in. xij. q. per no. p̄ glo. ij. i. l. si a substituto.
in p̄n. de le. i. unde si tu non uis emere non debeo ip̄ediri alie
nare alteri donec eueniat p̄ditio fideicommissi si te requisit̄ z no
luisti emere quare non videatur illa sufficiens cā recusandi. ¶ Itē
non bñ videt̄ dicere dū facit d̄iam inter casum i quo testōr p̄
hibuit alienari extra familiā. z cāuz i quo testator dixit phibeo
te alienare nisi requisitis illis de familiā. vel mādō q̄ si volueris
alienare alienes i illos de familiā. nam hec d̄ia non probat. l.
z f̄ba vtroq̄z cāu sonāt in eundē cām. Adde q̄ p̄ illa opi. q̄
h̄z q̄ p̄ illa f̄ba phibeo alienari extra familiā videat̄ iunctū si
deicommissū. videt̄ ēt glo. in. d. §. i. f̄stituto. in fi. filijs meis. et
illā glo. dicit Jo. de imo. ibi forte eē meliorē aliqua alia. z dicit
ip̄e per illā probari q̄ testator reliq̄ rem pluribus z vetat eos
illam alienare. videt̄ ex hoc ip̄is relinquere vicissim fideicom
missum si contingat alterū eoz sine alterius consensu alienare.
z hoc dicit eē diligenter notādū. quia tex. quem ibi allegat gl.
sez. §. libertus. loquit̄ quādo erāt alia f̄ba adiecta. l. illa vt i fa
miliā relinqueretur. ¶ In contrariū facit q̄ per illa f̄ba probi
beo alienari extra familiā non videtur phibitum grauare p̄

fideicommissus restituere familie. qz videm⁹ q si relinquo tibi fundus z phibeo ne extra familiā alienes. z tu fundo nō alienato decedis relicto tibi successore ab intestato qui nō sit de agnatione seu familia. vt qz sit tibi cognatus seu p feminā iunctus. iuxta l. familie. j. de hbo. sig. tamē hic fundus nō debet ab isto herede tuo per fideicommissus restitui illis de familia q eēt in gradu remotiores eo. probatur in. l. cū pater. §. tñ in te. fm verum intellectū quē ibi ponit bar. §. de leg. ij. z no. glo. i. in. d. §. fratre. dñ rñdit ad. §. quindēcim. z no. bar. in. l. si ita qz. in. §. ea. l. j. e. l. puto cōcludēdū in hoc dubio articulo q aut querit an p illa hba relinquo tibi fundū z phibeo alienari extra familiā videat relictus fundus per fideicommissū familie eo cāu quo cōtingit te alienare in extraneo. z per actū iter viuos vel ēr p actū testādi i quo tu in fundo illo facias heredē seu successorē extraneū qui non eēt tibi successurus ab intestato. z dico q sic. ita loquitur tex. z glo. in. d. §. prediū. z alia que allegata sunt p illa pte. z isto cāu puto q si tu alienare volēs regras illos de familia an emere velint nō poteris alienare in p iudiciū fideicommissi. z si alienabis reuocabis p illos de familia. vt ēr h faretur bar. to. qñ hba iporāt fideicommissum. facit. d. §. libertus. l. pater. §. filiā. cū ibi no. p bar. §. de leg. iij. nec ob. iste tex. qz h fuit facta prohibitio in pctu inter viuos p quā nō iducit fideicommissū vt dictū ē. z per hoc pz q pau. de ca. male reprehēdit bar. in qz tū dicit pau. q viuēte alienate valebit alienatio z post mortē reuocabis p illos q sunt vocati p fideicommissū. qz dico illud eē verum qñ fideicommissus eēt collatū post mortē eius cui fundus pncipaliter a testōre relictus ē. sed in cāu nostro fideicommissū intelligit collatū in tps quo ille cui fundus relinquit. sponte alienaret cōtra phibitionē testōris. d. §. libertis. z. d. §. prediū cum ibi no. z. d. §. filiā. cū ibi no. p bar. aut queritur an videat p fideicommissum relictus fundus illis de familia post mortē tuā si fundo nō alienato decedis relicto legitimo herede ab intestato quāvis nō sit de familia. z dico q nō ēr si in alienatōe fuisset adiecta illa hba vt i familia relinqueretur zc. vt. d. §. fratre. iū. cta glo. i. z in. d. §. cū inter. iquantū tñ Jo. de imo. in. d. §. isti tuto. reputat ibi glo. eē diligēter notādā ad hoc q qñ plurib⁹ ē relicta una res a testōre q verat eos alienare videat uicissiz eos grauari per fideicommissū si contingat alterū eorū sine alterius cōsensu alienare. dicatis q istud nō pcederet vbi nō apparet aliter de cā phibitōis. qz talis phibitio eēt nulla. vt pbat in. d. §. diu. cum glo. i. dñ glo. ibi etiā loquitur de plurib⁹ heredib⁹ phibitis z firmat hoc clare saly. in. d. l. quoties. qz no. q factū tutoris nō pōt p iudicare pupillo z ipēdire penā cōmitti ad eius vtilitatem benefacit. l. z si ex stipulatu. §. e. z vi de q no. bar. z alij. i. l. cū filiis. §. in hac. i. §. quero quid si pupillus habeat zc. §. eo. z que ibi dca fuerūt. ¶ In glo. i. h. testator. hēs ex glo. notare q sufficit ptestationē seu interpellationem fieri extra iudiciū z alias glo. cōcordātes. vide allegata p bar. i. l. si ex legati. z i. l. si decem cū petiero. §. eo. bene facit. l. i. §. nūciatio. §. de ope. no. nū. fm raph. h. z limita hoc vno mō vt per bar. i. l. si ex legati. quem sequitur bal. in repe. l. qd te. in i. col. §. si cer. pe. ¶ Secūdo nō limitat singulariter saly. in. l. sed si alia. §. de consti. pe. z in. l. si pacto quo penā. C. de pac. nisi quādo creditor moram cōmisit. vt qz rem sibi oblatam accipere recusauit sine iusta cā. nam tūc nō purgabit morā p simplicē interpellationē extra iudiciū factam per eū debitori s3 solū per litis pte. z ex tūc tenebitur debitor de periculo iteritus. tex. fm eū ē singu. in. d. l. sed si alia. dicit ipe in. d. l. si pacto. istd eē nouū dictū. sed hoc nō puto verū qz uidet cōtra. l. cellus. §. si. §. de arbi. cū. l. seq. ¶ Item qz non videt. l. pbari. nec ob. tex. i. d. l. sed si alia. qz pmo pōt rñderi q ibi nulla interpellatio extraiudicialis pcefferat lit. ptest. ex persona creditoris. vel scōo rñde q ille tex. fm intellectū cōem quē tradit bar. z doc. in. d. l. sed si alia. z i. l. interdū. §. si. z in. l. insulā. in. i. opp. secū de par. tis. §. eo. z ibi ēr expresse ang. z bal. in. l. acceptā. i. xx. q. C. de vsur. z in. l. si traditio. in. vi. q. C. de act. emp. ille tex. non dicit q per interpellationē extraiudiciāle actor q pmo fuerat i mora non purget morā z constituat debitore in mora. sed solū dicit q si debitor fuit pmo in mora z postea offerat actori id qd sibi debebat pōt morā purgare offerēdo. l3 creditor recuset accipere dūmodo reus offerat anteq actor sit litem ptestatus. qz postea

non posset offerendo purgare moram. ¶ In glo. i. h. exceptionē. ibi pena ipso iure cōmissa ē zc. s3 contra hoc facit. l. cellus. in. pn. h. idem ait si iusserit allegata in glo. z idē quod sequit h in glo. per que videtur pena ipso iure nō sit cōmissa ex quo p aduersariū stetit quo min⁹ fieret id qd fieri debebat. facit. l. i. executōe. §. si. §. eo. ange. circa hoc multū laborat. finaliter residet q glo. male dicat. nec ob. iste tex. in ver. exceptionē. qz non intelligit de hā z propria exceptio ne que p supponit actionē ppetere iuxta. l. ij. in. pnc. cum ibi no. §. de excep. s3 de generali excep. doli surrogata in locū exceptionis facti vel intētionis q appellat ipropria exceptio cum exerceatur ē nulla nata actione. ut no. glo. in. l. q se debere. i. h. doli mali. §. de p di. ob cau. z in. d. l. ij. in. prin. z ita ēt t3 Jo. de imo. l3 de ang. nullā mentionē faciat in hac pte. hoc ēr voluit hic pau. de ca. ¶ In eadē ibi sed h ad penā zc. quasi uelit dicere glo. q conuētio nō valet. vt in. ll. §. alleg. in contrariū sed si apponatur pena agi possit ad penā ut hic. s3 melius potest rñderi fm Jo. de imo. z raph. hic. f. q i. l. hria erat simplex pactio de re sua nemini vendēda. hic aut erat limitata ut non liceret alij uendere q ei de quo pueniebat. z l3 ipsi non dicāt hec fuit solutio data per h. hic. z hinc sumpta occasione tetigit aliquantū Imo. h an ualeat pactū de re mea non alienāda per me. Sed dat melius ut no. per glo. z docto. in. l. ea lege. C. d. condi. ob cau. z in. l. nemo allegata in glo. z videbimus post bar. in. l. si ita quis. §. ea lege. j. e. Et dum similiter glo. h allegat p contrario. l. si creditor. §. si. intellige fm ultimā lec. glo. ibi positam alias nō ob stare. ¶ In ea. ibi. l. si sterilis. §. si tibi. p illum tex. deciditur notabilis questio fm ang. z modernos in si. promissisti non uēdere aliqd nisi mihi an ex hac cōuentione possim agere contra te ut uēdas mihi. et dicunt q sic si rē venalē exposuisti alias non. z ita dicunt velle guil. z bar. in. l. si eū. §. qui iniuriarū. §. si quis cau. z ibi de hoc per glo. z sic d3 fm eos intelligi quod habet in. l. si sterilis. z in. l. qui fundū. la. ij. §. de phen. emp. ad de glo. l. y. bar. z alios i. l. actioe. C. de trans. z Jo. an. in addi. spec. in ti. de spon. §. i. circa prin. z anto. de bu. in. c. ex parte. in ult. colū. de spon. ¶ Extra gl. tangit bar. an z quādo debeo interpellare aliquē an uelit emere rē meam. ut in casu huius. §. debeā expectare eū aliquo tēpore z quāto z rñdet se putare q per duos mēses. ut i simili in. l. si. C. de iur. emphi. Sed raph. h dicit posse cōgruentius rñderi q eē debeat tēpus arbitrio boni viri. i. iudicis. ar. l. ptiuus. §. cū ita. j. eo. tñ fm eū snia bar. tenet fm omnes. z cum bar. trāsit h simpliciter Jo. de imo. Ad de qd ang. i. d. l. si. i. fi. z ēr Saly. ibidez i no. sequūtur opi. bar. h. z bñ. qz i iure pcedim⁹ de similibus ad similia. l. non possumus. §. de legib⁹. c. 10. translato. de consti. Querit ēr h bar. an i termis huius. §. tutor ex hac cā possit uēdere ptē pupilli. z dicit se credere q non p. l. si fundus. in. pn. §. d re. eo. tñ fm eū hba quētionis d quibus h in tex. operabuntur. vt si erat pupillo utile uēdere partē suā possit tutor hoc facere ex voluntate defuncti q hoc uoluit quā tale pactū interposuit. ar. l. si. §. d re. eo. z dicit raph. q bar. sentit q talis uēditio poterit fieri sine decreto. s3 hoc fm eū uidetur quedā trussa. f. dicere q uideatur data licētia pupillis uēdi ea de quibus paciscens non cogitauit. z dicit q hoc uidetur in simili vendendi notata per bar. i. l. quidā consulebat. §. de iudi. Itē qz hba conuētionis de quib⁹ hic in tex. non debet inducere licētiā uēdēdi qz uidetur tēdere ad coartādum uenditōem. ergo non debet operari pūm effectum. l. legata inutiliter. in. prin. §. de leg. i. Tamē puto posse sustineri opi. bart. qz quāvis hba appositā in tex. ibi sub hoc pacto zc. nō includat licētiā uēdēdi

sed videatur astringere venditorem ad vendendum coheredibus et non alteri. tamen illa alia verba quentis posita in text. ibi dicitur secundum conversionem aut emerit aut venderet in quantum dictum fuit aut venderet per bar. opi. bar. attento quod in conventionem fuit facta mentio de successibus. Nec videtur per bar. in. d. l. quidam consuebat quod dicat aliud quod huic repugnet. Querit hic ang. de notabili et quotidiana questione. coheres consorti promisit non vendere alteri quam sibi sub pena. et ab extraneo reperitur nomine precij multo plus quam proors dare velit an poterit sine metu pene fieri venditio extraneo. Et tunc quod non dummodo proors velit dare precij iustum. et dicit disputando ita fuisse determinatum. ut refert Jo. an. in addi. spec. in ti. de emp. et ven. §. nunc dicendum. restat super hoc. sed pone statutum. ad si. magne addi. sed Jo. de imo. hic dicit quod io. an. ibi tunc oppositum. i. quod debeat dari precium quod ab alio reperit. quod res tamen valet quantum vendi potest. l. si servus. in pn. §. de p. di. fur. l. i. §. si heres. §. ad treb. et l. iij. in fi. §. de in diez adiec. cum alijs ibi alle. per Jo. an. Sed in huius facit id quod non. glo. magna. i. l. ij. C. de rescin. ven. ubi gl. vult non debere attendi id quod vult aut duo offerunt sed illud quod ceter offerit. Sed Jo. an. in. d. addi. non videtur sequi illam glo. vel pro saluatione illius glo. potes secundum Jo. de imo. dicere quod si queratur an debeam in dubio iudicare precium offerentis. attento eo quod inuenit ab alio an ab eo quod ceter potest inueniri esset distinguendum. quod aut dispones dissimiliter consideravit precium iuxta id quod ab alio potest repiri. et tunc non attendimus id quod ceter reperit. sed id quod reperit est ab uno. et ita intelligitur. l. iij. in fi. alias est. l. cum q. §. si. §. de in diez adiec. Exemplum si vendit tibi rem pro decem saluo. nisi alius meliorem conditionem obtulerit. Interdum vero dispones consideravit precium dissimiliter iuxta id quod potest repiri ceter. et tunc huius respectu ad id non ad singulare precium ita intelligatur. d. l. ij. cum gl. C. de rescin. ven. Exemplum per ibi. quod si venditor dicit se deceptum ultra dimidiam iusti precij satis videtur quod suppleat iustum precium attento eo quod potest repiri ceter. Quia sumus in dubio. et tunc aut agitur de aliquo conditionando ad precium. et tunc videtur quod satis sit quod habeat respectus an iustum precium iuxta communem estimationem. ar. l. arrianus. §. ti. i. et quod in dubijs favere debemus reo quo ad decisoria. ut vidimus declaratum per bar. i. l. inter stipulantes. §. i. §. eo. idem videtur si tractetur de perservatione iuris iam quesiti. ar. d. l. ij. Quia vero si quis vult querere propter precium quod offert. et tunc videtur quod de attendi precium secundum quod alio reperiri potest. ita intelligatur dictum Jo. an. satis enim debet pati quod sibi potius gratificetur quam alteri absque eo quod velit et adversarium pati damnum immineus precipiendo ab ipso quam ab alio possit habere sed Jo. de imo. raph. hic dicit quod Jo. an. in. d. addi. refert quod danda tenere quod de attendi precium quod ab alio reperit sed gl. i. d. l. ij. dicat dandum. sed secundum raph. si attenderem illud quod ponit Jo. an. fieret de facili fraus. quod ille qui promisit vendere consorti adducet semper amicum qui offerret multo plus quam proors conferat. unde dicit ipse esse considerandum quod aut in pacto vel statuto continetur quod proors teneat vendere consorti. et intelligitur iusto precio. et ideo si alius offerat plus. tamen debet vendere consorti ita loquitur glo. in. d. l. ij. sed si pactum vel statutum non loquitur simpliciter. sed dicit quod coheres seu vicinus preferatur omnibus alijs volentibus emere. tunc non cogetur vendere nisi proors seu vicinus offerat tantum quantum ab alio reperiret venditor. et ita loquitur Jo. an. Pau. de ca. hic et intelligit quod Jo. an. velit contrarium eius ad quod allegatur per ang. h. et dicit quod per opi. ang. facit. l. ad officium. in fi. cum ibi no. C. coi diui. ubi non debet attendi animosior incitator. tamen dicit quod sibi placet distinctio tradita per rapha. ut §. retuli. et l. ab officio. et allegat Jo. an. in. d. additioe. Adde quod bald. in. d. l. ij. in fi. C. de rescin. ven. format questionem in terminis statuti dispo-

¶ Allegat
io. an. p. qua
opi. facit tex.
l. l. pe. et fi. C.
de loc. fun. ci.
li. xi. ubi probatur
multum clare.
quod colonus attri-
quior fisci de
ferri alijs in
nova condu-
ctioe dum tamen
offerat precium
quod alius offert
et ita illud text.
ad hoc addu-
cit bar. i. l. ve-
tigalia. §. ij.
§. de publi. d.
predicto statu-
to videtur per pau.
de ca. coi. cc.
lij. i. primo i.
premissis.

netis quod in venditione preferat coheres. et dicit quod Jo. an. ponit i. d. §. nunc dicendum. ad si. el. ij. et finaliter bal. concludit quod teneat dare coheres tantum quantum ab alio reperit. maxime per l. fi. C. de iur. emp. et quod venditor debet servari in denis. allegat. d. l. ad officium. et antea hoc ius porrectum. C. de sacrosan. eccl. et in. l. in fundo. §. de rei vendi. ubi iustum precium dicitur esse illud quod erat habiturus possessor. intelligit tamen hoc dummodo sine fraude et collusionem fiat et equalibus pactis. allegat. d. l. iij. §. si. alias est. l. eum qui. §. cum igitur. et §. si. §. de in diez adiec. et istud idem quod per eadem verba sequitur Saly. in. l. dudum. C. de contrah. emp. et Roma. in. l. si eum. §. si quis cautio. Bal. in dicta. l. ad officium. dicit quod ille text. in fi. iustum. inuit quod si coheres offerat precium iustum non attenderetur animosus et extraneus licitator. ar. l. precia rerum. §. ad. l. falci. et dicit quod illa. l. ad officium non est alibi. tamen bal. ibi loquitur in terminis iuris communis in quibus loquitur ille text. non autem loquitur in terminis dicti statuti. de quo ipse loquitur in dicta. l. ij. inter quos causus est magna differentia. ut per ex distinctionem. §. relata per Rapha. Jo. de imo. et Pau. de castro. Saly. et i. dicta. l. ad officium. dicit idem quod Bal. ibi tenebitur tamen venditor semper certiorare consortem quod extraneus obtulit plusquam obtulerit ipse coheres: ut sic coheres possit illum superare si vult. ut est tex. nota. in. l. l. cum. l. seq. §. de in diez adiec. stat ergo conclusio quod opi. bar. in. d. l. ij. et sequacium non discrepat ab ea conclusione et concordia quam ponit de imo. Rapha. et pau. et bene. Et vide incidenter ad hanc questionem unum notabile verbum quod posuit bar. in. l. si pater. per illum tex. §. de pac. do. **¶ Postremo** querit hic pau. de castro quid in terminis huius §. si post requisitionem et negligenter antequam tamen vendatur extraneo coheres offerret se paratum emere. respondet quod audietur et poterit moram purgare re integra per l. si cut. §. si volum tate. §. qui. mo. pig. vel hypo. sol. sed post alienationem res non est integra. unde tunc non possit moram purgare. facit l. non allet get. l. si ita quod §. seia. j. e. quod no. bar. §. e. l. si insula. circa pumas oppo. pme pms et circa. ix. q.

¶ Augerius. Qui promittit soluere quicquid tale im-
bi debere constituit vel constabit ad hoc
teneatur debet constare in vita illius debitoris. alias non tenetur
missum si post mortem illius constet hoc dicit. iste est causus mira-
bilis secundum docto. vel aliter potest sumari secundum bar. facultas imple-
di conditionem non transit ad heredem. h. d. vel sic secundum Bal. nisi
conditio impleatur in forma specifica stipulatio non committit
h. d. et bal. reprehendit sumarium bar. ex eo quia augerius hic su-
it promissor. et ex eius persona non impletur conditio. Sed cir-
ca hoc addit Jo. de imo. quod quandoque conditio potestaria per-
det a potestate promittentis. quandoque a potestate stipulatoris.
quandoque a potestate tertij. et an istis casibus transeat ad heredes
dicendum est secundum eum. ut per docto. in. l. si decem cum petiero. j.
eo. et hic secundum eum debet esse conditio que debet impleri in per-
sona tertij. unde forte secundum eum sufficeret eam impleri et mortuo
isto promissore vel patre eius. oportet tamen quod impleatur in vita ip-
sius tertij. tamen ista verba sua inspecto text. sunt iuxta et repugna-
tia. ideo ipsemet subdit quod fortasse melius dici potest quod cum con-
ditio debeat impleri in forma specifica debet impleri vivo pa-
tre et vivo publico de quo fit mentio in stipulatione. et si esset casus
in quo promissor haberet heredem videtur quod eius heres obli-
garetur dummodo vivo utroque predictorum conditio existeret secundum
eum nihil tamen allegat. sed dicit quod verum esse probatur quod quia conditio
non est impleda in persona promissoris si decedat pendente conditioe
que postea impleat transit obligatio in heredem promissoris. l. si
quod si ticius. §. e. Rapha. etiam hic dicit quod nisi sumarium bar. sane in-
telligatur bar. iuxta et male loqueretur et adheret rapha. intellectu
illi quem ponit glo. ij. i. fi. et sentit quod ita intelligatur sumarium bar. quod
non transit ad heredem illius tertij in cuius persona debebat conditio
impleri. et bene. bal. et i. d. l. si decem. dicit quod iste text. vult quod conditio
non possit impleri in heredem illius cui debebat impleri. facit. l. cum ira-
das. §. de condi. et demo. **¶ In text.** ibi patet suum. i. qui fortassis a
publico mentio inquietabit sed per. **¶ In text.** ibi debere constituisse. i.
per finem diffinitivam. nam si proprie dicit constare de debito. facit. l. l.
§. de re iudica. et l. res iudicata. j. de regu. iur. secundum Jac. de are-
et refert et sequitur Ray. et Jo. de imo. h. certe non putare ne-
cessaria esse finem ad hoc ut dicatur aliquid constare vel manifestum esse.


```

    pre

```

61

ⵓⵓⵓⵓ iij

Ad Per cui
dētiā. adde q
fi pdeā clā po
nit i fcripto
gratioso ⁊ di
rigeret execu
tori ad exequi
dū gratiā da
to. tūc satis ē
q sibi cōstat
de eo q man
datur l3 nō i
forma iudicij
vt nō. decla
rat bal. l. i. ne
q3 natales. C.
de pba. ⁊ pro
opi. la. d are.
bene facit qd
no. gl. ⁊ ibi p
bald. l. i. ij. C.
quādo fīf. vel
pī. z. l. ēt. C.
d exequ. rei iu
dica.

b Sub p dī
tōe. vide pau
de ca. confil.
lxxvij. cūde
alex. pī. xvij.
tertio libro.

videtur stare per creditore eo ipso qd litigat impugnando obligationem ex qua veniebat solutio facienda. et h3 modernos e sing. casus fm istum intellectum quem ibi ponit bar. C. No. fm bar. qd ille qui venit ad tractationem vel alia conventionem si e victus pot redire ad aliam. Facit qd no. Jo. an. post Inno. in. c. mulieri. de iureiur. quod e valde no. fm ange. hic qd hic ex eadem scriptura qd nixus e impugnare usqz ad diffinitivam sententiam inclusive videtur se velle iuvare. unde n videbatur posse per. c. ex eo. de regu. iur. in. vi. et per aut. contra qui ppiam. et qd ibi no. C. de non nu. pe. l. papinianus. s. meminisse. s. de inoffi. testa. et l. fi. C. de codicil. quibus iuribus no respondet ange. sed fm Jo. de imo. pot responderi qd in duabus ultimis legibus agitur de lucro. hic aut de sibi debito psequendo. ideo facilius auditur. preterea in. l. fi. de codicil. resultat pueritas et repugnantia ex eadem scriptura. h3 secus. Item in aut. ptra qui propriam no confitetur intentionem adversarii hic sic. id facilius audit fm euz. Eld de glo. ij. i. aut. ite possessor. et ibi bar. C. qui po. i. pig. ha. et in corpore unde illa sumit. vbi si vna instatia quis succubuit cu adversario pot in alio iudicio cu eode adversario se iuvare in opposito eius qd i pma instatia dixerat. bene facit. l. aurelius. s. fi. et qd ibi notat bar. s. de lib. leg. et l. papinian. s. sed nec impuberis. cu ibi no. per bar. s. de inoffi. testa. et l. pe. cu glo. et ibi ad hoc ponderat bal. C. de inge. et ma. et illam glo. reputat singularem bal. in. c. ij. in ti. si d. feu. sue. ptra. inter do. et agna. et per hoc habetur responsus ad id qd habetur in. d. c. ex eo. qd hoc procedit nisi allegans ptra succubuerit i pma allegatone. qd postea pot dicere ptra eius quod primo dixerat ut hic cu alijs. s. allegatis. et ad. s. meminisse. et ptra iter et melius responderi. ut colligit ex not. h3bis additis p bar. in. l. p. legatu. in pn. cir. iij. col. in h. proce do ulterius. s. de his qui. ut indig. l. qd spale sit i impugnatu ultimas voluntates. qd efficitur pp hoc indignus ppter qd puatur omni pmodo qd cosequi posset ex ultima voluntate. secus in alijs scripturis et actibus ut h3. Et facit et mentione bar. in. d. l. post legatum. de illo dicto Inno. i. p. allegato. c. mulieri. d. quo et ponit bal. in. l. si creditorib. C. de ser. pig. da. ma. et i aut. nouo iure. C. de pena iudi. et in. d. aut. ptra qd propriam. circa ultimam col. Et potest etia responderi ad aut. contra qui ppiam. melius qd videatur. s. responsus. l. qd ibi post negationem scripture ppiam et si negas convictus fuit de medacio no negatur ibi i textu qd no possit negas allegare veram esse scripturam suam et se soluisse illud ad qd ex scriptura erat obligatus nam imo pot hoc dicere. et prodest illa solutio ad extinguendum simplius illius debiti l3 duplam ibi penam negatois scripture ppiam solvere teneat. Et ita illuz tex. ibi declarat Bar. et Saly. C. ite nota qd videtur tenere appellatio si simpliciter dicat appello ad iudicem competentem. de quo fm ang. hic e glo. nota. in l. cum proponas. C. de bo. auc. iudi. pos. Hoc tñ dicit pau. de castro esse veru de iure civili quo certu est quis sit iudex competens. quia e immediatus superior. cum non possit appellari ad principem omisso medio l. imperatores. circa prin. j. de appel. sed de iure canonico quo pot appellari ad superiorem omisso medio. c. si duobus. et c. dilecti. el primo. de appel. videf. qd non valeat rone incertitudinis. sicut dicimus i appellatone alternativa facta ad archiepiscopum vel ad papam. de quo dicit e dicendum. i. est per Jo. and. in regula in alternatiuis. in mercurialibus. Jo. de imo. hic simpliciter transit cum ang. et postea subdit qd si queratur an pcedit appellatio alternativa appello ad istum vel illum est dicendum ut per glo. in. c. si is cui. de offi. de leg. in. vi. qd ut ibi patet de iure canonico non valz. s. de iure civili sic qd intelligitur ad iudicem competentem.

Ad Competentem
Ite v3 si dicat
appello scdm
bar. i. l. i. s. fi
gs. j. de app.
vbi allat huc
tex. qd fitehi
git ad iudicem
competentem. qd
cu illa dictio
v3a no ptre
ferre nisi ad
vnu ille habe
tur p specifi
ce nominato. l.
nolatis cu ma
teria de lib. et
po. et hac rone
v3it abb. i. c. i
ter. cetera. de
appel.
b. C. Ad lega
tu. ite ad sede
patriarchalez
scdm quosda
de quo p io.
an. i. c. antiq.
de pual. dicit
tamē vinc. qd
cu appellatur
ad iudicem co
petentem qd stat
declaratōi ap
pellatōis quo
iudice senfe
rit p. l. si quis
in iudicio an
bigua. s. jo.
an. vbi. s. co
cedit hoc ve
ru si declara
tio fiat intra
tps appellatōis
secus si post. qd
tñc videbitur
appellatū ad
pma cōpetē
tē nō obstat
declaratōe qd
post nō d3 ad
mitti nisi itra
tps appellatōis
ar. l. si qd libel
los. C. de ap.
c. Alternati
ue. vide p eu
dē alex. cōfil.
plv. j. et p lud.
ro. cōfil. xxxvi
vbi et an va
leat appella
tō appello ad
papam et ad
quēlibet iudi
cē cōpetentē.

cu vnus solus sit competēs attento qd de iure civili nō debz ap
pellari omisso medio et si appellatur ad imperatorem. d. l. im
peratores. l3 secus de iure canonico quo pmissum e ad papam
et ad legatum appellari omisso medio. ij. q. vi. ad romanam.
et c. i. de offi. leg. C. Sed circa primā an valeat illa appellatio.
quādo dico appello ad iudicē cōpetentē. vide bar. in. l. i. s. si
quis. j. de appel. et per illum tex. et per. l. ij. eo. ti. et per istum. s.
t3 qd sic. sed Jo. de imo. videf ibi pmo tenere idem illud qd te
net pau. de ca. hic qd istud nō pcedat de iure canonico ppter i
certitudinē per no. in simili per glo. i. d. c. si is cui postea ipse
met eodem. s. se correxit. dicens qd imo videtur qd et de iure ca
nonico valeat. qd de iure cōmuni et inspecta dispōne. iuris cano
nici d3 appellari ad proximū superiorem per id qd habet in. c. di
lecti fili. de appel. Et no. specu. in ti. de appel. s. nūc tractem.
in pn. l3 fallat hec regula specialiter i papa et legato ut e dictū.
sed ita e qd ibi potest quis vti via iuris cōmunis et via iuris spā
lis. l. quāquaz. et l. in testamēto. la pma. C. de test. mili. ergo vi
detur appellasse ad proximū superiorem. Pro hoc facit fm eum
qd in dubio fieri debz interpretatio ut actus poti valeat qd pere
at. l. quoties in stipulatōibus. s. eodem. c. abbate. de h3bo. sig.
Addo et qd bal. in. l. apertissimi. C. de iudi. simpliciter dicit va
lere dictam appellatōem per no. in dcā. l. cum pponas. et quia
gradatim videtur appellatū. quoniam ordo iuris in generali ser
mone videtur insertus. l. gallus. s. i. cum ibi no. s. de lib. et post
bu. et l. talem. in prin. s. de here. institu. Idem et tenet bal. sa
ly. et ang. in. d. l. cum proponas. do. abb. modernus in. c. ij. de
appel. in hoc articulo tenet i effectu illud idē quod tenet pau.
de ca. hic tamē limitat illud non hēre locū in cāu in quo lega
tus pape subdelegasset alteri non in totū sed aliquo sibi refera
uato. nam si appellatur a tali subdelegato non potest appella
ri ad papam sed ad subdelegantē. c. super qōnum. s. porro. cu
ibi no. de offi. delega. c. si delegatus. in fi. eo. ti. lib. vi. ideo tñc
si appellās dixit appello ad iudicē competentē valebit appel
latio et de iure canonico cu tunc non sit incerta. sed puto veri
i distincte qd valeat appellatio et de iure canonico per supra di
cta per que p3 responsio ad ptra. Et pro hoc et addo id qd no.
Jo. an. i. c. ut debitus. de appel. vbi dixit qd si appellans dicat
simpliciter appello. d3 intelligi. l. ad proximū superiorem vale
bit appellatio. et si dixerit appello ad maiorem intelligitur d pro
ximo et immediato superiore et sic valet appellatio. allegat nota.
per specu. in dicto. s. nunc tractemus. iuncto versu. quid si gs.
et in versu. sequen. et ad ibi no. se remittit. et licet domi. abb. i. d.
c. ut debitus. in fi. dicat qd illud dictum Jo. an. debet esse dubi
um de iure canonico cum possit appellari omisso medio. et sic
generalitas predicta videf parere obscuritatē. tamē verior vi
detur opinio Jo. and. per supradicta. et p eo facit de iure no
stro. tex. in. l. ij. j. d. appella. C. Quid autem quādo appellatur
alternatiue illud omitto quia non e proprie articulus noster. et
ultra preallegata d tali articulo appellatōis alternatiue videat
tis per Archidia. ij. q. vij. c. si quis iudicem. per Specu. et Jo.
an. in. d. s. nunc tractemus. per Dominos de rota sua decisio
ne. c. iij. per Bal. in. l. appellatione. C. de appel. per bal. ang.
et Saly. in dicta. l. cum proponas. per Ange. et late Jo. de imo.
in dicto. s. si quis. per Anto. de bu. in. c. dilecti. el ultimo. et in
c. si duobus. de appella. per abba. in dicto. c. ij. eo. ti. C. Item
nota qd sufficere videtur iudicem appellatōis pnuinciare sentē
tiam esse iniustā absqz eo qd aliter pdemnet vel absoluat. d quo
vide per glo. et docto. in. l. eos. in prin. C. de appella. cum con
cor. et dixi post alios in. l. in sūma. in principio. s. de re iudica.
C. In glo. super ver. mora. in fi. vel fm Bar. dic qd statim qd vo
luit heres pupilli litigare fuit ipe in mora. l. nemo rem suaz. s.
primo. s. eodē. et sic non debuit fieri alia oblatio. quia verisimi
liter non recepissent ex quo maluit litigare. et sic facit ad illd qd
dixi in prin. illius. l. dum posui vnum cāum in quo sufficit ver
balis oblatio. et hoc verum est quousqz heres pupille litigauit.
Secus autem postquam fuit incertus et amplius non sequebat.
Nam tunc mora cessare videf ex quo amplius nō psequitur li
tigado. ar. l. ticia scia. s. vsuras. s. de leg. ij. iō d3 tñc sibi fieri
oblatio ne debitoz sit in mora et currant vsurē pmissa si an lites
p heredē pupille ichoatā currebāt. ita intelligit fm bar. tex. hic
dum dicit si scia non cessasset et. qd e bñ no. fm ang. et moder.

6 hic. et per hoc dicitur no. bar. q. ille qui ab interlocutoria appellavit dicitur statim esse psumptus in negotio principali adeo q. i. cau-
sa principali potest pcedi absq. eo qd ulterius ipse citetur. ut e. ho-
die tex. in. c. eu. qui. de dolo et contu. li. vi. et in cle. vnica. de do.
et p. et hoc e. verum donec durat psecutio dicte appellatiois. s. si
si appellans succubisset in illa appellatioe. tunc per supius dea
debuisset posse citari in ca. principali. sicut quando expresse renu-
ciavit appellatōi quo casu sine dubio debuit citari. ut in. d. c. eu.
qui. ita vult bar. hoc no. limitas hoc mo. d. c. eu. qui. istis addit
hic Jo. de imo. q. hoc non haberet locum si appellans succubisset
eo q. deserta esset appellatio. tunc non esset citandus ad cam pnci-
palem. allegat. no. p. io. an. in. d. c. dilecte. super glo. et in. c. per
sonas. de appel. et ita limitat no. bar. hic dicit q. ista limitatio
posuit et io. an. in. d. c. eu. qui. in nouella. et ibi sequuntur moder-
ni per illu. tex. in. d. c. nisi sponte renūciat. et est de mente glo. si. i.
d. c. psonas. et ita etiam tenet do. abbas in. c. cu. cam. de re iudi-
cata. vbi etiam ponit aliam limitationem ad. d. c. cum qui. quam
vide per eu. ibi. ideo cautela est q. post desertionem appellatiois
appellans expresse renūciat appellationi. ut sic debeat citari per
d. c. eu. qui. fm. do. abba. in. d. c. dilecte. ¶ In glo. in ver. iure.
ibi. s. exceptiois. Sed ptra hoc facit. l. si per te. C. de usur. cu. ibi
no. vbi videtur q. si facta e. obligatio ipediatur ipso iure cursus
usurarū. sed responderi potest fm. Jo. de imo. q. ibi loquitur qm
nōdum ceptus erat cursus usurarū. hic autem iam erat inchoa-
tus. vel secundo responde q. in dicta. l. si per te usure erant sol-
uende rōne more. s. quāvis erant promisse per stipulationem. ta-
men erat pmissum soluere eas inquantū pmissor esset in mo-
ra in soluendo sortem. hic aut ex stipulatione et ppter stipula-
tionem. nō aut propter moram debebantur usure iuxta. l. lecta.
cum ibi no. s. si certū peta. secundam solutionem dicit ipse q. da-
bat hic io. de canetulo. tamē q. fm. do. io. de imo. ista secunda
solutio videtur recidere in idem cum prima. potest tertio respō-
deri fm. eu. q. ista glo. non bene dicat nisi intelligatur de exce-
ptione facti vel intencionis que nō est proprie exceptio ut dictus
fuit. s. eo. l. s. coheredis. Nam aut usurarum cursus nondum
erat inchoatus. et tunc per solam oblationem potest impediri cur-
sus ipso iure. aut iam erat inchoatus et tunc per solam oblatio-
nem non impedit aliquo mo. s. nec ipso iure nec ope exceptio-
nis. sed requirit obligatio consignatio et depositio. et tunc ipso
iure videtur tolli. ut. d. l. si per te. et. d. l. accepta. et utrobique no.
Et ista vltima est vera pro qua etiam e. tex. in. l. tutor pro pupil-
lo. in. fi. s. de admini. tuto. facit. l. penul. cum glo. s. de nau. fe-
no. ex quo apparet pcedētes solu. non eē veras. Raph. etiam
super glo. conatur impugnare glo. et intellectum datū ad istu.
tex. p. Bar. quem super alia gl. retuli. Et arguit ipse sic aut iste
pmisit usuras donec solueret non appposito certo termino. et
isto casu debentur usure cum effectu. q. currunt usure non pro-
pter moram sed ex conuentione. unde quando veniunt usure ex
pventionē nūquam liberatur debitor nisi ex psignatōe et dispo-
sitōe. allegat. d. l. tutor pro pupillo. in. fi. aut pmisit usuras ex
mora. et duo sunt casus q. aut promisit dare sine tempore centū
nomine tractatōis. et si nō daret pmisit nomine usurarū sol-
uere certū quid. et tunc nisi interpellat non e. querendū an ste-
terit per eum nec ne. nō potest dici steterit per eu. ex quo nō fuit
interpellatus a die nec ab homine. Aliquando et iste intellectus
huius. s. debetur sortis in diem et postea usure modo. q. ille cre-
ditor maluit litigare ante illum diē non fuit necessaria oblatio
eueniēre die. et sic postea remanet sine die oblatio sortis. et per
sequēs debebit prestare cum interpellatus erit ut dicit eē cāum
in. l. celsus. in. s. i. et quod ibi nota. s. de arbi. q. dies illa nō po-
test recedere. ergo nō pcedit ista glo. nec intellectus bar. vñ
dicit ipse se intelligere istu. tex. q. steterit per creditore qui maluit li-
tigare. et dū tex. dicit et si nō cessasset et c. intelligi d. q. fuit inter-
pellatus ipse debitor. vel dū dicit si non cessasset accipere si pro-
quia nō cessasset. q. nō dicitur cessasse qui nūquam debuit. sed
nō debuit ante interpellatōem prestare. ergo nō cessauit fm. eu.
sed sustinēdo intellectū bar. qui est cōmunis potest dici q. pro-
misit debitor soluere infra dilatōem puta vnius anni sortis. et si
tunc nō solueret promisit q. pro singulo mēse quo postea sortis
retineret per ipm debitore solueret certū quid nomine usurarū.
unde si ante lapsum ani creditor litigare maluit agēdo actioe

tutele et lite pendēte ne finiatur annus nō est in mo-
ra debitor. tamē si lata sentētia contra creditore de-
sistat creditor. aliter tenetur debitor offerre et p solaz
oblationem liberat se ab usuris. q. nōdum currere ce-
perant. et si cepissent requireret dispositio et cōsigna-
tio ut e. dictum. vbi autē nullo modo offerret. tunc p
singulo mēse quo debitor retineret sortē postquam
creditor a lite desistit et trāsiuit dilatio annalis tene-
retur ad usuras. et ita ponendo cāum cessant omnes
obiectiones si bene inspiciatur. et illum intellectū quez
posuit bar. hic ad istum tex. approbavit etiā ipemet
bar. in. l. i. si seruū. s. nūc videamus ad fi. s. eo. et ibi
limitat illud quod ipemet bar. hic in. fi. dixit i reo cō-
stituto in mora litigādo. et addo etiam id quod sibi
dictum fuit post alios. ¶ In ea. glo. in. fi. cōtra hāc
glo. facit licet docto. non dicant. q. tractus transa-
ctionis iudicat esse bonafidei quādo est celebrat⁹ su-
per oblatione alterius cōtractus bonafidei ut plene
firmat bar. in. l. sub pretertu. la. i. C. de transac. et i. l.
pe. C. de do. per ibi nota. per glo. et per no. per glo.
in. l. de tutela. C. de in integ. resti. mino. ergo cū cō-
tractus trāfactōis hic fuerit celebratus super actōne
tutele que est bone fidei. institū. de actio. s. actionū.
deberet venire usure ex mora et qm nō fuissent pro-
misse p stipulatōem sicut veniūt actōibus bonafidei
l. mora. s. i. bonafidei. s. d. usur. ij. C. de depōsi. l. 3. nō
veniant i actōibus stricti iuris ex sola mora. l. i. et ibi
no. C. de p. di. inde. et no. in. d. s. actionū. insti. d. act.
¶ Sed posses rīdere q. nō est expeditū illud quod
tenet bar. in. d. l. sub pretertu. cum multi teneāt con-
trariū. d. quo me remitto ad ea que ibi dixi. vel potes
respōdere sustinēdo glo. hic et bar. ibi q. hic cōsors nō
petebat ex pctu trāfactōis que fuerat celebrata p pa-
ctū s. ex stipulatōe q. postea seorsū fuerit scā ut inuit
tex. i. h. pacto. et i. h. caut. cū gl. q. dicit. s. p stipulatōz
quā pstat eē stricti iuris. Ultimo tetigit bar. an suffi-
ciat unica interpellatio d. quo aliquid fuit dictū. s. e. l.
s. cohēdes. et ibi pollicitus fui me tractaturū h. uex
q. repi me plene de hoc satis scripsisse in. l. de pupil-
lo. s. si quis ipi pretori. in. pñ. s. de ope. no. nū. iō me
remitto ad ibi deā. ^b Alexā.

¶ **Duo fratres.** Per simplicē diuisionē
nez hīditatis i qua pro-
missa e. p stipulatōem pena si d. diuisionē fieret nō vi-
detur p dītoale fidei cōmissum eē remissū. et si illud pe-
tas et actor succubat p sniam iniquā pena p actorem
cōmittet. h. d. fm. primā lec. Dugu. posita h. in glo.
magna. quā lec. sequit bar. hic. ex qua lec. habes no-
tare q. in sūmario dictū e. Et spalius no. q. tractatur
in vno iudicio nō videtur posse i dubiū reuocari i alio
iudicio. nā in iudicio quo petitur pena non videtur
posse obijci q. fuerit male pñiciatū i pñio iudicio. et
ex hoc infertur q. snia l. iniusta p quā apparet quē cō-
trauenisse in pncipali pñitione facit penā committi
seu declarat penā fuisse cōmissaz. ad quod vide que
dicetur sup. pñ. magne glo. Itē ex hac lec. habet no-
ta. q. snia lata ex falsa cā nō e. nulla s. iniq. pñuncia-
bat. n. h. index p actore quāsi de fidei cōmisso trāsa-
ctū eēt p diuisionē cū vere nō eēt. iō aut valz deā sen-
tētia lata ex falsa cā q. falsitas cāe cōsistebat i articu-
lo iuris sup. quo erat opi. ita e. h. cāus valde notan-
dus fm. unū intellectū. et declarat bar. h. in. vi. oppo-
sūt. n. opi. i isto articulo. s. an p istā diuisionē itelliga-
tur trāfactū. et facta remissio sup. fidei cōmisso futuro
secus ergo si snia sit lata ex falsa cā expssa et pñistēte
in iure sup. quo non eēt opi. q. e. nulla. l. q. testō. s. d.
excu. tu. l. ij. C. qm puo. nō e. ne. et hoc fortificari pot
ut p bar. in. d. vi. opp. cū quo trāseūt alij scribētes h.
et bal. in. l. qui cū tutoribus. in. ij. col. s. de transac. et
adde que dicetur super gl. d. hac materia. Alie tres
lec. ponūt in glo. magna quas examinabo sup. ea.

a. C. Alterius
citatus. adde
q. hoc potest p
cedere vbi ap-
pellans eēt in
manifesta ca-
lūnia ut loq-
tex. i. c. eu. q.
et facit cle. si
aut. de do. et
cōtuma.

b. C. Ibi dicta
et ibi posui ap-
postillas.

questioes p huc et illuc
e. v. l. i. de i. d. l. i. de i. d. l. i.
e. v. l. i. de i. d. l. i. de i. d. l. i.
e. v. l. i. de i. d. l. i. de i. d. l. i.
e. v. l. i. de i. d. l. i. de i. d. l. i.

+ ista repetitio
ange. d. l. i.
de i. d. l. i.
de i. d. l. i.
de i. d. l. i.

Por et aliter sumari iste. §. fm intellectū quē segf ang. hic. v. si facta diuisione diuidētes pmittāt se nū bil d. diuisione facturos videt sup fideicomisso et fa ctū pactū. et sic remissū fideicomissū si fuit scitū et nō ignoratū ac reciproci et coequū fuerit fideicō. et sic ang. sequit lec. rog. et posita i glo. nostra cū tēperie tū de q p. i. sumario. **I**n gl. magna ibi solutio fu it h male indicatū et. hāc tenebat bar. p. quā decidit qōne notabilē. l. si q. p. m. i. nō petere reduci arbi tramētū arbitrio boni viri sub pena et postea petit re duci et succubuit icidēter i penā. et si iniuste succubu it illa snia pbat eū indebite petisse fdyi. **S** ang. h i repe. hui. §. q. cōiter nō h i lec. suis dicit q. cū h qō de facto occurrisset perusi bar. p. suluu oppositū et adhefit glo. i. l. tres fratres. §. de pac. vbi gl. volu it q. l. z cōmittatur pena. tū nō obft. exceptio doli. et idē vī sentire glo. ista post mediū. i. h. si aut dicas q male et. et hāc pte t. z ange. p. qua allegat id qō nor. guil. de suza. in sūma. i. ti. de arbi. h. l. nūquid. vbi di cit q. si talis petēs reductōem h. i. iustā cām litigādī. vt q. iuste credere potuit fuisse iniuste sniatū vel iu ste pñciatū excusatur a pena sicut ēt ppter iustam cām litigādī excusat q. ab expēsis. l. q. solidū. §. etiā §. de leg. iij. et p. hac ēt opi. allegabat guil. d. suza. l. si q. forte. in pñ. j. de pe. et l. si debitor. §. de peti. he. q. leges satis faciūt in ar. fm Jo. d. imo. h. sed ang. h. di cit q. nō videt quō ille leges faciāt ad hoc. et ita etiā mihi vī q. nihil faciāt. ita ēt cū opi. p. sati guil. de su za. trāsīt io. an. in addi. spec. i. ti. de arbi. §. si. sup. h. lre qd si cōpromissū. et p. hac opi. allegat ēt ange. h. q. d. z excusari a pena. eo q. iusta cā excusat a dolo. l. agitur. §. pōt. §. d. li. cā. et l. plagij. cū ibi no. C. ad. l. fauā. de plagij. et dicit ang. se credere hāc partē esse verissimā maxie si p. petentē absente lata fuerit snia p. l. papi. §. meminisse. et l. qui repudiāris. §. si. §. de inoffi. te. nā l. z ibi loquat i pena legali. tū idē i cōuen tionali ex idēitate rōnis. **P**ro ista opi. ēt adducit. l. quidā cū filiū. j. e. vbi fm eū p. z q. si filiū sit vict. i. iusta ste i qrela pōt nihilomin. petere penā sibi pmissam si iniuste ex hēditaret. et sic i iudicio pene pōt refrica ri q. iniquitas pme snie p. illū q. succubuit. nec pōt illi legi rñderi fm eū nisi diuinādo subaudiat q. sibi fili us succubuit i querela ex eo q. illā post qnquēniū intētauit. sed hec diuinatio ēt refugij miseroz vt di xit glo. in. l. filiū quē hñtez. C. fa. her. et sic talis nō ēt bona rñsio. **N**ec huic opi. ob. iste tex. q. tñ rñdet an gel. tenendā ēē opi. et lec. rog. l. q. h. fuit iudicatū vt dictū ē i sumario ang. **E**t nō ob. si dicatur q. p. sniaz nō pōt obijci exceptio q. hēret ipam sniam ipu gnare. q. dicit illud v. q. n. exceptio q. oppōit i alio iudicio tēdit directo ad rescissionē et effect. quē pñ cipaliter iduxit ipa snia. sec. vbi tēdit ad rescissionem effect. p. ducti p. sniam i quādā pñiam. quia tūc ad enervādū illū effectū ita queri pōt d. iniquitate illi snie i alio iudicio sicut i pmo poterat q. i ante q. ferretur snia p. d. l. quidā cū filiū. et q. ad aliū effectū q. ritur i secūdo iudicio q. i pmo. iō nō d. obftare exceptio rei iudi. l. cū q. rñf. cū glo. §. de excep. rei iudi. l. vendi cātem. cū. l. seq. §. de euic. Et q. post sniam pōt op. poni exceptio q. nō ipugnat sniam. vt no. p. glo. et do cto. i. l. i. C. de iu. et fac. ign. et l. pemptorias. C. sent. rescin. nō pos. attēdi. n. d. pñcipalis intētio iudican tis que fuit nō iudicare aliqd de pena. nō aut d. at tēdi q. in psequētiā sequi pōt. l. si quis nec cām. et l. rogasti. in pñ. ff. si cer. pe. et qd plene no. bar. i. l. amī bitiosa. j. de decre. ab ordi. fa. et ita residet ange. hic. Jo. de imo. h. refert q. bal. h. et clarius i. d. l. tres fra tres. videtur sequi hanc opi. quā h. sequit ē ange. et dicit q. bal. h. refert q. bar. p. suluu penā nō cōmitti et q. recordat hoc ēt legisse i addi. spe. in ti. d. arbitro. Subdit tamē bal. q. p. tra istā opi. videt esse cāus hic

p quo ēt dicit facere tex. in. l. ex diuerso. §. i. §. de rei ven. et plu nō dicit. sed in. d. l. tres fratres. bene trāsīt cū dicta opi. posita per Jo. an. in addi. specu. Subdit Jo. de imo. h. q. ista opi. vī oīo cōtra istū tex. tenēdo primā lec. que videt ēē magis de mē te littere q. sit lectura rog. ex eo q. hic pñcipaliter querit de pe na. nō autē queritur an videat transactū sup fideicomisso vel non. et questio hic pñcipaliter formata in tex. nō habuisset ali quod dubium supposita opinioe seu lectu. Rog. dicit ēt q. con tra hāc opi. videtur cāus in dicta. l. ex diuerso. §. i. vbi similiter snia lata iniuste super pñcipali parit pñdiciū super accessorio fructuū. tamē fm eū potes dicere istas opi. posse ad p. cordiam reduci ex his que notat barto. in. l. iulian. verū debitorē. circa primā lectu. §. de cōdi. inde. l. q. quādoq. pñciat iniuste sim pliciter p. tra petentē. vt q. absoluit reus a petitiōne nulla adie cta cā. vel adiecta causa: q. nō sit probatum. et tūc p. cedit opi. Ange. et Bal. quādoq. pñciatur cōtra petentē. q. absoluit re us adiecta causa. §. quia eque est arbitratum. et hoc cāu p. cedit opi. By. et Bar. hic. rō diuersitatis p. z. q. hoc vltimo cāu dire cto disputaretur p. sentētiā. secus in alio cāu quo videtur p. cedere opi. guil. de suza. et Jo. and. sed nō procedit in dicto vl timo cāu per istum. §. et p. d. l. ex diuerso. nec obstat fm eum q. iusta causa litigādī excusat ab expēsis. quia verum ē ad hoc vt iudex possit ab eis absolvere partem. sed si nō absoluit tūc si nō fecit mentionē de eis nō veniūt si veniebāt officio iudicis. arg. l. iij. C. de posi. et meli. probatur l. z ipe nō allegat i. l. terminato. C. de fru. et lit. expē. secus si iure actōis veniebāt. q. tūc poterūt peti i nouo iudicio si d. eis nil fuerit dictū. h. loquimur i pena que venit iure actōis in qua iudex nullā fecit absolutionē tēpo re quo pñciatū super pñcipali imo poti. videt p. dēnasse ex vi cuiusdā accessorii. p. d. l. ex diuerso. facit id quod no. glo. et bar. in. l. iij. l. si rem. de leg. iij. et in. l. nō solum. §. de rei ven. et re spōdet ipe ad. l. cum filiū. q. ibi filius qui succubuit nō agit ad penam ex sua persona sed ex p. sona alterius cui successit. et sic iu re illius tertij vritur. arg. notatorū. i. l. modestinus. alias incipit res iter alios acta. §. de excep. vel aliter fm eū pōt rñderi q. ibi victus petebat penā. hic aut ille q. vicit. et sic ē cāus diuersus. et istas solutōes ad illā. l. sensit h. bal. et dicit Jo. de imo. sibi ma gis placere primā solutōē. Et p. pñmatōē huius opi. facit h. eum. q. nō ē bona rñsio supra data p. ang. ad ar. quo dicebat nō posse obijci exceptionē p. sniam que exceptio habeat ipugnare sentētiā. nā respōsio ang. ē. §. tex. i. d. l. ex diuerso. vbi ad aliū si nem queritur in secūdo iudicio de eo qd ē discussum in primo. q. ppter fructus et tñ nō audif. Ex quib. dicit Jo. de imo. par tere q. snia lata i pñcipali pñdicat i accessorio qñ adeo clara la ta ē q. veniret p. d. ba sentētie si i iudicio pene posset refricari id qd ē decisum p. sniam. secus vbi necessaria nō venit p. tra verba sentētie. imo possibile est verba snie esse vera. et nihilominus ve rum ēē q. ille qui p. tra penam excipit iustitiam fouet. nec ob. id quod no. glo. i. l. tres fratres. p. allegata. et glo. magna hic i. h. si autē dicas et. q. respōdet Jo. de imo. q. ratio propter quas mouētur. d. glo. est quia ille qui plenarie est cōsequutus factū pñcipale vt p. sequutus fuit in terminis huius. §. excipiens. q. p. sniam obtinuit q. fideicomissū nullo mō peti possit nō d. z ēt p. sequi penā regl. l. rescriptū. §. si pacto cū si. §. de pac. que rō cessat i cāu nostro. q. l. z q. obtrieret p. petētē reductōem nō p. tē dicit q. sit effectualiter vltus exceptōe adeo q. negociū pñcipale et effectū dicat plenarie obtinuisse. q. ille q. succubuit in peti tōe reductōis durat nihilomin. pñmatua actio sup q. factū fuit p. promissū. attēto q. ex arbitramēto nō oriāt actio nec exceptio l. iij. cū ibi no. p. bar. §. d. arbi. et no. ēt bar. i. l. si societate. §. arbi troz. circa. iij. col. §. p. so. merito nō d. ipēdiri petere penā. Et si dicere q. dato q. nō oriāt actio nec exceptio ex arbitramēto. tñ oriāt ex ipō p. ctu seu p. uētiōe p. promissū. vt d. clarat bart. i. d. §. arbitroz. et in. l. si. ff. de bo. pos. h. z ta. rñde q. tpe quo iste repoz tauit sniaz p. succubētē in petitiōe reductōis nondū erat vltus ipe victor exceptōe p. dictā p. uentionē p. promissū. q. ex ea p. uen tōe nōdū actū erat p. arbitramētū merito nō obstat petenti pena hoc ē q. i effectū voluit Jo. de imo. h. l. z intricare et magis obscure loquat Raph. tamē h. refert q. cum. d. opi. Jo. and. trāsīt bal. i. l. iij. C. de arbi. h. z voluit allegare. l. si. C. d. arbit. vbi dicit q. succubētē in totum causa reductōis icidit i penā nisi

iusta huerit cam litigandi. fm no. p. Jo. an. i. addi. fz dicit raph. q. tenendo lecturaz Hugolini ad istu tex. fm qua etia Bar. itel/ ligit istu. s. no videt ipse quo possit stare. d. opi. Joa. an. z dicit istum intellectum ad istu tex. esse singulariter no. facit et ipse men/ tionem d. distinctione posita p. bar. in. d. l. iulian. z in. d. l. ex diuer/ so. s. i. circa pn. vbi posuit idē. tñ dicit Raph. q. no vult se exte/ dere circa illud qd ponit ibi bar. inquit vult q. si p. petetes re/ ductione est lata simplr snia psumit i dubio lata ex eo qd petes no pbauerit. subdit et q. iquatu Bar. in dictis locis vult q. si p. petetem reductione pnuciat ex ea ca. qz arbitrametu sit equuz talis snia facit p iudiciu etia in pena. hoc erit vey fm raph. qñ pena e iter eadē psonas. fz qñ effz iter alias psonas. tñ snia la/ ta in negotio pncipali no p iudicat etia sup pena p. d. l. qdaz cum filiu quo dicit se ibi dicturu. z ibi approbant hac limitatio/ nem. p. q. allegat. c. cu qñf. cu. l. se. z se. in pnc. s. d. excep. rei iu. C. Itē fm Raph. limitat scdo mo p. Bal. hic vbi sup negotio pncipali lata eet abntem ptumace. qz no facit ius quo ad pe/ nam p. d. s. meminisse. z dñi ē. s. z aliter se no firmat Raph. hic. Pau. de ca. h. facit mētionē d. opi. By. z Bar. z d. distinctio/ ne bar. i. d. l. iulian. z i. d. s. ex diuerso. z illam approbat. z rñ/ det ad opi. Jo. an. quā h. seqbat Aug. que est fundata i illa rō/ ne q. iusta ca dz excusare a pena. qz fm Pau. de ca. illi q. tenet illa opi. no ppēdūt q. alia ē penit diuersa rō i casu nro arbitra/ metum p. te latu erat iniquu. Et ppter hanc caz iniquitatis laudi/ motus ē ad petēdu reductionē ad arbitriu boni viri. qz quētio/ qua in cōpromisso pmiseras sub pena no petere reductionē ad arbitriu boni viri habebat tacita pditionē. s. si eq. fuerit arbitra/ tu. l. si libet. s. d. ope. lib. c. qñtaullis. z qd ibi plene no. de iu/ re iur. si tñ pnuciat p. te sup tua petitione reductionis z pfirmat arbitrametu tanq. equu p. hac sniam pnuciat sup illa ca seu rō/ ne. qz mor. fuisti ad petēdu reductionē z pbata ē talis ca p. ista sniam. qz pnuciat q. laudu est equu z pp iniquitatē laudi mor. fuisti ad petēdu reductionē. vñ si ista snia trāsit in rē iudicatam illa ca seu ratio qua motus fuisti hf. p. no iusta. qz stari oz dicte snie q. p. veritate hf. l. i. C. de re iu. l. res iudicata. ff. d. reg. iur. et sic tibi ē impositu silētiu z p inde est ac si arbitrametu fuisset ini/ quu post q. no pōt pñum allegari. l. q. habebat. i. h. s. de manu. test. cu ibi no. z sic i iudicio quo petis pena no poteris allegar q. iustam cam habueris petēdi reductionē eo qz laudu eet ini/ quu. Excusaret aut iusta ca qñ sup ea no eet pnuciatu. vt si po/ nas q. arbitrametu no fuerit equu tñ aliquā iustam z pbabilez cam habuisti dicēduz ee illd l. succubas. qz arbitrametu ē equu tñ sup illa ca q. mouit te no imponit tibi silētiu nec ē pnuciatu q. no fuerit iusta ca. tñ cilla ca bñ te excusaret. z ista vñ bona rñ/ fio. Adde q. Bal. i. c. i. in ti. impator lothari. i. h. seu. videf te nere opi. By. z Bar. hic. p. istum tex. z p. l. ex diuerso. sed ipse/ met Bal. i. l. no solu. s. de rei ven. que ibi sequit Pe. de anch. dicit illud idē q. ipsemet Bal. posuit. in. d. l. fi. C. d. arbi. Bal. et i. l. qd te dicit idē. s. si cer. pe. vbi et notabiliter subdit q. si pe/ tens reductionē succuberet ppter dfectu pcessus ab impiria ad/ uocati causari similiter vñ excusari a pena. naz satis ē q. arbitra/ metuz sit iniquu z no sit pnuciatu esse equu ad h. vt pena com/ mittat. ar. d. l. liberis. tñ bal. i. d. l. qd te. tenet p. dicta opi. Jo. an. adducta qz videm. q. iusta ca litigadi no excusat ab expēsis p stipulationē pmissis. allegat no. p. gl. in. l. iij. s. si rem. de le. iij. z mel. pbat hoc glo. reputata singularis l. ipse no alleget. i. s. oz. i. p. solo adiecto. z ibi p. ange. i. auē. de iudi. sed rñdet ad hoc Bal. q. aliud est i expensis que sūt iteresse agētis z aliud ē i mora pena. sed ipsemet Bal. i. l. eos. s. cautione. C. de appel. t. z pñum in hoc. nam in. d. s. cautione. vult in effectu q. sicut iusta ca litigadi no excusat ab expensis debitis ex pmissione volunta/ ria vt dictum est ita no excusat a pena cōpromissi. aut cōpromis/ so voluntario apposita petens reductionē succubuit i petitione sua. allegat istu. s. s. bene excusaret fm eū a pena cōpromissi necessarij. puta facti ex necessitate iposita a statuto sicut ista cau/ sa litigandi excusat ab expensis debitis ex scru seu promissione necessaria. vt qñ ex necessitate inducta a lege satisfatur de expē/ sis reficiendis. vt i. auē. gñaliter. C. d. epi. z cle. z ista pba repu/ tat esse notanda. ipsemet Bal. in hoc articulo. in. l. si iudex. s. d. bis qui sunt sui vel alie. iur. vbi distinguit. put facit bart. i. d. l. iulianus. licet de eo mentionem non faciat Bal. in. l. eum qui

tutoribus. i. pn. s. de transac. refert. d. opi. Jo. an. z postea refert q. Bar. p. sultit distinguēduz in effectu put distinguit ipsemet Bar. i. d. l. iulian. z aliter se non firmat ipsemet Bal. in. l. fi. C. d. pñe. ep. dicit q. aut petens reductionē non habuit bonaz cam petē/ di. z incidit in penā eo ipso qd ptempfit arbitramen/ tum. allegat By. ita consuluiffe in consilio quod in/ cipit tolomeus. aut habuit probabilem cam petēdi l. finaliter succubuerit. z tunc no incidit i penā ex so/ la petitiōe reductionis. argu. notatoru per glo. in. l. ab executore. C. quozū appella. sed post q. est iudica/ tum contra eum per iudicē in causa reductionis sper/ nat tam sententiam iudicis q. arbitratorum icideret in penā. qz p. sniam iudicis non fit nouatio ad incō/ modū victoris. C. de vsu. rei iudi. l. fi. aut ē dubium an habuerit iustam cam. z tñc finis declarat pncipi/ um. quia videtur tenere egisse qui succubuit. l. rē no/ nouam. C. de iudi. z hec pba sunt notanda Bal. in/ auten. generaliter. in. iij. colū. C. d. epi. z cle. dicit q. iusta causa excusat a pena cōpromissi. vt no. Joa. an. in. d. addi. nec obstat fm bal. tex. in. l. eo tempo/ re. in prin. ff. d. pecu. qz dicit ipse concedo q. est stan/ dum sentētie in eo qd est iudicatum. l. fm euz By. in prealleg. consi. videatur tenere contrariuz. volēs q. succumbens in dicta reductione teneatur ad pe/ nam cōpromissi per istum tex. s. vnum itellectum bal. in. l. edita. in repetitiōe Paduana. in. xiiij. col. ver. oppono octauo. C. de eden. dicit q. illud nota. Jo. an. in. d. addi. volens q. iusta causa excuset a pe/ na cōpromissi est verum si illa iusta ca excusat contē/ ptum arbitrij seu arbitratoris. vt quia pars non cre/ dit venire contra arbitrium seu arbitramentum. sec. si credat venire contra z ita veniat. quia non excusa/ bitur a pena cōpromissi etia si succumbat iniuste. allegat istu. s. z quia error trahit ad se errorem. per d. l. ex diuerso. z per no. per By. in. d. consilio. z sic videtur bal. ibi tenere opi. bar. hic tenētis q. pena pmutat. Sed dicit ibi Ange. se audiuisse q. bar. contrarium consuluiffecutus opi. gl. in. d. l. tres fratres. que sen/ tit quod immo obstat exceptio petenti penaz. z pro/ hoc facit secundum eum. quia ille q. succubuit in ca/ reductionis succubuit ca z culpa aduersarij. z iō d. illa culpa vñ q. si possit obijci. l. apud. celsu. s. itē qñtur s. de do. excep. z no ē equu quē locupletari cū aliēa iactura maxie cōmittēdo culpā. l. nā natura. s. d. cō/ di. inde. z dicit q. p. sulēdo tenerē hac ptē adheren/ do huic equitati. Et subdit q. p. opi. bar. h. fac. rex. i. l. ex diuerso. nisi fm eū respōdeas q. ibi accessorium veniebat in eadē instātia nec poterat a pncipali se/ parari. sed in questione nostra alia instātia op. erat vt pena exigi posset. ange. et in sua disputatiōe que in/ cipit duo litigantes tenet q. no incidit in penaz si ha/ buit iustam cam litigandi. z tenuit Jo. an. in addi. z ita etiam dicit ange. tenere dy. in. d. consilio. Et sb/ dit ang. q. in illo consilio et tenet dy. q. petita redu/ ctiōe no pōt statiz peti pena. sed tñc cū snia lata erit cōtra petentē. z bene quia fm ang. no possūt hec iu/ dicia cumulari eodē tpe cū victoria super reductionē pariat exceptionē in petitione pene. ergo debet im/ pediri cumulatio. l. fundi. z. l. fundum. cum ibi no. s. de exceptio. z hoc ponit Ange. in penul. colū. d. disputationis Ange. in dicta. l. iulianus. verum de/ bitorem vñ distinguere put facit bar. i. d. l. iulianus. z subdit q. plene tangit d. hoc p. bar. h. Pe. d. anch. in. d. l. tres fratres. trāsit cū opi. gl. ibi. z cū opi. Jo. an. in. d. addi. saly. in. l. si societate. s. arbitroz. i. x. ij. q. s. p. socio. z in. l. cū antea. in vlti. col. C. de arbi. refert opi. By. tenentis q. pena peti possit p istum tex. z postea refert q. bar. distinguit alr i. d. l. iulian. z ipe finaliter approbat By. simpliciter z improbat

17 bictam distinctionē Bar. qz arbitramētū pā^o latum
presumit equū iurū psumptioe ex quo inqtas ei^o nō
ē pbata. alle. in ar. l. herēni^o. §. gaia. z qd ibi nō. §. d
eui. meli^o allegasset tex. in. c. nisi essent. d pben. q ad
hoc est melior d corpore iuris fm. d. Car. z Joā. de
imo. ibi Immo. z puto dixisse post pmodernos in. l.
sciēdū. §. e. Et lz iudex adit^o sup cā reductionis sim
pliciter absoluat tñ tacite pfirmat laudū qd sibi con
stat eē latuz. §. i. d. l. iulianus. veruz debitorē. cū ma
teria sua ex q sumpsit Bar. distinctionē nō ptabat ve
re nec psumptine iudici de debito. vñ illa materia nō
est similis nostre. Anto. de Bu. i. c. qntauallis. de iu
re iur. circa penul. col. refert opi. dy. z Bar. hic z sub
dit q Jo. an. i. d. addi. tenet opi. Dy. nisi euidenter
appareat de iusta cā petēdi reductionē. z hoc putat
Anto. de bu. eē verum inquātū nūc oñdendo. se ha
buisse iustā cām petēdi reductionē nō velit oñdē
de iniquitate snie sui iudicis late sup petitiōe reductio
nis. qz ad hoc nō admitteret si transiuit snia lata in
principali obstat i accessorio etiā si velit ostēdere no
uam cām iniquitatis. allegat istū tex. z. d. l. ex diuerso.
z. l. si cū exceptōe. §. bec aut actio. z ibi gl. §. qd me.
cā. z. l. si qua pena. §. d. h. b. fig. Jo. d. imo. in. d. c. qn
tauallis. in vlt. charta tenet distinct. posita p bar. in
d. l. iulian^o. Bo. Abb. i. d. c. qntauallis. circa. xviii.
colū. post opi. Dy. refert dcām opi. Joā. an. tenētis
qz incidat in penā nisi hēret iustā cām litigandī z pe
tēdi reductionē seu credēdi laudū esse iniquū. qz il
la excusabit p quo vltimo dicit se allegare text. opti
mū in. c. sacro. de sen. excō. z id qd nō. in. c. si. d. dolo
z cōtu. finaliter do. Abb. vult tenēdam eē opi. bar.
hic iungendo. z modificando eā fm disti. traditā p
Bar. i. d. l. iul. subdēs qz tñ distinctio bar. dz limitari
z intelligi nisi succubens hz iustam cām petēdi. vt
dicit Jo. an. Fulg. in. d. l. iulian^o. vñ approbare dy.
z Bar. hic simplr. z sibi nō placet distinctio posita p
Bar. in. d. l. iulian^o. inquātū Bar. ibi vult qz si sim
pliciter lata sit snia absolutoria d petēdi cā reducti.
psumat lata eo qz de iure actoris nō fuerit pbatū nō
nō aut ex eo q actor nō habeat ius in vitate. Et pro
pterea ille qui succubuit possit i alio iudicio. l. pene
dicere arbitramētū fuisse iniquū. Et mouet pncipa
liter Fulg. p. l. si qd rē. §. de excep. rei iud. fm lec. gl.
que est magis pueniens illi lfe. z ppterea ipse repre
hēdit lec. illā quā approbat Bar. circa. d. l. iulian^o. i
quātū Bar. intelligit. d. l. iulian^o. qz ibi iudex simpli
citer absolūdo videat absolūere ex eo. qz nō fuit p
batū p actorē. ppterea i alia instantia in qua reperit
tanqz idebitē solutū possit pbari p aduersariū illō fu
isse debitū qz ius illud nō pbasset i alia instantia. tñ ad
l. si qd rē. Bar. rñdet in. d. l. iulian^o. in. ij. vel. iij. col.
Pau. de ea. in. d. l. iulian^o. approbat distinctionem
Bar. ibi positam. sed dicit eaz limitādā eē. qz iquan
tū Bar. dicit qz si sup petitiōe reductiōis lata ē snia
d petētem ex ea cā. qz laudū erat equū. tñc petens i
cidit in penam. nā h dz intelligi eē verū nisi petēs re
ductionē hēret iustā cām petēdi. qz sicut excusat ab
expēsis qd ppter iustam cāz litigādī. d. l. q solidū. §.
etiā. z ibi nō. de le. ij. ita excusat ab ista pena p nō. p
Jo. an. in. d. addi. Secūdo limitat pcedere qñ que
stio penē est iter easdē psonas iter quas latū est arbi
tramētum. secus si iter alias p. d. l. qdā cū filiū. z ibi
bar. i. ij. col. z dcm ē. §. Et dicit qz si arbitramētū fu
it p pte reformatū tanqz iniquū. z p pte pfirmatum
tanqz equū. an petēs reductionē tñc icidat i penā vi
dēdū eē Bal. i. d. l. si. C. d. arbi. de quo. §. dicā. Ipse
met Pau. d. ca. i. d. l. tres fies simplr dicit qz lz dy.
cōsuluit qz succubēs in cā petitiōis reductiōis inci
dat i penā etiā si iniuste succubat. z tñ hz pau. de ca.
ibi rñ qz aduersus dcāz penā poterit se tueri exceptō
ne si pbz arbitramētū eē iniquū p id qd nō. gl. sing.
i. d. l. tres fies. fm eū. q nūmo ēt si nō possit pbari q

arbitramētū sit iniquū. si tñ pbat qz hūit iustā cāz credēdi qz el
set iniquū excusaret lz nō eēt iniquū. ita dīc ipse p not. p io. an. i
d. addi. Ro. i. Rica. §. d. arb. circa si. refert aliq ex pdictis. Et di
cit qz lz Dy. fundet opi. suā p istū tex. tñ posset rñderi qz h si ap
paret an fuerit appellatū a snia vñ nō. z sic nō fac ad casuz nūz
fm eū. lz ista rñsio nō plz. qz si eēt appellatū nō diceret b penā
eē cōmissaz qz p sniaz sit declaratū eē d fcm. qz p appellationez
eēt suspēsa snia. l. si cā cognita. C. d. transac. c. veniētes. d iureiu.
itelligit ergo b fm oēs z bñ qz snia transfuerat i rē iudicatā. bñ
dit ēt ro. qz p opi. Dy. fac gl. sing. i. l. i. hac i gl. magna. i pn. §.
d triti. q vult qz iusta cā litigādī excuset ab iteritu speciei qz hz eū
singlr. pōderat bal. i. c. si qs. i. ti. q succel. tene. el. ij. ad idē fac hz
eū id qd nō. gl. ij. i. l. qd te. z i. l. vinū. hñ. cū eēt. §. si cer. pe. vbi
iusta cā litigādī excusat quē a mora ad idē allegat id qd nō. gl.
singularis. i. l. pma. i. h. §. si qs ius di. nō obtē. vbi hñ qz non tñ
iusta cā hz ēt iniusta excusat a pena p tūacie. z dicit qz bal. ibi al
legat p simile gl. i. l. ex p sensu. §. si. §. d. appella. l. plagij. z qd ibi
nō. C. ad. l. fauā. de plagi. vbi talis cā excusat a dolo. z qd nō. i
l. i. i. si. §. d. biga. vbi hz eū hñ qz nō tñ iusta hz ēt iniusta excusat a
culpa. Itē qz iusta cā excusat a pena legali. vt dicit eē gl. nō. i. l.
ab exccutore. i. gl. si. C. quoz appel. nō reci. z p io. an. i. c. j. i. si.
d elec. li. vj. i. nouella. lz p opi. Dy. fm eā faciat gl. reputata. sin
gularis. i. l. si cū militari^o. C. d. test. mili. vbi iusta abntia excu
sat quē a pena legali nō a pūctionali d q tractam^o. ad qd ēt alle
gat nota. p gl. i. d. l. iij. §. si rē. d leg. iij. z i. d. l. nō solū. de rei vñ
vbi fm eū nota qz iusta cā litigādī nō excusat ab expēsis pūctio
nalib^o. lz a legalib^o. sic isti. de pe. teme. liti. §. i. Et finaliter pclu
dit qz aut ppromissū fuit necessariū. z tñc nō tñ iusta. hz ēt iniu
sta cā hēat excusare a dicta pena ppromissi. p nota. p gl. i. d. l. i.
i. si. si qs ius di. nō obtē. z nō. Bal. i. d. l. eos. §. cautōe. Aut cō
promissuz fuit volūtariū. z tñc aut reductionē petijt re^o z succu
buit. z tñc seqnda ē distinctio bal. i. d. si. C. d. hē. ep. quā. §. retu
li. Aut actor petijt reductionē z succubuit. z tñc iusta cā nō ex
cusabit eū. qz sibi ipntet si bñ istruct^o nō venit ad cāz put dz. l. q
i alteri^o. §. d. reg. iur. nisi cōis opi. seu cōis error ita se habuisset.
qz excusaret. l. qstū. als. l. i. §. si. §. qñ ac. d pecu. ē āna. z ista dī
stictio fm eū ē de mēte bal. i. d. l. nō solū. z i. d. l. qd te. C. Sz h
distinctio sua nō plz. z pmo inquātū dicit qz i cōpromisso neces
saria cā etiam iniusta excusat a pena p nō. p gl. i. d. l. i. si qs ius
di. non obtem. Nam illa glo. repēdit p petrū z Dy. ibi i se
cūda oppo. qz fm eos ignorātia pbabilis nō excusat ab expēsis
allegat. d. §. oportet. bal. ēt in. d. l. i. in. si. si qs ius di. nō obtē.
dicit qz multū dānauit illā gl. ita ēt reprobat expēse illā pde. de
anch. ibi z ē de mēte bar. i. d. l. ex p sensu. §. si. i. si. z i. l. si. i. h. z ē
aduerdēdū zē. §. de in inte. resti. z ēt i. l. ea q. C. quō z qñ iu. nā
cū videat tractari d pena p tēptus. vt. l. si qs rem. z ibi gl. si. §. d
arbi. requirit iusta cā vt qs excuset a pena p tēpt^o. c. cupiētes.
qz si per viginti. i. h. nulla iusta cā p tēptērit. de electi. i. sexto.
Preterea posito qz gl. illa esset vera de cuius vitate ibi dixi. tñ
illa glo. loquit^o quo ad excusandū a pena legali a q qs facili^o ex
cusari vñ qz a conuēntionali. p nota. p gl. i. d. §. oportet. p h qz
mitius agit cū lege qz cū hoīe. l. celsus. i. pn. cū ibi nō. §. d. arbi.
Similiter nō placet inquātū in cōpromisso volūtario distinguit
iter actorē z reum. nam bal. in. l. nō solū. quā ipse allegat p di
stinctione sua dicit dñm. Nā bal. ibi arguit d decisionē io. an.
qz actor dz venire istructus. z sic ista cā nō vñ qz dbeat eū excusa
re p id qd hñ i. d. l. q i alterius. z rñdet bal. qz petēs reductionē
ad arbitrium boni viri hz silitudinē rei sicut appellās ad hoc. lz
nihil alleget potuit allegare tex. cū glo. i. h. defensio. i. c. signifi
cauerūt. d excep. iūcta. l. nō distinguem^o. §. cū qdam. §. d. arbi.
Itēz inquātū Ro. allegat d Dy. id qd nō. p glo. i. l. i. hac cū
si dicētem qz iusta cā excusat. pz ad id rñsio ex bis q dca sūt. §.
referēdo pau. d. ca. hic. z Ant. de bu. i. d. c. qntauallis. z si rñ in
quātū Ro. p opio dñia. allegat nō. p glo. in. d. l. si cū militari
b^o. dīc qz ad illō pōt rñderi qz illa gl. vult qz absentia cā rei pu
bli. nō tribuit restōne in integrū aduersus dñtuz. rō qz lesio nō
erat cāta ppter abntem. sed ppter dñtū z ex ipō dñtu. l. q a pa
tre. e. ti. sed bñ restituit aduersus lesionē legalē. puta cursum p
scriptōis. qz talis lesio causabat ppter abntiā. qz rō cessat i qōne
nostra. z sic ab hac dñendi pōt opi. io. an. z caue etiā qz iquātū
Ro. in reo petēte reductionē seqtur opi. bal. i. l. si. de hē. ep.
ipse refert qz bal. ibi lz qz aut petēs reductionez habuit iustā cāz

petendi et excusabitur a pena si succubuerit. aut dubitat an habuerit iustam causam et succubens presumat hunc non iustam causam. et ideo incidat in penam. nam reuera Bal. aliter vult ut superius retuli habere sua. puto in hoc satis dubio articulo per conclusionem tenendam esse pro vera opinione. *By. et Bar.* per iura allegata per istam partem. et maxime per istum textum. et d. l. ex diverso. §. i. nec ob. rursus data per An. ge. ad. d. l. tres fratres. et ad. d. l. ex diverso. quod imo accessoriariam ibi deducebatur in alia instantia. puta quando petunt fructus iure actionis. i. rei vendicatione lata in sententia super fundo. ut ibi per gl. i. ver. erroze. in fi. et ibi etiam Bar. quod conclusio venit primo limitanda nisi ille aduersus quem petitur pena probaret aliquam iustam causam litigandi. quod talis esset quod ea nunc ostendendo doceat de iniquitate sententiae cum late in causa reductionis per allegata per opinione. *Jo. an.* quia ibi declarauit Anto. de but. in. c. quintauallis. et Bal. in. d. l. edita. Secundo potest dari limitatio et ista est magis dubia quam colligitur ex his *Bar.* i. d. l. iulianus. cum concordat. §. allegatis ibi inquiritur vult quod si iudex petentem reductionem absoluit. et hanc absolutionem fecit. expressa causa. quod petens non probauit de iniquitate arbitramenti. vel absoluit simpliciter et ex actis appareat de illa causa. §. quod petens non probauerat de iniquitate non incidit tunc in penam. nam istud facit. quod si teneamus put nonnulli tenuerunt quod presumat per arbitramentum etiam quando est reclamatum et petit ipsa reclamatio seu petitio reductionis ut sensit *By.* in. d. consilio. et *Jo. an.* in. d. §. sequitur in addi. quod incipit *By.* in regula. et Bal. in addi. Spe. in ti. §. app. in. xv. colu. allegat quod huiusmodi. l. i. C. de fi. instru. et iure baste. fil. li. x. et §. si. cum si. isti. de fideius. et l. ab ea pre. §. de proba. et tunc si petens non probauit iniquitatem sequitur quod arbitramentum remanet equum. cum presumatur per iusticia arbitramenti ut prime dixi et sic perinde est de hac si per nunciatum esset laudus esse equum sicut presumebat esse. tunc sustineo dictam limitationem *Bar.* quia puto hiorum esse opinione. illorum quod tenet quod non presumat per iusticia arbitramenti quando petita est reductio. ut tunc *Ant.* de bu. in. c. quintauallis. in §. venio ad sextam. et *Jo. an.* de imo. ibi in. xiiij. char. in ver. quod autem huius probare. et *Ant.* de bu. et *Abbas* in. c. quoniam contra. de proba. et *Ant.* de bu. in. c. cum ad sedem. de resti. spo. et in suo consilio quod incipit quod hec dubia vulgaria habet et *Ro.* in. l. sciendum. §. e. sicut non presumit per sententiam iudicis quando est appellatum ab ea. ut i. auct. de his que ignore. ad appel. §. illud quoque. et in. d. c. cum ad sedem. in fi. Et no. Spe. in ti. de sententia. §. ut autem. vel si. et no. per quosdam. et in ti. de insti. edic. §. restat. et in summa. sicut etiam dicimus in sententiis censuræ. que huius non suspendant per appellationem. c. pastoralis. de appel. tunc non presumit per eis quando est appellatum. ut no. *Inno.* in. d. c. bone. el. i. de electio. et c. quoniam de proba. et in. c. sacro. de sen. excõ. et dicit *Ant.* de bu. et io. de imo. in. d. c. quintauallis. quod quoniam non presumat per arbitramentum quod est petita reductio. tunc in causa reductionis fatendum est per eos quod non probandi iniquitatem laudi incumbit ei quod petit reductio neque quod est fundamentum institutionis sue. l. ij. cum si. §. de proba. i. cle. si. cum ibi no. de rescriptis. et quod petens rescissionem contractus occasione leuionis huius necesse est illa leuio probare. l. nam et postea. §. si minor. §. de iure iur. et ipsius arbitramentum dicitur quodammodo transactio. ut no. i. auct. ut dist. iudi. iuxta per. et per huius potest saluari et intelligi de causa opinione. *By.* et io. an. in addi. pri. allegata. si ut deum eorum preceat quantum ad hoc non probandi iniquitatem incubat petenti reductionem. et ita est vult *Saly.* in. d. §. arbitror. in. xvi. q. quod est notandum: quod aliud est in causa appellationis a sententia iudicis quod non est reus quod ita appellati incumbit non probandi de iniquitate sententiae. ut late ponit *Bar.* et alij in. l. huius ad. ciuilia. C. de appel. cum suis concordat. ergo in proposito stare potest quod iudex si petentem reductionem pronunciauerit non quod laudum verum vel presumptiue sit equum quod petens reductionem non probauerit de iniquitate. et per hoc per *Saly.* in. d. l. cum antea. non bene se fundat impugnando dictam limitationem *Bar.* per quod est limitatione sustinenda vide no. per *Bar.* i. l. ij. §. i. circa. iij. colu. ff. vi bo. rap. ubi ad hoc allegat bona iura nec huic limitationi ob. iste textus. quod respondeo quod hic non potest dici quod fuerit contra petentem lata sententia ex eo quia non fuerit probatum. quod imo fuit lata ex ea causa expressa quia fuit per diuisiones et fideicommissum tractatum. *¶* Iuxta predicta quero quid si petens reductionem pro parte obtinuit et per parte succubuit an incidat in penam. respondet *Bal.* in. l. si. C. de arbi. quod si totum est unum et idem capitulum vel conuictum non incidit in penam quod permissum trahit ad se prohibendum et quod ista in ventilatione non possunt commodè separari. facit per eum. l. cum

speciosus. §. generaliter. §. de dona. inter vi. et vxo. et l. etiam. §. i. §. de mino. in contrarium videtur secundum eum quod debuit petitionem suam iustificare adeo quod non concluderet nisi recte. et si secus facit incidit in penam. ar. l. qui solidum. in per. §. leg. ij. ita residet *Bal.* ibi. Sed ipse *Bal.* in. l. eos. §. cautione. C. de appel. arguit primo quod teneatur ad partem pene. arg. l. si. §. de eo quod cer. lo. et l. si seruus. §. si plurium. §. si quis cau. Secundo arguit in primum quod teneatur ad totam penam. allegat. l. v. §. si. §. e. et l. heres. §. idem iur. §. fami. he. per hoc etiam adducit quod libellus petitionis reductionem sumit ex vniuerso quod totum non debet scindi. et quando oratio sumitur ex vniuerso si per est falsa tota reperit falsa. ut l. si is qui duceta. §. vtrū. §. de re. dub. Tercio contra vtrūque predictorum adducit quod imo vtrumque solidum excusetur a pena quod non tenebatur diuidere petitionem suam cum nec aduersarius diuideret victoriam suam. et hoc per locum a pari quod huius locum in iudiciis. l. si. C. de fruc. et lit. expen. et concludit quod non incidat in penam. quod sicut in casu predicto non teneret in expensis litis vnus alteri. ut no. *Bar.* l. ipse non alleget i. auct. nouo iure. C. de iudi. ita nec tenebitur in pena. *¶* Item arbitramentum non fuit latum secundum bonum virum videtur autem promissum seruari id quod bonum vir iudicaret. l. si libertus. §. de ope. libe. coniuncto. C. debeat ex de re. iur. Item non potest dici quod veniat contra illud arbitramentum quod non remanet simpliciter tale prout fuit latum sed est alteratum ar. l. ius ciuile. §. de iusticia et iure. et l. pe. j. de preto. stipula. *¶* Item quod ille qui petit reductionem non agit precise de toto nec de tanto determinato modo sed dicit peti reduci quatenus bono viro equum videbitur. que petitio pendet ex futuro euentu. §. curare. insti. §. actio. et insti. de obli. que ex quasi delictis in per. quatenus ergo per sententiam declarabitur eatenus per sententiam fieri petisse videtur et non plus. ac si dixisset peto corrigi in tanta quantitate et plus et minus put probabit ergo nihil iniustum vtrumque petisse et non dicitur contravenire quod iniuriam repellit. l. quidam cum filiis. j. e. et l. quero. §. interlocutorem. §. loca. ipsemet *Bal.* et in. c. inter partes. in per. in ti. de leg. coradi. querit quod si arbitrator precepit quod darentur decem sed postea iudex coram quo petitur reductio dimiuit et statuit dari quinque. vtrum si illa quinque non soluantur committatur pena compromissi. et in hoc videtur tenere quod non dicemus istam opinionem placuisse *Barto.* et voluit allegare no. per *Bar.* in. l. multa. in prin. §. de condi. et demon. cum concordat. sed de hoc nihil ad rem nostram. Sed retento dicto themate querit ibi *Bald.* nunquid ille qui petit plus debito incidat in penam compromissi et istud facit ad propositum nostrum et refert ipse quod *Jaco.* de ardiso tenuit quod non quia iustam habuit causam litigandi et ignorauit quantum esset illud quod deberetur unde non debuit ipse ius suum indiscussum relinquere. l. illud. §. de peti. here. Item non debet dici contravenisse antequam debitum fuerit declaratum si cut nec pendente appellatione dicitur contravenisse ar. l. statuliberi rationem. §. de statulibe. maxime si iudicio offerat se soluturum id quod declaratum fuerit. nam interim non dicitur in mora. ar. l. si residuum. C. de distrac. pig. et per hoc dicit *Bal.* esse determinatum an petens reductionem incidit in penam cum demum post sententiam appareat quod habebat iustam causam pro parte et pro parte non. et sic videtur *Bal.* ibi sentire quod non incidat in penam. Adde quod ad hanc questionem facit optime id quod no. *Inno.* in. c. finem litibus. de dolo et contu. et Spec. in ti. de expen. §. pe. in fi. ubi dicunt quod si sententia continet plures articulos et in vno est iusta in alio iniusta. et aduersarius appellat a tota sententia. vel etiam vtriusque pars appellat fiet vincide per denatio expensarum. idque causam aduocat.

¶ Quid est appellatum. adde an presumat per sententiam a qua est appellatum vide per *Barba.* §. v. et a presumat per laudo vide per *Fulg.* §. h. lxxij.

fm eos bz diuidere iustu articulum ab iniusto articulo. et ab iniusto tantu debz appellari. c. Raynucius. h. dictus vero. et c. Raynaldus. h. a cuius snia. et d testa. vbi vero vnu tm pmet capitulum vt qz cōdē/ nas in centu ille qui tm in. l. cōdēandus erat nō pōt fieri diuisio. iō tūc fm eos licite a tota snia appellat nec fiet bīcinde cōpēsatio expēsaz qz nō spectat ad partem distinguere vtrū dbeat tm vel nō. sed vbi sūt plura capitula snia pte pte valere et pte n. vt i iuri bus pri. allegatis. et in. c. placet. et ibi no. de puerfa. p iug. et l. carmelia. s. d iur. patro. ita volūt ipsi. et po nit etiam Bal. l. nō per omnia ibi distinguat in auē. generaliter. in. vj. col. de epi. et cle. et dicit no. Bar. in l. q insoliduz. in pn. de leg. ij. q si petit aliquid plus debito habeo iustā cām litigādi super toto adeo q nō debeo in aliqb' expensis p demnari nisi te obtulif ses paratū recipere illam ptem que erat debita et desisteretur a lite per. d. l. qui solidū. que ad hoc ē me lior que sit in corpore iuris fm Imo. ibi pbatut etis in. l. i fideicomissi. in prin. s. d vsur. no. Saly. i. l. edi ta. in h. modo quero et c. s. d edē. et l. plenius. i. l. p perandum. s. finautē alterutra. de iudi. et etiam ali quid p Bal. ibi et in. d. s. cautione. Ex quibus vide tur resultare cōclusio q si plura erant capitula et cla re hba petitionis reductionis tendebāt ad rescissio nem totius arbitramenti i omnibus capitulis: tūc si in vno succubuit et in alio obtinuit fuit i culpa nō di uidendo q incidere in penā. secus si vnu erat capi tulum et licet Bal. in. d. l. fi. C. d arbi. alleget in pū. d. l. qui soliduz vt retuli. tamē illa. l. quo ad casuz no strum facit ad oppositum eius ad quod allegat per Bal. attento maxime q petēs reductionem dicit su Rinere partem rei vt dcm fuit in superiori prima que stione. ¶ In ea. glo. ibi dic vel secundo et c. hec secū da solutio est cōter reprobata qz per diuisionē non tollit ius fideicomissi ipso iure nec ope exceptionis. vt hic plene p Bar. in. i. et ij. q. et infra dicit ideo nō ē necessaria replicatio. l. ij. s. d excep. et differt hec se cunda lec. a prima. qz fm pmā lec. snia fuit iniusta et actor nihil omisit. sed hz secūdam fuit iusta pp defe ctum actoris q replicationē omisit. tm habito respec tu ad ius litigatoris. i. ipsius agentis fuit iniusta. et ex hac lectura dicit Ang. q hētis notare q vbi ob. exceptio habens ius replicandi replicare tenet. als imputer sibi. sic etiam habet in. l. siue apud acta. C. de transac. fm eum hoc tamē limita nisi replicatio in esset exceptioni qz tunc nō esset replicatio necessaria actoris per elegāter no. per Bar. in. l. euz q ita. s. qf el. i. s. e. cū cōcor. quas ibi allegauit et exempla ibi pa tent. ¶ In eadē ibi in re aliena dno pūte et c. dclarat glo. per id quod habet in. l. fideiusor. s. pater. cum glo. fi. s. de pig. et plene p Bar. in. l. que dotis. s. so. ma. in vltima colū. cum p cordā. et cū hac solutōe ad lecta. l. ticius. hic allegata in gl. trāsit simpliciter an ge. hic: sed melius responde vt per Bar. hic in quar ta opp. et bene not. illaz solutiones i qua. Bart. dicit quod in. d. l. ticius. ius pignoris erat d presenti. s. h ius fideicomissi erat de futuro et nō ita faciliter tollit ius de futuro sicut ius de presenti. l. ita scriptus. s. si sub conditione. s. de leg. ij. nam ex hac solutione in fertur vnum diligenter no. hqz per istaz diuisionē d qua hic i tex. ius fideicomissi presentis seu futuri pu ri videtur eē remissus inter ipsos diuidētes. et hoc fir mat Pau. de ca. per. d. l. lucius. l. de istis hōis bar. mētionem nō faciat. Intelligit tamē Pau. de ca. h esse verū si diuidētes habebant sciam dicti fideicō missi nō posse videri remissus tale ius a testamēto de pendens. l. nō est ferendus. et l. de his. s. de trasac. et nota plene Bar. hic in. iij. q. sed Raph. cu. hic cir ca fi. l. d predictis mētionē nō faciat dicit q sibi oc currit dici posse q in casu huius. s. intelligat fuisse be

ne iudicatū intelligendo q hic fideicomissum erat purum. et ex hoc fm eum esset multum nota. q per diuisionē et p uentionē d nō veniendo ptra diuisionē videret renūciatū fideicomisso pu ro. et pro hoc facit rō fm eū quia in diuisione veniūt legata et fi deicomissa pura. l. si qua petitio fideicomissorum. C. fami. her. subdit tamē qd res videtur sibi dubia. qz licet non petat in diui sione legatum vel fideicomissum purus tamē nō debet sibi pze iudicare. arg. l. sin autem. s. fi. s. de ne. ge. et l. qd in diez. s. i. s. de compen. Et fm eū istud vī bonum argumētum si fideicom missus purū erat acceptatus qz nō intelliget esse remissus sicut si permitto te vendere rē meam me pūte mibi nō preiudico quia presumitur quod faciam te pcuratorem ad vendendum. l. ma ter. C. de rei ven. sed si nonduz erat acceptatū fideicomissus be ne potest videri remissus. qz tunc facilius inducitur presumptio repudiationis. l. codicillis. s. i. s. de leg. ij. subdit tm q res dubia est et no. ¶ Sed circa hoc adde inquantuz Raph. vult itellige re istū tex. i fideicomisso puro q tex. hic inuit pūm in pū. post mortem. et ita cōter intelliget post gl. et doc. in fideicomisso cō ditionali nō purificato tūc qn facta fuit diuisio. Item p eum fa cit qz si hoc fuisset bñ iudicatum iste tex. fact' esset de indubita bili super eo quo principaliter hic queritur. s. super cōmissioe pe ne s. l. q labeo. cum vulgarib'. s. de car. edic. et distinctio sua i ter casum qn fideicomissus esset acceptatū vel nō. nō vī iure p bari in iurib' allegatis per eum iuncta. l. si fundū p fideicomis sum. in prin. ff. de leg. i. cū ibi no. ¶ Itē distinctio sua vī s. d. l. ticius. In hoc articulo dubiū facit qz Bar. hic in. xij. q. circa fi. dū alleg. l. ticius. vī velle q. d. l. ticius. nō hz locū qn tractaret de inducēda renūciatione iuris competentis ex testō per no. in l. tres fratres. s. de pac. et p no. per eū hic in. iij. opp. relinquit tm ipse cogitandum dicens se dubitare tm mibi magis placet q intelligatur remissū dcm fideicomissus purus seu presens et sic ha beat locū hoc casu illd qd habetur in. d. l. ticius. in rōne sui. et h est de mente By. hic quem refert Bar. in. d. xij. q. et cum By. ēt transit Bal. et Raph. hic qm nō obstant no. in. d. l. tres fies. in gl. magna. qm rñdeo q inquantū illa gl. dicit q generalis trā factio nō habet effectū quo ad ea que pēdent ex testō intelligit scilicet iter ignorantes. s. iter habentes sciam testis sic vt p per l. quā ibi allegat. s. p. d. l. nō ē ferendus. et no. Bar. et alij. in. d. l. tres fratres. et hic in. iij. q. ¶ In eadem ibi. vī dic tertio fm ro ge. et c. hec solutio Rog. recte considerata est duplex. prima est i effectu q h ptabat de mēte q voluerint remittere fideicomis sus s. ista diuinat iō cōter repēndit. pte rea fm Ang. qphēde ret casuz idubitabiles. nō enī ē dubiū q fideicomissū pōt pacto remitti. l. i. C. d pac. et renūciatione simplici facta i iudicio vt. l. i. cū gl. s. d cu. bo. dā. et no. i. l. pluriū. ff. d acq. be. et fm istā lec. et duas precedentes. dictio qsi posita i tex. ē expressina pūtatō. ¶ Secūda solutio gl. ē q h diuidētes i dubio videātut voluif se remittere ius fideicomissi pditionalis. et h p illā clam genera lē hic appositaz dum tex. dixit et sibi cauerunt nihil contra pze missa facturos. et sic t3 q hic fuerit bene iudicatū nō ex eo q fue rit signāter de fideicomisso trāfactū. s. qz trāfactū vī per diuio nē factū in forma posita hic in tex. et iō dictio qsi est nō ipropie tatis isto casu. S3 p istam lec. facit qz p simplici diuisionem fm oēs nō vī eē remissus ius fideicomissi pditionalis iter ipsos di uidētes. vt probat i. l. cū pī. s. hīditatem. el. ij. de le. ij. fm vnu intellectū. s. intelligendo q ibi coheredes diuidētes fuissent i te stamēto grauati inuicem restituere p fideicomissus et lare pbat Bar. hic in prima qōne. ergo illa cla gñalis i qua diuidētes p mittant nihil se cōtra diuisionē facturos restringi bz ad specifi cata tm. l. si de certa. de trasac. l. si. s. idē quest. s. d p di. ide. l. si ex plurib'. i pn. cū ibi no. j. d solu. iō si diuisio nō iportabat rē missionē fideicomissi p. d. s. hereditatē. nec etiā debet hoc im portare generalis cla per quā promissus ē p stipulationē pueni re et presertim cū stipulatio iteiposita sup aliquo actu debeat in telligi fm naturaz illius act'. l. si stipulatus. i pn. s. d vsur. l. si le gati serui noie. in pn. s. de leg. i. et ita per hoc et per quasda ali as rōnes reuuit Bar. hic i secūda questione vt ibi plenius per eū S3 By. hic et Guil. d cu. i. l. q cum tutoribus. allegata i gl. sequitur hanc opl. Rog. q intelligatur remissum fideicomissum cōditionale per diuisionem cum dicta clausula generali p istuz tex. et hoc t3 etiam hic Ang. pcurrentib' aliquib' primo q fidei

liberi et liberi cura
h. t. h. g.

ahis

commissum vere fuit ignoratum. secundo quod fuerit reciproco. et per omnia
coequum ita quod unus non fuerit magis grauat dare alteri quam econ-
tra. nam tunc per tale diuisionem cum dicta clausula generali versus remissum
fideicommissum. alio secundo. et ita intelligatur. et per istum intellectum
iste. §. reddit fing. si non est alibi secundum eum. pro quo intellectu addu-
cit primo quod sic fuit iudicatum. unde presumendum est per iudice quod iuste
fecerit cum ad id teneat vinculo iuramenti. ut i. auct. iustitiam. quod
presatur ab his. collatio. ij. et c. venientes. de iureiurando. unde vi-
demus quod per sententiam iudicis presumitur. c. in presentia. de renunciatio. ca-
pit. cum iter. et c. sicut. de re iudi. c. bone. et l. de elec. l. herenius.
§. gaia. et quod ibi non. §. de euec. secundo quod non est verisimile quod actor ap-
pellasset si iniuste succubisset. ar. l. illud. §. de peti. here. tertio
quod actor hoc expressisset et nos sub dubio non reliquisset. quarto quod ad-
iectio clausula generalis debet aliquid portare cum post saluam rationem recti ser-
monis est si adiecta dispositioni specialis ex quo ad ipsam disposi-
tionem per vinculum coherentie. ar. nota. per gl. in c. accusatus. de he-
reti. l. i. vbi gl. no. vbi dicere quod per clausula generalis non egrediat
terminos dispositionis specialis. d. l. si de certa. tamen illud est verum nisi
illud de quo queritur cohereat. et sit conexum disponi pambule. per
et adducit quod hec interpretatio quod videat fideicommissum versus amica-
com appetitui hominum quod continue inclinatur ad huiusmodi liberam admini-
strationem reipublice. l. i. re mandata. C. mada. Item quod per interpretatio versus esse
utilis reipublice per ipsam remissionem evitat votum captivum mortis
alteri. l. si fideicommissum. C. de trasac. vbi impator tale remissionem
valde commendat. ergo est dicta interpretatio. ar. l. si mo. §. de p. di. et de
mon. Item quod per intelligat scilicet remissio per dictam non insurgit aliquod
absurditas per omnia egrate quod tamen unusquisque remittit quantum sibi
remittit. et per b. d. posse responderi ad obiectum de clausula generali adie-
cta in dispositione specialis quod nil operari debeat quod illud verum est quod perductio
sive extensio ad aliud quam ad spem ipsam esset inductiva absurditatis
vel odij seu iniquitatis. sed in casu proposito est potius extirpati-
ua odij et malicie. Item non ob. d. §. idem queritur. quod respondet
quod ille qui soluit ibi debetur soluit ignoranter et similiter promissio de
non mouendo pertrouersia fuit erronea. facit. l. doli. §. nil diuisum.
l. si noua. §. in proposito nostro omnia facta et gesta fuerunt ex certa
scia. Item respondet ad l. paulus calimaco. §. pro pro. de lega. iij.
qua allegat Bar. per se hic quod ibi fideicommissum ex dispositione perna
adiectis verbis de quibus hic fit mentio non versus per se sublatum propter
favoris filiorum quibus per prouidere voluit. non. n. est verisimile quod in causa
confiscationis et publicationis bonorum testator voluerit filiam su-
am hereditate puare quod cessat in casu nostro. et per b. concludit
opi. Roge. intellecta. ut. §. e. vera et §. ea dicit se per soluisse padue.
bal. §. et per opi. rog. et dicit quod quod dicta clausula de non perueniendo diui-
sio est appositae si nulla alia causa subest per quam possit peruenire neces-
sario videtur fieri illatio ad ius futuri fideicommissi. arg. l. si tam
augusti. §. de serui. et l. si quando. in per. de leg. i. secus si tunc alia causa
subest quod tunc intelligere reb. sic se habent. ar. l. quod seruus. et quod
ibi non. §. de p. di. ob cau. et sic isto casu uno decedente postea sine li-
beris posset peti fideicommissum. et per b. mo. limitat de am. opi. By.
et Ro. gl. Et per dicta dicit Bal. petere rsum ad id quod dictum
est de clausula generali. vel secundum eum percedit illud nisi precessit dispo-
sitiua sup. re certa. secus si nulla specialis precessit sed sola generalis quod
tunc non est recedendum a significato verborum. l. i. qui duceta. §. ut. et
§. de re. du. et l. non aliter. de leg. iij. et maxime favore liberationis. l.
arrianus. §. ti. i. et intelligi de quod opi. By. percedat quod habet scia
fideicommissi. non tamen aliquid dicit Bal. quod requirat fideicommissum esse
reciproco. et omitto coequum respectu portionum fideicommissi. ut
dicit Ang. Imo. hic dicit posse dici quod per opi. Ang. sit valde equum
per equitatem positam in l. fideicommissum. tamen de iuris rigore non sit
vera. nec probatur opi. Ang. hic quod iuriconsultus non principaliter
hic intendit decidere istud dubium sed dubium pene. unde verisimile est
quod presupposuerit iuriconsultus hic fuisse male iudicatum. quod que-
ritio alias formata principaliter non habuisset dubium et obuius po-
tius formari quod principaliter an fideicommissum intelligitur remissum
quam formari quod pene. et sic attentis predictis hic versus casus in opposi-
tum. et per hoc facit secundum eum. quod ex quo secundum eum com. opi. per simplicem
diuisionem non tollitur ius fideicommissi. non debet dici illud esse sola
tum per adiectionem dicte clausule cum per ea nil aliud permutat quam
non facere sed diuisionem. Sed non est dubium quod non facit sed diuisionem pe-
tes fideicommissum. ex quo per diuisionem non intelligebat remissum
ergo et. per hoc et adducit quod clausula adiecta per unum effectum

non debet operari alium. l. legata inutiliter. §. de leg.
i. et bonum tex. in cle. i. de preben. vbi clausula adiecta
ad executionem principalis diuisionis non ampliat il-
lam. ergo cum iste clausule fuerit adiecte ad iuuau-
dum diuisionem non debent operari augmentum ultra
id quod importat principalis dispositio. arg. d. l. i. Et per
intellectum Ang. ad istum tex. facit secundum eum. quod diui-
nare est quod hic fideicommissum fuerit in totum coequum
cum hoc non apparet ex tex. nec ex gl. Subdit tamen
quod propter tantorum virorum opiniones non potest ne-
gari passum esse dubium. et satis diceretur hinc iustam
causam litigandi qui secutus esset alteram ex opinionibus
supradictis. et dicit posse responderi ad primam et se-
cundam rationem Ang. quia procedunt in dubio nisi
aliud appareat ex coniectura vel ex alia dispositione
iuris: sed hic satis apparet hoc ex. §. tactis et sic est ve-
risimile legislatores sic sensisse qui formauit questio-
nem super pena que alias non haberet dubium et per
hoc ob. tertia ratio quia satis est verisimile legistato-
rem habuisse per constantem sententiam fuisse iniustam per. §. di-
cta. non ob. et quarta ratio dum allegat. d. c. accusatus.
cum glo. quia ibi clausula generalis trahitur ad co-
herentiam seu connexa hic autem separatum est fidei-
commissum ab ipsa diuisione. et ideo non sic faciliter
trahitur ad id. ar. d. l. si de certa. cum ibi non. et. §. e. l. si
ita qui. §. si. non ob. v. vj. et vij. rationes. quia procedunt
quando constaret de mente quod vellent remittere fideico-
missum. nam tunc talis eorum voluntas esset commendanda.
sed vbi non constat de mente a verbis non est recedendum
que hoc casu dicta remissionem non importat. d. l. non ali-
ter. et per hec respondet etiam ad allegata per Bal. dices quod
l. si tam augusti. et d. l. si quod. non faciunt propositum. quod i-
llo id de quo queritur perprehendit ex vi verborum vel ex
demonstratione que sit ad oculum. hic autem fideicom-
missum. de quo queritur non perprehenditur in verbis per diui-
dentes platis nec facta fuit demonstratio ad oculum
per quam necessario includat fideicommissum. Item nec
verum est illud quod dicit Bal. hic. quod hic nulla precesserit
specialis dispositio. quod imo precessit. scilicet ipsa diuisione ad quam
se refert postea illa clausula. nec ob. et quod si alia causa tunc non
subest bene perprehendantur cause de futuro. ut dicit Bal.
quod illud posset percedere quod verba includerent ipsam causam
futuram. de qua queritur ut est videre exemplum in. vij. q. po-
sta hic per Bar. §. in casu proposito verba nullatenus co-
prehendunt fideicommissum ut est de am. et sic per rsum
esse rationibus predictorum secundum Jo. de imo. hic Raph.
hic etiam tenet opi. Bar. quam dicit etiam tenuisse pe-
per. d. §. hereditate. et per hoc etiam adducit. quod si dicta di-
uisio facta esset iudicialiter. et sic per sententiam iudi-
cis non veniret in ea ius futurum. l. non potest. et l. quemad-
modum. §. de iudi. eo. mo. vbi quod fideicommissum futu-
rum non veniat in diuisione presentium. cum non esset ad-
huc debitum. et diuisio est separatio iurium que sunt contra
sibi. tamen non placet vna ratio que adducitur pro opi.
Bar. in quantum dicit quod si intelligeretur quod hic fuisset
bene iudicatum. iste casus fuisset de indubitabili sup-
questione pene hic principaliter formata. quoniam si
eum non esset de indubitabili et esset decisio omnino elegans
attento quod varie erant opi. put et sunt hodie an de-
buerit iudicari fideicommissum esse remissum. unde posito quod
fuisset bene iudicatum poterat dubitari an ex eo quod erat
opi. varie sup. eo quod fuit iudicatum diceretur subesse ius-
ta causa excusandi illum a pena. Pau. de ca. §. dicit quod
quod est facta diuisio simpliciter sine dicta clausula non in-
ducitur remissio fideicommissi futuri. ut est de am. quod ver-
ba hoc non importat. et dicit quod istud non habet dubium sed
Jo. an. i. addi. spe. in ti. de testa. §. in primis. sup. §.
quod si duobus. Sed quod est adiecta clausula de non venien-
do tunc dicit quod io. an. ibi tenet opi. dy. §. quod sit remis-
sum fideicommissum a sciencia per istum tex. §. ipse putat ratio-
nem esse opi. bar. per rationes bar. quod secundum eum non potest responderi.

at Coheren-
tia ampliat quod
idem est dicen-
dum regulariter
nisi materia
esset multum
odiosa etiam si
clausula gene-
ralis non subij-
ceret ut. l. lu-
cius. §. paulus.
respondit et ibi per
Bar. §. de ad-
mi. tuto. facit
tex. et quod ibi per
gl. l. i. §. i. per
§. si quod cau. et
i. vltima volun-
tate est casus
et ibi bart. l. i.
creditor. §. si.
de libe. lega.

Aduerte tñ qz Jo. an. in addi. dñ tenet videri si fideicommissus eē remissum loquitur qñ sba erat multuz pregnātia. qz dñm fuit a partibus qz pmittebant sta ri diuisioni. z qz de rebus diuisis in ppetuuz alter ab altero nō peteret aliqua rōne vel iure vel cā q̄ dici vñ excogitari possit de iure vel de facto. Albe. de rosa. l3 prefati AModerni nō referant tenet opi. By. quā dicit etiam tenuisse Jac. de are. z Jac. de ra. mouet p. l. stipulatio ista. i. pñci. versi. sed quatenus. z ex pressius in. §. quesitū. §. ibi pmissio etiā trahitur ad ius supueniēs. Sed ad illū tex. rñdet Ang. i. d. l. sti pulatio ista. §. si qz forte. z dicit qz qñqz pmissor pfe cte liberaf vt qz impleuit quod pmissit. z tñc si qd iu re postea sibi superuenit illud psequi pōt. z nō ob. si bi pmissio ita loquitur iste. §. cū hic no. Quñqz pmiss or nō liberatur. z tamen pmissio tenuit. z tñc ius supueniens pmissori confirmat ius in psonam stipu latoris. l. si a ticio. §. de rei ven. z. l. apud cellum. §. si a ticio. §. de doli excep. qñqz nec obligatur nec liberatur inspecto pñti statu. z tñc noie iuris supuenien tis obligatur. z ita est casus in. d. §. quesitū fm eum. z ita etiam dicit Bal. z Jo. de imo. in. d. §. si qz for te. vel ibi stipulatio non poterat cōmitti nisi pmissor ius nouuz supueniat. vt est qñ qz pmissit mihi li cere habere rez que nō erat pmitteris sed alienā. nā ideo tunc cōprehendit ius supueniens ipsi pmissio ni. qz talis stipulatio nō cōmittit nisi qñ cōtra sit dñ iu re. secus si de facto. vt. d. l. stipulatio. §. hi quoqz. z plene no. i. d. §. si quis forte. Hic aut stipulatio po terat cōmitti absqz eo quod pmissori supueniat ius. quia sufficit qz dñ facto pueniat. iuxta. l. si quis maior. C. de transac. z hoc etiam sentit Bal. in. d. §. si quis forte. Adde etiam qz in hoc ar. Bal. in. c. i. in ti. im perator lotharius. in vñ. seu. videt tenere opi. bar. i. qz hic fuerit male iudicātū. z et dicit tenere Be. z ia co. But. z fm Bal. hoc sumitur ex gl. d. c. que glo. fuit fm eum pfatis doc. peregrina z icognita. refert tamē ipse qz dy. hic tenuit cōtrarium. qz istud pactū vltra naturā diuisionis appositū debet aliud opera ri. allegat. d. l. si stipulatus. in pñ. tñ hoc non placet. Bal. qz illa sba pacti in quo diuidentes pmisserunt nihil contra diuisionē facturos nō continēt aliqd de fideicommissio. Item qz natura diuisionis nō est iterci pere futuros casus. sed de eis est magis per cautio nē pspiciendum. ar. l. frater a fratre. §. i. §. d. con di. inde. z hanc opi. dicit comprobari manifesto exē plo. pone qz frater totam partem hereditatis sue vñ didit fratri. certe fideicommissum futurum nō videbit remissum qñ est onus hereditatis z illa que debent venditori hereditatis salua sunt ei per eum bñdita te vendita. l. iij. §. cū quis debitor. §. d. here. vel ac. vñ. ideoz esset si tota hereditas assignetur vni z ille cō dēnef in parte estimatōis alteri. z qd est in toto quo ad totum sñr erit in parte quo ad partem vnde di cit qz falsa est ratio Azo. posita hic in glo. in ver. vel quarto zc. fundantis se super euictione z quā rōnez approbauit glo. in. d. l. qui cū tutoribus. z male fm Bal. quia illa non est euicti cū vendita vel permu tata est vniuersitas. sed est quedaz actio personalis resultans ex qualitate negocij gesti iter partes seu ex tacito pacto. vt dicit predictus. §. cum qz debitori. z in hoc dicit Bal. defecisse illustre ingeniu dñi azo. z glosatorū. z By. hanc conclusionem dicit pcedere qñ diuisio facta est z pmissum est nihil facere contra diuisionem. sed si interuenit refutatio generalis hic inde. non tñ fuit facta mentio de fideicommissio fu turo an videbitur fideicommissus eē remissus. z arguit ipse qz sic. qz debuerūt cogitare de hoc cū haberent certam scientiam testamēti. ideo cogitasse presumif. l. emptor. §. lucius. §. de pac. z. l. quicquid astringē de. iij. rñ. §. e. l. si. §. de penu le. z qz vniuersalis posi

Ang. consilio. addo in hoc articulo que habes i apostillis ad Bar. hic i ca racteribus s tortis. z his adde Bal. in c. i. §. si qz mi les z ibi glo. i ti. hic incipiūt cōstōnes re gni scē añ Ya nuam Beati Petri. in vñ bus seu.

tio seu oratio oīa concludit que spāliter nō iueniuntur exclusa. l. si chorus. in pñ. de leg. iij. tamē dicit qz p glo. posita. in. d. c. i. potest dici sñum. qz in generali renūciatione nō veniūt nisi iu ra aperta z non ea que certam pñstentiam nō habēt. qz illa nō dicunt pprie iura sed iurium species. l. cum archimedorā. C. vt in pos. leg. z ita residet. Adde etiaz qz Ang. in consilio. xcix. in cipi. magnificus miles dñs Ant. z illaz opi. quā ipse tenuit B. z quā supra tenui. z dicit qz opi. bar. z sequatium posset pceder qñ fideicommissus nō eēt reciproci. qz tñc si videret remissū fidei cōmissum eēt donatio que in dubio nō presumif. l. cū de indebi to. de pba. z dicit qz ita loquit. l. q cum tutorib. in pñ. §. d. tran sac. z rñdet ad. d. §. hereditatem. p quā se sūdat Bar. qz nihil facit qz ibi nō fuit fideicommissum reciproci inter diuidentes. sed p' eoz mortē erāt grauati de restituēdo cuidā tertio. vñ diuisio nō se extendit ad pñdiciū tertij. z dicit qz illum tex. ibi itelli git gl. z dy. dicit etiā qz nō ob. alia rō Bar. dicentis qz i diuisione nō veniūt nisi cōia. z qz ius fideicommissi nō ē cōe zc. nā fm eum h est falsus. qz et nō cōia diuidunt. z i ipso actu diuisionis cōicā tur. l. cū putare. §. fami. her. C. Itē si sba eēt dicta rō. f. qz nō ve niret fideicommissus i diuisione eo. qz pñtiū est cuiuslibz seqref qz i diuisione nūquā veniret mutue prestatiōes psonales. qz ille sunt pprie cuiuslibz diuidentū. h aut est falsus. qz veniūt i diuisione. vt. l. itē labeo. §. pe. cū se. z. l. puto. §. si. cū. l. se. §. fami. her. vñ l3 nō diuidant tñ i diuisione veniūt. ita ergo i pposito. C. Itē si rō Bar. eēt sba seqref qz et si ageret expresse iter ptes qz fideicō missus pprehēderet i diuisione nō posset venire ppter dfectū for me qz nō eēt aptū recipere ipressionē hui. vt. l. an iutilis. §. ac ceptus fieri. §. d. accep. z. l. qui vñfructū. i. gl. §. d. vñfr. z. l. vt po mū. §. de sui. hoc aut eēt ridiculū dicere. z id qd ipsemet bar. z oēs fatent. rñdit etiā ad aliā rōne qua dicit qz stipulatio gñā lis z indefinita. limitat fm naturā ptractus pcedentis. qz dicit Ang. eē falsas cū ex natura pcedentis diuisionis nō veniat fidei commissi remissio qñ ē fideicommissū mutuū z reciproci vt ē ca sus ad lram sñz eū hic. ibi etiā pleni rñdet ad. d. l. si de certa. h allegata per Bar. qz illa nihil facit fm eū qñ ibi querit an tra sactio facta sup vna re hñs clām gñalez ānexaz porrigat ad ali as res z dñ ibi qz nō. qz dñ alijs nō erat ptrouersia i gñe nec i spe cie. qd aut nostra est an h clā gñalis porrigat effectū suuz in eis dem bonis ex causa fideicommissi sup qbus bonis ptrahit vñ ad hanc cām fideicommissi porrigit diuisio sicut porrigit transactio super eadem specie ad quācūqz cām posset sub gñalitate ppre bendi. vt dicit gl. in. d. l. si de certa. referēdo opi. Augolini qē verissima qñ nō fuit actū ex certa speciali z determinata cā. quia tñc quid iuris est de reb. z ad alias res per clām gñalem nō fiat extensio. idem iuris est dñ causis vt extendant ad alias cās. l. an eadem. §. actiones. §. de excep. rei iudi. z. l. si ita quis. §. si. j. e. vñ ad ppositum qñ sit diuisio res pmutatur adiūicē z iura apō vnum vniuersaliter constituta i aliū transferūtur z nō magis ne qz minus ex vna cā quā ex alia. vt. d. §. hñditatez. ergo illa sba gñalia nihil cōtra diuisionē facturos sñr oēs cām pprehēdunt ex q pōt p fieri z que potest sub dicta generalitate pprehendi. z si dicat quare nō ita comprehēdit qñ vni soli diuidentū fideicō missus debet. rñdet Ang. qz tñc nō pprehēdit. qz tñc resuleret iniquitas. z qz esset directo pñtentionez diuidentis qres pmutan do pñocio nō intēdit plus dare quā recipiat. ad allegata p bar. rñdet eodē mō quo ipse rñdet hic. dicit tñ qz si i diuisione eēt adiecta hec sba a diuidentib. §. qz renūciabāt adiūicem oīa iu ra oēsqz actiones que vel quas añ diuisionēz habebāt nō itellige ref remissū dictū ius fideicommissi futuri seu pñditiōalis. qz cū di es talis fideicommissi nōdum cesserit tpe diuisionis nullū ius ha bebāt diuidentes in eo. l. cedere diem. §. d. sbo. sig. z. l. vnica. §. finaūt sub cōditione. C. d. cadu. tol. z. l. si i psonaz. C. d. fideicō. qz qd dixerit glo. sing. cōiter reprobata i. l. is cui. sub pñditiōe. §. ti. i. ideo cū sit dicta quietatio restricta ad iura pñsentia nō exten ditur ad futura. l. si a colono. §. e. l. cū stipulamur. §. e. ipsemet Ang. in. d. l. qui cū tutorib. in pñ. pñngēdo oīa ibi dicta p dñ refert qz Petrus z Jac. But. Bar. z cōiter oēs tenet qz p dñ cā diuisionē cū dicta clā nō iudicat remissio fideicommissi futuri p. d. l. Paulo calimaco. z p. d. §. hñditatē. z p. d. §. quesitū tñ ipse itelligit hoc eē verū qñ fideicommissū nō erat reciproci vel si erat reciproci fuit statū in finib. simplicis diuisionis p diuident

tes nil promittendo adinuicē vel etiā si nō fuit statutū i finib⁹ sim-
plicis diuisionis s; etiā fuit promissus nihil s; diuisionē fieri dūmō
talis promissio facta sit ab vna pre tñ. s; si reciproce scā fuerit di-
cta promissio ab vtraq; parte z fideicommissū erat reciprocū. tūc vi-
det eē remissus. z ita dicē esse casus singulares h. z subdit q; illa
opi. in lectionibus discursu sibi placet q; fm eum h; egretes. S; z
si ipe hēret consulere dicit q; p tunc cogitauerat qd faceret. Et
pondera. q; Ange. ibi nō requirit q; fideicommissus sit oīno co-
equū ad h; vt i ducat remissio. s; solū requit q; sit reciprocū z sic
inspectis illis suis h; ibi dato q; portiones fideicommissi diuide-
tū eēnt dispares tñ vñ remissus fideicommissum cui⁹ s; iūm ipse
met voluit hic. Habeo etiā in hoc articulo consiliū Bal. qd in-
cipit in xpi noīe vānes pcardi condidit testm. vbi dicit q; si fra-
tres grauati adinuicē fideicommissio reciproco diuiserūt bona he-
reditatis z inuicem fecerūt finē z refutationē ac q; etationes s; p
te alteri obuēniēte in partē z inuicē promiserūt litē vel p;trouer-
siam de dictis rebus nullo tpe inferre z rata hēre z non s;uenire
aliqua rōne vel causa sub pena dupli cum iuramento z quereba-
tur an dca diuisionē habeat in aliquo p;iudicare fideicommissio fu-
turo. z rñdet primo videri dicēdū q; sic. q; nō est statutum in finib⁹
bus simplicis diuisionis. s; ē p;cessus ad refutationē que valet ēt
super iure de futuro. l. i. C. de pac. vnde p;suppositis scientiis
testamenti videtur remissa spes fideicommissi. d. l. de fideicommis-
so. z per no. per By. h; z ad hoc vidēnt se extēdere illa s;ba. s.
nullo tpe inferre zc. vbi in futurū conferant. l. s;ba; oportebit.
i. s; ver. sig. z. d. l. stipulamur. Cōtrariū dicit esse veri⁹. q; diui-
sio nō p;iudicat fideicommissio futuro. d. s. h; dicitatē. Nec ob. p;
missio de nō veniēdo cōtra q; p illam videtur de fideicommissio
remittēdo cogitatū. d. l. qui cum tutoribus. z. l. tres fratres. cū
ibi no. s. s; pac. z ita dicit tenere Pe. Ray. z Bar. h. Nec ob.
refutatio. q; simplex refutatio intelligit de iure de presenti non
de iure quod postea ori. nec enim prius p;sumit renūciatū q;
natū. Item fm eum liberatio est qdam p;uatio. z ideo debz re-
ferri ad id qd erat in habitu. alias actu. l. ticio vsufruct⁹. s. s; cō-
di. z demon. z. l. si mater. s. eandem. s. de exceptione rei iudi-
c. d. s. idem quesit. p;terea dicte cōs sūt cōs adiacētes diuisioni.
vñ magis veniunt ad expmendum diuisionis effectum quā ad
ipsum augendū z quā ad exorbitandū diuisionē a p;pria z me-
ra natura diuisionis. arg. l. si vno. in prin. s. loca. z. l. dāni infe-
cti. quidam circa pñ. de dam. infec. z ita residet Bal. in. d. cōsi-
lio z aduerte: q; apparet Bal. in illo consilio velle q; etiam istō
habeat locum quādo refutatio facta est. prout etiā voluit bal. i.
ti. imperator lotharius. quod tamē itelligebat Saly. saluis his
que traduntur per bar. hic in. vj. q. z dicitur super ea. Bal. etiā
in. d. s. hereditatē. tenet opi. Pe. z Bar. hic dato q; essz pmiss-
sum impetui nō venire contra diuisionē. q; ille qui petit par-
tem fideicommissi nō rescindit. sed petit illam ptem diuisam que
loco partis in diuise successit. l. imperator. s. si. cū. l. seq. z de le-
g. i. z no. ēt bar. in. d. s. h; dicitatem. bal. etiam in. d. l. q; cum tuto-
rib⁹ tenet opi. bar. quā limitat nō habere locum vbi ex coheren-
tiis vel coniecturis apparet oppositū. l. proculo. s. de proba. l.
apud celsum. s. si. s. de doli excep. q; inter scientes testamētuz
pōt fideicommissum etiam futurum remitti. d. l. i. C. de pac. C Et
subdit q; istam opi. t; Jo. an. i. addi. spe. in ti. de testa. Sed ve-
re qd teneat Jo. an. fuit relatū. s. vt dixi aliter tenere refert etia-
am bal. in. d. l. cū tutorib⁹. q; Ray. t; opi. By. S; ipsemet bal.
in. d. consilio refert q; Ray. t; contra By. Ego in lectura ray.
quā teneo nō habeo lectū istum. s. sed bene pollicetur se lectu-
rum. habeo tamen Ray. in addi. quas fecit Guil. s; cu. in. d. l.
q; cum tutoribus. z ibi sequitur opi. guil. que q̄lis sit relatū est.
s. z refert bar. hīc eā. bal. in. d. l. tres fratres. t; opi. Pe. z bar.
z dicit q; quasi omnes A;oderni tenent eam pro ista parte cō-
siliū Bo. Pau. de ca. consilio. xc. incipiente in xpi noīe q; du-
bia supra formata zc. etiam si sint adiecta illa s;ba z promiserūt
non venire contra aliqua ratione vel causa quia illa s;ba tacite
terant. quia quis non potest venire contra factum suum. l. post
mortē. s. de adop. l. in pcedendo. s. de aq; plu. arcē. ergo exps-
sio eius qd tacite fuerat nihil opabitur. l. iij. de leg. i. l. nō recte.
C. de fideius. ita etiaz t; Pau. de ca. in. d. l. tres fratres. vbi di-
cit q; ista est cōmunis opi. z est de mente bar. in. d. consilio qd
incipit ex themate predicta tria oriūtur dubia. i. si. per. d. l. pau-

32

lo calimaco. z videtur tenendum. nā non bñ rñdet
Ang. in. d. consilio. ad. l. qui cū tutoribus. quia nō
magis apparet h; q; ibi q; dictū fideicommissum eēre re-
ciprocū. z generaliter loq;ur iste tex. z ille. z gl. vtro-
biq; intelligunt in fideicommissio reciproco ista iura. z
similiter nō bene respondet ad. d. s. hereditatē. di-
cēdo q; fm glo. z By. ille. s. intelligatur quando di-
uidētes erāt grauati restituere tertio. q; dico q; nec
ille tex. nec glo. ibi restringit illum ad casus qñ eēnt
grauati restituere tertio. sed indistincte z simpliciter
loquit in fideicommissio. z etiam fatetur q; ille tex. po-
test intelligi i fideicommissio reciproco. s; rñdet ibi dy.
q; ibi nō fuit illa clausula nihil contra diuisionem fa-
cturos. que responsio tollitur per Bar. z oēs. nō be-
ne respondet etiam Ang. dū allegat. l. cum putare. s.
p;allegatam. z. l. item labeo. q; in. l. cum putare. h;
ibi operatur error agētis auctoritatis rei iudicate q;
p veritate habet. l. ingenuū. de sta. ho. z in. l. j. C. de
condi. inde. Et l; psonales p;statiōes veniāt in di-
uisionē qñ nō sint cōmunes. tñ hoc ideo est. q; ex
necessitate cōionis facta erat illa impena in re cōi p;
vnum ex coheredibus. als nō veniret ex natura diui-
sionis. l. heredes. s. vn⁹. cū seq. s. fami. her. sed h; fi-
deicommissi nō est quid tale. ergo nō venit ex natura
diuisionis in ipsa diuisione cū nō sit cōe: sed propriuz
ipsius petētis. l. i. s. cōi diui. z hoc ē illud ad qd ten-
dit rō Bar. nisi aliud actum esset inter partes. q; tūc
nō negat bar. qñ possit in vim remissionis p;prehēdi
ius fideicommissi in diuisione nō autēz dicatur diuide-
re id qd non est cōmune. C Et ex predictis apparet
nimis audacter dixisse Ange. hic eē casus ad l;raz q;
ex natura diuisionis veniat remissio fideicommissi reci-
proci cum hoc non dicatur h; non enim videt bñ re-
spondere ad. l. si s; certa. q; ista diuisionē habet i se cau-
sam specificam. s. ppter cōionem rerū hereditariarū
a qua volebat dīcedere. d. l. i. s. cōi diui. ergo nō d; z
extendi ad casum fideicommissi petiti quod est insoli-
dum p;priuz petētis ad. l. si ita quis. s. si. Inueni po-
stea Ray. h; in repetitione huius. s. tenētes opi. dy.
per casum huius. s. in quo intelligit fuisse bene iudi-
catū. z nihil boni dicit q; nō fuerit. s. tactum. vñ resi-
deo cum opi. q; non intelligatur remissum fideicom-
missum futurum. C In eadē ibi vñ quarto zc. hec so-
lutio cōiter reprehendit. q; videtur esse contra istuz
tex. in quo dicitur q; hic non fuit contra petētem p;
nūciatum ex eo. q; de euictione teneretur. sed ex eo:
q; esset de fideicommissio transactum. C Item q; h;
diuisionē videtur omnino eqparari transactioni p no.
in. d. l. tres fratres. per illam enim diuisionem tolli-
tur occasio discordie sicut per transactionem. l. cum
pater. s. dulcissimis. de lega. iij. z ideo eam reprobat
bar. hic in. vj. solu. post antiquos z etiam in prima.
q. z Bal. in. d. c. i. in ti. imperator lotharius. cui⁹ ver-
ba. s. in proximo articulo incidenter retuli. C Pau-
le etiam dicit hec inquāntum vult q; pater superui-
uens tenetur de euictione si aduocet rem ex causa fi-
deicommissi. vt hic per Bart. in. i. q. in vers. quarto
dicit zc. z etiam in vltima. q. z cum eo transeunt an-
ge. z A;oderni. Item male dicit glo. in hac quar-
ta solutione inquāntum innuit solum peti posse par-
tem iure fideicommissi que apud fratrem premortuuz
remansit iure suo z nō illa quam habuit a fratre su-
pstitre. q; imo totū poterit petere vt hic per bar. i. p;ri-
ma questione. in ver. secūdo falsa est zc. q; totum qd
habuit frater premortu⁹ videtur suo iure habere cū
vniuersalibus succedat vna res loco alteri⁹. l. impa-
tores. s. si. cū. l. seq. de leg. iij. z. l. si rem z p;ciuz. i. pñ.
z ibi no. s. de pe. he. z pro hoc facit no. dcm Spe. i.
ti. s; testa. s. in pmiss. s. qd si fideicommissari⁹ emit zc.
vbi dixit q; si frater hñs plenā noticiā fideicommissi si
bi p mortē s;ris relictū emit a s;re totā ei⁹ portionē nō

Pau. de iust. h.

frater

preiudicat sibi et existente conditione agit. et quod reus
 dominus factus est et sic ipsarum non potest sibi fieri restitutio
 consequens precium quod succedit in locum rei per d. l. si res
 et precium. Et cum illa decisio. Spec. transit hic an
 ge. in ultima. q. ubi est pro illo dicto allegat. l. huius
 modi. §. qui servum ex testamento. de leg. i. et l. fundo. §. ad
 le. fal. et l. si vendideris. et l. non tamen. §. de evic. et facit quod
 no. hic Bar. in. xij. q. Et in eadem ibi et etiam de evic
 ctione tenet et c. banc pretem gl. reprobauit. §. prope.
 et hic per bar. in. i. q. Et in eadem ibi nisi fuerim sciens
 et c. banc pretem gl. reprehendit Bar. hic in. xj. q. in qua
 querit posito quod verum esset. illud quod. §. prope dixit
 gl. f. quod iste frater petens fideicommissum teneat de evic
 ctione confratri seu eius heredibus. quod quis de iure non
 fit verum quod teneat de evictione. ut fuit prime dictum
 an in casu in quo frater premotus fuisset sciens huius
 fideicommissi habeat tunc ipse seu eius heres dictum re
 gressum de evictione contra agere pro fideicommissio.
 et refert ipse quod gl. tenuit tunc quod non habebit regres
 sum nisi fuisset stipulatus de evictione. tamen ipse hic
 reprehendit maxime ex eo quia tex. in. l. si fundum sti
 chus. allegat in glo. loquitur quando contrahentes
 sciunt ius tertij in re que evincitur quo fuit empti ut
 per divisionem acquisita. non autem in casu quo quis
 scit ius illius a quo emit. vel cum quo dividit prout est
 casus noster qui habet diversas rationes. ut hic per bar.
 cum quo transit Ang. et Jo. de imo. ubi autem divi
 dens sciret ius tertij debitum ipsi tertio ex legato vel fi
 deicommissio non posset agere de evictione nisi secundum Jac.
 de are. ad precium tantum per. l. si. §. emptor. C. com
 munia deleg. S3 bar. dicit quod in emptore posset pre
 cedere hoc dictum Jac. de are. per. d. §. emptor. ta
 men secus est in dividendum. quia quilibet in vice
 videtur mutuum periculum suscepisse in parte sua. ut
 no. gl. in. d. l. si familie. C. fami. her. et est singularis
 illa gl. ad hoc secundum Ang. hic Bar. in. d. l. si familie.
 refert quod Guil. de suza. non approbat illam glo. ita in
 distincte. S3 dicit quod illa gl. preceat si uterque dividens
 recepit per sua parte rem alienam scienter quia tunc pe
 riculum iminet hinc inde. et quod nil videtur adesse ei qui
 possidet rem alienam. S3 qui ex una parte dividendum est
 res aliena et ex altera est propria. tunc non cadit hoc mu
 tuum periculum evictionis. et sic tunc non habet locum
 ratio illius gl. et ideo in tali ultimo casu prestabit evictio
 respectu precij cum divisio vicem permutacionis obtineat
 et permutatio vice emptiois. l. i. cum ibi no. C. coia vtri
 usque iudi. l. sciendum. §. emptor. §. de edi. edic. Et sic
 Guil. de suza. videt illam glo. limitare. tamen Bar. ibi dicit
 quod illa limitatio videt per. i. l. si fratres. C. coia vtri
 iudi. ubi si dividens sciuit rem sibi assignatam in pre pos
 se sibi evinci ab alio habente ius in ea. ita demum de
 evictione agere potest si sibi sit promissus de evictioe et re
 mittit Bar. se quod tunc ad hec dicenda per se in. d. l. si
 fratres. et ibi contra subtiliter sustinere opi. d. gl. cum
 qui est transit Saly. i. d. l. si fratres. S3 ipse cogitandum
 reliquerit i. d. l. si familie. bñ facit quod no. bar. hic i. vl
 ti. q. in si. raph. hic dicit quod gl. i. d. l. si familie. non pro
 bat id ad quod allegat per Bar. eo quod glo. loquitur quod fu
 it actum quod de evictioe non teneret. et dicit et quod illa gl.
 reprobatur per bal. ibi et quod non est approbata. vñ secundum ra
 pha. vñ quod Bar. non bene dicat quod iustius videtur quod ille
 qui divisit possit hoc casu repetere precium per empto
 re. quod ille qui divisit fecit actum non voluntarium sed ne
 cessarium emptor aut voluntarius. vñ vñ sibi quod equus
 sit dictum Jac. de are. quia Bar. sed dicit quod illa gl.
 loquat quod actum fuit quod non veniret evictio tamen ille ca
 sus non differt a casu nostro. S3 quando scienter facta est
 divisio in rebus spectantibus ad tertium ex causa legati
 vel fideicommissi. quod sicut quod sit pactus quod non prestetur
 evictio tamen regulariter de restituendi precij secuta evictio
 ne. l. emptor. §. si. §. de ac. emp. ita quod quis scienter

acquirat rem que tertio ex testamento restituenda erat ut. d. l. emptor.
 et ibi no. et non est verum quod Bal. reprober dictam gl. ut dixi nec p
 cedit ista remissio precij necessitate vel voluntate contrahendi. S3
 a mutuo periculo concurrere scia ar. l. de fideicommissio. ff. de tran
 sac. ubi quod periculum est mutuum nemo est si minor sit de ledi. vel
 etiam preceat ab alia ratione quam ponit Bal. in. d. l. si fratres mul
 tum tamen mihi placet illa limitatio data per Guil. de suza. nec pu
 to aliam fuisse intentionem Bar. et facit. d. l. de fideicommissio. i. ratione
 sui. nec ob. illi limitacioni tex. i. d. l. si fratres. quod dico quod aut divi
 sio est facta super re que spectabat ad tertium ex causa legati vel fidei
 commissi scientibus dividendum. et tunc si portio obveniens cuilibet
 dividendum continebat in se bona talia ad omni tertium pertinen
 tia. et tunc h3 locum gl. i. d. l. si familie. et est illud quod no. hic bar.
 quod tunc vñ remissum precij propter mutuum periculum. ar. d. l. de fi
 deicommissio. aut in portione vni dividendum tamen erat ista bona et
 bona propria et libera erat in portione alterius. et tunc secus quod tunc
 cessat ista ratio mutui periculi merito tunc precium peti poterit secu
 ta evictione seu illud quod datum fuit coheredi in locum istius rei sibi
 iecte restitui evicte per. d. §. emptor. cum ibi no. Aut res ista pri
 nebat ad tertium alia ratione quam ex causa legati et fideicommissi et tunc
 scia dividendum facit sicut nec posset peti in actu venditionis fa
 cte scie de tali re aliena. ut probatur in. d. l. si fundum sciens ibi dicit
 tex. dicit quod eo noie et c. et ibi no. et ita est potest loqui. d. l. fratres. cum
 his qui ponit ibi Bal. in si. nam si hoc casu ita est in actu emptio
 nis in quo non est mutuum periculum. et tamen remissus precij propter
 sciam. multo magis in divisione in qua subest mutuum periculum et per
 istam divisionem appetit quod cessant et necessarie non fuerunt diffi
 cultates quas posuit Bal. in. d. l. si fratres. et no. quod est articulus
 satis intricatus et non multum bene declaratus. Et in ea. ibi item
 per ex predictis solo quod noie et c. Intentio gl. est quod si ille cui faciendum
 est in aliquo eventum restitui rei puta ei fideicommissio emat rem in
 lam antequam veniat casus restitutionis et postea casus eveniat por
 terit agere ad precium quasi res sit eiecta cum ex alia causa incipiat em
 ptor ea habere quam ex causa emptiois. per. l. si vendideris. et l. non tamen. §.
 de evic. cum alijs hic allegatis in gl. et iste est no. articulus in quo by.
 hic aliter distinguebat ut hic refert Bar. in. xij. q. que transit cum
 distinctione By. preterquam in vno casu in quo relinquit cogitan
 dum v3 qui emo res scienter ab eo qui mihi ex causa legati vel fidei
 commissi pari tenebat illam rem dare. nam hic casu secundum By. videor mihi
 preiudicare et renunciare legato. ar. l. tici. §. qui. mo. pig. vel by
 po. sol. S3 Bar. dicit quod illa lex non loquitur in dependentibus ex re
 stameto quibus difficilius intelligitur renunciatum. ut no. in. d. l. tres
 fratres. et contra By. adducit et. d. l. si. §. emptor. coia deleg.
 cum ibi no. ut hic per eum Bal. hic transit cum By. et ridet ad. d. §.
 emptor. quod non est eadem ratio quando legatarij emit ab herede a quo
 invito potest aduocare absque eo quod emeret et sic nolendo aduoca
 re videtur renunciare iuri suo quod quidem non est cum ab exneo emit
 a quo invito non poterat aduocare. et ita loquitur dicit. §. emptor.
 l. quando emit ab exneo. Sed Jo. de imol. dicit quod hec opi. bal.
 prima sibi non placet quod etiam legatarius poterat aduocare ab ex
 neo si res erat testatoris. unde forte per hoc ipsemet Bal. hic po
 suit sciam opi. quod aut fuit legata res testatoris et tunc sit vera opi.
 By. quia recta via transit in legatarij. l. a ticio. ff. de fur. ideo non
 si intelligatur tunc renunciatum legato qui emit non teneret emptio
 cum res sua esset. l. fuerit. §. de pben. ep. Si vero res legata erat he
 redis vel exnei et tunc actus venditionis de iure subsistit ideo in
 ri competenti ex testamento non presumitur renunciari per no. in. d. l. tres fra
 tres. et l. de his. §. de trasac. et quod in dubio non de presumi donatio.
 l. cum de indebito. in pn. de pba. et ita limitetur opi. By. et hoc se
 quitur Bal. et est Jo. de imo. hic et dicit imol. per predicta patere quod
 non de fieri differentia an ematur res ab exneo an ab herede gra
 uato sed solus an pure fuerit legata res testatori an aliena. ubi
 autem sub conditione legatum est factum planum erat quod si pen
 dente conditione legatarij emit non vñ renunciare legato. S3 Bar.
 pha. dicit sibi videri quod By. bene dicat reiectis h3is Bar. et bal.
 siue res legata est heredis vel testatoris primo quod fideicommissarius
 vel legatarij emendo ab herede facit quod sibi dari non potest ex causa legati
 vel fideicommissi. Secundo quod si legatarij pemit ut rem sibi legatam
 heres vedat alicui videt renunciare legato vel repudiare legatum
 nisi alio conseruandi legatum pferat. l. codicillis. §. j. de lega. ij.
 multo magis qui emit quod tunc magis pferat vñ. ar. d. l. ticius.

Declaratus. vñ aut
 quod res est evic
 ta ex eo quod p
 et sup re alie
 nata est pbi
 rēptor habe
 at regressum
 videt tex. et bar.
 i. l. i. C. non li
 cer. habita. li.
 xi. et l. l. quoad
 modum d agri.
 et c. et quod no.
 bal. i. auc. qui
 res. C. de sa
 crofan. ecc. et
 sicut non debe
 tur evictio cum
 emptor emit sci
 enter ita si de
 bet cum vendi
 tor vendit ius
 si quod h3 ut est
 tex. i. l. q. si in
 venditioe. §. de
 be. vel ac. vñ.

le. si famyhe. C.
 heras.

C Subdit tamē q̄ in quātum **By.** in primo mēbro sue distictō
nis vult q̄ si legatarius scienter emit rem ab alio q̄ ab herede
grauato nō videt̄ renūciare legato per. **§.** si res alie. insti. **§.** leg.
q̄ cōtra **By.** fecit q̄ legatarius ita emēdo facit quo minus he
res sibi dare possit vnde satis videt̄ presumptio repudiandi le
gatū z liberari heres multo magis si legatari⁹ emit scienter rez
sibi legatā que fuisset testōris q̄ ad hoc vt valeat emptio neces
saria est repudiatio legati. **d. l. sue rei. z r̄idet ad. d. §. si res alie**
na. q̄ loquit̄ quādo legatarius emit in vita testōris **Paū. d. ca.**
hic recitat simplr verba **Bar.** z aliud nō dicit. Adde q̄ **Jo. an.**
in addi. spec. in ti. de emp. z ven. **§.** tertio loco. ad fi. ponit istā
q̄onem in fideicōmissio vbi qui pendente cōditione fideicōmissi
scienter emit illā hereditatē vel vnā rem hereditatis subiectam
fideicōmissio restōni talis fideicōmissi vniuersalis ab herede ro
gato de restituēdo. z querit an videat̄ renūciare fideicōmissio.
z arguit pro z cōtra pp quod aliter nō decidens dicit tūtū eē
q̄ qñ talis p̄ctus celebratus exprimat an intendat vel nō intē
dat renūciare fideicōmissio. tñ dicas in casu illo magis cōis con
clusio est q̄ nō videatur renūciare fideicōmissio. per. **l. funduz**
§. ad. l. fal. z. l. si vendideris. §. de euic. z no. glo. in. l. si a substi
tuto. in pñ. iuncto tex. §. de le. i. z By. Bar. z Bal. hic in. **l. que**
dotis. post mediū. §. so. ma. z in. l. si fundū per fideicōmissum.
in prin. de leg. i. Spec. in ti. de testi. §. in p̄mis. ver. sed q̄ si fi
deicōmissarius emit. z **Ang.** hic in vlt. q. Adde ē q̄ **Jo. d. imo**
la. in. d. l. si a substituto. in prin. discrepat a distinctione **By. z**
Bar. hic. nam **By. z Bar.** tenēt q̄ si rē mihi pure legatā emo
ab alio q̄ ab herede grauato tūc mihi p̄iudico per. **d. §. si res**
aliena. s̄ si emo scienter ab herede mihi p̄iudico s̄m **By. l. 3 i**
hoc vltimo Bar. reliquerit cogitandū. nam s̄m **Jo. de imo. i. l.**
si a substituto. videt̄ q̄ non sit faciēda differentia an ab extra
neo an ab herede. sed an sit res testōris legata in aliena. Pri
mo casu videoz renūciare legato cum alias nō valeret emptio
tam q̄ rei sue p̄ptie. vt dictū est. d. l. sue rei. vnde vt valeat ēptio
videoz velle renūciare legato. ar. l. illud. §. de acqui. here. z. d.
l. ticius a d̄rio sensu. Si aut̄ res aliena fuerit mihi legata tunc di
stinguīt q̄ si emo ab extraneo nō videoz renūciare legato cum
neccessario hoc nō sequatur z in dubio quis iuri suo nō videt̄ re
nunciare. l. cū de indebito cū vulgaribus de p̄ba. sed si emo ab
ipso herede scienter tūc videoz renūciare q̄ verisimiliter nō ca
dūt alia cōiectura q̄ renūciationis legati ex quo ipse emit. z s̄m
distinctionē poterit in aliquo casu saluari opi. By. z sic Joā. de
Imo. sibi satis p̄cordat cū his que ipsemet dixit hic p̄terquā
in vltimo dicto ibi per eū posito. s̄. in emente scienter ab herede
rem alienā legatam quo casu vltro videt̄ renūciatum legato. s̄
ipsemet hic secutus Bal. vult d̄rium Raph. in. d. l. si a substitui
to. t̄z illud idem q̄ ipsemet tenuit hic Paū. d. ca. in. l. plane. §.
si rem. de le. i. simplr refert By. z Bar. hic z aliter non firmat.
C Aduerte in hoc articulo satis dubio q̄ circa primū membrū
distinctionis **By.** qñ rez legatā emo ab alio si legauerat sub cō
ditione que nondū venerat. Et expeditū est q̄ nō videoz renū
ciare iuri futuro ipsius legati per id q̄ dictū est supra. z p. **d. l.**
fundo. per quā doc. hic volūt q̄ etiā si acquireret ab herede pē
dente p̄ditione mihi nō p̄iudico multo minus ergo debeo p̄
iudicare si emo ab extraneo. sed si legatū erat purū tūc quāuis
r̄fuso data per Raph. ad. §. si res aliena. possit p̄cedere quo ad
illum tex. s̄. q̄ ibi emit viuo testōre z sic anteq̄ p̄peteret ius lega
ti. tñ illa nō esset bona r̄fuso ad. l. plane. §. q̄ si rem. de le. i. vbi
tex. nō loquit̄ magis in emēte viuo testatore q̄ mortuo vnde pu
tarem tunc q̄ vez dicat By. in re aliena legata put. p̄ptie loquit̄
tex. in. d. §. q̄ si rē vt p̄z ibi q̄ alias nō esset legatario refunden
dum p̄ciū si res fuisset testōris sed si fuisset ibi dāda res testō
ris quā nō potuisset quo ad dñm acquirere ab extraneo ex cau
sa emptionis. Nec ob. rō Raph. hic d̄rium tenentis dum dicit
q̄ legatari⁹ ita tacēdo facit quo minus heres sibi dare possit zc.
q̄ r̄fideri pōt. per. §. nō solum. cū si. insti. de le. q̄ qñ legat̄ res
aliena heres nō tenet ad rez precise sed ad p̄ciū. s̄. ad emēdū
si emere pōt alias ad extimationē. z declarat glo. ij. z doc. in. l.
si cū alienā. C. de le. C. Item in q̄tum Bal. hic. z expressi⁹ Jo.
de imo. z Raph. hic. in. d. l. si a substituto. reprehendūt di. hic
in primo mēbro vbi volunt q̄ si emo ab extraneo rez testatoris
mihi legatā videoz renūciare legato. ar. d. l. sue rei. z p̄ eis opi

time facit gl. i. l. 3 ipsi non allegent. in. l. huiusmodi. §. qui seruū. in glo. pua. de leg. i. vñ q̄ possit rñderi ad istam rōnem z sustineri opi. dy. z Bar. qz res testōis mihi legata nō efficitur pfecte z irreuocabiliter mea ante q̄ acceptē legatū. l. si qz ita hereditatē. z ibi gl. §. de cōsti. vñde sicut res reuocabiliter mea pōt mihi esse obligata. l. in bello. §. si qz seruū. j. de cap. l. debitor. in prin. §. ad ter. l. 3 non posset esse mihi obligata si esset irreuocabilr mea. l. neqz pignus de reg. iu. ita eadē rōne d3 valere emptio a me facta de re que nō est pfecte z irreuocabiliter mea sicut z eodē casu pōt talis res mea mihi legari. l. nō quocunqz. in pn. §. de leg. i. tñ pp auctoritatē glo. in. d. §. qui seruū dum al legat. d. l. sue rei quā cōiter sequūtur doc. in. d. §. qui seruū. non auderē ab eo recedere. Et ad ar. qd in cōtrarium adduxi. pōt rñderi dum dñ qz rez reuocabilr meā possum emere z in cām pignoris accipere hoc ē verū qñ talis reuocatio nō penderet a libera volūta te vel prāte mea ita loquuntur inra in dñum allegata secus qñ penderet a prāte mea qz res nō diceret esse mea aliquo modo ex fideicōmisso qz illi videoz renūciare. z isto modo sustinebit opi. Bal. z sequa. z licet ista opin. possit ita sustineri in re particulari relicta tñ nō pcederet in fideicōmisso vniuersaliter relicto quo casu si emo scienter ab extraneo vnā rez de cōprehen sis sub fideicōmisso nō videoz illi renūciare qz cessat hoc casu rō fundata. in. d. l. sue rei. qm dñum nō trā sit in fideicōmissariū vniuersalē recta via absqz restō ne. l. facta in pn. z. l. restituta. §. ad treb. Item qz cuz fideicōmissū vniuersale ptineat onera hereditaria. l. i. C. ad treb. cadere pōt p̄iectura qd voluerit fideicō missarius interiz deliberare sup fideicōmisso acceptā do vel nō potius q̄ voluerit renunciare fideicōmisso qz cadere pōt alia cōiectura quā remissionis vel dōa tiōis illa d3 in dubio accipi. l. si cū aurū. j. de so. z i. d. l. cū de indebito. z isto casu saluat opi. dy. in vltimo mēbro distinctionis. f. qñ legatari⁹ ab herede emit sa tis puto qz si res legata erit testōis. z legatari⁹ scien ter emat ab herede vñ renūciare legato. p. d. §. q ser uum a dño sensu. z arguit. d. l. ticius. z p alia prūne dicta nisi aliud ex cōiecturis de mente legatarij appa reat. nec ob. rñsio data p Bar. ad. l. ticius. qz ad eaz rñdi. §. alia pre huius gl. dñ facit mentionē de. d. l. ti cius non ob. ēt. l. si. §. emptor cōia dele. allegata. per Bar. qz illa nō bene faceret ad ppositū z ibi ponitur spālis casus z rō spālitatis colligit ex scōa solutione ibi tradita p glo. que rō cessat in casu sed vbi res em pra p legatariūz nō fuit testōis l3 heredis vel alteri⁹ z emeret ab herede putarē qz si talis emptio poterat sibi asserre maiorē vtilitatē quā asferret legatū si adi uerat hereditatē cū bñficio inuētarij. z sic in cāu quo res legata fuisset euicta a legatario nō tenebit heres de suo vel si heres in obligatione obligauit ēt bona ppria p defensione z euictiōe nō videat renūciatuz legato cū possit sumi alia coniectura q̄ donatiōis z renūciationis. ar. d. l. si cū aux. ¶ In. e. ibi vñ ibi z c. In illa. l. qui cū tutoribus ad quam glo. h se remittit Ponunt hic tres alie solutiones. vna est qz hic petif id qd in diuisione euenit ibi petif qd in trāfactiōe nō deuenerat qz solū de pte sua transfegerat agēs nō de alia z istā t3 Gui. ibi z bar. z alij post eū hic. Alia ibi ponit solutio qd ibi actiue hic passiue z eā declara vt hic p bar. in. viij. solutione q reprobat eā. Et ita cōi ter reprobat ab alijs. bal. ēt i. c. i. īperator lotharius dicit qz illā sol. qdaz nō intelligūt sed ipse exponit il la verba qz in. l. q cuz tutoribus. vnus z idē bis egit sed in hoc. §. q semel fuit actor in petitione fideicom missi nūc est reus qz s̄ eū petitur pena. naz aduerbiuz illud actiue refertur ad actorē z aduerbium passiue refertur ad reuz Bal. cui non placet dicta solutio qz notaret casus differentes z nō rationem differentie.

A Mō videa
tur. fortiter in
oppositū facit
tex. i. l. cui res
d ac. ep. a p̄rio
sensu lre dicī
enī ibi q̄ qui
ignozās emit
rē sibi legatāz
sub cōditiōne
ab herede pōt
petere p̄cium
virtute legati.
ergo si sciēter
vī q̄ n̄ possit.

Alia est solutio ibi posita p glo. qz ibi frater fratri succedebat directo hic p fideicommissum z hac appro-
bar bar. intelligendo qz ibi frater fratri successit ab ite-
stato z sic tpe trāsfactōis nō dicebatur illa hereditas
debita fratri nec re nec spe. l. post emācipationē cum
glo. ff. de li. le. secus si succederet directo nō ab itesta-
to puta ex vi substōnis pupillaris vt hic plene p bar.
in pūma so. pūmi dñij. z in. vij. q. z hec solutio placet
Ang. hic sed nō rō nam displicet sibi dicta rō qz imo
successio ab itestato est spes qñ sperat succedere col-
lateralī vel ascēdenti p quo facit sūm Imo. l. ang. nī
hīl allegat. l. fi. C. de pac. Nec ob. d. l. post emācipa-
tionem qz sūm Ang. loquit quādo ascēdēs dñz succe-
dere descēdenti quo nō vī successio debita spe nec re
vt ibi qz spes nihil aliud est sūm augu. nisi expectatio
future beatitudinis. s. expectatio mortis alicui sui dñ
scēdētis est expectatio tristitie. l. nā z si parētibz. s.
de inoffi. testa. Sed Jo. de imo. addit qz l. possit di-
ci subeē in successione collateralium z ēt ascēdentiū
defunctorz tñ est vana spes iuridica. vt no. Bar. i. d.
l. fi. C. de pac. ad fi. z est ēt alia rō qz nō vī cogitatur
de hereditate ab itestato qz sup illa nō pōt fieri par-
cium qñ esset pactū de futura successione viuentis qz
est iprobatū. vt. d. l. fi. Nec ob. p dictis dictū augusti-
ni qz loquit de spe put est vna de virtutibz theolog-
cis. de qbus in cle. i. ad fi. de sum. tri. hic aut aliter ac-
cipitur spes put patere pōt ex predictis sūm Imol. z
bene cui adde plenius no. p Bar. in. l. is pōt in. ij. z
iij. col. s. de acq. here. z p ang. in. d. l. qui cū tutori-
bus in pñ. vbi melius locut^{ur} est qz hic tenēs ibi in effe-
ctu idem quod hic. immo aliam solutionem ponit
etiam hic Angel. ad dictam. l. qui cum tutoribus sci-
licet qz ibi transactō fuit specialis z spāliter facta. hic
aut fuit diuisio generalis z hac solutionē dicit sibi nō
displicere dñ qz illā posuit gl. ēt. in. d. l. qui cū tutori-
bus z eā sequit ibi bar. z optime conuenit illi littere.

In ea. ibi. l. tres fratres zc. magis cōiter tenet illa
solutio v3 qz hic fuit poti^{us} male iudicatū quā ^{sub}stitutū
s. circa primum dñum. **I**n ea. ibi paulo calimaco
Bar. approbat solutionē prime datā qz hic fuit ma-
le iudicatū. pōt ēt sustineri penultima solutio posita
per gl. in. d. l. paulo calimaco. s. i. quā hic approbāt
ang. z Imo. **I**n ea. ibi rescriptū. s. si pacto zc. ma-
gis cōiter tenet illa solutio que hētur qz hic fuit actū
qz vtrunqz possit peti z sic fuit adiecta clausula rato
manēte pacto qz hic pōt peti pena. s. quatenus ex-
cedent extimationē facti pñcipalis. l. predia. ff. d. act.
emp. z. l. si qz a socio. s. p socio. Adde tñ vñā aliam
no. rñsionē quā posuit Bal. in. c. l. in ti. imperator lo-
tharius. v3 qz hic ille qui petit penā cōsecutus fuerat
negociū pñcipale. de facto nō de iure. vnde nunqz
potuit eligere. ar. l. debitor. s. fi. s. ad treb. z ista ēet
peregrina z noua limitatio. ad. d. l. rescripto. s. si pa-
cto. cū sū. nō puto verū qz iste qui petit penā nō pōt
allegare qz psecutus est negociū pñcipale de facto. i.
per sniam iniustā pro se latā. l. si seruus plurium. s. i.
de le. i. z not. gl. in. l. stiplo ista. in s. successores. s. e.
s. in. d. l. debitor. s. fi. ille qui obrinuit nō allegat ob-
tinuisse p sniaz iniustā adeo qz ppter iniustitiam snie
velit se exonerare vnde aliā solutionē dedit bal. i. d.
c. i. qz hic pena fuerat appositā facto qz pmiserunt di-
uidētes se nihil cōtra diuisionē facturos z qd factuz
ē p infecto haberi nō pōt. l. in bello. s. facte. j. d. cap.
z sic snia in negotio pñcipali lata ppetentē fideicō-
missum nō facit qñ ipse petens dicat cōtrafecisse sed
in. d. s. si pacto pena fuit appositā iudicio. i. si petere
tur. fuit. n. ibi factū pactū de non petendo. vt ibi cum
gl. i. qd intelligitur de nō petēdo. s. iudicialiter. l. am-
plius. j. rē ra. ba. Si ergo actori denegat iudiciū. i. qz
absoluī reus fingit res per eū in iudiciū nō deducta
ar. l. vbi pactū. cū glo. C. de trāfac. z per istā rationez

haberes aliā no. limitationē ad. d. s. si pacto. sed nō puto hoc
esse verū qz si vera esset hec solutio sequeretur qz in cāu. d. s. si pa-
cto nō posset peti pena quatenus plus esset in pena qz in cōmo-
do exceptionis pacti de nō petendo qz fingeretur sūm Bal. nō ēē
ventū ptra pactū. Sed ita est qz quatenus est plus in pena peti
pōt in casu dicti. s. si pacto. vt hec no. p Bart. dum allegat. d.
l. predia. z no. Ly. in. l. cū pponat. C. de trāfac. z ibi dixi z Jo.
an. in regula bona fides in mercu. **I**n eadē glo. in fin. cōiter
tenet qz in snia nō est necessario exprimenda^a cā quo ad valorē
c. sic nobis de re iud. Sed iudex bñ facit qñqz exprimere ppter
ius parti pseruandū z ita loquit id qd legi. z no. in. s. illo. alle-
gato. in glo. z in Spe. in ti. de sen. pla. s. qui aliter. s. verū. z p
Bar. in. l. ij. s. ignominie. dñs qui no. infa. z dixi in. d. s. illo z
qz sentit hic glo. qz in snia de qua hic in tex. fuit expssa cā vide-
ret qz hec snia debuisset esse nulla tenēdo qz hic fuerat male iu-
dicatū qz snia lata ex cā que est ius legis reddit nulla qñ cā ē
expssa. l. ij. C. qñ puo. nō est ne. c. i. de re iudi. cū si. s. rñdet hic
Bar. i. vi. opp. qz valet snia lata ex cā que est ius legis qñ sup
illo iure vel lege varie sunt opi. p. l. cū platis. s. de re iud. hoc tñ
limitat ang. hic esse vex qñ tāta est varietas opinionū qz nulla
dictaz opinionū est cōiter approbata. Exemplū i. l. dos a pa-
tre. C. so. ma. cū ibi no. sec^{us} si est aliqua opi. cōiter approbata al-
legat. no. p Inn. i. c. ne in iur. de pñ. bal. hic ēt idē z allegā-
do no. p Jo. an. in. c. i. de pñ. z in. d. c. ne in iur. tñ Jo. an. de
Imo. dicit qz forte possit teneri qz l. cōis opi. sit sequēda. vt vō
luit Inn. z Jo. an. in locis prime allegatis nō tñ sequit qz snia
lata p talē cōem opi. sit nulla nec illud dicit Imo. aut Jo. an.
z p hoc dicit videri esse casuz hic attento qz vī ēē cōis opi. qz h
fuerit male iudicatū. z iō forte limitatio ang. nō est bona s. eū.
z idē in effectu vult pau. hic p cordans cū opi. Jo. de Imo. per
istū tex. Raph. hic simplr vī tenere illud qd dicit bal. z ang. h
adde qz Bald. in. l. fi. de iusti. z iur. simplr refert vba Bar. hic
Ang. in. l. iij. s. hoc aut de dā. infec. quē ibi simplr sequit imo.
approbat limitationē quā ipemet ang. posuit hic p no. p inno.
in loco pallega. z vide bar. in. d. s. hoc aut. in fi. vbi dicit idē qz
ipse tenuit hic. Adde ēt qz ant. d. bu. z Imo. in. c. ab excoicato.
de rescrip. z in. c. i. de pñ. tenet p dictā limitationē Ang. z p h
alle. no. p gl. z doc. in. d. l. cū plat. z no. p Imo. i. c. cū spālī. d
app. z p Ly. in. l. i. C. de erro. cal. z ista ēt est intērio bar. i. d. l.
cū plat. vt p3 p exēpla que ipse ibi ponit dicit tñ Rapha. hic qz
dicta solutio data p bar. hic in. vi. opp. sibi nō placet qz tpe sce-
uole qz fuit actor hui^{us} l. nō apparet qz i hoc essent varie opi. vñ
rñdet ipse aliter ad dñum dicēs v3 qz l. hic male fuerit iudicatū
tñ nō apparebat error ex lectione ipsi^{us} snie nā hic nō pñciat
reū nō teneri qz transactū esset. z sic de errore nō apparebat ex
sola snia nisi p inspectionē alioz actorz. vnde si iudex pñciat
uit minozē. xij. anis posse testari hoc exprimēdo nō v3 snia sec^{us}
si dicat pñcio ticiū potuisse testari l3 in veritate appareret euz
ēē pupillū. l. ij. C. qñ puo. z illa so. mihi nō displicet. nā ad hoc
vt snia reddat nulla p expressionē erroris iuris requirit qz ille
error oculo corpali legi possit. sec^{us} si ex mēte z intellectu picipiat.
vt singulariter no. Inn. z Hosti. i. c. p. z. g. de of. dele. z ant. de
bu. in. c. ij. de testi. co. z i. d. c. ab excoicato vbi hoc reputat sin-
gulare dictū posset ēt sustineri so. data p bar. qz text. hic vī satis
psupponere qz ēt tpe huius. l. erat dubiū an fideicommissus intel-
ligeret remissū p diuisionē factā cū clausula de qua h in tex. als
si fuisset claz qz videretur remissus iuriscōsult^{us} supuacuo z de idu-
bitato quesiuiss^{et} h de eo de quo querit. s. an illa snia lata inter
easde psonas faciat ius quo ad penaz z ēt non pōt dici qz esset
claz qz fideicommissum nō intelligeret remissum qz p z ērāt rō-
nes vrgentes vt p3 ex his que dicta sunt supra z dato ēt qz per
rōnes probēt verū esse de iure qz fideicommissum non intelligat
remissus p dictā diuisionē. tñ hoc casu non dñ reddi snia nulla p
pñtēs expressionē erroris iuris qz ita demū reddi snia nulla p
expssionē erroris iuris qñ de illo iure est expssus z specificat^{us} ca-
sus. l. secus si alio modo pbe^{at} puta p filia. vt signanter decidit
Imo. in. d. c. cū spālī. el. i. sup glo. in ver. suspectus. z Ly. i. l.
prima. C. de erro. cal. z Ly. z Bald. in. l. ij. C. quādo prouo. z
Anto. de bu. z Abb. in. c. i. de re iudi. z ad hoc facit. d. l. cū p
latis. Et per predicta tangit hic Ang. an z qñ snia lata ex falsa
causa sit nulla. z cōcludit qz regulariter nō est nulla. vt h3 lec.

Exprimē-
da. ad ang. i.
l. ait proz. s. fi
na. iudex. dñ re
iudi. bal. i. l. fi
qs testō de fi-
deicom. liber.
ant. d. bu. post
Jo. an. i. c. era
minat de iud.
gl. i. c. pñma
tionē in vbo i
firmati. dñ ele.
i. vj. q. dicit qz
qñ cassat elec.
p sniam in du-
bio vī cassari
ex cā qz minus
preiudicat.

36

dicitur

37

sub
nū.

38

Ugolini tenentis si fuisse male iudicatum. ita et dicitur sentire gl. i. l. is ad que. s. de acq. her. et vi tenere q. snia valeat nisi p. appel- latione vel alio remedio rescindat. fallit in. v. casib. fm ang. pri- mo si fuit lata ex falsa ca. p. l. q. test. s. de excu. tu. et ita dicit te- nere Inno. in. c. in pntia de renu. et p. hoc dicit posse limitari le- ges dicentes q. snia lata sub pditione valet. l. i. s. biduuz. j. qn. ap. fit. l. cu iudex cu ibi no. s. de sen. et iterlo. om. iud. q. illud e- ve. nisi sit lata ex falsa ca. et b. d. ipe ignorare legistas sed dicit Jo. de imo. q. hec fuit originaliter solutio gl. in. d. l. qui test. fallit scdo si eet lata p. minore in ca. excusationis a munere tutele vel cure. l. ij. C. si ex fal. alle. et b. d. Jo. de imo. ee valde no. q. sentit ang. q. si aliter q. in ca. excusationis eet lata snia ex falsa ca. eet ide in maiore qd in minore et est magna limitatio ad no. per Bar. et doc. i. d. l. si is ad que et ista limitatione dicas et appro- bari p. saly. in. d. l. ij. C. si ex falsis allegatiob. et est forte ro. fm Saly. q. in tali iudicio indefensi sunt minores tanq. careres i illa ca. administratore. Adde et q. in hoc dy. in. d. l. si is ad que dicit veru esse q. est spale fauore pupilli vt snia lata ex falsa cau- sa sit ipso iure nulla allegat. d. l. qui test. que loquit in ca. excu- sationis tutele. It. loquit qn fuit lata ex ca. falsa fm vna sol. gl. ibi qua. s. retuli. et qu. et approbat ro. p. notabili. i. d. l. si is ad que dicit q. l. bar. ibi dicat q. qn snia diffinitiva lata est ex falsa ca. p. minore sit nulla. p. d. l. ii. cu p. p. fieri d. q. illa lex loquit in decreto iudicis. l. i. cu p. ff. de excu. tu. no. aut in snia diffiniti- ua. Constat aut q. decretu ex falsa ca. interpositu reddi nullu et si nullitas no. p. cernat fauore minoris. l. i. s. hec sba. j. ne ius facit ei. l. cu ver. s. subuentu. s. fideico. li. Adde et q. bar. i. l. diuus. post gl. ibi. ff. de re iudi. t. q. et in snia sit spale fauore mi- noris. p. d. l. ii. ita et t. ant. de bu. in. c. l. cam de pba. et dicit ibi notabil. do. Abb. q. ide erit in ecclia q. in mior. ar. c. i. s. rest. in inte. et hoc et ta in snia lata contra eccliam q. contra minore firmavit indistincte Jo. de imo. in. c. i. in vlt. col. de deposito. Ide et dicit ro. in. d. l. si is ad que. ta in minore q. in ecclia l. de predictis no. faciat mentione. et p. ista similitudine ecclie et minoris allegat ipse in fili no. p. glo. in. l. si preses quasi desert. C. quo et qn iud. puto tñ verius esse q. extra casu. l. ii. no. succurrat mior p. via nullitatis snie pp. exp. sione false cae. Tertio fallit s. Ang. si est lata ex falsa ca. que sit p. ius scriptum. allegat no. per Inno. in. d. c. in pntia. et pbat in. d. l. ij. C. qn puo. no. est nece. cu si. et no. gl. i. d. l. q. test. q. intelligit qn ius scriptu e. certu et de eo e. exp. s. casus. l. vel de eo no. sunt opiniones vt supra fuit o. claratu. et hec tertia limitatio recipit als modificatiões et decla- rationes vt dixi in. d. l. cu. p. latis. Fallit quarto fm ange. in bñcialib. si iniquitas et falsitas cae pateat notorie ex actis fm opiniones quoru da. quos refert Inno. in. c. cu Bertoldus. ver. p. cessimus. de re iudi. de quo dic vt ibi. Fallit qnto fm ang. si est lata p. falsas allegationes falso factas p. absentes quas iudex fuit secur. l. i. p. tor. s. marcellus. s. de iudi. secus dicit si p. pntes effem lata a drio sensu illius. s. q. tuc esset aliqua et bene posset pati rescindi per resti. in inte. si p. falsas attestaciones vel p. falsa instra esset lata. l. i. C. si ex fal. instr. et subdit ang. se intel- ligere. d. s. marcellus. put intelligit bar. s. q. ibi snia fuit nulla. no. aut aliqua sicut ibi tenuit gl. et Inno. in. c. cu in iure de offi. dele. qd pbat Ang. q. ille. s. se h. p. trinuatiue ad principiu. l. in quo pncipio decidit q. iudex executor snie pretoris no. audit ex- cipiēte p. sniaz lata p. absente ne elusoriu fiat decretu p. toris ergo loquit de decreto valido et sic no. audit excipiēte s. iniquitate sen- tentie. vnde iudici de exceptōe excipiēti cognoscēdi ē iterdicta potentia audiēdi qn sola iniquitas alleget. subdit aut ibi mar- cellus notādo q. si allegat sniam fuisse lata et obtenta p. abntē p. falsas allegationes q. tuc talis querela opponētis admittit. vnde no. est pp. aliud nisi q. allegabat nullitas causata a dolo predicto no. aut iniquitas mera. et sic cessabat ro. posita in prin. illi. l. dum tex. dicit alioquin elusoria erūt decreta pretoris. et c. Nam ex quo decretu est nullu cessat illa ro. Deinde notādo. i. nouu casum addēdo subdit. ibi Pau. vt refert auctor legis. in. d. s. marcellus. q. si corā dicto executore allegat q. p. dicta fal- sitate sit obtenta snia cōtra absente ex ca. necessaria et pbabili et legationis ca. rei publice vel infirmitatis q. hoc casu in p. tate iu- dicis exequētis est aut no. exequi iudicatu aut denegare audie- tiā petēti executionē et differt dictu marcelli a dicto pau. s. ang.

q. marcellus fuit locut. qn snia fuit lata p. absente ex alia ca. q. necessaria et pbabili. puta q. abnt ex ca. volūtaria vel q. relega- tus. vnde q. l. vtroq. casu snia sit nulla. tñ in casu marcelli solu poterit iudex datus sup. executione admittere querelantē ad sui informationē et admittere p. bationes remittendas ad iudices iudicantē. vt dicit Inno. in. c. decreto. de iudi. qd est no. dignif- simu fm ang. sed in cau Pau. ne dñ poterit p. dicta facere et su- perfedere in executione. sed et poterit iurisdictionaliter de tali nullitate cognoscere et p. nūciare sniam nulla fore et sic erit dare cam notabile in quo iudex inferior de snia superioris cognoscit et sup. eius nullitate p. nūciat alias aut extra casu predictu non p. nūciat l. audiat querelantē de nullitate et accipiat p. bationes vt referat ad supiorē. ut in. d. s. marcellus. et no. Inno. in. d. c. decetero. et p. hoc dicit ang. illu. s. marcellus reddi peregrinu. et sing. et no. esse alibi. Et subdit q. modo itelliges istu. s. quez nunq. intellexisti et sic approbat dictu intellectum. et ex his dicit ipse resultare maximā vtilitatē q. cu fm formā statutoz. italie p. absentes et indefensos et in causis capitalib. si ferant snie et bā na et et precepta instrōz. guarētigie snialiter pmulganf. absens passus dictas snias seu bāna vel p. cepta si tpe executionis pba- bit hoc emanasse per falsas allegatiões falso factas ipedier exe- cutionē snie. Dicit et. et sic fm esse intellectu ad. d. s. marcellus. s. q. ibi no. semp loquat de snia nulla sed valida que veniat re- stituenda p. restitutionē in integrū. quem intellectu sensit ibi. i. glo. scdm eum: tertiu et dicit esse intellectu quem sensit Inno. in. c. cu in iure. in glo. sup. ver. de mādato extra de of. deleg. vbi vñ q. in. s. marcellus. snia erat aliqua. sed q. pendebat appella- tio. iō iudex deputatus sup. executione debz superfedere in illa. Quartu dicit esse intellectu Inno. in. d. c. decetero. s. q. i. s. marcellus. iudex datus sup. executione si dicat sniam esse nulla vel rescindendā recipiat ad sui informationē p. bationes non p. nūciat exequendā vel no. exequendā. sed vt referat et ad iudicē remittat superiorē qui iudicauit de ca. no. tñ aperit Innocē. an snia pmo lata fuerit aliqua vel nulla. Quintus et vltim. est in- tellectus s. ang. q. ibi snia erat nulla q. lata erat p. falsas allega- tiones falso seu dolose factas. et ita dicit q. illum text. intelligit Bar. s. dicit ang. ibi videri q. intellectus. et opi. bar. sit partim vera. et partim defectina. Nam defectina est inquātum dicit in- distincte obtenta sniam per falsas allegatiões falso factas esse nulla no. enī est nulla cu est lata p. presentē. l. seruo inuito. s. cu pretor. s. ad treb. ibi. n. interuenit ambitō ergo dolus. tñ snia ē aliqua q. fuit lata p. pntē. vt p. ibi cu fuerit lata ca. cognita. et l. i. C. si ex falsis instru. vbi est casus exp. s. fm Ang. et q. nō sit nulla. tñ si lata est p. falsas attestatiões vel instra falsa potest aduersus illā restō in inte. i. p. l. o. r. i. et si peti exequitō d. s. suspēdi si excipiat de falsitate. et et ea p. bata daf soluti repetitio. vt. d. l. i. si. hoc est ergo plus in snia lata ex falso instrō vñ p. testes falsos q. tractat l. p. s. falso seu dolo nihil fecerit. sec. vbi p. als falsas allegatiões facti est snia lata q. nō retractat si est lata p. pntem. Dicit tñ Jo. de imo. hic q. hec dñia quā vñimo facit Ang. iter falsa instra seu testes et als allegatiões facti nō vñ iure bñ pbari. Est et defectina opi. bar. fm Ange. q. et si p. absente sit lata no. semp est nulla. vt p. in snia excōicationis lata p. falsitate cō- tra absēte q. nō erit nulla ne rumpat neruus eccliaſtice discipli- ne qd quidā et tenuerunt p. snia absolutionis ab ea. vt no. glo. Inno. et Jo. an. in. c. ex pte. de of. ordi. Itē nō eet nulla vbi cunq. falsitas allegationu nō eet in facto. s. in iure. si iudex er- rore nō exp. s. in snia induct. ex falsis allegationib. litigantis q. erat subtilissimus aduocat. tulit sniaz nemo dicit talē sniam cō- tra abntē lata esse nulla. d. l. cu. p. latis iuncta. l. ij. qn puo. non est ne. et ex hoc vñ s. et Ang. q. l. iudici ignorati falso psuaserit li- tigatore esse pbatu illi cuius dñuz appebat notorie ex actis snia no. est nulla vt signāter dicit Inno. in. c. qn p. de pba. fallit fm Ang. forte in bñcialib. vt no. Inno. secunduz quosdā in. d. c. cu Bertoldus. in gl. sup. verbo p. cessimus. de iudi. Predictz addit Jo. de imo. q. illu primu intellectu quem approbat Ang. hic ad. d. s. marcellus vñ et tetigisse Innocē. i. c. cu in iure in. i. col. in s. alij forte meli. et c. de of. dele. sed nō vñ fm Jo. de Imo. bonus nec p. formari lre que ibi vñ presupponere aliud ee pretorē et aliud esse iudicē datu sup. executione et in fi. in versu Pau. nō dicit de indice q. heat denegare executionē et p. nuu.

Refecto

De s. marcellus l. s. p. tor ff. de iudicijs

MS MS MS MS 11

ciare sed de ipso ptoze. et sic vñ q possit intelligi ille finis postquā ipse iudex dat^o sup executione retulit negociū ad ipsum ptoze qui iudicauerat. vt sic tunc ipse ptoz sit ille q babeat sup hoc p nūciare. et hūc intellectū sensit Bart. in. l. a diuo. s. de re iudi. et forte voluit sentire Anno. in. d. c. decetero. posset et dici fm Jo an. de imo. q in. d. h. Pau. ponat nouus casus qñ snia fertur cōtra abñtē ex cā necessaria et pbabili lz nō sit aliqua allegatio falso facta. nā tunc si iudex scit impedimentū snia erit nulla iuxta l. quesitū. cū ibi no. s. de re iud. Si aut nescit saltim pcedēda erit restō p ipsum iudicē qui sniauit nō per inferiorē. et sic alter natiua ibi posita intelligit fm distinctionem ibi positā. et hunc intellectū vñ ibi sensisse bar. aliter et dici pōt fm eū q pñā ps al ternatiue ibi posita in fi. referat ad casum qñ actio descendēs ex snia intentat. scōa hō referat ad casuz qñ officio iudicis executione petat. et hec positio multū lfe pformat vt ibi sensit bar. et subdit et hō Jo. de imo. esse aduertendū q lz pma facie videat. q in h. marcellus snia nō fuit nulla qz tex. dic in casu ibi posito dbere querelā admitti et qrela est remediū rescissōz. l. i. iūcta. l. pap. s. fiet quasi p torū. s. de inof. test. tñ fm eū pōt dici pñūm qz nedū querela adaptat ad remediū rescissōz vt in dictis iuribus. lz et ad remediū nullitatis. vt p3 ex. l. querelā. C. d. fal. et in dubio d3 intelligi put suadebit rō subiecte materie. l. si vno. in prin. s. loca. et in casu dicti. c. marcellus. rō suadet vt accipiat p remedio nullitatis. et nō p remedio rescissōis restōnis in integ. pp verbū sciens ibi positū. nam als non esset dñā an sciens an ignorās falso aliqd allegauerit pp qd obtinuerit sniaz. cū etiaz in casu quo allegauit ignorāter def restō. vt ibi no. in gl. dicit et

42 q p intellectu. d. s. est addēdū illud qd no. bar. in. l. i. C. d. ad uo. diuer. iudi. et i. l. i. C. d. satisfda. et Jo. an. in. c. q ad pultatio nem. ad fi. de re iudi. vbi Jo. an. post host. vñ plus dicere q et si nullitas snie alleget corā excoztore nō deat admittere exceptō nem nullitatis nisi de illa pster per cōfessionē pris. secus si p te stes et p hoc reprobat gl. in. d. s. marcellus. ver. approbatuz. q sentit oppositū. tñ fm Jo. de imo. verior vñ opi. illius gl. p illū tex. in h. approbatū. et sic vñ loq de pbatione testiū. non aut de confessione cū illa nō sit pprie pbatio sed pbationis releuatio. vt no. Jo. an. in rub. extra de pba. et cy. in. l. actor. C. de pba. ni si fortassis sustinēdo hos. dicat qz tex. i. d. s. marcellus. nō dicat pbatū sed approbatū plus tñ placet fm Joā. de imo. opi. glo. quā cōiter sequūtur doc. nostri. C. Subdit et Hosti. in. d. c. qd ad pultationē. posset aliter dici vñ q si preponit nullitas iudex excoztor d3 audire querelā vt referat et suspendere d3 iudicatū. sed si pponatur tale qd pp qd snia nō sit nulla lz rescindenda. tūc nō cogit audire. lz pōt si vult. vel et tertio dicit hosti. q siue dicat nulla snia vel rescindenda pōt excoztor audire si vult nō vt pnunciet sed referat. nō aut cogit audire immo pōt excipi si vult. et iputet sibi q corā superiore q iudicauit nō pposuit. sed fm Jo. de imo. non vñ vñ esse hoc vltimū dictū Hosti. qz imo de necessitate vñ q si pponatur nullitas deat illā audire. p. d. s. marcellus vbi est verbū d3 qd sui natura iporat necessitatez iuxta no. in. l. sepe audiui. s. de offi. pñ. et in. l. iij. C. de pig. vbi p Bar. in pn. sue repetitionis. qd putat Anno. pcedere. si inconti nenti velit dicere de nullitate als secus. p no. per bart. i. l. iij. s. p demnatū. ff. de re iudi. et p id qd hētur in. l. satis aperte. C. ad l. cor. de fal. et p Anno. in. c. post electionē. de pces. prebē. Idez vñ h3 eū si apponat aliqd pp qd veniat snia rescindenda. l. pe. cū ibi not. s. de pñel. vbi vñ casus in. d. c. decetero. de re iudi. qd tñ vñ mirandū ex quo snia est aliqua. et ps tale qd non pposuit corā superiore q iudicauit. et iō dicit Jo. de imo. se putare forte posse dici q si opponēs nō hēat copā supioris teneat iudex executionis admittere dūmodo pbationes incōtinēti offerant als nō teneat admittere. sed possit si velit nō vt pnunciet sed vt refe rat et fm istā distinctionē intelligit. d. l. pe. et d. c. decetero. et fa cit. ar. illud qd not. in. l. nullus. C. de iudeis. et in. l. ait ptoz. s. si debitorē. s. que in frau. cre. et est noua pñderatio seu noua opi. secundum eū subdentē. qz etiā vbi spectaret executio ad romanū pontificē. vt qz esset snia lata per suū delegatū qui esset mortu^o post sniam latā cuius executionē postea alteri pñiserit qd qz nō ita faciliter ipñ pape sicut alterius superioris copia haberi pos se teneat excoztor admittere opponētes. sicut si als copia non habere. ar. ei^o qd hētur. i. l. iulianus. s. si. d. le. i. et ita posset intelli

gi. d. c. decetero. p quo facit id qd ibi no. Anno. vel forte fm euz idē erit in papa qz in alijs qz vicecancellarius expedit lñs iusticie fm pñciāz pape. cuius vicecancellarij facile copia haberi pōt. et p hoc p3 fm eū qualiter. d. l. si ptoz. et d. s. marcellus deat itel ligi. Adde qz spe. in ti. de executione snie. s. fi. in fi. circa intelle ctum. d. s. marcellus. in fi. vñ pcordare cū opi. bar. in. d. l. a di uo pio. in pn. circa. iij. col. et sic est p primū intellectū hic positū et approbatū p Ang. in eo in quo diuersificat casum posituz in ver. marcellus a casu posito in. d. h. pau. nō vñ tenere i se rōnē pp quā magis vno casu q alio iudex datus sup executione pos sit cognoscere et pnūciare de nullitate si bñ inspicia^t et de illo ar ticulo an iudex executionis possit cognoscere et pnūciare sup ex ceptionē nullitatis snie vltra no. p bar. et alios in. d. l. a diuo pio. in pn. cū pcor. supius vide oīno p Spe. cuius snia cōiter appro batur. in. d. ti. de execu. sen. s. ij. ver. vt aut. p doc. post glo. i. c. pastoralis. s. qz vero. de of. dele. p ang. in. l. in. s. p demnatū de re iud. et Bal. et Saly. in. l. si nō cognitio. C. si pñus. et dixi i. d. l. a diuo pio. et dictū primū intellectū quē approbat hic ang. ad d. s. marcellus. reprobat et ro. i. d. l. is ad quē. qz inferior nō pōt infringere sniam superioris. l. minor aut magistratus. s. de mino. in pñc. et c. cū inferior. de ma. et obe. tñ illa iura loquūtur qñ snia superioris esset aliqua sed in cāu posito hic p ang. erat nulla. allegat et ro. cōtra Ang. illa que posuit hic Joā. de imo. lz de eo mentionē nō faciat. vnde ad. d. h. marcellus et ad. h. si Pau. magis intellect^o positus ibi p Bar. quē sequūtur alij ibi et in. l. ij. et l. fi. C. si ex fal. instru. iungēdo verba Anno. i. d. c. de cetero. qcqd dixerit ang. hic et in. d. l. seruo inuito. s. cū ptoz. s. ad treb. vbi et ang. vñ partiz adheret illi pmo intellectui. quē ipsemet approbauit hic. nā Ang. in. d. s. cū ptoz. intelligit qz in. h. marcellus. snia fuit lata pñllum q erat absens ex cā volum taria tñ sed in h. Pau. fuit absens ex cā necessaria et pbabili. puta legatiōis et infirmitatis. tñ in alio discrepat Ang. ibi. ab in tellectu quē ipse approbat hic qz ange. ibi dicit qz in h. marcel lus. snia est aliqua sed venit rescindēda per restōnē in integruz lz in ver. Pau. snia est nulla. et iste esset sextus intellectus angel. ad illū. s. ipsemet ang. hic vult qz in vtroqz cāu snia sit nulla. lz in alio differat illi duo. h. vt. s. retuli verior vñ opi. qd vtroqz ca su snia fuerit nulla quecūqz fuerit abñtia. vt intelligit bar. post glo. ibi et pbatur ibi in. h. sciens. nā si ibi veniret snia retractan da per restōnem in integruz nō dixisset ibi tex. sciens falso et c. qz etiā sine scia veniret rescindēda per restōnē. vt ibi no. in gl. et p gl. et doc. in. d. l. diuus. et iō et Pau. de ca. in. d. s. ptoz maxie in lec. paduana reprehēdit. d. intellectū ang. ibi positū qz est ea dem rō ex quacūqz cā sit absens dūmodo sit lata ex falsis alle gationib^o falso factis et ibi et ang. approbat illud qd dixit hic in scōa fallēria circa. l. ij. C. si ex fal. allega. qd tenui. s. et ista ibi ad de. et p ista apparet qz secundus et tertius intellectus. s. relatus. ad. d. s. marcellus. quos posuit hic ang. nō sunt veri. qz ille h. marcellus nō pōt intelligi in snia valida p illud verbum sciens Quintus vero intellect^o quē refert ang. hic fuisse tradituz p Bar. est minus bñ relatus p Ang. hic qz bar. semp loquit quā do snia est lata p absentē ex falsis allegatiōib^o falso factis. vt p3 ex no. per eum in. d. l. si is ad quē. et in. d. l. diuus. et i. d. l. ij. C. si ex fal. instru. Aliqua et ad. d. s. marcellus. vide p Anno. i. c. dilecta. de rescrip. et in. c. cū Bertoldus. de re iudi. et i. c. si. de ac cu. et ibi sing. dicit Anno. qz nedū h3 locū. d. s. marcellus quan do snia est lata p absentē pp falsas allegatiōes falso factas per presentē. et tūc snia sit nulla ipso iure put ē ibi tex. reputat^o sing. sed et idē erit si ille p quo lata ē snia falso tacuit iura et defensio nē absentis. et illud sequit Ant. de but. in. c. si duob^o. de app. lz illud reprehēdit ro. in. d. l. si is ad quē per no. p bar. in. l. vnica ij. col. C. d. satisfdan. et qz. s. marcellus. loquit in falso allegante nō in obmittēte. Itē qz maior est dolus cōmissus in pmittendo qz in obmittēdo. allegat no. p gl. in. l. si mora. s. so. ma. et i. l. di uis. s. ad sileia. et qz quis nō tenet cōtra se allegare iura partis aduerse. l. nimis graue. s. de testi. et in. l. i. C. de edē. c. i. de pba. dicit tñ qz dictū Anno. posset saluari in vsurario q tenet edere cōtra se iura pris aduerse. vt in cle. de vsu. relinquit tñ cogitan dum. lz dic qz lz Anno. in. d. c. si. pmo ponat dictā ampliatiōnē ad. d. s. marcellus. tñ illa nō vñ firmare sed potius pñūm. dūz vltimate recitat opi. alioz dicentiū qz pcessus t3 si citat^o cōpuit.

45 et in illa opi. refidet. et ita et Jo. de imol. in. d. c. fina. et in. d. c. si
 duobus per illa rōnem q̄ quis nō tenetur allegare p̄tra se iura
 partis aduerse. d. c. i. cum si. do. Abba. in. c. si duobus. Et do.
 Anto. de bu. in. d. c. cū bertoldus. de re iud. simplr sequitur il
 lam opi. Inno. et p̄ eis facit lz ipsi nō allegent q̄ ita cōmittitur
 falsum tacendo verū sicut exprimendo falsum. c. i. de cri. fal. c.
 sup lris. de rescrip. l. p̄sbyteri. C. de epi. et cle. l. p̄scriptioe. C.
 si ius vel vti. pub. et tñ magis placet mihi opi. Siia q̄ snia va
 leat q̄ illa opi. nō videt bene iure p̄bari. et p̄ opi. quā teneo vl
 tra predicta facit id qd̄ no. glo. in. cle. cōstitutionē. in ver. d. no
 uo in. si. de electi. et qd̄ voluit glo. bñ notabilis. xxi. q. ii. in. c. ne
 quis arbitret. ad si. glof. magne. vbi gl. dixit q̄ p̄terq̄ in teste
 46 tacendo veritatē nō dicat cōmitti falsuz. et ista partē dic̄ p̄cedet
 etiam in vsuario. q̄ lz vsuarius teneat edere aduersario intel
 ligitur. s. aduersario petente. nullibi enī hētur q̄ si aduersarius
 nō petat debeat sibi offerri satis. n. est q̄ petenti editionē mora
 nō fiat. l. si. s. i. s. quoz legat. et l. cū p̄onus. in pn. s. d. op. lib.
 et traditur p̄ gl. no. in. c. cupiētes. s. si vero. in. d. cōtēpserint de
 elec. in. vi. aliqd̄ ē de intellectu dicti. s. marcellus. vide p̄ ang.
 47 i. l. si. s. de iusti. et iu. et p̄ bal. in. d. l. q̄ testō. Et vñ vltimo loco
 circa hoc posuit ang. hic dicēs q̄ lz snia lata p̄ntē p̄ falsas al
 legatōes falso factas valeat. vt in. d. l. marcellus. a p̄no sensu ta
 men q̄ victor petendo executionē illi snie est in p̄o dolo pote
 rit p̄ doli exceptionē repelli. et de hoc dicit eē tex. no. in. l. si a te.
 s. de dolo. et l. si legatarius eo. tit. qñmo p̄ executore talis snie
 repeti posset nō p̄ cōditionē indebiti que p̄ sniam cessat sed p̄
 cōditionem sine cā. vt no. per glo. in. l. si fideiussoz. s. in oibz
 s. man. et p̄ Ly. in. l. si. C. de p̄di. inde. et eodē modo si reus per
 falsam obreptionē obtinuit p̄ actorē p̄ntē fieri absolutōiā etiā
 48 actore volēte et ad volendū subducto p̄ calliditatē rei succurre
 ipsi actori q̄ de nouo agere poterit. et si obiciat exceptio rei iu
 di. se tuebitur doli replicatione. per. d. l. si a te. et d. l. legatari.
 et qd̄ no. Inno. in. c. grauis. de deposito. Et adde q̄ istud idēz
 voluit ipsemet Ang. in. d. l. si seruo inuito. s. cū p̄tor. ad tre.
 et in. l. diuus. de re iud. de quo vide q̄ ibi dixi. post Jo. d. imo. p̄
 Ja. bu. in. l. si pecuniā cum. l. se. C. de re iudi. et aliqd̄ p̄ Bar. in
 l. i. C. de aduo. diuer. iu. et p̄ Joā. de imol. in. l. impatores. de re
 iudi. et qd̄ ibi dixi. Sexta potes addere fallentiā ad regulam
 s. datam que hz q̄ snia lata ex falsa cā cōsistente in facto valet.
 nam illud vez est vbi falsitas respicit iudiciā secus si respicit s̄
 stantialem ordinē iudicioruz. vt q̄ dixit litē esse contestatā cum
 nō esset. nā snia redditur nulla s̄m Bar. in. d. l. si is ad quē alle
 gar. l. si q̄s obreperit. j. ad. l. fal. Sed vt dicit Jo. de imo. in. d.
 l. si is ad quē isto casu snia reddit nulla nō rōne false allegatio
 nis vel cāe sed rōne defectus ordinis substantialis iudicij. iuxta
 49 l. p̄olatā. cum ibi no. s. de sen. C. Septima pōt eē limitatio. si
 snia sit lata ex falsa cā expressa in snia per relationē ad acta. vt
 q̄ dicat iudex in snia q̄ per. a. et b. testes est p̄batum sempronij
 um mutuasce ticio decē ideo ticiū cōdenamus in decē. et ex ac
 tis appareat q̄ illi testes non p̄bant. vt q̄ interrogati dixerunt
 se nihil scire mutuo. ita p̄batur in. d. c. cuz bertoldus. s. Imo.
 hic sed de hoc dic vt dixi post Bal. in. l. vnica. C. de erro. cal. et
 50 in. l. ex diuerso. s. i. s. so. ma. C. Et q̄ dictū est q̄ interdum sen
 tentia lata ex falsa cā redditur nulla expedit scire quid si snia ē
 lata ex duabz causis expressis quaz vna est vera altera falsa. an
 tunc reddit nulla Inno. sing. in. c. in p̄ntia. de renun. et q̄ non
 vt sic in dubio res potius valeat quā pereat. c. abbate. de verb.
 sig. et l. quotiens in stipulatōibus. s. e. et istud dictum refert et
 sequit Jo. de imo. j. l. prima dicēs q̄ istud dictū apud legistas
 cōiter ignoratur. Adde q̄ p̄ illo dicto videt esse tex. in. c. per tu
 as. qui si. sint legi. et ibi no. Anto. de bu. dicens per illum p̄ba
 ri. q̄ vbi in snia et p̄cessu iudex exprimit duplicē causam quaz
 vna facit ad rē alia nō licz iudex moueat principaliter ex causa
 ad rem nō faciente valet p̄cessus. et illum tex. p̄ illo dicto inno.
 reputat sing. Anto. de bu. in. c. ab excōicato. de rescrip. et ibi ē
 p̄o hoc allegat id qd̄ no. glo. et Jo. an. in. c. ex parte. in ver. to
 tum caplm. s. concess. preben. C. Ad idem facit illud quod no.
 51 voluit Ja. bu. in. l. ij. s. ignominie. s. de his qui no. inf. vbi di
 cit q̄ si iudex expressit falsam cām talem per quā reddebatur sen
 tentia nulla vt q̄ erat falsa in iure. tunc si adiecit dictionem ma
 xime sustinebitur snia q̄ non videt iudex tunc se astringere ad

illam cām tantuz. vnde p̄silium est q̄ semp iudex vel consultor
 quādo exprimit cām adiciat dictionē maxime hoc tamē intelli
 git verū Anto. de bu. in. d. c. ab excōicato. qñ hoc in snia vl sal
 tem ex facti narratione apparet q̄ alia suberat cā ex qua pote
 rat iuari snia secus si nulla alia cā apparet. q̄ tunc ex dictione
 maxime nō sustinebitur sententia. vt s̄m eum p̄batur in. c. cū ex
 litteris. de resti. in inte. et in. c. cū dilectis. de pur. cano. et ita etiā
 videt seq̄ Anto. de bu. et Jo. de imo. post. d. c. in. d. c. in presen
 tia. et in. d. c. cū ex litteris. et p̄ illo dicto Innoc. allegat bonam
 glo. in. l. pe. C. si ex fal. instru. et bene facit tex. in. c. cum. l. et d.
 ver. si. de re iudi. et illud etiā sequitur Jo. an. in. c. cū inter de re
 iudi. et d. Abba. in. c. i. et in. c. sicut eo. ti. C. Subdit tamen do.
 Abb. in. d. c. sicut. q̄ sibi indistincte placet opinio posita per
 Ja. bu. in. d. s. ignominie vt indistincte sustineatur sententia ex
 illa dictione maxime. et sibi nō videt vera supradicta distinctio
 data per Anto. de bu. mouetur p̄mo q̄ taciti et expressi idem
 est iudicium. l. cū quid. s. si cer. per. Sed si iudex tulisset sniam
 ex duabus causis expressis quarū vna esset vera. altera falsa. su
 stinetur snia. vt no. Inno. in. d. c. in presentia. Ergo est idēz di
 cendum in casu nostro q̄ dictio maxime pōt includere nedum
 vnam cām sed plures. ergo ex cā tacita d̄z sustineri ad hoc. et se
 cundo dicit se singulariter ponderare tex. in. d. c. sicut in. si. dū
 dicit ibi q̄ nō solent exprimi ibi oēs cause. cū ergo ex consuetu
 dine iudicantiū et ex dictione maxime clare appareat iudicē nō
 fuisse notū ex illa tm causa que est p̄tra ius ergo in dubio debe
 mus sustinere sniam. ar. d. c. abbate. C. Tertio ad idem ad du
 cit. d. c. per tuas. vbi cā principalis qua ibi iudex fuit motus ni
 hil faciebat ad causam. et tamē sententia non redditur nulla.
 C. Ultimo pro hoc inducit. d. c. cum ex litteris. nāz si ibi expres
 so cāe redidisset sniam nullam nō oportuisset q̄ papa dubitas
 set an aduersus illam sniam esset danda restitutio in integrum
 sed illam p̄nunciasset nullā. vnde bene verū est s̄m eum q̄ exp̄s
 so false cause cum dictione maxime facit presumi sniam esse ini
 quam adeo q̄ poterit restitutio in integrū peti per minorem vl
 ecclesiam. saltē concurrentibus alijs adminiculis. et hoc ē q̄ vo
 luit ille tex. qui etiā non facit cōtra opi. Ja. bu. alia rōne q̄ tex.
 ibi loquitur de cā que erat cōtra ius litigatoris. non aut contra
 ius scriptū. et ideo etiā si ibi nō fuisset adiecta dictio maxime nō
 p̄pter hoc snia debuisset retractari. Ro. in. d. l. si is ad quēz. re
 fert dictā opi. Anto. de bu. positam per eum. in. d. c. cū ex litte
 ris. et illam simpliciter sequitur. Sed in veritate tex. in. d. c. cum
 ex litteris in ver. precipue. non p̄bat illud ad quod allegatur. p̄
 Anto. de bu. q̄ ibi nil dicitur de nullitate. et per alias rñsiones
 datas. per do. Abba. Et similiter dico q̄ nec etiam tex. in. d. c.
 cum dilectus. p̄bat opi. do. Anto. de butr. q̄ ibi nō sustinetur
 sententia per dictionem maxime quoniā apparebat nō esse ser
 uatum ordinē iuris in p̄cessu. et potissime circa litis contestatio
 nem. C. Item ibi causa expressa per dictionē maxime non erat
 contra ius scriptum et sic nō videt q̄ possit sustineri opi. Anto.
 de bu. Nec ob. q̄ tacita causa cōprehensa sub illa dictione ma
 xime presumatur esse eiusdem qualitatis cuius erat expressa. ar
 gu. c. sedes. de rescrip. et cle. nō potest de procu. vt dicebat An
 to. de bu. in. d. c. ab excōicato. q̄ respondeo q̄ vbi nō est eadē
 ratio non idem operatur tacitū qd̄ operatur expressum vt vitie
 tur. l. si fideiussoz. et ibi per Bar. de leg. i. s. i. s. qui. mo. pig. vl
 hypo. sol. sed nō est eadem rō in tacito que est in expresso. quo
 ad casum nostruz q̄ lz error nō expressus in sentētia appareat
 ex actis ad que videt referri snia. l. iij. C. de sen. que sine cer. q̄
 ti. c. cum ad sedem. de resti. spo. no. glo. in. l. bec enim. in prin.
 s. de suspes. tuto. et glo. in. c. si confirmationē de elec. in. vi. cuz
 ille error tacitus nō est tante potentie ad inficienduz sententiaz
 sicut est error expressus. l. ex diuerso. s. si. et ibi glo. et doc. s. sol.
 ma. l. preses. et ibi no. s. de re iudi. l. ij. C. quando prouo. Et p̄
 ista opi. optime facit illud singu. dictum Inno. in. d. c. p. et g.
 dum allegat q̄ ita demum error expressus vitiat quādo potest
 oculo corporali legi nō autem oculo mentali percipi sed hic p̄
 dictionem maxime implicantē aliam cām nō potest oculo cor
 porali legi. q̄ illa cā implicata sit falsa in iure. C. Ad istum arti
 culum posset etiam pro et cōtra adduci id qd̄ habetur. in. l. iij.
 s. si. cuz ibi no. per Bar. s. ad fil. C. Sed responde ex his que
 ibi no. Bar. dum allegat. s. si quis palam tunc singulari dicto

52 Inno. in. c. i. presentia. s. de relato. Et in materia subdit Ant. de bu. in. d. c. in presentia. q. quando snia est lata etiam contra presentem ex falsa ca consistente in facto. si talis causa est notorie falsa reddetur snia ipo iure nulla. allegat. c. inter ceteras. de re iu. et id quod habet in. d. c. pastoralis eo. tit. et in. c. romana. s. in vniuersitatem et c. venerabilis. s. pe. de sen. excō. in. vi. facit quod no. Spec. in ti. de sen. s. iuxta. ver. item est nulla rōne manifeste iniquitatis. et hāc fallentiā adde alijs. s. allegatis. **C** Ex glo. retigit bar. aliquas viles qōnes quarum quedā fuerunt ex pedite. cum glo. vnde addendo alijs. primo in q̄tum in. iij. q. tractat. an heres presumat scire fideicommissum. et alia contenta in testō. et inter cetera cōcludit q. si heredes instituti nō sunt d numero suoz presumunt scire post aditaz hereditatē. adde s. Bal. hic istud nō esse simpliciter verū. quid eniz si iste heres q̄ uis non sit suus tamē erat ab intestato successurus qz obtinebat primū gradum nec constat q. ipse asseruerit esse heredem ex testamento certe cum possit ab intestato succedere non presume tur eum habuisse sciam contentoz in testamento. ar. l. eius qui ad si. s. si cer. pe. nam hoc casu est eadem rō que est in alio. angel. etiaz hic. in. iij. q. videt idem velle. volens q. si heredes isti non sui fuissent eodem mō successuri ab intestato sicut in testō instituti erant. nō presumantur scire cōtenta in testamento quā uis etiam diuiserint hereditatē eo modo quo erat in testamēto instituti. si nō apparet q. diuiserint vt heredes ex testamēto nec q. adiuerint tanq̄ ex testamento. nihil tamē allegat nec de bal. mentionem facit Raph. hic refert decisionem Bal. et transit cū ea. et dicit alias ita cōsuluisse. et q. etiam ratio assignata hic per Bar. idem suadet. Adde etiam q. cū distinctione tradita per Bar. hic concordare videt Jo. an. in addi. Spec. in ti. de test. s. in primis. ver. itē quid si duobus. vbi dicit q. duo fratres instituti heredes postq̄ hereditatē diuiserunt nō presumantur in dubio habere sciam fideicommissi in testō contenti allegat. l. verius. s. de pba. et c. presumitur de reg. iu. in. vi. et facit s. m. eum. l. tutores. s. heres. s. de admi. tut. hoc etiam vult expresse bar. et Ange. in. l. tres fratres circa si. s. de pac. per. d. l. eius qui idem etiam t. Bar. in. l. quoniam sorores. C. de iure delib. vbi ex illo tex. colligit q. ante aditā hereditatē etiam soror nō presumitur scire testamētum fratris. nec ob. l. etiā. C. vnde cognat. qz respōdet q. iura sanguinis et pcessum nature scire presumitur. vt ibi sed factū hoīs noā vt. d. l. quoniam sororem. Et subdit q. ille qui nō sit heres per sniam sed ipso iure nō presumit scire cōtēta in testō. allegat. l. eius qui cū distinctione Bar. concordat et Ange. et Jo. de imo. in. l. si seruus testō. per Jac. de are. ibi. j. de stipu. seruo. et ibi subdit Jo. de imol. q. pluribus modis posset pbari de scia qui colliguntur ex no. per Bal. in. l. is pōt. s. s. ac qui. here. et p Bar. hic. Et istā opī. etiam sequitur Bar. et ange. in. d. l. eius qui. et etiam Barto. ibi in lec. antiqua. et ipsemet ibi in pe. col. i. alia lectura refert dictā distinctionē Bar. posita ibi. et hic et postea dicit q. veritas est q. aut nos loquimur post i mixtionē facti et ai. et tunc quilibet heres presumit scire cōtēta in testamēto. et ipsuz vidisse aut ante facti imixtionem et tūc presumitur ignorantia. vt in. d. l. eius qui maxime inter absentes. vt ibi nam heres fingit eadem persona cū defuncto et habere eandem sciam post aditā hereditatē nō ante et ex quo faretur se au diuisse presumit scire oīa que sunt necessaria ad aditōnē facti et ai et nō presumit filius nec coniuncta psona minus scire quā extranea nec minus suus q̄ emancipatus. nam et familiares presumuntur nouisse. l. consensu. s. seruus. C. de repu. s. eos. et sic videtur Bal. tenere cōtra Bart. Contra Barto. etiam consuluit Pau. de ca. in consilio. x. incipiente. in xpī noīe et clarum est in iure et c. dicens nō esse bonā differentiaz. quā facit Bar. inter suos et nō suos. in quātum Bar. vult q. indubio suus heres etiaz postquā se imiscuit hereditati nō presumatur scire cōtēta in testamento. per. d. l. eius. naz s. m. Paul. de ca. illa lex parum aut nihil facit qz loquit in seruus. qui sunt necessarij heredes velint nolint. sed nos loquimur in suis heredibus qui antequā se imiscuant nō sunt heredes nisi quo ad nomē nō quo ad effectū nisi expresse agnoscant vel se imisceant. l. i. C. si vt se ab here. ab sti. vnde equiparant emancipatis. l. naz nec emancipatus. de le ga. i. et illud qd operatur aditio in extraneo operatur imixtio in suis. l. cum bonis. s. de acqui. here. vnde cum in extraneis pre-

sumatur scia regulariter post aditā hereditatem. s. m. Bar. et do cto. hic ita d. presumi in suis post imixtionem. Et si diceremus q. in suis heredibus deberet presumi ignorantia eadem rōne hodie deberet presumi in extraneis cū hodie extranei possint clausis tabulis adire. l. i. s. in nouissimo. de cadu. tol. quod olim s. eum fieri nō poterat. l. i. ff. de iur. et fac. igno. ideo s. m. eum non videt bona esse differentia Bar. hec inter suos et extraneos. imo in vtriusqz videt presumēda scia quādo est factū testamētum in scriptis et clausū. i. cuius apertura requirebat magna solēntas. et ideo tunc bene presumit ignorantia ante apertū testamētū. que ratio cessat in nūcupatio testō. cuius p̄tinentiaz sciuit tam notarius q̄ testes et statiz post mortem consuevit manifestari. vnde ex his que cōiter fieri solent presumitur scia. ar. no. p glo. in. l. si tutor peritus. C. de peti. tut. et maxime vbi apparet q. filius habuisset testamētum penes se. per id qd habetur in. d. l. non est ferendus. s. de tranlac. et per ea que no. doc. in auten. qui semel. C. de pba. dum dicunt q. si attestaciones fuerunt penes aliquē presumitur q. eas legerit ita respondet ipse in. d. cō filio. et videtur q. predicta habuerit a Fulgo. in. d. l. eius q. vbi Fulgo. refert distinctionē Bar. ibi et hic. et postea dicit q. ptra Bart. h. duo motiua super quibus reliquit cogitandum. nam s. m. eum certum est q. olim heres extraneus poterat adire ante aperturā testamēti si erat heres insolidum alias non. vt no. gl. ij. vel. iij. in. d. l. eius qui. et hodie hic potest quilibet etiam pro parte tantū scriptus. d. s. in nouissimo. ante aut aperturam testamenti presumitur ignorantia. d. l. cum heres. ergo nō est bona distinctio Bar. dicentis q. heres extraneus ideo presumitur post aditaz hereditatem habere sciam contentoz in testō qz non potest adire si ignoret vires testamēti. l. sed si de sua. cum seq. de acqui. here. que ratio s. m. Bart. cessat in suo. Alia ratio ē Fulgo. reprehendi. in quātum Bar. facit differentiaz inter suos et extraneos qz imo hodie post inductū beneficiū abstinēdi a p̄tore nō est differentia. d. l. nam nec emancipatus. de leg. i. et l. pro herede. s. papi. ver. nam cū se filius. s. de acquirē. hered. et per eum actum inducitur aditio in extraneo per quē fit imixtio. in suo. d. l. cum bonis. Paul. de ca. in. d. l. eius qui dicit q. p̄dictas rationes allegatas per Fulgo. ipse semper dubitauit de opi. Bar. et videtur s. m. eum q. suus cum sit ad instar emancipati ppter beneficiū abstinēdi debeat haberi pro extraneo. d. l. nam nec emancipatus. et ideo sibi videt veraz non esse opi. bar. licet aliter cōiter praticet. s. m. eum ipsemet Pau. de ca. in consilio. lxxx. qd incipit in christi nomine. qz dubia supra formata et c. transit simpliciter cum opi. Bar. quā puto verā. qz illud qd adducitur in cōtrarium q. ante apertas tabulas testamēti pōt quis adire hereditatem. nō facit ad ppositum. nec Bar. se fundat in apertura. naz posito q. ante apertas tabulas testamēti possit quis adire. tamē ad hoc vt possit per aditionem fieri heres ante apertas tabulas requiritur q. prius habeat scientiam testamēti per famā vel per testes vel alio modo vt sic intelligat se esse institutum. et an pure vel sub conditione. vt pbar glof. in l. is potest. de acqui. here. et ibi clarius vult hic formaliter Bar. post mediuz in ver. secundo dicit glo. q. debeat scire et c. nō ob. id quod habetur in. d. l. cū bonis. et in. d. l. nam nec emancipatus. qz respondeo q. si queratur an ad hoc. vt per imixtionē fiat filius in potestate eius effectu heres adeo q. possit conueniri a creditoribus hereditarijs. et quo ad alios effectus quos non operatur sola existentia suitatatis. de quibus plene in. l. si filius q. patri. de vulg. et pu. et verum est q. ad talem effectuales imixtionem requiritur illa eadem noticia testamēti que requiritur in emancipato vel in extraneo vt in iuribus allegatis per Fulg. et Pau. Aut non solum querimus an eo ipso qd filius in potestate cōfiteretur se simpliciter heredem etiaz absqz eo quod dicat ex testamēto vel ab intestato vel vbi non apparet q. dixerit se heredem aliquo modo presumatur habere sciam contentoz in testamento. et sic nō possit postea allegare se ignorasse cōtēta in testamēto. et dicendum est q. nō presumitur scia. ita loquitur opi. Bar. qz cum illa confessio qua confessus est se esse heredem possit intelligi duobus modis. v. ex testamēto vel ab intestato: nō dicitur concludenter pbari q. ex testō fateat se heredem. attēto q. indubio presumit qd ignoret an fuerit p̄ditū testamētū ab aliquo. d. l. qm sororē. et l. si. s. p suo. et d. l. verius.

Et attento q non constando ipsi filio de testō tpe confessiōis poterat credere et intelligere se succedere ab intestato. et iō cum pbatio resultans ex dicta confessione de necessitate nō concludat. nihil releuat. c. in presentia. de renū. que rō cessat in eo qui nō potest ab intestato succedere. qz eo ipso qd dicit se adiuvisse hereditatem. intelligitur ex testō. **¶** Adde etiā hoc articulo q **By. et Bal.** in l. cetera. §. si. de le. i. dicunt. q heres post aditaz hereditatem presumit scire contenta in testō qz heres antequā adiret debuit totū inspicere sed ante aditā hereditatē non presumitur scire. ita intelligit illud qd nō. in l. cū heres. de li. le. co dicilloz aut non presumit scia sūm eos nisi sint expresse in testamento confirmati. qz ex codicillis ius aditionis non consistit. et facit sūm eos. l. ij. §. de pdi. inde. et l. si. C. de re. credi. de quo dic **57** ut hic plenius p **Bar.** **¶** Item circa ea que tangit hic **Bartol.** in. iij. q. in quātum notabiliter concludit q ad hoc. ut dicatur sufficienter renūciatuz iuri dependenti ex testamēto satis est q dicatur q renūciat iuri fideicommissi sibi debiti vel debenti ex testamento absqz eo q aliter appareat de scia testamenti nec requiritur q dicatur inspectis verbis testamēti et c. **¶** Adde q cū eo concordat **Ang.** hic. in. i. q. per istum. §. et ar. l. item veniunt §. peritam. §. de peti. here. idem etiaz t3 **Bau.** de ca. hic qbus adde eundē **Bar.** in l. sub preteritu. la. i. in prin. C. de transact. et in l. si sic. que est. iij. §. de opti. lega. et in l. de his et ibi etiam **Ang.** §. de transac. Et idem t3. **Ro.** in l. in repudianda. ar. illi us. l. §. de acqui. here. et **Ang.** in consi. lviij. quod incipit pater familias et in consilio. cccix. incipiente testator quidam nomine **Ang.** et c. et ibi notabiliter dicit q sicut nō valz transactio super contentis in testō nisi habita noticia contentoz in testamento ut. d. l. de his. ita nec valebit cōpromissuz nec snia arbitratoris que dici pōt transactio. ut nō. in auc. ut disse. iud. iuxta pā. et ad hoc allegat id qd nō. in simili in **Spec.** et ibi **Jo.** an. in ti. de arbi. §. restat. ver. sed nunqd cōpromissum. super alimētis. l3 secō in snia iudicis qz illa lata sup dependentibus ex testamento. v3 etiam nō viso testō. ut nō. glo. in l. iij. §. cū transacti. in ver. de here. §. de transac. et nō. ibi **Guil.** de cu. et **Bald.** in. d. l. de his. **¶** Sed iuxta hec. **Ang.** hic in. i. q. limitando nō. p **Bar.** hic in d. iij. q. refert fuisse notabilem qōnez de facto in filia mathasie ditissimi hebrei que lfarum ignara pro certa qritate pecūie trā segit de hereditate patris cū fratre asserens sibi nihil ampli⁹ de testō paterno ex hereditate patris deberi visis inspectis et cognitis verbis testamēti. ita enim dicebat in instrō transactiōis. et tū ex forma testi apparebat q multo plus debebatur. vnde dubitabatur an illud plus posset peti nō obstante transactione et dicit q fuit variē consultū perusij et bononie. et q ipse tunc existēs in studio paduano pfuluit dictā mulierez repellendā non esse. qz sup controuersijs dependentibus ex testō non transigit nisi cognitis verbis testi. hec aut mulier non cognouit. qz sniaz verborum nō intellexit. ut. l. scire leges. §. de legi. p hoc allegat dictum pbi. q tunc arbitramur aliqd scire cū intelligimus pmas causas ipsius. et prima principia. hec aut mulier videt oia ignorasse ut apparet ex tenore testi. secus si lfaruz peritus et iuris doctus dictā transactiōē fecisset qz nō posset dici erronea. sed false a sciente emanata. que falsitas dispositiōē non viciat ex quo sba testamēti cognouit. et lex nil aliō desiderat nisi cognitionē eoz. d. l. de his iuncta. l. falsa. et l. cū tale. §. falsa. §. de condi. et demon. et nō curatur quō noticiā habuerit. ut hic **Bar.** i. iij. q. l3 **Jo.** de imo. hic dicit q ista decisio **Ang.** nō videtur vera. qz in dubio standū est instrumēto. l. cū precibus. C. de pbat. et sic ex quo instrūm dicit inspectis et cognitis verbis testamenti apparet q habuit noticiā testi et cognouit verba. ar. l. diem. §. coraz. C. de arbi. nec obstant illa verba. du3 mulier dixit asserens sibi amplius non deberi. qz debent intelligi. f. animo transigēdi. ut sic verba intelligantur scdm subiectam materiam et naturam contractus quo pferuntur. l. si vno in principi. §. loca. cum simili. non autem debent intelligi prolata ex eo q mulier credidit sibi amplius non deberi et maxime cum ex vi transactiōis minus conuenit accipi qz debeatur. et maxime per feminas transigentes cum masculis sicuti quotidie docet experientia. vnde intelliguntur dicta verba scdm naturam transactiōis iuxta id quod quotidie fieri solet q transigentes videntur asserere animo transigendi et fortificandi ipsum actum transactiōis. facit arg. sūm

eum. l. tale pactum. in principi. §. de pactis. et l. certi conditio. §. si nūmos. §. si cert. pet. et predicta vera intelligit nisi appareret mulierem ad hoc fuisse dolo inductam. arg. l. tres fratres. §. de pactis. Adde quod **Ang.** in l. i. §. quemadmodum res. ap. etiam decidit put ipse consuluit in. d. q. padue. et cum eo transit ibi simpliciter **Jo.** de imol. reputans illud bene nō. Adde et q **Jo.** cal. in consili. xi. incipi. factum super quo consilium petitur tale est supponitur mathasias hebreus et c. refert q **Ang.** consuluit in fauorem dicte mathasie. et q illi consilio se subscripsit prior collegij paduani. et dicit q **Ang.** ad ostendendum q nō fuerunt cognita et intellecta cum effectu verba testamēti per dictam mulierem adducebat q illa filia noie stella in instrumēto transactiōis confitebatur sibi fuisse relictum legatum ascēdēs ad qritatem ducatorum centuz auri vel circa. vnde ex illis verbis vel circa apparebat eam fuisse incertam et dubiam de quantitate relicta. et etiam qz illa mulier non cognouit q illi centum ducati erant ei relictī titulo legati cum deberent relinqui titulo institutionis. et etiaz non cognouit q tanq̄ preterita poterat dicere testamētum nullum. et plus percipere ab intestato. quia de hoc non fuit certiorata ar. eius quod in simili notat **Ja.** de are. in l. sciendum. §. eodem. **¶** Item ignorauit se posse petere supplementum legitime q̄uis pater phibuisset eam petere posse. §. ceterū. in auten. ut cum de appe. cognō. cū ergo errauerit non fuit consensus sine quo pactum vlt transactio esse non potest. l. prima. §. de pac. l. si diuersa. C. de trans. iunc. l. si per errorem. §. de iurisd. om. iudi. tamen dicit **Jo.** cal. q cum ipse. et **Jo.** franci. de ramponibus eēnt requisiti ut se subscriberent illi consilio voluerunt hoc facere recēsis verbis dicti instrumēti transactiōis ex quibus apparebat eam transactiōem esse validam. et ex quibus verbis apparebat dictam mulierem habuisse noticiam testamēti et contentoz in eo et eoz que scire expediebat. qz in instrumēto dicebatur q ipsa confitebatur patrē cōdidisse testamentum. et se eius testamēti esse consciā et nō ignarā. et q renuntiabat omni iuri tam ex testamēto q̄ ab intestato. et taz occasio ne legitime q̄ supplementi. et sūm eum non erat necesse q ipsa sciret quid in vero importaret verba testamenti. sed q putaret et crederet sic petere posse alias raro deueniretur ad trasactiōē. **¶** Item transactio est de re dubia et lite incerta. d. l. i. de trasac. Nec obstat q nō cognouerit verba testamēti eo qz non erat instituta ut debebat. qz rñdet q imo erat instituta. sed fuit sibi suum q titulo legati erat sibi relictum. et talis error non vitiat. qz ipsa errabat ad vtilitatem suaz non ad dānum. preterea ipsa petebat hereditatem ab intestato. et sic tanq̄ preterita in testamēto. et ideo illa allegatio facta in cōtrarium nihil v3. Nec obstat q non fuerunt legati centum ducati ut ipsa asseruit. sed fuerunt relictī centum floreni et sic minus. et per consequens videtur filia errasse in tenore testamēti. qz respondet q iste error tendebat ad pficuum mulieris. qz tanto fortius transigisset merito non vitiatur actus. d. l. cum tale. §. falsam. et l. ij. C. de fal. cau. adie. le. Preterea quomodo potest allegari error euz dicta mulier dixerit se ex certa scientia et animo deliberato de cōsensu sui mariti fecisse. vnde dicit **Jo.** cal. se euz **Franci.** de rampo. aliud consilium dedisse dicte mulieri q si erat decepta vltra dimidiā iusti precij in dicta trasactiōe considerato dubio litis euentu et non aliter. tunc poterit rescindere transactiōem per nota. per docto. in l. ij. C. de rescin. ven. iuncta. l. lucius. §. si. cum glo. §. ad trebel. Adde etiam q illud consilium **Ang.** de quo ipsemet **Ang.** hic facit mentionem habetur in ordine consiliorum scdm ordinem meum. consilio. lxxxij. quod incipit. cum lis et questio et concludit transactiōem non valere. verum qz est valde longum consilium. ideo non refero maxime qz principalia fundamenta quo ad ppositum nostrum sunt tacta supra. Adde etiā q pro decisione **Ang.** facit illud quod notat **Bau.** de castro. in. d. l. de his. vbi dicit se habuisse talem casum de facto. nam vxor testatoris dicebat sibi fuisse relicta quedam in testamento tam pro suis dotibus q̄ pro alio. et heres transigit cum ea pro certa quantitate quam sibi promittebat pro omni eo quod sibi erat relictum in testamento postea reperitur nihil sibi fuisse relictum in testamēto dicebatur heredem teneri postquā se obligauerat ad certam quantitatē ar. l. si non designata. C. de fal. cau. adie. le. tamen dicit se ptrarium consuluisse. qz heres trans

egit per errorem qui probatur eo ipso quod contrarius apparet bene facit. Item ipse non allegat quod non. glo. si. in. l. de etate. §. fin. de inter ro. act. et l. cum de debito. circa princip. de proba. plene per Bar. in. l. non fatetur. de confes. quinimo si eum etiam si fuisset aliquid relictum non valeret transactio ex quo non viderat heres verba testamenti ista questio hic formata per Ang. est valde quotidiana. et in ea puto considerandum quod non obstante quod in instrumento dicatur inspectis et cognitis verbis testamenti. seu dicatur ex certa scia et non per errorem. tamen non obstantibus talibus verbis potest doceri de errore quod illa verba operentur quod indubio non presumatur error. ut signanter probat Bald. et Ange. in. l. sed et si quis. §. si. si quis cau. post Bar. ibi de quo dixi. et aliquid dixi post Bar. in. l. si dani. §. eo. unde puto dicendum quod aut in instrumento continebatur quod amplius non erat relictum in testamento. et ex inspectione testamenti apparebat fuisse plus relictum. et tunc euidenter constat de errore et quod non fuerunt cognita verba testamenti. et hoc casu preceedit opi. Ang. per rationes suas. aut in instrumento dicebatur quod dicta mulier sciebat sibi nihil amplius ex testamento paterno deberi. et tunc per inspectionem testamenti non dicitur euidenter constare in casu predicto de errore dato quod in testamento plus esset relictum. quod non sequitur plus est relictum. ergo plus debetur tempore transactionis. quod potuit esse ante solutionem mulieri. et isto non casu preceedit opinio contraria. et sic remanebunt omnes opinionio. concordantes. Non omitto etiam in quantum Imo. in hac questione dixerit quod si appareret mulierem dolo fuisse inductam transactio ei non noceret. quod ad hoc ultra allegata per eum melius facit. In summa. in prin. d. condi. et demon. et l. sub preteritu. la. i. et quod utrobique non. de transac. et quod non. consuluit frede. de senis consili. clxxxix. quod incipit. queritur an domina et c. et his ad de que dicuntur infra prima sequenti questione. Item in quantum Bar. hic in. v. q. no. concludit quod ad hoc ut intelligatur remissum ius fideicommissi seu aliud ius pendens ex testamento non sufficit quod in instrumento dicatur quod vnus alteri remisit ius presens seu futurum ex testamento vel ab intestato iure fideicommissi vel substitutionis cuiuscunque vel alio quocunque iure. et sic non sufficit mentiones facere de testamento in genere nisi dicatur in specie de testamento paterno vel talis testationis vel aliter probeat de scientia testamenti. Adde quod Ang. hic in. ii. q. 13 contrarius quod cognitio ultime voluntatis a iure non desideratur propter aliud nisi ut ignorantibus non possit tam graue preiudicium generari solent. n. discordie que oriuntur ex testamento contra esse magni ponderis. et ideo lex voluit haberi cognitionem testamenti. dicta autem cognitio potest considerari dupliciter secundum eum. Vno modo in specie. et illa sufficit secundum omnes. Alio modo in genere. et illam dicit etiam sufficere. quod satis videtur esse quod in genere de testamento cogitauerit. sicut habetur in simili in. l. qui iure militari. §. de testa. mili. vbi satis est in genere militare cogitasse filium exheredare si contingeret ipsum habere filium licet in specie ignoraret se habere ipsum. ita in proposito ille qui generaliter transigit vel paciscitur cogitat in genere de testamento. et vult illi iuri renunciari quodcumque sit illud. unde potest hoc facere. per hoc etiam adducit quod ille qui adit hereditatem debet esse certus de quota si tamen non est ius in specie. sed in genere quod quicumque sit quota vult esse heres teneri aditio. si tu ex parte. §. de acquiren. heredita. sic heres ille qui vult adire debet esse certus de iuribus testamenti. tamen si duo sunt testamta. et dubitatur quod valeat et quod in quo liber ipsorum sit vnus et idem institutus diuerso tempore poterit adire si vult esse heres ex quocunque illorum testatorum sibi deferatur hereditas ita dicit debere intelligi et limitari. l. cum qui duobus §. de acquiren. heredita. et ita dicit de facto in hoc ultimo de dicta aditione fuisse iudicatum padue. et ideo concludit quod cum paciscentes vel transigentes in genere de testamento cogitent quod cumque illud ignorent in specie debet posse iuri suo renunciare. nec est aliqua ratio in oppositum secundum eum nisi forte dicas de formali solennitate esse scientiam quod sibi non placet. quia cum possit scientia diu precedere transactionem. ut dictum est post Barto. in proxima superiori questione. ergo non est de solennitate formali. Facit. l. cum hi. §. si pretor. §. de transactio. et l. obligator. §. si tutor. §. de auct. tuto. cum simili. licet ipse nihil alleget. Joan. de Imol. dicit hic hanc opinionem Angel.

non videri veram per. d. l. de his. cum ibi nota. nam illi legi non potest renunciari secundum communem opinionem quam sequitur Jaco. butri. et Barto. ibi licet glo. ibi contra. et non bene secundum predictos doctores cum illa lex non sit principaliter inducta in fauorem illorum quibus relinquitur in testamento. sed in odium occultantium testamenta. et ob fauorem publicum ut ultime voluntates sortiantur effectum. ut declarant doctores in. d. l. de his. sed secundum decisionem Angel. posset in effectu illi legi renunciare. igitur non videtur bona decisio sua. nec obstat dicta. l. qui iure militari. cum similibus quia loquitur in casu in quo ius specificum non requirit scientiam. secus in casu nostro in quo ius pro forma requirit scientiam specificam. et non vult posse tali forme date a iure renunciari. ut patet ex predictis. Item non obstat dicta. l. si tu ex parte. quia ibi erat certus de certa quota. ut ibi patet. Item non obstat textus in dicta. l. cum qui duobus. quia illa lex probat oppositum. unde videtur quod fuerit male iudicatum in aditione hereditatis de qua supra. pro quo facit id quod habetur in. l. quod si dubitet. cum. l. precedenti. de acquiren. heredita. quod quando heres est dubius ita demum potest adire si est certum quamlibet partem alternativam non habere ob stare aditioni secus si altera pars habeat ob stare. et ideo in proposito cum certum sit quod si adiret ex altero illorum testamentorum quod erat invalidum aditio non teneret non videtur posse adire si est perplexus et dubius quod illorum testamentorum valeat. pro quo etiam facit. quia certus debet esse specificum ce heres. ex qua causa delata sit sibi hereditas alias adire non potest. ut probatur in. l. si is ad quem. de acquiren. hereditate. igitur in proposito cum non sit certus ex qua causa seu ex quo testamento sit delata hereditas non debet posse adire. ita respondet hic Joan. de Imola. plus non scribens in hoc. §. quem sic imperfectum reliquit. Adde quod Bald. in. c. primo. in titulo. imperator lotharius in visib. seu. circa ultimam colum. dicit quod in instrumento renunciationis est facta mentio testamenti vel codicillorum in quibus tale ius fideicommissi relictum continetur quod illud intelligitur esse remissum. l. prima. C. de pactis. alias secus. d. l. de his. et sic videtur concordare cum opinio. Barto. tamen Angel. in dicta. l. qui iure militare videtur sentire illud idem quod ipsemet tenuit hic per illam. l. §. iure militari quam Angel. in. l. sicut certi. C. de testa. mili. reputat singulares ad renunciations validandas. quia secundum eum chari debent esse illi qui tales renunciations fieri faciunt ut curent quod in instrumento dicatur quod partes voluerunt dictam renunciationem trahi generaliter ad omnia etiam incognita. quia per hoc apparet quod in genere cogitarunt de omni iure. et ita etiam dicit ipse. in. d. l. qui iure. videtur vno saltem casu dici posse saluari opinio. Angel. scilicet quando in dicto instrumento renunciationis esset oppositum iuramentum. quo casu partes videntur velle actum valere eo meliori modo quo potest. ut. l. cum pater. §. filius matrem. de leg. ii. et declarat Barto. in. l. si quis pro eo. in. vii. membro. j. de fideiussio. et iurando non contravenire videtur in genere cogitare de omni remedio per quod contravenire potest ut per glosas. et clarius per Barto. in. l. ii. in duabus questionibus. C. de rescin. vendi. cum concordant. de quibus feci mentionem. in. l. Stichum. §. eodem. et videtur quod dispositioni inducte per dictam. l. de his possit taliter renunciari. scilicet per interuentum iuramenti per nota. per Barto. in. l. si quis pro eo in ultimo membro. j. de fideiussio. et hoc ibi in terminis firmat Rapha. attempto secundum eum quod est solennitas iuris potissima. et ideo firmat clare Joan. de Imol. in. c. cum contingat in ultima charta de iure iuran. licet secundum eum aliter senserit Barto. in. l. cum hi in principi. de transactio. tamen prima opinio. videtur tutior secundum Joan. de Imol. per regulam que habet quod iuramentum seruari debet vbi potest seruari sine dispendio salutis eterne. ut in. d. c. cum contingat. et in. d. c. si vero eodem titu. cum simili. et quod licet. d. l. de his sit facta in modum occultantium testamenta. ut ibi nota. et hec ratio sua habeat quod non possit per simplex pactum renunciari. tamen non suadet quod non possit cum iuramento renunciari per ea que habentur in. c. significante. de pigno. et per no. per Jo. an. in addi. Spec. in ti. de instru. edit. §. porro. e. ca. si. de quo etiam latius videtur per Jo. de imo. in. d. c. cum contingat. §. Ang. in. d. consili. lxxij. in vlti. col. videatur

tenere q*uod* iuramentum non firmet dictam renunciati*o*nem per. l. non dubium ad fi. C. de legi. sed ad illam. l. potest resp*o*deri q*uod* n*on* est verum indistincte q*uod* vbi scrus est nullus iuramentu*m* non operet p*er* in auten. sacram. C. si aduer. vendi. z in. c. qu*an*vis. de pact. in. vj. z in. d. c. cum p*ri*ngat. z in. d. c. significante. cum si. vnde illa. l. n*on* dubium. p*re*cedat quando scrus esset nullus p*ro*p*ter* aliquam turpitudin*em* aut malos mores. adeo q*uod* turpe esset obseruare iuramentu*m* super illo c*o*ntractu p*ro*stitutum vt no. gl. z docto. in. d. c. cum p*ri*ngat. vel etiam p*re*cedat illa. l. n*on* dubium. in alijs casibus positus p*er* Bar. in. d. l. si quis p*ro* eo. z in. l. seius z au gerius. s. ad. l. falci. Et posito q*uod* iuramentu*m* valider hoc cau talem renunciati*o*nem vt dixi n*on* obstante. d. l. de his. posset queri an possit peti z obtineri absolutio a tali iuramento cu*m* illa dispo sitio. d. l. de his. fuerit inducta in odium occultantiu*m* testm*on*i vt di xi. r*u*nde q*uod* hoc pendet ex no. per Bar. in. d. l. si quis p*ro* eo. l. iij. m*em*bro. vbi clare sensit q*uod* sic z ex no. per doct. in. d. c. cum p*ri*ngat. sup*er* illo quarto m*em*bro q*uod* est bene no. vbi aut n*on* interuenis set iuramentu*m*. pl*ur* tunc mihi opi. Bar. z Jo. de imol. hic per ea que allegata sunt p*er* illa parte. Ante aut p*re*cedat illa notabilis li mitatio data per Ange. ad. d. l. eum qui duob*us*. vide per eund*em* Ang. z moder. in. d. l. euz qui duob*us*. z per Ang. in p*ri*nc. clxxvi. q*uod* incipit Berta habens viru*m* zc. z Be. de anch. in p*ri*nc. cxij. in cipi*en*te in ch*ri*sti no*me*. z ex th*em*ate p*re*dicto elicio tria dubia. z in p*ri*nc. cccxij. incipi*en*te in ch*ri*sti no*me*. q*uod* p*re*supponitur zc. q*uod* aliter n*on* discutio. q*uod* est separat*us* articulus a materia nostra. Item in q*uod* 56 tuz Bar. hic in. vj. q*uod* querit an si in terminis hui*us*. s. in inst*ru*cto di uisionis dictum fuit q*uod* vnus alteri remisit o*mn*i*um* ius q*uod* h*ab*et vel habe re expectat vel habere potest in dictis reb*us* diu*is*is sufficit vt vi deatur remissus ius fideic*om*issi futuri data scia p*re*ter*ea* in test*am*to. Adde Bar. in. l. qui cum tutorib*us* in p*ri*nc. s. de transac. z i. l. post emancipatione*m*. s. i. s. de lib. leg. z in. l. si vxor. s. diuus. i. d. adul. z in. l. hereditate*m*. s. man. z in. l. de his rebus. s. de trasac. z Bal. in. d. c. i. in titu*m*. i*mp*erator lotharius. z in. l. spem. C. de do na. z in. l. si. in. ij. col. C. de pact. z c*on*s est opi. Bar. Item in 57 q*uod* tuz Bar. hic in. vj. q*uod* c*on*cludit q*uod* p*er* h*ab*ita g*ra*tia de q*ui*b*us* in superiori p*ri*ma q*u*o*n*e facta est mentio. n*on* intelligit esse remissu*m* ius succedendi ex substituti*o*ne pupillari q*uod* erat inter fratres di uidentes. q*uod* istud esset pactum de futura successi*o*ne viuentis q*uod* est reprobatu*m*. vt hic per eum. Adde q*uod* Angel. hic in. iij. q*uod* dicit q*uod* si ita est in pupillari substituti*o*ne. idem erit in ex*em*plari s*ub* stituti*o*ne vel alia substituti*o*ne directa qua*m* testator alicui facit p*ro* aditam hereditate*m*. vt facit miles militari iure vel paganus filie femine maiori ex dispositi*o*ne statuti. z dicit q*uod* hoc erit veru*m* si di uisioni n*on* consensit ille cui substitutio facta est per. c. cum tuto ribus. in p*ri*nc. s. de transac. sed si p*re*sensisset. z v*er*o q*uod* ad mort*em* in eadem volu*n*tate legitime durasset bene c*o*p*re*h*en*deretur tale ius alleg. l. fi. C. de pact. Si aut diu*is*io fieret cu*m* pupillo legitime i*nter*cedere auctoritate tutoris z iudicis vel cum m*en*tecapto cum auctoritate tutoris vel cum filio militis maiore. aut cu*m* dicta filia femina est magis dubium s*ecundu*m Ange. t*u*m idem eximat in pupillo z mentecapto. q*uod* p*er* istam remissi*o*ne*m* destituere*nt* testm*on*i eius z op*er*eretur eum decedere intestatu*m*. z p*er* p*re*sequens in effectu i*mp*er diretur libera testam*en*ti factio. z sic velut a bonis morib*us* repro bata esset nulla. l. stipulatio hoc modo p*re*cepta. s. ea. l. pactu*m*. C. de colla. Sed si fili*us* militis maior qui p*o*t testari. aut ipsa filia fe mina maior que filiter p*o*t testari quib*us* facta esset subst*it*o directa i*nter* diuidendo se cu*m* h*er*editate h*ab*et m*od*o p*er* e*ss*e*nt* trahere*nt* ad successi*o*ne*m* p*re*dictaz. nam pactu*m* de n*on* succedendo est validu*m* si iuram*en*to firmes. c. qu*an*vis. de pact. in. vj. z ita dicit se intelligere istum p*u* ctum n*on* b*en*e nec p*er*fecte declaratu*m* a Bar. s*ecundu*m eum. z hec verba Ang. si b*en*e p*re*siderent sunt multu*m* inordinata. z ad inuicem videns repugnancia dum p*ri*us dixit q*uod* si p*re*sensit diuisioni z p*re*seuerauerit c*o*p*re*h*en*des tale ius substituti*o*nis. z postea dicit q*uod* si fiet cu*m* eisd*em* personis supra enumeratis intelligendo etiam de filio militis maiore poterat z de filia femina maiore esse maius dubium. Item in p*ri*nc. v*er*o Ang. sentire q*uod* sine iuram*en*to valeret ista re missio per. d. l. fi. postea sensit q*uod* requiratur iuramentu*m* z certe. d. l. fi. n*on* videt facere ad p*ro*positum. q*uod* loquit*ur* q*uod* sit pactum de di sponendo certo modo de hereditate viuentis in casu quo obueni at dicta hereditas. sed in casu nostro v*er*o potius tractari de renu nciati*o*ne future successi*o*nis. z ista ad inuicem differunt effectui. vt

declarat Bar. in. d. l. stipulatio hoc m*od*o. Pau. de cast. n*on* facta mentione de verbis Ang. dicit in subst*it*o*n*e pupilli vel in successi one directa obuientura ab intestato q*uod* istud v*er*o pactum de futu ra successi*o*ne obmittenda q*uod* quidem n*on* valet. d. l. pactum. z. l. qui superstes. s. de acqui. here. nisi interueniat iuramentu*m*. d. c. qu*an*vis. q*uod* n*on* debet quis esse sollicitus de hereditate viuentis directo deferenda. l. ij. s. interdum. s. de vulg. z pupil. Nec de illa dicitur subesse aliqua spes p*ro*babilis in iure illo viuentis. l. p*ro* emancipatione*m* post p*ri*nc. s. de lib. le. n*on* sic i*n* fideic*om*isso c*o*nditio nali q*uod* p*er* p*ro* eo potest peti cautio. l. cum archimedor*um*. C. vt in pos. leg. ergo subest spes p*ro*babilis. q*uod* n*on* est de hereditate vi uentis. sed mortui deferenda. tamen post mort*em* alterius. v*er*o uetis vt no. in. l. i. C. de pact. ideo potest remitti per pactu*m*. nam per fi deic*om*issaria*m* substituti*o*ne*m* dicit tractari n*on* de successi*o*ne ip*si*us cui facta est substitutio. sed testatoris defuncti. l. qui here di. s. cum filie. de vulg. z pupil. sed per pupillare substituti*o* nem dicitur tractari de successi*o*ne pupilli. l. si plures. s. substitu tos. s. de vulg. z pupil. in p*ri*nc. z sic viuentis pupillo dicitur tra ctari de hereditate viuentis. z ex hoc dicit Pau. de ca. termina ri q*u*o*n*em super qua c*on*suluit Bar. scz q*uod* q*uod* tunc cu*m* q*uod* verba essent late c*o*cepta inter istos fratres diuidentes hereditatem paternaz si postea aliter ipse n*on* implet volu*n*tate*m* defuncti. z sic venit p*ri*u andus sua portione que venit deferenda fratri coheredi iuxta auten. hoc amplius. C. de fideic*om*is. poterit ipse coheres eam petere n*on* obstante quocunq*ue* pacto appposito in diuisione. q*uod* ist*ud* ius oritur post diuisionem z ex causa habente originem post ipsam diuisionem. z verba diuisionis n*on* possunt extendi ad tale ius vel causaz. sed ad illam causaz que suberat tempe diuisionis vt p*ro*batur l*icet* Pau. de cast. n*on* alleget in. d. l. qui cum tutorib*us*. in p*ri*nc. s*ecundu*m vn*am* lectur*am* gl. q*uod* tunc illa lex intelligit de successi*o*ne dire cta videt tenere Pau. de cast. in dicta p*ri*ncipali q*u*o*n*e q*uod* si iura mentum interuenit intelligatur cum effectu renu*n*ciatus dicto iuri substituti*o*nis pupillaris vel successi*o*nis directe ab intestato defe rende. idem eti*am* videt tenere Pau. in. d. l. i. in. iij. colum. C. d*um* pactis. vbi tamen hic limitat. naz querit ipse quida*m* testator post mort*em* filij reliquit bona cuidaz hospitali. nu*m*quid illud hospita le poterit remittere in vita filij istud relictum. z respondet q*uod* aut erat substitutio pupillaris. z n*on* potest remitti q*uod* agitur de here ditate viuentis impuberis. l. ita tamen. s. a patre. s. ad treb. nec hoc casu aliquid opatur iuramentu*m* orphanotroph*us* seu rectoris ipsius hospitalis. quia iuramentu*m* persone n*on* nocet pio loco. z sic n*on* obstat id quod habetur in dicto. c. qu*an*vis. sed si esset substitutio fideic*om*issaria bene valeret pactum s*ecundu*m eum. quia non est de hereditate viuentis. vt notatur per glosam in dicta. l. p*ri*ma. z dictum est supra z bene nota. in quatu*m* Bald. vult q*uod* iuramentum administratoris hospitalis vel ecclesie non firmet contractum quia alias non valebit. z hoc idem voluit Joan. an dree in. c. grauis. de deposito. z clarius Bald. in. c. p*ri*mo. s. item sacramenta de pace iur. firman. in. vj. col. ver. quero vtruz iuramentum p*re*lati zc. bene facit quod voluit glo. p*er*ta. in. c. p*ri*mo in ver. scitum de in integ. resti. lib. vj. quod not. Bald. in. l. generaliter in p*ri*ncipio in. ij. colum. C. de rebus cre. Saly. in dicta. l. p*ri*ma. dicit vidisse dubitari an ius substituti*o*nis pu pillaris possit pacto remitti. z dicit videri quod n*on*. quia est pa ctum de hereditate viuentis quod est improbatum allegat di ctum. s. a patre. z dicta. l. pactum. ad quod etiam vide notata per Barto. in. l. is potest in. iij. colum. s. de acquiren. heredita. videntur ergo isti quos post Angel. retuli velle quod sine iura mento non possit remitti tale ius substituti*o*nis pupillaris. sed bene cum iuramento ipsius ad quem res pertinet. Sed Ang. hic videtur tenere contrarium in ius substituti*o*nis pupillaris vel ex*em*plaris. q*uod* videtur ipse sentire q*uod* etiam cum iuramen to non possit remitti per rationem dicte. l. stipulatio. hoc modo iuncto. c. n*on* est obligatorium. de regulis iuris. in sexto. nam in casu dicte legis stipulatio nihil operatur iuramentum. vt per Bartolum z omnes ibi in p*ri*ncipio. tamen magis mihi placet opinio contraria. quia tale pactum n*on* videtur auferre liberam testandi factionem. quia pupillus superueniente etate vel mente caprus cessante furore poterit libere testari. Item durante pupillari etate vel furore non habebant liberam testandi fa ctionem. quando pactum fuit factum. Et sic non sumus in

*an iuram admi
ttere vel
firmet q*uod* d*icitu*r*

casu in quo loquitur. d. l. stipulatio. cum si. id est cum non possit negari quod istud sit pactum de non succedendo de firmari iuramento ut est dictum. **A**le et ut dicere Ang. in quibus vult quod ad hoc ut per dictam remissionem tollatur ius substitutionis militaris requiratur iuramentum quod imo est sine iuramento valere de quibus per militarem substitutionem non succedit ei cui facta est substitutio. sed succedit tamen testatori. ut probatur i. l. milites et de testa. mi. iuncta. l. ius nostrum. ff. de reg. iur. et expressum non habet. **E**y. in. l. in testamento. la. j. in ver. sed ad hoc. C. de testa. mi. et Ja. bu. i. l. p. cib. C. de ipso. et alii. substitui. et Ang. in. l. ceterum. de vulg. et pup. et sic non debet tractari de hereditate viventis. sicut ergo per pactum seu iuramentum potest renunciari fideicommissarie substitutioni. d. l. j. C. de pact. quod per eas succedit testatori. et per prius non debet tractari de hereditate viventis ut dictum est. ita et in casu isto et eadem ratione idem dico in substitutione directa quam ex forma statuti faceret testator filij femine maiori post aditam hereditatem. quod habet similitudinem militaris nisi statutum disponeret quod illa substitutio esset pupillaris. ut sic per eam succederet filie quod tunc dicendum esset put in pupillari. **D**e illa vero questione quam incideret. scilicet. prime retuli referendo verba pau. de ca. dicentis ita bart. consuluisset. dicit quod idem tenet Bar. hic in. j. col. et bar. in autem. hoc apostoli in fi. et d. l. qui cum tutoribus in pen. et in. l. damni infecti. §. cum pariete in fi. de da. infec. et Ang. in. l. damni infecti stipulatio. per illum textum in §. j. eo. ti. **I**tem in quibus Bar. h. in. viij. q. querit quid si in iustro diuisionis fuerit dictum quod unus fecerit alterum in dictis rebus procuratorem tanquam in re sua. ita ut amodo possit per dictas rebus agere se tueri. et omnia facere que ipse dominus posset et ceterum. vel fuit dictum quod cesserunt adinui cem dictas res ad habendum tenendum vendendum alienandum et ceterum. videatur remissus ius fideicommissi futuri. vel impediat si supstes venire ex fideicommissio ad illas res alienatas post diuisionem per fratrem nunc defunctum. **A**dde quod Ange. h. in. v. q. querit an si in diuisione vicissim est data pars vendendi et alienandi bona ius fideicommissi videatur remissus et refert quod Bar. i. d. viij. q. t3 quod sic et bene secundum ang. qui dicit addendum esse quod si solus est dominus quod unus alteri et alter alteri bona in patre obuenta cesserit per se et illis quibus bona predicta cedere voluerunt. et dicit quod idem importat dicta verba ac si data esset alienandi potestas. et dicit ad hoc esse textum. i. c. j. de feu. non habet. propria natu. feu. secus autem si dictum fuerit et cui iura sua cedere voluerit. nam tunc intelligitur de iuribus suis put sunt unde transirent bona. scilicet. affecta honore fideicommissi. et sic illud ius translatum in successorum singularem diuidentis finiret ei morte. ita dicit esse casus in. d. c. j. in fi. de feu. non habet. propria. natu. feu. et facit secundum eum ad hoc textum. i. l. lex vectigali fundo. §. de pig. et plus non scribit Ang. i. repe. huius §. propter unam questionem quam ponit spec. in ti. de testa. §. in primis ver. quod si fideicommissarius emit et ceterum. et transit simpliciter cum decisione spe. quam retuli supra circa. xxxviij. col. i. ver. in eadem ibi quarto et ceterum. ubi per omnia et retuli verba Ang. sed circa dictam. xviij. q. principaliter l3 Ang. ita hic dicat Bar. velle quod per predicta verba fideicommissus intelligatur esse remissus. tamen dicas quod non ita tenet. sed distinguitur hic per eum bene loquentem. **I**tem in quibus Bar. i. viij. q. querit quod si non est remissus ius fideicommissi. nec data licentia de vendendo in diuisione. sed unus ex istis fratribus post diuisionem vendidit bona sua cuidam extraneo. postea extitit petitio fideicommissi an frater supiuues possit petere totum ab emptore. an vero solum partem quam frater premortuus habebat iure suo et non illam dimidiam quam habuit in diuisione ab isto supueniente. et concludit quod totum petere potest. **A**dde tamen quod Ang. supra in hoc. §. duz expedit lect. **A**zo. hic posita in gl. t3 istud idem quod tenet bar. **I**tem in quibus Bar. in. x. no. q. querit duo fratres habebat ab ecclesia fundus epiphiteoticum coem. ita quod de uno debebat venire ad alium post mortem precedentis sine liberis contingit quod diuiserunt illum et remiserunt inui cem omne ius quod quilibet eorum habet vel habere sperat et ceterum. postea decedit unus eorum sine liberis. alter frater supstes petit illum fundum vigore in strumeti epiphiteotici. ecclesia que est dominia dicit quod ipse cecidit a iure em phiteotico per duo. primo quod diuisio est alienatio in quam ecclesia non fuit requisita iuxta. l. fi. C. de iure epibi. Secundo quod fuit per dictos fratres renunciatus iuri quod habebat vel habere sperabat quilibet eorum. queritur quod iuris et Bar. in utroque t3 de ecclesia. **C**irca primum addo quod cum Bar. transit simpliciter Pau. de cast. cui adde Bar. idem tenentem in consilio incip. ex themate predicto tria dubia oriuntur. et Bar. i. l. et idem in princ. §. de petit. fur. in. l. cum hi. §. si vni. cum seq. §. de transact. et tangit et aliquid Bart. in. l. cum prius §. qundecim. de leg. iij. et in. l. si domus §. si. et ibi Ang. de leg. j. et no. spec. et Jo. an. ti. de loca. §. nunc aliqua. §. lxxij. et ver. cxliij. per Bal. i. l. dudum. C. de ben. ep.

z in. c. j. circa viti. col. de alie. feu. z in. c. i. perialē. in pnc. de phi.
 feu. alie. p. Sede. z in. l. volūtas. C. de fideicō. p. Saly. z in. l. ea
 lege in anpe. col. de p. di. ob cām. p. Jo. cal. p. si. x. ritu. de loca. z
 magis cōiter tenet opi. bar. de quo pleni⁹ scripsi in. d. l. si dom⁹
 s. si. vbi quo ad alienationē q̄ fit p. diuisionē teneo opi. bar. sed
 quo ad aliā alienationē quā faceret vn⁹ ex dictis frib⁹ alteri ffrī.
 l3 Bart. hic sentiat eā fieri posse. requisita tñ ibi alr̄ distinguit. ad
 quā distinctionē me refero. Circa fm̄ ho pau. h̄ dicit q̄ l3 bar. te
 neat q̄ illa renūciatio nō pdest ecclesie a qua habuit ēphiteosiz
 cū non interfit eoz q̄ pfit ecclesie. nec ēt pdest heredi defuncti
 qz est heres extrane⁹. z p pñs nō recedit ius ab ipso renūciante
 arg. l. nec vtile. s. qui. ex cau. ma. fm̄ Bar. Tñ dicit pau. de ca. i.
 h̄ sibi n̄ placere decisionē bar. qz imo ex natura rei portio illi⁹ t
 functi reuertit ad eccliaz postq̄ iste supueniēs a se abdicauit nō
 rōe pacti vt ex eo acquirat actio vel exceptio. qz nō intererat sui
 alteri acquiri. l. stipulatio ista. s. alteri. s. e. sed abdicatiōis facte
 a se. nam z si tu hēres vsufructū in fundo ticij. z ipsuz vsufructū
 renūciare mihi. l3 nō itersit tua acquiri dño. tñ qz a te abdicas
 reuertit ad dñm sui natura. z solidat cū pprietate. vt instit. de
 vsufruct. s. finit. z pbat si bñ inspiciat in. c. j. de eo qui nō fecit
 agna. de feu. pat. fm̄ eum. vbi si fit renūciatio oīno pdest alteri
 agnato l3 absenti fm̄ Pau. ita rescindentē. Adde q̄ p opi.
 Bar. v̄ esse gl. q̄ si in terminis i. c. j. in ti. i. perator lothari⁹. z ibi
 Bal. v̄ in hoc trāsire cū gl. l3 illā nō clare firmet. quā gl. ēt cōi
 ter sequunt alij scribētes ibi multū not. maxime p. tex. alle. ibi in
 glo. f. per. c. j. de eo qui nō fecit agnato qui tex. ēt v̄ p. bare opi.
 Bar. ibi pbat q̄ si vnus ex trib⁹ agnatis hēbat feudū paternū
 z alter agnat⁹ fecit pactū vel refutationē in feudo dicto agnato
 tenenti fundū nō excludit renūcians quo min⁹ decedere sine li
 beris illi agnato feudū tenēte possit admitti ad succedendū in
 tali feudo cū alio tertio agnato si pes erant z ad feudū vocabā
 tur vigore antike iūestiture pñe nisi illa renūciatio fuisset non
 psonalis. s3 in rē vt qz nō fuit factū solū pactū vel renūciatio p
 recipiente z heridibus descēdentib⁹ ipi⁹ repetētis renūciationē.
 sed ēt fuit facta p oibus. z sic ēt p agnatis quibuscūqz. z p pñs
 ēt p illo tertio agnato. qz tunc ille terti⁹ agnatus solus succedit
 z hoc est qd vult dicere tex. ibi in. v. oīno. z indubio talis renū
 ciatio vel pactū v̄ psonale vt est de mēte gl. no. in. d. c. j. in fi. z
 in ti. i. perator lothari⁹. z exp̄sse firmat bal. z moder. in. d. c. j. de
 eo qui si. fe. ag. Adde ēt qz cum opi. bar. p. cordat in terminis se
 der. de se. in pñ. in ordine meo. lxxvij. qd incipit factū sic se b3 q
 dam abb. mouere qz illa renūciatio facta iter p. dictos nō d3 p
 desse ecclesie. qz res iter alios acta zc. l. si vn⁹. s. ante oīa. s. de
 pact. z qz ius vel exceptio acquisita dicto fratri cui renūciatū est
 nō d3 p. ficere suo auctori. vt. l. si a te. s. si. s. de excep. rei iu. z qz
 dicta renūciatō ad istud nō trabat. allegat id qd h̄ in. c. veniēs
 de renūc. z alias rōnes redditas p euz idē tenuit in effectu ipse
 met Sede. in alio pñ. cccxviii. qd incipit factū tale est duo fres zc.
 istaz partē lati⁹ firmat Bar. in pñ. incip. ex themate p. dicto tria
 dubia zc. ad fi. vbi etiam p hoc addit qz talis gñalis quietatio
 nō d3 porrigi ad tale ius futu/ post mortē alle. l. paulo calimaco
 s. j. de leg. iij. Item qz fm̄ euz gñalis quitatio nō porrigit ad ea
 de qbus nō est cogitatio. l. aqliana. z. l. cū aqliana. z. l. qui cum
 tutorib⁹. in pnc. de transact. z. d. l. dāni. cū opi. Bart. ēt transit
 Lud. ro. in. l. vna. C. qñ nō pe. par. xij. q. ad fi. vbi p hoc alleg.
 qz dicta gñalis renūciatio d3 intelligi rebus sic stantib⁹. nō aut
 noua cā superueniēte put hic supuenit allegat. l. qd seruius. cu3
 glo. fi. s. de p. dit. ob turpem cām. z. d. l. paulo calimaco. z. c. ii.
 de renūc. z alias rōnes hic assignatas per Bar. nō obstant alle
 gata in contrariū per Pau. de ca. z pmo tex. d. s. finitur z me
 lius p eo facit tex. in. l. si vsufructus. s. de iure do. qz respondeo
 qz in casu nostro attento qz in cā diuisionis facta est trāslatio in
 fratrē non est facta aliqua p. hibita translatio per quam debeat
 statim cadere a iure suo. c. j. s. p. terea ducatus. de p. hibi. feu.
 alie. per Sede. z no. hic secus in. d. l. si vsufructus. nō ob. c. j. de
 eo qui si. fecit agna. qz ille tex. facit contra nisi qñ apparet renū
 ciationem esse realem vt supra p. xime declarau. posset aliter re
 sponderi ad allegata in contrariū vt colligit ex traditis p Bar.
 in pñilio. s. alleg. in rōnibus redditis ibi per eum quas supra p
 xime retuli. l3 magis placeant alie rñsiones supra dare p illaver
 ba bēre sperat zc. iūctis no. per Bart. hic in. vj. q. itelligo tamē

istam decisionē Bar. nisi essent adiecta alia verba de quib⁹ per Bar. hic in. viij. q. quo casu secutis his q̄ ponit Bar. in. d. viij. qōe aliud putare per eum. et istas decisiones positas per Bar. in hac. x. q. tene menti q̄ quotidiane sunt. C. Itē in q̄tuz bar. hic in vlti. q. querit an iter diuidētes detur actio de euictioe. adde q̄ ipse Bar. ponit hic in. xi. q. cum additiōib⁹ quas circa illam qōnez dedi sup glo. addit ēt hic Raph. qōdum dī q̄ in diuīsiōne venit euictio. iuxta. l. si familie. et ibi plene no. C. fa. her. d. in telligi q̄ prestet extimatiōis p̄s que obuenit tpe diuīsiōis. non aut̄ interesse vltra hoc q̄ diuīsiō est actus necessari⁹. vnde nō tenetur vltra quā allegat. l. qui erat als incipit qui heres erat. in p̄n. s. fami. herc. et dicit q̄ ista est singularis limitatio si ha esset sed dic q̄ nō est vera dicta limitatio. q̄ est 3̄ tex. in. l. si frates. C. cōia vtrius. iij. in ver. quāti intetst. Nec ob. d. l. qui heres erat q̄ ibi hoc nō pbat̄. sed solū dicit q̄ heres a coheredi. nō recu perat id ad qō sua culpa se obligauerat sponte vltra q̄ tenent̄ ex his reddit̄ expeditus iste. s. quo ad oīa que p̄cernūt ei⁹ mate riam. C. Est vey q̄ vnum tñ hic posuit Bart. de quo nil est dictum supra. vñ an si inter duos decisum est aliquid qō fuerat de ductum in iudiciū per viam exceptiōis possit in alio iudicio tra ctari per viam actionis. adeo q̄ nō obest exceptio p̄oris snie de quo videatis per Bar. hic in. v. oppo. et per eundē in. l. j. C. de ord. iij. et ibi per Bal. et alios per Bar. i. l. fundum. s. de excep. et qō ipse no. in. l. tantūdem in si. s. de neg. gest. et in. l. j. ad finē. C. qñ puoc. nō est neces. per canonistas in. c. cum dilectus. et in c. si. de ord. cogni. et in. c. aduersario. de excep. et in. c. cum eccle sia. de cā pos. et in. c. veniens. el. ij. de testib. per Bal. et in. l. iij. dex. s. de his qui sunt sui. et per eundem in. l. si cum tibi. C. de iudic. et in. l. pe. C. de ordi. iud. ad qō ēt vide qō scripsi in. l. de pu pillo. s. si is cui. s. de ope. no. nūc. q̄ hic latius nō discutio post q̄ satis fuit iste. s. in sua p̄pria materia oneratus.

§ plagii. Non vñ pmissio p̄ maleficio futuro vel etiā facto. h. d. C. In tex. ibi vel cā zc. hunc tex. dicit hic Pau. de ca. esse singularē ad hoc scz q̄ dispō remuneratoria maleficii iam cōmissi nō vñ sicut si fieret p̄ maleficio cōmittendo. et hoc p̄cedit s̄m euz siue sit di spositio p̄bentuz vt hic siue testōis. vel statuti q̄ statuta debēt esse honesta. vt hī. iij. distin. s. erit aut̄ lex. et in. l. iij. et ibi glo. s. d. legi. et istud facit an valeat statutū dans premiū occidenti bāni tum de quo vide per Hosti. et alios in. c. si. de p̄sue. et per Joā. and. in regula qō quis. in mercu. per eundē in ti. de p̄sti. s. j. ad si. per Alber. de rosa. in vltima parte statutoz. q. xvij. cum dua bus sequen. vbi etiā ponit an stante tali statuto possit quis in fo ro consciētie bānitū occidere et t̄z q̄ sic per. l. gracchus. vbi per Bal. C. de adul. et in. l. vnica in. xij. vel. xij. colū. C. de p̄fes. et in l. j. in. iij. eol. si a nō compe. iudi. et in. l. cūctos populos circa. xi. colū. C. de sum. tri. et in. l. si. C. si 3̄ ius vel vti publi. per Ang. in l. de qbus. s. de legi. per Ant. de bu. in. c. que in ecclesiāz. de cō stitu. et magis cōis opi. est q̄ sic. C. Item hac. l. in ver. faciendo intellige quo ad stipulantē dari sibi si ipse stipulator homicidiū facit. sed si pmissor p̄mittat centū tibi si ipse pmissor homicidiū um faciet valeret pmissio sub hac p̄ditione per. l. denūciamus. C. de his qui ad eccle. p̄su. et ita limitando istam. l. dicebat Ra ph. cu. in. l. impossibilis. s. eod. p̄ quo adde. l. ipossibile. cum glo. et ibi no. Bar. ff. de pact. bene facit. l. ex ea. s. mulier. s. eo. et qō no. Bar. in. l. illicitas. s. ne potentiores. s. de offic. presi. et no. glo. hic in ver. hec p̄mitto tibi centū zc. et super ea dicitur. C. In glo. ibi hec scōa est magis dubitabilis zc. scz ex eo. q̄ per p̄maz videt̄ inuitari stipulator ad delinquendū. contra. l. puenire s. de pact. vota. et l. si vnus. s. illud. s. de pact. secus videt̄ in p̄ ma et p̄pter hoc p̄tēdebat valere hanc scōam quasi sciēter pro mittatur indebitū. l. j. s. de p̄d. inde. et ad istam. l. r̄idebat q̄ de bet exēplificari per. l. si. ff. de p̄di. ob cau. Sed in hoc Pe. male loquit̄ vt hic per Bar. iustinentē opi. glo. et licz in casu hui⁹ scōe stipulatiōis essz illa rō inuitandi ad delinquendū. tñ sufficit alia rō que est q̄ nō valeat q̄ est facta p̄pter cām turpem l̄z de p̄te. rito. vt hic et p̄t̄ etiā p̄ ista adduci s̄m Ange. hic in voce vt re fert et sequit̄ Imo. s. q̄ p̄ma rō scz inuitandi stipulantē ad delin quendum militat etiā isto casu. qñ possit dicere stipulator ego iterato volo cōmittere plagium vel homicidiū. q̄ fortassis ali⁹ da bit vel p̄mitteret mihi tñdē q̄tū ille mihi p̄misit et ista opi. cōiter

tenet. Et subdebat Ang. l. imitando p̄dicta q̄ verū est stipula tionē factam ob cām turpem. de p̄terito esse nullā nisi euz p̄mis sor als esset donaturus. q̄ tunc hec cā turpis velut accumulata nō vitiat stipulationē. ita dicit velle Jac. de are. in. l. si p̄onus ad si. s. de dona. Sed dicit Imo. q̄ hec vltima limitatio nō est sine dubio si turpis cā exprimat̄. arg. l. nōnunq̄. s. de p̄di. et de. et l. expressa nocent. j. de reg. iur. tñ s̄m eum p̄ dicta limitatione posset allegari singulare dictū Imo. in fili in. c. in p̄ntia. de re. nūc. vbi si lata sit snia expressis duab⁹ causis. quaz vna erat ex presse falsa in iure alia nō tunc nō vitiat snia ex vi false cause. sed sustinebit̄ ex vi vere vt sic indubio res potius valeat. sed di cit hic Jo. de imo. hoc esse cōiter incognitū legistis de quo terti gi in. l. qui rome. s. duo fratres. s. eo. C. Ad do etiā q̄ dictam li mitationē sequit̄ Ray. hic. p. d. l. si p̄on⁹. et idem ēt t̄z hic Pe. arg. l. sed et si quis. s. si. s. si quis cau. Ro. et in. l. gñaliter. s. eo. sequit̄ istam limitationē per no. p̄ Imo. in. d. c. in p̄ntia. et p̄ re gulā que h̄z q̄ vtile per inutile nō vitiat. Dicit tñ q̄ nō videt̄ q̄ ad hoc aliquid faciat. d. l. si p̄on⁹. C. Pro ista ēt limitatiōe ad duco q̄ magis cōiter tenet q̄ si solui vel p̄misi ex cā vsuraz ti bi centū. et sic ex cā turpi. et postea tibi liberalit̄ donauit illas vsu ras. et sic mō accumulata est noua cā nō turpis q̄uis ex p̄ma cā nō possis licite illa centū hēre tñ poteris ex scōa. vt no. glo. in. c. peccatū. in ver. restituit̄ de reg. iur. in. vj. Et Hosti. in sūma i ti. de vsu. s. q̄ pena. ver. qd si fenerator. et Fede. de se. p̄si. xvij. qō incipit qō talis est. et in p̄si. xvij. qō incipit. vtrū vsurari⁹ zc. et sen tit glo. ij. in. c. q̄ frustra de vsu. et sequit̄ Pe. de anch. et Abb. in c. cum tu. eo. ti. et Jo. cal. p̄silio. x. in ti. de vsur. et late per Laur. de rodul. in repeti. c. p̄sultit̄ de vsur. in scōa parte qōne. vi. et vij. et aliqd̄ per Bal. in. l. p̄stitutiōib⁹. ad si. C. de vsur. et in. l. pe. ff. d. p̄di. ob turpē cau. post By. in. c. peccatū. de re. iur. in. vj. C. In eadē glo. ibi si tici⁹ fecerit plagium zc. Bar. hic saluat istaz glo. qñ ille ticius erat amicus vel p̄iunct⁹ p̄missoris. secus si stipula toris vt hic per eū. idem sentit hic Pe. dicens q̄ illa glo. p̄cede ret nisi ille ticius esset iuri stipulatoris subiect⁹. q̄ tunc vt faciat stipulatorē lucrari⁹ inuitari ad delinquendū s. d. l. puenire. ita ēt dicit Ray. hic Ang. hic dicit put Bar. et vltra alleg. p̄ Bar. no. p̄ glo. in autē. de nō alie. s. finat̄ credit in gl. q̄ incipit. sed 3̄ zc. cū Bar. et transire vñ Imo. q̄ tñ subiūgit quid si indubio vt q̄ nō appet q̄ ille tici⁹ sit amicus vel p̄iunct⁹ stipulatoris vel p̄missoris. et vñ s̄m euz hec gl. velle q̄ stipulatio valeat. sed ipse t̄z 3̄rium p̄ generalitatē hui⁹. l. et q̄ posset dari mā delinquēdi et inuitari q̄s ad delinquendū q̄ possz pacisci postea ille stipula tor de quora cū ticio vel aliqd̄ sibi dari vt plagium cōmittat. iō vñ q̄ tota stipulatio nō valeat. ar. d. l. puenire. et. d. s. illud. C. Itē q̄ p̄cidenda est via malicijs. l. in fūdo. s. de reiven. et. c. q̄to. ad si. de diuor. Raph. cu. hic transit simplr cū bar. cū quo ēt trāsit Pau. subdens q̄ vbi ille tici⁹ est penitus extrane⁹ tā p̄missori q̄ stipulatori q̄ tñnc stipulatio valebit tanq̄ facta sub q̄libet p̄di tione. et ita p̄t̄ intelligi gl. hic s̄m eū qui in hoc vltimo vñ discre pare dicte opi. Jo. de imo. C. Ad do q̄ Ly. i. l. ex eo. C. de inuti. stip. format istā qōnez hic formatā in gl. et facit mētionē de opi. hui⁹ glo. q̄ s̄m euz fauet assassinis. et docet hec gl. p̄ interpositā personā sibi q̄rere preciū assassinat⁹. Et subdit ipse q̄ Ja. de ra. intelligit glo. istam p̄cedere qñ ille ticius sit subiectus stipulato ri alias nō p̄cedat ista glo. argum. l. ij. s. de in ius vocan. Sub dit etiā Ly. q̄ Jac. de aret. simplr vñ sentire q̄ ista stipulatio sit nulla ne stipulator inuitet̄ ad inducendū ticiuz ad delinquēdū et ideo vt occurrat futuro delicto nō valebit stipulatio nisi fiat p̄ modū pene tunc enī valebit. et tali casu saluet̄ opi. hui⁹ glo. s̄m Ly. et sic t̄z illaz opi. quā tenuit Imo. hic l̄z Imo. de eo mētionē nō faciat et facit qō sup tex. Saly. no i. d. l. ex eo dicit q̄ ista gl. potest p̄cedere si delictum cōmittendū p̄tinebat in se bonū pu blicum et honestū. vt si p̄mitto centū tibi si tici⁹ occidet sempro nium qui infert maxima nocumēta patrie. C. Item p̄cedit ista glo. s̄m eum qñ penā p̄mittere si tici⁹ homicidiū cōmittet. et p̄ mitto poti⁹ vt nō fiat vt q̄ sum amicus illi⁹ tici⁹. et putem q̄ mea p̄tēplatione nō cōmittet delictū ar. d. l. ex eo nec ad hoc obstat s̄m eum qō no. glo. iij. in. l. p̄tinuus. s. cū quis. j. eo. q̄ ibi loq̄t in his q̄ iuris effectū expectant hic in his q̄ non expectāt nisi pe nam facti. et sic illa gl. potius facit p̄ q̄ 3̄. Si aut̄ promissio fiat ad finem vt illud delictū cōmittat et ad eundē finē stipulator sit

stipulatus tunc t3 Saly. q. stipulatio nō valeat ne detur materia delinquēdi. et p hoc bene facit. d. s. cū quis. et rō ibi posita sūm eum. et sic vī etiā ipse p cordare cum opi. quā t3 hic Imol. et bñ. Subdit etiā Saly. in. d. l. ex eo q. p dicta pcedunt intelligēdo qōnez hui⁹ glo. in delicto cōmittendo. Sed pōt sūm euz etiā intelligi ista glo. in delicto cōmisso de pterito ante stipulationē. et tunc dicit ipse indistincte glo. esse verā et stipulationē valere ex quo est pmissus nō ipsi delinquēti sed alteri. facit ad hoc qd dicit in. l. a ticio. s. eo. in pñ. referendo ibi qōnez posita per Pau. de ca. tñ p hoc vltimū vī mibi q. faciat generalitas hui⁹. l. et illd qd dicit. s. referendo verba Jo. de imo. hic et negari non pōt qm stipulatio p̄tineat cām turpem que rō per se sola sufficit ad inuālidandā stipulationē vt dictuz fuit. s. C In eadē ibi dicunt et c. nō cōuenit hoc exēpluz huic lfe vt hic per Bar. et alios post eū l3 in se sit verū sūm Bar. et Ang. et subdit Ange. q. in hoc articulo est accipiendū hoc p̄siliuz q. pmissor p̄uent⁹ pōt se tueri p exceptionē sed si post p̄missionē sponte soluit purgat oēm meruz turpitudinis. et iō non repetit. ita intelligit ipse. l. pe. s. de p̄di. ob turpē cau. Si aut nō pmitteret diu ante solutionē s3 simul pmitteret et solueret talis solutio expurgat. et iō tale solutū pōt repeti. et ita intelligit. l. fi. eo. ti. Sed Jo. de imo. addit q. etiam si ex intervallo soluat dūmodo ante factā restōnez rei que sibi d bebat restitui et ppter quā restituendā p̄misit poterit repetere q. inesse vī eadem cā turpitudinis et durare. iō posset repetere nec videt purgari tunc cā turpitudinis ppter solutionē. secus qñ cessaret eadem cā turpitudinis. vt q. iam esset res restituta. facit qd no. per doct. in. l. ij. C. q. me. cā. et in. d. l. pe. sūm eum rapba. hic addit circa istam gl. in fi. q. nedū istud exēpluz nō puenit huic lfe vt dicit Bar. sed nec ēt in se verū tale exēplum. q. in tali exēplo versat turpitudō solum in recipiēte. et sic talis p̄missio deberet valere cum effectu si facta est ex cā de pterito q. turpis erat ex parte recipiētis tñ quasi si videat tunc donare et nō repeteret si solueret. ita dicit pbari in. d. l. pe. si aut facta esset ex cā de futuro turpis esset ex parte recipiētis tñ valeret ipso iure stipulatio. tñ obstarēt exceptio vt etiā pbat in. d. l. pe. l3 illaz. l. Bar. ibi nō intellexerit sūm Raph. hic. Sed adde circa hec que dixi in. l. gñaliter. s. eo. vbi approbo verū esse q. qñ facta est stipulatio ex cā de futuro q. est turpis ex pre recipientis tñ v3 stipulatio mero iure. sed obstat exceptio. sed qñ est facta ex cā de pterito que sit turpis sūlter ex parte recipiētis tñ tunc est veruz q. et si Raph. cu. ibi tenuit stipulationē illam cū effectu valere ipsemet tenuit hic et ibi dicit Raph. hoc inuere fore aniaduersum. sed in. l. gñaliter tenui p̄riuz et in illā opi. quā tenui sonant etiam verba Bal. in. l. j. C. de p̄ditio. ob tur. cām. dum distingu it inter cām turpez de pterito et cām de futuro et ea que addidit Imo. verbis Ang. hic et p̄xime retuli vident bene dicta.

lex. 127 **Stipulam.** Stipulatio p̄tines certuz t̄pus non cōmittit ad interesse nisi transacto toto tempe si ante finitū t̄ps certū esse ceperit fieri nō posse intra id tempis spaciū qd sup̄est. h. d. C In gl. in. v. imitaf. ibi q. tota obligatio sub p̄ditione et c. dicit q. imo soluz hic loquit de obligatiōe in diem et sic illa. l. in illa allegata in gl. parū facit ad ppositū huius. l. que loquit de obligatiōe collata sub p̄ditione et in diem. C In ea. ibi solue vt ibi et c. q. ibi loquit de obligatiōe habente p̄ditionē et diem quo casu distingu vt ibi in glo. in. iij. solu. C In ea. ibi vt ibi solui aliam et c. s. q. aut que rit de cōmittenda stipulatiōe ad interesse totale et dicenduz sit q. nō cōmittit ante diem. vt hic et l. si ita stipulat⁹ in glo. alleg. aut quo ad p̄ticulare interesse et tunc cōmittit vt in p̄rio tamen Bar. et Ang. hic t3 sequentē solutionē q. hic nō cōmittat in ali quo q. h3 diem. secus si nō hab3 diem q. cōmittet ad p̄ticulare interesse statim q. fuit in mora inchoandi et p hac solutiōe facit sūm Imo. hic rō posita hic in tex. et rō. d. l. in illa. C In ea. ibi. l. cum stipulat⁹ et c. glo. in. l. p̄ria soluit q. aliud in stipulatiōe p̄nali q. illa cōmittit ante diē. sed ob. exceptio vt ibi p3 et aliō i stipulatiōe in qua nō est appposita ab hoīe pena sed succedit ex dīsp̄ositione legali vt in casu hui⁹. l. in quo succedit obligatio ad interesse. nam tūc ante diē nunq̄ cōmittit in aliquo. vt sentit gl. in. d. l. cum stipulat⁹. et vī casus in. c. cōmissa. de elect. in. vj. sūm Bar. Ang. et pau. hic. S3 sūm Imo. hec sol. nō vī bona q. si qñ est appposita pena ab hoīe cōmittit stipulatio penalīs ante diez

licet obstat exceptio multo fortius deberet cōmitti stipulatio ad interesse que est fauorabilior quaz oblata penalīs cum pene potius sint restringende q. ampliande. l. cum quidā de libe. et po sthu. et nō ob. sūm eum iste tex. in q̄tuz aī diem cōmittit q. intel ligitur sc3 cum effectu. vt dicit Jac. de are. sicut in simili sit expo sitio per glo. in. l. stipulatiōes nō diuidunt. s. si quis in pñc. s. eo. et illam expositionē sequit Bar. in. d. l. cum stipulat⁹ sūm mi bi a pculo. nec obstat. d. c. cōmissa q. rīdet Imol. q. qñq3 pena legal que pōt cōmitti trahit secuz executionē. et illo casu pcedit id qd ibi hī loquit enī ibi de pena de qua in. c. l3 canon eo. titu. qui canon est canon executionis vt ibi dicit gl. q. iponit penam puationis ipso iure a bñficio si p̄morus ad regimen parrochia lis ecclesie nō facit se p̄moueri infra annum ad sacerdotiū. Si aut pena nō trahit secum executionē vt est in pena pecuniaria et tunc cōmittit ante diez. sed obstat exceptio etiā si sit pena lega lis per no. in. d. l. cū stipulat⁹. et dicit q. ista est noua p̄sideratio in ista materia. C Adde q. istam eandē solutionē ad. d. l. cū sti pulatur. quatenus p̄dicere videt legi nostre. sequit etiā Raph. cu. hic. et Ro. in. d. l. stipulatiōes nō diuidunt. s. j. et illā solutio nem posuit Bal. in. l. et si post tres in repeti. s. si qs caut. in pe. car. in pñc. ver. sed hic querit qñ factum p̄mittit. tamen contra istam solutionē facit sustinendo opi. Bar. et Ang. q. contra reū mitius agitur cum dispōne legis q. cum dispōne hominis. l. cel sus in pñc. et ibi no. s. de arbitris. vnde cū interesse succedat ex dispositione legis. l. si quis ab alio. in fi. s. de re iudic. et d. l. sti pulationes ver. celsus. et pena cōventionalis pcedit ex dispōne hoīs nō mix. si p̄ reum tardius cōmittit obligatio ad interesse q. ad penam. et ita etiā tenui in. d. l. stipulatiōes nō diui. s. j. et hic. C Adde que ibi dixi. et in hac materia Joan. de imo. reassumē do distinguit quatuor casus q. aut in obligatione facti adiecta est dies et pena. aut scō nō est appposita nec dies nec pena. aut et tertio est appposita dies et nō pena. aut quarto econtra est ap posita pena nō dies. p̄mo casu cōmittitur obligatio ante diez sed obstat exceptio si agatur ante diem q. uis transuerit tñ tē poris q. certuz sit infra residuum t̄pis opus fieri nō posse. d. l. cum stipulatus. C Scō casu cum ad particulare interesse age tur q. p̄mū erit in mora inchoandi. ad totale p̄o interesse age tur elapso demuz tempore quo perfici potuit. l. si ita stipulatus abs te. s. eodem. et dicta. l. stipulationes nō diuidunt. s. j. Ter tio casu qñ est dies et nō pena. et tunc ad particulare interesse nō cōmittitur vt ad illud agi posset ante diem si tamen transactus sit tantū tempis q. certum sit amodo opus fieri nō posse intra t̄pus videtur q. sit cōmissa ad totale interesse de rigore arg. d. l. cum stipulatus. cum ibi no. sed nō cum effectu q. obstat ex ceptio si ante agitur sūm opi. quam ipse t3 vt retuli. s. et quid te nēdum sit dixi. s. C Quarto casu qñ est pena et nō dies et tunc si est pena extrinseca vī cōmitti transacto tanto tpe q. intra illd fieri potuerit opus et nō fuit factum. si p̄o nō est pena extrinse ca sed interesse tunc p̄sidera formaz p̄missionis q. si p̄missus est interesse per hec verba quātū opus erit. et sic habitus sit respe ctus ad totale interesse. sūlter nō cōmittetur vt in p̄mo p̄cedē ti casu dictū est. Si p̄o sit dictum q. ti res erit vel p̄mittis inter esse si nō fuerit factū tunc vī q. ad particulare interesse nō possit cōmitti obligatio sicut et si expresse nō esset p̄missus interesse sed veniret tacite vt sic p̄missio ista intelligat facta esse in dubio sūm naturā p̄ctus ar. l. si stipulatus in pñc. s. de vsuris. vel forte hoc vltimo casu videbit fieri expressio interesse aliter q. in sit. q. vide bitur transfundi p̄ma obligatio in scōaz obueniēte p̄ditione sti pulationis. l. obligationū sūffere. s. fi. s. titu. j. q. secus est qñ taci te venit interesse vt declarat Bar. in. d. l. stipulationes non di uiduntur. in pñc. in. vij. q. et sic videt q. hoc cāu idem sit ac si ex trinseca pena esset p̄missa scōm Imol. hic qui tamen dicit sibi plus placere dictum p̄cedens per rōnez ibi alleg. fundatam in d. l. si stipulatus. et pondera q. sentit hic expresse Imol. in hoc quarto casu q. eodē modo cōmittat stipulatio ad interesse. qñ illud est exp̄sse p̄missum in casu quo nō fiat opus si cū nulluz in teresse esset expresse p̄missum. sed tñ opus fieri. sed in hoc dico q. Bar. voluit p̄riuz in. d. l. cum stipulatus. per illam. l. dū ipse. ibi opponit de ista. l. sed dicit ibi Imo. q. Bar. in hoc nō vī be ne dicere. q. expressio eius qd tacite inest nihil opari d3. l. iij. de leg. j. Sed ita ē in p̄posito q. si iuxta obligationē facti p̄mittit

lum de castro
pilio. cccij.
in pmo ptes.
fio. vbi i facto
consultur.

interesse dicitur exprimi illud quod tacite inerat. d. l. stipulatio
nes non diuidunt. ver. celsus. ita etiam tunc Paul. in di
cta. l. cum stipulatus. per. d. l. stipulationes non diuidun
tur. §. i. non violando tex. vbi fuit expresse pmissus in
esse. et tamen tex. ibi dicit quod non cedit dies an calendas.
et sic ante non est commissio aliquo modo stipulatio. nec dicitur
ante dicitur. l. cedere. §. de ver. sig. §. glo. in. d. §. i. in ver
bo cedere. aliter intellexit. et non bene secundum multos. ut retuli
in. d. §. i. Item adde quod hec. l. vbi habere locum tamen in
ctibus stricti iuris. secus in bonae fidei. quod incertum po
terit agi. et antequam transeat totum tempus dummodo postest infra
illud tempus fieri non posse secundum Bar. singularem in. l. si in lege
§. si domus. §. loc. per illud tex. quod an sit verum dixi in. l.
in illa stipulatione si calendas. §. co. *lex 125*

Ubi stipulamur.

Verbus
pntis re
poris non trahit ad futurum. h. d. secundum unam lectionem.
put in tex. h. opz. sed aliter est in tex. verbis opz. et tunc
sumabitur sic. Stipulatio pcepta per verbis pteritum impse
ctus subiunctum si potest valere faciendū relatione ad tempus
pntis non porrigitur ad futurum. h. d. et est casus multum no
sic sumando. sed si non possit valere seu aliquid operari fa
ciendo relatione ad pntis tamen tunc bene trahit ad futurum
l. debitor. §. verisile. §. de pben. ep. etiam si esset verbum
pteritum plusquam perfectum. l. qui rome. §. augeri. §. e. in. §.
pstituisse. secundum And. et moder. h. post Bar. et addo quod di
xi in. d. §. augeri. et per hoc infertur hic Ang. quod si testator
dixit quod si non videretur iure testis valeat iuxta codicillos et
illa pditio potuerit verificari ad tempus pntis puta quod iam na
tus erat pteritum et sic testis non valebat licet postea pter
meum equitate ptozia ut quod filius pteritus viuo testore de
cessit et erant instituti venientes ab intestato iuxta. l. po
sthu. ver. idem et circa. §. de iniust. test. quibus postea idem
testis sit pfirmatus si rumpatur per querelam forte ab alio si
lio exheredato intentata illa clausula codicillaris appositae
per illud verbum non videretur nihil operatur quod operari potuerunt
verba in pnti ideo non trahunt ad futurum per hunc tex.
et per ea quod supradicta sunt. et tamen Ang. transit hic simpliter
Imo. et Paul. de ca. hic subdit secus esse si in pnti non
potuisset operari ut hic. et ad hoc dicit videndum omnino
Bar. i. l. j. in. vij. q. §. de iure codicil. et Raph. hic et se
remittit ad ibi no. per Bar. et certe dicta per Bar. ibi non
discrepant a pdictis. et ei decisis multum limitat et de
clarat per pdicta quibus addo Bal. i. l. si in pe. vel vlti.
col. C. de codicil. vbi transit et cum Bar. et idem Bal. in
addi. spec. in ti. de instr. edic. i. xiiij. col. Saly. in. d. l.
fi. ad fi. C. de codicil. per pdicta dicit et Paul. hic te
semel soluisse quod quidam testator mandasset debita solui de
pecuniis quibus habebat in monte florietie et postea dixit quod
illud quod restaret solutis debitis de decem pecunia relin
quatur cuidam hospitali et ptingebat quod tpe testis solutis
debitis restarent mille. testator tamen supuixit per plures an
nos et plures alias pecunias in morte acquisit ita quod so
lutis debitis restabant tria milia an totum debet illi
hospitali. et vbi dicendum quod non solum mille tamen in quibus pote
rit operari decem dispositio tpe testis per verbum restarent quod
pteritum imperfecti subiunctum et pntis tempus optatum per ista
l. sic intellecta per doct. secus si tpe testis nil restasset per
d. §. simile. et per id quod no. Bar. i. d. l. j. secundum Paul.
hic circa quam quoniam recurre ad materia. l. si ita. de au
ro et ar. leg. sed per pdictam opi. Paul. quod imo id quod repi
tur in pterito et in pnti si potest referri ad futurum ad id
tamen debeat referri ut probat in. l. solemus. cum ibi no. §. de
pdi. et de. sed rñdet illud esse verum in verbo quod repitur in
pterito subiunctum et etiam in futuro eiusdem subiunctum ut
si dictum fuit id quod restiterit. nam repit in pterito et in fu
turo vñ in tali casu aut loquimur in vltimis voluntatibus
et intelligit in futuro indistincte dummodo possit actus valere
et non in pnti sed in pnti possit aliud operari. ut in. d. l.
solemus. secus in scriptis. ut ibi no. per Bar. Nos vero lo
quimur in verbo quod repit in pnti optatum et in pterito

perfecto subiunctum non autem in futuro quod est alterius natu
te ut per ex pdictis. et subdit ad hoc esse videndum quod no.
Bar. in. l. hoc articulo de h. di. insti. in quod testore di
cente lego ibi filie quod vidua fuerit an comprehendat quod
vidua erat tpe testis. an vero tamen illa quod postea viduabatur
et Bar. ibi tunc hanc secundam partem per illam. l. solemus. cum ibi
no. quod verbum fuerit repitur in pterito et in futuro sub
iunctum. Sed Paul. se remittit ad dicta per se in. d. l. h.
articulo. dicens se credere ibi tenuisse per Bar. et verum
quod ibi tunc per Bar. p. l. plociana. de iure codicil. et per l. verbis
erit. §. de ver. sig. et quod esset per mentem testatoris qui non videretur
habere minorem affectionem ad unam filiam quam ad aliam et ita di
cit se et plures alios pfuluisse ipsemet Paul. in. l. si. C.
de indict. vi. tunc et per Bar. quod et dicit in futurum esse vidua
illa. quod fuit vidua tpe testis dummodo pseueret vidua tpe
mortis testatoris per. d. l. verbum erit et. l. verbum oportebit
et quod ibi no. §. de ver. sig. Pro hoc alleg. determina
tionem Jac. bu. in quodone disputata per eum que incipit quod
per habes et c. et ibi determinat quod si per dixit lego centum
illi filie mee quod maritata non fuerit tpe testis habebat quam
dam filiam viduam et aliam puellam quod nunquam fuit nupta et quod
rebat an admittat vidua ad legatum. an vero puella so
lum quod nunquam fuit nupta et sic an illa verba solum intelligantur
de illa quod in pterito non habuit maritum an vero et de
illa quod semel habuit sed tpe testis vel testatoris non habebat
et pcludit quod talis vidua admittat ad legatum secundum quod re
fert Paul. dicit quod Jac. bu. in deca disputatio de logitur in
casu quo et per habebat aliquam filiam nuptam tpe testis. et di
cta decisio Jac. bu. potius facit per opi. Paul. quod Jo. co
cludit quod per pditionis naturam quod est ut in vltimis volun
tatibus intelligat de futuro. d. l. solemus. debet hoc cau
sumi per futuro et sic dicit intelligi de illis quod in futurum non
habebant maritum non de illis tamen quod in pteritum non habuissent
tamen subdit unam rationem Jac. bu. quod facit per Paul. de ca
stro. nam dicit quod clausula legandi respicit viduam et puellam.
Adde et quod per Bar. tenet Imo. i. d. l. hoc articulo
si erat vidua tpe testis per id quod h. in. d. l. verbum erit.
et quod ibi no. cum alijs. §. alleg. et per hoc aliat quod no. gl.
in cle. j. de pces. pben. vbi h. quod si papa mandauit ali
cui puideri de pben. vacatura in tali ecclesia et tpe da
te erat penda aliqua vacans que ecclesia repit vacans
quod executor vult puidere poterit executor de illa pui
dere quia licet illa preben. diceretur vacans tempe da
te tamen etiam potest dici vacatura ex quo etiam po
stea vacauit Bal. et Ange. in. d. l. hoc articulo viden
tur transire cum Bar. non reprobando dictum eius et
pro opinio. Bar. potest adduci tex. in. l. hec conditio
filie. §. si. cum sequen. §. de pditio. et demon. §. quando
testator sciebat illam esse viduam tempe testamenti quod
de illa viduitate non videtur intellexisse. ut ibi ppterea
ipsemet Imo. in. d. l. hec pditio. §. si. dixit quod glos. in
dicta clem. pma debet limitari per. d. l. hec pditio in
fine cum sequen. scilicet quod illa glo. non pcedat tamen pa
pa sciebat illam ppendam vacare tempe date et licet
ipse non dicat voluit hoc expresse Ly. i. l. vxori. C. qua
do dies leg. ced. et Bal. et An. in. l. tidius. §. i. §. de li.
et post. pot. in. d. q. pcorari opi. ut colligitur ex distin
cti. Jo. de imo. in. l. si ita legatum. la. ij. vbi bonus tex.
§. de pdi. et de. nam distinguit ipse. aut testator dixit le
go ei quod viduabitur aut dixit lego ei quod vidua fuerit seu quod
vidua erit. pmo casu pcedit opi. Bar. in. d. l. hoc ar
ticulo. per. d. l. hec conditio filie. §. si. cum seq. intelli
gendo secundum illa iura. et per. d. l. solemus. et. d. l. si ita
legatum. la. ij. quod illa verba non videntur verificari nisi
de nouo impleatur conditio. ut in dictis iuribus prime al
leg. in secundo vero casu locum habeat opi. tria. quod illa ver
ba non sonant in nouam viduitatem. per. d. l. verbum erit
cum pcor. §. alleg. et ad dicta. q. quod tetigi. §. de clau
sula codicil. vide et Bal. in. l. si ita scripsisset de lega.
ij. vbi aliquid ponit de materia huius legis et dum in
cidenter dixi referendo Paul. hic quod in scriptis vera

+ uel h. i. p. et m. l. + alij scriptum ff. de. i. col. 6.

bus qđ reperitur in futuro subiunctiui nō intelligit in futuro tñ an sit verū vide per Imo. in. d. l. solemus.

Ita stipulatus.

In stipulatione annua pditionali agi pōt vt existente pditione debeant pensioes ēt annoz pteritoz. b. d. Et cōcordat cum. l. hmoi. la. ij. s. eo. 7 hic adde qđ ibi dicta fuerūt. In tex. ibi post triēniū. facit iste tex. qđ in sc̄tib⁹ si pmittit aliquid annuū nō possit peti nisi in sc̄tis cuius p̄rius tenuit Bar. 7 magis cōiter doct. i. l. qui hoc anno. s. eo. vnde pōt rñderi ad istuz tex. expōnēdo post triēniū. s. ceptum s̄m Imo. hic.

Ticius.

¶ C Pleno iure. vñ tex. in. l. iulianus. 2. de rei ven. 7 in iuri b⁹ incorpali bus qđ ipoz. tet vide ant. de bu. i. c. cōquestus ēē d̄ foro cōpetē.

Qui pmittit p̄prietatē p se 7 vsufru ctuz p se tradēdo vsufructū liberat a pmissione ipsi⁹. 7 l3 postea ad eundē reuertat i ea dem obligatōe si incidit s3 tenet tñ ad nudā p̄prietatem s3 pmittens fundū pleno iure. i. simul p̄prietatē cū vsufructu tradendo vsufructū nō liberat i aliquo. iō si ad eundē postea reuertat tenebit ad vtrūq3. 7 sic ad p̄prietatē 7 vsufructū cālem. b. d. In glo. si. ibi cālis nō est ps zc. collige duplicē vsufructū. s. formalē 7 cālez. 7 formalis ille est qđ app̄prietate est sepat⁹ alius s̄o dñ cālis qui vñc⁹ est cū p̄prietate 7 s̄m istaz glo. vsufruct⁹ cālis nō dñ esse ps fundi. sed bñ sentit gl. qđ formalis sit ps fundi s3 de hoc dic vt p doc. i. l. qui vsufruct. s. e. ti. 7 in. l. p iusiurandū. s. i. cū seq. j. d accep. iō tuti⁹ est tenere sequentē solutionē positā in gl. Et gl. arguit b Imo. qđ imo qñ pmissor pmissit fundū pleno iure 7 postea dedit vsufructū formale q deñ perdat nō vtendo. nihilomin⁹ videat liberat⁹ pmissor ab vsufructu cāli. qđ stipulator illū acceptando vñ fuisse p̄ter illo qñ aliud p alio solui pōt volēte creditōr l3 nō inuito. l. ij. s. i. si cer. pe. S3 dicit posse rñderi qđ si pmissor nūc hēbat p̄prietatē penes se n̄ h3 obijcere stipulatori culpā. ex qđ sensit lucrū vsufructus ad p̄prietatē. t3. l. si cū in fūdo. post pñ. s. de iur. do. Si s̄o p̄prietas erat aliena ad quā remissus ē ille vsufruct⁹ tñc pōt esse magis dubiū. tñ s̄m eū nō vñ posse iputare ipse pmissor dictā culpā stipulatori qđ ēt pmissor ipse fuit i culpa nō soluēdo qđ debuit 7 sic n̄ soluēdo plenā p̄prietatē qđ si fecisset nō perijisset vsufruct⁹ nō vtēdo nec difficultas p̄statōis in hoc ipsuz excusat l. p̄rius. s. illud. j. e. 7 sic culpa cōpensat ar. l. si ambo. s. de cōpe. nec ob. ēt qđ videat stipulatorē ipsum fuisse p̄tentū vsufructu formali sponte recipiendo eū qđ rñdet qđ illud nō sequit qđ vñ pōt recepisse sperās solutionē fieri postea vt deat v3 durante vsufructu penes eū ar. notatoz in fili in obligatiōe generis i. l. ij. s. haz. s. eo. 7 in. l. si nō sortē. s. si. x. s. de p̄di. ide. iō si postea nō sit solutio vt fieri d3 nō liberef. ¶ Alitio dicit Raph. hic qđ illud qđ hic dñ in fi. h3 locū in eo qđ tradidit vsufructū formale cuz pmississet fundū plēo iure. nā nō liberat i aliquo vt b. s3 si p tradidiss3 p̄prietatē bñ liberaref ab ea. nihil tñ allat s3 dicit qđ ipse nō vñ bñ dixisse. 7 p̄rius exp̄sse tenuit Bar. 7 alij i. l. eū qui ita. s. si a te. s. e. p istuz tex. 7 p illū. iō bar. 7 doc. ibi reprobanz gl. positā in. l. meui⁹. s. fundo. in. h. cōtinet. s. de leg. ij. qđ sentit p̄rius. 7 ita ēt t3 bar. i. l. stipulationes nō diuidunt in. ij. q. s. eo. l3 raph. cu. i. d. s. si a te. tenuerit illō idē qđ ipse tenuit hic qđ vsufruct⁹ formalis ē frivolutus 7 facilis⁹ extinguit p mortē vel capitis diminutionē. iuxta. l. corruptionē. C. de vsufru. 7. s. sumis. insti. eo. ti. quā extinguit p̄prietas.

¶ Brisogonus. Per liberā psonaz n̄re p̄tati subiectā nō pōt nobis acquiri actio ex stipulone. s3 ex n̄eratiōe n̄ro noie facta sic 7 stiplo inutilis nō ipedit actionē oriri ex vñ li numeratōe l3 si stipulatio ēēt vñlis bñ ipeditet. 7 qđ stipulat simplr vñ stipulat⁹ sibi 7 n̄ alteri l3 in p̄cedētib⁹ fuerit alteri stipulat⁹ qđ nō intelligit eadē psona repetita qđ hēat stipulationē vitare. b. d. 7 est sing. s.

maxime in hac vltima pte 7 diuide vt b p bar. ¶ In tex. ibi agente. i. numeratē noie p̄roni absentis. vt b sentit gl. alij tñ dicunt qđ b nō appet quo noie libert⁹ numerauerit. 7 iō infra sit qđ an libert⁹ ex numeratōe agere possit 7 vterq3 intellect⁹ pōt s̄m Jac. de are. su stineri qđ si noie p̄roni numerauit p̄rono qñ actio ex numeratiōe si noie p̄prio vel simplr tūc acquirif sibi liberto. Et s̄m secundū intellectū expone tex. ibi agēte. i. existente actore seu castaldio. 7 istū sc̄dm intellectū sequit Bar. 7 Ang. b3 an p̄cedat dicet sup gl. in ver. petere pōt. ¶ In tex. ibi corā subscribēti not. s̄m Ange. qđ subscribens scripturā nō vt auctorizans vel solēnizans eā sicut testis. s3 vt p̄ncipalis vñ omia in ea p̄tēta p̄firmare qđ intellexit vñ si sibi scripta fuerunt pus ei lecta qđ nō v3. vñ dñi subscribentes se cedulis vacuis. aut eoz sigilla apponētes nisi p̄mo fuerint p̄moniti de his qđ scribēda erāt nō intelligunt p̄firmas se ea qđ postea scribunt ex quo eoz nō habuerūt noticiā. 7 de. b. d. esse casuz in. l. si. C. plus valere qđ agif. 7 ita no. Imo. i. c. ij. de fi. instr. qđ est p̄petuo menti tenendū s̄m Ang. 7 sequit hoc Imo. subdēs rōnem p̄dictoz esse posse qđ si apparet qđ apposuit sigillū vñ subscripsit cedule vacue. nec appet qđ aliter fuerit p̄uusus de eo qđ scribi debeat nō est verisile in dubio qđ voluerit subscribere ad sui p̄iudiciū ar. l. filiūssa. s. i. uitus. cū ibi no. s. de p̄cu. sed poti⁹ qđ sperat aliquid scribi ad ei⁹ cōmodū ar. l. cū de indebito. in p̄nc. s. d p̄ba. Adde Ang. in repe. l. sciendū circa. xi. col. s. e. vbi dicit idē qđ hic 7 de dicto Imo. s. alleg. facit etiā mentionē Bal. in autē. si qđ in aliquo. i. iij. col. C. de eden. 7 cū illo dicto Imo. qđ vide transeūt cōiter scribentes in. d. c. ij. ad qđ ēt vñ bal. i. d. l. si. Subdit ēt ang. b3 qđ subscribēs vñ p̄tualr scribere oia p̄cedentia quoz habuit noticiā p quo l3 ipse nihil alleget. Facit l. plurib⁹. in p̄n. j. e. 7 ibi no. ang. 7 p hoc infert ang. hic qđ si statutū disponit put est florentie qđ scriptura scā manu p̄pria debitoz executiōi mandet ad volūtatē creditoz 7 repit aliqđ scriptura qđ sit scripta māu tertij 7 subscripta māu debitoz asserētis se oia. s. scripta cōfirmare satis erit ad b vt locū hēat statutū qñ sub illis p̄bis oia p̄dicta i dca scriptura p̄tēta p̄tualr p̄tinent in dca s̄bscriptiōe 7 dicant scripta manu p̄pria sicut p̄tualr scribit ille qđ scribit zifaras p̄suetas vt no. in autē. qđ siue. C. de test. 7 facit. l. diu. in p̄n. 7. s. s̄bscribere. j. de fal. Pro hoc facit s̄m ang. i voce 7 bre fert Imo. qđ si aliō dicerem⁹ in casu p̄posito isurgere posset iniquitas si forte vn⁹ tardus scriptoz velit p̄here s̄m formā statutoz qđ interdū forte de facili nō poss3 p̄p multitudinē scripturaz quas hēret facere. 7 ita dicit Ang. fuisse p̄sultū in ciuitate florentie. Adde p hoc tex. iuncta glo. in ver. habebit in. l. ēptoz. s. luci⁹. s. de pact. ex quo tex. cū gl. colligit ibi Bar. 7 Saly. qđ ille qđ se subscribit scripture facit p alium sibi p̄iudicat sic si ipse totū scripsisset 7 facit s̄m bar. ibi. l. j. s. iter filiū j. de fal. 7 ita ēt cuz dicta opi. transit Pau. hic p hoc ēt Pau. in. d. s. luci⁹. alleg. l. fideiussor. s. si. ff. de pi gno. 7 dicit ipse esse vñ hoc qñ se subscripsit aio cōsentienti secus si subscripsit vt testis p no. in. l. gaus s. de pig. act. pro p̄dicta p̄clusiōe ēt adde id qđ no. voluit Bal. in autē. s̄ qui p̄pria. C. de nō nu. pe. in ij. col. vbi querit an pena illi⁹ auten. iposita neganti p̄pria scripturā hēat locū in ciographo tertij subscri pto a debitoze negante. 7 rñdet qđ sic qđ qui subscripsit in instrō vñ totum instrū subscripsisse. l. cum antiq tas. s. si. C. de testa. tñ Saly. in. d. auten. s̄ qui p̄pria dicit qđ tex. i. d. l. cum antiquitas. probat poti⁹ p̄rium 7 qđ per subscriptionē nō videt quis scripsisse. sed cōfiteri qđ alius sic scripsit de eius voluntate s̄ Ang. p̄ test etiam adduci tex. in. d. l. diuus. s. scribere. in ver sic. videri qđ verbum denotat fictionem 7 ip̄prietatem. l. prima. s. de iecisse. s. de vñz vi arma. l. iij. s. ex

contrario in fi. z ibi no. doct. s. de acq. pos. z no. Bar. in. l. si is qui p emptio. in. vi. col. s. de vfu. z statutū reglī nō hz locū nisi in casu p pūo z hō. l. iij. s. hec sba z ibi no. Bar. s. de neg. ge. l. fi. C. de his qui ve. era. ipe. l. i. s. hoc iterdictus de cisterna. s. de fonte z ibi Bar. no. Jo. an. in regula p possessore in mercu. z Bar. in. l. i. z in. l. labeo. s. sctuz. j. de verb. sig. z Bal. i. l. me minim. C. de legi. here. cuz pcor. tñ ad hoc posses rñdere susti nēdo decisionē Ang. q in. d. s. scribere loquit in eo qui nō sbscripserat sed solū mandauerat q ali s scriberet qui posteat scrip sit. s. in pposito nostro extat scriptura manu p pūa scribētis i qm subscriptit z approbauit p stipulationē oīa scripta p aliū bñ illa cōprehendit in subscriptionē. ad hoc bñ facit. l. si ita scri ptero. s. de p dī. z de. z. l. asse toto. s. de here. insti. cum si. z dicit Ang. hic q Bar. in. d. l. diu. s. itē senatus. dixit spālez debere fieri mentionē de his que supi in eadē charta scripta erant qñ prim scripta erant ad fauorē sbscribētis z pti s. z sic nō sufficit tunc subscriptionē esse gñalē. Sed fm Ang. illud qd dicit bart. nō inuenit iure cautū. nec ob. tex. in illo. s. itē senatus. qz rñdet Ange. q est spāle ibi ex eo qd scriptura pmitiua erat pibita a l. nisi de pnsu sbscribētis pstatet. vnde als nō requireret sub scriptio spālis. z facit ad p dicta fm eū. l. gai. s. de pig. act. Jo. de imo. hic addit q ista opi. Ang. vñ fuisse opi. Bal. i. d. autē. si quis in aliquo. sed ipse pcorat opi. qz aut pstat q sbscribēs habuit noticiā oīum supius descriptoz z veror sit opi. Bal. z Ang. aut pstat q nō habuit noticiā oīum pmissoz z psertiz ten dentiū ad sui p iudiciū. z tunc nō p iudicat subscriptionē gñalis cū in dubio nō dēret referri ad ea q tendūt ad p iudiciū ei. d. l. cū de indebito. z eoz q. s. dicta fuerūt. In dubio aut dicit cō siderādas esse circūstantias. qz si dicat in subscriptionē vñs z le ctis oībus suprascriptis psumit habuisse noticiā argu. d. l. fi. C. plus valere qd agit a srio sensu. idēz si hoc pbare posset per te stes q ipse nō legit. vt qz hoc nō dicit subscriptionē z testes vide runt q portata scriptura statiz subscriptit ad petitionē portatis z tunc nō p iudicat z vñ ignorasse arg. d. l. fi. vbi vñ casus. Si hō nō appet an statiz subscriptit. tunc pōt dici fm euz q si cōstat q scripturas habuit penes se p aliqō interuallū. tunc psumit scire p tēta in illa arg. c. pstitur. de testib. cuz ibi no. Si hō nō pstat q legerit vel q penes se habuerit p interuallū nec an statiz sub scripserit vel nō. tūc posset dici attendendā q litatez psone vt si sit d ligēs psone q p suenit diligēter videre facta sua z tunc psumit habuisse noticiā ex quo repit subscriptionē sic generalis. als secus si forte fuit alia psone q nō p suenit sic diligēter videre scā sua arg. d. l. cū de indebito. Paul. hic refert doctrinā Bart. in. d. s. itē senat. z successiue refert in sriuz decisionē Angel. hic z aliud nō dicit. Adde q Pe. de anch. in pñ. cccxxiij. incipit. in xpi noie pus de viribus pbatōis approbat opi. Bal. in. d. au ten. si quis in aliquo. qz sufficere d3 approbatio z subscriptionē ge neralē habens relationē ad specificata ar. l. j. insti. de inuti. stip. sed Pau. de ca. pñ. cccxlviij. icip. In xpi noie in cā pñenti refert simplr opi. Bar. i. d. s. itē senat. subdit etiā in dicto pñlio qd subscriptionē z sigilli appositio facta nō lecto tenore instrū seu nō declarato sibi qd pñeat instrū nō p iudicat. alleg. l. ij. C. de re. eccl. nō alie. z. d. l. fi. C. plus valere z tex. cū glo. in. d. l. gaus. z l. i. s. sed si mandauerit. s. qd iussu. z. c. si qz p sbyteroz de reb. eccl. nō alie. tñ fm eū qz qñ subscriptit vel appet q instrū fuit pñens z potuit ipsuz legere. incūberet sibi onus pbandi qd nō legisset sed fidē adhibuisset ei ad cui instantiā se subscriptit. ita dicit videre tenere Bar. in. l. j. s. fi. an si. s. quēad. testa. aper. in ver. quero qd si instrū subscriptū est. z ita pōt loqui id qd not. Jo. and. in. c. humilis. de ma. z obe. pcludo q in articulo tacto p Bar. in. d. s. itē senat. verior vñ esse opi. q sufficiat general subscriptionē qz idem opaf gen. quo ad oīa q opaf spēs quo ad spēm. l. si duo. in fi. s. de admi. tu. l. si chorus in pñ. s. de leg. iij. l. oēs. C. de p srip. xxx. an. Nec ob. l. j. s. inter filiū. z. l. diu. s. plane. cū. s. seq. j. de fal. qz est sufficiēter rñsum p Ang. hic z fu it rñsio Bal. in. d. autē. si quis in aliquo. Quātz aut ad id qd dñ si nō apparet qd habuerit sciaz pñentoz in scriptura. puto es se verū q in dubio psumat habuisse sciam. vt p Bar. in. d. l. i. s. fi. quēad. testa. aperi. bñ facit. l. nō est ferēdus. cū ibi not. per Bal. z Ang. s. de transac. nō aut plz illa limitatio ad hoc data p Imo. s. q nō fallit nisi p suenit nō esse diligēs in alijs factis

suis moueor per. l. pfirmando cum ibi no. p Bar. s. de pñr. tu. z iō ille qui subscriptit z allegat ignorantiam hēbit necesse illā pbare cū sit fundamentū inten tionis sue. l. ei qui dicit z. l. in exceptiōib. s. de pba. z p id qd no. per glo. z doc. in. l. si hō. s. qui p rei. cū si. s. qui satis. co. Et ex his habes plene declaratur an subscriptio noceat qñ nō apparet sbscribentē vel sigillantē habuisse noticiā pñentoz in scriptura. Et an statutū loquens sbscribentē hēat locū sbscribentē. z an sufficiat gñalis subscriptio. z in hoc vltimo tenui q sic. cui adde q p hoc facit qz als sequeret q sigil lum nunq deberet sufficere cū nō possit dici q sigillū spāliter loquat attento q qñqz sigillū sine sbscriptio ne nō obligat. d. l. ij. C. de reb. eccl. nō alie. z ibi vide Bal. z no. p Bar. in. l. q ad si. s. so. ma. z expñsius fir mant Lano. i. c. ij. de fi. instr. vbi oīno vide p Ant. s. bu. quicqd dixerit Bar. de hoc dubitās i. l. ad testm. s. si qz ex his. s. de testa. z per eundē in pñ. sfoz. cir ca. j. vel. ij. col. z Bal. in. l. falsus in fi. C. de fur. z veri tas est illa q tradit per Bo. in. d. c. ij. de quo etiā per Pau. de leaza. in cōmento. c. ij. loco de pba. z in cō mēto. c. cū dilect. de fi. instr. Nam ēt hunc tex. iūcta gl. in. h. signantē fm Bar. Ang. z Imo. ad signa q sbscribētes seu ptes seu mercatores seu testes vñ no tarij ponūt in instris vel scripturis. z facit ēt fm eos. l. fi. C. de offi. asses. z. l. si qua p calūniā. z qd ibi per doct. C. de epis. z cle. z qd in. s. opz. in autē. de instr. cau. z fi. z qd no. spe. in ti. de instr. edi. s. j. h. in fi. aut vbi tetigit spec. an valeat instrū fm p tabellionē si su um signū nō apposuit z dicit standū p suetudini regi onis. vñle tñ dicit ēt vt sp apponat vt h refert Imo. de quo ēt vide p Guil. de cu. in. l. compatiōes. C. de fi. instr. z p Ly. z alios in. l. sct. ad fi. e. ti. p Jo. an. in. d. s. in addi. p Bar. in pñ. sfoz. circa. ij. col. z i. l. ad testamentuz. s. si quis ex testi. s. de testamen. per Bal. in. l. i. s. j. s. de edendo. z in. l. scripturas. C. qui potio. in pigno. habe. per Angel. in. s. sed si instru menta in auten. de instru. cau. z fide. per docto. ma xime Anto. de butri. in. c. j. de fide instru. per Imol. in. l. ij. s. sed si dubitē per id qd ibi no. glo. in versic. aliud. s. quēad. testa. aper. In tex. ibi obligationē nullā acquirere possum. z c. pondera dictionē nullāz qz vñ pbare q ex stipulationē alteri facta nō oriat etiā naturalis obligatio. sed de hoc dic vt plene fuit dictū in. l. stipulatio ista. s. alteri. s. e. Item nō fm vnū intellectu quē hic sequit Jac. de are. Bar. z Ang. q si quis mutuet pecuniā meā lz illaz in animo suo mu tuet z noie meo. nō tñ mibi acquirif actio ex numera tione nisi hoc agat expresse cū recipiente mutuuz ita intelligit. l. si absentis. C. si cert. peta. z. l. certi pñtio s. si nūmos. ff. eo. ti. Et istud notabile colligit hic in telligēdo qz tex. hic in ver. supest in ver. ipse exponat scz libertus qui quidē libert. vñ numerasse tacite noie domini ex eo quia erat eius castaldio. z tamen dicit hic queri ipsi liberto actionem ex quo expresse nō nu merauit nomine domini z hic adde que dicent super glo. in ver. petere potest. Item nō. q appposito in utiliter ad obligationē nō potest fieri solutio ad hoc l. eū qui ita. s. q sibi. z quod ibi no. s. eodem. Item nō. q libertus nō potest stipulari patrono. z sic licet libertus reuerentiā debeat patrono z in multis sit sbs eo. l. prima. z per totum. s. de iure patro. tamen talis subiectio vel similis nō est sufficiēns ad acquirenduz domino. z eadem ratione dicit hic Barto. quod va fallus non poterit stipulari domino suo nec ciuis ci uitati sue facit. l. gaus. s. de vsuris. z cum hoc etiā transit Imo. hoc dicens quod ideo ciuis vel vasa lus cautus esse debet vt nō stipuletur domino vel ci uitati sed sibi ipsi recipienti nomine domini vel ciui tatis. per nota. per glo. in. s. alteri. in situ. de inuti li stipul. z. l. huiusmodi in pñcipio cum glo. de lega. j.

ad habuisse sciam. z facit qz si aliq psumit scire q litatez psone cuz qua pñit ne als psumatur i eo culpa z negligentia vt est tex. no. i. l. si pñon. s. pñr. tu. z i. c. inotuit. z ibi p gl. s. pñr. tu. multo forti psumit scire te noiez cedule subscripte p opi. qua vide tex. i. l. j. circa mediū d pñi. vbi pbatur q subscriptionē p cipis idē opa turq epistola sua. facit tex. in. l. cū antiq. tas. s. fi. C. s. testa. vbi pbatur q tñualz scriptura ex tēla manu te stōis qñtz si esset subscrip ta. ergo istavt denē esse eius dē effect. qd aut de sigillo an pbet vide hic in apostil. lis ad bar. i ca racteribus o totis.

cum si. Sed **Rapha. cu.** dicit q^d de ciue dubitari p^ot.
 q^d v^t q^d sicut filius p^ot stipulari patri p^opter patriam
 p^otraze in qua est. l. stipulatio ista. §. alteri. §. e. ita pos
 sit ciuis q^d n^o min^o in p^otraze p^orie sum^o quā parentis. l.
 veluti §. de iusti. z iur. z ciuitas vendicat ciue. l. de iu
 re municip. sicut p^or filiū in p^otraze. l. j. §. j. §. de reiven.
Pau. hic dicit q^d ista opi. **Raph.** satis tollerari p^ot.
 z p^o ea adducit q^d n^o min^o quis nascit sue reipu. quā
 p^ori. l. i. §. z g^oaliter. §. de ven. in pos. mi. facit vltra al
 leg. p^o enm. l. postliminiū. l. filius. j. de cap. addo q^d
Ang. i. d. l. stipulatio ista. §. si quis insulā. p^ocordat cū
 opi. **Bar.** quā puto veriorē. q^d id q^d d^or in. d. §. alter
 teri q^d fili^o p^ot stipulari patri. in cui^o est p^otraze exorbi
 tat a regula iuris cōis ibi posita: vñ n^o d^or fieri exten
 sio ad aliū casum etiā illi equipatū in alia materia vt
 p^obat in. l. si n^o. iuncta. l. diuortio. §. interdū. §. so.
 ma. z in. c. j. cū gl. de elect. in. vj. secus si in illa. l. exor
 bitans esset facta equipatio. c. si postq^d. l. i. z. §. si. cū
 glo. pe. de elect. in. vj. z no. in. l. si quis seruo. cū si. C.
 de fur. z no. doct. moder. in. d. §. de viro. sed equipa
 tio p^oris z p^orie n^o reperit facta in materia in qua loq^u
 tur. d. §. alteri. ergo zc. nec ob. si dices q^d etiā in exor
 bitantib^o fit extensio. de vno casu ad aliū ex idēptita
 te rōis fauore publice vtilitatis vt p^obat in. l. si p^ostan
 te in p^on. sol. ma. iuncta glo. z ibi **Bar.** in. ix. q. p^ome p^oris
 iuncta. l. j. eo. ti. z p^obat in. l. certa. §. sed z si q^d. z. §. se
 quēti in. v. extendit. §. de leg. j. iuncta l. senat^o. §. de p^o
 hen. ēpt. z no. p. glo. i. si a p^omo ponderādo eā vt fac
 ibi **Ang.** z **Imo.** §. de lib. z posth. z no. in. d. §. sed si
 q^d. z in. d. §. de viro. q^d rñde q^d loquit^u qñ illa dispo
 sitio exorbitans q^d extendebat erat inducta ob fauorez
 publicū s^z in cān n^o n^o est sic. q^d illud q^d h^or in. d. §.
 alteri inq^utz d^or ibi filiūfa. posse stipulari p^ori n^o fuit i
 ductū ob publicā vtilitatē. z p^o ista opi. ēt facit q^d vi
 demus q^d ciuis n^o p^ot stipulari fisco sue ciuitatis. l.
 arbiter itra certū. §. de ar. no. **By.** z **Bar.** i. l. j. in p^on.
 j. de iure fisci. vtrum aut quis possit stipulari ecclesie
 romane z de plurib^o alijs qui possunt stipulari fuit vi
 sum in. d. l. stipulatio ista. §. pe. z si. **C. Ite**z no. q^d vbi
 ex numeratiōe sequit^u stipulatio vtilis n^o orit^u actio p^o
 numerationē. secus si sequeret^u stipulatio iutilis. z ex
 hoc habes q^d si aliq^s numerat alteri pecuniā z stipu
 larur illā sibi reddi si postea i libello petat illā sibi re
 stitui certi p^oditione ex mutuo succūbet si stipulatio va
 luit q^d n^o fuit nata illa actio q^d fuit intērata. vñ d^or con
 cludere incerti p^oditione ex stipulatiōe s^z **Pe. Bar.**
 z **Ang.** hic facit. l. cū enī. j. de noua. z q^d no. **Ly. i. l.**
 si absentis. C. si cer. pe. sed aduerte s^z **Imol.** q^d dici
 p^ot q^d hoc dictū p^ocedit si in libello facta sit mentio d^o
 numeratiōe. z postea in p^ocessu apparet q^d nedū facta
 est numeratio: sed ēt interposita fuit stipulatio nā tūc
 actio nedū est inepta sed ēt cā ideo tunc dēret succū
 bere per. l. i. post p^oncipium. §. si mes. fall. mo. dixerit.
 secus si in libello facta esset mentio de numeratiōe z
 stipulatiōe l^z postea petisset per certi p^oditionē ex mu
 tuo q^d fuit apta l^z actio fuerit inepta iō non nocet ex
 pressio actiōis inepte vt singl^r dicit **Inno. i. c.** exami
 nata de iudi. z no. **Bar.** in. l. j. in fi. p^on. §. de eden. cū
 p^ocor. quas ibi dedi. **Raph.** hic dicit q^d **Bar.** i. l. certi
 p^oditio. §. si nūmos. si cer. pe. z dixit z bñ q^d qñ inter
 uenit numeratio z stipulatio simul vez ē q^d si ago ex
 numeratiōe n^o possūz obtinere vt dictū est. S^z si ego
 agēs dicerē me mutuasē. z sic agerē ex mutuo simpli
 citer tunc p^ocederet libellus z obtinerē q^d qñ interue
 nit nūeratio z ēt stipulatio appellat^u mutū civile cui
 natura cooperat^u. l. ij. z ibi glo. i. §. si. §. si cer. pe. licet
 s^z **Raph.** z **Bar.** hic in vlti. col. videat^u in vlti. p^odice
 re z n^o bñ etiā **Rapha.** hic se putare q^d ēt agif^u ex nu
 meratione quo casu dictū est libellū n^o p^ocedere p^o
 stipulationē. tñ si ego agens me referrem ad certū in
 strumentū in quo p^otrinerē numeratio z stipulatio p

cederet libellus q^d videor me i libello referre ad illō instm vt si
 corruat libellus me^o. z sic satis videar deduxisse stipulationē in
 libello postq^d illa p^otrineant in instro ad q^d me retuli. arg. l. ait p^o
 tor. §. j. l. in sūma in p^onc. de re iu. **Pau.** de ca. hic dicit illud idē.
 q^d **Bar.** in. d. §. si nūmos l^z de eo n^o faciat mentionē. **C. Ad**
 q^d **Bal.** in. d. l. si absentis v^t p^ocordare cū opi. **Bar.** hic nā vult
Bal. q^d si in libello dico me numerādo mutuasē n^o obtineo si
 apparet me mutuasē z stipulatū fuisse vt hic. q^d inepta est peti
 tio q^d ex quo p^opono factū. vñ debeo s^z eum p^oponere me mu
 tuasē z stipulatū mihi reddi z ita refert ipse tenuisse **Maic.** d^o ma
 ta. z **Odo.** idē etiam v^t ibi velle **Ang.** in. l. si. sed **Fulg.** i. d. §. si
 nūmos. dicit sibi videri posse sustineri libellū etiā qñ ago ex eo
 q^d numeratū. z appet q^d interuenit numeratio z stipulatio. q^d ē
 telligit q^d ego exprimā cām remotam. i. numerationē n^o tanq^m
 cām p^orimaz p^oducentē obligationē cū stipulatio fuerit cā p^ori
 ma p^oducens imediate obligationē vt hic mouet ipse q^d etiā si
 nullam cām exp^ossisset z n^o esset oppositū libellus p^ocederet. l. si.
C. de an. excep. q^dto magis d^or p^ocedere si vna^z expressit argu. l.
 vnice iuxta p^on. **C. de rei vxo. act.** **Pau.** in. l. ij. §. si. §. si cer. pe. t^z
 idem q^d **Fulg.** l^z de eo mentionē n^o faciat: vñ allegat p^o no. per
Bar. in. d. §. si nūmos decisiōne **Bal.** in. l. g^oaliter in. ix. q. C. d^o
 n^o nu. pec. post **Maic.** de mata. z p^ocludit **Pau.** in. d. §. si. q^d sibi
 nimis rigorosa v^t opi. **Bar.** vñ s^z eum p^ot dici q^d d^or sequi p^odē
 natio si p^oducat instm p^otrines ēt stipulationē put t^z **Bal.** i. d. l.
 g^oaliter. n^o p^o rōnez **Bal.** sed q^d ex p^oductiōe instri appet q^dliter
 in suo libello voluerit numerationē deducere q^d n^o tanq^m cām q^d
 per se p^oduxerit actionē. sed tanq^m cām accessoria iplentē stipula
 tionē sicut in fili dicim^o q^d ex his que actor ponit in p^oclusione li
 belli declarat q^dliter intellexit narrata. l. aurelius. §. sticho. z ibi
Bar. §. de lib. leg. vñ semp debem^o fauere actori ad sustentatō
 nem libelli put cōiter tradit p^o doct. z p^osumendū est q^d voluerit
 in iudiciū deducere illaz actionē que appebit ex his q^d postea ad
 p^obationē inducet. z sic ex stipulatiōe si p^oducat instm p^otrines
 illā q^d ad inuicē se cōpatiunt cū vna fiat ad sustentationē alteri^o
 z dicit q^d oibus iniquū videbit^u q^d reus absoluat. **Saly.** in. d. l.
 g^oaliter in. xvij. q. t^z simplr q^d t^z ibi **Bal.** secutus **Maic.** mat. vbi
 querūt q^d si egi p^o te ex cā depo. z ad p^obandū depositū p^oduco
 stipulationē factā ex cā depositi an debeo vincere z v^t q^d n^o s^z eum
 eos. q^d n^o egi ex capite stipulatiōis tñ t^z s^zrium q^d in stipulatiōe
 facta cum cā inducit p^ofessio illi^o cāe ex qua p^ofessione resultat p^o
 batio. vt in. d. l. g^oaliter. z l^z **Bal.** z **Saly.** loquant^u in cā depōsi
 ti z nos loquamur in numeratiōe facta ex cā mutui. tñ idem ex
 vtroq^s casu q^d illud q^d d^or hic z in. d. §. si nūmos in stipulatiōe i
 terueniēte iuxta mutū h^z locū in stipulatiōe interueniēte iuxta
 depositū z iuxta oēm aliū s^zctuz qui re celebraf^u vt singl^r declar
 rat **Bar.** §. si cer. pe. l. singularia l. iij. z. iij. col. tñ illa rō assigna
 ta per **Bal.** i. d. l. g^oaliter n^o placuit **Pau.** in. d. l. ij. §. si. q^d po
 sito q^d p^ofessio p^obet. vt dicit **Bal.** tñ in p^oposito n^o talis p^ofessio
 q^d resultaret ex illo instro p^otrineat stipulationē n^o d^or sufficere ad
 obtinendū. q^d n^o appet mutū naturale intentatū sed civile. in
 xta no. in. d. l. ij. §. si. puto tñ veriorē opi. **Bar.** i. d. §. si nūmos
 q^d op^oz q^d cā q^d narrat in libello sit talis q^d ex ea p^ocludenter oriat^u
 actio z sequat^u p^odēnatio. vt no. gl. cōiter approbate in. l. j. in p^on
 cipio gl. magne iuxta p^onc. §. de eden. z in. l. ij. §. circa. §. de dol.
 excep. z not. doct. in. l. edita. **C. de eden.** z in. c. ij. de lib. obla. z
 alia est rō qñ nullā cām expressit z pars n^o opposuit q^d qñ actor
 nullā cām expressit p^ot actor p^obare cām p^ocludentē z p^oducētes
 actionē sed si p^oponit vna^z z talez que i casu illo n^o p^oducat actō
 nem vt si agat ex numeratione sola qñ interuenit stipulatio non
 p^ot post litē p^oresta. p^obare de alia cā p^oducente actionē q^d illud
 esset mutare libellū q^d fieri non p^ot post lit. p^orest. d. l. edita. cū
 ibi nota. p^o hoc facit q^d si deduco in libello vna^z cām z postea p^o
 bo n^o de illa sed de alia n^o obtinebo. l. habebat in p^onc. §. de in
 situ. no. **Bar.** in. d. l. in p^on. in ver. venio ad cām zc. §. de eden.
 cum p^ocor. per q^d appet non ob. q^d h^or in. l. j. C. de rei vxo. acti.
 bñ facit q^d no. glo. in cle. p^ostitutionē in ver. uouo. de elec. ergo
 cum numeratio simplr deducta in libello vt fuit n^o sit illa cā q^d
 p^oducit actionē. sed stipulatio n^o d^or posse agēs obtinere sequor
 igif^u opi. **Bar.** i. d. §. si nūmos cum limitatiōe tradita p^o **Raph.**
 hic vno tñ casu posset saluari opi. **Fulgo.** z **Pau.** quando esset
 causa cognoscenda de equitate vel sola factiueritate i^ospecta s^z

Ant. de bu. no. i. cōsilio incipere viso dicto pūcto vbi signāter
voluit qd qñ cā omīssa est cognoscēda dictis modis possit pce
di ad pdenationē qñ in petitione fuerit pducta vna cā z p
bata fuerit nō illa s3 alia cā in se legitima p no. per io. an. i. spe.
in ti. de act. z pe. §. sequit. sup. h. hoc quoq3. Facit qd no. bar.
in extrauagati ad repaimendā i s3bo sine figura circa. ij. col. dū
tangit qd si libell' nō fuit legitime fact' cū oib' requisitis an possit
pcedi ad cōdenationē qñ cā erat cognoscēda sine figura iudi
cij. bñ facit qd no. tradit ant. de bu. in. i. c. ij. de iu. calū. p. illuz
tex. sup. notabilib'. dū pbat ipse qd illa cā sola facti s3itate īspe
cta zc. plus īportat quā cā qd cognoscat sūmarie z sine figura
iudicij. de quo p do. de ro. deci. xxiij. z p Ro. in consi. suo. xx.
9 **C** Itē no. qd stipulatio pncipalis fuerit simplr cōcepta vel re
lata ad certā psonā. tñ si stipulatio penalis īmpsonaliter adij
ciatur nō vñ relata ad eandē psonā ad quā pncipalis fuit rela
ta s3m imo. **E**x quo no. s3m eū qd stipulatio penalis vel acces
soria nō in totū regulariter s3m naturā sui pncipalis. de quo h
vide bar. z facit. l. stipulatio ista. §. alteri i. fi. §. e. **H**abes ē
ex hoc no. qd in dīspōne nō subintelligit psona extrinseca: z ad
hoc sepe allegat iste tex. **E**ltio no. qd in stipulatiōib' raro in
est tps vel cōditio si nō exprimat qd solū inest qñ ex eo qd agit
hoc verifit eē colligi pōt. z sic demum subsistētib' cōiecturis.
In gl. i. ibi modicū dubitationis h3 zc. **A**dde qd imo pri
ma qd dubitationē h3e videbat ex eo qd stipulatio sit libera p
sona tñ qd in multis est subiect' patrono videbat qd valeret sti
pulatio: vt dictū est sup. tex. Alia rōe etiam videbat hāc stipu
lationē sup. sortem factā valere qñ dicit Bar. h. in. ij. op. po. cū
verba obligatiua fuerint per stipulationē cōcepta in pūma pso
na: z verba executiua in psonā terti3 d3 valere stipulatio si stipu
lantis interfit. d. l. stipulatio ista. §. si quis insulam cū ibi no. s.
eo. s3 bar. ad hoc vltimū rñdet qd tex. h. nō aperitur in cuius p
sonam obligationis s3ba fuerunt collata: vñ itelligi d3 qd fuerit
collata in psonā illius in cuius psonā collata fuerūt verba exe
cutiua z sic in psonā patrōi. z sic vult bar. qd si s3ba obligatiua
sunt īpersonaliter cōcepta z s3ba executiua sūt collata in psonā
alterius itelligent ē s3ba obligatiua i psonā eiusdē p istū tex.
z ita ē vult ange. h. z bar. in. d. l. stipulatio ista. §. si stipuler. vñ
s3m bal. quē sequit h. imo. potes rñdere qd hoc casu nō tēuit sti
pulatio nō ex eo qd s3ba obligatiua itelligent relata ad psonas
pñoni: s3 ex eo: qd liberti q stipulātur nō intererat dari pñono ni
si rōne affectionis qd itereffe nō cōsiderat in pposito: vt p gl.
in. l. fideiussores. §. de pac. nec ad hoc obstat qd habetur in. l.
quodcūq3. §. si qs. §. eo. vbi pñ stipulādo filio. ei acqrit ē quo
ad ea q nō vēiūt patri querēda qd illud iō ē: qd vox pñis vox fi
lij ē itelligit pp ius pñie pñtis aut eius reliquie p no. p bar.
i. l. qd dñ. §. e. dū tractat an valeat stipulatio pñis stipulātis filio
in pñte vel sui iur. ad hoc adde qd dixi in. d. §. si stipuler: vbi
retuli multos tenētes s3 bar. hic z ibi. **I**n gl. sup. h. nulla ibi
l. si qs solutioni. §. si. zc. sic ē s3m ange. ex facto alteri' qñ ē
nobis ex vi cuiusdā necessarie pñtie. ita loq. l. cū vnus. in. pñ.
s. de bo. auc. iudi. pos. ita ē loquūtur alia iura dicentia qd s3ma
lata p vno alijs pdest qñq3 facit h3 ipe nō alleget. l. posthu. §.
si qs ex his. §. de inoffi. testa. sic ē s3m eū pōt p liberam psonas
actionis qñtas variari in psona nra h3 ipa actio nō possit nobis
acqri sic itelligit. l. phibere. iuxta pñ. §. qd ni aut clam. z sub
dit qd regula que h3 qd p liberā psonā nobis regulariter nō qñ
tur itelligit p actū ciuile sed p naturalē sic. l. ea q ciuilitur. §.
de ac. rei do. z. l. i. cū ibi no. C. p qd psonas no. ac. item intelli
gitur cū ille actus ciuilis ordinat pncipaliter vt nobis acqrat
al's secus. d. l. vnus cū filibus. z ad intellectū. d. l. si quis solu
tionis. allegatū in gl. vide no. p gl. z do. in. l. si seruū. §. sequit
s. e. **I**n ea. i. fi. uel rñdet s3 imo. qd ibi mulier fuit stipulata sibi
ex pñte. attñ sol. gl. pōt pcedere p. l. i. §. accedit. C. de rei vx. ac.
10 **I**n gl. in h. petere pōt in fi. l. qñ ille cuius noie numerata est
pecūia nō vult hēre ratā numerationē. **E**s3 iuxta hoc aduer
te qd vñ q imo. qñ libertus numerauerit noie patroni. put vñ
hic numerasse vt hic cū gl. in h. agenti debuerit acqri actio ex
nūeratione patrōi. d. §. si nūmos z. l. iij. allegata i gl. nisi qñ
patronus hoc casu nō haberet ratū vt in eadē. l. iij. z tñ tex. h
indistincte vñ sonare qd ex numeratiōe querat liberto numerā
ti gl. ista vñ sentire qd imo nō acqrat ex numeratione actio li

berto pñter qd in casu. d. l. iij. §. qñ ratū nō h3 ille cuius
nole numerat tñ iste intellectus vñ nūmis restringere
istū tex. qui dñ velle qd acquirat indistincte liberto ac
tio. vñ iaco. de are. aliter rñdet qd hic non numerauit
libertus noie patroni. nec. n. sicut istud hic dñ s3m eū.
Et nō ob. littera circa pncipiū dū dicit agente: qd iō
sic dixit littera. qñ libert' erat actor sen castaldio pa
troni sui. nō aut pro tūc numeraret noie patroni. z sic
dicta s3ba demonstrabūt solū officiū liberti. z hūc itel
lectū dicit bal. z Ang. esse no. qd s3m hoc nō sufficit nu
merari nomine alteri' nisi hoc exprimat z agef. cū
eo cui numeratur. d. §. si nūmos s3mo dicit qd iste in
tellectus nō videt bonus p ea que habent i. l. fi. §. de
insti. z p tex. cū gl. parua. in. l. quacūq3 rōne. §. de p
cu. z in. l. sciendū. §. tutores. §. qui satisfacere cogant.
vbi p3 qd qñ sit mētio nominis officiij h3 nō dicatur qd
noie officiij fiat act' tñ in dubio vñ fieri noie officiij de
quo sit mētio. vñ si dicat talis tutor uel pcurator fac
sic itelligit. s. tutozio noie vel pcuratorio ut in dictis
iurib'. ergo eadē rōne i pposito ex quo sit mētio qd
erat actor vel castaldio itelligi d3 qd actorio uel castal
dio nomine. z sic nomine dñi fecerit: z hoc dicit face
re ad qñem quā dicit habuisse de facto statutū bo
nonie dicebat qd uicari' pñtis h3 pñtē z iurisdicatio
nem in oib' causis ciuilibus. Itē alio statuto caueba
tur qd habet eandē iurisdictionē quā habebit iudex
mercantie z ptingit qd aliquis cōparuit coraz vicario
pñtis pñterit petitionē corā eo z dixit coram vobis
dñio vicario hñte eandē iurisdictionē quam h3 iudex
mercantie cōparet talis zc. qd dicta s3ba nō itelligent
simplr. plata ad demonstrandū vt quidā dicere volue
rūt: s3 ad declarādū qd erat aditus i locū iudicis mer
cantie. **I**n dñi fecit s3m eū iste tex. s3m intellectū iaco.
de are. supra proxime relatū: sed eius intellectus s3m
imo. nō est uerus p predicta z reiecto dicto itellectu
iaco. de are. dicit i mo. qd iste tex. in uer. sup. est mutat
casum z hic loquit qñ libertus mutauit noie pñrio. z
istū itellectū etiam pōt hic bar. z sic erit terti' intel
lectus p quē terti' mō rñdebitur ad. d. §. si nūmos z
d. l. iij. uel ē pōt quarto modo itelligi z rñderi qd h
tex. in h. si. superest i verbo ipse exponat ipse. s. patro
nus qui pñt s3 libertū numeratē noie patroni: z istū
ultimū itellectū approbat ē h3 iaco. de are. z bar. z
si diceret quale dubiū. tunc hēret ad istū tex. rñdet
imo. dicit posse qd dubiū erat si cōstabat de numera
tiōe: qd p liberam psonā nō videbat posse qñ nobis
actionē etiā ex numeratione uel aliter posset dicere qd
h3 tex. nihil dicit de numeratiōe: s3 solū dicit qd ille cō
fessus est se fcepisse ab isto liberto. z ideo erat dubiū
an istud mutuū qd pbat p solā pñessionē pduceret
actionem ei cuius noie dicebat facta numeratiō: z di
cit tex. qd sic qd illa uerba accepisset zc. Inuūt numera
tionē pñcessisse z stipulationē securā mutile fuisse. hō
ex numeratione potest agi pbat p hāc pñessionē s3
bar. dicenrem h3 esse multū no. qd s3m hoc apparet qd
pñessio probata in s3ctu inuili probat ut h3 plenius p
eū cui addit imol. id quod no. inno. in. c. pñanis. de
rest. spo. ubi s3m eū ē probat qd confessio in iudicio
inualido pbat dūmodo iudex fuerit competens. de
quo uide bar. in. l. si cōfessus. de custo. reo. adde pre
dictis qd Rapha. h3 ē ipugnat itellectū iac. de are.
quē. §. in ordine retuli pño secundo itellectu istius
tex. z mouet p. d. l. quacūq3 rōne. cum gl. repñdit
ē ipse tertiū itellectū. §. relatū qd si in uer. super mu
taref casus z itelligeret qd ibi libertus numerat noie
suo ad qd queret utrū nasceret obligatio ex numera
tiōe reputat eē unam trussam dicere qd ibi mutet ca
sus: vñ approbat. quartū itellectū qd expōat ipse q
cōtraxit. s. patronus qd ipse iure itellect' itelligitur
pñisse p libertū. l. z l3. §. de pñti. pe. qd pcurator i acti
bus naturalibus put est actus nūerationis vel appre

benfionis possessionis vel fidei p̄stare nudū mini-
steriū. l. qd meo meo. §. p̄cu. s. de acq. po. z no. doc.
i. l. possessio quoz. §. si. e. ti. z in. d. l. q mibi donatū.
s. de dona. z ibi p̄ bar. z istū intellectū sērit gl. i. ibi dū
dicit ita cuiusqz zc. z nisi ita exponeret iste tex. s. ipse
frustra posuisset iuriscōsultus. p̄mo s̄bum plane si s̄
beremus exponere ipe. s. libert. z istū intellectū sim-
pliciter approbat et pau. de ca. z bñ: vt vī mibi opti-
me vident eē dicte cōsiderationes vltimo loco relate
ii **C** Itē inq̄rum circa quartū z vltimū intellectū dictū
ē qd p̄fessio plata in p̄ctu iurili v̄z z probat. adde bar.
in. l. decē in fi. s. e. z i. d. §. si nūmos: z in. l. i. §. si q̄s
ita ad fi. s. e. z dicit ang. i. l. i. C. de p̄scrip. xxx. an. s̄
esse bñ no. qz si mulier sine mūduallo. i. p̄sensu p̄pin-
quoz p̄bat nō seruata forma statuti l̄z p̄ctus sit null⁹
tū p̄fessio facta in instro p̄bat oīa gesta s̄m eū: sed s̄
ista adduco tex. in. l. fi. ibi qz addit zc. s. de p̄sti. pe.
quē tex. bal. in. l. si abūtis. in vl. col. C. si cer. pe. dicit
eē singularē z p̄bare. qz sic ex forma statuti istra gua-
rentigiata vel p̄fessionata hñt executionē paratā vel
aliq̄d p̄uilegiū si non t̄z p̄cipale. i. p̄ctus nō tenebit
et p̄fessio vel p̄ceptū guarētigie illi p̄ctus adherēs
q̄s est no. si est verū: s̄z pōt rñderi ad. l. fi. qz iō ibi p̄se-
sio illa nō p̄iudicat qz erat erronea vt ibi i. s. nihil pue-
nit: ita declarat illū tex. bal. i. ru. C. de p̄sti. pe. i. ij. col.
dicēs qz p̄ct⁹ null⁹ nō p̄firmat p̄ p̄fessionē erroneā. vñ
s̄m eū si p̄stitntū est factū ex falsa cā quā p̄stituens fa-
tesse verā talis falsa cā appositā i aīcedētia vel cō-
tinentia p̄stituti erronei nihil operat p. d. l. fi. si at ex
certa snia cōfiteret p̄deset: vt p̄ bal. in. d. rub. vel ali-
ter potes rñdere ad. d. l. fi. vt colligif ex ibi no. p̄ bar.
in. ij. oppo. z istud notabile dcm̄ bar. in. d. l. abūtis:
secutus est pau. de ca. in. d. l. fi. s. de cōsti. pe. nisi sta-
tutū diceret qz p̄instra p̄tinentia talia p̄cepta guaren-
tigie nulla possit oppōi exceptio nullitatis qz tūc pos-
set oppōi exceptio nullitatis p̄ctus dūmodo istm̄ in
se valeret. p no. p̄ bar. i. l. i. §. z parui. s. qd vi aut clā.
S̄z aduerte qz illud dictū bal. nō puto p̄cedere ita i
distincte. put in se loquit tū qz tex. allegatus p̄ eū nō
p̄bat vt dixi. tū ē qz dcm̄ suū essz s̄ istū tex. cū alijs s̄
allegatis p̄ bar. **C** Itē s̄ bal. est decisio doc. maxime
ang. z imol. in. l. i. §. si q̄s ita. s. e. vbi circa vlt. q. quā
pōit bar. ibi z quā vī bar. ibi decidet dicit qz si i istro
guarētigie continet p̄fessio mutui z et stipulatio ip̄a
fuerit iurilis vt qz fuit facta p̄ mutū tū instm̄ hēbit
executionē paratam stante statuto qz instra guarēti-
giata habebūt executionē paratā p̄ p̄ceptū guarētigi-
gie. sicut videmus mandari executioni sniam ex iurili
l̄z p̄ctu latā in fauorē carētis actioe. l. cū putarē. s. fa-
mi. her. z facit s̄m ange. in. d. §. si q̄s ita. l. postumis.
§. si q̄s ex his. s. de inof. test. secus dicit si statutū p̄-
ciperet exeq p̄ctū p̄p guarētigiā vel exeq instm̄ p̄p
p̄ctū: qz tūc si p̄ct⁹ est inutilis nō habebit executionē
nō obstatē p̄fessioe. l. iij. §. p̄demnarō. ff. de re iudi.
facit s̄m eos qd no. bar. in. l. diuus traian⁹. s. de test.
mili. z in. d. l. i. §. z p̄auī. z s̄m istā di. est sustinēdū di-
ctum bal. als nō posset p̄cedere p̄dicta. facit qd no.
bal. i. l. ij. in fi. C. de execu. rei iū. vbi dixit tale statutū
donās executionē paratā instris habebit locū etiā i i-
stis cōtinentibus pactū nudū. sic de se inefficax. z per
p̄ns q̄uis p̄cipale. i. ip̄m pactūz sit nudū z inefficax
tū p̄ceptū guarētigie illi anexū nō carebit virib⁹: qz
s̄m bal. in. d. l. ij. p̄p instm̄ hñs guarētigiā dicta con-
uentio dī legitia p̄uentio: qz a lege mūcipali iuuatur
ad agēdum. l. legitia. s. de pac. reputat bal. illud esse
mēti tenendū: z illud idē voluit bal. in. l. ex placito i
fi. C. de re. p̄mu. z l. iij. §. pupillus. s. de ne. gest. in q
bus locis dat ad hoc duas notabiles limitatiōes q̄s
ibi vide p̄ eundē in. §. si nō sortē. §. i. s. de p̄di. inde.
z qd ipse no. l. i. in p̄scrib⁹ in fi. p̄n. C. de nō nu. pe. z i
l. etiā in. i. col. i. s. z qz quotidie zc. C. de execu. rei iū.

C Cōfessio.
adde ut p̄ lu-
do. ro. p̄ fi. xl.
vbi pōit an ex
cōfess. scā in
instro inuali-
do quis possit
agere.

z in. l. i. in fi. C. de vo. p. z p̄mo. in. l. fi. i. xij. col. j. a q. ap. nō
l̄z. vbi dānat opinionē quā ponit bal. in. d. l. ij. in fi. z seq̄t opi.
bal. i. d. l. si nō sortē. §. i. quā ē seq̄t ro. in. l. i. in p̄n. s. e. **C** S̄z
potes meli⁹ distiguere z p̄cordare ex s̄bis ang. z imo. i. §. si q̄s
ita s̄m qz retuli supra z illā distinctiōez eoz semp̄ intellige nisi
qū p̄fessio ip̄a trāsiret i specificū nomē p̄ct⁹. put est p̄fessio mu-
tui iuxta. l. ij. cū ibi no. s. si cer. pe. qm̄ statutū dās executionēz
instris guarētigiatis p̄p p̄ctū tūc militaret in instro. in quo eēt
facta cōfessio q̄uis stipulatio eēt inutilis. Itē inq̄tū dictū ē s̄m
bar. hic p̄ istū tex. p̄bari qz ista p̄fessio plata p̄ ista s̄ba. accepit
se zc. p̄bat intercessisse nūerationē ex q̄ agit. z sic p̄batum erit
mutuū. adde qz ang. hic p̄riū t̄z volēs nō posse cū effectu agi ex
mutuo nālī p̄bato p̄ solā p̄fessionē. allegat no. p̄ spe. in ti. de te-
sti. §. i. s. s̄z pōe egi. vbi vult exp̄sse qz si actor egit ex nūeratio-
ne: z p̄bat p̄ testes p̄fessionē mutui nō obtinebit. nec ob. iste tex.
qz rñdet ang. s̄ dupliciter. p̄io qz hic nō negabat nūeratio-
nē esse factā tū s̄m eū l̄z hec solutio sit in se vera diuinat iō secū-
do rñdet qz in casu hui⁹. §. ista p̄fessio fuit sacra tertio appro-
bante z cōsentiente debitore vt p̄z in l̄ra: sec⁹ si p̄ ipsūmet debito-
rē facta fuisset. z sic itelligēdo dixi dari posse casum nouū v̄z qz
si notari⁹ debitore approbante p̄fitef se p̄ eo mutuū recepisse
nō p̄babit nūeratio s̄z mutuū ciuile saluo nisi addat illa s̄ba
z habuit z recepit vt no. gl. in. l. fi. ex p̄cio. C. si cer. pe. facit qd
hētur i. l. iuriscōtū. §. qd fere. s. de pac. z qd no. in. l. fi. ex cau-
tiōe. C. de nō nu. pe. hec. n. s̄ba habuit z recepit bñ p̄bant nū-
meratiōez notario attestāte secus si notari⁹ s̄ dicat in sua scri-
ptura domestica z puata vt si scribat sua manu se hūisse z rece-
pisse: z qd habuit z recepit. nā inculcatio s̄boz z p̄bat solum
p̄fessio p̄ talia s̄ba vt no. bar. in. d. l. fi. ex cautioe p̄ ang. hic al-
legat. l. cains. §. si. s. de vsur. z meli⁹ facit p̄ s̄ vltio. l. tutor cūz
gl. e. ti. z l. cū de debito. l. fi. s. de p̄b. z l. i. z fi. cū gl. C. s̄ do-
cau. nō nū. s̄m imo. hic addentē qz ista opi. ang. nō vī bōa qz
multo fortius d̄z p̄bari s̄ba nūeratio si ip̄semet debitor p̄ncipa-
liter p̄fitef quā si tertio p̄fiteat debitore approbante tū. multo
forti⁹ tunc d̄z p̄iudicare factū p̄p̄iū tertij. ar. l. id qd n̄m. j. de
re. iū. saluo casu de tabelliōe attestāte de nūeratione p̄p̄ autē
quā h̄z de peculio. dicit tū inn. qz p̄ dco spe. bñ facit qd no. bar.
in. l. ij. §. si. s. si cer. pe. z l. fi. debitor qd. ibi no. j. de dona. z l.
i. §. si mutuū. s. si qd in fraudē p̄roni: s̄z potes dicere s̄m eū qz
p̄fessio p̄dicta facta p̄ debitore vī p̄ tertio ip̄so debitore appro-
bante probat nūerationē si lapsū sit biēniū a tpe p̄fessiois
datū ad opponēdū exce. nō nu. pe. iuxta. l. i. s̄crib⁹ z l. cām vl-
tra cū fi. C. de nō nu. pe. ita itelligat iste tex. an s̄o lapsū biē-
niū nō. z sic itelligat alia opi. facit optime s̄z eū qd no. bar. i.
l. fi. C. q po. in pig. ba. z subdit itelligēdū eē qz post biēniū cō-
fessio probabit. s̄ ad p̄iudiciū p̄fentis: s̄z ad p̄iudiciū tertij nō
p̄babit z s̄ vltimo casu itelligat qd no. bar. i. d. l. ij. §. si. s. si
cer. pe. z qd h̄t in. d. l. fi. z i. d. §. si mutuū. Et p̄ hoc dicit vide-
ri posse. dicit qz p̄uilegiū. d. l. fi. C. q po. i pig. ba. n̄ h̄z locū i do-
te p̄fessata ē post biēniū decursū a tpe cōfessionis vt ibi sentit
gl. lx. nō apte loquat gl. de lapsu biēnij seu tpi⁹ dati circa cōfes-
sionē dotis de quo tpe h̄t in. l. fi. cum auē. ibi posita. C. de do-
cau. nō nu. qz l̄z dicta p̄fessio p̄iudicet viro nō tū vī qz hēat p̄iū-
dicare p̄oib⁹ z creditorib⁹ hñtib⁹ hypothecā tacitā l̄z ia. bu. z
bar. ibi sentiāt p̄riū dicētes sic de facto suari: s̄z certe l̄z dicta eo-
rū opi. sit eq̄ tū forte s̄z imo. nō ē s̄ba d̄ iure p̄ p̄dca: z qz ibi lex
i actu p̄uilegij vel i actu vbi de facili sit filatio regit dationē n̄
vī verificari si tūmō iteruēiat p̄fessio p̄ ea q̄ hñtur i. d. l. fi. z i.
l. p̄ diuersas cū ibi no. C. mā. z i. l. i. cū ibi no. C. s̄ suf. nec ob.
predictis dictū pe. s̄. alle. inq̄tū vī velle qz ē s̄ p̄fentē nō p̄-
iudicet: qz illud ibi nō dicit spe. si recte pōderet: s̄z vult dicere
qz succūbere d̄z actor tanq̄ nō p̄bās de sua intentione: qz te-
stes deponētes de cōfessione deponūt ex articulū ex quo articu-
latum est de s̄ba nūeratiōe in dubio. n. nō deponūt sup̄ s̄ba nū-
meratione nec dicunt se vidisse nūerari: s̄z dñt se audiuisse p̄fes-
sionē. testi aut deponēti ex articulū nō credif vt in. l. fi. duo pa-
troni. §. idē iul. s. de iureiū. z l. fi. q̄s libertatē. s. de pe. herē.
vñ secus forte esset s̄m imo. si testis iurasset dicere p̄tatez non
simp̄r sup̄ articulo: sed super rota cā. p no. in. §. idē iul. nā si
actor egisset ex nūeratiōe vera. itē fecit articulū de p̄fessione.
isto casu si testis depōit sup̄ articulo cōfessionis. non dicit spe.

quod tunc non debeat actor obtinere. sed tunc demum dici hoc quoniam solum est articulatū vera numeratiōe et testis postea deponit de professione tamen. Raph. hic format illud idem trium istum tex. et Bar. quod formavit hic Ange. l. q. ista professio non debeat probare numerationem. quia ante biennium non presumitur numeratio. d. l. in Actibus. et respondet ipse quod hic erat renunciatus exceptio non numerationis. vel lapsus erat biennium vel aliter stabat de numeratione. et intelligendo quod hic lapsus esset biennium et renunciatus exceptio non numerationis. pec. esset hic casus secundum eum quod si ago ex numeratiōe et probabo ex confessione tua cum lapsu biennij renunciationem sufficiat ad obtinendum et videbit me numerasse. tamen in trium dicit voluisse spe. in loco. s. allegato et ang. hic et bal. in l. ij. C. si cer. pe. l. 3 bar. hic voluerit contrarium secundum raph. dicentem quod secundum opi. Spe. Bal. et ang. in locis. s. allegatis. vbi quod sentiant quod dicta confessio obtinet et probet obligationem resultantem ex ipsa confessione. i. ex mutuo civili. s. secundum bar. etiam si ago ex numeratione naturali et ad probandum facio fidem per confessionem dicat probasse sufficienter de numeratiōe naturali. et sic raph. l. 3 satis inordinate loquatur videtur residere quod agatur ex numeratiōe. et sic ex mutuo naturali obtineat agens si probat de professione debitoris cum dicta renunciatione vel cum lapsu biennij. alias non et sic videtur concordare cum opi. Jo. de imo. Pau. de ca. hic etiam idem quod Raph. et ita intelligit uelle bar. hic dicens quod hoc modo magis placet opi. bar. quam spe. tenentis trium. subdit tamen pau. quod preedit opi. Bar. declarat ut. s. quoniam actum esset de numeratione non autem de agi ex confessione. nam si diceretur quod tu fuisti confessus recepisse a me. c. mutuo quare peto te condemnare debeo succubere. quia video actionem ex confessione orientem intentasse cum tamen nulla oriat sed inducat probationem sola ipsa confessio. l. publica. §. si. s. de positi. et hoc secundum eum voluit Ric. de ma. in quadam disputatione quam refert Jo. an. in d. ver. sed pone egi. et dicit etiam Pau. quod ita videtur Bar. sentire in l. i. §. si quis ita. s. e. et ibi pau. idem et volens quod inepta ago si dico in libello quod fuisti confessus recepisse a me. c. mutuo si non dico me numerasse. quia talis confessio non preedit actionem d. l. publica. et videtur et pau. in d. §. si quis ita intelligere. et saluare dictum spe. eo modo saluat hic Imo. adde etiam quod ange. in cōf. clij. als. clxxij. incip. in questione uertete iter do. mich. et c. simpliciter transit cum dicta opi. spe. et intelligit illud dictum spec. put ipsemet ang. intellexit hic et sic intelligit quod decisio spe. sit contra Bar. et sal. in d. l. si ex cautione. C. de non numeratione. pe. i. ver. quero e contra quod si petit. ponit istam questionem querens quod si quis petit pecuniam creditam et numeratam et aliter non probat numerationem quam per cautionem confessionalem de recepto an sufficiat et refert quod Bar. in d. l. ij. §. si. sentit quod non sit probata intentio actoris. quia aliud est mutuum naturale quod quid est quod quando numeratio interuenit. aliud civile quod est quoniam cyrographum confessionale interuenit ut est gl. no. in d. l. ij. §. si. subdit saly. quod tamen Bal. in l. singularia. §. si cer. pe. l. quibusdam questionibus quas sibi mouet. videtur quod amodo oppositum sed saly. dicit se credere quod sit probata intentio. eo quod confessio qua confitetur se habuisse et recepisse se mutuo. c. probat presumptiue numerationem et infra biennium si non opponat exceptio non numerationis. casus in d. l. si ex cautione. secundum eum et multo fortius probabit post biennium secundum eos qui dicunt quod post biennium exceptio non numerationis. pec. potest opponi sed reus tenetur probare pecuniam non fuisse numeratam de quo per gl. et doc. in d. l. si ex cautione. et l. generaliter eo. ti. et insti. de lib. ob. in glo. in ver. obligetur. nam ad quod tenetur probare pecuniam non esse numeratam nisi si oppositum intelligatur esse probatum vere vel presumptiue per confessionem cum lapsu biennij. et per hac opi. adducit quod de proprio significato illius verbi accepisse denotat translatio diuini illius rei cui adiicit. l. de eo. §. i. s. ad exhib. et d. l. i. §. si mutuauit et d. l. tutor. §. si. sed talis diuini translatio non potest fieri sine interuentu rei ergo et c. per hoc facit et secundum eum regula que habet quod confessio probat contenta in ea et per consequens contractus interuenisse qui in ea continetur. d. l. publica. §. si. et non ob. quod no. gl. in d. l. ij. §. si. quia illa est quedam differentia magistralis accursij gratia comodioris doctrine. emanata non autem ad finem istum de quo nunc querimus. pretere accursus in illa differentia loquitur in casu certo in quo constat numerationem factam non fuisse. nos vero in casu dubij. seu de cuius trium non constat ideo secundum eum fileant qui scripta tamen dilcurrunt et per frigiditatem stomachi in eis contenta non digerunt et dicit hac

partem sensisse Ric. de ma. in quadam. q. quam format in l. generali ter. de non numeratione. pe. in questione quam etiam ponit Saly. in d. l. generaliter in. xvij. q. cuius verba reruli. s. in alia. q. quam tractauit super tex. in hoc. §. Jo. de imo. in d. §. si quis ita aliquid pungit de hoc articulo adherens in effectu que ipsemet hic dicit pau. in d. l. ij. §. si. et in l. certi conditio. §. quoniam in si. si cer. pe. tenet opinio. Bar. hic contra spe. et concludo quod quantum ad principalem articulum. s. si egi ex numeratione et probabo de defensione an debeam obtinere esse tenendum prout tenui in d. §. si quis ita. vbi tenet quod sic quando erat elapsum tempus opponende exceptio. non numerationis. pec. vel erat illi exceptioni legitime renunciatum. et ad hoc allego ibi plura ultra predicta. et ita intelligit iste tex. secundum quod intelligunt prefati Moderni hic quorum intellectus magis placet quod intellectus traditus per ang. hic. nec obstat decisio Spe. quia ex dictis. s. per qualiter illud dictum debeat intelligi dum autem Pau. de ca. limitat dictam opi. Bar. et sequacium procedere quando actum erat ex numeratiōe non ex professione receptionis mutui. addo quod Ric. de ma. et Jo. an. in loco allegato per Pau. de ca. non loquuntur in casu isto sed in casu in quo quis egit ex professione receptionis pecunie in depositum et postea produxit instrumentum professionis predictae. Nam non potest obtinere secundum eum. nec mirum quod constat ex tali professione etiam facta in scriptura quod non oritur obligatio. d. l. publica. i. fine sed nos loquimur in professione facta ex causa mutui quod bene ponit actionem et obligationem si facta est in scriptura. insti. de lit. obli. in pn. et ibi no. glo. i. d. l. si ex cautione. et i. d. l. ij. §. si. in gl. vbi limitationem datam per Pau. intelligas procedere quoniam egi ex professione sola nulla facta mentione de litteris seu scriptura sic in alia. q. in simili. dixi. s. super tex. secus si de scriptura mentionem facta esset. et ita ipsemet pau. sensit in d. l. certi conditio. §. quoniam ad si. quod distinctio preedit tenendo opi. quod habet quod confessio facta ex causa mutui non producat obligationem nisi interueniat scriptura ut tenuit gl. reputata no. sing. in l. si non singuli. i. de rei gestis. C. si cer. pe. et ibi doc. et Ly. l. generaliter i. xv. q. C. de non numeratione. pe. et Bal. in d. l. si ex cautione. in. x. q. quam opi. sequitur Jo. de imo. l. et in d. l. i. §. si quis ita referens ita sentire aliam gl. iuncto tex. in l. no. figura. §. ti. i. et Jac. bu. in d. l. no. singuli. et dicit Imo. probari hanc opi. ista. de lib. ob. in rubro et nigro ubi apte inuit quod sunt necessarie lre ad hoc ut post biennium nascatur actio. nam alias frustra ille tunc regeret scripturam et appellaret obligationem litterarum si sine litteris professio post biennium producarer. refert tamen ipse l. q. bar. i. d. l. si ex cautione. vbi velle quod et sine litteris illa professio producat post biennium per no. per gl. in auten. rogari. C. de testi. et ita et secundum Imo. sensit Spec. in d. ver. sed pone egi. et non bene secundum Imo. dicentem quod non ob. quod no. gl. in auten. rogati. quia non loquitur in professione quod fuit ex causa inutili. Sed in conditione quaz facit confitendo tibi solutum esse debitum quo casu agit de liberatione non de obligatione. Ideo tunc non requiritur scriptura nec dicto casu loquitur. insti. de lit. obli. et hinc est etiam quod non datur biennium sed tempus xxx. dierum ad probandum exceptio non numerationis. pec. et postea preiudicat confessio. ut l. in contractibus. C. de non numeratione. pe. unde secundum Imo. Bar. in d. l. si non singuli. videtur transire cum glo. ibi posita. et dicit Imo. in d. §. si quis ita. quod audiuit etiam ita tenere Fulg. et ita dicit ipse esse tenendum l. 3 dicat se audiuisse quod Ange. in l. ij. §. si. s. si cer. pe. teneat contrarium volens quod sit dare casum in quo certi conditio generalis non coarctat cum alia actione. et sic eo casu sit necessaria certi conditio generalis vbi quod sit professio ex causa mutui extra iudicium sine scriptura: sed dicit Imo. hoc sibi placere per predicta. Et certe magis contra opi. vbi esse quod non oriat actio ex confessione mutui nisi si interueniente scriptura quod non reperit iure probari. et sic sumus in regula posita. i. d. l. publica. §. si. et ita est de mente Bar. i. l. triticum. §. e. i. ver. eadem ratione puto: l. 3 Ang. ibi dicat trium et non biennium. Sal. et in d. l. ex cautione in. x. op. vbi approbare dictam opi. quam dixi esse magis communem. Nec in trium facit quod no. bar. in l. si ex cautione: quoniam non dicit bar. ibi quod ex professione facta coram testibus sine scriptura oriat actio: s. solum quoniam an exceptio non numerationis. pec. possit opponi in coactionem factam ex causa mutui quoniam non interuenit scriptura: et vbi concludere quod possit opponi usque ad biennium: s. non ultra per l. cum ultra. e. ti. Nam pone quod promisi tibi sine scriptura per stipulationem reddere. x. ex causa mutui recepi. si tu agis ante lapsum biennij ex illa stipulatione possum opponere tibi exceptionem non

nu. pe. et te repellere abiqz eo qd pbe de no numeratione. d. l. cu
 ultra: et. §. idem iuris insti. de excep. et. l. sub spe. C. de posthu.
 et vocat pprie exceptio i factu: vt no. in. d. l. sub spe. quimo di
 xit Saly. in. d. l. si ex cautione i. x. oppositio. qd qn sola pffessio
 mutui iterue nit cora testib sine stipulatione et sine scriptura et
 creditor agar no ex pffessione sed ad pecunia tanq creditam et
 mutuat. et ad ei pbatone iducat pffessione facta coraz testib
 sine scriptura obstat itra bieni exceptio non nu. pe. l. aduer
 sus in verfi. quasi credit. C. de non nu. pe. An aut post bieni
 audiat oppones exceptione no nu. pe. quando no interuenit
 scriptura gl. illa reputata singularis in. d. l. si no singuli. vult qd
 sic. l. secus si scriptura iteruenisset. d. l. in scitibus: sed in h bar.
 sensit prium in. d. l. si ex cautione: sed qd iste non est articulo no
 ster. id hic no tangam: sed vide p Bar. et Saly. post alios i. d. l.
 si non singuli et p bal. in. d. l. qui pecuniam. p illu tex. cu glo. s. si
 cer. per. et per Guil. et doc. maxime Imo. in. c. si. in. fi. de sol. et
 plenus p eum in. c. si cautio. de fi. instru. ad qd etia vide no. p
 Bal. in. d. l. si ex cautio. in. ix. q. post alios ibi. et per Sal. ibi in.
 ij. q. Predictis etiam adde q Ange. in. d. l. certi condi. §. qm
 sequit oia dicta Spe. in. d. ver. sed etia pone ei no. p bar. hic
 et ibi etia ponit Ang. qone quam tetigi sup tex. eo qd egi ex nu
 meratione et postea pbatit p instm continens numerationez
 et stipulatione. an obtineat. et ibi tenet cu bar. de eo aut qd inci
 denter tetigit Jo. de imo. f. an pcedit id qd no. bar. in. l. si. C.
 q po. in pig. hab. et in. l. ij. §. si. s. si cer. pe. qd no tractat bar. in
 locis predictis de confessione quantu ad preiudiciu pntentis:
 sz quantu ad preiudiciu tertij. de quo nuc non tractamus id
 tanq separatum a casu nostro de eo non discuto hic maxime
 qd exigeret longam scriptura. Sed iuxta predicta tetigit Bar.
 hic an illa sba per que quis pntetur dicendo se habuisse et rece
 pisse cetum que mihi per stipulatione reddere pmittit pbe nu
 meratione precessisse ex intervallo et stipulationez esse secuta: et
 dicit qd indubio intelligit numeratione ee factam iuxta stipula
 tionem et sic icontineti et hoc pbat qd si stipulatio eet valida. tunc ac
 tio nasceret ex stipulatioe vt inuit iste tex. cuius priu esset si no
 icontinenti: sed ex intervallo facta eet numeratio. l. cu enim. et. l.
 si ita stipulat fuero. §. i. cu ibi no. de noua. ita iducit Imo. istu
 tex. hic et hoc est multu vile pro istrumentis dotalibus vt hic
 declarat bar. p quo et facit fm Ang. qd si aliud diceremus nun
 qd debitor posset pbare pecunia non fuisse numerata cu asseue
 ret negatiua no coartata loco et tempore. vn testis volens pbare
 meram negatiua non coartata eet suspectus de falso vt no. Inn.
 in. c. cu ecclesia. circa me. de capos. et ita et sensit imo. hic Ra
 pha. dicit qd bar. hic no declarat quo iste tex. pbat hoc vn fm
 eum potes dicere qd iste tex. pbat sic qd ista pffessio ptinebat re
 ceptione: et sic intelligeret de numeratione ex preterito et ex iter
 uallo n pcederet qd posita in tex. in ver. supest: vt qramus et.
 qd iam tunc eet nata pma obligatio ex numeratione et stipulatio
 utilis vel inutilis non nouaret. et sic necessario sequitur qd incō
 tinenti pcesserit numeratio ad hoc vt pcedat qd de stipulatioe
 et istud est vile fm eu qd qn notarius in instro scripsit qd ticius
 cofessus est recepisse et ticius vult pbare priu. na si intelligeret
 de preterito nunq posset pbare cotrarium. Et est et fm eu vti
 le ad infra dotalia vt hic per bar. et inductio facta de isto tex.
 p Rapha. magis plz qd inductio facta p Jo. de imo. vt colligit
 clare ex diffictioe tradita. p Bar. in. l. certi conditio. §. si nūmus
 s. si cer. pe. Pau. et h transit cu bar. et est cois opi. et i hoc dedi
 additiones in. l. pedia. vbi p bar. s. de acq. pos. et in. l. post do
 tem in. i. q. s. sol. ma. In glo. in ver. sed vna in fi. de hoc an
 et qn numeratio ex ca mutui et etia stipulatio interuenit si ex in
 teruallo oriatur actio ex stipulatioe an no ex numeratioe an no
 ex vtroqz. ponit Imo. hic sed l. ipse no dicat vide plenius per
 Bar. in. d. l. certi conditio. §. si nūmos. et hoc inducit p De. h
 ad. q. pduxisti libellu in quo narraisti qd mihi decem numerasti
 que promisi tibi p stipulatione reddere quare petebas me con
 demnari ex predictis causis: et dicit De. qd libellus non proce
 dit qd qn actiones psonales ad ide competunt vnam debeo eli
 gere. l. nemo ex his. §. quoties. j. de reg. iur. sed attēta narratio
 ne libelli fuerunt nate due actiones vna ex numeratione prece
 dente alia ex stipulatione. qd tunc demu nascit vna actio tm qn i
 continenti fieret stipulatio iuxta numerationez vt loquit et no.

in. l. si ita stipulatus fuero. §. i. et. l. sequē. j. de nona. ideo dz in
 libello dici qd mihi numerasti decē et qd incōtinenti pmisisti per
 stipulatione qd tibi redderem. et ita etia t. Ly. in. l. si absenti. C.
 si cer. pe. l. de pe. hic mētionē no facit. sz Ray. h vt velle qd qn
 ex inspectione libelli no apparet qd ex intervallo facta fuerit sti
 pulatio pcedit libellus et postea debeat iudicari fm qd appare
 bit ex pbatonibus. arg. l. ij. cu ibi no. C. de iur. indubio. n. fieri
 dz interpretatio: vt libellus pcedat. l. si qs intentione. s. de iur.
 di. et. l. inter stipulante. §. i. j. eo. et cu reus sit ille qui excipiendo
 allegat pmissionem facta et ex intervallo dz illud pbare. l. in ex
 ceptionibus in pn. s. de pba. et. l. si quidem. C. de exce. hanc p
 tem etiam seqt bar. in. d. l. certi conditio. §. si nūmos in. ij. colū.
 qd fm eum dnt intelligi verba libelli qd numerasti. l. causa implē
 di stipulationem no orit acti. d. l. si ita fuero stipulatus et ita et
 t. Ray. in. d. l. si absenti in addi. et bene. In glo. in ver. ce
 tere. Adde qd etia actione mandati cogetur cedere actionem li
 bertus sibi liberto competentem nedum si expresse madatum
 fuisset ei qd stipuletur. sed etiam si presente et tacente patrono li
 bertus nomine patroni stipulatus fuisset qd tunc patronus taci
 te mandare vt. argu. l. qui patitur. s. man. fm Jo. de imol. cui
 adde glo. no. in. l. i. in glo. ij. s. de neg. gest. plus dicit Barto.
 h et multum no. si est verum qd hodie vt qd no sit necessaria ali
 qua cessio actionis que oritur ex ista stipulatione vsurarum mo
 do per. l. ij. C. per quas perso. et bal. h dubitat an hoc sit veruz
 nam vt fm eum qd sic. per. d. l. ij. cu vsura sit quid accessorium si
 cut hypotheca. tm dicit ei consistendum. sed Ange. h expresse
 tenet prium qd est modici preiudicij: et nullu potest asferre com
 modum stipulanti cui debetur sors vsurarum que est grauis p
 iudicij stipulatoria et potest asferre comodum: et per hoc dicit
 se nunq obtinuisse opi. Bar. et cum opi. Ange. transit etiam h
 Jo. de imo. quia ex idempnitare rois no debet induci correctio
 per no. in auē. quas actiones. C. de sa. san. ec. et sic non debet i
 duci correctio huius. §. C. Item quia re vera non est eadem ra
 tio quia p hypotheca non augmentatur obligatio principalis
 sed per accessoriu vsurarum bene fit augmentum ad obligatio
 nem sortis adeo qd erit prestandum vltra sortem. et sic maioris
 preiudicij est ista obligatio vsurarum quam sit obligatio acces
 sorie hypothecae. ideo no est eade ratio qd sic facilius transeat
 sibi cessio sicut accessorium hypothecae. Dicit io. de imol. istas
 rationes sibi magis placere quam rationem Ange. que non vi
 detur aliquo respectu bene sonare. C. Adde qd bar. in. l. stipu
 latio ista. §. si stipuler. in. v. fallentia in fi. s. e. videt tenere illaz
 eandem opi. quam ipsemet tenuit hic per. d. l. ij. sed Ro. hic et
 contrarium qd non est ea ratio in obligatione vsurarum cum il
 la sit augmentatiua obligationis et. vt dictum est vnde ex di
 uersis non inferit illatio. l. pap. exul. s. de mi. et. l. i. s. de calū.
 Pro hac opi. et contra bar. adduci pot vnum aliud qd dicit h
 bal. circa intellectū. d. l. ij. nam hic dicit bal. qd si hodie qs stipu
 latur dari illi cuius nomine namerat. non acquirēt sine cessioe
 actio ei ex stipulatione qm ex numeratione acquiratur. l. cer
 ti condi. §. qm cum ibi no. s. si cer. pe. Nec ob. fm eum. d. l.
 ij. qd responder qd ibi loquit in hypotheca que se habet per mo
 dum accessoriu hic de stipulatione principali. et sic alio casu loq
 tur illa. l. vnde per illam no debet corrigi id quod habetur in.
 d. §. qm quia correctio no debet induci ad idempnitare rōnis.
 l. precipimus ad fi. C. de app. et no. in. d. auē. quas actiones. p
 terea non est eadem ratio quia hypotheca velut accessorium imi
 tatur naturam sui pncipalis. j. de reg. iur. et regula accessoriū imi
 li. vj. que ratio cessat in stipulatione predicta que est coequalis
 seu principalis ad ipsam numerationem: l. bar. in hoc tenuerit
 contrarium. in. d. §. qm de quo bal. hic non facit mentionē. sz
 io. de imo. hic sed dicit qd bar. no ponit hoc i. d. §. si nūmos in
 vl. col. in ea. l. et de eo facit mentionē bal. hic in lec. mea. et sic sz
 bar. in. d. §. si nūmos. videt hodie per. d. l. ee correctum istum
 tex. in qm pbat qd si quis numerat nomine meo pecuniam:
 et stipulatur eaz nomine meo no acquiratur mihi incōtinēti ex
 stipulatione actio. nam imo fm bar. acquireretur hodie utilis
 actio sine cessioe. Raph. h i vltimo sequitur opi. bal. s. bar. i. d.
 §. si nūmos. Idē facit Pau. de ca. h qd fm eum videm qd ista
 stipulatio interposita sup numeratione no est accessoria sz eq pnci
 palis qd pz: qd si stipulatio valeret no orietur actio ex nume

ratione sed stipulatione tanq̃ solēniori z ualidiori contractu: ut p̃z hic in ver. sup̃ est. z in. d. l. si ita fuero stipulatus: sed. d. l. ii. loquitur in accessorio. ita etiam p̃ bar. in. d. §. si nūmos. tenuit sub dubio forte Jo. de imo. in. d. §. si stipuler. in fi. q̃ cum. d. l. ii. sit exorbitans a iure cōi quimmo forte correctoria cū videatur uenire ad correctionē. l. solutus. §. per liberā. §. de pig. ac. non d̃z extendi ad stipulationem eque principalem cū illa. l. loquatur i stipulatiōe accessoria hypothecae que d̃z sequi naturā sui principalis ut dictum est. z sic nō est eadē rō in eque principali: ita etiam t̃z Lo. ro. in. d. §. si stipuler. Reperto tū q̃ bar. i. si. §. de don. z in. l. cāus. §. so. ma. uidet in effectu tenere illam eandē op̃i. quā ipse tenuit in. d. §. si nūmos. sed Raph. cu. in. d. l. gallus. eum reprehendit tenēdo illud idē qd̃ ipsemet Rapha. tenuit hic Jo. de imo. in. d. l. cāus. sed remittit ad dicta per se hic Ang. in dicto. §. quoniam. z Sal. in. d. §. si nūmos z Jo. de imol. in. d. l. si. §. si. de dona. tenet p̃ Bar. iducendo in effectu rōnem d̃rie redditā per Pau. de ca. z Jo. de imo. h̃ t̃n pau. de ca. i. d. l. certi p̃ditio. §. qm̃ t̃z op̃i. bar. in. d. §. si nūmos: z dicit q̃ ita sensit gl. in. l. singulari. in glo. i. ibi dum gl. dicit. It̃e ut facile p̃ pactum t̃z. e. ti. z ita ēt tener Pau. de ca. in. l. si pecuniā. §. si cer. pe. reprehēdēdo Fulg. ibi qui tenebat p̃ bar. Nam Fulg. ibi dicit q̃ illa. l. ii. nō p̃bat op̃i. bar. q̃ non loquit in stipulatione eque principali. Nec ob. s̃m Ful. si dicat q̃ alia rōne d̃z acquiri sine cessione ei cui stipulat̃ sum. l. per id quod h̃f in. l. p̃curator ex re. §. de p̃cu. ubi ex stipulatiōe facta per alium d̃no super eo qd̃ est domini acq̃rit utilis actio d̃no si ne cessione: q̃ isto casu s̃m eū nō d̃f stipulari stipulator domio q̃ tantūdem in genere reddi stipulatur. al̃s. n. sequeret q̃ etiã isto iure s̃f̃z. debuit acquiri actio utilis d̃no incōtinenti quod est ĩstū tex. z. d. §. qm̃. s̃z Pau. de ca. in. d. l. si pecuniā. dicit q̃ p̃t̃ sustineri op̃i. bar. q̃ qm̃ numero pecuniā noīe tuo z stipulor eam reddi ibi ista stipulatio est accessoria ad numerationem q̃ propter eam facta est stipulatio: z ita s̃m eum intellexit bar. aduerte q̃ argumentū quo utitur prefati s̃ribentes tenētes p̃ bar. dum dicūt q̃. d. l. ii. ut exorbitans vel correctoria nō d̃z extendi non videtur esse bonū argumētū in proposito: quia in. d. l. ii. ē scripta ratio in. l. ut ibi p̃z. in ver. si enim t̃z. quo casu uidet q̃ possit fieri extensio ad alios casus ex idēmitate rōnis: ut in auct. de her. ab intestato. §. ex his quā ad hoc allegat bal. in auct. quas actiōes in. ij. col. C. de sac. sanc. eccle. z ita ēt bal. in. l. si. §. de her. insti. z Raph. cu. in. l. cū mulier. per istum tex. §. so. ma. z pau. de ca. in. l. q̃uis: z in. l. si uero. §. de viro. §. so. ma. z est de mente bal. in. l. libertor. j. de ver. sig. circa. viii. col. in uer. his p̃missis reducam̃ t̃z. in fi. illius prime. q. z no. doc. in cle. i. de elec. per illum tex. cum gl. in ver. eligatur: unde videtur q̃ dispositio. d. l. ii. que corrigit in accessoria obligatione hypothecae extendit ad accessoria rōne fideiussoris ex idēmitate rōnis: ut tenet Ly. bal. ange. z Sal. in. d. l. ii. z barro. z alij cōiter in. d. l. si pecuniā militis quicquid dixerit glo. in. c. q̃ q̃. de vsur. in. vi. iō tutius est aliud fundamentum quo dicitur non esse eadē rationem in casu ad quem fieret extensio p̃pter qd̃ puto ueriores op̃i. tenendam p̃ bar. in utroq̃ casu. Et licet stipulatio sit facta p̃ stipulationem. nō sequitur ergo stipulatio est accessoria nūeratio principalis: ut p̃z ex his que dixit pau. de ca. h̃ ut. §. retuli. Prererea dici p̃t̃ q̃ imo numeratio est facta p̃pter stipulationē z nō econtra p̃z: q̃ numeratio dicitur facta cā iplendi stipulationē qm̃ stipulatio potest esse ualida: ut. l. cum enim. j. de noua. Et per hoc est r̃sum ad argumentum datum per pau. de ca. in. d. l. si pecuniā. C̃ In glo. in 17. tempus. ibi. l. interdū. hoc exemplum gl. non uidetur ueruz q̃ in. d. l. interdū non tractatur de aliqua repetitiōe de qua loquitur iste tex. z ita est de mēte bar. p̃pter hoc dicētis q̃ tex. hic uoluit dicere q̃ raro inest tempus. s̃. ex p̃tute repetitiōis faciende ex eo qd̃ a cōtrahentibus in p̃cedentibus dictum esset: ut h̃ per euz. qm̃ hinc sumpta occasione multū utiliter tractat an quando tempus vel p̃ditio vel aliqua qualitas adijcitur in p̃cedentibus intelligatur repetitiō facta in sequentibus i eadem oratiōe vel diuersa de quo dic ut hic per eū cum quo alij transeunt: ex doct̃ia eius infert Jo. de imo. h̃ ad. q. facti. pone aliq̃s stipulatus est forem sibi dari in certo loco distante a loco ubi sit contractus demū stipulat̃ simpliciter penam an vi

deat̃ repetit̃ ille loc̃ i solutiōe pene: z dicit q̃ nō p. l. qui funduz. §. de p̃traben. emp. ubi simplr̃ dicens non intelligitur repetitã nec. n. quo ad locum necessario loquitur q̃ intelligatur facta repetitiō. ideo nō debet intelligi facta per ea que no. hic bar. quod est menti tenendū s̃m Jo. d̃ imo. C̃ In quo autem loco d̃z tūc fieri solutio pene. dicit satis patere ex his que habentur in. l. item illa in prin. d̃ cōsti. pec. cum ibi no. z fuit dictum in. l. filius. §. si. §. eo. C̃ It̃ez facit ad. q. si aliquis p̃cu. agit. ut p̃curator in iudicio. postea in eodem iudicio fecit unum actū z non dixit ut procurator vel nomine talis. an videatur fecisse p̃curatorio nomine. z sic videatur repetita illa q̃ litas. bar. h̃ tenuit q̃ sic. ut hic p̃ eum: z cū eo nullo addito transeunt Jo. d̃ imo. hic. Raph. z pau. d̃ ca. pro hoc adde tex. in. l. si quis seruū de interro. ac. in. ducendo: ut ibi p̃ bar. q̃ ad hoc pōderat istum tex. Adde etiam bal. in. l. p̃curator. qui pro euictiōe. ad si. §. de procu. ubi querit qd̃ si cōtractus h̃z plures particulas: z in vna sit mentio officij ipsius p̃bentis qualificando ipsam obligationem. in alijs vero particulis p̃bentes simpliciter locuti sunt. r̃ndet q̃ tot̃ contractus intelligitur eodez modo qualificatus: z dicit ad hoc eē tex. no. in. l. lucius. la. i. §. d̃ fideicō. li. be. sed istud ēt optime p̃bat p̃ istū tex. inducēdo eū ut facit bar. hic in antepe. col. in distinctiōe sua. Ad de ēt no. p̃ bar. in. l. iii. §. i. j. iudi. solui. z que scripti post bar. in. l. i. §. nūciatio. ff. de ope. no. nū. C̃ It̃e inq̃tum hic h̃f q̃ p̃sona extrinsecus nō intelligit̃ repetita limita pluribus modis notabiliter ultra doc. hic ut per By. Old. bar. bal. ange. z P̃oder. in. l. post dotem. in. iii. lec. maxime p̃ illum tex. s̃m lec. iii. gl. §. so. ma. Et per bal. in. l. si patronus. circa. ii. col. lū. C. cō. vtri. iij. z dixi in. d. l. post dotem. Postremo inducūt ille tex. per By. z bar. ad no. q. Quidaz p̃misit me non offendere sub pena faciendo mecū pacem: sed postea non offendit me. sed fratres meū an cōmittatur pena. arguit pro z contra z cōcludūt q̃ non: q̃ p̃sona fratris nō intelligitur nisi exprimitur. prout h̃f hic. ut plēius p̃ bar. hic in fine. ideoz tenet hic Ray. z respondet ad. l. i. cuz quattuor sequētibz. §. de lib. cau. q̃ loquitur quo ad effectum libertatis non quo ad pene petitionem. Ad ob. tex. in. l. lex cornelia. in pn. j. de iniur. s̃m eū. quia respōdet ueruz esse q̃ frater dolet de iniuria fratris ut ibi non tamen agit ex ea ut p̃batur per argumentum a sp̃ali. in. l. i. §. itē ait. z. §. si. cum. l. se. j. de iur. z pro responsione ad illa iura. uidet etiam bar. hic. S̃z ange. h̃ tenet contrarium per tex. in. c. i. in ti. an ille qui interfecit fratrem d̃ni sui in vfi. seu. ubi dicit esse casum in contrarium. uñ dicit se putare decisiōē p̃dictam falsam indubio nisi appareat q̃ non fecerit animo iniuriandi. z sic frangendi pacē. io. de imo. hic dicit q̃ ista op̃i. An. non uidet bona. q̃ in. d. c. i. uidet casus recte pro op̃i. bar. z By. nam ibi dicit q̃ si uasallus interfecit fratrem d̃ni sui non reuertit̃ feudum ad d̃m. z tamen constat q̃ si iniuria sit facta d̃no q̃ tunc redit feudum ad d̃m: ut in. c. i. maxime in. §. deniqz. i. ti. que fuit p̃ima causa t̃z. Et iō t̃z op̃i. By. z bar. z hoc qm̃ simpliciter fuit facta pax inter eos. secus si facta esset p̃ se z tota parte sua. per ea que no. Spe. in ti. de treu. z pa. §. i. ad fi. z id qd̃ ipsemet io. de imo. dicit se notasse in. l. si stipulatus fuero per te non fieri. §. e. z per no. per ang. in. l. iij. §. catho. §. eo. pau. de ca. transit cum bar. z dicit h̃ esse no. ad. q. no. an inimicus fratris mei dicatur mihi inimicus: z dicit q̃. d. l. i. cum seq. §. de lib. ca. facit q̃ sic. C̃ Sed in contrarium dicit facere decisiōnem bar. si plus non dicit. adde z bal. in. c. i. §. similiter. in ti. q. mo. seu. amir. approbat op̃i. bar. z dicit q̃ est cōmunis op̃i. q̃ illa d̃f proprie offensa tibi fa-

a C̃ Repeti-
ta. adde q̃ uo-
luit bar. i. l. i.
i pn. de anu.
lega. archi. z
io. an. i. c. ubi
piculū de ele-
ctio. i. v. secre-
tis ubi uolūt
quod quali-
tas adiecta i
vna pte alter
natue videat-
ur i alia repe-
tita p̃ qua cō-
clusiōe ē tex.
i. l. i. de re du-
bi. z q̃ ibi po-
nit bar.
b C̃ Non itel-
ligit̃. Sed qd̃
si fuisset of-
fensus filius:
vel uxor alte-
rius paciscen-
tium. vide q̃
no. barto. i. l.
ambitiosa d̃
decre. ab or-
din. faci. ubi
dicit q̃ iniu-
ria illata filio
pp̃ue sit sibi
illata z ex cō-
sequenti pa-
tri respectu
tamē intenti
delinquentis
utergz dici-
tur principali-
ter iniuriatus
z iniuria illa
ta limitat ta-
men io. an. in
mercu. i. regu-
la q̃ frustra
nisi p̃uasio fa-
ceret mētio-
nem de iniu-
ria p̃sonalr̃ il-
lata q̃ tunc
fictio i dispo-
sitionibz stri-
cti iuris h̃z
locū. l. iij. §. h̃
verba d̃ neg-
gest.

eta ex qua tibi tunc noīe competit actio iniuriarū ut hic p bar. z hanc doctrinā dicit bal. eē menti tenen- dam. istā doctrinā etiam sequitur Bal. in. l. i. C. si q cūqz p̄redi. po. dicens q aut loquimur in his in qui bus consideramus animi affectū z iniuriam z tūc of- fēso vno de domo intelligūtur offēsi ceteri: ut in. d. l. i. C. si quacūqz p̄redi. po. aut loquimur in his i quibus consideramus p̄uentionem seu penam p̄uē- tionalem. z tunc secus: vt no. By. bar. z pau. de ca. hic quā prime retuli hāc. q. v̄ ē ponere incidenter io. an. in regula frustra in mercu. vbi querit pone q a. z. b. fecerūt pacē p̄mittētes inuicē cētū si alter alte rū offēderet. demū cū. a. vulnerasset f̄rem dicti. c. ipse. b. turbatus vulnerauit dictum. a. an ipse. a. pos- sit penā petere. z arguit ad p̄tes z incidenter addu- cit argumenta que faciunt q non cōmitat penā pp offēsas f̄ris. vt p̄z maxie ibi dū allegat. l. q̄qd aſtri- gende: de ver. ob. tñ in solutione qōis nō decidit ta- liter q̄ reprehēdi possit ad casum n̄m in quā p̄tem inclinēt ipse Ange. i. d. §. carbo. in fi. dicit q Spe. z Jo. an. i. ti. de treu. z pa. decidūt q si q̄s fecerit pa- cē p se z tota pte sua z vnus de ferentib⁹ arma cum eo q fecit pacē fuit postea offēsus q̄ itelligit rupta par. z q oīs associās rūpētē lz non sit inclusus in pa- ce puniet pena pacis rupte. z dicit Jo. d. imo. i. d. l. si stipulatus fuero p te non fieri. q̄ p hoc f̄bo facit: l. v̄z. z qd no. p bar. j. ad. l. iul. de pari. z. l. is q opē j. de fur. tñ dicit hoc posse p̄cedere i pena statutaria si esset cōuentiōalis. dicit se nō videre quō nō p̄mit- tēs penā cōuentiōalē possit ad illā cōueniri lz forte p̄ncipalis quē associāuit possit ad eam cōueniri. Et subdit q̄ illa lex stipulat⁹. facit p illo p̄io dcō Spe. z Jo. an. dū loquūtur d̄ deferēte arma cū faciēte pa- cē p se z tota sua pte. C Et ex p̄dictis p̄z p̄mā opi. eē cōem z tenēdā cū limitatiōe p̄dicta. z qñ dicat cō- mitti offēsa. de quo i ista. q. t̄agit aliqd bar. b̄ vide. l. quidam cum filiū. z ibi bar. bal. z Imo. de here. i. fti. z bar. in. l. i. §. d̄ his q. ut idig. z i. l. cū te. C. de in- of. te. z in. l. licitatio. §. qd illicite. §. d̄ pub. bal. i. l. si p calū. C. d̄ epi. z cle. z in. l. gall⁹. §. ille casus. de li. z posth. i. l. so. C. de li. cā. z i. cle. i. de pe. z i f̄ pla pōit i p̄h. lxxj. z i cepit. Statuto cōis florē. p̄tinet cū p̄cor.

I ita stipulatus. Inutilis stipula- tio penalis nō reddit inutilē stipulationez p̄ncipalem fortis nec ipsam nouat. b. d. C Mo. q̄ vtile p inutile non viciat: de quo videatis per bar. in l. grece. §. illud. de fide. per ang. z alios. i. l. i. §. pe. §. e. cū suis concor. lex. 127.

I pupillus. Interpellatio q̄ nō constituit p̄ncipa- lem debitorem in mora nō nocet fideiussor ni. b. d. C In tex. ibi post morā z post interpellatio- nem scām de pupillo vt cōstituas i mora q̄ tñ inter- pellatio cū effectu p̄stituit eū in mora: vt p̄z ex sequē- ti pte l̄re. C Mo. q̄ pupillus sine tutoris auctē non obligat nisi nāliter tñ. l. i. z ibi plene no. j. d̄ noua: z hic in gl. C Mo. q̄ vbi nulla petitio ibi nulla mora z ad h̄ semp vulgariter allegat. C Mo. fideiussorēz posse in mora constitui: lz p̄ncipalis ex sua p̄sona nō possit. C In gl. sup. h̄ mora ibi sp̄ale in pupillo zc. hec non est bona per. l. nulla mora. j. de reg. iur. q̄ i- distincte loquit sequens ē solutio v̄ esse p̄ mentem z rōnem huius l̄re. in h̄ nulla. n. zc. vbi ponit rō ge- neralis: lz dispō legis sit sp̄alis tñ gñaliter est lex in- telligēda: vt est tex. no. in. l. regula. §. si q̄s: z ibi no. bar. §. de iur. z fac. igno. vnde r̄ndet: vt hic p Bar. cuius opi. cōiter tenetur. i. q̄ in. l. tria stipulatio pe- nalis non p̄mittit ex mora. sed ex cōditionis enentu qñ at dicat illa conditio ibi existere in hoc bene fue- runt opi. de quibus per bar. in. l. ita stipulatus. i. vj.

4 v. p̄tis: z ibi fuit dictum. §. e. C In ea. gl. in fi. no. ex iūcto tex. bonam limitationē ad iura dicentia q̄ fideiussor non pōt in ca- sum duriores vel i plus obligari quā p̄ncipalis. §. grece. §. il- lud. z. l. i. h̄i qui. j. de fideiuss. q̄ non dicat in duriores cām vel i plus obligare lz efficacius obliget. sed solum qñ obligat i pl⁹ altero ex modis h̄ traditis in glo. C In gl. fi. ibi. l. marcellus. dic q̄ illa. l. non ob. sed potius concordat f̄m q̄ intelligitur. p glo. z doc. in. d. l. marcellus. lex. 128

I duo rei. Persona vel res potius ob- ligationem: si obligatio non p̄bitur facit q̄ sibi vel de ipsa solutio fieri nō pōt. b. d. C Et p̄mittēduz est q̄ qñ duo sūt rei stipulādi solutio scā vni liberat solutionē ab altero si vterqz vtiliter fuit stipulat⁹. l. ij. j. ti. p̄ri. secus si inutiliter: vt b. C Mo. q̄ in alternatiua vtrū qz est in obligatione de quo distingue: vt hic plene p bar. cūz quo trāseūt alij: z lz aliter ipsi non dicāt fuit de qōne qñ p oīa tradita. per pe. in. l. si stipulatus fuero decē aut qnqz. §. e. z ibi ēt io. de imo. z roma. trāseūt in effectu. cū bar. z p bar. ēt in. l. si ita relictum. §. si. de le. ii. z p bal. post l̄y. in. l. cū qdā. in fi. C. de h̄. si. Quid aut sit qñ in obligatiōe p̄missuz est genus v̄ de bar. in. l. ij. §. sed h̄az in fi. §. e. cū cōcor. C Scō no. q̄ vbi aliqd adiicit obligationi si nō v̄ obligatio in eo nō valebit ēt solutio. z rō p̄z ex tex. pro qua rōne etiā facit f̄m Jo. de imo. q̄ vbi agit de obligatiōe p̄hēda si nō v̄ q̄ ago vt ago nō v̄ ēt vt valere pōt. l. i. §. eū q. z ibi no. §. de p̄sti. pe. z in. l. i. §. si q̄s ita §. e. C Adde tñ casum positū in. l. si q̄s stipulatus fuerit de- cem in melle. in p̄n. j. de solu. vbi f̄m vnā lec. habet q̄ si p̄missi sti dare decem deinde dico p̄mittis soluere ista decem in pasca- te aut certam q̄ritatem mellis pro istis decem soluere in pasca- te q̄ poterit fieri solutio in ipso melle. lz non constet obligatio mellis: z hoc ideo q̄ in effectu pp p̄ambulam dispōnem pu- ram dispō sequens q̄ se refert ad solutionē v̄ adiicere mel so- lum ad solutionē nō ad obligationē. iō lz in illo non consistat obligatio tñ solui poterit quia nō adiicit ad obligationē lz ad solutionē: vt est dictū. hic at tex. loquitur qñ due res adiiciun- tur ad obligationē z in altera eaz pp iuris resistentiā nō consi- stit obligatio. ita soluit hoc p̄riū Jo. de imo. hic dicens se ita i- telligere dictum Ang. hic. C Hic habes ēt notare ex isto tex. maxime in p̄ima parte q̄ solutio facta cōtemplatione vni ob- ligationis nō tollit alterā: lz ambe sint p̄cte ad eandem rē v̄ q̄ titatem f̄m Pau. de ca. hic qui p̄ hoc opponit q̄ imo tollatur vel ope exceptiōis vel ipso iure f̄m ea que h̄ntur in. l. modesti- nus. j. de solu. z in. l. papi. §. man. z vtrobiqz no. S̄z r̄ndet q̄ ibi ambe obligationes erant valide quo casu si una erat p̄nci- palis alia accessoria. z soluat p accessoria tollit p̄ncipalis ope exceptionis: sed si soluat pro p̄ncipali tollitur accessoria ipso iure si vero vtraqz erat eque p̄ncipalis tūc ambe tollūtur ipso iure: vt p̄z in illis. ll. z in. l. stichū. §. si mādato cū ibi no. j. d̄ so- lu. hic at loquitur qñ altera inutilis z eius cōtemplatiōe est fa- cta solutio. unde non tollit altera ipso iure nec ope exceptiōis C Itē no. q̄ posita uel inducta ad unum effectū nō operātur ad alium effectū diuersum posito q̄ non sit effectus p̄rius. Si aut esset p̄rius effectus clarū est p. l. inutiliter. de adimē. lega- z. l. cū tale. §. si. §. de cōdi. z demon. nec ob. illa rō q̄ si non v̄ qd ago ut ago v̄z ut ualeret pōt. l. si tam august. cū si. §. de ser. q̄ r̄ndet Pau. de ca. q̄ ibi effectus f̄m quē pōt ualere nō erat oīno alius: sed cōprehēdebaf sub alio f̄m quē nō potuit va- lere put est iter cū seruitute uic q̄ in plus se h̄z z cōtinet cōmo- ditatem itineris. l. q̄ usufructum. §. e. z ibi no. hic h̄o erat oīno alius z sub alio non cōprehēdebaf. nam aliud est obligatio aliud est solutio. Quod ergo pōit ad obligationē si ad hoc nō v̄z nec ēt ualebit quo ad solutionē. ut hic. z. l. eū qui ita. §. qui sibi. §. e. z. l. ita stipulat⁹. §. grifogon⁹. h̄. sed q̄ patrono. §. e. dic de hoc per bar. z alios. in. l. i. §. si quis ita. §. eo. C In gl. super uer. eius esse ibi iam zc. in hoc cōiter reprehēditur q̄ vio- laret z minus restringeret istum tex. z ad tex. allegatum. in gl. responde ut hic p bar. cum quo alij trāseunt. lex. 129

I quis ita. Ad veritatem copulatiue re- quiritur cōcursus utriusqz co- pulatorum. S̄z ad veritatem disiunctiue sufficit al- teram partem esse ueram. C Mo. qd dictū est in sūmario. z d̄

materia uide plene per bar.in.l. si is qui ducenta. §. utrum. §. de rebus dubijs: et in.l. sepe. §. de uerbo. sig. et in.l. gallus. §. si parente. in ver. p. hoc remanet insoluita qd. et de lib. et posth. et in.l. ea tamē adiecti de le. iij. et in.l. i. in pn. et ibi plene per bar. §. de iusti. et iur. et ibi plene per bal. et per bal. in.l. i. i. ij. col. C. de iur. empbi. et in.l. si. C. de sen. et in.l. unica. §. ubi autem de cadu. tol. per gl. et do. in cle. in plerisq. in ver. populo. de ele. et p. doc. in. c. ij. et in. c. iter cetera. de rescri. et aliqd. et p. Ly. et alios in.l. cum qdam de h. sig. et p. Albe. de ro. in suo dictionario super ver. vel. et sup. hbo aut. Mo. fm Bar. et alios q. dictio nec h. in se inclusa copula et non differt a dictione neq. q. si h. in se inclusam negatiua cum copula addo. l. quidam testō. et ibi gl. pe. ff. de vulga. et pupil. ubi et no. bar. ¶ In glo. si. ibi aut pro et ponitur et. quasi velit gl. q. illa sit disiunctiua quo ad verba sed non quo ad sensum et hoc ex interpretata mente disponen- tis vel eodem modo pot. in simili responderi ad. l. qui Rome. §. flauius. §. eo. ibi dum tex. dicit a te heredeq. tuo iuncto ver. si. Item quero an flau. nam ibi ecōtra copulatiua accipitur p. disiunctiua fm mentem pferentis fm Ja. de are. ibi. post glo. in ver. herede et in ver. liberetur in si. vel fm io. de imo. hic pos- set dici q. in. d. §. flauius. illa copulatiua stat pprie. q. pena ita demum d. comitti si neq. a defuncto neq. ab herede seru. fue- rit vindicta manumissus: sed ut impediat commissio pene bene sufficit alterum eorum admittere p. id quod h. in. d. l. si is qui ducenta. §. dum ita et. §. utrum et pro hoc dicit q. non videtur q. illa glo. in. §. flauius fuerit necessaria. l. docto. communiter ibi transeat cum ea. et d. hoc etiaz dic. ut dixi. in. d. §. flauius ubi alle. no. per io. de imo. hic. l. x. 130

¶ Quod dicitur. Si pater stipulat filio i

acqret si filius stipulatus fuisset v. stipulatio. et h. p. inde ac si filius fuisset patri stipulatus. si h. stipulat id qd. ipsi patri nō acqretur si filius sibi ipsi filio stipulatus fuisset tūc pa- tri nō acqritur. si h. filius stipulatur patri tūc indistincte acq- ritur patri et si sit tale quid q. si filius sibi filio stipulatus fuisset patri non acqruisset. b. d. in effectu. ¶ Item tex. ibi vtiliter stipulari intelligit iac. d. are. que sequit Ang. q. tex. velit q. hoc casu qn. pater stipulat filio in pte illud quod ipsi patri acgre- retur si filius stipulatus fuisset acquiratur patri vtilis actio sine cessione. Filio autem acquirat directa actio que ab ipsius filij ossibus separari nō potest. l. quis ergo casus: et quod ibi no. §. d. pe. l. pl. de acquiren. here. l. cuz. si. ff. de leg. i. sed fm qd. inuit gl. ij. in. §. alteri insti. de inuti. stip. d. intelligi h. tex. dum dicit vtiliter. i. cum effectu eo q. directa actio qrit filio. et de filio tran- sit in patrem. et hoc v. fm io. de imo. satis h. pbari dū tex. dixit q. si ille sibi stipulet. et. nam si ipse pater sibi p. stipularet sine dubio q. sita fuisset sibi directa: et hec opi. pbat ex plene no. p. bar. in. d. l. cū filio in oppo. tertie p. dū concludit q. filiussa. cū de iure antiquo nihil p. p. h. poterat nō acgrebat dire- cta actio ex suis actib. et idem t. hic pau. de ca. p. id qd. h. in. sti. p. q. pso. in. pn. §. i. et p. no. p. bar. in. d. l. cū filio. als. n. nō esset d. fia fm eū inter acquisitionē q. sit ex psona eoz. q. nō sūt sup- positi p. n. nostre quo casu acqrit nobis vtilis: v. l. si pcurato- ri p. n. §. e. cū alijs casib. plene enumeratis p. gl. in. §. si quis alij insti. de inuti. stip. et acquisitionē eoz. que sit ex psona eoz. q. suppositi sunt sub pte n. fa: et tū iura vident facere magnam d. fiam ut patere v. ex illo ti. insti. p. q. psonas: et bñ facit p. ista pte. §. et qui insti. de inuti. sti. ¶ In tex. ibi neq. acqri p. p. n. et. i. si ex vera stipula. scā p. filium acgreret scā p. patrē stipulā- re ista stipu. filij ficta q. resultat ex stipulatōe scā p. patrē stipulā- rem filio. ¶ Notabilia colliguntur ex sumario. ¶ In glo. ii. ibi aliqd. vari. et. hoc. n. est iuris: cū dñi translationē importet. l. ubi aut. §. si. §. e. §. rē tradi bñ dñi eē facti ut seq. in gl. et pbat i. l. stipulationes nō diuiduntur. in pn. et in. l. si rē tradi. §. e. ¶ In ea. ibi aduenticia et. mēs hui. gl. eē v. h. q. eā intelligit bar. q. ex cā aduenticia quo ad p. p. tate vel ex cā castrensi vel q. si p. stipulat filio nō acqrit p. n. s. bñ acqritur actio filio. et h. appro- bat bar. h. in. i. col. et p. hoc alle. gl. in. l. ii. C. de d. et comit. stip. et als. gl. v. h. p. eū et pbat in. l. quodcūq. §. si q. ita. §. eo. sed Ange. h. intelligit q. illa glo. velit q. qn. p. stipulat filio ex cā ea- rensi vel quasi stipulatio sit nulla et q. rum ad filiū. de p. n.

non est dubiū fm eū q. p. n. non acqrit cū p. dicta p. n. acqri non possint ex psona filij. et idē dicit eadē rōe qn. p. stipulat filio ut exneo qd. fm eū t. gl. in. l. tibi decem. §. si pactus. §. de pac. eē v. qn. pater stipu- lat filio ut bñ merito: ut. d. §. si pactus. Si at p. sti- pularet filio ut filio tūc dicit q. tenebit quo ad filiū in eo i. quo nō pōt tenere quo ad p. n. d. §. si q. ita. et no. in. d. §. si pact. salvo nisi cōstet q. p. sibi soli p. n. q. n. voluit: q. tūc. si t. quo ad aliq. ita intellexit bar. gl. sequēte et bñ h. ang. et d. clarādo p. dicta et dicit an- ge. h. sup. tex. q. qn. p. stipulat filio ut exneo puta p. pter bñ merita filij p. p. que p. missor iduct. ē ad p. mit- tendū stipulatio fundit. est inutilis si. n. q. n. p. n. q. n. sti- pulari voluit: s. totū voluit acqri filio. q. cū uoluerit ei stipulari ut exneo nō ut filio nō ē bñda p. sideratio p. n. nec p. n. p. n. iō stipulatio fūditus ē inutilis sic intelligit dicit. §. si pact. et qd. ibi no. ¶ Vel fm eum dicit q. tex. i. d. §. si pact. loq. qn. p. stipulat filio ad exceptōes filio acgrēdā quo casu si stipulat filio acq- reret filio exceptio doli. l. et heredi. §. iul. §. d. pa. Si at stipulet ei ut exneo p. p. merita filij et tūc nec exce- ptio pacti nec exceptio doli acqrit filio: ut. d. §. si pa- ct. Si at fuit stipulat. ut heredi qd. p. sumit idubio: ut no. i. d. §. si pact. tūc acgreret filio. ut no. i. d. §. si pact. et tūc acgreretur filio directa exceptio pacti seu directa actio si de actioe tractat dūmō fili. sit he- res: ut no. per gl. i. d. §. si pact. dicit q. h. ita et sen- tit gl. i. d. §. si q. ita iuncto tex. tū in q. tū ang. exēpli- cat casum q. p. dicat stipulari filio ut exneo qn. p. cel- serūt bñ merita filij p. p. q. p. missor iduct. ē ad p. mittē- dū: et meli. dixisset p. p. q. merita p. n. inductus ē ad sti- pulādū filio: ut h. declarat bar. in. l. col. de q. dicā. j. sup. hac gl. referēdo h. ba. pau. de ca. et Rapha. hic. ¶ Circa p. dicta Jo. de imo. hic dicit q. si bñ pōderet ista gl. ut ipa uelle q. stipulatio oīo sit inutilis et quo ad filiū qn. ē scā sup. castrensi vel q. si uel eadā rōne qn. ē scā ex cā aduenticia salti quo ad p. p. tate et sic i- telligit eā put facit ange. Dicit tū Jo. de imo. q. d. riu sentit glo. in. l. dñs. §. e. ubi dixit q. si p. stipula- tus ē filio aduenticia qrit filio q. ad proprietates et p. n. usufruct. Et idem dicit sensisse gl. in. d. l. qd. cūq. in pn. l. nō sic clare loq. ibi gl. q. nō loq. tur qn. p. stipulat filio: sed qn. fili. stipulat. vñ clarioz et me- lior est glo. hoc uolens in. l. ij. C. de comit. et p. h. sti. et in. §. ei q. insti. d. inuti. sti. quas et h. allegauit bar. et h. et v. uoluisse d. in. d. l. dñs. et hoc approbat io. de imo. sequendo istas ultimas glo. et ita et fm Jo. de imo. erit dicendum in castrensiibus uel quasi ut acquiratur filio ex stipulatione p. n. cum non sit da- re rōnem diuersitatis quare magis querat filio p. p. tates in aduenticijs q. totum in castrensiibus. naz l. in aduenticijs p. n. debeat h. usufructū tū necessa- rio nō sequit q. non possit acqri usufructus p. n. abs- q. eo q. aliqua p. p. tates ipsi filio queratur cum usu- fructus formalis sit sepatus a p. p. tate. et dicit q. p. p. dictis et facit: q. p. p. pōt stipulari filio emancipato ut ipsi filio querat utilis ut pbat in. d. §. si quis ita. iunc. l. in tps. §. de here. insti. et iunc. l. iij. C. de insti. et substi. sub condi. fa. ergo eadē rōne. d. posse qre- re filio i. pte ex cā castrensi. et non ob. l. gñō. C. de iure do. ubi filio emancipato nō v. posse qri p. p. rem q. uerum est si loquamur de actione directa. secus si de actioe utili ut ibi no. p. d. §. si q. ita. et no. p. bar. h. ¶ Pro ista pte et bene facit. l. uxorem. §. testamen- to el. ii. de le. iij. iunc. l. pōp. phyladelphus. §. fami- ber. inducendo prout inducit barto. hic in. i. et i. iij. col. Intellige tū dicta per io. de imo. h. pcedere qn. pater stipulatur filio ut filio. q. tunc acquiratur uti- lis ut ipse dicit. secus si filio ut extraneo. quia non ualebit uel si filio ut heredi stipuletur acquiratur ei filio directa dūmodo sit heres p. p. dicta qn. p. n. nō sti-

¶ Et q. pōt autē induceri. l. q. alteri per alterū acqrat actio directa ut. l. si q. §. si opas. §. de usufr. et iō dicit bar. q. si ex forma statuti alteri p. alterū acqrat actio q. d. intelligi de directa se- cus si statutu trāfferat acti- ut declarat an- ge. p. h. cclxxx in fi.

pulaf factū explicādū a filio si. n. stipularet factus a filio explicandū. an tūc querat pfi vel filio dices cu3 gl. se. Pau. hic circa p̄dicta sup hac glo. vult q̄ ista gl. intelligat̄ put̄ intelligit bar. s. q̄ si p̄ stipulatur in illo ex cā castrensi vel q̄si acquirat filio totū. z si ex cā aduenticia acquirat filio proprietat. nam eo ipso q̄ gl. hic dixit q̄ p̄ acgrit ex tali stipulatione sibi p̄si vsu fructū hoc esse nō posset nisi filio acquirat p̄prietat z dicit se mirari q̄ Ang. intellexerit gl. velle p̄rius q̄ nō bñ intellexit eā z q̄ nō bene cōsiderauit in q̄tum ipsemet Ange. dixit q̄ filius in castrensibus vel q̄si z in aduenticijs h̄r vt extraneus z q̄si pater stipulat filio vt extraneo nil sibi querit vt h̄r in. d. §. si pact⁹. nam in hoc male loquit̄ Ang. s̄m eū: q̄ si pater stipulatur filio emancipato acquirat ipsi filio vtilē actio/nem. d. §. si quis ita: z dictū ē. s̄. z tñ filius emancipatus est extraneus: q̄ oīa acquirat sibi z nō patri: nec ob. hic quod d̄r. in. d. §. si pactus: q̄ aliud est dices q̄ filius habeatur vt extraneus. z q̄tum ad hoc vt sibi acgrat z nō patri vt q̄n est emancipatus vel cōfertur stipulatio in tps quo filius est sui iuris: vt in. d. §. si quis ita. aliud est q̄n p̄ stipulat sibi vt exneo nā tūc est hoc q̄n merita filij sunt impensa seu versa erga patrē: z p̄ mouet ad stipulandū pp̄ dicta merita non pp̄ filiationē: q̄ idem faceret si esset qdam exne⁹ q̄ talia ipendisset z tūc loq̄tur id qd̄ no. i. d. §. si pact⁹: sed q̄n merita filij nō sūt ipensa p̄si. l3 sint i pensa cuidā tertio q̄ mouet ad p̄mittēdū patri pp̄ merita filij. q̄ tūc pater nō mouet pp̄ merita: sed p̄pter filiationē. l3 p̄missor moueatur p̄pter merita acquirat filio: q̄ vt pater stipulari: vt filio p̄ id qd̄ no. gl. in. e. §. si pactus. z d̄r tūc illud aduenticiū: q̄ p uenit pp̄ merita filij. z patri acquirat vsufructus. z filio p̄prietat. ita residet Pau. de ca. hic. z sic vt ipe in effectu per oīa cōcordare cū bar. sed ipse nō iure reprehendit Ang. ang. nō dicit eo mō quo refert. p pau. de ca. nā nō dicit Ang. q̄ filius in castrensibus vel aduenticijs habeat vt extrane⁹ adeo q̄ ex stipulatione p̄ris stipulātis filio nō querat filio imo dicit Ange. q̄ q̄rit filio q̄n p̄ pp̄ stipulationē mouet ad stipulandū. Imo. dicit q̄ querit filio q̄n pater pp̄ filiationē mouet ad stipulandū: secus si ei vt exneo stipuletur pp̄ p̄cedentia merita: vt retuli. s̄. z sic nō discordat opi. Ang. si bene verba sua inspiciantur ab opi. pau. de ca. saluis semp̄ his que dixi. s̄. referēdo opi. Ang. attñ quantū ad intellectū hui⁹ gl. pl3 mihi cōsideratio pau. de ca. dñ pbat ipse istam gl. sensisse q̄ illa stipulatio valeat quo ad p̄prietatem quo ad vtilitatē filij vt inuit glo. ibi dñ dixit quo ad vsufructū q̄ri p̄ri z c̄. cū videam⁹ q̄ i aduenticijs q̄rat vsufructus patri nisi in reb⁹ que quo ad p̄prietatē sint acquisite filio. l. cū o3. circa p̄n. C. de bo. que li. Jo. de imol. hic dixit p̄riū. z minus bene nil tñ allegans vt retuli. s̄. Pondera ēt q̄ Pau. de ca. vt p3 ex verbis suis. s̄. relatis t3 q̄ si p̄ mouet pp̄ bñ merita ad stipulandū filio nō v3 stipulatio: q̄ vt stipulari vt exneo: sed ipsemet pau. de ca. hic in si. secutus Raph. t3 p̄riū vt statim referam. nā Raph. hic sup hac glo. vt transire cū Bar. p̄terq̄ in vno: q̄ in q̄tum bar. dicit q̄ si p̄ stipulat filio vt bñ merito erga patres z tūc q̄ vt exneo vt stipulari. non v3 stipulatio: vt h̄r. i. §. si pactus: q̄ patria p̄as o3 eē cā stipulatiois vt valeat: sed q̄n merita filij sunt cā quare quis promittit patri p̄ filio tūc bene v3 stipulatio z filio per patres q̄rit vtilis: q̄ vt affectione paterna stipulari filio tā q̄ aduenticiū cuius est capax merito o3 posse ei acgre. d. §. restō. iunc. l. pōp. phyladelphus. fami. he. s̄m bar. dicit raph. qd̄ ista distinctio semp̄ visa sibi carens. rōne: q̄ si p̄ pōt stipulari. cur curamus an ex meritis an ex qua rōe. imo multo magis q̄n precesserunt merita erga p̄rem dēret valere stipulatio sicut

videmus filiū posse stipulari patri: z nō distinguī an subsit cā pp̄ quā stipulet p̄ri vt exneo. Nec ad hoc obstat tex. in. d. §. si pactus: q̄ s̄m eum o3 intelligi q̄ nō v3 directo. sed vtiliter v3. l. z heredi. s̄. iul. z. s̄. nos aut. e. ti. z ita dicit voluisse Bal. in. d. §. x. pactus. z isto mō ēt cōcordant. in fili tex. in. l. pactū. z in. l. p̄. C. de pac. cōuē. z in. l. cū dos post p̄ri. cū ibi no. ff. de pac. dota. z dicit pau. de ca. hic. in si. hanc opi. sibi placere: q̄ non o3 esse deterioris cōditionis filius pp̄ merita q̄ impendit p̄ri q̄ si non impendisset: sed subesset sola rō filiationis quasi vbi p̄currunt filiatio z merita tanq̄ duo vincula debeat plus operari: z ita ēt tenuit Fulg. in. d. §. si pactus. per rōem p̄ime dictaz validior. n. s̄m eum esse o3 stipulatio vel pactū. q̄n pater inducit tā pp̄ merita q̄ pp̄ affectionē. Et l3 appareat q̄ p̄ mouet pp̄ merita nō p̄ hoc remouet affectio p̄na: s̄ p̄ hoc nō puto recedendū ē a cōi snia: nā opi. cōis loq̄tur q̄n apparet q̄ solū mā filij motus est p̄ ad stipulandū filio quo cāu vt stipulari: vt exneo. vt no. per gl. z doc. in. l. si donatione. C. de col. z in aut. vñ si parēs. C. de ioffi. testa. z. d. §. si pactus. merito stipulatio valere nō debeat. iuxta. l. stipulatio ista. §. alteri. s̄. e. nā ibi apparet patrē moueri tā pp̄ affectionē p̄nā q̄ pp̄ merita tunc tenendū ē valere stipulationē: vt ēt firmat hic exp̄sse Jo. s̄ imo. in. ix. col. ar. l. quoties. in stipulationib⁹. j. e. z p̄ hoc allegat in fili singulare dictū Inn. in. c. in p̄ntia. de renū. vbi tenuit q̄ si snia lata est ex duab⁹ causis exp̄ssis q̄tuz ad alia erat falsa. alia vera sustinebit snia ex capite vere cause. de quo dicto retigi in. l. q̄ rome. §. si. s̄. e. Pro hac cōi ēt opi. facit tex. in. d. l. z heredi. §. ceterz cū glo. in s̄. iii. p̄ quē pbat q̄n p̄ paciscit vel stipulatur filio nō facta mētiōe de filiatione: sed solū noīe pp̄rio filij nō acgrit filio: q̄ vt ei pacisci vel stipulari: vt exneo. z ita illū tex. nō declarat Bar. in. d. §. si pact⁹ nō ob. q̄ q̄n fili⁹ stipulat patri acgrat patri indistincte. p. d. §. alteri. s̄m Raph. ēt hodie per no. p̄ Dy. z bar. in. l. quodcūq3. in p̄ri. s̄. e. q̄ itelligo hoc eē v3 q̄n stipulat tanq̄ filius i p̄tate p̄ris: sed si stipularet vt exneo vt secus eē cū exneo q̄s stipulari nō possit vt est dñ cū ita dicam⁹ ēs i patre stipulante filio vt exneo. d. §. si p̄. vñ videmus q̄ q̄n fili⁹ emancipatus stipulat p̄ri: q̄ non stipulat nec stipulari pōt ei vt h̄r in eū patriā p̄tate nō acgrit. l. debitor. i. si. s̄. ad tre. z no. bar. h̄. in vlt. col. z dictū fuit in. d. §. si q̄s ita. Et rñsio data. ad. d. §. si pact⁹. vt eē magna violatio ad istum tex. q̄ fieri nō o3 nisi vbi reperietur leges q̄ ad inuicē videat̄ s̄ dicere: z alio mō rñderi nō possit: vt p3. in. d. l. pactū. z in. d. l. p̄. est v3 q̄ Bal. in. d. §. si pactus. in lec. ix. dicit q̄ q̄n p̄ cōfert filio aliqd de patrimonio p̄ris ipsi⁹ tūc p̄cedit distinctio posita ibi in gl. p̄ no. in. d. l. si donatione: sed vbi p̄ nil cōfert filio suo vt q̄n p̄ paciscit de nō petēdo a filio tūc dicit sibi nō videri q̄ cadat oca distinctio: z ita refert velle Ja. de are. z Ly. z iō vult q̄. §. si pact⁹ dēat itelligi s̄m qd̄ h̄r in. d. §. iul. tñ si bñ inspiciaf vt q̄ vtroq3 casu possit adaptari distinctio. no. i. d. §. si pact⁹. tñ possit ita moueri p̄ pp̄ merita filij ad stipulandū vt paciscendū filio sic ad p̄ferendū de suo pp̄rio in filio: nec ob. q̄ pp̄ merita nō o3 eē deterioris p̄ditōis fili⁹ q̄ sit sine meritis: q̄ rñsio colligit ex no. p̄ Guil. de cu. i. d. §. si pact⁹ q̄ h̄ v3 ē dñ tñ possit h̄ere locū acquisitio. iura at̄ si p̄mittit q̄ acquisitio regit̄ possit fieri exneo pur ē fili⁹ q̄n p̄ stipulat p̄ncipaliter ei pp̄ merita. ē. n. attēdēdū illud qd̄ p̄ncipaliter agit. l. rogasti. in p̄n. z l. si q̄s nec cām: z ibi no. s̄. si cer. pe. vel q̄n p̄ stipulat filio sub noīe pp̄rio tñ vt dixi. vñ tenēda est cōis opi. quā ipsemet etiā pau. de ca. secut⁹ ē in. d. §. si pact⁹. post alios ibi eaz ēt sequitur Sal. in. l. ii. C. de p̄hē. z cōmit. stip. z ibi ēt Sal. approbat istaz gl. quā itelligit put̄ facit bar. hic. z dicit q̄ oēs eā sequuntur ex cepto Dy. q̄ tenebat q̄ q̄n p̄ stipulatur filio aliqd aduenticiū acgrat ēt hodie p̄ri in totū. p̄ istā. l. cū si. q̄ s̄m Dy. iura noua puta. l. cū o3. cū si. C. de bo. que lib. volētia q̄ filio acquiratur quo ad p̄prietatē loquuntur q̄n filius stipularet sibi ipsi⁹ z sic q̄n interueniret factū filij tñ Dy. male dixit vt ēt inq̄t bar. i. l. dñs seruo. s̄. e. z bar. z Sal. z alij in. d. l. ii. z pbat: q̄ si castrensia ex stipulatione p̄ris stipulātis filio querit filio in totū s̄m oēs vt est cōclusum. s̄. ea. rōne in aduenticijs dicendū ē idē eē quo ad p̄prietatē. ar. l. que de tota. in p̄n. s̄. de rei ven. C̄ Itē q̄ videamus q̄ i dote in qua acquirēda erat capax filia etiā iure isto p̄ filie stipulari z acgrere poterat ēt hodie. d. §. ex restō. pro h̄sa

4 est iste tex. in ver. acquiri patri pñt. **C** In ea. ibi vel in solo filio
 et. dicit Jo. de imo. h. mix. videri q. gl. posuerit hoc verbū: q.
 quo ad hunc casuz nil patri potest queri nisi usufructus forte vo
 luit dicere q. proprietates de necessitate acqrebat filio q. edifi
 catus cedit solo cuius erat dñs ipse filius. iuxta. l. qui domū. s.
 ad. l. ag. z. l. ij. C. de rei ven. unde fm vñ q. saltem quo ad ppe
 ratem stipulatio sit inutilis vel si sit filij respectu castrens pecu
 lij sit ex toto inutilis ipsa stipulatio attēto eo qd no. s. dicit gl.
 que an bñ dixerit pñ fm eū ex his que dicta sūt sup ipsa prece
 denti pre gl. z ita dicit ipse q. pñst in illo intellectu: vñ q. gl. i
 precedenti parte voluerit q. qñ pñ stipulat filio ex cā aduētia
 vel castrensi sit inutilis quo ad filiū qui intellectus nō est bon?
 nec verus nec est de mente glo. ut dixi in precedenti parte glo.
 pau. de ca. dicit hic q. ista gl. querens qd si pñ stipulet domū
 fieri filio in solo pñs vel filij tñ q. acqratur patri ex tali stipula
 tione. sed hoc sñ eū est vñ qñ in solo patris tradito forte filio
 in peculiu: sed qñ in solo filij pater stipulatus est edificari non
 pōt acquiri patri pñtas edificij: q. cedit solo q. nō est patris:
 vbi dixi ergo actio utilis ipsi filio z etiam patri posset acquiri di
 recta si sua peculiariter interfit edificari sicut in solo cuiuslibet
 extranei. l. stipulatio ista. s. si qs insulā. s. e. facit: lz ipse nō alle
 get. l. qui insulā. cū ibi no. s. e. z qd no. Bar. hic circa. iij. colū.
 tñ in qñtū pau. de ca. dicit q. acqreretur utilis actio filio itelligo
 sane qñ ex cā aduētia hodie eēt stipulatus vt dixi. s. sed si ex
 cā pfecticia: vt q. pater data pñia pecunia pmissori stipulat?
 eēt fieri domū in solo filij vel patris nō posset dici q. filius pos
 sit agere ex illa stipulatione: q. cum in pfecticijs nil repit ho
 die imutatu ex iure antiquo. l. cū oz. z no. in. l. dñs seruo. z in. l.
 quodcūqz. in pñ. s. eo. z iura antiqua nō patiātur ex stipulatō
 ne pñs acqri. d. l. dñs seruo. cū si. non possit illo cāu acqri filio
 qñ pater pp merita nō eēt motus ad stipulandū: vñ cōclusiue
 saluo istā gl. ē in qñtum loquit in patre stipulante fieri domū i
 solo filij: q. aut ista stipulatio facta ē ex cā aduētia vel castre
 si z acquiratur filio utilis fm distinctionē quā dedi in superiori
 parte gl. z patri acqreretur quo ad usufructum in aduētijs aut
 stipulatus est pater ex cā pfecticia: z tñ filio nō acqrit actio ex
 stipulatione q. in pfecticijs nō sunt imutata iura antiqua vt
 dixi patri aut ita demū querit actio si patris peculiariter inter
 est vt pñ ex predictis. **C** In gl. in ver. tenere in si. vult igif glo.
 q. qñ pñ stipulat filio factū explicādū a filio stipulatio ex to
 to sit inutilis quo ad patrē z quo ad filiū sed bar. quē sequit
 Ang. hoc dixit eē verū qñ pater stipulat ipsi filio z patri acqui
 rere: sed si stipulat simplr tunc secus erit: q. filio ex stipulatio
 ne patris utilis actio acqreret. p. l. si qs operas. z per. l. cū pa
 tronus. s. i. de op. lib. facit fm Ang. l. Stichū. s. quesitum. j. de
 sol. z. l. quodcūqz. s. si qs. s. eo. z. l. pñ. C. de pac. cōuen. z re
 fert ang. q. hāc opi. tenuerūt Be. z Ja. de are. p. l. stipulatio
 ista. s. bi qui. s. cū no. s. e. dicūt ē talē stipulationē posse esse
 vtilem pñ ad acqrendum patri si sua iterfit sicut si cuilibet ex
 neo stipulat fuisse. d. l. stipulatio ista. s. si qs insulā: sed s eos
 tñ hic Jo. de imo. dicens q. hec gl. que vult in casu huius. s.
 alioqn. zc. stipulationē ex toto esse inutilē vñ meli^o dixisse quaz
 dicat Bar. z Ang. z hoc p istū tex. qui simplr z indistincte di
 cit stipulationē esse vtilē. z sic eo respectu vñ velle q. sit inutilis
 arg. l. i. s. z gñaliter. de le. prestā. z. l. de pñcio de publi. cū vul
 garibus. Itē pro hoc facit: q. facile fuisset iuriscōsulto dicere il
 lā inutilem fuisse quo ad patrē tñ. arg. l. vnice. s. finaut ad de
 ficientis. C. de cadu. tol. z. c. ad audiētiā. de deci. Itē p hoc
 facit ratio q. si patri dicat stipulatio ē inutilis necessario ēt erit
 inutilis filio: q. cū fili^o sit adiectus ad obligationē z obligatio ei
 queri non possit cū fm ista iura filius nō possit habere pñiaz
 exceptis castrensibus vel quasi z dotem. l. plz de acqui. here. l.
 Pomp. filadelphus. s. fami. her. nō poterit nec debet sibi im
 pleri illud qd in stipulatione deuenit. p. l. si duo. z. l. qui ita. s.
 qui sibi. s. eo. unde patri non debet impleri quia est factum
 coherens filio nec filio impleri dñ q. adiectus est ad obligatio
 nez z sibi obligatio queri nō potest vt est dictū. z sic ex toto sti
 pulatio redditur inutilis. nec ob. d. s. bi qui i. s. cū no. q. non
 loquit qñ pater stipulatur filio. Sed vbi filius stipulatur vt si
 bi filio ire agere liceat quo casu stipulatio tenet z queritur obli
 gatio patri tñ filio queri potest illud quod in stipulatione deue

nit quia ex suo actu descendit quod qdem non est in casu hu
 ius. ver. alioqn. zc. Facit qd habetur in. l. q. seruus. j. de so. z
 in. l. quod seruus. s. depo. z quod no. per Bar. in. d. s. quod
 sibi: vel scōo potest dici quod illud quod habetur. in. d. s. bi q
 intelligitur. quando patris intererat: vt q. filius ire debeat per
 fundum vicini ad fundum patris. z sic ad cōmodum patris.
 Facit quod no. glo. in. s. sed cū factum. insti. de stip. seruo. Jo
 ibi valet stipulatio. z idem forte fm eum videretur dicendum
 in casu huius. l. si pater stipularetur filio ire agere licere si inter
 esset ipsius patris fieri. nam tunc debet valere stipulatio pro
 pter interesse sicut si extraneo esset stipulatus. per. d. l. stipula
 tio ista. s. si quis ita: z per id qd dictum fuit. s. post bar. z An
 ge. super hac glo. secus quādo non interesset ipsius patris: q.
 videtur tñ q. stipulatio ex toto sit inutilis siue pater stipulet
 filio vt ipsi filio ire agere liceat vt hic siue ipse filius id stipulet
 cum eadē ratio videatur. nam tunc patri nil queri videtur cū
 non sua interfit. arg. d. l. stipulatio. s. alteri. Nec etiā filio cū
 fm ista iura ei nihil queri possit exceptis bonis de quibus su
 pra z ita limitetur dictus. s. bi qui. s. quero. Ad qd bene facit
 fm euz qd no. gl. in. d. s. sed cū factū. s. nō dominus. **C** Nec
 obstat si dicatur q. ēt si patris interfit quando ipse pater stipu
 lat filio ire agere licere non debet posse impleri ipsi filio cū ad
 iect^o fuerit ad obligationē nō ad solutiōez. d. s. qui sibi: q. ve
 rum est q. non poterit impleri patre inuito. s. eo volente sic vt
 ibi sentit By. in quadam apostilla: z indubio hoc casu satis vi
 detur cōsentire pater ex quo nō cōtradixit dum in persona ip
 sius patris impleri nō possit z in suū cōmodū idem tendat. ar
 gu. l. qui patitur. ff. man. secus qñ esset aliquid quod posset pa
 tri impleri. d. l. q. seruus. Non ob. d. l. si duo. s. eo. q. loquit
 quādo ex toto stipulatio est inutilis respectu obligationis cui^o
 respectu dñ solui non posse. sed hoc casu nō est inutilis cū pñ
 sit qñta actio vt filio fiat id qd conuenit. **C** Itē non ob. d. l. si
 qs operas. z. d. l. cū patronus: q. loquūtur quādo actio queri
 dñ post mortē patris filio quo casu fili^o pñiū habere potest. iō
 sibi qñt^o utilis p. d. l. qd cūqz. s. si qs ita Raph. h. ē in qñtū bar
 to. vult q. si pater simpliciter stipulat factuz explicādū a filio
 puta filio ire agere licere p fundū pmissoris valeat stipulatio
 z acqrit utilis filio arguit s bar. q. ibi factū cōsistit in psona fi
 lij tñ obligatio nō queritur filio: sed patri: vt in. s. sed cū factū
 cum ibi no. vbi ita videmus in seruo z dñio preterea si interest
 pñs dñ valere stipulatio per. s. alteri: vt tenēt oēs: s. si pñ stipu
 lat filio ire agere licere si interfit filij satis videm^o ēt sari inter
 esse pñs necessario: q. istud interesse transit ad patrē iure isto
 cū nō sit capax fili^o s. ista iura. d. l. plz. vñ dicit se als cogitasse
 q. iste tex. itelligit velle q. si factū cōferat i psona filij stipula
 tio pñs erit inutilis ē verū quo ad hoc vt factū trāseat de pso
 na filij ad psonā pñs: s. q. obligatio trāseat ad patrē bene va
 let. vñ si pñ stipulat filio dari ille soluendo filio non liberat vt
 d. s. qui sibi: q. obligatio est in persona pñs nō filij. z sic est q.
 si diceret tex. valet stipulatio. ac si in psona filij nō esset apposi
 ta. d. s. q. sibi: vñ dicit modo tex. h. q. in his q. non pñt acquiri
 pñi nō erit ac si pñ fuisset sibi pñ stipulat^o: q. scñ ita coheret p
 sone filij q. nō pōt pñ dicere possum ire agere. tñ dicit ipse se i
 telligere q. obligatio erit in persona pñs vel dñi z nō serui uel
 filij z sic ēt debet intelligi uerba bar. fm eum ista uñ mihi fuisse
 intētio Raph. lz uerba sua multū inepta aut corrupta habeam
 tur. pau. de ca. circa pñdicta dicit in qñtū tex. hic in uerbi. alioqn
 zc. dicit inutile ē stipulationē qñ pñ stipulat factū explicādū
 filio q. dñ intelli q. est inutilis. s. qñtum ad hoc ut pñ possit ex ea
 stipulatōe agere ut sibi pñ lz tenere ire uel agere p dictū fū dū
 tanq̃ factū suū reputaret idē cū facto filij lz bñ est utilis qñtuz
 ad hoc ut pñ possit agere cū liceat filio tenere ire uel agere per
 fundum si interest ipsius pñs hoc fieri. z ita fm eū uoluit glo.
 in. d. s. sed cū factū quā dicit eē oīno uidendā nō aut dñ dici
 q. ipsi filio acquirat actio: z penes eū remaneat: q. isto iure h
 esse nō poterat: z ita dicit intelligendam eēt istam gl. lz bar. s.
 eū hic uideat dicit q. imo filio acquirat utilis p. d. l. si qs ope
 ras. z. d. l. qd cūqz: sed illa iura loquūtur fm pau. de ca. qñ sti
 pulatio collata est i tps quo fili^o eēt sui iuris. z sic posset penes
 eum remanere als cōpetit ipsi pñi nō ut ipse pñ possit ire age
 re: sed ut ipse filius z dicit ēt q. ita uñ intelligere rapb. h. lz ob

scire loquatur fm eū tñ si bñ inspiciat intentio rapha. esse vñ q̄
 ēr nō dato pprio interesse p̄ris actio q̄rat p̄ri. nā qñ interest p̄ris
 oēs fatētur stipulatōez eē vtilē p̄ri vt dixi puto pcludēdū q̄ si
 interest nō valeat stipulatio ad acqrendā actiōem t obligatio
 nem p̄ri t in hoc concordant Bar. t ange. t Jo. de imo. t ita
 ēr d mēte gl. h. t bñ vt mihi vñ p istū tex. i. hbo iutilis : l3 Rap.
 teneat dñū : l3 opī. ei. n. pbat iure nec ēr pbat p tex. nec p gl. i.
 d. s. sed cū factū : qz ibi loquit qñ filius vel seruus stipulat sibi
 agere licere seu tenere nos q̄rim⁹ qñ p̄ stipulat filio tenere seu
 ager licere put etiā loquit dictus. s. h. q. hāc opī. eē verā pbo
 per tex. hic in ver. contra aut tē. vbi ponit aduersariua siue co
 pula q̄ d3 aduersari pcedentib⁹ etiā i iure : vt no. gl. in. l. hoc
 ampli⁹. s. de his i. h. at. s. de dā. i. fē. t in. l. s. si lege. in pñ. s. de
 pe. her. s3 si hā eēt opī. raph. q̄ stipulatio eēt vtilē p̄ri n eēt dī
 uersitas iter vnū cāuz t aliū fateor q̄ intellectui tradito p rap.
 videbantur puenire illa hba posita in prin. legis quasi ille sti
 puletur p̄ri tē. intelligendo q̄ sequētia veniant ad limitatiōez
 non solum p̄mi dicti huius. l. sed etiam illius patris que dicit
 quasi sibi ille stipuletur tē. sed intelligendo q̄ sequētia veniāt
 solum ad limitationem p̄mi dicti huius. l. nihil faceret p Ra
 pha. t omniō magis placet opī. q̄ est d Raph. per tex. i. d. h.
 d aut inducēdo vt induxi. Nec pl3 illa rō reddita per Raph.
 dñ dicit q̄ si pater stipulatur filio tenere seu ire t agere debeat
 valere ad acqrendū patri ratiōe interesse filij : quia dico q̄ si h
 eēt verū sequerē q̄ indistincte deberet valere talis stipulatio cu
 ius dñū vult iuriscōsultus hic. Si aut queraf an quo ad filium
 stipulatio ista sit vtilis vt ei queraf actio puto esse verā opī. gl.
 t dicendū esse q̄ iusto iure nō queratur ei actio vñ obligatio. p
 d. l. placet. Nec obstat tunc. d. l. si operas : quia illa stipulatio
 facta fuit pro se t liberis quo casu intelligit ordie successiuo. s.
 p̄mo p p̄e t post mortē p eius liberis ut ibi. t. l. vt iurifurā
 di. s. si liberi. e. ti. t. l. gallus. s. i. cū ibi no. s. de libe. t posth.
 t idē p plura pbant bar. bal. t alij in. l. liberi. in. viij. col. C. de
 ope. lib. cum si. Nec ob. d. l. stichus. s. quesitū. allegata p An
 ge. qz ibi nihil d̄r quo ad stipulationē patris stipulantis filio il
 lud qd venit explicandū filio t cohereat persone filij. C Non
 ob. ēr. d. l. p̄ de pac. cōuen. qz illa lex habet plures intellectus
 . s. q̄ loquat in stipulatione facta p auū maternū stipulantē de
 scendentibus ex filia dotem matris eoz t ex hoc sit casus spā
 lis fauore dotis vt acquirat ei actio : t illuz tex. ad hoc reputat
 singularem Pau. de ca. in. l. gaius. in fi. s. fo. ma. bar. tñ. i. d.
 l. p̄r improbat hūc intellectū : t intelligit illū tex. in ascendente
 ex linea paterna. iō est alius intellectus q̄ ibi loquat in auo pa
 terno stipulāte nepotib⁹ ex filio emancipato : t sic nō erāt i p̄a
 te aui t sic erant icapaces acq̄sitionis. t istū intellectū pōit ibi
 Ly. nec ēr ob. l. pactū eo. ti. qz illa potius facit pro q̄ dñ dīc
 q̄ ibi nō acq̄rit actio ex illa stipulatiōe descendenti. t sic rema
 net defensata opī. huius gl. q̄ h casu stipulatio sit inutilis quo
 ad filiū isto iure : t ita ēr fuit de mente gl. in. d. l. stichū. s. quesitū.
 in gl. si. quē ad hoc h allegat raph. dicēs q̄ illa gl. ē d opī.
 Ja. de are. t pe. q̄ tenebāt illā stipulatōez parere vtilē actōez si
 lio. p. d. s. s3 cū factū : t p. d. s. h. qz vt ēr t3 Bar. i. d. s. q̄sitū : t
 h tñ hior vñ opī. gl. p̄ dicta. iure aut hodierno dico debere i
 spici an ex cā aduētia vel pfecticia pcessit dca stipulatio in q
 bus casib⁹ an valeat colligif rñsio ex his q̄ dca sūt sup gl. ma
 gna. t ita p̄t itelligi gl. si. i. l. ij. C. de p̄. t cōmit. stip. C In gl.
 si. p hoc q̄ dīc gl. ad de. l. pinde. s. si. cū. l. se. j. de stip. seruo.
 6 C Extra gl. adde p intellectu illius. l. q̄ pōt esse dubiū an tex.
 hic i. h. vñ tē. vñ regere duo copulatiue qñ p̄ stipulat fi
 lio ad hoc vt ualeat stipulatio t acq̄rat p̄ri q̄ stipulet ea q̄ sūt
 iuris. t etiam q̄ illa possint acquiri patri. in quo bar. hic cir
 ca primā vel secūdā col. in. h. opp. qz p filiū. tē. vñ velle q̄ suffi
 ciat alterū p̄dictorū. Jo. de imo. hic dicit q̄ tex. in. s. ei. q. isti.
 de inuti. stip. vñ regere illud fm tñ t nō copulatiue p̄mū t h3
 vel fm eū pōt dīci q̄ sufficiat fm si ab eo icipias. secus si a p̄io
 facit qd in fili. no. gl. i. l. potuit. C. de iur. delib. t sic si icipiat a
 scōo dictio quoqz hic posita in tex. q̄ regl̄r expōitur put stat h
 p vel : t ita t3 ipse subdēs q̄ l3 valeat stipulatio qñ versat i sti
 pulatione illud qd iuris est tñ nō semp v3 vt q̄rat p̄ri : s3 tūc de
 mū cū est tale qd qd filio nō pōt q̄ri si. n. pōt q̄ri filio valeret
 t filio q̄rerē. l. v̄p̄rē. s. testō. el. ij. de leg. ij. iuncta. l. pōp. fami.

ber. qd intelligi d3 fm distinctionē traditā. p gl. in. d. s. si pa
 ctus. de q̄ fuit dcm supra t ad h vt p̄r dicat vtiliter stipulari qñ
 stipulat filio nō attrēto cui q̄rat sufficit alterū p̄dictorū. ita itelli
 git opī. Bar. hic t p hac opī. bñ facit fm Jo. de imo. ista l̄ra.
 in ver. alioqn. q̄ restringit se ad pactū t tale q̄ non pōt q̄ri p̄ri
 cū p̄sone filij cohereat nō aut dixit simplr si p̄ri acq̄ri non pos
 sit inutilis est stipulatio. Adde q̄ gl. ij. hic ibi dñ dicit : l3 nō sit
 iuris est tale. tē. vult apte q̄ nō req̄rat vtrūqz : s3 sufficiat fm.
 7 C Ultra p̄dicta addit Ang. bis dictis p bar. aliq. Et p̄io q̄
 vbi d̄r vtilem esse filio stipulationē p̄ris filio stipulatis pcedit
 qñ p̄sone filij adijc̄it principaliter ad obligationē. nam si acces
 sorie nulla ē etiā quo ad soluēdi potētiā. alle. l. eū q̄ ita. s. q̄ si
 bi. s. e. t id qd no. cy. i. l. cū qdā. C. de ver. sig. s3 dicit Jo. de
 imo. se intelligere ang. voluisse q̄ tūc p̄sone filij dicat adijc̄itur
 p̄ncipaliter obligationi qñ d̄r vt ip̄i filio q̄rat : t fm euz istud
 dcm ang. vñ ineptum : qz in. d. s. q̄ sibi obligatio ē valida t ali
 qua : t querit p̄ri. l3 filio solui nō possit qñ tale qd p̄r fuit filio
 stipulatus qd ip̄i p̄ri veniebat q̄rendū : vt ibi p3 : sed vbi ip̄i si
 lio possit q̄ri tūc vtilis q̄rit filio : vt ē. s. dictū. Adde ēr q̄ ang.
 vñ bene allegare illū. s. q̄ sibi alia rōne : qz ibi nō d̄r q̄ qñ filius
 accessorie adijc̄it in stipulatione sit stipulatio nulla quo ad so
 luēdi potētiā : nec ēr Ly. i. d. l. cū qdā. h. d. C Scōo addit an
 ge. q̄ l3 p̄r legitim⁹ t nālis aut legitim⁹ tñ seu ciuilis possit fi
 lio stipulari : sec⁹ tñ ē in p̄re naturali tñ i quo ēt cessat rō hui⁹. l.
 qz p̄ talē filiū nō pōt q̄ri p̄ri cū nō habeat filiū i p̄tate. iuxta. l.
 itē i p̄tate. s. d̄ his q̄ sunt sui vel alie. iur. isti. de pa. pot. cir. pñ.
 t p hoc dicto allegat hic Jo. de imo. id qd no. bar. in. l. ex fa
 cto. s. si q̄s rogatus. ad treb. C Itē qz m̄r nō p̄t stipulari filio
 cū eū nō hēat in p̄tate. l. debitor. s. si. s. ad treb. t no. p bar. h
 ergo eodē mō dicēdū est in patre t filio naturali tñ. Nec ob.
 q̄ pōt q̄rere filio emācipato : vt hic p Bar. qz ē pp reliq̄as pa
 tris p̄tatis. Facit qd no. fm eum. in. l. pe. t in. l. anpe. C. de qd.
 t meli⁹ facit gl. iuncto tex. l3 ip̄e nō alleget. in sti. de tute. s. si. in
 fi. t no. exp̄sse Ly. in. l. ij. C. de p̄hen. t cōmit. stip. Pro hoc ēr
 adducit Jo. de imo. q̄ bñficia a iure cōcessa legitimis filiis nō
 sūt trabenda ad naturales vel spurios q̄ sunt legib⁹ exosi. iux
 id qd h̄r in auē. ex cōplexu. C. de ires. nup. t. l. si. C. ad orfi. qñ
 imo fm eū possit eē hodie qd de filio adoptiuo p ea que ha
 bentur in. l. si. C. de adopti. t plus nō dicit : sed ip̄e voluit al
 legare. l. pe. C. de adopti. vbi habet q̄ hodie regl̄r filius ado
 ptiuus nō trāsit in p̄tate patris adoptantis. C Sed circa hoc
 vltimum adde q̄ tex. in. l. iureiuran. s. si liberi. cū gl. j. tunc. l.
 si operarum. ff. de ope. lib. vñ probare q̄ p stipulationem pōt
 acquirere filio adoptiuo sicut alteri filio : t illū tex. in materia
 hic allegauit bar. circa finem. dicens per illū tex. q̄ pater p̄t sti
 pulari filio suo monacho. Sed ad illum tex. potest rñdei q̄ruz
 ad propositum nostrum. qz fm illa iura. s3 filius adoptiuus
 erat in p̄tate patris adoptantis. l. i. s. de adop. t in sti. eo. ti. in
 10 prin. iuncto. d. s. i. vñ vñ recidere passus iste in alium articulu
 quo querit an correctā rōne legis intelligat correctā legis dis
 positio. nam patria p̄tās vel eius reliquie erant cā pp quā po
 terat pater filio stipulari. d. l. quodcūqz. s. si q̄s ita. s. e. t. l. pa
 ter. C. de pac. p̄uē. fm unū intellectum. iuncta. d. l. debitor. s.
 si. t. l. stipulatio ista. s. alteri. s. e. t no. exp̄sse Ly. in. d. l. ij. Et
 magis uera conclusio esse n̄r q̄ correctā ratione legis intelli
 tur correctā legis dispō. ut colligitur ex no. per glo. reputatā
 singularem. in. l. i. in prin. in uerfi. puidencia : t ibi bar. s. de
 leg. tu. t no. in. c. miramur. de seruis non or. iuncto. c. a multis
 de eta. t qualita. ubi papa in. c. miramur. uidetur declaratorie
 procedere t affirmare q̄ eo ip̄so q̄ correctā erat ratio canonis
 debebat itelligi correctā dispō ip̄ius canōis : vnde iura dicūt
 q̄ cessante ratione legis cessare d3 legis dispō. c. cum cessare.
 de appel. l. adigere. s. q̄uis. s. de tur. pa. l. q̄ dictū. s. de pac.
 t hoc per plura probat Saly. in auē. ingressi. in. ij. colum. C.
 de sacro sanc. eccle. t ponit bal. in. l. prima. s. solu. matrimo. t
 firmat Joan. de imo. in. l. si vero. s. de viro. in uerficu. fm arti
 culum tē. solu. matrimo. t. in. l. prima. s. si. s. de dona. t in. c.
 post translationem. de renuncia. cum concor. allegatis. per eū
 in dictis locis. licet in contrarium faciat quod no. glo. in. l. t3
 bis. s. i. s. de dona. cau. mor. t quod no. Jo. an. in. d. c. post
 translationem. t Jaco. bu. in. l. ij. C. de conditio. ob cau. t in.

l. si. ff. e. ti. sed rñde: vt per Saly. z Jo. de imo. in locis. s. allegatis z sic videret q ad optiuo filio seu filio legitimo tm nō possit hodie pater stipulari. l. 3. Ange. sentiat dñm. i. alijs aut trāseo cum opi. Jo. de imo. z inquātū ipse allegat ea q habentur in aut. ex cōplexu melius quo ad filios naturales tm facit. l. iij. C. ad. l. i. inl. de adul. z quod no. Guil. de cu. bal. z ange. in. l. i. parentes. s. de in ius voc. cum cōcor. quas allegauit in. d. l. i. ex facto. s. si quis rogatus. el. i. C. Item addit hic ang. in q̄tum bal. vult q si auus stipuletur nepotib⁹ suis post mortē p̄cipiēdis valeat stipulatio z possit illi acgrere p. l. paul⁹. s. pau. el. i. s. de bo. li. Mā ang. hic t3 contra: qz stipulatio d3 fieri per patrem vel aut sed hoc casu tpe stipulationis hic nō erat auus ex quo adhuc nō erat cōceptus nepos. l. si ticius. s. de suis: z legit. z l. i. s. si quis proximior. s. vnde cognati. z sic cum videantur cessare verba legis cessare d3 z legis dispō. d. l. adigere. s. quis: s3 io. de imo. h. dicit q putat turt⁹ eē tenere opi. p. d. s. Pau. vbi videtur expresse velle littera q quo ad aliam q̄ quo ad succedendū ipsi auo in hereditate nō curetur an sit p̄cept⁹ tpe aui vel nō z etiā q hodie quo ad successionē effectualiter non curetur. no. in. l. vnica. C. de his qui ante. aper. tab. z per By. in. l. gallus. in magna distinctiōe. s. de libe. z posthu. dicit ibi. z facit qd no. in. l. qui se p̄fis. C. vnde liberi. sed Jo. de imo. z Raph. hic dicit q dictus. s. pau. non dicit illud ad qd allegatur p bar. hic. qz tex. ibi loquit in operis libertoz in qui bus est hoc p̄ceptuū. z ange. hic fm eum vñ tenere cōtra bar. z ita refidet Raph. Adde q bar. in. l. item pretor. de suis z legit. per. d. s. pau. tener illam eandē opi. quā ipsemet bar. tenuit hic: z idem bal. in. l. si in personam. C. de fidecōmis. per totaz vlti. col. vbi ponit an tales nepotes comprehendant efficaciter sub concessione facta alicui in feudū seu emphyteosim pro se z descendētib⁹ z nepotib⁹: z ponit ēt vnum verbum bal. in. l. qui se patris. in vlti. col. z tex. in. d. s. pau. videtur melius allegari per bar. q̄ per Raph. C. Item addit hic ange. in aliqui bus lecturis fm q hic refert Jo. de imo. Mā dicit ange. esse no. q si filius nudam detentionē acquirit vel simplicē p̄tatem facti eundi vel agendi. ita q non sit seruitus p̄dij pleno iure spectātis ad filium q nū patri acquiritur. Si aut filius per successionem acquirit patri possessionē naturālē z penes filium remanet ciuilis que ciuilis proderit filio quo ad vsucapionē naturalis autem p̄derit patri quo ad vsufructum. l. liber homo. z l. acquiritur. de acqui. re. do. iunc. l. i. s. item acquiritur. de acqui. pos. z ad primū dictum potuit moueri p istum tex. z p. s. sed cum factū. insti. de stip. ser. Imol. hic addit hoc dictum ang. posse procedere qñ filius querit possessionē aduenticioz Si aut quereret possessionē profecticioz tūc quereret oēs possessionē patri per ea que habentur in. l. i. C. de acqui. pos. z in l. i. C. de bo. que lib. C. Adde glo. no. in. l. possessio. s. q in alie na. d. acq. pos. que tenuit q acquirit filio possessio ciuilis. ex cā aduenticia naturalis possessio acquirit patri tanq̄ ei ad quem spectat vsufructus eoz que acquirantur per filium z idem sentit glo. in. l. qui vniuersas. s. i. in ver. alterius p̄tate. e. ti. Et ppter illas gl. dicit ange. in. d. s. qui in aliēa p̄tate: z in. d. s. itē acquiritur q si filius nudam possessionē acquirat acquireretur p̄fī z si filius acgreret vsufructū: z sic p̄ seruitutē p̄sonalē seruitus remanebit apud filium z cōmoditas patris est. Idēz dicit si per filium acquireretur mera detentio. allegat. l. plenum. s. si usus: z l. filius. ff. de vsu z habi. z sic multū variat ange. ibi ab his que hic dixit. Adde etiam fm Imo. in. d. s. qui i aliēa. q. gl. in. l. iij. s. si filio. ff. cōmo. sentit q si filio res cōmodata est vel deposita est apud filium nullum ius acquirit patri: sed filius. rñc habet vt paterfa. z istud tenet Imol. in. d. s. qui i aliena. vbi subdit q si non de detentione filij: sed de mera possessione filij queratur d3 dicit q aut fuit iniuste quesita z nō acquirit patri. l. q seruus. ff. de acq. pos. si aut sit iuste quesita dicit se nō videre quō mera possessio acgrī possit. i. q sit possessio sine fructuū acquisitionē. cū videat trahere secū acquisitionem fructuū. l. qui sit. s. i. s. de usu. si tñ esset repire casuz i quo posset queri iuste mera possessio nō habens effectū acquisitionis fructuū videret fm eū. q tunc nil patri acgreret ex quo patri non posset queri vsufructus vel eius cōmoditas p ea que no. in. d. s. si filio. z dicit q illud qd dicit ang. in. d. s. acquiritur. d. ser

uitute p̄sonali d3 intelligi pcedere hodie fm tpa fm que fili⁹ est capax eoz que iuris sunt iuxta. l. cū o3. C. de bo. que libe. z fm no. in. l. si. C. de usufru. sed de iure s̄foz. filiusfa. nō erat capax eoz que sunt iuris. iō trāsbat p̄sonalis seruitus in patre. tñ cōmoditas utendi remanebit etiam in filio: ut videt p̄bari in. d. l. plenu. s. si usufru. cū ibi no. z in. d. l. filio. Sed Ro. in. d. l. possessio. s. i. t3 q sicut qñ relinqt ab alio usufructus filio tuo acquirit tibi patri cōmoditas p ea que habent in. d. l. plenu. ita etiā qñ filius h3 detentionem dicēdum est q ius detentionis nō acgritur patri p no. in. d. l. iij. s. si filio tñ non acgrit patri commoditas detentionis sicut dictuz est de cōmoditate usufructus. z sic tenet opi. ange. in. d. l. possessio. s. i. z fm p̄dicta intelligit id qd no. gl. z Ly. in aut. idē est. C. de bo. q libe. vbi habet q qñ vsufruct⁹ pcedit filio acgrit patri cōmoditas. Et no. ēt bar. in. d. l. si. ad si. post Ly. C. de usufru. puto etia3 verū q vbi nō pōt cadere translatio cōmoditatis ipsius detentionis in patrē nil acquirat patri tanq̄ sit factum mere coherēs p̄sone filij quo casu solū p̄siderat p̄sona filij vel serui. l. stipulatio ista. s. hi qui cū. s. se. s. e. ita pcedit opi. ang. hic. Sed vbi cadere posset translatio seu acquisitio cōmoditatis in persona p̄ris nō pcedat opi. ang. in. d. s. itē acgrim⁹. z in. d. s. q i alie na. qd intelligit qñ ex cā aduenticia p ea que dicta sunt. s. nec p̄ dictis p̄dicere vñ id qd no. gl. in. d. s. si filio. nam l3 glo. ibi loquat in re cōmodata vel deposita filio quo casu nō trāsit possessio. sed detentio in cōmodatarium vel depositarium. l. rei cōmodate. e. ti. z l. l3. s. rei deposite. ff. de positi. tñ ibi non poterat cadere aliq̄ translatio cōmoditatis in patrē sed vbi cadere posset secus est. Exemplū si filius est colonus alteri⁹ qui colonus nō d̄r possidere: sed detinere. l. certe. s. is qui. s. de p̄ca. z l. cōi diuidundo. s. neq3. cum gl. s. cōi diui. z talis detentio producit acquisitionē fructuū rōne volūtatis locatoris. l. si seruus. s. locauit. j. de fur. z declarat bal. in. l. certū. C. de rei ven. quo ad talem cōmoditatē dicam fieri acquisitionē fructuū patri sicut dcm̄ est in vsufructu p̄cesso filio eadē rōne ad quod ēt vñ de no. per gl. in aut. vt li. ma. z auie. in prin. in ver. parentib⁹.

13 C. Ultra p̄dicta addit hic Imo. inquātū bar. hic tangit an pater possit stipulari filio mōacho. z tenet bar. q sic. s3 Imol. dicit in dñm facere: qz stipulando tali filio acquireret monasterio: vt in aut. ingressi. C. de sacrosan. ec. z sic vñ q stipulatio non valeat tanq̄ facta extraneo. per. d. s. alteri. Tamē dicit posse saluari dictū Bar. qz sicut potest stipulari filio suo existenti i adoptione alterius: vt. l. vt iurifurandi. s. si. cum ibi no. s. de ope. lib. quo casu quereretur ipsi patri adoptiuo. in cuius p̄tate erat fm illa tēpora. ita hoc casu tollerari d3 q possit ipsi filio stipulari: l3 veniat querendū alteri. Et pro hoc facit fm eū: qz filius habet viuere de rebus mōasterij. z sic satis videt vtilitatem p̄cipere. C. Item addit Imo. his que tangit bar. hic. dñ querit quid si mater accepit fundū in emphyteosim p se z filijs vel liberis. an acquirat eis: z tenet bar. q sic: qz hec stipulatio interponitur super re que est vel futura est matris iure vtilis domini. ideo debet posse mater alteri querere super tali re. p. l. publicia. in prin. s. depo. Imol. reputat hoc dictum no. p ampliatione dicte. l. publicia. cum si. quia inquantum ibi dicitur q potest quis alteri pacisci stipulando super re sua: vt plene per barro. l. stipulatio ista. s. si stipuler. maxime in. ix. fallentia. s. e. procedit siue res erat iam sua tempore quo stipulatur siue res sit sua p illū s̄cū circa quem apponitur pactuz vel stipulatio: s3 de h̄ articulo tetigi satis plene. in. l. ex fco. s. si qz rogatus. el. i. post bar. z alios ibi. s. ad treb. z ad ibi no. mere mitto. C. Itē in q̄tū Bar. hic tangit an pater videat idubio stipulari filio vt heredi. an nō filio vt filio an ut extrāeo. imo. hic in aliquibus loquit aliter q̄ bar. nam Imo. facit duos casus principales primus est quādo pater stipulatur filio nō admixta persona patris. Secundus est qñ stipulatur filio admixta persona patris: vt qz pater stipulatur pro se z filijs: in primo casu satis videtur ipse transire cum distinctione glo. z doc. in. l. si tibi decem. s. si pactus. s. de pac. z Barto. hic de qua distinctione feci mentionem super gl. p̄terquam inquantum glo. z docto. cōmuniter volunt q quādo dubitatur an pater stipulādo filio videatur indubio stipulari filio ut filio an vt heredi an ut extraneo videatur indubio stipulari ut heredi. si de

filiatione merito facta est: ut not. gl. et doc. in dictis locis. Nam
 Imo. in hoc non sequitur distinctionem predictam. Imo vult so-
 lum debere attendi an de nomine proprio solum sit facta mentio
 et non de filiatione: et tunc videatur stipulari ut extraneo. et per con-
 sequens non valeat. l. et heredi. §. nos autem. ver. ceterum. et ibi
 bar. §. de pac. Si autem fuit facta mentio de filiatione: et tunc di-
 citur quod si pater stipulatur ab eo qui propter merita filii mortuus est
 ad promittendum patri stipulanti filio: et tunc videtur stipulari ut filio
 et per consequens ut ex causa aduenticia. alle. l. cum aliquis. cum ibi no-
 per doc. C. de iur. delibe. melius probatur in. d. l. et heredi. §. nos
 autem. ver. iulianus. §. eo. et ibi bar. Aut stipulatur ab eo qui vo-
 lebat donare patri vel alteri contemplatione patris: et tunc si pa-
 ter mouetur ad stipulandum propter merita filii: ut quia hoc ex-
 primitur siue vere interuenerint merita siue non presumetur stipu-
 lari ut extraneo. et sic non valebit. per not. in. d. §. si pactus: et i.
 d. l. si donatione. C. de col. Aut non expressit se pater facere pro-
 pter merita: et tunc si merita non recepit pater a filio videtur ut fi-
 lio stipulari: ut. d. l. si aliquis. et per ea que. §. dicta sunt quod prece-
 dit quando pater stipulatur dari filio cum erit sui iuris seu post mortem
 patris. l. quodcumque. §. si quis ita. §. eo. et sic filio queritur utri-
 lis: ut ibi alii autem si stipuletur dari pure filio cum videatur stipulari
 profectiuum ex quo promittens videtur promittere contemplatione
 patris: ut no. in. l. cum oportet. in prin. C. de bo. q. libe. queretur
 patri et videretur pater sibiipsum in effectu stipulatus. ut hic. Si
 vero bene merita recepit pater a filio tunc videtur filio ut extra-
 neo stipulari secundum gl. in. d. §. si pactus: et sequitur bar. ibi et videtur
 sequi Ange. hic. quod secundum Imo. videtur intelligendum quod iuxta quan-
 titatem meritorum stipulatur vel minus. alii autem si plus saltem in eo
 pluri videntur ut filio stipulari ex respectu illius pluris merita non
 processerunt. ar. l. que de tota. in prin. §. de rei. vendi. vel si eum
 potest dici quod in casu isto si aliud non appareat in dubio si meri-
 ta processerint cum tunc pater possit moueri ex duplici causa ad
 stipulandum. scilicet propter merita filii et propter affectionem stipulan-
 tis debeat presumi causa propter quam stipulatio potius valeat
 quam pereat. ar. l. quotiens. in stipulationibus. §. eo. et c. abbate. de
 verbo. sig. et per id quod in simili no. Imo. in. c. in presentia. de re-
 num. cuius dictum retuli super glo. magna. nec curandum est hoc
 casu secundum eum. an nomen proprium precedat et appellatum sequa-
 tur: quod omnino debet attendi ad appellationem ut res potius valeat quam
 pereat. Et sic non obstat. l. si comis seruus stipularetur. §. de stipu-
 seruo. ubi dicitur debere inspicere id quod prece-
 dit: quod loquitur quando utroque casu stipulatio valeret: ut ibi patet: et hoc ultimum
 est de mente Bau. in. d. l. et hereditate. §. nos autem. quod ulti-
 mum est no. pro limitatione dicte. l. si communis seruus. C. Secun-
 do vero casu principali quando stipulatur pater admixta persona
 filii recipiendo pro se et filiis. dicitur Imo. quod hoc casu videtur stipu-
 latus ordine successiuo. scilicet sibi primo et post mortem eius filiis: ut.
 d. l. ut iurisiurandi. §. si liberi. cum ibi nota. et in. l. si quis ope-
 ras. cum ibi no. §. de ope. liber. et not. bar. et alii in. l. gallus. §.
 i. de liber. et posthu. et quod secundum bar. hic. et in. d. §. si pactus. si sti-
 pulatus est id quod sui natura transit solum ad filios ut quan-
 do recepit fundum in emphyteosim ab ecclesia que concessio
 non transit nisi ad filios. secundum bar. per. §. emphyteosim. in au-
 de non alie. ideo spectabit tunc ad filium et si nolit esse heres pa-
 tris. ar. d. §. si liberi: et aliud in feudo. c. i. an agna. vel fili. Si
 vero stipuletur aliud quod sui natura transeat etiam ad extraneos
 heredes videtur stipulari filio ut heredi. ita intelligatur id quod
 no. in. d. §. si pactus. ideo acquirere ei si erit heres: et si non erit
 heres acquireretur illi qui heres erit. l. tale pactus. §. si. §. de pa-
 secundum Imo. hic in. ii. et in. xi. colu. C. Subdit tamen quod in quantum pro-
 xime dictum est: ut quod videtur stipulari filio ut heredi non vide-
 tur esse de iure verum per id quod no. bar. in. l. liberorum. de bo.
 sig. ubi tenuit quod in contractibus appellatione liberorum non
 continentur nepotes per regulam. l. veteribus. ff. de pac. et per
 hoc facit secundum Imo. quod no. Archi. xvij. q. iij. si quis suadere. ubi
 tenuit quod in contractibus masculinum non concipit femininum. per
 dictam. l. veteribus: et l. quicquid astringere. de verb. obliga.
 attento quod in contractibus non reperitur aliter iure expressum: sed
 si videatur stipulari pater filiis ut heredibus continetur sub ap-
 pellatione filiorum nedum nepotes: sed etiam extranei. argu. d.
 l. tale pactum. §. si. et sic secundum eum dicitur quod aut sit solum mentio de filiis

in actu qui non potest conuenire filio: ut filio sed bene potest con-
 uenire ut heredi. exemplum in pacto de non petendo si pacisci-
 tur pater ne a se neue a filio suo petatur cum filius se non obliga-
 uerit. nam intelligitur stipulatus ei ut heredi. l. auus. §. de pa-
 et l. auus. §. de pac. dora. et ita intelligitur gl. in. d. §. si pactus.
 Aut sit mentio de filiis in actu qui potest conuenire filio: ut filio
 et etiam ut heredi exemplum quando conceditur aliquid patri
 pro se et filiis: et tunc in dubio si aliud non apparet ex alijs coniectu-
 ris videtur pater stipulari filiis ut filiis non ut heredibus et si sit
 res transmissibilis ad heredes quoscunque. argu. d. l. cum aliquis
 et hoc casu non comprehenduntur nepotes nec descendentes. et
 ergo multo minus extranei heredes cum stipulatio sit stricti iu-
 ris. et in ea comprehendere non debet persona non nominata. arg. d.
 l. quicquid astringere: et sibi imputet stipulator qui sic stricte
 fuit locutus. d. l. veteribus et hoc casu videtur quod filius et repudia-
 ta patris poterit venire ex predicta stipulatione seu concessione. et
 si alius esset institutus cum filio non posset concurrere cum eo in dicto
 iure. nec obstat secundum eum. l. continuus. §. si. §. eo. quia dicit posse
 responderi quod ibi loquitur quando totum non potest queri nominato. se-
 cus si potest queri ut in casu proposito. quod tunc ille solus venit et non
 alius ut videtur in simili ibi in ultimo responso. Et sic ex predi-
 ctis patet. quod si conceditur etiam a privato alicui res in emphy-
 theosim pro certa annua mercede quod hoc casu non veniunt nepo-
 tes: nec alij extranei heredes. et si contra hoc opponeretur quod in con-
 trarium facere videtur: quod sequeret quod si pater recepit rem in em-
 phiteosim pro se et filiis si diceremus quod transiret ad filium non ad
 heredes. sequeretur quod filius qui non esset heres patris non deberet pos-
 se conueniri pro pensione. argu. l. i. C. ne fili. pro pa. et per totum
 dicitur Imo. quod ad hoc posset responderi nota. per bal. in au-
 de. si quis
 ruinas. in. v. col. C. de sacrosanc. eccle. ubi voluit de hoc non esse
 curandum: quod tenebitur hypothecaria pro canone seu pensione so-
 luenda filius possidens per textum quem reputat menti tenendum in. §.
 scire. in au-
 de non alie. Sed dicitur Imo. quod hec responsio non vide-
 tur sufficiens: quod non prederet hec responsio. si non esset facta obli-
 gatio bonorum: sed dicitur quod hoc nihil est ad aliud quam dicitur bal. na-
 bal. intelligit quod pro pensione soluenda sit obligata ipsa emphytheo-
 sis absque alia expressa obligatione hominis per. d. §. scire. Sz
 alia ratio dicitur quod ille textus non probat. primo quia loquitur solum in
 emphytheosi ecclesiastica. Item si bene inspicatur non dicitur quod pro cano-
 ne bona sint hypothecata. Unde Anto. de bu. et Imo. in. c. po-
 tuit. de loc. super gl. iij. et Ange. i. d. l. vniuersas. C. ne rei do-
 minice vel templorum. dicunt quod si reperiatur quod pro tributis so-
 luendis sit obligatus fundus pro quo debentur tributa: vnde con-
 tra quemcumque possidentem fundum agi potest pro tributis patris
 non solutis. l. imperatores. §. de publi. l. i. et iij. C. sine cen. vel
 reli. tamen dicunt quod non reperitur hoc in canone debito pro emphy-
 theosi: ut etiam no. bar. in. l. si. C. de iure emphytheo. etiam si sit
 emphyteosis concessa ab ecclesia. secundum ange. Anto. de bu. et Imo.
 in dictis locis. vnde dicitur Imo. hic. quod ad obiectum potest responde-
 ri altero de duobus modis. prima quod domino succurratur eo quod
 poterit agere rei versus. aduersus quemcumque possidentem sibi pensio non
 solvatur infra tempus taxatum a iure: ut per in. l. ij. C. de iure emphy-
 theosi vel secundo potest subtilius dici secundum eum quod poterit conueniri ipse filius
 ad pensioem eo quod acceptando emphytheosim versus eam acceptare cum
 onere suo. ar. l. secundum naturam. de reg. iur. et l. via constitui. §. ij. de ser-
 ui. rusti. p. di. et c. ex litteris. de pigno. cum. n. p. receperit pro se et
 filiis quod idem est ac si dixisset recipio nomine meo et nomine filiorum. l. si
 deicommissa. §. interdum. de lega. iij. et no. bar. in. l. i. §. nunciatio. i.
 iij. col. §. de ope. no. nu. Item cum dicta rem receperit nomine suo et
 filiorum: et propter nomine suo et filiorum promiserit soluere canonem. meri-
 to filius teneri debet sicut mandato eius pater promississet cum ratifica-
 tione trahit retro et mandato preparatur. l. si. C. ad macedo. et fa-
 cit. l. i. et ij. de instito. Interdum vero in stipulatione fit mentio quod
 pater recipit pro se ac filiis et heredibus: et tunc dicitur quod si res est que
 potest transire ad heredes extraneos versus stipulari filiis ut heredi-
 bus. d. l. tale pactum. §. si. et l. si pactum. §. de pba. et ideo si filius repudia-
 ret hereditatem nil posset petere vel habere ex vobis dicta stipulatio-
 nis vel receptionis: sed ille qui erit heres: ut. d. l. tale pactum. et sic
 isto casu illa verba et heredibus nedum ampliabitur: sed etiam restri-
 gent certo respectu: et hoc casu prece-
 dit id quod no. bar. in. d. l. ut
 iurisiurandi. §. si liberi. et facit secundum eum quod no. bar. in. l. gallus. §. i.

et. §. nunc de lege. de lib. et post. sed voluit allegare no. p. bar. in d. l. gallus. §. et si parere. ubi autem bar. videtur velle dñm si bñ in spiciatur. Si vero e rea que nō pōt trāsire ad extraneos hñdes tunc illud hñbū et heredibus zc. cōprehēdit alios descēdētes. argu. eius qd habetur in. c. i. de alie. seu. per no. per bar. i. d. §. nunc. de leg. sed vult allegare per bar. in. d. §. etiā. nec hoc cāu requiritur qd ticius sit heres pterquā in feudo. c. i. an agna. vel filius. et rō sit qd illa verba et heredib⁹ veniunt ad amplianduz in dubio nō ad restringēdū nisi resuleret aliqua absurditas. argu. d. §. nunc de lege. sed vt dixi vult allegare no. per bar. i. d. §. etiā. vel nisi aliter ex p̄dictis appareret. l. ea tamē adiectio. de leg. iij. maius dubium eē posset fm eum in nepote an in dco cāu possit venire etiā si nō sit heres ex quo appellatōe heredis cōprehēderetur per no. per bar. in. l. ex facto. §. si. s. ad treb. in quo dicit forte posse concludi ppter illā copulatiuā. et qd videtur vniformiter copulare. l. seie. §. gaio. s. de fun. instruc. si cut filius ēt nō heres inuitatur. ita etiā videatur inuitati descēdētes nepotes per illa hñba et heredibus. et idē fortius si dixisset p se et filijs descēdentibus seu liberis. secus si pater stipulatur p se et heredibus suis rē que nō transīt ad extraneos heredes. qd tunc requireretur qd sit descēdēs et heres. per no. in d. l. ex facto. §. si. et per hoc videtur qd bar. non perfecte nec bñ ex toto fuerit locutus in. d. l. vt iurifuradi. ubi in effectu videt̄ dīdicere aliquibus que supradicta sunt. sed videtur qd id qd. s. dictum ē sit melius fm Jo. de imo. vel fm eum dic qd indistin. cte ubi sit mētio de herede siue dicatur pro se et filijs heredib⁹: siue pro se et heredibus suis siue res de qua agīt sit talis qd pos sit ad extraneos trāsire siue non. si filius vel nepos velit venire oportebit ipm esse heredē. et sic illa hñba et heredibus nō soluz ampliabūt. vt no. per bar. in. d. l. gallus. §. etiā. sed et restringēt. vt no. per bar. in. d. l. vt iurifur. facit qd no. in. d. l. ex facto. §. si. et fm hoc quādo sit mētio de herede erit differētia inter cāuz quādo res pōt trāsire ad extraneū. sed tantū ad descēdētes i hoc solū qd in pmo cāu ampliabūt ad extraneos heredes. scō cāu solū vt filius vel nepos nō possit venire nisi sit heres. et hoc videtur de mente bar. in. d. l. et iurifuradi. et fm hoc illd quod ibi dicitur supplebif per no. per eū in. d. l. gallus. et similiter id quod ibi dicit in. d. l. gallus. supplebif per not. per eū. in. d. l. vt iurifuradi. et ita rñdet Jo. de imo. h raph. cu. circa p̄dictaz materiā dicit qd glo. in. d. §. pactus. facit tria mēbra. s. qd aut p̄ stipulatur filio vt extraneo aut vt filio aut heredi pmo cāu nō teneat stipulatio. sed istud dicit se reprobasse super glo. in hac l. vt retuli. sup dicta gl. ubi dixi qd tenēdū i illo subdit etiam in quātuz Bar. dicit qd ubi pater stipulat filio rē de sui natura trāsitoriam ad quoscūqz heredes puta emphyteosiz a p̄uato cōcessaz videtur stipulari filio vt heredi qd et eum facit tex. in. l. qd cūqz. §. si quis ita. cū ibi no. s. e. ubi non videtur stipulari vt heredi nisi fm eū rñdeas qd ibi nō poterat icipere actio ab hñde. eo qd iure ffoz. nō poterat quis stipulari heredi post mortē stipulantis. vt habet in. l. vnica. C. vt actio ab hñde que rñsio nō videtur mihi bona. vt colligitur ex. l. hereditariū. ff. de bo. auc. iudi. pos. iuncta. d. l. vnica. C. Item qd si post mortē poterat qd stipulari filio suo qd nō esset heres. vt in. d. §. si qd ita. multo magis debeat posse iure ffoz. stipulari post mortē suā heredi. l. cōtinuus. §. si. j. e. dicit etiam ipse qd cōtra Bar. facit. l. filiussa. §. cuz quis. ff. de leg. i. et l. seia. in pn. cum glo. in h. factum videri. ff. de dona. cā mor. vñ dicit cogitādū. et qd p hoc nō discedit ab opi. Bar. que fm eū potest itelligi. qñ pater stipulatur filio admixta psona patris. vt qd stipulatur sibi patri et filijs ordine successiuo. s. post mortē ipsius patris. et ita dicit qd intelligit bal. in d. §. si pactus. in fi. Pau. de ca. etiā hic vñ trāsire cū glo. i. d. §. si pact⁹. et cum his que no. Bar. hic. et ibi p̄terq̄ in quātum glo. et Bar. vult qd et stipulatur filio vt extraneo seu ppter merita nō valeat stipulatio. sed in hoc reprobaui sup gl. opi. suaz et sustinui opi. glo. et Bar. C. Adde qd in pmo casu principali qñ pater stipulatur filio nō admixta psona patris videt̄ vera distictio Jo. de Imo. et dum ipse pmo ponit vnā opi. videt̄ qd qñ p̄cesserunt merita filij erga patrem stipulantem filio p̄sumat pater mot⁹ p̄pter merita ad stipulandum vt extraneo si merita sint condigna ad extimationem rei deducte in stipulatione. C. Adde qd pro hoc facit id qd no. in fili Bart. in. l. si quis pro

eo. §. i. in fi. j. de fideius. et quod no. Bal. in auc. vñ si parens. C. de inof. test. et in. l. illud. in. iij. q. C. de sa. san. ec. et in. l. si do. natioe. C. de col. et et Jo. an. in addi. Spe. in ti. d. re. ec. nō ali. in rub. et Saly. in. l. filie. in. vij. col. C. fami. her. et Jo. de imo. in l. aquilius regulus. de dona. tñ quo ad casum nostz magis placet sequens opi. posita hic p Jo. de imo. quā retuli. in superiori distinctioe. in ver. vel fm euz pōt dici qd in casu isto sit aliud zc. que opi. fuit etiam de mente Bal. i. d. §. si pactus. in lec. antiq. et sic in dicto cāu pmo pncipali qñ pater stipulatur filio simpliciter et non ipsi patri videtur in dubio stipulari filio vt filio non vt heredi. maxime p. d. l. quodcūqz. qd isto casu stipulatio ista nunq̄ cepit nec potuit incipere hñe effectū in persona patris. et ita est etiam de mēte Bal. in auc. si qd ruinas. C. de sa. sanc. ec. circa. iij. col. dū allegat. d. l. quodcūqz. bñ facit id qd statim dicam referendo bal. in. c. i. circa pnci. in ti. an agna. vel fili⁹. Nec obstant iura allegata p gl. in. d. §. si pactus. dum gl. dicit qd in dubio videt̄ stipulari vt heredi qd loquūtur qñ p̄ncipium acq̄sitionis cepit radicari in persona ipsius stipulatoris. ita loquit̄. l. si pactum. s. de pba. cum si. Secundo vero casu pncipali. qñ pater stipulatur filio admixta persona patris tunc addendo distinctioni tradite. per Jo. de imo. hic. Dic qd puto esse vñ qd si pater stipulatur pro se et filijs simpliciter illud quod de sui natura est transitorium ad heredes videtur stipulari filijs vt heredibus. et sic ordine successiuo. et sic pbant no. p glo. in. d. §. si pactus. l. j. Jo. de imo. h dicat dñm. p no. p bar. in. d. l. liberorū. Sed responde qd bar. ibi non tractat an pater videat̄ recipere p filijs tanq̄ heredibus. sed an nepotes etiam si nō eēnt heredes comprehendantur in illa dispositione in qua expresse vocati sunt filij. Nec etiam ob. d. l. cum aliquis. quia ibi nō queritur an p̄ vel dñs recipiens p se vel filio vel seruo videat̄ recipere p eo vt herede suo. et sic cessat ibi ratio de qua in. l. scripto. s. vñ li beri p quā se fundat gl. i. d. §. si pactus. limita tñ dictaz conclusio nē multū no. nisi pater aliter stipulatus esset sibi et aliter stipulatus eēt filio. qd tūc nō videt̄ filio stipulari tanq̄ heredi. et sic qd sibi acquiri debeat directa actio que acq̄rit̄ heredi. sed videbit̄ stipulat⁹ ei vt filio. et sic acq̄ret ei utilis actio. et si nō sit heres. ita no. dicit bal. in. c. i. in pn. in ti. an agna. vel fili⁹ allat. d. l. seia. in prin. iunc. gl. in. h. factū videri. et ibi habes i tex. exēplū hui⁹ limitationis. d. dona. cā mor. In alijs transeo cū distinctioe Jo. de imo. tamen in vltimo casu quē ipse ponit. s. qñ pater in stipulatione mentionē fecit de filijs et hñdibus an acq̄rat filio et si nō sit heres. C. Ultra ea qd dicit Jo. de imol. adde in hoc pulchro et quotidiano articulo qd bal. in. l. i. C. d. iur. emph. i. ij. col. v. ubi dubitat de hoc q̄res qd si dñm ē pcedo bal. et ei⁹ filijs et hñdib⁹ i emphyteosiz an illa hñba et hñdibus amplient adeo qd si recipiens instituat filios hñdes vna cū eñneis oēs cōcurrat. et p pte affirmatiua facere vñ s. eum. l. ea tñ adiectio. s. de le. iij. C. S. in dñm qd illa hñba restringat adeo qd nō sufficit qd sit fili⁹ nisi sit heres. nec qd qd sit heres nisi sit fili⁹. qd videt̄ eē oīo pplexiua cum copulet qualitates nō per modum demonstratiōis. s. p modū vt ex plurib⁹ fiat vnū. l. iij. §. hoc autē. cū ibi no. ff. de it. actuqz p̄uata. C. Soluit qd copula nō āpliabit heredes eñneos qd dñ fieri interpretatio in ptem hñsimilē et meliorē et p quā cesset absurdū. vñ qd absurdū eēt extraneū heredem adiungi hñdib⁹ descēdentib⁹ itelligit̄ qd eē debeat heres sanguinis et nō extraneus. ar. l. lucius. s. de here. isti. et d. l. tale pactū. §. si. et d. l. ex scō. §. si. ipsemet bal. i. l. cāius. s. solu. ma. i hoc articulo refert opi. bar. in. d. l. vt iureiu. fundatā. in. §. ep̄hyteosim. i auc. d. nō alie. et subdit bal. qd Ray. in sua disputatione que incipit qdam habebat duos filios emancipatos ticiū et seiu zc. limitabat in in effectu opi. illā quā t̄z bar. in. d. l. vt iureiu. et volebat Ray. qd si dico recipio i emphyteosim p me et meis heredib⁹ masculis vsqz in tertiam generationē qd tūc illd nomē hñdib⁹ non flet p̄prie nec requiritur qd fili⁹ vel nepos sit heres. qd illud adiectiuum masculis declarat illud substantiuū hñdibus. et sic nō requirit h casu vtrūqz qd ē fm bal. sed io. de imo. i. d. l. cāi⁹. dicit nō videre quo illud verbum masculis de necessitate declarat qd illud hñbum heredib⁹ debeat intelligi in filijs et descēdentib⁹ tñ cum etiā extraneus masculus et femina possint institui heredes et i emphyteosi p̄cessa a p̄uato possint succedere si velint cōtrabentes. vñ satis vñ esse qd operentur illa hñba ad excludēdas il

las feminas extraneas institutas heredes. tamen dicit se fateri
 q̄ in q̄one ray. attēta q̄ subiūcta fuerūt illa h̄ba vsq̄ in tertias
 generationē forte procedit illō ray. q̄ videātur h̄ba referri ad
 liberos. attamē q̄ potuit noiare sub nomine filiorū z nomina
 resub nomine heredū videtur fm̄ Jo. de imo. q̄ presumi dbe
 at mentē suam fuisse q̄ debeant eē heredes vt dixit bar. in. d. l.
 vt iurifuradi. de quo tamē dicit eē dicendū put ip̄emet hic. lz
 ibi dicat se si allegasse hic dictā decisionē ray. Addo circa hoc
 q̄ et si nō eēnt adiecta illa h̄ba vsq̄ in tertiam generationē. tñ
 videtur q̄ illud h̄bum masculis heredibus nō intelligatur de
 extraneis heredibus sed de descēdētibus. ita enim voluit bal. i.
 l. liberti. in vltima col. de ope. liber. alleg. tex. in. c. i. de eo qui
 sibi z heredibus suis masculis. ita etiam tenet bal. in. l. gallus.
 §. etiā si parente. de libe. z posthu. referens hoc fuisse dictum
 ray. pro quo alleg. c. i. §. z si clētulus. de alie. feu. z cum Bal.
 transiit et simpliciter pau. de ca. in. d. §. etiā si parente. Idem
 etiam tenuit ibi raph. reputans illam decisionē bal. eē multum
 nota. quāuis fm̄ eum tex. allegatus ibi per bal. nō bene probet
 q̄ loquitur quādo h̄ba proferūtur super re que de sui natura
 nō erat transitoria ad extraneos q̄ loquitur in materia feuda
 li iuxta. c. i. de suc. fen. z. c. ticius. si de feu. cōtro. fue. inter do.
 z agna. per quam vltimā rōnem Jo. de imo. in. d. §. et si parē
 te. indubio forte reprehēdit illam decisionē bal. ibi quādo illa
 verba eēnt prolata super re que de sui natura esset transitoria
 ad quēcūq̄. tamē veram puto opi. bal. quantū ad interpreta
 tionē dicti h̄bi masculis. q̄ si recipiēs voluit includere suas fili
 as feminas non ē h̄simile q̄ voluerit includere extraneū ma
 sculum z excludere filias proprias quod eēt absurdū. l. cū acu
 tissimi. C. de fideicō. z. l. cum auns. de cōdi. z demō. vnde ver
 bum heredibus rōne absurditatis euitāde etiā videmus restri
 gi ad descēdētes tantū. d. l. ex facto. §. si. cum ibi no. per quā
 rōnem videtur hāc partē tenere Jo. an. in addi. specu. in ti. de
 testi. in rub. in vlt. q. **P**rosequendo p̄ncipalē articulū adde
 q̄d ang. in. d. §. etiā si parēte videtur tenere q̄ illa h̄ba filijs he
 redibus tangāt. z sic sufficiat eē filium tñ vel heredē tñ p. d.
 l. ea tamē adiectio. nisi dicta h̄ba essent plata super re que de
 sui natura nō trāsit nisi ad filios seu descēdētes vt sup. feudo.
 tūc illa culpa nō augebat sed restringebat vnde debebūt tūc si
 lii eē heredes adeo fm̄ eū nō sufficeret q̄ eēnt heredes institu
 ti in re certa. sed requiritur q̄ sint instituti in toto allegat no. p.
 specu. in ti. de loca. §. nūc aliqua. z voluit allegare eū in versi.
 lxxviii. de quo facit mentōz bar. in. d. l. ut iureiur. §. si liberi. sed
 specu. nō loquit̄ precise quo ad p̄ncipale propositū nostrū. sed
 solū loquitur q̄n pater recepit p se z filijs simpliciter. z querit̄
 an trāseat ad filios viriliter. an vero p rata quote hereditatis. z
 arguit pro z. z nihil firmat Jo. de imo. in. d. §. z si parente.
 simpliciter refert opi. ang. ibi et minus perfecte refert opi. ang.
 ibi vt patere pōt ex p̄missis. z nihil firmat raph. i. d. §. et si pa
 rente. tenet q̄ debent eē filij z heredes allegat. d. l. ex facto. §.
 si. cum ibi no. subdit q̄ bar. i. d. §. si liberi. videtur velle q̄ q̄n
 pater recepit p se z liberis simpliciter nō requiratur q̄ sint he
 redes. sed hoc fm̄ eū ē p̄tra. d. §. emphiteosim. Saly. in. l. ij. q.
 xx. C. de iure emphi. dicit q̄ iste articulus ē sibi dubius quādo
 pater recepit emphiteosim pro se filijs z heredibus. z premit
 tit q̄ illud h̄bum h̄dibus h̄z duplicē intellectum. vnum vulgi
 aliū iuris ciuili. quantū ad sensum vulgi h̄des sunt filij z de
 scēdētes. ita accipitur in. c. p̄sentia. de proba. z in. d. §. emphi
 teosim. z ita et accipitur in materia feudali in. d. l. tici. cum si.
 et accipitur in. d. l. ex facto. §. si. cum glo. lz quo ad intellectum
 iuris illi dicūtur heredes qui alicui succedūt de iure ciuili i vni
 uersum ius. l. hereditas. j. de h̄bo. fig. z. §. quos aut. insti. de
 bo. pos. Secūdo p̄mittit q̄ ecclesia olim nō poterat cōcedere
 in emphiteosim vltra tertiā generatōem ēphiteote. vt in. d. §.
 emphiteosim. hodie nō dubitat an possit ip̄perpetuū. §. licetiā.
 in auct. de alie. emphi. z glo. fm̄ eū tenēt q̄ sic. tamē dicit ip̄e q̄
 Ja. de bel. fatef q̄ hodie in descēdētes trāfire pōt in infinitum
 z sic etiā vltra tertiā generatōem p. d. §. licentiā. iuncto. d. §.
 emphiteosim. sed nō i extraneos per eadē iura. de quo dicit sa
 ly. se scripsisse i auct. p̄petua. C. de sacrosan. ec. lz certe nō possit
 in auct. p̄petua. lz in auct. si quas ruinas. e. ti. vbi refert dictā opi
 nionē Ja. de bel. z tandē relinquit cogitandū. d quo dixi post

alios in. l. etiā. §. so. ma. Sed puata p̄sona pōt in p̄petuū p re
 cipiēte z eius heredib⁹ in infinitū p̄cedere in emphiteosim. q̄
 prohibitū nō reperitur. **A**d ad propositū si cōcedēs in ēph
 theosim recipiēte ac filijs z heredib⁹ intelligit de heredibus h̄z
 sensum vulgi tunc res clara ē. vt d descēdētibus intelligat tam
 in puato q̄ in ecclesia hodie. lz si intelligit de heredibus fm̄ iū
 ris intellectuz. tūc fieri d̄z differētia iter p̄cedētes. nam si sit ec
 clesia tunc q̄ ecclesia nō pōt extra descēdētes p̄cedere. debet
 illud h̄bum heredibus iterp̄rari qualificatiue z demonstratiue:
 seu restrictiue: z sic pro filijs qui sint ei⁹ heredes. Nam hec iter
 p̄ratio magis deseruit nature actus. z iō sequēda ē. ar. l. si stipu
 latus. in p̄n. §. de vsur. z de hoc dicit videri sibi cāum i. d. §. em
 phiteosim. si aut cōcedēs sit puata p̄sona tunc interpretandū est
 vt ponatur ampliatiue z augmētatiue de oibus h̄dibus in in
 finitū cū a iure sit p̄missum sic p̄cedere. vel verius fm̄ eū dicēdū
 ē q̄ vtroq̄z cāu stat ampliatiue. vnde dicit eē attēdēdum q̄ in
 terdū p̄ceditur p se z filijs in emphiteosim alio nō dco. z tunc
 dicit p̄cludēdum eē put ip̄e tetigit in eadē. l. ij. in. xviii. q. ubi
 voluit q̄ etiam si filius repudiasset hereditatem patris succede
 ret in emphiteosi. no. in. l. si nō sortē. §. libertus. §. de cōdi. in
 debi. maxime per Ja. bu. z bar. ibi in vlti. col. z an illud intelli
 gatur in emphiteosi ecclesiastica tñ que de sui natura trāseat ad
 descēdētes tñ patet ex his que dicta sunt supra. z veniet etiam
 isra dicēdum. Aut p̄ceditur alicui pro se z suis heredibus. z tē
 dicit saly. q̄ intelligitur pro oibus descēdētibus in infinitum.
 c. in p̄ntia. cū ibi no. p Jo. an. de proba. z. d. §. licentiā. lz olim
 etiā restrictum vsq̄ ad tertiā generationē vt ē dictum. sed in p̄
 uato cōcedētem intelligeretur de heredibus in infinitum. l. sci
 endum. z. l. heredis. z i. l. in cōuētōibus. §. de h̄bo. fig. Inter
 dum p̄cedit pro se filijs z h̄dibus. z tūc illud h̄bum z heredi
 bus intelligitur de descēdētibus vltra filios siue p̄cedēs sit eccle
 siastica siue puata p̄sona. z hoc operatur p̄cedēs h̄bum filij.
 p q̄d vltra eos nō extendebātur vt dictum ē. z h̄bum heredib⁹
 ampliat ad ceteros descēdētes. d. c. in p̄ntia. z. l. ex facto. §. si.
 hoc etiā operatur copula z que p̄iungit similia z non extranea
 quādo potest. vt. l. si. §. cum dulcia. de vino tri. z oleo leg. sec⁹
 eēt si adderetur z successorib⁹. vt in. d. l. in cōuētōibus. h̄z ita
 rescindētē. z licet ip̄e non dicat ista sua finalis p̄clusio fuit cō
 clusio pau. de liaza. in cōmēto. c. potuit. in fi. de loca. vbi dixit
 q̄ licet in re de sui natura transitoria ad quoscūq̄ heredes si
 facta est mentio de heredibus veniāt omnes heredes in infini
 tum. d. l. heredes. z. l. iij. ff. de peti. heredi. tamē si in contractu
 dictum fuit pro se z filijs z heredibus. tunc appellatōne here
 dum intelligitur solū de alijs descēdētibus z nō extraneis qui
 non sunt eiusdē generis dictio z copulat ea que sunt eiusdē
 generis. allegat. d. §. cut dulcia. z. l. seie. §. caio. §. d fun. iſtruc.
 sepe eīm fm̄ eum sequētia declarātur per p̄cedētia. xiiij. di. c. i.
 in fi. l. qui filiabus. in p̄ncipio. z. l. si seruus plurium. §. i. de le.
 z vniformitas d̄z eē vbi esse pōt. c. cum marthe. de cele. mis. fa
 cit fm̄ eum. l. sed z si quis. §. questum. cū ibi nota. §. figs cau.
 z in clemē. nō pōt. de procu. Jo. de imo. in. d. c. potuit. in ante
 penul. charta. in h̄. vij. tangit zc. nō facit mētionē de dca opi.
 Pau. de liaza. sed ibi facit mētionē de dicto bar. in. d. l. vt iur
 isurandi. z quantum ad cāum nostrū nō videt in hoc disce
 dere a h̄bis Bar. cum quibus etiā simpliciter transiit pau. d ca
 stro in. l. si mihi z ticio. §. eo. lz ip̄emet pau. de ca. in. l. si ex fa
 cto. §. si. in lectura paduana. dicit q̄ bar. in. d. l. vt iurifuradi.
 z bal. in. l. liberti. C. d ope. liber. lz q̄ quādo cōcedif alicui res
 in emphiteosim p se z eius heredib⁹. vel p se liberis z heredi
 bus duo requirūt vt possint succedere v̄z q̄ sint de liberis z q̄
 sint heredes per. d. §. emphiteosim. secus si recepisset p se et
 liberis. q̄ tunc sufficeret q̄ essent de liberis vt dicit tenere bar.
 hic. z bal. plene in auct. si quas ruinas. C. de sacrosan. ec. lz ip̄e
 dicit se cogitasse vnum quod fm̄ eū non reperies alibi. f. q̄ aut
 istud h̄bum heredibus ponif solū sine h̄bo liberis. z tūc si ex
 natura cōcessiōis vel actus restringitur ad liberos sufficet q̄
 sint de liberis licet non sint heredes. glo. est iuncto tex. in. d. l.
 ex facto. §. si. sed si iungūtur ambo ista h̄ba dicendo. cōcedo ti
 bi z liberis tuis z heredibus. tūc vt verbum heredibus aliqd
 operetur requiritur vt sint heredes z liberi. q̄ cōcedēs copu
 lando istas duas qualitates censet ambas requisuisse. sed q̄n

sz qñ solū sbū hñdibus ē expressum in casibus in quibus rōne subiecte materie nō intelligitur de extraneis satis operatur vt exponatur p liberis. z dicit q tūc habeat istū casum. d factō z q nūquā ista cogitauit que sibi vidētur hñssima. z q eo instāti venerunt sibi in mentē. z q per ea limitātur no. p bar. z bal. in locis supra alleg. ipemet. pau. de ca. in. d. l. filiūssa. §. cū quis. i. fi. de leg. i. in lec. paduana. simpliciter dicit q si quis recepit i emphiteosim p se z filiis nō requiritur q filij sint heredes nisi dictū sit p se filiis z heredibus. allegat. l. si post mortē. in pn. e. ti. z ea que no. per bar. in. d. l. vt iureiur. z vide ēt aliquid p bart. in. d. §. cum quis. Et antequā veniam ad decisiōē huius articuli expedit primo videre an quādo pater simpliciter recepit rē in in emphiteosim si expresse dixit q recipiebat p se z filiis trāseat emphiteosis d sui natura ad filios etiā si nō sint heredes. vt qz abstineant ab hereditate in quo bar. hic. sed si bñ cōsideretur tenuit q in emphiteosi cōcessa a priuato cū possit transire ad quoscūqz heredes pater videatur stipulari filio vt heredi per no. in. d. §. si pactus. sed in emphiteosi ecclesiastica cū illa nō trāseat nisi ad descendentes. d. §. emphiteosim. videt filio vt filio stipulari adeo q trāsit ad filiū etiā si nō sit heres patris per. l. vt iurifuradi. §. si liberi. ff. de ope. liber. iuncta. l. liberi liberteqz. C. eo. ti. lz aliter de cōsuetudine feudorū seruetur i feudo. c. i. an agna. vel filius. z ita dicit tenere spec. vt h per eū. sed Jo. d. imo. h dicit q in quātū bar. vult filiū abstinentem ab hereditate posse admitti ad emphiteosim ecclesiasticā. Est aduertendum q Jac. de bel. in. d. §. emphiteosim tenuit p̄rium referens ita tenere Jo. in brocardis suis. in rubri. qui repudiat hereditatem zc. per. d. l. ex facto. §. si. z. d. l. filiūssa. §. cū quis. z quia appellatione hereditatis z bonorum videtur contineri emphiteosis. l. bonorum. j. de verborum signi. Facit fm Jo. d. imo. id quod nota. in. l. item viden. §. si. s. de petitio. heredi. z subdit Joā. de imola dici posse opiniōē Jaco. de belui. eē veram in emphiteosi recepta a priuato quo casu videtur pater stipulatus filijs vt heredibus per nota. in dicto. §. si pactus. sed in emphiteosi ecclesiastica si vera est opinio qd non transeat nisi ad descendentes z non ad extraneos. vt notat in. l. etiam. s. soluto matrimo. procedat opi. Barto. quod videatur stipulatus filijs non vt heredibus. tamen fm eum Jaco. de belui. videtur firmare questionem in emphiteosi ecclesiastica. z sic videtur ex toto cōtradicere opinio. Barto. z dic q ad allegata per Jaco. de belui. potest responderi q non faciūt pro eo si bene inspiciantur. Nam nō obstat. d. l. ex facto. §. si. qz ibi fuit facta mentio de herede. ideo oportet q sit heres. vt ibi not. per Barto. licet glo. ibi aliter sentiat. ¶ Non obstat. d. l. filiūssam. §. cum quis. quia potius facit in cōtrarium vt ibi patet ex tex. ¶ Nec obstat glo. ibi posita. quia illa cōmūter reprobat ut ibi probatur per Barto. ¶ Sed certe ad ista iura non oportet respondere. quia Jaco. de belui. nō allegat ea pro sua opinione. sed allegat ea pro opinioē cōtraria. nam pro sua opinione solū allegat q emphiteosis appellatione hereditatis z bonorum contineri videtur. vt. d. l. bonorum. z. l. i. j. z. iij. ff. de bono. pos. z. l. rem in bonis. s. de acquiren. reruz do. z. l. si arrogator s. de adoptio. z dicit Joā. de imola q nō obstat. d. l. bonorum. quia intelligitur de illis bonis que poterāt transire ad extraneos heredes. in alijs ergo secus. quia tunc nō transibūt. vt i casu proposito. ¶ Respondet etiā ad nota. per glo. i dicta. l. itē videndum. §. si. quod illa glo. loquitur in feudo quod transit ad filios ita demum si sint heredes. vt in dicto. c. i. an agnat⁹ vel filius. Facit fm eum quod norat Barto. in dicta. l. vt iureiurando. nos autem loquimur in emphiteosi ecclesie que videtur posse teneri per filios etiā si nō sint heredes tamē finaliter Joā. de imola tenet qd etiā in emphiteosi concessa a priuato pater videatur stipulari indubio filijs vt filijs non vt heredibus per. d. l. cum aliquis. C. de iur. delibe. z per nota. per barro. in. l. liberorum. in versi. quero quid si filiorum appellatione proferatur a contrahētibz zc. inducēdo prout supra retuli. z si c etiā repudiata hereditate paterna poterunt filij habere emphiteosim. Adde. q Barto. vbiqz videtur semp tenuisse quod emphiteosis ecclesiastica transeat ad filios etiā si non sint heredes quādo hoc non est expresse actum z intētio Barto. est hoc procedere in emphiteosi ecclesie que fm eū nō

transit ad extraneos. sed in emphiteosi cōcessa a priuato intentio sua est qd cum sit de sui natura transitoria ad quoscūqz videatur pater stipulari eis vt heredibus. z sic filij ad illam non admittuntur nisi sint heredes vt patet ex nota. per Barto. in dicta. l. galus. §. primo. z. d. §. si pactus. z in dicto. §. libert⁹. z. d. §. si liberi. per illū tex. z i. l. si patrē. in pn. ff. ad treb. z in. l. itē videndum. §. si. z ita ēt tener bal. ibi in d. §. si pactus. vbi pro hoc allegat no. p By. in. d. l. in cōuētōibus. de ver. si. z in. d. l. ex facto. §. si. z no. per Ly. in. d. l. liberti. z istam opi. tenuit Jac. de bel. in. d. c. i. an agna. vel filius. vt ēt refert bar. in. d. §. si pactus. q quādo pater recepit pro se z filiis emphiteosim ab ecclesia videtur recepisse p filijs vt filijs. lz nō sint heredes dūmō nō sint exheredati. z sic sint instituti i re certa all. no. p spe. in ti. d. loca. §. nūc aliqz. l. lxxviii. iunctis no. per specu. in ti. de testa. §. i. in fi. Et subdit q illud quod dicim⁹ q p̄ vī stipulari filio vt filio itelligi dz qñ pater bz animū donādī idem. i dubio. n. nō videt uelle donare sz poti⁹ in peculium cōcedere nisi fili⁹ eēt bñ merit⁹. vt. l. si. s. d. pecu. leg. z per ea que no. i. l. filie. z. l. filiū quē habēt. fm lec. antiquoz. C. fami. her. Et istud vltimū fuit ēt p̄mū dictū bal. i. d. §. si pact⁹. in lec. antiqua. qd no. ad qd vide no. p bar. in. l. si donatōe. C. d. col. dum allegat d. l. si. z. d. l. filio. cū si. z istud dictū bene no. in materia huius. l. illud tñ itelligas nō hēre locū. vbi p̄ recepit admixta psona filij quo cāu cū videatur ordie successiuo stipulari. z sic filio dicatur stipulari solum post mortē patris vt dictū fuit supra nō cadit appellatio peculij mortuo patri. l. si. C. de inoffi. te. bal. et Saly. i. auct. vnde si parēs. C. de inoffi. te. i supradicto articulo dicūt simpliciter q per illā auct. videtur probari q si pater recepit emphiteosim p se z filiis poterūt filij admitti ēt si repudiāt hereditatē patris qz veniūt. iure scitus nō iure hereditario. z illū tex. ad hoc p cāu huius. q. allegat specu. i ti. de loca. §. nūc aliqua. ver. clviij. z dicit saly. in. d. auct. q docto. cōiter ita tenet in. d. §. libertus. z in. d. l. liberti. licet fm eū gl. tenuerit p̄rium in. c. i. an agna. uel fil. ¶ Sz mihi vī q tex. in. d. auct. unde si parēs. parū facit qz ibi nō loquitur qñ pater recepit p se z filio. z sic nō fuit ibi admixta psona patris adeo q videat ordie successiuo stipulari filio vt hñdi post mortē patris. sz loquit solū qñ uoluit acgrere filio iter quos cāus ē dñs quo ad hāc materiā. ut pz ex his que dixi supra bal. latius q alibi in auct. si quas ruinas. de sacrosā. ec. formādo qōnē rñ in emphiteosi ecclesiastica tenet opi. bar. p sex rōes satis lenes que ut mihi uidetur fere pprehēdūt ex iā dictis quas breuitatis cā omitto z porior allegatio ex oibus allegatis per euz videtur eē tex. in. d. l. iurifuradi. §. si liberi. i quo se fundat barto. idē etiā tenuit bal. in. d. l. liberti. in. r. col. z ibi videtur rñdere ad. d. §. emphiteosim q itelligatur qñ in pcessiōe fuit facta mentio d herede. Saly. in. l. iij. in. xviij. q. C. d. iur. emphi. z illud idem qd ipe tenuit in auct. vnde si parens. per no. i. d. §. libertus. z p. l. quodcūqz. §. si quis ita. s. e. Et subdit ipse unū qd ē nota. in proposito si est uerū. s. qz ēt ex hereditatio nō impediret ipm filium admitti ad emphiteosim. qz videmus q exhereditatio nō impediet cōsolidari in filium actionē ēt qñ illa actio eēt cōis patris z filij quod ē fortius. ut. l. unica. §. videam⁹. C. d. rei uxto. act. z in hoc ultimo dicto p̄iatur decisiōi ange. in. d. §. si pact⁹. vt. s. retuli. tñ opi. ang. uidet mihi uerior. qz si patronus aut libertus stipulaf operas pro se z filiis quāuis nō stipuletur qz hēat filius hereditatē patris vt operas habeat. tñ opere ū transirent ad eum si mala mēte eēt exheredatus. l. si operarum iudicio. z ibi no. s. d. ope. li. z no. gl. magna z oēs in. d. §. libert⁹. z ita pprie in emphiteosi videt

tenere bar. in. d. §. si liberi. in ult. col. et ibi et ponit
 bar. an presumat mala mente exheredatus idubio. et
 qua etiam vide per bal. in. d. l. liberti. in pn. nec obft.
 d. §. videamus. q. ibi filia habebat ius potētius q. i ca
 su nostro. nā ibi filia et patre viuente habebat cōiōnē in
 illa actōe d. dote. l. ij. §. q. si in patris. et l. iij. §. so. ma
 trimo. secus ē in cāu nostro. q. p. ordine successiuo
 stipulari videtur. et sic filio solū post mortē patris cō
 petat actio. et ita in exheredato videtur tenere etiam
 De de anch. in. c. potuit. de loca. vbi de exheredato
 se remittit ad no. per bar. in. d. §. si liberi. Andr. de
 ffer. in. d. c. i. an agna. vel filius. in qōne pposita te
 net simpliciter q. si quis emphyteosim recepit pro se
 et liberis admittatur liberi et si nō sint heredes. arg.
 d. l. si operas. secus si dictū sit p se et hēdibus. arg.
 d. l. cū a matre. C. de rei ven. et aliter nō aperit. an in
 telligatur in emphyteosi ecclesiastica vel nō. bal. etiam
 in. d. c. i. an agna. vel filius. facit mētiōē d. opī. quāz
 ponit Jaco. de bel. ibi et in. d. §. emphyteosim. i. qui
 bus locis sibi videt fuisse cōtrarius. et tandē videtur
 bal. tenere q. filius possit repudiare hereditatē et te
 nere emphyteosim quāuis aliud sit in feudo. vt ibi
 bal. etiam in. iij. col. C. d. fideius. tenet q. trāseat simpli
 citer ad liberos quāuis nō sint heredes si pater rece
 pit pro se et liberis. Et allegat dictū old. qd dicit esse
 multū notādū. et et allegat. d. §. si liberi. ita et t. bal.
 in. l. filio pater. §. de le. i. p. illū tex. Sed ipemet bal.
 cōtrariū tenuit in. l. ij. C. de suis et leg. volēs q. etiam i
 emphyteosi ecclesiastica requiratur vtrūq. s. q. sit fili
 et heres allegat glo. quā dicit eē singularē in. l. etiaz.
 §. solu. ma. tñ illa glo. nō dicit q. filius debeat eē he
 res. De de ancha. i. de. ij. de iurepa. transit cū dicto
 bar. ita etiam videtur trāfire ipse in. d. c. potuit. dū se
 remittit ad no. per bar. in. d. l. iureiur. et ad not. per
 bal. in. d. auē. si quas ruinas. Jo. de imo. in. d. c. po
 tuit. in. §. vij. tangit. tenet simpliciter opī. bar. raph.
 eu. in. d. l. gallus. §. et si parēte. et cōtra bar. volēs q.
 et in emphyteosi ecclesiastica regatur q. filius sit he
 res quāuis pater dixerit recipio p me et filiis moue
 tur per. d. §. emphyteosim. s. ad illū tex. respōdi. §.
 pri. referēdo in hoc articulo. bal. i. d. l. liberti. pau.
 de ca. i. d. l. si mihi et ticio. §. e. trāsit et simplr cū opī
 nione bar. q. v. esse p. no. maxie in. d. §. si pact
 iuncta. d. l. si operaz. et d. §. si liberi. nō ob. d. l. cum
 aliquis. et id qd nō. bar. in. d. l. liberos. q. ad ea rñ
 di. §. dū generaliter tetigi. an p. videatur stipulari si
 liis vt heredib. Ad alia etiam que in p. ium faciūt fur
 it i. §. pri. respōsū. et hec cōclusio videtur ha tenen
 do opī. que ē q. emphyteosis ecclesiastica si trāseat ad
 exneos de quo tetigi post alios in. d. l. et. Itē hec cō
 clusio pcedit quādo pater dixit recipio p me et fili
 is seu pro me et liberis. sed si simpliciter recepisset nō
 facta mētiōē de filiis nec de heredib. tūc posset eē
 maius dubiū. tamē dicit q. aut loquit in pcessiōe fa
 cta a puato. et similiter trāsit solū ad illos qui sūt he
 redes. l. viam. C. loca. et l. si pactū. §. de pba. Sed si
 emphyteosis ecclesiastica retēta dicta opī. q. nō trā
 sit ad extraneos. et ista cadit magis p. babile dubiū
 quomō videatur eē facta ista stipulatio respectu suc
 cessorū. et sic an transeat ad descendētes. ita demū si
 sint heredes an vero et si non sint heredes. et bal. in
 addi. spec. in ti. de loca. in. iij. col. dicit q. videtur cō
 cessio facta indubio p. recipiēte ac eius filiis et nepo
 tibus. allegat no. p. glo. in. d. l. etiam nisi consuetudo
 aliter se habeat. q. fm illam intelligetur. l. qd si nolit
 §. qui assidua. §. d. edil. edi. l. liberor. §. q. tñ cassius
 et quod ibi nota. de lega. iij. hoc idem sentit Bal. in
 l. ij. C. de iure empbi. in versi. quero quādo per p. r
 scriptionem. in. ij. colū. et Bald. in. c. ij. de feudo da
 to in vicem legis cōmis. per. d. §. emphyteosim. et di
 cti Bald. in. d. c. si. q. ita in facto consuluit quod est

no. hoc etiam tenet Ant. de bu. in. c. in p. n. in. iij. col. de p
 ba. per. d. §. emphyteosim. et fortasse voluerūt illū tex. ad hoc
 ponderare dum tex. ibi dicit si hoc. s. de viro et vxore expressim
 nominetur et c. quāsi inuat q. quo ad filios et nepotes nō sit ne
 cesse exprimere. et hoc puto verum q. comprobo. q. videm^{us} q.
 ope inepte promisse patrono que transeūt solū ad liberos etiam
 si nō sint heredes vt est dictum. ita transeūt ad liberos p. dictos
 quāuis nō sint heredes si de ipis liberis nō est facta mentio in
 stipulatōe. sicut quādo de eis facta esset mētiō. l. si quis operas
 cū gl. et l. vt iurisiuradi. §. si liberi. et ibi declarat gl. et l. si ope
 rarum. cū glo. de ope. liber. et plene voluit glo. in. d. l. libertus
 ad si. glo. magne. et hoc me magis mouet q. facit text. in. d. §.
 emphyteosim. vbi sit mentio d. heredibus. et hoc vltimū no. q.
 quātū ad ppositū nostrū nō reperio specificē a doctorib^{us} d. cla
 ratum. vide et ad hoc vltimū aliquid p. ang. in. d. §. emphyteo
 sim. sed nihil clare aperit quo ad cāum nostrum. vtrū aut i ca
 sibus in quibus oportet filiū esse heredē. sufficit q. sit heres in
 re certa fuit incidētē aliquid dictū. s. tñ q. hec ē materia legis
 ex facto. la grāde. §. de here. insti. et ista lex ē satis onerata. iō
 non tāgo cum alijs nō tangat. sed videat p. bar. in. d. §. si li
 beri. et in. d. auē. si quas ruinas. et in. l. quoniam nouella. d. ioffic.
 testa. et in. c. i. in p. n. de suc. seu. et in. l. i. in. xlix. q. §. de re. diui.
 et p. bal. ang. et pau. de ca. in. l. quidā. §. nihil. §. de edē. p. ang.
 in. d. §. si pactus. et per ang. et Jo. de imo. et pau. de ca. i. d. §.
 etiam si parente. et Saly. i. l. ij. in. xx. q. C. de iur. empbi. p. Jo. de
 imo. i. d. c. potuit. de loca. in. §. vij. tangit. et i. d. l. ex facto. de he
 re. insti. et p. pau. de ca. in. l. quoniam. d. here. insti. puto tetigisse
 d. l. quedā. §. nihil. et ad ibi dicta me remitto. de quo et p. ang.
 in cōsilio. cxi. incip. i. dei noīe. ex forma et serie dictorū et c. et ibi
 et tenet simpliciter q. filius repudiās hereditatē possit admitti
 ad emphyteosim receptā p. se et liberis. ar. optimū. in auē. d. ex
 bi. reis. et auē. heres. C. de secū. nup. et per eadē iura dicit q. et
 emphyteosis trāsit ad filiū ex hēdātū. sed nullā facit mētiōē
 d. bar. tenētē p. trariū. cuius opī. tenui supra et melius. Nec ob
 stant iura alle. per ang. que loquūtur in lucro veniēte ipi filio
 ex dispōne. l. nō aut ex p. n. iōe et beneficio patris stipulantis et
 postea ex hēdātis. Restat nūc solū p. cludere q. opī. venior sit
 in casu quo pater recepit p. se filiis et heredib^{us} an requiratur qd
 vtrūq. cōcurrat. s. q. sit filius et heres in quo dico q. qñ dicta
 uerba pferuntur a patre recipiēte rem que de sui natura erat
 trāsitoria ad quoscūq. hēdes cū ita sit q. pater videatur stipu
 lari filiis vt heredib^{us} put. §. fuit cōclusum firmiter ē tenēdū q.
 requiratur q. filius sit heres. q. et ita eēt si illud hēdū hēdib^{us} nō
 eēt adiectū. vnde illud hēdū hēdibus ampliāuit vt veniāt etiaz
 extranei heredes quia alias nihil operas illud verbum. et ad h
 bene facit ratio supra allegata. quia natura copule est augere.
 d. l. ea tamen. Nec ad hoc obstat quod notat bar. in. d. §. et si
 parente. in ver. ex hoc apparet dū dicit q. sufficit q. sit filius tā
 cum l. non heres. quia respondeo q. nos loquimur i patre qui
 p. dictū recipit p. se et liberis. quo cā absq. eo q. dicat hēdibus
 itelligit stipulari eis vt hēdibus. p. no. i. d. §. si pactus. sed bar.
 i. d. §. et si parente. nō loquitur isto cā. sed in cāu separato. et
 diuersam rationem habente. nec etiam huic prime p. clusioi ob
 stat ratio in contrariū reddita per bal. in dicta. l. i. de iure ephi
 teotico. s. q. videatur esse absurdum q. iungatur filius et extra
 neus in tali successione. quia respōdeo q. sicut pater cōiuxit si
 lium et extraneum in hereditate que et pōt esse pluri q. sit em
 phyteosis. ita tollerari debet q. sint coniuncti in hac emphyteo
 si q. pater stipulatur et stipulari videtur hēdibus. ar. auē. mul
 to magis. C. de sacrosan. ec. que rō cessat in iuribus allegatis p.
 bal. p. terea alias sequeret q. illa expressio hēdibus et heredibus nil
 operaret §. l. si quādo. in pn. de le. i. et c. si papa. de p. n. lib. v
 vi. et per hoc et p. rñsum ad rōnē factā in cōtrariū per pau. de
 cast. et Saly. in locis supra relatis. q. attēto q. pater stipulādo
 filiis in cāu predicto nō videt stipulari eis vt filiis sed vt hēdi
 bus vt sepe dictū est sequit q. illa copula et nō cēlet copulare
 distictes quāuis copulet hēdes q. nō sint d. descendētib^{us}. pōt et
 aliter rñderi ad. d. §. cui dulcia. i. qua se fundat q. ibi hoc nō ē
 ppter copulā et sed ppter adiectiū dulcia neutraliter positū
 vt ibi declarat bar. alio secus fm eū p. l. quesitū. §. pe. cū ibi no.
 de fun. instr. s. b. nō fuit tale adiectiū s. tñ substantiū here

dñb* nō ob. d. l. seie. §. caio. q. ibi dicit q. q̄litas adiecta vni rei
 intelligit̄ repetita in sequenti re exp̄ssa cū copula. s. h̄ n̄ fuit adie
 cta q̄litas i p̄ma parte in p̄sona filij. ¶ Itē copula adiecta i ter
 duas p̄sonas vt ē in cāu nostro nō opatur q. q̄litas adiecta i p̄
 ma p̄sona intelligat̄ repetita in secūda si vniformiter nō pote
 rat intelligi repetita. vt probat̄ in. l. fi. §. seio. §. d. leg. ij. inducē
 do vt p. bar. in. d. l. seie. §. caio. S. posito q. dicerem* in p̄ma
 p̄sona eē adiecta q̄litas. s. filiatiois q̄n dicit p. filijs z h̄rēdib* il
 la q̄litas filiatiois nō pōt intelligi p̄iformiter repetita in alijs q
 nō eēnt filij s. eēnt descēdētes. ¶ Itē pau. de ca. z saly. nō ape
 riūt an regraf q. ad illā volētes admitti sint h̄rēdes. z sic impse
 cte loqui vidētur. vbi aut̄ dicta h̄ba eēnt plata a patre recipien
 te rē q. nō possit trāsire ad h̄rēdes eēneos. tūc magis cōis opi.
 eē videt̄ q. ambo copulatiua requirant̄. s. q. sit fili* z h̄rē. alias
 eīm illud h̄bū hereditibus nihil operaretur attēto q. illo cāu h̄
 bū filijs nō intelligitur q. pater stipulef̄ filijs tūc vt dictū fuit. vbi
 aut̄ dixisset pro se z h̄rēdibus tūc. z ēphiteosis eēt talis q. nō trā
 firet ad extraneos. tūc pau. de ca. i. d. l. ex facto. §. fi. in lect. pa
 duana t. q. sufficiat q. q̄s sit d. liberis s. nō sint h̄rēdes. z ita ē
 de mēre bal. in. l. caius. so. ma. vt rerulī. §. S. an sit verū dic vt
 dixi in. d. l. ex facto. §. fi. vbi bar. t. z dñm. z p. hoc redditur ex
 22 peditus iste articu. ¶ Et hinc sūpra occasione Joā. de imo. h̄
 tractat an ēphi. ecclesiastica trāseat solū ad filios z nepotes an
 h̄o ēt ad eēneos si i cōcessione p̄ma iteruenit solēnitas tradita i
 §. licētiā. in auē. d. ali. z ēphi. vel solēnitas de iure canonico req
 sita in alienatōe rei ecclesiastice. iuxta q̄s habet̄. xij. q. ij. c. sine
 exceptōe. z i. c. i. d. reb. ec. nō ali. in. vi. iūcto. c. nulli. e. ti. in anti
 23 q. d. quo tetigi i. d. l. ēr. §. so. ma. iō h̄ nō dicā. ¶ Tangit h̄ ēt
 Jo. d. imo. an si cōcessio scā ē in ēphiteo. ab ecclesia i tertiā p̄so
 nā seu i tertiā generationē trāseat ad p̄nepotes an h̄o ad ne
 potes i quo bal. i addi. spec. i. ti. d. loc. i. iiii. col. i. h̄. ecclesia zc. di
 cit q. si cōcessio facta i tertiā p̄sonā intelligit̄ scā p. filijs z nepoti
 bus. alle. no. p. spec. e. ti. §. sequitur. h̄ porro. z idē dicit bal. quos
 dā tenere si ē facta ad tertiā generationē volētes q. p̄ma perso
 na cōpute. z sic duret vsq. i filios z nepotes tūc p. §. ēphiteo
 sim. i. auē. d. nō alie. ¶ Alij sūm bal. dicūt q. hoc cāu ēt p̄nepotes
 p̄tinetur q. ego nō dico. generatio mea cū nemo generet seip̄z
 z ita dicit voluisse bar. z plus nō dicit. s. ip̄emet bal. in auē. si q̄s
 ruinas. in. ij. col. de sa. san. ec. q̄rit q̄liter itelligat̄ tertiā genera
 tio. Et dicit q. ter. i. d. §. ēphiteosim. z i. §. q. h̄o leonis. z i. §.
 vt neq. cū seq. §. e. ti. dicūt q. recipiēs venit ac eius filius z ne
 pos. postea refert bar. cōsuluisse distigūdu fore instīz dicat q.
 p̄cedit ei i tertiā generationē. z tūc verū ē q. venit recipiens z
 ei* filius z nepos z nō vltra q. genitor seu stipes cōputat̄ qua
 si stipulatio simplr ponat̄ z nō respectiue. aut in instīto dī vsq.
 ad ip̄ius tertiā generationē. z tūc iducit̄ p̄nepos q. nihil ē q̄d
 generet seip̄m. s. bar. subdit q. glo. i. c. i. §. hoc quoq. in versi.
 gradu. in. ti. q. seu. da. pos. vult q. idē ē dicere in tertiā generatō
 nē q. in tertiū gradu. vnde sicut gradus incipit a stipite. ita ge
 neratio dī dīci a stipite. tūc sūm bal. illa glo. potius videtur face
 re p. bar. q. d. bar. q. gradus semp cōputat̄ dēpto stipite. quia
 semp vna persona demit̄ sūm p̄putationē ciuile. vñ filius ē i p̄i
 mo gradu patris. instī. de grad. §. i. z l. iuriscōsult* p. ff. p̄n. ff. d.
 gradi. respōdet bal. q. attēdi dī cōsuetudo ecclie cōcedētis. z
 sūm illā dī fieri it̄pretatio. ar. l. minime. z l. fi d. it̄p̄ratōe. §. d.
 le. Jo. de imo. h̄ facta mētiōe d. d. ca. bal. opi. s. i. t̄ticate p. eū reci
 tata dicit q. vbi nō apparet d. cōsuetudine idubio tenēdu ē cū
 bar. q. icludat̄ p̄nepos. Subdit tūc q. p̄dicta possūt p̄ceder̄
 q̄n p̄cedit i tertiā generationē. S. possz eē dubiū sūm eū qd si
 dictū ē p̄cedo tūcio vsq. ad tertiā generatōnē. cū dictō vsq. pos
 sit stare inclusiue z exclusiue. vt no. i. l. idē. §. d. dolo. z l. a cali
 garo. §. d. nup. potes dicere sūm eū q. sit aliud q. si dictū fuisset
 vsq. in tertiā generationē sine dictōe vsq. vt sic idubio dictio
 vsq. stet exclusiue z fiat it̄p̄ratio p̄ ip̄m ticiū eōducētē. q. d. cā
 h̄ba q. ad vtilitatē ei* p̄ferebātur debuit ap̄ius declarare. arg.
 l. veteribus. §. d. pac. z sic ecclia cōcedēs vñ p̄xisse iuxta antiquā
 formā. d. qua i. d. §. ēphiteosim. z ad illā rediisset. ar. l. si vnus
 §. pactus. §. d. pac. z t. xxxv. di. ab exordio. z p. hāc vltimaz rō
 nē dicit q. vñ idē dicēdum q̄n cōcedit̄ ticiū in tertiā p̄sonā. s. q.
 trāseat ad nepotes z nō vltra. z idē sūm eū si cōcedit̄ ticiū vsq.
 in tertiā p̄sonā vt dictio vsq. hoc cāu stet exclusiue. ar. l. si vno

in p̄n. z qd ibi no. §. loca. z sic vñ ibi facere differētiā
 it̄er illa h̄ba i tertiā p̄sonā. z illa h̄ba i tertiā genera
 tionē. Ad dō q. spec. i. ti. de loca. §. nūc aliqua. versi.
 clo. itelligit q. illa h̄ba cōcedo vsq. ad tertiā genera
 tionē cōpletā nō cōprehēdāt p̄nepotes. nihil tūc al
 legat p. qd istud p̄bet̄ bal. ēt in p̄al. ti. d. loc. in h̄. no
 mie tertiē generatōis. i. xiii. col. t. q. noie tertiē gene
 ratōis nō icludat̄ p̄nepos. vñ dubitat qd si facta di
 cta cōfessio vsq. i tertiā generationē p̄tingat q. sup
 sit ex filio nepos z ex nepote alterius filij p̄nepos qd
 erit d. pte patris hui* p̄nepotis. z dicit q. spec. i. d. h̄.
 clo. t. q. accrescit d. cō nepoti sup̄stiti. s. refert bal. q.
 bar. cōsuluit nepotē icludi q. ē tertiā generatio. q̄n
 nō dī stipes cōputari. q. stipes nō ē generatio s. ge
 nerās p̄fertiz si h̄ba dicāt vsq. ad tertiā generatōnē.
 p̄putat̄ ergo stipes quo ad acq̄sitionē s. non quo ad
 numerationē generationū sūm bar. vt refert bal. sub
 dēs q. spec. p. eodē h̄z dicere i tertiā generatōnē et
 dicere in tertiū gradu. nā diuumeratio graduū a sti
 pite fieri dī. p. hoc facit s. z eū. d. §. ēphiteosim. tūc vñ
 bal. residere cū bar. q. dicit vltimo q. p. bar. facit. q.
 si p̄cessio diceret vsq. in p̄mā generationē p̄tineretur
 p̄mus heres. ergo stipes nō p̄putat̄. z si diceret̄ si cō
 tineri p̄mū h̄rē h̄borū significacionez offēderes
 sūm eū. bal. ēt i. l. ij. c. d. iū. ēphi. i. ij. col. i. h̄. q̄ro q̄n p.
 p̄scriptionē zc. dicit q. si cōcedo alicui vsq. in tertiā
 generationē dictio vsq. icludit p̄mā personā. nam in
 ip̄a d. necessitate incipit p̄fessio. z sic cōputata p̄ma p̄
 sona cū duab* generatōibus alijs sūt tres. alleg. d. §.
 ēphiteosim. z sic nō p̄phēdetur terti* h̄rē sūm eū. ita
 vñ tenere in auē. d. functo. i. p̄n. c. ad tertul. ¶ De. d. an
 cha. i. cle. i. de penis simplr bal. in auē. si q̄s ruinas.
 s. do. card. in p̄alle. cle. i. §. i. d. penis. vbi ter. vñtur
 his h̄bis vñ vsq. ad scōam generationē. cōprehēdūt
 nedū filios s. ēt nepotes. p. d. §. ēphiteosim. z p. d.
 §. q. h̄o leonis. z p. c. statutū felicis. cū glo. q. incipit
 hucusq. de here. in. vi. z sic p̄sona patris nō tenebit
 locū vñ* generatōis. z hoc p̄uto h̄ius p. no. p. glo. i.
 d. c. statutū felicis. refert ip̄e ēt oīa h̄ba bal. i. p̄real.
 auē. si q̄s ruinas. vt dixi. z q̄qd dixerit bar. in dicto
 p̄filio relato. p. bal. i. d. auē. si q̄s. nō vñ differre an vi
 catur i p̄fessioe vsq. ad tertiā generationē. an h̄o di
 cat vsq. ad ip̄i* tertiā generationē cū semp fiat p̄pu
 tatio dempto stipite. c. fi. d. p̄san. z affi. z sic vñroque
 cāu tertiā generatio dicūtur p̄nepotes. dicit ēt q. si
 cut bal. vult attēdi debere p̄suetudinē ecclie p̄ceden
 tis. ita ēt dīci dī q. si p̄cedēs eēt p̄uata p̄sona obeat
 attēdi p̄suetudo ip̄i* p̄cedētis. q. patrifia. p̄suetudo
 attēdēda ē. l. vel vniuersorū. §. d. pig. act. c. illo vos.
 d. pig. ang. i. auē. d. resti. fideicō. col. ix. i. vlti. col. colli
 git ibi optimū eē tex. z no. dū l̄ra dicit̄ q̄tuor genera
 tiones zc. p. quā probat̄ sūm eū q. ille dī eē i q̄rta ge
 neratōe q. ē quarto generatus post caput familie. q.
 caput familie nō ē d. generatōe. iō nō cōputatur i ea
 hoc dicit patere ex illo tex. si bñ inspiciatur. nam ibi
 p̄mo fuit generatus testator qui p̄hibuit in p̄petuū
 alienari extra familiā. postea fuit Cōstātinus dī h̄
 rici testōris filius ecce p̄ma generatio. postea fuit ali
 us filius dicti Cōstātini nepos p̄mi henrici ecce scōa
 generatio. postea fuit alius Cōstātin* filius dicti h̄
 rici scōi ecce tertiā generatio. postea fuit filia posthu
 ma filia dicti Cōstātini nepotis. z sic ē quarta gene
 ratio. quod dicit notādum pro ēphiteosi p̄cessa i q̄r
 tam generationē q. firmiter in abnepote eius q. em
 phiteosim recepit z nō añ. quia i generatōe nō cōpu
 tatur ille qui primo recepit ēphiteosim. z si dixisset in
 tertiā finietur i p̄nepote si in scōam finiet in nepo
 te. vt ex p̄dictis p̄z quod ē no. sūm eum. idē vñ Ang.
 tenere in. d. §. ēphiteosim. p. d. c. statutū felicis. d. he
 re. in. vi. z p. c. pia. d. pen. eodē. lib. s. forte voluit al
 legare tex. in. c. in quibusdam. d. p̄eis. in antiquis. q.

dum allegat. c. pia allegatio ē corrupta. Saly. in. l. ij. C. de iur. emphi. in. xvij. q. i. discursu videt accipere q illa sba vsqz in tertiā generationē pprehendat rñ filios z nepotes. z ita ēt videt ipe tenere ibi. xxiij. z. xxiij. q. vbi refert illā decisionē spec. in. d. s. nūc aliqua. h. clv. z t3 cum spec. s. q. portio deficiens accrescit nepoti. pro quo adducit rōnes quas colligit ex no. per bar. in. l. si mibi z titio. s. eo. bal. in re. pe. c. si pater. d. testamē. in. vi. in. xx. col. querit quid si fiat mentio d. secūda vel tertia generatōe. z simplr respōdet vidēdum adesse id quod legitur z notatur i. d. c. statutum felicitis. vbi fm eū habetur q. compre bēdūtur descēdētes p lineam masculinā. videt mibi ex pdictis pmo cōcludēdū q nō sit differētia an dicatur cōcedo in tertiā generatōem. vel pcedo vsqz in tertiā generationē qz hoc hoc cāu dictio vsque relata ad terminationē graduū stat iclusiue. vt ē tex. i. d. c. statutum felicitis. quē ad hoc allegauit bart. i. l. patronus. s. i. in fi. de lega. iij. vbi etiam p hoc allegat alia iura. z maxie. l. si. in fi. cum glo. s. de sena. z c. quicūqz. de here. in sexto. C. Irē puto cōcludēdūz veriorē esse distincōem factam i dicto pfilio fm qd refert bal. in. d. auē. si quas. cum sba debeāt interp tati d. cōductore vt dictum est se fundātem ex verbis pctus. tamē illa distincō nō videtur sibi locum veni dicare quādo dictum ēēt in tertiā eius personā. qz etiam talia sba possunt verificari in tribus personis computata psona recipientis. qz persona pma recipi entis optime dici pōt eius persona. facit. l. ex persōa C. de proba. z. l. in personam. C. d. fideicō. sed nō pō test dici eius generatio cum nihil generet seipsum vt dictum est. vnde distincō Barto. optime procede re potest quādo fit mentio de generatione z iura al legata per Ange. z alios in supra allegatis locis nū dētur conuenire distincōni tradite per Barto. nec obstat tex. in. d. s. emphiteosim. z i. d. s. quia vero. z i. s. neqz. eo. ti. quia nihil faciunt ad ppositū si be ne inspiciātur quoniā loquūtur de his verbis in se cūdum heredē zc. C. Subdit etiam h. Imo. q. talis emphiteosis cōcessa ab ecclesia nō trāsiret ad filios spurios vel naturales. quia sūt odiosi ecclesie que re probat omnē coytum pter vxorūm. z allegat nota. per Barto. in. l. ex facto. si quis rogatus. ad trebel. z per hoc dicit q nō comprehendētur etiā legitima ti nisi eēt legitimati per subsequēs matrimoniz. c. tanta. cum ibi nota. qui fil. sint legi. sed de hoc dic vt dixi in. d. s. si quis rogatus. Et an isto cāu admittan tur legitimati posuit bal. in. l. generaliter. s. cū autē. C. de insti. z substitu. Et Bal. in addi. Specu. in ti. de loca. s. nūc aliqua. in decima colū. vbi pro hoc al legat rex. in. c. naturales. in ti. si de feu. fue. contro. i ter domi. z agna. z in sua disputatione incipiēte no bilis quidam genere zc. bene facit quod no. Bal. z Saly. in. l. si. C. de his qui ve. eta. impe. per illum tex. dicit etiam Imo. hic q. talis pcessio facta ab ec clesia in emphiteosim trāsibit etiam ad filias femias z nō ad masculos tātum per. d. s. emphiteosim. nisi fm eum i cōcessione dictum esset tātum de masculis. Sz adde q etiaz absqz eo q. sigillatim dictum esset de masculis tātum: sed facta ēēt pcessio titio q. p se z filijs nō comprehendūtur femine. quia masculinum nō pcepit femininū in cōtractibus vt signāter cōclu dit Archi. xvi. q. iij. si quis suadēte. z per hoc ita in terminis firmat Imo. in. c. potuit. de loca. in fi. refe rens ita cōsuluiffe nisi cōsuetudo ecclesie aliter se ha beret. quia tunc illi esset standum. c. cum dilectus. d. cōsue. z. l. minime. ff. de legi. Et respondet ad. d. s. emphiteosim vbi potest transire ad filias. z dicit il lud eē verum quādo hoc fuit expressum. secus si reci piat pro se z filijs. ita etiā tenuit Imo. in. l. si ita scri ptum sit filiabus. de lega. secūdo. dicēs hoc eē val.

de nota. Ad mod etiam nota. per eundez in. l. cum vir. s. d. cō ditio. z demō. z per hoc apparet male dixisse Saly. in. l. secūda in. xvij. qōne. C. de iure emphi. vbi in discursu dixit q si quis re cepit fundum in emphiteosim pro se z filijs sub illo verbo fili is veniunt etiam filie nihil tamē allegat. C. Sed circa hoc dili gentissime vnum est notādum qd posuit Bald. in. c. primo i fi. in titu. qui. mo. seu. consti. po. vbi dixit q. ex glo. ibi posita po test expresse notari q. feudum simpliciter receptum intelligitur receptum pro se z filijs masculis. licet i inuestitura de nullo he rede facta sit mentio. z hoc idem dicit intendēdum ad emphi teosim. quod notādum dicit esse. z sic ista decisio quo ad em phiteosim videtur cōtrariari his que dicit hic Imo. dum dicit q. trāsiret ad filias: nō autem ad masculos tātum: nisi in confes sione dictum esset de masculis tātūz. z nō puto dictum Bal. eē verum quātum ad emphiteosim. nam in feudo bene habeo il lud p pstanti. quia filia nō succedit in feudo nisi sit expse actū. z etiam si sit expresse cōcessum titio pro se z filijs masculis z fe minis nō veniūt femine nisi non extātibz masculis. c. i. s. hoc autem nota. in titu. qui seu. da. pos. iuncto. c. i. s. penul. in titu. episco. vel Abb. in. c. si filia. de succes. feu. z ptra Bal. videtur etiam i effectu decisio Bar. i pfilio incipiēte questio ista duo du bia habet zc. z in pfilio incipiēte domin' mathe. z Bar. in. l. iu re iur. s. si liberi. de oper. liber. z Bal. in. l. liberti. in. ix. colū. d. oper. liber. z Saly. in. l. ij. in. xvij. q. cum seq. C. de iur. emphi. z Be. d. ancha. in clemē. i. alias. ij. d. iurepatro. z i pfi. ccccxij. i cip. in xpi nomie postquaz ista zc. z Imo. i. c. potuit. i vlti. col. de loca. vbi dicit q. l3 in feudo recepto pro se z filijs masculis z feminis verum sit q. nō trāsiret feudum ad feminas extātibz mas culis vt in iuribus supra allegatis cum feudū de sui natura nō trāsiret ad feminas. tamē dicunt secus esse in emphiteosi. qz si re cepta fuerit p se z filijs suis z femis admittūt oēs pariter ma sculi z femine. qm fm eum cōstitutōes feudales nō admittētes feminas cum sint ptra regu. iuris cōmunis iuxta. l. maximū vi cium. C. de lib. pte. nō debēt seruari i emphiteosi. l. ius singu lare. z. l. quod vero cōtra. de legi. z ita spec. in similib' qōnibus decidūt doc. nō admittētes argumētū de feudo ad emphiteo sim in his que sūt p regulā iur. cōmunis. vt p Jaco. de bel. i. c. i. agna. vel filius. z per bar. in auē. si quas ruinas. C. de sacrosā et. z i. l. ij. in. iij. q. C. de rescin. vē. z i. c. i. s. ad hec. in. viij. colū. de pac. iur. fir. z Ang. in. l. de quibus. ff. d. legi. p hac opi. facit d. s. ēphiteosim. maxie fm illud qd irelligit anto. d. bn. i. c. i pre sentia. circa. iij. col. d. pba. z bal. i. c. si. de feu. da. in uicē le. cō mis. z i. l. ij. in. ij. col. C. d. iur. ēphi. vbi pcludūt q. si simpliciter cōcessa ē res i ēphi. itelligit pcessa p illis descēdētib' q. enume ratur i. d. s. ēphiteosim. z cōstat q. ibi enūerātur filie pariter si cut filij. z iā puto tenēdum. Ad pdicta ēt vide bal. i. l. ij. i. ij. co lūna. d. iu. emphi. vbi ēt tractat an in pcessiōe emphiteotica sub masculino pprehēdat femininū. z ea q. no. ro. i. l. s3 si boc. s. q. liberos. d. ius vo. z ibi. t3 q. sub masculino nō cōprehēdat fe mininum. z no. p archi. i. d. l. si quis suadēte. facit qd i fili nor. bar. i. l. liberos. de h. fig. dū vult q. i pctib' appellatōe liberos nō veniāt nepotes. l3 i alijs dispōnib' fit qñqz sec'. bal. tñ mul tū no. i. d. l. s3 si hoc. s. liberos. p illū tex. dixit q. si pcessa ē em phiteosis p te z liberis veniēt femie. p quo ēt alle. d. s. emphi teosim. Et sic ex pdictis videt q. aliud ēēt i h. filijs q. i sbo li beris. z q. potuerit eē rō diuersitatis dixit in. d. s. liberos. C. Tā git ēt imo. qd si i pcessiōe fuit dictū q. pcedebat titio p se z su is hřdibus in emphiteosim. an hoc cāu illa sba suis heredib' accipiātur pro suis eo modo quo accipitur in. s. sui. insti. d. he re. q. li. z dicit q. i emphiteosi cōcessa a priuato nō accipiūtur il lo modo s3 pro oibus hřdibus ēt exneis per. l. si pactū. z. l. fi. d. pba. z. l. stipulatio ista. in pn. z. s. si quis ita. s. eo. z p no. per bar. i. l. gallus. s. nūc de lege. de li. z post. sed vult allegare no. p bar. i. s. ēt si parētē. z p spec. i. d. s. nūc aliqua. h. cxij. z per By. in. l. in puetionibus. j. de verborum signi. Nec ob. l. ex fa cto. s. ad treb. q. ibi verbum heres accipitur pro descēdētibz ne alias dispositō sit inutilis. que rō cessat h. cū dñs pcedēs sem per hēat dñiuz z pēsiōē q. soluit. Nec ob. q. sui heredes dicā tur descēdētes. q. istud ē verum strictissime sūpto vocabulo. ali as secus vt p3 i. d. l. stipulatio ista. z i dubio qñ est materia q. p trāsire ad extraneū. dicta verba significātur etiā i hřde exneis vt

ibi p. 3. et bar. in. d. l. et si parere. et Spec. in. d. h. cxij. ¶ In em
phiteosi nō cōcessa ab ecclesia vñ eē maius dubiū fm eū: qz vñ
esse cōcessa p suis descendētibz. ita sonare vñ illud vñbz suis.
qz extranei nō dicunt sui. d. §. sui. et ita vñ tenere Spec. in. d. l.
loco allegato. et vñ. de bo. vñ ibi refert Jo. an. i. addi. Spec.
cū quo residet. et ē vñ velle bar. i. d. l. gallus. §. et. sed dicit hic
Imo. qz hec opi. certe nō vñ sibi vera. qz vñ res de qua querit
trāsire pōt in heredē extraneū tunc sub his verbis. s. suis here
dibus veniunt extranei vt dictū est. cū ergo hodie euphiteo
sis ecclesiastica trāsire pōt ad extraneos vt ipse tenuit in hac. l.
et retuli. §. ergo euphiteosis transibit et ad extraneos in cas
bus in qbus ad eos transire pōt. sed qñ nō pōt trāsire ad ex
traneos vt est euphiteosis cōcessa ab ecclesia cōstantinopo
litana. in aut. de alie. et emph. §. i. et no. Spec. in. d. §. nūc aliq
ver. cxv. tūc pcedat opi. Aber. de bobi. bar. et sequaciūz. et sub
dit qz est in tali casu in quo nō transit ad extraneos. tūc illa h
ba suis heredibus nō stabunt stricte seu strictissime p suis. qz si
ita acciperent nō cōprehenderent nisi exītes in ptate nō emā
cipati neqz nepotes ex filia. d. §. sui qz tñ nō est verum in casu
nō fm eū. qz imo etiā cōprehendēt nepotes ex filio vt pbat
in. d. §. euphiteosim. et eadē rōne cōprehēdent emācipatum.
nō tñ cōprehendēt vltra nepotē. d. §. euphiteosim. tunc. l. i. §. d
alie. et emphi. Addit tñ qz qdam dicere voluerūt. qz vñ eccle
sia cōcedit p se et suis heredibus videat cōcedere p suis descē
dentibus tñ secus si addat vñbz successoribus vt aliqd ope
tur. ar. l. si qñ. in pn. de. le. j. fm eū certe dici pōt quod satis est
si cōprehendat. et addat successores de iure pretorio p. l. stipu
lacio ista. in pn. cū glo. in h. ceteroz. §. e. et sic nō sequit necessa
rio qz includant necessario extranei pp dictum verbū successori
bus. §. de pac. et sic nō vñ talis opi. vera fm eūz et si teneremus
qz euphiteosis ecclesie trāsiret ad filios tñ et nō ad extraneos
successorē aut singularem et nō vñuersalem nō cōprehēdit nisi
seruata forma. l. si. C. de iure emphi. et c. potuit. de loca. et ita i
effectu residet hic et si bñ inspiciat cōis est opi. a qua in effectū
nō discrepat Imo. qz vñ euphiteo. pōt transire ad extraneos
tunc p illa hba. s. suis heredibus cōprehendēt oēs etiā extra
nei. als aut solū cōprehenderent illi descēdētes ad quos trāsire
pōt bñ facit. l. sciendū. de h. sig. et in hoc adde qz vltra p dī
cta idē tenuit An. de bu. et alij in. c. in pñtia. de pba. et Saly. in
l. j. in. xx. q. de iure emphi. et Pau. de lia. in cōmento. d. c. po
tuit. ad si. vbi transit cū Spec. in. d. ver. cxij. et idē sensit bal. in
l. si. maxime. in. vi. et vij. q. C. de her. insti. et aliqd p eū. in. d. l.
liberti. C. de op. lib. idē tñ ang. in. l. si. de cōsti. pn. et bal. ang. et
Imol. in. d. §. et si parere. et Imol. in. d. c. potuit in. ij. col. duz
aut hic dixit Imo. de ver. successoribus. adde qz Saly. in. d. l.
ij. in. xx. q. vl. qz vñ als illa hba si his et heredibus cōprehēdāt
in euphiteosi solū descēdētes put ipse tenuit. ar. l. si. §. cui dul
cia de vino trit. et oleo le. vt retuli. §. tñ si vltra dicta verba esset
verbū et successoribus. tunc pp talia verba cōprehenderent et
extranei. allegat. l. cōuentiōibus. j. de ver. sig. vbi hoc nō pbat
et ē eū facit optime decisio Imol. hic fundata. in. d. l. stipula
tio ista. in pn. cū glo. in h. ceteroz. iuncta. l. veteribus. et dum
dicit Imol. hic qz intelligit de successore vñuersali nō singula
ri intellige semp nisi adiecta essent illa hba p successoribus qui
buscūqz. vt nota. decidit bal. in pn. in pe. col. de phi. feu. alie. p
Fred. et in. c. i. §. donare. in. ij. col. qualiter oliz feu. po. alie. nā
tunc fm eū poterit cōprehēdi legatarius quāuis sit singularis
successor. ar. l. id tps. §. i. de vsuca. et in. d. l. in cōuentiōibus. fa
ciunt no. p eundē bal. in. l. i. de re. diui. in. xxx. q. Et hoc an ap
pellatione successor veniat singularis successor vel q vltra p dī
cta vide in. l. qdā. §. nihil cuz. §. se. et ibi p doc. maxime Bal. et
Ang. de edē. et legif. et no. in. l. stipulatio ista. §. sicut. §. eo. et p
Bal. no. in. l. si tibi. §. pactū. de pac. et in. l. i. xlv. q. cū sequen. d
re. diui. et in. l. emptorē. in. iij. col. C. loca. et dixi i. d. §. nihil. Et
an ipsa euphiteosis possit trāsferri i legatariū singularē succes
sorē dixi post alios. in. l. si domus. §. si. de leg. i. Et ad ea q pxi
me dicta sunt de singulari successore faciūt ea q dicunt i illa. q.
qua querit an euphiteosis recepta p se et heredibz trāseat ad
hēdē institutū in re certa de q supra remissive dixi. An aut qñ ē
recepta euphiteosis p se filijs et hēdibus et euphiteosis erat tal
nature qd poterat trāsire ad oēs hēdes et extraneos. quo casu

transit ad heredes etiā si nō sint filij vel descendētes
vt dictū est. §. modo pone si cōtingat aliquo casu ali
quos esse filios pro parte hēdes et aliquos eē extrane
os p parte hēdes debeāt pariter oēs admitti p por
tionibus hereditarijs ad euphiteosim. an vero pmo
filij tñ si sunt heredes. et istū articulū nō reperio in p
pays terminis specificē tactū. est verū qz Imol. in. d.
l. gallus. §. etiā si parente. in si. tangit in fili. q. si testa
tor instituit fratrem. et si decederet sine liberis substituit
ritiū et eius filios et heredes. et cōtingat dictū fratrem in
stitutū decedere sine liberis. vñ hē eū qz ex ordine sint
pūs vocati filij istius ticij mortuo ticio qz extranei he
redes istius ticij. ar. l. cum pater. §. pe. de le. ij. Et di
cit qz nō ob. ea q no. in. l. gallus. §. i. de lib. et posthu.
vbi vñ velle qz qñ aliqz relinquit ticio et filijs ticij ue
niant sñ ticijs et filijs. qz rñdet Imol. iuxta. l. si. C. de
impu. et ali. subst. qz illud pcederet qñ dispositio sit d
pñti. s. in casu sue qōnis collata fuit dispositio in cer
tum euentū in quē cōstat testatorē pñderasse ordinē
cū prius videat uocasse ticiū qz filios pp illud verbū
et heredes subiunctū post uerbū filios cū uiuens nō
hēat heredē. l. i. de her. uel ac. uen. et istud dicit pma
facie applaudere. et uideri fuisse de mente disponētis
ergo cū etiā in casu nō receptio facta in euphiteosi
p se et filijs et heredibus videat facta ordine successi
uo et collata in filios in euentum cōditionis. s. mortis
ipsius recipiētis. ut hic p bar. deberemus dicere esse
idem in casu nō. tñ puto pñm esse uerius. s. qz pari
ter oēs admittant in casu nō. qz cum in re que est de
sui natura trāsitoria ad quoscūqz heredes nō transe
at res ipsa nisi pro hereditaria portione ad filios ac
tento qz recipiens uideat uocasse filios ut heredes. p
no. in. l. si tibi. §. si pactus. de pac. ut dictū fuit. §. per
cōsequēs uideat uocasse eos p noia appellatiua seu hē
ditaria. iō p portioē hereditaria soluz pñt admitti. l.
quoties. et l. se. ad tre. ergo filij non pñt admitti nisi
pro pte p qua sunt hēdes. et p hac opi. etiā facit rex. i.
.c. raynutius. de testa. ubi pater uni filie si decederet
sine liberis substituit aliā filiā et filios eiusdē filie sub
stitute. et tñ ibi rex. pñsupponit qz eodē tpe uocant ad
substitutionē. s. filia substituta et eius filij qñis primo
noīata fuerit filia. et etiā qñis fm ordinē charitatis si
lia sit pmo representata et nihilominus ibi in futurū
euentū fuit collata dispositio. unde bal. expresse in. l.
gallus. §. quidā recte. in ul. col. pprie in terminis di
cte. q. formate p Imol. in. d. §. et si parere. pñt ei qd
et Imol. et dicit bal. qz etiā ita sentit bar. in. d. §. qdā
recte p. l. interdū. in pn. ff. d. her. insti. Nō ob. d. l. cū
pater. §. pe. qz ibi testator locutus est alternatiue nō
copulatiue ut in casu proposito inter que est differen
tia quo ad hoc. ut per bar. et alios in. d. §. qdam re
cte. et ad hoc facit. quia uidemus qz quando pater re
cepit pro se et filijs masculis et feminis. femine ueni
unt pariter cum masculis ad euphiteosim quāuis
masculi fuerint primo nominati ut conclusi. §. secut
opi. bar. et sequaciū. in. d. §. si liberi. et ad hanc. q.
uide etiā que no. bal. in. l. i. in. ij. col. C. de iure em
phi. ubi de hoc aliqd pñgit. s. tñ eius decisio nō bñ
seruit ad pñcipale ppositū. et suā opi. quā ibi taqz d
cōem opi. alioz reprobaui. §. dū tetigi. an si pater sti
pulat pro se filijs et heredibus requiratur qz sit filius
et heres. Tangit ultimo Imol. hic. an quando pñue
uit cōcedi in tertiā generationē euphiteosis ecclesia
stica si pcedit in quartā uitiē cōcessio in totū. et dicit
qz bar. i. aut. q. re. C. d. sacrosanc. ec. tñ qz sic. s. qd bal.
tenet pñt aut. si quas ruinas. e. ti. ne uile per inutile
uitiē. dicit Imol. qz posses dicere cōcordando opi.
qz aut dicit pcedo usqz in quartā generationē. et qz
cōcessio est unica nullo modo ualeat. secus si dicatur
in. iij. et. iij. generationem quasi tunc due cōseantur
concessionēs. ar. l. scire debemus. in pn. §. eo. iō tunc

utile p. inutile nō vitiat ut in iuribus vulgaribus. vel
 fm euz dici pōt q̄ indistincte vera sit opi. bar. ex quo
 fit lege phibente. p. l. si libertus minorē. ad fi. de iur.
 pat. et p. id quod in filiis. p. d. l. si libertus. dictum fu
 it in. l. stipulatio. hoc mō cōcepta. s. e. de quo articu
 lo. vide ultra predicta p. bar. in cōsi. incip. visa q̄daz
 cōcessione et c. et p. bal. in. l. si pupillorū. s. fi. s. de re.
 eo. et in. l. quecūqz. in pn. C. de bo. que lib. et in. l. etiā
 .s. sol. matr. ang. in. s. emphiteosim. i. aut. d. nō alie.
 et p. Jo. cal. in cōst. cxiij. incip. articuli sup qbus et c. p.
 Jo. de imo. in. c. ex parte. in vlti. char. de feu. p. Ro. i.
 .l. i. s. pe. s. e. et puto ibi terigissim tū hic plenius. s.
 omitto euz ista. l. fuerit plus q̄ mediocriter onerata.
 Tangit ēr hic bar. an pater possit stipulari filio emā
 cipato et ecōtra dixi in. l. qunqz. s. fi. q̄s ita. s. e. ti. vi
 de oīno de materia bal. in. l. gaius. sol. ma. vbi tāgit
 de istis oibus. et etiā hic in matre. de quo etiā hic per
 bar. Et de predictis vide p. bal. in. l. executorē. in. iij.
 col. C. de execu. rei iudi. et ibi etiā tangit q̄s in patre
 et filio naturali. de quo dixi. s. post ang. hic. Tangit
 etiā ibi bal. qd de transversalibus de quo etiā p. gl. et
 bar. in. l. fideiussoris. s. de pac. et in materia etiā vi
 de Saly. post alios et in. l. ij. C. de pben. et cōmitten.
 stipu. et cōs. cōclusiones sunt cū bart. iō p. nūc omitto.

Alianus

Adiectio p. p. nōis su
 tūri h̄dis pmissoris p
 nō facta habet quātū ad hoc ut oēs here
 des teneant ex p̄fatione heredis nōiati
 et intelligit hanc legē bar. in. l. cōtinuus. s. fi. circa fi.
 .j. e. q̄ hic phibuit heres nōiatus. vñ tunc cōmittitur
 obligatio ad interesse p hereditariis portionibus
 oēs heredes. et sic secus esset si alij heredes nō nōiati
 phiberent. q̄ nō cōmittit tunc stipulatio p̄ aliquē ut
 ibi p. eum. sed Imol. hic dicit hunc intellectum vide
 ri repugnare aliquāter huic l̄e que vñ innuere q̄ ēt
 si coheredes phibeant cōmittat stipulatio. vñ dicit
 posse cōcludi q̄ dictū bar. pcedat qm̄ separabat plu
 res heredes futuros. et vñ solum nōiavit. si aut pū
 tabat vñ solū heredē futurū quē nōiavit. et tūc etiā
 coheredes teneant nō phibere ar. l. tale pactū. s. fi.
 C. de pac. et dicit q̄ hoc vñ innuere ista gl. que dicit su
 peruacuo fuisse appositā psonaz ticij. de qua tū dicit
 esse dicendum q̄ latius veniet dicendū. p. eū in. l. cō
 tinuus. Et p. distinctione quā facit ipse. vide bar. hic
 et in. d. l. cōtinuus. s. fi. in p. q̄ro qd si illū et. Raph.
 hic transit cū opi. bar. p. l. cōtinuus. s. fi. et iō fm euz
 male dixit glo. j. hic dū dixit q̄ supuacuo fuit adiecta
 psona ticij. Tamen dic q̄ tex. in. d. l. cōtinuus. nō vi
 detur facere ad propositū. qm̄ ibi tractatur an q̄s sti
 pulari et acquirere possit vni tū ex heredibus. et distin
 guitur inter stipulationē daudi. et faciendi. hic aut lo
 quimur an q̄s possit vñ ex heredibus suis grauare
 et obligare. ut hic. et in. l. eum q̄ ita allegata in glo.
 et ibi dī q̄ nō. sed q̄ oēs tenentur. Pau. de ca. hic nō
 facta mentiōe de predictis dicit rex. hic. dum dicit q̄
 si phibeat debere exponi ticius. s. nōiatus. et idez fm
 eum erit si quis alioz heredū phibeat. als at ex phi
 bitione facta a ticio ipse solus ticius teneretur. ar. l. i.
 depositi. s. deposti. que verba nullum videntur habe
 re saporem. tum q̄ cōtradictur his que dicit bar. in.
 d. l. cōtinuus. s. fi. de quo Pau. de ca. hic nullam fa
 cit mentiōē. tum etiā q̄ lex in depositi. nō facit ad
 ppositū nostrū. q̄ ibi est speciale in cōtractibus bo
 nefidei. ut declarat bar. in. l. iij. s. catho. in. v. oppo.
 s. eo. Item ibi non fuit facta mentiōe de vno herede
 tū. adde qd Imol. Raph. et Pau. de ca. in. d. l. con
 tinuus. s. fi. videntur transire cum opi. bar. que vide
 tur mihi vera. nam rō p. quā in casu. d. l. euz q. s. i.
 adiectō vñius heredis superuacua est q̄ vñus heres
 ultra portionem hereditariam nō representat psonā
 defuncti. l. cum cinerem. C. de rei ven. et no. glo. in. l.

ij. s. fi. j. de pre. stip. vñ si pmitto q̄ ticius heres meus dabit ti
 bi. c. ideo nō possum eū solū obligare in centū q̄ habetur pro
 extraneo ultra partē pro qua est heres. et ego nō possum obliga
 re extraneum. s. si q̄s alioz. insti. de inuti. stip. sed ista rō cessat
 in promissione facti negatiui. de quo hic cohereat p̄sone here
 dis. et sic sit indiuiduum. d. s. carbo. et ibi no. Dicit etiā ange.
 hic qd ratio propter quā tex. hic dicit oēs alios heredes teneri
 q̄ frustra persona heredis exprimitur. et q̄ forte non credeba
 tur promissorem alioz heredem habiturū nisi vñū. allegat. d.
 l. eū q. s. dicit Imol. qd ista verba ange. debent intelligi prout
 ex supradictis p. eum p. et prout dicitur in. l. si sic. j. e. et in. d.
 l. cōtinuus. dic q̄ verba ange. nō sunt recte posita. q̄ etiā da
 to q̄ putasset alios futuros ibi esse heredes haberet locū iste
 tex. Et si aliter diceremus esset diuinare ad istum tex. preterea
 rō p. quā post p̄uentionē oēs hic tenent. est q̄ succedit obliga
 tio ad interesse ex p̄ctu defuncti. vñ cū interesse sit diuiduū iter
 esse heredes pro portionibus hereditariis. l. stipulationes nō
 diuidunt. ver. cellus et l. ij. s. fi. s. e. et nō cohereat p̄sone ip̄s
 nōiati sicut coherebat ipsum factū p̄ncipale negatiui merito
 tenentur oēs. et hanc rōnem sensit bar. l. j. nō ita clare in. d. l. cō
 tinuus. vñ cū hec rō locū sibi vendiceret iam qm̄ putasset p̄missor
 alios q̄ nōiati futuros sibi heredes etiā ergo et c. et vide i ma
 teria ea que dixi in. d. l. euz qui ita. s. i.

Si fundum.

Qui tenet ad dandum si
 det adiecto et de euc. nō
 caueat conueniri a principali creditore ac si non de
 diffet ut cōsequatur cautionem si sua interest. ut q̄
 potest ab adiecto repetere. als secus. h. d. C. In rex. ibi quāuis
 fundus ticio traditus sit subaudi. et etiā dñūm translatū. ut
 q̄ tradens erat dñs. Ex hoc habes singulariter notare secun
 dum pau. de ca. q̄ ille qui tenetur ad dandum. l. j. det non libe
 ratur nisi de euictione caueat. q̄ adhuc euinci posset per seruici
 anam seu hypothecariā. l. si rem meam. j. de sol. et hoc siue te
 nearur in genere. l. cū quis. s. qui homines. eo. ti. siue in specie
 ut hic et pbatur in. l. si. in fi. de condi. ob cau. et si facit ista duo
 .s. q̄ dñūm transferat et de euictione caueat liberatur ab obli
 gatione qua tenebatur dare. et si postea res euincatur p hypo
 thecariam in illam obligationem non reincident. sed contra eū
 agitur ex cautione. si aut dat et non cauet perinde pōt cōueniri
 ac si nō dedisset. ut hic i. d. l. si rez. et vide bar. in. d. s. q̄ hoīem
 sed qm̄ q̄s tenet ad trahendum. tunc distinguē an in genere.
 et tunc idem. an in spē. et tūc aut ex cā onerosa. et idē ut teneat
 de euictione. aut ex cā lucratiua. et tūc secus. ita dicit notari per
 glo. et bar. in. l. si a substituto. s. fi. cū. l. se. de le. j. vbi est oīo vi
 dendū fm eū. Adde inquātū ipse secutus bar. dicit q̄ trans
 ferendo dñūm et prestando cautionē est liberatus a primena
 obligatione q̄ idē tenuit bar. in. l. si q̄s aliā. in. ij. col. j. de sol.
 p. d. l. si. p. quā ita singulariter limitat. d. l. q̄ rem. j. de sol. sed
 Imol. in. l. aristo. s. labeo. s. de dona. refert circa hoc vñus q̄
 si esset verū esset bñ notandū. nam dicit q̄ si donatario seu cui
 spēs dari debeat tradita est ipsa spēs aliena. et cautū est de eui
 ctione q̄ tradens liberať ex p̄mitiua actione et obligatiōe quā
 uis dñūm nō trāstulerit. ita dixit ipse quosdā tenere. p. d. l. si. s.
 q̄ di. ob cau. vbi dicūt casus eē singularē. Sed certe Jo. de
 imo. in. d. s. labeo. illa. l. hoc nō dicit si bñ inspiciat. q̄ l. illa. l.
 dicat possit agi p̄mitiua si appareat rē esse alienā. nā stare p̄t q̄
 plures actiōes ad idem possint cōpetere. facit fm eū. l. stipula
 tionū alie. v. cōuentiōales. s. e. et in hoc vñ q̄ ipse melius senti
 at. et ita etiā vñ esse de mēte bar. in. d. s. q̄ hoīem. in di. quā ibi
 ponit. in fi. et hoc ibi exp̄sse aperit pau. de ca. p. ibi no. p. bar. q̄
 taliter tradēs p̄fecte nō adimpleuit id ad qd tenebat. Raph.
 etiā hic de hoc aliqd pungit. et dicit q̄ ista cautio iterponit in
 casu huius. s. post traditionē. q̄ dubiū est an p illā traditionē
 sit translatum dñūm in stipulatorē. qm̄ multis modis possibi
 le est q̄ promissor ante istā traditionē trāstulisset dñūm in aliū
 vñde cū apparere nō possit cauet ppter hoc etiā ppter expen
 sas. facit q̄ dicā. j. prox. allegando glo. in. l. cogi. in pn. ad tres
 bel. et ideo dicit se putare q̄ liberetur promissor in casu istius.
 s. a prima obligatione qua tenebatur ex promissione. et ita dī
 cit se intelligere. l. si domus. s. j. ff. de le. j. et d. l. si. l. j. secundū
 bar. videatur sentire contrarium. in. l. alias. j. de sol. sed cor

rupte allegat. et puto quod voluerit allegare bar. in. d. l. si quis alia
 tunc ista opi. raph. mihi non placet: quod tex. in. d. l. si supponit quod
 res erat tradentis. et tunc ibi tex. indistincte dicit necessariam etiam
 esse cautionem: nec mirum quod quis res esset tradentis. tunc poterat esse
 alteri hypothecata: et sic posset per hypothecariam euincere. d. l. si
 rem. propterea utiliter fuit introductum debet cauere. unde teneo cum
 bar. cum quo et transit ang. in. d. l. si quis homines tunc uno modo potest limi-
 tari opi. bar. ut non. voluit raph. palle. §. si hominem: ubi dixit quod
 in quantum bar. ibi dicit presentem cautionem liberari a prima ob-
 ligatione. pcedit quoniam non apparebat an res quod debitor tradebat
 creditori esset alteri obligata. nam si appareret quod esset alteri ob-
 ligata: teneat debitor eam liberare non autem cauere. et si ea non li-
 beret non erit liberatus a creditor allegat. l. i. §. si heres. ad tre.
 bñ facit. l. si ex predictis. C. de euic. **¶** Secundo no. quod ubi cumque
 debet euictio alicui. tunc ante ipsam rem euictam ut agi posse ut sibi
 in effectu de euictione caueat quod sibi Joā. de imo. hic ut mirum
 cum non videat interesse ipsius creditoris si non caueat per donationem
 fideiussores: sed per simplicem et nudam cautionem: sed potes sibi eum
 dicere quod creditoris interesset plures actiones habere: ut in. §. si cita-
 quod. in. §. de ac. preferum. cum hoc casu clarius sit ius quod oritur ex ip-
 sa cautione prestata de euictione cum directo ad id prestet et ad id ten-
 dat facit sibi cum quod non. bar. in. l. si finita. §. eleganter. de dā. in-
 fec. Adde quod non. per glo. in. l. cogi. in. pñ. in. ver. defensum iri ad
 tre. et in. l. pen. in. ver. cautela idonea. C. de positi. et l. si pupillus
 in. pñ. in. ver. cōdēnare de noua. quibus locis apparet cautela
 utile esse interponat super eo ad quod de iure tenebat cauere et
 si de nouo cauerit bene facit. l. rō. §. si inter de ac. empti. et l.
 barā. ff. si serui. ven. tunc l. quotiens. la. ij. de serui. et hoc quoniam
 agi possit ante euictionem ut caueat de euictione remittit Imol.
 hic ad. l. ij. cum ibi no. §. de euic. et ad. d. l. si domus. §. i. **¶** Ter-
 tio no. formam libelli que in casu isto colligitur ex isto tex. quod peti
 de fundus ad effectum ut petenti caueat de euictione: de quo
 dic ut hic per bar. et per Ly. et bar. in. l. exhibitiois. C. ad exhibi. per
 bar. in. l. iij. §. si reddita. ff. como. et l. i. eleganter. §. non solum. ff.
 de dolo. Et pro intellectu huius tex. et eius quod prime dixi in hoc no-
 tabili querit iuxta hoc pau. de ca. que sit ratio quod hic de agi dire-
 cto ad fundum ut agens consequatur cautionem. respondet quod hic dictum
 erat stricti iuris. ideo non venit iure actionis nisi illud quod in eo fu-
 it deductum. sed cautio deducta non fuit et sic duntaxat venit iux-
 tae officio mercenatio quod per se non potest intentari. iuxta. l. iij. cum
 ibi no. C. de positi. id est post traditum fundum cōseruat actio ex
 stipulatione ad ipsum fundum ut possit stipulator cautionem conse-
 quari. alio non posset. facit. l. iij. §. iul. de eo quod cer. loco. sed si dictus
 esset bonafidei ut emptoris: tunc facta traditio et ommissa cau-
 tione ageret recta via ad ipsam cautionem que venit iure actiois
 l. ex empto. §. etiam. ff. de ac. empti. et l. ij. §. de euic. cum ibi no.
 tñ raph. dicit se dubitare. an in dictu bonafidei possit petere prin-
 cipaliter ut caueas: et dicit quod tex. in. d. l. etiam facit quod sic: sed in pri-
 um dicit facere. l. et. j. de sol. et dixit se dicturum. in. l. si rem. j. de
 sol. ubi de hoc nihil dixit. et voluit forsitan allegare. d. l. etiam dñz
 loquitur illa. l. de actione. ex testō quod hñ instar bonafidei. l. in mio-
 rum. C. in q. cau. in inte. resti. non est neces. Sed potes respondere ex
 no. per bar. in. d. l. si heres. de eo quod cer. lo. dñ declarat. d. l. i mi-
 noz. **¶** Quarto no. quod stipulator potest per actionem mandati repe-
 tere illud quod fuit solutum adiecto in stipulatione ad solutionem
 recipiendam nisi donationis causa illi adiecerit. de quo dic ut hic per
 bart. post glo. cum quo alij transeunt. Et an possit reuocari per sti-
 pulatorem talis facultas soluendi adiecta concessa promissori sicut
 potest mandatum reuocari. dic ut in. l. vero procurator. et in. l. si cum
 cornelius et in. l. aliud. et in. l. si. j. de so. ad quod etiam vide quod dictum
 fuit post mo. in. l. liber. hñ. §. si. §. eo. **¶** Ultimo no. illud cuius
 non interest non posse agere de euictione re euicta et non de sua in-
 teresse si euincat non sibi sed eius singulari successori ab eo casus
 lucrativam habenti. quod intellige ut dicit post glo. si. **¶** In
 glo. i. ibi contractus pcedit et c. l. hanc glo. sequat. pe. tñ eam
 reprobant alij By. bar. ang. et Aloder. unde dic ut hic per bart.
¶ In ea. ibi ab eo peti potest et c. primum sentit glo. ij. in. l. si domus
 §. euictione. de le. j. ubi voluit quod quoniam res legata pro qua debe-
 bat euictio fuit tradita per heredem legatario nulla ei per heredem
 prestata conditio de euictione sit extincta actio ex testō adeo quod
 non potest legatarius amplius petere rem ut consequatur cau-

tionem. et quoniam ad hoc illa glo. reprehendit cōiter. et
 ut istum tex. et d. l. si re. et §. d. §. de euictione. in prin-
 vbi pbat quod per solutionem factam per heredem non fuit libera-
 tus heres ab ipsa actione ex testō. quod perfecte non tradit
 ut ibi. et in. d. l. etiam. dicit tñ Imol. quod ista glo. possit sal-
 uari intelligendo quod velit quod post rem solutam non possit
 principaliter peti cautio. ut ipsa. §. cautio pstat. quod ad ipam
 cautionem principaliter petendam non cōpetebat actio. ut
 §. declaravi. sed dic quod non potest negari quoniam illa gl. male
 dixerit in quantum voluit resoluta absque cautione esse ex-
 tincta ipsam principalem actionem ex testō. quod est §. iura. p-
 rime allegata etiam §. illud tex. et etiam circa id quod tangit
 glo. retigit hic plenius Pau. de ca. ultra alios. dicens
 quod si queris an si deficiat aliquid ius ad illud quod deficit
 agi deat. an non ad totum ut pstat illud quod deficit dici de
 officio aut per quota et agi ad illam tñ quod ad illam tñ durat
 obligatio et actio. l. stipulator. §. j. de sol. aut deficit
 pars integralis ut usufructus. et tunc idem ut agatur
 ad illud tñ. non tñ ex eo quod in illo tñ durer obligatio
 et actio. imo durat in toto. l. si ita stipulatus fuero et l. si ti-
 tius. §. si. et ibi per doc. §. eo. et l. si non sorte. §. si. de con-
 di. inde. et bar. §. e. l. eum quod ita. §. pe. aut non deficit per
 quota vel integralis. sed aliud tunc aut ius deficiens
 est tale per quod tota res potest aduocari. ut quod erat alteri ob-
 ligata. et tunc si ex dictu stricti iuris agitur ad totum
 agitur ac si datio vel traditio facta non esset. l. si rez. j.
 de sol. aut est bonafidei. et tunc ad nihil. sed expectat
 quod euincat. dum tñ cautio fuerit prestata. nam sufficit
 venditori rem tradere et de euictione cauere ut ab ob-
 ligatione qua tenet tradere libere. l. reus possit euic-
 ti. quod non potest agi nisi secuta euictio. l. habet licet. ff. de
 euicti. si vero erat tale quid propter quod non poterat to-
 ta res euicere erat tale quod minuebat de soluto ut quod tra-
 dit res de territorio vel cum seruitute cum deberet tra-
 di libera. tunc si tradens teneat ex contractu bone-
 fidei potest conueniri ut tradat ac si non tradidisset. ut
 sic cōsequat id quod deficit. l. iij. §. si reddita. ff. como.
 idem si stricti iuris et esset talis que in hoc haberet in-
 star bonafidei ut actio ex testō. ut l. hñ. §. edes. ff.
 de le. j. Idem si actio erat arbitraria ratione loci. l. iij. §. idem
 iul. de eo quod certo loco. extra istos casus agere non ac-
 tione ex eo contractu. sed actione de dolo vel in factis
 l. exhibitionis. et ibi per Ly. C. ad exhibi. et in. l. elegan-
 ter. §. non solum de do. et quod non. bar. in. l. qui sibi. §.
 j. de solu. et dicit Pau. de ca. quod articulus difficilis quod
 tibi patet per predicta sibi enim. Ad quod in quantum di-
 xit quod in contractibus bonafidei non poterat agi nisi
 secuta euic. quod imo etiam non secuta euictione poterit
 agi non dico actione ex stipulatione de euictione. sed
 actione ex contractu principali. puta actio ex empto
 si contractus qui precessit fuit emptionis. probatur
 in. l. ex predictis. C. de euic. et in. l. non tñ. et in. l. si ei
 cui. ver. idem si domino. de euic. et est bona glo. in. l.
 qui rem. C. de euic. Non ob. d. l. habere. quod fateor quod
 non potest agere ex capite euictionis. ut ibi cum non
 sit secuta. sed bene potest agere ex eo capite quod non
 sit perfecte tradita. ut in iuribus. §. allega. reliqua dic
 ut plene traditur in. d. l. exhibitionis. **¶** In glo. si.
 ibi non tenetur de euictione ang. hic dicit quod By. hac
 glo. reprobat dicens quod imo tenetur de euictione etiam
 donans hic cum non inceperit donatio a traditione
 sed a precedenti conventionione. per no. per glo. in. l.
 aristo. §. si. de dona. et in. l. ij. C. de euic. Sed dicit
 Imo. glo. posse saluari. quia quo ad adiectum anio
 donandi verum est quod stipulator non tenetur ei de
 euictione. eo quia stipulator nihil promissit adiecto
 et sic non inceperit donatio a precedenti conventionione
 iuxta nota. in. d. l. aristo. et in hoc casu soluetur ista
 glo. Sed si queratur an ipse principalis promissor
 si promissit ex causa donationis teneatur stipula-
 tor de euictione. etiam extra illos duos casus qui

¶ Adiecto.
 dic quod dumna
 solutio fiat ad-
 iecto sciente se
 adiectum semp
 competit actio
 quod speciale est in
 dictu mandati quod
 possit constitui
 procurator l. si
 abbas et si non i-
 terueniat nunci-
 uel episcopus ita ut
 det pbari i. l. i.
 in fi. ch. sequen-
 ti. §. de procur. et
 ita decidit bar.
 per illud tex. in. l.
 i. C. eo.

sequitur hic in glo. et cōter cōcludit q̄ sic cum respe-
ctu ipsius promissoris donatio incipiat a p̄cedenti cō-
uentiōe. ut est casus h̄c in p̄ma pte. Et subdit Imo.
esse no. ex hoc tex. cum glo. quare stipulator nō agat
de euictione in ultimo casu posito hic in tex. nam rō
est. q̄ nō interest sua ex quo tenet de euictiōe si euin-
cat illi adiecto animo donandi: et est rō quare in hoc
ultimo casu libere p̄missor statim soluendo adiecto
Ang. h̄o dicebat rationē esse quare liberetur: q̄ sibi
ipsi d̄z imputare donatarius cur nō fecit sibi cauere d̄
euictione: als enim nō liberaretur donans cū de euic-
tione teneat ex quo donatio incipit a p̄uentione ut
dictū est. S̄z dicit imo. q̄ in hoc Ange. est inepte lo-
cutus: q̄ si p̄sideremus ipsum adiectū q̄ donatarius
est respectu stipulatoris: et ip̄e adiectus nō poterit pe-
tere cū nil fuerit sibi p̄missus dari. Si h̄o cōsiderem
stipulatōrē q̄ donatarius est respectu p̄missoris: et tūc
non interest sua hoc petere ab eo q̄ soluit adiecto: ut
p̄z ex predictis et bñ. Adde tñ circa predicta q̄ l̄z q̄
donatio incipit a p̄cedenti p̄uentione verū sit q̄ te-
neat de euictione donans. tñ illud intelligas esse ve-
rum q̄n fuit p̄missum ex cā donationis rem dari si fu-
isset p̄missum speciem tradi. q̄ tūc in ti. lucratio nō
venit euictio. l. si a substituto. §. si. cū. l. se. iuncta glo.
et ibi Bar. et alij. de le. i. q̄d no. Si aut ex cā donatio-
nis simpliciter p̄mittit species absq̄ p̄bo dari vel tra-
di. B̄ic q̄ subitelligit dari. et sic venit euictio. l. si ita
§. j. ff. de p̄ben. empt. et p̄bat in. l. nemo rem suā uti-
liter. et ibi Imol. §. e. iuncta l. ubi aut. §. si. §. e. et no.
p̄ Bar. in. l. si fundū certo die. §. e. et in. l. cum mora.
C. de transac. et p̄ Bal. in. l. j. in pe. col. C. de iur. dot.
et in. d. l. si a substituto. §. si. Alijs modis pōt limita-
ri illa distictio que trahit hic in gl. si. et in. d. l. aristo.
§. si. dū tractat an donatarius possit agere de euictio-
ne: ut colligit ex no. p̄ Bar. in vlti. q. et super ea addā
j. statiz. Extra glo. querit hic Bar. multū utiliter v̄
didi tibi rem: et de euictione p̄misi postea tu istam rē
alij donasti. et donatario res fuit euicta. an tu emptor
possis agere de euictione: et tenet q̄ nō: q̄ tua nō in-
terest cū nō tenearis de euictione. ut hic: nisi q̄d limi-
ta ut hic p̄ eū: et cū Bar. transeunt hic Ang. et Pau.
de ca. Sed adde q̄ illa limitatio quā hic ponit Bar.
volens q̄ si dicta donatio non fuit simplex sed cā re-
munerandi possit donans p̄ venditorē agere de euic-
tione. fuit Ray. per. l. idēq̄. §. si. ff. manda. Et dicit
Raph. q̄ ista limitatio est satis equa tñ p̄ eam facit:
q̄ actio de euictione datur ad interesse. l. empti. C. de
euic. sed q̄d interest dicti donantis q̄ euincatur ei cui
donauit ip̄e cā remunerādi: et si interest nō ē interesse
extimabile: et rñde ad. l. idēq̄. q̄ loq̄ in casu diuerso
et forte voluit dicere q̄ agebat donatarius: sed in ca-
su nostro agit donas: tñ sustinēdo Ray. pōt dici q̄
limitatio predicta satis p̄bat in. l. idēq̄. §. si. cū. l. se.
nam ibi fideiussor liberato ex cā donationis remune-
ratorie dat actio mandati p̄ debitorē p̄ncipalem ad
totā quantitatem in qua liberatus fuit fideiussor: et tñ
actio mādati nō d̄z dari nisi quatenus interest agē-
tis. l. si p̄curatorē. §. mādati. e. t. Itē adde q̄ Raph.
hic in quantum Bar. in. d. p̄n. q. vult q̄ possit iste cui
emptor donauit agere actione ex empto p̄ euictio-
nem sibi donatario factā si emptor cessit donatario
actiones sibi cōpetentes et cōpeturas p̄ v̄ditorem.
dicit Raph. q̄d videt sibi fore dubiū dictū istō Bar.
nā cū actio sit inutilis in p̄sona cedentis ut hic. in si.
quō pōt esse utilis in p̄sona cessionarij. nam si cedēt
nō cōpetebat directa ex emptione que fieret donata-
rio quō poterit dari utilis ex cessione ipsi cessionario.
vñ nō v̄ dictum Bar. habere rōnem fm eū: et rñdet
ad. l. si res vna. §. de euic. p̄ quā se fundabat Bar. q̄
ibi loquit q̄n res obuenit ex cā vltime voluntatis lucra-
tiue quo casu h̄s tenet: n̄ dico d̄ euictiōe s̄z salte cede

¶ Tamen si
finēdo ista cō-
clusio pōt susti-
neri q̄ iura lo-
quētia de dōa-
tōe simplici nō
extēdūt ad do-
nationē remu-
neratoriam ut
trahit Bar. i. l.
i. i. i. i. i. i. i. i.
pac. i. p̄n. tē i. l.
la nō requit in
finuatio nec re-
uocaf p̄p igrā-
titudine ut i. l.
q̄bus d̄ dona-
bal. i. l. i. l. b. C.
d̄ sacro. fac. ec.
s̄z donatio re-
muneratoria ē
magis simil̄ da-
tōi i solutū q̄
donationis ni-
mirū si debet
euictio: iuxta
no. i. l. elegāter
de pig. actio. et
in. l. libera. C.
de snijs et int.

re oīa iura sua legatario: et sic sua interest ne euincat. ille aut q̄
donat nō tenet actionē cedere: nec ad aliqd q̄n incepit dona-
tio a traditione ut dictum est: sed tu rñde sustinendo Bar. et
sequaces q̄ actio que erat inutilis cedenti pōt esse utilis cessiona-
rio q̄n p̄ talem cessionē purgat cā que actio erat utilis apud
cedentē: ut. l. cū his: et ibi not. maxime p̄ Bar. j. de fideiuss. et. l.
si. et ibi no. i. p̄n. C. de iure do. et. l. q̄ se debet iducēdo ut ibi per
Bar. de cōdi. ob cau. et no. Bar. i. d. l. et heredi. §. nos autē. de
pac. sed cā p̄p quā actio esset inutilis cedēt si res fuerit euicta
ei cui donauerit ip̄e erat: q̄ ipsius donantis non intererat ut
hic: sed si agit cessionarius ex cā cessionis cessat ista rō qua ip̄-
sius cessionarij interest agere cum res sibi fuit euicta. p̄terea
rñsio data p̄ Raph. ad. l. si res quā. nō videtur bona tenendo
opi. quā videt approbare glo. in. d. l. si res quā. vbi glo. sentit
q̄ heres non teneatur cedere legatario actionem de euictione
cōpetentem testatori et heredi. et ita illam glo. tanq̄ notabilez
allegat Imol. in. d. l. si domus. §. de euic. de quo vltimo vide
Sali. in. l. cum alienā. C. de leg. p̄ Fulg. in. d. l. si res quā. etiaz
p̄ Imol. et Pau. de ca. in. d. §. de euictione: et ibi dixi. Plus
dicebat Fulg. in. d. l. si res quā. si tenemus q̄ heres teneatur
cedere legatario actionem de euicti. cōpetentē testatori in ca-
sibus in quibus heres non tenetur de euictione legatario p̄.
ut ip̄e tenet reprobandō glo. in. d. l. si res quā. eadem ratione
erit hic dicendum: idem fm eūz in donante in casu in quo po-
tuisset aliquo modo sibi donanti cōpetere contra actorem suū
actio de euictione: ut teneat illam cedere donatario. etiam in
casibus in quibus donans nō tenetur de euic. ut q̄ donatio nō
incepit a traditōe q̄d est diligenter no. et sic non esset bona rñ-
sio. data per Raph. hic. ad. d. l. si res quā. ¶ Item in quantum
10 Bar. hic dicit q̄ in. q. p̄n. supra formata si res euincat agi pōt
pro euic. actione ex empto si postea est per donantem donata-
rio cessio scā p̄ actorē ipsius donantis: s̄z non poterit agi actio-
ne ex stipulatione de euictione: q̄ illa actio ex stipulatione de
euictione habet hanc cōditionem. l. si res euincatur ei cui pro-
misit quis de dupla nomine euictionis vel eius heredi. l. si cūz
venditor. §. si secundus. de euic. ergo non verificatur talis cō-
ditio in casu nostro. si euincit eius singulari successori. ¶ Ad-
de secundum Imol. q̄ istud dictum certe uidetur contra tex.
in. l. si pro re. §. si. cum. l. se. de euic. ubi si res emptā p̄ mulierē
euincatur marito cui eam dedit in dotez cōmittitur stipulatio
de dupla etiam contra actorem si ei fuit licite denunciatum
agi potest. et tamen ibi maritus non erat heres mulieris. ut ibi
pater. Nec ob. d. §. si secundus natu. ideo ibi non cōmittitur
stipulatio duple: q̄ secundo emptori fuit morā questio: et ip̄e
denunciavit primo emptori qui comparuit ad defensionem
pro ipso secundo et soluit extimationem agentī contra secūdū
emptorem. ideo tunc non cōmittit stipulatio de dupla. q̄ res
non est euicta ipsi secundo emptori cōtra quem agebatur cum
res remanserit penes eum. Nec ip̄e aliquid de suo soluerit: s̄z
potius soluit emptor qui soluit extimationem pro re. et non po-
test etiam dici fuisse euictam ipsi primo emptori cum cōtra eū
non agebatur nec ip̄e rem possideret: ideo nimirū si superest
actio ex empto ad interesse primo emptori contra actorem suū
secus ergo fuisset si secundus emptor se defendisset et ab eo fu-
isset euicta. per. d. l. si pro re. §. si. vel si ip̄emet de proprio sol-
uisset extimationem. q̄ tunc quodammodo uidetur euicta. l.
euicta. §. i. eo. ti. et melius probatur. licet ip̄e non alleger. in. l.
si seruus uenditus. §. j. eo. ti. quāuis glo. uideatur uacillasse in
. d. §. si seruus: et non posuiss̄ ueritatem secundū eum. Raph.
etiam in hoc tenet contra Bar. dicens contra Bar. esse casum
in. l. pater. et. l. si cum res. §. j. cum gl. de euic. sed i. d. l. si cum
res. non reperio sed puto q̄ voluerit allegare. d. l. si pro re.
¶ Et subdit q̄ ibi res non erat euicta. ut ibi voluit glo. Ang.
in. d. l. si pro re. §. primo etiam uidetur istam vlti. opi. tenere p̄
id q̄d nota. ibi in glo. si. dum glo. dicit respondeo q̄ ibi et cā.
tamen potest saluare opi. Bar. et rñdere ad. d. l. pater. prout col-
ligitur ex no. per Bar. in. d. l. si pro re. in. i. q. vel prout colligi-
tur ex no. per glo. in. d. l. si pro re. dum allegat. d. l. si cum ven-
ditor. magis tamen placet responsio Barto.

AAAA
Puma alba
 de verdo. oblig.
 col. C. de confes.
 vnum no. q. si
BBBB
Tar premittere
 intellectum vt
 fuerunt impediti
 legatarij et in tali
CCCC
Quamuis glo.
 testamento in fi.
 et per Bar. in. l. si ita
 tione ad interesse
DDDD
In. d. c. quoniam.
 et idem tenet
 et maxime in. ix. q.
 prober mihi tamen
EEEE
Comunis vsus loquendi
 trebel. 2. l. si quis
 do. car. flo. in. c.
 sed iaco. de gre.

FFFF
Conditionis i arbitrio
 et habet locum
 in hac. Stipulatio
 sumptus. C. de test.
GGGG
Et idem tenet ipse
 glo. fi. ibi respondeo
 tradi diuiditur
 tas. C. de usufr.
HHHH
S. de vi et vi arma.
 et ibi nota. s. de
 vi ut hic. et que sit
 tempus licet lis non
IIII
Cu dictum statutum
 communiter alij
 responsum in ver.
 fideicommiss. lib.
KKKK
Nic nulla est
 no obstat iste textus
 nam habens fundos
 no ob. l. si cum

LLLL
Contrahenti ad hoc
 fideicommissu restituere
 sed satis esse
 hic et per hoc
MMMM
Subdit tamen
 ogolini tenentis
 et in illa
AAAA
Et attento
AAAA
Anro. de Bu. no. in
 quod tunc
 ratione sed
DDDD
Et. s. nunc de lege.
 sed quando
 dib. non ob.

Finis.

Genetis per Baptistam de
 Loris. **AD**. ccccj.
 die. xxx. Octo
 bris.

Cum privilegio ne quis audeat hoc opus imprimere
 extra decem annos sub pena in eo contenta.

Handwritten text in a cursive script, likely a ledger or account book. The text is organized into columns and rows, with some entries appearing to be dates or numerical values. The handwriting is somewhat faded and the paper shows signs of age and wear.

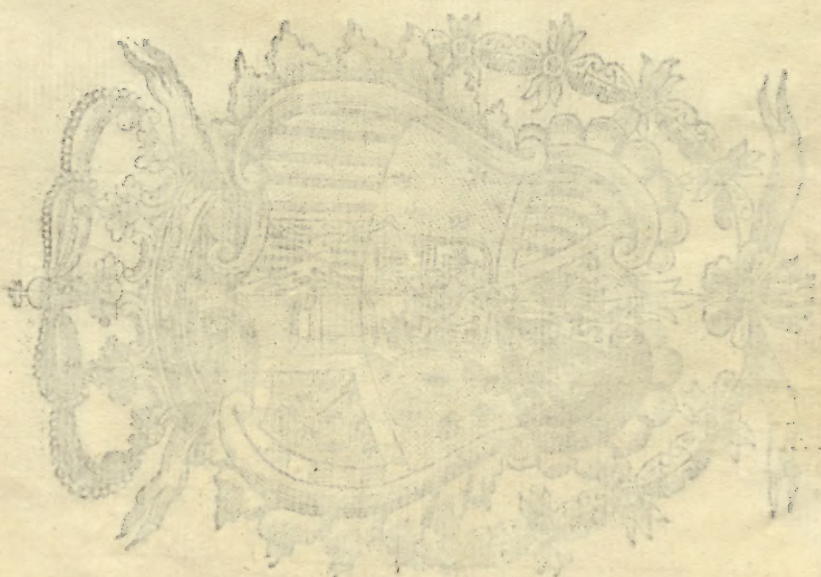

1873 2832

AYO DE LA CORTE
EN LA IMPRINTA DE PÉREZ Y CAÑA

EN MADRID:

que edita

el presente y sobre el

la mas fácil y exacta ejecución del

declarar, varias acciones y casos para

por la cual se sirve S. M.

de mil setecientos y setenta

de tres de noviembre

ADICIONAL

ORDENADA

ALEXANDER
de Imola
Super
Secund. Dig. nov.

BALDI NOVELL
de
Dote, et dotatis
Mulieribus.

+ colorchecker classic

+ calibrite

 mm